

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

మొదటి సంపుటము

గ్రంథకర్త

కళా ప్రపూర్ణ వజ్జుల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్

ప్రచురితము

డయోసీజసు (చెన్నపురి వేపేరి) ముద్రణాలయ ముద్రితము

1955

కాపీరైట్]

[వెల రూ. 10/- 00]

PRINTED IN INDIA AT THE DIOCESAN PRESS, MADRAS—1955. A1376

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

మొదటి సంపుటము

గ్రంథకర్త

కళా ప్రపూర్ణ వజ్జుల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్

ప్రచురితము

డయోసీజసు (చెన్నపురి వేపేరి) ముద్రణాలయ ముద్రితము

1955

కాపీరైట్]

[వెల రూ. 10/- 00]

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

మొదటి సంపుటము

గ్రంథకర్త

కళా ప్రపూర్ణ వజ్జుల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్

ప్రచురితము

డయోసీజసు (చెన్నపురి వేపేరి) ముద్రణాలయ ముద్రితము

1955

కాపీరైట్]

[వెల రూ. 1/6/- 000

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

మొదటి సంపుటము

గ్రంథకర్త

కళా ప్రపూర్ణ వజ్జుల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్

ప్రచురితము

డయోసీజసు (చెన్నపురి వేపేరి) ముద్రణాలయ ముద్రితము

1955

కాపీరైట్]

[వెల రూ. 1/6/- 000

- శా॥ తారేశాభ యశోవిశాలుడగు రాధాకృష్ణ విద్వత్ప్రభుం
 డారాధ్యాంధ్ర సరస్వతీ విభవుడై యాంగ్లాభ్యుడౌ రామలిం
 గారెడ్డి ప్రభుడున్ మహామహిమ లీగొ నశ్వవాలోపమం
 బై రాజుల్ల నితం డతోధికత విద్యాసంస్థ నేలుం బలే. ౩
- శా॥ ఆంధ్రవ్యాకృతి సంహితాహ్వయ మతివ్యాసంబు. శాస్త్రార్థ నీ
 రంధ్రంబున్ వెలయించినం దెనుఁగు భారత్యాకృతిన్ శబ్దత
 త్వాంధ్ర వ్యాకృతి లేమి నొ కొఱత పాయన్ రాకయుండంగ నీ
 యాంధ్రీ పుత్తుఁడు కృష్ణ ముఖ్యుఁ డది మాయం దీర్చె నేతత్కృతిన్. ౨
- క॥ ద్వీపాంతరాధిగత వి । ద్యాపీత సదర్శశాస్త్రి తాగ్రనరునకున్,
 శ్రీపూరితాంధ్ర విశ్వక । శాపరిష దుపాధినాథ లబ్ధయశునకున్. ౪
- క॥ ధర నాంధ్రీ దేవి కపూ । ర్వ రత్న కనకమయ భూష ద్రావిడ భాషా
 పరిశీలన కృతి, దీని । నిర్వచింపఁగఁ బ్రోత్సహించు విద్యానిధికిన్. ౯
- క॥ మేరు ధరాధర ధీరున । కారాధ సరస్వతికిని నాంధ్రాభ్యుదయా
 ధారునకుం బుధజనమం । దారునకుం గవిచకోర తారేశునకున్. ౧౦
- క॥ పూరిత ఫలానుమేయ । ప్రారంభున కాత్మనుతిపరాజ్ఞుఖ మతికిన్
 దూరీకృత దురితునకున్ । మారారి రమేశ భక్తి మాన్యాత్తునకున్. ౧౧
- న॥ అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధిగా, నా రచించిన 'ద్రా
 విడ భాషా పరిశీలన' మహాగ్రంథంబు సమర్పితంబయ్యె. ౧౨

విజయనగరము,
 5-5-1955. }

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుఁడు,
 వజ్రు చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి,
 గ్రంథకర్త.

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

మొదటి సంపుటము

గ్రంథకర్త

కళా ప్రపూర్ణ వజ్జుల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్

ప్రచురితము

డయోసీజసు (చెన్నపురి వేపేరి) ముద్రణాలయ ముద్రితము

1955

కాపీరైట్]

[వెల రూ. 1/6/- 000

భాషా పరిశీలనము' అను మహాగ్రంథమును శాస్త్రులవారు రచించిరి. వీరు డా. కాట్టువెల్లుగారి గ్రంథమును విమర్శించుట కత్యావశ్యకములగు నఱవ కర్ణాటక భాషల ప్రాచీన ప్రామాణిక వ్యాకరణముల నభ్యసించిరి. శాస్త్రులవారికిఁగల సంస్కృత ప్రాకృతాంధ్రభాషల పరిపూర్ణ జ్ఞానముతో నీ యఱవ కర్ణాటక లక్షణజ్ఞాన మేకీభవించుటచేత వీరి విమర్శన గ్రంథమును రచించుట కధిక యోగ్యత గలవారైరి.

ఉచ్చారణమునఁ బదమధ్యమున నూరకే యనునాసికాగమము వచ్చుననుట, స్వతస్సిద్ధముగనే ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలో సరళములుండెడి వనుట మున్నగు కాట్టువెల్లుగారి యాశయములు సరికావు. అఱవమునందలి 'అఱ్ఱ - ఇఱ్ఱ' అను శబ్దముల ప్రాచీన రూపములు 'అఱ్ఱు - ఈఱ్ఱు' అనునవి. తమిళమున 'అన్=(అక్కడ) ఈన్=(ఇక్కడ)' అను శబ్దములు గలవు. వానిపైని 'కు' ప్రత్యయము నిల్చుటచేత 'అఱ్ఱు-ఈఱ్ఱు' శబ్దము లేర్పడినవి. వానిలోని యనునాసికము శబ్దావయవ సిద్ధము. ఉచ్చారణార్థము చేరినది కాదు. తమిళ నామముల ధాతువులను దలిసి కొనుటకై పెక్కు సంవత్సరములనుండియు నేను జేయుచున్న విమర్శమువలన శబ్దములందలి యను నాసికము లవయవసిద్ధములై యని విశదమగును. "పాఱ్ఱు-పఱ్ఱు-నఱ్ఱు-మొనై-కామ్బు-ఎన్ఱు" అను వానిలోని యనునాసికములు వరుసగా 'అ-న్-అ-అ-అ-అ' అనువాని వికృతిరూపములై యని గ్రహించవలయును.

'వరువ' అనుచోటి తుది 'వ' కారమువలెనై 'వరున' అనుదానిలోని 'న' కారమును, 'ఓడియ' అనుదానిలోని యకారమువలె 'ఓడిన' అనుదానిలోని 'న' కారమును నాగమములై యనురీతిని వ్రాయు డా కాట్టువెల్లుగారి యాశయములు సత్యవిదూరములు.

ఎల్లయెడలను శాస్త్రులవారి విమర్శనములు మిక్కిలి సమంజసములు.

శ్రీ శాస్త్రులవారి రీతిని తమిళాది భాషలందును బ్రాజ్ఞు లిట్టి గ్రంథములను రచించినచో నాయా భాషల విద్యార్థులకు మిక్కిలి యుపయోగకారులగును.

శాస్త్రులుగారు చిరంజీవులై తెల్లు తల్లి నిట్టి యమూల్యాభరణముతో నలంకరించుచుందురు గాక !

మద్రాసు, }
20-8-55.

ఇట్లు సుజనవిధేయుఁడు,
వే. వేంకటరాజులు.

విజ్ఞప్తి

ప్రాపంచిక వాఙ్మయాలంకృత భాషల స్వరూప స్వభావములను విశద పఱచు విశాల వ్యాకరణము లుండవలయును. కాలక్రమమున విస్తరించిన వ్యావహారిక భాషలలో నుచ్చారణ త్వరాది కారణములచేత సనేక విధములగు వర్ణలోపాది వికారములు గల్గుచుండును. కావునఁ దత్సంబంధి ప్రాచీన గ్రాంథిక భాషా స్వరూప స్వభావములను దెలుపు శబ్దశాస్త్ర మత్యావశ్యకము. అట్లే కేవల ప్రాచీనతమ మూలభాషనుండి యేర్పడిన మాండలిక భాషలందుఁ గల్గిన వర్ణలోప వర్ణాగమాదులగు మార్పులను దెల్పు శబ్దతత్వశాస్త్రమును సత్యావశ్యకమె.

అతి విశాల సంస్కృత ప్రబంధములను సతిప్రాధ గీర్వాణవాణీ వైభవ రూప వ్యాకరణములను బూర్ణముగా నేవించిన నన్నయాధర్వణులు గంభీర వాగ్గుంఢిత కాఠికలతో నాంధ్ర వ్యాకరణమును రచించిరి. వారి గంభీరాశయ ములను విశదీకరింపఁ జాలు విశాలాంధ్ర వ్యాఖ్యలు లేమింజేసి యాంధ్ర వ్యాకరణము లలంతులును బ్రమాద ప్రచురములు నయి యుండెను. అట్టి కొఱంతను దీర్పఁదలఁచి “I. చింతామణి విషయ పరిశోధనము. II. ఆంధ్ర వైయాకరణ పారిజాతము. III. ఆంధ్ర వ్యాకరణ సంహితా సర్వస్వము” అను విశాల వ్యాఖ్యానరూపములగు నాభరణములను నాంధ్ర వాగ్దేవతకు సమర్పించి యుంటిని. కాని ద్రావిడ భాషా పరస్పర సంబంధ విశదీకరణ దక్ష శబ్ద తత్వ శాస్త్రపు లేమి యాంధ్ర సరస్వతీ వైభవమున కొక కొఱంత యయ్యెను. తమితా దీతర ద్రావిడ భాషలం దాంధ్ర లాక్షణికులకుఁ బ్రవేశము లేమింజేసి యట్టి సహూదరీ భాషలకును దత్త ద్వ్యాకరణములకును నాంధ్రభాషా వ్యాకరణ ములతోఁ గల పరస్పర సంబంధములను జూపు శబ్దతత్వశాస్త్ర రచనమునకు వారు గడంగరైరి. అట్టి ద్రావిడ శబ్దతత్వశాస్త్ర రచనకు డా. కాల్టవెల్లుగారే మార్గదర్శకు లనుటకు సందియము లేదు. కాని వారి ద్రావిడ వ్యాకరణ (Dravidian Comparative Grammar) మాంగ్ల భాషా మయమగుటచే ద్రావిడ భాషలం దాఱితేఱిన కేవల ప్రాచ్య పండితుల కయ్యది పరోక్ష మయ్యెను.

నేను విజయనగర మహారాజావారి సంస్కృత కళాశాలలో నాంధ్ర ప్రధానోపాధ్యాయుండనై యున్న కాలమున కళాప్రపూర్ణ డా. కిళాంబి రామానుజాచార్యులవారు, భాషాశాస్త్రవిషయక ప్రసంగములలో దీనివిషయ మును బ్రస్తావించి దాని నభ్యసింప నన్నుఁ బ్రోత్సహించుచుండెడివారు. అప్పుడు నాకు డా. కాల్టవెల్లుగారి ద్రావిడ వ్యాకరణ విషయములను నవిమర్శ ముగఁ దెల్లన వెలయించు కుతూహల మంకురించెను.

నాటినుండియు నాంగ్లభాషాజ్ఞానముగల యాంధ్రభాషా విజ్ఞులు కొందఱితోఁ గలసి డా. కాల్డువెల్లుగారి ద్రావిడ వ్యాకరణ విషయములను దెల్లన సంగ్రహించుచు వచ్చితిని. నేను వాడుకొనిన డా. కాల్డువెల్లుగారి ద్రావిడ వ్యాకరణపు 'ఎడిషనులు' 'ఒకటవది మూడవది' యునై యున్నవి. మూడవది 1913 (క్రీ. శ.) సంవత్సరమున ముద్రితము. మొదటిది 1856?

నేను మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి ప్రాచ్యభాషా పరిశోధక నభ్య మండలిలో నాంధ్రోపన్యాసకుఁడ నయియున్న కాలమున (క్రీ. శ. 1930 మొ॥ 1933 సం॥) నా కత్యంత మిత్రులును నట్టి విద్యాసంస్థలోఁ దమిటోపన్యాస కులును మలయాళాంధ్ర కర్ణాటక భాషా విశారదులును నగు విద్వాన్ పే. (వేంకటాచల) వేంకటరాజులు రెడ్డి మహాశయులయొద్దఁ దమిట మలయాళ భాషా ప్రాచీన వ్యాకరణముల నభ్యసించితిని. అట్లే యచటి కర్ణాటక భాషోపన్యాసకులగు శ్రీమాన్ హెచ్ = (హొన్నెహళ్ళి = హొన్నెపళ్ళి) శేషయ్యం గారు ఆచార్యులుగారివలన గీర్వాణవాణీమయ పటగన్నడ = (ప్రాచీన కర్ణాటక) భాషా వ్యాకరణ విషయములను దెలిసికొంటిని.

పైరీతిగ నేను "ద్రావిడ భాషా పరిశీలన" గ్రంథరచనమునకు వలసిన సామగ్రిని జరకాల పరిశ్రమమున సంపాదించికొంటిని.

ద్రావిడ కుటుంబ భాషలలోఁ బ్రాచీన విశాల వాఙ్మయమును బ్రాచీన వ్యాకరణములును గలవి తమిట కర్ణాటకాంధ్రములె. మలయాళము తమిట భాషా పుత్రియె. హొన్నెగన్నడము = (నవీన కన్నడము) పటగన్నడము (ప్రాచీన కర్ణాటకము) నుండి యేర్పడినదె. దీని కర్వాచీనముగా (క్రీ. శ. ౧౪ శతాబ్దమునుండి) వాఙ్మయ మేర్పడ సాగెను. తక్కిన ద్రావిడ భాష లలో 'తుళు-కూర్గు' భాషలు మాత్రమె నవీన వ్యాకరణములు (పాశ్చాత్య పండిత విరచితాంగ్ల భాషామయములు) నల్ప వాఙ్మయముగల యలంతిభాషలు. ఇవి కన్నడ శాఖలోనివె యని పెక్కుర యాశయము. కొఱవడిన ద్రావిడ భాషలు తమిటాంధ్ర కన్నడములలో దేనినేని సంబంధించిన యాటవిక భాషలు. (చూడు ౧౫ X విష). తమిట కర్ణాటాంధ్ర మలయాళేతర భాషల విషయ మున డా. కాల్డువెల్లుగారి వాక్యములె నాకును నాధారములు.

డా. కాల్డువెల్లుగారు ద్రావిడ కుటుంబ భాషలన్నిటియందును గొప్ప పరిశ్రమ గావించిరి. ద్రావిడ కుటుంబ భాషలన్నిటి స్వరూప స్వభావములను దెలిసికొనుటలో వీరుచేసిన యత్న మింతింత యని వచింప శక్యము కాదు. ఇండియన్ ఏంటిక్వేరీ (Indian Antiquary) మున్నగు నాకాలపు పత్రికలలోఁ బ్రచురితములగు ద్రావిడ భాషా విషయక వ్యాసముల నెల్లఁ బరిశీలించి తమ

విజ్ఞాన సంపదను బెంపొందించుకొనిరి. వీరు ద్రావిడ భావల కొనర్చిన నేవకు ద్రావిడ పండితులెల్ల వీరియెడలఁ గృతజ్ఞులు కావలయును.

కాని పాశ్చాత్య పండితులు వ్రాసిన గ్రంథములెల్ల నాంగ్లభాషామయములై యై యుండుటచేత ద్రావిడ ప్రాచ్యపండితుల కవి సాధారణముగా సుజ్ఞేయములుగాక గుణదోష విమర్శనమున కవకాశ మిచ్చునవి కావయ్యెను.

డా. కాల్డ్వెల్లుగారు వైదేశికులగుటచేతను వారి వ్యాకరణము ప్రథమ ప్రయత్న సిద్ధమగుటచేతను నయ్యది బహుపయోగయోగ్యమయ్యెను నందు సహింపరాని దోషములు నపసిద్ధాంతములును గలవు. అట్టివానినెల్ల నీ గ్రంథమున నాయా సందర్భములలో విపుల విమర్శన పూర్వకముగ విశదపఱచి యున్నాను. మచ్చున కొకటి రెండు చూపెదను.

తెల్లునందలి స్త్రీవాచకములకును నమహద్రూపమే యనఁగా 'ము' వర్ణకాంత ప్రథమైక వచనమే యుండును. (చూడు 3౫౬ పుట).

'అయమ్' అను సంస్కృత శబ్దమును 'ఆయన' అను తెలుఁగు శబ్దమును నభిన్నములై. (చూడు ౭౫౦ పుట). తెల్లున 'రమ్ము' అనునది బహువచనరూపము. 'వా' = (రమ్ము) అనియుఁ దెల్లునఁ గలదు. (చూడు 3౪౪ పుట). ఊరకవి=(ఊరియొక్క కవి). (చూడు ౫౦౭ పుట).

డా. కాల్డ్వెల్లుగారి గ్రంథమం దంతటను సాధారణముగాఁ దమిటో దాహరణములై వెలయుచున్నవి. వారికిఁ దమిటమునందే యధికజ్ఞాన ముండుట చేత నట్లుదాహరించుట సంభవించెనని వారు వ్రాసిరి. వారు తమిటదేశమున ముప్పదైదేండ్లు నివసించి యుండుటచేతఁ దమిటమున వారు గొప్ప పరిశ్రమ చేయుట కవకాశము గల్గెననియు వ్రాసిరి. (చూడు ౬ పుట) కాని డా. కాల్డ్వెల్లుగారు తమిట గ్రాంథిక భాషలో మిక్కిలి ప్రధానమును నత్యంత ప్రాచీనమును (క్రీస్తునకు ముందటిదో? వెనకటిదో?) దమిటమునకెల్ల నత్యంత ప్రామాణికమును నతివిశాలమును నగు తొలొగ్గియమును జూచి యున్నట్లగపడదు. పండ్రెండవ శతాబ్దపు నన్నూలును గొంత తడవినట్లగ పడును. వారి విమర్శనములెల్ల వ్యావహారికపు తమిటవాసనలతో నిండి యున్నవి.

ఇంకఁ బటగన్నడమును (ప్రాచీన కర్ణాటకము) వారు సాధారణముగా స్మృశింపరు. ఎచట నుదాహరించినను సాధారణముగా హాసగన్నడ (నవీన కర్ణాటక) శబ్దములై. డా. కాల్డ్వెల్లుగారి వ్రాతలనుబట్టి చూచునపుడు కర్ణాటక భాషయనఁగా హాసగన్నడమే యని తోచక మానదు.

అట్లే తెల్లనందును వారి వ్రాతలు నుదాహృతులును వ్యావహారికాంధ్రమునె తఱచుగా సంబంధించి యుండును. నన్నయాధర్వణ కారికలు మున్నగు నాంధ్ర ప్రాచీన లక్షణ గ్రంథములను వారు చూచినట్లే యగపడదు.

చరిత్ర కందనికాలమునాటి ద్రావిడభాషల పరస్పర సంబంధమును బరిశీలించు నీ శాస్త్రమున నేటి వ్యావహారిక భాషలనుబట్టి విమర్శించుట యర్హమా? ఈ విషయ మీ గ్రంథమునం దనేకస్థలములందుఁ బ్రదర్శించి యున్నాను. లభించినంతవఱకైనఁ బ్రాచీన ద్రావిడభాషల స్థితిగతులనుబట్టి విమర్శించుట కర్తవ్యము కాదా? ఊణఊణమును మాఱుచుండెడి వ్యావహారిక భాషలస్థితి యట్టి ప్రాచీనతమ సంబంధములను దెల్పుగల్గునా?

పయిని వివరించిన రీతిగల పాశ్చాత్య పండిత విరచితములగు నాంగ్ల భాషామయ ద్రావిడ భాషావిషయక గ్రంథములను జదివిన నేటి యాంగ్ల భాషా జ్ఞానముగల ద్రావిడదేశీయులగు ద్రావిడ భాషా విజ్ఞులకుఁ దమతమ మాతృభాషలలో సాధారణముగా వలసినంత పాండిత్యము లేమింజేసియు నితర ద్రావిడభాషల వ్యాకరణములందు బొత్తిగాఁ బరిచయము లేమింజేసియు డా. కాట్టువెల్లుగారు వ్రాసిన వ్రాతలె వారికిఁ బరమప్రమాణము లగుచున్నవి. అందలంతి సంఖ్యవా రాపాశ్చాత్య గ్రంథములందే కొంత పరిశ్రమము గావించి యాంధ్రభాషా చరిత్రమునే వ్రాయుచు, నితర ద్రావిడ భాషావిషయములను గొంత తడవుచు వచ్చిరి. కొందఱు ద్రావిడ భాషావిషయక ప్రసంగములను సంక్షిప్తముగా నాంగ్లమునను నాంధ్రమునను వ్రాయఁగడంగిరి.

కాని వీరెల్లరును సాధారణముగా డా. కాట్టువెల్లుగారి యపసిద్ధాంతములనే యనుసరించుచుఁ గొన్నియెడల వారి గ్రంథ విషయములనె యెక్కించుచు వచ్చిరి. డా. కాట్టువెల్లుగా రపరిశీలితముగాఁ జేసిన యపసిద్ధాంతములు— I. భాతుజ విశేషణములె సంబంధార్థమును దెల్పును గాన. (రాముఁడు వాలిని జంపిన కోల) ద్రావిడ భాషలందు యత్తచ్చబ్దాన్వయమే (రాముఁ డే కోలతో వాలిని జంపెనో యది) లేదు (చూడు ౧౧౮ IV విష. 2౪3 పుట). II. కర్తార్థక క్రియాప్రయోగమే ద్రావిడ భాషలయందు సమ్యతముకాదు (౧౨౪ I విష. 2౯౦ పుట). III. పరుషములను వ్రాసి సరళములుగాఁ బల్కుట తమిళ భాషాస్వభావము. అట్టి సరళము ద్విత్వము గల్గునపుడు పరుషమే యగుట సంప్రదాయము. (౧౧౭ XXII-XXIII-విష.) ఉదా:-‘అడఁజు’ వ్రాత. ‘అడఁజు’ పల్కుబడి. సకర్తకత్వమున ‘అడఁకు’. ఇట్టియపసిద్ధాంతములనె వీరెల్లరును బ్రతి ధ్వనించుచుందురు. ఏదో యగతికస్థలములందు గతియగు సామ్యసిద్ధాంతము (Analogy) ను వీ రతిప్రచురముగ నుపయోగించుకొనఁ జూచిరి. ఒకరు

‘వెలయాలు’ శబ్దములోని యకార మావయవికమనియు ‘మేనయత్త’ మున్నగు చోటులందలి యకారము సామ్యసిద్ధాంత (Analogy) మూలమున వచ్చినదనియు వ్రాయఁగా (చూడు ౨౯ III విష. ౨౩౨, ౨౩౩ పుటలు) వేటొకరు ద్రావిడ భాషలును బ్రాకృతములె యనఁగా సంస్కృత మూలకములెయని సిద్ధాంతము చేయఁగడఁగి “భిన్ద్ + కృ = పీఁకు. కృత్ + కృ = గీఁకు. సాధు + కృ = సాఁకు” మున్నగు రీతిని వింతవింతలగు సంస్కృత సంబంధములను జూపసాగిరి. ‘తొలు కాప్పియనారు’ అనరాదనియు “తొలూప్పియనారు” అనవలెననియుఁ గొందఱు గ్రహించిన ట్లగపడదు. తమిళభాషలో ‘నున్న’ లేనేలేదనియైన వీరిలో ననేకు లెఱింగినట్లు కన్పట్టదు.

ద్రావిడభాషా పండితులకు సంస్కృత వాఙ్మయ తద్వ్యాకరణముల జ్ఞాన మెంతటి యావశ్యకమో తమిళ కర్ణాటకాంధ్రాది భాషలయు వ్యాకరణ ములయు జ్ఞానమును సంతగను నత్యోధికముగను నావశ్యకము. మూలద్రావిడ భాషనుండి యేర్పడిన యీ మాండలికభాషల పరస్పర సంబంధమును దదీయ వ్యాకరణాదుల సంబంధములును దెలిసికొనుట ద్రావిడభాషల పండితులకుఁ బ్రధాన కర్తవ్యము. సంస్కృత సమేతరాంధ్రశబ్ద ప్రపంచమనెడి విశాలభాగ మితర ద్రావిడభాషల శబ్దములతో నత్యధిక సంబంధము గల్గియుండును. (చూడు ౧౨ II, III, IV విష.) (చూడు ౩౯ మొ. ౪౨ పుట). కొన్ని శబ్దము లభిన్నములె యై యుండును. అట్టి జ్ఞానము గలవారి కాయా శబ్దముల వ్యుత్పత్తుల నరయుట యనేక స్థలములందు మిక్కిలి సుకరమైయుండును. కావున నాంధ్ర పండితులకెల్ల ద్రావిడ శబ్దతత్వశాస్త్రజ్ఞాన మత్యావశ్యకము. అకా-రణమున నాంధ్ర లోకోపకారార్థముగఁ జిరకాలాంధ్రవాగ్దేవతాసేవా సిద్ధమగు “ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము” అను శబ్దతత్వశాస్త్ర గ్రంథము నాంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు వారి ప్రోత్సాహమున వెలయించి కృతార్థుడ నయినందుల కెంతయు సంత సించుచున్నాను.

చెన్నపురీ విశ్వవిద్యాలయ ప్రాచ్య భాషాపరిశోధక సభ్యులయియుండి విశ్రాంతిఁ గొన్నట్టియు నాకుఁ దమిళ మలయాళ వ్యాకరణముల నుపదేశించి నట్టియు నేతద్ గ్రంథపు గాలీ పూపులను జిత్తగించి సద్భావముల నొసంగి నట్టియు దీనికొక యుపోద్ఘాతమును వ్రాసి పంపినట్టియు శ్రీ విద్వాన్ వే. వేంకట రాజులు రెడ్డిగారియెడలను నాకుఁ గర్ణాట వ్యాకరణముల నుపదేశించిన శ్రీ H. శేషయ్యంగారు పండితాగ్రసరులయెడలను నేనెంతయుఁ గృతజ్ఞుడ నగు చున్నాను.

ఈ మహా గ్రంథముయొక్కయు వెనుక ముద్రితములయిన 'ఆంధ్ర వ్యాకరణ సంహితా సర్వస్వా'దులయొక్కయు "పూర్ణ"లను సవరించుటలో సాయపడిన నా కొమార్తె చి. 'కాళరపర్తి వేంకటసీతమ్మ' నాంధ్ర వాగ్దేవత ప్రసాదించుఁ గాక.

కోడుగంటివారి వీధి,
విజయనగరము,
5-5-1955. }

ఇట్లు విన్నవించు సుజనవిధేయుఁడు,
వజ్రుల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రి.

అకారాది క్రమమున నుదాహృత గ్రంథ సంకేతముల పట్టిక

సంకేతములు.	గ్రంథముల పేరులు.	భాష.
అధర్వ.	అధర్వణ కారికావళి=(వికృతి వివేకము) తెల్లు వ్యాకరణము.	సంస్కృత
అష్టక.	అష్టకవీయము. తెల్లు లక్షణ గ్రంథము.	తెలుగు
అహో.	అహోబలపండితీయము (కవి శిరోభూషణము. ఆంధ్ర వ్యాకరణము)	సంస్కృత
ఆం. భా. ఆ.	ఆంధ్ర భాషానుశాసనము. (తె. వ్యా.)	తెల్లు
ఆం. చిం.	ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి. (తె. వ్యా.)	సంస్కృత
ఆం. భా. చ.	ఆంధ్ర భాషా చరిత్రము.	తెల్లు
ఆం. భా. వి.	ఆంధ్ర భాషా వికాసము.	తెల్లు
ఋగ్వే. ప్రా.	ఋగ్వేద ప్రాతిశాఖ్యము.	సంస్కృత
కన్న	కన్నడ భాష=కర్ణాట భాష.	
కర్ణా. భూ.	కర్ణాట భాషా భూషణము. (కర్ణాట వ్యాకరణము)	సంస్కృత
కర్ణా. శబ్దా.	కర్ణాటక శబ్దానుశాసనము. (కర్ణాట వ్యాకరణము)	సంస్కృత
కవికల్ప.	కవికల్ప ద్రుమము-సంస్కృత ధాతు పాఠము.	సంస్కృత
కవిశిరో.	కవిశిరో భూషణము. (అహోబలపండితీయము) (తె. వ్యా.)	సంస్కృత
కాట్టు.	డా. కాట్టు వెల్లుగారి కంపారిటీవు ద్రావిడ వ్యాకరణము.	ఇంగ్లీషు
కావ్యాద.	కావ్యాదర్శము. ఆచార్య దండి యలంకార శాస్త్రము.	సంస్కృత
కావ్యాలం.	కావ్యాలంకార చూడామణి-తెల్లు లక్షణ గ్రంథము.	తెల్లు
కేర. పీఠి.	కేరళ పాణినీయ పీఠిక-మలయాళ వ్యాకరణము.	సంస్కృత
చండ.	చండ ప్రాకృత లక్షణము.	సంస్కృత
చిం. వి. ప.	చింతామణి విషయ పరిశోధనము	తెల్లు
తమిట.	తమిట భాష.	
తెల్లు.	తెల్లు భాష.	
తోల్కా.	తోల్కాప్పీయము. తమిట వ్యాకరణము.	తమిట
తైత్తి. ప్రా.	తైత్తిరీయ ప్రాతి శాఖ్యము (వేద. వ్యా.)	సంస్కృత
త్రివిక్ర.	త్రివిక్రమ శబ్దానుశాసనము-ప్రాకృత వ్యాకరణము.	సంస్కృత
త్రిలింగ.	త్రిలింగ లక్షణ శేషము=(ప్రాథ వ్యాకరణము. (తె. వ్యా.)	తెల్లు
దుర్గా.	దుర్గాదాస కృతసుబోధాఖ్యముగ్ధబోధ వ్యాఖ్య. (సంస్కృ.వ్యా.)	సంస్కృత
నన్నూ.	నన్నూలు. తమిట వ్యాకరణము.	తమిట
పాణి. శి.	పాణిని శిక్ష. వేద వ్యాకరణము.	సంస్కృత
ప్రా. ప్ర.	ప్రాకృత ప్రకాశము, (ప్రాకృ. వ్యా.)	సంస్కృత
ప్రాథ.	ప్రాథ వ్యాకరణము (త్రిలింగ లక్షణ శేషము)	తెల్లు
బాల వ్యా.	బాల వ్యాకరణము. (తె. వ్యా.)	తెల్లు
బాల మ.	బాల మనోరమాఖ్య సిద్ధాంత కాముదీ వ్యాఖ్య. (సంస్కృ. వ్యా.)	సంస్కృత
భాషా మం.	భాషా మంజరీ వృత్తి (కర్ణా. వ్యా.)	సంస్కృత

అకారాది క్రమమున నుదాహృత గ్రంథ సంకేతముల పట్టిక

సంకేతములు.	గ్రంథముల పేరులు.	భాష.
మంజ. మక.	మంజరీ మకరంద వ్యాఖ్య. కర్ణాటక శబ్దానుశాసన వ్యాఖ్య. (కర్ణా. వ్యా.)	సంస్కృత
ముగ్ధ.	ముగ్ధ బోధ వ్యాకరణము (సంస్కృ. వ్యా.)	సంస్కృత
లీలా.	లీలా తిలకము. మలయాళ వ్యాకరణము.	సంస్కృత
వికృ.	వికృతి వివేకము. (అధర్వణకారికావళి)	సంస్కృత
వేణీ.	వేణీ సంహారము. (సంస్కృ. నాటక).	సంస్కృత
వే. పంచ.	వేదాంత పంచదశి (అద్వైత)	సంస్కృత
వై. పా.	ఆంధ్ర వైయాకరణ పారిజాతము—తెల్లు వ్యాకరణము.	తెల్లు
వ్యా. సం.	ఆంధ్ర వ్యాకరణ సంహితా సర్వస్వము. తెల్లు వ్యాకరణము.	తెల్లు
శబ్దము.	శబ్దమణి దర్పణము (కర్ణా. వ్యా.)	కర్ణా
శ. ర.	శబ్దరత్నాకర కోశము. (తెల్లు. ని.)	తెల్లు
శబ్దస్తో.	శబ్దస్తోమ మహానిధి. (సంస్కృ. ని.)	సంస్కృత
శబ్దాద.	శబ్దాదర్శము. హాసగన్నడ వ్యాకరణము.	హాసగన్నడ
శబ్దా. చిం.	శబ్దార్థ చింతామణి. (సంస్కృ. నిఘం.)	సంస్కృత
శాసనప.	శాసన పద్యమంజరి. (ఆంధ్ర ప్రాచీన శాసనములు)	తెల్లు
షడ్భా.	షడ్భాషా చంద్రిక. (ప్రా. వ్యా.)	సంస్కృత
సంధి గ్రం.	సంధి గ్రంథము. (భాషా శాస్త్రము)	తెల్లు
సి. కా.	సిద్ధాంత కాముది. (సంస్కృ. వ్యా.)	సంస్కృత
నూ. రా. ని.	శ్రీ నూర్యరాయాంధ్ర నిఘంటువు.	తెల్లు
స్టడీ. ద్రవి.	స్టడీస్-ఇన్-ద్రవిడియన్ ఫిలాలజి.	ఇంగ్లీషు
హిం. స్వ.	హిందీస్వబోధిని (హిందీ వ్యా.)	తెల్లు

విషయసూచిక

ద్రావిడభాషా పరిశీలన

(మొదటి సంపుటము)

పీఠికా విషయసూచిక

విషయ సంఖ్య.	పుట.
౧. శబ్దశాస్త్రము. దాని ప్రయోజనములు	1
౨. వ్యావహారిక భాషనుండియే గ్రాంథికభాష యేర్పడును	2
౩. శబ్దచరిత్ర శాస్త్రము, దాని ప్రయోజనములు	2, 3
౪. భాషాచరిత్ర శాస్త్రజ్ఞున కుండవలసిన సామగ్రి. ఆంగ్లపు దొరలు దీనిని మొదట ప్రాసీరి కాట్టువెల్లుగారి ద్రావిడ వ్యాకరణమువంటిది నేటికిని వల్లన లేదు. డా. కాట్టువెల్లుగారి ద్రావిడ వ్యాకరణ విషయములు తెలుగు చేసికొనుటలో నాకు సాయపడినవారు	3-5
౫. కాట్టువెల్లుగారికి ద్రావిడ వ్యాకరణరచనలోఁ గల సామగ్రి	5, 6
౬. కీ॥ శే॥ డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారు చేసిన సిథియను భాషల విమర్శము, తద్విమర్శము	7
౭ I. అజ్ఞాతయుగము—వేదశాస్త్రాదుల కాలవిమర్శము	8
౭ II. కాట్టువెల్లుగారి ద్రావిడభాషా విషయకములగు నభిప్రాయములు ద్రావిడులు — సిథియనులు — ఆర్యులు — మధ్యాసియా నివాసులు. ప్రాచీన-చికభాషల వంశవృక్షము	9-15
౭ III. ఆదిభాష. తజ్జన్య భాషలు. కాట్టువెల్లుగారి నిశ్చయము—కీ॥ శే॥ డా. నారాయణరావుగారి యాశయములు. డా. గ్రియరసన్ దొరగారి ప్రాతలనుచు వీరు చూపిన సిద్ధాంతము. పిశాచదేశములు=దరదదేశములు, దర్దికుభాషలు=పిశాచభాషలు=ద్రావిడభాషలు	15, 16
౮ I. కాట్టువెల్లుగారి ప్రాతల చొప్పున:—ద్రావిడులకు రెండు సార్లుగ నిండో యూరపియను భాషలతో సంబంధము గల్గెను. ద్రావిడభాషలు సిథియనుభాషా కుటుంబము లోనివి. సిథియను భాషలకుఁ బెక్కురు పెక్కు పేర్లను వాడిరి	17
౮ II. బెసిస్తను ఫలకముల భాష సిథియను భాషలలోని తురేనియను భాష. దానితోడి ద్రావిడభాషలకుఁ గల సంబంధములు—సామ్యములు	18
౮ III. కాట్టువెల్లుగారి సిథియను సిద్ధాంతములోని దౌర్బల్యము, దానిని విడిచియు ద్రావిడభాషలకుఁ బ్రత్యేక కుటుంబిత నిర్ణయింపవచ్చును. ప్రత్యేక కుటుంబితా లక్షణములు—(చూడు ౧౨ I విష.)	21, 22
౮ IV. ద్రావిడభాషల కితర కుటుంబ భాషలతోడి సంబంధము. ఇండో యూరపియను భాషలతోడి సామ్యము బలవత్తము. ఇతరాస్ట్రేలియాది భాషల సామ్యములు. కనురీభాషతోడి సామ్యములు. పాశ్చాత్యములగు నిండోయూరపియను భాషలతోడి సామ్యములు	22-25
౮ V. ద్రావిడులు చరిత్రకందని కాలమున ననేక భాషలవారితో మధ్యాసియాలో సంబంధము గల్గియుండెడివారు	25
౯ I. డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారి (ఆంధ్రభాషాచరిత్ర) 'వైకాచీ ప్రాకృతాపభ్రంశములే ద్రావిడభాషలను సిద్ధాంతము. ఉత్తర	

విషయ సంఖ్య.

పుట.

	హిందూస్థాన మరాఠీ ప్రభృతులవంటివే ద్రావిడభాషలును, ఇవియు వానివలెనే యార్యభాషా కుటుంబములోనివే ...	25
II.	చరిత్ర జ్ఞానశూన్యకృత ప్రాకృతవ్యాకరణముల నాధారముగఁ గొనుట వాని విమర్శము. షడాభిషాచంద్రికాస్థిత వాల్మీకి నూత్రము లప్రామాణికము లనరాదు ...	27-30
III.	డా. నారాయణరావుగారు చూపిన షైకాచీ లక్షణములు ద్రావిడ భాష లందు లేవు. విరుద్ధములును గలవు ...	30
IV.	గుణాధ్యుడు బృహత్కథను షైకాచీ భాషతో వ్రాసెననుట సరికాదు. అదె తెల్లనరాదు ...	33
I.	విమర్శకు లెవ్వరును దనగురువులును దన వాదమును సమ్మతించలేదను డా. నారాయణరావుగారి వ్రాతలు. అట్టి విమర్శకులు చూపవలసిన నిదర్శనములు డా. నారాయణరావుగారు కోరినవి. ప్రాకృత వ్యవ హారకాలమున ద్రావిడభాషలు వెలసియున్నవా? ...	33
II.	హిందూదేశములోని యేయేభాష లెప్పుడెప్పుడు లిఖితావస్థ నందెను ...	35
III.	డా. నారాయణరావుగారు కోరిన నిదర్శనముల ప్రదర్శనము ...	35
	కాట్టువెల్లుగారు నిరూపించిన ద్రావిడభాషల ప్రాచీనత. క్రీ. పూ. ౬ శతాబ్దమునాడే ద్రావిడభాషలు వేలుపడి చీలినవి ...	37
I.	భాషల యేక కుటుంబితను నిర్ణయించు లక్షణములు (చూడు ౮ III విష.)	37-39
II.	ఆర్యద్రావిడ భాషలందలి సంఖ్యావాచకముల సామ్యాభావము (హిందీ) గౌడభాషల సామ్యమును కింశబ్దార్థ సామ్య తదభావములును ...	39
III.	ముఖ్య వ్యవహార ముఖ్య శబ్దములయొక్క సామ్యాభావము. గౌడ (హిందీ) భాషల సామ్యమును ...	40, 41
IV.	సర్వనామ శబ్దసామ్య తదభావములు. సంస్కృత గౌడభాషల సామ్య ములు. ప్రాకృత ప్రత్యయ పరిణామములు. అట్టివి ద్రావిడ భాష లందు లేవు. 'కో-కే-కా' అను గౌడ ద్వివీణా చతుర్థలు సంస్కృత 'కు' ప్రత్యయ సంబంధులు ...	42-47
I.	సునీత్ కుమారఛాటర్జీగారి విమర్శములు. 'ఆం. భా. చ.' కారు లూతగొని యుదాహరించినవి. ఛాటర్జీగారి వ్రాతలును డా. నారాయణరావు గారి కుపచరింపవు ...	47, 48
II.	కాట్టువెల్లుగారి పదుమూడో యుక్తులకు డా. నారాయణరావుగారి సమాధానముల వైఖరి. ఇది సరిగాలేదు. డా. నారాయణరావుగారు ద్రావిడ శబ్దములకుఁ జూపిన సంస్కృత భవత్వప్రకారము సరిగాలేదు.	48-50
	ద్రావిడభాషలు చీలిన కాలము—అందలి నిదర్శనములు ...	50

I ద్రావిడ ధ్వనిప్రకరణము

I.	ద్రావిడభాషలు ౧౨. వాని వివరణము ...	52
II.	మలయాళము తమిళ జన్యము. తమిళమునుండి పరిణమించు మలయాళ విధులు (X=పది). సంస్కృత నూత్రయాపమున నిచట వివరింపఁ బడెను ...	52-55
III.	మలయాళ భాషావాఙ్మయ వివరణము. మణిప్రవాళరీతి. దాని యుదాహరణములు. ...	56-58

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- ౧౫ IV. తమిళ భాషావాఙ్మయముల వివరణము. ఇందలి ప్రథమ గ్రంథము తొల్కాప్పియము. బి.సి. లోనిదందురు. క్రీ. శ. ఆఱవ శబ్దమునాఁటి దని బర్నలు మున్నగువారు తలంచిరి ... 58
- ౧౫ V. కర్ణాటక భాషావాఙ్మయముల వివరణము. పటగన్నడము-హోసగన్నడము. దీనికొక వ్యాకరణము గలదు. నృపతుంగుని కవిరాజమార్గము మొదటి గ్రంథము పటగన్నడమున. ... 59, 60
- ౧౫ VI. ఆంధ్ర భాషావాఙ్మయముల వివరణము. క్రీ. శ. ౬౪౦ మొదలు తెల్లు శాసనములు గలవు ... 60-62
- ౧౫ VII. తమిళ మలయాళ భాషలు వాడుకగల దేశము. కర్ణాటభాష వాడఁబడు దేశము ... 62
- ౧౫ VIII. తెలుగు వాడఁబడు దేశము. శాతకర్ణి రాజులు క్రీ. పూ. ౭౩ మొ. ౨౦౮ వ. ప్రతిష్ఠాననగరము రాజధానిగ మహారాష్ట్రమును బాలించిరి. వీరు తెల్లురాజులు. వీరి మాతృభాష తెల్లు. తర్వాత గుంటూరు దఱి ధాన్యకటకము రాజధానిగఁ దెల్లుదేశమును బాలించిరి ... 62-64
- ౧౫ IX. శాతకర్ణి రాజులు. ఆంధ్రులు. ఈ ద్రావిడాంధ్రులు మనుస్మృతిలోని యార్యాంధ్రులవలె హీనజాతివారు కారు. ఐతరేయ బ్రాహ్మణ మను స్మృత్యాదు లార్యజాతి విషయకములు. ద్రావిడాంధ్రు లనుటలోని 'యాంధ్ర' శబ్దమునకు మహావీరులని యర్థము ... 64
- ౧౫ X. "తుళు-కూర్గు-తుద కొత్-గోందు-కు-మాలెరు-ఒరాఒన్" భాషల వివ రణము. ఈ తుది యెండును బెంగాలు రాజమహల్ కొండలలోనివి.. 65-67
- ౧౫ XI. కూచులు-బుయ్యలు-రమూసి భాష-హోభాష-ముండా భాష-మొదలగు వాని నుపేక్షించితిని ... 67
- ౧౫ XII. బ్రహ్మయి భాష. ఇందు ద్రావిడలక్షణములున్నను 'ఇండోయూరపియను' కుటుంబములోఁ జేర్చుట యుక్తము. ఇది బెలూచిస్థానము ప్రాంతము లోనిది. పై వానినిబట్టి ద్రావిడులు హిందూదేశమునఁ జాలభాగముల నాక్రమించిరని విశదమగును ... 68
- ౧౬ I. ద్రావిడ లిపి - తమిళ లిపి - గ్రంథాక్షరములు. వీని పరిణామమె మలయాళ లిపి ... 68, 69
- ౧౬ II. ఆంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపి. మహా ప్రాణములు. ద్వన్వయచజలు ... 69-71
- ౧౬ III. గ్రంథాక్షరములయొ నేటి తమిళ కర్ణాటాంధ్రాక్షరములయొ బట్టిక. అంకెలు. గుణితమును ... 71, 72
- ౧౬ IV. నన్నయాధర్వణ లిపి వాడుక కెక్కలేదు. లిపి విషయములు. ఆంధ్ర వైయాకరణ పారిజాతాదులలో నేను విఫలముగా వివరించితిని. భాషాశాస్త్రమునకు లిపితో సంబంధము లేదు ... 73
- ౧౭ I. కర్ణాటధ్వనులు. కర్ణాట వర్ణ సమామ్నాయము ... 74
- ౧౭ II. తెల్లు వర్ణ సమామ్నాయము ... 75
- ౧౭ III. తమిళ వర్ణసమామ్నాయము ... 75
- ౧౭ IV. "పొట్టి 'ఇ' కారము—పొట్టి 'ఉ' కారము—అయ్దము" అనునవి యర్థ మాత్రికములు. వాని వివరణము. అయ్దము యొక్క స్థానము. పాద మాత్రక మకారము. అయ్దము హకారోచ్ఛారణము కలది కాదు 76-78

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- ౧౭ V. ఎ - ఒ? అను హ్రస్వముల లిపి తొల్కొప్పియమునఁ గలదు. లేదనెడి కాట్లు వెల్లుగారి వ్రాత పారపాటు ... 78
- ౧౭ VI. తమిట పదాది పదాంత వర్ణ నియమము. తమిట సంయోగ వర్ణ నియమము ... 78-80
- ౧౭ VII. సంస్కృత వ్యాకరణోక్త వర్ణోత్పత్తి సంప్రదాయము. వర్ణములు. మాత్రాకాల పరిమితి. నిశ్వాసము వెలికివచ్చునప్పటి ప్రయత్నములు. నాదతంత్రులు. బాహ్య ప్రయత్నములు. శ్వాస నాదభేదములు. ఆభ్యంతర ప్రయత్నము. కంఠ్యాదులు. సానునాసిక నిరనునాసికములు. అల్పప్రాణ మహాప్రాణములు. స్పృష్ట ప్రయత్నము. ఈషత్ స్పృష్టములు ... 80-83
- ౧౭ VIII. స్థానకరణముల స్వరూపము. మొ. తొల్కొప్పియములోని వర్ణోత్పత్తి సంప్రదాయము ... 83-85
- ౧౭ IX. అకార వివరణము. ఇది సంస్కృతమునఁ దమిటమునఁ గలదు. తెల్లనఁ బ్రాచీనకాలమునఁ గలదు. నన్నయ నాటికి 'డ-ళ' రూపు నందెను 'డ' కారముయొక్క యీషత్ స్పృష్టరూపమే అకారము. పలుగన్నడమున నిది యతి ప్రచురము. ఉదాహృతులు ... 85-88
- ౧౭ X. అకారము. 'డ-ళ' లుగాఁ బరిణామించుట యాంధ్రమున. పహాసగన్నడమున శకార పరిణామము గల్గెను. ఆలఘు గే-ల లు ... 88, 89
- ౧౭ XI. 'అ=డ=ళ' ల పరిణామము గల శబ్దముల పట్టిక ... 90
- ౧౭ XII. అకార వివరణము. దీని కలఘు రేఫోచ్చారణ మర్వాచీనము ... 91
- ౧౭ XIII. ప్రాచీన కాలమున-'అ' కారము 'ట-త' మధ్యస్థోచ్చారణము గల్గియుండెడిది. తొల్కొప్పియ రల్లే చెప్పిరి. కాలక్రమమునఁ గర్ణాటమున ద్వీరుక్త అకారమునకు ద్వీరుక్త 'త' కారోచ్చారణము గల్గెను. తమిట మందును వాడుక భాషలో నేడట్లే పల్కుదురు. తెల్లన ద్విత్య ద్విత్య స్థలములం దంతటను నలఘురేఫోచ్చారణమే కల్గెను. తమిటాంధ్ర కర్ణాటములు మూటను నద్విత్యమున జాకు నలఘురేఫోచ్చారణమే కల్గినది ... 91-94
- ౧౭ XIV. ర అ ల యతిప్రాసమైత్రీ నిషేధము. ఉభయ రేఫాంగీకారము. ఆంధ్రలాక్షణికులు చేసిన పరిశ్రమము ... 94, 95
- ౧౭ XV. పరస్పర సంబంధము గల ర అ వ్యత్యాస ఘటిత ద్రావిడ శబ్దముల పట్టిక. సంయోగమున అకార మాంధ్ర కర్ణాటములలో రేఫ మగును. తమిటమున నట్లుకాదు ... 95-102
- ౧౭ XVI. మూర్ధన్య నీ కారము. దంత్య నకారము. 'స్థ' అనునది 'స్త్ర' అనియగు ననుట సరికాదు. (చూడు ౧౮ IX విష.) ... 102-104
- ౧౭ XVII. దంత్య చజలు. వానియుచ్చారణలోని దంత్యత. వాని యతిప్రాసమైత్రీ. తమిట కర్ణాటములందును నీ చ జల దంత్యత మార్గాంతరమునఁ బ్రవేశించినది. తమిట-చకారము 'శ-సు' లుగాఁ బల్కుబడును ... 104-106
- ౧౭ XVIII. అర్ధాను స్వారము. తెల్లనమాత్ర మర్ధానుస్వారము గలదు. తమిటమున నున్నయే లేదు. సంస్కృత ద్రావిడ భాషలలోని వివిధములగు ననుస్వార విశేషములు, వర్ణ పంచమాదేశాదులు. ప్రాచీన

విషయ సంఖ్య.

పుట.

శాసనములం దర్థబిందు వుపేక్షితము. నన్నయభట్టు దాని నుద్ధరించెను. నన్నయ మాత్రమే ఖండాఖండ ప్రాసమును బ్రయోగింపలేదు. అర్థ బిందు లేఖన పద్ధతులు. దాని స్థితిని దెలిసికొను పద్ధతులు ... 106-115

౧౭ XIX. బిందుపూర్వక వర్గాక్షరము ద్వీరుక్తమగుటయుఁ గలదు. ఉచ్చారణ సౌలభ్యాపేక్షచేత శబ్దములలోని యనునాసికములను వక్తలు జాతి విడుచుటయుఁ గలదు ... 115

౧౭ XX. ద్రావిడ శబ్దములలోని యనునాసిక స్థితి సామ్యము—తద్వ్యత్యాసమును—దెల్పు శబ్దముల పట్టిక ... 116-119

౧౭ XXI. చరిత్రాదులు. చరిత్రము=చరిత్రం=చరిత్ర. మొ. ... 119-121

౧౭ XXII. పరుషముల సరళోచ్చారణము. చకారపు 'శ' వర్ణోచ్చారణము. పరి:—'క-చ-ట-ఱ-త-ప' అనువాని నేటి యుచ్చారణ పద్ధతులు. ఈ యుచ్చారణ మర్వాచీనము ... 121-123

౧౭ XXIII. పరి:—స్వానునాసిక సంయోగమందలి నేటి సరళములు నర్వాచీనములై. ఇట్టిచో వైతము పరుషములై నిల్చునని తొల్కొప్పియ నూత్రములు చెప్పుచున్నవి ... 123-124

౧౭ XXIV. అఱవలు సంస్కృతమునుండి లిపిని గ్రహించిరి. అట్లు తీసికొనుటలో సరళములను విడిచిరి. పరి:—ఇది స్వపచన వ్యాఘాతము. వేటొకచో నఱవలు స్వతంత్రముగా లిపిని వ్యాకృతిని గల్పించికొనిరని దొర గారు వ్రాసిరి. ఉదాహరణ:— ... 125

౧౮ I. ద్రావిడ భాషలందలి యచ్చుల మార్పులు:—'అ-ఆ'లు-'ఎ' అగును. మొ. పరి:—ఇట్టి మార్పు సంస్కారి కవుల వాడుక కాదు ... 125-127

౧౮ II. తమిళమున 'ఐ' అని పల్కరాదు. అది, 'ఎయ్' అని పల్కవలయును. పరి:—తొల్కొప్పియ నూత్రోదాహరణ పూర్వకముగా దీని ఖండనము చేయఁబడెను. మలయాళ చతుర్థి విభక్తి 'ఎ' అనరాదు. ద్వితీయ 'ఎ' అని యున్నది ... 127-130

౧౮ III. ద్రావిడ ప్రకృతులు:—తమిళ కన్నడ ప్రకృతులు తఱచుగా హలంతములు. తెలుఁగున వాని తుదను 'ఉ'కారము చేరును. కొన్ని యెడల హల్లు ద్వీరుక్తిని వైత మందును. తమిళ కర్ణాట ప్రకృతుల తుదను వైతము 'ఉ-అ' మున్నగు నచ్చులు నిల్చుట గలదు. తమిళమందలి పరుషముల మీఁది 'ఉ' కారము పొట్టి 'ఉ' కారము ... 130-132

౧౮ IV. 'ఎ-ఓ' అను ప్రాస్యవక్రములు వైదిక సంస్కృతమున నరుదుగఁ గలవు. కౌకారము తెల్లన లేదన రాదు ... 132, 133

౧౮ V. తమిళమందలి మఱికొన్ని స్వరముల మార్పులు. పరి:—“ఇట్టివి గణింపఁ దగవు. కొన్నిటిని నేను వినలేదు. అట్టివిలేవు” అని శ్రీరెడ్డిగారు వ్రాసిరి 133-135

౧౮ VI. ప్రాచీన శాసన భాషయు యథాస్థితముగాఁ బ్రామాణికము కాదు. ప్రాచీన శాసన భాషలోని తబ్బిబ్బులు 'ఆం.భా.వి.' కాసములోనివి. 135-137

౧౮ VII. ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములు. 'ఆం. భా. వి.' కాసములోనివి. క్రి॥ ౪॥ ౬౪౧ మొదలుకొనినవి ... 137-139

విషయ సంఖ్య.

పుట.

౧౮ VIII.	శ్రీ కోరాడవారి 'కళ' ప్రత్యయవాదము. అహదనకర శాసనము. 'లు' ప్రత్యయమునుండియే 'కళ' ఏర్పడెను ... 139-142	...	139-142
౧౮ IX.	'స్టడీ - ద్రవి' అను గ్రంథమునందలి 'డు' ప్రత్యయ చరిత్రము. 'ఆం. భా. వి.' కాసములోని డు ప్రత్యయ చరిత్రము. ఈ యూహల కెల్ల నవకాశ మిచ్చినది 'అ' కారమున కర్వాచీనముగఁ గల్గిన యలఘు రేఫోచ్ఛారణమే. నిజముగ "ఆ + అన్ + తు = ఆవస్థ = వాస్థు" అని దాని పుష్కలత తి నరయునది. (తు = అతు = తద్) ... 142-146	...	142-146
౧౯ I.	మఱికోన్ని వర్ణముల మార్పులు. వాని విమర్శనములు ... 146-148	...	146-148
౧౯ II.	తమిఱపదాదిని 'ట' కారములేదు. సంస్కృతమునుండి వచ్చునపుడు 'ఇ' కార పూర్వకమగును. తమిఱేతర భాషలలో సరళాదేశము లేదనరాదు. ఉదా:- తెల్లు - వచ్చెన్దండి - మొ. కన్న - మున్ జూర్ - మొ. తకార మీషత్ స్పృష్టముగాఁ బల్కబడు ననరాదు ... 148	...	148
౧౯ III.	మకార సంధులు-విమర్శము ... 149	...	149
౧౯ IV.	'అ-అ-ళ' అనునవి తమిఱపదాది నుండేవు 'ర-ల-య' మున్నగునవి పదాది నున్నపుడు వానికిముందుగ నొక స్వరము నిల్చును ... 150	...	150
౧౯ V.	అకారోచ్ఛారణ పద్ధతులు. దాని పరిణామములు ... 150	...	150
౧౯ VI.	శ కారోచ్ఛారణము. లఘులఘుతలు. ఇవి ద్రావిడ శ కారమునకు లేవు. వేదములోనిది అ కారము. 'ళ' కాదు ... 151	...	151
౧౯ VII.	అ కారోచ్ఛారణ విషయములు. 'ఱ' అనుదానిని 'ట్ర-త్ర' అని పలుకుట పండితులందు లేదు ... 152, 153	...	152, 153
౧౯ VIII.	మూర్ధన్య స కారము. 'స్త' అనుదానిని 'ష్ట' అని పలుకుట యర్వాచీన మగు నపభ్రష్టోచ్ఛారణము ... 153	...	153
౧౯ IX.	తమిఱ శ ష స లు—కాట్టువెల్లుగారి మతము-తద్విమర్శము ... 153	...	153
౧౯ X.	నన్నులులోని తద్భవ ప్రక్రియ. మహా ప్రాణములు ద్రావిడ భాషలలో లేవు. ప్రాకృతములలో లేవనుట పొరపాటు ... 154-157	...	154-157
౨౦.	ట వర్ణము ద్రావిడ భాషలనుండి సంస్కృతమునకు వచ్చెననుట సరి కాదు. డా. నారాయణరావుగా రీ కాట్టువెల్లు మతమును ఖండించిరి. 'ఆం. భా. వి.' కర్తగారు 'ట ణ' లు దంతమూలీయములై ప్రాచీన కాలమున నుండె ననుచుఁ దొల్కాప్పియ సూత్రమునకుఁ జేసిన యపార్థము. మూర్ధన్యములు సంస్కృతమునఁ బ్రకృతి సిద్ధములు . 157-161	...	157-161
౨౦ I.	కాట్టువెల్లుగారి వ్యావహారిక భాషోదాహరణములు ... 162	...	162
౨౦ II.	అఱప 'గ' కారము తెల్లన 'వ' కారమగు ననుట సరికాదు ... 162-164	...	162-164
౨౦ III.	ద్రావిడ భాషలలో 'క' కారము 'చ' కారమగును. దీని విమర్శము ... 164	...	164
౨౦ IV.	క కార త కారముల మార్పు సందిగ్ధము. తమిఱ కన్నడములలో 'స-య' ల మార్పుగలదు ... 165, 166	...	165, 166
౨౦ V.	'శ-స-(చ) య' అనువాని మార్పులు ... 166, 167	...	166, 167
౨౦ VI.	పదమధ్య ట కారము అ కారమగును. 'డ అ' ల మార్పు. విమర్శము: 'కెడు క్కు' అను ప్రేరణ రూపము తమిఱమున లేదు ... 167, 168	...	167, 168
౨౦ VII.	'న ణ' ల మార్పు. విమర్శము:—పెణ్ణె="పెణ్ణై" శబ్ద విమర్శము ... 168-170	...	168-170

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- ౨౦ VIII. త ద లు రేఫముగా మాటుట. 'అదర-ఇదర' అను నుదాహృతులు తప్పలు.
అదఱ=దానియొక్క ... 170
- ౨౦ IX. త ద లు ల కారమగుట. విమర్శము. 'స=శ' లు ద కారమగుట.
'స్త=ష్ట' అగును ... 171-173
- ౨౦ X. 'త్త' అనునది 'చ్చ' అగును ... 173
- ౨౦ XI. 'న-మ' ల మార్పు. 'నీర్=మీరు' అనునది సరికాదు ... 174
- ౨౦ XII. కన్నడమున 'ప-హ' ల మార్పు గ్రాంథికమే. నవ్య మాత్రముకాదు. 174
- ౨౦ XIII. 'తో'బ్బిది - ఎనిమిది' శబ్దములలోని 'ప-మ' మార్పు. 'తో'బనూటు' అవశబ్దము. తోమ్మనూటు - ఎనుబది-ఎనమన్నూటు - బ మ ల మార్పు.
విచారణము ... 175-177
- ౨౦ XIV. 'మ' కారము న కారమగుట - పలమ్ = పలన్ (ఫలము), నామ్=(పఱ గన్న)=నావు=(హొసగ)=(మేము) ... 177, 178
- ౨౦ XV. 'య' కారము 'ఇ' కారముగాఁ గాని న కారముగాఁ గాని మాటును. (నాన్=ఇన్-యాన్=(నేను). నయలలో నేది ప్రాచీనమో? శొల్లిన్= శొల్లియ. 'యాన్' శబ్దమునుండి-ఇన్-నాను-నేను' అని యేర్పడె ననరాదు. య కారము ద కారమగును. యావ=దావ=(ఎవరు) య కారము శవర్ణమగును. 'య-జ' ల మార్పు యజ్ఞ=జేన్నము. మొ. 178-181
- ౨౦ XVI. ర ఱ ల మార్పు. అలఘు రేఫోచ్చారణము వచ్చిన తర్వాత కావచ్చును 181
- ౨౦ XVII. 'ర-ల' ల మార్పు 'ఱ' కారము శ కారముగా మాటును. ల-డ-ల మార్పు 'రు' ప్రత్యయమునుండి 'లు' ప్రత్యయము జనించెను ... 182-185
- ౨౦ XVIII. కన్నడమున 'వ' కారము 'బ' కారమగును. వ-బ ల మార్పు. వ కారమున కోవ్యతా మాత్రోచ్చారణము లేదు. 'మ-వ' ల మార్పు ... 185-188
- ౨౦ XIX. ఱ=ణ. ఱ=ళ. ఱ=డ. ... 188, 189
- ౨౦ XX. తమిళ ఱ కారము తుళులో 'జ' కారమగును. డ కారము నగును. తమిళ ఱ కారము న కారమునగును. శ కారము తుళులో 'న' కార మగును. ణ కారముగాను మాటును. ... 189, 190
- ౨౧ I. సంస్కృత 'శ-ష-స' ల మార్పులు. ష=డ. స=ద. శ=చ. శ=త (శ్రీ=తిరు) ... 190-192
- ౨౧ II. ద్రావిడ 'లు' ప్రత్యయము సంస్కృత 'జన్' ప్రత్యయాభిన్నము ... 192, 193
- ౨౩ I. ద్వంద్వ సరళాదేశము. ఇతర స్థల ద్రావిడ సరళా దేశములు. వాని నియమములు. అ ను స్వార విషయకములగు ద్రావిడభాషల భిన్న స్వభావములు ... 193-198
- ౨౩ II. సరళాదేశ విషయకములగు మఱికొన్ని కాట్టువెల్లుగారి ప్రమాదములు. తమిళ సంధుల ప్రమాదములు. నాల్గు ప్రాచీనమనరాదు. నాన్కు ప్రాచీనమని తొల్కాప్పియము ... 198, 199
- ౨౪ I. "ద్రావిడ భాషలలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగను, బరుషమునకు సారళ్యము నొదవించుటకును ననునాసికాగమము వచ్చును. అది పరస్థవర్గీయాను నాసికముగ మాటును" కాట్టు. ౧౬౭ పుట. ద్రావిడ భాషలలోని యట్టి యనునాసిక ముచ్చారణార్థకముగఁ దెచ్చికొన్నది కాదు. అయ్యది శబ్దావయవము ... 199, 200

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- ౨౪ II. బ-ఇ-అ-న లకు మ కారము మూలము కాదు. 'న' కార మనునాసికముల మూలరూపము ... 200
- ౨౪ III. న కారమే ద్రుతమని నన్నయ వచించెను. తొల్కాప్పియరుచు న కారమే మ కారమునకు మొదటి రూపమని సూత్రించిరి ... 200, 201
- ౨౪ IV. తమిట పదాంతము 'మ' కారము తెల్లు ద్రుతమువంటి దనఁదగును. తెల్లు ద్రుత కార్యములవంటివే తమి టానునాసికాగమమును బరపరుష ద్విత్వమును. తెల్లున పర్గపంచమాదేశము లేదు. బిందువే నిలుచును 201, 202
- ౨౫ I. తొల్కాప్పియమందలి మ కారరూప ద్రుత కార్యములు. మ కారము పరపరుష వర్ణీయానునాసికమగుటయు నట్టి యనునాసికము పరపరుష రూపము నందుటయు నందలి ద్రుతకార్యము. సరళోచ్చారణము వచ్చునాటికి మిగిలియున్న యనునాసిక పూర్వక పరుషములు నియత ముగా సరళములయ్యెను. ౨౦౨ మొ. ౪౩౦ సూత్రము వఱకును తొల్కాప్పియమునఁ బరుషపరక సంధులు సూత్రింపఁబడెను. దిక్షాత్ర ముగా నిట నవి యుదాహరింపఁబడును. మకారసంధి ... 202-204
- ౨౫ II. నకార సంధులు ... 204
- ౨౫ III. షూర్ధన్య సకార సంధులు ... 205
- ౨౫ IV. అజంత శబ్దములకును బయిరితి ద్రుత కార్యములు విధింపఁబడుట నర యఁగాఁ తొల్కాప్పియమునకు ముందే చిరకాలము క్రిందట నవ్వెల్ల 'మ' కారాంతములై యుండెడివనియు నట్టి మ కారము లోపించి యుండుననియు సూహింపనగును. అట్టి ప్రథమైకవచన లోపము కల్లాటమందును దెల్లు స్త్రీ సమములందును గలదు. అజంతములకుఁ బరుష పరకత్వమునఁ గల్గు ద్రుతకార్యము లనఁదగు పరపరుషద్విత్వాది విధులు ... 206-209
- ౨౫ V. అర్థమా త్రోకారాంతముల వివరణము. వానికిఁ గల్గు పరుష పరకత్వమునందలి ద్రుతకార్యాపరావతార పరపరుష ద్విత్వాది సంధులు ... 210
- ౨౫ VI. నకార సకార మకారేతర హల్లులకుఁ బరుష పరకత్వమునఁ గల్గు ద్విత్వాది సంధి కార్యములు ... 211
- ౨౫ VII. స్వవర్ణీయానునాసిక పరుష సంయోగము తత్రత్య పరుష ద్విత్వముగాఁ బరిణమించుట యుచ్చారణ సౌకర్యాపేక్షచేఁ గల్గినదె. ఇది తొల్కాప్పియమునకుఁ బూర్వము జరిగెడిది. అట్లు జరుగఁగా మిగిలిన స్వవర్ణీయానునాసిక పరుష సంయోగములలోని పరుషము సరళమగు టయు సుచ్చారణ సౌకర్యాపేక్షాకృతమె. ఇది తొల్కాప్పియము నకుఁ దర్వాత జరిగినది ... 212, 213
- ౨౫ VIII. తమిటమందలి యవధారణార్థకాది స్వరములందుఁ గళాత్వ లక్షణములు గన్పట్టుచున్నవి ... 213
౨౬. తెల్లునందలి సరళాదేశ సంధి. కళాద్రుత ప్రకృతికములును, పరపరుష ద్విత్వముకన్న సరళాదేశ మెక్కుడుగ సుచ్చారణ సౌకర్యము నొద వించును. తెల్లునంద మొట్టమొదట సరళాదేశ మారంభించియుండును 214-216

విషయ సంఖ్య.

పుట.

౨౭. ద్రుత ముచ్చారణార్థక మనెడి కాట్టువెల్లుగారి యాశయము సరికాదు. ఆంధ్ర కట్టాటములం దనుస్వారము వ్రాయఁబడినను ననునాసికమే వినఁబడు ననెడి దొరగారి వ్రాత సరికాదు ... 216
- ౨౮ I. కాట్టు. అనునాసికాగమము. ఇది మువ్వీధములు. మొదటిది:—పరుషము లకు సారశ్య మొదలించుటకై వానికిఁ బూర్వమున ననునాసికాగమ మగును. అకర్తకములు సకర్తకములగునపుడును విశేష్యములు విశేషణము లగునపుడును నచటి యనునాసిక పరుష సంయోగము ద్విరుక్త పరుష మగును. అట్టియొడల సరళములు పరుషములై ద్విత్యమందును ... 217
- ౨౮ II. విమర్శము:—ప్రాచీన భాషలో సరళమే లేదు. అది పరుషమై ద్విత్య మందు ననుట యసంగతము. మఱియు నచటి పరుషములకు సారశ్య మొదలించుట కనునాసికాగమ మగుననిరి. ఇది గందర్భ కుద్ధిలేని వ్రాత ... 217
- ౨౮ III. నిజస్థితి:—విమర్శము:—‘అడఁజు’ మున్నగు సరళ ఘటిత రూపము లర్వా చీనములు. ‘అడఁజు’ మున్నగునవి ప్రాచీన రూపములు. ‘అడఁజు’ మున్నగువాని పర్యాయ రూపాంతరములే ‘అడఁక్కు’ మున్నగునవి. ‘అడఁజు’ మున్నగునవి యంతర్గత ప్రేరణార్థకములు. అట్లయినను వ్యావర్తకతకై ‘అడఁజు’ అకర్తకరూపము ‘అడఁక్కు’ సకర్తక రూపము’ అను వ్యవహారము ప్రసిద్ధమయ్యెను. ప్రేరణ ప్రక్రియ నిరూపణము 218
- ౨౮ IV. నిర్నిమిత్తముగా ముచ్చారణార్థ మనునాసికాగమము సంహితా ‘య.వ’ ల వలె నగునను కాట్టువెల్లుగారి వ్రాత సరికాదు. దొరగారి ‘కాట్టై’ శబ్దోదాహృతి ప్రాచీనముకాదు. నేటి వాడుకలోనిది (౨౮ I విష.) 219
- ౨౮ V. ‘అట్టు-ఇట్టు-ఎట్టు’ అను వానిలోనిది యనునాసికాగమము కాదు. అది యా శబ్దములలో నావయవికము. ‘యాణ్ణు’ శబ్దమందు నట్లే ... 220, 221
- ౨౮ VI. ‘ఇంచు’ అనుదానిలోని యనునాసికము శబ్ద సిద్ధము. దీనినుండియే ‘ఇను’ అను కన్నడ ప్రత్యయ మేర్పడెను ... 221, 222
- ౨౮ VII. ఇరణ్ణు - ఎరడు - యాణ్ణు - ఆణ్ణు-ఆటై-ఇరటై-ఆడ-ఈడ - ఏడ మున్నగు శబ్దముల విమర్శము. తెల్లు ‘డు’ ప్రత్యయమునకు ముందును ననునాసి కము చేరినది. కరణ్ణి = గరిఁటై = గంఁటై. మొ. తిరున్దు-అన్దు-ఇన్దు-ఎన్దు శబ్దములలో ననునాసికాగమము గల దనరాదు. ‘తిరుమ్బు-ఇరుమ్బు’ శబ్దములలోని మ కారము శబ్దావయవమే. ఉచ్చారణార్థకాగమము కాదు ... 222-226
- ౨౮ VIII. రెండవ విధమగు ననునాసికాగమము:—ఇది ‘భూతార్థక రూపములలోని ‘ద’ ప్రత్యయమునకు ముందు నిల్చునది’ అను వ్రాత సరికాదు ... 226
- ౨౮ IX. మూడవ విధమగు ననునాసికాగమము. ‘ద-డ-ఱ’ లకు ముందిది గన్పట్టును. ఉదా:—కన్న. మూఱు=మూఱ్ఱు. ద-డ:—విదు=(తె. కన్న.). ‘విన్దు’-తమి. కన్న. ఎరడు=తెల్లు-రెండు=తమి. ఇరణ్ణు. తెల్లన ‘మూండు’ అను బిందువు గన్పట్టుచుండుటచే నిందలి యనునాసికము సహజమనియఁ గన్పడమున లోపించెననియు గ్రహింపనగును ... 227
౨౯. “సంస్కృతమందు ‘న’ కారము స్వరసంహితా వర్ణము. ద్రావిడభాష లలో నట్టియొడల య కార వ కారాదులు నిల్చును. ‘మన’ లును

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- సంహితా వ్యవధాయకములుగ ద్రావిడ భాషలలో నిల్చును.” అనేడి కాట్టువెల్లుగారి యాశయములు. పరి:—ద్రావిడ భాషలలో ‘యవ’ లు మాత్రమే స్వరసంహితా వ్యవధాయకములు. ‘మన’ లట్టివి కావు. . 227-229
- ౨౯ I. ‘ఆం. భా. వి.’ కర్తగారును బై కాట్టువెల్లుగారి మతమునె యనుసరించిరి. సామ్య సిద్ధాంతమును జూపిరి. పరి:—కాని ‘న’ కారము స్వర సంహితా వ్యవధాయకము కాదు ... 229-231
- ౨౯ II. విసంధి వాక్యమధ్యమున నుండవచ్చునను సంస్కృత సిద్ధాంతము తెల్లన నెంత మాత్రము సమ్యతము కాదు ... 231
- ౨౯ III. “‘య-వ’ లు స్వరసంహితా వ్యవధాయకములు కావు. అవి శబ్ద సిద్ధములు” అను సంధి గ్రంథకర్తగారి మతము వివరణము. దీనిని ‘ఆం. భా. వి.’ కర్తగారును నామోదించిరి ... 232, 233
- ౨౯ IV. సామ్య సిద్ధాంతము ‘అగతిక గతి’. సంధి గ్రంథ సిద్ధాంత విమర్శము. అధ్యయ మధ్యమున సంహితా ‘య-వ’లు నిల్చుట ప్రాకృత సంస్కృతాది భాషా ప్రసిద్ధము ... 233
- ౨౯ V. “‘ఐ’ కారము ‘ఎయ్’ అని పల్కబడునుగాన య కారము కన్నడమున సంహితా వర్ణముకాదు” అనేడి సంధి గ్రంథపు విమర్శము ... 235
- ౨౯ VI. ‘అవన్-ఇవన్’ మున్నగువాని సిద్ధికై “అవ్-ఇవ్” అనువాని నంగీకరించి నచో ‘వ’ కారమును సంహితా వర్ణముగా నంగీకరింప నక్కఱలేదను సంధి గ్రంథపు విమర్శము... 235
- ౨౯ VII. తమిళమున సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము నిల్చుట నియతము కాదు ... 237
- ౨౯ VIII. కన్నడమందలి సంహితా వ్యవధాయక ‘య-వ’ ల విధులు ... 237
- ౨౯ IX. ౨౯ విషయములోని కాట్టువెల్లుగారి యితర విషయముల విమర్శము. ‘అ + వన్ = అవన్’ అని ఛేదముకాదు. వ కారాగమము ‘య’ కారము కన్నఁ బ్రాచీనతరము కాదు. మలయాళమున ‘వ’ కారాగమము నశింపలేదు. సంస్కృతమున ‘న’ కారము సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదు. ద్రావిడ వ్యతిరేక రూపములలోని ‘అ-ఆ’ అనునవి సంస్కృత ‘న-నా’ శబ్ద సంబంధులు ... 238-241
30. ద్రుత న కారము సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదు. తెల్లన ‘మ’ కారము సంహితా వ్యవధాయకము కలదనుట కల్ల ... 241
30. సంహితలో మ కారము వచ్చు ననుటయు నది వ కారాదులకన్న నవ్య మనుటయు సరికావు ... 241
- 3౨ I. కాట్టు. తమిళమునందలి సంహితా ‘వ’ కారము చోట ‘న’ కారము నిల్చు ననరాదు. ఇరుక్కిన్జన-ఇరున్జనన్-పొరుళన-కాట్టిన శబ్దముల విమర్శము ... 242
- 3౨ II. కాట్టు. పదిన్జెన్దు-పదినాటు మున్నగు వానిలోని ‘న’ కారము సంహితా వర్ణము ... 243
- 3౨ III. ‘ఆం. భా. వి.’ పదిహేనులోని హ కారమువలెనె ‘పదునేను’ లోని న కారము సంహితావర్ణము. ‘ఇరుక్కిన్జన-కాట్టిన’ పీనిలోని ‘న’ కారము సంహితా వర్ణము ... 244

విషయ సంఖ్య.

పుట.

3౨ IV.	పరి:—కొట్టువెట్టు 3౨ I విషయపు విమర్శము:—‘ఇరుక్కిన్జు’ ఇరున- ఇరున్జునన్’ అను వానిలోని ‘న’ కార మావయవికము. నన్నులు తొల్కా- ప్పియ సూత్రములు. ‘అన’ ప్రత్యయంతములు . . . 244, 245	
3౨ V.	పరి. ‘పారుళన’ శబ్దములోని నకార మావయవికము . . . 246	
3౨ VI.	‘వరున’ మున్నగువానిలోని నకార మావయవికము . . . 246	
3౨ VII.	‘కాట్టిన్’ శబ్దములోని ‘న’ కార మావయవికము . . . 247	
3౨ VIII.	పదునాఱు మున్నగువానిలోని ‘న’ కార మావయవికము. సామ్య సిద్ధాంత నిరాసము 248, 249	
3౨ IX.	‘ఇరుపంతు’లో ‘హ’ కారోచ్చారణము గలదను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 250	
33.	తమిళములోని ‘ఇక్కైణ్’ మున్నగు వానిలోని ‘ఇ’ కారము మూలమెద్ది? ‘ఎన్జనార్’ అనుదానిలోని ‘న’ కార మావయవికము . . . 250, 251	
3౪.	‘యవలచోట మొదట ‘మ-న’ లు నిల్చెడి వనరాదు. అందు ‘మ’ కారము ప్రాచీన మనరాదు 252	
3౫.	తుళు భాషలో ‘న’ కారము సంహితా వర్ణమనటయు సరికాదు. సంహి తలో వ్యవధాయక వర్ణము నిల్చుట గ్రీకులో నధికము . . . 253	
3౬	ద్రావిడ భాషలలో స్వర సంహితా వ్యవధాయకముగ రేఫము నిల్చునన రాదు. ‘సుందరురాలు’ ఇందలి రేఫము సంహితా వర్ణము కాదు. కన్నడములోనిది ‘కరిదర’ కాదు. కరిదట . . . 254, 255	
3౭.	కన్నడ భూతార్థక దికారముగాని విభక్తి పూర్వాగమ దికారముగాని సంహితా వర్ణము కాదు. తెల్ల ‘టు’ గాగమము తచ్చబ్బార్థక ‘తు’ వర్ణ రూపము. ‘ఆటువరు = ఆటుగురు’ రెండును డెల్టానం గలవు. పదకొండులోని ‘క’ కారము సంహితా వర్ణముకాదు . . . 256	
3౮.	స్వరశక్తి. (Vowel harmony). వచ్చితి + ము = వచ్చితిమి. మేయ. సంహితా వ్యవధాయకములు నిల్చుటలో నిండోయూరిపియను భాష లను, స్వరశక్తి విషయమున సిథియను భాషలను ద్రావిడ భాషలు పోలుచున్నవి. ఇది తెల్లన నధికము. విమర్శము . . . 257	
3౯ I.	ద్రావిడ భాషలలో హల్నంయోగము లుండవను దొరగారి వ్రాత విమ ర్శము. కన్నడమునందును పదాంతమున స్వరము తప్పక నిల్చునను వ్రాత విమర్శము 258	
3౯ II.	తమిళమున వర్గ ప్రథమ పంచమ సంయోగము లేదను దొరగారి వ్రాత సరికాదు. దొరగారు చెప్పని వివిధ సంయోగములు వివిధ ద్విత్యములును గలవు. తొల్కాప్పియ సూత్రోదా హృతులు . . . 259	
3౯ III.	తద్భవములందలి ‘విప్రకర్ష వికృతి’. ఇది సిథియను భాషలలో గలదు. అందలి ద్విత్యము. ‘య-ర-ల’ అను పదాది హల్లులు స్వర పూర్వకములై యుచ్చరింపబడును 261	
౪౦.	వర్ణ విపర్యయ వికృతి 262	
౪౧.	వర్ణపు తివికృతి. ఇది తెల్లన మాత్రము గలదు. దీని విమర్శము . . . 262	
౪౨.	ధాతువులలోని హల్లల—(రేఫ-లకార ఒకార) లోపము . . . 263	
౪౩.	వర్ణలోప వికృతి 263	

విషయ సంఖ్య.		పుట.
౪౪.	ఊనిక=(Accent)	264
౪౫.	తద్భవములు	265
౪౬ I.	తెల్లు - తత్సమ తద్భవముల విశేషములు	266
౪౬ II.	కన్నడ తత్సమ తద్భవములు. కన్నడమునందును వైరి పదము దుష్టమై కాని కొన్ని చోటులు సాధువులు. అవి సమసంస్కృతము లనఁ బడును. అయ్యవి యిరువదొకటి యని కేశిరాజు వివరించెను	267
౪౬ III.	తమిట తత్సమ తద్భవ పద్ధతి. తమిటమున నొక్క సంస్కృత శబ్దమునకు తత్సమ తద్భవ రూపములు రెండుండనేరవు. 'రామన్' అనునదియుఁ దద్భవమేయని వ్యాఖ్యాతలు వ్రాసిరి	268
౪౭ I.	సంధి — సంస్కృత సంధి — పరరూప సంధి స్వాభావికమగుటచే నది మాత్రమే ద్రావిడ భాషలలో విస్తరించెను. తెల్లున వాక్యమధ్య సంధి కార్యములేకయు	269
౪౭ II.	తమిట పరరూప సంధి తొల్కాప్పియ ప్రసిద్ధము. సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము నిల్వకుండుటకుఁ గవి ప్రయోగము లేకున్నను నది తొల్కాప్పియ సమ్మతము	270, 271
౪౭ III.	కర్ణాటమున సంస్కృతమందువలెనే వాక్యమధ్య సంధి కైవశికము. సంధి వివక్షియందును స్వరసంహితకుఁ బ్రకృతిభావము గలదు. సంస్కృత ప్రాకృత కర్ణాటములందలి స్వరసంహితా ప్రకృతిభావ నూత్రములు. కర్ణాట పరరూపసంధి	271-274
౪౭ IV.	తెల్లు పరరూప సంధులు	275
౪౮ I.	హల్లున కచ్చు పరమగునప్పటి తమిట మలయాళ కర్ణాట సంధులు—ఏక ప్రాస్వ పూర్వక హల్లు స్వరపరకత్వమున ద్విత్వ మందుట	275, 276
౪౮ II.	తెల్లున స్వరపరకత్వమందలి ద్రుత ద్విత్వము. తెల్లునందును నేకప్రాస్వ పూర్వక హల్ ద్విత్వము గలదు	277
౪౯ I.	తెల్లునందలి త్రికసంధి. మూడు శబ్ద సంధి. ఆయ్యెడ=ఆయెడ=ముజ్జ గము—మూడు జగములు	278
౪౯ II.	తమిటమందు నట్టి స్థితిగలగు	278
౪౯ III.	కన్నడమున నిర్దేశ సర్వనామములకుఁ బరమగు హల్లు ద్విత్వ మందదు. 'మూడు' శబ్దాభిన్న 'మూలు' శబ్ద సంధి గలదు	279
౫౦.	టుగాగమ సంధి:—'టు' అనునది 'అదు' శబ్ద సంబంధి యగు 'తు' వర్ణమే. 'కులు-చిలు' ప్రభృతుల సంధులు. కుట్టునురు-మొ. కన్నడమున 'అ' కారముచో 'త' కారము నిల్చును. ఉదా:— క్షిత్తిడి-కట్టాల్ నట్టిరుళ్-మొ. తమిటమందును నిట్టి రూపములు గలవు	280-283
౫౧.	రాగమ సంధి. ధీరురాలు. మొ.	284
౫౨.	'నుమచోత' మన్నగు విధులచే నేర్పడు 'న' కారమును నర్థవంతమై. ఉచ్చారణ మాత్రార్థకము కాదు	285
౫౩.	'ము' వర్ణకముచో "పు-ంపు" లు నిలుచుట. పుం-పుల చరిత్రము. 'ము=మ్ము-ంబు=బు=మ్ము=ము' అను రూపముల స్థితి. నన్నయ ప్రయోగములు. ప్రాచీన శాసన ప్రయోగములు. సంధి గ్రంథ కర్తగారు 'ము' అనునదే ప్రాచీనమనిరి. 'ఆం. భా. వి.' కర్తగారు 'పు-బు' అనునవి ప్రాచీనము లనిరి. అట్టి వ్రాతలు సరికావు	286-290

విషయ సంఖ్య

పుట.

- ౫౪ I. ఆమ్రేడిత పరిరూప సంధి నిత్యతః— ... 290
- ౫౪ II. అమ్రేడిత పరకత్వమున నింకను జరిగెడి సంధికార్య విశేషములు. ఉదా:—
తుత్తునియలు కట్టకడ - తుట్టతుది - బట్టబయలు మొ. ... 291
- ౫౪ III. పైవి ద్వీరుక్త రూపములు కావనియు వాని మొదటి పదములు ద్రావిడ భాషలలోఁ బ్రసిద్ధములగు స్వతంత్ర శబ్దములనియు ‘ఆం.భా.చ’ ‘సంధి గ్రంథము.’ ‘ఆం.భా.వి’ గ్రంథములు తలంచిన భిన్నభిన్నాశయములు. 291, 292
- ౫౪ IV. ‘కట్టకడ’ మున్నగు వానిని ‘ఆం. భా. చ.’ కర్తగారు సమర్థించిన రీతులు. వాని విమర్శము. శబ్దానుశాసన శబ్దమణి దర్పణముల రీతిని ‘కట్ట’ మున్నగు శబ్దములు లేవనటకు బలమైన నిదర్శనము. ద్వీరుక్తి సంగీకరింప నపుడు భృశార్థ సిద్ధి యెట్లు? ... 292-294
- ౫౪ V. ‘తుత్తునియలు’ మున్నగు వాని సరియగు వ్యుత్పత్తులు. ‘అందదుకులు’ మున్నగువాని సరియగు వ్యుత్పత్తులు. అందదుకులు చెల్ల చెదరు. మిఱుమిట్లు మొ. ... 294-298

II ధాతువుల విషయసూచిక

- ౫౫ I. సంస్కృత పండితులు క్రియావాచకములనే ధాతువు లందురు. భాషా శాస్త్రజ్ఞులు ‘పల్’ మున్నగు ప్రాతిపదికాదులను వైతము ధాతువు లందురు. ‘ప్రడీ-ద్రవి’ గ్రంథకర్తగారు ‘నా-నీ-అ-ఇ-ఉ’ అను నవియును ధాతువులయని వ్యవహరించిరి ... 299
- ౫౫ II. ధాతు శబ్దార్థ విమర్శము. అవ్యుత్పన్న శబ్దములు ... 300
- ౫౫ III. “ధాతు మాత్ర భాషలు - (చీనా మొ). ధాతు పరిణామ భాషలు - (నెమెటుకు భాషలు). ప్రత్యయాది విశిష్ట భాషలు” (ఇండోయూరపి యను-సిథియను. మొ.) అని భాషలు మూడు విధములు. ప్రత్యయాది విశిష్ట భాషలలో మూల ధాతు స్వరూపమును గోల్పోనివి సిథియను కుటుంబ భాషలు. స్వరూపము మాటిపోయెడివి ఇండోయూరపి యను భాషలు. సిథియను భాషలందువలె ద్రావిడ భాషలయందు మధ్యమ పురుషైక వచనము ధాతు రూపముననే యుండును ... 301, 302
౫౬. కొన్ని క్రియలు నామములును నై యుండును. కొన్ని క్రియావాచక మాత్రములె అవ్యుత్పన్నములనుచున్న కొన్నిటి వ్యుత్పత్తులు. ధాతువే నామమైనంత మాత్రమున ద్రావిడభాషలు నవ్యము లనరాదు. ఉదా హృతులు. వాని విమర్శము ... 302-305
౫౭. విభక్తి (సుప్) ప్రత్యయముల వ్యుత్పత్తులు సుజ్ఞేయములు కావు ... 305, 306
- ౫౮ ద్రావిడ ధాతువు లేకాచ్ఛములు. అవి పెరిగిన పద్ధతులు. ద్రావిడ పద ములు దీర్ఘములగుటలోని కారణములు. ‘పెరుగు గిడు’ అనుదాని విభాగము ... 306
౫౯. ద్రావిడ ధాతువులలో నజంతములు దీర్ఘాంతములు. హలంతములు ప్రాసోపధకములు. ధాతువుల తుదిని జేరు స్వరముల వివరణము ... 307, 308
- ౬౦ I. ‘అప్రేరణ క్రియలు ప్రేరణార్థకము లగునప్పటి కార్యములు. అకర్షకములు సకర్షకము లగునప్పటి విధులు’ అనెడి కాట్టువెల్లుగారి పద్ధతి. కొన్ని యుదాహృతులు ... 308-310

విషయ సంఖ్య.	పుట
౬౦ II. 'వి పి' అను ప్రేరణప్రత్యయములు. సంస్కృత ధాతువు తమిళమునకు వచ్చినపుడు 'ఇ' అను ప్రేరణప్రత్యయము చేరును. వివిధములగు ప్రేరణ ప్రత్యయములు...	310
౬౦ III. అంతర్గత ప్రేరణార్థకములు. 'అడబ్బు=అడక్కు' అనునవియు నంతర్గత ప్రేరణార్థకములె...	311
౬౦ IV. ప్రేరణార్థక ప్రత్యయములు 'కు-చు-టు తు-టు-పు' అనునవి. లేదా 'తు' ప్రత్యయమాత్రమే. 'అడబ్బు' అనుదాని పరిణామమే 'అడక్కు' అనునది. 'క్కు' అనునది 'చు' అని తెల్లన విస్తరించెను...	311-312
౬౦ V. కాంతధాతువులు. 'గు' అనుదానికి 'చు' అభిన్నము. తెలుగులోని 'ఇంచు' అనుదాని చరిత్రము. 'ఇంచు=ఇచ్చు' అభిన్నములు. 'రట్టిక్క' ఆశీర్థకము. తుమర్థకముకాదు. 'ఇరట్టిక్క' సాధురూపము...	313-315
౬౦ VI. 'గెలుచు గెలుపన్' అనువానినిబట్టి తెలుగునందును 'చు' అనుచోట 'గు' అనునది యుండెడిదేమో! విమర్శము:—గెలుచు+అన్=గెలు+వ్+ఉ+అన్=గెలుపన్ మొ.	315, 316
౬౦ VII. చాంత టాంత ధాతువులు లేవు. దొరగారు చూపిన 'అడెయ్-చు' అనునది లేదు...	316, 317
౬౦ VIII. 'తిరున్దు-తిరుత్తు' మున్నగు తాంతధాతువులు. నీన్దు=నీదు-నీధాతువు...	317-319
౬౦ IX. ధాతువునుండి నామము పుట్టినపుడు 'త్తు' అనునది చేరును. ఉదా:—తిరుత్తమ్ మొ.	319
౬౦ X. టాంత ధాతువులు. ఇట్టి క్రియలు లేమింజేసి విశేష్యవిశేషణము లుదాహృతములయ్యె. విశేష్యముల తుదిని 'తు' 'అతు' చేరుటచే నది విశేషణ మగును...	320
౬౦ XI. పాత ధాతువులు. ఉదా:—నిరమ్పు-నిరప్ప (నింపు)-మొ-పామ్పు-పాప్పు. తెల్లు-పాము-పాపతేడు...	321
౬౦ XII. 'మేయ్క్క' మున్నగు వానిలోని 'క' కారము భావ్యర్థకము. అది ప్రేరణ సంబంధి కాదు...	322, 323
౬౦ XIII. సకర్తక క్రియలకుఁ గర్తాకాంతయు విశేషణములకు విశేష్యాకాంతయు నుండును గాన వీని కంత్యహల్ ద్విత్వరూప కార్యైక్యము గల్గెను...	323
౬౦ XIV. శబ్దముల తుదినుండు ప్రత్యయములను విడదీసినచో ద్రావిడ శబ్దములకుఁ గల పరస్పర సంబంధము తెలియును...	324
౬౧ ద్విత్వములు గల్గాచోటులు. అకర్తకము సకర్తక మగుట మొదలగునవి. ఇవెల్ల సంధిజములు. ఆర్యభాషలలోని ద్విత్వ మట్టిది కాదు. దాని వివరణము...	325-327
౬౨ I. ద్వ్యక్షర ధాతువులు. వీనిలోని మొదటి యక్షరము సామాన్యార్థకము. తర్వాతిది తత్సంకోస వికాసాద్యర్థకము. హెబ్రుభాష పోలిక...	327
౬౨ II. I 'అడ్' ధాతుబన్య తమిళ శబ్దగణము. II అణ్ ధాతుబన్య తమిళ శబ్దగణము...	327-330
౬౨ III. 'అడ్-అణ్' అనునవి విభిన్నములా!	330
౬౩ I. స్వరము లుచ్చారణార్థకములె కాక య్కవిశేష బోధకములును నగును. కన్నడమందును హలంతధాతువులు పెక్కు గలవు. 'ర్-ల్-త్-ల్' అనునవి తుదినిగల శబ్దములు పెక్కు గలవు...	331, 332

విషయ సంఖ్య.

పుట.

౬౩ II.	‘అర్’ మున్నగు వివిధ ప్రత్యయములు దుదినిగల తమిట ధాతువులు, నామములును నొక పట్టికగాఁ జూపఁబడెను...	... 332, 333
౬౩ III.	పై ధాతువుల యర్థము తెలియఁకున్నది. వానిలోని ‘ఇల్-ఉల్’ అనువాని యర్థము తెలియఁచున్నది. అట్టి యర్థముల వివరణము...	... 334
౬౪ I.	ద్వ్యక్షర ధాతువులు. హల్లున కీర్వంకలను నచ్చు లుండును. దొరగారి యుదాహృతులు సరియై యుండలేదు...	... 335
౬౪ II.	ఇట్టి ధాతుగణము లార్యభాషలందును గలవు...	... 335
౬౫ I.	ధాతువులలోని యచ్చుల మార్పులు. ఆర్యభాషలలోను సెమెటికు భాషల లోను నచ్చులు మాఱునట్లు ద్రావిడ భాషలలోఁ దఱచుగా మాఱువు.	335
౬౫ II.	అలంతిచోటుల మార్పుల యుదాహృతులు. I ఉచ్చారణ సౌకర్యాద్ధ కములగు మార్పులు...	... 336
౬౫ III.	II అచ్చుల సహజములగు మార్పులు:—యష్ట దస్త దాత్త శబ్దములందలి మార్పులు...	... 336
౬౫ IV.	III క్రియలయందలి స్వరముల మార్పులు...	... 337
౬౫ V.	ఇట్టి మార్పు సిధియను భాషలలోఁ జూపట్టదు. ఆర్యభాషలలో నిట్టి మార్పు కన్నట్టాను. ఈ పోలిక పీరిండియాకు రాకముందుఁ గల్గి యుండును...	... 337, 338
౬౬ I.	విశేషణ విశేష్యములందలి స్వరముల మార్పులు. సంఖ్యావాచక శబ్ద విమర్శము...	... 338-341
౬౬ II.	‘పశుమ్’ అను విశేషణము ‘పైమ్’ అగు ననుట సరికాదు. “పసుమ్మా= (పచ్చని పూవులు)” అను చోటి యనునాసికాగమము...	... 341, 342
౬౭ I.	తమిట కన్నడ భూతార్థకముల దీర్ఘము ప్రాస్వ మగును. వే=(మండు) వెండు=(మండి) మొ...	... 343
౬౭ II.	“వా=(వచ్చు). తా=ఇచ్చు” అను తమిట ధాతువుల రూపములందలి విశేషములు, వా=(రమ్ము). ‘రమ్ము=(రండు)’ అను దొరగారి వ్రాత కేవలము పొరపాటు...	... 343-345
౬౮.	ధాతుస్వర విపర్యాసముల పోలికలు సిధియను (ద్రావిడ) భాషలకు లేకపోలేదు...	... 345

III నామప్రకరణము

౬౯.	నామవాచక శబ్దార్థ విమర్శనము...	... 346
౭౦.	లింగవివరణము. తొకిలిలింగము-పారిభాషికలింగము...	... 346-349
౭౦ I.	‘ద్రావిడభాషా ప్రసిద్ధలింగము. తద్విషయమునందలి ప్రత్యేకత’ అను విషయమున దొరగారి నిరూపణము...	... 349
౭౦ II.	పరి:—కాష్ఠివెల్లుగారి నిరూపణముయొక్క విమర్శము - తొల్కాప్పియ నూత్రములు-ఆం. భా. వి’ కర్తగారు దొరగారి ననుసరించుట...	... 349, 350
౭౦ III.	పరి:—తెలుఁగునందును-మహా దమహా ద్వ్యవహారమే. పుంలింగ సమత్వాదు లును గలవు...	... 350-352
౭౦ IV.	కర్ణాటభాషా ప్రసిద్ధలింగము-విశేషవిధులు...	... 352, 353
౭౦ V.	కాష్ఠి:—ప్రాచీనతమ ద్రావిడభాషలో లింగబోధక ప్రత్యయములు (అన్ అల్-మొ) లేవననుట సరికాదు. తొల్కాప్పియమందె కలవు...	... 353-355

విషయ సంఖ్య.

పుట

- 20 VI. తెల్లన సర్వనామములందువలెనే నామములందును నమహాత్మ్యధమైక
వచనమే నిల్చుననెడి దొరగారి వ్రాత ప్రామాదికము ... 355-357
21. వచనవివరణము:-(Number) ప్రాకృతములందే ద్వివచనము లేదు.
'మనము' శబ్దము ద్వివచనమాత్రవాచి కాదు ... 357
- 23 I. "ప్రాచీన కాలమున లింగబోధక ప్రత్యయ యోగము లేదు. సర్వనామ
ములకుఁ బ్రాచీన కాలమునండి యట్టి స్థితి గలదు" అనుట నిరా
ధారము ... 357
- 23 II. పరి:—'అన్=ఆన్=ఓన్' తమిట పుంవాచకైకవచన ప్రత్యయములు. 'అన్'
అనునది యఖండ ప్రత్యయముకాదు. అందలి 'అ' తద్వత్తార్థకము.
అ+అ+న్=అవన్=ఆన్=ఓన్ ... 358-361
- 23 III. విశేషణములకు 'అన్' చేరుటచేత నవి తద్వత్తార్థక విధేయవి శేషణములగు
ననుట సరికాదు. విశేష్యముమీఁద నిల్చు 'అ' ప్రత్యయము తద్వి
త్తార్థకమగుట యుక్తము. 'అ' ప్రత్యయార్థములు ... 361, 362
- 23 IV. 'అన్-అను-అడు' అను రీతిగాఁ బ్రథమైక వచనమును 'అ' కారపూర్వక
మునుగా నెన్నరాదు. 'అను' హాసగన్నడ ప్రత్యయము. తెల్ల
ప్రత్యయము బిందుపూర్వక 'డు' ప్రత్యయము ... 362-364
- 23 V. 'ఆన్=అన్=అణ్ణు=అండు' అను రీతిని తెల్ల 'డు' ప్రత్యయ మేర్పడె
ననుట సరికాదు ... 364
- 23 VI. 'అన్=(పురుషుఁడు)' అను తమిట శబ్దము 'అన్' ప్రత్యయమునకు
మూలమగుటయు సరికాదు. 'న్+తు=న్తు=ండు' అని 'డు' ప్రత్యయ
పరిణామక్రమ మరయునది ... 366
- 24 I. తమిట కన్నడములలో శాంతములు స్త్రీవాచకములు. తెల్లన లుప్త
ప్రథమైక వచనములు స్త్రీవాచకములు. ఇ-ఎ-తి-తె మున్నగు
ద్రావిడ స్త్రీ ప్రత్యయములు. తెల్లన స్త్రీ వాచకత్వముననే 'అది-
ఇది' అను శబ్దము లేర్పడియుండును ... 366, 367
- 24 II. తమిట కన్నాట స్త్రీవాచక ప్రత్యయము 'అల్' అనున దనరాదు. ఇందిలి
'అ' శబ్దము తద్వత్తార్థకము. శకారమాత్రమే స్త్రీత్వద్యోతకము ... 367, 368
- 24 III. తెల్లలోని 'ఆలు=స్త్రీ' అనుదానినుండి 'అల్' అను స్త్రీవాచక ప్రత్యయ
మేర్పడె ననరాదు. 'అవల్' అను తమిట శబ్దమే తెల్లలోని 'ఆలు'
శబ్దమునకు మూలమైయుండును ... 369, 369
- 24 IV. "ఇ-తి-త్తి-అత్తి-ఇత్తి" మున్నగు నితర ద్రావిడ స్త్రీ ప్రత్యయములు ... 369-372
- 24 I. ద్రావిడ భాషలలోని నపుంసకైకవచన ప్రత్యయములు ... 372
- 24 II. ద్రావిడ శబ్దములేల్ల నపుంసకములే. "అద్వాదు"ల తుది 'తు' వర్ణము
మహా దమహా త్సాధారణ ప్రథమైకవచన ప్రత్యయము. 'అమ్' అను
నదియు నపుంసక ప్రథమైకవచనముగఁ దర్వాత నేర్పడెను ... 373
- 24 III. 'అవు-ఎద్దు' మున్నగునవి నపుంసకము లనుట ద్రావిడ పండితుల సంత
దాయము కాదు ... 374
- 24 IV. 'అదు' లోని 'అ' సర్వనామము. 'దు' నపుంసకతా ద్యోతకము ... 374

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్వా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. ఆంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వవిధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్ధములు రెండును గలవు. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో కేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంకీరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేటుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేటుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రిగారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్భహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళియము కాదు 392, 393
- 2౩ I. అమహద్భహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరించినది 393-396
- 2౩ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ్ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౪ I. అమహద్భహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్భహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ్ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

విషయ సంఖ్య.

పుట.

2౯ II.	బహువచన ద్రావిడ ప్రత్యయముగు 'అ' అనునది కన్నడాదులలోఁ గలదని దొరగా రసంగతముగఁ జూపుట ... 400-402	400-402
2౯ III.	తుళు భాషలో 'అవు' అను దానికి 'అవి' అని యర్థము ... 402	402
2౯ IV.	'అమహద్భవబహువచనముగు 'అ' ప్రత్యయము. జండు - లాటిను - గాతికు ప్రాచీన పెరిషియను భాషలందును గలదు. వేఱొక భాషనుండి రెండు కుటుంబములకు వచ్చియుండును ... 403	403
౩౦.	II సెక్షను - విభక్తి. ద్రావిడ విభక్తులు గొన్ని పదరూపములు - కొన్ని ప్రత్యయ రూపములు. ఈవఱకుఁ జెప్పబడినవే పునరుక్తముగఁ బెక్కులుపన్యస్తములు. విభక్తుల షేరులు వాని వరుస-వాని సంఖ్యయు సంస్కృతానుకరణములె ... 403-405	403-405
౩౦ I.	ప్రథమావిభక్తి - తమిళ మలయాళ కర్ణాటాంధ్రములందలి పద్ధతులు ... 405-407	405-407
౩౦ II.	'అమ్' అనునది యమహత్తుల తుది నిల్చు ననరాదు. అది 'మ్' అను రూపము గలది. అది ప్రకృత్యవయవము కాదు. విభక్తి ప్రత్యయమే. ప్రథమా విభక్తిపై నితర విభక్తులు నిల్చుట ద్రావిడ భాషలకు సహజము 407-412	407-412
౩౦ III.	'మరమ్' మున్నగు వాని తుదిది 'అమ్' శబ్దమునుట సరికాదు. 'అమ్' శబ్దము 'అదు' శబ్ద రూపాంతరమను పక్షమందును 'అ + మ్' అను ఛేదము చొప్పున 'మ' కారము ప్రథమైక వచన ప్రత్యయము ... 412-415	412-415
౩౦ IV.	'నాన్-తాన్' అను కన్నడ శబ్దముల తుది న కారము ప్రథమైక వచన ప్రత్యయభ్రాంతిని గల్గింపనేరదు ... 415	415
౩౦ V.	'యాన్-నాన్-తాన్' శబ్దములలోని నకారము ప్రథమైకవచనమే. అది యాభాసము కాదు. వానిలోని నకారము పుంలింగ బోధకము కాదు. అవి త్రిలింగములు ... 415-417	415-417
౩౧ I.	విభక్తి పూర్వాగమములు. తెల్లన నప్రాణివాచకముల ద్వితీయాద్యైక వచనములందె కొన్ని యెడల 'ఇ టి-తి' మున్నగు నాప విభక్తికము లగును ... 417-419	417-419
౩౧ II.	విభక్తి పూర్వాగమ విషయక వివరణము. ఉత్తమ మధ్యమ పురుష సర్వ నామములలోఁ గల్గు మార్పులు ... 419	419
౩౧ III.	'తమిళమందలి 'ఇన్' అను విభక్తి పూర్వాగమము. కన్నడమున నిది యరుదు. దీనికి సరియైనవి తెల్లన 'ని-న' అనునవి 'ఇల్' అను నది పీని పూర్వరూపము' అను కాట్టువెల్లు గారి యశాస్త్రియ ప్రసంగ ములు. 'ఇన్' అను విభక్తి పూర్వాగమ శబ్దము 'ఇదు' శబ్ద పర్యాయము. 'అదు=అన్' అనువాని నలెనె. విభక్తి పూర్వాగమ విషయ మునఁ దమిళ కన్నడములకుఁ గల భేదము ... 420-427	420-427
౩౧ IV.	కన్నడ విభక్తి పూర్వాగమ మగు 'చ' కారము 'అదు' శబ్దమున కభిన్నము. 'అదఱ' మున్నగు వానిలోనిది 'అర్' అనుటయు నది 'అదు' శబ్దమున కభిన్న మనుటయు సరికావు. 'సాగనురాలు' అనుదానిలోనిది శేషము. ఇది అకారమున కభిన్నము కా నేరదు ... 428	428
౩౧ V.	'తి' అను నాప విభక్తిక వర్ణము. ఇది కొన్ని యెడల 'టి' కావచ్చును. కాని 'టి-తి' అనునవి విభక్తి పూర్వాగమములె యన నగును. 'వాకిటి' అనురీతి వ్యస్త ప్రయోగము లేదు. 'తొల్లింటి' అను రూపము లేదన రాదు ... 430	430

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్వా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. ఆంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వద్విధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్ధములు రెండును గలవు. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహాత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో కేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంగేరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేటుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేటుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రిగారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్భహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళియము కాదు 392, 393
- 2౩ I. అమహద్భహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరించినది 393-396
- 2౩ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౪ I. అమహద్భహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్భహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- కాక కరణార్థమును గలదు. 'ఇన్' అనునది నిర్ధారణ పంచమ్యర్థము. 'అల్-అన్' అనునవి తృతీయా ప్రత్యయములు ... 456
- ౧౪ III. పటగన్నడమందలి 'ఇందం-ఇందె' మున్నగునవి 'అన్' ప్రత్యయ జన్యములై యను దొరగారి వ్రాత సరికాదు. ఇవి 'ఈన్' (ఇక్కడ) అను ద్రావిడ శబ్దమునుండి యేర్పడె నన నగును. తుద-తుళు భాషలలోని తృతీయా ప్రత్యయములు ... 459
- ౧౪ IV. 'అల్-అన్-ఇన్' ప్రత్యయముల వ్యుత్పత్తి 'కాలువ' అనునర్థముగల 'కాల్' శబ్దమూలకము 'అల్' ప్రత్యయ మను వ్రాత సరికాదు. 'అల్-ఇన్' అనునవి 'అన్ ఈన్' శబ్దమూలకములు. తెనుగునందలి—'న్-అన్-నన్' అనువాని వివిధ విభక్త్యర్థ బోధనోదాహృతులు ... 461
- ౧౪ V. 'చేసి-ఉండి' మున్నగు శబ్దములతోఁ గూడిన జంటలు విభక్త్యర్థముల నిచ్చును. "ఉండి-నుండి" విభక్తి ప్రత్యయములు కావు. అవి చేరెడి పూర్వ శబ్దములె తత్త ద్విభక్తి బోధకములై యుండును. ఇవి విభక్తి ప్రతి రూపకములను 'ఆం. భా. చ.' వ్రాత తప్ప ... 463
- ౧౪ VI. సహార్థక తృతీయను బ్రత్యేక విభక్తిగఁ జెప్పవలెనను వ్రాత సరికాదు 'ఓడు' అను తమిఱ విభక్తికిఁ గరణార్థమును గలదు ... 466
- ౧౪ VII. 'ఓడు-ఓడు-ఉడన్' అనునవి సహార్థకములు. అభిన్నములు. 'ఓడు-తోడు' శబ్దములు విభిన్నములయ్యు నేకార్థకములు. వెనుక నివి యభిన్నము లని దొరగారు వ్రాసిరి. తెల్లు 'తోడు' కాదు 'తోడన్'. అది సహాయార్థక 'తోడు' శబ్ద సంబంధికాదు. సహార్థక 'తోడు' శబ్దము. ఇచటి వ్రాత ౪౩ విషయమునకు విలక్షణము ... 468
- ౧౫ I. ద్రావిడ చతుర్థి 'కు' ప్రత్యయము. ద్రావిడ భాషలన్నిటిలో నిది యేక రూపముననే యున్నది. గౌడ భాషలలోని 'కో-కే' మున్నగునవి 'కృతే' మున్నగు సంస్కృత శబ్ద సంబంధు లను త్రుంపు దొరగారు మున్నగువారి మతములు. వివిధ భాషలలోని 'కు' ప్రత్యయపు పోలికలు. ద్రావిడ 'కు' ప్రత్యయము సంస్కృత 'క' ప్రత్యయ సంబంధి యను మతము ... 470
- ౧౫ II. ద్రావిడ భాష్యర్థక 'కు' ప్రత్యయ సంబంధియేమో ద్రావిడ చతుర్థి 'కు' ప్రత్యయ మను దొరగారి యూహలు సరికావు. 'కు' ప్రత్యయ మితర విభక్తుల చోటను వాడఁబడును. 'తదర్థ-పాంఘ-కొఱకు-కయి-కుఁగా' మొదలగు తాదర్థ్య బోధక శబ్దములు. 'కు' ప్రత్యయ మునకుఁ గన్నడమందలి 'కయ్=గెయ్'=(చేయు) ధాతువు మూలము కాసోపును ... 474
- ౧౬ I. అపాదానాద్యర్థక పంచమి విభక్తి:—'ద్రావిడ భాషలలోఁ పంచమి లేదు. తృతీయా సప్తములలో నంతర్భవించును" అను దొరగారి యాశయము సరికాదు. పంచమికి 'హేతు తారతమ్య నిర్ధారణాపాదానాద్య' ములు మూఁడు గలవు ... 477
- ౧౬ II. 'ఇల్' ప్రాచీన తమిఱ విభక్తి ప్రత్యయము కాదు. ఇది మలయాళ సప్తమి ప్రత్యయము. 'ఇన్' అనుదానికిని సప్తమ్యర్థ మెన్నడును లేదు ... 481

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్వా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. ఆంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వద్విధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్ధములు రెండును గలవు. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహాత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో కేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇండ్తో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంకేరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేఱుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేఱుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రిగారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్బహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళియము కాదు 392, 393
- 2౩ I. అమహద్బహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరించినది 393-396
- 2౩ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౪ I. అమహద్బహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్బహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- ౧౭ VI. 'ఇన్' అనేడి శేషపక్షీ ప్రత్యయము. కాట్టు:-తమి. 'ఇన్' తెల్లు. 'ని' అనునవి సప్తమీ ప్రత్యయములు. పక్షిగా మాతినవి. ద్రావిడ పక్షీ ప్రత్యయములు. 'అమ్ - అన్' అను ప్రత్యయములు. 'ఇన్' అను నది 'ఇల్' శబ్ద మూలకము. పరి:-'ఇన్' అనునది పక్షీ ప్రత్యయము కాదు. సామాసికాగమములను జూచి దొరగారు భ్రమించిరి. తెల్లు లోని 'ని-న' అనునవియు విభక్తులు కావు. సామాసికాగమ (తమి) ములపట్టిక. ఇవెల్ల పక్షీ ప్రత్యయములందురా! 'అన్-అమ్' అను నవి యభిన్నములు కావు. 'ఇల్' అనునది ప్రాచీన తమిళ సప్తమి కాదు. అది మలయాళ సప్తమీ ప్రత్యయము ... 499
- ౧౭ VII. 'అ' అనేడి పక్షీ ప్రత్యయము. కాట్టు:-ఇది తమిళమున నరుదు-కన్నడమున 'అ' అనునది శేషపక్షీ ప్రత్యయము. కన్నడమున దీర్ఘ రూపమును గలదు. తుళులోని పక్షి. తెల్లున 'లు + అ = ల' అనునది తఱుచు. ఊర కవి. ఇది తమిళమున బహువచనముతోనే యన్వయించును. 'నున చీఱడి' (చింతామణి). ఇండోయూరపియను భాషల సంబంధము. పరి:-తెలుఁగున 'అ' ప్రత్యయము విభక్తి పూర్వాగమమే. 'అదు' ప్రత్యయాన్వయ వివరణము ... 506
- ౧౭ VIII. 'ఱ్ఱి-ఱె' అనేడి మలయాళ పక్షీ ప్రత్యయములు. కాట్టు:-ఇవి 'అదు' అను తమిళ పక్షి సంబంధులె. ఇఁదై=ఇఁడ్డై=ఇ ఱ్డై. 'ఱ్ఱి-ఱె' మలయాళ పక్షి ప్రత్యయ. మని లీలా తిలకము ... 511
- ౧౭ IX. 'యొక్క' ఆంధ్ర పవ్యనుబంధము. 'ఱ్ఱియ' తమిళ పవ్యనుబంధము. 'యొక్క' ప్రత్యయ చరిత్రము. ఇది తమిళ 'ఱ్' ధాతుజన్యమని శ్రీ భద్రి రాజు కృష్ణమూర్తిగారు (బి.యే. ఆనర్స). అగు ధాతుజన్యమని శ్రీ కోరాడవారు. ఇది కేవలార్థకమగు తెలుఁగు శబ్దమే కావచ్చును. ఱ్ఱియ=స్వామ్యముగల=ఆస్తిగల ... 513
- ౧౮ I. సప్తమీ విభక్తి:-కాట్టు-'కణ్-కాల్' తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయములు. 'ఇల్' అనునది తఱుచు. 'ఱ్' అనునది కన్నడ సప్తమి. 'అల్లి' నవీన కన్నడ సప్తమి-ఇతర భాషల సప్తమీ ప్రత్యయములు. పరి:-తోల్కా ప్పియమునందలి సప్తమీ ప్రత్యయముల పట్టిక. వీనిలో 'ఇల్' చెప్పఁ బడలేదు. కన్నడ సప్తమి 'ఱ్' అను ప్రాస్వ ఘటితము. 'అల్లి' ప్రాచీన కన్నడ సప్తమియే ... 516
- ౧౮ II. 'అదు-లో' అనునవి తెల్లు సప్తమీ ప్రత్యయములు. వీనికిఁ దమిళ కన్నడ ప్రత్యయములతోఁ గల సంబంధములు. తెల్లు ప్రత్యయములు తఱుచు గా నాంతములు. 'తెల్లు-కంఱెన్ = కన్నన్ = కన్నడ-అంతలు = తమిళ-ఇన్.' అనునవి తారతమ్య నిర్ధారణార్థకములు ... 518
- ౧౮ III. కాట్టు:-తెల్లులోని యమహదర్థక సప్తమీ ప్రత్యయము - 'ని = న' అనునది. దీనికి 'ఇన్' అను తమిళ ప్రత్యయమే మూలము. తెల్లులోని 'టి-తి' వర్ణకములు. పక్షి సప్తముల కలయిక. 'ఇక్కడ' అను నర్థముగల 'ఇల్' అను సప్తమియే 'ఇన్-ఇమ్-ని-న' అనువానికి మూలము. పరి:- 'ఇల్' ప్రత్యయము నవ్యము. ఇది ప్రాచీనములకు మూలమనుట

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్వా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. ఆంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వద్విధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్ధములు రెండును గలవు. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో కేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంగేరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేటుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేటుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రిగారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్భహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళియము కాదు 392, 393
- 2౩ I. అమహద్భహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరించినది 393-396
- 2౩ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౪ I. అమహద్భహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్భహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

విషయ సంఖ్య

పుట.

౯౦ VIII.	౭ (II) తమి 'నల్ల'-కన్న. 'దొడ్డు' తెల్లు 'పెద్ద' అనునవి భూతార్థక క్రియాజన్య విశేషణములనుండి యేర్పడిన వను దొరగారి యాశయము సరికాదు. పలవిన్ పాల్ = అమహద్భవమవచనము. 'పల అరసర్' = (పెక్కురాజులు) అనునది 'పల' శబ్దావహత్వమునకు బాధకము కాదు 539
౯౦ IX.	"౭ (III) 'ఉమ్' అను తద్ధర్మార్థక ప్రత్యయము నిల్పుటచేతఁ గొన్ని నామములు విశేషణములగు నను దొరగారి వ్రాత సరికాదు. నామముపైఁ దద్ధర్మ ప్రత్యయము నిల్వనేరదు" ... 541
౯౦ X.	"(౮) 'తమి-ఆన' తెల్లు-అయిన' కన్న-ఆద' అనువాని యోగమున నామవాచకములు విశేషణములగు నను విషయము ౯౦ II విషయమున వివరింపఁబడినది. విశేషణములు తచ్చబ్ధాంతములై విధేయ విశేషణములగును. తమిఱ కన్న డామహదేకవచన విశేషణములు 'అదు' శబ్దాంతములయియే యుండును. తదీయ సంధి విశేషములు" ... 541
౯౧ I.	విశేషణముల తరతమ భావ విధులు:— ఇండోయూరపియను భాషలలో వలె ద్రావిడ భాషలందు 'తర-తమాది' ప్రత్యయములు లేవు. కాని వాని యర్థ మంతకన్న సుకరముగాఁ దెల్పఁబడును. అట్టి సుకరములగు వద్దతులు. నిర్ధారణ ద్వైవిధ్యము. సంస్కృత వ్యాకరణ సూత్రములు. దొరగారు తడఁబడి 'ఇన్' అను తమిఱ ప్రత్యయమును నిర్ధారణ సప్తమిచో వాడుట ... 544
౯౧ II.	సుబంత రూపముల యుదాహృతి ... 547-550

మొదటి సంపుటము విషయసూచిక సమాప్తము.

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్వా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. ఆంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వద్విధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్ధములు రెండును గలవు. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో కేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇండ్తో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంకేరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేఱుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేఱుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రిగారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్భహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళియము కాదు 392, 393
- 2౩ I. అమహద్భహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరించినది 393-396
- 2౩ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ్ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౪ I. అమహద్భహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్భహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ్ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

ముఖ్యముగు తప్పావృత్తుల పట్టిక

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
2	9	రెండు వాక్యాంత చిహ్నములు.	తీసివేయునది
18	18	శబ్ద	శతాబ్ద
24	17	సిద్ధాంత	సిద్ధాంతి
32	23	తమిలు	తమిళ
40	19	ఎదుక్కలై	ఎవ్వరై
41	24	అత్తనై	అనైత్తు
42	1	విష:—	విష:—ద్రావిడ భాషలకు
57	20	తపకరోతి	కరోతి తాపమ్
„	21	మారాగిలు	రాయ్నిక్కిలు
„	24	మారాగిలుల్	రాయ్నిక్కిలుమ్
„	25	తపః	తాపమ్
„	27	చేయఁడు	చేయఁడు. (ఏడుగ్రహముల కక్ష్యలలో సూర్యునిది మధ్య కక్ష్య.)
64	11	తత్పత్తులంధ్ర	తత్పత్తులంధ్ర
65	12	యాంధ్రజాతి	యాంధ్రజాతి
„	15	నగును	నగును. ఆర్యులంధ్రులు. ద్రావిడులంధ్రులు. ఆంధ్రశబ్దమే సంస్కృతకోశములలో లేదు.
66	14	గోందువాన	గోందువానా
74	31	సందర్భ	సందర్భ
74	32	౪౩	32
76	5	‘స’	‘స’
77	(1) 5—21	ఆయిదము	ఆయ్దము
78	1	ఆయిదము	ఆయ్దము
128	22	ఎ	’
238	(1)	మలయాళమును	మలయాళము

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్వా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. ఆంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వవిధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్ధములు రెండును గలవు. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో కేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంగేరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేటుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేటుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రిగారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్భహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళియము కాదు 392, 393
- 2౩ I. అమహద్భహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరించినది 393-396
- 2౩ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ్ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౪ I. అమహద్భహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్భహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ్ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

౨. విష:—అట్టి పూర్వపూర్వ మహాకవుల కావ్యభాష ననుసరించుచు నుత్తరోత్తర మహాకవులు కావ్యరచనమును గావించుచుందురు. ఉత్తరోత్తర మహాకవులు పూర్వపూర్వకావ్యభాషనే యుపయోగించుచుఁ దమతమ కాలములలోని వ్యావహారిక భాషలోని నూతన శబ్దములను వాక్యరచనా విశేషములను దమ కలవాటయియున్న గ్రాంథికభాషా పద్ధతుల ననుసరించి సంస్కరించికొనుచు గ్రాంథికభాషలోఁ జొనుపుచుందురు. ఈ రీతిని గ్రాంథికభాషయు మందముగాఁ బెరుగుచుండును. అట్టి పెరకువ ప్రత్యేకతను ఘటింపనేరదు. కావుననే గ్రాంథికభాష నిత్యమనియు నేకవిధస్థితి గలదనియు (“అనన్యా దృశశ్చ నిత్యశ్చ”. (ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౧ III విష). వైయాకరణులు వచింతురు. పయిరీతిని గ్రాంథికభాష స్థిరపడినదగుటండేసి దానికి మూలమగు వ్యావహారిక భాషయు ఝరీవేగమున మార్పునందక కొంత మందముగనే మార్పుల నందుచుండును. కావున బహుజనవ్యాప్తమగుచు విస్తరిల్లిన వాఙ్మయముగల భాషలకు మూలమగు వ్యావహారిక భాషలందు మార్పు లలంతిగ జరుగుచుండుటయు నట్టి వాఙ్మయావస్థనందని యనాగరకభాషలు ఝరీవేగమున మార్పుల నందుచుండుటయు ననుభవసిద్ధమై యున్నది.

3. విష:—పయిరీతిని వ్యావహారిక భాషలందలి యాయా శబ్దములను కారకాదులను మహాకవు లెట్లు ప్రయోగించిరో యా విషయములను దెల్పుట

వ్యావహారికభాషయై యుండనేరదనియు డా. కాల్జువెల్లుగారు వ్రాసిరి. “సంస్కృతమన్ననో యెన్నఁడును వ్యావహారిక భాషకాదు. గ్రంథరచనకై సంస్కరించికొన్నదే సంస్కృత భాష. అట్టి పరిమార్చిత భాష యెన్నఁడును వ్యావహారికమై యుండలేదు”. (కాల్జు. పీఠిక ౭౯ పుట) “గ్రాంథిక భాష యెన్నఁడును నదేస్థితిగ వ్యావహారిక భాషయై యుండనేరదు” (కాల్జు. పీఠిక ౮౦ పుట).

ప్రకృతి జన వ్యవహార సిద్ధ భాష ప్రాకృతమనఁబడును గాన వ్యావహారిక భాషలెల్లఁ బ్రాకృతములు నపరిమార్చితములు ననఁదగును. వానిని గావ్యములలో నుపయోగించుటలో మహాకవులు సంస్కరించికొని వాడెడి భాషలు గ్రాంథికములు. కావున నట్టి గ్రాంథిక భాషలెల్ల సంస్కృతములె. పరిమార్చిత భాషలె. ఒక్క గీర్వాణము విషయముననే యననేల! భాషా శాస్త్ర పరిశోధకులు ఋగ్వేదార్య భాష నైతముకప్పు, ఉపరిమార్చితమగు ప్రాకృత భాషనండియై యేర్పడెననియు నట్టి ప్రాకృతభాష ప్రాథమిక ప్రాకృతమనియు నద్దానిని సంస్కరించుటచే నేర్పడినదే సంస్కృతభాష యనియు నట్టి ప్రాథమిక ప్రాకృత పరిణామములగు ద్వైతీయికా (రెండవ) వస్థ లోని ప్రాకృతములను సంస్కరింపఁగా నేర్పడినవె మహారాష్ట్రీ ప్రభృతిప్రాకృత వ్యాకరణసాధ్య ప్రాకృత భాషలనియుఁ బాళీభాషయు నీద్వైతీయికావస్థలోనిదే యనియు నట్టి రెండవ యవస్థ లోని ప్రాకృతములు వ్యవహార వశమునఁ బరిణామ మందుటచేతనే నేటి యుత్తర హిందూస్థాన భాష లేర్పడెననియు నట్టి మరాఠీ ప్రభృతులు తార్తీయిక (మూడవ) ప్రాకృతావస్థలోనివనియుఁ జెప్పదురు.

విషయ సంఖ్య.

పుట.

- 2౫ V. సంస్కృత త్యదాదులకును ద్రావిడ భాషలలోని “అద్యా”దులకును గల సామ్యము. ఈ రెండిటికిని వేటొక భాషనుండి యివి వచ్చి యుండును 375
- 2౬ I. అంధ్ర కర్ణాట తమిళ బహువచన ప్రత్యయములు. తత్త్వద్విధాయక వ్యాకరణ నూత్రములు 376-378
- 2౬ II. తమిళామహాన్నామమున కేకత్వ బహుత్వాద్భములు రెండును గలవు. తదన్వితక్రియవలన బహుత్వబోధము కల్గనపుడు మాత్రము ‘కళ్’ ప్రత్యయమును జేర్చవలెను 378-380
- 2౬ III. ప్రాచీన కాలమున మహా దమహాత్తులు రెండిటికిని బహుత్వ మస్పష్ట మను దొరగారి వ్రాత సరికాదు 380-382
- 2౬ IV. సిథియను భాషలలో నేకత్వ బహుత్వములం దొకటే ప్రత్యయము. ఇంహో యూరపియను భాషలలో నట్లుకాదు. విభక్తి యొక్కటే యగుటలో సిథియను భాషలలోని హంగేరియను భాషతోడి తమిళ భాషయొక్క పోలిక 382-384
- 2౬ V. మహా న్తహతీత్వ బోధకప్రత్యయము వేఱుగను నమహత్త్వబోధక ప్రత్యయము వేఱుగను నుండుట ద్రావిడ భాషల లక్షణము 384
- 2౬ VI. వ్యావహారిక భాషలోఁ దెల్లనఁ ప్రధమైక వచనము మీదనే ప్రత్యయము నిల్చును. ప్రాచీన తమిళమున మహత్త్వమున ‘కళ్’ నిల్వదు. ప్రాచీన కన్నడమున నిల్చును 385-387
- 2౬ VII. ‘కు’ మున్నగు భాషలలో ‘గళ్’ అనునది మహద్వాచకముల పైని పైతము నిల్చును. ‘అవర్గళ్-నీర్గళ్’ అను రీతిరూపములు బయల్పడలిన తర్వాత ద్రావిడ భాషలలోని వాని వాడుకలు. అద్యతనాంధ్ర పునరుక్త బహువచనములు. వారలు మీరలు. “ఆతను=ఆతం” (వాఁడు) ఇవి కన్నడమునఁ బూజార్థకములు కావు 387-389
- 22 I. ‘అర్’ అను ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము. ఇందలి ‘అ’ కారము నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దమును దొరగారి యాశయము సరికాదు 389
- 22 II. ‘మార్’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ‘ఆవర్=వర్=మర్’ అనరాదు. తగప్పన్ మార్=(తండ్రి)గారు) అనునది యపశబ్దము 390-392
- 22 III. మహద్బహువచనమునందలి రేఫమునకు భాషాంతరములందుండు పోలిక కాక తాళీయము కాదు 392, 393
- 2౮ I. అమహద్బహువచన ప్రత్యయ చరిత్రము. తెల్లన ‘క’ కారలోపమున ‘అలు’ ప్రత్యయ మేర్పడెనను వ్రాత తప్పు. లు ప్రత్యయమునుండియే ‘కళ్’ ప్రత్యయ మవతరిచినది 393-396
- 2౮ II. గోందు భాషలో బహువచన ప్రత్యయము ‘త’ కారము. సమూహార్థక మగు తళ శబ్దము దీనికి మూలము కావచ్చును. కాని ‘తళ్’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును బహువచన ప్రత్యయము కాదు సిథియను భాషలు కొన్నిటిలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయము 397
- 2౯ I. అమహద్బహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయము. ‘అన-అవ’ అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్బహువచనాంత రూపములు. ఇవి మలయాళ శబ్దములు తమిళమందును నుండెడి వనుట సరికాదు 397-399

౧౮౫౬ సంవత్సరమునఁ బ్రచురించిరి. డా. పోపుదొరగారు తమిళభాషా విషయమునందును, డా. గుండర్పు దొరగారు మలయాళభాషా విషయము నందును డా. రైసుదొరగారును డా. కిట్టెలు దొరగారును గర్ణాటభాషా విషయమునందును డా. జ్రానుదొరగా రాంధ్రభాషా విషయమునందును నిట్లే పెక్కురు దొరలు పెక్కువిషయములం దాంగ్లభాషలో భాషాచరిత్ర గ్రంథములను వ్యాకరణాదులను వ్రాసియున్నారు. తత్తద్భాషలలో వ్యాకరణాది విస్తృతవాఙ్మయముగల తమిళ మలయాళ కన్నడాంధ్రములు తప్పఁ దక్కిన ద్రావిడభాషల విషయమున నీ దొరగార్లు వ్రాసిన వ్రాతలే యాధారములయి యున్నవి.

వయిని వివరించిన దొరలు వ్రాసిన గ్రంథములు నేటికిని దెలుఁగునకుఁ బరివర్తింపఁబడలేదు. ఇవి యాంగ్లభాషలో నుండుటచేత నాంగ్లపండితులకు వీని తెలుఁగునేత యనావశ్యకము. నేడు భాషాచరిత్ర శాస్త్రపండితులనఁ బడుచున్న యాంగ్లభాషాభిజ్ఞులగు నాంధ్రమహాశయు లొక యిద్ద తాంధ్రభాషాచరిత్ర గ్రంథములను వ్రాసిరి. కీ. శే. డా. చిలుకూరి నారాయణరావు యమ్మెగా రాంధ్ర భాషాచరిత్రమును, ప్రొఫెసరు. విద్వాన్. గంటి జోగి సోమయాజులు యమ్మెగా రాంధ్రభాషా వికాసమును నాంధ్రభాషతో వ్రాసిరి. శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులు యమ్మెగారు 'సంధి' యను తెల్లు సంధుల గ్రంథమును దెల్లున వ్రాసిరి. 'ప్రెజీస్ ఇన్ ద్రవిడియన్ ఫిలాలజీ' అను ద్రావిడభాషా ప్రసంగములను గ్రంథమును దిక్పదర్శనమువంటిదాని నాంగ్లభాషలో శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులుగారు వ్రాసిరి. ద్రావిడభాషలనెట్టి యొక చిన్ని పోత్తమును ప్రొఫెసరు సోమయాజులుగారు చిరకాలము క్రిందట నాంధ్రభాషలో వ్రాసిరి. ఇంతియకాని నేటివఱకును "డా. కాట్టువెల్లుగారి ద్రావిడ భాషా వ్యాకరణము నాకలించు నాంధ్రభాషామయవిమర్శన గ్రంథముగాని ప్రత్యేక ద్రావిడభాషా పరిశీలనవిషయక విశాల గ్రంథముగాని తెల్లున వ్రాయఁబడలేదు.

నేను జిరకాలము క్రిందటి నుండియు డా. కాట్టువెల్లుగారి ద్రావిడ వ్యాకరణమును శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులు యమ్మెగారి ద్రావిడ ప్రసంగములను గ్రంథము మున్నగువానిని గొంద తాంగ్లభాషాభిజ్ఞుల (అనుబంధ) సాహాయ్యమున నాంధ్రీకరించికొని యున్నాను. నేను మద్రాసు

అనుబంధము ౪ విష.:- (౧) శ్రీమాన్ శ్రీమత్పరవస్తు కేంకటరామానుజస్వామి ఆచార్యులు యమ్మెగారు కాట్టువెల్లు ద్రావిడ ధ్వనులు, ధాతువులు మొదలగు భాగములు.

(౨) శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్యపంతులు యమ్మెగారు పిప్పటియలంతిభాగము.

యూనివర్సిటీ ప్రాచ్యవిద్యా పరిశోధక కక్ష్యలో నాంధ్రోపన్యాసక సభ్యుఁ డుగాఁ గొంతకాలము పనిచేసితిని. ఆ కాలమున నాతోపాటుగఁ దమిట భాషాశాఖా సభ్యులుగానున్నట్టియుఁ దమితాంధ్ర కర్ణాట మలయాళభాషా పండితులైనట్టియు విద్వాన్. శ్రీ. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారియొద్దఁ దమిట వ్యాకరణములు—తోల్ కాప్పియము—నన్నూలు—మలయాళ వ్యాకరణముగు లీలాతిలకము—మున్నగువాని సభ్యసించుటయేకాక వానికిఁ దెల్లు టీకయు వ్రాసికొంటిని. శ్రీ రెడ్డిగారితోఁ గలసి 'కాట్టువెల్లు' గారి ద్రావిడ వ్యాకరణాంధ్ర పరివర్తనములోని చాల భాగములను విమర్శించునట్టి విమర్శములను దెల్లున వ్రాసికొంటిని. నాకుఁ దమిటభాషోపదేశకులగు శ్రీ రెడ్డిగారు నేటికిని నా వ్రాసిన సందేహములను దీర్చుచునే యున్నారు. ఆకాలమందే మా తోపాటుగఁ గర్ణాటభాషా శాఖాసభ్యులయి యున్న శ్రీమాన్ H. కేషయ్యం గారు నాకుఁ గర్ణాట వ్యాకరణోపదేశకులయిరి. సంస్కృత భాషామయము లయియున్న కర్ణాటభాషా భూషణము—కర్ణాట శబ్దానుశాసనము, దీని భాషా మంజరీ వృత్తి, మంజరీ మకరందవ్యాఖ్య మున్నగు కర్ణాట భాషా వ్యాకరణ ముల పరిశ్రమము వీరియొద్దఁ గావించితిని. పై యిర్వురతోఁ గలసి నే నా కాలమునఁ దమితాంధ్ర కర్ణాట భాషా శబ్దసామ్యవిషయక కోశము రచింప నారంభించితినిగాని యం దజాదిశబ్దములు మాత్రమే వ్రాయుట సంభవించెను.

పయిసామగ్రితో నాంధ్రపండితోపయోగార్థముగను ద్రావిడభాషా పరిశీలన లాలసోపయోగార్థముగను నే నీ గ్రంథమును వ్రాయఁ గడంగితిని. నే నిందలి 'ద్రావిడ ధ్వనులు-వీరిక' అను భాగములను బూర్తిచేసిన పిమ్మట నాంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తువారు నా ప్రార్థనమును మన్నించి నాకు ధనసాహాయ్యముగ "ఆనరేరియమ్" (Honorarium) నెలకు నూఱురూప్యముల నొనంగుచున్నారు. ఆ విషయమున వారియెడల నే నెంతయుఁ గృతజ్ఞుడ నగుచున్నాను.

౫. విష:—పయిని వివరించిన నాకుఁగల సామగ్రి ద్రావిడభాషా పరిశీలన విషయమున పర్యాప్తమని నేను దలంపలేదు—ఈ విషయమున సంపూర్ణ

(3) ప్రొఫెసర్ - విద్వాన్ గంటి జోగి సోమయాజులుపంతులు యమ్మెగారు నామముల భాగము - సర్వ నామములలోని చాల భాగము.

(౪) కీ. శే. శ్రీ. ఓరుగంటి వేంకటేశ్వర్లు 'యమ్. ఓ. యల్' వారు కొఱవడిన కాట్టువెల్లు ద్రావిడ వ్యాకరణపు వికాలభాగము తెల్లంప సాయపడిరి.

శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్యపంతులు యమ్మెగారి "Studies in Dravidian Philology" అను ద్రావిడ భాషా విషయక గ్రంథము నాంధ్రీకరించుటలో శ్రీ విజయనగర మహారాజావారి సంస్కృత కళాశాలా ప్రిన్సిపలువారగు శ్రీమత్తిరుమల నరసింహాచార్యులు యమ్మెగారు సాహ్య మొనరించిరి. పయిని వ్రాసిన యెల్లరయెడలను నేనెంతయుఁ గృతజ్ఞుడ నగుచున్నాను.

సామగ్రి గల్లుట దుర్లభమని నేను బైని వ్రాసియే యున్నాను. ద్రావిడభాషా వ్యాకరణమును వ్రాసిన డా. కాల్డ్వెల్లు దొరగారు నయిత మీ విషయమున నీ క్రిందిరీతిని వ్రాసిరి.

“ఇతర భాషల విషయమున నాకుఁ దెలిసినంతవఱకు విమర్శించితిని. నేను దమిటమున ౩౫ సంవత్సరములకుఁ బైఁగాఁ బరిశ్రమము చేయుచున్నాను. కాన దానినిగూర్చి నే నధికముగా వ్రాయుచుందును.” (కాల్డు. వీతిక ౨ పుట) (తమిళమునఁ బరమ ప్రమాణముగు తొల్ కాప్పియమున వీరు పరిశ్రమము చేసి నట్లగపడదు. ఆంధ్ర కన్నడములందుఁ బ్రామాణికములగు వ్యాకరణముల యందును వీరు పరిశ్రమము చేసినట్లగపడదు. వీరు తమిళ కన్నడ వ్యావహారిక భాషలను దఱచుగా నాధారము చేసికొని యుదాహరించుచుందురు. పయి విషయము లాయా సందర్భములలో విశదపడుచుండును.)

“నా కుత్తర హిందూస్థాన భాషలంతగాఁ దెలియవు” (కాల్డు. వీతిక ౫౩ పుట).

“ప్రిచర్డుదొరగారు ద్రావిడ భాషలకును సిథియను భాషలకును గల సంబంధములను జూపిరి. కాని వీనికిఁగల సంబంధమును బూర్ణముగఁ జూపలేక పోయిరి. నే నీ విషయమునఁ జాల పరిశ్రమము చేసితిని. కాని నాదియుఁ బూర్ణముకాదు. సిథియను భాషలతత్వమును బూర్తిగాఁ దెలిసినంగాని ద్రావిడ భాషలకు వానితోఁగల సంబంధమును బూర్తిగ విశదీకరింప శక్యముకాదు. నాకును సిథియను భాషల విషయమున నితరుల ద్వారమునఁ దెలిసిన పరోక్ష జ్ఞానమే కాని పూర్ణజ్ఞానము లేదు.”

(కాల్డు. వీతిక ౬౨-౬౩ పుటలు).

ఇట్లగుట చేతనే సిథియను భాషావిషయకములగు బెహిస్తను ఫలకముల విషయము తమకు నోరిన్ దొరగారు చెప్పినట్లు డా. కాల్డ్వెల్లుగారు వ్రాసిరి. “ఆఫ్ఘనిస్థాన ప్రాంతమందలి పశ్చిమపు మెదియాలోని ‘బెహిస్తను’ అనుచోట ‘Darius Hystaspes’ అనేడివాని చరిత్రము రూపమున నున్న శాసనములు ‘ప్రాచీనపు పర్షియను—బాబిలోనియను, సిథియను’ అను భాషలతో వేర్వేరు నున్నవి. అందలి సిథియను భాషల యనువాదమువలన సిథియను ద్రావిడ భాషల సంబంధమునుగూర్చి క్రొత్తవిషయములు బయల్పడుచున్నవి. ఆ బెహిస్తను ఫలకములలోని రెండవ కశ్యఫలకములలో స్పష్టముగా సిథియను భాషలు కనఁబడుచున్నవి” అని నోరిన్ దొరగారు చెప్పిరి. ఇది సిథియను భాషలోని తురేనియను భాషయని “ఓవర్డు” గారనిరి. బెహిస్తను ఫలకములు క్రీ. పూ. ౫ శతాబ్దము నాటివి” (కాల్డు. వీతిక ౬౫ పుట).

౬. విష:—క్రీస్తుశేషులగు డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారు డా. కాల్డ్ వెల్లుగారి, సిథియను సిద్ధాంతమునుగూర్చి, డా. (నర్-బార్బి) గ్రియర్సన్ గారు చేసిన విమర్శము నుదాహరించి సిథియను జాతియు సిథియను భాషాకుటుంబమును లేవనూచు నీ క్రింది రీతిని వ్రాసిరి.

“ఈ విషయమై గ్రియర్సన్ పండితుఁ డిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. సిథియను పదమంత సమంజసముగ లేదు. గ్రీకు గ్రంథకర్తల గ్రంథములలోఁ గనఁబడు సిథియను పదములు స్పష్టముగ నైరేనియను (పరిషియను) భాషల లోనివి. అనఁగా నవి ఇండో యూరపియను కుటుంబమునకుఁ జెందినవి. అయినను నా పద మాసియా యూరోపు ఖండములలోని ‘ఇండో యూరపియను’ సెమిటిక్కు-టుంబములకుఁ జెందని భాషల కన్నిటికిని సామాన్యమగు పదముగను నుపయోగింపఁబడినది.....ఆ భాషలయందుఁ గాన్పించు సామాన్య లక్షణములకంటె వీనియందుఁగల మహత్తరములగు మూల లక్షణము లందలి భేదములె యెక్కువగా నున్నవి. ద్రావిడ భాషల నిండియాదేశమునకు వెలుపలనున్న భాషా కుటుంబములతోఁ గలుపుటకుఁ జేసిన ప్రయత్నములు విఫలములయ్యెనని సాధారణముగఁ దలంపఁ బడుచున్నవి.....” (ఆం. భా. చ. ౫౫ పుట).

“ఇటీవల జరిగిన పరిశోధనల ఫలితముల మూలమున గ్రియర్సన్ పండితుఁడు కాల్డ్ వెల్ చేసిన సిథియను సిద్ధాంతము నెట్లు నిరాకరించెనో యింతకుముందు (౫౫ పుటలో) తెలుపఁబడి యున్నది. సిథియను జాతిగాని సిథియను భాషాకుటుంబము గాని లేనప్పుడు సిథియను సిద్ధాంతము నిలుచుట కవకాశము లేదు కదా” (ఆం. భా. చ. ౬౪ పుట).

డా. నారాయణరావుగారు సిథియనులే లేరని వచింతురే కాని కాల్డ్ వెల్లుగారి వాదమును నిరసించు నిదర్శనములు చూపఁజాలరు. పయిని వ్రాసిన గ్రియర్సన్ గారి వ్రాతలచేఁ గాల్డ్ వెల్లుగారి సిథియను సిద్ధాంతమెట్లు నిరాకరింపఁబడెనో తెలియకున్నది. బెహిస్తను ఫలకములె లేవని కాని యా ఫలకములు సిథియను భాషతో—ఓవర్టు దొరగారు చెప్పినట్లు ‘తురేనియను’ అనెడి సిథియను భాషతో—వ్రాయఁబడలేదని కాని గ్రియర్సనుగారు వ్రాసినట్లు చూపఁబడలేదు. ఆ ఫలకములందలి భాషల సామ్యము—కాల్డ్ వెల్లుగారిచేఁ జూపఁబడినది—డా. గ్రియర్సనుగారు విమర్శించినట్లయిన వ్రాయఁబడలేదు. ‘సిథియను’ అను పేరికై వివాదమేల? కాల్డ్ వెల్లుగారు సిథియను భాషలనుచున్న తురేనియను మున్నగు భాషలతో ద్రావిడభాషల కధిక సంబంధములేదని

వీరు చూపలేదు గదా! (చూడు. ౮ విష. కాల్డు. వీతిక ౬౧-౬౨-౬౫ పుటలు) (చూడు. ౮ II విష. బెహిస్తను ఫలకములు).

2. I విష:—భాషాకుటుంబ విభాగ విషయమున ద్రావిడభాషలకుఁ బ్రత్యేక తగలదా? యను విషయమును బరిశీలించునపుడు “ఈ ద్రావిడ భాషలకు మూలభాష యేది? ఈ భాషలను మాటలాడు వారెచ్చటివారు? వారి చరిత్ర మెట్టిది?” అను విషయములు ముందుగఁ బరిశీలింపవలసి యుండును. అందులకు బలమైన యాధారములు లేమింజేసి పలువురు పలువిధములుగ నూహించుట సంభవించుచున్నది.

ఆర్యులు హిందూదేశమునకుఁ గ్రీస్తుశకమునకు ముందెంత కాలము క్రిందట వచ్చిరో యెవ్వరికిని సరిగఁ దెలియదు. క్రీ. పూ. (౨౫౦౦) ఇరువది యైదువందల సంవత్సరములకు ముందె వచ్చియుందురని ‘ఆం. భా. వి’ కాసమున ప్రాయఃబడెను. (చూ. ౬౦ పుట). “క్రీస్తునకుఁ బూర్వము (౧౬౦౦) పదునాఱునందల యేండ్ల కిటీవల వచ్చినవారు కారు” అని డా. కాల్డువెల్లుగారు వ్రాసిరి. (చూ. ‘కాల్డు’. వీతిక ౧౦౬ పుట) ఇంతయేల! క్రీస్తునకుఁ బూర్వము ౫ లేక ౬ శతాబ్దములకు ముందటి (బౌద్ధమత ప్రచారము. చంద్రగుప్తుఁడు) హిందూదేశచరిత్రము గాఢాంధకారమగ్నమై యున్నది. కావుననే యది యజ్ఞాత యుగమని పేర్కొనఁబడుచున్నది. అట్లగుటంజేసి యప్పటి చరిత్ర మెవ్వరికిఁ దోచినరీతిని వారూహించుచున్నారు.

వేదము లనాదులనియు నపౌరుషేయములనియు నట్టి వేదము నర్థమును వివరించునవే స్మృతి పురాణేతిహాసములనియుఁ బ్రాచీనుల సిద్ధాంతము. కలియుగ ప్రమాణము ౪౩౨౦౦౦ సంవత్సరములనియు దానికి రెండు రెట్లు ద్వాపరయుగ ప్రమాణమనియు మూడు రెట్లు త్రేతాయుగ ప్రమాణమనియు నాలుగు రెట్లు కృతయుగ ప్రమాణమనియు సూర్యసిద్ధాంతాదులు సైతము వచించుచున్నవి. త్రేతాయుగములోని శ్రీరాముని చరిత్రము రామాయణము వచించుచున్నది. అట్టి రామాయణ మా శ్రీరాముని కాలమందే వాల్మీకిచే రచింపఁబడెనని ప్రాచీనులు తలంతురు. అట్లే ద్వాపరము తుదినున్న పాండవుల చరిత్రము నా కాలమందేయున్న వ్యాసునిచే రచింపఁబడిన భారతము వచించుచున్నదని ప్రాచ్యుల తలంపు. వ్యాసుఁడే యష్టాదశ పురాణములను రచించెననియుఁ బ్రాచీనుల సిద్ధాంతము. కాని యట్టి పురాణేతి హాసాదులలో నాంధ్ర ద్రావిడ కర్ణాటాదిదేశముల పేరులున్నవనియు క్రీ. పూ. ౨౩౪ సంవత్సరల క్రిందటి శాతకర్ణిరాజుల పేరులందు వెలయుచున్నవనియుఁ జెప్పుచు నేటి విమర్శకు లట్టి ప్రాచీనుల యాశయములు సరికావని నిశ్చయించుచున్నారు.

కొందఱుట్టి పురాణేతిహాసాదులలోఁ బ్రక్షిప్తము లున్నవనియు నాయా కాలము లందలి రాజులు తమతమ ఘనత్వకై తమతమ వంశముల నందుఁ బ్రక్షిప్తము చేయించిరనియుఁ జెప్పుదురు. అట్లని యిపుడట్టి పురాణేతిహాసాదులలో నేవి ప్రక్షిప్తములో నిర్ణయించుట కాధారములు లేవుగదా!

“వేదమంత్రములన్నియు నొక్కటే ప్రదేశమున రచింపఁ బడినవి కావు. ఆఘ్నిస్థానమునుండి యమునానదీ తీరమువఱకును గల ప్రదేశములం దవి రచింపఁబడుచు వచ్చినవని పరిశోధకుల యభిప్రాయము.” (ఆం. భా. చ. ౪౮ పుట). ఇంక నుపనిషత్తులు బ్రాహ్మణములు నారణ్యకములు గృహ్యసూత్రములు ధర్మసూత్రములు మనుధర్మశాస్త్రాదులు వ్యాకరణశాస్త్రాదులు పురాణేతిహాసాదులు మున్నగు ప్రాచీన సంస్కృత గ్రంథములెల్ల వేదరచనమునకుఁ దర్వాత రచింపఁబడినవే యనవలయునుగదా. ఇవెల్ల క్రీ. పూ. ౨౫౦౦ సంవత్సరముల లోపలివేయని కదా “ఆం. భా. వి.” గ్రంథమునుబట్టి తలంపవలయును (ఆం. భా. వి. ౬౦ పుట. చూడు).

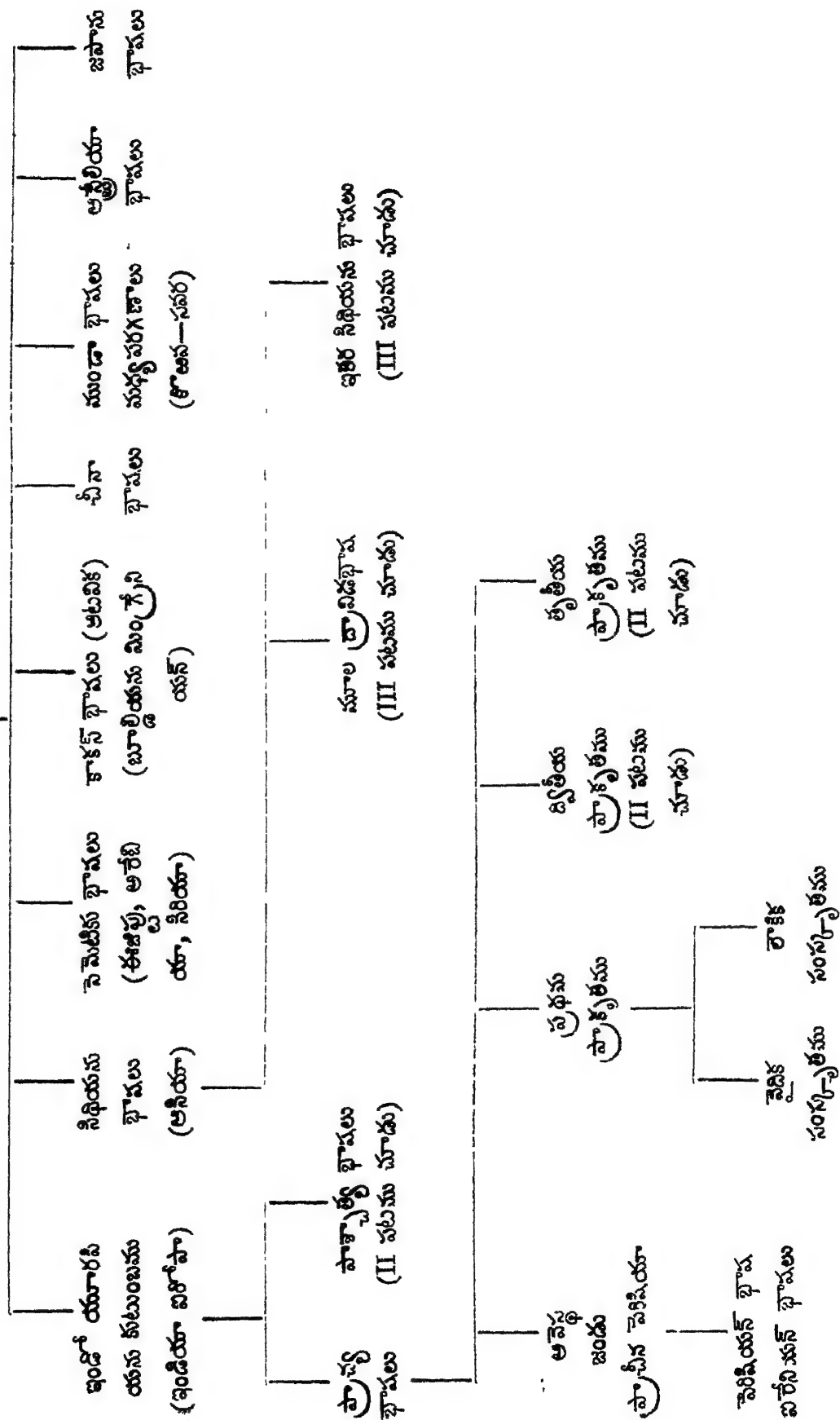
2. II విష:—క్రీస్తు మతప్రచారమునకయి యూరపియనులు హిందూ దేశమునకు వచ్చినపిదప నట్టి దొరలు సంస్కృత ప్రాకృతాదులను నేఁటి హిందూ దేశభాషలను నభ్యసించి విమర్శింపసాగిరి. వారికిని దగిన యాధారములు లేకున్నను నేవేవో విషయము లెవరికిఁదోఁచినవి వారు వ్రాయసాగిరి.

ద్రావిడభాషా విషయకములగు కాల్డువెల్లుగారి యాశయములు:—“ఐతిహాసిక యుగమునకుఁ బూర్వపు టజ్ఞాతయుగమునుండియు ద్రావిడులు హిందూ దేశములోనున్నను సంతకుముందటి యేదోకాలమున ద్రావిడులు మధ్యాసియాలో (సెంట్రల్ ఏషియా)నుండి యుండవలెనని చెప్పకతీరదు. ఎల్లజాతుల వారును నచటినుండి వ్యాపించినవారే కదా! ద్రావిడులు మధ్యాసియాలోని యార్యులతోడను, ‘ఉగ్రో’ తురేనియనులతోడను (సిథియనులతోడను) వీడి వచ్చుచు దారిలో బెలూచిస్థానమున నొకచో నుపనివేశనము నేర్పఱచుకొనిరి. (కోలస్) అచటఁ గొందఱు నిలువఁగా గొందఱిండియాకు వచ్చిరి. మొదట నందఱును మధ్యాసియాలో నుండిరి.” (కాల్డు. పీఠిక ౬౭ పుట).

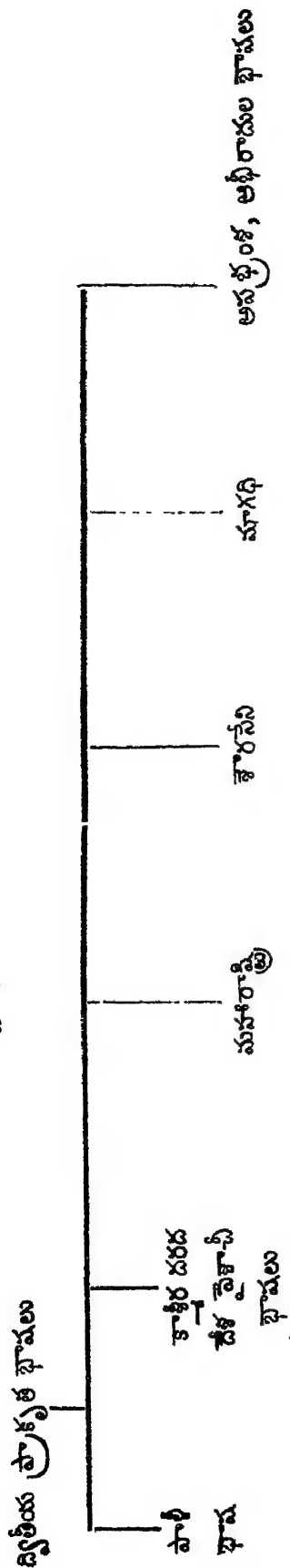
“ద్రావిడభాషలకును సిథియన్ భాషలకును గల సంబంధము మూఁడు విధములు. I. ఏదో యొక సిథియను భాష ద్రావిడభాషలకు మూలమగుట. II. కొన్ని సిథియను భాషలకు ద్రావిడభాషలు సోదరభాషలగుట. III. అంత కంటె విశాలమైన సౌదర్య మనఁగా ద్రావిడభాషలకును సిథియను భాషలకును మూల మొక్క భాషయే యగుట” (కాల్డు. పీఠిక ౬౯ పుట).

“ద్రావిడభాషలకును నిండో యూరపియను భాషలకును.....
కేవల ప్రాచీనశబ్దముల సామ్యమునే నేను బరిశీలించితిని.
 అట్టి సామ్య మీ రెండిటికినిగల యేదో యొక విదూరసంబంధమును దెలుపును.
 ఇట్టి సంబంధములు సంస్కృతముతోనే కాక గ్రీకు లాటిను మున్నగు నిండో
 యూరపియనుభాష లన్నిటితోను గనఁబడుచున్నవి. కొన్ని యెడల సంస్కృత
 మున లేని సామ్యములు సైతము గ్రీకు ప్రభృతులతో నగపడుచున్నవి.....
కేవల ప్రాచీనతమములగు మొట్టమొదటి యపరిమార్జిత రూపము
 లందలి సామ్యములను బట్టియే నా యీ యభిప్రాయములను సిద్ధాంతీకరించు
 చున్నాను.” (కాల్డు. పీఠిక 23 పుట).

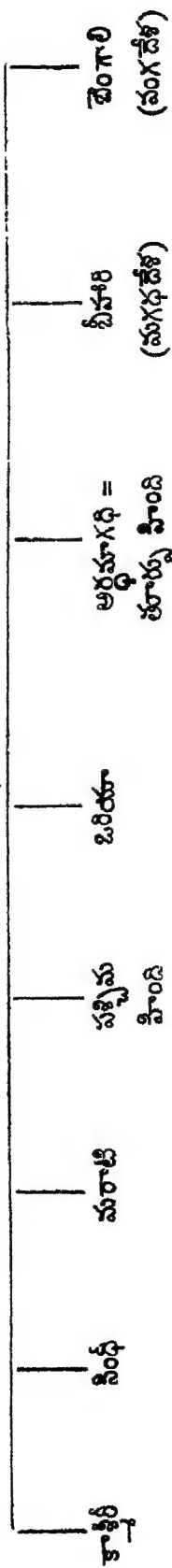
५४
६
७
८

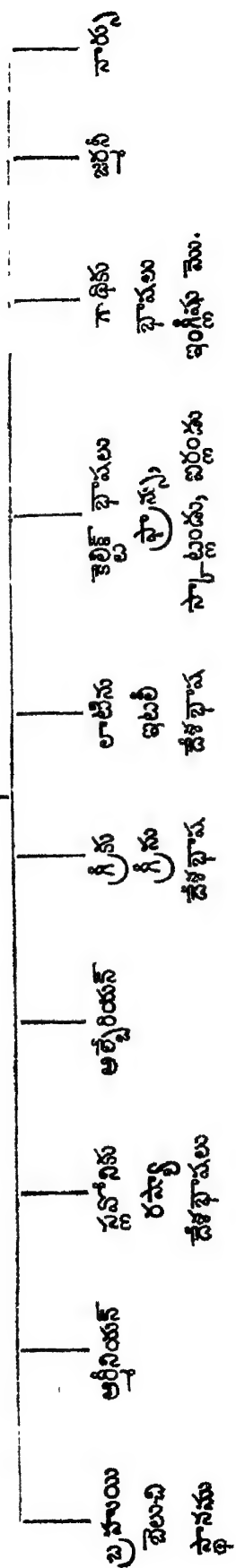
II. ఒకటవ పటమందలి ప్రాచ్య భావలలోని ద్వితీయ తృతీయ ప్రాకృతములు—
పాశ్చాత్యములగు నిండి యూరపియను భావలును.

తృతీయ ప్రాకృత భావలు = కేంద్ర యుత్తర హిందూస్థాన భావలు

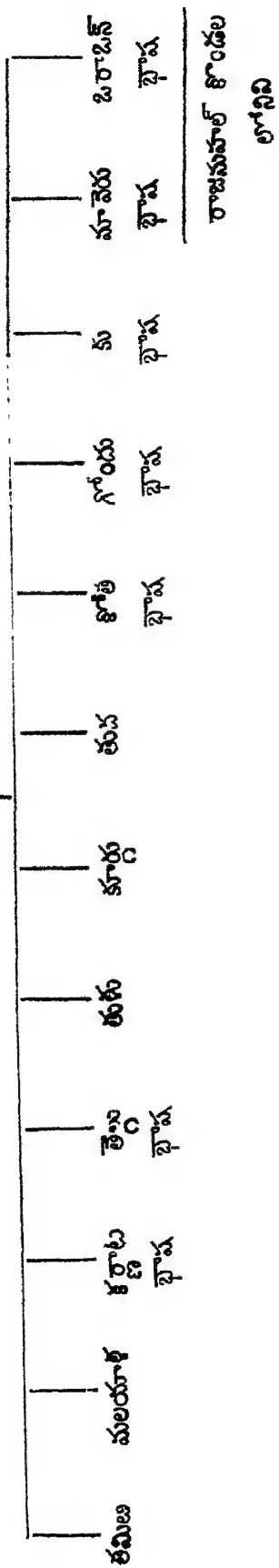

పాశ్చాత్యములగు ఇండియూరపియను భావలు

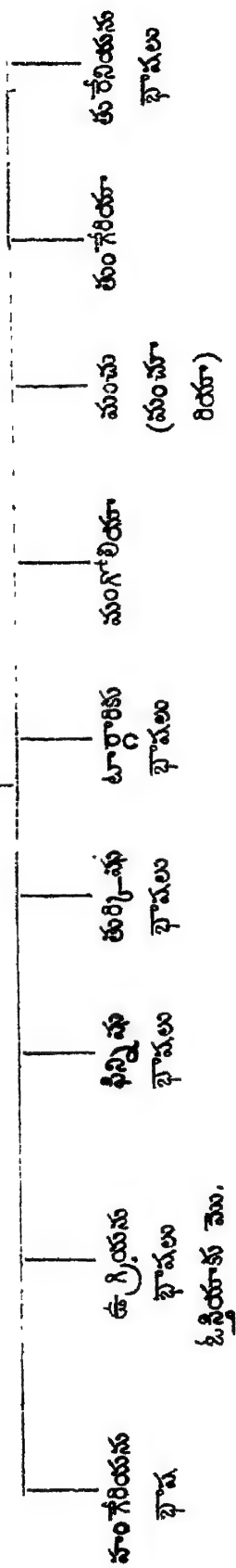

III. పటము—మూల ద్రావిడ భాషలయు నితర సిథియను భాషలయుఁ గుటుంబములు.

మూల ద్రావిడభాష

ఇతర సిథియను భాషలు

(ఇంకను Xలవు—గంగ II విషయము చొప్పున చీనా భాషలను గొన్ని సిథియను కుటుంబములోనివి.)

పయి నుదాహరించిన కాల్డువెల్లుగారి వ్రాతలనుబట్టి యాదికాలపు భాషనుండి చీలిన (చూడు. ౧౧౧—I విష. జాఫెటికు భాషలు. చూడు. ౧౦౯—III విష. తుదిభాగము) కొన్ని భాషల కిండో యూరపియను భాష లనెడి (ఇండో జర్మనికు భాషలనియు వాడుదురు) సంజ్ఞ గల్గెననియు నట్లు చీలి నవి పోగా మిగిలిన యా యాదిమ భాషకె సిథియనుభాషయని పేరనియు నద్దానినుండియే మూలద్రావిడభాష చీలినదనియుఁ దక్కినవి సిథియను భాష లనఁబడుననియుఁ గాల్డువెల్లుగారు తలంచినట్లు విశదమగుచున్నది. (సిథియను భాష లనాగరకభాషలని కాల్డువెల్లుగా రొకచో (చూ. ౧౦౩ I విష.) (చూడు. ౧౦౧ V విష.) (౧౦౨ విష.) ననిరి.

కాలక్రమమున నిండో యూరపియను భాషలు “ప్రాచ్యములు—పాశ్చాత్యములు” అని భేదిల్లినవి. ఆ పిదపటికాలమె యైతిహాసిక యుగము. అట్టి ప్రాచ్యములగు నిండో యూరపియను భాషలె “జండు = (అవెస్థ) — వైదికసంస్కృతము — తొకక సంస్కృతము” మున్నగు భేదముల నందినది. ఇంకఁ బాశ్చాత్యములగు నిండోయూరపియను భాషలె “లాటిను — గ్రీకు” మున్నగు భేదముల నందినవి.

“ఉత్తర హిందూస్థానమున కార్యులు రాకముందే యాదిమ నివాసు లందుండెడివారు. వీరి నార్యులు ‘దస్యులు—నిషాదులు—మైచ్చులు—’ అని వ్యవహరించెడివారు. వీరే సిథియను జాతులవారని పెక్కురు పెద్ద లంగీకరిం తురు. వీరార్యేతరులనుట నిర్వివాదాంశము” (కాల్డు. పీఠిక ౫౩ పుట).

“ఆర్యులు రాక ముందు హిందూదేశములో నుండిన యాదిమ నివాసు లకు లేక దస్యులకు ద్రావిడు లభిన్నులా? కారా? అను విషయములను నిర్ణయింప శక్యము కాకున్నది. ఆర్యులను మొదటిసారి యెదిరించి లొంగిపోయిన దస్యులు ద్రావిడులా? లేక వేఱు జాతివారా? అను విషయములును నిర్ణయింప శక్యముకాకున్నది.” (కాల్డు. పీఠిక ౧౦౬ పుట).

కాల్డువెల్లు గారి నిశ్చయము:—“మొదట నిండియాలోనికి కైబరు కను మల ద్వారమున ద్రావిడులు వచ్చియుండఁగా ఆసాం ప్రాంతమునుండి దస్యులు వచ్చి (సిథియనులు చూడు. కాల్డు. ౫౩ పుట) యుత్తర హిందూస్థానమునుండి ద్రావిడులను దఱిమిరి. అట్లు జితులగు ద్రావిడులు దారిలోనున్న ప్రాచీన తమ సిథియనులను (వేటొక కొందఱను) దఱుమఁగా వారు భిల్లాదు లయిరి. ద్రావిడులు దక్షిణదేశము నాక్రమించి నాగరకులయిరి. ఇంక నుత్తరమున విజేతలగు దస్యులు (కొందఱు సిథియనులు చూడు. కాల్డు. ౫౩ పుట) తర్వాత వచ్చిన యార్యులచేత విజితులయి శూద్రరూపమున నార్యులలోఁ గలిసిపోయిరి. పిదప నార్యులును గొందఱు దక్షిణమునకువచ్చి ద్రావిడులతోఁజేరి నివసించ

సాగిరి. ఉభయులును గాలక్రమమున మిశ్రితులయిరి.” (కాల్డు. పీఠిక ౧౦౮ పుట).

2. III విష:—డా. కాల్డు వెల్లుగారు ద్రావిడ భాషలును నిండోయూరపి యను భాషలలోని యార్య భాషలును బృథక్కుటుంబములలోనివని చెప్పఁ దలంచునున్న వారగుటంజేసి మధ్యాసియా (సెంట్రల్ ఏషియా)లోనె యిండో యూరపియను భాషలును సిథియను భాషలును వానిలోని ద్రావిడభాషలును వేర్వేరుగాఁ జీలియుండెననియు నట్లు చీలిన వేర్వేరు భాషలవారు వేర్వేరుగా యూరపు—పెరిషియా—హిందూ దేశము మున్నగు ప్రదేశములకు ‘వలస’ వచ్చి రనియుఁ బయిని వ్రాసినరీతి నూహించిరి. డా. చిలుకూరి నారాయణరావు గారు ద్రావిడ భాషలును, నిండో యూరపియను భాషల కుటుంబము లోనివేయనియు నేటి యుత్తర హిందూస్థాన భాషలవలెనె ప్రాకృతా పభ్రంశములె (పైశాచీప్రాకృతాపభ్రంశములె) యనియుఁజెప్పఁ దలంచిన వారగుటచేత ద్రావిడులును నిండో యూరపియనులలోని యైరేని యనులును (పెరిషియాకు నిండియాకును వచ్చిన యార్యులు) నొక్క తెగవారే యనియు మధ్యాసియాలోనున్నపుడు వారి భాషలు చీలిపోలేదనియు వారెల్ల నొక్క భాషనే యచట మాటలాడువారై యుండిరనియుఁ దర్వాత వారు గుంపులు గుంపులుగా వీడివచ్చి పెరిషియా యిండియా మున్నగు చోటులకుఁ జెదరి రనియు నీ క్రింది రీతి నూహించిన వారయిరి.

“పైశాచీభాషలను గూర్చి యెక్కువగా డాక్టరు గ్రియర్సన్ గారు పరి శోధనములు గావించిరి. వారి యభిప్రాయములు “The Pisaca Languages of North-Western India” అను గ్రంథమున (ఇండియా కీశాన్యపు మూలనున్న పిశాచ భాషలు) వివరింపఁబడియున్నవి. వాని సారాంశము మాత్ర మీత్రంద నీయఁబడినది.” (ఆం. భా. చ. ౪౬ పుట).

“రషియా దేశమునకు దక్షిణమున నున్న మైదానములలో నిండో యూరపియను భాషలను మాటలాడువారి పూర్వికు లార్యులనుండి విడఁబడిన ప్రదేశము ‘ఖవ’ యను వచ్చిక బయలని పరిశోధకులు విశ్వసించుచున్నారు. ఇచ్చట “ఐరేనియ”నులకును (పెరిషియావారు) “ఇండో ఆర్యులకును” (ఇండి యాకువచ్చిన యార్యులు) బూర్వికులగు జాతివా రార్య భాషయను నొక భాషను జరిత్రకాలమునకుఁ బూర్వము మాటలాడుచుండిరి. వా రక్కడ నుండి బయలు వెడలి.....ఖోఖిందు, బదఖను వీతభూములను జేరిరి. అచ్చటనుండి వారిలోఁ గొందఱు తక్కిన వారినుండి విడఁబడి దక్షిణ మార్గ మునుబట్టి హిందూకుష్ పర్వతముల పడుమటి కనుమల మీఁదుగాఁ గాబూలు

నదీప్రదేశమును జొచ్చిరి. అచ్చటనుండి వారు ఇండియాదేశపు మైదానముల లోనికి వ్యాపించిరి. వీరే నేటి ఇండో ఆర్యుల పూర్వీకులు,.....హిందూ కుష్ పర్వతముల కుత్తరమున నిల్చిపోయి కాబూలు నదీప్రాంతములకు 'వలస' పోవని యార్యులు తూర్పునకును పశుమటికిని వ్యాపించిరి.....నేడు వారి సంతతివారు ఘల్చహ్ భాషలతో సంబంధించిన ఐరేనియను భాషలను మాటలాడుచున్నారు. వీరు (ఆర్యులు) విడిపోవుచు ఇండియా వంకకు బయలుదేరునప్పు డార్యులందఱు నొకటేభాషను మాట్లాడుచుండిరి.....దర్దికు లేక పిశాచ భాషలకుఁ జాలప్రత్యేక లక్షణము లున్నవి. తొల్లిటి ఆర్యభాషనుండి ఇండో ఆర్యభాషలు తొలుత విడఁబడినవి. మఱికొంతకాలము నకు దర్దికు (పిశాచ) భాషలు ప్రత్యేకమైనవి. తొల్లిటి యార్య భాషయే తిన్నగఁ బరిణామము నొందుచు నైరేనియన్ భాషయైనది.....ఇండో ఆర్యులు హిందూకుష్ పర్వతములను పశుమటి కనుమలద్వారా దాటిరి. కాబూలు నదీమార్గమున వారిండియాలోనికిఁ బ్రవేశించునప్పుడు.....దర్దిక్ స్థానము వారి కెడమప్రక్క నుండి పోయెను.....కావున దర్దిక్ జాతులవారి పూర్వీకులు 'దోర' మొదలగు కనుమలద్వారా నేటి తమ వాసస్థానమునఁజేరినట్లూహింపవలసియున్నది." (ఆం. భా. చ. ౪౬-౪౭ పుటలు).

డా. గ్రియర్ సన్ గారి వ్రాతలలో దర్దికు భాషలు లేక పిశాచ జనుల భాష లిండియాకుఁ బశ్చిమోత్తరభాగములలో నున్నట్లు మాత్రమే తోచును గాని యా భాషలె ద్రావిడ భాషలని గ్రియర్ సన్ గారు వచించినట్లెంత మాత్రము లేదు. ఇంక మఱికొన్ని దుర్బలములగు నాధారములను జూపుచు డా. నారాయణరావుగారు వైశాచీప్రాకృతములనుండియే ద్రావిడ భాష లేర్పడెనను నొక సిద్ధాంతము నవలంబించిరి. దర్దికు, లేక పిశాచ భాషలు గలవని మాత్రము వచించునట్టి గ్రియర్ సన్ గారి వ్రాతలు తమ వాదమున కేమి బలము నొసంగునని డా. నారాయణరావుగారు రుదాహరించిరో తెలియకున్నది.

కాట్టు వెల్లుగారును నిండో యూరపియను భాషలతోను మఱికొన్ని యాశ్ట్రేలియాది భాషలతోను ఎలెనె సిథియను భాషలతో సైతము ద్రావిడ భాషలకుఁ గొన్ని సామ్యములు మధ్యాసియా వాసకాలమందే సంభవించెనని చెప్పి యూరకుండక ద్రావిడ భాషలు సిథియను కుటుంబములోని వనుచు నొక సిద్ధాంతము నవలంబించిరి. అట్లవలంబించుటవలనఁ గెల్లికు భాషలతోను యూరపులోని గ్రీకు మున్నగు భాషలతోను ద్రావిడ భాషలకుఁగల సామ్యములెల్ల సిథియను భాషల మూలమునఁ గల్గెనని వచించుట కనువుపడునని డా. కాట్టు వెల్లుగారు తలంచెనుందురని తోచెడివి.

౧. I విష:—వెనుక నుదాహరించిన (చూడు. 2 II విష.) కాల్డువెల్లు ౬2—23 పుటలలోని వ్రాతలనుబట్టి ద్రావిడుల కిండోయూరపియను భాషలతోఁ జరిత్ర కందని కాలమందుఁ గల్గు సంబంధము విశదమగుచున్నది. అట్లే ముందుదాహరింపఁబోవు (చూడు. ౧ IV విష.) కాల్డువెల్లు 23 మొ. 22 పుటలలోని వ్రాతలనుబట్టియు స్పష్టపడుచున్నది. అట్లే వెనుక నుదాహరించిన (చూడు. 2 III విష.) కాల్డు. ౧౦౮ పుటలోని వ్రాతలనుబట్టి ద్రావిడ భాషలకు మరల నర్వాచీనముగా నార్య భాషలతోఁ గల సంబంధము విశదమగుచున్నది. తర్వాత ద్రావిడులు దక్షిణ హిందూ స్థానముచేరి స్థిరపడిన పిదప నుత్తరమునుండి యార్యులు దక్షిణ హిందూ స్థానమునకుఁ గొందఱుపోయి ద్రావిడులతోఁ జేరి యొక్కమందిరి. ఇట్లు ద్రావిడభాషల కార్యలతోఁ బ్రాచీన తమ సంబంధమే కాక యర్వాచీనకాల సంబంధమును సంభవించెను (చూ. కాల్డు. ౧౦౮ పుట). అక్కారణమున ద్రావిడ శబ్దములు కొన్ని సంస్కృత ప్రాకృతములలోను సంస్కృత ప్రాకృత శబ్దములు పెక్కు ద్రావిడభాషలందును బ్రవేశించినవి. కాన నీ నూతనప్రవిష్ట సంస్కృత ప్రాకృత రూపములనుబట్టి ద్రావిడభాషలు సంస్కృత ప్రాకృత జన్యము లనరాదు. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య భేదముల నందని ప్రాచీన తమ కాలపు “ఇండో యూరపియను” భాషల స్వభావములతో నున్నట్టియు “సిథియను-ఇండో యూరపియను” భాషలకు మూలమైనట్టియు “ఆదిమభాషయె” మూల ద్రావిడభాషకుఁ దల్లి. అదియె సిథియను భాషలకును దల్లియై యున్నది. (చూడు. VII ప్రక. సంస్కృత శబ్దసామ్యము).

“కెల్లికు భాషలతో సిథియను భాషల కధిక సంబంధముండుటచేత ద్రావిడభాషలతోడి సామ్యము కెల్లికు భాషలకుండుట వింతకాదు—అట్లే యూరపులో “కెల్లిక్కు”లకు ముందు సిథియనులు ఫిన్నులు నుండుటచేత వీరి భాషల సామ్యములు కెల్లిక్కుల భాషలో నుండుటయు వింతకాదు. ద్రావిడభాషలకుఁ గెల్లికు భాషలతోఁ గల సామ్యములు సిథియను భాషల ద్వారమునఁ గల్గి యుండవచ్చును.” (కాల్డు. పీఠిక 2౧ పుట).

““సిథియన్” శబ్దమును “మంగోలియను-తుర్కిషు-ఫిన్నిషు-తుంగేరియను” అను కుటుంబములకు సామాన్యముగా రాస్కుదొరగారు వాడిరి..... సిథియను భాషలనే కొందఱు తురేనియను భాషలనియు, మఱికొందఱు మంగోలియను భాషలనియు నింకొక కొందఱు తాలాయిగ్భాషలనియు వేతొక కొందఱు ఫిన్నిషు భాషలనియు నింకను గొందఱు తార్తారు భాషలనియు వాడుదురు. కాని యిట్లు వాడుట సరికాదు. పై కుటుంబముల పేరులలోఁ గొన్ని

ప్రత్యేక భాషల పేరులును నగుటచేత లేనిపోని సందేహములు గల్గును గాన వానిని సిథియను భాషలనుటయే యుక్తము. ఏషియా యూరపు ఖండముల లోని యుత్తర భాగములందలి జాతిచరిత్ర తెలియని యనాగరకులను సిథియను లని వాడుట సంప్రదాయము. వీరెల్లఁ బైని వ్రాసిన తురేనియను ప్రభృతుల లోని యేదే నొక భాషను మాటాడువారై యున్నారు.” (కాల్డు. పీఠిక ౬౧— ౬౨ పుటలు).

“సంబంధార్థక సర్వనామములచే నిర్వహింపనగు నర్థవిశేషముగల ధాతుజ విశేషణముల స్థితి మంగోలియా మంచు భాషలకును ద్రావిడ భాషల కును గల సంబంధమునకుఁ బ్రబలనిదర్శనము”. (కాల్డు. పీఠిక ౬౫ పుట).

౮. II విష:—“ఆఫ్ఘనిస్తానము ప్రాంతమునందలి పశ్చిమపు మెదియా లోని “బెహిస్తను” అనుచోట “డెరయన్-ఇస్టన్ పెన్” అను వాని స్వీయచరిత్ర రూపమున నున్న శాసనములు ప్రాచీనపు “వర్షియను—బాబిలోనియను—సిథి యను” అను భాషలతో వేర్వేరుగ నున్నవి. అందలి సిథియను భాషల యను వాదమువలన సిథియను ద్రావిడ భాషల సంబంధమునుగూర్చి క్రొత్త విషయ ములు బయల్పడుచున్నవి. ఆ బెహిస్తను ఫలకములలోని రెండవ కక్ష్య ఫలకము లలో స్పష్టముగా సిథియను భాషలు కనబడుచున్నవి” అని నోఁన్ దొరగారు చెప్పిరి. ఇది సిథియను భాషలలోని తురేనియను భాషయని “ఓపర్డు” గారనిరి. బెహిస్తను ఫలకములు—క్రీ. పూ. ౫ శబ్దమునాటివి..... బెహిస్తను ఫలకములలోని భాష సిథియను భాషాకుటుంబములోని “ఉగ్రో ఫిన్నిషు” భాషను జాల సంబంధించియున్నది.” (కాల్డు. పీఠిక ౬౫ పుట).

పయి వంక్తులు ౫ విషయమున సందర్భాంతరమునఁ జూపఁబడినవి.

పయిని వ్రాసిన ఫలకముల భాషతోడి ద్రావిడ భాషల సంబంధము లిటఁ బ్రదర్శింపఁ బడుచున్నవి.

“౧. ఫలకముల భాషలో ద్రావిడభాషలందువలెనే మూర్ధన్యములగు “ట-డ-ణ” అనునవి గలవు. ఈ యక్షరము లింఁదోయూరపియను భాషలం దెందును లేవు. ఒక- సంస్కృతములోనికి ద్రావిడ భాషల మూలమున వచ్చినవి.

౨. ఫలకముల భాషలోఁ దమిటమునందువలెనే యొక్క వ్యంజనమే వదాదియందు శ్వాసముగను (పరుషముగను) బదమధ్యమున నాదముగను (సరళముగను) బలుకఁబడుటయు నట్టి వ్యంజన మొంటరిగఁ బలకఁబడినపుడు (అసంయుక్తతయందు) నాదముగనె (సరళముగనె) పలకఁబడుటయు ద్విరుక్తముగ

నున్నపుడు శ్వాసముగఁ (పరుషముగ) బల్కఁబడుటయు ననుపద్ధతులు వెలయు చున్నవి. (అనుబంధము I).

3. ఫలకభాషలోని శబ్దముల తుదిని “న-నిన-ఇన్న” అనునవి చేర్చుట చేత శేష వృత్తి యేర్పడును. తెల్లన ‘ని’ అనునదియు గోందు బ్రహ్మయి భాషలలో ‘న’ లేదా ‘అ’ అనునదియుఁ దమిళమున “ఇన్” అనునదియు (అనుబంధము II). శేష వృత్తి ప్రత్యయములై యున్నవి.

౪. ఫలకముల భాషలోఁ జతుర్థి విభక్తియందు “ఇక్కి-ఇకఁ” కలవు. ఇట్టివే “తార్తారు-తుర్కిషు” భాషలలోను గలవు. ఉగ్రియన్ కుటుంబమున వీనిని బోలినవి కనఁబడుచున్నవి. ద్రావిడభాషలలో నింతకన్న నధికముగఁ బైవాని పోలికలు గలవు. ‘కి-కు’ అనునవి వృత్తి ప్రత్యయములు. తమిళ మలయాళములలో శ్రుతి సుభగతకై ‘ఇ-ఉ’ అను స్వరములు ముందు నిల్చుట, కకారద్విరుక్తియుఁ గల్గును. ఉదా:-ఫలకభాష:-నిన్ + ఇకఁ =

అనుబంధము I ౧-II విష:-ఈ వ్రాత విశ్వసనీయముగ లేదు - ఫలకమందలి వ్రాతను బట్టి యుచ్చారణ భేద మెట్లు విశదము కాఁగలదు. ఇక నిట్టి కాట్టువెట్టుగారి వ్రాత యసంగతము కాకుండ సరిపెట్టుకొనుటకై తమిళముందువలెఁ గాక ఫలకముల భాషలో సరళిపియుఁ గల దనియు నట్లగుటచేత విరోధము లేదనియు నంగీకరింపవలయును. మఱియుఁ దొల్కాప్పియము నాటికి సయితము తమిళమున సయితము సరళోచ్చారణము లేదుగదా. క్రీ. పూ. ౫ శతాబ్దము నాటి ఫలకములలో సరళోచ్చారణముండుటయు నది తమిళ స్వభావానుకారమనియుఁ జెప్పట యెట్లు పొసఁగును? ఇంతియకాక సిథియను భాషలో సరళోచ్చారణము సరళిపియు నుండునపుడు తత్కుటుంబభాష లనఁబడుచున్న ద్రావిడ భాషలలో నెట్లు చాలకాలమువఱకును సరళములు లేవయ్యెను?

అనుబంధము II ౧-II విష:-తమిళమున ‘ఇన్’ అనునది శేషవృత్తిప్రత్యయమనుట పొర పాటు. అది తమిళమునఁ బంచమీ ప్రత్యయము, “వి. ఒడు.” (తొల్కా ౧౧౪ నూ.) -వి-ద్వితీయావిభక్తి. ఒడు-తృతీయావిభక్తి. కు-చతుర్థివిభక్తి. ఇన్ - పంచమీవిభక్తి-అదు వృత్తి విభక్తి. కణ్-సప్తమీవిభక్తి.

తెల్లనందును ‘ని’ అనునది శేషవృత్తిప్రత్యయమనుట భ్రాంతిమూలకమే. “రామునిని-రామునిచేతన్-రామునికై-రామునివలనన్-రామునియందున్” అనువాని రీతిశే “రాముని యొక్క” అను శేషవృత్తి రూప ముండునుగదా. ‘ని’ అనునది శేషవృత్తిప్రత్యయ మెట్లగును? “రామునియొక్క+గుణములు = రామునిగుణములు” అనుచోటి ‘ని’ అనునది “వృత్తి భవే ద్వితీయా తుల్యా.” అను చింతామణి చొప్పున వచ్చిన వ్యవర్థకద్వితీయాప్రత్యయము. (చూ. వ్యా. సం. ౨౭౦ విష.) తుదికి బాల వ్యాకరణము చొప్పున “రామునియొక్క+గుణములు” అనుచో యొక్క విభక్తికి సామాసికలోపము గల్గినదనియైన గ్రహింపకుండుట వింత!

(నీకు) కన్న:- (అ + గ) నిగ = (నీకు). మలయాళ:- నిన్ + అకు = నిగకు = (నీకు). (అనుబంధము III).

౫. ఫలకభాషలో “న్ = ఉన్ = ఇన్” అను ప్రత్యయములు చేర్చుటచేత ద్వితీయావిభక్తి యేర్పడును. తెల్లన ‘ను-ని’ అనునవి ద్వితీయా ప్రత్యయములు. కన్నడమున ‘అమ్ = అన్ + ఉ’ ద్వితీయా ప్రత్యయము. (అనుబంధము IV).

౬. ఫలకభాషలో సంఖ్యావాచక మొక్క టే యున్నది. “కిర్ = (ఒకటి)” అనునది. ఆ ఫలకములలో నున్న సంఖ్యావాచక విశేషణము—“ర-ట్ట”— అనువాని నియ్యది సంబంధించుచున్నది. తెల్ల—“ఒక - తమి - ఒర్” ‘కు’ భాషలో సంఖ్యావాచక విశేషణము ‘ర’ అనునది. ఇది ఫలకములలోని “ర-ట్ట” అనువానిని బోలుచున్నది.

ఫలకభాషలోని పూరణార్థక సంఖ్యావాచకములు ‘ఇమ్’ శబ్దాంతములై యున్నవి. తమిళమున ‘అమ్’ శబ్దాంతములై యున్నవి. ‘శమాయిది’ భాషలో ‘ఇమ్’ శబ్దాంతములై యుండును.

౭. మధ్యమపురుష సర్వనామము ఫలకభాషలోను ద్రావిడభాషల లోను ‘నీ’ అనునదై యున్నది. ద్వితీయావిభక్తి మున్నగువానిలో ‘నిన్’ అనునదై యున్నది.

౮. ఫలకముల భాషలో ద్రావిడభాషలందువలె సంబంధ సర్వనామార్థ ప్రతిపాదకధాతుజ విశేషణములు గలవు. సంబంధార్థక సర్వనామములును (యత్తచ్చద్విన్వయబోధకములు) గలవు. ఫలకముల విషయము మొదటఁ బరిషీయను భాషలో (ఇండ్లో యూరపియను కుటుంబములోనిది) వ్రాయఁ బడినను నందలి విషయముల యొక్క సిథియను కుటుంబ భాషానువాదమునఁ బై సామ్యములు గలవని తెలియునది.

ఫలకముల భాషలోని ధాతుజ విశేషణ ప్రత్యయములును ద్రావిడ ధాతుజ విశేషణ ప్రత్యయములును బరస్పర విభిన్నములై యైనను నవి చేరెడి స్థానమును వాని యర్థశక్తియుఁ దద్విశిష్టపద ప్రయోగరీతియుఁ దుల్యములయి

అనుబంధము III ౮. II విష:- “కు” పెక్కు భాషలలోఁ జతుర్థిగా నున్నది. “ఆధునికార్థ భాషలలోఁ బల్కిమ హిందీభాషయందు ‘కో’ బంగాలీ భాషయందు ‘కే’ ఒరియా భాషయందు ‘కు’ అను ప్రత్యయములు.....” (చూ. ‘ఆం. భా. చ.’ ౫౯ పుట).

అనుబంధము IV ౮. II విష:- “అన్న” అనునది హొసగన్నడ ద్వితీయావిభక్తి. క్రీ. పూ. ౫ శతాబ్దపు భాషతో సామ్యము చూపెడి యీ సంస్కృతమున నత్యంతాధునికమగు హొసగన్నడ రూపమును జూపుట సరికాదు.

యున్నవి. ధాతుజ విశేషణముల యిట్టి ప్రయోగవద్ధతి మార్పుచెందని సిథియను భాష లన్నిటియందును (చూ. కాట్టు. పీఠిక ౬౫ పుట. మంగోలియా-మంచు.) ముఖ్యమైన వ్యాకరణ విషయసామ్యమై యున్నది.

౯. ఫలకముల భాషలోని వ్యతిరేక విధ్యర్థక ప్రత్యయము 'ఇన్ని' అనియు గోందుభాషలో (ద్రావిడభాషలలోనిది) 'మిన్ని' అనియు నున్నవి.

ఫలకముల భాషలోని 'తిజ్' ప్రత్యయములకును ద్రావిడభాషలలోని 'తిజ్' ప్రత్యయ ప్రక్రియకును జాలభేదము గలదు. (అనుబంధము V). అయినను నితర ముఖ్యవిషయముల (పైని వ్రాసిన వానిని) సామ్యమునుబట్టి యీ రెండు తెగల భాషలకును సంబంధముగలదని తోచక మానదు." (కాట్టు. పీఠిక ౬౫ మొ. ౬౮ పుటలు).

౧. III విష:—భాషలకు జీవకళ నాసాదించు దైనివిని ముఖ్య వ్యవహారావశ్యక శబ్దముల సామ్యము గల్గునపుడే భాషలకుఁ బ్రత్యేక కుటుంబిత నంగీకరింపనగునని సిద్ధాంతము చేసిన (చూడు. కాట్టు. పీఠిక ౪౧ మొ. ౪౩ పు.) డా. కాట్టువెల్లుగారు పయిరీతిగల సామాన్యపు సంబంధములకై (సంస్కృతము తోడి సంబంధములవంటివే) సిథియను భాషా కుటుంబ సిద్ధాంతము నంగీకరించుట యావశ్యకమని తోచెను. తాను సిద్ధాంతము చేసిన యేక కుటుంబితా పాదక సామ్యములను సిథియను ద్రావిడ భాషలకుఁ జూపలేదే! రెండుతెగల తిజంత ప్రక్రియకును జాల భేదమున్నదని తానే వచించెనే! సంఖ్యావాచక శబ్దమొక్కటే ఫలకభాషలో నున్నదని తానే వ్రాసెనే! మఱియు సిథియను లనాగరకులనియుఁ దానే వ్రాసి యుండెనే. (చూడు. ౧౦౩ I విష.) వారిని ద్రావిడులతో జోడింపనేల? అందును బ్రధాన ద్రావిడభాషలగు తమిళాంధ్ర కర్ణాటముల సామ్యము తృప్తికరమైనది చూపఁబడనేలేదు. హిందూదేశేతరస్థలస్థ భాషాంతరములతోడి యేక కుటుంబితను, నిర్వహింపఁ గడంగనేల? అట్టి సామ్యముగలవెల్ల సిథియను భాషలె యననేల? ఇట్టి బలహీన సిథియను సిద్ధాంతము నవలంబింపనేల?

ఎల్లజాతులవారును మధ్యాసియా (సెంట్రల్ ఏషియా) లో సాక్షాత్సంబంధమునో? పరంపరా సంబంధమునో? కల్గియుండెడి వారనెడి సర్వసమ్మత

అనుబంధము V ౧ II విష:—ద్రావిడులు హిందూదేశమును జేరువఱకును ద్రావిడక్రియల తుదిని సర్వనామ ఖండరూప సమాపక క్రియాప్రత్యయములు చేరలేదని తానే వచించెను. (చూ. కాట్టు. పీఠిక ౭౨-౩ పుట). సిథియను భాషల "తిజ్జుల" ప్రక్రియ యెట్టిదో యిటుఁ బ్రదర్శింపఁబడదయ్యె. కావున నెట్టి భేదముగలదో యిట నిరూపింపరాదయ్యెను.

సిద్ధాంతము నాశ్రయించి వారు కాలక్రమమున గుంపులు గుంపులుగ వేర్వేరుగ నితరదేశములకుఁ జెదరిరనియు నక్కారణమునఁ బ్రాపించిక భాషలలోఁ బెక్కి-టికిఁ బరస్పర సామ్యములు వెలయుచున్నవనియు నందును నార్యులతోడి సంబంధ మధికమగుటచే వారిభాషతో సంబంధ మధికముగ ద్రావిడ భాషలకుఁ గల్గెననియు డా. కాల్డువెల్లుగా రేల నిర్బాధము గా రాద్ధాంతము చేయరయ్యెనో తెలియకున్నది. సృష్ట్యాదినుండియు భాషలచరిత్రము నూహింప సమకట్టనేల? అది సాధ్యమగునా? తెలియనిదానిని దెలియదనుటలో లోపమేమున్నది?

శ్లో॥ నిరూపయితు మారభ్యే, నిఖలైరపి పణ్డితైః ।

అజ్ఞానం పురత స్తేషాం । భాతి కక్ష్యోను కాసుచిత్ ॥

(వేదాంత పంచదశి, చిత్రదీపము)

ఇంతయేల? దొరగారే తమ సిథియను కుటుంబ సిద్ధాంతమునందలి దౌర్బల్యము పొడకట్టుటచేతనేకదా “ద్రావిడభాషలు కేవలము సిథియను భాషల లోనివే యని చెప్పటకు వీలులేనిచో వాని కిండ్లో యూరపియను భాషలకంటె సిథియను భాషలతోడి సంబంధ మధికమనియైనఁ జెప్పటకు సందేహములేదు” (కాల్డు. పీఠిక ౬౨ పుట) అని వ్రాయవలసినవారైరి.

సిథియను భాషలతో వలెనె యింకను బెక్కు కుటుంబముల భాషలతో ద్రావిడ భాషలకు సామ్యములు గలవని కాల్డువెల్లుగా రీ క్రింది రీతిని వివరింపలేదా?

౮. IV విష:—“ఇతరములగు నేఁటి యిండ్లో యూరపియను భాషలందును లేని సామ్యములు ‘హెబ్రు’ భాషయందును (సెమెటి కుటుంబములోనిది) ద్రావిడ భాషలందును నగవడుచున్నవి. సెమెటిగ్భాషల సామ్యముల కన్నను నిండ్లో యూరపియను భాషల సామ్యములె యధికముగను ముఖ్యముగను ద్రావిడ భాషలలో నగవడుచున్నవి.....ఇండ్లో యూరపియను భాషల సంబంధములు ద్రావిడ భాషలకు మిక్కిలి యాంతరంగికములై యాయువుపట్టు సంబంధము వంటివై యున్నవి. (చూడు. VII ప్రకర. సంస్కృత శబ్దసామ్యము) ఇట్టి సంబంధములనుబట్టి వీనికేదో మత్యంత నికటసంబంధము విదూరకాలమున నుండియుండెనని యొప్పుకొనక తీరదు. సెమెటికు భాషలతోఁగూడ ద్రావిడభాషలకు సామ్యములున్నవి.....హిందూదేశమునకు రాకముందు ప్రాచీన కాలపు ద్రావిడులు సెమెటిగ్భాషలను మాటాడు వారితో నెప్పుడైనఁగలిసి నివసించి యుండిన నుండవచ్చును. ఆస్ట్రేలియా ఖండములోని పశ్చిమదక్షిణపు ప్రక్కల నివసించు నడవిజాతుల భాషలలోని సర్వనామములకును ద్రావిడభాషల సర్వనామములకును విచిత్రమగు సామ్యము కనఁబడుచున్నది. అట్టి యాస్ట్రే

లియా భాషలోని యుత్తమపురుష సర్వనామములు ద్రావిడ భాషలకంటె నెక్కుడుగ “టిబెటన్” భాషలను బోలుచున్నవి.

ద్రావిడ భాషలు. ఆష్టేలియాభాష. టిబెటన్ భాష. చీనాభాష.

ఉత్తమపురుష } నాన్-ఞాన్-నా- న్-నై-న్తస్. న్-నై- న్.
సర్వనామము } ఎన్. న్తస్. నైద్

..... ఇంక నామముల బహు వచనరూప కల్పనమున ద్రావిడ భాషలతో—అందును దెనుఁగు భాషతో—నధిక సంబంధ మాష్టేలియా భాష కగపడుచున్నది. ‘లు’ వర్ణకము తెలుఁగు బహువచనము. ఆష్టేలియా భాషలలో “లు—లి—దు—ది” మున్నగునవి బహువచన ప్రత్యయములు. ఈ విషయమున ముఖ్యముగా హిందూదేశములోని యీశాన్యమూల భాషలతోఁ దెలుఁగుభాష కధిక సామ్యము కన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—దీమల్ భాష—నా= (నీవు). దీనిని “నై” అను దానితోఁ బోల్చి చూచునది. ఆష్టేలియన్ భాషల లోని యుత్తమపురుష రూపములతోడి సామ్యము తెల్లనఁ జూపట్టుచున్నది. ఉదా:—“ఆష్టేలియన్—న్తలు—న్తల్లు—న్తల్లి—న్తలత=(మేము) (మనము). తెల్లు—వాండు—వాండ్లు—తమి—నాన్—నాజ్గల్—” అంతటను ‘లు’ వర్ణసామ్యము గలదు. మధ్యమపురుష మందును సామ్యము గలదు.

	తమిళ	తమిళ భాష	ఆష్టేలియా	
	(ఏ)	(బి)	(ఏ)	(బి)
మధ్యమపురుష సర్వనామము	ప్ర. నీన్—నిన్ = (నీవు)	నీమ్—నిమ్— నీర్—మమ్ = (మీరు) నీవు	నిన్న-నిన్తోఅ- నిన్నై నిన్తో	నిమెదా—నివ— నుర—న్దుర్లై
ద్వితీ	ఎన్నై	—	ఎమ్మై	—

విభక్తులను బ్రకృతికిఁ బరమందుఁ జేర్చుట—ఉత్తమపురుష బహుత్వము న నుభయార్థక (మనము) శబ్దముండుట—ప్రేరణార్థకములు, నాత్మనే పదార్థకము లును, గొన్ని ‘ఇన్సెప్టివులు (Inceptive) ను బ్రత్యయములు చేర్చుటవలన నేర్పడుట — వాక్యములోని పదముల యానుపూర్వియ — సర్థవంతములగు విభక్త్యాదులు కల్గియుండుట—మున్నగు విషయములలో నాష్టేలియా భాషలు ద్రావిడభాషలనేకాక “టర్కి—మంగోలియా” మున్నగు సిథియను భాషలను

పైతము పోలుచున్నవి.....మధ్యాసియాలోని బోర్ను దేశమందలి ‘కనురి’ భాషలో ద్రావిడభాషల పోలికలు చాలఁ గన్పట్టుచున్నవి.

౧. కనురి భాషలోని విభక్తులును సర్థవంతములు.

౨. ఇందును బ్రకృతికిఁ బరమందె విభక్తులు నిల్చును.

౩. ఇందును వ్యతిరేకార్థక రూపములు గలవు.

౪. అవధారణాద్యర్థ విశేష బోధమున నామాదుల తుదిని స్వర విశేషములు నిల్చును.

౫. ద్రావిడభాషలలోని ‘నీ’ అను మధ్యమపురుష సర్వనామము ‘నీ’ అను రూపముతోనె ‘కనురి’ భాషయందును నున్నది. ఈ ‘నీ’ శబ్దసామ్యమీ రెండిటియందేకాక బ్రహ్మయి—చీనాభాషలందును రెండవ బెహిస్తన్ ఫలకభాషయందును నాష్ట్రీలియా మున్నగు భాషలందును గలదు.

కనురిభాషకు ‘కోయల్లె’ అను నతఁడు “బోర్ను” అను వ్యాకరణమును వ్రాసెను.” (కాల్డు. పీఠిక 2౪ మొ. 22 పుటలు).

“కొన్నియెడల సంస్కృతమునలేని సామ్యములు పైతము గ్రీకు ప్రభృతులతో ద్రావిడభాషల కగపడుచున్నవి.....ప్రాచీనతమములగు మొట్టమొదటి యపరిమార్జితరూపములందలి సామ్యములనుబట్టియే నా యీ యభిప్రాయములను సిద్ధాంతకరించుచున్నాను.

౧. గ్రీకుభాషలోవలె ద్రావిడభాషలలో స్వరసంహిత నెడఁబెట్టుటకయి ‘న’ కారమును జూనుపుట (అనుబంధము).

౨. ప్రథమపురుష సర్వనామములలోను బ్రథమపురుష క్రియలలోను మహదమహద్వివక్ష కాన్పించుట. ముఖ్యముగా నమహద్రూపముండుట.

౩. ప్రథమపురుష నిర్దేశక సర్వనామ రూపములలో దకార తకారములను జిహ్వాములుగా నుపయోగించుట. (అది చేయదు మొ).

౪. లాటినులోవలె హ్రస్వాకారములో నమహదర్థక బహువచన రూపము లుండుట.

౫. దూరనిర్దేశక సర్వనామములు ‘అ’ శబ్దముతోను సమీప నిర్దేశక సర్వనామములు ‘ఇ’ శబ్దముతోను నుండుట.

అనుబంధము ౮. IV విష:—తమిళ కన్నడములందలి స్వరసంహితలలో యవలె నిల్చునుగాని ‘న’ కారము నిలువదు. ఇంకఁ దెల్లన నిలుచుచున్న ‘న’ కారము (వచ్చెన్+అతఁడు=వచ్చెనతఁడు) శబ్దవయవము. అర్థవంతము. దానిని సంహితావ్యవధాయకమని కాల్డు వెల్లుగారు భ్రమించి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. అది సంహితావ్యవధాయకవర్ణము కాదు (చూడు. ౨౯ - ౨౯ I వివయములు)

౬. పరిషియన్ భాషలోవలెఁ బెక్కుభూతకాలరూపములు ‘ద’ కారముతో నేర్పడుట. (తకారము. దకార మర్వాచీనము).

౭. కొన్ని భూతకాలికరూపములు ధాత్వంతముయొక్క యభ్యాసము చేత (ద్విరుక్తిచేత ౧౩౧ I విష.) నేర్పడుట.

౮. పెక్కు క్రియా నామవాచకములు ధాతువులోని స్వరమును దీర్ఘము చేయుటచేత నేర్పడుట. (చూడు. ౧౩౯ I విష.)

నేను గ్రంథము తుదిని జూపఁబోవు (గ్లసోరియల్) శబ్ద సామ్యములలోనివి చూడుఁడు. ఆ (గ్లసోరియల్) సామ్యములచేత.....ద్రావిడ భాషలు ప్రాచ్యములగు నిండో యూరపియను భాషలను (సంస్కృతాదులను) బోలుటకంటెఁ బాశ్చాత్యములగు నిండో యూరపియను భాషలను (గ్రీకు మొ.) నెక్కుడుగాఁ బోలుచున్నవని నిరూపింపఁబడును.....” (కాల్డు—పీఠిక. ౭౩ పుట). (చూడు. ౧౪౧ V విష. ౧౪౨ విష.) (౧౮౭. మొ. ౬౦౫ వ. కాల్డు. పు).

౯. V విష:—ఇట్లుగుటచేతను నితర కుటుంబభాషలు పెక్కిటితో (ఆస్ట్రేలియా — కనురీ. మొ.) సామ్యములు గన్పట్టుచుండుటచేతను ద్రావిడులు చరిత్రకందని పురాతనకాలమున మధ్యాసియాలో నితరభాషా కుటుంబముల వారితోఁ గలసియుండెడివారని నిశ్చయింపనగును. ఎల్లభాషలవారును లేదా పెక్కుభాషలవారు మధ్యాసియానుండి వివిధదేశములకుఁ జెదరిరనుట సర్వసమ్మతముకదా. (చూడు. కాల్డు. పీఠిక ౬౭ పు.) అట్లే బెలూచిస్థానములోని బ్రహ్మాయి భాషతోడను నాఫ్ఘనిస్థానమందలి బెహిస్తను ఫలకముల భాషతోడను బెంగాలులోని రాజమహాలు భాషలతోను ద్రావిడభాషలకుఁ గల సామ్యములనుబట్టి ద్రావిడులు హిందూదేశమునకు హిందూదేశపు వాయవ్యపు మూలనుండి బెంగాలుమీఁదుగా వచ్చిరనుటయు నిర్ణీతమగుచున్నది.

౧౦. I విష:—వెనుక నుదాహరించిన కాల్డువెల్లుగారి సిథియను సిద్ధాంతమును నిరసించుచు వెనుక వివరించిన గ్రియరుసనుగారి (చూడు. ౬ విష.) పరిశోధనల చొప్పున హిందూదేశపు వాయవ్యపు మూలనున్న హిందూకుము పర్వతప్రాంతములగు పిశాచ = దర్దికుదేశములందుఁ బిశాచజనులుండెడివారను (“పిశాచ—పు. పిశిత మన్నాతి.....దేవయోనిభేదే—ప్రేతేచ” శబ్దస్తో.) దాని నూతగొని గోరు వ్రాసినఁ బటము వ్రాసె నను నానుడి చొప్పున నట్టి పిశాచ జనుల భాషయగు పైశాచీ ప్రాకృతపుజన్యములె ద్రావిడభాషలనుచు నీ క్రిందిరీతి నొక యపూర్వ సిద్ధాంతమును నాంధ్రభాషా చరిత్రకారులు నెలకొల్పు సాగిరి. అట్టి వారి సిద్ధాంతమున కించుకేని చరిత్రజ్ఞానము లేనివారు వచించిన వని

స్వప్తపడుచున్న యీ క్రింద విమర్శింపఁబోవు “బాష్ట్రీక సహ్యో” త్యాది వచనము లవలంబనంబు లయ్యెను.

ఆంధ్రభాషా చరిత్రకర్తగారగు డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారు “ఆ పిశాచ జనులే—వైశాచీ ప్రాకృత వ్యవహారలే—మధ్యాసియా నుండి వచ్చిన యార్యుల తెగలోనివారే—” యార్యులు హిందూదేశమునకు రాకముందు హిందూదేశమునకు వచ్చి నెలవుకొని ద్రావిడులని పేర్కొనఁ బడుచున్నారను నీ యపూర్వ సిద్ధాంతమును స్థాపింపఁగడంగిరి. ఉత్తర హిందూస్థానములోని ప్రాకృతావభ్రంశములగు హిందీ, మరాఠీ, బెంగాలీ ప్రభృతులవంటివే యీ వైశాచీ ప్రాకృతావభ్రంశములగు ద్రావిడ భాషలును నై యున్నవనియు నక్కారణమున నీ ద్రావిడ భాషలును హిందీ ప్రభృతులవలెనే యార్యభాషా కుటుంబములోనివే యనియు వారి సిద్ధాంతము. అట్లు పిశాచజనులనఁగా ద్రావిడులు హిందూదేశమున నెలకొనిన పిమ్మట నార్యులు హిందూదేశమునకు రాఁగా నా రెండు తెగలవారికిని యుద్ధములు జరిగెననియు నార్యులట్టి పిశాచజనులనే దస్యులు మున్నగు పేరులతో వ్యవహరించిరనియు నట్టి యుద్ధములలోఁ బిశాచజను లోడిపోయి కొందఱు శూద్రరూపమున నార్యులతోఁ గలసిరనియుఁ గొందఱు పిశాచజనులు దక్షిణ హిందూస్థానమునకుఁ బోయి యచట నెలవుకొని ద్రావిడులుగా నేర్పడిరనియు డా. నారాయణరావుగారు వచింతురు. వైదిక తాకిక సంస్కృతములకు మూలమగు ప్రాథమిక ప్రాకృతమునుండి యేర్పడిన ద్వైతీయాకావ్యస్థలోని ప్రాకృతములె పాళీ ప్రభృతులనియు వానిని సంస్కరించిన భాషలె మహారాష్ట్ర శౌరసేనీ ప్రభృతి వ్యాకరణ సమ్మత ప్రాకృతములనియు నట్టి ద్వైతీయాక ప్రాకృతమునుండి వ్యవహారవశమున నేర్పడిన తార్తీయాక ప్రాకృత రూపావభ్రంశ భాషలె హిందీ మరాఠీ ప్రభృతులగు నేటి యుత్తర హిందూస్థాన భాషలనియు గ్రహించుచున్నట్లే ద్వైతీయా కాపరిమార్జిత వైశాచీ ప్రాకృత ద్వయమునుండి యేర్పడిన తార్తీయా కావభ్రంశ ప్రాకృతములె దాక్షిణాత్య ప్రాకృతములనియు నవియె తమిళ కర్ణాటాంధ్రాది ద్రావిడ భాషలుగఁ బరిగణింపఁ బడుచున్నవనియు, డా. నారాయణరావుగారి యాశయము. (చూడు. 2 III విష). డా. నారాయణరావుగారి వాక్యములు:—

“ద్రావిడ భాషలుగూడఁ బ్రాకృత భాషలె యనియుఁ దక్కిన ప్రాకృత భాష లెట్లు గలిగినవో ద్రావిడ భాషలును నట్లే గల్గినవనియుఁ బ్రాకృత భాషలపై ద్రావిడ ప్రాకృతమున కెంతటి ప్రోద్బలము గల్గెనో ద్రావిడ భాషలపైఁ గూడఁ దక్కిన ప్రాకృత భాషలవలన నంతటి ప్రోద్బలము

గల్గెననియుఁ బ్రాచీనార్యభాషలనుండి తక్కిన ప్రాకృతములవలె ద్రావిడ భాషలును వికాసము నందినవనియుఁ దలంచుచు నా దృష్టితోఁ బరిశోధనము సాగించినచో ద్రావిడ భాషాతత్వము తేలఁగలదని చెప్పుట సాహసము కానేరదు". (ఆం. భా. చ. ౬౬ పుట).

F. II విష:—“ప్రాకృత వైయాకరణముల పైశాచీ భాష కాంచీ—పాండ్య—పాంచాల—గౌడ—మౌగధ—వ్రాచడ—దాక్షిణాత్య—శౌరసేన—కేకయ—శాబర—ద్రావిడ—బాస్లిక—సహ్యా—నేపాళ—కుంతల—గాంధార—సుధేష్ఠ—ఘోట—హైవ—కన్నోజన—దేశములందుండునదని వివరించిరి” (ఆం. భా. చ. 32 పు).

“పైశాచీ భాషల యీ యాదిమ ప్రదేశము ప్రాకృత లాక్షణికుల యభిప్రాయమున, కనుగుణముగ నేయున్నది. మార్కండేయుఁడు (౧౭ శతాబ్దము వాఁడు) కాంచీ దేశీయ పాండ్య—పాంచాల—గౌడ—మౌగధ—వ్రాచడ—దాక్షిణాత్య—శౌరసేన—కేకయ—శాబర—ద్రావిడ దేశములందు పైశాచీ భాషలు మాట్లాడఁబడుచుండెనని తెలుపుచు...రామతర్క వాగీశుఁడు (౧౭ శతాబ్దము వాఁడు) పైశాచీ భాష—కేకయ, ఛను— (?) భేదములచే రెండు విధములుగ నున్నదనియు మౌగధ్యాది ప్రధాన ప్రాకృతముల యుచ్ఛారణము మాఱుట వలన అశుద్ధ పైశాచిక భాష లేర్పడెననియుఁ దెలిపియున్నాఁడు. లక్ష్మీధరుఁ డీ పైశాచీ భాషలకు పాండ్య—కేకయ—బాస్లిక—సింహ(ళ?) నేపాళ—కుంతల—సుధేష్ఠ—ఘోట—గాంధార—హైవ—కన్నోజన దేశములు స్థానములుగఁ జెప్పియున్నాఁడు.” (ఆం. భా. చ. ౫౫౧ పుట). ఈ వాక్యమున కీ క్రింది షడ్భాషా చంద్రికలోని శ్లోకములు మూలమై యున్నవి. “పితృచరిత్ర దేశాస్త్ర వృద్ధై రుక్తాః—పాండ్య—కేకయ—బాస్లిక | సింహ—నేపాళ—కుంతలాః | సుధేష్ఠ ఘోట—గాంధార | —హైవ కన్నోజనా స్తథా | ఏతే పితృచరిత్రాః స్థానాః | పైశాచీ ద్వయ ముచ్యతే” (షడ్భా. 3 పుట). “వివరణేచామృతమ్:—బాస్లిక—సహ్యా—నేపాళ | పాండ్య—కేకయ—కుంతలాః | చోళ—లాటక—గాంధార | సుధేష్ఠ—ద్రవిడాదయః | పితృచరిత్రా స్తద్దేశ్యం | పైశాచీ ద్వితయం భవేత్ ||” (కవిశిరోభూషణము ౧౩౦ పుట).

“మార్కండేయుఁడు తన ప్రాకృత సర్వస్వమందుఁ బ్రాకృత చంద్రిక లోని వచనము నుద్ధరించి పైశాచీ భాష ౧౧ విధములని వచించినదానిని ఖండించి పైశాచీ భాష త్రివిధమనియు...ప్రాకృత చంద్రికా కారుఁడు చెప్పిన వాక్యములోని దేశము లొకదాని కొకటి దూరముగా నుండుటచేతను నందలి ప్రాకృతమునకును బిశాచ భాషకుఁ జెప్పిన లక్షణములకును జాలభేదముండుట వలనను నాతని యభిప్రాయము సరికాదని చెప్పక తప్పదు” (ఆం. భా. వి. 2౯—౫౦ పుటలు).

దేశవిభాగ జ్ఞానశూన్యులగు పై వివరణకారాదులు శౌరసేనీ మాగధీ మహారాష్ట్రీ ప్రభృతులకువలెనై పైశాచీ భాషకు వాడెడి దేశములను జెప్పవలదా యనుచు నవిమర్శముగా వచించిరేకాని పురాణములోని దేశముల విభాగమునైనఁ బాటించరైరి. పాండ్య చోళ సహ్యాదులను జెప్పి కుంతల ద్రవిడాదులను మరలఁ జెప్పుట పునరుక్తముకాదా? వారు ప్రాకృత శబ్దశాస్త్రజ్ఞులై కాని దేశవిభాగరూప భూగోళశాస్త్రజ్ఞులు కారు గదా! ఏయే దేశములందే యే భాషలు పురాతనకాలమున వ్యాపహారిక భాషలై యుండెడివో? యను విషయమును దెలిసినవారు కారు. వారి వాక్యములకుఁ బ్రామాణికత యెట్లు? వారు వచించినదేశముల వైఖరి నరయఁగా హిందూదేశమెల్ల నిండు మించుగాఁ బిశాచదేశమే యగుచున్నది. దేశములతోఁ బాషలపేరులకు సరిగాఁ జిరకాలమునుండి ప్రసిద్ధములయి యుండుటచేత సత్యంత ప్రామాణికము లనఁదగినట్టియుఁ గేవల ప్రాచీనులచేత—తత్తత్కాలస్థిత ప్రాచీనులచేత—వచింపఁబడినట్టియు నీ క్రింది దండ్యాచార్యాది వచనములలోని “మగధ—మాగధీ, శూరసేన — శౌరసేనీ”—ఇత్యాదులును మార్కండేయాదులచేఁ బిశాచ దేశములుగఁ జెప్పఁబడినవి. “శూరసేనోద్భవా భాషా । శౌరసేనీతి గీయతే । ప్రచక్షతే మాగధీం తాం । యా భాషా మగధోద్భవా ।” (దండికావ్యాదర్శము). ఆంధ్రభాషా చరిత్ర కర్తగారు వ్రాసిన రామతర్క-వాగీశుని వ్రాతను గొని మాగధ్యాదుల యపభ్రంశములు పైశాచీభాష లందురా? “పిశాచదేశ సంభూతం । పైశాచీ ద్వితయం భవే త్తను ప్రాచీన దండ్యాచార్య వచనమున కేమిగతి! మఱియు ద్రావిడభాషలై పిశాచభాషలనెడి మనోరథమును భగ్న మగును. ప్రాచీనుఁడగు దండి “పిశాచదేశ సంభూత”మని మాత్రమే వచించెను గాని పై “బాష్ఠీకేత్యా ద్యప్రామాణిక వచనోక్త దేశములను వచింపలేదు. ఆంధ్రభాషా చరిత్రకర్తగా రీ యప్రామాణిక వచనములనె యాధారముగాఁ గొని గ్రియరుసన్ గారి పిశాచదేశముల నారంభించి హిందూ దేశపు పటమును (మ్యాపు) జేతఁగొని నేతువు మొదలు హిమాచలమువఱకుఁ గల దేశములనెల్ల యథేష్ఠముగఁ బై శ్లోకములకుఁ బంచిపెట్టి యొక పటమును జూపిరి (నూడు. ఆం. భా. చ. ౫౫-౨ పుట) ప్రాచీన పురాణాదులలోఁ బ్రసిద్ధములగు దేశముల క్రమమును సయితము పాటించరైరి. ఆంధ్ర కర్ణాటదేశము లందుఁ బేర్కొనఁబడనే లేదు. వీరి పటము చొప్పున హిందూదేశమెల్ల సింహళ సహితముగఁ బిశాచదేశములగుచున్నది.

ప్రాకృతలక్షణ గ్రంథములు ప్రాచ్యములు ప్రతీచ్యములు ననిద్వివిధము లనియు నందు వరరుచికృత ప్రాకృత ప్రకాశము ప్రాచ్యమనియు వాల్మీకి సూత్ర మూలక పద్భాషాచంద్రిక ప్రతీచ్యమనియు రామశర్మదులు

ప్రాచ్యమార్గానుయాయులనియుఁ ద్రివిక్రమ హేమచంద్రాదులు ప్రతీచ్య మార్గానుయాయులనియుఁ (ఆం. భా. చ. ౫౪౭ పు) బ్రాచ్యుల వ్యాకరణ లెక్కుడు ప్రమాణములుగా నున్నవనియు (ఆం. భా. చ. ౫౪౮ పు) డా. నారాయణరావుగారు స్వవాద ప్రాబల్యమునకై వ్రాసికొనిరి. ఈ వ్రాత కేమి ప్రమాణము? ప్రాకృత ప్రకాశ మల్పవిషయకము. వాల్మీకి సూత్రము లధికవిషయ విస్తృతి గలవి. స్వవాద విరుద్ధమగుటచే వాని నిట్లు గ నప్రమాణమనుట యసంగతము.

“వాల్మీకి యొక్క ద కారము మాత్రము పైశాచిలో ‘త’ కారమగు ననెను. వరరుచి సంప్రదాయమువారు వర్గతృతీయ చతుర్థాక్షరములన్నియు వర్గ ప్రథమ ద్వితీయాక్షరములగు ననిరి.....చూళికా పైశాచి యని పేరిడి వాల్మీకి సంప్ర దాయమువారు మూఁడు సూత్రములను మాత్రము చెప్పి దానిని పైశాచి లోని యొక చిన్న యవాంతర భేదముగా గణించిరి. వరరుచి సంప్ర దాయమువారు పైశాచియం దేడు భేదములను నిరూపించిరి. వీనిలో నేదియు ప్రతీచీ సంప్రదాయమువారి పైశాచితో సరిపోదు” (ఆం. భా. చ. ౫౪౮ పుట) అనియు వ్రాసిరి.

తమవాదమునకుఁ గేవల విరుద్ధము లగుటచేత వాల్మీకి సూత్రము ల ప్రమాణములని నిరాధారముగా వచించుట పొరపాటు. ప్రాచీనములగు వాల్మీకి సూత్రములును వరరుచి సూత్రములును భామహ వృత్తియు నప్రమా ణము లనుట సరికాదు. నవ్యులగు రామశర్మదులకుఁ బ్రామాణ్యమిచ్చి వారిని బట్టి ప్రాచీనుల కప్రామాణ్యమును గల్పించుట కేవలము పొరపాటు, మఱియుఁ బైశాచీ భాషా విషయమున వాల్మీకి సూత్రములందు డా. నారాయణ రావుగారు చూపిన లోపములు సత్యవిదూరములు. వర్గతృతీయ చతుర్థ ములకు వర్గప్రథమ ద్వితీయము లాదేశములగునని వాల్మీకి సూత్రములలో లేదనుట సాహసము! వరరుచి చెప్పిన పైశాచీ లక్షణములను వాల్మీకి పైశాచీ చూళికా పైశాచీ భాషలనుగా విభజించి వచించెను.

“గ—జ—డ—ద—బ—ఘ—ఝ—ఞ—భాం—క—చ—ట—త—ప
ఖ—ఛ—త—థ—థాల్ (౩—౨—౬) (వృత్తి.) చూళికా పైశాచ్యాం గాదీనాం యథా సంఖ్యం కాదయో భవన్తి. లిత్త్వాన్నిత్యమ్. ఉదాః—మార్గణః=మక్కనో. నగః=నకో...” (షడ్భా—౧౯౨ పుట).

వాల్మీకి సూత్రములకన్న వరరుచి సూత్రము లెక్కుడు ప్రామాణి కములని నిరసించిరేకాని “సయ్యాటము” అనునది కుదురుటకై వాల్మీకిమార్గము

ననుసరించియే వీరీ క్రిందిరీతి నుదాహరించిరి. 'జ్ఞ' కారము 'జ్ఞ' కార మగునని వరరుచి చెప్పెనుగాని 'జ్ఞ' కారమగునని చెప్పలేదు "జ్ఞస్య జ్ఞః" (వృత్తి) 'జ్ఞ' ఇత్యస్యస్థానే 'జ్ఞ' ఇత్యయ మాదేశో భవతి. ఉదా:—విజ్ఞాతః=విజ్ఞాతో. సర్వజ్ఞః = సర్వజ్ఞో (వరరుచి, ప్రాకృత ప్రకాశము ౧౦ ప్రక. ౯ సూ.). ఈ పద్ధతిని సంజ్ఞాశబ్దమునుండి 'సంయాట=సయ్యాట' అనెడి పేరు ముందుదాహరింపఁజూపునది సిద్ధింపదు గదా.

౯. III విష:—ద్రావిడభాషలందుఁ బైశాచీ లక్షణములు గలవనుచు విమర్శనహములు కాని కొన్ని యుదాహృతులను డా. నారాయణరావుగా రొసంగిరి. "సంస్కృ—జ్ఞ = పైశా—జ్ఞ. ప్రజ్ఞా=పజ్ఞా. తెల్లన పైశాచి లోని 'జ్ఞ' అనునది "ంయ=య్య" లుగా మాటినది. సం—సంజ్ఞా=పైశా—సంజ్ఞా. తెల్ల—సంయా (ట)=సయ్యాట" (ఆం. భా. చ. ౫౬౦ పుట) ఇది సరికాదు. 'సయ్యాట' శబ్దార్థమున సంజ్ఞా శబ్దార్థ ప్రస్తవీయే లేదు.

"సయ్యాట—ద్వ—వి. (సయి+ఆట) ౧. సహక్రీడ. నీ—ఆమని తోడి సయ్యాటకై యచ్చోటి కరుగుదెంచిన కాన సిరియనంగ (య యా—3 ఆ)... క. శయ్యకుఁ దార్చి యనంగుని । సయ్యాటపుఁ జిట్టకంపుఁ జదురుల కపుడా । యయ్య దొరకొని (రామాభ్యు ౪ ఆ)....." (శ—౪), "విజ్ఞానము=విన్నాణము. విజ్ఞప్తి=విన్నపము. సంజ్ఞ=సన్న" అను రీతిని ప్రాచీనాంధ్రమున 'జ్ఞ' అనునది 'న్న' అని మాటుట సంప్రదాయముగాని 'సంజ్ఞ=సజ్ఞ=సయ్య' అని మాటుట యాంధ్రభాషా సంప్రదాయముకాదు. తుది కర్వాచీనతద్భము "సంజ్ఞ=సయిగ=సైగ" అగుట దెలుగునఁ గలదుగాని 'జ్ఞ' అనునది 'జ్ఞ' =య్య' అని యగుట తెలుగు సంప్రదాయముకాదు. మఱియు జ్ఞాకు 'జ్ఞ' అని వచ్చుట పైశాచీ లక్షణముగాని 'య్య' వచ్చుట పైశాచీ స్వభావము గాదు. తెలుగున 'జ్ఞ' కారమే లేదు. ఇతర ద్రావిడభాషలందుఁ బైశాచీ లక్షణముల లేకమేని వీరిచేఁ జూపఁబడలేదు. పైశాచియం దెల్లడలను 'జ్ఞ' అనునది 'జ్ఞ' అని కాని వరరుచి చెప్పినట్లు 'జ్ఞ' అని కాని మాటుట సంప్రదాయము. తెల్లన ప్రాచీనాంధ్రమున—'జ్ఞ' అనునది 'న్న = న' అని మాటుట సంప్రదాయము. ఉదా:—సంజ్ఞ=సన్న, ఆజ్ఞ=ఆన. విజ్ఞానము=విన్నాణము.

"సంస్కృ—స్య—ణ్య=పైశా—జ్ఞ. సంస్కృ—కన్యకా=పైశా—కన్యాకా " (ఆం. భా. చ. ౫౬౧ పు.) "స్య—ణ్య—జ్ఞ—ఇర్ (3—౨—౪౪) పైశాచ్యా మిత్యనువర్తతే. (వృత్తి) స్య—ణ్య—జ్ఞ ఇత్యేతేషాం పైశాచ్యాం

ఇకారో రిద్భవతి—రిత్వా ద్విత్వమ్. ఉదా:—ధన్యః=ధన్యో—గణ్యః=గణ్యో
ప్రాజ్ఞః=ప్రజ్ఞో” (షడ్భా-౧౦౮) ఈ విధి పైశాచిలో సార్వత్రికము. తెల్లునం
దిట్టి మార్పులేదు. ‘కన్యకా’ అనునది “కన్నియ=కన్నె” అని తెల్లున నగును
గాని “కణ్ణికా—(లేదా) కయ్యకా” అని కానేరదు గదా. ఇతర ద్రావిడభాష
లందును నిట్టి మార్పులేదు.

“సంస్కృ. ణ=పైశా-న. సంస్కృ-గుణగణ యుక్తః=పైశా-గుణగ
నయుక్తో..... తెనుగున నీ లక్షణము సంపూర్ణముగ నున్నది. మహారాష్ట్రీ
ప్రాకృతమునందును తమిళ కన్నడములందును ‘ణ’ కారముండెడి యనేక
పదములు తెలుగున ‘న’ కారముతోఁ గాన్పించుచున్నవి.... సంస్కృ-గుణ=
తెల్లు-గొనము..... కన్న—కణ్ణ—మణ్ణ=తెల్లు—కన్న—మన్న.” (ఆం.
భా. చ. ౫౬౧ పుట). తమిళ కన్నడదులలో నిట్టిమార్పు లేనపుడొక్క
తెల్లున నున్నంత మాత్రమున నిది పైశాచీ లక్షణములు ద్రావిడ భాషలందుఁ
గలవను సిద్ధాంతము నెట్లు నిర్వహింపఁ గల్గును. మీఁదుమికిలి లిగఁ దమిళ
కన్నడములలోని ణకార బాహుళ్యమునుబట్టి పైశాచీ స్వభావము ద్రావిడ భాష
లందు లేదనియుఁ జెప్పట కవకాశము గల్గుచున్నది.

“నో ణనోః పైశాచ్యామ్” (3-౨-౪౩) (వృత్తి) పైశాచ్యాం భాషాయాం
ణకార నకారయోః స్థానే నకారో భవతి. సంస్కృ-రామేణ=పైశా. రామేన.”
(షడ్భా-౧౦౮ పుట). ఇట్టివిధి పైశాచిలో సార్వత్రికము—ద్రావిడ భాషలలోని
తమిళ కన్నడదులలో లేనేలేదు. తెల్లునఁ గలదు గాని తెల్లునందును
ణకార ఘటిత శబ్దములు—జాణ—గాణ—కాణాచి—తెక్క కు మీఱియున్నవి.
విజ్ఞాన శబ్దములోని ‘న’ కారము విరుద్ధముగ ‘ణ’ కారమగుచున్నది. (విన్నా
ణము) ఇట్టి స్థితి నరసినపుడు తెల్లులోని కొన్నియెడల ‘ణ’ కారము ‘న’ కార
ముగా మాటుట యాదృచ్ఛికమనియుఁ గారణాంతర జన్యమనియుఁ జెప్పవచ్చునే
కాని యది పైశాచీ స్వభావమని యెట్లు విశ్వసించనగును?

ఈ సందర్భమున వీరెన్నో యకించితకరములగు మార్పులను జూపిరి.
కాని యేదియు పైశాచీ స్వభావము ద్రావిడ భాషలందుఁ గలదని విశ్వసించఁ
జేయునది కాదు.

“పైశాచ్యాం రణయో ర్లనౌ (చండ-3 విధా ౪౨ సూ) పైశాచ్యాం
రేఫస్య లకారో భవతి-ణకారస్య నకారః... రాక్షసాః=లక్ష్షసాః”.

“రో లస్తు చూళికా పైశాచ్యామ్ (3-౨-౬౪). చూళికా పైశాచ్యాం
రేఫస్య లో వా స్యాల్-రామో=లామో” (షడ్భా-౧౦౨ పు) ఇట్టి పైశాచీ
సార్వత్రిక స్వభావ మొక్కటేని ద్రావిడ భాషలలోఁ జూపట్టదు.

“ప్రామౌలుక్కాది ఛల్ మట్ ఛమ్యస్త నూత్రోక్తమ్. (3-౨-౬౩)=
(వృత్తి)=ప్రామౌలుక్క-గేతి సూత్ర మారభ్య ఛల్ మట్ ఛమ్యస్త నూత్ర
పర్యస్తం యేవిధయః ప్రాకృతే తే వైశాచ్యాం న భవన్తి, ఇతి కాదిలోపాద్య
పవాదః, ఏకో-భాగో-కుచో-గజో-ఇత్యాది.” (షడ్భాగం పు.) ౧-౩-౮
సూత్రము మొదలు ౧-౩-౯౦ సూత్రము వఱకుఁ గల విధులు వైశాచియందు
వర్తింపవని భావము.

అవి యెవ్వియనఁగా:-“ప్రామౌలుక్క- గ చ జ త ద ప య వా మ్
“(౧-౩-౮) అసంయుక్తానా మనాదా వర్తమానానా మచః పరేషాం కాదీనాం
సర్వేషాం ప్రామౌలుక్కస్యాత్.....” “యశ్రుతి రః (౧-౩-౧౦)=ప్రామౌ
లు గిత్యాదినా కాదీనాం లోపే సతి యోఽవశిష్యతే అవర్ణ స్సః అవర్ణాత్ప
రో లఘు ప్రయత్న తర యకార శ్రుతి ర్భవతి... ఆతపః = ఆ అపో=ఆయపో.”

“పో వః-(౧-౩-౫౫)=అసంయుక్త స్యానాదా వర్తమానస్య అచః పరస్య
పస్య వ స్స్యాత్... ఆయవో” (ఆతపః అను చోటి పకారము-“నాత్పః
(౧-౩-౯)=అవర్ణా త్పరస్య పకారస్య లో పో న భవతి” అను చొప్పున
“ప్రామౌలుగి” త్యాది. సూత్రముచే లోపింపదని యెఱుంగునది).

పయి ప్రక్రియ చొప్పున “క గ చ జ త ద ప య వ ల లోపము, స్వరసం
హితా యకారము, పకారము పకార మగుట, మున్నగు ప్రాకృత విధులెవ్వియుఁ
బైశాచీ ప్రాకృతమునఁ గల్గనేరవని పై నుదాహరించిన “ప్రామౌలుక్కా
దీత్యాది సూత్రమునకుఁ దాత్పర్యము. ఈ విధులెల్ల ద్రావిడ భాషలలో.
సహజముగా వర్తిల్లును. స్వరసంహితా యకారము తమిళ మలయాళ కర్ణా
టాంధ్రములందు నుప్రసిద్ధము. (చూడు. ౨౯ ౨౯ IV ౨౯ VII ౨౯
VIII విష) పకారము పకారమగుట ద్రావిడభాషలందుఁ బ్రసిద్ధమే. ఉదా:-
తమిళు-వ్=వ్-భవిష్యదర్ధక. తెల్లు-గ స డ ద వా దేశము-తెల్లవాలు-మొ.
కన్న-స్వరయ-వ లేభ్యో బహుళం వః పవర్గస్య. (కర్ణా. భూ. ౩౧ సూ.) పొసతు=
పొస+పెసర్=పొసవెసర్. మొ.

ఇఁకఁదెల్పిన “క” కారాదిలోపమును నచట యకారాగమమును గల
పెక్కురూపములు వైశాచీ విరుద్ధములు వెలయుచున్నవి. ఉదా:-ఘటిక=
గడియ. దీపిక=దీవియ. దీర్ఘిక=డిగ్గియ. మల్లిక=మల్లియ. పేటిక=పేటియ=
పెట్టియ=పెట్టె. మాక్తికము=ముత్తియము. ఛరిక=చురియ. వీటిక=
విడియము. వర్ణక=వన్నియ. మాలిక=మాలియ. వీణిక=వీణియ
భూమిక=బూమియ. పుత్రిక=బొట్టియ. మృత్తిక=మట్టియ. కన్యక=
కన్నియ. కటక=కడియము. కుంచిక=కుంచియ, కంఠిక=కంటియ.
కోకిల=కోయిల, ఘటికార=గడియారము. మరీచ=మిరియము. ఫింఛిక=
పించియము. దైవము=దయ్యము.

ఇంతయేల! ద్రావిడభాషలందు శషలకు సా దేశము నుప్రసిద్ధము. అట్టి యా దేశము సైతము పైశాచీ స్వభావ విరుద్ధము. ఇతర ప్రాకృత సమ్మతము.

“శో స్సల్. (౧-౩-౮౭) శో శ్వషసానాం సకారో లిత్ స్స్యాత్—” ఈ సూత్రము సయితము ౧-౩-౯౦ సూత్రము వఱకుఁగల పైశాచీయం దుండరాని విధులలోనిదే కదా. ఇట్లే ద్రావిడభాషలలోఁ బ్రసిద్ధములగు నీ క్రింది ప్రాకృత విధులు సైతము పైశాచీ విరుద్ధములె.

టో డః (౧-౩-౩౧)=అస్తో రభో రచః పరస్య టస్య డ స్స్యాత్— (ఘటిక=గడియ). ఆదే ర్జః. (౧-౩-౭౪) య ఇత్యనువర్తతే. ఆదే ర్యస్య జః । స్స్యాత్—(యమ=జేముఁడు). ఇట్టివి పెక్కు. విస్తర భీతిని విరమించుచున్నాను.

౯. IV విష:—“గుణాఘ్యఁడు బృహత్కథను పైశాచీ భాషయందు వ్రాసియుండె నను ప్రతీతియందు సత్యమున్నచో నాంధ్రభాష పైశాచీ భాషావిశేషమై యుండవచ్చును” (ఆం. భా. ప. ౩౭ పు).

డా. నారాయణరావుగారి తాత్పర్యము:—ఆంధ్రరాజగు శాతకర్ణిపాలన ముననున్న ప్రతిష్ఠాన నగరమున వసించు గుణాఘ్యఁడు బృహత్కథను పైశాచీ భాషతో రచించె ననుటచేత నట్టి పైశాచీభాష యాంధ్రభాషయే యగునని వీరి యాశయము. ఈ విషయమున నాంధ్రభాషావికాసమున నీ క్రింది రీతిని వ్రాయఁబడెను.

“ఆంధ్రరాజగు శాతకర్ణి పాలించిన ప్రతిష్ఠాన నగరమున గుణాఘ్యఁడు జనించుటవలనను నేఁటి తెనుఁగు భాష కాంధ్రమని పేరుండుటవలనను పైశాచీ భాషకును దెనుఁగు భాషకును సంబంధము గలదని భ్రాంతి గలుగుట కవకాశ ముండును” (ఆం. భా. వి. ౮౦ పుట) గుణాఘ్యఁడు బృహత్కథను రచించిన విషయ మాంధ్రభాషా వికాసమున ౭౫ మొ. ౮౦ పుటలలో విపులముగా వ్రాయఁబడెను. గుణాఘ్యఁ డాంధ్రరాజగు శాతకర్ణిపాలనములో నున్న మహారాష్ట్రదేశములోని ప్రతిష్ఠాననగరమున వసించువాఁడు. అతఁడు బృహత్కథను వ్రాసిన భాష కాశ్మీరాది దేశములం దపుడు వ్యవహృతమగుచున్న పైశాచీ ప్రాకృతభాష. అట్టి భాషకుఁ దావలమైనది దరదదేశము. కానఁ బైశాచీ భాషా భేద మాంధ్రమనుకొనుట భ్రాంతి మూలకము.

౧౦. I విష:—నేఁటి పరిశోధకులెల్లఁ దమ యభిప్రాయమునకు విరుద్ధము గనే వ్రాసియు వ్రాయుచును నుండుటచేత డా. నారాయణరావుగారి కీ క్రింది రీతిని వ్రాయుచువచ్చిరి.

“నా గురువుగారిగు మహారాజశ్రీ రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారు.....ఆంధ్రభాషను గూర్చి వారికంటె నెక్కుడు కృషి

చేసినవారు లేరు. వారే యీ యాంధ్రభాషాచరిత్రమును వ్రాయుటకు నద్వలు
రామమూర్తి పంతులుగారికిని నాకును బ్రధాన విషయమగు ద్రావిడ
 భాషలకును నార్యభాషలకునుగల సంబంధమును గూర్చి యభిప్రాయభేదము
 గలదు. నా వాదమును వా రంగీకరింపరని నాకుఁ దెలియును.....అనేకులు
 నా యభిప్రాయముతో నేకీభవింపరని నాకుఁ దెలియును” (ఆం. భా. చ. వీరిక
 XXI పుట).

“నేటి పరిశోధకులు రెండవ కారణమును దెలుపుచు ద్రావిడభాషల
 నార్యభాషలనుండి ప్రత్యేకించుచున్నారు. వారట్లు చెప్పుటకుఁ బ్రాచీన ప్రాకృత
 భాషలు ప్రచారమునందున్న కాలమునకే ద్రావిడభాషలు నేటి రూపమునఁగాని
 తత్తుల్యరూపమునఁగాని యుండెనని నిరూపింపవలసియున్నది. ప్రాచీన ప్రాకృత
 భాషల కాలమునకు నేటి రూపమున ద్రావిడ భాష లుండెనని చూపుట కెట్టి
 నిదర్శనములును లేవు.” (ఆం. భా. చ. ౬౫ పుట).

ఇట్టి వ్రాతలనుబట్టి ప్రాకృతభాషలు ప్రచారములోనున్న కాలమున
 నుత్తర హిందూదేశమునందువలెనే దక్షిణ హిందూదేశమందును బైశాచీ
 ప్రాకృతభేదములగు ద్రావిడి ప్రాకృతములనెడి దాక్షిణాత్య ప్రాకృతభేదములె
 వ్యావహారికభాషలై యుండెడివనియుఁ దర్వాత నుత్తర హిందూస్థానస్థిత
 ప్రాకృతములనుండి నేటి హిందీ మరాఠీ ప్రభృతులేర్పడినట్లే ద్రావిడదేశ
 వ్యవహారిక ప్రాకృతములనుండి తమిళ కర్ణాటాంధ్రాది ద్రావిడభాషలును
 నేర్పడినవనియు డా. నారాయణరావుగారి యభిప్రాయము విశదమగుచున్నది.
 కాని నేటి యుత్తర హిందూస్థానభాషలతో ద్రావిడభాషలకు సామ్యము
 చూపుట కేవలము ననుపపన్నము, ఉత్తర హిందూస్థానగతములగు మాగధీ
 ప్రభృతిప్రాకృతము లపభ్రష్టములయి నేటి హిందీ ప్రభృతులుగ నేర్పడిన
 చరిత్రము దెలియుట కాధారములు లేవు. క్రీ. శ. పండ్రెండవ శతాబ్దము
 వఱకును నుత్తర హిందూస్థానభాషల చరిత్ర మెవ్వరికిని దెలియదు. ద్రావిడ
 భాషలన్ననో! దక్షిణ హిందూస్థానమున క్రీ. పూ. నాలుగయిదు శతాబ్దముల
 నుండియు వెలసియున్నట్లు నిదర్శనములు గలవు. డా. నారాయణరావుగారే
 యీ విషయముల సంగీకరించియున్నారు.

“క్రీ. పూ. 3-వ శతాబ్దమునుండి క్రీస్తుశకము ౫-వ శతాబ్దమువఱకును
 భారతదేశమంతటను బ్రాకృతభాషలు ప్రచారమందుండినట్లు మనకుఁ దెలి
 యును. నాటనుండి ౬—2 శతాబ్దములవఱకు దక్షిణ హిందూదేశమందును
 ౧౨-వ శతాబ్దమువఱకును తక్కిన భారతవర్షమునందును ప్రచారమునందుండిన
 భాషలన్వరూప మెట్లుండెనో తెలిసికొనుట కాధారములు లేవు. అట్టి సందర్భ

మున ద్రావిడభాషల మూలమునఁ బ్రాకృతభాషలును నేటి యార్యభాషలును గలిగినవని యూహించుట సమంజసముకాదని తోచుచున్నది.” (ఆం. భా. చ. ౬౬ పుట).

ద్రావిడభాషలనుండి ప్రాకృతభాషలును నేటి యార్యభాషలును గలిగినవని యెవ్వరును నూహింపలేదు. అన్యోన్య సంపర్కమున నొక తెగ స్వభావములు మఱొక తెగయందు సంక్రమించినవని మాత్రమే నేటి పరిశోధకుల యాశయము.

౧౦. II విష:—“ఇండియా దేశపు భాషలలో లిఖితరూపమున నున్న వానిలో సంస్కృతము తఱు (రు?) వాత ప్రాకృతములు మొదటివి. ఆ తఱువాత లిఖితములయిన భాషలు ద్రావిడభాషలు. తమిళములో ౫ లేక ౬ శతాబ్దమునుండియు గ్రంథములు కాన్పించుచున్నవి. అంతకుఁ బూర్వమే యా భాషయందు గ్రంథములున్నవని కొందఱందురు. కాని తగిన నిదర్శనములు లేక పోవుటచే నా యూహ నేడు విడనాడఁబడుచున్నది. తమిళము తఱువాత లిఖితమైనభాష కన్నడము (2-వ శతాబ్దము) తఱువాత లిఖితమైనది తెనుఁగు. (౯-వ శతాబ్దము) తక్కిన భారత వర్షీయభాషలన్నియుఁ బదునొకండవ శతాబ్దమున కీవల గ్రంథస్థములైనవె. వానిలోఁ బశ్చిమ హిందీభాషా భేదము లగు ‘బందేలీ’ (౧౨-వ శతాబ్దము) మళయాళము (౧3, ౧౪-వ శతాబ్దము). బంగాలీ (౧౪-వ శతాబ్దము) కాశ్మీరి (౧౪-వ శతాబ్దము). పంజాబీ (౧౫-వ శతాబ్దము). గుజరాతీ (౧౫-వ శతాబ్దము) మైథిలీ (౧౫-వ శతాబ్దము) అస్సామీ = అవధీ లేక కోసలీ (౧౬-వ శతాబ్దము) బఘేలీ (౧౫౬౩. క్రీ.) ఒఱియా (౧2-వ శతాబ్దము) ఖ స్కూర (లేక) నేపాలీ (౧2-వ శతాబ్దము) కనాజీ (౧2-వ శతాబ్దము) సింధీ (౧౮-వ శతాబ్దము) కుమానీ (౧౭౯౦. క్రీ.) గాఢ్వాలీ (౧౮౭౬). ఆయా భాషలలో నాయా కాలములందు వ్రథమ గ్రంథములు వెలువడినట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. అంతకుఁ బూర్వము వాని స్వరూప మెట్లుండెనో తెలిసికొనుట కాధారములు లేవు.” (ఆం. భా. చ. ౬౫ పుట).

౧౦. III విష:—తెలుఁగు ౯ శతాబ్దమున లిఖితావస్థనందె ననుట సరి కాదు. ఆంధ్రభాషాచరిత్రమందె, క్రీ. శ. ౬౩౩ సంవత్సరపు జయసింహవల్లభుని శాసనము, క్రీ. శ. ౬౭౫ (సుమారు). లక్ష్మీపురశాసనము మున్నగు తెలుఁగు శాసనము (ఆం. భా. చ. ౧౩౦౭ మొ. ౧౩౧౨ పుటలలో) లుదాహరింపఁబడి యున్నవి. ఆంధ్రభాషా చరిత్ర ౬౫ పుట వ్రాయునాటి కవి గ్రంథకర్తగారికి లభింపలేదేమో?

ద్రావిడభాషలు దక్షిణ హిందూస్థానమున వెలసిన ప్రాచీనతను గూర్చి కాట్టువెల్లుగారు వ్రాసిన విషయములు ముందుదాహరింపఁబడును. వాని

మాట యట్లుండఁగా డా. నారాయణరావుగారే స్వవాదమును ద్రోసిపుచ్చు విషయములను బైరీతిని వ్రాసిరే! “ప్రాకృతభాషలు ప్రచారముననున్న కాలమునకే ద్రావిడభాషలు నేటి రూపమునఁగాని తత్త్వల్య రూపమునఁగాని యుండెనని నిరూపింపవలసియున్నది” (ఆం. భా. చ. ౬౪ పుట). అని కదా వారు కోరిరి. ప్రాకృతములు ౫ శతాబ్దము వఱకుఁ బ్రచారములో నున్నవనియుఁ దమిట వాఙ్మయము ౫ లేక ౬ శతాబ్దమునుండి యారంభించి వెలసి యున్నదనియు వారే పయిరీతిని వ్రాసిరి (ఆం. భా. చ. ౬౫ పుట). వారన్నట్లు తమిట గ్రంథములు—(వానిలో మొదటి తొల్కాప్పియము) తుదికి ౬ శతాబ్దము నుండియు వెలసియున్నపు డంతకుముందెన్నో శతాబ్దముల క్రిందట ద్రావిడ భాషలు పరస్పరము చీలి ప్రత్యేక స్వరూపముతో వ్యవహారమున నుండి యుండె ననుటలో నందియ ముండదుగదా. పండ్రెండవ శతాబ్దము వఱకును వాని స్థితికి నిదద్భనములులేని యుత్తర హిందూస్థాన భాషలతో ద్రావిడ భాషలకు సామ్యము చూపుట యర్హమా?

పైరీతి నిచట (ఆం. భా. చ. ౬౫ పుట) ౫ లేక ౬ శతాబ్దమునుండి తమిట మున గ్రంథములు కాన్పించుచున్నవని వ్రాసిన డా. నారాయణరావుగారే స్థలాంతరమున—‘ఆం. భా. చ.’ ౫౫౯ పుటలో నాటవ శతాబ్దమునుండి తమి టాదులు ప్రత్యేక రూపమును దాల్చినట్టి క్రిందిరీతిని వ్రాయుట కేవలము నయుక్తము.

“సంస్కృతమునకుఁ బూర్వమే యీ దేశమున నెలకొన్న వైశాచీ భాషలు (ప్రాకృతములు) వ్యవహారమున ననేకములుగ నుండినవి. వీనికిని దత్తత్ప్రాంతములందుండిన యితర ప్రాకృతములకును గలిగిన సంపర్కమువలన నాధునిక యుగమున ననఁగా క్రీ. శ. ౬ శతాబ్దము నుండియుఁ గ్రొత్త దేశ భాష లుదయింపఁజొచ్చినవి.” (ఆం. భా. చ. ౫౫౯ పుట).

మఱియు నాంధ్రాక్షర వికాసపు పటమున (ఆం. భా. చ. ౧౦౪ పుట). నాల్గవ శతాబ్దమునకే వేంగీ లిపియనెడి యాంధ్రలిపి యేర్పడినట్లు వ్రాసిరి. నాల్గవ శతాబ్దమునకే యాంధ్రమునకే లిపి యేర్పడినపు డింక ద్రావిడభాషల ప్రత్యేకత యెన్ని శతాబ్దములకుఁ బూర్వకాలమున నేర్పడియుండును? నన్నయకుఁ బూర్వకాలపు తెనుఁగు స్థితిని వివరించు సందర్భమున వీరు ౬౩౩ (క్రీ. శ.) సంవత్సరమునందలి తెలుఁగు శాసనము నుదాహరించియున్నారు గదా.

మఱియుఁ దొల్కాప్పియమువంటి విశాల తమిట వ్యాకరణము ౬ శతాబ్దము నాటిదని యంగీకరించినను సంతకు ముందటి సంఘ వాఙ్మయ

మెప్పటిది? ఇట్టి వాఙ్మయావస్థకుఁ బూర్వము భాష యెంతకాలము కేవల వ్యావహారికావస్థలో నుండియుండును? నిరూపింపశక్యము కాదనఁదగునుగదా!

౧౧. విష:-కాల్డు వెల్లుగారు చెప్పిన ద్రావిడభాషల ప్రాచీనత:-“తమిళ నాగరకతయు వారిభాషయొక్క గ్రంథితతావస్థాంకూరములును క్రీ. పూ. ౬-2 శతాబ్దములనుండి యారంభించియుండునని యూహింపనగును. ప్రాచీన ద్రావిడ భాషనుండి యాంధ్రాది మాండలిక భాషలెప్పుడు చీలినవో చెప్పశక్యముకాదు. క్రీ. పూ. ౬-2. శతాబ్దములకుముందే చీలియుండవచ్చును.”-(కాల్డు. పీఠిక ౧౦౫ పుట).

“ద్రావిడభాషలు దేనికదే ప్రాచీనమని తోపించు నిదర్శనములు గలవు.” (కాల్డు. పీఠిక 2౮ పుట).

“క్రీ. శ. ౪౫౯ మొ. ౪22 ప్రాంతములోనిదగు మహావంశమనెడి సింహళ గ్రంథమునుబట్టి (సింఘాలీభాష) విజయుఁడను తేని యాధిపత్యమునఁ గొందఱు మాగధులు బౌద్ధమత స్థాపనమునకై సింహళమునకు క్రీ. పూ. ౫౫౦ సంవత్సరము ప్రాంతమున వచ్చిరనియు నట్లు వచ్చునపుడు దక్షిణ హిందూ స్థానమునఁ గొందఱు నిల్చిరనియు, బాండ్య చోళాదులు సింహళముపై దండెత్తుచు వచ్చిరనియు విశదమగుచున్నది.” (కాల్డు. పీఠిక ౧౦౯-౧౧౫-౧౧౬ పుటలు).

“గ్రీకు మున్నగు యూరపు భాషలలో “అరిసి”=(తమిళ శబ్దము)= “బరుజ” (గ్రీకుశబ్దము) అను రీతిని ననేక శబ్దములకు సామ్యమున్నదనియు నయ్యది ‘క్రీ. పూ.’ వేయియేండ్ల క్రిందటి యరేబియనులు యూరపున కెగుమతి చేసిన వర్తకము సందర్భమున సంభవించి యుండుననియు నక్కారణమున నప్పటికే తమిళము వెలసియుండె ననఁదగుననియు వ్రాసిరి” (కాల్డు. పీఠిక ౯౦ పుట).

కాల్డు. పీఠిక 2౪ పుటలో మధ్యాసియాలోనె ద్రావిడభాష అనుపేరితో నున్న కొన్ని భాషలు సిథియను భాషాకుటుంబమునుండి చీలినవని వ్రాయఁబడెను. ౮ IV. విషయమునఁ జూపఁబడిన పాశ్చాత్యములగు లిండోయోరపియను భాష లోని గ్రీకుప్రభృతులతోడి సంబంధమునుబట్టియు ద్రావిడులు మధ్యాసియానుండి రాకముందే ద్రావిడ భాషలు ప్రత్యేకముగ నేర్పడి యుండెనని విశదమగును.

౧౨. I:-డా. నారాయణరావుగారి వాదము యొక్కయు డా. కాల్డు వెల్లు గారి వాదముయొక్కయు వైఖరులు విశదపడుటకయి యింతగా వ్రాయఁ బడెనుగాని ద్రావిడభాష లిండోయూరపియను కుటుంబములోనివి కావనియు నార్యభాషలకు భిన్న కుటుంబములోనివనియు నిర్ణయించుట కింతగా వ్రాయనేల? ఏవోకొన్ని సామ్యములును శబ్దజాలము నెరవు దీసికొనుటయు మున్నగునవి యేక కుటుంబితను నిర్ణయింపఁ జాలవు. దైనందిన వ్యవహారములం దత్యావశ్యకము

లగునట్టి—ఒకటి—రెండు—మూడు—నాలుగు—మున్నగు సంఖ్యా వాచకము లందును, ‘వాడు—వీడు—అది—ఇది—ఆ—ఈ—ఊ—ఏ—నీ—నా—తా—మన’—మున్నగుసర్వ నామము లందును, ముక్కు—కన్ను—చేవి—కాలు—చేయి—నోరు—తల్లి—తండ్రి—మున్నగు వ్యవహారోపయోగి దేశ్యములందును—వచ్చు—పోవు—కను—తిను—విను—మొదలగు సత్యావశ్యక వ్యవహారోపయోగి దేశ్యక్రియలందును గారకములు, విభక్తి ప్రత్యయములు, వాక్యరచనా పద్ధతులు మున్నగు ముఖ్యవ్యాకరణ కార్యము లందును నింకను నిట్టి యత్యావశ్యకవ్యవహారోపయోగి శబ్దాదులందును వేనికిఁ బరస్పర సామ్యములుండునో యట్టివానికే యేకకుటుంబిత యంగీకార్య మనునది సకలభాషాచరిత్ర శాస్త్రజ్ఞుల సిద్ధాంతము. అట్టి వానియందు ద్రావిడ భాషలకును నార్యభాషలకును సామ్యము లేకుండుటందేసి ద్రావిడభాష లార్య భాషా కుటుంబములోనివి కానేరవు. (చూడు. ౧౦౫ విష. V సంఖ్యావాచక ప్రకరణము.)

“సంస్కృత పండితులును వారి మాటలను విశ్వసించు మొదటి పాశ్చాత్య పండితులును (అనుబంధము) నుత్తర హిందూస్థాన భాషలకును దక్షిణ హిందూస్థాన భాషలకును నెంతటి భేదమున్నను నీ రెండు తెగలును దుల్య ముగ సంస్కృత జన్యములై యని యంగీకరించిరి... పోవు—కోల్ బ్రూకు—కారీ—విల్కి—ను—మున్నగువారు ద్రావిడభాషలకు సంస్కృతజన్యత్వము నంగీకరించినను నది కేవలము నిరాధారము. వీరు ద్రావిడభాషావేదులు కారు. తులనాత్మక భాషాశాస్త్ర పద్ధతుల నేమేని యెఱింగినవారు ద్రావిడశబ్ద కోశములను వ్యాకరణ

అనుబంధము ౧౨ I విష.—కాట్ట వెల్లుగారు మున్నగు పాశ్చాత్యులకును దదనుయాయు లగు నాంగ్ల భాషాభిజ్ఞులగు కొందఱు తెల్లువారికిని నిట్టి యపరిశీలన కృతాభిప్రాయము విస్తరిల్లి యున్నది. “అద్య ప్రకృతిః ప్రకృతి శ్చాద్యే! ఏషా తయో ర్భవే ద్వికృతిః” (చూ. ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౧ VI విష) అనుకారిక వీరి నిట్లు భ్రమపెట్టుచున్నది. ఇందలి వికృతిశబ్దము జన్య జనకభావరూప ప్రకృతి వికృతిభావపరము కాదు. అయ్యది “ప్రకృతివ ద్వికృతిః” అను మీ మాంసాన్యాయప్రసిద్ధ వికృతి పరము. (చూ. వ్యాసం. ౧ VI విష. వై—పా—౩౦—౪౪ విష.)

“ప్రకృతివ ద్వికృతి రితిన్యాయే నానుక్తస్య కార్య స్యాత్ర తాభ్యాం ప్రాప్తి రిత్యాచార్యా శయః” (అహూ ౧౨౦ పుట).

“ప్రకృతిద్వయజా తజ్ఞా! తుల్యాతు సమాప్రవాహినీదేశ్యా” (ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౫౯-విష) అని యిట్లు తత్సమ తద్భవములు మాత్రమే సంస్కృత ప్రాకృత సంబంధులనియు దేశ్యము లోక వ్యవహార ప్రవాహసిద్ధమనియుఁ గంతోక్తముగ నుపదేశించిన నన్నయభట్టారకుఁడు తెల్లు పాక ల్యముగ సంస్కృత ప్రాకృతజన్యమని చెప్పెననుచుఁ దిరస్కరించుట యర్హమా?

హేమచంద్రుఁడను పండితుఁడు యైతము దేశ్యము స్వతంత్రమని యిట్లు కంతోక్తముగ వచించెను “దేశ్య మార్ణవ రూఢత్వాత్ । స్వతస్త్వత్వాచ్చ భూయసా । లక్ష నాపేక్షతే తస్య సంప్రదాయో హి బోధకః ॥ దేశ్య మప్యత్యుత్తిమత్వాత్ । ప్రాకృతత్వేన కథ్యతే ॥” (అహూ ౧౨౦-పుట).

సంప్రదాయములను సంస్కృత శబ్దకోశములతోను వ్యాకరణ సంప్రదాయముల తోను బోల్చి చూచినవారు వానికి జన్యజనక భావము సంగీకరింపజాలరు. ఏదేని భాషయందు జీవకళ నాపాదించు “సంఖ్యావాచకములు సర్వనామములు వాక్యరచనా పద్ధతులు” అను విషయములలో ద్రావిడభాషలు ప్రత్యేకతను గల్గియున్నవి. కోశములందుఁ దత్సమ తద్భవరూప సంస్కృత శబ్దభావాలశ్యమున్నను స్వతంత్రములగు దేశ్యశబ్దముల తెగ వేఱుగ వీని కధికమైయున్నది.” (కాట్ట. పీఠిక ౪౧-౪౨-౪౩ పుటలు). (చూడు. ౧౦౫ I విష.)

౧౨. II విష:—ఆర్య ద్రావిడ భాషలందలి సంఖ్యావాచక సామ్యాభావము

సంస్కృతము	హిందీ	తమిళము	పలు గన్నడము	తెలుగు
ఏక	ఏక	ఒడ్డు—ఒరు	ఒర్	ఒరుఁడు—ఒక
ద్వి—ద్వయ	ద్వో	ఇరణ్ణు	ఎరడు	రెండు
త్రి	తీన	మూన్టు	మూఱు	మూఁడు
చతుర్—చత్వార	చార	{ నా—నాన్కు —నాల్వరు	నాల్కు	నాలుగు
పంచ	పాంచ—పాంచ	ఐన్దు = అఱ్జు	అద్దు	{ ఏను—అయిదు —ఐదు
షట్ (ప్రాకృత. ఛట్)	ఛః	ఆఱు	ఆఱు	ఆఱు
స్తప్త	సాత	ఏఱు	ఏఱు	ఏడు
అష్ట	ఆఠ	ఎట్టు	ఎట్టు	ఎనిమిది
నవ	నా	ఒన్నదు	ఒంభత్తు	తొమ్మిది
దశ	దస	పదు—పత్తు	పత్తు—పది	పది
				(అనుబంధము)

అనుబంధము ౧౨ II విష:—‘అఱ్జు’ శబ్దము ‘పంచ’ శబ్దభవమని భ్రమింపరాదు. అది ‘ఐన్దు’ శబ్దమున కభిన్నము. సంస్కృతాకారసామ్యము ఘటాక్షర న్యాయసిద్ధము. అట్లే ‘ఎట్టు’ శబ్దము ‘అష్ట’ శబ్దభవమని భ్రమింపరాదు. అది ‘ఎట్టు’ శబ్దమున కభిన్నము. ‘షట్’ అను సంస్కృత శబ్ద ‘ష’ కారము ప్రాకృతమున ‘ఛ’ కారమైనది. “ఛల్—షట్ ఛమీ నుధా కాబ సప్తపర్ణే. (౧-౩-౯౦) శో రిత్యనువర్తతే. ఏష శో శ్చత్వం లిత్. షణ్ముఖః = ఛమ్ముహూ” (షడ్భా—౫౦-పుట) (కు = శవస).

తమిళ కన్నడములలోని ‘ఒన్నదు—ఒంభత్తు’ అనువానిలోని ‘ఒన్’ అనునది ‘పదికొకటి తక్కువ’ అను నర్థము నొసంగును. తెల్లనందలి ‘తొమ్మిది’ శబ్దములోని ‘తొ’ అనెడి ‘తొలు’ శబ్దభాగముచే ‘పదికిఁ దొలుతటిది’ అనఁగా బదికిఁ బూర్వపు సంఖ్య యనునర్థము లభించును. ఇట్లే ‘ఎనిమిది’ శబ్దము చోటను బదికి “ఎను = ఇను” రెండు తక్కువ సంఖ్యయని యర్థము నెన్నునది. (చూడు. ౯౭ II. ౧౦౦ I. ౧౦౨ II విష.).

౧౨ II విష:—ప్రశ్నార్థక 'కిం' శబ్దరూప పరంపరలో ద్రావిడ భాషలందు మచ్చున కేని సామ్యములేదు

సంస్కృత	హిందీ	తెలుగు	తమిళము	పఱగన్నడ
కిమ్	క్యా	ఏమి	ఎవన్-ఎన్న-ఎన్	ఎన్-ఏను
కిమ్-కః	కాన	ఎవడు-ఏది	ఎవన్-యాదు	ఆవం
కదా	కబ	ఎపుడు	ఎప్పొలుదు	ఏగళ్
కుత్ర	కహే	ఎక్కడ	ఎళ్లు	ఎల్లి
కిమ్-ధరా	కిధర	ఏవైపు	ఎవ్విడమ్	ఆవెడె
కియత్-కియన్ని -కియన్దః	కితనా	ఎన్ని-ఎందఱు	ఎత్తనై-ఎనైవర్	ఎనిత్తు-ఎనిబర్
కతి	కఇ	ఎన్ని	ఎత్తనై
కుతః-కథమ్	కాన	ఎట్లు	ఎట్టు-ఎప్పడి	ఎంతు
కిఫ్ఫిత్	కుధ	కొంచెము	కొచ్చమ్	కొంచ, ఇనిసు
కద్దీన్	కిసమేం	దేనిమీద	ఎదన్ మేల్	ఆవుదఱమేలె
కేభు	కిసపర	వేనియందు	ఎవట్టిల్	ఆవువఱల్లి
కస్తాత్	కిససే	{ దేనికివెనుక దేనివలన	ఎదన్ పిన్	ఏతఱపింతె
కేభ్యః	కిససే		ఎదనాల్	ఆవుదఱత్తణిం
కస్తై	కాహేకో-	ఎవరివలన	యావరాల్	ఆవరిం
కాన్-కాని	కాహేతియా	దేనికొఱకు	ఎదఱ్కు	ఆవుదర్కె
	కిసకో-కిస్తే	వేనిని	ఎదుక్కళై	ఆవువం

౧౨ III విష:—ముఖ్య వ్యవహార శబ్ద సామ్యాభావము

సంస్కృత	హిందీ	తెలుగు	తమిళము	పఱగన్నడ
నాసిక	నాక	ముక్కు	మూక్కు	మూగు
కర్ణము	కాన	చెవి	చెవి-కాదు	కివి
హస్త	హాథ	చేయి	కై	కేయ్
అక్షిన్	ఆఖ్	కన్ను	కణ్	కణ్
అశ్రు	ఆస్సూ	కన్నీరు	కణ్ణీర్	కణ్ణీర్
నఖ	నఖ-నాఖూ	గోరు	ఉగిర్	ఉగఱు
శిరస్		తల	తలై	తలె
పుష్ప	ఫూధ	తోడ	తోకై	సోగె
జిహ్వ	జీంధ	నాలుక	నా-నాక్కు	నాలకె
ముఖ	ముహ	వాయి	వాయ్	బాయ్
దస్త	దాంత	పల్లు	పల్-పనె	పల్లు
ఓష్ఠ	హూత	ఔండు	ఉదడు-ఇదల్	ఔండు
వృద్ధ	వీత	వీపు	వెన్-ముదుకు	వెన్
అడ్డలి	అంగులీ-ఉంగలీ	వ్రేలు	విరల్	బెరల్

౧౨ III విష:—ముఖ్య వ్యవహారావశ్యక శబ్ద సామ్యభాషము

సంస్కృతము	హిందీ	తెలుగు	తమిళము	పటాగన్న డము
పితా	పితా	తండ్రి	తన్నె	తండ
మాతా	మాతా—మా	తల్లి	తాయ్—(తల్లై)	తాయ్. తంగవిర్
భగినీ	వహిన	చెలియలు	తల్లెమార్	తంగవిర్
జామాతృ	దామాద	అల్లుడు	మరుమగన్	అలియమ్
పా—పిబ	పీ	కుడుచు	కుడి	కుడి
ఉత్తిష్ట	ఉత	లేచు	ఎటు	ఏట్
పఠ	పఠ	చదువు	ఓదు	ఓరు
దృక్	దేఖ	కను	కాణ్	కాణ్—నోడు
గచ్ఛ—గమ్ }	జా	పొమ్ము	పో	పోగు
—జగామ }	ఆ	వచ్చు	వా	బర్
ఆగత	కర	చేయు	చెయ్	గెయ్
కృ—కురు	దే	ఇచ్చు (ఈ)	ఈ	ఈ
దా—దదాతి	లా	తెచ్చు	తామ్—తా	తర్
రా—లా	ఖా	తిను	తిన్	తిన్
ఖాద	మత	వద్దు. (వేడము)	వేణ్ణా	వేడ
మా	సో	ఒలుగు—(నిద్రించు)	ఒలుగు	ఒలుగు
శీజ్—శయ్	సున	విను	కేళ్	కేళ్
శ్రు—శృణోతి	జాన	ఎలుగు	అటి	అటి
జ్ఞా—జానాతి	కామ	పని	పణి
కర్	గరమ	వేడి	వెప్పమ్	వేగ. బెంకి
క్తుర్	సబ	అన్ని	అత్తనై	అనితు
సర్వ	మిల	కలియు	కల
మేళన	బోలో	మాటాడు	మాట్టమ్=(మాట)	మాతాడు
భణ—భాషణ	ఫీ	నేయి	నెయ్	నెయ్
అభిఘాత—ఘృత	లేల	నూనె	ఎణ్ణెయ్	ఎణ్ణెయ్
తైల	దూధ	పాలు	పాల్	పాల్
దుగ్ధ		(అనుబంధము)		

అనుబంధము. ౧౨ III విష:—నిత్య ముఖ్య వ్యవహారమున కత్యావశ్యకములగు నిట్టి శబ్దములను బరిశీలించునపుడు ద్రావిడభాష నార్యభాషలలోఁ జేర్చు నభినివేశముగలవారికిఁదక్కఁ దక్కిన యెవ్వరికేని హిందీ ప్రభృతు లార్య భాషాకుటుంబములోని వనియుఁ దమిళ కర్ణాటాంధ్రాదు లార్యభాషా కుటుంబములోఁ జేరని ప్రత్యేక కుటుంబమునియుఁ దోచకమానదు గదా!

౧౨. IV విష:—సంస్కృత గౌడభాషల సర్వనామ సామ్యభావము

సంస్కృత	హిందీ	తెలుగు	తమిళము	పటగన్నడ
త్వమ్ త్వయా యూయమ్— యుష్మాభిః అహమ్ మయా వయమ్ అస్తాభిః	{ తూ తురుసే { తుమ తుమసే { మైం మురుసే { హమ హమసే (అనుబంధము I)	నీవు నీచేత మీరు మీచేత నేను నాచేత మేము మాచేత	నీ నిన్నాల్ నీయిర్—నీవిర్ నుమ్మాల్ యాన్—(నాన్) ఎన్నాల్ యామ్ ఎమ్మాల్	నీం—(నీన్) నిన్నిం నీం (నీమ్) నిమ్మిం ఆం (ఆన్) ఎన్నిం ఆం (ఆమ్) ఎమ్మిం
కః కిమ్ ఇదమ్—ఏతద్ ఆత్ తద్	కాన కా యహ ఆప వహ—వే	ఎవఁడు ఏది ఇది తాను—తారు వాఁడు—వారు ఆతఁడు	యావన్—ఎవన్ యాదు—ఎదు ఇదు తాన్—తామ్ అవన్—అవర్	ఆవం ఆవుదు ఇదు తాం అవం—ఆతం—అవర్

ఈ సర్వనామములందు:—‘తు — తుమ్ — తుమ — తురు, హమ— మురు—’ అనురీతివి ప్రాకృత వికృతులవలనఁ గల్గిన వనుట యుక్తము. హిందీ ప్రభృతులలోని ‘మ’ కారము బహుత్వ బోధకమగుటయుఁ బ్రాకృత స్వభావమే. (అనుబంధము II). (మిప్—వన్—మన్).

అనుబంధము I ౧౨ IV విష:—విభక్త్యంత పరిణామము లిట్లు సర్వనామములందుఁ జూపట్టుచున్నవి. ఇవి ప్రాకృత వ్యవహారమునను గల్గియుండును. హిందీలో “ఏమ్ = మ్” అనునవి బహువచన బోధకములు. కాన—“తుమ = మీరు; హమ = మేము” అను రూపము లేర్పడియుండును. (‘మైం’ అనుదానినుండియే ‘మురుసే’ మున్నగు కేకవచన రూపములు గల్గియుండును). ‘అహమ్’ అనుదానిలోని “హ” కారము పయిని బహువచన మకారము నిల్చియుండును.

దీని సామ్యముననే ‘త్వమ్—త్వద్’ అనువాని పయిని బహువచన ‘మ’ కారము చేరుటచేత “తుమ—తుమసే” మున్నగునవి యేర్పడును.

అనుబంధము II ౧౨ IV విష:—హిందీభాషలో—‘పుస్తకేం’ = (పుస్తకములు) తిథియాం (తిథులు). మాతాయేం = (తల్లులు) మొ. “హా - మ - ము - మన్ - మహిజ్” (౨ - ౪ - ౬) = ఉత్తమ పురుషస్య బహుత్వే వర్తమానయోః ‘మన్ - మహిజ్’ ఏతయోః ‘హా - మ - ము’ ఇతిత్రయ ఆదేశా భవంతి (షడ్భాషాచంద్రిక ౧౩౫-పుట). (సంస్కృత - భవానుః = (అగుచున్నాము). భవేమ = (అగుదుము). అభూమ = (అయితిమి). బభూవిమ = (అయితిమి). అభవిష్యామ = (కాగలము).

ఆత్మశబ్దము 'ఆప' అను రూపమున హిందీలో వెలయు చుండుటయుఁ బ్రాకృత స్వభావమే. “వాత్మభస్మనిపః. (వృత్తి) 'ఆత్మ-భస్మ' అనయోః స్తోః (సంయోగస్య) పో వా స్యాత్. ఉదాః—అప్పా—వజ్జే—అత్తా...” (షడ్భా. ౮౬ పు.).

ప్రసంగవశమున నిటఁ గొన్ని యార్యభాషల సామ్యము లుత్తర హిందూ స్థాన భాషలలో నున్నవి ప్రదర్శింపఁబడుచున్నవి. 'భవతి' మున్నగు క్రియా సిద్ధరూపములు ప్రాకృతద్వారమున వపభ్రష్టములై యుత్తర హిందూస్థాన భాషలలోఁ జేరియున్నవి.

“హో—హువ — హవా — భువేస్తు. (3-౧-౧) భవతే ధాతోః హో-హువ-హవ-ఇతిత్రయ ఆదేశా భవన్తి. “న శపామ్. (వృత్తి)=అత్ర శ బాదీనాం ప్రయోగో నభవతి. హోః=(భవతి)” (షడ్భా. ౧౩౨ పు.).

హిందీః—తూ, హై = (నీ వున్నావు.) వహ హై = (వాడున్నాడు.) మైం హూ=(నేనున్నాను). హమ హైం=(మేమున్నాము). తుమ హో=(మీరున్నారు). ఆప హైం=(తామున్నారు). మైం గయో హూ=(నేను వెళ్ళిన వాడనయితిని) హమ గయే హైం=(మేము వెళ్ళినవారమైతిమి). కోఈ కారణ హోగా=ఏదోకారణ ముండును. మొ.

ఇట్లు ధాతువుల విభక్త్యంత సిద్ధరూపము లుండుటయే హిందీ ప్రభృతు లార్యభాషాపభ్రంశము లనుటకుఁ బ్రబల నిదర్శన మనఁజనును. ఇట్టిస్థితి ద్రావిడభాషలందు మచ్చునకేని లేదుగదా!

“విష్ణుః జగతాం కర్తా భవతి”=(విష్ణువు జగములకుఁ గర్త యగును) అను రీతిగల 'తృన్' ప్రత్యయాంత ప్రథమైక వచన సిద్ధరూపము హిందీధాతువు తుదిని నిల్పుటచే విధేయ విశేషణమై తద్ధర్మార్థక క్రియ=వర్తమానార్థక క్రియారూప మగుచున్నది. అందు భూధా త్వపభ్రంశములగు 'హై' ప్రభృతులు యథోచితముగఁ జేరియుండును. స్త్రీత్వమున 'తృ'న్నంతములకు జీప్స వచ్చి

“యుష్మత్సనా తువం - తుం - తుమం - తుహ” (౨-౩-౧) = యుష్మచ్ఛబ్దః సునాసహ 'తువం - తుం' ఇత్యాద్యాదేశా నావద్యతే” (షడ్భా-౯౮-పుట).

'తుర్మునే - ముర్మునే' మున్నగు చోటులలోని 'ర్ము' కారమును ప్రాకృత సంబంధియే యనఁదగును.

“వాబోభీ - మ్మ - జ్ఞో. (౨-౩-౧౪) యుష్మదాదేశేషు ద్విరుక్త భకారస్య 'మ్మ - జ్ఞో' ఇత్యాదేశా వా భవతః.....జసి - తుజ్ఞో” (షడ్భా-౯౮ మొ. ౧౦౦ పు.)

“మఞ - మమ - మహ - మజ్ఞ - జసా” (౨-౩-౨౩). “అహ్మం - మజ్ఞం - మజ్ఞ - మఞ - మహ - మహం - మేచ - జసా.” (౨-౩-౨౪ షడ్భా ౧౦౨ - ౧౦౩ పు.)

‘త్రీ’ అగును గాన దాని యవభ్రంశమగు ‘తీ’ అనునది హిందీలో నిల్చును. ఉదా:-రామ ఆతా హై = (రాముడు వచ్చువాడు = వచ్చుచున్న వాడగు చున్నాడు.) (ఆ=వచ్చు. తా—తృన్నంతరూపము—హిందీ.)

రామ ఆతే (ఆ+తా+ఏ) హైం = (రాములు వచ్చుచున్నవారగు చున్నారు=రాములు వత్తురు.) (ఇందలి ‘ఏ-మ్’ బహుతార్థకములు). నీతా ఆతీ హై=నీత వచ్చుచున్నదగుచున్నది=నీత వచ్చును. తుమ్ క్యా లిఖతే పహ్ = (మీరేమి వ్రాయుచున్నారు) (లిఖతా+ఏ=లిఖతే). ఆప ఘర జాతే హైం = (తా మింటికి వెళ్ళుచున్నారా=వెళ్ళదురా?)

మైం గయా థా = (నేను వెళ్ళియుంటిని.) ‘థా’ అనునది ‘స్థా’ ధాత్వ పభ్రంశము—‘గయా’ అనునది ‘గమ్’ ధాత్వపభ్రంశరూపము. నీతా గయీ థీ=(నీత వెళ్ళియుండెను.)

మహారాష్ట్రీ ప్రభృతి ద్వైతీయాక ప్రాకృతావస్థలోవలె సంస్కృత విభక్త్య పభ్రంశము లీ తార్తీయాక ప్రాకృతా పభ్రంశములలో. లేకున్నను బూర్ణముగా నంతరింపక పయిరీతి నరుదుగా సంస్కృత ప్రాకృత కృత్ సుప్ తిజ్వీభక్త్య పభ్రంశము లుత్తర హిందూస్థాన భాషలందును గలవు. ఇట్టి విభక్త్య పభ్రంశ రూపము లుత్తర హిందూస్థానభాషల సంస్కృత ప్రాకృతావభ్రంశతకుఁ బ్రబల నిదర్శనము లనుటలో నెవ్వరును విప్రతి పన్నులు కాఁజాలరుగదా!

మహారాష్ట్రీ ప్రభృతి ప్రాకృతములం దన్ననో యతిప్రచురముగ సంస్కృత సుప్ తి జ్వీభక్తి సిద్ధరూపావభ్రంశములు వెలయుచుండును.

“సిద్ధం రక్షో వాసిశీపుతన సామి సిరిపులుమావిన సవచ్చర పిణ్డ నుతరి యానం కహూతర గహవతిన పురిగహ పతిన చ పుతన ఇసిలన సభాతుకన... ధమ్మచకం దేధమ్మం తాపిత=దీని సంస్కృత చ్ఛాయ:-సిద్ధం రాక్షో వాసిశీపుత్రస్య స్వామి శ్రీపులుమావేః సంవత్సరే పిణ్డ నుతరియానాం కహూతర గృహపతేః పురి గృహపతేశ్చ పుత్రస్య ఋషీలస్య సభ్రాతృకస్య... ధర్మచక్రం దేయధర్మం స్థాపితమ్” (ఆంధ్రరాజగు ‘పులుమావి అమరావతి’ శాసనము. ‘ఆం. భా. వి. ౬౬ పు).’

పయిరీతిని నిస్సంశయముగ సంస్కృత జన్యము లనఁదగిన ప్రాకృత ములు కాలక్రమమున వ్యవహార ప్రవాహ పతితములయి. యవభ్రష్టములగుచు ద్రావిడ భాషల సంవరగమునఁ బెక్కు విషయములను వానినుండి గ్రహించినవి. అట్లు గ్రహించుటలో సంస్కృత ప్రాకృత సుప్ తిజ్వీభక్తుల పరిణామ రూపములు చాలవఱ కంతరించుటయు నట్టి విభక్తులచోటఁ దత్తద్విభక్త్యర్థబోధక శబ్దములు

శబ్దభాగములును నిల్పుటయు సంభవించెను. అట్లు నిల్చిన ప్రత్యయములు కొన్ని ద్రావిడ విభక్తులను బోలియుండుటయు సంభవించెను. ద్రావిడభాషలకును నార్యభాషలకును, నిండియా కార్యద్రావిడులు రాకముందటి కాలపు ప్రాచీన తమ సంబంధమునను నిండియాకు వచ్చిన తర్వాతి యర్వాచీన సంబంధమునను ససంతములగు సామ్యము లుండుట సహజము.

ఇంతయేల?—ద్రావిడభాషలందును నుత్తర హిందూస్థాన భాషలందును వెలసియున్న ‘కు’ ప్రత్యయము సైతము సంస్కృత ‘క’ ప్రత్యయ సంబంధి యేమో యని యాలోచింప వలసినంతటి స్థితి యీ క్రింది రీతిని జూపట్టుచున్నది.

“అమహద్వాచకములకుఁ బరముగాఁ జతుర్థి ద్వితీయా ప్రత్యయముగు నాధునిక ‘ఇండో ఆర్యభాషలలోని (బెంగాలి మొ.) ‘కో-కే-కు’ ప్రత్యయములును ద్రావిడభాషలలోని ‘కు’ ప్రత్యయమును జేరుచుండుట రెండు కుటుంబముల యందును గాన్పించుచున్న” అని నుసీత్ కుమార్ ఛాటర్జీగారు ‘The Origin and Development of the Bengali Language’ అను తమ గ్రంథమున వ్రాయఁగా, డా. నారాయణరావుగారి కీ క్రింది రీతిని విమర్శించిరి. “ఆధునిక కార్యభాషలలోఁ బశ్చిమ హిందీ భాషయందు ‘కో’ బెంగాలీ భాషయందు ‘కే’ ఒఱియా భాషయందు ‘కు’ అను ప్రత్యయములు ప్రాకృత భాషావస్థయందును నాధునిక కార్యభాషలందును ‘కక్ష’ యను సంస్కృతపదమునుండి యేర్పడుట కును ద్రావిడభాషలలోని ‘కు’ ప్రత్యయమునకును నెట్టి సంబంధమును లేదు. ఈ ప్రత్యయములు రెండు కుటుంబములయందును బోలియుండుట కాక తాళీయ న్యాయమునఁ గలిగినదిగాని వేఱుగాదు” (ఆం. భా. చ. ౫౯ పుట), అని విమర్శించిరి. ‘కక్ష’ శబ్దమునుండి ‘కో’ ప్రభృతు లేర్పడెననుట విశ్వసనీయముగాదు. “కక్ష—సం—వి—ఆ—స్త్రీ. ౧. కచ్చే. ౨. పోటీ. అ—పుం—ము. ౧. చంక. ౨. కశము. ౩. గడ్డి. ౪. పొద. ౫. ఎండిన యడవి.” (శ—ర) అను నర్థములుగల ‘కక్ష’ శబ్దమునుండి సంప్రదానార్థకమగు లేదా యుద్దేశార్థకమగు ‘కు’ ప్రత్యయము గల్గెననుట కేవలము ససంగతమయి యున్నది. ఛాటర్జీగారు చెప్పినట్లే యివెల్ల నభిన్నములె యనుట యుక్తమని తోచుచున్నది.

ద్రావిడభాషలందు ‘కు’ ప్రత్యయమునకు సంప్రదానార్థకత్వ మనఁగా నుద్దేశార్థకత్వమును సంబంధార్థకత్వమును గన్పట్టుచున్నవి.

“సంప్రదానంబునకుం జతుర్థి యగు—౮.

త్యాగోద్దేశ్యంబు సంప్రదానంబు నాఁబడు. రామునికొఱకుఁ గన్య నిచ్చెను. కొన్ని యెడల నుద్దేశ్యమాత్రంబున కగు. పురుషార్థంబుకొఱకు . యత్నింప వలయు. చతుర్థికి మాఱుగ వష్టియె తఱుచుగాఁ బ్రయోగంబులం గానంబడి

యెడి. జనకుఁడు రామునకుం గన్య నిచ్చెను. పురుషార్థంబునకు యత్నింప వలయు.” (బాలవ్యా. కారక. ౮ నూ.)

“శేషషష్ఠికి యొక్కయు నగు. (౧౫). ఇచట శేషంబనఁగా సంబంధంబు. రామునియొక్క గుణములు.....కు వర్ణకంబును గొన్నియెడల సంబంధంబునం దగు. నాకుఁ దమ్ముఁడు. మీకు నెచ్చెలి” (బాలవ్యా. ౧౫ నూ.)

ఈ ‘కు’ ప్రత్యయమునకు “పటగన్న డము కూర్గు” అను ద్రావిడభాష లందుఁ బ్రసిద్ధమైయున్న “కెయ్=గెయ్” = (చేయు) అను ధాతువు మూల మనుట నిశ్చయము. (చూడు. ౮౫ II విష.)

గౌడభాషలలోని ‘కో-కే-కీ’ ప్రత్యయములును నీ ద్రావిడ ‘కు’ ప్రత్యయ మున కభిన్నములె యని పెక్కురు విమర్శకులు వ్రాసిరి. కాని గౌడభాషల లోని “కో-కే-కీ” అనునవి సంస్కృత ‘క’ ప్రత్యయ సంబంధియేమో యని తోచుచున్నది.

“యుష్ట దన్త త్వ స్తదాం యాష్టా కాస్తాక తవక మమకాః స్థ ణీనే”
ఉ దాః—యాష్టాకమ్—యాష్టాకీణమ్. ఆస్తాకమ్—ఆస్తాకీనమ్. తావకమ్—
తావకీనమ్. మామకమ్—మామకీనమ్.” (ముగ్ధబో. ౪౩౬ నూ.). యాష్టా
కమ్=మీసంబంధమైన=మీయొక్క. మొ.

శ్లో॥ “అజ్ఞానే కుత్సితే చైవ । సంజ్ఞాయా మనుకమ్పనే ।

తద్యుక్తసీతా వవ్యల్పే । వాచ్యే హ్రస్వేచ ‘కః’ స్మృతః ॥ ”

(ముగ్ధబో. దుర్గాదాస వ్యాఖ్య. ౪౩౬ నూ.) వ్యాఖ్య:—“తద్యుక్తా
న్నీతౌ—కృపాయుక్తాత్ లేః=(ప్రతిపదికాత్) ‘కః’ స్వాత్ సీతౌ గమ్యమానా
యామ్.....కృపాయుక్తో దానే నాశ్వాసయతి. దానరూపా సీతి ర్గమ్యతే...”
(ముగ్ధ. శ్రీరామతర్క వాగీశ వ్యాఖ్య) ఇట్లు క ప్రత్యయము దానార్థక మనఁగా
సంప్రదానార్థకమును నగుట సంస్కృతమున నరుదుగఁ గన్పట్టుచున్నది.

హిందీభాషయం దీ ప్రత్యయపు వాడుక నరసినచో నిది సంస్కృత ‘క’
ప్రత్య యాభిన్నమని తోచును.

సీతాకో దేఖో=(సీతకుఁ జూడుము=సీతను జూడుము=సీతనుద్దేశించి
చూడుము.)

బడే ఘోడకో=(పెద్ద గుఱ్ఱమునకు).

ఇట్లు దీని కుద్దేశార్థకత్వమును సంప్రదానార్థకత్వమును హిందీలో వాడఁ
బడుట సుప్రసిద్ధము. “కా-కే-కీ” అనునవి శేష షష్ఠ్యర్థకములయి హిందీలో
వాడఁబడుచున్నవి. ఇట్లు సంబంధార్థమున వాడఁబడునపుడు—సంబంధిపద

మేకవచనాంతమైనచో సంబంధార్థక 'క' ప్రత్యయ మేకవచనమగు 'కా' అను రూపముతో నుండును. సంబంధివదము బహువచనాంతమైనచో నీ 'క' ప్రత్యయము 'కా+ఏ' = 'కే' అను బహువచన రూపముతో నుండును. సంబంధివదము స్త్రీలింగమయినచో నీ 'క' ప్రత్యయము జీ బంతరూపమగు 'కీ' అనురూపముతో నిల్చును. ఉదా:—రామకా ఘర = (రామునియొక్క యిల్లు) రామకే (కా+ఏ) ఘోడే. (ఘోడా + ఏ) = (రామునియొక్క గుట్టములు) రామకీ లడకీ = (రామునియొక్క కూతురు).

వయిరీతిగల వాడుకలనుబట్టి —“కా—కే—కీ” అనునవి సంస్కృత 'క' ప్రత్యయా భిన్నములని నిశ్చయించుటకు సందేహములేదు. ఇంక “కో—కే—కూ” మున్నగు హిందీ బెంగాలీ ప్రభృతులలోని ప్రత్యయ మీ 'కా—కే—కీ' అనువాని కభిన్నమే కావచ్చును. “కా—కే—కీ” ప్రత్యయములు సంస్కృత 'క' ప్రత్యయమునకు భిన్నములు కావనుట నిశ్చితవిషయ మన వచ్చును.

ఇంకను హిందీలోని “ఖా = (తిను). ఖానా = (తినుట). (అదనమ్ = భక్షణమ్) పథ = (చదువు) —పథనా = (చదువుట) (పఠనమ్). కర = (చేయు) —కరనా = (చేయుట) (కరణమ్)” మున్నగు 'నా' ప్రత్యయాంతములు సంస్కృతములోని 'ల్యుట్—యచ్' = (అన) ప్రత్యయముల యవభ్రంశరూపములె యనుటకును సందేహములేదు.

(స్ఫురణ-స్ఫురణమ్—చూడు. 'వ్యా-సం' ౧౬౨ I వి. ౫౯౨ పుట).

ఇట్టివింకను నుత్తర హిందూస్థాన భాషలందు సంస్కృత ప్రాకృత సామ్యములు పెక్కుగలవు. విస్తరభీతి నుదాహరింపలేదు. తృన్నంతాదుల సంస్కృత ప్రాకృతసామ్య మీవఱకే వివరింపఁబడెను (చూడు. ౧౨ II, III, IV విష).

౧౩. I విష:—“కాల్డువెల్లు కాలమునకుఁ బ్రాకృతభాషలనుగూర్చి కాని యాధుని కార్యభాషలనుగూర్చి కాని పరిశోధనము లెక్కువగా జరిగియుండ లేదు. ఇటీవల జరిగిన పరిశోధనముల ఫలితములను సుసీత్ కుమార్ ఛాటర్జీ పైని వివరించినట్లుగా నొక్కచోటఁ జేర్చి యున్నాఁడు” (ఆం. భా. చ. ౬౪ పుట) అని యిట్లు డా. నారాయణరావుగారు ద్రావిడభాషలకును నుత్తర హిందూ స్థానాధునిక భాషలకును గల సంబంధములను విపులముగాఁ జూపిన ఛాటర్జీగారి వ్రాతల నూతగాఁ గొనిరి. ఛాటర్జీగారు సయితము డా. నారాయణరావుగారి పుట్టఁబోవు వాదమును ఖండించిరేకాని డా. నారాయణరావుగారితో నేకీభవింపలేదు.

“I. ఉచ్చారణము. II. శబ్దనిర్మాణము. III. వాక్యనిర్మాణము. IV. శబ్దజాలము” అను నాల్గువిషయములందలి ద్రావిడభాషల పోలికలు బెంగాలీ ప్రభృతులగు నుత్తర హిందూస్థాన భాషలయందుఁ గలవని వారు విపులముగాఁ జూపిరి. కాని యట్టిపోలికలు ద్రావిడభాషల సంపర్కమున నుత్తర హిందూస్థాన భాషలందుఁ బ్రవేశించినవనియే యీ క్రిందిరీతిని వ్రాసిరి. “ఇండ్లో ఆర్యభాషల కీ పోలిక లిండియాకు వెలుపల నున్న యిండ్లో యూరపియను భాషలలో లేవు. కాన నీ విషయమున నార్యభాషలపై ద్రావిడభాషల ప్రోద్బలమున్నదని చెప్పక తప్పదు.” “కాల్డెల్—గండర్ట్—కిట్టెల్—మున్నగు వారు ద్రావిడభాషలనుండి యార్యభాష తెరపుతీసికొన్నపదముల పట్టికల నిచ్చియున్నారు. (చూడు. ౧౪౧. II, III, IV, V విష. VII ప్రక) ఇండ్లో యూరపియన్ భాషలలో సమానపదములులేని యార్యభాషలలోని దేశీయ పదములన్నియు (ద్రావిడదేశ సంపర్కమున వచ్చినపదములన్నియు) ద్రావిడ పదములై యై యుండును” అని ఛాటర్జీగారు వ్రాసిరి. (ఆం. భా. చ. ౬౩ పు). పయిరీతి నిండియాకు వెలుపల నున్న యిండ్లో యూరపియను భాషలలో లేని నేటి యుత్తర హిందూస్థాన భాషలందలి విషయములెల్ల ద్రావిడభాషల సంపర్కమునఁ గల్గినవె యనెడి వినిగమక యుక్తితో ఛాటర్జీగారు వ్రాసిన సిద్ధాంతమును డా. నారాయణరావుగారు జాతివిడిచిరి.

౧౩. II విష:—ద్రావిడభాషలును నార్యభాషలును నేకకుటుంబకములై యను వాదమునందలి యనుపపత్తులను బదుమూఁడిటిని గాల్డువెల్లుగారు చూపిరి. (కాల్డు. పీఠిక ౪౩ మొ. ౫౧ పుటలు) వానికెల్ల సమాధానము లనుచు డా. నారాయణరావుగారును వ్రాసిరి. (చూ. ఆం. భా. చ. ౬౬ మొ. ౭౫ పుటలు).

కాల్డువెల్లుగారి పదుమూఁడు యుక్తులలోను బ్రధానమైన రెండవ యుక్తికి —“సంఖ్యావాచకములు—దైనందిన వ్యవహారాత్యావశ్యక శబ్దములు—ముఖ్యములగు వ్యాకరణ సంబంధములు మున్నగునవి ద్రావిడభాషల ప్రత్యేకతను నిర్ణయించు” నను యుక్తికి సమాధానమును దేల్చివేసి—“వీనినిగూర్చిన ప్రశంస మఱియొకచోటఁ జేయఁబడును” అని జాతివిడిచి—యీ క్రిందిరీతి నొక వింత యగు సమాధానము తక్కిన యుక్తులకుఁ జాలవఱకు వ్రాయుచు వచ్చిరి. “కాల్డువెల్లుగారు చెప్పిన యనుపపత్తులు నేటి యుత్తర హిందూస్థాన భాషలందును గలవు గాన వానినె ట్లార్యభాషా కుటుంబములోని వానినిగా నంగీకరించుచున్నామో యట్లే ద్రావిడభాషలును నార్యభాషా కుటుంబములోని వనుటకు వెనుదీయనేల?” అను నొక్కటే వీరికి బలమైన సమాధానము.

2:—“ద్రావిడభాషలలోఁ గ్రియాజన్య విశేషణముల నెక్కువగ వాడుదురు...”

—సమాధానము—

“గౌడభాషలలోఁగూడ ముఖ్యముగఁ బశ్చిమ దక్షిణ గౌడభాషలలో నిట్లే యున్నది...”

“౮:—౧. ఉభయార్థకము (‘మన’ శబ్దము) ద్రావిడభాషలలోఁ గలదు. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో లేదు.”—సమాధానము:—“మూలద్రావిడ భాషలో నీ శబ్దములేదు. అర్వాచీనము.”

ఈ వీరి సమాధానము నిరాధారము. తొల్కాప్పియమందును నీ మన శబ్దార్థకము గలదు.

“౯:—ద్రావిడభాషలలోఁ గర్తణి ప్రయోగములేదు. సంస్కృతమునఁ గలదు. (కర్తణి ప్రయోగమును వీరిచేఁ బ్రయుక్తమగు శబ్దము కేవలము నప శబ్దము). ద్రావిడభాషలలోఁ బ్రత్యేక క్రియలను జేర్చుటచేత నిట్టిరూప మేర్పడును.”

—సమాధానము—

“నేటి గౌడభాషలలో ద్రావిడభాష యందువలె కర్తణిప్రయోగము (అపశబ్దము) మృగ్యముగా నున్నది.”

“౧౦:—ద్రావిడభాషలలో సముచ్చయార్థమున శత్రుత్వములును త్వార్థకములును వాడఁబడును. సంస్కృతములో సముచ్చయ చిహ్నము ప్రత్యేకముగా నున్నది.”

—సమాధానము—

“నేటి గౌడభాషలలో ద్రావిడభాషలందువలెనె యున్నది”

(ఆం. భా. చ. 23. 2౪ పుటలు)

వీరి కాయా యుక్తుల విమర్శించు భార మింతేనియు లేదు “నేటి గౌడ భాషలలో ననఁగా నేటి యుత్తరహిందూస్థాన భాషలందును నట్లేయున్నది గదా వానినెట్లార్థభాషాకుటుంబములోనివని యంగీకరింతురు?” అనునదొక్కటే పెద్ద సమాధానము. కాని యీ వాక్కుఁ జూపఁబడినరీతి (౧౦ మొ. ౧౨ విషయములు) నుత్తర హిందూస్థానభాషల సాదృశ్యము ద్రావిడభాషలకు లేదనియు ద్రావిడభాషలకు సాధారణమగు ప్రత్యేక కుటుంబితా ధర్మములు గలవనియు నుత్తర హిందూస్థానభాషలందు ద్రావిడభాషలందు లేని బలమైన యార్యభాషా సమాన కుటుంబితా ధర్మములు గలవనియు వీరు తెలిసికొని యుండలేదు.

పయిరీతిని నేటి యుత్తర హిందూస్థాన భాషలవలెనే ద్రావిడభాషలును బ్రాకృతా వభ్రంశములె యని యథంగతముగా సిద్ధాంతీకరించి వీరు సంస్కృత భవములనుగా ద్రావిడ శబ్దములను జూపు ప్రణాళి దిక్ష్వాత్రముగా నిటఁ బ్రదర్శింపఁ బడుచున్నది.

“‘కు’ అనునది ‘కృ’ ధాతుజము. వికృతులగు తెల్లు ధాతువులు:—
‘కృ+ను’ (వికరణము)=‘ప్ర. కృణు’=వికృ-కొను (తెల్లు).”

‘యమ్+కృ’=(వికృ)—ఈకు=(తెల్లు—ఇంకు?)

‘కృంత్+కృ’ (తె)=గీకు. ‘భింద్+కృ’=(తెల్లు)—పీకు.

‘కృశ్+కృ’=కలకు. ‘స్తృ+కృ’=తొరకు=తొలకు=తొనకు. ‘తృట్+కు’=తొడకు=తొలకు=తొణకు. ‘సాధు+కృ’=సాకు. ‘ధూ+ను’ (వికరణ +కృ)=దూకు. సీత్ (అవ్య) +కృ=చీకు....”

(ఆం. భా. చ. ౧౦౩ పుట. మొ. ౧౧౮ పుట వఱకు) పయిరీతిని దెలుగు ధాతువులకు వింత వింతలగు ప్రకృతులు చూపబడెను—

సంస్కృత ప్రకృతి	ద్రావిడ వికృతి	సంస్కృత ప్రకృతి	ద్రావిడ వికృతి
వక్త కర రాత్రి ప్రాణేశ్వర్ గ్రావ నిలయ ఘోట శ్వాస	వాయ్ కయ్ ఇరవు ఞాయుకు కల్ ఇల్ కుదిరయ్ నాయి	కృష్ణ శ్వేత పృథు శ్రద్ధ ఇత్తు నిహ క్రూర తల (ప్రదేశము)	కణు వెళ్ పెణు చిణు ఇన్ నిల్ కొల్ (చంపు) తల (శిరస్సు)

౧౪. విష:—ద్రావిడులు హిందూదేశమునకు రాకముందే మూలద్రావిడ భాషనుండి తమిళ కర్ణాటాదులు చీలినవనియు ద్రావిడులు హిందూదేశమునకు వచ్చినపిమ్మటనే తమిళ కర్ణాటాంధ్రాదులలో సుప్తిజ్ విభక్తుల విస్తృతి గల్గె ననియు గ్రహింపవలెను. మూలద్రావిడభాషలో సుప్తిజ్ ప్రత్యయముల విస్తృతిగాని సర్వసామ ఖండములు క్రియల తుదినిజేరి తిజ్విభక్తులుగా నేర్ప డుటగాని లేదు. అయ్యవి మూలద్రావిడభాషలోనె యుండియున్నయెడలఁ దజ్జన్యములగు తమిళాంధ్రాదులందలి సుప్తిజ్వి భక్త్యాదులకుఁ గొంత రూప సామ్యముండి యుండును. తమిళాదుల విభక్త్యాదులందట్టి రూపసామ్యము

లేదు. కొడుందమిటచుండి యేర్పడిన మలయాళమునందుఁ దిజ్విభక్తులు లేకుండుటయు నిందులకు నిదర్శము కాఁగలఁను. కావునఁ దమిట కర్ణాటాంధ్ర జనులు హిందూదేశమున నెలకొన్నపిదప సంస్కృతాదుల ననుసరించి తమతమ భాషలలో నట్టి సుప్తిజ్ ప్రత్యయములను గాలాది బోధకవర్ణకములను జేర్చి కొనిరని తలంపనగును. కావుననే భూతాద్యర్థబోధక రూపములందు ఇ-త-ద-ద-ప-మున్నగు భిన్నభిన్నాకారములగు కాలబోధక ప్రత్యయము (సంస్కృత—క్త ప్రయాదుల ననుసరించి) లేర్పడుట వానికిఁ బరముగా సర్వ నామముల తుదివర్ణములు క్రియాప్రత్యయములుగఁ జేరుట తత్తద్విభక్త్యర్థ బోధకములగు సుబ్విభక్తులు తత్తద్భాషలలోని శబ్దముల రూపమునఁ గల్పితము లగుట మున్నగు స్థితిగతులు సంభవించెను. పైకారణములచేతనే క్రియా రూపాదులందుఁ గొన్ని సంస్కృత సామ్యములు గన్పట్టుచుండును. సుప్తిజ్వి భక్త్యాది వివరణ సందర్భమున నాయావిషయములు సోదాహరణముగా నిరూ పింపఁబడును.

ద్రావిడభాషా పరిశీలనము

I. ద్రావిడభాషా ప్రకరణము

(ద్రావిడ భాషలు)

౧౫. I విషయము:—తమిళ కన్నడంధ్రాదులనుబట్టి యట్టి మాండలిక భేదములుగల యేకకుటుంబకములనందగు భాషలకు మూలమగు ప్రాచీన ద్రావిడ భాష యొకటి యుండి యుండవలయు ననెడి యూహచేఁ గల్పితమగు మూల ద్రావిడభాష యంగీకార్యమని యీవఱకు విశదీకరింపఁబడెను. అట్టి మూల ద్రావిడభాషనుండి యేర్పడిన తమిళాదిభాషలు పండ్రెండనుచు భాషాశాస్త్రజ్ఞులు తలంచుచున్నారు.

సంస్కారము నందినవి.

౧. తమిళము=(అఱవము).
౨. మలయాళము.
౩. తెనుఁగు=(ఆంధ్రము).
౪. కన్నడము=(కర్ణాటము).
౫. తుళు
౬. కూర్గు=(కుడగు).

సంస్కారము నందనివి.

౧. తుద. తొద.
 ౨. కోత.
 ౩. గోందు.
 ౪. కు. (ఖోందు).
 ౫. మాలెరు
 ౬. ఒరాఒన్ (oràons)
- } రాజమహాలు
కొండలలోనివి.

(కాల్డువెల్లుగా, రసంస్కృతములన్న వానిలోఁ గొన్నిటి కిప్పుడిప్పుడు లక్షణములు చూపఁబడుచున్నవి) శ్రీ భద్ర రాజ కృష్ణమూర్తి యమ్మె గారు 'సంస్కృతి' అను పత్రికలో (౧౯౫౩ సెప్టెంబరు—నవంబరు) ద్రావిడభాషలు '౧౫' అని వ్రాసిరి. "కువి—కోలామి—నాయకి—ఖురు(లేక) ఖ్" అనువానిని జేర్చిరి.

బెలూచి స్థానములోని బ్రహ్మయి భాష ద్రావిడభాషలలోనిది గాదని డాక్టరు కాల్డువెల్లుగారి యాశయము. (చూడు. ౧౫ XII విష.) కాని కాల్డువెల్లుగా రచ్చటచ్చట దీనిని ద్రావిడ భాషలలోఁ జేర్చితిననియు వ్రాసిరి. (చూడు. ౧౧౧ II విష. ౧౦౬ XIII విష. మొ).

౧౫. II విషయము:—పయి పండ్రెండిటిలోఁ బ్రాచీన విశాల వాఙ్మయముగల ముఖ్యములగు భాషలు ౧. తమిళము. ౨. మలయాళము. ౩. తెనుఁగు.

ర. కన్నడము. వీనిలో మలయాళము తమిళభాషాపృథ్వీమే యనఁ దగును. అద్దానికి వాఙ్మయావస్థ పండ్రెండవ శతాబ్దమునఁకును గల్గలేదు.

తమిళభాష రెండువిధములు. ౧. కొడు (న్ద) న్దమిళము = సంస్కారము నందని ప్రాచీన తమిళభాష. (కొడు=వక్రము). ౨. సెన్ద (చెన్ద) మిళము = సంస్కారమునందిన శుద్ధతమిళభాష. (చెమ్=ఎఱ్ఱనిది. అందమైనదను నర్థము లాక్షణికము.) వీనిలోఁ గొడున్దమిళమే దేశభేదమున వేఱుభాషగ నేర్పడి మలయాళముగాఁ బరిణమించినది. (మల=కొండ) మలయాళమునకు గొప్ప యనుశాసనమును రచించిన రాజరాజవర్మగా రీ క్రిందిరీతిని దమ “కేరళపాణినీయ”మున వ్రాసిరి. “పలువగ కొడున్దమిల్ గళి ఉణ్ణాయరున్నదిల్ బన్నాణుల నమ్ముడె మలయాళ మాయ్త్తిర్న్నదు” (వీరిక ౫ పుట.) వివిధములగు నపభ్రష్ట తమిళభాషలలో (కొడున్దమిల్) నొకటియై పరిణమించినదే మన మలయాళభాషయని పైదాని కర్థము.

మలయాళభాషకు మొట్టమొదటి లక్షణ గ్రంథమగు కేరళ కాముది యందును నిట్లే చెప్పబడెను.

“శ్లో॥ సంస్కృత హిమగిరి గళితా ద్రావిడవాణీ
కళిన్దజామిళితా కేరళభాషాగజ్జా విహరతు మే
హృత్సరస్వ దానజ్జా॥”

సంస్కృతమనెడి హిమగిరినుండి దిగి తమిళమనెడి యమునలోఁ గూడిన దయి మలయాళమనెడి గంగానది నా హృదయ సముద్రమున విహరించుఁగాక యని పై శ్లోకమున కర్థము. మలయాళమునకుఁగల సంస్కృత ప్రాధాన్య మిం దతిశయోక్తిగా వర్ణింపఁబడినది. మలయాళభాష తమిళ పుత్రియె యయ్యుఁ గాలక్రమమున వేఱుపడి సౌదర్యము నందినదనుట యర్థము.

తమిళాపృథ్వీమే మనుటకు:— కేరళపాణినీయ వీరిక:—

I. అనునాసి కాతిప్రసరమ్ = తమిళమునందలి యనునాసికపరుషసం యోగము మలయాళమున ద్విరుక్తానునాసికమగును.

తమి:—	మలయా —	తమి:—	మలయాళము.
జర (జ)	జ	మృ	మృ
జ్ఞ (జ్ఞ)	జ్ఞ	జ్ఞ	జ్ఞ (మూర్ధన్య)
న (న)	న్న (దంత్య)		

II. “తవర్గోపమర్దమ్”=తమిళ త వర్గము మలయాళమున ‘చ’ వర్గ మగును. అటవమునందలి ‘ఐ’ కారాంతములు మలయాళమున ‘అ’ కారాంతములు.

తమి:—	మలయా:—	తము లగును గాన ‘అ’ కారమును మలయాళమునఁ దాలవ్యముగా నెంచవలెను.
త	చ	
త	చ్చ	
న (దంత్య)	ఇ	
న (దంత్య)	ఇచ్చ	

III. (a) “స్వరసంవరణమ్”=తమిళ భూత చిహ్నముగు ‘త్’ అను దాని మీఁద ‘ఉ’ కారము మలయాళమున నిల్చును. “క్వాం” తమైనచో నర్థ మాత్రికము. సమాపక క్రియయందయినచో నేకమాత్రికము. మలయాళ మున సమాపక క్రియలకుఁ బురుషబోధక ప్రత్యయములు (తిజ్జులు) తమిళ మందువలె చేరెడి సంప్రదాయము లేదు.

III. (b) ఐ=అ. తమిళమందలి పదాంతగతమగు ‘ఐ’ కారము మలయాళమున ‘అ’ కారమగును. ఉదా:—తమి—తలై—మల—తల,=తెనుఁగు. తల.

III. (c) “వర్ణన్యత్యాసః” అక్షరముల మార్పులును గల్గును. ‘అ’ కార మును, ‘ఎ’ కారమును బరస్పరమును మాటును. అట్లే ‘ఇ’ కారమును ‘ఉ’ కారమును బరస్పరము మాటును, ఉదా:—తమి—పరి మాట్ట (ట్ట) మ్=మల—పెరుమాట్టం (ట్ట). (వడ్డించుట). తమి—పిరాన్—మల—పురాన్=(నాయకుఁడు).

IV. “పురుషభేద నిరాసః” మలయాళమునఁ దమిళమందువలెఁ బురుషవచన బోధక ప్రత్యయ యోగము లేదు. మల—చెయ్తు=తమి—చె(సె)య్ దేన్ (చేసితిని). చె (సె) య్ దేమ్=(చేసితిమి). మొ.

V. (a) “ఖలోపసంగ్రహః”=తుమున్న ర్థమునఁ దమిళమందు ‘అ’ ప్రత్యయ మగును (తెల్లన వలెనె). మలయాళమున ‘ఆన్’ ప్రత్యయమగును. (‘ఆన్’ అనునది ప్రాచీన కాలమునఁ దమిళమందును నుండెడిది. ఉదా:—తమి—కుళిక్క = (మునుఁగన్) మ—కుళిక్కాన్ = (మునుఁగన్).

V. (b) “నియోజక మధ్యమ బహువచనమ్”=తమిళమునఁ బ్రార్థనా ద్యర్థక మధ్యమ బహువచనమునఁ ప్రాచీనకాలమున ‘మిన్’ నేడు “ఉమ్” అనునది ధాతువు తుదిని నిల్చును. మలయాళమున ‘ఇన్’ అనునది చేరును. ఉదా:—తమి—చె (సె) య్ మిన్, నేడు—చె (సె) య్ యుమ్ (చేయుఁడు). మల—చెయ్యిన్, చెయ్యిన్=చెయ్యువిన్ (చేయుఁడు).

VI. (a) “అబ్జభజ్జమ్”=తమిళమున నెల్లెడలను షష్ఠీ (చతుర్థీ)విభక్తిలో “కు” ప్రత్యయము నిల్చును, మలయాళమున నకారాంతములకు ‘ఉ’ అనియుఁ

దక్కిన వానికి 'కు' అనియు నిల్చును. ఉదా:—తమి—రామనక్కు=రామఱ్కు. మల—రామన్+ఉ=రామన్ను. (రామనుక్-చూడు.. ౧౫ II ౧ నూ.) నేటివారు 'రామను' అందురు.

శేషవష్టిలోఁ దమిళమున 'ఉడ్డై (పై)య' అని నిల్చును. మలయాళమున నకారాంతములకు "ఁ" అనియుఁ దక్కినవానికి 'ఉడ్డ' అనియు నిల్చును. ఉదా:—తమి—రామనుడ్డై (పై) య. (రామునియొక్క) మల—రామన్ ఁ. (రామునియొక్క). తమి—అవళుడ్డైయ=మల—అవళుడ్డ (ఆమెయొక్క)

VI. (b) తమిళమునందలి 'వేణ్ణమ్' అనునది మలయాళమున "వేణం=వేణం=ఎణం=ఎణం=అణం" అను మార్పుల నందును. ఉదా:—తమి—చె (సె) య్య వేణ్ణమ్=మల. చెయ్యణం=(చెయ్యవలెను).

VI. (c) తమిళ మందలి "ఆగుమ్" అనునది మలయాళమున 'ఆం, అనునదిగా మాఱును. ఉదా:—తమి—చె (సె) య్య ఆగుమ్. మల—చెయ్యాం. (చేయనగును). 'చె (సె) య్యామ్' అను శబ్దమునకుఁ దమిళమున 'చేయుము' అని యర్థము.

VII. (a) "సంసక్రత పద్ధతిః"—సం-శ్రీపాదః. తమి—తిరుక్కాల్. మల-త్తక్కాల్=తిరుక్కాల్. మల-అదిత్తిక్=సం-అత్తప్తి. (ఉలికిపడుట).

VII. (b) మలయాళమునందును మూర్ధన్యనకారమున కుచ్చారణ భేదమున్నది. కాని తమిళ మందువలె లిపి భేదములేదు.

VII. (c) సంసక్రత శబ్దములలోని పరుషములు రేఫముతోఁగూడినపు డారేఫము ఆ కారమగునని మలయాళ పండితుల యాశయము. మలయాళమున నట్లు ఆ కారమును నిల్పరాదనియు వీరి యాశయము ఉదా:—సం. ప్రకారః=మల-ప్రకారం.

VIII. పదాంత మ కారము మలయాళమున నున్నయగును. ఉదా:—తమి. మరమ్-మల-మరం. (చెట్టు).

IX. సంస్కృతములోని 'గ-జ-డ-ద-బ' ల మీఁదను 'య-ర-ల' ల మీఁదను బదాదిని 'అ' కారమున్నను నది 'ఎ' కారచ్చాయతోఁ బలకఁబడును. ఉదా:—సం-గన్ధః=మల-గెంధం. మొ.

X. నేటి తమిళములోవలె మలయాళమున నొక యక్షరమును వ్రాయుటయు వేటొక యక్షరమునుగాఁ బలుకుటయు ననెడి సంప్రదాయము లేదు. మలయాళమునఁ బదాదిని 'చ' కారమునె వ్రాయుదురు. చకారమునె పలుకుదురు. మలయాళ దేశ్యపదాదిని 'స' కారము లేదు.

పయిరీతిని మలయాళమునఁ జాలభాగము తమి తాపభ్రంశముగఁ జూపట్టును. స్వతంత్రమగు మలయాళ దేశ్యభాషయుఁ గలదు.

౧౫. III విష:—“మలయాళ పండితులు తమ భాషను “మలయాల్ = మలయాయ్” అని వ్యవహరింతురు. “మల+య్+ఆల్” అని ఛేదము. “మల=కొండను-ఆల్=కలిగియుండు=పాలించు” అని యర్థము. మలయాళ మనఁగాఁ బర్వతరాష్ట్రము. దీనిని “కేరళ” భాషయనియు వాడుదురు” (కాణ్ణి. పీఠిక ౧౬-౨౪ పుటలు).

ప్రాచీనకాలమున నీ కేరళ దేశమున ‘మలయాళము’ వాడుకభాషగను సె (చె) స్థమిటము గ్రాంథిక భాషగను నుండెడివి. శాసనాదులును సె (చె) స్థమిటముతోనె యుండెడివి. ౧౪ శతాబ్దమునుండియు మణిప్రవాళ రీతితోడి చంపూ గ్రంథములు మలయాళమున నారంభించెను. “రామేణ రావణుఁడు చంపఁబడెను” అను రీతిగ దేశభాషా పదములును సంస్కృత పదములును వాక్యమున మేళితములై వాడఁబడుటయె మణిప్రవాళరీతి.

“భాషాసంస్కృత యోగో మణిప్రవాళమ్” (లీలాతిలకము-ప్రథమ శిల్పము. ౧ సూ.)=వాక్యమునందలి కేరళ సంస్కృత పదముల మేళనము మణి ప్రవాళ మనఁబడును.

“తదుత్తమం భాషా రస ప్రాధాన్యే” (వృత్తి) “తన్నణి ప్రవాళం, భాషా రసయోః ప్రాధాన్యే ఉత్తమం భవతి. భాషాయాః ప్రాధాన్యం సంస్కృతా పేక్షం-తచ్చ సంఖ్యయా.....” (లీలా. ౧ శిల్ప. ౨ సూ). ఉదా:—

శ్లో॥ “పుల్కి కొండా ఘటక్కె పునరపి మణివా నల్కినాల్ మెల్లె మెల్లె ।
కామకూత్తి న్నణిజ్జాల్ మదన పరవశా కాంత కై మెయ్మఱన్నాల్ ।
వీర్తా లొట్టే వియర్తాల్ వివశ మరు తెడా యెన్నె వీ యెన్ని రన్నాల్ ।
యె న్నాటిల్ పోన్ను వీ ణ్ణప్పరికుల లకమే మాట్కినా ఘణ్ణి నజ్జి.” ॥

(లీలా. ౧ శిల్ప. ౨ సూ).

అర్థము:—ఉణ్ణి=కన్నెయగు, నజ్జి=ఆశ్రేష్ఠయగు స్త్రీ, (కర్తృపదము) ఉఱక్కె=గాఢముగా, పుల్కికొండాల్=ఆలింగించినది. పునరపి=మరల, మణివా=అధరమును, నల్కినాల్=ఇచ్చినది. మెల్లె మెల్లె=మెల్ల మెల్లగా, కామకూత్తిన్ను=మన్మథ నాట్యమున కనఁగా సంభోగమునకు, అణిజ్జాల్=ఊపసర్పించినది. కాంత=ఆ స్త్రీ, మదనపరవశా=మన్మథాధీనయగుచు, కై=చేతులను, మెయ్=శరీరమును, మఱన్నాల్=మఱచినది. వీతాల్=దీర్ఘముగా నిశ్చయించినది. ఒట్టే=పూర్తిగా, వియర్తాల్=స్విన్న=చెమ్మట గలది యయినది. ఎడా=ఓరీనాథా, వివశం-అరుతు(దు)=నాకు శరీరము వశముగా లేదు. ఎన్నె=నన్ను, వీ=వీవనవినరుము, ఎన్ను-అని, ఇరన్నాల్=వేడుకొన్నది.

ఎన్ = నా యొక్క, మాటిల్ = తొమ్మిదైనది, పోన్ను వీణ్ణు = వచ్చిపడి, అప్పురి కుటల్ అకం + ఏ = ఆనెటికురుల లోపలనే, మాట్కినాళ్ = మఱుగు పడెను.

శ్లో॥ “కణ్కొం డిందీవరాణాం కుటియ శిరసిజైః శైవలానాం ముఖంకొం ।
 డంభోజానా మళీనా మళకరచనయా కొంకయా కోరకాణాం ।
 ఏతేషాం కాంతి మేతై ర్గతి మపి భవతాం క ల్పితై న్నిన్నళిన్యా ।
 మా యాంతీం నారణీతన్ దుహితర మర యన్నజ్జళే కండి తుండో” ॥

(లీలా. ద్వితీయశిల్పము. 2 సూ. వివరణము).

అర్థము—ఇందీవరాణామ్ = నల్లకలువల (యొక్క) వంటి, కణ్కొండు = (కన్నులుకొని) కన్నులచేత, శైవలానాం = నాచుతీగెల (యొక్క) వంటి, కుటియ శిరసిజైః = పొట్టివెండ్రుకలచేత, అంభోజానాం = పద్మముల (యొక్క) వంటి, ముఖంకొండు = (ముఖమునుగొని) ముఖముచేత, అళీనాం = తుమ్మెదల (యొక్క) వంటి, అళకరచనయా = కొప్పుచేత, కోరకాణాం = మొగ్గల (యొక్క) వంటి, కొంకయా = కుచములచేత, ఏతేషాం భవతాం = ఈ మీ యొక్క, కాంతి-గతి మపి = శోభను, నడకను, కల్ప = దొంగిలించుట, ఇతు—ఎన్ను = ఇదియని, ఆయాంతీం = వచ్చుచున్న, ఇన్నళిన్యాం = ఈ పద్మాకరమందు (ఈ సరస్సునందు) నారణీతన్ = నారణియను స్త్రీ యొక్క, దుహితరం = కూతును, అర-అన్నజ్జళే = ఓ రాజ హంసలారా, కండితు + ఉండో = చూచుట కలదా = చూచితిరా?

శ్లో॥ “నట్టుచ్చ నేరత్తు దివాకరోయ ।
 మత్యస్త మా హస్త తపః కరోతి ।
 మధ్యస్థ మారాగిలు మున్నతానాం ।
 మట్టో (ట్టో) న్నుకాలం పిటయాదకోలం” ॥

అర్థము: — నట్టుచ్చనేరత్తు = మధ్యాహ్న సమయమందు, అయం దివా కరః = ఈ సూర్యుడు, ఉన్నతానాం = ఉన్నతులలో, మధ్యస్థమారాగిలుం = మధ్యస్థుడైనను, అత్యస్తం తపః కరోతి = మిక్కిలి తాపమును జేయును. ఆ! హస్త! మట్టో (ట్టో) న్నుకాలం = వేటొకకాలమున, పిటయాదకోలం = అప రాధము చేయనిరూపము = అంతతాపము చేయఁడు.

౧. మణిప్రవాళకాలమున ననఁగా ౧౫ శతాబ్దమున లీలాతిలకమనెడి మణిప్రవాళలక్షణ గ్రంథ మొకటి సంస్కృతభాషను రచిత మయ్యెను. ౧౮ శతాబ్దము వఱకుఁ గొన్ని మలయాళ గ్రంథము లుండెడివి. ౧. రామ చరితము—శ్రీరామకవి. బ్రాహ్మణేతరుడు, మూఁడువేలపద్యములుగలవు.

౨. 'వడక్కపాట్టగళ్' అను గ్రంథము—ఉత్తరదేశపు పాటలని యర్థము. వీనియందుఁ గొడుందమిలభాష విరివిగా నున్నది. వీనిలో మణిప్రవాళరీతి లేదు. సంస్కృత శబ్దముల వాడుక మిక్కిలి యల్పము. ౩. ౧౬ శతాబ్దపు కృష్ణగాథ. ఇందు సంస్కృతశబ్ద బాహుళ్య మున్నను మణిప్రవాళరీతిలేదు. ౧౭ శతాబ్దమున “ఎటుత్తచ్చన్” = (అక్షరములకుఁ దండ్రి = ఉపాధ్యాయుఁడు.) అను నాతఁడు మణిప్రవాళరీతిని గొంత శుద్ధపఱచి యట్టిభాషతో రామాయణ భారతములను రచించెను. వీనియందు మణిప్రవాళరీతి మిక్కిలి తక్కువ. సంస్కృతశబ్ద బాహుళ్యము గలదు. నేటికిని నివియే మలయాళ గ్రాంథిక భాషకు మార్గదర్శకములు. తర్వాత డా. గుండర్పు దొరగారు ౧౮౬౮ సంవత్సరమున మలయాళభాషతో నొక మలయాళ వ్యాకరణమును, మలయాళకోశమును రచించిరి. పిదప ౧౯ శతాబ్దముననే “కోవుణ్ణి నెడుజ్జాడి” అను నాతఁడు “కొముది” యనెడి మలయాళ లక్షణ గ్రంథమును రచించెను. పిమ్మట ౨౦ శతాబ్దము నారంభమున “రాజరాజవర్మ కోయిల్ తంబురాన్” అను రాజకుటుంబము నాతఁడు “కేరళపాణినీయము” అనెడి గొప్ప వ్యాకరణమును మలయాళభాషతో రచించెను. ఇంక మఱి కొన్నిగ్రంథములను సైత మీతఁడు రచించెను. నవ్యముగా ననఁగా ౨౦ వందల క్రిందట “శబ్దతారావళి” అనఁబడు మలయాళకోశము వెలసినది.

౧౫. IV విష:—౨ తమిళ భాషా వాఙ్మయములు:—ద్రావిడభాషలన్నిటిలోను దమిళమునకు ముందుగ వాఙ్మయవత్తావస్థ గల్గినది. తమిళ పండిత సంఘములు మూఁడు, ముమ్మాలు తమిళమును సంస్కరించిరినియు నందగన్త్యుఁడు మొదటి సంఘములోని ప్రధానుఁడనియు రెండవసంఘమునందలి ముఖ్యుఁడు “తొల్కాప్పియరు = తొల్కాప్పియనారు” అను నాతఁడనియు మూడవసంఘము వారు “నక్కీరు—పరణరు—కపిలరు” మున్నగువారనియుఁ దమిళ పండితులు చెప్పుదురు. తమిళవాఙ్మయములో మొదటి గ్రంథము “తొల్కాప్పియము” అనెడి తమిళ వ్యాకరణము. దీనిని తొల్కాప్పియనారు రచించిరినియు నీతఁడైంద్రవ్యాకరణమును (సంస్కృత) జదివినవాఁడనియుఁ జెప్పుదురు. ఈతఁడగన్త్య శిష్యుఁడందురు. తొల్కాప్పియము తమిళమునకు విశాల ప్రామాణిక లక్షణ గ్రంథము. సంఘములచే సంస్కరింపఁబడినదానిని సె (చె) న్దమిళ మనియు నట్టి సంస్కారమందనిదానిని కొడు (టు) న్దమిళ మనియు వ్యవహరింతురు. తొల్కాప్పియము—క్రీ. పూ. నాటిదనియుఁ దృతీయసంఘపు తమిళ కావ్యములు ‘తిరుక్కురళ్’ మున్నగునవి క్రీ. శ. ౧—౨ శతాబ్దముల నాటివనియుఁ దమిళ పండితులు చెప్పుదురు. బర్నలు దొరగారు తొల్కాప్పి

యము ౬ శతాబ్దమునాటిదని చెప్పిరి. “తిరుక్కురళు—తిరువాయిమొలీ— (అఱవ వేదమందురు) చిలప్పదిగా (తికా) రము—మణిమేగ (క) లై —చిన్నామణి” మున్నగునవి తమిళ ప్రాచీన కావ్యములు. పరణరు చెప్పిన ౮౫ పద్యములు, కపిలరు చెప్పిన ౨౦౬ (౨౨౮ అని కొందఱు) పద్యములును (తొల్కాప్పియమునకుఁ దర్వాతివే) మిక్కిలి ప్రాచీనములు. తిరుక్కురళుకర్త తిరువళ్ళనరు. ఇతఁడు ‘భగవన్’ అను బ్రాహ్మణునకును ‘ఆది’ అను పంచమ స్త్రీకిని జనించెనని యొక కథ గలదు. పై గ్రంథములకుఁ దర్వాత జాన్ధ జైనమత గ్రంథములును ‘కంబరామాయణము’ మున్నగు ననేక గ్రంథములును దమిళమున వెలసినవి.

తొల్కాప్పియరుగారి సతీర్థుఁడు ‘పనమ్పారనారు’ అను నాతఁడు తొల్కాప్పియమునకుఁ బీఠిక వ్రాసెననియు నందు తొల్కాప్పియ రైంద్ర వ్యాకరణము చదివినట్లును ‘నిలన్దరు తిరుపిలు పాణ్డియన్’ అను రాజు సభలోని వేదవేత్తయగు నాచార్యుని యాక్షేపములకు సమాధానములు చెప్పి వాసి గాంచినట్లును వ్యావహారికాటవమును బ్రాచీన వ్యాకరణములను గావ్యములను (చెయ్యళ్) బాగుగఁ బరిశీలించి తొల్కాప్పియమును రచించినట్లును, జెప్పెననియుఁ దొల్కాప్పియ వ్యాఖ్యాతయగు ‘ఇళంపూరణర్’ అను పదవ శతాబ్దము నాటివాఁడు వ్రాసెను. యతి ప్రాస నియమములు తొల్కాప్పియమునఁ జెప్పఁబడినను మూఁడవసంఘపుఁ గావ్యములలో పైతమట్టి నియమములులేని పద్యము లగపడుచున్నవనియు, ౪—౫ శతాబ్దములనాఁడు యతి ప్రాస నియమము స్థిరపడెననియు ౯—౧౦ శతాబ్దములనాటి “యాప్పరుజ్జలమ్” అనెడి తమిళ విశాలచ్ఛందో గ్రంథమున వ్రాయఁబడెను. నన్నూలు (నల్ + నూలు = మంచి సూత్రములు గలది) అను తమిళ వ్యాకరణము పదుమూఁడవ శతాబ్దము నాటిది.

౧౫. V. 3 కర్ణాటభాషావాఙ్మయములు:— కర్ణాటభాషలో క్రీ. పూ. రెండవ శతాబ్దమందే వాఙ్మయ మారంభించె నందురు. ఒక డైలాగువంటి (Dialogue = ఇద్దఱి సంభాషణము) కన్నడ ప్రసంగము గ్రీకు లిపితో నీజిప్తునందు దొరకెనట. క్రీ. శ. ఆఱవ శతాబ్దములోని దుర్విసీతుని శాసన మొకటి కలదు. ఇందు సంస్కృత శ్లోకములును గన్నడభాషలోని కందములును, వృత్తములును గలవట. (చూ. కర్ణాట కవి చరిత్రము) ౮౧౪ మొ. ౮౨౨-వ. రాజ్యము పాలించిన రాష్ట్రకూట రాజగు నృపతుంగుని (అమోఘవర్షుఁడు) కవిరాజమార్గమున దుర్విసీతుఁడను కవి పేర్కొనఁబడెను. ఆఱవ శతాబ్దము నాఁడు రాజ్యపాలనముచేసిన దుర్విసీతుఁ డితఁడే కానోవును. కవిరాజమార్గ

మున దండిభామహుల గ్రంథముల విషయములె చాలవఱకుఁ జెప్పఁబడెను. మఱియు నిందు శ్రీ విజయ కవీశ్వర—జయబంధు—లోకపాల—ప్రభృతులగు నాఱుగురు కవులు పేర్కొనఁబడిరి. దుర్విసీతుఁడు మున్నగు గద్యకవులు నల్లరు పేర్కొనఁబడిరి. కవిరాజమార్గమునఁ బ్రాసమునకు నియతత్వ మంగీకరింపఁ బడెను. పదచ్ఛేదరూపయతి యనావశ్యకమని నిరసింపఁబడెను. పదమధ్య పాదావసానదోష ముపేక్షింపఁబడెను. వైరిసమాసము నిరాకరింపఁబడెను.

క్రీ. శ. ౯౮౫ ‘పంప’ కవి, భారతము—ఆదిపురాణమును, క్రీ. శ. ౯౫౦ ‘పొన్న’ కవి శాంతిపురాణము, భువనైక రామాభ్యుదయమును, క్రీ. శ. ౯౬౦ ‘రన్న’ కవి గదాయుద్ధము — అజినాథపురాణమును (గదాయుద్ధము తప్పఁ దక్కిన వెల్ల జైనమత పోషక గ్రంథములు), క్రీ. శ. ౧౦౦౦ నాగవర్త ఛందోంబుధి, కాదంబరియు, క్రీ. శ. ౧౧౮౫ వేతాక నాగవర్త, కావ్యావలోకనమును సంస్కృతభాషామయమగు ‘కర్ణాట భాషాభూషణమును’ (సంస్కృత భాషతో) మున్నగు ననేక గ్రంథములు కర్ణాటమున వెలసినవి. క్రీ. శ. ౧౨౮౫ కేశిరాజ (కేశవపండిత) రచిత శబ్దమణి దర్పణమనెడి కర్ణాట వ్యాకరణము కర్ణాటభాషామయము వెలసియున్నది. భట్టాకలంక దేవకృతమగు కర్ణాట శబ్దానుశాసనమనెడి సంస్కృతభాషామయ కన్నడ వ్యాకరణము క్రీ. శ. ౧౬౦౮ సంవత్సరమున భట్టాకలంక దేవకృత భాషామంజరీ వృత్తితోడను భట్టాకలంక దేవకృత భాషామంజరీ మకరంద వ్యాఖ్యితోడను వెలసియున్నది. కర్ణాట వ్యాకరణముల లోనికెల్ల నిది మిక్కిలి విస్తృతమైనది. కేశిరాజకృత శబ్దమణి దర్పణములోని విషయములను మఱికొన్ని ప్రమిత ప్రయోగసిద్ధ విషయములను నీ వ్యాకరణ కర్త విపులముగా వివరించెను. పయి గ్రంథములెల్ల పటగన్నడ (పట = ప్రాచీన. పట = హళ.) విషయకములె. (పటగన్నడము = ప్రాచీన కర్ణాటము). హాసగన్నడ మనఁగా నవీన కర్ణాటభాష. (హాస = క్రొత్త. హాస = హాస). కన్నడమున ౧౩ శతాబ్దము వఱకును ప్రాచీన కర్ణాట వాఙ్మయము “అక్కఱలు — రగడలు — వృత్తములు — కందములు — త్రిపదులు — గీతికలు —” అను పద్యములతో వెలసియున్నది, నీనములు లేవు. పిదప హాసగన్నడ వాఙ్మయము “షడ్పదలు. చౌపదలు—ద్విపదలు” మున్నగు వానితో వెలసినది. ఈ పద్యములె హాసగన్నడారంభమునకు సూచకము లనఁదగును.

క్రీ. శ. ౧౯౧౦ సంవత్సరమున ‘మల్లప’ అను నూకలుపండితుఁడు ‘శబ్దాదర్శ’ అను హాసగన్నడ వ్యాకరణమును రచించెను.

౧౫. VI విష:—౪. ఆంధ్ర భాషా వాఙ్మయములు:—తెల్లనకు గ్రాంధికతా వస్థ తొమ్మిదవ శతాబ్దమువఱకును గల్గలేదు. పండరంగుని యద్దంకి శాసనము

(క్రీ. శ. ౮౪౮ ప్రాంతము) సీసపద్యరూపము. యుద్ధమల్లుని (క్రీ. శ. ౮౯౮ ప్రాంతము) బెజవాడ శాసనము మధ్యాక్షర పద్యరూపము.

క్రీ. శ. ౬౪౧ సంవత్సరమున జయసింహ వల్లభ మహారాజుల విష్ణుర్ని శాసము వెలసినది. అది మొదలుగ నట్టివె యగు తెల్లు వచన రూపములగు శాసనములు విస్తరించినవి. (చూ. ౧౮ VII విష) పదునొకండవ శతాబ్దము వఱకుఁ దెల్లున గ్రంథరచన మారంభింపఁ బడలేదు—క్రీ. శ. ౧౦౨౨ మొ. ౧౦౬౩ వఱకును వేంగీదేశమును బాలించిన రాజనరేంద్రుని కంకితముగా నన్నయభట్ట మహాకవి మహాభారతము నాంధ్రీకరింప నారంభించి రమారమి మూడు పర్వములు దెలిగించెను. పిదప ౧౨౫౦ (క్రీ. శ.) ప్రాంతము వాడగు తిక్కన సోమయాజి విరాటపర్వ మాదిగఁ బదేను పర్వములఁ దెల్లించెను. నన్నయభట్టు నాంధ్రీకృతికి శేషమగు నరణ్యపర్వ శేషమును క్రీ. శ. ౧౩౫౦ సంవత్సరము ప్రాంతము వాడగు నెఱ్ఱాప్రెగడ యాంధ్రీకరించెను. ఈ మువ్వురును గవిత్రయము వారని వాసిగాంచిరి. వీరి కవితామార్గమునె యనుసరించి పాల్కురికి సోమనారాధ్యుడు—నాచనసోముడు—భాస్కరుడు—శ్రీనాథుడు—(కవి సార్వభౌమ బిరుదాంకితుడు) పిల్లల మఱ్ఱి పినవీరభద్రుడు—కవి పితామహుడు (అల్లసాని పెద్దనామాత్యుడు) మున్నగు పెక్కురు మహాకవులు తెల్లున ననేకములగు మహా కావ్యములను రచించిరి. భారతాంధ్రీకరణము నారంభించిన వాడును దెల్లున గ్రంథరచనమునకే మొదటి వాడును నగు నన్నయభట్టారకుడు సంస్కృత భాషను దెల్లునకుఁ దెచ్చికొను మార్గముల నుపదేశించుట ప్రధానముగాఁ జేసికొని యాంధ్రశబ్దచింతామణి యను చిన్న వ్యాకరణమును సంస్కృత భాషామయముగా రచించెను. దానిలోఁ జేరని యనేకములగు నాంధ్రభాషా లక్షణములను బూరించుచు నధర్వణాచార్యుడు వికృతి వివేకమును నాంధ్రశబ్దచింతామణి వివరణమును ౧౨౫౦ ప్రాంతమున రచించెను. మూలఘటిక కేతనయను తిక్కనశిష్యుఁ డాంధ్రభాషాభూషణమును చిన్న తెల్లు వ్యాకరణమును రచించెను. ఇట్లే మఱికొన్నియు వెలసెను. ఆంధ్రశబ్దచింతామణికిఁ గవిశిరోభూషణమును పేరుగల యొకవిస్తృత వ్యాఖ్యాన మహూబల పండితుడు సంస్కృత భాషామయముగ క్రీ. శ. ౧౭౦౦ ప్రాంతమున రచించెను. పైని వివరించిన వికృతి వివేకమనెడి యధర్వణ కారికలెల్ల నిందుదాహరింపఁబడి వ్యాఖ్యాతములయ్యెను. తర్వాత క్రీ. శ. ౧౮౫౮ సంవత్సరమున శ్రీ పరవస్తు చిన్నయసూరిగారు పూర్వగ్రంథముల నూతగాఁగొని బాల వ్యాకరణమును దెల్లున రచించిరి. అందుఁజేరని పెక్కు తెలుగు లక్షణ విశేషములను బూరించుచు శబ్దరత్నాకర కోశకారులగు 'శ్రీమాన్' బహుజన పల్లి సీతారామా చార్యులవారు త్రిలింగ లక్షణశేష మనెడి ప్రాథ వ్యాకరణ

మనుదానిని రచించిరి. పయిని వ్రాసిన నన్నయాధర్వణ కారికల నేక గ్రంథముగాఁ జోడించి కొన్ని వ్యాఖ్యలతోఁ జిద్ధవ్యాకరణ సంహితాసర్వస్వమను పేర నొక విశాలాంధ్ర వ్యాకరణము నీ నడుమనే నేను రచించి ప్రచురింపించి యున్నాను. ఇంకను గావ్యాలంకార చూడామణి యప్ప కవీయము మున్నగు ననేక ప్రాచీన లక్షణ గ్రంథములును గలవు.

ఇట్లు తమిళ మలయాళ కర్ణాటాంధ్రములు విశాల వాఙ్మయము గలవై ద్రావిడభాషలలో ముఖ్యములై యున్నవి.

౧౫. VII విష:—అందుఁ దమిళము దక్షిణ హిందూస్థానమునందలి చోళ—పాండ్యదేశములందును సింహళమునందును వ్యావహారిక భాషయై యున్నది. తమిళశబ్దము ద్రావిడశబ్దభవము. ఇది మధురార్థక మనియుఁ దమిళభాష మధురమైన దగుటంజేసి దాని కా పేరు సార్థకమనియుఁ దమిళులు చెప్పుదురు. “అఱవము. వై—వి. (అఱ+వాయి) ద్రావిడభాష” (శ—ర). “అఱి”=(ఎఱుఁగు) “అఱమ్”=(శీలమ్) అను తమిళ శబ్దములనుబట్టి ‘అఱవమ్’ అను పేరేర్పడెననియు, నట్లుగాన నఱవలు శీలవంతులనియు గొప్ప బుద్ధిశాలులనియుఁ దమిళ పండితులు వచింతురు. (చూ. కాల్డు. పీఠిక ౮-౯-౧౫ పుటలు).

కర్ణాటభాష మైసూరు రాష్ట్రమందును, ‘కనరా’ ‘బల్లారి’ మున్నగు జిల్లాల యందును వ్యావహారిక భాషయై యున్నది. “కఱు+(నల్లని)+నాడు=కర్నాడు=(కన్నడము=‘కర్నాటము’) అను రీతిని దీని పేరేర్పడెననియు నిది కన్నడదేశ్య శబ్దమనియుఁ (చూడు. కాల్డు. 30 పు.) చెప్పుదురు. ఇట్టి వ్యుత్పత్తి చెప్పుచు డా. కాల్డువెల్లుగారు ‘కర్ణాటకము’ అని ణత్వఘటిత రూపము నుదాహరించుట పొరపాటు. “కర్ణ+అట=కర్ణాట” అను రీతి నిది ణత్వఘటిత సంస్కృత శబ్దమనియు నీ భాష శ్రుతిహితమగుటచేత దీని కీ పేరు సార్థకమనియుఁ గర్ణాట పండితులు కొందఱు వచింతురు.

౧౫. VIII విష:—తెల్లు—తెల్లుదేశము: —‘నేడు—విశాఖపట్టణము—గోదావరి—కృష్ణ—నెల్లూరు—దత్తమండలములు’ అను జిల్లాలయందును నిజాము రాష్ట్రమునఁ గొంతభాగమందును దెలుఁగు వ్యావహారిక భాషయై యున్నది. “తెలుఁగు=తెనుఁగు” అనునవి త్రిలింగ శబ్దభవము లందురు. (కాల్డు. పీఠిక ౨౪—30 పుటలు) (చూ. వ్యా. సం. విస్తర I, II, III ౬౧ II విష). “శ్రీశైలము, ద్రాక్షారము—(దక్షారామము) కాళేశ్వరము” అను శివలింగ క్షేత్రములు సరిహద్దులుగాఁ గలదగుటచే నిది త్రిలింగదేశ మనఁబరగెను. ఇందలి కాళేశ్వర మనునది హైదరాబాదులోనిదని కొందఱు వర్ణింతురు. కాళిదాస వర్ణిత

నర్మదాతీరస్థ మహాకాలనాథక్షేత్రమని ప్రామాణికుల యాశయము. “ఆంధ్ర రాజులనెడి శాతకర్ణిరాజులు.....ఆంధ్రభృత్యులనియు ‘ఆంధ్రు’ లనియు భిన్న భిన్నముగా వ్యవహృతులయిన యీ రాజులు దక్కను రాజ్యమును బాలించిన కాలము దాదాపు క్రీ. పూ. 23 మొ. ౨౦౦ వ. మూడు శతాబ్దములుగా లెక్కింపఁబడినది...పూర్వ పశ్చిమ సముద్రములకు నడుమ నున్నట్టియు (బందరు నుండి పూనా—బాంబాయి వఱకును దక్షిణమున “కడప-కర్నూలు-నెల్లూరు” జిల్లాలను గలిపికొని ఉత్తరమున సాంచీవఱకున్నట్టియు విశాలప్రదేశమును శాతకర్ణి రాజులు పాలించిన స్థూహింపఁబడియెను.” (ఆం. భా. వి. ౮-౯ పుట).

ప్రాచీన కాలమున నాంధ్రదేశ ముత్తరమునఁ జాలవఱకు వ్యాపించి యుండెననుట నిశ్చయము. శాతకర్ణి రాజుల తొలుతటి రాజధానియగు ప్రతిష్ఠానపురము మహారాష్ట్ర దేశములోనిదగుటచేత నచటి మాతృభాష ప్రాచీనకాలమున మహారాష్ట్ర ప్రాకృతమై యుండనగును. కాని యంత మాత్రమున శాతకర్ణిరాజుల మాతృభాష ప్రాకృతమే యనుట సరికాదు. “వీరి శాసనములన్నియుఁ ప్రాకృతముననే యున్నవి.....దీనినిబట్టి శాత వాహనుని మాతృభాష ప్రాకృతమే” (ఆం. భా. వి. ౧౩ పు.) అనరాదు. శాతకర్ణి రాజులు మహారాష్ట్రదేశమును సైత మేలిన వారగుటచేత వారికి సంస్కృత ప్రాకృతములందుఁ బాండిత్యాదరము లుండిన నుండవచ్చు ననఁదగును. అంతమాత్ర మున వారి మాతృభాష ప్రాకృతమని యెట్లు నిర్ణీతమగును? ఆ ప్రాచీన కాలము నాటికింకను నాంధ్రమునకు గ్రాధింకతావస్థ కల్గియుండమింజేసి యీ కాలమున సంస్కృతప్రాకృతములతో శాసనములు వ్రాయించుట సంప్రదాయమై యుండవచ్చును. ప్రాకృతాదులు వాడుక భాషలైయుండ సంస్కృత శాసనములు వ్రాయఁబడలేదా? మలయాళదేశమునఁ గొంతకాలము వ్యావహారికభాష మలయాళమును శాసనభాష సెన్దమిటము నై యుండలేదా? దక్షిణ హిందూస్థానము చేరకముందు తమిళాంధ్రాది భేదములనంది వీడిన ద్రావిడులు హిందూదేశములో నలువంకల నాక్రమించుకొని వ్యాపించిరి గాన వారిలోని యాంధ్రులను తెగలోనివారు శాతకర్ణిరాజులు కావచ్చు ననుటలోను వారలయు వారితోడి మఱికొందఱు జనులయు వాడుకభాష యాంధ్రము కావచ్చు ననుటలోను విరోధ మేమున్నది? ఆర్యులకన్న ముందే ద్రావిడులు హిందూ దేశమునకువచ్చి నలువంకల నాక్రమించుకొని యుండిరనియుఁ దర్వాత వేద రచయితలగు నార్యులువచ్చి వారిని దక్షిణమునకుఁ దఱిమిరనియుఁ జరిత్రకారు లెల్ల సమ్మతించి వచించుచున్నారుగదా. (చూ. ౧౫. XI విష.).

కాలక్రమమున నీ శాతకర్ణిరాజులు నేఁ దాంధ్రదేశ మనఁబడుచున్నట్టియు (అప్పటికేయం దాంధ్రము దేశ వ్యవహారభాషగా విస్తరించి యుండెను.)

నాంధ్రజాతులవారి నివాసమై యున్నట్టియు త్రిలింగదేశమున నప్పటికిఁ బ్రసిద్ధమయి యున్నట్టి త్రిలింగదేశములోని గుంటూరి ప్రాంతముననున్న ధాన్యకటకమును రాజధానిగాఁ జేసికొని పాలించిరి. “గుంటూరునకు నుమా రిరువది మైళ్ల దూరమున “అమరావతి, ధాన్యకటకము” అను రెండు గ్రామములు గలవు.....ప్రతిష్ఠానము. ఆ పురమునే ఆంధ్రరాజులలో ప్రాచీనులు రాజధానిగాఁ బాలించిరినియుఁ దరువాత వారు ధాన్యకటకమును రాజధానిగాఁ బాలించిరినియుఁ జరిత్రకారుల యూహ” (ఆం. భా. వి. ౮ పుట).

౧౫. IX విష:—“తస్య విశ్వామిత్ర సైక్యశతం పుత్రా ఆను:.....

త ఏతే స్థాః పుణ్డాః శబరాః పుళిన్దాః ...” (ఐతరేయ బ్రాహ్మణము-2 పంచిక-3 అధ్యాయ. ౧౮-ఖండిక) ఇట్లు విశ్వామిత్ర శపులయి తత్పుత్రు లాంధ్ర పుళిందాదులైరిని యైతరేయ బ్రాహ్మణమున నున్నది. దీనికి సరిగ “కారావర నిషాదాత్తు! చర్మకారః ప్రసూయతే! వైదేహకా దన్త ఏతే! బహిర్ద్రామ ప్రతిశ్రయా” అని మనుస్మృతియు సంధులను హీనజాతుల వారినిగా వచించుచున్నది. కాని యార్యపండిత రచితమయి యార్య జాతులవారి విషయమున వ్రాయఁబడిన మనుస్మృతిలో నార్యజాతుల విభాగము చెప్పఁబడెననుట యర్హము. అంతియ కాని యార్యులకన్న నెంతో కాలము ముందుగ వచ్చి వేఱు తెగలుగ నున్న ద్రావిడులలోని యొక తెగ వారి విషయమున నట్టి వచనము (మనుస్మృతిని) నన్వయించుట కేవలము నసంగతముగదా. మనుస్మృతిలోని యా సందర్భము నందలి బ్రాహ్మణాది వర్ణములెల్ల నార్యజాతులలోనివే కదా. అవి యార్యేతరజాతి విషయకములని యెవ్వరును జెప్పఁజాలరు గదా. కావునఁ బయి నుదాహరించిన యైతరేయ బ్రాహ్మణ మనుస్మృతి వచనములు విశ్వామిత్రపుత్రా ర్యాంధ్రజాతి విషయకములే కాని ద్రావిడాంధ్రజాతి విషయకములు కానేరవనుట నిశ్చయము.

తమితాంధ్రాది భేదములనంది యుత్తర హిందూస్థానమున నార్యుల కన్నఁ బూర్వమే వ్యాపించియున్న ద్రావిడ జాతులలోని యాంధ్రుల కాంధ్ర సంజ్ఞ వారికిఁగల పరాక్రమాతిశయమున సిద్ధించియున్నదనఁదగును. “అన్యతే అనేన శత్రుః”=ఏనిచేత శత్రు వంధుఁడుగాఁ జేయఁబడు నను వ్యుత్పత్తి చొప్పున “అన్య+ర=అన్ధ్ర” అను రీతిని గరణార్థమున ‘ర’ ప్రత్యయము వచ్చుటచే “ఆంధ్ర” శబ్దమేర్పడె ననఁదగును. స్త్రీనీయను చరిత్రాభిజ్ఞుఁడు “అందర” అను జాతివారు పరాక్రమవంతులనియు వారికి లక్షపదాతులు రెండువేల యాశ్విక సేనయు వేయి యేనుంగులును నెనుబది దుర్గములు గల పురములును గలవనియుఁ జెప్పెను” (ఆం. భా. వి. 2 పు. చూడు) కాన ద్రావిడులలో నొక

తెగ యాంధ్రులనియు వారు గొప్ప వీరులనియు నక్కారణమున వారికాంధ్ర సంజ్ఞ గల్గెననియు సిద్ధాంతిత మగుచున్నది.

కాలక్రమమున ద్రావిడాంధ్రులకును నార్యజాతులవారి ధర్మశాస్త్ర పురాణాదులై ప్రవృత్తి నివృత్తి మూలములై విస్తరించుటచేతను నార్యాంధ్రజాతి హీనజాతిగా నార్యగ్రంథములు వచించుచుండుటచేతను ద్రావిడాంధ్రరాజులగు శాతకర్ణి రాజులు తమ యాంధ్రత్వమహిమమును దెలిసియో తెలియకయో యాంధ్రభాషా వికాస కర్తగారు వ్రాసినట్లు (ఆం. భా. వి. ౧౨-౧౩-౧౪ పుటలు) వారాంధ్రులమని చెప్పికొనుటకు వెనుదీసియుండిన నుండవచ్చును. పయి సందర్భమునుబట్టి కొండఱాంధ్రభాషాచరిత్ర విమర్శకు లభిప్రాయపడు చున్న విషయము సత్యముకాదనియు మనుస్మృతిలో హీనజాతిగాఁ జెప్పఁబడిన యాంధ్రజాతి ద్రావిడాంధ్రజాతి కాదనియు నయ్యది యార్యాంధ్రజాతి కానోపు ననియు నిశ్చయింపనగును. వేర్వేరు వ్యుత్పత్తులుగల యాంధ్రశబ్దములు రెండును గాక తాళనీయమున నిట్లు వ్రించి భ్రాంతిగొల్పెనని యెఱుంగ నగును.

౧౫. X విష — ౫. తుళుభాష:—“దీనికి బ్రిగ్గిలు దొరగారు వ్యాకరణమును రచించి ముద్రింపించిరి. ఇది కన్నడమున కెక్కువ సన్నిహితముగా నుండును. ఇది మలయాళ శాఖలోనిదని ‘ఇల్లిసు’ దొరగారు చెప్పినది సరికాదు. దీనికి లిపి లేదు—మఁచి వాఙ్మయమును లేదు. దీనిని గన్నడ లిపితో వ్రాయుదురు. “తుళు=(నమ్ర)” అను శబ్దమునుబట్టి యీ జాతి యడఁకువ గలదని తేలుచున్నది. ఇది మాంగులూరు సమీపమున నున్న కనరా జిల్లాలో “చంద్ర గిరి-కల్యాణపురి” అను నదుల నడుమ-౫-లక్షల జనులకు వాడుక భాషయై యున్నది.” (కాల్లు. పీఠిక ౩౧-౩౨ పుటలు).

౬. కూర్లు=కుడగుభాష:—ఇది పడమటి కనుమలలోని జనుల వాడుక భాష. ఈ జాతిలో నొక స్త్రీ కేక కాలమం దనేక భర్తలుండెడి ప్రాచీన ద్రావిడాచారము గలదు. కాన నిది యత్యంత ప్రాచీన మనఁదగును. దీని కొక వ్యాకరణము ‘కోలు’ దొరగారిచే రచింపఁబడెను. ఇదియుఁ గన్నడ శాఖాభేద మనఁదగును. దీనిలోఁ గొన్ని పాటలు పైతము ముద్రితములయినవి. దీనికిఁ దమిళ మలయాళములతో నున్న పాటి సంబంధము కన్నడముతో లేదని డా. మగ్లింగు దొరగా రనిరి (కాల్లు. పీఠిక ౩౩ పుట).

౭. తుద=(తొద భాష)—“ఇది నీలగిరి కొండలలోని “తుదవరులు లేక తుదలు” అనువారి వ్యావహారిక భాష. ఇప్పుడు వీరి సంఖ్య ౭౦౦ మాత్రమే. వీరికి నల్లమందు తినెడి యాచారము గలదు. వీరియందును

నేకకాలమున స్త్రీకి బహుభర్తృకత యుండు నాచారము గలదు. వీరిలో నాఁడు పిల్ల పుట్టఁగనే తఱచుచుగఁ జంపివేయు నలవాటు గలదు. కావుననే వీరి జన సంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది. తమిళములోని 'తొట=గుంపు=సమూహము' అను శబ్దముతో నీ 'తుద' అనుదానికి సంబంధము గలదని డా. 'పోపు' దొరగారు చెప్పిరి. కాని దీనిలోని ద్వితీయ వర్ణము దంత్యము గాన నట్టి మార్పు గల్గ నేరదు." (కాల్లు. పీఠిక 33, 3౪ పుటలు).

౮. కోత భాష:—“ఈ భాషను వాడెడువారు నీలగిరి కొండలలో ౧౨ వందలమంది గలరు. ఇది చాల ప్రాచీన భాష. ఇది కన్నడ శాఖ లోనిది. మోటుగానుండును. నీలగిరి కొండలలో మఱి రెండు భాషలు గలవు. I. బడగ భాష. ఇది కన్నడ శాఖలోనిది. ప్రాచీనమైనది. కొంత కట్టుపాటు గలది. II. ఈ రెండవ భాషను “ఇరుళరులు” (చీకటి జనులు) “కురుంబరులు” (మేకలు మేపువారు) వాడుదురు.” (కాల్లు. పీఠిక 3౪ పుట).

౯. గోండు భాష:—“మధ్య భారతదేశములోని ‘గోండువాస’ అను నడవులలోనుండు (ఇది జబ్బలపూరు, నాగపూరు ప్రాంతము) జనుల వాడుకలో నున్నది. గోండుల సంఖ్య ౧౫ లక్షలు. ‘డ్రైబర్లు’ దొరగారు దీనికొక వ్యాకరణమును గోశమును వ్రాసి ౧౮౪౯ సంవత్సరమున ముద్రింపించిరి. ‘డాసన్’ దొరగారు బైబిలులోని “మ్యాత్యూ మార్కు” అను రెండధ్యాయములను గోండు భాషలోనికిఁ బరివర్తించి ౧౮౭౨ సంవత్సరమున నలహాబాదులో ముద్రింపించిరి.” (కాల్లు. పీఠిక 3౪ పుట).

౧౦. ఖోండు = కు భాష: — “దీనిని ‘కు’ భాష యనుట తెస్స. ఒరిస్సాలో వీరిని ‘కంఠ్’ అందురు. వీరు తమలోఁదమ్ము “కు—కోయిలోరు” అని పిలిచికొందురు. గోండువారు వీరికి సోదరులు. వీరు ‘ఒరిస్సా’ లోను ‘గోండువాసా’ అడవులలోను గలరు. వీరు దుష్టులు. శిశువులను దొంగి లించి బలియిత్తురు. వీరికిఁ దర్వాతి దక్షిణపువారు ‘శబర’ భాషను వాడుదురు. (‘సవర’ కాఁబోలు?) ‘గోండు—ఖోండు’ శబ్దములు తమిళములోని ‘కున్దు’ (కున్దు) అను శబ్దమునుండి వచ్చినవి. దీనినుండియే ‘కొండ’ అను తెనుఁగు శబ్ద మేర్పడెను. కాని తెల్లవారు వీరిని ‘కోదులు—గోండులు’ అనుట వింత. లక్ష్మణగారు (లింగం లక్ష్మణ్ణ పంతులుగారు?) వ్రాసిన ‘కోదు’ భాష వ్యాకరణ ముతో “కు=కున్దు=కొండ” అనువాని సంబంధము సందేహస్పద మనిరి. “కు—కోయి” అను శబ్దములకు సంబంధము గలదు. కావుననే వారు తమ్ము.

“కోయిలోరు” అని పిల్చుకొందురు. వీరి జనసంఖ్య యైదులక్షలు.” (కాల్డు. పీఠిక ౩౫ పుట).

౧౧. మాలెరు భాష:—“దీనికి ‘రాజమహాలు’ అనియు, బేరు గలదు. ఇది బెంగాలులోని రాజమహాలు కొండలలోనివారి భాష. దీని శబ్దముల చిన్న కోశము ‘ఏషియాటిక్ రిసర్చ్’ అనుదాని యైదవ సంపుటమునఁ గలదు. ‘ఎత్నాలజీ బెంగాల్’ అనుదానిలో ‘దాల్ తొన్’ గారు మఱికొంత పెద్ద పట్టికను వ్రాసిరి. దీని స్వరూప స్వభావములు ద్రావిడభాషలను బోలి యున్నవి. దీనిని వాడెడివారి సంఖ్య ౬౪ వేలు. రాజమహాల్ కొండలలోని ‘కోలుల’ కుటుంబపు ‘సంతాలు’ల భాష ద్రావిడభాష కాదు.” (కాల్డు. పీఠిక ౩౫ పుట).

౧౨. ఒరాఒన్ = (orâons):—“చోటా నాగపూరు దరిని ‘ఒరానులు’ గలరు. వీరి సంఖ్య యెనిమిది లక్షలు. ‘దాల్ తొన్’ దొరగారు వ్రాసిన ‘బెంగాల్ ఎత్నాలజీ’ అను పుస్తకములో నీ భాష విషయమున నొక పెద్ద వ్యాసము గలదు. వీరి భాషయందు ద్రావిడభాషా ధర్మములు కన్పట్టుచున్నవి. వీరి వాడుకలనుబట్టి వీరు పూనా ప్రాంతమందలి ‘కొంకణ’ ప్రాంతమునుండి వచ్చినట్లు కనఁబడును. వీరు తమ్ము “ఖరంకులు” అని చెప్పికొందురు. వీరు తమ చరిత్రను జెప్పికొనునపుడు పాట్నా కొండలనుండి తఱుమఁబడి వచ్చినట్లు చెప్పికొందురు. ‘మాలెరులు’ ‘ఒరానులు’ను నేకజాతియేమోయని వారి వాడుకలను నాచారములను బట్టి తోఁచును.” (కాల్డు. పీఠిక ౩౬ పుట).

“ఈ రాజమహాలు—ఒరాఒన్ భాషలలో ‘కోలేరియన్’ భాషా కుటుంబపు చిహ్నములు పెక్కుగాన్నించుచున్నవి. కాని వీనిలోని ముఖ్య వ్యవహారస్థ ధాతువులు — సర్వనామములు — మొదటి నాలుగు సంఖ్యావాచకములును ద్రావిడభాషా సంబంధమై యుండుటచేత వీనిని ద్రావిడభాషా కుటుంబములోఁ జేర్చుటకు వెనుదీయ నక్కఱలేదు. “హడ్కోసన్” దొరగారు “ఒరాను” భాష ‘కోలు—మాలెరు’ భాషల సంధియనియు, మాలెరు భాష, “కోలు—తమిల” భాషల సంధియనియుఁ జెప్పిరి.” (కాల్డు. పీఠిక ౩౬ పుట).

౧౫. XI విష:—“పయిరీతిని రాజమహాల్ కొండలలో (బెంగాల్) నున్న ‘మాలెరు—ఒరాఒన్’ భాషలలో ద్రావిడభాషల ధర్మము లగవడు చుండుటం జేసి ద్రావిడులు మొదట గంగాతీరమం దనుటకు, జంకినను బెంగాలులో నుండి రనుటకు సందేహింప నక్కఱలేదు. దీనినిబట్టి హిందూదేశము లోని చాల భాగములు ద్రావిడులచేత నాక్రమింపఁబడి యుండెనని విశదమగు చున్నది. ‘దాల్ తొను’గా రింకను నెక్కువగా బెంగాలులో ద్రావిడుల

వ్యాప్తిగలదనియు “కూచులు—బుయ్యాలు” అను నలువదిలక్షల జనులు (బెంగాలులో $\frac{1}{100}$ వంతు) చోటా నాగపూరు ప్రాంతములలోఁ గలరనియుఁ జెప్పిరి. కాని శరీర విషయములందును, భాషా విషయములందును బెంగాలువారిలో ద్రావిడధర్మము లంతగా నగపడవు. ఇప్పటి ద్రావిడులలోనె శుద్ధ ద్రావిడరక్త మగపడదు. కాన ‘దాల్ తొను’ గారి మాట సాహసికము.” (కాల్డు. పీఠిక 32 పుట).

“రమూసి మున్నగు త్రిమ్యరుల భాషలను ద్రావిడభాషలలో నేను జేర్చలేదు. రమూసీ లొక విధమగు తెనుఁగును మాటాడుదురు. “హో-ముండా” (కోలుల) భాషలను జేర్చలేదు. సవరభాషలను జేర్చలేదు. (దీనికే కాఁబోలును ‘కళాప్రపూర్ణ—గిడుగు వేంకటరామమూర్తి వంతులుగారు వ్యాకరణమును గోళమును వ్రాసిరి) ఇవెల్ల ‘గోందు—కు’ మున్నగు వానిని సంబంధించినవే యనఁదగును. వీనిలో నేవో కొన్ని ద్రావిడపదములున్నను వ్యాకరణ సంబంధమంతగాఁ గానరాదు” (కాల్డు. పీఠిక 3౫ పుట).

౧౫. XII విష:—బ్రహ్మయి భాష:—“ఇది ‘బెలూచి స్థానము’ లోని ‘కెలత్’ రాష్ట్రమందలి యాటవికుల భాష. ఇందు ద్రావిడభాషల ధర్మములు—వ్యాకరణ చిహ్నములు—పెక్కుగలవు. కాని యిందు ద్రావిడేతర ధర్మము లెక్కువగా నుండుటచేత దీనిని ద్రావిడభాషా కుటుంబములోఁ జేర్చరాదు. ఈ భాషవారు ‘ఎలప్పు’ నుండి వచ్చితి మందురు. కాన వీరు “ఇండో యూరపు” కుటుంబమువారనుట యుక్తము. ఇండో యూరపియను భాషల వారికంటె ముందె ద్రావిడులు (హిందూదేశమునకు) వచ్చియుండుటచేత వారి పదము లిందుఁ జేరియుండుట వింతకాదు. ఈ బ్రహ్మయిని బట్టి ద్రావిడులు మధ్యాసియానుండి వచ్చుటలో నచ్చటఁ గొందఱు (బెలూచి స్థానమున) మిగిలి యుండి పోయిరని తేలుచున్నది. మరియు ద్రావిడులు “కైబరు—బులాన్.” కనుమల మార్గముననే హిందూదేశమునకు వచ్చిరని విశదమగుచున్నది.” (కాల్డు. పీఠిక 3౯—౪౦ పుటలు). (కాల్డువెల్లుగా రచ్చటచ్చట దీనిని ద్రావిడ భాషలలోఁ జేర్చితి నని వ్రాసిరి. సర్వనామాది వివరణమునందును వాని పట్టిక లందును ద్రావిడపట్టికలలోఁ జేర్చిరి. చూడు. ౧౦౬ XIII విష. మొ).

౧౬. I విష:—ద్రావిడ లిపి:—‘భారతీయ లిపులకెల్ల నశోకచక్రవర్తి శాసనముల లిపియే మూలమని తోఁచెడిని. అశోకుని శాసనములు క్రీ. పూ. ౨౫౦ సంవత్సరము ప్రాంతములోనివి. పెక్కురు దొర (బీమ్సు—ఎల్లిసు—తామసు—ఎగ్గిలింగు—మొ.) లీ విషయమునఁ బెక్కువిధముల వ్రాసిరి.

డా. కాట్టువెల్లు దొరగారు పై పద్ధతులనెల్ల విమర్శించి యిట్లు వ్రాసిరి. “అశోక శాసన లిపినుండి ప్రాచీన ద్రావిడ లిపి పుట్టెనో? ప్రాచీన ద్రావిడ లిపినుండి యశోకశాసన లిపి పుట్టెనో? యిప్పటికి నేను నిర్ణయింపజాలను.” కాట్టు. ధ్వనులు. ౧౨౮ పుట) “బీమ్సు దొరగారు చెప్పినట్లు ‘అశోకశాసన లిపియే ప్రాచీన ద్రావిడ లిపికి మూల’ మనుట నాకు సమ్మతము” (కాట్టు. ధ్వనులు. ౧౨౮ పుట).

“౧౮౭౨ సంవత్సరపు ‘ఇండియన్—ఏంటికైర్వరీలోని క్రీ. శ. ౭౭౪ సంవత్సరపు శాసనలిపి ప్రాచీన తమిళలిపి. అఱవలు దీనిని బదవ శతాబ్దమున విడిచిరని బర్నలు దొరగారు వ్రాసిరిగాని ౧౨ శతాబ్దపు తిరునల్వేలి శాసనము లందును నా ప్రాచీన తమిళలిపి కన్నట్లుచున్నది. మఱియు నట్టి తిరునల్వేలి శాసనములు మఱికొన్నిటిలో నేటి తమిళలిపికి మూలమనఁదగు వేటొక తమిళలిపి వెలయుచున్నది. ఈ రెండవలిపిని నేను ‘నోళలిపి’ అని వాడెదను” (కాట్టు. ౧౨౬ పుట).

“తెనుఁగు లిపికిని గన్నడ లిపికిని విశేష భేదములేదు” కాట్టు. ౧౨౩ పుట).

నేటి తెనుఁగు లిపికిని నేటి కర్ణాట లిపికిని విశేష భేదము లేదన్న మాట సరియె. ప్రాచీన లిపి విషయమున నట్లనరాదు. ప్రాచీన కర్ణాట శాసనములును బ్రాచీనాంధ్రశాసనములును నొక్క లిపితోనె (అభిన్న లిపితోనె) వెలయుచున్నవి. అట్టి ప్రాచీనాంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపియే నేటి యీ షడ్భేదము గల కర్ణాటాంధ్ర లిపులకు మూలమై యున్నది.

నేటి తమిళ లిపిలోని పెక్కు వర్ణములు గ్రంథాక్షర లిపిలోనివే యనఁదగును. తమిళములో లేని సంస్కృతపద గ్రంథాక్షరములు వ్రాయవలసి వచ్చునపుడు తమిళులు వానిని గ్రంథాక్షరములతో వ్రాయదురు. మలయాళ లీ గ్రంథాక్షరలిపిన సాకల్యముగ స్వీకరించిరి. ప్రాచీన కాలమున మలయాళ గ్రంథములు ‘కోతెలుత్తు’ అను లిపితో వ్రాయఁబడెడివి. తర్వాతఁ దమిళ గ్రంథాక్షరములతో వ్రాయసాగిరి. కాన నట్టి తమిళ గ్రంథాక్షరముల పరిణామమే మలయాళ లిపిగ ౧౭ శతాబ్దము నుండియు నేర్పడెను.

౧౬. II విష:—అచ్చాంధ్రమందును నచ్చకర్ణాటమందును మహా ప్రాణాది (వర్ణద్వితీయ చతుర్థములు మొ.) వర్ణములు లేకున్నను సంస్కృత శబ్దములు యథా స్థితముగాఁ దత్సమరూపమున నీ రెండుభాషలందును బ్రవేశించుట సమ్మత మగుటచేత వీనియందు మహా ప్రాణాది ధ్వనులకును లిపు లేర్పడ వలసెను. తమిళము నందట్లుగాక సంస్కృత శబ్దములు వచ్చునపుడు వానిలోని

ఈ క్రింద నేటి ద్రావిడ లిపుల యాకారములు చూపబడుచున్నవి. అట్లు చూపుటలో హల్లులమీద నుచ్చారణార్థముగ నిల్చు 'అ' కారముతోఁ గూడిన లిపులె చూపబడుచున్నవి.

౧౬. III విష:—ద్రావిడ లిపులు.

గ్రంథా క్షరములు	తమిళ.	కన్నడ.	తెల్గు.	గ్రంథ.	తమిళ.	కన్నడ.	తెల్గు.
అ	అ	ఆ	ఆ	...	అ	అ	అ
ఆ	ఆ	ఆ	ఆ	అ	అ	అ	అ
ఇ	ఇ	ఇ	ఇ	అ	అ	అ	అ
ఈ	ఈ	ఈ	ఈ	అ	అ	అ	అ
ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	అ	అ	అ	అ
ఊ	ఊ	ఊ	ఊ	అ	అ	అ	అ
ఎ	ఎ	ఎ	ఎ	అ	అ	అ	అ
ఐ	ఐ	ఐ	ఐ	అ	అ	అ	అ
ఒ	ఒ	ఒ	ఒ	అ	అ	అ	అ
ఓ	ఓ	ఓ	ఓ	అ	అ	అ	అ
ఔ	ఔ	ఔ	ఔ	అ	అ	అ	అ
...

గ్రంథ.	తమి.	కన్న.	తెల్గు.	గ్రంథ.	తమి.	కన్న.	తెల్గు.
మ	...	మ	మ	మ	...	మ	మ
ర	...	ర	ర	ర	...	ర	ర
న	...	న	న	న	...	న	న
ద	...	ద	ద	ద	...	ద	ద
ప	...	ప	ప	ప	...	ప	ప
త	...	త	త	త	...	త	త
థ	...	థ	థ	థ	...	థ	థ
ద	...	ద	ద	ద	...	ద	ద
ణ	...	ణ	ణ	ణ	...	ణ	ణ
...

[illegible]

గ్రంథ.	తమి.	కన్న.	తెల్లు.	గ్రంథ.	తమి.	కన్న.	తెల్లు.
అ గా ...	అ గా హల్లాల తలమీద బొట్టునిల్పిన నది పొట్టు	అ గా /	అ గా /		క ర ణ శ త్ర శ వ శ శ య-కం గా జ-గా శ్చ న్	౧ ౨ ౩ ౪ ౫ ౬ ౭ ౮ ౯ ౧౦ ౧౧ ౧౨ ౧౩ ౧౪ ౧౫ ౧౬ ౧౭ ౧౮ ౧౯ ౨౦ ౨౧ ౨౨ ౨౩ ౨౪ ౨౫ ౨౬ ౨౭ ౨౮ ౨౯ ౩౦ ౩౧ ౩౨ ౩౩ ౩౪ ౩౫ ౩౬ ౩౭ ౩౮ ౩౯ ౪౦ ౪౧ ౪౨ ౪౩ ౪౪ ౪౫ ౪౬ ౪౭ ౪౮ ౪౯ ౫౦ ౫౧ ౫౨ ౫౩ ౫౪ ౫౫ ౫౬ ౫౭ ౫౮ ౫౯ ౬౦ ౬౧ ౬౨ ౬౩ ౬౪ ౬౫ ౬౬ ౬౭ ౬౮ ౬౯ ౭౦ ౭౧ ౭౨ ౭౩ ౭౪ ౭౫ ౭౬ ౭౭ ౭౮ ౭౯ ౮౦ ౮౧ ౮౨ ౮౩ ౮౪ ౮౫ ౮౬ ౮౭ ౮౮ ౮౯ ౯౦ ౯౧ ౯౨ ౯౩ ౯౪ ౯౫ ౯౬ ౯౭ ౯౮ ౯౯ ౧౦౦	౧ ౨ ౩ ౪ ౫ ౬ ౭ ౮ ౯ ౧౦ ౧౧ ౧౨ ౧౩ ౧౪ ౧౫ ౧౬ ౧౭ ౧౮ ౧౯ ౨౦ ౨౧ ౨౨ ౨౩ ౨౪ ౨౫ ౨౬ ౨౭ ౨౮ ౨౯ ౩౦ ౩౧ ౩౨ ౩౩ ౩౪ ౩౫ ౩౬ ౩౭ ౩౮ ౩౯ ౪౦ ౪౧ ౪౨ ౪౩ ౪౪ ౪౫ ౪౬ ౪౭ ౪౮ ౪౯ ౫౦ ౫౧ ౫౨ ౫౩ ౫౪ ౫౫ ౫౬ ౫౭ ౫౮ ౫౯ ౬౦ ౬౧ ౬౨ ౬౩ ౬౪ ౬౫ ౬౬ ౬౭ ౬౮ ౬౯ ౭౦ ౭౧ ౭౨ ౭౩ ౭౪ ౭౫ ౭౬ ౭౭ ౭౮ ౭౯ ౮౦ ౮౧ ౮౨ ౮౩ ౮౪ ౮౫ ౮౬ ౮౭ ౮౮ ౮౯ ౯౦ ౯౧ ౯౨ ౯౩ ౯౪ ౯౫ ౯౬ ౯౭ ౯౮ ౯౯ ౧౦౦

౧౬. IV విష:—వయి నుదాహరింపఁబడిన లిపులలో హల్లు లుచ్చార శార్థకమగు ‘అ’ కారముతోఁ గూడియున్నవని యీవఱకుఁ, వ్రాయఁబడెను. తమిట లిపిలోని ‘అ’ కారవంతములగు హల్లులపై నొక బొట్టు నిల్పినచో (తలమీఁది బొట్టు ‘అర్ధ’ మాత్రకతానుమాపకమని తమిట సంప్రదాయము) నవి యాయా హల్లుల పొట్టున కనుమాపకములగును, అట్టి బొట్టును దీసి వేసినచో నవి ‘అ’ కారవంతములగు హల్లులకు గుఱుతులగును. ఉదా:—
క=క. క్=క్ మొ.

“మెయ్యిన్.....” (తొల్కా. ౧౫ సూ.)=తమిటమున నర్థమాత్రా కవ్యంజనమాత్రమని హల్లుమీఁది బొట్టు తెలుపును. “పుళ్ళి.....” (తొల్కా. ౧౭ సూ.) అట్టి తలమీఁది బొట్టును దీసివేసిన రూపమే ‘అ’ కార ముతోఁగూడిన హల్లునకుఁ దమిటమున గుఱుతగును.

నారచించిన వైయాకరణ పారిజాతమున ౨౭౧ విషయము మొదలుగా ౩౦౭ విషయము వఱకును లిపుల విషయమున విస్తృతముగ వ్రాయఁబడెను. అందఱోకళానన లిపి, బ్రాహ్మీ లిపి, నాగర లిపియు నాయా శతాబ్దములలోని ప్రాచీనాంధ్ర లిపులును నేటి తమిట కర్ణాటాంధ్ర లిపులును జూపఁబడినవి. తెలుఁగునకుఁ బ్రత్యేక లిపిని గల్పించుటకయి నన్నయాధర్వణు లావఱకుఁ బ్రసిద్ధమైయున్న ‘ఆంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపి’ యందుఁ జేసిన కొన్ని సవరణ ములు విపులముగాఁ జూపఁబడినవి. మఱియు నా రచించిన యాంధ్ర వ్యాకరణ సంహితా సర్వస్వమునందును నన్నయాధర్వణులు చేసిన యాంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపిలోని సవరణములు ౨౯ II విషయము మొదలుగ ౨౯ V విషయము వఱకును బ్రదర్శింపఁబడెను. అట్టి నన్నయాధర్వణ కృతములగు సవరణములు చాలవఱకు వాడుక కెక్కలేదు. కొన్ని యలఁతి సవరణములు మాత్రము తలకట్టు—ఒత్తు గుఱుతు—జ, ఇ ల యానునాసిక్యపు గుఱుతు— మున్నగునవి మాత్రము వాడుకలోనికి వచ్చెను. భాషాచరిత్ర శాస్త్రమున లిపి విషయమున కంత ప్రాముఖ్యము లేమింజేసియు నీవఱకు విపులముగాఁ బై గ్రంథములలో వ్రాసి ప్రకటించియుండుటంజేసియు నిట వానిని మరల విస్తరింప లేదు. ఆంధ్రభాషా చరిత్రమునందును ప్రాచీన భారతీయ లిపుల యాకార ములు విపులముగాఁ జూపఁబడెను. (ఆం. భా. చ. ౪౩ పు.) డా. బర్నెలు దొరగారి డక్షిణ హిందూదేశ లిపి శాస్త్రమును గ్రంథమునఁ (South Indian Paleography) ప్రాచీనాధునాతన ద్రావిడ లిపుల యాకారములు చూపఁ బడెను. ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వమున మొదటి వాల్యుమందలి “అక్షరము” అను శబ్దమునొద్ద నీ విషయములు విస్తరింపఁబడెను. ఇందలి విషయములును నప్పకవీయములోని యేతద్విషయక వివరణమును నారచించిన వైయాకరణ

పారిజాతమున విపులముగా విమర్శితములైనవి. (చూ. వై. పా. ౨౯౦ మొ. ౨౯౫ వ. విష.).

౧౭. I విష:—కర్ణాటభాషా భూషణ సంజ్ఞా విధానమునఁ దత్సమ శబ్దములలో వచ్చు మహా ప్రాణాదులను గలిపి మిశ్రముగా వర్ణసమాహ్నయమును వివరించి యందచ్చ కర్ణాటమునందలి వర్ణములు వివరింపఁ బడెను.

౨. సూ. “అకారాదయః ప్రసిద్ధా వర్ణాః.” అకారము మొదలుగ హకారమువఱకుఁ గల వర్ణములు ప్రసిద్ధములు. అవి యేఁబది.

౩. సూ. “తేష్వాదౌ చతుర్దశ స్వరాః.” వానిలో మొదటి పదు నాల్గును నచ్చులు. ఉదా:—అ-ఆ-ఇ-ఈ-ఉ-ఊ-ఋ-ౠ-ౡ-ౢ-ౣ-౤-౥-౦.

౪. సూ. “ఏదోతౌ హ్రస్వాచ”=సంధ్యక్షరములు నియతముగా దీర్ఘములై యను సంస్కృత నియమము కన్నడమున లేదు. ‘ఎ-ఒ’ అను హ్రస్వములును నచ్చ కర్ణాటమునఁ గలవు. ఉదా:—ఎలె (సంబోధనవాచకము).

౫. సూ. “కాదయ ప్రయస్త్రింశ ద్వ్యజ్ఞానాని” = కకారాదులగు ముప్పదిమూఁడు వ్యంజనములు. ఉదా:—క-ఖ-గ-ఘ-ఙ-==కవర్ణము, చ-ఛ-జ-ఞ-ట-ఠ-డ-ఢ-ణ==చవర్ణము, త-థ-ద-ధ-న==తవర్ణము, ప-ఫ-బ-భ-మ==పవర్ణము, య-ర-ల-వ==లితస్థములు, శ-ష-స-హ==ఊష్మములు. వర్ణపంచమము లనునాసికములు. య-వ-ల-లు వైకల్పికముగ ననునాసికములు.

౧౦. సూ. “ల-ర-డా ఏవ, శ-ఱ-ఱాః ప్రయత్నా శ్రయాత్”=అకార-రేఫ-డకారములై ప్రయత్న భేదమున శకార-ఱకార-లకారములై యచ్చ కర్ణాటమునఁ బ్రసిద్ధములగుచున్నవి. ఇవి యాచ్ఛికములై యైనను సంస్కృత సమతదృశ్యములలో వీని కైక్యముగలదు. ఉదా:—సలిలం=సళిలం; ఖడ్గం=ఖల్గం.

౧౧. సూ. “నాత్ర ప్రాయేణ వర్గాణాం ద్వితీయ చతుర్థాః”=అచ్చ కర్ణాటభాషలో సాధారణముగా వర్ణద్వితీయ చతుర్థములు లేవు. సాధారణముగా ననుటచేత—(“ఎణ్ ఛాసిరం=ఎనిమిది సహస్రములు”) (నూర్ఛాసిరం=నూఱుసహస్రములు) సంఖ్యానుకరణాదులందుఁ గన్పట్టును.

౧౨. సూ. “శ షౌ చ”=శ ష లు నచ్చ కర్ణాటమున లేవు.

౧౩. సూ. ఋకారాదయ శ్చత్వారః స్వరాః”=‘ఋ-ౠ-ౡ-ౢ’ అను నాల్గుస్వరములును నచ్చ కర్ణాటమున లేవు.

పయి సందర్భమునుబట్టి యచ్చ కర్ణాటమున నచ్చులు ౧౩—హల్లులు ౨౪—సాధారణముగా నగవడుచున్నవి ౪౭ వర్ణములు. ‘అ-ఆ-ఇ-ఈ-ఉ-

తమిళమున 'స' కారము దంత్యము, మూర్ధన్యము నని రెండు విధములు. దంత్య నకారము 'ఙ' అనియు మూర్ధన్య నకారమును 'ణ' అనియు (చూ. గీ III విష.) దమిలులు లిఖింతురు. టవర్గాంత్యమగు మూర్ధన్య నకారము 'ణా' అని తమిళమున వ్రాయబడును. తెనుఁగున మూర్ధన్య సకారము లేమింజేసి యట్టి తమిళాక్షరమును దెల్లన వ్రాయునపుడు 'స' అని నేను వ్రాయుచుందును.

గీ. IV విష:—పయి రీతిగల ముప్పది ధ్వనులే కాక యర్థమాత్రా కములగు “ఞ్, ఙ్, ణ్ (ఆయ్ద (త) ము)” అనునవియుఁ దమిళమునఁ గలవని మొదటి సూత్రమే వచించుచున్నది. ‘ఞ్’ అనునది కు (జ్జి) ట్టియల్ ‘ఇ’ కరమనియు (పొట్టి ‘ఇ’ కారము) ‘ఙ్’ అనునది కు (జ్జి) ట్టియల్ ‘ఙ్’ కర మనియు (పొట్టి ‘ఙ్’ కారము) దమిళమున వాడబడును. ఆయ్దమనఁగా సూక్ష్మమని యర్థమనియు “ఆయ్ద (త)” మను శబ్దము ‘ఆశ్రిత’ శబ్దభవమనియు నది వేద ప్రసిద్ధమనియుఁ గాట్టువెల్లుగారు వ్రాసిరి (కాట్టు. ౧౩౦ పుట). (ఆయ్ద (త) శబ్దమునకు సూక్ష్మమను నర్థము లేదుగాని ‘ఆయ్’ ధాతువునకు “పూర్వ స్థితకన్నఁ గృశించు” అను నర్థము గలదు.)

“అనై తామ్.....” (తొల్కా. ౨ సూ.)=ఆ మూఁడును నర్థ మాత్రాకములగు (కు (జ్జి) ట్టియల్=పొట్టి) ‘ఞ్, ఙ్, ణ్’ అనునవియు ‘ఁ’ ఆయ్ద (త) మనునదియు నై యున్నవి. ఇట్టి పొట్టి ధ్వనులు కర్ణాటాంధ్రములలో లేవు. పరమాప సంది దమిళమున నీ పొట్టి ఙ్కారమునకు నిత్యమైయున్నది.

“పుళ్ళి యిట్టు (జ్జు) మున్.....” (తొల్కా. ౧౩౧ సూ.)=బొట్టు తలమీఁదఁగల యక్షరములకు (పొట్టి ‘ఇ, ఙ్, ణ్’ లకు, పొట్టు హల్లులకును) నచ్చు పరమగునపు డా రెండును సందించునే కాని వేర్వేరుగా నిలువవు. ఉదా:—తమి. ఆట + ఇలై = ఆలిలై (మట్టి యాకు). మాడు + ఇదు = మాడిదు = (ఇది వశువు). (చూ. ‘లుక్ సంశ్లేషా నాఁది’ (ఆం. చిం.) చూ. వ్యా. సం. ౫౩ విష.).

“నెట్టెలుత్తు.....” (తొల్కా. ౩౬ సూ.)=పదాది దీర్ఘముగల ద్వ్యక్షర శబ్దముల తుదిని, త్ర్యద్వ్యక్షరక శబ్దముల తుదిని, గల పరుషముల పైని (క చ ట త వ ణ) నిల్చు ‘ఙ్’ కార మర్థమాత్రాకము. ఉదా:—మాడు (పశువు). ఇది యాటు విధములు గలది.

“యకరం వరువటి.. . .” (తొల్కా. ౪౧౧ సూ.) = యకార పర కత్వమున నాటువిధములగు పొట్టి ‘ఙ్’ కారములును లోపించును. అచటఁ బొట్టి ‘ఇ’ కారము నిల్చును. ఉదా:—మాడు + యాదు = మాడియాదు (పశు వెద్ది) మొ.

“కుట్టి (ట్టి) య లుకరమ్.....” (తొల్కా. ౭౭ నూ.) = ‘నున్దై’ = (నీ తండ్రి) అను చోటి పదాదినున్న ‘ఉ’ కారము పైత మర్థమాత్రాకమే. పాదమాత్రాక ‘ను’ కార విషయము ముందు వివరింపఁబడును. (చూడు. ౧౭ IV విష.).

“కుటియదన్.....” (తొల్కా. ౩౮ నూ.) = ఆయి(త)దము (∴) పదాది హ్రస్వమునకుఁ బరముగను, బరుషములకుఁ (క-చ-ట-త-ప-అ) బూర్వముగను మాత్రమే నిల్చును. ఉదా:-అ ∴ తు = (అది) ప ∴ తు = (పది) ఇ ∴ తు = (ఇది).

“ఈటియల్.....” (తొల్కా. ౩౯ నూ.) = రెండు పదముల సంధి యందు సయిత మాయ్ (తో) దో చ్చారణ ముండును. (ఆయ్ (త) దము నిప్పటి కొందఱవలె జిహ్వమూలీయము (ఃక) వంటి యుచ్చారణముతోఁ బల్కరాదు. పర పరుషమునె యొత్తి పలుకుట తమిళ పండిత సిద్ధాంతము. ఉదా:-కల్ + తీదు = (తాయి చెడ్డది) = క ∴ టీదు. (సంధిలో నిచటి తకారము అకార మయ్యెను) ఇచట అకారము నొత్తి “క (టీ)ట్టి దు” అనురీతి నించుక తేల్చి పల్కవలెనుగాని నేఁటి కొందఱవలె “కహ్ టీదు” అనియుఁ బల్కరాదు. ఇట్లే “ప ∴ తు” మున్నగు వానిని పైతము “పత్తు” అనురీతి నించుక తేల్చి పలుకుటయే ప్రాచీన సంప్రదాయము.

పయి సందర్భమును బట్టి యీ క్రింది కాల్లువెల్లుగారి వ్రాత సరికాదని విశదమగుచున్నది. “అచ్చవుమును హల్త్వుమును గల్గినట్టియుఁ గొన్ని విషయములలో సంస్కృత వినర్థమును బోలునట్టియు వర్ణమొకటి యుజవమునఁ గలదు. దానికి ‘ఆయిదమ్’ అని పేరు..... అది కంఠ్య హాకారమువంటి యుచ్చారణము గలది.” (కాల్లు..... ౧౩౦ పుట).

“వినర్థమునకుఁ బదులుగా హాకార ముజవమునఁ గలదు..... ‘ఎ-బ-హ’ అను నచ్చులును ‘అ-ళ-అ-స’ అను హల్లులును (‘స’ అనుచో ‘ళ’ అని కాల్లువెల్లులోఁ బొరపాటుగఁ బడినది) సంస్కృతము కన్నఁ దమిళమున హెచ్చు గలవు” (కాల్లు ౧౩౦ పు.) (ఇది బొత్తిగ ననర్హమగుటచేఁ గాఁబోలును “రివైజ్డ్” ముద్రణమునఁ దీసివేయఁబడెను).

ఆయ్(త)దము హాకారవంటి యుచ్చారణము గలదనుటయు నది హాకారమే యనుటయుఁ గేవలము సంప్రదాయ విరుద్ధములు. దీనిని వ్యావహారికాజవమున “జిహ్వ మూలీయమునువలె (ఃక) బలుకుదురు. ఇదియుఁ బ్రాచీన ప్రామాణిక సంప్రదాయ విరుద్ధమే. “సా (చా) ర్ నన్దువరిన్.....” (తొల్కా. ౧౦౧ నూ.) “ఇతరాక్షరములతోఁ గలసియేకాని పలుకుటవని

చెప్పబడిన మూడక్షరములును (పొట్టి 'ఇ-ఉ' 'ఁ' ఆ (త)దము) దామే
యక్షరమునకుఁ ముందు నిల్చునో దాని యుత్పత్తి స్థానముననే జనించెడి
స్వభావము గలవి." అని స్పష్టముగా వచింపబడెను.

పయి ముప్పదిమూడు ధ్వనులె కాక పాదమాత్రాక 'మ' కారధ్వనియుఁ
దమిటమునఁ గలదు. "అరైయళవు....." (తొల్కా. ౧౩ సూ.) మకార
మరుదుగఁ గొన్నియెడలఁ బాదమాత్రాకమును గలదు. "ఉట్ పెఱు....."
(తొల్కా. ౧౪ సూ.) అట్టి పాద మాత్రాకమునకు గుఱుతుగ 'మ' కారపు
పొల్లున కుండవలసిన మీఁది బొట్టే కాక లోపల మఱొక బొట్టును నిల్పవలెను.
ఉదా:—**మ్**, ఇట్లు పాదమాత్రాకమగు మకారపు పొల్లును లిఖింపవలెను.
"చెయ్యళ్....." (తొల్కా. ౫౧ సూ.) పద్యముల తుదినున్న 'పోలుమ్'
(పోలును) అనుచో 'పోనేమ్' అను రూపము నిల్చును. "స కారమ్..."
(తొల్కా. ౫౨ సూ.)=పయి ౫౧ సూత్రమునకు లక్ష్యమగు మకారము
పొల్లర్థమాత్రాకము కన్న నుదక్కువ పరిమాణము కలిగియుండును. **పొన్**=
(పోనేమ్) అని వ్రాయవలయుననియు నట్టి మకారము పాదమాత్రాక మనియుఁ
దాత్పర్యము.

౧౭. V విష:—హ్రస్వములగు "ఎ-ఒ"లకు లిపి గలదు:—తమిటమున
'ఎ-ఏ' లను 'ఁ-ఁ' అనియు 'ఒ-ఓ'లను "ఓ-ఓ" అనియు నేటివారు
వ్రాయుదురు. ఇది సరికాదు. బొట్టు తలపై నిల్పి హ్రస్వ వక్రములను
వ్రాయవలెనని (ఁ=ఎ. ఓ=ఒ) తొల్కాప్పియరు సూత్రించియున్నారు.

"ఎకర....." (తొల్కా. ౧౬ సూ.) "ఎ" కారము "ఒ" కారము నను
వాని హ్రస్వము సైతము బొట్టుచే గుఱుతింపబడును. ఇట్టి తొల్కాప్పియరు
సూత్రమును జూచియుండమిచే గాట్టువెల్లుగా రీ క్రింది రీతిని వ్రాసిరి. "హ్రస్వ
వక్రముల లిపి బెస్కియమ్ దొరగారు గల్పించి రందురు. మొదట వీని హ్రస్వ
దీర్ఘ లిపులకు భేదములేదు" కాట్లు. ౧౩౦ పుట).

౧౭. VI విష:—తమిట పదాదిని బదాంతమున నుండెడి వర్ణముల నియ
మమును తమిటమున నెట్టి హల్లుల సంయోగము లుండునను విషయమును
దొల్కాప్పియమున నీ క్రింది రీతిని సూత్రింపబడెను.

"పన్నీర్ ఊయిరుమ్..." (తొల్కా. ౫౯ విష.)=పండ్రెండచ్చులును
బదాదిని నిల్పవచ్చును.

"ఉయిర్ మెయి..." (తొల్కా. ౬౦ సూ.) కేవల వ్యంజనములు
పదాదిని నిలువవు. అనగా స్వరయుక్తమగు హల్లే పదాదిని నిల్పును గాని
హల్ సంయోగము పదాదిని నిలువనేరదని తాత్పర్యము.

“క త ప న.....” (తొల్కా. ౬౧ సూ.) = ‘క-త-న-ప-మ’ అను నయిదు హల్లులును నెల్ల యచ్చులతోను గూడి పదాదిని నిల్వవచ్చును.

“చకరక్కిళవి.....” (తొల్కా. ౬౨ సూ.) = “అ-ఐ-ఔ” అనునవి తప్పఁ దక్కిన యచ్చులతోఁగూడి మాత్రమే ‘చ’ కారము పదాదిని నిల్పును. ఇట్టి పదాది చకార మర్వాచీనముగా ‘న-శ’ అనువాని యుచ్చారణము గలదగు చున్నది.

“ఉ-ఉ-ఓ-ఓ.....” (తొల్కా. ౬౩ సూ.) వకారము “ఉ-ఉ-ఓ-ఓ” లతోఁ బదాదిని నిలువదు. ఈ సూత్రము “యకారమును పు-పూ-వో-వో లును దెలుఁగు మాటలకు మొదట లేవు” అను బాలవ్యాకరణ సూత్రమును (సంజ్ఞా ౧౭ సూ.) స్థిరపఁజేయుచున్నది.

“ఆ-ఎ.....” (తొల్కా. ౬౪ సూ.) ఇకారము ‘ఆ-ఎ-ఓ’ అను మూడచ్చులతో మాత్రమే పదాదిని నిల్పును.

“ఆ వో.....” (తొల్కా. ౬౫ సూ.) = యకారము ‘ఆ’ కారముతో మాత్రమే పదాదిని నిల్పును.

ఇట్లే పదాంత్య వర్ణనియమమును, దొల్కాప్పియమున సూత్రిత మయ్యెను.

“ఉయిర్ ఔ.....” (తొల్కా. ౬౬ సూ.) ఔకారేతరమగు నచ్చు లెల్లఁ బదాంతమున నిల్వవచ్చును.

“ఇ-ఱ-న-మ.....” (తొల్కా. ౭౦ సూ.) = “ఇ-ఱ-న-మ-స-య-ర-ల-వ-ఱ-ళ” అను నీ పదునొకండు హల్లులు మాత్రమే పదాంతమున నిల్పును. తక్కినవి పొల్లుగాఁ బదాంతమున నిలువనేరవని తాత్పర్యము. ఇట్టి సందర్భ మున ననేక సూత్రములు గలవు. విస్తర భీతి నుదాహరింపలేదు.

సంయుక్త హల్లుల విషయమునను దొల్కాప్పియమున నియమము సూత్రింపఁబడెను.

“అమ్మా.....” (తొల్కా. ౭౧ సూ.) = హల్లులు ద్విత్వముగ నిల్చుటయు, నితర హల్లుతో సంయోగించుటయు ననెడి రెండు స్వభావములు గల్గియుండును.

“ట ఱ ల.....” (తొల్కా. ౭౩ సూ.) = “ట ఱ ల శ” అను హల్లు లకుఁ బరముగ ‘క చ ప’ అను మూడు హల్లులు మాత్రమే సంయోగించును.

“జ ఇ ఱ.....” (తొల్కా. ౭౪ సూ.) “జ ఇ ఱ న మ స” అను హల్లులకుఁ బరముగ “క చ ట త ప ఱ” అను పదుషములు పరుసగా సంయో గించును. ..వర్ణపంచమములకుఁ బరముగఁ దత్తద్వర్ణీయ పదుషములు సంయో

గించునని తాత్పర్యము. తొల్కాప్పియరునాటికి సరళోచ్చారణము లేదనుట కిది బలమైన ప్రమాణము.

ఇట్టి వీ సందర్భమున ననేక సూత్రములు గలవు. విస్తరభీతి నుదాహరింపలేదు.

౧౭. VII విష:—సాధారణముగ సంస్కృత ధ్వనులకువలెనే ద్రావిడ ధ్వనులకును లక్షణము సంగీకరింపవచ్చును. ఆంధ్ర కర్ణాటక పండితు లీ విషయమును వేఱుగ వివరింపలేదు. తొల్కాప్పియమునందలి యెఱుత్తధి కారమున “పిఱప్పియల్=(వర్ణోత్పత్తి స్వభావము)” అను నొక ప్రకరణము పదేశింపఁబడెను. నన్నూలునందును నీ విషయము గలదు. ఈ తమిళ పండితులు చెప్పిన లక్షణములు చాలవఱకు సంస్కృత వైయాకరణులు చెప్పిన వానినె యనుసరించి యున్నవి. కావున నిచట ముందుగ సంస్కృత వ్యాకరణోక్త వర్ణోత్పత్తి సంప్రదాయము దిక్షాత్రముగఁ జూపఁబడుచున్నది. ఈ విషయము నారచించిన వైయాకరణ పారిజాతమునందలి మూడవ ప్రకరణమునఁ బ్రతిశాఖ్య సూత్రోదాహరణ పూర్వకముగ నువిస్తరముగ వివరింపఁ బడెను. (చూడు. వై. పా. ౧౪౧ మొ. ౨౪౫ వ. విషయములు). ఇచట సంక్షేపార్థముగ నారచించిన యాంధ్రవ్యాకరణ సంహితా సర్వస్వమునుండి తీసి దిక్షాత్రముగ నీ విషయము వివరింపఁబడుచున్నది.

“కాదులు నైదైదు గూర్ప నగు వర్గంబుల్” అను చొప్పున ‘క ఖ గ ఘ జ’ లు కవర్గము. ఇట్లయిదు వర్గముల నరయునది. అ ఆ కవర్గము హకార విసర్గములు కంఠ్యములు. (“అ ఆ కవర్గము జిహ్వమూలీయము” (క, ఖ) అనునవి జిహ్వమూలీయము లనుట యుక్తము). ఇ ఈ చవర్గము య శ లును దాలవ్యములు. ఋ ఋ టవర్గము ర ష లును మూర్ధన్యములు. (రకారము దంత్యమనుట యుక్తము. చూ. వై. పా. ౧౪౩, ౧౪౪, ౧౪౫ విష.) ఇ ఐ తవర్గము ల స లును దంత్యములు. ఉ ఊ పవర్గము ఉపధ్మానీయము (ఃప ఃఫ) ‘ఓవ్యములు’. అనుస్వారము జ ఙ ణ న మ లును ననునాసికములు. ‘ఏ ఐ’ లు కంఠతాలవ్యములు. ‘ఓ ఔ’ లు కంఠోవ్యములు. ష కారము దంతోవ్యము. (కంఠ్యతాలవ్యములు మున్నగు రీతి ననరాదు. చూడు. వాచస్పత్యకోశము ౧౭౦౦ పుట. వ్యంజనవర్ణ విభాగాది సందర్భము. ‘వై. పా.’ ౧౪౮ విష.).

వర్గ ప్రథమ ద్వితీయములును జిహ్వమూలీ యోపధ్మానీయములును విసర్గమును శ ష స లును శ్వాసములు. తక్కిన యక్షరములు నాదములు. వర్గ ప్రథమ తృతీయ పంచమములును య ర ల వ లును నల్ప ప్రాణములు. తక్కినవి మహాప్రాణములు. య ర ల న లీషత్ స్పృష్ఠములు. అంతస్థ

ములును. శ ష స హ లూష్టములు. ఏ ఐ ఓ ఔ లు సంధ్యచ్చులు. స్వరమే యక్షరము. వ్యంజన (హల్లు) మక్షరాంగము.

స్వరముల హ్రస్వ దీర్ఘ ప్లుత భేదములు, వాని యుచ్చారణ కాలము లోని మాత్రాభేదమున సంభవించును. మాత్ర యనగా నొక సెకెండులో నయిదవ భాగము కాలము. (చూ. 'వ్యా. సం.' విస్తర ౫ II విష.) హ్రస్వ మేకమాత్రాకాలమున నుచ్చరింపబడును. రెండు మాత్రల కాలమున దీర్ఘము పల్కబడును. మూడు మాత్రల కాలమందును సంతకంటె నెక్కుడు కాలమందును 'ప్లుతము'చ్చరింపబడును. హల్లు పలుకుట కర్థమాత్రాకాలము పట్టును. "ఏకమాత్రో భవేద్ధ్రస్వో | ద్విమాత్రో దీర్ఘ ఉచ్యతే | త్రిమాత్రస్తు ప్లుతోజ్ఞేయో | వ్యంజనం త్వర్థ మాత్రికమ్." అని వైయాకరణులు చెప్పదురు. అంగియగు స్వరముయొక్క యుచ్చారణ కాలములోనె దాని యంగములగు హల్లుల యుచ్చారణ కాల మిమిడియుండును. కాన 'క్ర' మున్నగునవి యేక మాత్రికములే యని గ్రహింపవలయును.

"శ్లో. అనుప్రదానా త్సంసర్గాత్ | స్థానా త్కరణ విభ్రమాత్ | జాయతే వర్ణవైశేష్యం | పరిమాణాచ్చ పశ్యమాత్ ||" అని యిట్లు వర్ణపాఠ్యకృత లక్షణము వివరింపబడినది. అనుప్రదానమనెడి బాహ్యప్రయత్న భేదమువల్లను, వాయుసంసర్గాతిశయ రూపభేదమువలనను, చాలాది వర్ణోత్పత్తి స్థానభేదము వలనను, వర్ణోత్పత్తికరణముగు జహ్వప్రచారభేదమువల్లను, స్వరోచ్చారణము నందలి మాత్రాకాలభేదమువలనను వర్ణములకుఁ బ్రత్యేకత యంగీకరింపబడు నని పై శ్లోకమున కర్థము. అనుప్రదానమనునది బాహ్యప్రయత్నము. బాహ్య మనగా ముఖయంత్రమున కవ్వలిభాగము. అనగా "కంఠము." శ్వాస వర్ణము నుచ్చరించునపుడు కంఠబిలము తెఱవబడియుండును. (కంఠమందలి నిశ్వాసమార్గములోని రెండు చర్మములను "ఓకల్ కార్డు" అని పాశ్చాత్య పండితు లందురు. (Vocal chords) (నాదతంత్రులని యర్థము) కాన శ్వాసము నిర్నిరోధముగా వెడలి వచ్చును. నాదపర్ణోచ్చారణమునఁ గంఠబిలము మూయబడి యుండును. కాన వర్ణోత్పాదక నిశ్వాస మట్టి మూతను విడఁ గొట్టుకొని వెడలి వచ్చును. అట్లా మూతను విడఁగొట్టుటలో నాదిత యనగా నాదము గల్గును. ఈ రెండు విధములగు ప్రయత్నములచేతను వర్ణ ములకు శ్వాసములనియు నాదములనియు సంజ్ఞలు గల్గెను. ఖ-ఘ మున్నగు వర్ణద్వితీయాదుల యుచ్చారణమున నిశ్వాసవాయు సంసర్గ మతిశయించి యుండును. కాన నవి మహాప్రాణములని చెప్పబడును. అట్టి వాయు సంసర్గాతిశయము లేనివి యల్పప్రాణము లనబడును. పైరీతిని గంఠబిలము

నుండి బయలుపడెడిని నిశ్వాసము ముఖయంత్రమార్గమున మాత్రము వెలికి వచ్చునపుడు ధ్వనించు నక్షరములు నిరనునాసికము లనబడును. అట్టి నిశ్వాసము ముఖ నాసా మార్గములు రెండిటిద్వారమునను వచ్చుటచే జనించు వర్ణములు సానునాసికము లనబడును. 'జ-ఞ-ణ-న-మ' అనువాని యుచ్చారణమున నిశ్వాసము ముఖ నాసా మార్గములు రెండిటను వెలికి వచ్చును గాన నవి ద్విస్థానికములు ననునాసికములు ననబడును. అనుస్వార మనునాసికముమాత్రమే. అచ్చులు నిరనునాసికములుగను సానునాసికములు గను సుచ్చరింపబడును. యవలలును నిట్టివే.

ముఖయంత్రమున సంభవించు ప్రయత్న మాభ్యంతర ప్రయత్న మనబడును. అయ్యది నాలుగు విధములు. ౧. స్పృష్టము. ౨. ఈషత్ స్పృష్టము. ౩. వివృతము. ౪. సంవృతము. స్పృష్టముల యుచ్చారణమున స్పృష్ట ప్రయత్నము సంభవించును. స్పృష్టమనగా స్పృశింపబడుట. తాఁకబడుట యని యర్థము. ఈ ప్రయత్నమున వర్ణోత్పత్తి స్థానమును గరణము గాఢ ముగాఁ దాఁకును. కకారాది మకారాంత వర్ణము లిట్లు స్పృష్టసంజ్ఞ నందినవి. అంతస్థముల యుచ్చారణమున నీషత్ స్పృష్టప్రయత్నము గలుగును. అచ్చులయు నూష్మములయుఁ బలుకుబడిలో వివృతప్రయత్నము (నోరు తెఱవబడి యుండుట) సంభవించును. హ్రస్వమగు 'అ' వర్ణము ప్రయోగమున సంవృత ప్రయత్నము గల్గును.

ముఖయంత్రములోని మీఁది భాగములు వర్ణోత్పత్తి స్థానములు, జిహ్వ భాగాదులు వర్ణోత్పత్తికరణములు, నిశ్వాసము కంఠబిలమునుండి ముఖయంత్ర మార్గమున వచ్చునపుడు జిహ్వభాగములు తాల్యాదిస్థానములను దాఁకి యుండఁగా నా నిశ్వాసమట్టి తాఁకును విడఁగొట్టుకొని వెలికి వచ్చుటచేత వర్ణోత్పత్తి యగును. కానఁ దాల్యాదులు వర్ణోత్పత్తి స్థానములును జిహ్వ భాగాదులు వర్ణోత్పత్తికరణములు ననబడును. నాలుకకు మీఁదనుండు శిరో భాగమెల్లఁ దాలువె యనబడునుగాని దానిని నాల్గు భాగములుగ విభజించి యీ క్రింది రీతిని వరుసగా వ్యవహరింతురు. ౧. హనుమూలము. దీనిని జిహ్వమూలము-మృదుతాలుపు ననియు వ్యవహరింతురు. ౨. మూర్ధము. ౩. తాలుపు. ౪. దంతమూలము (ఊర్ధ్వదంతమూలము) క-ట-చ-త వర్ణముల యుచ్చారణమునందట్టి తాలుభాగములయం దొక్కొకదానిని ౧. జిహ్వ మూలము. ౨. మణవబడిన జిహ్వగ్రము. ౩. జిహ్వమధ్యము. ౪. జిహ్వగ్ర మును వరుసగాఁ దాఁకుట సంభవించును. కానఁ దాలుభాగము లాయా వర్ణ ముల వర్ణములకు స్థానములు, ఆయా జిహ్వభాగములు కరణములు.

పాణినీయులు కవర్ణాదులు కంఠ్యములనుట యుక్తమని తోచదు, కంఠము ముఖమంత్రమున కవ్యలిభాగము, దానితోడి యాభ్యంతర ప్రయత్న మసంభవము, కాన కవర్ణాదులను జిహ్వమూలీయము లనుటయే యుక్తము. ఉచ్చారణమున ముఖయంత్ర సంబంధ ముండమింకేసి, (తెఱవఁబడిన నోటినుండి నిశ్వాసము వెడలుటచే నవి జనించును) హకార వినర్గములను మాత్రము కంఠ్యము లనవచ్చును.

వవర్ణోచ్చారణమునఁ గ్రింది పెదవి మీఁది పెదవిని దాఁకుట సంభ వించును. కాన వానికిఁ గ్రింది పెదవి కరణము, మీఁది పెదవి స్థానము, ఇట్లు స్థానములను గరణములు స్పృశించుట సంభవించును గాన వర్ణాక్షరములకు స్పర్శములను పేరు సార్థకమగుచున్నది. అంతస్థముల యుచ్చారణమున స్థానము లను గరణము లించుక స్పృశించును గాన నవి యీషత్ స్పృష్టములు దుఃస్పృష్టములు ననఁబడును. ఉష్ణముల యుచ్చారణమున స్థానములను గరణ ములు తాఁకక సన్నిహితములై యుండఁగా సూక్ష్మరూప నిశ్వాసము వెలికి వచ్చును. కావుననే యవి హకారము తోపాటుగ సూక్ష్మము లనఁబడుచున్నవి. “అ-హ వినర్గముల స్థానము కంఠము (జిహ్వమూలము) ఇ య-శ వర్ణముల స్థానము తాలువు. ఉవర్ణమునకును నుపధ్వానీయమునకును (ఃప-ఃఫ) స్థానము మీఁది పెదవి, ‘ఋ-ర-ష’ లకు స్థానము మూర్ధము. ‘౪-ల-స లకు స్థానము దంతమూలము. ‘ఎ-ఏ-ఐ’ లకు స్థానములు కంఠతాలువులు, ‘ఒ-ఓ-ఔ’ లకు కంఠోష్ఠములు స్థానములు. వకారోచ్చారణమునఁ గ్రింది పెదవి మీఁది దంత ములను దాఁకుట, సంభవించునుగాన నది దంతోష్ఠ్య మనఁబడును.

ఐకారోచ్చారణమున ‘అ-ఇ’ అనునవియు, ఔకారోచ్చారణమున ‘అ-ఉ’ అనునవియును విశ్లిష్టావయవములుగా వేర్వేరుగా వినఁబడునట్లు సంధించియుండును. ‘ఏ-ఓ’ ల యుచ్చారణమున నవి ప్రశ్లిష్టావయవములుగా ననఁగా క్షీరసీరన్యాయమున మిశ్రితముగా సంధించియుండును. అట్లగుటంజేసి యా నాలుగచ్చులును, సంధ్యచ్చులని వ్యవహరింపఁబడును. (చూడు. ‘వ్యా. సం’ ౧౪—౧౫ విష. విస్తరము I, II ౧౪ విష.).

౧౭. VIII విష:—తొల్కాప్పియరును జాలవఱకుఁ బలుసంస్కృత వ్యాకరణముల రీతినె వర్ణోత్పత్తి విషయములను వివరించెను.

“ఉద్ది.....” (తొల్కా . ౮౩ సూ.) శ్వాసము నాభినుండి బయల్పెడలి ‘తల-కంఠము-హృదయము’ అనువానిలో నిల్చి “పల్లు-పెదవి-నాలుక-ముక్కు-మూర్ధము” అను వానిని దాఁకి వివిధ ధ్వని రూపముల నందును.

“మెల్లెలుత్తు.....” (తొల్కా. ౧౦౦ సూ.) “జ-ఇ-ణ-న-మ-స” అను నాఱును మృద్వక్షరములును ననునాసికములు ననఁబడును. ఇవియును బయిని వివరించిన స్థానములందె జనించునవైనను ముక్కునుండి వచ్చెడి శ్వాసముతోఁ గలసి తోఁచును.

“అవ్వటి.....” (తొల్కా. ౧౦౧ సూ.) = గొంతునుండి వచ్చిన శ్వాసము వలనఁ బైరీతిగా నచ్చులు పండ్రెండును ధ్వనించును.

“అవ (ఱ్ఱు) ట్టుల్.....” (తొల్కా. ౧౦౨ సూ.) = “అ-ఆ” అనునవి నోరు తెఱచి యుచ్చరించుటచేత జనించును.

“ఇ-ఈ-ఎ-ఏ-ఐ.....” (తొల్కా. ౧౦౩ సూ.) = “ఇ-ఈ-ఎ-ఏ-ఐ” అను నవి పలుకుటలోను నోరు తెఱవఁబడును. మఱియు నవి పై పంటియొక్క యడుగుభాగమును నాలుకయొక్క పార్శ్వములు తాఁకుటచే జనించును, (సృక్వ లిగిలిండుటచే జనించుననుట యుక్తము).

“ఉ-ఊ-ఒ-ఓ-ఔ.....” (తొల్కా. ౧౦౪ సూ.) = “ఉ-ఊ-ఒ-ఓ-ఔ” అను నైదక్షరములును బెదవులు గుండ్రముగా నగు నట్లుచ్చరించుటచేత జనించును.

“తత్తమ్.....” (తొల్కా. ౧౦౫ సూ.) = ఈ ప్రకరణములోఁ జెప్పఁ బడిన స్థానాదులలో నించుక మార్పులు గల్గునని చెప్పుదురు.

“కకార.....” (తొల్కా. ౧౦౬ సూ.) కకార జకారములు నాలుక యొక్క క్రింది (లోపలి) జిహ్వమూలభాగము మూర్ధముయొక్క యడుగు భాగమును గలియు నట్లుచ్చరించుటచేత జనించును.

“చకార ఇకారమ్.....” (తొల్కా. ౧౦౭ సూ.) = చకార ఇకారములు నాలుకయొక్క మధ్యభాగమును మూర్ధముయొక్క మధ్యభాగమును గలియు నట్లుచ్చరించుటచేత జనించును.

“టకార ణకారమ్.....” (తొల్కా. ౧౦౮ సూ.) టకార ణకారములు మూర్ధముయొక్కయు నాలుకయొక్కయు సగ్రములు కలియు నట్లుచ్చరించుట చేత జనించును.

“అణ్ణమ్.....” (తొల్కా. ౧౦౯ సూ.) = పై పంటియొక్క యడుగు భాగమును నాలుక యగ్రము వ్యాపించి బాగుగఁ దాఁకునట్లు నొక్కుటచేత “తకార నకారములు” జనించును.

“అణరి.....” (తొల్కా. ౧౧౦ సూ.) = నాలుక యగ్రము పైకిఁబోయి మూర్ధమును గాఢముగా నొక్కి తాఁకుటచేత ‘ఱ-స’ అనునవి జనించును.

“నునినా.....” (తొల్కా. ౯౧ సూ.)=నాలుక యగ్రము పయికిఁ బోయి మూర్ధమును నీవత్ స్పృష్టముగాఁ దాఁకుటచేత రకార అకారములు జనించును.

“నావిళింబు.....” (తొల్కా. ౯౨ సూ.)=నాలుకయొక్క పార్శ్వము లుబ్బి పయిపంటి యడుగుభాగమును నొక్కి తాఁకుటచేత లకారము పుట్టును. నాలుకయొక్క పార్శ్వము లుబ్బి మూర్ధమును దేలికగాఁ దాఁకుటచేత శకారము జనించును.

“ఇదల్.....” (తొల్కా. ౯౩ సూ.)=పెదవులు రెండును గలియు నట్లుచ్చరించుటచేత “పకార మకారములు” జనించును.

“పల్ ఇదల్.....” (తొల్కా. ౯౪ సూ.)=పై పల్లును పెదవియుఁ గలియునట్లుచ్చరించుటచేత వకారము జనించును.

“అణ్ణమ్.....” (తొల్కా. ౯౯ సూ.)=కంఠమునుండి బయలుదేరిన శ్వాసము మూర్ధమును జేరి యచట వ్యాపించుటచేత యకారము జనించును.

“చార్న్ దువరిన్.....” (తొల్కా. ౧౦౧ సూ.)=ఇతరాక్షరములను గూడియే కాని పల్కఁబడవని చెప్పఁబడిన మూఁడక్షరములును (ఇ-ఉ. ∴ = పొట్టివగు “ఇ-ఉ” లును, నాయ్ (త) దమును) దా మే యక్షరమునకుఁ బయిని నిల్చునో దాని యుత్పత్తిస్థానముననే జనించెడి స్వభావము గలవి.

పయిని వివరించిన తొల్కాప్పియరు వివరణమునకును సంస్కృత ప్రాతి శాఖ్యల వర్ణోచ్ఛారణ వివరణములకును నంతగా భేదములేదు. ఈ క్రింద వివరింపఁబడు కొన్ని యలంతివర్ణముల విషయమును మాత్రము కొంత విస్తరించి చెప్పవలసి యున్నది. “అ-అ-అ-న-చ-జె-” అను నక్షరముల విషయమునఁ గొంత విపులముగా వ్రాయఁబడుచున్నది.

౧౭. IX విష:—అకారము:—అకారధ్వని తమిళ మలయాళములలో నేఁటికిని బండితోచ్ఛారణమున వెలయుచున్నది. తమిళమున నది ‘ఘ్ర’ అను లిపిచే గుఱితింపఁబడును. నేఁటిసాధారణ తమిళ జనోచ్ఛారణమున నిది శకారముగఁ బల్కఁబడ నారంభించినది. ఇది యాంగ్లభాషలో ‘Pleasure’ అను శబ్దమందలి ‘Sure’ (షర్) అనుదాని వంటి ధ్వనితోఁ దమిళపండితులచే నుచ్చరింపఁబడుచున్నది. పల్గన్నడమునందును (ప్రాచీనకన్నడమున=హాళ గన్నడమున) నన్నయకు ముందఱటి తెల్లునందును నీ వర్ణముండెడిది. నన్నయ దీనితోడనే సంస్కృత వర్ణసమామ్నాయ పంచాశద్వర్ణపూర్తిని గావించెను. (చూ. ‘వై. పా.’ ౨౧౮—౨౪౫ విష. ౧౮౮ మొ. ౧౯౧-వ. విష). నన్నయ నాటి కచ్చాంద్ర శబ్దములందలి దీని యుచ్ఛారణము మాఱి “డకార-శకార”

రూపములఁ బరిణమించెను. అట్లగుటచేతనే నన్నయభట్టారకుఁడు దీని నచ్చాంద్రవర్ణమాలలోఁ జేర్కొనలేదు. పలుగన్నడమున నియ్యది విస్తృతముగా వ్యాపించి యున్నను హొసగన్నడమున (నవీనకన్నడమున) నశించి 'ళ' కారముగఁ బరిణమించినది. సంస్కృతమున నిది యీషత్ స్పృష్ట (దుఃస్పృష్ట) డకారముగఁ జెప్పఁబడియున్నను గాలక్రమమునఁ గొన్ని వేదశాఖలలో 'ళ' కారముగా నుచ్చరింపఁబడుచున్నది.

“త్రిషష్టి శ్చతుషష్టి ర్వా । వర్ణా శ్చమ్భు మతే మతాః । అను స్వారో విసర్గశ్చ । ౪ క ౪ పాచాపి పరాశ్రితౌ । దుఃస్పృష్టశ్చేతి విజ్ఞేయః । ౫ కారః పుతవవచ” (పాణిని శిక్ష).

“జహ్వమూలం తాలు చాచార్య అహస్థానం. డ (అ) కారస్యతు వేద మిత్రః.” (౯ సూ. ఋగ్వేద ప్రాతిశాఖ్య. ౧ పటలము ౩౮ పుట).

“అగ్నిమీ (లే) డే పురోహితమ్” (ఋగ్వే. ౧ అధ్య. ౧ వర్ణ. ౧ ఋక్కు. ౪౪ పుట) దీని సాయన భాష్యము:—అగ్ని నామకం దేవ మీడే (లే) స్తామి. ఈడ స్తుతే. ఇతిధాతుః. డకారస్య డకారో (అకారో) బహ్వచ్చా మధ్యేత్య సంప్రదాయః. తథాచ పఠ్యతే. అజ్ఞధ్యస్థ డకారస్య । డ (అ) కారం బ హ్వచ్చా జగుః । అజ్ఞధ్యస్థ డకారస్య । ఢే (అ) కారం వై యథాక్రమమ్”.

“ఏకనీడ (అ) మ్” (తై త్తిరీయారణ్యకము ౧౦ ప్రశ్నము. ౧ పన్నము.) “దేవపేడ (అ) నమ్” (తై త్తిరీ యారణ్యకము. ౧౦ ప్రశ్నము. ౬౦ పన్నము) (చూ. “వై. పా.” ౧౮౮ విష.) “డకారము స్పృష్టము. డకారమీషత్ స్పృష్టము” అనుభేదముతో ‘డ-డే’ లు పయిని లిఖింపఁబడెను. కొన్ని వేద శాఖల పాఠములం దిది డకారముగానె పఠింపఁబడుచున్నది. కొన్ని వేదశాఖలలో ‘ళ’ కారముగాఁ బఠింపఁబడుచున్నది. శకారమనఁగా ద్రావిడభాషలందలి తెల్లులోని గయ్యాళీత్యాది శబ్దములందలి ‘ళ’ కారమువంటిదిగ నుచ్చరింపఁబడుచున్నది. ఉదా:—ఈశనమ్ = (స్తుతి). హేళనమ్ = (పరిహాసము). మే.

పరిశీలింపఁగాఁ బ్రాచీనతమ కాలమున ‘డ’ కారమే అకారముగఁ బరిణమించి యుండుననియుఁ గాలక్రమమున నట్టి అకారము ‘డ-ళ’ పరిణామమందు చున్నదనియుఁ దోచెడిది. క్రీ. శ. ౧౯౫౩ సెప్టెంబరు—నవంబరుల ‘సంస్కృతి’ అను పత్రికలో శ్రీ భద్రరాజు కృష్ణమూర్తి యమ్మెగారు (వాల్మీకి - ఆంధ్రవిశ్వకళా పరిషత్తు - ఉపన్యాసకులు) నేటి పరిణామమును మాత్రము చూచి యీ క్రింది రీతిని వ్రాసిరి.

“అచ్చులమధ్య ‘ల’ కారము తెనుగులో డకార మగును” అని యొక ధ్వనిసూత్రమును జూపిరి” (౫ పు. సంస్కృతి. ౧౯౫౩ నవంబరు). (తమిళము లోని ‘ల’ కారము తెల్లన ‘డ’ కారమగునని వీరి తాత్పర్యము.) తమిళ మందువలెనే ప్రాచీన కర్ణాట ప్రాచీనాంధ్రములలో నీ వర్ణము వెలసి యుండెడిది. అది తెల్లన నన్నయనాటికిఁ గొన్నియెడల ‘డ’ కారముగాను గొన్నియెడల ‘ళ’ కారముగాను బరిణమించెను. హాసగన్నడమున ‘ళ’ కారముగాఁ బరిణ మించెను.

ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములలో విపులముగా నీ లకారముతోడి యచ్చాంధ్ర శబ్దములు వెలసియున్నవి. కాలక్రమమున నట్టి శబ్దములందలి లకారోచ్చారణ మంతరించి నన్నయనాటికిఁ డకార—ళాకారములుగా వెలసి నది. ఉదా.—ఏలు=ఏడు (సప్తసంఖ్య) నటచు=నడచు. మొ. (చూ. ఆం. భా. వి. ౨౦౯—౨౧౦ పుటలు) యుద్ధమల్లుని బెడవాడ శాసనమున ‘అటిపుట’ ‘అస్సి’ అనునవి లకార లిపితోఁ జూపట్టుచున్నవి. (చూడు. శాసనప్రతిబింబము. శాసన పద్యమంజరి. ౨ నెంబరు శాసనము. ‘ఆం. భా. చ. ౨౩౬ మొ. ౨౪౪-వ. పుటలు.)’ (చూడు. వై. పా. ౧౮౮ మొ. ౧౯౧ విష).

పటగన్నడమం దీ లకారము విరివిగా వెలసియున్నది. “డ-ట-త-త-ర-క్షళ” ముల చోట ‘ల’ కారమువచ్చి ‘అ ల’ మని వ్యవహరింపఁబడును.

“యస్తు డకారాదీనాం స్థానే ఆదిప్తః స ప్రాయేణ అటః. క్వచిత్ కుళశ్చ భవతి. (కుళ మనఁగాఁ గర్ణాటాచ్చిక శకారము) (అట మనఁగా లకారము) స్థానీచాత్ర ప్రాయేణ డకారః, ట-త-త-ర-క్షళాశ్చ (క్షళ మనఁగా సంస్కృత లకారముచోట నాదిప్తమగు శకారము. జలం=జళం మొ.) క్వచిత్ స్థానినోభవన్తి. తత్ర ట-త-త రేఫా స్సంస్కృత శబ్దగతావవ. న భాషాశబ్దగతాః. క్షళస్తు కార్ణాటిక ఏవ. సంస్కృతే తదభావాత్. డకారస్తు యథాలక్ష్యం ఉభయగతోఽపి స్థానీ భవతి.....డకారస్య తావత్ సంస్కృతే యథాః—నాడీ=నాటి. గాడీ=గాటి.....ఖడ్గం=ఖల్గం..... భాషాయాం యథాః—కాట్టిచ్చు (కాడు+కిచ్చు)=(అడవిలోని దావాగ్ని)... ..టకారస్య యథాః—ఘటికా=గటిగె.....ధాటీ=దాటితకారస్య యథాః—వీతికా=వీటిగె.....తకారస్య యథాః—ప్రతిహస్తం=పటిహత్తం... ..రేఫస్య యథాః—ఝల్లరీ = జల్లటి.....కూరం = కూట.....క్షళస్య యథాః—పులినమ్=(పుళినమ్)=పుటిల్. అర్గలమ్=(అర్గళమ్)=అగుటి..... భాషాయాం అవిహితస్తు నిసర్గసిద్ధో వ్యుత్పత్తి మనపేక్ష్య అనాదిశిష్ట వ్యవ

హారప్రసిద్ధ్యా ధాత్వవయపై నామావయపైవా, వర్ణః యోశకారః స ద్వేధా వ్యపదిప్తః, అటః—కుశశ్చేతి.....తత్ర కుత్యాది ధాత్వవయపై— అవగటియాది నామావయవో యో అకారః స అట ఉచ్యతే. అతిక్త స్సర్వఃకుశశ్చేతి.” (‘ఢోబహుళం’ (౧౪౦ సూ.) అను సూత్రపు వ్యాఖ్య.)

“క॥ కృతిమార్గదోషుంటు టకా । ర తకార తకార కేఫ దెడగం బహుళ । స్థితియం క్షశక మవభ్రం । శ తెయొ ళ్సు కవీంద్రరిందె అటదాదేశం ॥ ౨౧. (కేశవపండితుని శబ్దమణి దర్పణము).

౧౭. X విష:—పయిని వ్రాసిన రీతిని క్షశ మనఁగా సంస్కృత శబ్ద గత లకారముచో వైకల్పికముగా సార్వత్రికముగా నాదేశింపఁబడిన జళాది శబ్దగత శకారము.

“లోళః. (వృత్తి)=లకారస్య శకారాదేశో వా భవతి. ప్రయోగః— జల=జళ. తిల=తిళ. ఫల=ఫళ. కుల=కుళ. అలి=అళి. వ్యాఖ్య:—“..... అయమేవ క్షశ వ్యపదేశ భావః.” (కర్ణాట శబ్దా-౧౩౯ సూ). లకారమును శకారముగా నుచ్చరించుట ద్రావిడ వ్యావహారిక భాషలలోఁ జాలకాలము క్రిందఁగియుండియు విస్తరించియున్నను బ్రాచీన ప్రామాణికు లద్దాని నవభ్రంశో చ్ఛారణముగా నుపేక్షించిరే కాని యాదరింపలేదు. కావుననే యీ పాక్షిక శకారవిధి నాగవర్త కర్ణాటభాషా భాషణమునఁగాని కేశవ పండితుని శబ్దమణి దర్పణమునఁగాని సూత్రింపఁబడలేదు. మకరంద వ్యాఖ్యాతయు దీనిని సంస్కృత రూపముగా నంగీకరింపలేదు. “క్షశస్తు కర్ణాటక ఏవ-సంస్కృతే తదభావాత్” (కర్ణాట శబ్దా. ౧౪౦ సూత్రపు మకరంద వ్యాఖ్య) అని వచించి యున్నాఁడు. తెల్లనందును నప్పక వ్యహోబలపండితా ద్వర్వాచీనులే యట్టి శకారోచ్ఛారణమును సంస్కృత శబ్దములం దంగీకరించిరి కాని ప్రాచీన సమ్మతముకాదు.

సీ॥ ఏకనీళము దేవహేళనంబు నటంచు యాజుషామ్నాయంబునందు లేదొ ।

కాళ నాళ వ్యాళ గోళ హింతాళంబు లనుచు సంస్కృతభాషయందు లేదొ ।

గయ్యాళి త్రుళ్ళు నంగళ్ళు వజ్రపుతళ్ళు తాళి యటంచు నాంధ్రమున లేదొ ।

ఫాళం బెఱుంగని కూళ విరాళి పిసాళించు ననుచు దేశ్యమున లేదొ ॥

.....”(అప్పక. ౨ ఆ. ౫౦ వ). ప్రాచీనులగు నన్నయాధర్వణాదు లిట్లుప్పక వ్యాదులవలెఁ గలగాయపులగముగను నసంగతముగను వచించి యుండలేదు. ఏకసీశ దేవహేళన శబ్దములలోని శకార మర్వాచీన రూపము. అచటి ప్రాతి శాఖ్య సమృత ప్రాచీన రూపములు “డ=ట” అను దుఃస్పృష్ట డకారవంత ములు. ఇది కన్నడములోని “అట”మున కభిన్నము. “గయ్యాళి కూళ” మున్నగు వానిలోని శకారము ద్రావిడ మూర్ధన్య శకారము. ఇది కర్ణాటము లోని “కుళము”న కభిన్నము. కాళ నాళ వ్యాళ గోళ హింతాళాదులలోనిది మూర్ధన్య శకారము కాదు. అది దంత్యమగు నలఘు లకారము. ఇది తలమీఁద బొట్టు నిల్చిన లకారముతో గుర్తింపఁబడినది. ఉదా:—కాలము-నాలము-మొ. ఇది కర్ణాటములోని క్షళమున కభిన్నము. ‘అంగళ్ళు’ మున్నగు వానిలోని బహువచన లకారము సైత మలఘు లకారమే. (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౧౯౯ విష.) ఈ విషయమున “లఘువోలఘువశ్చేతి / ద్వేధాస్తస్థా నిద్వద్ధి శాస్తారః” అను కారికతో భట్టారకుఁడు వచించెను. దంత్య లకారముయొక్క యశిధి లోచ్చారణమే యలఘు లకార మగుటంజేసి యది వర్ణాంతరము కానేరదు. (చూ. వ్యా. సం. ౧౧ విష. ౧౨ విష.) ఇట్టి యలఘు లకారమునకు నన్న యభట్టు “దంత్య చజౌ గురు ర తౌచ బిస్తుయతౌ” అని (చూ. వ్యా. సం. ౨౯ II విష.) లిపిని గల్పించినను నట్టి లిపి వాడుక కెక్కడయ్యెను. కావుననే యలఘు రేఫము ‘అ’ అను నాకారముతోఁ బ్రాచీనాంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపితో వ్రాయఁబడుచున్నది. అలఘు లకారమునకు లిపి యాంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపిలో లేమింజేసియు నుచ్చారణ సాన్నిధ్యముండుటంజేసియు నద్దాని నాంధ్ర కర్ణాట సాధారణ లిపిలోని మూర్ధన్య శకారముతోనె వ్రాయుచున్నారు. ఇట్లుగుటచే నయిత మట్టి యలఘు దంత్య లకారమునకు ద్రావిడ మూర్ధన్య శకారోచ్చారణము బలపడినది. కాని దంత్యమగు నలఘు లకారమును మూర్ధన్య శకారముగాఁ బలుకుట గాని దాని లిపితో లిఖించుటగాని యది వర్ణాంతర మనుటగాని కేవలము పొరపాటు. (చూ. ౧౭ VII విష.) (వ్యా. సం. ౧౨ విష.).

పయి నుదాహరించినరీతిని ద్రావిడభాషలలో-“ళ-డ-ట-ర-అ” అను వానికిఁ గల యుత్పత్తిస్థాన సాన్నిధ్యమునంజేసి వానికి విపర్యాసములు పెక్కు గల్గసాగెను. అట్టి విపర్యాసము లీ క్రింది పట్టికలో నరయునది.

౧౭. XI వివ:—అ కారవ్యత్యాసములఁ దెల్పు పట్టిక - అనఁగా డ - శలుగా మాటిన కొన్ని స్థలములు.

తెల్లు	తమిళ	కన్నడము	సంస్కృ	అర్థాదులు
ప్రాత	పరిమై	వరి. హళ	ప్రాజ్ఞో	ప్రాచీనము
తమిళము } తమిళము }	తమిల్	...	ద్రావిడ	అజనము
క్రొవ్వ	కొలువు
ప్రాద్దు	పొలుదు	పొల్లు	బ్రధ్న	...
క్రిందు	క్రీల్
ఏడు	యాణ్	ఏలు	...	పత్సరము
ఏడు	ఏల్	ఎలు	...	స్తవ సంఖ్య
కూడు	కూల్
పాడు	పాల్	పాల్	...	చెడిపోవు
కోడి	కోటి	కోటి	కుక్కుటము	...
ఊడిగము	ఊటియమ్
గడ	కల్లై
కూట=కూర	...	కూటం
తాడు	...	తాల్	తాళ	...
గడియ	...	అగుల్	అర్గళమ్	...
చోడులు	చోటర్	చోటర్	చోళః	...
దాడి	...	దాటి	ధాటి	దండయాత్ర
ఆవగళము	...	ఆవగటియం
ఆశువారు	ఆత్వార్	ఆట్వర్
ఉంబళి	ఉమ్మళమ్	ఉంబటి	...	మంత్రాళా
ఎడ్లు - ఎద్దులు	ఎట్టుగళ్	ఎరుదుగళ్
తాళము	తాల్	తాళ	...	బీగము
తొళసి	తుతాల్	తోణచి	తులశీ	...
కూళ	కూలై (పొట్టి)	ఖూళ	క్రూరః	...
గుళిగ	కుళిగై	గుటిగ	ఘటికా	...
తావళము	తాల్ వడము
తాళిక	తాల్ (వహించు)	తాళి (ధరించు)	...	ఓర్పు
పాళ	పాళై (గల)	పాళై	...	పూలగుత్తి
మళిగ	మళిక్కై	మటిగ	మఠికా	...
అక్కట	అక్కటై	అల్ కటు
కోడు	కూటి	బియ్యము చెఱుంగు
చినుంగు=చిఱుంగు	కిటి
మోకాలు	ముఱ్ఱాల్	మోకాళ్
మ్రోగు	ముటంగు	మొటంగు	మృదంగః	...
నలువది	నాల్పుదు
ఒళవరి	ఉళవటి	ఉళవటి	...	మర్తజ్ఞాడు

౧౭. XII విష:—అకారము:—తెల్లన సంతస్థములు లఘువులనియు నలఘువులనియు రెండు విధములు. సంస్కృతమందు యవలకు లఘులఘు భేదమున్నను నట్టివాని లఘుతకుఁ బృథగ్గణనము లేదు. ప్రాతిశ్ఛాఖ్యల పద్ధతిని బట్టి చూచినను లఘువులఘువులకుఁ జర్మోత్పత్తి స్థానకరణాది భేదములేమింజేసి పృథగ్గణనము నమ్మతముకాదు. కావుననే యచ్ఛాంధ్రమున నన్నయభట్టారకుఁడును నలఘు రేఘమును నలఘు లకారమును వర్ణమాలలో వేఱుగ గణింప లేదు. తొల్కాప్పియరు నాఁటికి 'అ' కారోచ్ఛారణమున స్థానకరణ భేదము వెలయుచుండుటంజేసి యాతఁడద్దానిని వర్ణసమామ్నాయమున వేఱుగ గణించెను. తమిళమున అ శలు మూర్ధన్యములే కాని వానికి దంత్యతలోని యలఘూచ్ఛారణము లేదు. లఘూచ్ఛారణ మనఁగా వర్ణోచ్ఛారణమున స్థానకరణ శైధిల్య మాత్రమే. “యస్యోచ్ఛారణే జిహ్వ గ్రోపాగ్ర మధ్య మూలానాం శైధిల్యం స లఘూచ్ఛారణః” (సి-కా). ఆంధ్రకర్ణాట సాధారణ లిపియందు 'అ' అను రీతిని అకారము వ్రాయఁబడును. తమిళమున 'అ' అనునది దాని లిపి. అకారమున కలఘు రేఘోచ్ఛారణము ద్రావిడ భాషలలో నర్వాచీనముగఁ గల్గినది. తొల్కాప్పియరు నాఁడు అకారము—'అత' లకు మధ్యస్థమగు నుచ్ఛారణము గల్గియుండెడిది. కావుననే ద్రావిడభాష లన్నిటియందును బ్రాచీన కాలమున 'ర అ' లకు యతిప్రాస మైతిలేదు. కాలక్రమమున అకారమునకు ద్విత్వము లేనపుడు ద్రావిడ భాషలన్నిటియందును నలఘురేఘోచ్ఛారణము గల్గినది. వరుషములకు సరళోచ్ఛారణము వలెనే యీ యలఘురేఘోచ్ఛారణ మర్వాచీనముగ అకారమునకుఁ గల్గెను. ద్విత్వమున్నపుడును నేటి తెల్లనందును గర్ణాటమందును అకారమున కలఘురేఘోచ్ఛారణమే వెలయుచున్నది. తమిళ మలయాళములందు ద్విత్వ అకారము 'ట్ట' అను రీతిగఁ బండితులచేఁ బల్కఁ బడును. సాధారణులు ద్విరుక్త అకారమును తకార ద్విత్వమునువలె నేఁడు పలుకుచున్నారు. కర్ణాటమున—“గిట్టనె=గిట్టుమను ధ్వని. తిట్టనె=త్వరగా” అను రెండు శబ్దములు మాత్రమే అకార ద్విత్వము గలవి చూపట్టుచున్నవి. తక్కిన అకార ద్విత్వముండఁదగిన చోటులందెల్ల 'త' కార ద్విత్వమే ప్రాచీన కర్ణాటమున వెలసియున్నది. నవీన కర్ణాటమున అకారము చోట లఘురేఘోచ్ఛారణమే సంభవించియున్నది. 'ర-అ' ల విషయమున నాంధ్రులు చేసిన పరిశ్రమము నారచించినవై యాకరణ పారిజాతమునఁ గననగును. (చూడు. వై. పా. ౩౮౦ మొ. ౫౨౨-వ. విష).

౧౭. XIII విష:—నేటి తమిళ మలయాళములలో అకారము కర్ణాటాంధ్రములందువలెనే ద్విత్వము లేనపు డలఘురేఘముగా నుచ్ఛరింపఁబడుచున్నను నిది యర్వాచీన స్థితియనియుఁ బ్రాచీనకాలమున ద్విత్వావస్థయందే

కాక ద్విత్వము లేనపుడు సైతము అకారము 'టత' లకు మధ్యస్థమగు నుచ్చారణమే కల్గియుండెడి దనుట నిశ్చయము. కావుననే కకారాదులతో పాటుగ 'ఁ'కారము పరుషమనియు దానికిని 'క'కారాదులకు వలెనే యనునాసికము 'స' అను మూర్ధన్యము గలదనియుఁ జెప్పఁబడెను. "వల్లెలుత్తు..." (తొల్కా. ౧౯ సూ.) = 'క'చటతవఱ' అనునవి పరుషములు. "మెల్లెలుత్తు..." (తొల్కా. ౨౦ సూ.) = 'జ-ఇ-ణ-న-మ-స' అనునవి వరుసగాఁ బై పరుషముల యనునాసికములు. ఇంత యేల! వెనుక నుదాహరింపఁబడిన తొల్కాప్పియ మందలి వర్ణోత్పత్తి సంప్రదాయమునందు, అకారమును దాని యను నాసికమగు 'స' అను మూర్ధన్య నకారమును స్పృష్ట ప్రయత్నము (గాఢముగా వర్ణోత్పత్తి స్థానమును గరణము తాఁకుట) గలవనియు 'ర-ట' లీషత్ స్పృష్ట ప్రయత్నము గలవనియు ౯౪—౯౫ సూత్రములలోఁ దొల్కాప్పియరు చే స్పష్టముగా సూత్రింపఁబడెను. ద్విత్వావస్థలో నొక రీతిగను ద్విత్వము లేనపుడొక రీతిగను అకారమును బలక-వలెనని యెచ్చటను నెంతమాత్రమును జెప్పఁబడలేదు. మఱొక వింత! నేఁడు ద్విరుక్త అకారము నుచ్చరించునపుడు "ట్ట" అను రీతిని "టకారద్వయ రేఫసంయుక్తముగాఁ గొందఱు పలుకుదురు. అందు రేఫోచ్ఛారణము తమిళ మలయాళ సంప్రదాయ విరుద్ధము. టకారద్వయోచ్ఛారణము సైతము తొల్కాప్పియ సమ్మతము కాదు. టకారోచ్ఛారణ సాన్నిధ్యమున నట్టి టద్విత్వమువంటి యుచ్చారణము నేఁడు వెలసినది. '౧౧ ౧౧' అని యిట్లు అకార ద్వయమునె వ్రాయుచు నేటి తమిళ పండితులును 'ట్ట' అను రీతిగ దాని నుచ్చరింతురు. విద్వాన్ - వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు ౯-౨-౫౨ తేదీ జాబులో 'ట్ట' అను రేఫ ఘటితోచ్ఛారణము తమిళమండేకాక మలయాళ మందును లేదని వ్రాసిరి.

అకార ఘటిత శబ్దములలో 'ట' కారస్థితికిఁ బ్రాచీనములగు నిదర్శనములు గన్పట్టుచున్నవి. తమిళమునః—కూఱు=(చెప్ప). కూఱు=(మాట). దీనిని పండితులు 'కూట్టు' అని పలుకుదురు. ఊఱు=(నీరూఱు). ఊఱు=(ఊట). దీనిని "ఊట్టు" అని తమిళ పండితులు పలుకుదురు. ఆఱు=(నది). ఆఱై=(నదిని). దీనిని తమిళ పండితులు "ఆట్టై" అని పలుకుదురు. ఆఱు సీర్ (ఏటి సీరు). ఆట్టు సీర్ అని పండితుల పలుకుబడి. పెఱు=(ప్రసవించు). పెఱు=(ప్రసవించినది). 'పెట్ట' అని పలుకుదురు. కుట్టి=(పొట్టి మొఱుడు). దీనిని "కుట్టి" అని పలుకుదురు. చిఱు+ఎలి=చిఱైలి=(చిఱైలుక). 'చిఱైలి' అని పండితులు పలుకుదురు. కుఱు+ఉయిర్=కుఱుయిర్=(హస్తాచ్చు). దీనిని "కుట్టుయిర్" అని పలుకుదురు.

అంధ్రకర్ణాటములందును బ్రాచీనకాలమున అకారము 'టత' మధ్యస్థాచ్చారణమే కల్గియుండెడిదని తోచెడిది. కావుననే అకార ఘటితశబ్దములు కొన్ని టకారవంతములయి తెల్లన వెలయుచున్నవి. తెల్లు:—ఊటు = (నీరూటు). దీనినుండి 'ఊట' అను కృదంతరూపము వెలయుచున్నది. "చిటు + ఎలుక = చిట్టెలుక. కుటు + ఉనురు = కుట్టునురు" మున్నగు సంధి రూపములును బ్రసిద్ధములయి యున్నవి.

కర్ణాటమున అకార ద్విత్వముండవలసిన చోటలయందెల్ల "త" కారద్విత్వము వెలయు చున్నది. ఉదా:—గిటు = (భావించు) + తమ్ = (భూతార్థకము) = గెత్తం = (భావించెను). కిటు = (వ్యవహితమగు) + తమ్ = (భూతార్థకము) = కిత్తం = (వ్యవహితమయ్యెను). కిటు + అడి = కిత్తడి = (వ్రతి). (ఇట "కిట్టడి = కిట్టడి" అని కాలేదు). కిటు (కిటిదు) + ఎసళ్ = కుత్తెసళ్ = (చిన్న పుష్పదళము). (ఇట—"కుత్తెసళ్ = కుట్టెసళ్" అనికాలేదు).

పయి సందర్భమును బట్టియు వెనుక నుదాహరించిన తొల్కాప్పియము లోని వర్ణోత్పత్తి సంప్రదాయములోని 'అ-ట-త' అను వానిని సంబంధించిన విషయములను బట్టియు 'అ' కారము ప్రాచీనకాలమున 'టత' మధ్యస్థాచ్చారణము గల్గియుండెడిదనియు నాంధ్ర కర్ణాటములందు సయితము పురాతన కాలమున అకారము "ట-త" మధ్యస్థాచ్చారణమే కల్గి యుండెడిదనియుఁ గాల క్రమమున ద్రావిడభాషలందు సరళోచ్చారణ మర్వాచీనముగ విస్తరించినట్లే అకారమునకు రేఫోచ్చారణము గల్గినదనియుఁ దోచుచున్నది. వెనుక నుదాహరించిన తొల్కాప్పియ వర్ణోత్పత్తి సంప్రదాయములోని (౧౭ VIII విష. చూ.) "ట-త-అ" అనువాని సాన్నిధ్యమే పై మార్పులకు మూలమని యెఱుంగునది.

నాకుఁ దమిటోపదేశకులును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునఁ బ్రాచ్య భాషా పరిశోధన కక్ష్యలోఁ దమిట పండితులై యుండి విశ్రాంతిఁ గొన్నవారును దమిట మలయాళాంధ్ర విద్వాంసులు నగు విద్వాన్ వే. (వేంకటాచల) వేంకట రాజులు రెడ్డిగా రీ విషయమున నీ క్రింది రీతిని వ్రాసియున్నారు.

"అకారమునకు నేటి యుచ్చారణమే (అఘరేఫోచ్చారణమే) యాది కాలమునందును నుండినయెడల దానిని పరుషములలో నెంచియుండరు. అకారము 'ట-త' లకు మధ్యస్థలమునఁ బుట్టుచున్నది..... అఱవమున అకారద్విత్వముగల శబ్దములు తెలుఁగులో 'ట' కార ద్విత్వముతోను, గన్నడ మున 'త' కారద్విత్వముతోను వెలయుచున్నవి. ఇప్పుడు అఱవమునందును 'త'కారద్విత్వముతోనె యవి వ్యావహారికభాషయం దుచ్చరింపఁబడుచున్నవి.

‘క-చ-ట-త-ప’ లకు సరళోచ్చారణము కాలక్రమమున వచ్చినట్లే అకారమున కును (ఆంగ్లమునందలి ‘క్’ అనుదాని యుచ్చారణము) సరళోచ్చారణము (అ లఘురేఫోచ్చారణము) పలుకబడిలో వచ్చినదని నా నమ్మకము.....మల యాశమునందును.....ద్విత్వ అకారమును నేడు ‘ట్ట’ అనుదానివలెనే యుచ్చరింతురు. ఏక అకారమును (ద్విత్వములేని అకారమును) మన ముచ్చరించునట్లే (అలఘురేఫోచ్చారణముననే) యుచ్చరింతురు. (౧౪-౧౧-౧౯౫౧ తేది). “ట్ట” అనుదానిలో రేఫోచ్చారణము (“ట్ట” అనురీతిది) మలయాశము నందును లేదు” (౯-౨-౧౯౫౨ తేది). అని వ్రాసిరి.

పయి సందర్భమునుబట్టి యీ క్రింది కాల్డువెల్లుగారి వ్రాత సరికాదని విశదమగుచున్నది. “అటవమున అకారవిషయమున సైత మొక నియమము గలదు. అద్విరుక్త అకార మలఘురేఫముగను, ద్విరుక్త అకారమును ‘ట్ట’ అనుదానినిగాను బలుకుదురు” (Which is pronounced as ‘t’ when single and like “ttr” when doubled.) (కాల్డు. ౧౩౯ పుట). “కుట్టుసురు-చిట్టెలుక మొదలయిన పదములయందు “కుట్టుసుర్-చిట్రిలై” మొదలైన రూపములు తమిళమునఁ గనుపట్టుచుండుటచేతను.....” (ఆం. భా. వి. ౩౨౪ పుట). ఈ వ్రాత యింకను బ్రామాదికము. ఇందనావశ్యకమగు రేఫసంయోగమేకాక అకారద్విత్వాభావమును గన్పట్టుచున్నది.

అకార విషయమునఁ బైరీతిగల యుచ్చారణ విశేష ముండుటచేతనే ప్రాచీన ద్రావిడభాషా పండితులు రజలకు యతిప్రాసమైత్రి సంగీకరింపని వారైరి. (చూ. వై. పా. ౩౮౦ మొ. ౩౮౩-వ విష.).

౧౭. XIV విష. ‘ర ఆ’ యతిప్రాస మైత్రి నిషేధము. ఉభయరేఫ ఘటిత శబ్దాంగీకారము:—

కాలక్రమమున ద్రావిడభాషలందలి అకారమునకు ‘టత’ మధ్యస్థోచ్చారణము నశించి యలఘురేఫోచ్చారణము విస్తరించుటయే కాక తెలుఁగున “ర ఆ” ల లఘులఘుతాభేదము సైతము క్షీణింప నారంభించుటచేత నన్నయ తర్వాతి తిక్కనాదులు వాని యతిప్రాస మైత్రిని బ్రయోగింప నారంభించిరి. కాని “నాన్యేషాం వైధర్మ్యం | లఘులఘూనాం రయోస్తు నిత్యం స్యాత్” అని భట్టారకుఁడును, “అనయో స్సంగతిం యస్తు | కరోతి కవితా కృతా | అస్యా అత్యస్త దుష్టత్వా | ద్దుష్కవి స్సహి కథ్యతే” అని ద్వితీయాచార్యుఁడును (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౫౮ విష.) నిరసించియుండుటచేత నట్టి దోషమును దిక్కయజ్ఞాదులందు నిల్పుట కాంధ్రలాక్షణికులు సమ్మతింపక గొప్ప పరిశ్రమచేసి యట్టి “ర ఆ” మైత్రి ఫలములనెల్ల మహాకవి ప్రబంధములనుండి

వెదకి తీసి యట్టి శబ్దములం దుభయ రేఫస్థితి సంగీకరించి సమర్థించిరి. ఉచ్చారణ భేదమువలన నట్టి యుభయ రేఫస్థితి సంభవింపవచ్చునని ద్వితీయాచ్చార్యుఁ డీ క్రింది రీతిని వచించెను “లఘు ర్భవే ద్దురుః కుత్ర । చి ద్దురుశ్చ లఘు ర్భవేత్ । ఉచ్చారణ స్య కల్ప్యత్వా । స్ని దాసం తత్ర సద్వచః” (వ్యా. సం. ౫౮ I విష).
ఉదా:—

క॥ చేతఁగొని యుప్పు నమలుట । రాతి పయిని నుప్పు గొనుట రాత్రి
దధిమధూ । పేతంబుగఁ గుడుచుట ధ । ర్తేతరములు రేయి నక్తు వెగ్గు
నరేంద్రా ॥ (ఆను. ౮ ఆ. ౧౧౦).

క॥ నాయుల్ల మరయ నినుమో । త్రాయో కా కిట్లు రూపఱక విన
నేర్చెన్ ।(భీష్మ ౩ ఆ. ౪౧౯ వ).

ఆ. వె.....అధిక భక్తి । నెఁగి ప్రియము పలికి తెరు విత్తు రిట్టిద ।
.....(ఆది. ౭ ఆ. ౧౧౨ వ).

క॥ ఎఱఁగిన నప్పెను ప్రేగున । విఱుగుటయును శాఖ
(ఆను. ౧ ఆ. ౨౩౭).

ఆంధ్రమహాకవి ప్రబంధ వాజయ మహాసముద్రమును మధించి యందలి ప్రయోగములను బట్టి—(౧) కేవల రేఫఘటితాచ్చిక శబ్దముల పట్టికను—
(౨) కేవల అకార ఘటితాచ్చిక శబ్దముల పట్టికను (౩) నుభయ రేఫఘటిత శబ్దముల పట్టికను నాంధ్రలాక్షణికు లేర్పఱిచి యున్నారు. తమిళ కర్ణాటములం దిట్టి పరిశ్రమము జరిగియుండలేదు. ఆంధ్ర లాక్షణికులు చేసిన యట్టి పరిశ్రమము నారచించిన వైయాకరణ పారిజాతమున సవిమర్శముగా విస్తరించి ప్రదర్శింపఁబడెను. (చూ. ‘వై. పా.’ ౩౦౮ మొ. ౫౦౨ వ. విషయములు).

౧౭. XV విష:—తమిళ మలయాళములందలి ద్విత్యేతర స్థలములలోని అకారములకును నాంధ్ర కర్ణాటములందలి ద్విత్యాద్విత్య స్థలములలోని అకారములకును ‘ట త’ మధ్యస్థోచ్చారణము మాసిపోయి యలఘురేఫోచ్చారణమే నేటికి వెలసియుండుటచేతను, గొన్ని శబ్దములలోని అకారమున కట్టి యలఘు రేఫోచ్చారణము సయితము సన్నగిల్లి, వానియం దుభయరేఫోచ్చారణము విస్తరిల్లుటచేతను నాటికి—నేటికి—‘ర ఱ’ ల యుచ్చారణమునందలి లఘులఘు తా భేదము సైతము క్షీణించుట మూలమున ద్రావిడ శబ్దములందు రేఫ అకార వ్యత్యాసము గన్పట్టసాగెను. నారచించిన వైయాకరణ పారిజాతము ౪౫౨ విషయమున ద్రావిడ భాషలలోఁ బరస్పర సంబంధముగల రేఫ అకార ఘటిత శబ్దముల పట్టిక చూపఁబడెను. అట్టి పట్టికనుండి కొన్ని శబ్దము లిటఁ బ్రదర్శింపఁబడుచున్నవి.

ర ఆ ఘటిత పరస్పర సంబంధ యుత ద్రావిడ శబ్దములు

తెలుగు	అర్థము	తమిళము	కన్నడము
అక్క-అ	అపేక్ష	అక్క-తై	అల్ కల్
అర	సగము	అరై	అరె
అఱ్ఱ = అఱ	సగము. పెత్తెలో నగు వాని భాగము	అఱై (గది)
అఱగొఱ	న్యూనత	అరైకు-తై
అఱచు	ధ్వనిచేయు	అఱై (కొట్టు)	అఱుచు
అఱవము	తమిళము	అరువా—అరువర్
అఱు	క్షయించు	అఱు.	అఱు
అఱుగు	జీర్ణించు	అరుగు (క్షయించు)	అఱు = (నశించు)
అఱువది	షష్ఠి సంఖ్య	అఱువదు	అఱువత్తు
ఆఱు	ఉపశమిల్లు	ఆఱు = ఆఱు (ఆట్టు)	ఆఱు (ఘోషణ)
ఆఱు	షట్ సంఖ్య	ఆఱు	ఆఱు
ఇరులు	చీకటి	ఇరుళ్
ఇఱుకటము	ఇఱుకు చోటు	ఇఱుకు (గు) (ఘనీభవించు)	ఇడికిటి (నిబిడము)
ఈడేఱు	సిద్ధించు	ఈడేఱు	ఈడేఱు
ఊఱు	లక్ష్యపెట్టు—తగు	ఊఱు (వర్ధిల్లు)	ఊఱు (వర్ధిల్లు)
ఊటిది	దార్ధ్యము	ఊఱుది
ఊటియు	వర్షమున నిల్లుకాఱు	ఊ-తై (వర్షించువు)	ఒ-తై (వర్షించువు)
ఊఱుము	గర్జించు. గర్జనము	ఊఱుము (గర్జించు గర్జ నము—పిడుగు. పంది యఱుచు)
ఊగుఱు	ప్రాణము	ఊయిర్	ఊసిర్
ఊఱు	నీరూఱు	ఊఱు—ఊఱు (ఊట్టు) = (ఊట)
ఎదురు	ఎదిరించు	ఎదిర్	ఎదిర్
ఎఱుగు } ఎరగు }	దిగు—మొక్కు	ఇఱుక్కు (దిగు)
ఎఱక	పక్షి తొక్కు	ఇఱకు	ఎఱంకె
ఎఱచి	మాంసము	ఇ-తైచ్చి
ఎరవు	యాచితకము	ఇరవు
ఎఱుగు	తెలియు	అటి	అటి
ఎఱు	నది	యాఱు
ఒఱగు	వ్రాలు	ఊఱుక్కు (నిద్రచే దూగు)	ఒఱంగు = (వ్రాలు)

తెలుగు	అర్థము	తమిళము	కన్నడము
<u>ఒంటు</u>	దుశ్శీలాఁడు	<u>అరట్టన్ = అరట్టు</u> (దుశ్శీలము)	ఒంట = ఒంటు (దుశ్శీలత)
ఒఱ	ఖడ్గ కోశము	ఉఱై	ఒఱై
ఒరయు	రాయు	ఉరాయ్
ఒఱలు	మోఁగు, విలపించు	అరట్టు (ట్టు) (రోద నముచేయు)	ఒఱలు (రోదన శబ్దము చేయు)
కఱ	నలుపు	కఱై	కఱై
కరఁగు-కఱఁగు (ద్విరేఖ వర్ణ దర్పణము)	ద్రవించు - కరఁగించు	కరై	<u>కఱఁగు</u> (ద్రవించు)
కఱచు	నేర్చికొను, కొలుచు	కఱి
కఱి = కఱియ	నలుపు	<u>కరియ</u> (నల్లని) <u>కరిదు</u> (నల్లనిది)	కఱిదు = (నలుపు)
కాఱు	స్రవించు-వర్షించు	<u>కార్</u>	కఱై
కారు	నలుపు-వర్షకాలము	<u>కార్</u> (మేఘము - వర్ష కాలము)
క్రిక్కిఱియు	మిక్కిలి యిటుకుగా నుండు	క్రిక్కిఱి=(సంకట స్థితి)
కుఱు	కుఱుచది-పొట్టిది	కుఱిదు (పొట్టిది)	క్రిఱుదు = (అల్పము) సమాసమున “కుఱు”
కుఱఁగలి	సమీపము	కుఱుగల్ = సమీపించు) -పొట్టిదగు)
కురులు	ముంగురులు	కురల్
<u>కుఱులు</u> -(అప్పకవి) }	తొడ	కుఱుక్కు
కుఱువు	చిన్న ప్రాణము	కుఱై (కొఱఁత)	కొఱతె (కొఱఁత)
కొఱప్రాణము	కార్యమునకు, చతుర్థి	కుఱై (కార్యము)
కొఱకు	విభక్తి వర్ణకము	కుఱై	కొఱతె
కొఱఁత	తక్కువ	కుఱవన్	కొఱవ = (నీచ తక్కు రుఁడు)
కొఱవ	ఒక తక్కువ జాతి	కఱి	కుఱుకు
కొఱుకు	కఱచు	<u>కోరై</u> (పల్లు = వక్ర దంష్ట్రము)	కోఱై = (పల్లు)
<u>కోఱ</u>	దంష్ట్ర	గఱి
గఱి	పక్షి టెక్క-ఆకు	

తెలుగు	అర్థము	తమిళము	కన్నడము
గజిక	పచ్చగడ్డి	అటుకు	కఱంకె
గీటు	గోళు	కీటు, కీటు (ట్టు) = (గీత)
గుఱుతు	గుర్తు, చిహ్నము	కుటిష్ట
గుటి	లక్ష్యము	కుటి
గుటిచి } గుటించి }	గుటించి	కుటిత్తు	కుటితు
గుఱు, గుఱు	గుఱుక	కుఱుట్టె
గొఱ్ఱియ—గొఱ్ఱె	గొఱ్ఱె	కొఱి	కుటి
గొఱుగు	క్షౌరము చేయు	చిఱై
చేటి	కొండచేటియ	చరివు
చిఱు	చిఱుత = చిన్న	చిఱు	కిటిదు
చిఱుత	చిఱుత పులి	చి ఱు తె (నవ్య శబ్దము)
చూఱ	కొల్ల	చూఱై
చెఱ	కారాగృహము	చిఱై	సెఱ
చెఱుచు	చెడఁజేయు	చెఱు = (అడ్డగించు —కోపగించు)
చెఱువు	సరస్సు = తటాకము	చిఱై	కెఱ
చెరువు	గుచ్చు = ముఱుచు (పువ్వులు మొ.)	చెరుకు
చేర	ప్రసృతి	చితాజ్కై
చూఱ = చోఱ	మత్స్యము	చుఱ = చూతా
జోఱు	వాన కురియుటలోని ధ్వని	సోఱు = (జలపతనము)
తఱుగు	ఖండించు	తఱి	తఱి
తాఱు	మఱుగుపడు	తాఱుంతట్టు = (సంచ రించు)
తాఱుమాఱు	విపర్యాసము	తాఱుమాఱు	తాఱుంతట్టు = వికీర్ణ పతనము
తిరుగలి	ఘరట్టము	తిరికల్ (నవ్యపదము)
తిరుగు	సంచరించు	తిరి
తీఱు	నశించు	తీర్ = (విడుచు)

తెలుగు	అర్థము	తమిళము	కన్నడము
తీరు	చక్క-బడు—విధము	తిరుత్తు = (దిద్దు—చక్క-జేయు, ముగించు)
తులుగు	తు-తు	తులుగు = (దట్టముగా మిశ్రితముగ)
తులుము	కొవ్వు	తులుంబు
తెలుపి	అవకాశము	తెలుపు
తెలు } (తెలుచు)	తెలుపి—వ్యవధానము	తిలు (తెలుచు)	తిలు = (తెలుచు)
తెర	యవనిక	తిరై	తెఱై
తెలుగు	చక్క-న. విధము. సంధి.	తిలుమ్	తెలు
తెలువ	ప్రీతి	తెరివై (వింశతివత్సర ప్రీతి)
తేలు	తేటపడు	తేలు, తేట్ట (ట్టు) మ్ (తెలివి)
తేరు	రథము	తేర్
తొలుగు	విడుచు	తులు
దూలు	నిందించు. నింద,	తూలు — తూట్టు (ట్టు) నిందించు	దూలు
దొలుయు	పొందు	దొరై (ప్రాప్తించు)
నలుజా	అణువు	నొరజా = (అణువు — మళకము)
నాలు	మొలక	నాలు (మొలక) నాట్టై (ట్టై) (మొలకను)
నిగులు } నీలు }	భస్మము	నీలు, నీట్టై
నులుము	పొడిచేయు	నులుక్కు
నూలు	శతము	నూలు—నూట్టై (నూటిని)	నూలు
నెలు	నిండు — పూర్ణము	నిట్టై	నెఱై = (సమగ్రత)
నెలువు	పూర్తి	నిట్టైవు
నెలును	జీవస్థానము } మర్తస్థానము }	నిలుమ్	నెలుం
నెలువేలు	సిద్ధించు	నిట్టైవేలు
నెటి	న్యాయము	నెటి
నెటిక	వస్త్రపు కుచ్చు	నిటి
నేలు	అ వక్రము, తిన్నన	నేర్ (తిన్నగా)	నేటితు (అ వక్రముగ)
పక్కెర=పక్కె- లు (అప్పకవి)	గుట్టముల యంగీ = చొక్కాయ	పక్కెట్టై

తెలుగు	అర్థము	తమిళము	కన్నడము
పఱ	అన్యము—గొప్పది	పిఱ (అన్యము)	పెఱతు
పరఁగు	ప్రసరించు	పరవు (వ్యాపించు)	పరె (ప్రసరించు)
పఱియ	ఖండము	పఱి = పఱిగొను	పఱి = త్రొంచు
పఱిగొను }	అపహరించు	(అపహరించు) }	
పాఱ	ఖనన సాధనము	పారై	పాఱె
పాఱు	పరుగెత్తు	పాఱు (గ్రద్ద)	పాఱు (మీడికెగురు)
పెఱ	అన్యఁడు	పిఱ (అన్యము)	సమాస — పెఱతు = (అన్యము)
పిఱుఁగు	నితంబము—వెనుక	పిఱ - అన్యము - వెనుక, పిఱకు = తర్వాత	పెఱగు = వృష్టభాగము
పెఱుకు	పెల్లగించు	పెఱుక్కు (సంగ్రహించు)
పెరుఁగు	వర్ధిల్లు—దధి	పెరుగు (వర్ధిల్లు)	పెఱు (ఘనీభావము)
పొఱుడు	గూను	పొఱుంబెన్ = (గూను నడ్డి)
బఱుటు	గీఱు	బెఱుంటు = (నఖిచ్చేద నము)
బీఱ	ఒకానొక తీగ	పీర్ = పీర్కు
మఱక	మచ్చ	మఱు
మఱక	మేక పడ్డ	మఱి (మేకపిల్ల)
మఱచు	విస్తృతించెందు	మఱ	మఱె
మఱలు	మళ్ళి	మఱల్
మఱు=మఱుఁగు	ప్రచ్ఛన్నమగు—	మఱై = (దాఁగు. మఱుకు =	మఱై = (దాఁగు)
	ఉడుకు	(తపించు—దుఃఖించు)
మఱుస = మఱు	మఱునాడు	మఱునాల్	మఱు (తర్వాతిది = పర దినము)
మాఱు	ప్రతి, నశించు	మాఱు=(పగ—ప్రతి—విడుచు)	మాఱు = (ప్రతి ఘటించు)
మీఱు	అతిశయించు—అతిక్రమించు	మీఱు	మీఱు
ముందఱ	మొదలు — మునుపు —	ముందుఱ (ముందు + ఊఱ)
ముందగ }	ఎదురు	మరల్ (తుమ్మెదరొద)	మొరె (తుమ్మెదరొద)
మొరయు	ధ్వనించు	మఱై (న్యాయము, క్రమము)
మొఱ్ఱి = మొఱ	మొఱ్ఱి	అరై = అరక్కు	అరె (శేషణే)
రాచు=తాచు	రుద్దు = ఒరయు	ఇఱకు	ఎఱంకె
తొక్క	పక్షి తొక్క		

తెలుగు	అర్థము	తమిళము	కన్నడము
రొమ్మ రోలు = తోలు	వక్షః స్థలము ఉల్లాఖిలము	ఉరమ్ ఉరల్	ఉర ఉరల్
వఱ	మేర	వరై (సీమ)	వరం (సీమ) వరగం = (వఱకు)
వఱడు	నక్క	బళ్ళు
వరపు = వఱపు	అ వగ్రహము	వఱప్ప	బఱం
వఱువట్లు (వట్టు+వట్టు) }	మిక్కిలి శోషిల్లు	వఱు	బఱు — బత్తె (శుష్కే- నతి)
వఱువాయి	ప్రాతఃకాలము	బఱువాయి (శోషణా రంభము)
వాతెఱ=వాతెర	అభిరోష్ఠము	బాద్దెఱ
వాఱు	సన్నని తోలు	వార్	వాఱు = చర్మ పట్టిక
విరివి (విస్తృతి) }	వికసించు	విరిన్	విరి (వికసనే)
విరియు }			
వీటిడి (ఇడి = తదభివాదకము)	మూర్ఖుడు	వీటు = (గొప్పతనము)
వెఱ	భయము	వెరుళ్ = (భీతిల్లు)
వెఱుగు	విస్తయము	బెఱుగు
వేటు—వేటిమి	భేదము }	వేటు	బేఱ
	అన్యము }		
వేరు	వృక్షమూలము	వేర్	జేర్

ఆంధ్ర కర్ణాటములలో, హలంతర సంయోగమున నలఘురేఫము లఘువుగా మారును. 1950 L

“అకారస్యరేఫః” (కర్ణా-భూష. ౧౨౧ నూ.) = వ్యంజనము పరమగు చుండఁగా సమాసమున అకారమునకు రేఫాదేశమగును. ఉదా:—నూటు + మడి = నూర్మడి (నూటు మార్లు). “అలఘురేఫంబు లుప్తా చ్చమగుచో లఘు రేఫం బగు” (ప్రాథ వ్యాకరణము-ముక్త లక్షణ వివేచనము ౨ నూ.) (చూ. వై. పా. ౪౧౯ మొ. ౪౨౨ వ. విష.) (చూ. వ్యా. సం. ౫౮ III విష). ఉదా:—వేటు + వేటు = వేర్వేటు. మొ.

తమిళమునందట్టి మార్పు కలుగనేరదు. హలంతర సంయోగము లందును ధారాళముగా అకారమే నిల్చును.

“టఱల.....” (తొల్కా. ౨౩ సూ.) = “ట-ఱ-ల-ళ” అను హల్లులకుఁ బరముగా ‘క-చ-ప’ అను మూఁడు హల్లులలో నేదియైనను నిలువవచ్చును. ఉదా:—కల్ + ప = కట్ప (చదువుదురు). కల్ + కుడమ్ = కఱుకడమ్ (ఱాతికుండ).

“జ-ఞ-ణ.....” (తొల్కా. ౨౪ సూ.) = “జ-ఞ-ణ-న-మ-స” అను హల్లులగు ననునాసికములకుఁ బరముగా వాని వాని వర్గాక్షరములగు ‘క-చ-ట-త-ప-ఱ’ అనునవి వరుసగా నిల్వవచ్చును. * ఉదా:—మూన్టు. (మూఁడు) మొ.

ఆంధ్ర కర్ణాటములలో అకారమున కలఘురేఖోచ్చారణము స్థిరపడిన పిమ్మట హలంతర సంయోగము మూలమున దాని యలఘుత్వము పోయి లఘుత్వము నిల్చుట సహజమయ్యెను. తమిళభాషలోఁ దొల్కాప్పియము నాటికి అకారమునకు ద్విత్వాభావావస్థలో నయితము ‘టత’ మధ్యస్థోచ్చారణమే వెలయుచుండుటం జేసి అకారమున కలఘురేఖోచ్చారణమే లేమింజేసి యట్టిదానికి రేఖాదేశ ప్రసక్తియే లేదయ్యెను. అర్వాచీనముగాఁ దమిళము నందును ద్విత్వము లేనపుడు అకారమున కలఘురేఖోచ్చారణము వచ్చినను నది హలంతర సంయోగమున దానిని రేఖముగా మార్పుటకు సమర్థము కాదయ్యెను. నేటి తమిళ పండితులు నయితము ద్విరుక్త అకారమును టద్విత్వముగాఁ బల్కునట్లు హలంతర సంయుక్త అకారమును టకారముగా సైతము పల్కక యలఘు రేఖముగానే పల్కుచున్నారు. తొల్కాప్పియరు కాలమున నిట్టి హలంతర సంయుక్త అకారమును ‘టత’ మధ్యస్థాన యోగ్యమగు రీతినె యుచ్చరించెడి వారనుటలో సందియము లేదు.

౧౭. XVI. విష:—సకారము:—పదాంతమందును బడ మధ్యమందును మాత్రము నిల్చునట్టియు ‘ఱ’ అను పరుషమున కనునాసిక మగునట్టియు ‘స’ అనునది మూర్ధన్య సకారము. దీనిని దంత్య సకారమునువలెఁ బలుకుట తప్పు. (చూ. ౧౭ VIII విష. తొల్కా. ౯౪ సూ.) ఇది పదాదిని నిల్వఁదగిన వర్ణము లలోఁ దొల్కాప్పియరుచే బేర్కొనఁబడలేదు. కావునఁ బదాదిని నిల్చునది దంత్యసకారము. తద్భిన్న స్థలములలో నిల్చునది యీ మూర్ధన్య సకారము (చూ. తొల్కా. ౬౧ సూ. మొ. ౬౪ సూ. వ.) సంయోగమునఁ దీనికిఁ బరమందు దీని పరుషమగు ‘ఱ’ కారమును “క-చ-ఞ-ప-మ-య-వ” అను హల్లులును నిలువవచ్చును.

“జ-ఞ-ణ.....” (తొల్కా. ౨౪ సూ.) = “జ-ఞ-ణ-న-మ-స” అను హల్లులకుఁ బరముగ వానివాని వర్గాక్షరములగు ‘క-చ-ట-త-ప-ఱ’ అను సత్క్షరములు సంయోగింపవచ్చును.

“అవఱ్ఱు (ట్టు) ల్” (తొల్కా. ౨౬ సూ.) = పైవానిలో “జ-ఇ-న-మ” అనునవి తప్పఁ దక్కిన “ణ-స” అను మూర్ధన్యములు రెండిటికిని బరమందు “క-చ-ఇ-వ-మ-య-వ” అను నేడక్షరములును సంయోగింప వచ్చును.

ఇట్టి మూర్ధన్య సకార మాంధ్రకణ్ణాటములలో లేదు. తమిళ మలయాళములందు మాత్రము కలదు. దీనికి బరముగ ‘ఱ’ కారము నిల్చునపుడు వాని నడుమ ‘ద’ కారము నిల్చుననియు నచటి ఱకారము రేఫమగుననియుఁ గాల్గువెల్లుగారు వ్రాసిరి. (కాల్డు. ౧౮౫—౧౮౬ పు.) ఉదా:— ‘తమి-మూన్మ = మూన్మ = కన్న-మూరు. (మూఁడు-తె.) తమి-ఁన్మ = ఁన్మ. కన్న-ఁరు. (ఁకటి-తె.) వీనిలోని ఱకారము ప్రకృతసిద్ధము. సకార ముచ్చారణ సౌకర్యార్థము చేరినది. తమి-ఎన్మ = ఎన్మ = (పలికి). ఇది న్యాయముగా ‘ఎన్మ’ అని కావలయును. తమి - చెన్మ = చెన్మ = (వెళ్ళి)-న్యాయముగానిది, ‘చెన్మ’ అని యుండవలయును. ఈ యుదాహృతి ద్వయమునందును సకారము ప్రకృతసిద్ధము. ఱకారము త (ద) కారమునకు మాటుగా వచ్చినది. గ్రామ్య తమిళ మలయాళములలో నీ “న్మ” అనుదానిచోట ద్వీరుక్త మూర్ధన్య సకారమును గాని ద్వీరుక్త ఱకారమునుగాని పల్కుదురు. ఆంధ్రకన్నడములలో ‘న్ద’ అని పల్కుదురు.” (కాల్డు. ౧౮౬ పుట).

విమర్శము:—‘మూన్మ’ మున్నగువానిలోని సకార ముచ్చారణ సౌకర్యార్థము చేరినదికాదు. అదియుఁ బ్రకృతి సిద్ధమే. తెలుఁగున నట్టి యనునాసికముచోటఁ బూర్ణానుస్వారముగాని ఖండానుస్వారముగాని నిల్చును.

“జ-ఇ-ణ” (తొల్కా. ౨౫ సూ.) = “జ-ఇ-ణ-న-మ-స” అనునాసికములకుఁ బరముగ వాని వర్గాక్షరములగు “క-చ-ట-త-వ-ఱ” అను పరుషములు పరుసగా నిల్వవచ్చును.” అని యిట్లచటి సంయోగము సహజమని తొల్కాప్పియరు వచించిరి. తమిళములోని ‘ఁన్మ’ అను దాని కభిన్నమైనది కన్నడమున ‘ఁరు’ అనునది కాదు. ‘ఁందు’ అనునది దాని కభిన్నము. తెల్లన ‘ఁండు’ అని యేర్పడెను. ఱకారము ప్రాచీనకాలమున “ట-త” మధ్యస్థోచ్చారణముగలది గదా. ‘ఁక’ అను విశేషణార్థముగల కన్నడములోని ‘ఁరు’ శబ్దము వేఱు. ఆ (ఁరు) శబ్దము తమిళకన్నడములు రెంటును వేఱుగ నున్నది.

“ఎన్మ-చె (శె) న్మ” (పలికి-వెళ్ళి) అనుచోటులందు “న్యాయముగా ‘ఎన్మ-చె (శె) న్మ’ అను రూపములు నిల్వవలయు”నను కాల్గువెల్లుగారి వ్రాత

సరికాదు. అందలిది ‘దా’కారము కాదు. భూతార్థక ‘త’ కారము. “ఎన్ + తు—చెన్ + తు” అనుచోటులం దీ క్రింది సంధిసూత్రముల చొప్పున నిత్యముగా ‘త’ కారము ‘ఁ’ కారముగా నేర్పడును.

“ల స ఎ స.....” (తొల్కా. ౧౫౦ సూ.) = “ల స లకుఁ బరముగా ‘త-స’ లలో నేది నిల్చినను నట్టి ‘త-స’ లకు వరుసగా ‘ఁ-స’ అనునవి యా దేశములగును. అనఁగా లకారమునకును మూర్ధన్య సకారమునకును బరమగు ‘త’ కారమునకు ‘ఁ’ కార మాదేశమగును. దంత్య సకారము మూర్ధన్య సకారమగును. ఉదా:—.....పొన్ + తీదు = పొన్ తీదు. (దీనిని నేఁ డపభ్రష్టముగా ‘పొన్తీదు’ అని పలుకుదురు). (బంగారు చెడ్డది యని యర్థము). పొన్ + నన్తు = పొన్నన్తు. (బంగారు మంచిది). (చూడు. ౧౮ IX విష. ‘న్తు’ అనునది ‘న్దు’ అగుననుట సరికాదు).

౧౭. XVII విష:—దంత్య చజలు:—చజల దంత్యోచ్చారణము ద్రావిడ భాషలలోఁ దెలుఁగునందు మాత్రమే కలదు. “అద్దన్త్య స్తాలవ్య శ్చ ర్వక్ర: । స్యాన్తిథ స్సవర్ణశ్చ.” (ఆం. చిం. సంజ్ఞా. ౧౧ కా.) “ప్రాకృతే తద్భవే చాపి । చజా దన్తభవా స్త్యతౌ” (వికృ. సంజ్ఞా. ౮ కారి) (చూ. వ్యా. సం. ౩౧ విష.) అని యిట్లు ప్రథమ ద్వితీయాచార్యు లిరువురును వచించియున్నారు.

“అ-ఆ-ఉ-ఊ-ఓ-ఔ లం గూడిన ‘చ-జ’ లు దంత్యంబులు” (బా. సంజ్ఞా. ౯ సూ.) “సంస్కృత సమంబులం దికారాంతములైన శబ్దంబుల యుపధా ‘చ-జ’ లు బహువచనంబు పరంబగునపుడు దంత్యములగును” (బాల. సంజ్ఞా. ౧౦ సూ.) దీని వివృతి:—“ఇవిదప్ప సంస్కృత సమంబులందు దంత్య ‘చ-జ’ లు లేవు.....రాజు శబ్దంబొక్కటి దంత్య యుక్తంబు గానంబడియెడి.....” అని బాలవ్యాకర్త యర్వాచీనముగా నేర్పడిన సంస్కృత శబ్దంబులందలి దంత్యతను వివరించెనే కాని సంస్కృతమున దంత్య ‘చజ’ లు లేవు. సంస్కృత మందే కాక ప్రాకృతమందును దంత్య చజలు లేవు. పయి యధర్వణుని వచనములోని “ప్రాకృతే” అనుదాని కాంధ్రదేశ్యమందని యర్థము. ప్రాకృత శబ్దమునకు దేశ్యమనియు నర్థము గలదు. ప్రకృతు లనఁగా జనులు—వారివ్యవహారమున నున్నది ప్రాకృత మనిపించుకొనును. “ఆంధ్రదేశ్యము ప్రాకృతా హ్వయము కాన” (కావ్యాలం. విన్నకోటపెద్దన. ౯ ఉల్లా. ౮ ప.) “దేశ్యమవ్యుత్పత్తి మత్వాత్ । ప్రాకృతత్వేన కథ్యతే” (అహో. ౧౨౮ పు.) (చూ. వ్యా. సం. విస్తర ౧౮ విష.).

దంత్యచజల యుచ్చారణమున దంత్యములగు తకారాదుల యుచ్చారణ మందువలె జిహ్వోగ్రము దంతములను దాఁకుట సంభవింపదు. వీని యుచ్చారణమునందును దాలవ్య చజల నుచ్చరించు నప్పటివలెనే జిహ్వ మధ్యభాగము తాలువును (మూర్ధ భాగము) దాఁకుచుండఁగా నాలుకయొక్క కుడిపార్శ్వము దంతములను దాఁకుట సంభవించును. కేవల తాలవ్య చజల యుచ్చారణమున నట్లు జిహ్వ పార్శ్వభాగము దంతములను స్పృశింపదు. కావున ‘ఇ-ఈ-ఎ-ఏ’ లతోఁ గూడిన “చ-జ”లు కేవల తాలవ్యము లనియు “అ-ఆ-ఉ-ఊ-ఓ-ఔ” లతోఁ గూడిన చజలు దంత తాలవ్యము లనియుఁ జెప్పనగును. అట్లయినను “కురుపాండవ న్యాయము”నఁ గేవల తాలవ్యములగు ‘చ-జ’లు తాలవ్యము లనియు దంత తాలవ్యములగు ‘చ-జ’లు దంత్యములనియు భేదస్ఫూర్తికయి వ్యవహరింపఁబడుచున్నవి. (చూడు. వై. పా. ౧౯౮ విష.) పయిరీతిని దంత్య చజలకుఁగల వర్ణోత్పత్తి స్థాన కరణ భేదములనుబట్టి వర్ణ పార్థక్య సంపాదక సామగ్రి దంత్య చజలకుఁ బూర్ణముగా నున్నది. కావుననే యవి యుచ్చాంధ్ర వర్ణ సమామ్నాయమున వేఱు వర్ణములుగఁ బరిగణింపఁబడుచున్నవి. (చూడు. వ్యా. సం. విస్తర ౩౨ విష.) వీని లిపి విషయమున నీవఱకె (౧౬ II విష. చూ.) వివరింపఁబడెను.

“మిథ స్సవర్ణశ్చ” (చూ. వ్యా. సం. ౩౧ విష.) అను చింతామణి చొప్పున దంత్య తాలవ్య చజలకు యతిప్రాసమైత్రి మహాకవి సమ్యతమగుటచేత వాని నిర్ణయము యతిప్రాసములనుబట్టి చేయరాదు. ఇంకఁ దద్విషయమున నుచ్చారణమును బ్రథమ ద్వితీయాచార్య వచనములును బ్రాచీన స్థితికిఁ బ్రమాణము లగుచున్నవి. ఆంధ్ర తత్సమములలో నర్వాచీనముగాఁ గల్గిన “అర్హేలు-వీచేలు-వాజేలు-రాజే-రాజేలకు” మున్నగు స్థలములందలి చజల దంత్యత బాల వ్యాకర్తచేఁ దెల్లన నంగీకరింపఁ బడెను. ఇది ప్రథమ ద్వితీయాచార్య సమ్యతము కామిచేఁ బ్రాచీన కాలమునఁ దెలుగున సంస్కృత సమములందలి పై “అర్హేలు” మున్నగు చోటులందును దంత్యోచ్చారణము లేదని తలంచుటయే యుక్తము. నృపాలార్థకమగు “రాజే-రాజేలకు” మున్నగు స్థలములందు దంత్యత వినఁబడుచున్నను ‘రాజే’ అను తద్భవము కాలక్రమమునఁ బ్రసిద్ధమగుటచే దాని దంత్యత శంకాస్పదము కానేరదు. “డుఃస్యా త్సదా రాజ్ఞః” (వ్యా. సం. ౧౭౮ విష.) అను చింతామణి చొప్పున సంస్కృత సమమగు ‘రాజ’ శబ్దములోని ‘జ’ కారము దంత్యము కాదనుట నిర్బాధము. స్వర పర్యాయమగు ‘అచ్చులు’ శబ్దములోని చకారము నేడు కొందఱచే దంత్యముగాఁ బల్కుఁబడుచున్నది. “చేఁ ప=చాప. జేన=జాన. చేట=చాట” మున్నగు స్థలములందు ‘చాప’ మున్నగు వానిలోని ‘చ-జ’లు తాలవ్యా

పశ్రంశ స్వరయుక్తము లగుటంజేసి 'ఆ' కారాది యుక్తములయ్యుఁ దాలవ్యములు గానే వ్యవహారమున వినఁబడుచున్నవి. ఇట్లే 'వచ్చినాను=వచ్చాను' మున్నగు వ్యావహారిక శబ్దములందును 'ఆ' కార విశిష్ట 'చ' కారము తాలవ్యముగానే వినఁబడుచున్నది.

“చ జ లకు సహజమగు తాలవ్యోచ్చారణము 'ఇ-ఈ-ఎ-ఏ-ఐ'లతోఁ గూడినపుడే నిల్చును. తక్కిన యచ్చులతో నుండునపు డవి దంత్యములుగాఁ దెలుఁగునందును (ఏదంతములగు చ జలు సంస్కృత సమేతరములందు లేనని దొరగారు గ్రహింపలేదు). మరాటీ భాషయందును నుచ్చరింపఁబడును. ఈ రెండు భాషలకును నీ విషయమున సంబంధము చూపట్టు చున్నది.” (కాల్డు. ౧౮౧ పుట).

తమిళ కర్ణాటములలో “చ-జ” లకు దంత్యోచ్చారణము లేకున్నను 'చ' కారము దంత్యమగు సకారముగానే తమిళమునఁ బల్కుఁబడుచున్నది. జకారము తమిళమున లేనేలేదు. ద్విత్వస్థలములును ననునాసికయుక్తస్థలములును దప్పఁ దక్కిన యంతటను నేటి తమిళమున 'అ-ఆ-ఉ-ఊ-ఒ-ఓ-ఔ" లతోఁ గూడిన చకారము దంత్య సకారముగను 'ఇ-ఈ-ఎ-ఏ' లతోఁ గూడిన చకారము తాలవ్య 'శ' వర్ణముగను నుచ్చరింపఁబడుచున్నది. తమిళమున 'శ-స' లు లేకున్నను నర్వాచీనముగా నిట్టి యుచ్చారణము 'చ' కారము నకుఁ గొంతకాలమునుండి స్థిరపడి యున్నది. తొల్కాప్పియరునాటికిఁ దమిళమున 'శ-స' లు లేనేలేవు. అప్పటికి 'చ' కారమున కిట్టి 'శ-స' ల యుచ్చారణము లేదనుటకు సందేహము లేదు. (చూడు. ౧౭ XXII, XXIII విష).

కర్ణాటమందును “అ-ఆ-ఉ-ఊ-ఒ-ఓ-ఔ” లతోడి చకారము పెక్కుస్థలములందు సకారమగును. తెల్లునందలి 'ఇంచు' అనునది కర్ణాటమున 'ఇసు' అను రూపముతో సంస్కృత భాతువులన్నిటి తుదిని నిల్చును. తెల్లునందలి ప్రేరణార్థకమగు 'ఇంచు' అనునదియుఁ గర్ణాటమున 'ఇసు' అను రూపముననే నిల్చును. ఉదా:—తెల్లు-రక్షించు=కన్న-రక్షిసు. తెల్లు-రంజించు=కన్న-రంజిసు. మొ.

ఇట్లే పెక్కుస్థలములందలి 'అ-ఆ-ఉ-ఊ-ఒ-ఓ-ఔ' లతోఁ గూడిన చకారము దంత్య సకారమగుచుండును.

౧౭. XVIII విష:—అనుస్వారము:—ఇది తెలుఁగునందుమాత్రమే కలదు. ఉచ్చారణ సౌలభ్యాపేక్షచేత నిండునున్నను దేర్చి పలుకుటవలన నర్థానుస్వారోచ్చారణము వెలసినది. ఇయ్యది సంస్కృత ప్రాకృతములందుఁ బ్రసిద్ధమై

యున్న యనునాసికము పోలికగలది. దీనిని సంస్కృత ప్రాకృతములలో 'అ' అను లిపితో గుఱియింతురు.

సంస్కృతమునం దనుస్వారముచోటఁ బదమధ్యమున (సమాన పదమధ్యమున) వర్గాక్షర పరకత్వమునందుఁ దత్తద్వర్గీయానునాసికములు నిత్యముగా నిల్చును. పదాంతమునఁ బర్యాయముగా ననుస్వారముగాని తత్తద్వర్గీయానునాసికముగాని నిల్చును. ఉదా:—పదమధ్యమున:—అఙ్క - అఙ్గ - ఇఙ్క - మొ. పదాంతమున:—సంకర=సఙ్కర. శంకర=శఙ్కర. సంతతి=స్తంతి. మొ. యవల పరకత్వమునం దనుస్వారముచోటఁ బాక్షికముగాఁ బరాక్షరద్విత్యమగును నది సానునాసికమగును. ఉదా:—సంయమి=సయ్యమి. సంవత్సరము=సవ్వత్సరము. పుంలిఙ్గము=పుల్లీఙ్గము. తక్కిన హల్లులు పరమగునపుడనుస్వారమే నిల్చును. ఉదా:—హంసము-నంశము-సింహము. మొ. అవసానమున సంస్కృతమున నున్నరాదు. ఉదా:—రామమ్=(రాముని) వనమ్=(వనము) రామాణామ్=(రాములయొక్క). మొ.

తమిళమున ననుస్వారమే లేదు. అంతటను ననునాసికములే నిల్చును. మలయాళమునఁ బదాంత మకారము నున్నయగును. ఉదా:—తమి—మరమ్=(మాను)=మలయా-మరం. మొ.

కర్ణాటమున ననుస్వారము గలదుగాని యర్ధానుస్వారము లేదు. అవసానమందును హల్పరకత్వమందును 'మన'లకు నిత్యముగా బిందువగును. వర్గాక్షర పరకత్వమున నట్టి బిందువునకుఁ దత్తద్వర్గ పంచమ మాదేశమగును. ఇట్టి వర్గ పంచమాదేశము పదాంతమందలి సంధిస్థలములందే కర్ణాటభాషా భూషణమున నుదాహరింపఁబడెను. కర్ణాటభాషా భూషణమున నీ వర్గ పంచమాదేశము నిత్యమనియె చెప్పఁబడెను. ప్రయోగములు గలవనుచుఁ గర్ణాట శబ్దానుశాసనకర్త వర్గపంచమాదేశము వైకల్పికమని వివరించెను. మఱియుఁ బదాంతసంధులందేకాక పదమధ్యమందును బిందు వర్గపంచమాదేశములు పర్యాయముగ నగునని యంగీకరించెను.

“మనయో ర్భిన్దుః” (కర్ణా. భూ. ౧౧౨ సూ.) మకార నకారముల కవసానమున బిందువగును. ఉదా:—కులం-జలం-నీం (నీవు) మొ.

“వర్గే తద్వర్గాన్త్యః” (కర్ణా. భూ. ౧౧౩ సూ.) వర్గాక్షర పరకత్వమునఁ దత్తద్వర్గపంచమాక్షర మాదేశమగును. ఉదా:—బిఙ్కం+కెట్టం = బిఙ్కజెట్టం=(బింకమువలనఁ జెడెను).

“న శ్చ బిన్దు రన్యత్ర” (కర్ణా. శబ్దా. ౭౯ సూ.)=(వృత్తి). “మకారస్య నకారస్య చ బిన్దు రాదేశో భవతి. స్వరా దన్యత్ర విషయే. అకృత్వా వ్యజ్ఞన

గ్రహణం=అన్యత్రగ్రహణం-విరామేఽపి యథాస్యాదితి.” నకార మకారము లకు హలవసానపరకత్వమున బిందువు నిత్యముగా నగును. వర్గాక్షర పరకత్వమునఁ దద్వర్గాంత్యానునాసికముగాని యనుస్వారముగాని నిల్చునని చెప్పఁబడుచున్నది.

“తదన్యో వా వర్గస్య” (కర్ణాటశబ్దా. ౮౦ సూ.) (వృత్తి) “మకారస్య నకారస్యచ వర్గాక్షరేపరే తదన్యవర్గాదేశో వా భవతి. “బింకం=బిజ్జం. వంగడం=వజ్జడం (వంశము)” ఇత్యాదయ శ్శబ్దాః అపదాస్తేపి సానునాసికాః సబిందుకా శ్చ శిష్టైః ప్రయుజ్యంతే.....” (మంజరీ మకరంద వ్యాఖ్య).

కేశవ పండితుని శబ్దమణిదర్పణమున “అవసానమందును హల్పరకత్వ మందును ‘మ న’ లకు బిందువగును. వర్గాక్షర పరకత్వమున వర్గ పంచమాదేశము వైకల్పికముగా నగును” అని చెప్పఁబడెను.

క. “మ న కారద పరదోల్ వ్యం | జన మిర్దోడమిల్ల దొడ మనుస్వారం సం | జనియివుదు వర్గ మిదిరిరె | తనగె వికల్ప దె తదీయ పంచమ మకుం” (శబ్దమణి. ౧౬౧ ప.).....ప్రయోగ—మకారకేః—నీమ్ + యోగ్యర్ = నీంయోగ్యర్నకారకేః—ఆన్ + వాది = ఆంవాది.....పరవ్యంజన శూన్యకేః—నీన్-ఆన్-తాన్ = నీం-ఆం-తాం. నీమ్-ఆమ్-తామ్ = నీం-ఆం-తాం. వర్గ పంచమకేః—అవజ్జ-డుగలి = అవంకడుగలి.” పదమధ్యమున వర్గ పంచమాదేశమో? బిందువో! యను విషయము కేశిరాజుచే స్థిరంపఁబడలేదు.

తెలుఁగున నరసున్నయు నిండుసున్నయుఁ గలవుగాని యవసానమున నవి నిల్వనేరవు. వర్గాక్షర పరకత్వమునఁ బదాంతమందును బదమధ్యమందును ననునాసికములచోట నరసున్నగాని నిండుసున్నగాని నిల్చును. అంతియకాని వానిచోట (ద్రుతసంధి స్థలము తప్ప) వర్గపంచమములు నిల్వనేరవు. మఱియుఁ దెలుఁగునఁ బరుష నరళపరకత్వమందు మాత్రమే పూర్ణార్థబిందువులు నిల్చును గాని స్థిరపరకత్వమున నిల్వనేరవు. నర్గయుక్ పరకత్వమునఁ బూర్ణబిందువు మాత్రము ద్రుతసంధిలో భారతేతర గ్రంథములందుఁ బ్రయోగదృష్టమగుచున్నది. ఉదాః—నచ్చేం ధాత్రీవతి. మొ. తెల్లునకు పచ్చుటచేత సంస్కృత సమములందు సయితము వర్గాక్షరపరకత్వ మందును సున్నయే నిల్చునుగాని దానిచోటఁ బదమధ్యమందు సైతము వర్గ పంచమాదేశము రానేరదు. సున్నయే నిలుచును. ఉదాః—సం-అజ్జః-సం-స-అంకము. సం-మాతజ్జః-సం-స-మాతంగము. మొ.

క. పంగుల మూకాంధుల నీక | లాంగులను నబాంధవుల దయం బ్రోతె
భయా | ర్తుం గడిది శత్రునైనను | సంగర రంగమునఁ గాతె శరణఁబనిసన్
(సభా. ౧ ఆ. ౪౫).

“తృతీయే ప్రథమే వర్ణే | పర ఏవహి దృశ్యతే | బిన్దు రైక్వత మధ్యేత్ర |
నాన్యవర్ణే పరేతు సః” (విక్ర.) (‘వ్యా. సం.’ ౫౦ విష. చూ.) అను చొప్పునఁ
దెలుఁగున స్థిరపరకబిందువు భారత సమ్మతము కాదు. అట్లయినను నవ్యులు
కొందఱు సంధిస్థలములలో నరుదుగ స్థిరపరకబిందువును బ్రయోగించిరి.
“ఛాం ధమిత భేరికాధ్వాన ముం ధులీని | నాదమును (అధర్వణ విరాటపర్వము)”
(అప్పక. ౫ ఆ. ౧౫౫ ప.) “తే॥ గీ॥ఊడిప్రాస | బంధ మగుఁ గృష్ణుఁ
డుదయించినం ధరిత్రి” (అప్పక. ౫ ఆ. ౧౫౬). “వర్గయు క్సరశములు పరము
లగునపు డొకానొకచో ద్రుతమునకుఁ బూర్ణబిందువును గానంబడియెడి.
వచ్చెను + ధాత్రీపతి = వచ్చెంధాత్రీపతి.....” (బాల. సంధి. ౧౯ సూ.) ఇట్లు
ప్రకవ్యాదులు చెప్పినను నిట్టివి నన్నయభట్ట సమ్మతములు కావు. కాని
మకార పరకత్వమున ద్రుతమునకు బిందువు భట్టారక సమ్మతము. “లుగ్వా ద్రుత
ప్రకృతికా | త్పరత స్సరళే స్థిరే చ నన్య స్యాత్ | అలుకి చ సంక్షేపః స్యా | ర్బిన్దుం
ప్రవదన్తి తం క్వచి త్కేచిత్.” (ఆం-చిం.) (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౮౧ విష.) అను
చొప్పున మకారపరక పూర్ణము నన్నయభట్టారక సమ్మత మనక తీరదు. (చూ.
‘వ్యా. సం.’ ౮౧ విష.) లయగ్రాహి. కమ్మని లతాంతములకుం మొనసి.....
(ఆది. ౫ ఆ. ౧౩౮). (ఇందలి ‘కుం మొనసి’ అనునది యనునాసిక ప్రాసము).

“తే॥ గీ॥ తమకుఁ దాము ద్విత్వంబులై తనరు నవియుఁ | బూర్ణబిందులు
డాపలఁ బొరయు నవియుఁ | గలసి యనునాసిక ప్రాసము లనుపేర | న మ
లమరుఁ గావ్యములయందుఁ దమకుఁ దామ. (అప్పక. 3 ఆ. 3౪౧ ప).

ఇట్టి నన్నయ సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధముగ నీ క్రింది రీతిని నవ్యులు
సమర్థించుట సరికాదు.

“ప్రాసంబున మకారంబు పరంబగుచో ద్రుతంబునకు మకారాదేశం బగు.
ఉదా:-—లయగ్రాహి-కమ్మని లతాంతములకు మొనసి-(భార. ఆది. ౫ ఆ). మత్త
కోకిలము.....వృష్టిఁ జే | సె మ్మహానది దీర్ఘికా సరసీ నదంబులు నిండఁగా-
(ఆరణ్య. 3 ఆ)” (ప్రాథ. సంధి. ౨౨ సూ.) ప్రాసములందే సమ్మతమగు నపుడింక
“కలిగెన్ + మోదము = కలిగె మ్మోదము” మున్నగు నవశబ్దములెల్ల సాధువులె
యనవలసి వచ్చునుగదా. కాన నన్నయాశయమును గ్రహింపక పైరీతి నాతని
ప్రయోగమును సమర్థించుట పొరపాటు. ‘కంసాలి’ మున్నగునవి వ్యావహారిక

శబ్దములు—‘కమసాలి’ అను దాని యపభ్రంశ రూపము ‘కంసాలి’ శబ్దము. (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౫౦ విష.).

తెల్లున హ్రస్వమునకుఁ దర్వాత ఖండపూర్ణములు రెంటిలో నేదైనను నిల్వవచ్చును గాని దీర్ఘమునకుఁ దరువాతఁ బూర్ణము నిల్వనేరదు. ఖండము మాత్రమే నిలుచును. “సిద్ధ సాధ్య శ్చానుస్వారః । పూర్ణార్థ భేదతో ద్వివిధః । హ్రస్వాత్పూర్ణోపి భవే । దీర్ఘాచ్చే ఖండ ఏవ స జ్ఞేయః” (ఆం-చిం) (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౪౮ విష.).

అట్లు దీర్ఘము మీఁద నిండు సున్న నిలువకపోయినను సంయోగ పరకత్వమునఁ బ్రత్యేకశ్రమ మంతగా నుండనేరదు గాన నట్టియెడల దీర్ఘము మీఁద నిండు సున్న నిల్చుట గలదు. దీర్ఘమునకుఁ దర్వాత ఖండమున్నచో సంయోగ పరకత్వము సంభవించినచో నట్టి ఖండము నియతముగాఁ బూర్ణ మగును. ఉదా:—వాఁడు-వాండు-వీఁడు-వీండు. వీఁడులు=వీండ్లు (వత్సర ములు). తేఁటులు=తేంట్లు. మొ. వీని సామ్యమున వేండ్రము—తీండ్రము మున్నగునవియుఁ గవిప్రయోగ దృష్టములగుచున్నవి.

“తీండ్ర. దే-వి. తీక్ష్ణము. ప్రచండము. క. తీండ్రమగు రోషమున మీఁ తండ్రీ నిమిత్తమునఁ జక్రి దారుణ మూర్తిన్ । వేండ్రము విడువఁడు మెల్లనఁ । దండ్రీ శీతలునిఁ జేసి దయనేయఁగదే ॥ (భాగ. ౭ సూ-౦).” (శ-ర). “తీండ్రించు-దే-అ-క్రి.నీ. చండ్ర నిష్పలుఁ బోలెఁ దీండ్రించు కను మించు లెనఁగ... (స్వారో-౪ ఆ.)” (శ-ర) వీని సామ్యమున మఱికొన్ని స్థలములందును— ఈండ్రించు=వీడించు; గాండ్రించు-(ముఖము) ఉబ్బు; గాండ్ర=నూనెయమ్మి జీవించుజాతి; గొండ్రవాడు=సారాయి యమ్మి జీవించువాడు; జీండ్రము=దుర వస్థ; తాండ్ర=విభీతకవృక్షము; తీండ్రము=దురద; మేండ్రించు=భేదించు; సాంబ్రాణి=ఉత్తమాశ్వము. సుగంధద్రవ్య విశేషము. మొ—సంయోగపర కత్వమున దీర్ఘము మీఁది నిండు సున్నలు శబ్దరత్నాకరాది కోశములలోఁ జూపఁబడియున్నవి. ఇట్టి స్థలములలో హ్రస్వ పూర్వకబిందువులె యన్నను ఊతి కానరాదు. (చూ. వై. పా. ౩౧౭ విష.) కాని దీర్ఘపూర్వకముగనె వాడుక.

సంయోగ పరకత్వము లేని స్థలములలో దీర్ఘము మీఁది పూర్ణము భారతమున లేకున్నను గొన్ని మహా ప్రబంధములలోఁ గన్పట్టుచున్నది. ప్రాచీన తమ కాలమున దీర్ఘపూర్వక పూర్ణములు తెల్లున సున్నను నుచ్చారణ శ్రమా పాదకము లగుటచే నశించెను. కావుననే నన్నయ ప్రయోగింపలేదు. కొందఱు మహాకవు లట్టివానిని బ్రయోగించిరి. క. పోండిగ నగజ తపశ్శిఖి । మూండు

జగంబులను దీప్తముగఁ బర్విన బ్ర. హ్లండ్ము కాంచిన కాంచన. భాండము క్రియఁ దాల్చెఁ దత్ప్రభా భాసితమై॥ (నన్ని-కుమా).

శా. వీండె ఖలుండు.....నర్వన. ధ్యండు.....” (నన్ని. కుమా. ౨ ఆ. ౨౧౭). ద్విపద. పాండురాంగంబైన పడఁతి గర్భమునఁ | బోండిగా వెలుగుచుఁ బుత్రుఁ డీ క్రియను॥ (బసవ) ప్రగీతి-మూండు సే సిన గణములు రెండు నలములు | మూం డిన గణములును మొగి నహంబు | పోండిగాఁగ నర్థమున కగు మీఁద ని | ట్లుండఁ జెప్పవలయు నొగిఁ బ్రగీతి॥ (కవిజనాశ్ర. జాత్యధి కారము).

పయి స్థలములందు నిండునున్న తేలిపోయిన ఖండబిందు ఘటితరూపములె నన్నయ సప్తతములు. ఉదా:- పోండి-పీడు-వాడు-మూడు (త్రిసంఖ్య) మొ.

మఱొక వింత! దీర్ఘ పూర్వకత్వమందును హ్రస్వ పూర్వకత్వమందును తెలుగు భాషలో నిండు నున్నలు తేలని స్థలములును గొన్ని ప్రయోగ దృష్టములు కోశోదాహృతములును గన్పట్టుచున్నవి.

“ఏకాండము. వై. విణ. అఖండము. గీ. మలిచి యేకాండముగ నొక్క మానికమున (వై. ౭ ఆ.....)” “మాందాళి. దే. వి. కృత్రిమ మరకతము. (మాందాళి పచ్చ) ౨ పచ్చ పట్టుచీర. సీ. జలుగు పావడ మీఁదఁ జిగురధిక్కుత మిళిందాళి యొక్కతివ మాందాళి గట్టె (పంచ. వే. ౪ ఆ.) (శ. ర.) (చూ. వై. పా. ౩౧౭ విష).

హ్రస్వము మీఁదఁ దేలని నిండు నున్నలు:- “అడ్డంకి=నిరోధము. అపరంజి = బంగారము. ఆటంకము = నిరోధము. ఆరంజోతి = అరుంధతి. కలగుండు=కలఁత. కోరింద=ఒక తీగ. గరుటామంతుండు=గరుత్మంతుండు. గురివెంద=గురిజ పూస. గోరంక=గోరువంక పక్షి. చిగిరింత=తృణ విశేషము. చేమంతి = పుష్ప విశేషము. దిసంతు = నింద. నారింజే = నారంగ వృక్షము. నిస్సంతు=వంశహీనము. సంతు=సంతానము. పటపంచ=అగోచరము. పావంచ=సోపానము. పిరంగి=తుపాకి. బగ్గుండి=రక్త చూర్ణము. బలవంతము=బలాత్కారము. బవంతి=గృహ విశేషము. బాలెంత=పురుటాలు. మిసిమింతుండు=శ్రాంతుండు. మొగరంబము=తుమ్మెద. వడ్తంగి=వర్ధకి. వావింట=ఒక దినుసు కూరాకు. వియ్యంకుండు=వీరకాడు. విళంగీలు=చీవాట్లు. సరంగు=నావికుండు. సారంగము=గుహవంటి రంధ్రము. హురుమంజి=మాత్తిక విశేషము” (శ. ర.) (చూడు. వై. పా. ౩౨౦ విష).

తెలుఁగునఁ బూర్ణానుస్వారము నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగఁ దేల్చి పల్కినదే యర్థానుస్వారము. ఉదా:-వాండు=వాఁడు. తోంచు=తోఁచు. మొ. కేవల పురాతన కాలమున నిట్టి తేల్చిన పలుకుబడి లేకున్నను గాల క్రమమున సంభవించినది. ఇట్టి యెడలఁ గర్ణాట పండితులు బిందువు నశించినదే యని తలంచుచు నట్టి వానిని నిర్బిందుకములనుగనె భావించిరి. తెలుఁగున శాబ్దికాగ్రగణ్యుడగు నన్నయభట్టారకుఁ డట్టి తేలిన యర్థబిందువు నుచ్చారణ మందలి యానునాసిక్యమునుబట్టి గ్రహించి దానిని నిరూపించెను. భట్టారకునికిఁ బూర్వపు శాసనాదులలో నర్థానుస్వారస్థితి కానరాదు. సరళాదేశమును బాటించిన చోటులయం దద్దంకి శాసనమందును యుద్ధమల్లుని బెజవాడ శాసనమునందును నర్థానుస్వార ముపేక్షింపఁబడెను.

“తరువోజ, పట్టంబుగట్టిన ప్రథమంబునేణ్ణు | బలగవ్వం బాప్పంగ బైలేచి సేన | పట్టంబుగట్టి శ్చి ప్రభుబణ్ణరంగు | బశ్చిన సమత్త పడువతోబోయ.....” (పండరంగుని యద్దంకి శాసనము. శాసన పద్య మంజరి. ౧ శాసనము క్రీ. శ. ౧౫౮. సం॥). ఇందుఁ గ్రింద గీత గీసిన “బవ్వంగ-బైలేచి. ప్రభుబణ్ణరంగు బశ్చిన” మున్నగు చోటులం దాదేశ సరళములకుఁ బూర్వమున ఖండ బిందు వుండవలసి యున్నను లిఖింపఁ బడలేదు. ఇట్లే యుద్ధమల్లుని బెజవాడ శాసనమందును నుపేక్షితమైనది.

“మధ్యాక్షరము.. పరగఁ బెజవాడ గొమరస్వామికి...నగిదీచ్చె... ..విడిసిన బ్రోలగల.....చేబ్రోల.....నిచ్చగని.....చేబ్రోలు..... ఒడబడి.....”. (శాసన పద్య మంజరి. ౨ శాసనము) ఇందలి క్రీగీతలు గల తొమ్మిది చోటులందును సరళాదేశము చేయఁబడియు నట్టి యాదేశ సరళములకుఁ బూర్వ ముండవలసిన ఖండ బిందు వుపేక్షితమై లిఖింపఁ బడలేదు. (చూ. శాసన ప్రతిబింబము). ద్రావిడ లిపులలో లేని యీ ఖండ బిందు లిపిని గల్పించుకొని యెవ్వరును బైశాసన కాలముల కుచ్చారణమున నవతరించియున్నను (ఖండానుస్వారమును) వ్రాయలేరైరి. నన్నయ భట్టారకుఁ డద్దానికి ఖండ బిందువని నామకరణము చేసిన వాడయ్యెను. “ఖండ బిందువు-అరనున్న” మున్నగు పేరులతో దాని లిపి స్వరూపము వ్యక్తమగు చుండుటచేత భట్టారకుఁడు దాని లిపిని వేఱుగ వచింపఁడయ్యెను. అట్టి నన్నయశాసనమునె యధర్వణుఁడు “పూర్ణేస్తు సదృశః పూర్ణ | స్వర్థ స్వర్థేస్తు సన్నిభః” అని వచించిన వాడయ్యెను.

ప్రాచీనకాలమున వర్ణాక్షర పరక పూర్ణబిందువు తత్తద్వర్గీయానునాసిక ముగ వ్రాయఁబడెడిది. వర్గేతరాక్షర పరకత్వమున బొట్టులే వ్రాయఁబడెడివి.

(చూ. వై. పా. ౨౭౦ విష. ౨౫౩ పుట). అద్దంకి శాసనము నాటికి “చ-ట-త” వర్గపరకత్వమున మాత్రము నిండునున్న తత్త్వద్వర్గీయానునాసిక రూపమున వ్రాయఁబడుటయు “క-ప” వర్గపరకపూర్ణము బొట్టుగనే వ్రాయఁ బడుటయు నలవాటై యుండెను. యుద్ధమల్లుని బెడవాడ శాసనమునాటికి “ట-త” వర్గపరకత్వమున మాత్రమే నున్నచోటఁ దత్త్వద్వర్గీయానునాసికము వ్రాయఁబడుటయుఁ దక్కిన స్థలములందెల్ల నిండు నున్నచోట బొట్టులె లిఖింపఁ బడుటయు సంప్రదాయమై యుండెను. (చూ. శాసన పద్య మంజరి ౧-౨ శాసన ములు). (చూ. వై. పా. ౨౭౦ విష. ౨౫౩ పుట). నన్నయకుఁ బిమ్మటి శాసనములలో నిండునున్నచోటఁ బూర్ణచంద్రాకార లిపి వ్రాయఁబడియున్నది. (చూ. శాసన పద్య మంజరి ౨౭ పుట. చేబ్రోలు శాసనములోని యొక భాగపు ప్రతిబింబము క్రీ. శ. ౧౧౮౫ ప్రాంతము) మఱియు నీ శాసనమున ఖండపూర్ణ తేజన మీ క్రింది రీతిని వెలయుచున్నది. ఖండపూర్ణములు రెండిటను బూర్ణ చంద్రాకారమగు నిండునున్నయె వ్రాయఁబడుటయు నందు నిండునున్నయుండ వలసినచోటులందుఁ బరస్పరముల నూరకయె ద్వీరుక్తముగా వ్రాయుటయు నీ శాసనపుఁ బ్రతిబింబమున నియతముగఁ జూపట్టుచున్నది. పెక్కు-శాసనము లందును దాశపత్ర మాతృకలందును నీ ఖండపూర్ణతేజన పద్ధతి గలదుగాని యనేక స్థలములం దీ పద్ధతి వ్యభిచరితమగుచుఁ గలుషితముగ నున్నది. ముద్రాణము లారంభమైన నాటివఱకు నర్థచంద్రాకార ఖండబిందు తేజనము లేదు. మూలఘటిక కేతనయు నరసున్న తేలి పలుకఁబడునని వచించియున్నాఁడు. క. కుఱుచలపై నరబిందులు | నెఱయఁగ నూఁదినను జెల్లు నిడుపులమీఁదన్ | (ఆంధ్రభాషా భూషణము ౫౭ పద్యము).

పయి సందర్భమునుబట్టి చిరకాలము క్రిందటనే బిందువును దేల్చి పలికెడి యలవాటు తెలుగున నారంభించినదనియు నట్టి ధ్వనికి లిపి కల్పనము నన్నయభట్టువఱకు లేదయ్యెననియు నట్లుగుటనే నన్నయకుఁ బూర్వపు శాసనములలో నాదేశసరళములకు ముందటి ఖండము లిఖింపఁబడదయ్యెననియు (సరళాదేశము చేసియు) నన్నయభట్టారకుఁ డట్టి బిందువు తేలిన ధ్వనిని గ్రహించి దానికి నామకరణము చేసెననియు నన్నయకుఁ బిమ్మట ఖండపూర్ణ తేజనము విస్తరించెననియు విశదమగుచున్నది. కర్ణాటపండితు లిట్టి బిందువు తేలిన పల్లుబడిని పరిశీలింపక యది లోపించెననియె తలంచి యట్టి శబ్దములను నిర్బిందుకములనుగాఁ దలంచిరని యెఱుంగనగును. (చూ. ౧౭ XX విష. ౧౭ XXI విష.).

ఖండపూర్ణములు (మాత్రా పరిమాణభేదమున) వేఱక్షరములగుటచేత వానికిఁ బరస్పర ప్రాసము సమ్మతము కాదు. సన్నయభట్టారకుఁడు నియమముగా ఖండబిందు ప్రాసమును వాడియున్నాఁడు.

ఉ. వాఁడిమయూఖముల్ గలుగు వాఁడపరాంబుధిఁ గ్రుంకె ధేనువుల్ ।
నేఁడిట వచ్చె నేకతమ నిష్ఠమెయిన్ భవదగ్నిహోముత్రల్ । పోడిగవేల్వఁగాఁ
బడియెఁ బ్రొద్దును బోయెఁ గచుండునేనియున్ । రాఁడు వనంబులోన మృగ
రాక్షస పన్నగబాధ నొందెనో (ఆది. 3 ఆ. ౧౧౨).

కాలక్రమమున ముచ్చారణ శ్రమాపాదక మగుటచేత సర్ధానుస్వారోచ్చారణమే నశింప నారంభించెను. అట్లు సఖండాఖండ స్థలములకు భేద ముచ్చారణమున వినఁబడకుండుటం జేసి సన్నయకుఁ దర్వాతి మహాకవులు ఖండాఖండ ప్రాసమును బ్రయోగింప నారంభించిరి. తుదికిఁ దిక్కయజ్ఞ సయిత మరుదుగా సఖండాఖండ ప్రాసమును బ్రయోగించి యున్నాఁడు. ఈ విషయము నారచించిన వైయాకరణ పారిజాతమునందు 3౨౫ మొ. 33౬ వ. విషయములలో విస్తృతముగా విమర్శింపఁబడెను. (చూ. వ్యా. సం. ౪౮ మొ. ౫౦ I వ. విష).

ఉ. కీచక కోటిచేత నొక కీడును బొందక వచ్చితమ్మ నిన్ । వేచిన దుర్త
దుండు జమునిం గొలువం జనె నమ్మ.....(విరా 3 ఆ. ౪౫).

ఉ.....ప్రీతిగ సిద్ధిఁ బొందినను భీతియుఁ గుత్సయుఁ బుట్టు భూజనుల్ ।
వేతురు.....(పాప్తి ౧ ఆ. 3౫). క. కేతన కపి భయదంబై । తోఁతేరఁగ
.....(కర్ణ.-3 ఆ. ౧౭౪). (తమి-తోష్ట. తెల్లు-తోంచు=తోచు).

పయిరీతి సర్ధానుస్వార ముచ్చారణ భ్రష్టమగుటచేతను సన్నయేతర కవులు ఖండా ఖండ ప్రాసమును బ్రయోగించినవారే యగుటచేతను సన్నయ భారత భాగములోని ప్రాసస్థలము లలంతులగుట చేతను సర్ధానుస్వార స్థలము లందును దీర్ఘపూర్వకములు నిరూపించుట దుశ్శకమగుచున్నది. అట్లయినను దద్భవ శబ్దములకు మూలములగు సంస్కృత ప్రాకృత శబ్దములందలి యను నాసికాక్షర స్థితిని బట్టియు నితర ద్రావిడ భాషలలోని తత్తత్సంబంధి శబ్దములందలి యనునాసికముల స్థితినిబట్టియుఁ దిక్కనాదుల పద్యముల ప్రాసస్థలములను బట్టియు సర్ధబిందు నిరూపణము కొంతవఱకుఁ దెలుంగునఁ జేయఁబడుచున్నది. ఉదా:-సంస్కృత భవములు-లాజ్ఞలము=నాఁగలి. సహించు=పైచు-

గ్రన్ధి=కడఁతి. కాణ్డము=కాఁడ. తరజ్జము=తరఁగ. త్రిలిజ్జము=తెలుఁగు= తెనుఁగు. ప్రాంతము=పొంత. ప్రాశ్చ్య=ప్రాత. (మన్దర=మందడి. బాన్ధవుఁడు=బంధువు. మజ్జాష=మందసము). మొ. తమిట సంబంధము: మూన్దు=మూఁడు. తోన్దు తోఁచు. స్తన్దు=ఈత. చేన్దు=చేదు. మొ. కన్నడ సంబంధము:—ఈంటి=ఈఁట. సాందు=చాఁదు (చందనాది కము మర్దించు) తోంట=తోఁట. దాంటు=దాఁటు. మొ.

౧౭. XIX విష:—ద్రావిడ శబ్దములలో ననునాసికపూర్వక వర్గాక్షర ములు ప్రాచీన కాలమునఁ గొన్నియెడల ద్వీరుక్తములయ్యెడివి. ఇది యుచ్చారణ సౌకర్యార్థము జరుగు సరళాదేశమునకు భిన్నమైన ప్రాచీనతమ మగు మార్పు. వక్తలుచ్చారణ సౌలభ్యపేక్షచేత బద్ధకముగాఁ బల్కునపు డిట్టి ద్విత్య మనునాసికమునకు బదులుగా నవతరించును. జలుబుచేసి ముక్కుదిమ్ము పట్టినపుడు బద్ధకము గల యిట్టి యుచ్చారణము గల్గును. ఉదా:—చేయంగా=చేయగ్గా. సానునాసిక వర్గీయొచ్చారణమున నిశ్వాసమును ద్వీధావిభక్తముచేసి వక్రమార్గమునను నాసామార్గమునను వచ్చునట్లు వక్త యుచ్చరింపవలయును. వక్త యిట్టి శ్రమాపాదకోచ్చారణమున బద్ధకించి యానునాసిక్యము నుజ్జగించి యచట నభ్యస్తమై యుచ్చరింపఁబడుచున్న పూర్వాక్షర గౌరవమునకు భంగము గల్గకుండఁ బరస్థిత వర్గాక్షరమునకు ద్విత్యము నొదవించుట సహజము. అట్టి ద్విత్యములును నర్ధానుస్వారానుమాపకములు కావచ్చును.

ఉచ్చారణ సౌలభ్యపేక్షచేత ననునాసికములను వక్తలు జాతివిడుచుట సహజమగుటచేత ద్రావిడ శబ్దములలోని యనునాసిక స్థితి వ్యత్యస్తమగుచుండును. ఇతరద్రావిడ భాషలలోని సంబంధి శబ్దములందలి యనునాసిక స్థితియుఁ బై రీతినె యుండును గాన నదియు నర్ధానుస్వార నిరూపణ విషయమున నియత ప్రమాణము కానేరదు. ప్రసంగవశమున నిట ద్రావిడ శబ్దములందలి యానునాసిక్య స్థితి సామ్యమును వ్యత్యాసములును బ్రదర్శించు శబ్దముల పట్టిక చూపఁబడుచున్నది. అందుఁ దెల్లు శబ్దము లరనున్నలతో మాత్రమే చూపఁబడును. శబ్దరత్నాకరము తెల్లు విషయమున మూలముగాఁ జేయఁబడెను. (చూడు. పై. పా. ౩౫౫-౩౫౬-౩౬౪-౩౭౧-విష).

౧౭. XX విష:—ద్రావిడ శబ్దములలోని యనునాసిక స్థితి సామ్యము.

తద్ వ్యత్యాసము

తెలుగు	తమిళము	కన్నడము	సంస్కృతము	అర్థాదికము
అడంగు	అడబ్బు (ఘ)	అడంగు	నమ్రమగు
అనుంగు	అణబ్బు=(దేవతా స్త్రీ)	అణుగు	ప్రియమైన
అరంగు	అరబ్బు (చిన్నగది)	వేసిక
అలంగు	అలబ్బు (చలించు)	అలుగు (చలన)	శోకించు, వెనుదీయు
అలంగు	అలకు	అలగు	కత్తి, బాణాగ్రము
ఈత	నీన్దల్	ఈసు	ఈడుట
ఈటె	ఈట్టి	ఈంటి (రక్తము త్రాగు)	ఆయుధ విశేషము
ఊత	ఊట్ట	ఊటు	అవలంబము
ఊదు	ఊదు	ఊదు	ఆధ్వానించు
ఎరంగు }	ఇణబ్బు }	ఎణగు	దిగు—మొక్కు
ఎఱంగు }	ఇణైబ్బు }			
ఏడు	యాణ్ణు (ఘ)	సంవత్సరము
ఏబది	ఐమ్మ (మ్మ) దు	ఐవత్తు	పంచాశ త్సంఖ్య
ఒడంగూడు	ఉడన్ కూడు	ఒడకూడు	సంభవించు
ఒడబడు	ఉడన్ పడు	లాంగు—సమ్మతించు
ఒడుంగు	ఒడుబ్బు (ఘ)	తొలగు
కడక	కడంక	ఉత్సాహము
కరంగు	కరై	కరగు	ద్రవించజేయు
కలంగు	కలబ్బు	కలంకు	కలంతపడు
కలంజు	కలుబ్బు (ఘ)	చెర్వు తాతి వాలు గొమ్మ
కవుంజు	కవింజు	కపిభుజ	పక్షి విశేషము
కాక	కాక్కై (క్ష)	కాయ్	తాపము
కీచు	కీచ్చు	కీచు	ధ్వని విశేషము
కుండ	కుడమ్	కుడ్డు	మట్టి పాత్రము
కుఱంగలి	కుఱు కల్	సమీపము
కొఱత	కొఱతె	తక్కువ
కోటు	కోట్టై	కోంటె	కోట్ట	ప్రాకారము
క్రొంతి	కురబ్బు (ఘ)	మర్కటము
గూడు	కూడు	గూడు	కులాయము
గొట్టెంగ	గొట్టెంగ	గులాబి?
గోంగు	కోబ్బు (ఘ)	కొండగోంగు
గోరంట	గోర్కంటె	కురంటక
చాదు	చాన్దు (ఘ)	చాండు	మర్దించు
చీదు	చీన్దు (ఘ)	ముక్కుచీదు

౧౭. XX విష:—ద్రావిడ శబ్దములలోని యనునాసికస్థితి సామ్యము.
తద్ వ్యత్యాసము

తెలుగు	తమిళము	కన్నడము	సంస్కృతము	అర్థాధికము
చూడు	చుడు	నూడు	కాల్చు
చెన్నుగి	తేజ్కు (క్లు)	తెంగు	నారికేళము
చెఱుగు	నెఱంగు	కొంగు
చెలది	చిల్లి (న్ది)	సాలెపురుగు
చేదు	చేస్తు	నేదు	నీరుచేదు
జినుగు	చిఱుజ్కు (క్లు)	జినుంగు (అవ్యక్త శబ్దము)	నూత్నము
తాకు	తాక్కు	తాగు	తాకుట
తాడి	తాన్తి	తాండ్ర చెట్టు
తీలు	తినవు	తీంపె	గజ్జి
తూగు	తూజ్కు (క్లు)	తూగు
తూలు (తుంట)	తుట్టు (ణ్టు)	తుండు	తునిసిన ముక్క
తేకు	తేక్కు	తేంగు	తేకు చెట్టు
తేటి	తేన్ (మధువు-తుమ్మెద)	జేన్ (తేనె)	తుమ్మెద
తొడగు	తొడజ్కు (క్లు)	తొడగు	ఆరంభించు
తొలకు	{ తులజ్కు (క్లు) తులక్కు	తొళగు	ప్రకాశించు
తొలగు	తొళగు
తోక	తోకై (నెమిలిపురి)	సోగ	పుచ్చము
తోచు	తోష్ట	ఉదయించు
తోలు	తోట్టమ్	తోంట	స్ఫురించు
తోడు	తోణ్ణు	తోడు	ఉపవనము
తోపు	తోప్ప	తోపు	పెల్లగించు
త్రేచు	తేక్కు	తేగు	ఉపవనము
దాటు	తాణ్ణు (ణ్టు)	దాంటు	తాణ్ణవ?	ఉద్ధారించు
దూలు	తణ్ణు (ణ్టు)	దంటు	లంఘించు
దూటు	తూణ్ణు (ణ్టు) (ప్రేరించు)	దూంటు (అతిక్ర మించు)	అనటిదూలు
దోటి	తోట్టి	దోంటి	పొడుచు
నడుచు	నడుజ్కు (క్లు)	నడుంగు = నడుగు	అందని పండ్లు మున్నగు వానికై కట్టిన సాధనము
నలగు	నలజ్కు	నలుగు (కృశించు)	కంపించు
నాగలి	నాగ్గిల్	నేగిల్	లాగ్గల దున్నెడి సాధనము

౧౭. XX విష:—ద్రావిడ శబ్దములలోని యనునాసికస్థితి సామ్యము.
తద్ వ్యత్యాసము

తెలుగు	తమిళము	కన్నడము	సంస్కృతము	అర్థాధికము
నాడు	ఇన్దు	నాళ్	దినము
నీగు	నీక్కు = (విడుచు) నీజుక్కు (క్లు) (పోవు) }	నీగు (విడుచు)	నివర్తించు
నూడు	నూక్కు	నూంకు	త్రోచు
నేడు	ఇన్దు	ఈదినము
పలుగు	పళిజుక్కు (క్లు)	పళికు	స్ఫటిక?	స్ఫటికము
పరగు	పిరిజుక్కు (క్లు)	ప్రసిద్ధమగు
పాచి	పాచి	శైవలము
పాడి	పాడి (వ్రజము)	పాడి (వ్రజము)	పాలుగల్గుట
పీచు	పిడుజుక్కు (క్లు)
పెనగు	పిణజుక్కు (క్లు) (వివదించు)	పెణగు (పోరు)	పెనగులాడు
పొరటు	పురట్టు	పొరంటు (ఉద్గమించు)	పొరలించు
పునుగు	పునుగు	పుణుగు
బలంగము	బళగ
బీటు	విడర్	బీడె
బెడంగు	విడక్కు (విలాసము)	బెడంగు (విలాసము)	ఒప్పిదము
బోడి	పోత్తికై	బోదిగ
మండంగ	మండిగ
మడంగు	మడక్కు
మడత	మడిప్ప	మడితె
మఱుగు	మఱైక్కు	మఱుగు
మలగు	మలజుక్కు (క్షేపడు)	మలంగు (శయించు)	తిరుగు = మరలు
మలుగు	మలక్కు	మత్స్యవిశేషము
మసగు	మయక్కు	మసగు	విజృంభించు
మాగు	మాక్కు	మాగు	(పండినది) కుళ్ళు
మాడు	మాణ్ణు (చచ్చు)	బాడు	మాడిపోవు
మావతి	మావుత్తన్	మావతి	మాన్తిపకుడు
మీడు	మీడు
మునుగు	ములుగు	ములుంగు	నిమగ్నమగు
ముసుగు	ముసుక్కు	ముసుంకు
మూగ	మూక్కి	మూగ	మూక
మూడు	మూన్దు	మూలు	త్రిసంఖ్య
మెఱుగు	మిఱుగు
మోకాలు	మొట్కొల్	మొణకాళ్	జానువు

౧౭. XX విష:—ద్రావిడ శబ్దములలోని యనునాసికస్థితి సామ్యము.

తద్ న్యత్యాసము

తెలుగు	తమిళము	కన్నడము	సంస్కృతము	ఆర్థాధికము
మోఁచేయి } ముంగై }	ముబజ్జై	ముంగై
మోఁదు	మోదు	మోదు
మ్రోఁగు	ముబజ్జు	మొబంగు	శబ్దించు
లాఁగు	లాగు	లంఘనము
వీఁగు	వీజ్గు (అధికమగు)	వీగు (అధికమగు)	గర్వించు— అతిశయించు
వెఱఁగు	వెఱగు
వెలుఁగు	విశజ్గు (ప్రకాశించు)	బెళగు (ప్రకాశించు)	{ ప్రకాశించు ప్రకాశము
వేఁగి	వేజ్జై	బగ్గ	వ్యాఘ్ర	పెద్దపులి
వేఁట	వేజ్జై	బేంఁట	మృగయ
వేఁడు	వేజ్జు	బేడు	ప్రార్థించు
వేఁచు (చెట్టు)	వేమ్ము. వేప్పమరమ్	బేవు	నింబ వృక్షము
వేసఁగి	బేసగ	విశాఖ— వైశాఖము
సంపఁగి } సంపెఁగ }	సమ్మకమ్	సంపగ	చంపక
సరిఁబడు	సరిప్పడు	సరిపడు
సాఁకు	తాజ్గు (కాపాడు)	సాకు	రక్షించు, కాపాడు
సురుఁగు	సురుజ్గు (శుష్కించు)	సారగు (శుష్కించు)	అదృశ్యమగు
సోఁకు	సోంకు	తాఁకుట

పయి పట్టికలోని శబ్దములలో “ఊదు-ఎఱగు-కీచు-నేదు-తాగు-తూగు-తొళగు-తేగు-తోపు-నీగు-పెణగు-బీగు-బెళగు-బేడు-సాకు-సారగు” మున్నగు శబ్దములలోని యనుస్వార ముచ్చారణ వశమునఁ దేలఁగా నట్టి శబ్దములు నిర్బిందుకములై యని కర్ణాటులు తలంచితే కాని యాంధ్రపండితుల వలె నట్టి తేలిన యనుస్వారస్థలమున నానునాసిక్యము స్వల్పముగ వినఁబడు చున్నదనియు నట్లు వినఁబడుచున్న యర్ధానునాసిక్యము నర్ధానుస్వార మనఁ దగుననియు సూక్ష్మదృష్టిని బరిశీలింపరైరి.

౧౭. XXI విష:—తెల్లుపదముల తుదిని మకారపు పొల్లు నిచ్చుటకే యవసరము లేదు. “వచ్చెన్ - రామున్” మున్నగుచోటులందలి యవసాన ద్రుతము బిందువు కానేరదు. కన్నడమునఁ బదముల తుదినున్న—“మ-న” లకు బిందువు నిత్యముగా నాదేశమగును.”

“మ న యో ర్భిస్త్వః” (కర్ణా. భూ. ౧౧-౨ నూ.) అనసానమందలి-మకార నకారములకు బింద్వాదేశ మగును. ఉదా:-తమి-అవన్. కన్న-అవం (వాడు). తమి-మరమ్. కన్న-మరం (చెట్టు).

అమహాత్మధమై కవచనము తెల్లన ‘ము’ ప్రత్యయము. కన్నడమున ‘మ్’ అనునది. కావున నమహా దకారాంతములు తెలుగున ‘ము’ ప్రత్యయంతములును, గన్నడమున ననుస్వారాంతములును నయి యుండును. ఉదా:-సంస్కృ.-వన. తెల్లు-వనము. కన్న-వనం. ఇట్లే తెల్లన-ధనము-గృహము. కన్న-ధనం-గృహం. మొ.

సంస్కృత మకారాంత శబ్దము, లనుకరింపఁబడినపుడు సయితము తెల్లన నట్టి మకారము బిందువు కానేరదు. ఉదా:-రామాణా మ్మనె= ‘రామాణామ్’ అనియె. “రామలక్ష్మణౌ విజయేతామ్” అనియె. రామ లక్ష్మణౌ విజయేతా మ్మనియె. మొ.

తెల్లన నర్వాచీనముగా నట్టి ముప్రత్యయాంత శబ్దము లనుస్వారాంత ముగఁ బల్కఁబడుట విస్తరించినది.

ఉదా:-వనము=వనం; ధనము=ధనం; గృహము=గృహం. మొ. ఇట్టి యనుస్వారాంతరూపములు ప్రాచీనాంధ్ర మహాకవుల కావ్యములందే కాక ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములందును లేవు. కాని ‘చరిత్ర’ మున్నగు కొన్ని శబ్దముల యం దట్టి ‘ము’ వర్ణకము లోపించుట ప్రాచీన కావ్యములందును గన్పట్టుచున్నది. (చూడు. వ్యా. సం. ౧౬-౨ విష.) చ.....పాండవో! త్తముల చరిత్ర నాకు సతతంబు వినంగ నభీష్ట మెంతయున్ (ఆది. ౧ ఆ. ౧౪ ప.) శబ్ద తత్వశాస్త్రపద్ధతుల ననుసరించి యాలోచించునపుడు “చరిత్రము=చరిత్రమ్=చరిత్రం=చరిత్రః=చరిత్ర” అనురీతిని వాని పరిణామ క్రమము సంగీకరింపక తప్పదు. అట్లయినను నన్నయాది ప్రాచీనాంధ్ర కావ్యములయందుఁ గాని ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములయందుఁగాని “చరిత్రమ్=చరిత్రం=చరిత్రః” అనురూప ముల స్థితి కానరాదు. “చరిత్రంబు=(చరిత్రబు—శాసనములలో) చరిత్రమ్ము=చరిత్రము=చరిత్ర” అనురీతినే రూపములు కన్పట్టుచున్నవి. కేవల ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములయందు “చరిత్రము-చరిత్ర” అను రీతిగల మువర్ణకాంతము లును దల్లోపము గలవియుఁ గానరావు. నన్నయ కాలమునాటికి మువర్ణకాంత రూపములు వాడుక కెక్కినవి. నన్నయ నాటికి సయితము “వనం-ధనం” మున్నగు నున్న తుదినిగలవి వెలసి యుండలేదు. అర్వాచీనముగఁ దెలుగు వాడుక భాషలో “వనం-ధనం-ముఖం-గృహం” మున్నగు శబ్దములతో

పాటుగా “చరిత్రం” మున్నగు నవియుఁ జూపట్టుచున్నవి. వనధనాది శబ్దములకుఁ ‘వన-ధన-గృహ-ముఖ’ మున్నగు ‘ము’ లోపరూపము లెంతమాత్రమును నేఁడును లేవు. ఇంక “చరిత్ర-హంస-దర్శ-వనస-మొదలగు కొన్ని శబ్దములందు మాత్రమే మువర్ణక లోపము చూపట్టుచున్నది. మహద్వాచకములందును ‘దూత-దూతుఁడు’ మున్నగు రూపములు వెలసియున్నవి.

౧౭. XXII విష:—“పరుష సరళ వినియము.....తమిళ మలయాళములలో నియతముగాను బూర్ణముగాను నున్నది. ‘క-ట-త-ప’ లు పదాదియందును (టకారము పదాదిని నిల్వదు) ద్విత్వావస్థయందును ‘క-ట-త-ప’ లుగానే పల్కఁబడును. తక్కిన స్థలములయందు వానికి నాదోచ్ఛారణము గల్గును. అనఁగా నవి ‘గ-డ-ద-బ’ లుగాఁ బల్కఁబడును. సరళోచ్ఛారణము పదాదియందుండదు. పరుషోచ్ఛారణము ద్విత్వావస్థలోఁ దప్పఁ బదమధ్యమున నుండదు.....సమాసములలో నుత్తరపదాదినున్న పరుషము సమాసరూపపదమధ్యగత మగుటచేత సరళమగుచుండును.....ఈ నియమము తెలుఁగులో నన్ని సమాసములందును గలదు.....” (కాల్లు. ౧౩౮ పుట).

“చకార విషయమున నిట్టిదే మతాక నియమము గలదు. ఎచ్చట నున్నను నద్విరుక్తమగు చకారము ‘శ’ వర్ణోచ్ఛారణము గలదిగాను (ఈ యుచ్ఛారణము ‘శ-ష-చ’ అనువానికి మధ్యస్థముగా నుండును) ద్విరుక్త చకారము “చ్చ” అను నుచ్ఛారణము గలదిగాను నుండును.....” (కాల్లు. ౧౩౯ పుట).

విమర్శము:—తెల్లన—“పరుషాణాం గ సడదవాః స్యుః పదా ద్ద్వద్వే” అను చింతామణి సూత్రము చొప్పున ద్వంద్వసమాసమందు మాత్రమే పరుషములకు “గ-స-డ-ద-వా” దేశము నియతము. కాన “అన్ని సమాసములందును నీ సరళాదేశము నియమముగ గల్గును” అను కాల్లువెల్లుగారి వాక్యము సరికాదు. మఱియుఁ దమిళ మలయాళములందును ‘క-ట-త-ప’లకు ‘గ-డ-ద-బ’ ల యుచ్ఛారణము సహజమనుటయుఁ బొసఁగ నేరదు. తొల్కాప్పియరు నాటికి సరళోచ్ఛారణమే తమిళమున లేదు. తొల్కాప్పియరు చెప్పిన తమిళ వర్ణ సమామ్నాయమున సరళ వర్ణములే లేవు. వానికి లిపి లేదని వేఱ చెప్పనేల? కాలక్రమమున సర్వాచీనముగా నుచ్ఛారణ సౌలభ్యాపేక్షచేత సరళోచ్ఛారణము తమిళమున నారంభించెను. పదాది వర్ణమందలి యూనికచేతను ద్విరుక్త వర్ణమందలి పూనికచేతను నట్టి స్థలద్వయమునందును దమిళమున సరళోచ్ఛారణము గల్గ దయ్యెను. తమిళ మందలి యీ సరళోచ్ఛారణ శాపభ్రంశ మేనాఁడారంభించెనో చెప్పుట కాధారములు గాన రావు. ఇట్లర్వాచీనముగా సరళోచ్ఛారణము గల్గినను నవి పరుష లిపులతోనె వ్రాయఁబడుచున్నవి. పరుషము

లనఁగా “క-చ-ట-ఱ-త-ప” అనునవే యైనను నిచటి సరళ శబ్దముచేత “గ-జ-డ-ర-ద-బ” అనునవే కాక “శ-స-హ”లును నుద్దేశింపఁబడుచున్నవి.

నేఁడు పదాదీతర స్థలమున ద్వీరుక్తేతర ‘క’ కారము ‘హ’ కారధ్వనికి సన్నిహితముగఁ బల్కఁబడుచున్నది. అట్టి ధ్వని ‘క’ కార లిపితోనె వ్రాయఁబడుచున్నది. ఉదా:—సం. నఖము. తమి. నకము. ఇది ‘నహము’ అని పల్కఁబడును. సంస్కృతములోని ‘ఖ-గ-ఘ’లతోడి శబ్దము లఱవములోనికి వచ్చునపుడందలి ‘ఖ-గ-ఘ’లను బదాదిని, ద్వీరుక్తతలోను, ‘క’ కారముగను (సం. భాగ్యమ్-తమి. పాక్కియమ్) తదితర స్థలమున హకారమునకు సన్నిహితముగను బల్కుచు దానిని ‘క’ కార లిపితోనె వ్రాయుదురు. ఇట్టి మార్పుచేతనే ‘హ’ కారముతోడి సంస్కృత శబ్దము తమిళమునఁ జేరునపుడట్టి హ కారమును ‘క’ కార లిపితో వ్రాయుచు ‘గ’ కారముగఁ బలుకుట నేటి సంప్రదాయమై యున్నది. ఉదా:—సం. మహాన్. తమి. మకన్. దీనిని ‘మగన్’ అని పల్కుదురు. దీనికిఁ బ్రాచీన కాలమున భర్త యనియుఁ దర్వాతఁ బుత్రుఁడనియుఁ దమిళమున నర్థము. మలయాళమున నిది ‘మకన్’ అనియే వ్రాయఁబడును. పుత్రుఁడని దీనికర్థము. చకారోచ్చారణము ద్విత్యావస్థలో మాత్రమే నేటి తమిళమున నిల్చియున్నది. పదాదిని బదమధ్యమందును శవర్ణముగను సకారముగను బల్కఁబడును. (చూ. ౧౭ XVII విష.) చకార లిపితోనె వ్రాయఁబడును. ఇట్టి యలవాటు చేతనే సంస్కృత శబ్దములను దమిళమున వాడునపుడు వానిలోని “ఛ-జ-ఝ”లు సైతము ‘శ-స’ లుగా మాలుచుండును. (కొన్ని యెడల జకారము యకారమగును. సం. గజ-తమి. కయమ్).

టకారము తమిళ పదాదిని నిల్వదు. కాన ‘ట’ కార ధ్వని ద్వీరుక్త మగునపుడు మాత్రమే నిల్చియుండును. ద్వీరుక్తేతర స్థలములందిది ‘డ’ కారముగ నేఁడు పల్కఁబడును. సంస్కృత శబ్దములోని “ఠ-డ-ఢ”లు సైతము తమిళములోనికి వచ్చునపుడు ‘ట’ కారవద్దతులై వర్తించును.

ఱకారము ద్వీరుక్తతలో ‘ట్ర’ అను దానివలెఁ బల్కఁబడును. (ఱకారమునకు ‘ట-త’ మధ్య స్థోచ్చారణము ప్రాచీన కాలమున సహజమై యుండెను). ద్వీరుక్తత లేని కేవల స్థితిలో నిపుడు ఱకారము తమిళమునందును నాంధ్ర కర్ణాటములందువలెనే యలఘు రేఫముగనే పల్కఁబడుచున్నది. ఇదియే దీని కర్వాచీనముగా వచ్చిన సరళోచ్చారణము. (చూడు. ౧౭ XII ౧౭ XIII విష.) ప్రాచీన కాలమున ద్వీరుక్తతలేని కేవల స్థితియందును దీని యుచ్చారణము ‘ట-త’ మధ్యస్థ రూపముననే యుండెడిదని తొల్కాప్పియము వలన విశద మగుచున్నది. (చూ. తొల్కా. ౯౪ సూ.) ఱకార ధ్వని మలయాళము

నందును బైరీతినె వెలయుచున్నది. ‘ఋ’ అనునది మలయాళమున ‘ఋ’ అని పల్కఁబడుననెడి మాట సరికాదు. అకారరూప పరుషమున కనునాసికమగు మూర్ధస్య నకారము తమిళమున నేడు దంత్య నకారమువలెనే యవభ్రష్టముగ నుచ్చరింపఁబడుచున్నది. ఇది స్వపరుష అకారముతో సంయుక్తమగునపుడు ‘ఋ’ అనురీతి యుచ్చారణము గలదయ్య నేటి తమిళుల యుచ్చారణమున ‘ఋ’ అను ధ్వనిగ వినఁబడును.

“తకారము నేడు పదాదీతరస్థలములందు నద్విరుక్తతావస్థయందును దకారముగాఁ గాని ‘తద’ మధ్యస్థముగాఁ గాని పల్కఁబడుచున్నది. పదాదిని ద్విరుక్తతలోను ‘త’ కారముగనే పల్కఁబడును. సంస్కృతమందలి “థ-ద-థ” లతోడి శబ్దములు వాడఁబడు నపుడును బై తకార వద్ధతులె వర్తిల్లును. ఉదా:— సం-ద్వమ్-తమి-తన్దమ్”. డా. కాల్డువెల్లుగారు తకార విషయమున స్థలాంతరమందీ క్రింది రీతిని వ్రాసియున్నారు. “తమిళమునందును మలయాళము నందును బదాదీతరస్థలమందలి యద్విరుక్త తకారము దకారముగాఁ బల్కఁబడక యీషత్ స్పృష్ట దకారముగాఁ బల్కఁబడును. నకార సంయుక్తమగు నపుడు మాత్రమే దానికి సంస్కృత దకారమువంటి యుచ్చారణము వెలయుచున్నది.” (కాల్డు. ౧౮౨ పుట).

విమర్శము:—తకారమున కీషత్ స్పృష్ట దకారమువంటి యుచ్చారణము తమిళమున నప్రసిద్ధము. దానికి “త-ద”ల మధ్యస్థమగు నుచ్చారణమే యిపుడు వాడుకలో నున్నది. తదలు రెండును స్పృష్టములె కాని యీషత్ స్పృష్టములు కావు.

పకారము పదాదీతర స్థలములందును ద్విరుక్తతలేని కేవల స్థితిలోను “ప” కారముగాఁ గాని యాంగ్లమందలి ‘f’ అను దాని ధ్వనితోఁ (ఫ) గాని పల్కఁబడుచున్నది. దానికి సరళోచ్చారణము (బ) కేవలము నప్రసిద్ధము. ద్విరుక్తతలోను బదాదియందును ‘ప’ కారముగానే పల్కఁబడును. “ఫ-బ-భ”ల తోడి సంస్కృత శబ్దములు తమిళమున వాడఁబడినపుడును బయి పకార వద్ధతులె వర్తిల్లును. ఉదా:—సం-భాషా=తమి-పాడై. (సంస్కృత పకారము తమిళమున ‘డ’ కారమగును). సం-భాగ్యమ్=తమి-పాకియమ్. మొ.

౧౭. XXIII విష:—‘క-చ-ట-త-ప’ లయిదును వాని యనునాసికములతో సంయోగించునపుడు నేడు వరుసగా “గ-జ-డ-ద-బ” అనువాని సరళోచ్చారణము నందుచున్నవి. పరుషముల పయి సరళోచ్చారణ మర్వాచీన మనియుఁ దొలకొప్పియము నాటి కిట్టి యవభ్రష్టోచ్చారణము కల్గలేదనియుఁ

జెప్పటకు సందేహములేదు. తొల్కాప్పియమున వర్ణమాలలో సరళములకు స్థితియేలేదు. మఱియు స్వకీ యానునాసికముతోఁ గూడిన సంయోగావస్థలో పైతము పరుషములె నిల్చునని యీ క్రింది రీతిని దొల్కాప్పియరు వచించిరి. “జ-ఇ-ణ.....” (తొల్కా. ౨౫ సూ.)=“జ-ఇ-ణ-న-మ-సే” అనెడి హల్లులకుఁ బరముగ వానివాని వర్గాక్షరములగు “క-చ-ట-త-ప-ఱ” అను నక్షరములు నిల్చును. ఉదా:-అఙ్కు=(ఆ చోటు) అఙ్చు=(భయపడు) (దీనికిఁ బంచసంఖ్యార్థమును నర్వాచీనముగఁ గల్గెను). వణ్ణు=(తుమ్మెద) పన్తు=(బంతి-చంబచెక్క యాట). అమ్పు=(అస్త్రము-అమ్మక శబ్దభవము కానోపును=బాణము.) ఇట్టివానిలోఁ బరుషోచ్చారణము ప్రాచీనము. సరళోచ్చారణ మర్వాచీనము నపభ్రష్టమును. (చూ. ౨౫ VII విష.)—‘పూ+కొడి=పూజ్కోడి=పూక్కోడి’ అనునది మొదలగు చోటులందలి పాక్షిక పరుష ద్విత్వమే యచటి పరుషోచ్చారణ స్థితికి నిదర్శన మగుచున్నది).

“మరప్పెయర్ కిళవి.....” (తొల్కా. ౨౧౮ సూ.)=అకారాంత వృక్షవాచక శబ్దములకు “క-చ-త-ప”లు పరమగునపుడు వాని యనునాసికములు వాని నడుమ నిల్చును. ఉదా:-విళ+కోడు=విళ+జ్+కోడు=విళజ్కోడు. (వెలగ కొమ్మ) ఇందుఁ దొల్కాప్పియరు కంఠోక్తముగాఁ బరుషము స్వానునాసిక పూర్వకమై నిల్చునని వచించెను.

“మెల్లెఱుత్తు మిగువటి.....” (తొల్కా. ౧౫౮ సూ.)=(వేట్టు (ట్టు) మై చ్చుది)=విభక్తి సమాస సంధిలోని=ద్వితీయా విభక్తి సమాస సంధిలో వచ్చెడిసంధి కార్యము లిచటఁ జెప్పఁబడుచున్నవి. ద్వితీయా సమాస విషయమున శాస్త్ర విధులెల్లఁ బహుళముగా నగునని తాత్పర్యము. సమాసములో వచ్చు ననునాసికా గమమునకు మాఱుగ ద్వితీయా సమాసమునఁ బరస్థ “క-చ-త-ప” లకు ద్విత్వము వైకల్పికముగా వచ్చును. ఉదా:-మర జు-తైత్తాన్=మరక్కు-తైత్తాన్=(చెట్టుచు నఱకెను) ఇట్టివి విభక్తి సమాసములని తమిట కన్నడ సంప్రదాయము.

పయిరీతి ననేక స్థలములందుఁ దొల్కాప్పియరు స్పష్టముగా ననునాసిక పూర్వక పరుష సంయోగ స్థితిని వచించిరి. కావున నాయన కాలమునాఁటి కనునాసిక పూర్వక సంయోగమందును సరళస్థితి లేదనుటకు సందియము లేదు.

ఈ విషయమున విద్వాన్ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారీ క్రిందిరీతిని వ్రాసి యున్నారు. (14-11-1951 తేది జాబు).

“పూర్వమునందు సరళోచ్చారణమే లేదనియుఁ దర్వాతఁ గాలక్రమమున వచ్చినదనియు ద్రావిడభాషలను బాగుగఁ బరిశీలించిన విశదమగును.”

౧౭. XXIV విష:—పయినందర్భమునుబట్టి యీ క్రింది కాల్డ్వెల్లుగారి వ్రాత సరికాదని చెప్పనగును.

“పరుషములను సరళములనుగా నుచ్చరించు పద్ధతి యజ్ఞమునకు స్వభావ సిద్ధమైన ధర్మమే కాని వైయాకరణములు నితరులును గల్పించినది కాదు. అజ్ఞుల లిపి ప్రాచీన సంస్కృత లిపినుండి తీసికొనబడెననియుఁ గ్రీస్తు శకమున కనేక శతాబ్దములకు ముందార్యులు దక్షిణమునకు వచ్చిరినియు వారు వచ్చిన కొలది కాలముననే యజ్ఞములు తమ భాషకు వ్రాత నేర్పఱచుకొని రనియు నా యభిప్రాయము. అట్లు సంస్కృతమునుండి లిపిని దీసికొనునపుడే యజ్ఞములు తమ భాషయొక్క పద్ధతి కనుకూలముగాఁ బరుషములను మాత్రము గ్రహించి సరళ లిపులను విడిచిరి.....” (కాల్డ్. ౧౩౯ పుట).

విమర్శము:—ఈ కాల్డ్వెల్లుగారి ధోరణి నుసంగతముగా లేదు. ఒక యక్షరమును వ్రాయుట దాని నొకచోట నొకవిధముగాను మఱొకచోట వేరు విధముగాను బలుకుటగా తమిళభాషాపద్ధతి. లిపిలేని తమిళులభాష కీ పద్ధతి యుండెడిదని చెప్పుట కేవలము నసంభవముగదా! మఱియుఁ దన కెన్నో శతాబ్దముల పూర్వకాలము నుండియు సరళోచ్చారణము వెలసియున్న పు డట్టి ధ్వనులను దొల్కాప్పియరు వర్ణసమామ్నాయమున గణింపకుండుట యసంభవ మనఁదగును.

పయిరీతిని దమిలులు సంస్కృత లిపిని దీసికొనిరని చెప్పెడి దొరగా రీ క్రింది రీతిని వ్రాయుట కెట్లు సాహసించిరో తెలియకున్నది. “తమిళ వ్యాక రణము సంస్కృత సంబంధములేకయే కల్పింపబడుటచేతను, దమిలులకు సంస్కృతోచ్చారణము తెలియకే పోవుటచేతను దమిళభాషలో నుండెడి ధ్వనులనుబట్టి తమిలులు ప్రత్యేకముగా వర్ణసమామ్నాయము నేర్పఱచుకొని రని తెలియనగును” (కాల్డ్. ౧౩౦ పుట).

౧౮. I విష:—“అ-ఆ’ అనువాని యుచ్చారణము శ్రమాపాదకము గాన నయ్యది తమిళమునఁ దఱచుగా “ఎ” కారముగాఁ బరిణమించును. ఉదా:—సంస్కృ.—బల (న్) తమి-బెల (న్) (బలము). సం-జప-తమి-సెబమ్ (జపము) (చూ. నేనుశబ్దము). ఇతరభాషలలో నిట్టిమార్పు గల్గదు” (కాల్డ్ ౧౩౨ పుట).

విమర్శము:—డా. కాల్డ్వెల్లుగారు వ్రాసెడి వ్రాతలు తఱచుగాఁ గేవ లాధునాతనస్థితిని మాత్రమే యనుసరించి యుండును. ఈ విషయమున శ్రీ విద్వాన్ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి యాశయముల నుదాహరించు చున్నాను. “అజ్ఞవకపులు ‘బెల’ శబ్దమును వాడరు. అధునాతను

లనఁగా రమారమి రెండువందల యేండ్లనుండి వెలసిన యసంస్కారి కవులు 'బెల' అనువానివంటి 'ఎ' త్వ ఘటితరూపములను వాడుట గలదు. మల యాళమువారు 'అ' కారము 'ఎ' కారచ్చాయతోఁ బలుకుదురని మలయాళ వ్యాకరణములందుఁ గలదు." కన్నడమునఁ బెకు-చోటులందు 'అ' కారము 'ఎ' కారముగాఁ బలకు-బడును. ఉదా:—సం-జటా=కన్న-జెడె; సం-సక్త-పథ్యా-కన్న-పెజ్జె. (మార్గము) సం-సీతా-కన్న-సీతె. సం-గంగా-కన్న-గంగె. సం-అభిలాష-కన్న-అభిలాషె. సం-దర్భ-కన్న-దర్భె. సం-వధ-కన్న-వధె. సం-ఊహ-కన్న-ఊహె. మొ.

“తమిళమునఁ బదాంతమున నున్న 'ఆ' కారమునకుఁ దర్వాత 'ఉ' అను నది చేరును. అచటి స్వర సంహితలో 'వ' కార ముచ్చారణ సౌకర్యార్థముగఁ జేరును” (కాల్డు. ౧౩౩ పుట).

విమర్శము:—పయిరీతిని వ్రాసిరేకాని దొరగా రుదాహరింపలేదు. ఉదా:—నిలా=నిల+వ+ఉ=నిలవు=(వెన్నెల) కనా=కన+వ+ఉ=కనవు=(కల). దీర్ఘములేనపుడు 'వు' వర్ణాంతరూపము నిల్చును.

“అఱవమున నామము తుదినుండు 'ఆ' కారము నిత్యముగా లోపించి దానిచో 'ఉ' అనునదికాని “ఎయ్” అనునదికాని నిల్చును. ఇట్లు 'ఎయ్' అనునది నిలుచుచోటులందుఁ గన్నడమున 'ఎ' అనికాని 'ఎయు' అనికాని నిల్చును. ఆంధ్రమలయాళములలోని 'అ' వర్ణ మట్లు మాఱదు.” (కాల్డు. ౧౩౩ పుట).

విమర్శము:—పయిరీతిని వ్రాసిరేకాని దొరగా రుదాహరింపలేదు. కాల్డు వెల్లుగారు 'ఐ' కారమును 'ఎయ్' అని వాడుదురు. అది సరికాదని ముందు విమర్శింపఁబడును. కాన నిట 'ఐ' కారముతోనె యుదాహరింపఁబడును. ఉదా:—తమి-తలై-కన్న-తలె-తెల్లు-మలయా-తల. తమి-తోడై-కన్న-తోడై-తె-మ-తోడ. కాల్డువెల్లుగారు 'ఎయ్' అనుదానికిఁ బర్యాయముగా 'ఉ' అని తమిళమునందు నిల్చునని వ్రాసిన దానికిని గన్నడమున 'ఎ' అనుదానికిఁ బర్యాయముగా 'ఎయు' అని నిల్చునని వ్రాసినదానికిని నుదాహృతులు గన్పట్టలేదు.

“మొదట ద్రావిడభాషలందుఁ బదముల తుదిని నిల్చునట్టియు, నేటికిని మలయాళమున నిల్చియున్నట్టియు నపుంసక నామ సర్వనామముల తుది 'అ' కారము వ్యావహారిక తమిళమునఁ దఱచుగ 'ఎయ్' అనియుఁ దెల్లన 'ఇ' అనియుఁ గన్నడమున 'ఉ' అనియు మాఱును.” (కాల్డు. ౧౩౩ పుట).

విమర్శము:—పయి వ్రాతకును గాల్డువెల్లుగా రుదాహరింపలేదు. ఉదా:—తమి-అవై. (ఇది గ్రాంథికమే) తెల్లు-అవి. కన్న-అవు. ఇట్టి మార్పులు గల నపుంసకనామముల యుదాహృతులు గన్పట్టలేదు.

౧౮. II విష:—“‘అ’ కార జన్యమును (తల=తలై. సీత-సీతై) ‘ఆ’ కార జన్యమును నగు తమిళములోని మిశ్రాచ్చు ‘ఐ’ (ai) అని యుచ్చరించుటకంటె “ఎయ్” (ei) అని యుచ్చరించుటయే న్యాయము. అఱవములోని యీ మిశ్రాచ్చు సంస్కృతాకార జన్యమగుటచేతను, (నం-సీతా-తమి-సీతై.) ‘ఆయ్’ అనుదానికి మూలమగుటచేతను (రై + ఔ = రాయ్) ‘ఐ’ కారమును బోలియుండుటచేతను నది “అయ్” అని (ai) యుచ్చరింపఁదగినదని భ్రమించుట కవకాశము కల్గుచున్నది. అది ‘అ’ వర్ణమునుండి వచ్చినదేయైనను దానియందించుకేని ‘అ’ వర్ణోచ్ఛారణములేదు. ఈ మిశ్రాచ్చును వ్రాయుటలో గ్రంథాక్షరములందును మలయాళమునందును రెండు ‘ఎ’ కారములు చూపట్టుచున్నవి. గ్రంథాక్షర:—“ఁ=క. ఁ=కె. ఁఁ=కై.”. ఆంధ్రకర్ణాటములందును “ఎ+ఇ” అను లిపుల యేకీభావమే ‘ఐ’ అను వృథగక్షరముగ వ్రాయఁబడును. (ఇ=ఁ+ఎ=ఐ). మఱియు మలయాళములోని ద్వితీయావిభక్తి యగు ‘ఎ’ అనుదానికి సరిగఁ దమిళమున “ఎయ్” అనునది ద్వితీయావిభక్తి యనఁదగునుగాని ‘ఐ’ అనునది సరియై యుండదు. (మలయాళ ద్వితీయ-రామనె. తమిళ ద్వితీయ-రామనెయ్) ఇంతియకాక కన్నడములోని ప్రాతిపదికములయు, ధాత్యర్థములయు ననఁగా భావార్థకములయుఁ దుదినుండెడి ‘ఎ’ అనుదాని కఱవమున ‘ఎయ్’ అని యుండుట సరిపడునుగాని ‘ఐ’ అని యుండుట సరిపడదుగదా. (కన్న-తలై. తమి-తలైయ్. అనఁదగును. తలై అనఁదగదని భావము) ఇంతియకాక కుమారిలభట్టు “నడైయ్=(నడత)” అనుదానిని సంస్కృత లిపిని వ్రాయుటలో “నకై” (నడై) అని వ్రాసెనేకాని “నకై” (నడై) అని వ్రాయలేదు. బీమ్మ దొరగా రుత్తర హిందూస్థాన భాషల వ్యాకరణము వ్రాయుచు నందు సంస్కృతాకారము ‘ఎ’ కారముగా మాటుట ద్రావిడభాషా సంప్రదాయమని వ్రాసి సంస్కృతాకార మఱవమున “ఎయ్” అని మాటుట నుప్రసిద్ధమని వ్రాసిరి.” (కాట్టు. ౧౩౩-౧౩౪ పుటలు).

విమర్శము:—కాల్డువెల్లుగారు పైని జూపిన వెల్లు హేత్వాభాసములు, ఒకటియు నద్దేతువుకాదు. ‘ఐ’ కారము సహజముగ ‘ఎ’ అను పరిణామ మందుటచే మలయాళ ద్వితీయావిభక్తి ‘ఎ’ అని కావచ్చును. అట్లే కర్ణాట ప్రాతిపదికముల తుదిని ‘ఎ’ అనునది నిల్వవచ్చును. ‘ఐ’ కారము ‘ఎ’ కారముగఁ బరిణమించుట ప్రాకృతములందును గలదు.

“ఐ చ ఏజ్” (౧-౨-౧౦౧) ఐచః=ఐకా రౌకారి యోః, ఏజ్=ఏకారౌ కారౌ యథాసంఖ్యం భవతః. ఐ—జైలః=సేలో, త్రైలోక్యమ్=తేల్లోకం, ఐరా వణః=ఏరావణో, కైలాసః=కేలాసో,.....” (త్రివిక్రమ ప్రాకృత శబ్దాను శాసనము ౪౯ పుట). ‘ఐ’ అనుదాని యుచ్చారణము ‘అయ్’ అను దాని కభిన్నమగుటచేత నందలి తొలి ఖండమున ‘అ’ కారోచ్చారణము స్పష్టముగా వినఁబడుచుండ నందవర్ణోచ్చారణ మించుకేని లేదని దొరగారు వచించుట కేవలము సాహసము. ఇంక భాషాంతర లిపులలోని పోలికలనుబట్టి తమిళ ధ్వనిని నిర్ణయించుట మతియు నసంగత విషయము. వికారముయొక్క గ్రంథాక్షర లిపిలో రెండు ‘ఎ’ కార చిహ్నములుండుటచే దమిళము నందలి ‘ఐ’ కారమును “ఎయ్” అని పల్కవలయుననుట వృష్టతాడ నన్యాయమును స్థిరింపఁ జేయుచున్నది. మతియు “ఎయ్” అనునది ‘ఎ’ కారద్వయోచ్చారణము కలది కాదుగదా. దేవనాగర లిపిలోని ‘ఐ’ కారము రెండు ‘ఏ’ కారముల రూపమున నుండుటచేత (కై=కై) గ్రంథాక్షర లిపిలో సయిత మట్టి లిపి యేర్పడియుండును. దీనినిబట్టి సంస్కృతమందలి ‘ఐ’ కారమును సైతము “ఎయ్” అని పల్కవలయునని వాదింతురు కాబోలును. పైరీతిసే యాంధ్ర కర్ణాటముల “ఐ” కార లిపిలో “ఎ+ఇ” అను లిపుల మేళనమున్నది గానఁ దమిళమందలి ‘ఐ’ కారమును “ఎయ్” అని పల్కవలయు ననుటయుఁ బైరీతిసే వృష్టతాడ నన్యాయమును స్థిరింపఁ జేయుచున్నది. ఆంధ్ర కర్ణాటములలోని ‘ఐ’ కారమునకు “ఎయ్” అను నుచ్చారణము గలదని దొరగారు చెప్ప సాహసింపరుగదా. తెల్లునందలి ‘ఐ’ కారము “వాయి రవు ర్వక్రతమా” అను చింతామణి చొప్పున ‘అయి’ అనుదాని కభిన్నమనుటలో విప్రతిపత్తి లేదుగదా. కుమారిల భట్టుగారి వ్రాతలో ‘శక్తే’ అనుచో నొక ‘ఎ’ అనునది చేతిప్రమాదమునఁ బోయి యుండఁ గూడదా! ఆతఁడును ‘నడెయ్’ అని వ్రాయలేదు గదా. బీమ్మదొరగారు మున్నగు వారిని బ్రమాణీకరించుటకన్నఁ దమిళ వ్యాకర్తయుఁ గేవల ప్రాచీనుఁడును బరమ ప్రామాణీకుఁడును నగు తొల్కాప్పియరుగారిని బ్రమాణీకరించుట యుక్తము కాదా!

“అకర ఇకరమ్.....” (తొల్కా. ౫౪ సూ.)=అకారమును ‘ఇ’ కారమునుగూడి ‘ఐ’ కారమగును.

“అకర ముకరమ్.....” (తొల్కా. ౫౫ సూ.)=అకారమును ‘ఉ’ కారమును గలిసి “ఔ” కారమగును.

“అకర త్తిమ్మర్.....” (తొల్కా. ౫౬ సూ.)=అకారమునకుఁ దర్వాత నిల్చిన యకారపు పొల్లును గలిపినది ‘ఐ’ కారమగును.

“ఇకర యకరమ్.....” (తొల్కా. ౫౮ సూ.)=తమిళ శబ్దాంత మందలి యకారపుపొల్లు ‘ఇ’ కారమున కభిన్నమై యుండును. ఉదా:— నాయ్=నాఇ=(కుక్క) మొ.

పయిరీతినున్న తొల్కాప్పీయ సూత్రముల జిత్తగించియున్న చో దొరగార్లు పయిరీతిగల యపసిద్ధాంతములను జేయ సాహసింతురా?

మఱియు వెనుక నుదాహరించిన రీతిని “ఐ” కారమునకుఁ గల్గు “ఎ” కారరూప పరిణామము ‘ఉఃనిక’గల తమిళ పదాదిని గల్గనేరకున్నను దమిళ పదాంతమున నద్దాని ఛాయగలదనియుఁ దొల్కాప్పీయరు సూత్రించిరి.

“ఓరళపు.....” (తొల్కా. ౫౯ సూ.)=శబ్దములలోని ‘ఐ’ కార మేక మాత్రాకముగా నుండు చోటులును గలవు. ఇట్లనుటచేత నిట్టిస్థితి క్వాచిత్క మని విశదమగుచున్నది. ఇట్టి స్థితి పదాదీతరస్థలములందే కల్గునని వ్యాఖ్యా తలు వ్రాసిరి. ఉదా:—“ఇటై (డై) యన్” అనుదానిని “ఇటై (డై) యన్” (గొల్లవాడు) అని యుచ్చరింపనగును. ‘తవళై’ అనుదానిని ‘తవళె’=(కప్ప) అనురీతి నుచ్చరింపనగును. సూత్రమున నేక మాత్రగా వినఁబడు ననుట చేతఁ గన్నడమందలి ‘ఎ’ కారస్థితియెకాక యాంధ్ర మలయాళములందలి ‘అ’ కార స్థితియు దాని కభిన్నమయని విశదమగుచున్నది. ఉదా:—తమి: తలై-మల-తెల్లు-తల-కన్న-తలె. మొ.

తుదికిఁ బండిత వ్యవహార భాషకును గాట్టువెల్లుగారి వ్రాత విరుద్ధముగనే యున్నది. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునందలి ప్రాచ్యభాషా పరిశోధక సభ్యులలోఁ దమిళ భాషాపన్యాసకులయియుండి విశ్రాంతి గైకొన్న విద్వాన్. శ్రీ. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగా రీ క్రిందిరీతి నీ విషయమున వ్రాసిరి. “అటవ పండితు లెవ్వరును ‘ఐ’ కారమును ‘ఎ ఇ=ఎయ్’ అను రీతిని బలుకరు. ‘అ ఇ’ అను రీతినే పలుకుదురు. ఇప్పుడు పదమధ్యమున ‘అ’ కారముగానే తఱుచుగాఁ బలుకుదురు. పదాంతమందు మాత్రమే ‘ఎ’ కారచ్ఛాయగ వినఁబడును.” (శ్రీ. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు ౧౮-౧౧-౧౯౫౧).

కాట్టువెల్లుగారు స్థలాంతరమునందును బై యపసిద్ధాంతమునె యీ క్రిందిరీతిని వ్రాసిరి.

“ఐ అనుచో ‘ఎ ఇ’ అను రీతిని బలుకవలెను. అంతియకాని ‘అ ఇ’ అను రీతిని బల్కరాదు. మూలభూత ప్రాచీన ద్రావిడభాషలోని ‘అ’ కారము ‘ఎ’ కారమై కాలక్రమమున “ఎ ఇ=ఎయ్” అనునదిగాఁ దమిళమునందు మాఱి నది. (‘ఎ’ అనునది “ఎ ఇ=ఎయ్” అని పరిణమించెననుట స్వభావ విరుద్ధము). ఉదా:—తెల్లు-మల-తల. తమి-తలెఇ=తలెయ్. కన్న-తలె. మలయాళ

ములోని యిచటి 'అ' కారము శుద్ధమైనది కాదనియు "ఎఱ" అనుదాని మాటురూపమనియు డా. గుండర్పు దొరగారు వ్రాసిరి. కావుననే మలయాళమునఁ జతుర్థీ విభక్తిలో 'ఎ' కారము వినఁబడును గాని 'అ' కారము వినఁబడదు" (కాల్లు. ౧౩౬ పుట).

పై విషయములెల్లఁ బయిని సయ్యక్తికముగ నిరసింపఁబడియె యున్నవి. ఇందలి క్రొత్త విషయము—“మలయాళమునఁ జతుర్థీ విభక్తి 'ఎ' కారము—” అనునది. తమిళ ద్వితీయా విభక్తి 'ఐ' అనునది. దాని పరిణామమగు 'ఎ' అనునది మలయాళద్వితీయా విభక్తి. ఇది చతుర్థీ విభక్తి యనుట తప్పు.

“ఐ ఒడు.....” (తొల్కా. ౧౧౮ సూ.)=తమిళమున 'ఐ' అనునది ద్వితీయా విభక్తి. ఒటు (డు) తృతీయా విభక్తి. కు-చతుర్థీ విభక్తి. ఇన్-పంచమీ విభక్తి. అతు (దు) షష్ఠీ విభక్తి. కణ్-సప్తమీ విభక్తి. “పేర్-ఎ-ఓడ్-కు-నిన్టు-ఉడె-ఇల్-విళి ఇత్యప్తకమ్”. (లీలాతిలకము మలయాళ వ్యాకరణము-ద్వితీయ శిల్పము. ౧౧ సూ.) పేర్=ప్రాతిపదికమే ప్రథమా విభక్తి. 'ఎ' అనునది ద్వితీయా విభక్తి. ఓడ్-తృతీయా విభక్తి. కు. చతుర్థీ విభక్తి. నిన్టు-పంచమీ విభక్తి. ఉడె-షష్ఠీ విభక్తి. ఇల్-సప్తమీ విభక్తి. 'విళి'-అనఁగా సంబోధనము.

౧౩. III విష:—“ద్రావిడ ప్రకృతులు:—తెలుఁగు ప్రకృతులు సాధారణముగా నజంతములయి యుండును. సంస్కృతమునుండి హలంతములు తెలులోనికి వచ్చునపు డాతుదిహల్లుమీఁద 'ఉ' కారము చేరును. ఆ హల్లు ప్రాస్వ పూర్వకమగునేని ద్విత్యము నిత్యముగా నగును. ఉదా:—సం-మరుత్-తె-మరుత్తు. దీర్ఘపూర్వకత్వమున - సం - వాక్ - తె - వాక్కు - వాకు. మొ. వనమ్-ధనమ్ మున్నగునవి సంస్కృత సమములుగాఁ దెలులోనికి వచ్చునపుడు ద్విత్యమురాకయే 'వనము-ధనము' మున్నగు రీతిని రూపము లేర్పడును. తమిళమున సంస్కృత భవములలో నీ ద్విత్యోత్పత్తులు గలవు. ఉదా:—సం-పక్వమ్-తమి-పక్కువమ్. మొ. మూలద్రావిడ ప్రకృతులు హలంతములు తెలునకు వచ్చునపుడు 'వాని తుదిహల్లుపైని దటచుగా నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ 'ఉ' కారము చేరును. ఉదా:—ఆట్=ఆటు. తిన్=తిను. వీల్=వీడు. మొ. ఇట్టియెడల ప్రాస్వపూర్వకత్వమందును హల్లునకు ద్విత్యములేదు.

తమిళ కన్నడములలోని ప్రకృతులు పెక్కు హలంతములుగానే నిల్చి యున్నవి. ఉదా:—నిల్-(నిలుచు) చొల్=(చెప్ప) ఉణ్=(భుజించు.) తిన్=(తిను); మొ. కొన్నియెడల నిట్టి హలంత ప్రాచీనతమ ప్రకృతుల పయి నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగా 'ఉ' కారము లేటచుగాను 'అ' కారాదు లరుదు గాను నిలుచుటయుఁ గలదు. పరుషాంత ప్రకృతులపైని 'ఉ' కారమే నిల్చును.

అట్టియెడలఁ బ్రాచీన స్థితిలో ద్విత్వము కన్పట్టదు. ఉదా:—తమి విట్= విటు=విడు=(విడుచు) ఆట్=ఆటు=(ఉపశమిల్లు) మట్=మటు=మడు=(సరస్సు-చిటియూట) కాట్=కాతు=కాదు=(చేవి). కొన్నియెడలఁ దుది హల్లు ద్విత్వమునందును. ఉదా:—పుట్=పుట్టు=పుట్టు (వల్లకము=పుట్ట). అకారాంతములు:—కల=(చేరు) తిల=(తెలుచు). కల=(పాలు పిదుకు). పరు షాంతములపైని 'ఉ' కారమే నిల్చును:—కొక్కు=(కొంగ) నక్కు=(విషము) వణ్ణు=(తుమ్మెద). అమ్పు=(బాణము) పుట్టు=పుట్టు=(పుట్ట) నాడు=(దేశము). వీడు=(ఇల్లు) చూడు=(వేడిమి) ఆటు=(షట్సంఖ్య). యాటు=(నది). ఇట్టి యేకాచ్చ దీర్ఘ పూర్వక పరుషస్థలములు పొట్టి 'ఉ' కారము (కుట్టి (ట్టి) యలు కరము) లనఁబడును. అనేకాచ్చములలో సైతిము స్వర పూర్వకములును 'ఆయ్త' (ద) పూర్వకములును బాట్టి 'ఉ' కారములె యనఁబడును. పొట్టి 'ఉ' కారమనఁగా నర్థ మాత్రాకమగు 'ఉ' కారము. ఈ యర్థ మాత్రికముల వివరణము తొల్కాప్పియమున ౪౦౭ సూత్రము మొదలుగ నొక ప్రకరణముగ నున్నది.

ప్రాచీన కర్ణాటమునందును బ్రకృతుల తుదిని 'ఉ' కారము చేరెడి తమిటపద్ధతి విస్తరిల్లి యున్నది. ఇంకొక విశేషము. అకారాంత శబ్దములకుఁ బరమందు 'ఉ' కారము నిల్చుటయు నచటి స్వరసంహితలో వకారము చేరు టయుఁ గలదు. ఉదా:—తమి-చిల=(స్వల్పము) కన్న-చిల+వ్+ఉ=చిలవు. తమి-పల=(అనేకము) కన్న-పల+వ్+ఉ=పలవు. మొ.

అటవ కన్నడములవారు శబ్దముల తుదినుండు పరుషములను ట కార మును 'ఉ' కార సహాయములేక పలుకలేరు. కాన నట్టియెడల 'ఉ' కారమును జేర్చియే పలుకుదురు. ఉచ్చారణార్థము వచ్చిన యీ 'ఉ' కారము హ్రస్వ మగుటయే కాక యర్థ మాత్రాకాలిక మనియు వైయాకరణులు చెప్పెదరు." (కాల్లు. ౧౩౪ పుట).

విమర్శము:—ఎల్లయెడలను ట కారముపై నుచ్చారణార్థముగ 'ఉ' కారము చేరు ననరాదు. ఉదా:—పాల్=(చెడు) మొ. ఉచ్చారణార్థము చేరిన 'ఉ' కారములెల్ల నర్థ మాత్రాకాలికము లనుటయు సరికాదు. ట కారాదుల మీఁద నిల్చు నుచ్చారణార్థక మనుచున్న 'ఉ' కార మర్థ మాత్రికమని చెప్పట నిర్మూలము. సంప్రదాయ విరుద్ధము. ఉదా:—వీలు (స్తవసంఖ్య). ఇంకఁ బరుష ములమీఁద నిల్చిన 'ఉ' కారములును ననేకము లర్థ మాత్రికములు కావు. (చూ. తొల్కా. ౪౦౭ సూ. మొ. ౯ ప్రకరణము) 'పడు" (పొందు) మున్నగు వాని తుది 'ఉ' కారము పొట్టి 'ఉ' కారము కాదు. కర్ణాట భాషలోనర్థ

మాత్రాకమగు పొట్టి 'ఉ' కారమే లేదు. అట్టిది తమిళమందు మాత్రమే కలదు.

తమిళమునఁ బొట్టి 'ఉ' కారముపైని గుర్తుగా నొక బొట్టు నిల్పుదురు. మలయాళమున నర్ధచంద్రాకారపు గుర్తును నిల్పుదురు. ఉత్తరమలయాళము వా రుచ్చారణార్థకముగఁ జేరునది 'ఉ' కారము కాదనియు నది 'అ' కార మనియుఁ జెప్పుదురు. దానిని 'అ' వర్ణముగానె యుచ్చరింతురు. అట్టి 'అ' కారము మీఁదనే యుచ్చారణార్థకతా చిహ్నమును (అర్ధచంద్రాకారపు గుఱుతు) నిల్పుదురు. ఉచ్చారణార్థముగ నిట్లు శబ్దము తుదిని 'ఉ' కారము లేదా 'అ' కారము చేరెడి స్వభావ మిండ్లో యూరపియను భాషలకు లేదు.

౧౮. IV విష:—“ఎ-ఏ-ఒ-ఓ-లు:—ద్రావిడభాషలలో హ్రస్వ వక్రముల వాడుక యధికము. వీనికిఁ గొన్ని ద్రావిడభాషలలో లిపియుఁ గలదు. సంస్కృతభాషలో హ్రస్వ వక్రములు లేవు.....కాన ద్రావిడభాషలకు సంస్కృతముతో నెట్టి సంబంధమును లేదని తేలుచున్నది.” (కాట్ట. ౧౩౫ పుట).

విమర్శము:—ద్రావిడభాషలలోఁ గొన్నిటియందు మాత్రమే హ్రస్వ వక్రములకు (ఎ-ఒ) లిపి యున్నదన నేల? తమిళ మలయాళాంధ్ర కర్ణాటములు నాల్గిటియందును వీనికి లిపి గలదని యీవఱకుఁ జూపియె యున్నాను. (చూడు ౧౬ III విష. ౧౭ V విష).

ద్రావిడభాషలయందువలెఁ బ్రచురముగా లేకున్నను నార్యభాషలందును హ్రస్వ వక్రములు లేకపోలేదు. వైదిక సంస్కృతమున హ్రస్వ వక్రములు గలవనుటకుఁ బ్రమాణములు గలవు. (చూ. నారచించిన వైయాకరణ పారి జాతము ౨౧౦ విష).

“సపూర్వ స్యార్థసమ మేకేషామ్” (తైత్తిరీయ ప్రాతిశాఖ్యము. ౧౧ అధ్యాయ. ౧౯ సూ.) దీని వైదికాభరణ వ్యాఖ్య:—“యోయ మకారః ఏకా రాకార పూర్వో న లుప్యతే సఖిలు స్వస్తాత్ పూర్వస్య వర్ణస్యార్థేన సదృశం రూప ముపగచ్ఛతి”.

ఏ-ఓ లకుఁ బరమగు 'అ' కారములు లోపింపనపు డయ్యవి స్వపూర్వ ధములగు 'ఏ-ఓ' లలో సగమనగా మాత్రరూపము గలవి యనగా హ్రస్వ రూపముగలవై నిల్చునని యర్థము. ఉదా:—“సుజాతే + అశ్వ సూన్యతే = సుజాతే ఎశ్వ సూన్యతే. అధ్వర్యో + అద్రిభి స్సుతమ్ = అధ్వర్యో ఒద్రిభి స్సుతమ్.” ఈ యుదాహృతులు శ్రుతివాక్యములు. ఈ విషయమే మహా భాష్యోద్యోతములందు పైత ముదాహరింపఁబడెను.

హ్రస్వ వక్రములు ప్రాకృతభాషలందును గలవు. “అత్రశాస్త్రే ఏదోతోః క్వచిత్ స్వరూపేణైవ హ్రస్వ ఇతి త్రివిక్రమజేవే నోక్తత్వా దత్ర స్వరూప హ్రస్వాక్షీకారాత్. ఎకో-ఎక-ఇత్యుపపన్నః ప్రయోగః.” (షడ్భాషా చంద్రిక. ౨౨ పుట).

“సంయోగే” (౧-౨-౪౦) “(వృత్తిః) సంయోగే వరే పూర్వస్య స్వరస్య హ్రస్వో భవతి.....ఏదోతోః క్వచిత్ స్వరూపేణైవ హ్రస్వః. ఏకః=ఎకో. నేవా=సెవ్వా. నేడమ్=నెడ్డం. గ్రాహ్యమ్=గ్రెజ్జం. స్తోకమ్=థోకం. ఇత్యాది” (త్రివిక్రమప్రాకృత శబ్దానుశాసనము. ౧ అధ్యాయ. ౨ పాదము. ౪౦ సూ).

మఱియు నింతమాత్రము భాషాకుటుంబ నిర్ణయమును జేయగల్గునా? ద్రావిడభాషలలో నొకటలేని యక్షరము వేచొకట వెలయుచుండలేదా?

“శౌకారము:—.....అఱవములోనే కాక యే ద్రావిడభాషయందును దీని యుచ్చారణములేదు. సంస్కృతములో నుండుటచేత దీని లిపిని ద్రావిడులు తీసికొనిరి. ఇది ద్రావిడభాషలలోనికి వచ్చిన సంస్కృతపదములందు మాత్రమే కన్పట్టుచున్నది. అట్టి పదములలోఁ దఱుచుగా దీనిని ‘అవు’ అనురీతినే పలుకుదురు. ఉదా:—సం-సౌఖ్యమ్-తమి-చక్రక్రియమ్.” (కాల్లు. ౧౩౬ పుట).

విమర్శము:—కాల్లువెల్లుగారు ద్రావిడభాషలన్నిటియందును “ఐ-ఔ” ల ధ్వనిలేదని వ్రాయుట సరికాదు. తెలుఁగున “ఐ-ఔ” ల ధ్వనులు స్పష్టముగా సంస్కృత ధ్వనులవంటివే విస్తరిల్లియున్నవి. అవి వైకల్పికముగా ‘అయి-అవు’ అనురూపమునందునని నన్నయభట్టు. “వాయి రవు ర్వక్రతమా” అని సూత్రించి యున్నాడు. (చూ. వ్యా. సం. ౩౪౩ విష.) మఱియు నీ క్రింది ప్రాసస్థలముల యందు వీని ధ్వనులను ప్రాచీనాంధ్ర మహాకవులు ప్రయోగించియున్నారు.

క. ఏయది హృద్య మపూర్వం । జే యది యెద్దాని వినిన నెఱుక సమ గ్రం । బై యుండు నఘ నిబర్హణ । మే యది యక్కథయ వినఁగ నిష్టము మాకున్ (ఆది. ౧ ఆ. ౩౦ ప.) (నన్నయభట్టారకుని ప్రయోగము).

ఉ. కైఁగిటి కాసఁ జేసి నొడికారితనంబున నిన్నుఁ దేల్చిరా । రాఁ గొఱగాని వాడవయి.....(ఉ. హరి. ౧ ఆ. ౬౪ ప).

౧౮. V విష:—“తక్కిన ద్రావిడభాషలకన్న నఱవమున వింత మార్పు లగవడుచున్నవి. “అ-ఐ” అను నచ్చులతోఁ గూడిన హల్లు పరమగునపుడు పూర్వస్థితములగు “ఇ-ఈ-ఎ-ఏ-ఉ” అను నచ్చులు ద్వంద్వచ్చులుగా (Diphthong) వినబడును,”

I. 'ట-ఁ-ఁ-ఁ-ఁ-ఁ-ఁ' అనునవి. 'అ-ఁ' అనువానిలో దేనితో నైనఁ గూడి పరమందుండఁగాఁ బూర్వస్థితమగు 'ఇ' అనునది 'ఎ' కారముగా వినఁబడును.

II. ఇట్టియెడలఁ బూర్వస్థితమగు 'ఈ' కారము 'ఉ' కారముతో మిశ్రణము గల్గి వినఁబడును.

III. ఇట్టియెడల 'ఎ' కారమునకు ద్విత్వపూర్వస్థితియందలి యొత్తిడి వంటి యొత్తిడి కల్గును. ఏకార మిట్టియెడల 'ఓ' కారమువంటి యుచ్చారణము నొందును.

IV. అనంయుక్త హల్లుపయిని 'అ-ఆ-ఁ-ఓ-ఔ' అనునవి నిల్చి యుండఁగాఁ బూర్వస్థితమగు 'ఉ' కారము 'ఓ' కారమువలె వినఁబడును.

V. ఏ కారము 'ఓ' కారమగుట తుళుభాషయందు విస్తరిల్లి యున్నది. ఉదా:—తమి-వేణ్ణమ్=(వేడుము) తుళు-బోడ్. తమి-వెళ్ళి-(వెండి)=తుళు-బొళ్ళి." (కాల్డు. ౧౩౬-౧౩౭ పుటలు).

“పయి మార్పులు పరస్థిత హల్లులవల్లనే కాక ద్రావిడభాషలకు సహజమైన స్వరశక్తి (Vowel harmony) మూలమునను గల్గెననఁ దగును.....” (కాల్డు. ౧౩౭ పుట).

విమర్శము:—పయి వానిలో మొదటి నాల్గు సూత్రములకును గాల్డువెల్లుగా రుదాహృతుల నీయలేదు. ఉదా:—I. ఇ:—తమి-ఇడమ్ = ఎడమ్ = (చోటు). ఇణై = ఎణై = (జంట). ఇరై = ఎరై = (పక్ష్యాదుల తిండి) ఇటై = ఎటై = (చల్లు). ఇలై = ఎలై = (నూలుపోగు). ఇలై = ఎలై = (ఆకు). ఇళనీర్ = ఎళనీర్ = (నారికేళజలము).

II. ఈ:—తమి-పీడమ్ = పూడమ్ = (దేవతా పీఠము). తిరునీఱు = తిరునూఱు = (శ్రీభక్తము = విభూతి).

III. ఎ-ఁ:—ఇట్టి లక్ష్యములు కన్పట్టలేదు.

IV. ఉ:—ఉఱిఱు = ఒఱిఱు. (నిద్రించు). ఉడై = ఒడై = (పగులఁ గొట్టు). ఉడల్ = ఒడల్ = (శరీరము = ఒడలు). కులై = కొలై = (గెల = గొల) కుళమ్ = కొళమ్ = (నరన్ము = కొలను).

పయి మార్పులెల్ల శాస్త్రీయములుగా డా. కాల్డువెల్లుగా రుదాహరించుట సరికాదు. ఇట్టి యవభ్రంశములొక్క తమిళమందే కాక యెల్ల భాషలందును సధముల యుచ్చారణమునఁ గల్గుచుండును. ఈ విషయమున విద్యాన్. శ్రీ. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగా రీ క్రింది రీతిని వచించిరి “ఇట్టి

మార్పులు గ్రాంథిక తమిళమున నెంతమాత్రమును లేవు. ఆరుదుగ నెచటనేని యున్నను నవి తప్పులుగాఁ దమిళులచే భావింపఁబడును. పండితజన వ్యవహారమున సయిత మీ మార్పు లనేకములు లేవు. “ఇకార మెకారమగుట-ఉకార మొకార మగుట” అరుదుగాఁ గలవు. ఇంక నీ మార్పు లధమజాతుల వాడుకలలో వినఁబడుచున్నవి. అధముల వాడుకలలో సైతము III మార్పు—ఎకారమున కొత్తిడి గల్గుటయు ‘ఏ’ కారము ‘ఓ’ కారమగుటయు నేనువినలేదు. ఇట్టి మార్పులనే శాస్త్రీయములుగాఁ జెప్పఁబూనినచో ననంతములున్నవి. ఈ మార్పులు నేఁడు పైరీతినున్నను ప్రాచీనకాలమం దివి యిట్లున్నవనుట విశ్వసనీయము కాదు గదా.” (విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు).

“ఉర’ (తుమ్ ప్రత్యయార్థకము) అనుదానిని ‘ఒర’ అని యుచ్చరింప నలయును. “ఉరు” అనుదానిని ‘ఒరు’ అని యుచ్చరింపరాదు. పదాంతమందు ‘న్-ణ్-ర్-జ్-ల్-ల్’ అను వ్యంజనములకుఁ బూర్వస్థితమగు ‘అ’ కారమునకు ‘ఎ’ కారమునంటి యుచ్చారణము గల్గును. ఉదా:—“అవర్”= (వారు) అనునది ‘అవెర్’ అని యుచ్చరింపఁబడును. ఇట్టి మార్పు సంస్కృతాది భాషా కుటుంబమందును గనఁబడుచున్నది.” (కాల్డు. ౧౩2 పుట).

విమర్శము:—ఈ విషయమున శ్రీ. విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి క్రిందిరీతిని వచించిరి. “ఉర’ అను తుమర్థక ప్రత్యయము తమిళమున లేదు. ‘ఉఱు’ ధాతు తుమర్థకరూపము “ఉఱు”=(లభించుటకు=మిక్కిలి యగుటకు) అనుపదము అకార ఘటితము గలదు. “‘జ్’ అనునది పదాంతమందుఁ గలదు” అను దొరగారి మాట యశాస్త్రీయము. అకార వ్యంజనము పదాంతమున నెంతమాత్రమును నుండదు (చూ. ౧2 VI విష.). ‘అవెర్’ అను ‘ఎ’ త్వఘటితోఁచ్ఛారణమును నేనెచ్చటను వినలేదు. ఇట్టి యుచ్చారణము గ్రాంథికభాషలోనే కాక నాగరక జనవ్యవహారమునందును నెంతమాత్రమును లేదు.” (విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు).

అసంస్కారులగు ననాగరకుల భాషలోని యనంతములగు నిట్టి యపభ్రంశములను శబ్దతత్వ శాస్త్రసమ్మతములనుచుఁ బయిరీతిని వ్రాయుటయు నట్టి యపభ్రంశభాషయై ప్రాచీన తమకాలమునందును నల్లె యుండెడిదనుటయు నట్టి యపభ్రంశభాషలు ప్రాచీన తమ భాషాస్వరూపమును సంరక్షించి దాచి పెట్టుచున్నవనియుఁ (చూడు. స్టడీ. ద్రవి. ౬౧ పుట) దలంచుట కేవలము పొర పాటు.

౧౮. VI విష:—ప్రాచీన శాసనములు ప్రాచీనభాషా స్వరూపమును గ్రహించుటకుఁ బ్రమాణములని యంగీకరింపక తీరకున్నను నవియు యథాస్థిత

ముగఁ బ్రమాణీకరింపఁదగినవి కావు. శాసనలేఖకు లెల్లఁ బండితులు కామింజేసి వానిలోఁ గొన్ని యవభ్రంశములు ప్రవేశించును. మఱియు శాసనములు చెక్కుటలోఁ గొన్ని తప్పులు గల్గును. అట్టి శాసనములను జదువుటలోఁ బ్రాచీన భాషాస్వరూపము ప్రాచీన లిపియుఁ దెలియమింజేసి కొన్ని తప్పులు గల్గును. శాసన రచయితయొక్క సంస్కార రాహిత్యమునఁ గొన్ని తప్పులు సంభవించును. కాబట్టి ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములును యథాస్థితముగాఁ బ్రాచీన భాషా విషయమునఁ బ్రమాణికములు కాజాలవు. నన్నయ నాఁడు భాషా సంస్కారము జరిగినను నన్నయకుఁ దర్వాతి శాసనములు సయితము తప్పులతో నిండియుండుటయే పయి విషయములకుఁ బ్రబలనిదర్శన మనఁదగును.

నన్నయకుఁ బూర్వపుఁ దెనుఁగుభాషయొక్క స్వరూపమును నిరూపించుటకు నేఁటి విమర్శకులు కొందఱు ప్రాచీనాంధ్ర శాసనముల నుదాహరించి విమర్శించిరి. ఆ సందర్భ మిటఁ గొంత చూపఁబడుచున్నది.

(౧):—నవీనభాషలో ‘న’ కారమున్నయెడల ‘ణ’ కారమును ‘ల’ కారమున్నచోట ‘ళ’ కారమును మిక్కిలి ప్రచురముగాఁ (ప్రాచీన శాసనములలో) గనుపట్టును. ఈ పదములలో ననేకములు నేఁటికింకను ఇతర ద్రావిడభాషలగు తమిళ కర్ణాటములలో “ణ-ళ”లతోనె యున్నవి. తెనుఁగున మాత్రమవి “న-ల” లుగా మారినవి.....సంస్కృత పదములలో ‘ణ’ కారము ఉండవలసినచోట నియమితముగా నకారమే వ్రాసిన ప్రదేశము లనేకములు గలవు.....(౩):.....నేడు లఘురేఫములుగా వాడుకలోనున్న పదము లనేకములు శకటరేఫములున్నవిగానే కనుపట్టుచున్నవి. ఇంతియకాక నేడు శకటరేఫము సంయుక్తాక్షరములలో మీఁదనుగాని క్రిందనుగాని వ్రాయుట లేదు. కాని యా కాలమున ననేకములయిన స్థలములలో నీ శకటరేఫమే సంయుక్తాక్షరములలో వాడఁబడుచున్నది.....

(౪):—నేడు మనము పూర్ణబిందువు వ్రాయుస్థలములందు సాధారణముగా వర్గపంచమాక్షరముతోఁ గూడిన సంయుక్తాక్షరములు వ్రాయఁబడుచుండినవి.....

(౫):—రేఫము క్రింద మనము వేచొక జడ్డను వ్రాయుట కలదు. నాఁడారీతిగాక వలపలగిలక వ్రాయఁబడుచుండెను.....అట్టి వలపలగిలక యున్నచోట్లఁ బూర్వాక్షరమునకు ద్విత్వము వ్రాయుట కలదు.

(౬):—ఆ కాలమందలి రచనలలో ననేకములైన పొరపాట్లున్నట్టు లీకాలపు ఛారికిఁ గనుపట్టుచుండును. నేడు దీర్ఘములుండవలసిన చోట్ల ప్రాస్వములును

పరుషములుండవలసిన చోట్ల సరళములును శ-ష-స లొకదాని కొకటి మాఱు పాటును మిక్కిలి సాధారణముగాఁ గనుపట్టుచునే యుండును.....పయి రూపములలోని తబ్బిబ్బులు తత్సమములయందును (నరాలోక-కళరెని-గొణి-మొ) దేశ్యములందును గూడఁ గన్పట్టుచున్నవి.....భాష స్థిరపడలేదు. (భిన్న భిన్నమండలములలో) భిన్న భిన్నములుగా నుచ్చారణ యుండెడిది. ఉచ్చారణము వ్యక్తులను బట్టి కూడ మాఱుచుండు ననక తప్పదు. ఎవ్వరి యుచ్చారణ వారికే ప్రమాణమై యుండనోవు. ఇంకొక విశేష మేమనఁగా నుచ్చారణ మాత్రము ననుసరించి వ్రాయుటయుఁ బ్రాథమికావస్థలోఁ జాల కష్టమైన కార్యమనియే యెఱుంగునది. సాక్షి యను పదము సంస్కృతము. శాసనములలో 'సక్షి' అని వ్రాయఁబడుచున్నది.....కోశవ్యాకరణములు సారస్వతమునందలి యుత్తమకవి ప్రయోగములు, దిద్దుబాటులకుఁ బ్రమాణము లగుచున్నపుడును నీ తప్పు నివారింపఁబడును. కాని లేకున్న-సాక్షియో? సక్షియో? యెఱుంగ వీలులేదు. ఇట్లే తక్కిన వ్రాతలన్నియు వచ్చినవని యూహించుట సులభము.....ఆ కాలమందలి స్థితి నూహించుకొనుటకు నేటి వ్యావహారిక భాషా వాదులమని చెప్పుకొనువారి వ్రాతలు మిక్కిలి సహకారులు. "వచ్చుతున్నది - వస్తుంది - వస్తూంది - వస్తోంది - ఒస్తోంది - ఒస్తూ ఉన్నది. ఒస్తూన్నది. ఒస్తూంది - వస్తాఉంది - వస్తావున్నది. వేయడము - వేయటము - వేయటం - వెయ్యటం - వయ్యటం - వెయ్యడము - వెయ్యటము - వయటము - వెయ్యము" అనునట్లింకను భిన్నరూపములతోఁ గూడిన యుచ్చారణ ములు గనుపట్టుచునే యున్నవి.....నేటి వలెనే నాడును నుచ్చారణమున నిట్టిరూప వైవిధ్యము కల్గియుండనోవును....." (ఆం-భా-వి. ౯౩ మొ. ౯౭-వ. పుటలు).

౧౮. VII. విష:—పయి విషయములకు మాదిరిగా నిచటఁగొన్ని ప్రాచీనత మాంధ్రశాసనములు చూపఁబడుచున్నవి. (చూడు. ఆంధ్రభాషా వికాసము ౧౦౦ పుట మొదలు).

౧:—శాసనము-నెం. ౫౮౪. దక్షిణ హిందూదేశ శాసనములు. సంపు టము VI. పుట ౨౦౮. కాలము సుమారు. క్రీ. శ. ౬౪౧.

స్వస్తి శ్రీమత్ సకల లోకాశ్రయ జయసింఘ మహారాజు లాకున్ ప్రవర్ధమాన విజయరాజ్య సంవత్సరంబుల్ ఎఱుంబాది అన్నేణ్ణి. అమ్మక పూణ్ణమనాణ్ణం వ్లూవిండి రాజుల ముట్టు కలిముడిరాజుల్ వ్లూవిండి సముద్ర రంబునాకు బణినేసిన కల్చి వీటరుణ్ణ మద్దికదు, మూటికి విత్పత్తి ఉత్తరంబున పులొంబున చెఱువు పడుమారికోటన్ ఎఱుంబాది పుట్టు ఆణ్ణపట్టుసేను.

తూర్పుకాన కోటితాళుతోంటళాయపడు వారంబు ఇచ్చిరి. పాటపడు వారంబు
మ్మావిండిశ్వరంబున కళాకణ్ణుగు మిచ్చి కుడుచువారు.

౨:— పయి శాసనముకంటెను బ్రాచీనమని శ్రీ. మ. సో. శర్మగారు
(౧౯౪౧. ౧౯౪౨) వృష సంవత్సరాది సంచికలోఁ బ్రకటించినది.

(౧) స్వస్తిశ్రీ సోట మహారాజు జ్ఞాశన ఇన్సుతోలి అణపోతులు రేవణ
కాలు పుద్దణకాలు ఇచ్చిన పన్నస. పెన్నాతె ఇశేతేనికిన్ తేనిటిచ్చిన వాన్తు పళ్ళ
మహాపాత కున్జకున్.

(౨) మణయ శమ్మణ గణయ శమ్మణ వృద్ధ శమ్మణ ఇమువ్వర ఒకాడు
బోళచేత శవణగొణిరి.॥ ఇల్లుకావెలుగువారు సమతిబోళుము వినబోళుము
పణ్ణిముకున రట్టొల్లు పుణ్యసాల్లు వన్తిబోళుము ఇన్దొలుదినికి సక్షి॥ అళుగరాల
న్వారు విషయబోళకొణిరి.

౩:—[కృష్ణాజిల్లా దివి తాలూకా లక్ష్మీపురమను గ్రామమున నొక
బ్రాహ్మణుని యింటిదొడ్డిలో నున్నది. మూడవ విష్ణువర్ధనుని తండ్రియగు
మంగిదొగరాజు. శ్రీ. శ. ౬౭౫ నుండి ౬౯౯ వఱకును రాజ్యమేలెను. ఇది
యాతని కాలములోనిది]

ఇది వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారిచేఁ బ్రాచీనాంధ్ర శాసనము లను పేరను
భారతిలోఁ బ్రచురింపఁబడినది.

స్వస్తిశ్రీ మంగిదొగరజుల ముడ్లు విట్టజుల ప్రతమ రాజ్యంబున కడువండ్లుల
ఇచ్చిన రెన్డువటి—మిరియమ్ము బోళజకుతెంగరి పె—డశిన రెన్డువట్టి పదేన్దుంబు
ఆడ్లువ—ట్టు ద్రుగ్గాదేవి నేలయు ఉలుపుటరిబోళ—రెన్డుట్టియు తూట్టు ఈ రెన్డుట్టి
లచువరు—కళరేని బారనాసి వేగవిలాళు వేడ్లు—ము వేళెలుపుళు వేపురు
పఱాను—చమ్మిన చన్నంగు.

౪:—ఇది నెల్లూరు జిల్లా శాసనములలో కందుకూరు. నెం. ౩౧—౩౨ గా
ప్రచురింపఁబడినది. క్రిందిది శ్రీ. మ. (మల్లంపల్లి) సోమశేఖర శర్మగారి
పాఠము. ఇది మూడవ విజయాదిత్యుని నాటిది. శ్రీనిరవద్యుణ్ణు సిత్రజాత
సముణ్ణు శివపదవర సేవితు ణ్ణ | ఖ లు ణ్ణాతత రిపుబలు ణ్ణాహవరాధర ణ్ణయోధ్య
సింఘా | సను ణ్ణగణితదానాసనుణ్ణ గజ..... | లయుణ్ణ.....హసనోన పణ్ణ
రంగువ్వి.....ణియు | గాన్చి కొలది లేని కొట్టంబు ల్పొడిచి గొణకెనలాత |
పక్షపాతి సలలిత.....

౫:—సత్యాదిత్యుని మాలెపాడు శాసనము. కడప మండలము. ఎఫ్.
ఇం. పుట ౩౪౫ (౮ శతాబ్ది).

“స్వస్త్రి చోలమహారాజాధిరాజ వరమేశ్వర విక్రమాదిత్య శక్తి కొమర విక్రమాదిత్యుల కొడుకుల్ కాశ్యపగోత్రుఁడు సత్యదిత్యుఁడు సిద్ధివేయురేనాఁడు ఏలువేల ఏలుచున్ది కొమటిపాఱ రేవశమ్మ కశ్యపగోత్రనికి ఇచ్చిన చిటుమ్మూరి ఉత్త. శ తూపునదిశ. జగ్గిపాలగరును. దక్షిణదిశ.....పాఱము, ఏను మాటుత్రుగాను తాగిరి దేని సల్పినవానికి వేగుశపు వేసెటువుళు వేవాన్ఱూట్లు నిల్పినమ్మ పుణ్యమ్ము. దీనికి వక్రమ్ము వచ్చు వాన్ఱు పుత్రవద్య స్త్రీవద్య గోవద్య పళ్ళ మహాపాతకఞ్చేసిన వాని లోకమ్ము నున్ఱువాన్ఱు.” (ఆం. భా. వి. ౧౦౦ పుట మొ. ౧౦౧ పుట).

౧౮. VIII విష:—పయి శాసనములను బరిశీలించునపు డివి కొంత ప్రాచీనాంధ్రభాషా స్వరూపమును దెలుపుచున్నను వీనియందుఁ బ్రమాదము లత్యధికములనియు నివి యాకాలపు భాషకు యథాస్థితముగాఁ బ్రమాణములని యంగీకరింపఁదగవనియుఁ దోచక మానదు.

పయి శాసనములకన్నను దప్పల తిప్పయగు నహదనకర శాసనము నందలి “సంవత్సరంబుల్-ఊరిస్వాముల్.” మున్నగువానిలోని ‘ళ’ కారము తమిళ ప్రథమా బహువచన ‘కళ్’ ప్రత్యయ సఁబంధియనియు నింకను నిందలి ‘కొన్ఱకళ్’ అని నాలుగైదుసారులు వాడఁబడినచోట్ల ‘కొండికలు’ అనుదానికి మూలమగు ‘కళ్’ ప్రత్యయమే కలదనియు నిట్టి శాసనము తమిళ కన్నడముల నుండి తెలుగు చీలిన సంధికాలములోనిదనియు శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులుయమ్మెగారు నిస్సంకోచముగ వ్రాసిరి (చూడు. ఆంధ్రభారత కవితా విమర్శము. ౨౬ మొ. 3౦ పుటలు). అట్లే ‘కొలఁకులు’ మున్నగు చోటులందలిది ‘లు’ ప్రత్యయము కాదనియు ‘కళ్’ ప్రత్యయమేయనియు వేటొకచోట వ్రాసిరి. (సంధి గ్రంథము. భాషాలక్షణము. వ్యాకరణములు. ౧౦ మొ. ౧3 వ. పుటలు. చూచునది) ‘కొలఁకు’ అనురూపమే ప్రాచీనాంధ్రమున లేదు. అది కేవల నవ్యశబ్దము. ‘కొలను’ అనునదే ప్రాచీన శబ్దము. ఈ వాదము సువిస్తరముగా నారచించిన యాంధ్రవ్యాకరణ సంహితా సర్వస్వమున ౨౦౫ I విషయమున వ్రాయఁబడెను. ఈ గ్రంథమందును ముందు ౨౧ XVII విషయమునఁ బైవాదము నిరాకరింపఁబడును. (చూడు. 2౮ I విష.) అహదనకర శాసనమునకుఁ జాలపూర్వ కాలమునాఁటివగు వెనుక నుదాహరించిన శాసనములలోఁ దెల్లు ప్రథమా బహు వచన ‘లు’ ప్రత్యయము వెలసియున్నదని వీరికిఁ దెలిసియున్నచో వీరు పయి రీతిని వ్రాయ సాహసించి యుండరు.

“జయసింఘమహారాజులాకున్-న్లూవిండిరాజుల-రాజుల్-సోట మహా రాజుల్” మున్నగు రీతి ననేక స్థలములందు వెనుక నుదాహరించిన ప్రాచీనత

మాంధ్ర శాసనములలో 'లు' ప్రత్యయము ప్రయుక్తమై యున్నది. పయి శాసనములలోని వాడుకలనుబట్టి తెల్లన నంతకుముందెన్నియో శతాబ్దముల నాటి నుండియుఁ బ్రథమా బహువచన 'లు' ప్రత్యయముండెడిదని విశదమగుచున్నది. ఈ 'లు' ప్రత్యయము ద్రావిడ 'రు' ప్రత్యయ మూలకము కానోపునని ముందు వ్రాయఁబడును (చూ. ౨౧. XVII విష.) ద్రావిడభాషలలో నతిప్రాచీన కాలమున 'ల' కారముచోట 'ళ' కారము పల్కఁబడెడిదని యీ వఱకె విశదీకరింపఁబడెను. (చూ. ౧౮ V విష.) "సంవత్సరంబుళ్-పుట్టు-కళరేని-నరాళోక" మున్నగు రీతిని 'ళ' కారావభ్రంశోచ్ఛారణము ప్రాచీనకాలమునఁ బ్రసిద్ధమె. కావున 'ఎలి-చిలి' మున్నగు ద్రావిడ శబ్దములకు "నెలఁత-పొలఁతి" మున్నగు వానికివలెనే స్వార్థిక 'క' ప్రత్యయము చేరఁగా (తిరి=తిరిక=పొలఁతుక, నెలఁతుక-మొ.) 'ఎలికలు-చిలికలు' మున్నగు రూపములేర్పడి యుండెననియు వానిని ద్రావిడ స్వభావమున 'ఎలికళ్-కిలికళ్' మున్నగురీతిని తమిళ కన్నడముల వారు పల్క-సాగిరనియు నందనుచిత విభాగమున 'కళ్' ప్రత్యయ మేర్పడి యుండుననియు నేల యూహింపరాదో తెలియకున్నది. 'లు' ప్రత్యయము పెక్కుభాషలలో వ్యాపించిన యతిప్రాచీన ప్రత్యయము (చూడు. ౮ IV విష.).

శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులు యమ్మెగారు 'లు' ప్రత్యయమే 'కళ్' ప్రత్యయ మూలకమనియు నహదనకర శాసన కాలమే తెలుఁగు, తమిళ కన్నడములనుండి చీలిన కాలమనియు వ్రాసిన వ్రాతయొక్క సత్యాసత్యములు విశదపడుటకయి యిట నట్టి యవభ్రంశ భూయిష్ఠమగు నహదనకర శాసనము చూపఁబడుచున్నది.

౧౭.....విదితమస్తు వోస్తాభిః స్వస్తి ప్రిధివి పలవ పట్టనబున ఊరి.

౧౮. వారు కరిగళ్ల వడనరికి ఊరిస్వాముళ్ ఇచ్చిన స్తితి రెండు వాడల పటనాపురకు.

౧౯. అరియుడగు తెఱెయు సిద్ధాయబుదన్లు దనవరుధబును నవ్వొ బాదప.

౨౦. రియారుపు ఊరు దాయసెసి ఇచ్చి దినికి వక్రబుంలేదు వచ్చిన వారు గళరేని ఊరిస్తితి.

౨౧. దప్పినవారు దినికి వక్రబుం వచ్చిన గచ్చురు రెండు వడల్పలెము వరులెముల వె.

౨౨. సినదియు చన్నువిరిపయి, నాదువరు. గల్గిన ఎలెమున చెసిన సెయు నను—మూడవతేకు రెండవ ప్రక్క.

౨౩. మహాన బియుల్ నరాళోక మహా సద్దపుల్ విరాపవ మహాన బియుల్ గజ్జబుసె.

౨౪. అనదువుల్ శమస్తభువన శ్రీయనదిరజు బద్రపెరెయ ఊరిని నవ్రసివర.

౨౫. వయ్యెతి మహానబిల్ వయ్యెతి మహాభిల్ పనికొళుచె నెర పజ్జినవ్రసి.

౨౬. వయ్యెతి మహాన బియుల్ సకల కొంఠకల్ సవ్వలోక్మయ మహా సద్దవల్.

౨౭. పెద్దకల్ నెర వద్య మహా సద్దకవల్ పసిడ్డిముద్దు వెటన్దల చరు వయ్య విష్ణు వద్దకన మ.

౨౮. హాసద్దవల్ పనుత్తెవుల కొంఠకల్ అచ్చకుట్టవనియు కొంఠకల్ గజబుం సెధ్రల.

౨౯. సదువుల్ ప్రిధివి మహాద్దవల్ వెటందల్ పొనికనధిఱము కొళన మవు విష్ణువద్దకన — నాలుగవతేకు.

౩౦. మహా సద్దవల కొంఠకలు నిరవధ్య ప్రిధివిక నదిరజుల్ గునవన మహాన బియుల్.

౩౧. ముద్దకజ్జికొల్ రవిన్వరా ప్రిధివి మహా సద్దన వళల పయజన వకాల కొంఠకల్ కొరిగింకొల్.

౩౨. కరిగల ప్రిధివి మహా సద్దవళ కొంఠకల్ నన్ది మహాన విలనదువు శ్రీమహా.

౩౩. సద్దవళన కాలోక్మయ్య ప్రిధివి మహా సద్దకవళ దిమ్మరయ్య పజ్జు.

౩౪. కొల్ శ్రీజష్టి పెన్దట్టగన్దాన్తు “(బర్కెన్ దొర గారి తమిట సంస్కృత శాసనములు. ప్రతిబింబము ప్రకారము వ్రాయబడిన శాసనములోని తెలుగు భాగము. రాజరాజనరేంద్ర వట్టాభిషేక సంచిక. ౭౧-౭౨ పుటలు).”

“ప్రాచీనాంధ్రశాసనములలో బొత్తిగా నర్థము తెలియరాకుండునది యీ యొక్క శాసనమే” అని యప్పటి తచ్చాసన పరిశోధకులు వ్రాసిరి. పిమ్మట నాంధ్రభాషాచరిత్ర గ్రంథమున ౧౩౧౦-౧౩౧౧ పుటలలో నేతచ్చాసన ప్రతి బింబమును నెట్టెటో చొని యర్థమును ముద్రితములయినవి. ప్రతిబింబమును బట్టి వ్రాయుటలో నిందుకొన్ని పాఠభేదములును గలవు. “కొంఠకల్” మున్నగుచోట్ల ‘కొంఠకల్’ మున్నగురీతి నిందు వ్రాయబడెను. శ్రీ. రామ.

కృష్ణయ్య పంతులుగారును వేటాకచో నీ క్రింది రీతిని వ్రాసిరి. “వాస్తు మున్నగుచోట్లఁ గొందఱు శకటమునకు బదులుగా ధకారము నుచ్చరింతురు. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వారి ‘అహదనకర’ శాసన విమర్శములో కొన్ఱు కళ్-కొన్ఱుకళ్-కొన్ఱుకళ్” అనురీతిని ధకారముగాఁ జదివిరి. లేదా అకార ధకార భిన్నమగు నేదో వర్ణమని వాని లిపినిబట్టి వచించిరి.....(స్వదీన్-ద్రవి. ౯౭-౯౮ పుటలు) (౧౮ XIX విష. చూచునది).

౧౮. IX విష:—పయి ప్రాచీన శాసనములలోని “వాస్తు-సత్యాదిత్యుస్తు కొన్ఱుకళ్” మున్నగు స్థలములందలి ‘స్తు’ అను నక్షరమును జదువుటలో నొక్కొక్క రొక్కొక్క విధముగాఁ దలంచిరి. అకారము ప్రాచీన తమ కాలమున ద్రావిడభాషలలో ‘ట-త’ మధ్యస్థోచ్చారణము గలదన్నమాట మఱచి వింతవింత పోకడలను బోవుచున్నారు. టకార సన్నిహితోచ్చారణముగల అకారమే ‘డు’ అను రూపము నందెనని వచింపక యది యేదో వర్ణమని యొకరును ‘స్తు’ అనువాని నడుమ ‘డ’ కార మవతరించెనని యొకరును నపోహపడుచున్నారు.

‘మహచ్చబ్ద నిర్మాణ సందర్భమున ‘అన్’ అనునది తుదిని జేరెడిది. మహతీ శబ్దములకు ‘అల్’ అనునది చేరెడిది. ‘అతు’ అనునది యమహద్రూపము. ఉదా:—మగ+అన్=మగన్. మగ+అల్=మగల్. అవన్-అవల్..... తమిళులు దంత్య నకారమును ‘తన్నకరము’ అనియు మూర్ధన్య నకారమును ‘అన్నకరము’ అనియు వ్యవహరింతురు. దీనిని ‘అల్ వెయ్లర్’ (Alveolar)= (మూర్ధన్య దంత్య మధ్యస్థితి) అని దొరలు వాడుదురు. అవను మున్నగువాని లోని ‘ను’ అనుదానిమీఁదికి యూనిక రాఁగా దాని నొత్తిపలుకవలసెను. అపుడు దానికిఁ బరముగా నొక యక్షర (Glide) మాగమముగా రావలసెను. అట్టి యాగమము సహజస్థితిచే ‘త’ కారమనికాని ‘అ’ కారమనికాని చెప్ప వలయును. (దీనిని తమిళులు ‘ట్ర’ అని పలుకుదురు). అట్టి నకారమునకును (మూర్ధన్య) అకారమునకును నుత్పత్తిస్థాన మొక్కటియే.....మూర్ధన్య నకారాంతములగు పెక్కు తమిళ శబ్దములు తమకుఁ బరముగా దకార మును బెంచుచున్నవి.....ఉదా:—అవను—అవన్+తు=అవన్తు..... వాన్తు. కాలక్రమమున ‘వాండు’ అని యయ్యెను.” (స్వదీన్-ద్రవి. ౯౪ మొ. ౯౬-వ. పుటలు). (ఇందలి ‘ద’ ఏదో వర్ణమందురు).

“కాలక్రమమున ‘ద’ కారము మూర్ధన్య డకారము కాఁగా దాని ముందటి ‘న’ కారము సైతము మూర్ధన్య అకారమయ్యెను.” (స్వదీన్-ద్రవి- ౯౮ పుట).

“వాన్తు” మున్నగుచోట్లఁ గొందఱు అకారమునకు బదులుగా ధకారము నుచ్చరింతురు. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వారి ‘అహదనకర’ శాసన విమర్శములో “కొన్తుకళ్-కొన్దుకళ్-కొన్జుకళ్” అనురీతిని ధకారముగాఁ జదివిరి. లేదా అకార ధకార భిన్నమగు నేదో వర్ణమని దాని లిపినిబట్టి వచించిరి. ఇది తుది సకారమునకు (మూర్ధన్య) బదులుగా వచ్చునది గాన దీనిని మూర్ధన్య దకార మనవచ్చును. అకారమునకును మూర్ధన్య డకారమునకును సన్నిహిత మగు నొక దకారమనెడి (మూర్ధన్య) వర్ణవిశేష ముండెడిది.” (ప్రక్షీప్త-ద్రవి. ౯౭-౯౮ పుటలు).

పయిరీతిని ‘అవన్’ మున్నగువాని తుది సకారము మీఁది కూనిక రాఁగా నచట నూరకయె యేదో మూర్ధన్య వర్ణ మాగమముగఁ జెరిగి కాలక్రమమున నదియు దాని ముందటి మూర్ధన్య సకారమును ‘జ్ఞు’ అను రూపము నంది ‘వాండు’ అను రూపము నొదవించెనని వీరి యాశయము.

ఆంధ్రభాషా వికాసకర్తగారు ప్రాచీనత మాంధ్రశాసనములలోని ‘వాన్తు-సత్యాదిత్యన్తు’ మున్నగు చోటులందలి ‘న’ కార సంయుక్త వర్ణము ‘అ’ కారమై యని నిశ్చయించుకొని యట్టి ‘అ’ కార మూరకయె తుది సకారము మీఁది కూనిక రాఁగా నాగమమయ్యె (Glide) ననుట యసంభవము ససహజము సని తలంచి కావలయు నచటఁ బూజ్యార్థక బహువచన ‘రు’ ప్రత్యయము లేదా యట్టి ‘అ’ ప్రత్యయము నిల్చుననియు నట్టి మూర్ధన్య సకార రేఫసంయోగమున వాని నడుమ సహజముగ ‘డ’ కార మవతరించుననియు నట్టిదానినుండి ‘వాండు’ (వాన్తు=వాన్+డ్+అ=వాన్దు-వాండు) అను రూప మేర్పడుననియు నూహించిరి.

“వాన్తు-మగన్తు” మొదలయిన యాచ్చికపదములందును, ‘నాయకున్తు-గోత్రున్తు’ మొదలయిన తత్సమపదములందును నొక్కరూపమే గనుపట్టు చున్నది. ఈ ‘న్తు’ వర్ణమే కాలక్రమమున ‘జ్ఞు’ గా మాఱినది. రేఫ టకార ములకు జ్వస్థాన మొక్కటియె యని ముందు నిరూపించితిని. ఈ సకారమునకు రేఫమునకును సంయోగము గల్గుటచే వాని నడుమ డకారము జనించినది. రేఫము నుచ్చరించునపుడు దంతమూలముతో నొరపిడి గల్గి యా యొరపిడి యొక్క ప్రథమభాగమునకు అనునాసికమగు సకారముతో సంయోగము గలుగుటవలన నా ప్రథమభాగమునందలి ‘ట’ కార సదృశోచ్ఛారణమునకు నాదత (నాదిత యనవలెను) గలిగి డకార మేర్పడినది. అప్పుడు ‘వాన్తు’ వాన్దుగా మాఱుచున్నది. (కాణ్డవెల్లు ౧౪౫ పుటలోని వ్రాత (చూ. ౧౭ XVI. ౧౮ IX విష.) యీ కల్పనమునకు మూలము) డకారరేఫములు సమీ

కరణము నొంది, సకారము ణకారము కాఁగా 'వాణ్ణు' అనురూపము గలుగుచున్నది. డకారము మూర్ధన్యమగుటఁ బూర్వ సకారము ణకారమగుటలో వింతలేదు. వైయాకరణులచేఁ బ్రత్యయాంతరముగా నంగీకరింపఁ బడకపోయినను తెనుఁగున మహద్బహువచన ప్రత్యయముగా 'రు' వర్ణమున్నట్లు స్పష్టము కాక పోదు. మీరు-వారు-తమరు-నెయ్యరు-మొదలయిన శబ్దము లనేకములు గలవు. వీనియం దెల్లెడలను 'రు' వర్ణమే ప్రత్యయము. ఇంతియగాక అరవమునను గన్న డమునను 'అవర్-ఇవర్-(తమి). అవరు-ఇవరు-(కన్న)' అను రూపములవలెనే రేఘాంతములె మహద్బహువచనములు. ఈ 'రు' వర్ణమే 'వాన్తు' మొదలయిన శబ్దముల తుదినున్న 'రు' వర్ణమని యూహించుట సులభము. అట్లయినచో నేకవచనములపై బహువచన ప్రత్యయ మేల వచ్చెనని యడుగవచ్చును. బహువచన ప్రత్యయము గౌరవార్థకముగ పూజ్యతయందు గలుగుచుండును. కాలక్రమమున దాని యర్థము మఱుగుపడి ఏకవచనము అను భ్రాంతిని మఱియొక బహువచనార్థక ప్రత్యయము చేరుచుండును. ఇది యనాదిగ నుండిన సంప్రదాయము.....వయి 'రు' వర్ణము శాసనములయందు శకటరేఘముగా నున్నదిగదా యిది యెట్లు బహువచన ప్రత్యయమైనదని శంకింపఁజనదు. వేఁటకాఱు - చెయ్యుఱు - అందఱు - చూపఱు - మొదలయిన శబ్దములయందు 'ఱు' వర్ణము గలదు.....ప్రాచీనకాలములో శకటరేఘముయొక్క వాడుకయు రేఘములు తబ్బిబ్బువడుటయు ముందు వివులముగా నిరూపించితిని. ఇట్లు బహువచనమయి 'వాన్తు' శబ్దము 'వాండు' అను కేవల బహువచనరూపముగాఁ గూడ మాఱి వాడుకలో నున్నదనుట స్పష్టము. ఇట్లు 'వాండు' అను బహువచనరూపమునుండి బహువచన 'రు' ప్రత్యయమును మరల విడఁదీసి 'వాండు' అను నేకవచనరూపమును గూడఁ బుట్టించియుండవచ్చును." (ఆం. భా. వి. 3౮2-3౮౮ పు.) అకారమున కర్వాచీనముగాఁ గల్గిన యలఘురేఘోచ్చారణ మెందతో శాస్త్రజ్ఞుల నెన్నియో చిక్కులు పెట్టుచున్నది! పయిరీతి నూహములపై నూహములను జనింపఁజేసినది అకారమునకుఁ గల్గిన యర్వాచీనాలఘురేఘోచ్చారణమే కదా! ప్రాచీన తమకాలమందలి ద్రావిడ అకారము 'ట-త' మధ్యస్థోచ్చారణము గల్గియుండెడిదని యీవఱకుఁ దొల్కొప్పియ నూత్రోదాహరణ పూర్వకముగా విశదీకరింపఁ బడెను (చూడు. ౧౭ VIII విష. తొల్కొ. ౯౧ మొ. ౯౪ సూ.) అట్లగుటం జేసి ప్రాచీన ద్రావిడభాషలలోని 'అ' కారము 'ట-డ' లుగా నేర్పడుటలో వింతయేమియు లేదు. పైరీతిగల యూహలకును వింతవింత కల్పనములకును ప్రస్తావన లేదు. ప్రాచీనతమ ద్రావిడ శాసనములలోని—(ప్రాచీ నాంధ్రశాసనములలోని)—వాన్తు మున్నగువానిని జదువునపు డందలి అకారము నలఘురేఘముగాఁ

బలింపరాదు. ఇంకదానిని 'ట-త' మధ్యస్థోచ్చారణము గలదిగనె చదువ వలయును కావుననే 'వాస్తు-సత్యాదిత్యస్తు' మున్నగువానివంటి స్థలముల లోని 'స్తు' అనుదానివంటి చోటులందుఁ గాలక్రమమున సరళోచ్చారణము గల్గి 'నిరవద్యుణ్ణు' మున్నగురీతిని 'ణ్ణు' అను మార్పుగల్గినది. (చూడు సత్యా దిత్యుని మాలెపాడు శాసనములోని 'స్తు' కందుకూరి శాసనములోని 'ణ్ణు'. ౧౮ VII విష.) పిమ్మటఁ గాలక్రమమున అకారమున కలఘురేఫోచ్చారణము గల్గినది. (చూ. ౧౭ XIII విష.) నేటి వ్యావహారిక ద్రావిడభాషలనుబట్టి ప్రాచీన ద్రావిడభాషల స్థితిగతుల నూహింతమనెడి నేటి ద్రావిడభాషోపన్యాసకులును వ్యావహారికభాషలు గ్రంథముల కెక్కనిభాషాలక్షణములను దాచిపెట్టుననెడి ద్రావిడభాషా విమర్శకులును (చూడు స్టడీస్-ద్రవి. ౩౧ పుట. ౧౮ I విష.) నీ సందర్భమును స్మరింతురుగాక! (చూడు ౧౦౬ I విష.)

పయిరీతిని 'స్తు' అనుదానిలోని 'ఱ' కారమె 'డ' కారమగుచు నందలి యనునాసికముతోఁ గలసి బిందుపూర్వక 'డు' వర్ణకమగుచుండఁగా నట్టి 'డు' వర్ణక సంపాదనమునకయి యూనిక నూనుకొని యొకరును నీ క్రింది కాట్టువెల్లు గారి మార్గము ననుసరించి యొకరును వివిధ కల్పనములను జేయుట వింత! వెనుక నుదాహరించిన ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములనాటికి 'రు-ఱు' వర్ణకము లందలి పూజ్యార్థకత్వము విస్తృతమైనచో 'వాండు' అనునది బహువచన మను స్మృతి యెట్లు గల్గెను? వాడుకలో నున్న 'స్తు' వర్ణాంతము లెల్లఁ బూజ్యార్థకములేనా? ఎల్లవారివిషయమునను నిట్టి పూజ్యార్థమును వాడవలెనను నభిప్రాయ మాంధ్రప్రపంచ మందంతటను గల్గెననుట విశ్వసనీయమా? 'వాస్తు' మున్నగువానిచోటనెల్ల 'వాస్తు' అని యుండినంగాని వాని నడుమ 'డ' కార మవిర్భవించు సంప్రదాయము లేదుగదా. ద్రావిడభాషలలో మూర్ధన్య నకారమునకుఁ బరమందు రేఫము నిల్చు సంయోగ మశ్రుతచరము. కాన రేఫము తబ్బిబ్బులచే 'వాస్తు' అనురీతిని శాసనములలోఁ బడెననుట పొసఁగదు. ప్రాచీనాంధ్రశాసనములం దంతటను 'స్తు' అనియె యున్నదిగాని యెచ్చటను 'స్తు' అనురీతి నుండలేదు. ఇంతియకాక బహువచన 'రు' ప్రత్య యము 'న' కారాంత ప్రథమైకవచనముపై నిల్చుననుట ద్రావిడ సంప్రదాయ విరుద్ధము. అంతటను "అవర్-ఇవర్-అవరు-ఇవరు" అనురీతి నుండుటయె తమిళ కర్ణాట సంప్రదాయము.

పయి కల్పనమునకెల్ల నీ క్రింది కాట్టువెల్లుగారి పద్ధతి మూలము కానోపును.

"ఇట్టి మూర్ధన్య నకార మాంధ్ర కర్ణాటములలో లేదు. తమిళ ముల యాశములందుమాత్రము గలదు. దీనికిఁ బరముగ 'ఱ' కారము నిల్చునపుడు

వానినడుమ ‘డ’ కారము నిల్చును. అపుడు ‘ఱ’ కారము రేఫమగును. ఉదా:—“తమి-మూస్త్ర=మూస్త్ర” అని వినఁబడును. కన్న-మూఱు-తెల్లు-మూఁడు.” (చూడు. ౧౭ XVI విష.) (కాల్డు. ౧౭౫-౧౭౬ పుటలు).

‘వాస్తవ’ మున్నగు వానిలోని ‘స్త’ అనుదాని వ్యుత్పత్తి:—శ్రీ కోరాడ వారు వ్రాసినట్లు ‘అవను’ అనుదానిలోని ‘ను’ అనుదానిమీఁది కూనిక వచ్చుట చేత దానికిఁ బరమందేదో వర్ణ మొగమమయ్యె నను కల్పనము సరియని తోచదు. ముందెన్నఁడో పుట్టఁబోవు హాసగన్నడపు ‘అవను’ శబ్దమును దీసికొని యత్యంత ప్రాచీనములగు ‘అవస్త్ర=వాస్త్ర’ మున్నగు రూపములను సాధింపఁబూనుట యసంభవము. ప్రాచీన తమిళ కర్ణాట శబ్దమగు ‘అవన్’ అనుదానిలోని నకారపు హల్లుమీఁది కూనిక కల్గినేరదు గదా. ౭౫ II విషయమున వివరింపఁబోవు రీతిని ప్రాచీనకాలపు ప్రథమై కవచనమగు (చూడు. ౬౦ X విష. కురుట్టు=అంధుఁడు) ‘తు’ అనునది ‘వాన్’ అనుదానితో సంధింపఁగా ‘వాస్త్ర’ అనురూప మేర్పడును. “అ+అ+న్+తు=అవస్త్ర=వాస్త్ర” అని దాని ప్రక్రియ సరయవలయును.

“లస్పనఁ.....” (తొల్కా. ౧౫౦ సూ.)=లకారమునకును మూర్ధన్య నకారమునకును బరమగు ‘త’ కారము ఱకారమగును. అట్టి దంత్య నకారము మూర్ధన్య నకారమగును. ఉదా:—.....పొన్ + తీదు = పొన్తీదు. దీనిని నేటి తమిళులు కొందఱు అవభ్రష్టముగా ‘పొన్తీదు’ అని పలుకుదురు. ఇట్టి పలుకుబడియే వెనుక వ్రాసిన కాల్డువెల్లుగారి వ్రాతకు మూలము. ఇట్టి నేటి యవభ్రంశోచ్ఛారణములు ప్రాచీన ద్రావిడ కుటుంబభాషా సంబంధ పరిశీలన విషయమున నుపచరింపవు గదా!

౧౯. I విష:—సాధారణముగా ‘అ’ కారాదులయు ‘క’ కారాదులయు ధ్వనుల విషయమున ద్రావిడధ్వనులు సంస్కృతధ్వనులనె పోలియుండునని (౧౭ VII విష.) యు అకారాదులగు కొన్నిటి విషయమునఁ (౧౭ IX విష.) గొన్ని విశేషములు గలవనియు నీవఱకు వ్రాయఁబడెను. ద్రావిడభాష లందలి సరళోచ్ఛారణ వివరణ సందర్భమున వర్గాక్షరముల విశేషములు మఱి కొన్ని చూపఁబడెను. (చూ. ౧౭ XXII విష. ౧౭ XXIII విష.) మఱికొన్ని ద్రావిడధ్వనుల విశేషము లిటుఁ జూపఁబడును.

“గ్రామ్యాఽవమునఁ బదాదిని ‘చ’ కారోచ్ఛారణమె వెలయుచున్నది. ఉదా:—చెయ్ (ఇది గ్రామ్యాఽవోచ్ఛారణము). (గ్రాంధిక-సెయ్). అఱవలు వర్ణసమామ్నాయము నేర్పఱుచుకొన్నదగ్గఱనుండియు సంస్కృత శబ్దము

చోట 'చ' కారమును వ్రాయుచు నట్టి చకారమును స్వతస్సిద్ధ చకారమును సంస్కృత చకారమువంటి యుచ్చారణముతో యూరపియను లిండియాకు వచ్చువఱకును (క్రి. శ. ౧౫౫౦) బలుకుచుండెడివారని తోచుచున్నది. 'శోశ' మండలమును దానిని ఘోర్పుగీనువారు 'చోరమండల్' అని వ్రాసికొనిరి. 'శూద్ర' అనుపదము నొక మిషనరీ దొర 'చుద్దిర' అని వ్రాసెను." (కొల్లు. ౧౪౦-౧౪౧ పుట).

విమర్శ:—పయివ్రాత వెనుక వ్రాసిన ౧౭ XXII విషయపు వ్రాతకుఁ గేవలము విరుద్ధము. ఎవరెట్లు వ్రాసినను దమిటమునఁ దొల్కాప్పియము నాటికి 'చ' కారోచ్చారణమే యుండెడిదనుటలోను ననునాసిక పూర్వక సంయోగమందును 'చ' కారోచ్చారణమే యుండెడిదనుటలోను సరళోచ్చారణ మర్వాచీనముగా వచ్చెననుటలోను విప్రతిపత్తిలేదు.

“చకరక్కి-శవి.....” (తొల్కా. ౬౨ నూ.) = ‘అ-ఐ-ఁ’ అను నచ్చులు తప్పఁ దక్కిన యచ్చులతోఁ గూడిమాత్రమే 'చ' కారము పదాదిని నిల్పును.

“ఇకారము:—తమిళములోని పదాది నకారము మలయాళమునఁ దఱుచుగా 'ఇ' కారమగును. ఉదా:—తమి. నాన్. మల-ఇాన్ = (నేను). అఱవములోని 'న' కారమును మలయాళములోని ఇకారమును బ్రాచీన ద్రావిడభాషలోని యకారముయొక్క పరిణామములని యీ క్రింది యుదాహృతులవలనఁ దోచుచున్నది. అఱ-నాన్. మల-ఇాన్. ప్రాచీన ద్రావిడము-యాన్. అఱ-నణ్డు (ఎండ్రీ) మల-ఇండు. కన్న-యండ్రీ.” (కొల్లు. ౧౪౧ పుట).

విమర్శము:—తమిళ నకారము మలయాళమున ఇకారమగుట యరుదు. ఉదా:—తమి-నీటు. మల-నీటు. (భస్మము). తమి-నాళ్. మల-నాళ్ (దినము) తమి-నిన్నై. మల-నిన్నై (నిన్ను). తమి-నెయ్. మల-నెయ్ (ఘృతము) “నాన్ = నేను” అనునది తొల్కాప్పియమునఁ జెప్పబడలేదు. “యాన్ = (నేను)” అనునది మాత్రమే తొల్కాప్పియమునఁ బేర్కొనఁబడెను. నన్నూలులో “నాన్ = నేను” అనునది పేర్కొనఁబడెను. కావుననే నేటికిని ద్వితీయాది విభక్తులలో ‘య’ కార పరిణామము లనఁదగు “ఎన్నై-ఎన్నాల్” = (నన్ను-నా చేత) మున్నగునవి మాత్రమే వెలసినవి. “నన్నై-నన్నాల్” మున్నగు రీతిగల రూపములు లేవు.

“చ జ లకు సహజమగు తాలవ్యోచ్చారణము తెల్లన “ఇ-ఈ-ఎ-ఏ-ఐ” లతో నుండునపుడే నిల్చును. తక్కిన యచ్చులతో నుండునపు డవి దంత్య

ములుగాఁ దెల్లునందును మరాఠీ యందును నుచ్చరింపఁబడును.” (కాల్డు. ౧౪౧ పుట).

విమర్శము:—ఐకార యుక్త చ జలు తెల్లున లేవు. “ఐదంతము లయిన చ జలు సమేతర శబ్దంబులందు లేవు” (బాల-సంజ్ఞా-౯ సూ.) ఈవఱ కీ చ జల విషయము విపులముగా వివరింపఁబడెను (చూ. ౧౭ XVII విష.).

౧౯. II విష:—“పరుషముగు ‘ట’ కారము తమిళ పదాదిని లేదు. సంస్కృతమునుండి పదాది ట కార శబ్దము వచ్చునపుడు తమిళమున దానిముంది కారమును జేసి సహజముగు ‘డ’ కారముగాఁ బల్కుదురు..... అఱవమున ననునాసిక పూర్వకములగునపుడు పరుషములు సరళములగును. ఇతర ద్రావిడ భాషలలో నట్టి నియమములేదు. ఉదా:—సం-మణ్ణప-తమి-మణ్ణబమ్..... ఇతర ద్రావిడభాషలకన్న అఱవమునకు సంస్కృత సంబంధము తక్కువగుట చేత నిట్టి భేదము ద్రావిడభాషలలోఁ గలెను.” (కాల్డు. ౧౪౨ పుట).

విమర్శము:—తమిళ పదాదిని ‘ట’ కారమే కాక ఐకారమును నిల్వ నేరదు. తొల్కాప్పియమున ౬౧-౬౨ సూత్రములలోఁ బదాది స్థితి విషయమున “ట-ఱ” లు వృథక్కరింపఁబడినవి. సంస్కృత పదాది ‘ట’ కార శబ్దము తమిళములోనికి వచ్చునపుడు దాని మొదట ‘ఇ’ కారము చేరునని నన్నాలు నందైనఁ గంతోక్తముగఁ జెప్పఁబడలేదుగాని తద్భవప్రకరణాంతమందలి ‘పిఱ’ అను శబ్దముచే నిది యుక్తప్రాయమే యందురు. ఉదా:—సం-టబ్బమ్. తమి-ఇడబ్బమ్. అఱవమున ననునాసిక పూర్వకత్వమునఁ బరుషము సరళముగా మాటుట యర్వాచీనమనియుఁ దొల్కాప్పియమునాటి కట్టిస్థితి లేదనియు నీవఱకుఁ జెప్పఁబడెను (చూ. ౧౭ XXIII విష.). సంస్కృతమునను గొన్ని యెడల సరళాదేశముగలదు. ఉదా:—కృదన్త=(కృత్+అన్త) మొ. ‘మణ్ణప’ అని సంస్కృతమునలేదు. ‘మణ్ణప’ అనియే యుండును. ఇతర ద్రావిడభాషలలో సరళాదేశము లేదనుట సరికాదు. తెల్లున ద్రుతపూర్వకత్వమునఁ బరుషములు సరళములగుట గలదు. ఉదా:—వచ్చెన్+తండ్రి=వచ్చెన్దండ్రి. మొ. ఇట్లు తమిళేతర ద్రావిడభాషలందును సంస్కృత విలక్షణముగు సరళాదేశము వివిధ స్థలములందు విస్తరించి యున్నది. కన్నడ-పొన్దురిగె=(బంగరుకత్తి) మున్ జూర్=(ముంజూరు). (కర్ణా. భూ. ౩౨ సూ.). “వర్గప్రథమానాం తృతీయా స్సమా సోత్తరపదాదా” (కర్ణా. భూ. ౨౮ సూ.) ఉదా:—పటగన్నడం=(ప్రాచీన కర్ణాటము) కెందళిర్=(ఎఱ్ఱని చిగురు) బాందొటె=(అకాశగంగ).

“అఱవమందును మలయాళమునందును బదమధ్యమందు వచ్చు న సంయుక్త తకారమును దకారముగాఁ బలుకక యీవఱ స్పృష్ట దకార ముగాఁ బలుకుదురు” (కాల్డు. ౧౪౨ పుట).

విమర్శము:—తకారమునకువలెనే దకారమునకును సీమత్ స్పృష్టో చ్చారణ మప్రసిద్ధము. (చూడు. ౧౭ XXII విష.) పదమధ్య తకారమును మలయాళమువారు సంస్కృత తకారమును వలెనే యుచ్చరింతురు. నకార పూర్వక తకారము మలయాళమున ద్విత్వనకారమగును. (చూ. ౧౫ II విష). ఉదా:—తమి-వన్తు-(వన్తు) మల-వన్ను.

“కొన్నియెడలఁ దద్భవములందు మలయాళమున సంస్కృత తకారము లకారమగును. ఉదా:—సం-ఆత్త-తమి-ఆత్తుమా-మల-ఆల్తావ్. సం-కేరళోత్పత్తి. మల-కేరళోల్పత్తి.” (కాల్లు. ౧౮౩ పుట).

“తుదభాషలో దకార మీషత్ స్పృష్టముగాఁ బల్కఁబడును.” (కాల్లు. ౧౮౩ పుట).

౧౯. III విష:—“తుదభాషలో పకారము ‘f’ అను నాంగ్లవర్ణము వంటి ధ్వనితో నుచ్చరింపఁబడును. ఉదా:—ఫూఫ్ (f)=(పురుగు). ద్రావిడ భాషలలో మకారము తత్తద్వర్గాక్షరములు పరమగునపుడు తత్తద్వర్గ పంచమ ముగా మాఱునుగాని యనుస్వారము కానేరదు. అంతస్థోష్ఠ పరకత్వమున సంస్కృతమందలి మకార మనుస్వారమగును. కాని ద్రావిడభాషలలో నట్టి సున్న లేదు. ఆంధ్రకర్ణాటములలో సంస్కృతానుస్వారమునకు విలక్షణమగు నొక యనుస్వారము గలదు. కాని సంధిలోను బదాంతమందును మకార రూపముగా నుండును. తెనుఁగులో సంస్కృతానుస్వారమును బోలు నరసున్న యొకటి గలదు” (కాల్లు. ౧౮౩ పుట).

విమర్శము:—పయి మకారానుస్వార విషయములు ద్రావిడభాషలం దెల్ల నొక్క రీతినై యున్నవని కాల్లువెల్లుగారు తలంచుట సరికాదు. “చంక-పంచ-పంట-పంతము-కంబము” మున్నగు ననంతములగు బిందుపూర్వక వర్గాక్షర ఘటిత శబ్దములు తెల్లునఁ గలవు. తెల్లున వర్గాక్షరములకుఁ బూర్వమందున్న సున్న (మకారమువంటిది) కెన్నఁడును దత్తద్వర్గ పంచమాదేశము లేదు. అను స్వారమే నిల్చును. తమిళమున నెచ్చటను సున్నయే లేదు. సంస్కృతమున నంతస్థ పరకత్వమున సున్న పాక్షికము—“వా పదాంతస్య-(౮-౪-౫౯) (సి.కొ. ౧౨౫ సూ.) సయ్యమ=సంయమ. పుల్లీజ్జ=పుంలిజ్జ. సవ్వేత్సర=సంవత్సర. మొ. కర్ణాటభాషలో సంస్కృతానుస్వారమునకు విలక్షణమగు ననుస్వారము గలదనుట సత్యము కాదు. పదము తుదిని గర్ణాటమున మకారమునకు సున్న నిత్యము. తెల్లునఁ బదాంతమున మకారపుపొల్లు శశవిషాణ ప్రాయము. తెనుఁగులోని యరసున్న సంస్కృతానుస్వారమును బోలునది కాదు. సంస్కృతానునాసికమును గొంత పోలియుండును.

“మ నయో ర్భిస్త్వః-(కర్ణా-భూ-౧౧౨ సూ.)=మకార సకారముల కవ సానమున బిందువు నిత్యము. ఉదా:-తమి-అవన్=కన్న-అవం=(వాఁడు) తమి-నిలమ్=కన్న-నిలం=(నేల) మొ.

ఈ యనుస్వార విషయ మీ వఱకు విపులముగా విమర్శింపఁబడినది. (చూ. ౧౭ XVIII విష.).

౧౯. IV విష:-“అఱవమున రేఫలకారములు పదాది నుండవు. తద్భవ ములలో రేఫమునకు ముం దికారముగాని ‘అ’ కారముగాని చేరును. ‘అ’ కార మునకు ముందు ‘ఉ’ కారము చేరును. ఉదా:-సంస్కృ-రాజా-తమి-ఇరాచన్= (శన్)=ఇరాయన్=అరచన్ (సన్)=అరయన్.....సంస్కృ-రవ. తమి-అరవమ్. ఇది ‘ఇరవమ్’ అని కానేరదు. సంస్కృ-లోక. తమి-లోగమ్= ఉలగమ్=ఉలగు. ‘అ-ళ-అ’ అనువానికినిఁ బైరీతినె యెఱుంగునది” (కాల్డు. ౧౪౩-౧౪౪ పుటలు).

విమర్శము:-‘అ-ళ-అ’ అనువానికి బైరీతినె గ్రహింపవలెననుట సరి కాదు. సంస్కృతమున అకారము లేనేలేదు. ‘అ-ళ’ అనునవి సంస్కృత పదాది నెన్నఁడును నిల్వవు. తమిళ పదాదిని సైత మియ్యవి నిలువవు. “ర-అ” మున్నగు పదాది వర్ణములకుఁ బూర్వమున నిల్చు స్వరముల విష యము నన్నాలు తద్భవ ప్రకరణమున నుపదేశింపఁబడెను. (చూ. నన్నాలు ౧౪౫ సూ.) అందలి విషయము లిం దుపేక్షితము లగుటకుఁ గార ణము తెలియదు. (చూ. ౧౯ X విష). పదాది రేఫమునకు ముందు ‘ఉ’ కారము సైతము నిల్చును. ఉదా:-సం-రోమ. తమి-ఉరోమమ్. పదాది లకారమునకు ముందు ‘ఇ’ కారము సైతము నిల్చును. ఉదా:-సం-లక్ష్మీ. తమి-ఇలక్కుమి. పదాది యకారమునకు ముందు ‘ఇ’ కారము చేరును. ఉదా:-‘సం-యమ. తమి-ఇయమన్.’ అని నన్నాలున నుదాహరింపఁబడియున్నవి.

౧౯. V విష:-“‘అ’ అను నక్షరము నేఁడు.....అఱవ దేశములోని దక్షిణ భాగములందు ‘ళ’ కారమువలె నుచ్చరింపఁబడును. (సం-ఫలమ్-తమి. వళమ్). తంజావూరు-పుదుచ్చేరి ప్రాంతములందు ‘అ’ కారముగానే పల్కఁ బడును. (సం-ఫలమ్. తమి-పఱమ్). చెన్నపురి ప్రాంతమున గ్రామ్యాఱవ మున యకారముగా బల్కఁబడును. (సం-ఫలమ్. తమి-వయమ్). హొస గన్నడమునఁ నిది ‘ళ’ కారముగానే పల్కఁబడును. తెనుఁగులో నీ యక్షరము పూర్తిగ నశించినది.....దీనిచోటఁ దెలుఁగున ‘డ’ కారము వాడఁబడును.” (కాల్డు. ౧౪౪ పుట).

విమర్శము:-తెలుఁగున “ఱ” కారము ‘డ’ కారముగానే కాక ‘ళ’ కారముగా నయితము పరిణమించినది. ఉదా:-వీలు (స్తవసంఖ్య) (ప్రాచీన

కర్ణాటము)=వడు-(తెల్లు). తమి-అత్వార్=తెల్లు-అభువారు. అ కారము తెలుగున గ్రాంథిక భాషయందు ‘డ-ళా’ న్యతరముగఁ బరిణమించి పోయినది. నన్నయభట్టునాటికె యిది పయిరీతిని మాటిపోవుటచేత నాతఁడు దీని నచ్చాంద్రవర్ణ సమామ్నాయమునఁ బరిగణింపఁడయ్యె. ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములలో నీ యక్షరము విస్తృతముగా వాడఁబడియున్నది. అకార విషమివఱకు ౧౭ IX విషయమున విపులముగ వివరింపఁబడినది.

“అకారము గ్రాంథికావమున పైతము కొన్నియెడల వర్ణాంతరముగఁ బరిణమించుట గలదు. ఉదా:—తమి-పొలుదు=పోయదు=పోదు=(ప్రాద్దు). తమి-కీల్న్ద=(తె-క్రింద)=మద్రాసు గ్రామ్యావము—కీయె=(తె-క్రిందనే). కన్నడమున రేఫముగా మాటుటయుఁ గలదు. తమి-అలుదు=(వడ్డి). కన్న-అర్దు. కన్నడమున నిది పరస్థహల్లు రూపము నందుటయుఁ గలదు. ఉదా.—తమి-పొలుదు. కన్న-పొత్తు. ఈ అకారము తుళుభాషలో రేఫమగుచుండును” (కాల్డు. ౧౮౮-౧౮౯ పుట).

విమర్శము:—“పోల్దు=సమయము” అను నర్థముగల దానిలోని ‘అ’ కారము లోపించుట గలదు. ఉదా:—పోదు=(సమయము). అప్పోదు=(అప్పుడు)—కాని “ప్రాద్దు” అను నర్థముగల “పొలుదు” శబ్దములోని అ కారము లోపింపదు. తమిళమున ‘కీల్’ అను శబ్దము గలదు గాని ‘కీల్న్ద’ అను శబ్దములేదు. పరిగన్నడమున ‘అలుదు’ అనియు హొసగన్నడమున ‘అద్దు’ (వడ్డి) అనియుఁ గలవుగాని ‘అర్దు’ అనురూప మెందునులేదు. ‘పోల్దు’ అను ప్రాచీనకర్ణాట రూపమునకుఁ బరిణామమగు ‘హొత్తు’ అనునది హొసగన్నడరూపము. ఇది ‘అద్దు’ శబ్దమువలెనే పరిణామమందినది.

౧౯. VI విష:—“ ‘ళ’ అనునది గురు ‘ల’ కారము. ఇది ద్రావిడ భాషలన్నిటియందును గలదు. ఇది మూర్ధన్యము. ఇది వైదిక సంస్కృత మందును నుత్తర హిందూదేశ భాషలందును గలదు.” (కాల్డు. ౧౮౯ పుట).

విమర్శము:—కాల్డువెల్లుగారు దీని విషయమున “*l is a peculiar heavy l with a mixture of అ.*” అని వ్రాసిరి. గురులఘు భేదము దంత్య లకారమును సంబంధించునది. మూర్ధన్య శకారమునకు గురులఘు భేదమును జెప్పుట ప్రామాణిక సమ్మతముకాదు. ఈ విషయమున నీ వఱకు ౧౭ X విషయమున సువిస్తరముగ వివరింపఁబడెను. కాల్డువెల్లుగారివలెనే యప్పక వ్యాదులును భ్రాంతులయి యలఘు లకారమును ద్రావిడ మూర్ధన్య శకారమును గలగాయపులగముచేసి కలుపితముగా వ్రాసియున్నారు. (చూ. వై. పా. ౧౯౦-౧౯౧ విష). అప్పకవివలెనే దొరగారును వేదమునందలి

“అగ్నిమితే-దేవహేలనమ్” అనుచోటు లందలి అ కారమును నపభ్రష్టపాఠములలోని శకారముగ విని పై వానితో నభిన్నమని తలంచిరి. “నీ. ఏక నీళము దేవహేళనంబు నటంచు యాజుషామ్నాయంబునందు లేదో ! కాళ నీళ వ్యాళ గోళ హింతాళంబులనుచు సంస్కృతభాషయందు లేదో ! గయ్యాళి త్రుళ్ళు నగళ్ళు వజ్రపుతళ్ళు దాళికి నంచు నాంధ్రమున లేదో !...” (అప్పక. ౨ ఆ. ౬౭ ప.) ఉచ్చారణ సాన్నిధ్యమున నపభ్రష్టములయి యభిన్నరూపమునఁ గలుపితములయిన వీనిని—దంత్యమగు న లఘు లకారమును, ద్రావిడ మూర్ధన్య శకారమును, లకారమును—నేకరీతినే పల్కుచు నొక్క లిపితోనే నపభ్రష్టముగ వ్రాయుచు నుండుటచేత నిట్టి భ్రాంతి సంభవించుచున్నది. కర్ణాట పండితులు వీనిభేదమును బరిశీలించి వీనిలోని దంత్యమగు న లఘు లకారమును ‘క్షుళ’ మనియు, ద్రావిడ మూర్ధన్య శకారమును “కుళ” మనియు ‘అ’ కారమును ‘అట’ మనియు విభజించి స్పష్టపఱచిరి. (చూ. ౧౭ IX విష.).

౧౯. VII విష:—“అకారము సకల ద్రావిడభాషలందును నుండెడి దనియుఁ గాలక్రమమున సంస్కృత సంబంధముచే నాంధ్రకర్ణాటములలో నశించి యటవ మలయాళములలో మాత్రము నిల్చియున్నదనియు గ్రహింపనగును. ప్రాచీనాటవలేఖనమున దీనిని రెండు రేఖములుగ వ్రాసెడివారు. ద్వీరుక్త శకటము శకటద్వయముగా వ్రాయఁబడినను ‘త్ర’ కారముగాఁ బల్కుఁబడును. ఈ త్రకారములోని తకారముయొక్క యుచ్చారణము దంత్య ‘త’ కారమునకును మూర్ధన్య ‘ట’ కారమునకును మధ్యస్థమై యుండును. ఈ ‘త్ర’ కారము లోని ‘త’ కారమునకు ద్రావిడభాషలలో వేఱుగ లిపి లేదు.” (కొట్ట. ౧౪౫ పుట).

విమర్శము:—అకారము విషయమున నీ వఱకు విపులముగా ౧౭ XII మొదలుగ ౧౭ XV విషయములలో వివరింపఁబడెను. అకార మాంధ్ర పటగన్నడములలో సంస్కృత సంబంధమున నశించెననుట కల్ల. అద్విరుక్తమగు అకారము యొక్క యుచ్చారణమున ‘ట-త’ మధ్యస్థితి ద్రావిడభాషలన్నిటి యందును నశించినది. తక్కిన పరుషములకు సరళోచ్చారణ మర్వాచీనముగా వచ్చినట్లే అకారరూప పరుషమునకును ద్రావిడభాషలన్నిటియందును నలఘు రేఖోచ్చారణరూప సారళ్య మర్వాచీనముగఁ గల్గెను. ద్వీరుక్త అకారము సయిత మాంధ్ర కర్ణాటములం దలఘురేఖ ద్విత్యముగానే పల్కుఁబడును. తమిళ మలయాళములందు మాత్రము ద్వీరుక్త ‘టత’ మధ్యస్థోచ్చారణము వెలయుచున్నది. “ట్ర-లేక త్ర” అను నుచ్చారణము ద్వీరుక్త అకారమునకు తమిళ మలయాళ. పండితుల పల్కు-బడిలో నెంతమాత్రమును లేదు. హాసగన్నడమున అకారమేలేదు. తమిళ మలయాళ పండితులు ద్విత్యములేని అకారము

నలఘురేఫముగాఁ గొంత యొత్తి పల్కుదురు. ఆంధ్రపండితుల నేటి యుచ్చారణమున ద్విత్యములేని అకారోచ్చారణమున నలఘుత్వము సైతము నశించినది కాని తెల్లువారి వ్రాతలలో అకార లేఖనము విస్తరించి యున్నది. తుదికి అకార మన్న నేమో తెలియనివారు సైతము అకార లేఖనమును సాధారణముగా నుజ్జగింపలేదు. కావునఁ దెల్లన అకారము నశించినదను దొరగారి యాశయము సరికాదు.

ద్విత్య అకారమును 'త్ర-ట్ర' అనురీతిని దమిలు మలయాళ పండితులు రేఫముతోఁ బల్కుచున్నారనుట సత్యవిదూరము. 'ట్ర' అను దానివలె నేడు పల్కుచున్నారు. అద్విరుక్త అకార మలఘురేఫముగఁ బల్కుబడునపుడు ద్విత్య అకారోచ్చారణమున రేఫోచ్చారణ మేళన ముండవలదా యను భ్రాంతితో దొరగారట్లు వ్రాసిరేకాని యందు రేఫోచ్చారణ మేళనము లేదు. (చూ. ౧౭ XIII విష.).

౧౯. VIII విష:—“దంత్యేతరమగు పదాంతమందుండెడి యటవ సకారము (ఇది తెల్లన లేదు) అకారమునకుఁ బూర్వముగ నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ నిల్పబడుచుండును. అపుడా సకార అకారములను 'స్త్ర' అని పల్కుదురు. తుళు భాషలో దీనికి సరియగుచోట 'జ్జ' అని నిల్పును. ఉదా:—కస్త్ర=కస్త్ర=(దూడ)=తుళు—కజ్జ.” (కాల్డు. ౧౮౫ పుట).

విమర్శము:—ఈ మూర్ధన్య సకార వివరణము నీవఱకు ౧౭ XVI విషయమునందు విపులముగా వ్రాసితిని. 'మూస్త్ర' మున్నగు శబ్దములలోని సకారము శబ్దావయవమే కాని యుచ్చారణార్థము నిల్చిన వర్ణము కాదు. 'స్త్ర' అనుదానిని 'స్త్ర' అని పల్కుట కేవలము నపభ్రష్టము. ఇందు రేఫోచ్చారణము భ్రాంతిమూలకము. ఇందలి అకారము 'ట-త' ల యుచ్చారణమునకు నన్నిహితము. కాన నది యుచ్చారణవశమునఁ గల్గిన యాగమము కాదు. అకారము నలఘురేఫముగాఁ బల్కుట యర్వాచీనముగా సంభవించిన భ్రాంతిచే 'స్త్ర' అనుదానిని 'స్త్ర' అనురీతిని రేఫకలితముగఁ బల్కుట సంభవించెను. ఇట్టి రేఫకలితోచ్చారణము తొల్కాప్పియ సమ్మతముగాదు.

౧౯. IX విష:—“అటవమున 'శ-ష-స'లు లేవు. తక్కిన ద్రావిడ భాషలలోఁ దద్భవములందును దేశ్యములందును వ్రాతయందును సుచ్చారణమునందును నివి తఱచుగఁ గలవు. అటవమున సంస్కృత భవములందు శవర్ణముచోట 'చ' కారమును వ్రాయుదురు. కాని 'శ' అనియే పల్కుదురు.... నవీనాటవగద్య గ్రంథములందును నవీనాటవ పండితుల వాడుకలందును

సంస్కృతభవములలో 'ష-స'లు గలవు. వీనిని గ్రంథాక్షరములతో వ్రాయుదురు. గ్రామ్యాఽవమున సంస్కృత భవములలోని షకారముచోట 'డ' కారమును గొన్నియెడల అకారమును మఱి కొన్నియెడల దంత్య దకారమును నిల్పును. సకారస్థలమున గ్రామ్యాఽవములో దంత్య తదలును గొన్నియెడల 'చ' కారమును (వ్రాతలోనె 'చ' కారము. పలుకుబడిలో శ వర్ణమే) మఱి కొన్నియెడల లోపమును గల్గును. ఇంకొక కొన్నియెడల సకారమునకు ముందు 'ఇ' కారము నిల్పును," (కాట్లు. ౧౮౬-౧౮౭ పుటలు).

విమర్శము:—ప్రాచీన తమిళమున 'శ ష స'లు లేని మాట నిజమే. కాని తక్కిన ద్రావిడభాషలలో శ షలు గలవనుట కల్ల. ఆంధ్రకర్ణాటములలోని తద్భవములందుఁగాని దేశ్యములందుఁగాని 'శష' లెంతమాత్రము లేవు.

'శ ష యో స్సః' (కర్ణా. భూష. ౧౧౬ సూ.)=ఉదా:—సం-శశి-కన్న-ససి. సం-శేషా-(అక్షతలు)=కన్న-నేసె. సం-శిశు-కన్న-సిను. సం-మషీ-కన్న-మసి. ఆంధ్రకర్ణాట తత్సమ శబ్దములందు, 'శ-ష-స'లు మూఁడును నుండును. ఉదా:—శేషము. మొ. ఇట్లే తెల్లునందు 'శ ష'లు సకారమగును. ఉదా:—సం-భాషా. తెల్లు-బాస-సం-ఆశా-తెల్లు-ఆన. మొ.

ఆంధ్రకర్ణాటములందువలెఁ దమిళమునఁ దత్సమ శబ్దములు విభక్తి మాత్ర వ్యత్యాసముతో యథాస్థితముగ సాధారణముగ నిలువవు. సంస్కృత శబ్దములు తమిళములోనికి వచ్చునపుడు తమిళ తద్భవపు మార్పులనందియె వచ్చును. అట్లగుటచేత మార్పులనందని తత్సమము లనఁదగు శబ్దములు మిక్కిలి యరుదుగ నుండును. ఉదా:—అమలమ్-కమలమ్ మొ. సాధారణముగా సంస్కృత శబ్దములు మార్పులనంది తద్భవములుగానె యవములోనికి వచ్చును. ఉదా:—సం-శాఖ=తమి-చాగ. సం-దశ=తమి-తచ. సం-భాషా-తమి-పాడై. సం-స్త్రీ=తమి=స్తీరి. సం-సహస్ర=తమి-ఆయిరమ్. మొ. సంస్కృతభవములలో శకారముచోట వచ్చు 'చ' కారమును నేటి తమిళులు 'శ' వర్ణముగానె పలుకుదురు. ఇట్టి పలుకుబడి యర్వాచీనము. నేటి తమిళుపండితులచే గద్యపద్యములలో 'ష-స'లే కాక-జ-క్ష-హ' అనునవియు గ్రంథాక్షరములతో వ్రాయఁబడును. గ్రామ్యాఽవమున 'ష' కారముచోట 'స-శ' లను బలుకుటయుఁ గలదు. ఉదా:—భాషై=బాసై. విశేష=విశేషమ్. మొ.

౧౯. X విష:—నన్నూలులోని తద్భవ ప్రక్రియ ప్రసంగవశమున నిట నుదాహరింపఁ బడుచున్నది.

“అవఱ్ఱుల్.....” (నన్నూలు. ౧౮౭ సూ).

౧. ఋకారము 'ఇరు' అగును లేదా 'ఇ' అగును. ఉదా:—సం-ఋషి=తమి-ఇరుడి. సం-ఋషభ=తమి-ఇడపమ్-మొ.

౨. వర్గ ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థములు వర్గాద్యక్షరము లగును సం-
నఖ=తమి-నకమ్. మొ.

3. జకారము 'చ' లేదా 'య' అగును. ఉదా:—సం-గజ=తమి-
కయమ్.

౪. శవర్ణము 'చ' లేదా 'య' అగును. ఉదా:—సం-శబ్ద=తమి.
చత్తమ్. సం-దేశ=తమి-తేయమ్. మొ.

౫. షకారము-చ-ట' అనువానిలో నొకటిగ మాఱును. పదాదిని
'చ' కారమగును-తక్కిన యెడల 'ట' కారమగును. ఉదా:—సం-షణ్ముఖ=
తమి-చమ్ముకన్. సం-విషయ=తమి-విడ (ట) యమ్. సం-భాషా=తమి-
పాడై (టై). తమిట దేశ్యమగు "పాడై" శబ్దమునకుఁ శవమునువేసి కట్టెడి
"నిచ్చెన" అని యర్థము.

౬. సకారము 'చ-త'లలో నొకటి యగును. ఉదా:—సం-సమయ=
తమి-చమయమ్. సం-మాస=తమి-మాద (త) మ్-మొ.

2. హకారము 'య-క'లలో నొకటిగ మాఱును-ఉదా:—సం-
మహిష=మయిడమ్. సం-మోహ=తమి-మోకమ్. సం-ఆహార=తమి-
ఆకారమ్. మొ.

౩. 'ఆ' కారము 'ఐ' అగును. ఉదా:—సం-నీతా=నీతై (తమి).
ఈకారము 'ఇ' అగును. ఉదా:—సం-నదీ=తమి-నది.

౯. "రవ్విఱ్ఱు....." (సన్నా. ౧౪౮ సూ.)=రేఫాది శబ్దములకుఁ
బూర్వమున 'అ-ఇ-ఉ' అనువానిలో నొకటియు, లకారాది శబ్దములకు ముందు
'ఇ-ఉ' లలో నొకటియు య కారాది శబ్దములకుఁ బూర్వమున 'ఇ' కారమును
నిల్పును. ఉదా:—సం-రజ్గ=తమి-అరజ్గమ్. సం-రామ=తమి-ఇరామన్.
సం-రోమ. తమి-ఉరోమమ్. సం-లక్ష్మీ=తమి-ఇలక్కుమ్మి. సం-లోభ=
తమి-ఉలోపమ్. సం-యమ=తమి-ఇయమన్. మొ. (చూ. ౧౯ IV విష).
ఒక్క స్త్రీ శబ్ద సకారమునకు ముందు 'ఇ' చేరును. సం-స్త్రీ=ఇస్తిరి. సంస్కృత
టకారమునకు ముందును 'ఇ' కారము చేరును. ఉదా:—సం-టజ్గ=తమి-
ఇడ (జ్గ) జ్గమ్. ఇకారము చేరుట సన్నాతున లేదు. మొ. (చూ. ౧౯
II విష).

౧౦. "ఇళైన్ది....." (సన్నా. ౧౪౯ సూ.)=సంయుక్తాక్షర శబ్దము
లలో సంయోగము నడుమ-య-ర-ల' అనువానికి ముందు 'ఇ' కారము
నిల్పును. 'మ-వ' లకు ముందు 'ఉ' కారము నిల్పును. 'న' కారమునకు
ముందు 'అ' కారము నిల్పును. రేఫమునకుఁ దర్వాత 'ఉ' కారము వచ్చు
టయుఁ గలదు. ఉదా:—సం-వాక్య=తమి-వాక్కియమ్. సం-శుక్ల=తమి-

చుక్కిలమ్. సం-వక్ర=తమి-వక్కి-రమ్. సం-పద్ద=తమి-పదుమమ్. సం-పక్వ=తమి-పక్కువమ్. సం-రత్న=తమి-రతనమ్. సం-అర్థ=తమి-అరుత్తమ్.

“నన్నులుకర్త తద్భవ ప్రకరణాంతమున ‘పిఱ’ అనేడి పదమును నిల్పి యున్నాడు. కావలసినవాని నా పదమువలన గ్రహించుచున్నారు.” (విద్వాన్ వే. వెంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు ౯-౨-౧౯౫౨ తేదీ).

“అఱవ మలయాళములలో ‘హ’ కారము లేదు. ద్రావిడభాష లన్నిటిలోను మొదట నీ యక్షరము లేదనియు సంస్కృత సంబంధమున నాంధ్రకన్నడములలోఁ బ్రవేశించెననియు గ్రహింపనగును. తమిళమున మహా ప్రాణములగు వర్గీయవర్ణములును లేవు. దీనివలన నఱవమునకు సంస్కృత సంబంధము మిక్కిలి తక్కువ యని విశదమగుచున్నది. ప్రాకృతములలో వర్గీయ మహాప్రాణములు లేకుండుటయు ద్రావిడ సంబంధముననే సంభవించెనని డా. త్రంపుదొరగారు వ్రాసిరి. నవీన కన్నడమున ‘ప’ కారస్థానమున హ కారము వాడఁబడుచున్నది.” (కాట్టు. ౧౮౭ పుట).

విమర్శము:—“ఆంధ్రకర్ణాటములలో మొదట హాకారము లేదనుట నిరాధారము. హజ్జ=అజ్జ-హడపము=అడపము. హత్తు=అత్తు. రహి-హెచ్చు-హళి-హవణు-బేహారము-మోహారము-మున్నగు పెక్కు శబ్దములు తెల్లన హాకారముతోడివి గలవు.

ఎ-గీ అధిపక్యషి నేయుటయును బేహారమాడు | టయును.....(శాంతి. ౨ ఆ.) క-అరయుదముగాని యిమ్మో | హరమునకును డా పలించి యరదముఁ బోని | మ్ము.....(విరా ౪ ఆ.) క-మో హరము నడచుచుండఁగ | నీహరి... ..(ఉద్యో. ౧ ఆ. ౨౧౩).

హకారము హకారమగుట నవీన కన్నడమునఁ గలదననేల? “పో హో వా” (కర్ణా. భూ. ౧౧౫ సూ.) ఇట్లు ప్రాచీన కర్ణాట వైయాకరణము హాకా రాదేశమును సూత్రించిరి. “క. అవతరి సిర్కుం వత్వ | కె- వత్వ హత్వ వ్యవస్థై కెలకెల వెడయోల్ |” (కేశవుని శబ్ద మణిదర్పణము. ౨౫౮ ప.).

ప్రాకృతములలో మహాప్రాణములు లేవనుట వింత. “సస్య ఖఛహః (వృత్తి) సకారస్య స్థానే ఖ-ఛ-హ భవన్తి. ఉదా:—సం-భిత్=ప్రా. భిత్తా. సం-వన్ముఖః=ప్రా. ఛమ్ముహో.” (చండుని ప్రాకృత లక్షణము III వ్యంజన విధానము).

“గరహాణాం ఘణర్పూః. (వృత్తి) గరహాణాం స్థానే ఘణర్పూ భవన్తి యథాసంఖ్యమ్. ఉదా:—సం-గృహ. ప్రా. ఘరమ్.....సం-వాహ్యః. ప్రా-వజ్జో.” (చండ ప్రాకృతలక్షణ III వ్యంజన విధానము).

ఇట్లు ప్రాకృతమున సహజములగు మహాప్రాణములు వెలసియుండుటే కాక యల్పప్రాణములచోట సైతము కొన్ని యెడల మహాప్రాణములు నిల్చుచున్నవి.

“ఘర్ = (ఇల్లు.) ఖడి = (గణితము.) ఆఖ్ = (కన్ను.) ఊత = (లేచు.) పథ = (చదువు.) దేఖ = (చూడు.) ముర్ఘుకో = ముర్ఘు = (నన్ను-నాకు)” మొదలగు ననేక శబ్దములు మహాప్రాణ ఘటితములు ప్రాకృతా పభ్రంశరూప హిందీ ప్రభృతులందును గలవు.

౨౦. విష:—“టవర్గము హిందూదేశ భాషలలో మాత్ర మగపడుచున్నది. దీనినిబట్టి చూడఁగా ద్రావిడభాషలనుండి సంస్కృతములోనికిని దజ్జన్య ప్రాకృతములలోనికిని దదపభ్రంశములగు హిందీ మరాఠీ ప్రభృతులలోనికిని మూర్ధన్యములు ప్రవేశించెనని యూహింపనగును.

I. ద్రావిడభాషలలో మూర్ధన్యములు తఱచుగాఁ బ్రకృతి సిద్ధములై యుండును. సంస్కృతమున సంధిజన్యములై యుండును.

II. సంస్కృతేతరములగు హిందూ జర్తానికు భాషలలో మూర్ధన్యములు లేవు.

III. అఱవముకన్నఁ దెలుఁగున మూర్ధన్య ఘటితశబ్దములు తక్కువగుటకుఁ గారణము తెల్లనకుఁగల సంస్కృత సంబంధాతిశయము.

IV. నారిన్ దొరగారు సయితము పయిరీతినె యభిప్రాయపడి యున్నారు.

V. దంత్యమూర్ధన్యభేదమున నర్థభేదముగల్గు స్థలములు పెక్కుగలవు.

తమిళము

౧. కుది = గెంతు

కుడి = త్రాగు

౨. పుదై = పూడ్చు

పుడై = కొట్టు

౩. కత్తు = ధ్వనించు

కట్టు = బంధించు

౪. కొత్తు = గొప్ప త్రవ్వ. నఱకు

కొట్టు = వాయించు

౫. ఎన్ = అను = చెప్పు

ఎన్ = లెక్కించు

ఇట్టి దొక పెద్ద పట్టిక ప్రదర్శింపఁబడెను.

౬. మనై = ఇల్లు
మనై = పీట
౭. కొల్ = చంపు
కొళ్ = తీసికొను
౮. అరు = అరుదుగనుండు
అఱు = నఱుకు

ఇట్టి దొక పెద్ద పట్టిక
ప్రదర్శింపఁబడెను.

VI. సంస్కృతమున మూర్ధన్యములను విడిచినను తీతి లేదు. అఱవమున నట్లు విడిచినచో వాడుకకే భంగము గల్గును.

VII. ఆర్యులు హిందూదేశమునఁ బ్రవేశించిన తర్వాతనే కాక యంతకు ముందును—హిందూదేశమునకు వచ్చునపుడు బెలూచి స్థానమునందలి బ్రహ్మయి భాషవారితోడి సంబంధము గల్గియుండిరి. అక్కారణమున నార్యుల కప్పుడు ద్రావిడ సంబంధము గల్గెను.” (కాల్డు. ౧౪౭ మొ. ౧౫౦-వ. పుటలు).

విమర్శము:—పై విషయములు సరికావనుచు—‘కీ-శే’ డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారి క్రింది రీతిని వ్రాసిరి. డా. కాల్డువెల్దొరగారు నారిస్ దొరగారిని సాయముచేసికొనఁగా డా. నారాయణరావుగారు “బీమ్ము—హూయెర్నెల్” దొరగార్లను ‘పోటీ’ చేసిరి.

బీమ్ముదొరగారి యాశయములు:—“వేతన శబ్ద మార్యభాషలలోనిది. (చూడు. ల్యాటిన్ “vitex=విటెక్సు. vitis=విటిస్.” ప్రాచీన జర్మనిక్కు—వీడా=wida. ఇంగ్లీషు willow=విల్లో)."

౧. సంస్కృతమును సంబంధించిన భారతీయేతర భాషలందు మూర్ధన్యోచ్చారణము లేకపోలేదు. భారత వర్షమునందువలె నా మూర్ధన్యముల యుచ్చారణ మంత స్పష్టమైనది కాకపోయినను దంత్యోచ్చారణముకంటె నది మూర్ధన్యోచ్చారణమునకు సన్నిహితముగా నుండును. మూర్ధన్యోచ్చారణము లేకుండినచో సంస్కృతమందలి ధకారము భారతీయేతర రార్యభాషయందు లకార ముగఁ గానఁబడుటకుఁ గారణము లేదు.

౨. సంస్కృతమందలి దంత్యములు ప్రాచీనమైన వనియుఁ బ్రాకృతాధునిక భారత వర్షీయ భాషలయందలి మూర్ధన్యము లర్వాచీనములనియు ననుకొనఁ గూడదు” అని యిట్లు బీమ్ముదొరగారి యాశయములను నారాయణరావుగారు పవ్యసించిరి. (ఆం. భా. చ. ౨౩౧ మొ. ౨౩౩-వ. పుటలు).

హోయెర్నెల్ దొరగారి యాశయములు:—“హోయెర్నెల్ పండితుడు ద్రావిడభాషా సంపర్కమువలన సంస్కృతమునందు మూర్ధన్యములు చేరినవను వాదము నాదరింపక యార్యభాషలందే కొన్ని శబ్దములు తేలికయగు దంత్యోచ్చారణమును, గొన్ని శబ్దములు పరుషమగు మూర్ధన్యోచ్చారణమును గల్గి యున్నవని యనే కోదాహరణముల నిచ్చి సాధించియున్నాడు. ద్రావిడ భాషల ప్రోద్బలమే సంస్కృత మూర్ధన్య స్థితికిఁ గారణమైనచో సింధీ మొదలగు భాషలయందుఁ దమిటమందువలెనే యింక నెక్కువగానే మూర్ధన్యోచ్చారణ ముండుటకును ద్రావిడభాషలకు సమీపమందుండు ‘ఒటియా’ మొదలగు వానియందఁత యెక్కువగా లేకుండుటకును గారణము కానరాదు” అని యిట్లు హోయెర్నెల్ దొరగారి యాశయముల నుదాహరించుచు డా. నారాయణరావుగా రుపన్యసించిరి.

పై సందర్భమువలన డా. కాట్టావెల్లుగారు చూపిన ౨-౩-౪-యుక్తులు పూర్వపక్షము లైనవనియు వ్రాసిరి.....

“సంస్కృతమున సయితము దంత్యమునకుఁ బదులుగ మూర్ధన్యమును జేర్చినచోఁ జాల నర్థ భేదము గల్గును. దీనికి నూర్ల కొలఁదిగ నుదాహరణముల నీయవచ్చును. కొన్ని మాత్రమిచటఁ బొందుపఱుపఁబడినవి.

- సంస్కృత—
౧. అట్ = తిరుగుట.
 - అత్ = సంపాదించుట.
 ౨. అడ్ = ప్రయత్నించుట.
 - అద్ = తినుట.
 ౩. ఆట్ = బెక బెకలాడుట.
 - ఆత్ = తర్వాత.
 ౪. ఇట్ = పోవుట.
 - ఇత్ = ఒక యనుబంధము.

౫. కట = తుంగచాప.
- కత = ఒక చెట్టు.
౬. కటక = కడియము.
- కతక = చిల్లగింజ. (ఇండుగు)
౭. కటి = నడుము.
- కతి = ఎన్ని.
౮. ఆడి = ఒక జలపక్షి.
- ఆది = ఆరంభము.

౯. తట = తీరము. తత = వ్యాప్తము. నట = నటుడు. నత = నముడు మొదలగు నవేన్ని యేని యుదాహరింపవచ్చును” అనుచు డా. నారాయణరావుగారిక పట్టికను జూపిరి (ఆం. భా. చ. ౨౩౩ మొ. ౨౩౫-వ. పుటలు).

ఆంధ్రభాషా వికాసకర్తగా రీ వివయములను బరిశీలించు సందర్భమునఁ దొల్కాప్పియరుగారి కాలమున ‘ట ణ’లు దంతమూలీయములై యుండెనని తలంచి యీ క్రింది రీతిని వ్రాసిరి. “ద్రావిడమునందలి ‘ట ణ’లు దంతమూలీయములని తొలుకాప్పియము వచనమునుండి తెలియుచున్నది.” (ఆం భా. వి. 3౫౫ పుట.) “టకార ణకారములు నాలుక కొనయును అంగిటి కొనయుఁ జేరుట వలనఁ గలుగును. అనఁగా నేటి సాంస్కృతిక టవర్ణముచ్చరింపఁబడుచున్నట్లును, ద్రావిడభాషలలోని టవర్ణముచ్చరింపఁబడుచున్నట్లును తొలుకాప్పియనారు కాలమున ‘ట-ణ’ లుచ్చరింపఁబడలేదనుట స్పష్టము. తరువాత వాని యుచ్చారణము కాలక్రమమున మాటి సాంస్కృతిక వర్ణములతో సమమయినదని యంగీకరింపవచ్చును.” (ఆం. భా. వి. 3౫3-3౫౪ పుటలు).

వీరు తొల్కాప్పియ సూత్రమునకుఁ జేసికొన్న యర్థము సరికాదు. అంగిలి యనఁగా నంతర్గళము. అంగిటి కొనయును నాలుక కొనయుఁ జేరుట యసంభవము. “అంగిలి. వి—ఔ. (కన్న-అంగుళ) అంతర్గళము. లోకుత్తుక. కొండనాలుక యుండుచోటు.” (సూ-రా-ని.) “అంగిలి-దే-వి. లోకుత్తుక. అంతర్గళము” (శ-ర).

“టకార ణకారమ్.....” (తొల్కా. ౯౧ సూ.)=టకారమ్=టకారమును, ణకారమ్=ణకారమును, నునినా=కొననాలుకయు, (నుని) అణ్ణమ్=మూర్ధము భాగమును జేరఁగాఁ బుట్టును. ఈ సూత్రపు వ్యాఖ్య:—“టకారముమ్ ణకారముమ్, నుని నావుమ్ నుని అణ్ణముమ్ ఉఱప్పిఱక్కుమ్.” దీని ప్రతిపదార్థము:—టకారముమ్=టకారమును, ణకారముమ్=ణకారమును, నుని నావుమ్=కొననాలుకయు, నుని అణ్ణముమ్=మూర్ధము చివరభాగమును, ఉఱ=చేరఁగా, పిఱక్కుమ్=పుట్టును” (౯-౨-౧౯౫౨ తేదీ జాబు. శ్రీ. వే. వేంకటరాజులురెడ్డిగారు) ఇట్లు తొల్కాప్పియరును, దొల్కాప్పియ వ్యాఖ్యాతయు ‘ట-ణ’లు మూర్ధస్థములని కంఠోక్తముగ వచించుచుండఁగా ‘ట ణ’లు దంతమూలీయములని తొల్కాప్పియమునఁ జెప్పఁబడెనని వ్రాయుట సరికాదు. ఆంధ్రభాషా వికాస కర్తగారు టిప్పణములో నుదాహరించిన వ్యాఖ్యాన పంక్తులును బ్రమాదభూయిష్టములే. విస్తరభీతి నుదాహరింపలేదు.

పయిరీతిని వచించిన తొల్కాప్పియ వాక్యములనుబట్టి ‘ట ణ’ల స్థానకరణ వివరణము సంస్కృత ప్రాతిశాఖ్యము వివరణమున కంతగా విభిన్నమై యుండలేదనుట స్పష్టము.

“జహ్వగ్రేణ ప్రతివేష్ట్య మూర్ధని ట వర్గే. (తై. ప్రా. ౨ అధ్యాయ. 32 సూ.) నాలుక తుదిని మణచి మూర్ధమును దాకించుట టవర్గోత్పత్తియందు సంభవించునని యర్థము.

సంస్కృతమందలి మూర్ధన్యములు ప్రకృతిసిద్ధములు కావనియు సంధి జన్యములనియుఁ గాట్టువెల్లుగారు చెప్పుటయు సరికాదు. టాంతములు-తాంతములు-డాంతములు ణాంతములు నని కవి కల్పద్రుమమున వనేక ప్రకృతులు వివరింపఁబడినవి.

“అట్టక్ తౌచ్చ్యే నాదరేఽట్టత్ | టాద్-టాజ్ జతిక్రమే వధే | అట ఇట్ కట్ కటి కటీ | గత్యామే కట్ వృతౌన్యషి |టాన్తా ఇత్యేకసప్తతిః |”
 “అతిష్ఠ తగతే.....తాన్తా స్త్రివింశతిః ||”. “అద్ డ అడ్డాభియోగేఽడన్ |డాన్తా షట్ సప్తతి ర్గతాః ||” “ఘణ్ఠాన్వేషణ ఇత్యేకో | ఘకారాంతః ప్రకీర్తితః” “అణరవేణ యజ్ ప్రాణ.....ణాన్తాః పఞ్చశ దీరితాః” (కవి కల్పద్రుమము ౨౦ మొ. 30-వ పుటలు).

‘ఋ-ర-ష’ కారముల సంబంధము లేకయే ‘ణ’ కారాంతములు (ణోపదేశములు) పెక్కు-ధాతువు లుండఁగా ణకారము సంస్కృతమున సంధి జన్యమనుట యెట్లు?

ఋగ్వేదమునందు ధారాళముగా ‘ట’ వర్గ ఘటితశబ్దము లనేకములు వెలయుచున్నవి. ఆర్యులు హిందూదేశమునకు వచ్చిన కొలది కాలములోనే వేదములను రచించికొనిరని కాట్టువెల్లుగారే వ్రాసిరి. ఇట్టి యల్పకాలములో ద్రావిడుల సంవర్కమున ‘ట’ వర్గము నార్యులు ద్రావిడులనుండి గ్రహించి రనుట విశ్వసనీయమా? ఇంక మధ్యాసియాలోనో? బెలూచిస్థానములోనో ద్రావిడులనుండి యార్యులు టవర్గమును గ్రహించిరనవలయును. వేదరచయిత లగు నార్యులంతకాలము బెలూచి స్థానమున నివసించి బ్రహ్మయీ భాష వారితో—ద్రావిడ లక్షణములుగల బ్రహ్మయీ భాషవారితో—కలసి మెలగి రనుట కాధారమేమి? ఋగ్వేదకాలమునకు ముందటి చరిత్రము గాఢాంధకారమగ్నముగదా! ఎట్లు నిర్ణయింపవగును? ఇట్టి యూహము లభిత్తి చిత్తములు గదా?

—అం. I విష:—కాల్లువెల్లుగారు తఱుచుగా నేటి తమిళ వ్యాసహారిక శబ్దములను విమర్శించుచుందురు. అదియంత యావశ్యకముకాదు. వ్యవహార ప్రవాహమున క్షణక్షణమును మాటుటచేత విలక్షణమగుచున్న నేటివాడుక భాష ప్రాచీన భాషాస్వరూపజ్ఞానమునకు సాధకము కానేరదు. ప్రాచీన వాఙ్మయమును బ్రాచీన వ్యాకరణములును బ్రాచీన భాషాస్వరూప ప్రదర్శనమునకు మంచియాధారములు. ప్రాచీన వ్యావహారిక భాషను జక్కజేసినవే ప్రాచీన వాఙ్మయస్థ భాషయు; బ్రాచీన వ్యాకరణ ప్రదర్శిత భాషయు. ఈ సందర్భమునఁ దఱుచుగా శ్రీ విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారినుండి సంగ్రహించినదే వ్రాయఁబడు చున్నది.

—అం. II విష:—“అటవమునందలి ‘గ’ కారము తెల్లనఁ గొన్నియెడల ‘వ’ కారమగును. ఉదా:—అట-ఆగు. తెల్ల-అవు. ‘కా’ అను తెలుఁగు భావార్థకమందుఁ బ్రాచీనమగు తమిళమునందలి ‘ఆగు’ ధాతు ‘గ’ కారము కన్పట్టుచున్నది. అటవమునఁ బదమధ్యమందే ‘గ’ కారోచ్ఛారణ ముండును. గకారము దెనుఁగునఁ బదమధ్యమున వకార మగుచున్నది. ఇట్టి మార్పు తమిళమందును దక్షిణదేశమునఁ గలదు. ఉదా:—తమి-నోగ. దక్షిణ తమి-నోవ. (నొచ్చు - నొచ్చుగా) పదమధ్య గకారము లోపించుటయుఁ గలదు. ఉదా:—తమి-పగుది=(భాగము=పాలు) పాది. తమి-శగడు=శాడు. (బండి). తెనుఁగులోఁ దఱుచుగా నిట్టి వకారము నుచ్చరించుటయే కాక వ్రాయుటయుఁ గలదు. ఉదా:—తె-పగడము. దీని గ్రామ్యరూపము (corrupted) పవడము. సంస్కృ. లఘు. లాటిక-లెవిన్. తెల్లన వకారమునకు గకారమగుటయుఁ గలదు. మలయాళమందును గొన్నియెడల నిట్టి మార్పు గలదు. ఉదా:—చువన్న-(ఎఱ్ఱని)=చుగన్న. తమి-సివన్న.” (కాల్లు. ౧౫౧ పుట).

విమర్శము:—కాల్లు వెల్లుగారి పైవ్రాత ప్రమాదభూయిష్టముగా నున్నది. తమిళమందు మాత్రము గకారముండి, తెల్లన గకార ఘటిత రూపము లేనపుడు గదా తమిళ గకారము తెల్లన వకార మగుచున్నదని చెప్పవలయును. తెల్లన ‘అగు’ అనురూపము ప్రాచీనకాలము నుండియు నుండఁగా దానికి ‘అవు’ అనురూపాంతరము కలిగెను. “క్వచి ద్గకారో వః” అని చింతామణియందును “ఆద్యగస్య గకారస్య | వకారస్తు నద్యశ్యతే” అని వికృతి వివేకము (చింతామణి వివరణము) నందును (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౨౨౬ విష.) జెప్పఁబడి యున్నది. ఇట్టిస్థితిలో తమిళమందలి గకారమునకుఁ దెలుఁగున వకారమగునని చెప్పట కేవలము నసంగతము కాదా? అరయనరయఁ గాల్లువెల్లు గారి యాంధ్రభాషా పరిశీలన లోపమును “తెనుఁగులోఁ దఱుచుగా నిట్టి

వకారము నుచ్చరించుటయే కాక వ్రాయుటయుఁ గలదు. ఉదా:-తెల్లు-
పగడము-గ్రామ్యరూపము-పవడము” అను పంక్తులు దెలుపుచున్నవి. తెనుఁ
గులో “వ్రాతలో లేకుండుట యుచ్చారణమున నుండుట” అను తమిళపద్ధతి
లేదే! మఱియు ‘పగడము’ అనుదానిలోని గకారమునకు వకారాదేశము
రాలేదు. ప్రవాళశబ్దభవమగుటంజేసి “పవడమే” మూలపదము. దాని
నుండియే ‘పగడ’ శబ్ద మేర్పడినది. మఱియు ‘పవడము’ అనునది గ్రామ్యరూప
మనుట (corrupted) యింకను వింతగ నున్నది. అదియే ‘పగడము’ శబ్దమున
కును మూలమగు సుశబ్దము. ప్రాచీన తమిళములోనిది ‘ఆగు’ ధాతువెకాని
‘ఆగు’ ధాతువుకాదు. ప్రాచీనతమమగు కాలములోని యట్టి కకారాంత
మునకు నిదర్శనముగాఁ దెల్లిన ‘కా-క-కామి-కాని-కమ్మ’ మున్నగు
కకార కలితరూపములు పెక్కు కన్పట్టుచున్నవి. కాలక్రమమున నట్టి కకార
మునకు నాదోచ్చారణము గల్గి (చూ. ౧౭ XXII విష.) తమిళకన్నడములలో
‘ఆగు’ అనియుఁ దెల్లిన ‘అగు’ అనియు గకారఘటితరూపము లేర్పడినవి.
అట్టి గకారము వకారమయ్యెననుట యుక్తము. గకారము వకారమగుట
సర్వసమ్మతము. కకారము వకారమగుట యశ్రుతచరము.

“పాది=(భాగము) శాడు=(బండి)” అనునవి గకారలోపమునఁ గల్గిన
వనుటకంటెఁ దమిళ ప్రాచీన రూపములగు ‘పకుది-చకడు’ అను కకార స్థితిలోనే
కకారమునకు హకారోచ్చారణముగల్గి తల్లోపమున నేర్పడినవనుట యుక్తము.
‘పకుది-చకడు’ శబ్దములు “సంస్కృ-భక్త-(భాగ)-శకట” శబ్దభవములనియుఁ
దోచుచున్నది.

కకారము ‘గ’ కారముగా మాతినపిమ్మటనే యది వకారమగుట
ద్రావిడభాషలందుఁ బ్రసిద్ధముగాని కకారముగానే యున్నపు డది వకారమగుట
ప్రసిద్ధముకాదు. ఉదా:-తెల్లు-చిగురు-చివురు. పగలు-పవలు. కన్నడ:-
తోగల్=తోవల్ (చర్తము) (త్వచ్). చిగుటు=చివుటు=(గిల్లు). తమిళమున
“నోగ=నోవ” (నొచ్చు) అని కాల్టవెల్లుగారే యుదాహరించిరి.

గ కారము వ కారమగునను పద్ధతి ననుసరించి, “ప్రడి. ద్రవిడియన్
ఫిలాలజీ” లో నీ క్రిందిరీతి కల్పనము చేయఁబడెను. “‘గు’ అనునదియు దీని
పరిణామమగు ‘పు’ అనునదియు ‘ఆగు’ ధాతుభాగములు.....ఈ వకారము
వకారముగా మాత్రీ తమిళమున ‘పా-వా’ అనురూపముల నందెను.
చెయ్వాన్=(చేయఁగలఁడు) ఉణ్వాన్=(తినఁగలఁడు).....కన్నడమందును
‘ప-వ’ లు భావ్యర్థకములె.” (ప్రడి. ద్రవిడియన్ ఫిలాలజీ ౬౮ పు.)
ఈ కల్పనము సరికాదు. తొల్కాప్పియమునాటికి సరళోచ్చారణము లేదు.
(చూ. ౧౭ XXII. ౧౭ XXIII విష.) ప్రాచీనతమకాలమునఁ దమిళమందు

‘గ’ కారమే లేనపు డది ‘వ’ కారమగుటెట్లు? ‘వ’ అనునది భావ్యర్థకమనియు నయ్యది ‘వ’ కారముగాఁ బరిణమించుననియుఁ దమిటపండిత సిద్ధాంతము. (చూడు. నన్నులు. ౧౮౮ సూ.) తొల్కాప్పియమునఁ గాలిక చిహ్నములు చెప్పఁబడకున్నను నవి తొల్కాప్పియమున వాడఁబడియున్నవి. “తొల్కాప్పియరు స్వగ్రంథమున భూతభావికాలబోధక ప్రత్యయాంతములను బ్రయోగించి యున్నారు.....‘కితేన్-కిన్తేన్’ అనెడి రూపములుగల క్రియలు ప్రయోగింపఁబడలేదు. భూత-అశపిఱన్దన-(తొల్కా. ౬౩౬ సూ.) కుఱిత్తన-(తొల్కా. ౬౩౯ సూ.) తద్ధర్మ-ఆకుమ్-(తొల్కా. ౬౪౦ సూ.) భావి-(భూత) ఎన్వ-(తొల్కా. ౩ సూ.)” (విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు ౧౦-౧౨-౧౯౫౧ తేదీ జాబు). “భావి-కొడుప్ప ఈయన్.....” (తొల్కా. పౌరుషధికారము ౧౪౦ సూ.) (విద్వా. వే. వేం. జాబు ౯-౨-౧౯౫౨ తేది) మఱియు “ఆగు” ధాతువు నుండి భావ్యర్థము లభించుటయు నసంభవమే.

౨౧. III విష:—“కకారము చకారముగాఁ దెల్లునందును ‘శ’ వర్ణముగాఁ దమిటమందును మాటును.....గ్రీకు - డెకా. లాటిను - డెకెన్. సంస్కృ-దశన్. ద్రావిడభాషలందలి ‘క-చ’ ల మార్పులోఁ గన్నడమున ‘క’ కారము నిల్చియున్నది.

కన్న.	తెను.	తమి.	కన్న.	తమి.	తెలు.
కిన్న	చిన్న	శిన్న	కై	కై	కై-కేలు.
కివి	చెవి	శెవి			చేయి-చెయ్యి. చేతన్-చేన్.
గెయ్	చేయ్	శెయ్	కెడు	కెడు	చెడు.

సంస్కృతమందును నిట్టి మార్పుగలదు. ఉదా:—వాచః-వాక్.

గ్రాంధికాబవమునందును నుదీచ్య తమిట వ్యవహారమందును ‘క’ అని యుండుచోటులందుఁ గొన్నియెడల దాక్షిణాత్య తమిటాధమ వ్యవహారమున “చ” అని యుండును. అట్టియెడలఁ దెనుఁగున ‘చ’ కారముండును. ఇట్టి మార్పు ధాతువులందుఁ దఱుచు. ఉదా:—

వ్యాకరణసిద్ధ తమి. ఉదీచ్యవ్య.	తక్కువజాతి దాక్షిణాత్యతమి.	తెలుఁగు	అర్థము
కాయ్కు- పాయ్కు- వైక్క-	కాయ్చ్చు పాయ్చ్చు వైచ్చు	కాఁచు — వైచ	మలుఁగు=తపించు నీరుపాటించు ఉంచఁగా ,,
(కాల్డు. ౧౫౧-౧౫౨ పు.)			

విమర్శము:—తమిళమున ద్విరుక్తేతరస్థలములందలి చకారము చోట శ వర్ణోచ్చారణ మర్వాచీనమై యుండఁగా ‘క’ కారము తమిళమున ‘శ’ వర్ణముగా మాఱునని వ్రాయుటయు మీఁదుమిక్కిలి ‘గ్రీకు-డెకా. సంస్కృ-దశన్’ అనువానితో సరిపోల్చుటయు సరికాదు గదా. ఇంతియకాక సంస్కృతములోని “వాక్-వాచో-వాచః” అను మార్పును సరిపోల్చుట మఱియు విరుద్ధము. సంస్కృతమున ‘వాక్’ అనుచో ‘చ’ కారము ‘క’ కారమగుచున్నది. కాట్లువెల్లుగా రిచట ‘క’ కారముచోట ‘చ’ కారము నిల్చునని వదించు చున్నారు. “చోః కుః (౧-౨-౩౦) చవర్గస్య కవర్గః స్యాత్, ఝలి పదాస్తేచ.. (సి. కౌ. ౩౭౮ సూ.)” అనుచొప్పున ‘చ’ వర్ణమునకు ‘క’ వర్ణము సంస్కృతమున నాదేశమగును. ఉదా:—వాచ్-వాక్. “కు హూ శ్చుః (౭-౪-౬౨) అభ్యాసే కవర్గ హకారయో శ్చ వర్గాదేశః” (సి. కౌ. ౨౨౪౫ సూ.) ఉదా:—కృ+కృ+తిప్ = చకార. మొ. ఇట్లు సంస్కృతమునఁ గొన్నియెడల ‘క’ కారము ‘చ’ కారమగును. కొన్నియెడల ‘చ’ కారము ‘క’ కారమగును. దీనినిబట్టి పరిశీలించునపుడు “కన్నడ ‘క’ కారమే ప్రాచీనమని యెట్లు నిర్ణయింపనగును? ‘చెవి’ ‘కివి’ అనురూపములలో ‘చెవి’ అని తమిళమందును నుండుట చేత ‘చ’ కారమే ప్రాచీనతమమని చెప్పుట యుక్తము. (“కకారము చకారముగా మాఱెననుటకును న్యాయము కలదు. ‘ఇ-ఈ-ఎ-ఏ’లతో నుండునపుడు కకారము చకారముగా మాఱును. “అ-ఆ-ఉ-ఊ-ఓ-ఓ” లతోఁ గూడిన ‘క’ కారము చకారముగా మాఱదు. కావునఁ దాలవ్యాచ్చుల యోగమున “క” కారము తాలవ్య ‘చ’ కారముగా మాఱు ననఁదగును.” విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు. ౨౯-౮-౫౨ జూబు). ఇంక “కాయ్-కు-పాయ్-కు” అనునవి తమిళమున లేవు. ‘కాయ్-పాయ్’ అను ధాతువులే ప్రాచీనులచేత స్వార్థప్రేరణములందు వాడఁబడును. వాని భావలక్షణార్థక రూపములు ‘కాయ్-క- (కాచఁగా) పాయ్-క- (పాఠింపఁగా) అనునవి గలవు. ‘పాయ్-చ్చు’ అని నేఁటి నాగరకులు వాడుదురు. ఇంకను ‘కాయ్-చ్చు-కాయ్-త్తు-పాయ్-త్తు’ అనియు నేఁటి తమిళులు వాడుదురు. అట్లే ‘వై-త్తు’ అనుదానిచో ‘వైచ్చు’ (పెట్టిన) ‘వచ్చు’ అనియు నగును. ‘వైక-’ అనునది భావలక్షణార్థకము = (పెట్టఁగా = ఉంచఁగా). ‘వైక-’ అనుదానిచో ‘వైచ్చు’ అని వలగును. ‘కాచి’ అనుక్వార్థమున ‘తు’ వర్ణాంతములగును. కాయ్-త్తు-మొ.

౨౦. IV విష:—“కకారము కొన్నియెడల ‘త’ కారమగునని తోచెడిని. ద్రావిడ భాషలలో నిందులకుఁ దగిన యూదాహృతులు దొరకలేదు. ‘కొప్పుల్ = తొప్పుల్ (నాభి)’ అనురీతివి దొరగారికి స్ఫురింపవయ్యె!”

‘గోందు’ అను ద్రావిడభాషలోని కొన్ని ప్రత్యయములందలి (పురుషబోధక సర్వనామ ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయములు-మొ.) తకారము తమిళ ‘క’ కారమునుండి వచ్చెనని తోచుచున్నది. తెనుఁగు - వాకిలి. మలయా - వాతిల్-ఇట్లున్నను వ్యావహారికాటవమున ‘వాచల్’ అనియు గ్రాంథికాటవమున ‘వాయిల్’ అనియు నుండుటచేతఁ బైయాంధ్ర మలయాళ శబ్దములనుబట్టి ‘క-త’ లకు మార్పు సంగీకరించుటకు సంకోచింపవలసి యున్నది. ఇతరభాషా కుటుంబములలో నిట్టిమార్పు తఱుచుగ నున్నది. ఉదా:-“గ్రీకు-తానస్”= (వాఁడు) అనుదానికి మాఱుగ ‘ఎ-కెనెస్’ కలదు.” (కాల్డు. ౧౫౨ పుట).

విమర్శము:-గ్రీకు మున్నగువానిలోని మార్పుల కిట సంతగాఁ బ్రసక్తిలేదు గదా. ద్రావిడభాషలలో నుదాహృతులు దొరకలేదని తానే వ్రాసెను గదా. ‘వాకిలి’=‘వాతిల్’ అను నాంధ్రమలయాళ శబ్దోదాహరణములు చాల వనియుఁ దానె వచించెను. గోందు భాషలోని పురుషబోధక సర్వనామ ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయములలో నీ మార్పు గలదనెనెకాని యొక్క యుదాహృతినైనఁ జూపలేదు. తమిళ పురుషబోధక సర్వనామ ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయములందు ‘క’ కారము లేదు.

“వాయ్+ఇల్=వాయిల్” అను వ్యుత్పత్తి యుక్తమే. దీనికిఁ దమిళమున ‘వాయ్తల్’ అను రూపాంతరమును గలదు.

హాసగన్నడమున ‘బాగిల్’ గ్రాంథిక తమిళమున ‘వాయిల్’. వ్యావహారిక తమిళమున ‘వాశల్’. (వాచల్) అనువానిలోని ‘చ=స-య’ ల మార్పు సహజమని యీ క్రింది యుదాహృతులు విశదీకరించును.

కన్న	తమి	తెన్న
పె (శ) సర్	పెయర్	పేరు
బిసిల్	వెయిల్	వేడి-ఎండ
బసిర్	వయిలు	కడుపు
సాసిరం	ఆయిరమ్	వేయి (సంస్కృ. సాహస్రమ్)

ఇట్లు కన్నడ తమిళములలో ‘స-య’ల మార్పు కన్పట్టుచున్నది. సకారము చకారమగుట వింతకాదు. గ్రాంథిక తమిళమున “కయమ్”= (లోతైన మడుగు) అను దానికి వ్యావహారిక తమిళమున ‘కసమ్’ అను రూపము చూపట్టుచున్నది.

౨౦. V విష:-“శ=చ=జ లు మాఱినచో యకారముగా నే మాఱును. తమిళమున సంస్కృతభాషములలో శవర్ణముచోట యకారమె

కొన్నియెడల నిల్చును. సంస్కృ-రాజా-తమి-రాయన్. దాక్షిణాత్య గ్రామ్యాటవమున దేశ్యములందును యకారమె పల్కబడును. ఉదీచ్యతమి—అరిశి—(చి) దాక్షిణాత్యతమి-అరియి. (బియ్యము). మల-అరియి. డాక్టరు గుండర్డుగారు “తుళులోని ‘పుదర్’ (పేరు) అనుచోటఁ గన్నడమున ‘పెశర్’ అని యుండును గాన ‘శ’ వర్ణము ద్రావిడభాషలలోని దకారముగఁ గూడ మాటు ననఁదగు” ననిరి. కన్నడమున ‘శ’ వర్ణమున్నచోటులందుఁ దమిలమున యకారము నిల్చుచుండును. ప్రాచీన కన్న-పెశర్-తమి-పెయర్. (పేరు). ఈ ‘శ-య’లలో నేది ప్రాచీనమో నిర్ణయింపఁజాలము. కాని తమిలములోని ‘పెయర్’ అనునది కన్నడములో ‘పెశర్’ అనుదానినుండి వచ్చె ననఁదగును. తమిలమున ‘పెయర్’ అనునది ‘పేర్’ అని మాటుట పయి యూహను బలపఱుచుచున్నది. కాని గ్రాంథికాటవమునందును మలయాళము నందును ‘పేర్’ అనునదియె వాడఁబడి యున్నది. కాన ‘పేర్’ అనునదియె ప్రాచీనమైయుండును. ఉదా:—తమి-మల-‘పైమ్’=(పచ్చని) అనునదియె గ్రాంథికభాషలో ‘పశు (చు) మ్’ అనుదానికంటె సధికముగ వాడఁబడియున్నది. పయి సందర్భమునుబట్టి య-శ=(చ) లకుఁ బరస్పరము, మార్పు గలదని మాత్రమె చెప్పట కవకాశము గల్గుచున్నది.” (కాల్డు. ౧౫౩ పుట).

విమర్శము:—‘రాయన్’ అని తమిలమున నుండనేరదు. ‘అరైయన్’ అని కాని ‘అరసన్’ అనికాని యుండును. సమాసమున మాత్రము ‘కాళిజ్జ రాయన్’ అను రీతినుండును. దాక్షిణాత్యులలో సయిత మెవరో యధమ జాతులవారు ‘అరియి’ అని వాడుచున్నను దక్కినవారెల్ల ‘అరిశి’ (చి)= (బియ్యము) అనియె వాడుదురు. మలయాళమున ‘అరి’ అని యున్నదిగాని ‘అరియి’ అని లేదు. మలయాళమున ‘పేర్’ అని యున్నది. ప్రాచీన గ్రాంథిక తమిలమున ‘పెయర్’ అని మాత్రమె యున్నది గాని ‘పేర్’ అని యుండలేదు. ‘పశు (చు) మై’=(పచ్చని) అని యుండును ‘పశుమ్’ అని యుండదు. అయ్యది సమాసములో “పశు (చు) మ్=పైమ్” అను రెండు రూపములతోను నుండును. ‘పైమ్’ అనునది తఱుచనుట నిజము. అయినను ‘పశు (చు) మ్’ అనునది ప్రాచీనము. దానినుండి ‘పైమ్’ అనునది యేర్పడెను. కాన ‘స-శ’ (చ) ఘటిత రూపము ప్రాచీనమని నిర్ణయించుటకు సంకోచింప నక్కఱలేదు. “పెశర్ = పెయర్ = పేర్” అని వాని యుత్పత్తిలోని వరుసను నిర్ణయించుటలో విరోధము లేదు. తమిలమున ‘శ-ష-స’లు లేవు గాన నట్టి ‘శ-స’ల యుచ్చారణ స్థలము లందెల్ల ‘చ’ వర్ణమె కలదని గ్రహింపవలెను.

౨౧. VI విష:—“పదమధ్య ‘ట’ కారము కొన్నియెడల ‘ట’ కారముగఁ దమిలమున మాటును. ఉదా:—సంస్కృ. నాడి-తమి-నాటి. గ్రామ్యతమి-

నాళి. ఇట్లే ప్రాచీన కన్నడమందును సంస్కృత డకారము 'ట' కారమగును. 'ర అ'ల వలెను 'ల శ'ల వలెను 'డ ల'లు పరస్పర సంబంధము గలవి. 'తుద' అను ద్రావిడభాషా భేదములో 'డ' కారము రేఫమగును. ఉదా.—తమి-నాడు=(దేశము) తుద—నార్. పయిదానికి విపరీతముగ 'ట' కారము డకార మగుటయు ద్రావిడభాషలలోఁ గలదు. ఉదా:—తమి-ఏలు-తెల్లు-ఏడు (స్తవసంఖ్య) (చూడు. ల ౧౭ IX విష). తెలుఁగున డకారము శకట రేఫముగా మాటుటయుఁ గలదు. ఉదా:—తెల్లు-చెడు-తమి-కన్న-కెడు. వీని ప్రేరణ రూపము తెల్లన 'చెటుచు' అని యున్నది. అటవమున 'కెడుక్కు' అని యుండును." (కాల్లు. ౧౫౩-౧౫౪ పుటలు).

విమర్శము:—తమిలమున 'నాటి=నాళి' అనుదానికి "ఒకపడి" అని యర్థము. సంస్కృత నాడీశబ్దమున కట్టి యర్థము లేదు. కాన నీ యుదాహృతి సరి కాదు. "సంస్కృత-నాడికా-తమి-నాటికై-గ్రామ్యతమి-నాళిగై" అని యుదాహరించుట యుక్తము. ఇంకొక విశేషము-సంస్కృతమందే 'డ' కారము "అభ్యధ్యస్థ డకారస్య | లకారం బహృచా జగుః" అను తైత్తిరీయారణ్యక వచ నముచొప్పున (చూ. ౧౭ IX విష.) దుస్స్పృష్ట 'డ' కారము (లకారము)గ నుచ్చరింపబడును. లకారవిషయమున నీవఱకు (౧౭ IX.) విపులముగా వ్రాయఁబడెను. "కెడుక్కు" అనుప్రేరణ రూపము తమిలమున లేదు. కెడు ధాతు ప్రేరణ రూపము సయితము "కెడు" అనియేయుండును. 'కెడుక్కు' అని విధిరూపమున నుండును. కెడుక్కు అనియుండదు. మలయాళమున 'కెడుక్కు' అని యున్నది. "కెడుక్కు-ది"=(చెటుపుము. చెటుచుచున్నావు). "కెడుక్కు-దిర్" (చెటుపుడు-మీరు చెటుచునున్నారు) అని ప్రాచీన తమిల మున మధ్యమపునుషరూపములు మాత్రము గలవు. వీనియందలి "కెడుక్కు" అనునది ప్రేరణరూపము కాదు. "కెడు+కు+త్+ఇ=కెడుక్కుది" అను రీతిని ఛేదము నెన్నవలెను. ఇట్లే యర్వాచీన తమిలభాషలో "కెడుక్కిన్టాన్"= (చెటుచుచున్నాడు) అనునది మొదలగు వర్తమాన రూపములు గలవు. వీని యందును 'కెడుక్కు,' ధాతువుకాదు. "కెడు+కు+ఇన్ట+ఆన్" అని ఛేదము నెన్నవలయును. "కెడు+కిన్ట" అనియు విభాగించియున్నారు" (విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులురెడ్డిగారు ౨౯-౮-౫౨. జాబు).

౨౧. VII విష:—"వ్యావహారిక తమిలమున నకారము సైతము 'ణ' కారమగును. తెల్లన మూర్ధన్యము లధికముగానున్నను దమితాదులలో ణకారమున్నచోటఁ దెల్లన నకారముండును. ఉదా:—తమి-కణ్. తెల్లు-కన్న. తమి-విణ్. తెల్లు-విన్న. తమి-మణ్-తెల్లు-మన్న. తెల్లు తదృవములందును

నిట్లే. సంస్కృత-గుణము. తెల్లు-గొనము. మలయాళమునఁ గొన్నియెడల 'న' కారము భాషాకారమగును. ఉదా:-తమి-నినక్క (నీకు) మల-నినకు = నినకు. కొన్నియెడలఁ దెల్లునందువలెనే భాషాకారము నకారమగును. ఉదా:- తమి-తుణివు. మల-తునియు. (సాహసించు). తమి-ఎణ్బదు. మల-ఎన్బదు. తమిళమున 'ణ' కారమునకుఁ బరస్థిత వర్ణమునుబట్టి మార్పు గల్గదు. ఉదా:- తమి-పెణ్ (ఆడుది) 'పెణ్ణ' అయినది. కాని యీ 'ణ' కారమే 'పెణ్ణై' అను పదములో 'ట' కారమైనది. కన్నడమున 'ఎణ్టు' (ఎనిమిది). ఇది తమిళమునందును 'ఎణ్టు' అనియె యుండియుఁ గాలక్రమమున 'ఎట్టు' అయినది. 'పెణ్ణై' అనుదాని కఠినమున 'పెణ్ణై' అను రూపాంతరమును గలదు. ఇందు 'ణ' కారము లోపించినది." (కాల్డు. ౧౫౪ పుట).

విమర్శము:-తమిళులలో ననక్షరు లెవ్వరేని గ్రాంథిక తమిళ 'న' కారమును గ్రామ్యముగ 'ణ' కారముగఁ బల్కుదురేమో కాని సాధారణముగా నెవ్వరును నట్లుపల్కురు. మలయాళమున 'నినక్కు' అను శబ్దము లేదు. అట్లే మలయాళమున 'తునియు' అని నామశబ్దమున నుండదు. తమిళ మలయాళములు రెంటును వరుసగా "తుణివు" అనియు 'తునివు' అనియు నుండును. తమిళ మలయాళములలో 'ఎంబదు' అని వాడుకలోనున్నది గాని శబ్దతారావళి యను మలయాళ కోశమునందును, డా. గుండర్డుగారి మలయాళ నిఘంటువునందును 'ఎణ్బదు' అని తమిళమందువలెనే యున్నది. 'పెణ్ణ' (ఆడుది) అనుదాని లోని పూర్వపదము 'పెణ్' (ప్రీతిగల్గు) అనునది కానోవునని 'పెళ్ళు' = (పెట్టు) (ప్రీతి) అను శబ్దమునుబట్టి తలంపనగును. తమిళమందలి 'ళ' కారము 'త' కారపరకత్వమున 'ట' కారమగునుగాన 'పెణ్ణై' అనురూపము లభించుట సహజము. శకారము డ (ట) కారపరకత్వమున 'ణ' కారముగ మార్పునందదు. కన్నడము నందలి 'ఎణ్ణ' అను దానినిబట్టి కాల్డువెల్లుగారి యూహ సరికాదనఁ జాలము గాని తమిళమునఁ బ్రాచీన రూపము 'ఎణ్ణ' అని యుండెడిదనుట కాధారము లేదు.

"ఆణమ్ పెణ్ణమ్....." (తొల్కా. 3౦౪ నూ.) = 'ఆణ్-పెణ్' శబ్దముల 'ణ' కారము పరుషపరకత్వమున 'ట', కారము కానేరదు. ఉదా:- ఆణ్ + కై = అణ్కై (మగవానిచేయి) పెణ్ + కై = పెణ్కై (ఆడుదానిచేయి). ఈ నూత్రము చొప్పున 'పెణ్' శబ్ద 'ణ' కారము 'ట' కారము కానేరదుగదా.

"ణ శవెన్....." (తొల్కా. ౧౫౧ నూ.) 'ణ-ళ' లకుఁ బరమగు 'త' కారము 'ట' కారమగును. దీనిచొప్పున పెణ్ + తు = పెణ్ణ (పెణ్ణ) అని యేర్పడు ననఁదగును.

“అల్వటి యెల్లామ్.....” (తొల్కా. 3౯౯ నూ.)=విభక్తి సమానే తరసంధిలోఁ బరువపరకత్వమున ‘ళ’ కారమునకుఁ బాక్షికముగ ‘ట’ కార మగును. దీనిచొప్పునను బై సూత్రముల చొప్పునను “పెళ్” శబ్దమునుండి “పెట్టై” శబ్ద మేర్పడినదనుట యుక్తము. ‘పెళ్ + తు + ఐ = పెట్టై’ అని ఛేదము నెన్నవలెను.

—౨౦. VIII విష:—“అసంయుక్తములగు ‘త-ద’ లు కొన్నియెడల రేఫ ముగా మారును. సంయుక్తములందు నొకప్పు డట్టి మార్పు గల్గును. రేఫము ‘త-ద’ లుగా మారుదు. ‘ద-ర’ లు రెండును దంత్యములై కాన దకారము రేఫమగుట సహజమే. దాక్షిణాత్య వ్యావహారిక తమిళమున నిట్టి మార్పు మిక్కిలి యధికము. ఉదా:—వ్యావ-తమి-విరై (గింజ-లేదా బీజావాపము చేయు) గ్రాంధి-తమి-విరై. కన్నడమునఁ బ్రథమేతర విభక్తులలో నగపడు ‘అద్’ అనెడి యాగమము కొన్నియెడలఁ ‘అర్’ అని మారును. ఉదా:—‘ఇదు’ శబ్ద షష్ఠ్యేకవచనము-ఇదర. (దీనియొక్క). మరశబ్ద షష్ఠ్యేకవచనము-మరద (చెట్టుయొక్క). ‘ఇదద’ అనికాని ‘మరర’ అనికాని పలుకుట శ్రమా పాదకమగుటచేత వీనియందొట్టి మార్పుగల్గుట సహజమనియుఁ జెప్పనగును. డా. గుండర్పుగారు ‘ఇదర’ లోని రేఫముఁ ‘ఇదన్’ అనెడి యటవపదమునందలి ‘స’ కారమును సంబంధించినదని చెప్పిరి. కాని స్థలాంతరములందును—దాక్షిణాత్య తమిళ వ్యవహారమున—‘ద’ కారము రేఫమగుట లేకపోలేదు. ఉత్తర హిందీ-బెంగాలీ మున్నగు గౌడభాషలందును బ్రాకృతములందును దకారము రేఫమగుట గలదు. గౌడభాషలలో నట్లు మాటిన రేఫము తిరిగి లకార మగుటయుఁ గలదు. ఉదా:—సంస్కృ-ద్వాదశ-ప్రాకృ-వారహ-హిందుస్థాని-బారా. సంస్కృ-త్రయోదశ-ప్రాకృ-తేరహ-సంస్కృ-షోడశ-హిందీ-సోలా. ఇట్లు గౌడభాషలలో దకారము రేఫమగుట ద్రావిడభాషా సంబంధముననే కల్గియుండవచ్చును.” (కాల్డు. ౧౫౪ పుట).

విమర్శము:—సంయుక్తస్థలములందలి ‘త-ద’ లు రేఫమగుట కుదాహృతి నొక్కటేనియు నియ్యలేదు. అట్టి యుదాహృతియుఁ గన్పట్టదు. ఇంక న సంయుక్తస్థలమందును గ్రాంధిక తమిళమున నట్టి మార్పున కొక్క ప్రయోగము మాత్రము—క్రీ. శ. ౧౨౦౦ ‘అన్వైయార్’ అను కవిప్రయోగము మాత్రము—‘విరై’ అనునది కన్పట్టుచున్నది. ఇది వాడుకలో నరుదు. వాడుకలో రేఫము దకారమగుటయు లేకపోలేదు. ఉదా:—వ్యా-తమి-కుదవళై = గ్రాంధి-తమి-కురల్ వళై (ధ్వనివచ్చెడి కంఠబిలము). “అదట-ఇదట-ఉదట.” అనువానిలోనిది అకారమే కాని రేఫము కాదు. కాన నది యుదా

హృతికానేరదు. పయిరీతిని మిక్కిలి యరుదుగ నుండు నీ మార్పు ద్రావిడభాషల సంవర్కమున గొడభాషలందు వ్యాపించెననుట సరికాదు. “ఇదద-మరర” అని పలుకుట శ్రమాపాదకమగుటచేత నిట్టి మార్పు గల్గె” అను వాక్యము కేవలము నసంగతము. ‘ఇదద’ అనురూపము వచ్చుటకుఁ బ్రస్తకి యున్నప్పుడు గదా ద కారద్వయోచ్చారణము శ్రమాపాదకమగుటచేత ద కార మునకు రేఫాదేశమువచ్చి “ఇదర” అనురూపము గల్గె ననవలెను. ‘అదు-ఇదు-ఉదు’ అనెడి ‘ఉ’ దంతములకు ‘ద’ అను నాగమము వచ్చుటకుఁ గన్నడ మునఁ బ్రస్తకియే లేదే! “నవుంసక లిక్లే దః” (కర్ణా. భూష. ౫౧ సూ.) అను చొప్పున ‘అ’ దంతములకు మాత్రమే కదా తృతీయాది విభక్తుల స్వరము పర మగునపుడు ‘ద’ అను నాగమము వచ్చుట కన్నడమునందలి సంప్రదాయము. ఉదంతములకు మఱెచ్చటనైన ‘ద’ అను నాగమము వచ్చుటను జూపునపుడు గదా యిచట ‘ద’ అనుదానికి రేఫాదేశమువచ్చు ననవలయును. మఱియు నీ శబ్దములో “ఇదఱ” అనురీతిని అకార ముండునేకాని రేఫ ముండదు. “అ ఱు కారస్య సంఖ్యా సర్వనామ గుణవచనేషు” (కర్ణా. భూష. ౫౫ సూ.) అను చొప్పున ‘అఱ్’ అను నాగమము వచ్చి “ఇదఱిం (తృ-ఏ) ఇదఱత్తఱిం (పం-ఏ) ఇదఱ (వ-ఏ)” అను అకార ఘటితరూపములు మాత్రమే కన్నడమునఁ బ్రసిద్ధములై యున్నవి. “అదనదు-(దానియొక్క) ఇదనదు (దీనియొక్క)” అనురీతిరూపములు మాత్రమే తొల్కాప్పియము నాటికి వెలయుచున్నవి కాన “అదన్ (దానియొక్క.) ఇదన్ (దీనియొక్క)” అను తమిలరూపములున్నను గన్నడములోని “అదఱ-ఇదఱ” అనురీతిరూపములకు మూలమనుట యంత విశ్వసనీయముగ నగపడదు. అట్లంగీకరించినను దమిల మూర్ధన్య సకారము నుండి ‘ఱ’ కార మేర్పడును గాని రేఫమేర్పడనేరదు. కాన ‘ఇదర’ అను రేఫ కలితరూప ముండుట శశవిషాణ ప్రాయము.

౨౦. IX విష:—“తకార దకారములు మలయాళమునఁ గొన్ని యెడల సంస్కృతభవములందు లకారమగును. ఉదా:—సంస్కృ-పద్ధమ్. మల-పల్తమ్. సంస్కృ-పద్ధనాభ. మల-పల్తనాభ. వ్యావహారిక మల-పల్వనాబ. సంస్కృ-తాత్పర్యమ్. మల-తాల్పర్యమ్. ప్రాచీన ద్రావిడములోని ‘తన్’ అనునది సంధివశమున మలయాళమునందు ‘తఱ్’ అగును. ఇది యొకప్పుడు ‘తత్’ అనియు నొకప్పుడు ‘తల్’ అనియుఁ బలక-బడును. ఇది ‘తాన్’ శబ్ద రూపము.” (కాల్లు. ౧౫౫ పుట).

విమర్శము:—పద్ధ శబ్దభవము ‘పల్త’ అని మలయాళమున లేదు-‘పల్వ’ అని మలయాళులు పలుకుదురు కాని కోశములందు “పత్త” అనియె యున్నది.

‘తన్’ శబ్ద సకారము దాని పరుషమగు అకారముగుట సహజమే. ఇట్లు తమిలముందును వైకల్పికముగ నగును.

“తమిలమునఁ బదమధ్యగత దకారము (తకారము) చోట శవర్ణము (చవర్ణము) నిల్చును. ఉదా:—పెరిశు-(చు) (పెద్ద)=పెరిదు. గ్రామ్యతమి-వయశు (చు) గ్రాంధి-తమి-వయదు. తెల్లునందును దకారము తఱచుగా శవర్ణమగును. మలయాళ గ్రామ్యమున ‘త’ కారము తఱచుగా ‘శ’ వర్ణమగును. ఉదా:—“దైవత్తై నేవిక్క” అనుదానిని మలయాళ గ్రామ్యము “శైవత్తై తేవిక్క” అని పల్కుదురనుచు, డా. గుండర్టుగారు వ్రాసిరి. ఇట్లు ‘ద’ కారము ‘శ’ (చ) వర్ణమగుటయు ‘శ’ (చ) వర్ణము యకార మగుటయు నట్టి యకారము లోపించుటయు మున్నగు వికారములు ‘పేరు’ శబ్దపు ద్రావిడ రూపములందుఁ బరిశీలించనగును. తుళు-పుదర్. ప్రాచీనకన్న-పెళర్. గ్రాంధిక తమి-పెయర్. గ్రామ్యతమి-పేర్. తుదభాషలో ‘ద’ కారము ‘త్స’ కారమగును. ఉదా:—కన్న-విదు. తుద-ఉత్స.” (కాల్లు. ౧౫౫ పుట).

విమర్శము:—తకారము శ (చ) వర్ణమగుట వ్యావహారిక తమిలములో మాత్రమే కలదు. గ్రాంధి-తమి-పెరిదు. వ్యావ-తమి-పెరిశు (చు). తమిలమున నూష్టములులేమింజేసి సకారముచోట గ్రాంధిక తమిలమునఁ బదాదీతరస్థలములందు ద (త) కారము నిల్చును. ఉదా:—సంస్కృ-వయన్. తమి-వయదు. సంస్కృ-మాస. తమి-మాదం. సంస్కృ-ఆసనమ్. తమి-ఆదనమ్. (నన్నూలు. ౧౪౭ నూ. చూ.) (చూ. ౨౧ V విష). తెలుఁగున ‘ద’ కారము తఱచుగా ‘శ’ వర్ణమగునని కాల్లువెల్లుగారు వ్రాసిరేకాని యట్టి యుదాహృతి నొక్కటినే నియ్యలేదు. తెల్లున నట్టి యుదాహృతులు కన్పట్టను లేదు. “దైవత్తై నేవిక్క=శైవత్తై తేవిక్క” అనునది వర్ణవ్యత్యయ వికృతికి (Metathesis) లక్ష్యమనఁదగును. పేరు శబ్దమును సంబంధించిన ద్రావిడ శబ్దములలోఁ గన్నడమున ‘పెనర్’ అని యుండుటవలన ‘స’ కారము ‘ద’ కారము కాఁగాఁ దుళుభాషలోని ‘పుదర్’ శబ్దమేర్పడెనని గ్రహింపనగును. తమిలులు తమ ‘పెయర్’ శబ్దములోని యకారమునుండియే కన్నడ ‘స’ కారమేర్పడె (పెనర్-కన్న) నందురు. (పెళర్=పెనర్).

“‘పెయర్’ అనుదాని యకారమే ‘పెనర్’ అని సకారమై యున్నది. ‘నాయిలు’ అనునది ‘నేసలు’ అయి యున్నది=(నా+ఇల్+తు)=(నడుమ నుండెడిది)=(సూర్యుఁడు). ‘నేసర్’ అను దాని కే యర్థమును లేదు. సంస్కృత పద మధ్యమున ‘శ’ అను చోట ‘య’ కారమే వచ్చును. ఉదా:—దేశ=తేయమ్.

సీసమ్ = ఈయమ్” (శ్రీ విద్వాన్. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జవాబు ౧౭-౨-౧౯౫౩ తేది).

“న్దొ” అనునది తమిళమున ‘జ్జ్’ అని మాటును. ఈ మార్పు ‘ద’ కారము ‘శ’ (చ) వర్ణమగునను మార్పునకు (౨౦ IX విష.) భిన్నము కాదు. (న్దొ = న్దొ = న్దొ = న్దొ = జ్జ్) ఇట్టిమార్పు తఱచుగా ‘ఇ-ఐ’ అను నచ్చులకుఁ దర్వాతనే సంభవించును. మఱియు నీ మార్పు వ్యావహారికాటవ మునఁ దఱచు. గ్రాంథికాటవమున నరుదు. ఉదా:—ఐన్దొ=(తెల్లు-ఐదు.) (ఐన్దొ)=అజ్జు. ఈ మార్పు మలయాళమున గ్రాంథికమేయై యున్నది. (చూ. ఐదు శబ్దము)” కాట్లు. ౧౫౬ పుట).

విమర్శము:—ఈ మార్పు ‘ఇ-ఐ’ లకుఁ దర్వాతనే సంభవించు ననరాదు. తాలవ్యములగు యకారాదులకుఁ బరమందును గల్గవచ్చును. ఉదా:—తేయ్దొ=(తేయ్జ్) తేజ్జు-తేజ్జి. (కృశించి). ఇది యర్వాచీన సరళోచ్ఛారణ పద్ధతి ననుసరించి యేర్పడినది.

౨౧. X విష:—“తమిళములో ‘ఇ-ఐ’ లకుఁ దర్వాత నున్న “త్త” అనునది ‘చ్చ’ గా మాటును. కాన “ద్ద” అనునది “శ్శ” అని మాటుననుచు సరళోచ్ఛారణ సంప్రదాయము చొప్పునఁ జెప్పనగును. ఈ మార్పు ‘ర-ల’ లకుఁ దర్వాతఁ దఱచుగా నుండును. ఉదా:—ఉణర్త్తి=ఉణర్చ్చి. (తెలివి). మలయాళమున నీ మార్పు భాషా సహజ ధర్మమై యున్నది. ఉదా:—తమి-ళి (చి) రిత్త=మల-చిరిచ్చ. (నవ్విస) మొ.” (కాట్లు. ౧౫౬ పుట).

విమర్శము:—‘ఉణర్చ్చి’ (తెలివి) అనునది నామము. “ఉణర్త్తి” (తెలిపి=తెలియఁజేసి) అనునది ప్రేరణక్ర్వాంత రూపము. ఈ రెండును బర్యాయములు కామింజేసి. పై విషయమున కిది లక్ష్యము కానేరదు. కాని యిట్టి మార్పు తమిళమున నున్నదనుట సత్యమే. ఉదా:—వైత్త=వైచ్చ. (పెట్టిన) (చూ. ౨౦ IV విష.) ఈ రెండును గ్రాంథిక రూపములె. కాని వీనిలోని ‘త్త’ కార ఘటితరూపము సహజము-ప్రాచీనమును. వీని వ్యావహారిక రూపము ‘వచ్చ’ అనునది. బ్రాహ్మణ స్త్రీలు “వెచ్చ” అందురు.

కాట్లు వెల్లుగారు చూపినవానివలెనే “చ్చ” కారఘటిత రూపములు నామములును, ‘త్త’ కార ఘటితరూపములు ప్రేరణక్ర్వాంతములును నగుచు వెలయుచున్నవి. ఉదా:—వీట్చ్చి. (క్రిందఁబడి) వీట్త్తి (క్రిందఁబడునట్లు చేసి).

౨౧. XI విష:—“ద్రావిడభాషలం దరుదుగ నకారము మకారముగ మాలును. ఉదా:—తెల్లునఁదలి “మీరు” అనునది ‘నీరు’ అనుదానినుండి యేర్పడియుండును. ఈ ‘నీరు’ శబ్దము తమిళములోని ‘నీర్’ అనుదానికి సరియగు రూపము. (చూ. సర్వనామములు)” (కాల్డు. ౧౫౬ పుట).

విమర్శము:—‘నీర్’=(మీరు) అను తమిళ శబ్దమర్వాచీనము. ఇది తెల్లు ‘మీరు’ శబ్దమునకు మూలమనుట విశ్వసనీయము కాదు. తెల్లున నెన్నఁడును ‘మీరు’ అను నర్థముగల ‘నీరు’ శబ్దము లేదు. “ఏనై.....” (తొల్కా. ౬౭౪ సూ.)=“నీయిర్ శబ్దము బహువచన రూపము. ఉదా:—నీయిర్ వస్తీర్=(మీరు వచ్చితిరి.).....” అను తొల్కాప్పియ సూత్రము చొప్పున “నీయిర్” శబ్దము ప్రాచీన తమిళ శబ్దము. ద్రావిడభాషలలోఁ బ్రాచీన బహుత్వవాచకము ‘మ’ కారము. శబ్దాది ‘మ’ కారము సైతము బహుత్వద్యోతకమే. కానఁ దెల్లులోని ‘మీరు’ శబ్దములోని ‘మ’ కారము ‘నీ’ శబ్ద ‘న’ కారజన్యము కాదు. తెల్లు-మీరు-మేము. మీచేత-మాచేత. తమిళము. నుమ్మై (మిమ్ము) నుమ్మైదు (మీ తోడఁ) యామ్=(మేము) నామ్ (మనము) తామ్ (తాము). కన్న-ఆమ్ (మేము) నామ్=(మనము-మేము) ఎమ్మమ్-నమ్మమ్ (మమ్మును మనలను) తమి-నిలన్=నిలమ్ (చూ. ౨౧ XIV వి).

౨౧. XII విష:—“కన్నడమున ‘ప’ కారము ‘హ’ కారముగును. ఈ ప్రసిద్ధమగు మార్పు తద్భవదేశ్యములు రెంటును నవీన కన్నడమునఁ బదాది యందుఁ గన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—తమి-పత్తు-తెల్లు—పది. హాసగన్నడము-హత్తు. తమి-పణ-(తద్భ). నవీనకన్న-హణ (ధనము). ప్రాచీన కన్నడము నందును నీలగిరి ప్రాంతములలోని బడగ లనెడి తెగవారి యిప్పటి కన్నడ మందును, ‘ప’ కారము ‘హ’ కారముగా మాలుటలేదు. ఇట్టి మార్పు భాషాంతరములందును గలదు. సంస్కృ-భూతః=మరాఠీ-హోతో. సంస్కృ-భూతస్తి=ప్రాకృ-హోమి. ఆరీనియా-హెత్=సంస్కృ-హత్. ఆరీనియా-హేయర్=సంస్కృ-పితా.” (కాల్డు. ౧౫౬-౧౫౭ పుటలు). “ఇట్లై చీనా భాషలోని ‘ప’ కారముచోట జపాను భాషలో ‘హ’ కారము నిల్చును.” (కాల్డు. ౧౫౭ పుట).

విమర్శము:—నవీన కన్నడమునందు ‘ప’ కారము ‘హకారము’ గా మాలు ననెడి కాల్డువెల్లుగారిమాట సరికాదు. “పో హో వా” (కర్ణా. భూష. ౧౧౫ సూ.)=‘ప’ కార స్థానమున వైకల్పికముగా ‘హ’ కారము నిల్చును పలగె=హలగె (పలకము). కాపు=కాహు (రక్షణము) ఇట్లు నాగనర్త

సూత్రించుటచేత హాళ గన్నడమునందె ‘ప’ కారము ‘హ’ కారముగా మాట నారంభించె ననఁదగును కాట్లువెల్లు దొరగా రుదాహరించిన ‘భూతస్తి’ అను శబ్దము సంస్కృతమున నశ్రుతచరము. ప్రాకృతములోని “హోమి” అనునది ‘భవామి’ అను సంస్కృత శబ్దమునుండి యేర్పడినది. “మి ర్తి బిటా (౨-౪-౩) లటః పరస్తైపదాత్తనే పదోత్తమపురు మైకవచనయోః ‘మిప్-ఇట్’ ఇత్యే తయోః ప్రత్యేకం ‘మి’ ఇతి భవతి. హోమి. (భవామి)” (షడ్భా. ౧౩౪ పుట).

౨౧. XIII విష:—“బ కారము కొన్నియెడల ‘మ’ కారముగను. ఉదా:—తెలుఁగు-‘పది’ అనునది ‘తొమ్మిది’ మొదలగువానిలో ‘మిది’ అని మాఱుచున్నది. “తొమ్మిది” అనునది “తొంబది” అనుదానినుండి పుట్టి యుండును. వ్యావహారిక తమి-ఎన్బర్=(అనుదురు=చెప్పదురు). గ్రాంథి తమి-ఎన్మర్. తమి-ఉణ్బాన్-(తినన్). మల-ఉణ్మాన్. గ్రామ్యాఱవ మున నుచ్చారణార్థముగ ‘మ’ కారమునకు ‘బ’ కారమును జేర్చి పలుకుట గలదు. ఉదా:—సంస్కృ-గోధూమ. తమి కోదుమై. గ్రామ్యతమి-కోదుమ్మై” (కాట్టు. ౧౫౭ పుట).

విమర్శము:—“తొల్ + పది = తొంబది” అని కానేరదు గాన తొమ్మిదికిఁ బూర్వరూపము ‘తొంబది’ యనుట సరికాదు. తెల్లన నట్లు లకారము సున్న కానేరదు.

“లకార విఱుది.....” (తొల్కా. ౩౬౭ నూ.) = లకారాంత శబ్ద ములకుఁ బరుషవరకత్వమున సమాసములో లకారముచోట ఆకారము నిల్చును. ఉదా:—కల్ + కుడమ్ = కల్కుడమ్ = (తాతికుండ).

“అల్వటి యెల్లామ్.....” (తొల్కా. ౩౬౯ నూ.) = వ్యస్తనంధి యందును లకారమునకుఁ బరుషవరకత్వమున ఆకారము వైకల్పికముగా నగును. ఉదా:—కల్ + కుటిదు = కల్కుటిదు = కల్కుటిదు. (తాయి పొట్టిది).

పయి సందర్భమునుబట్టి తమిలనంధి వద్దతిని ‘తొల్’ శబ్ద లకారము నకారద్వారమున మకారమయ్యె ననరాదు. ‘తొల్ + పది = (పదికిఁ దొలుతటి సంఖ్య)’ అనునది ప్రత్యేకమార్గమున వర్ణాగమాదేశాది వికృతుల నంది ‘తొమ్మిది’ అనురూపము దాల్చె ననఁదగును. దీని సామ్యముననె “ఇరు = (రెండు) + పది (పదికి రెండు తక్కువ) = ఇను + పది = ఎను + పది = ఎన్నిది = ఎనిమిది” అనురూప మేర్పడి యుండును. “ఇనుమడి (రెండురెల్లు) ఇన్నూఱు” మున్నగు స్థలము

లలో “ఇరు=ఇర్=ఇన్” శబ్దము ద్విత్వమును బోధించుట ప్రసిద్ధమే. ‘ఒన్బదు’=(ఒకటి తక్కువ) అను తమిళశబ్ద మీ రీతి నేర్పడినదే కదా!

తొమ్మిది శబ్దమునకుఁ దొంబది శబ్దము పూర్వరూపమనడి. కాల్లువెల్లు గారి యాశయమునకు “తొంబనూఱు” (తొమ్మిది వందలు) అను శబ్దరత్నా కరాది కోశస్థిత శబ్దము హస్తావలంబ మొనంగును. కాని ‘తొంబనూఱు’ అపశబ్దము ‘తొమ్మనూఱు’ అనునది సాధు శబ్దము. (చూ. నారచించిన “వ్యాసం” ౨౨౨ విష. ౯౧౩ పు.) ‘తొమ్మిది’ శబ్దము ‘నవ’ సంఖ్యను బోధించును. ‘తొంబది’ శబ్దము ‘నవతి’ సంఖ్యను బోధించును. “తొమ్మిది+పది” అనువాని సంధిరూపము ‘తొంబది’. ఇది తొమ్మిదికిఁ బూర్వరూపమనుట పొరపాటు. తొంబది శబ్దమునుండి తొమ్మిది శబ్దమేర్పడెననియు నక్కారణ మున బకారము మకారమగుననియు దొరగారు వ్రాయుట సరికాదు.

‘ఎనిమిదిలోని ‘మిది’ పదియొక్క వికారము. ముందటి ‘ఎని’ అనునది ‘రెండు’ అను నర్థముగల ‘ఇరు’ శబ్దము యొక్క-గాని ‘ఎన్’ “(గణించు-లేదా. జంట) అను శబ్దము యొక్క-గాని రూపాంతరము.....తెనుఁగునందలి దీని విశేషణ రూపము ‘ఎను-ఎనమ’ అనియున్నది. “ఎనుబది-ఎనమండ్రు-ఎనమ న్నూఱు” మొ. (ఆం. భా. వి. ౪౫౪ పు). ‘ఎనుబది’ శబ్దములోని ‘ఎను’ అనునది ‘రెండు’ అను నర్థము గలది కాదనియు, నయ్యది “ఎనిమిది” శబ్దపు సంక్షేప రూపమనియు, నట్లే “ఎనమండ్రు-ఎనమన్నూఱు” శబ్దములలోని “ఎనమ” శబ్దము సైతము రెండు శబ్దార్థకము కాదనియు, ఎనిమిది శబ్దార్థకమనియు గ్రహింపవలయును. కాల్లువెల్లుగారు చూపిన (చూడు. ౧౦౦ I విష.) “ఎన్,=గణించు” అను నర్థముగల వ్యుత్పత్తి తెల్లన సుసంగతము కాదని యందలి పది శబ్దార్థకమగు ‘మిది’ శబ్దము నిర్ణయించుచున్నది. (చూడు. ౧౦౦ III విష.).

కాల్లువెల్లుగారు ౧౫౭ పుటలో “ఎన్బర్”=(అందురు) అనునది వ్యావ హారిక తమిళ శబ్దమనియు ‘ఎన్బర్’ అనునది గ్రాంథిక శబ్దమనియు వ్రాయు టయు సరికాదు. రెండును గ్రాంథిక రూపములే. వానినిబట్టి ‘బ’ కారము ‘మ’ కారమగునని వ్రాయుట సరికాదు. ఆ రెండును వేర్వేలు ప్రక్రియగల భిన్న శబ్దములు. “ఎన్+మ్+అర్=ఎన్బర్” అనియు, “ఎన్+ప్+అర్=ఎన్బర్” అనియుఁ బ్రక్రియాభేదము నెన్నునది. ఇట్టి భిన్నశబ్దముల కర్థము సరి పడినంత మాత్రమున నివి యభిన్నములనుకొని వీనినిబట్టి ‘బ’ కారము మకారమగునని దొరగారు వ్రాయుట సరికాదు.

“అటవమున బకారము వకారమగును. (చూ. XVIII విష.) అటవ సకర్తక భవిష్యద్రూపములలో ‘ప’ (లేదా) ‘ప్ప’ అను ప్రత్యయములు

నచ్చును. అకర్తృకముల కట్టి రూపములు బకారముతో నుండును. ధాతువు తుది ననునాసిక ముండునపుడు మాత్రమే బకారముండును. ధాతువు తుది నచ్చుండినపుడు ‘వ’ కారము వచ్చును. (చూ. ధాతు-ప్రకరణము) అఱవ కావ్యములలో నిట్టి బకారము వకారమగుటకు మాఱుగాఁ బై చొప్పున మకార మగుచుండును.” (కాల్డు. ౧౫౭ పుట).

విమర్శము:—పై విషయములు సుసంగతములుగ లేవు. ఉదాహృతుల నీయమిచేతఁ బై విషయములు విమర్శార్హములుగ నుండలేదు. దొరగారు చెప్పినదానికి విరుద్ధముగా నకర్తృక భవిష్యద్రూపములందును “నడ+వ్+ఆన్ = నడప్పాన్ (నడవఁగలఁడు)” అనియు “కిడప్పాన్ (పరుండఁగలఁడు)” అనియు రూపములు గలవు. అట్లే సకర్తృక భవిష్యద్రూపములందును “చెయ్+వాన్ (చేయఁగలఁడు)” అను రీతిని వకార ఘటిత రూపములుండును. “తిన్+బాన్ = (తిన్+పాన్) = (తినును), తిన్ను+వాన్ = (తినును)” అను నిట్టిరూపములందు ‘మ’ కారము వచ్చుట కానము.

౨౧. XIV విష:—“‘మ’ కారము ‘న’ కారమగును. ఈ మార్పు తమిలమున నపుంసకలింగ ప్రథమారూపములలోఁ దఱచుగ నగవడును. ఉదా:— సంస్కృ-ఫల. తమి-పలమ్ = పలన్. తమి-కుళమ్ = కెల్లు-కొలను.” (కాల్డు. ౧౫౭ పుట).

విమర్శము:—అమహచ్చబ్దముల తుదిని ‘న’ కారము నిల్చుటే ప్రాచీన తరము. అట్టి నకారముచోట నర్వాచీనముగ ‘మ’ కారము నిల్చుట సంభవించెను.

“మకర త్రొడర్ మొటి.....” (తొల్కా. ౮౨ సూ.) = త్రొడి వర్ణ యుతములగు నమహచ్చబ్దముల తుదినున్న మూర్ధన్య నకారవ్యంజనముచోట మకారము నిలువని శబ్దములు తొమ్మిది మాత్రమే కలవు. “అవి ౧. ఎగినీ, ౨. సెగినీ, ౩. విలినీ, ౪. పయినీ, ౫. అటినీ, ౬. పుటినీ, ౭. కుయినీ, ౮. కడానీ, ౯. వయానీ.” అనునవి. (వీనిని వ్యాఖ్యాతలు చెప్పిరి) దీనినిబట్టి యమహత్తుల తుదిని ‘న’ కారమే ప్రాచీనకాలమున నిల్చెడిదనియు దాని చోటఁ గాలక్రమమున మకారము నిల్చెననియు విశదమగుచున్నది. పయి విషయమున విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగా రీ క్రిందిరీతిని వచించి యున్నారు:—“ప్రాచీనకాలమున సంతటను ‘న’ కార మేకవచన చిహ్నముగను ‘మ’ కారము బహువచన చిహ్నముగను నుండెడివి. తర్వాత రేఫము బహు వచన చిహ్నముగ నేర్పడి యుండును. ప్రథమ సంఘమువారట్టి ‘న’ కారమును

మహద్వాచకములలో మాత్ర మేకవచన చిహ్నముగ నిల్చి యమహత్తులకు ‘మ’ కారమును బ్రథమైకవచన చిహ్నముగ నిల్పిరి. ఈ విషయమునె తొల్కాప్పియరు ౮౨ సూత్రముతో వచించిరి. నేటి పండితులు కొంద టీ సూత్రమును సరిగఁ బరిశీలించక నకార మకారములు రెండిటిని నమహత్తుల ప్రథమైకవచనమున నిల్పుదురు. ఉదా:—నిలన్=నిలమ్ (నేల). ఇట్లే నన్నాలు కర్తయుఁ బయి తొల్కాప్పియ సూత్రమును సరిగ గ్రహింపక ‘మ’ కారమే మొదటిదనియు దానిచోట ‘స’ కారము వచ్చుననియు సూత్రించెను” (విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు నాకుపదేశించిన టీక).

“‘మ’ కారము ‘వ’ కారమగును. ఉదా:—తమి-మామన్-(మామ), మామి (అత్త); కూర్గు (లేక) కొడగు-మావు=మావి. పలగన్నడ-నామ్=(మేము) నీమ్=(మీరు) = హొసగన్నడ-నావు=(మేము) నీవు=(మీరు).” (కాల్లు. ౧౫౭ పుట).

విమర్శము:—“నావు-నీవు” అనునవి హొసగన్నడ రూపములుగాన నీ మార్పు ప్రాచీనము కాదు. మఱియుఁ బ్రాచీన కర్ణాటమున ‘నాం-నీం’ అను ననుస్వార ఘటితరూపములె సమృతములు. ‘నీ నాన్ తానః (నీన్-ఆన్-తాన్) ప్రథమావిభక్తౌ ని నెన్ తనామ్” (కర్ణా. భూష. ౯౨ సూ.) యుష్మ దస్త దాత్తార్థకములగు ‘నిన్-ఎన్-తన్’ అనువానికిఁ బ్రథమావిభక్తియందు ‘నీన్-ఆన్-తాన్’ అనురూపములు గల్గును. “ద్వి బహ్వో ర్నన్య మః.” (కర్ణా. భూష. ౯౪ సూ.) = ద్విత్వ బహుత్వములందు వాని నకారమునకు మకారాదేశమగును. “మ న యో ర్భిన్దః” (కర్ణా. భూష. ౧౧౨ సూ.) = అవసానమునందలి మకార నకారములకుఁ గన్నడమున బిందు వాదేశ మగును. ఉదా:—నీం=(నీన్)=(నీవు). నీం=(నీమ్)=(మీరు) ‘నమ’ లు కర్ణాటమునఁ బ్రక్రియాదశలో నుండును గాని ప్రయోగదశలో బిందువే నిల్చును.

౨౧. XV విష:—యకారము ‘ఇ’ కారముగాఁ గాని ‘న’ కారముగాఁ గాని మాఱును. ఈ “య-న” లలో నేది ప్రాచీనతరమో తెలియదు. అస్తదేకవచనమున ద్రావిడభాషలలో ‘నాన్-ఇన్-యాన్-ఆన్’ అనురూపములు గలవు. వీనిలో ‘ఇ’ కారరూపము ‘న’ కార ‘య’ కారరూపములకు మధ్యరూపమని యెన్ననగును.....కొన్ని తద్భవశబ్దములనుబట్టి ‘య’ కార రూపమే మొదటిదని తెలియుచున్నది. ఉదా:—సంస్కృ-యుగమ్ (బండి పూఁజు) తమి-నుగమ్.....అఱవములోని ‘య’ అను ప్రత్యయము సయితము ‘న’ కారముగా మాఱుట యిందులకు సరియైయున్నది. ఉదా:—శొ (చొ) ల్లియ=శొల్లిన్=శొన్న (చెప్పిన)” (కాల్లు. ౧౫౮ పుట).

విమర్శము:— సర్వనామ ప్రకరణమున నన్తచ్ఛబ్ద చరిత్రము సువిస్తరముగాఁ బరిశీలించఁబడును. “తమి-యాన్=(నేను). యామ్=(మేము) నామ్=(మనము). మలయా-ఇన్=(నేను) ఇజ్జల్=(మేము). కన్న-ఆం (న్)=(నేను) ఆం (మ్)=(మేము). నాం (న్)=(నేను)—నాం (మ్) (మేము). తెల్లు-నేను=ఏను (ఏక). మేము=ఏము (బ).” అని యిట్లు రూపములు వెలయుచున్నవి. వీనినిబట్టి డా. కాల్టవెల్లువొరగారు “యాన్-ఇన్-నేను” అనువరుసగ నీ రూపము లొకదానినుండి యొకటి యేర్పడి యుండునని తలంచి యకారము ఇకారముగను నది నకారముగను బరిణమించునని వ్రాసిరి. కాని ‘యాన్-నాన్’ అనునవి ప్రత్యేక ప్రకృతులనియు నొకదానినుండి యొకటి జనించియుండ లేదనియుఁ జెప్పట యుక్తము. ‘యాన్’ శబ్దమును సంబంధించిన రూపములలో ‘ఎన్-ఎమ్’ అనునవి ద్వితీయాది విభక్తుల యంగము లగుచు నేకత్వ బహుత్వము లందు రూపసిద్ధిని గల్గించుచున్నవి. అట్లే ‘నాన్’ శబ్దమును సంబంధించిన రూపములలో-‘సమ్’ అనునవి ద్వితీయాది విభక్తుల యంగమగుచు బహుత్వము నందు రూపసిద్ధిని గల్గించుచున్నది. ‘ఆం’ అనునది ప్రథమలో నిల్చుచున్న కన్నడమందును ‘ఎన్-ఎమ్’ అనునవి—“ఎన్నం=(నన్ను). ఎమ్మం=(మమ్ము).” అను రీతిని ద్వితీయాది రూపములు వెలయుచున్నవి. కావునఁ దాలవ్యాది యగు ‘యా’ శబ్దమే కన్నడ ప్రకృతియై యుండుననియు యకార లోపమున నందలి ప్రథమా విభక్తి యేర్పడెననియు గ్రహింపవలయును. పయిరీతిని ‘యా-నా’ శబ్దములు వేర్వేరుగాను నియతముగాను ద్వితీయాదులందు నిల్చుచున్న స్థితిని బట్టియే యవి ప్రత్యేక ప్రకృతులనుటకుఁ బ్రబల నిదర్శన మనఁదగును. ద్రావిడభాషలలో నందును ముఖ్యముగ నీ సర్వనామములందు మకారము బహువచన ద్యోతకము. తెల్లున నట్టి బహుత్వబోధక మకార మాదేశముగ శబ్దాదిని నిల్పుట విశేషము. తమిళ ‘యాన్’ శబ్దమునుండి మలయాళ ‘ఇన్’ శబ్దమేర్పడిన నేర్పడవచ్చును గాని తమిళ యాన్ శబ్దమునుండి ‘నాన్’ శబ్దమేర్పడుట లేదు గాన “యకారము నకార మగుటకు ‘యామ్-నామ్’ శబ్దములు లక్ష్యములు కానేరవు. ‘ఇన్’ అనుదానినుండి ‘నేను’ అనునది యేర్పడెననుట కన్న వాని నడుమ ‘నాను’ అనుదానిని నిల్పుట యుక్తమని తలంచి వికాసకర్తగా రీ క్రింది రీతిని వ్రాసిరి. “తెనుఁగున ‘వచ్చినాను—వచ్చినాము’ మొదలయిన క్రియారూపముల తుదిని ‘ఆ’కారయుక్తరూప ముండుటవలనను..... తెనుఁగున నేటికిని “నాను-మాము” అను రూపములె విద్యావిహీనుల నోటిని ప్రథమా విభక్తిలోఁ గూడ వినఁబడుచుండుట వలనను ‘ఆ’ కారయుక్తరూపమే ప్రాచీనమని తోచుచున్నది..... ఆన్=యాన్=ఇన్=నాన్=నాను=నేను అనునట్లు మాత్రీ యుండవచ్చునని యూహింపఁబడినది.” (ఆం. భా. వి.

౪౮౦ పుట.) ఈ యూహ సరికాదు. తెల్లునందలి ‘వచ్చినాను-వచ్చినాము. నాను-నాము’ అనునవి కేవలము నర్వాచీనములు. “వచ్చిన వాడను” అనునది నన్నయ కాలమునాటిది. “వచ్చినాడను” అను ‘వ’ లోప రూప మధర్వణ తిక్కనల నాటిది. ‘వచ్చినాను’ అను ‘డ’ లోపరూపము పదునాటవ శబ్దము వఱకు నవతరింపలేదు. ఇంక “నాను-మాము” అనునవి బొత్తిగా నర్వాచీన వ్యావహారిక శబ్దములు. వీనిని నన్నయ సాధించినట్టియు భారతమున ధారాశ ముగాఁ బ్రయోగింపఁబడియున్నట్టియు (చూ. సర్వనామ ప్రకరణము ౧౦౬ V విష.) నేను శబ్దమునకుఁ బూర్వకాలికములనుగా నూహించుట మిక్కిలి యసంభవము. వీరు వీనిని ప్రాచీన శాసనములందుఁగాని ప్రాచీన వాఙ్మయ మందుఁగాని మచ్చున కొక్కటి నేని చూపఁజాలరుగదా.

ఇంక ‘య’ ప్రత్యయము ‘స’ ప్రత్యయముగా మారెనను కాల్లువెల్లు గారి వచనము సత్యవిదూరము. “చొల్ (ధాతువు)+ఇన్+(భూతార్థక ప్రత్యయము) అ (విశేషణ ప్రత్యయము)=చొల్లిన.” అనురూపమే ప్రాచీన తరము. అందలి నకారము కాలక్రమమున లోపింపఁగా నచటి స్వరసంహితలో యకారము చేరుటచేత “చొల్లియ” అను రూపమేర్పడెను. ఇట్టి యకారము ప్రాచీనతరమనియు దానినుండి ‘స’ కారమేర్పడెననియు విపరీతముగా నుదాహరించుట కేవలము పొరపాటు.

“కన్నడమందును దుళుభాషయందును ‘య’ కారము కొన్ని యెడల ‘ద’ కారముగ మాటును. ఉదా:—కన్న-దావ=యావ (ఎవరు). దావదు=యావదు (ఏ వస్తువు). తుళు:—దాదవు (దావదు?) (ఏ వస్తువు).” (కాల్లు. ౧౫౮ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీన. కన్నడమున ‘యావదు’.—‘దావదు’ శబ్దములు లేవు. “ఆవుదు” మున్నగురీతివి హళగన్నడరూపములు. హణసగన్నడమున ‘యావదు’ శబ్దము గలదని శబ్దాదర్శమునఁ గలదు. ప్రాచీన కన్నడ:—“క. ఆవుడె నిప్పీశబ్బ | కా-వం బహువచన దెడె యొళార్.....(శబ్దము. ౧౫౧ ప.) ఆవుదో రార్. (వృత్తి) ఆవుదు శబ్దస్య ఆ రిత్వాదేశో భవతి పుంలింగే స్త్రీలింగేచ విషయే” (కర్ణా. శబ్దాను. ౧౭౪ సూ.) ‘యావన్’ మున్నగు నవి తమిళశబ్దములు. “అవ్వటి.....యావన్-యావళ్-యావర్ (ఎవడు-ఎవతె-ఎవరు)” (తొల్కా. ౬౪౬ సూ). హణసగన్నడమందును ‘యావదు’ అని యున్నదనుటకు మాత్రము ప్రమాణము కన్పట్టుచున్నది. “యావను-యారు. (పుంలింగ) యావళు-యారు (స్త్రీలింగ.) యావదు-యావపు (నపుంసక లింగ)” (శబ్దాదర్శమనెడి హణసగన్నడ వ్యాకరణము ౧౯ పుట) ఇట్లుగుటచేత

'యావదు' అను హోసగన్నడరూపమందలి 'య' కారమునకుఁ దుశుభాషలో "దావదు" అనురీతిని 'దా' వచ్చినదని చెప్పవలెను.

"యకారము శవర్ణమగును. చ-జ-శ లు 'య' వర్ణముగా మాఱు నని యీవఱకు వ్రాయఁబడెను. (చూ. ౨౦ V విష.). ఇది దానికి విపరీతము. ఇయ్యది గ్రామ్యతమిలమున నున్నది. గ్రామ్యవ్యవహారమున 'య' కారముచోట 'శ' వర్ణమును, శ వర్ణముచోట యకారమును బలఁగఁ బడును. ఉదా:—పళి (చి) (ఆకలి)=పయి. వయలు (కడుపు)=వళ (చ) లు. పయళ్ళి=పళ (చ) ఱ్ళి (పిల్లవాండు). అయల్ = అళ (చ) ల్ (దగ్గఱ). స్వరసంహితలో నుచ్చారణార్థము నిల్చి యకారముచోట శవర్ణ మెన్నడును నిల్వదు. ప్రాకృతములందును, హిందీ-పంజాబీ-మొదలగు భాషలందును 'య' కారము 'జ' కార మగును." (కొల్లు. ౧౫౮ పుట).

విమర్శము:—తమిలమున శవర్ణమే లేదు. చవర్ణమున కర్వాచీన ముగా వచ్చిన సరళోచ్చారణ మా శవర్ణమని యెన్నవగును. కావున 'య' వర్ణము 'చ' వర్ణ మగుననుట లెస్స. సంస్కృత భవములందు సైతము ద్రావిడ భాషలలోఁ బ్రాకృతద్వారమున 'య' కారము 'జ' కారమగుట గలదు. తెల్లన దంత్య జకారమగును. ఉదా:—(సంస్కృ) యజ్ఞః-(ప్రా)=జణ్ణో=(తెల్లు) జేన్నము. (సం) యమః=(ప్రా) జమో.=(తెల్లు) జేముడు. కన్న:— "యో జః. (వృత్తి) బహుళ మితి వర్తతే. యకారస్య జకారాదేశో బహుళం భవతి. ప్రయోగ:—యాగ=జాగ. యోగీ=జోగి. యుద్ధ=జుద్ధ. యావక=జావక. దుర్యోధన=దుజ్జోధన. యలె=జలె. మజ్జరీ మకరంద వ్యాఖ్య:—నయ-జయ-భయ-న్యాయ ప్రాయ ఇత్యాదౌ బహుళ గ్రహణాత్ జకారో న భవతి." (కర్ణా. శబ్దాను. ౧౪౧ సూ).

౨౦, XVI విష:—"రేఫము తఱచుగా అకారమగును. ఉదా:— తమి—కరు (నల్లని)=కఱు. వీని కిపు డించుక యర్థభేద మున్నను నివి మొదటఁ బర్యాయములె యనుటకు సందియము లేదు" (కొల్లు. ౧౫౯ పుట).

విమర్శము:—అకారమునకు సరళోచ్చారణము (అలఘురేఫ) గల్గిన పిమ్మట నీ మార్పు గల్గియుండును. తొలఁగి-ప్పియమునాటికి అకారము 'ట-త' ల యుచ్చారణ మునకు మధ్యావస్థలో నుండెడిది. అపుడు "ర-అ" లకుఁ బరస్పరము మార్పు గల్గుట యసంభవము. అకారమునకుఁ గాలక్రమమున నలఘురేఫోచ్చారణము గల్గినపిమ్మట ర అలకుఁ బరస్పరమును మార్పుగల్గుట సంభవించెను. లఘు లఘురేఫములకు సయితము నన్నయపర్యాయస్థితి నంగీకరింపలేదు. నన్నయకుఁ

దర్వాతనే తెల్లన నుభయరేఫస్థితి విస్తరిల్లినది. అకారమున కలఘురేఫోచ్చారణము కల్గినపిమ్మటనే ద్రావిడభాషలలో నొకట రేఫోచ్చారణము వేటొకట నలఘురేఫోచ్చారణమును నభిన్నశబ్దములందు విస్తరించెను. అట్టి వనేక స్థలములు గలవని యీవఱకు విపులముగాఁ జూపఁబడెను. (చూ. ౧౭ XII మొ. ౧౭ XV-వ. విష. అందు ముఖ్యముగ ౧౭ XV విష.).

కాల్లువెల్లుగారు 'రఱ' ల మార్పు తమిళమున నత్యధికమని చెప్పి యిండుక యర్థభేదముగలదని తామె చెప్పిన యొక్క యుదాహృతి నిచ్చిరి. అట్టిది వేటొకటి తమిళమునఁ గానరాదు.

౨౦. XVII విష:—“రేఫము లకారమగును. రేఫ లకారముల మార్పు పెక్కు భాషాకుటుంబములలోఁ గలదు. కాని ద్రావిడభాషలలో మిక్కిలి తఱచు. కొన్నియెడల మాత్రము లకారమే రేఫముగా మాఱినను రేఫము లకారముగా మాఱుట తఱచు. ఈ మార్పు వ్యావహారిక తమిళమున నియతముగాను మలయాళమునఁ దఱచుగాను జరుగును. శకటరేఫము శకారముగా మాఱును గాని 'శ' కారము శకటముగా మాఱదు. రేఫము లకార మగుట తమిళమునఁ బదాదియందుఁ దఱచుగా నుండును. ఈ మార్పు సంస్కృత భవములందేకాక దేశ్యములందును గల్గును. ఉదా:—సంస్కృత-రత్న. తమి-రత్న. దీనిని వ్యవహారమున 'లత్న' అనియు 'లత్ని' అనియుఁ బలుకుదురు. పదమధ్యరేఫము సాధారణముగా 'ల' కారము కాదు. కాని యఱవమున రేఫమున్నచోట నాంధ్ర మలయాళములలోఁ గొన్నియెడల లకార ముండును. ఉదా:—తమి-తెరి=(కనఁబడు) తెల్లు-తెలియు. ఇది తమిళములోని 'తెలి' అనుదానిని సైతము పోలియున్నది. ఇవి రెండును (తెరి-తెలి) నభిన్నములై యని నా యభిప్రాయము. ఉదా:—తమి-పరిశై (పై) (ఆయుధ విశేషము-డాలు) మల-పలిశ. “ఈ యర్థమున నీ శబ్ద మే కోశమునను లేదు.” (శ్రీ విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు (౨౯-౮-౧౯౫౨ తేది).

“పయి సందర్భమునుబట్టి వివిధభాషలలోని యేకార్థబోధకశబ్ద ద్వయమున, రేఫ లకారము లున్నపుడు వానిలో రేఫఘటితరూపమే ప్రాచీనతరమనఁ దగును. ఉదా:—కర్=కార్ (నలుపు) సంస్కృత-కాల. వీనిలోని సంస్కృత రూపమునకన్న ద్రావిడరూపమే ప్రాచీనతరము. సిథియను భాషలలోని 'శర్' శబ్దమును, సంస్కృతమందలి కృష్ణశబ్దమును బై యభిప్రాయమును బలపఱచుచున్నవి. ఇట్లుగుటచేత ద్రావిడభాషలలో విభిన్నపదము లనుకొనఁ దగిన కొన్ని శబ్దము లభిన్నములని తేలుచున్నది. ఉదా:—తమి-శిల్ (చిల్) (చిన్న)=శిల్ (చిల్) (కొన్ని). పర్=(పేర్ అనుదాని రూపాంతరము)

(పెద్ద)=పల్ (అనేకములైవి). (‘సిట్’ అనుదాని రూపాంతరము ‘సిన్’ అనియుఁ గలదు.)” (కాట్టు. ౧౫౯-౧౬౦ పుటలు).

విమర్శము:—తమిళపదాదిని రేఫ లకారములు నిలుననేరవు. వానికి ముం దుచితస్వరము నిల్చును. కాన ‘రక్షీ’ అనునది తమిళరూప మనుట పొసఁగదు. కావుననే కావలయు నిందులకు వ్యావహారిక తమిళరూపము లగు ‘లక్షీ-లత్తి’ అనువానిని దొరగా రుదాహరించిరి. వ్యావహారిక భాషలో నేది యెట్లున్నదని చెప్పటకును వెనుదీయ నక్కఱలేదుగదా. ఏమో? దొరగా రెచట నట్లు వినిరో? కాదనుటెట్లు? అకారము శకార మగుననిరే కాని దాని కొక్క యుదాహృతి నేని దొరగారు చూపరైరి. ఉదా:—తమి-తెళి=(నీరు నిర్మలమగు). (తమి) - తేఱు=(తెనుఁగు-తేఱు). రేఫము లకారమగుట పదాది యందుఁ దఱచననేల? తమి-పన్దర్=పన్దల్ (పందిరి). తమి-కుడర్=కుడల్ (పేగులు). తెరి (కనఁబడు) తెళివు=(తెలివి) (తెళి ధాతుకృదంతము). ఇట్లీ ‘తెరి-తెళి’ ధాతువుల కర్థభేదమున్నది. కాన నివి యభిన్నములని దొరగా రభిప్రాయపడుట సరికాదు.

ఏకార్థ బోధకములగు నభిన్న శబ్దములలో ‘ల-ర’ల మార్పున్నపుడు రేఫఘటితమే ప్రాచీనమని దొరగారు నిర్ణయించుట సరికాదు. కొన్ని యెడల రేఫరూపము ప్రాచీనమగును. మఱికొన్ని యెడల ‘ల’ కారరూపము ప్రాచీన మగును. కొన్ని యెడల వాని పౌర్వాపర్యము దుర్జ్ఞేయమయి యుండును. కాట్టువెల్లుగారే ముందు “విల్=బిల్” అనువానిలో లకారఘటిత రూపమే ప్రాచీనతరమని వ్రాయుదురు. (చూ. ౨౦ XVII విష.) (కాట్టు-౧౬౦ పుట). కావున ‘కర్-కార్’ (నలుపు) అను రేఫకలిత ద్రావిడ శబ్దములు ‘కాల’ అను లకారఘటిత సంస్కృత శబ్దముకన్నఁ బ్రాచీనములని దొరగారు నిర్ణయించుట సరికాదు. ‘శి (చి) ట్’ (చిన్న) అను దొరగారి యుదాహృతి తమిళ సంప్రదాయ విరుద్ధము. పదాంతమునఁ బరుషమగు అకార వ్యంజన ముండనేరదు. కాన ‘శి (చి) ట్’ అనవలెను. అట్లే ‘పర్’ (పెద్ద) అని యుదాహరించిరి. ‘పెరు=స్థూలము’ అని తమిళమున నుండును. దీని రూపాంతరము ‘పేర్’ అని వ్రాసిరి. ‘పేర్’ అనునది ‘పెద్ద’ అనునర్థమున సామాసిక రూపము. వ్యస్తమగు ‘పేర్’ శబ్దమునకు “నామధేయము—కీర్తి” అని యర్థములు. దీని మూలరూపము-‘పెయర్’ అనునది. ‘పల్’=(అనేక) అనునది సామాసిక రూపము. వ్యస్తతలో నిది “పల” అని యుండును. “పల్లె-వన్నె” అనునవి దాని భావార్థకరూపములు. “పల్” అనుదానికి వ్యస్త తలో “పల్లు=దంతము” అని యర్థము. ‘శిన్’ అనునది ‘శిట్’ అనుదాని

రూపాంతరమని వ్రాసిరి. 'చిన్న' అను నర్థమున 'శిన్' అను శబ్దమే తమిళమున లేదు. అర్వాచీన (౫౦౦ వండ్లనుండి) తమిళులు 'శిన్న' (చిన్న) అనియే వాడుచున్నారు.

“లకారము రేఫమగును. ఈ మార్పు తుళుభాషలో నధికము. ఇతర ద్రావిడభాషలలోఁ బదాంతమున లకారమును చోటులందుఁ దుళుభాషలో రేఫముండును. తమి-విల్-కన్న-బిల్లు. తెల్లు-విల్లు-తుళు - బిల్. సింధునది కావలి యొడ్డుననున్న బ్రహ్మయిభాషలో సయితము 'బిల్లు' అని యుండుటచేతఁ బయివాసిలో 'ల' కార ఘటితరూపమే ప్రాచీనతమ మనక తీరదు. మధ్యాసియాలోని 'మంచు' భాషలో 'ల' అని యుండుచోట మంగోలియాభాషలో రేఫముండును. లకార మొకప్పుడు శకటముగా మాటును. ఉదా:—తమి-నిల్ (నిలుచు)-నిలుత్తు (నిలువఁబెట్టు). తెల్లులో బహువచన ప్రత్యయమగు 'లు' అనునది కొన్నియెడల 'రు' అని మాటును. తమిళమునఁ బరుషములకుఁ బూర్వముననుండు లకారము శకట రేఫమగును. ఉదా:—పల్పల (వివిధ)=పల్పల. దీనినిబట్టి 'ల' కారము రేఫముగా మాటుట తమిళమునకు సహజమే యననగును. 'కు' భాషలో లకారము డకారమగును. డకారము శకారమగుట సామాన్యమే కాని లకారము డకారమగుట మాత్ర మిభాషలోనె యగపడుచున్నది. ఉదా:—తెల్లు-పాలు=కుభాష-పాడు. తెల్లు-ఇల్లు=కుభాష-ఇడ్డు. సంస్కృతమందలి 'ల' కారము గౌడ భాషలలో 'డ' కారమగుట గలదు. సంస్కృ. తాలీ (తాలీ=కల్లు). గౌడ భాష-తాడి. ఇంగ్లీ-తాడి. తెల్లు-తాడు. (తాటిచెట్టు). హిందుస్థాని-తాడ్ (లేక) తాక్ (తాటిచెట్టు). ఇతర ద్రావిడభాషలలోని రేఫాదులు తుద భాషలో నీ క్రిందిరీతిని మార్పుల నందును. తుద-ర=ర్ష. ల=ర్ష (rzh). ల-శ=ల్ష (lzsh).” (కాల్డు. ౧౬౦ పుట).

విమర్శము:—లకారము లకారముగా మాటు ననుదాని లక్ష్యము సరి కాదు. నిల్+తు=నిలు. దీనిపైని ప్రేరణార్థమున 'తు' చేరగా “నిలు+తు=నిలుత్తు” అని యయ్యెను.

“తెల్లులోని 'లు' ప్రత్యయము కొన్నియెడల 'రు' అగుననుట వాని చరిత్రకు విరుద్ధము. 'బాలురు' మున్నగువానినిబట్టి కాల్డువెల్లుగా రల్లు వ్రాసి యుందురు. మఱియుఁ దెల్లు 'లు' ప్రత్యయము 'కళ్' ప్రత్యయమూలకమని యొకచో దొరగారే వ్రాసిరి.” (కాల్డు. ౨౦౪-౨౦౫ పు. చూడు.) 'రు' అను బహువచన ప్రత్యయము తొలగి-ప్పియమునాటికే వెలసి విస్తరిల్లి యున్నది. ఇట్లతిప్రాచీనమగు బహువచన 'రు' ప్రత్యయము 'కళ్' ప్రత్యయమునుండి

యేర్పడినదనుచున్న ‘లు’ ప్రత్యయమునుండి జనించెననుట యెట్లు పోనగును? ‘రు’ ప్రత్యయమునుండియే ‘లు’ ప్రత్యయ మేర్పడి యుండుననియు ‘కళ్’ ప్రత్యయ మట్టి ‘లు’ ప్రత్యయమునుండి యేర్పడి యుండుననియు నీవఱకె వ్రాయఁబడెను. (౧౮ VIII విష.) (చూడు. ౭౮ I విష.) ‘లు’ ప్రత్యయ మతిప్రాచీనము. ఆస్టేలియాది ఖడాంతరభాషలందును వ్యాపించి యున్నది (చూ. ౮ IV విష). (“‘ల్=లు.’ అనునదే ప్రాచీన బహువచన ప్రత్యయ మనియు ‘ల్’ అనునది స్త్రీలింగ ప్రత్యయముగా గ్రహించిన యనంతరము ‘ర్’ (రు) అనునది బహువచన ప్రత్యయముగాఁ గొనఁబడెననియు శబ్దాంగమై యున్న కకారముతోఁ జేర్చిన ‘కళ్’ అనునది యఱవము మున్నగు భాషలలోఁ జెప్పఁబడెననియుఁ దోచుచున్నది. ఎట్లయినను ‘కళ్’ ప్రత్యయముననుండి ‘లు’ అనునది గ్రహింపఁబడలేదు” విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు ౨౯-౮-౫౨ తేది).

సంస్కృత లకారము గౌడభాషలలో డకారమగు నననేల? సంస్కృత మందే ‘లడ’ల కథేద మంగీకరింపఁబడియున్నది. “జడః-పుం.....నపుం-వారిణి.....జలతి=ఘనీభవతి. జల=ఘాతనే-అచ్. ‘డ-ల’ యో రేకత్వమ్.” (శబ్దా-చిం.) “జడ. త్రి. జలతి=ఘనీభవతి. జల-అచ్-డస్యలః.....జలే-సీసకేచ-న” (శబ్దస్తో).

“సంస్కృ-తాళీ. (తాళీ=కల్లు) గౌడభా-తాడి.....” అని వ్రాయుటలో దొరగారి యభిప్రాయమేమో తెలియకున్నది. సంస్కృతమున ‘లళ’ లకు కథేదములేదు. ‘తాళీ=తాళీ’ అను శబ్దమునకె “కల్లు-తాటిచెట్టు” అను రెండర్థములును గలవు. “తాళీ-స్త్రీ.....(తాడి). తాళజాత సురాయామ్(తాళ) వృక్షభేదే” (శబ్దస్తో). లడల యథేదముచేతనే ‘తాడి’ శబ్దము పైతము తాళవృక్షవాచకమయ్యెను. “తాడి-స్త్రీ-పత్రద్రుమే.” (శబ్దా-చిం.) “తాడిః-స్త్రీ-తాళీద్రుమే.....” (శబ్దా-చిం).

౨౧. XVIII విష:—“పదాది వకారము కన్నడమున బకారమగును. ఉదా:—తమి-వాల్. (అభివృద్ధి నొందు). కన్న-బాళ్. ఇట్లు మాఱిని పదాదీతర స్థల వకారము కన్నడమున లఘు వకారమగును. ఓష్ఠ్యమాత్రోచ్ఛారణము గలదగునని తాత్పర్యము. ఇట్టి వకార లఘూచ్ఛారణము గ్రామ్యాఱవమున నరుదుగను, వ్యావహారి కాఱవమునఁ దఱచుగను గలదు. మలయాళమున వకారము లఘ్వలఘుతలకు మధ్యస్థమగు నుచ్ఛారణము గల్గియుండును.” (కాల్లు. ౧౬౦ పుట).

విమర్శము:—‘బాల్’ అనునది హాసగన్నడ రూపము. పటగన్నడ రూపము “బాల్=(వృద్ధి నొందు)” అనియే యుండును. దీని నుజ్జగించి హాస గన్నడరూపము నుదాహరింపనేల?

తమిళమందుఁగాని కన్నడమందుఁగాని పదమధ్యస్థ వకారమునకు నయి తము లఘూచ్ఛారణము లేదు. దంతోఽప్యముగానె వినఁబడుచున్నది (తొల్కా. ౯౮ నూ.) (చూ. ౧౭ VIII విష). తమిళ కన్నడ వ్యాకర్త లెవ్వరును వకార మున కట్టి యుచ్ఛారణ భేదము గలదని వచించి యుండలేదు. ఆంధ్రవ్యాకర్తలు మాత్రము తక్కిన యంతస్థములతో పాటుగ వకారమునకు లఘ్వలఘూచ్ఛారణములు గలవని వచించిరి. వారు సైతము వకారము నోఽప్యముగా మాత్రము (దంతోఽప్యముగాఁ బల్క-క) పల్క-ట లఘూచ్ఛారణమని వచింపలేదు. వకారో ఛారణమందలి స్థానకరణ శైధిల్యతదభావములె దాని లఘ్వలఘూచ్ఛారణములని సంప్రదాయము. శాస్త్రసమ్మతమును. అయినను దొరగారు వ్యావహారిక భావయం దనిరి. ఎప్పుడాయన యెవ్వరినోట నట్టి యుచ్ఛారణమును వినిరో? కర్ణాటమునఁ బదాది వకారము బకారమగు నన్నమాటయేకాని యట్లు వచ్చి ‘బ’ కారము వాక్య ప్రయోగమున సమాససంధిలోఁ దఱచుగా మరల వకారమే యగుచుండును. “స్వరయరలేభ్యో బహుళం వః పవర్గస్య” (కర్ణా. భూ. ౩౧ నూ.)=అచ్చునకును యకార రేఫ లకారములకును బరమగు పవర్గము నకు బహుళముగా వకారాదేశమగును. ఉదా:—మెయ్ + బసం = మెయ్ వసం = (శరీరవశము = శరీరపారవశ్యము.)

“అటవమున సంధివశమున వచ్చిన వకారము తెలుఁగునఁ గొన్నియెడల గకారమగును. అటవమున స్వరసంహితలో నుచ్ఛారణ సౌకర్యమునకయి యకార వకారములు నిల్చును. అట్టి చోటులందుఁ దెల్లన గకారము వచ్చును. కాఁగా నటవమున సంధిగత వకారమేకాక యకారము సైతము తెల్లన గకార మగునని తేలుచున్నది. ఉదా:—తమి-అటువర్. తెల్లు-ఆటుగురు. తెల్లు-‘వారు’ అను సర్వనామరూపము ‘గారు’ అను పూజ్యార్థ శబ్దముగా మాఱినది. అటవమున భవిష్యదర్థమున వకారముచోట ‘గ’ కారము నిల్చును. ఉదా:—శెయ్ వేన్ = శెయ్ గేన్ = (చేయఁగలను).” (కాట్టు. ౧౬౧ పుట).

విమర్శము:—అటవములోని సంహితా వకారమునకును తెలుఁగు గకార మునకును నెంతమాత్రమును సంబంధములేదు. అటవమున వకారము గకార మయ్యెడి సంప్రదాయమే లేదు. మఱియు నటవమున సరళమగు గకారమే ప్రాచీనకాలమున లేదు. తెల్లన ‘గ’ కారమునకు వకారము తఱచుగను, (అగు = అవు) వకారమునకు ‘గ’ కార మరుదుగను (ప్రవాళము = పవడము =

పగడము. వారు=గారు) నయ్యెడి సంప్రదాయము గలదు. “అఱువర్” అను తమిళ పదమునుండి “అఱుగురు” అను తెల్లుపద మేర్పడె నననేల? తెనుఁగుననే “అఱువురు” అను ప్రాచీనరూపము గలదు. దానినుండి “అఱుగురు” అను తెలుఁగుపద మేర్పడెనని దొరగారు గ్రహింపకుండుట వింత. ఇంకఁ దమిళముందలి స్వరసంహితాగమముగు యకారమునకును గకారము వచ్చుననెడి దొరగారి నిరుదాహరణ ప్రసంగము బొత్తిగా నగ్రాహ్యము ప్రాచీన తమిళమున 'గ' కారమనెడి సరళ వర్ణమే లేదు. ఇంక 'క'. కారము 'వ' కారమగుననెడి యశ్రుతచరమగు నిర్మూల ప్రసంగము దొరగారు చేయవలసియున్నది. తొల్కాప్పియమునాఁటికే 'చెయ్ వేన్' అనుదానితోపాటుగ “చెయ్ కేన్” (చెయ్ గేన్) అను భవిష్యదర్థకరూపము వెలసియున్నది. కాఁగా 'చెయ్ వేన్' అనుచోటి వకారము ముందెన్నఁడో పుట్టఁబోయెడి సరళ గకారముగా మాత్రమి దొరగారు చెప్పవలసియుండును. ద్రావిడభాషలందు 'వ' కారము భావ్యర్థకము. దానిచో 'వ' కారము నిల్చుటచేత 'చెయ్ వేన్' అనురీతి రూప మేర్పడెను. (చూ. తొల్కా. ౬౮౬-౬౮౭ నూ.) “అవ్వొడు.....” (నన్నూలు-౧౮౫ నూ.)=కు—ఏకవచనము. కుమ్—బహు. చెయ్ కు=చేయఁ గలను. చెయ్ కుమ్=చేయఁగలము. ఇట్టివియు భావ్యర్థకములే. 'చెయ్ కేన్' అనునది 'చెయ్ కు' అనుదానికి భిన్నముకాదు. 'చెయ్ కు' ప్రాచీన తరము, దానిపైని బురుషబోధక ప్రత్యయము నిల్చుటచే 'చెయ్ కేన్' అను రూప మేర్పడెను.

“మలయాళమున 'వ' కారము కొన్నియెడల మకారమగుటయుఁ గలదు. అఱవ 'బ' కారము మలయాళమునఁ గొన్నియెడల మకారమగునని యీవఱకు (౨౦ XIII విష) వ్రాయఁబడెను. ఉదా:—తమి - ఊణ్ బాన్ = (తినును). మల - ఊణ్ మాన్ (ఈ రూపము మార్గాంతరమునను సాధించుచున్నాఁడు). అఱవ 'బ' కారము మలయాళమున వకారమగునను విధిచొప్పున (౨౦ XIII విష) వకారముచేసి ప్రకృత విధిచొప్పున నట్టి మలయాళ 'వ' కారమునకు మకారము చేయఁగా “ఊణ్ మాన్” అనురూపము సిద్ధించును. ఉదా:— తమి. కాణ్ బాన్. మల-కాణువాన్-(లేక) కాణ్ మాన్. తమి-వాల్ వవన్-(లేక) వాల్ బవన్. (సంపదతో జీవించియుండువాఁడు) మల-వాల్ వవన్ (లేక) వాల్ మవన్.” (కాల్లు. ౧౬౧ పుట).

విమర్శము:—తమి-‘ఊణ్ బాన్’ అను దానికి ‘తినును’ అని యర్థ మనియు;—మల-‘ఊణ్ మాన్’ అనుదానికి ‘తినన్’ అని యర్థమనియు, నిట్లే రెండును విభిన్న పదములగుటచే శబ్దోత్పత్తిలోని ప్రక్రియయె వీనికి భిన్నమనియు

నక్కారణమున నివి సరియగు నుదాహృతులు కావనియు నీవఱకు (౨౧ XIII విష.) వ్రాసియే యున్నాను. ‘వాల్ పవన్’ “వాల్ బవన్” అనురూపములె యుండనేరవు. “వాల్ = (సంపదతో వర్ధిల్లు) వాల్ + ప (భావ్యర్థద్యోతకము) + అవన్ (వాడు) = వాల్ పవన్” అని రూపసిద్ధి కల్గుచు. ఇందలి పకారమునకు సరళోచ్చారణము కల్గగా “వాల్ బవన్” అని సిద్ధించుననియు భ్రమింపరాదు. అర్వాచీనమగు నీ సరళాదేశము పకారమునకు స్వానునాసిక పరకత్వమందుమాత్రమే కల్గుచు. (చూ. ౧౭ XXII. ౧౭ XXIII విష.) ‘వాలు మవన్’ అనుదాని నఱవమునందును సాధింపవచ్చును. “వాల్ + ఉమ్ + అవన్ = వాలుమవన్” (వర్ధిల్లి దీపించువాడు) (తద్ధర్తార్థక ప్రథమ పురుషైక వచనము. తద్ధర్తార్థక విశేషణము) వ్యావహారికాటవమున పకారము మకార మగుట కుదాహరణములు కన్పట్టుచున్నవి. ఉదా:—కువి = కుమి (పోక పోయుట) మొ.

౨౧. XIX విష:—“ద్రావిడభాషలలో బకారము ణకారమగును. తమి-ములుగు - తెల్లు - ములుగు (జల నిమజ్జనముచేయు). తమి - కుటి - కన్న - కుణి (గొయ్యి) అఱవ ‘అ’ కారము తఱచుగాఁ తెల్లున డకారముగా మాఱును. అరుదుగా లోపించును. అఱవ ‘అ’ కారము తఱచుగాఁ గన్న డమున శకార మగును. దక్షిణ తమిల వ్యవహారమందును శకారమగుట గలదు. బకారము మలయాళమునఁ గొన్నియెడల శకారముగాను దఱచుగా ‘య’ కారముగాను మాఱును. ఉదా:—మల-మలయాల్మ = మలయాయ్. తుళుభాషలో నియ్యది రేఫముగా మాఱును. ఉదా:—తమ్మి-పొలుదు- (కాలము) తుళు-పొద్దు. ఇందలి రేఫము కన్న డమునఁ బరసవర్ణరూపమునందును. ఉదా:—హొత్తు = పొత్తు. తెల్లు-పొద్దు. తమి-కోటి. తెల్లు-కోడి. కన్న-కోళి. తమి = ఏలు = తెల్లు-ఏడు. (సప్తసంఖ్య) కన్న-ఏళు. “ఎళూరు” అని సమానమునఁ దెల్లునందును శకార మగును. మలయాళమున నియ్యది పదాంతమున మాత్రమే శకారమగును. తక్కినయెడల స్వస్వరూపముతోనే నిల్చును. ఉదా:—తమి-పొలుదు. తెల్లు-ప్రొద్దు-పొద్దు. (‘పుడు’ అనియు నగును. ఉదా:—ఆ + పొలుదు = అపుడు). మల-పోల్-అప్పొలుమ్-ఇప్పొలుమ్. దీనిబట్టి ‘అ-ఉ-ఈ’లకు వలెనే ‘ఇ-ఉ-ఈ’లకును మిక్కిలి సంబంధముగలదని తేలుచున్నది. ఉగ్రియన్ భాషలోను గాడ భాషలలోను ‘అ-ఉ-ఈ’లకు మార్పుగలదు. హిందూ జర్తానిక్ భాషలందును నీ మార్పు గలదు.” (కాల్డు. ౧౬౧-౧౬౨ పు).

విమర్శము:—తమిల ‘అ’ కారము తెల్లు కన్న డములలో డకారాది రూపమున మాత్రేన నేల? ఆంధ్రకన్న డములందె యట్టి శబ్దములు ‘అ’ కారము

తోనే ప్రాచీనకాలమందుండెడివి. కాలక్రమమున నట్టి యాంధ్ర కన్నడ లకార మర్వాచీనపు తెల్లునందును, హళాసగన్నడమందును డకార శకార ములుగ మాటిపోయెను. (౧౭ IX. X—విష.) ద్రావిడభాషలందేకాక సంస్కృత మందును దుస్స్పృష్ట 'డ' కారమనెడి యీ 'ల' కారము 'అజ్ఞధ్య' 'డ' కార స్థలములందుఁ బాక్షికముగ నిల్చెడిది. ద్రావిడభాషలలోఁ దమిళ మల యాళములందు మాత్రమే యీ లకారము నేటికిని నిల్చియున్నది. ఆంధ్ర కర్ణాటములలోఁ గొంతకాలము క్రిందటనే యంతరించినది.

'ముఱుగు' అను తెల్లు శబ్దమునకు 'జలనిమగ్నమగు' అనునర్థము లేదు. దానికి 'సంకోచించు' అని యర్థము. ఉమంతమగునపుడు మలయాళమున లకారమే నిల్చును. ఉదా:—అప్పోలుమ్-ఇప్పోలుమ్. 'అప్పోళుమ్' అను రీతి నివి యుండనేరవు. "పోలుదు, ప్రొద్దు, పొద్దు-పుడు-పొల్తు-పొత్తు-హళాత్తు-పొద్దు" అను ద్రావిడ శబ్దములెల్ల సంస్కృత 'బ్రధ్న' శబ్దమున కభిన్నము (బ్రధ్న = సూర్యుడు) లందురు. ఇందేమియు విరోధము కన్పట్టదు. మధ్యాసియా వాసము మొదలుగ సంస్కృత సంబంధము ద్రావిడభాషలకుఁ గల్గి యుండుటచే నెల్లద్రావిడభాషలందును సంస్కృతభాషము లుండుటలో విరోధము లేదు.

౨౦. XX విష:—“అఱవ అకారము తుళుభాషలో జకారముగా మూఱును. ఉదా:—తమి-మూఱు-(ఇది తమిళ ప్రాచీనరూపము). మూఱ్ఱు-(ఇది తమిళ నవ్యరూపము). తుళు-మూజి. తమి-అఱు. తుళు-అజి. అకారము తుళుభాషలో 'డ' కారముగ సైతము మూఱును. తమి-నూఱు-తుళు-నూడు. తుళులో నిది రేఫముగా సైతము మూఱును. తుళుభాష రేఫవిషయమున సారశ్యాభిలాషి యని తేలుచున్నది. తమిళమున అకార మొకప్పుడు 'న' కారముగా మూఱును. ఉదా:—తమి-పిఱగు (వెనుక-తర్వాత) ఇందలి 'పిట్' అనునది 'పిన్' అని మాఱినది. తమి-శి (చి) ఱు = శి (చి) న్న” (కొల్లు. ౧౬౨ పుట).

విమర్శము:—మూఱు శబ్దము తమిళమున నెన్నడును లేదు. అది కన్నడ శబ్దము. 'మూఱ్ఱు' అనునదే తమిళమునఁ బ్రాచీనకాలమందు సైతము త్రిత్వవాచి. నేటి తమిళ వ్యవహారమందు 'మూఱు' అని వినఁబడుట గలదు. 'పిఱగు—పిన్' శబ్దము లభిన్నములనుట సరికాదు. 'పిట్' అను పరుషాంత శబ్ద వ్యవహారము తమిళ సంప్రదాయ విరుద్ధము. అట్టి వ్యవహారమే లేనపుడు దానినుండి 'పిన్' అని యేర్పడుటెట్లు? 'శి (చి) న్న' అనునది తెనుఁగు శబ్దము. దీనిని కొన్ని నాళ్ళనుండి తమిళులు వాడుక చేయుచున్నారు. (చూడు. ౨౦

XVII విష.) దొరగారు 'శిత్' అనుదాని రూపాంతరము 'శిన్' అని లోఁగడను వ్రాసిరి. అందును బరుపాంతత తమిల సంప్రదాయ నిరుద్ధమే.

“శకారము తుళుభావలో ణకారమగును. ఉదా:—తమి—కన్న—కేళ్—(విను) తుళు—కేన్. తమి—కన్న—కొళ్ (కొను) తుళు—కొణ్. తెల్లు—కొను. తమి—కొణ్ణ—(కొని). ఇందు 'కొళ్' అనుదానిలోని శకారము సంధి వశమున ణకారమగుచున్నది. శకారము మలయాళమున లకారముగ మాఱిన పిదప నది యకారమగును. ఉదా:—మలయాళ్=మలయాల్=మలయాయ్= (మలయాళ దేశము—మలయాళభాష). ఆళ్=(ఏలు)-(మల-ఆళ్=తమి-ఆణ్ణై)” (కాట్టు. ౧౬౩ పుట).

విమర్శము:—‘ణశ’లు రెండును మూర్ధన్యములుగాన వాని మార్పు సహజమే. ౨౧ XIX విషయమున ‘ల’ కారము శకారమగునని చెప్పి యిటఁ దద్వివరీతముగ శకారము లకారమగుననుట సరికాదు. లకారము శకార ముగా మాటుట కుదాహరణ శతము (౧౭ IX ౧౭ X విష.) గలదుగాని శకారము లకారమగుట కొక్క యుదాహృతియేని కన్పట్టదు. అట్లే ‘ల’ కారము యకారమగుటకు ‘మలయాయ్’ అను నుదాహృతితప్ప మఱొక యుదాహృతి ప్రాచీన భాషలో గానరాదు. (‘చెన్నపురి సమీపమునఁ గొందఱు నేఁడు లకారమును యకారముగాఁ బల్కుదురు.’ శ్రీ విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు).

—సంస్కృత 'శ-ష-స' ల మార్పులు—

౨౨. I విష:—“సంస్కృత 'ష' కారము కొన్నియెడల 'శ' వర్ణ మగును. దక్షిణాటన వ్యవహారమున నీ మార్పు ప్రచురము. షకారము గ్రాంథిక తమిలమున నరుదుగ లకారమగును. డా. గుండర్డు దొరగారి క్రింది రీతిని వ్రాసిరి. సంస్కృత — క్షయ = (నాశ) ప్రాచీనమలయాళము—కిల యమ్. సంస్కృత—లక్షణ ప్రాచీన మలయాళ—ఇలల్ క్క-ణన్. కొన్ని యెడల 'ష్ట' అనునది 'ణ' కారమగును. సంస్కృత—విష్టు—గ్రాంథిక—తమి—మల—విష్టు. గ్రాంథిక తమిలమున 'విష్టు' (విష్టువు—గాలి) అనియుఁ గలదు. డా. గుండర్డుగారు 'విణ్' (ఆకాశము) అనునది 'విళ్' (ప్రకాశము) అను భాతువును సంబంధించినదే యనిరి. సంస్కృత షకార ముటవమునఁ దఱచుగ డకారమగును. ఈ డకారము కొన్నియెడల దకారమగును. సంస్కృత-మనుష్య—గ్రాంథిక తమి. మానిడన్. దీని వికృతి—మానిదన్. సంస్కృత-ఆషాఢ. గ్రాం. తమి-ఆడి. ఇది మిక్కిలి ప్రాచీన రూపము. సంస్కృత-తైష=తమి-తై.

ఇందలి షకారము లోపించినది. ఇదియు మిక్కిలి ప్రాచీనమే." (కాల్డు. ౧౬౩ పుట).

విమర్శము:—సంస్కృత 'ష' కారము శవర్ణముగునని దొరగారు వ్రాసిరే కాని యుదాహరింపలేదు. ఉదా:—సంస్కృ-విషయ. తమి-విశ (చ) యమ్. ఊయ శబ్దభవముగు "కిలయమ్" అనునది డా. గుండర్టుగారి కోశమునఁ గలదు. కాని శబ్దతారావళీకోశమున లేదు-లక్షణ శబ్దభవముగు "ఇలల్ క్కణన్" అనునది గుండర్టుగారి కోశమునందును లేదు. తమిల మలయాళములలోఁ బ్రకాశార్థకమగు 'వెళ్' ధాతువు గలదు. డా. గుండర్టుగారు వ్రాసిన 'విళ్' అనునది 'వెళ్' ధాతువును సంబంధించినది కాదు. 'మానిడన్' అనుదాని ప్రకృతి "మనుష్య" శబ్ద మనుటకంటె 'మానుష' శబ్దమనుట లెస్స. 'మానిడన్' అనుదానిలోని డకారము 'ద' కారమయిన దనుటకన్న "మానుష=మానిస=మానిద,=మనితన్" అను రీతిగల పరిణామము నెన్నుట యుక్తము. తమిల తద్భవములలో 'స' కారము 'ద' (త) కారమగుట సంప్రదాయము. 'ఆషాఢ' శబ్దములోనె 'ఢ' కారమున్నదిగాన నందలి 'ష' కారము 'తై ష' శబ్దమందు వలెనే లోపించెననుట యుక్తము. సంస్కృ=ఆషాఢ=తమి-ఆడి-మొ.

"సంస్కృత సకార మటవమున 'ద' (త) కారమగును. ఉదా:—మాస-తమి-మాదమ్. సంస్కృ-మనన్. తమి-మనదు. దకారము సకారమగునని యీ వఱకు వ్రాయఁబడెను. (౨౧ IX విష.) ఈ మార్పు దానికి విపరీతము. ఈ మార్పు 'గ్రీకు-శ్వానిషు' మున్నగు పాశ్చాత్య భాషలందును గలదు. సంస్కృతపదాది సకారము తమిలమున లోపించును. ఉదా:—(సంస్కృ) సంధ్య=(తమి)-అద్ది. (సంస్కృ) స్థానమ్=(తమి) తానమ్. నేటి తమిలులు పదాది సకారము నుచ్చరింప యత్నించుచున్నారు. పదాది సకారమునకు మొదట 'ఇ' కారమును జేర్చి పలుకుదురు. ఉదా:—(సంస్కృ)-స్త్రీ=(తమి) ఇస్తిరి. సంస్కృత 'శ' వర్ణ మటవమునఁ దఱచుగా 'చ' కారముగా వ్రాయఁబడును గాని కొన్ని యెడల 'శ' వర్ణముచోట సకారస్థానమందువలెనే 'త' కారము నిల్చును. ఉదా:—(సంస్కృ)-శ్రీ=తమి-తిరు. కొన్నియెడల 'శ' వర్ణము సకారమువలె లోపించును. ఉదా:—(సంస్కృ)-శ్రావణ=(తమి)-ఆవణి=(మల) ఓణమ్=(శ్రావణ్యత్వము)".

"సంస్కృతభాషలోని యూష్మములు హిండు జర్మానికు భాషలలోవలె ద్రావిడభాషలందు రేఫముగా మాటనేరవు. కాని కొన్ని యెడల నట్టి మార్పును నగపడుచున్నది. అట్టి మార్పు నిశ్చయమని చెప్పుటకుఁ దగిన యాధారము లేదు. ఉదా:—(సంస్కృ) అన్ (ఉండు)=(బ్రహ్మయి) అర్=తమి-కన్న

ఇర్. (ఉండు—కూర్చుండు) సంస్కృత జన్ = అన్ = (ప్రథమాబహువచన ప్రత్యయము) అర్. సంస్కృత—అయన్ = (ఇనుము) (ఐరన్—ఇంగ్లీషు) = తమి ఇరుమ్బు.” (కాల్డు. ౧౬౪-౧౬౫ పుటలు).

విమర్శము:—మనశ్శబ్ద వికృతి ‘మనదు’ అని యున్నది గాని తమిళమున ‘మనమ్’ అనునది ప్రచురము. సకారమునకు ముందు ‘ఇ’ కారము చేర్చు సంప్రదాయము తమిళమున లేదుగాని ‘స్త్రీ’ శబ్దపు సంయోగమును బలక జాలక యథమజాతి తమిళులు ‘ఇస్తిరి’ అని పక్కెదరు. (చూ. ౧౯ IV విష.) సంస్కృత ‘శ’ వర్ణమును దఱచుగా ‘చ’ కారముగాను ‘య’ కారముగాను, నరుదుగ ‘త’ కారముగాను వ్రాయుటయేకాక పలుకుచున్నారు. వ్యవహార ములో మాత్రము సంస్కృత ‘శ’ వర్ణమును ‘శ-స’లుగానే పలుకుదురు. తిరు శబ్దము దేశ్యమనియు శ్రీశబ్దభవము తమిళమున ‘చీ’ శబ్దమనియు దమిళ పండితుల యాశయము. తమిళ మళయాళములు రెంటును “ఓణమ్” అనుటకు శ్రవణ నక్షత్రమని యర్థము.

౨౨. II విష. విమర్శము:—‘ఇరుమ్బు’ అనునది ‘అయ’ శబ్దభవ మనుట సరికాదు. కన్నడమున “కర్ + పోన్ = కర్ బాన్” (నల్లని లోహము = ఇనుము) అని ప్రసిద్ధము, “పోన్ = పొన్ను” శబ్దము స్వర్ణవాచకమై యైనను లోహ సామాన్యవాచిగా నున్నది. ప్రాచీన తమిళ గ్రాంథికభాషలో ‘పోన్’ శబ్దమునకు లోహార్థమునఁ బ్రత్యేక ప్రయోగము లేదుగాని దానికి “ఇనుము-బంగారము” అను రెండర్థములందును ప్రయోగము గలదు, “ఇరుమ్ + పోన్ = ఇరుమ్బెన్—ఇరుమ్బు (నల్లని లోహము)” అని వ్యుత్పత్తి నెన్నుట యుక్తము. ఇట్లే—తమి—“పసు (చు) మ్బెన్ = పైమ్బెన్ = (బంగారము)—వెణ్ బాన్ = (వెండి), సెమ్ (చెమ్) + పోన్ = సె (చె) మ్బెన్ = (చెంబు-తామ్రము)” అనునవి ప్రసిద్ధములై యున్నవి.

సంస్కృత “జన్” ప్రత్యయము ద్రావిడ ప్రథమా (అర్) బహువచన మునకు మూలమునెడి కాల్డువెల్లుగారి యాశయము (చూ. ౨౨ I విష.) యుక్తమే. అచట ‘స’ కారము రేఫమగుటలో దొరగా రంత సంకోచింపనేల? సంస్కృతమందే యచటి ‘స’ కారము రేఫమగును. “స సజః రుః. (౮-౨-౬౬) = పదాస్తస్య సస్య సజమ్ శబ్దస్య చ ‘రుః’ స్యాత్.” (సి-కౌ. ౧౬౨ సూ.) “‘రు’ విధౌ ఉకార ఇత్” (బాల మనోరమా వ్యాఖ్య). పై చొప్పున సంస్కృతమందే ‘జన్’ ప్రత్యయము ‘అర్’ అను రూపమునందును. “ఖరవ సానయో ర్విసర్జనీయః (౮-౩-౧౫) (సి-కౌ. ౭౬ సూ.),” అను చొప్పున ‘అర్’ అనుదాని రేఫము సంస్కృతమున విసర్గమగును. యథాస్థితముగనే ద్రావిడ

భాషలలో రేఫమే ప్రథమా బహువచనమగును. అట్లేర్పడిన ద్రావిడ (చూడు. 22 III విష.) 'ర'కారరూప బహువచన ప్రత్యయమే తెల్లన 'లు' ప్రత్యయ మగును. దానినుండి 'కళ్' ప్రత్యయ మేర్పడును. (చూ. ౧౮ III విష.) తొల్కాప్పియము నాటికే తమిళ ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయము 'ర' కారము. (చూడు. తొల్కా. ౪౯౦ నూ.) “ద్రావిడ రకారరూప ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయము కన్నను మకారము ప్రాచీనతమ బహువచన ప్రత్యయము.” (చూడు. ౨౧ XVII విష. ౧౮ VIII విష.) (సంస్కృత 'జన్' ప్రత్యయమునుండి ద్రావిడ 'లు' ప్రత్యయ మేర్పడెననుటకు శ్రీ విద్వాన్. వే. వెంకటరాజులు రెడ్డిగారు సంకోచించుచున్నారు).

౨౩. I విష:—“ద్వంద్వ సమాసమున నుత్తర పదాదినున్న పరుషము ద్రావిడభాషలలో సరళముగా మాటును. అట్టి సరళమును సరళ లిపియున్న భాషలలో సరళముగనే వ్రాయుదురు. సమాస మేకపద మగుటచేత నటవమున నిట్టిమార్పు వచ్చుట సహజమే కాని సంస్కృత సంబంధ మధికముగాఁగల యాంధ్ర కన్నడములందును నిట్టిమార్పు గల్గుటచేత నీయది ద్రావిడభాషా సాధారణమని యంగీకరింపక తీరదు. తెల్లన నటవములో లేని విశేష మొకటి కలదు. తెల్లనఁ దత్పురుష సమాసమునఁ బూర్వ పదము ద్రుత ప్రకృతికముగా నుండునపు డుత్తరపదాది పరుషము సరళముగా మాటును.

తు మున్నంతము పైని దత్పురుష సమాసములోను బరహల్లునకు సారళ్యము గల్గుటకు మాటుగాఁ దమిళమున ద్విత్వము వచ్చి పారుష్యము మిక్కిలి బలవడును. కన్నడమున సంధి విషయములో సంతగాఁ బాటించుట లేకున్నను నీ విషయమున మాత్రము సరళాదేశము తప్పక వచ్చును. ఉదా:— కన్న—హలి+తోగలు=హలిదోగలు=తమి—పులి+తోల్=పులిత్తోల్.” (కాట్ట. ౧౬౫—౧౬౬ పుటలు).

విమర్శము:—గ్రాంథిక తమిళమున సరళోచ్ఛారణమే లేదు. తొల్కాప్పి యమునకుఁ దమిళమున సరళోచ్ఛారణము లేదని యీ వఱకు వ్రాయఁ బడెను. (చూ. ౧౭ XXII, XXIII, XXIV విష.) అర్వాచీనముగా వచ్చిన సరళో ఛారణ మన్ననో ద్వంద్వసమాసమందే యననేల? వివిధసమాసములందును వ్యస్తసంధులందును బ్రత్యేకశబ్దములందును ద్రావిడభాషలలో విస్తృతముగా వ్యాపించియున్నది. ప్రాచీన తమిళమున లేని గ జ డ ద బ లే కాక శసలును విస్తరించి యున్నవి (చూడు. ౧౭ XXII మొ. ౧౭ XXIV వ. విష.)

“పరుషాణాం । గసదవాః న్యుః పదా ద్వద్దేవ్యో” అను చింతామణి వాక్యము చొప్పుననగు “తల్లిదండ్రులు” మున్నగు ద్వంద్వసమాసరూపములను

దొరగారు విని పయిరీతిని గలగాయపులగముగా వ్రాసిరే కాని ద్రావిడ భాషలలోని యీ సరళాదేశము పెక్కు-విధములుగ నున్నది.

I. తమిళభాషలోని ప్రాచీనమగు ననునాసిక పూర్వక పరుషము లర్వాచీనముగా సరళములగుచున్నవి. అందుఁ గొన్నియెడలఁ బరపరుష ద్విత్వము గల్గుటయుఁ గలదు.

II. తమిళమందలి యర్వాచీన సరళోచ్ఛారణసిద్ధ సరళాదేశ విస్తృతి. (చూడు. ౧౭ XXII మొ. ౧౭ XXIV వ. విష).

III. తెల్లునందలి ద్రుతముమీఁది పరుషముల కగు సరళాదేశము.

IV. ప్రాచీన కర్ణాటమందలి సామాసిక గజడద బాదేశము. పవర్గ వకారాదేశమును.

V. తెల్లునందలి ప్రథమమీఁది పరుషములకగు గసడద వాదేశము.

VI. తెల్లునందలి ద్వంద్వ సమాసమందలి పరుషములకగు గసడద వాదేశము.

పయివానిలోని మొదటి యనునాసికపూర్వక సరళాదేశము ౨౪ IV ౨౫ I, II, III. విషయములలోఁ జెప్పఁబడిన యనునాసి కాగమస్థలములం దెల్లఁ గన్నట్లును. అట్టి చోటులందలి పరుషములెల్ల నేడు సరళములుగానె నియతముగఁ బలఁబడును. అచటి యనునాసికాగమమునకుఁ బర్యాయ ముగాఁ బరపరుష ద్విత్వమును విధింపఁబడును. అట్టి ద్విత్వమే యచటి యనునాసిక పూర్వక పరుషస్థితికి నిదర్శనమగుచున్నది. II ద్వితీయ విధమగు తమిళార్వాచీన సరళాదేశము ౧౭ XXII మొ. ౧౭ XXIV వ. విషయములందు వివరింపఁబడెను. III తృతీయ విధమగు తెల్లులోని ద్రుతముమీఁది సరళాదేశము ౨౬ విషయమున వివరింపఁబడును.

IV చతుర్థ విధమగు ప్రాచీన కర్ణాట సామాసిక సరళాదేశము:— కర్ణాటమున వాక్యమందలి సంహిత సంస్కృతానుసరణమున వైవక్షిక మగుటం జేసి సమాసమందుమాత్రమే కర్ణాటమున నీ సరళాదేశము గల్గును. వ్యస్త స్థలములందుఁ గల్గనేరదు. అనునాసికములయుఁ బూర్వ పదాంతిమస్వరములయు 'నాదిత' యొక్క తాఁకు డుత్తరపదాదిస్థ పరుషమునకు సామాసిక సంహిత నిత్యమగుటంజేసి గల్గెడి యవ్యవహితోచ్ఛారణముచే సంభవించును గాన నట్టి పరుషము సరళముగాఁ బరిణమించునని తత్వజ్ఞుల యాశయము. వ్యస్తపద సంధిలో సంహిత వివక్షింపఁబడని కారణమున నట్టి సరళాదేశము గల్గనేరదని తాత్పర్యము. ఉదా:—మున్ + చూరు = ముంజూరు = ముళ్లూరు. (ముంజూ

రని యర్థము) పొన్ + చురిగె = పొంజురిగె = పొంజురిగె = (బంగారుకత్తి). కెమ్ + తళిర్ = కెందళిర్ = కెన్దళిర్ = (ఎట్టుని చిగురు.) బాన్ + తొతె = బాందొతె = బాన్దొతె. (ఆకాశగంగ) తణ్ + పుటిళ్ = తణ్బుటిళ్ = (చల్లని పులినము). పట + కన్నడం = పటగన్నడం (ప్రాచీన కన్నడము = పటగన్నడము = హళగన్నడము). అటి + కబ్బం = అటిగబ్బం = (దుపాక-వ్యము). ఇట్లు గజడదబాదేశము కొన్ని కర్ణాట సమాసములందుఁ జూపట్టుచున్నది. 'క-త' లకు 'గ-ద' లు సార్వత్రికముగ సమాసమున వచ్చును. ఇతర ద్రావిడభాషలలోని దంత్య చకారము కర్ణాటమున సాధారణముగ నత్యంతసారళ్యముగల 'స' కారముగఁ దఱచుగఁ బరిణమించును. ఉదా:—తెల్లు-ఇంచు. కన్న-ఇను. తెల్లు-చాలు. = కన్న-సాల్. తెల్లు-చచ్చు = కన్న-సా. మొ. (చూ. ౧౭ XVII విష).

కొన్నియెడల సకారమే చకారమగును. కర్ణాట సమాస సంఘటందుఁ బరస్థిత పకారమునకే కాక యట్టి పవర్ణమునకే మిక్కిలి సారళ్యముగల వకారాదేశము గల్గును. సంస్కృత పదాది వకారము కర్ణాటులచే 'బ' కారముగ నుచ్చరింపఁబడును. అట్టి బకారము సైతము సమాసమున స్వర-య-వలపైని వకారమే యగును. కావునఁ గర్ణాటమున 'గ-జ-(డ)-ద-బా' దేశరూప సరళాదేశముకన్న గ-స-(డ)-ద-వా దేశరూప సరళాదేశమే విరివిగాఁ గల్గునన వచ్చును.

“వర్గప్రథమానాం తృతీయాః సమాసోత్తరపదాదా.” (కర్ణా. భూష. ౨౦ సూ.) ఉదా:—పట + కన్నడం = పటగన్నడం-మొ. “చ-ట వర్ణయో శ్చ” (కర్ణా. భూష. ౩౦ సూ.) సమాసోత్తరపదాదిస్థ ‘చ-ట’ లకు జడలు రావు. ఉదా:—కడు + చాగి = కడుచాగి. (గొప్పత్యాగి). పొసటజుం = (క్రొత్త టంకము). స్వరయవలేభ్యో బహుళం వః పవర్ణస్య (కర్ణా. భూష. ౩౧ సూ.) ఉదా:—పొసతు + పెసర్ = పొసపెసర్ (క్రొత్తపెసలు) (లేదా-క్రొత్తపేరు) మెయ్ + బసం = మెయ్బసం (పారవశ్యము). మొ.

అర్వాచీన సరళోచ్చారణము ద్రావిడభాషలందు విస్తరించుటలోఁ దమిళమండలి నియతత్వ మాంధ్ర కర్ణాటములలోఁ జూపట్టదు. తమిళమున సమాస పదములయందు స్వానునాసిక పూర్వక పరుషము నేడు నియతముగా సరళమగును. ఆంధ్ర కర్ణాటములందట్లు కాదు. ఉదా:—తెలుఁగు—చంక—పంచ—మంట—పంతము. ఇంపు, మొ. కన్న—బింకం—టంకం—మొ. ఇట్లు సమాస పదములం దనునాసిక పూర్వకత్వమున సరళాదేశ మాంధ్ర కర్ణాటములలో సంస్కృతమందు వలె రాకుండుట వ్యవహారల స్థితస్థాపకతాభినివేశము మున్నగు కారణములచేత సంభవించి యుండును. ఉదా:—సంస్కృ—

శక్కా—పళ్ళి—కట్టక—అస్త—కమ్మ. మొ. అనునాసిక పూర్వకత్వము లేనపుడు సైతము సమాన పదములందును గొన్నియెడల నాంధ్ర కర్ణాటములలో సరళోచ్చారణము గల్గక పోలేదు. ఉదా:—సంస్కృ-ముఖమ్. తెల్లు-మొకము-మొగము. సంస్కృ-మృగ. తెల్లు-మెగము-మెకము. సంస్కృ-కుంతి. తెల్లు-గొంతి. సంస్కృ-కేతకి-కన్న-కేదగె. తెల్లు-గేదగి. సంస్కృ-ద్యూతము. కన్న-జూదాళి (ద్యూతశీలుడు) తెల్లు. జూదము-జూడము-మొ.

ఇట్లే మఱికొన్ని విషయములందును దమితాంధ్ర కర్ణాటములకు భేదములు గలవు. అవసాన మందలి 'న-మ'లు కర్ణాటమున నియతముగా బిందురూపము నందును. తెల్లున నట్లు కానేరదు. తమిళమున నున్నయే లేదు. సంస్కృతానుసారముగాఁ గర్ణాటమందలి బిందువు వర్గాక్షర పరకత్వమునఁ దత్తద్వర్గీయానునాసికముగాఁ బరిణమించును. కాని యర్వాచీన తమిళమందువలె నట్టి చోటులందలి పరస్థపరుషము సరళముగా మాఱవలయు నన్న నియమము లేదు. తెల్లునందలి యనుస్వారమునకుఁ బరస్థవర్ణానునాసికా దేశమే లేదు. అట్టియెడల బిందువే నిల్చును. తెల్లున 'క-చ' వర్గపంచమములగు 'జ-ఞ' వర్గములె లేవు. (చూ. ౧౯ III విష.).

“మనయో ర్భిన్దుః” (కర్ణా. భూష. ౧౧౨ సూ.) అవసానమునందలి మకార నకారములు కర్ణాటమున బిందు రూపమునందును. ఉదా:—(తాన్) తాం. (తామ్)—తాం. (తాను-తాము-తెల్లు). తమి—(అవన్) కన్న—అవం. (వాడు). కన్న (నెలమ్) నెలం (నేల). మొ.

“వర్గే తద్వర్గాన్త్యః” (కర్ణా. భూష. ౧౧౩ సూ.) మకార నకారములకు వర్గాక్షర పరకత్వమునఁ దత్తద్వర్గ పంచమాదేశమగును. ఉదా:—బిజ్జ-మ్+కెట్టమ్=బిజ్జ-కెట్టమ్. (బింకమువలనఁ జెడును). (ఇది క్రియాకారక సమాసముగాన సామాసిక సరళాదేశము సైతము గల్గెను).

కర్ణాటమున వ్యస్తతలో సైతము పరస్థవర్ణానునాసికాదేశ మగును. ఉదా:—తాం+చలచిత్తం=తాళ్ళలచిత్తం. (తాను చలచిత్తుఁడు) అవం+కులీనం=అవజు-లీనం. (వాడు సత్కుల జాతుఁడు). ఇట్టి పరస్థవర్ణాను నాసికా దేశము వైకల్పికమని కర్ణాట శబ్దానుశాసనమునఁ జెప్పబడెను. “తదన్త్యో వా వర్గే” (కర్ణాట శబ్దా..౮౦ సూ.) వర్గాక్షర పరకత్వమున 'నకార-మకారములు' వైకల్పికముగాఁ దత్తద్వర్గీయానునాసికములగును. ఉదా:—ఆమ్+కులీనర్=ఆంకులీనర్=ఆజ్కు-లీనర్ (మేము కులీనులము) ఆన్+కులీనం=ఆంకులీనం=ఆజ్కు-లీనం=(నేను సత్కులవంతుఁడను). తెల్లునందు వర్గాక్షర పరకత్వమునం దనుస్వారము కొన్ని యెడలఁ దేలిపోయి లుప్తప్రాయమగును. కావుననే

ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములం దట్టి తేలిన బిందువు లిఖింపఁ బడదయ్యె. ఉదా:-
తాను గట్టించె గ్రమంబున. పరగగ. మఠంబును గార్తికేయునకు. దీని జేబ్రాలు.
వీనిలో శాసన పరిష్కర్తలు బిందువును వ్రాసి చూపిరేకాని శాసన ప్రతి
బింబమున నట్టి సున్నలు లేవు. (చూడు. ౧౭ XVIII విష.) (శాసన పద్య
మంజరి. ౨. శాసనము-ప్రతిబింబము. యుద్ధమల్లుని బెజవాడ శాసనము)
లట్లయినను నాంధ్రపండితు లట్టి తేలిన బిందువును వివేకించి ఖండబిందువు
నచట నిల్పసాగిరి. కర్ణాటపండితు లట్టి సూక్ష్మ విమర్శనము చేయమిచేఁ
గర్ణాటమున ఖండబిందువు లేదయ్యెను. (చూ. ౧౭ XX విష.).

V పంచమ విధమగు తెల్లునందలి గ స డ ద వాదేశము:- తెల్లున
వాక్యగత పదములకు సంహిత నియతమగుటంజేసియు నచ్చులు నాదములగుటం
జేసియునట్టి నాదితతాఁకుడు పరస్థ పరుషములకుఁ గల్గుచు గానఁ గర్ణాటమున
సమాసమందువలెనె తెల్లున నంతటను గ స డ ద వాదేశము వచ్చుట సహజ
మనవచ్చునుగాని తెల్లున నాచ్చిక ప్రథమావిభక్తి పైని, గాలక్రమమున నాచ్చి
కేతర ప్రథమలమీఁదను గ స డ ద వాదేశము నిత్యముగా వచ్చుట ప్రసిద్ధమై
యున్నది. సున్నతాఁకుడు లేమింజేసి-‘చ-వ’ లకు ‘జ-బ’ల యాదేశము గల్గ
దయ్యెను. వాని కతోధిక సారశ్యముగల ‘స-వ’ల యాదేశము సంభవించెను-
భారతమున నీ గ స డ ద వాదేశము నిత్యముగా వాడఁబడెను. “గసడదవాః
స్యః ప్రథమా । మాత్రా దాత్తాస్తదో ర్విన్తై వైతే । న వికృతిశబ్దా త్పరత ।
స్సాంస్కృతికానాఁ భవన్తి గసడదవాః॥” (వ్యా. సం. ౭౭ విష.).

VI షష్ఠ విధమగు నాంధ్ర ద్వంద్వసమాస గ స డ ద వాదేశము:-
ద్వంద్వ సమాసమున లోపించియున్న చార్థక ద్రుతప్రకృతిక ను శబ్దమహిమచేఁ
గావలయుఁ దెల్లున ద్వంద్వమున నుత్తరపదాది పరుషములకు గ స డ ద వాదేశము
నిత్యముగా వచ్చుట ప్రసిద్ధమైయున్నది. “పరుషాణాం । గసడదవాః స్యః
పదా ద్వంద్వే” (వ్యా. సం. ౭౯ విష.). ఇట్లు తెలుఁగునందు మాత్రము
ద్వంద్వమందు గ స డ ద వాదేశము ప్రసిద్ధమయియుండఁగా “ద్వంద్వసమాస
మున నుత్తరపదాదినున్న పరుషములు ద్రావిడభాషలలో సరళములుగా
మాటును” (చూ. ౨౩ I విష.). అని ద్రావిడభాషా సామాన్యముగా నీ ద్వంద్వ
గ స డ ద వాదేశమును దొరగారు వ్రాయుట కేవలము పొరపాటు. మఱియు
దీనిని సరళాదేశ మనుటకంటె గ స డ ద వాదేశమనుట యెక్కుడు సమంజసమనఁ
దగును. ప్రాచీన తమిళములో సరళోచ్చారణమే లేదు. అర్వాచీన తమిళ
మున వచ్చిన సరళోచ్చారణము పైతము “తాయిత్తనైయర్” (తల్లిదండ్రులు)

మున్నగు తమిళద్వంద్వములలో లేదు. తమిళమున నేసమాసమందును నీ యాదేశములేదు. ఉదా:—ఎన్ కై=(నా చేయి). కరుజ్కుదిరై=(నల్లని గుడ్డము). ‘ఎన్కై—కరుజ్కుదిరై’ అని యుండనేరదు.

దొరగారు పరిశీలించలేదు గాని ద్రుతముమీఁది పరుషములకు వచ్చు సరళాదేశము వేటు. అది గజడదబాదేశము. ప్రథమావిభక్తుల మీఁదను, ద్వంద్వమందును వచ్చు సరళాదేశము వేటు. ఇది గసడదవాదేశము. గజడదబాదేశమునకు ముందు ద్రుతరూపములగు ‘న్-ఁ-ం’ అనువానిలో నేదేని నిల్చియుండును. గసడదవాదేశమున నట్టి ద్రుతస్థితికిఁ బ్రసక్తి యుండదు.

౨౩. II విష:—“తమిళమందును సమాసములోని పూర్వపదము క్రియగాఁగాని క్రియాజన్య విశేషణముగాఁగాని యుండునపుడు సరళాదేశము వచ్చును. పూర్వపదము నామముగాని గుణ విశేషణముగాని యగునపుడు సరళాదేశము రాదు. ఉదా:—కాయ్గొమ్బు (ఎండు కొమ్మ). కాయ్ కొమ్బు (పళ్లకొమ్మ)” కాల్డు. ౧౬౬ పుట).

“తమిళ సంధులు పెక్కు సంస్కృతమును బోలక ద్రావిడభాషా పద్ధతుల ననుసరించియుండును:—‘ల-ళ’లు ‘న-ణ’ లగుట:—తమి-పోల్ + ద=పోన్ద (పోలిన). కొళ్ + ద=కొణ్డ (కొనిన). ఇట్టి యటవపు మార్పు చొప్పుననే తెల్లులోని ‘కొను’ ధాతువేర్పడెను. తుళు-కొణ్-(కొను). కకారమునకు ముందటి లకారము సైతము నకారమగును. ప్రాచీన తమి-నాల్కు=నవీనతమి-నాణ్కు. సంస్క-ఫల్లున. తమి-పల్లుని. తెల్లులో సైతము లకారమునకు ముందటి లకారము నకారమగును. ఉదా:—ఇల్ + టి=ఇన్టి. పై మార్పులనుబట్టి లకారరూపము ప్రాచీనమనక తీరదు. లాటిన్-అలియన్. సంస్కృ-అన్యన్.” (కాల్డు. ౧౬౬ పుట).

“తుదభాషలో లకార కకార సంయోగమధ్యమున ధకారమును, రేఫ కకార సంయోగమధ్యమున షకారమును నిల్పును. ఉదా:—తుద-నిల్ థ్ కెన్ = (నిలబడుచున్నాను)=‘నిలెన్’ అని యుండవలసినది. ఎర్మ్ కెన్ (ఉన్నాను)=‘ఎర్కెన్’ అని యుండవలసినది.” (కాల్డు. ౧౬౭ పుట).

విమర్శము:—దొరగా రుదాహరించిన “కాయ్గొమ్బు” అను సరళోచ్చారణము తమిళమున నేడును లేదు. “కాయ్కొమ్బు”=(ఎండు కొమ్మ) అనియే నేడును బల్కుదురు. ఇట్లే దొరగా రుదాహరించిన ‘పోల్ + త=పోన్ద’ అనికాదు. తమిళమున ‘పోల్ + త=పోన్ద’ అని యగును. మఱియు

“నాల్కు” అనునది ప్రాచీన తమిళ రూపమనియు “నాఙ్గు” నవీన తమిళ రూపమనియు దొరగారు వ్రాయుట సరికాదు. ‘నాల్కు’ అని కొన్ని ప్రాచీన కవి ప్రయోగములలో నున్నను దొల్కాప్పియరు నాటికి ‘నానుక్’ శబ్దమే సాధువు. “నాన్కన్ ఒత్తే.....” (తొల్కా. ౪౫౪ నూ.)=పరిమాణార్థక శబ్దము పరమగునపుడు ‘నానుక్’ శబ్ద ‘న’ కారమునకు లకారాదేశ మగును. ఉదా:—నానుక్+వట్టు=నాల్వట్టు (నాలుగువట్టుల పరిమాణము). “నాన్కున్ ఒత్తే.....” (తొల్కా. ౪౬౮ నూ.)=ఆయిర శబ్దము పరమగు నపుడు ‘నానుక్’ శబ్ద ‘న’ కారము ‘ల’కారమగును. ఉదా:—నానుక్.+ ఆయిరమ్=నాలాయిరమ్. (నాల్లవేలు). ఇట్లు ‘నానుక్’ శబ్ద ప్రాచీనత తొల్కాప్పియరుచేత సూక్రింపబడినది.

లకార ప్రాచీనతకు ‘ఇంటి’ శబ్దమును దొరగా రుదాహరించుటయు సరికాదు. ‘ఇంటి’ శబ్దములోనిది బిందుపూర్వక టి వర్ణమే కాని నకార పూర్వకము కాదు. ఇట్టి బిందుపూర్వక ‘టి’ వర్ణము లాంత శబ్దములందెకాక వివిధ స్థలములందును వచ్చును. ఉదా:—అన్ని—అన్నింటిన్. ఎనిమిది—ఎనిమిదింటిన్. తొమ్మిది—తొమ్మిదింటిన్. పది. పదింటిన్. రెండు—రెండింటిన్. వేయి—వేయింటిన్. మొ.

౨౪. I విష:—“ద్రావిడ భాషలలోఁ బరుషములకు సారశ్యము నొంద వించుటకయి యుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగాఁ బరుషములకుఁ బూర్వము తత్త ద్వర్గపంచమాక్షర మాగమ మగుచుండును. ‘జ-ఇ-ణ-న’ అనెడి యనునాసిక ములు మకారవికారములెయని హిందూ వైయాకరణులు చెప్పుదురు. ‘మ’ కారమున కట్టి ‘జ’కారాద్యాకారము దానికిఁ బరమందున్న వర్గాక్షరమునుబట్టి కల్గును. అనఁగా నట్లు వచ్చిన మకారమే పరస్థిత వర్గాక్షర సవర్ణానునాసిక ముగ మాఱునని తాత్పర్యము. సంస్కృతమందువలెనే తమిళమునందును నట్టి వర్గ పంచమములె వ్రాయబడును. ఆంధ్ర కన్నడములలో నట్టి వర్గ పంచమములచోట ననుస్వారమును వ్రాయుచుందురు. కాని సంస్కృతమందు వలెనే యచట వర్గపంచమములె విశేషబడుచుండును.” (కాల్దా. ౧౬౭-పుట).

విమర్శము:—ద్రావిడ భాషలలోని యట్టి యనునాసికముగాని తన్మూలక పర పరుషద్విత్యముగాని యుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగఁ దెచ్చికొన్నది కాదు. అది శబ్దసిద్ధము. అట్టి శబ్దసిద్ధానునాసికమే భాషా స్వభావమునుబట్టి తఱచుగాఁ బరస్థ పరుషద్విత్యరూపమునఁ బరిణమించును. కొన్ని ద్రావిడ భాషలలో సరళోచ్చారణము విస్తరించిన పిమ్మటఁ బరస్థపరుషమునకు ద్విత్యము కల్గుటకు మాఱుగ నట్టి పరుషమునకు సారశ్యము గల్గియుండును. అట్టియను

నాసికమే తెల్లన ద్రుతమని వ్యవహరింపఁబడుచున్నది. అట్టి శబ్ద సిద్ధద్రుతమును స్వరసంహితలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ వచ్చు యకార వకారముల వంటిదానినిగ దొరగారు తఱచుగా వ్రాయుచుండుట పరిశీలనరాహిత్యకృతము. (చూడు. కాల్డు. ౧౭౫ పుట).

తమిళమునఁ దొల్కాప్పియరువఱకు సరళోచ్చారణమే లేదు గదా. “పరుషములకు సారశ్యము నొదవించుటకయి యనునాసిక మాగమమగు చుండు” ననెడి దొరగారి యాశయమెట్లు పొసంగును? (చూడు. ౧౭ XXII, XXIII, XXIV విష). మీఁదు మిక్కిలిగఁ బరమందు సహజముగ సరళములె యున్నట్లును నట్టి సరళములు ద్విత్వమునందునపుడు పరుషములుగా మాఱు చుండునట్లును కాల్డువెల్లుగారు యథార్థ స్థితికి విరుద్ధముగా వ్రాయుచుందురు. వీరి యిట్టి ప్రమాదములకెల్లఁ దమిళమున సరళములు సహజముగా ననాదిగ నున్నవనెడి వీరి యపసిద్ధాంతమే మూలమగుచున్నది. (చూడు. ౧౭ XXII విష. మొ. XXIV-వ విష).

విమర్శము: ౨౪. II విష:—‘జ-ఇ-ణ-న’ లకు మకారము మూలమని హిందూ వైయాకరణులు చెప్పదురనుట (చూ. ౨౪ I విష.) ప్రాచీన ప్రామాణిక సిద్ధాంత సమ్మతముకాదు. “నకార జా వనుస్వార । పచ్చమా ఝ లి ధాతుషు । సకారజ శ్చకారశ్చ । షా ట్టవర్గ స్తవర్గజః” (కవికల్పద్రుమము ౧౩ పుట) అను ప్రాచీన సంస్కృత వైయాకరణ సిద్ధాంతమును “వోపదేవుఁ” డుదాహరించియున్నాఁడు. దీనినిబట్టి జకారా దీతరానునాసికములకును నను స్వారమునకును సకారమే మూలమని ప్రాచీన సంస్కృత (హిందూ) వైయాకరణుల సిద్ధాంత మనుటకు సందేహము లేదుగదా.

౨౪. III విష—విమర్శము:—అనునాసికములలోఁ బ్రాచీనతమమగు ‘స’ కారమే ద్రుతమని పండితాగ్రేసరుఁడగు నన్నయ వచించెను. తొల్కాప్పియమును బట్టి చూచినను సకారమే ప్రాచీనతమమని విశదమగుచున్నది. “మకరత్తోడర్ మొటి.....” (తొల్కా. ౮౨ నూ.)=“త్ర్యాదివర్ణ యుతా మహచ్చబ్దముల తుదినున్న సకారముచోట మకారమును నిలువని శబ్దములు తొమ్మిది మాత్రమే కలవందురు” అని నూత్రార్థము. ఆ తొమ్మిదియు ‘డిగిన్-సెగిన్-విలన్’ (నిష్ప్రయోజనమగు చెత్త, దీనినిపుడు ‘విలల్’ అందురు) పయిన్ (లక-), అటన్ (పీనుఁగు) పుటన్-కుయిన్ (మేఘము) కడాన్-వయాన్, ‘అను నభి’ అని వ్యాఖ్య. దీనినిబట్టి ప్రాచీన కాలమున ‘అవన్’ మున్నగు మహచ్చబ్దముల తోపాటుగ ‘నిలన్’ మున్నగు నమహచ్చబ్దములతుదిని సైతము

మూర్ధన్య సకారమే యుండెడిదనియుఁ గాలక్రమమునఁ బ్రథమ సంఘమువారు మహా దమహత్తుల భేదము విశదపడుటకయి మహత్తుల తుదినున్న సకారమును నిల్పి యమహత్తుల తుదినున్న సకారము చోట మకారమును నిల్పి రని తోచుచున్నది. కావున నేడు మకారాంతములయియున్న తమిళ శబ్దములగు—నిలమ్ - మరమ్-కుళమ్—మున్నగువాని తుదిని—నిలన్ - మరన్ - కుళన్, అను రీతిని సకారమే యుండెడిదని యెన్నవగును. ఇట్లుగుటచేతనే యిట్టి తమిళ శబ్దములకు సరియగు తెల్లు శబ్దములు కొన్ని మ్రాను-కొలను మున్నగు రీతిని సకారాంతములయి యున్నవి. మఱియుఁ దమిళమున మాంతములగు మహా దమహత్తులు మున్నగు పెక్కు శబ్దములు తెల్లులోని ద్రుత ప్రకృతికములవలె ద్రుతకార్యముల నొదవించుచున్నవని యిట నిరూపింపఁ బడును (చూడు. ౨౪ IV మొ. ౨౪ VIII వ. ౨౫-౨౬ I, II, III విష.).

“పయి తొలాగ్-ప్పియపు సూత్రా (౮౨ నూ.) ర్థమును సరిగఁ బరిశీలింపక నన్నాలుకర్త నామాంతగత నమలలో మకారమే ప్రాచీన తరమనియు నట్టి మకారమునకే సకారము వచ్చినదనియు సూత్రించెను. దీనినిబట్టి నేటి తమిళ పండితులు కొందఱు ‘నిలమ్-నిలన్’ అను ద్వివిధరూపములను సంగీకరించుచుందురు” (విద్వాన్. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు).

తెలుఁగులోని ‘కొలను-మ్రాను’ మున్నగు శబ్దములతుది సకారము వలెనే తమిళమందలి “కుళమ్-మరమ్” మున్నగు శబ్దములతుది మకారము పైతము శబ్దావయవమే కాని యది యుచ్చారణార్థముగఁ జేరిన యాగమ విశేషముకాదు.

విమర్శము ౨౪. IV విష:—తెల్లునందలి ద్రుతము (సకారపుపొల్లు) వలెనే తమిళమందలి శబ్దాంతిమ ‘మ’కారము ద్రుతకార్యము లనఁదగు పర పరుష ద్విత్వాదికము నొదవించుచున్నది. తెల్లునందు సముచ్చయార్థకమగు ‘ఉన్’ శబ్దము వెలయుచుండఁగాఁ దమిళమునందట్టి యర్థమే కలదై ‘ఉమ్’ శబ్దము ప్రసిద్ధమైయున్నది. ‘వచ్చున్ పోవున్’ అను తద్ధర్మార్థక క్రియలందుఁ దెల్లున ‘న’ కారముండఁగా నటవమున “వరుమ్—పోగుమ్” అని మకారము వెలయుచున్నది. ఇట్లే పెక్కువిధములచేతఁ దమిళ శబ్దాంతిమ ‘మ’ కారము తెల్లునందలి ద్రుతమువంటి దనఁదగును. తెలుఁగున ద్రుతము మీఁది క చ ట త ప లు గ జ డ ద బ లగుచుండఁగా నా ద్రుతము బిందువగును. వర్గపంచమము కానేరదు. వర్గపంచమాదేశ ముచ్చారణ స్వభావసిద్ధమై తక్షకాలమున నుండమింజేసి యద్దాని నాంధ్రమహాకవు లంగీకరింపరైరి. “ఆంధ్ర కన్నడములలో నట్టి వర్గపంచమ స్థానమున ననుస్వారమును వ్రాయుచుండుదురు

కాని సంస్కృతమందు వలెనె యచట వర్గపంచమములె వినఁబడుచుండును.” అను కాట్టువెల్లుగారి (కాట్టు. ౧౬౭ పుట.) వ్రాత సత్యము కాదు. జ ఇ లచ్చాంధ్ర వర్ణసమామ్నాయమున లేనేలేవు. ఉచ్చారణమున వాని స్థితి యాంధ్రమున లేదనుట కంతకన్న వేఱు నిదర్శన మక్కఱలేదుగదా. ద్రుత మునకు ‘ట-ప’లు పరమగునపుడు సరళాదేశమున ‘డ-బ’లు వానిచో నిల్చినను నచటిద్రుతము చోటఁ బాక్షికముగాఁ దెల్లన బిందువు నిల్చునుగాని ‘ణ-మ’లు నిల్వవు. ప్రాచీనకాలమున వర్గాక్షర పరకత్వమున బిందువుచోటఁ దత్తద్వర్గ పంచమోచ్చారణమే తెల్లన నున్నచో ద్రుతమునకట్టి వర్ణము లాదేశింపఁబడకుండునా? పయి సందర్భమునుబట్టి తెలుఁగునఁ బ్రాచీన శాసనములందలి వర్గాక్షర పరక బిందుస్థాన వర్గపంచమ లేఖనము కొన్నియెడల నుండుట యప్పటికిఁ బ్రసిద్ధమయి యున్న సంస్కృత పద్ధతి వాసనచే సంభవించినదే కాని యాంధ్రమునకు సహజమగుటచేఁ గల్గినది కాదని నిశ్చయింపనగును. దేశభేదము చేతను గాలభేదముచేతను నుచ్చారణ భేదములు రుచించుట సహజమే కదా.

౨౫. I విష:—ఇంకఁ దొల్కాప్పియమునాఁటి పరుష పరకానునాసికోచ్చారణస్థితి పరిశీలింపఁబడుచున్నది. ప్రాచీన తమిళమున సరళములె లేవు. తమిళమున ననుస్వారమును లేదు. తమిళ ద్రుత మనఁదగు ‘మ’ కారమునకుఁ బరుషపరకత్వమునఁ బరపరుష సవర్ణానునాసి కాదేశము స్వాభావికముగఁ గలుగుచుండెను. తొల్కాప్పియమునాఁటి కట్టి స్వానునాసికపూర్వక పరుషస్థితియే వెలసి యుండెను. (౧౭ XXIII విష. చూడు). తొల్కాప్పియమునాఁటికి సరళోచ్చారణము తమిళమున లేదు (౧౭ XXII విష. చూ). కావున నుచ్చారణ సౌకర్యాపేక్షచే నచటి సంయోగములోని యనునాసికమునందలి యానునాసి క్యము లోపించి దానియందలి కంఠ్యతాది ధర్మము నిల్వఁగా నట్టి యనునాసి కము పరస్థ పరుషరూపము నందుచుండెడిది. అనఁగా నట్టి పరుషపరక స్వవర్గీ యానునాసిక సంయోగము పరపరుషద్విత్వముగఁ దమిళమునఁ బరిణమించెనని గ్రహింపవలెను. తెల్లనందన్ననో యట్టి స్వానునాసిక పరుషసంయోగములోని యనునాసిక ముచ్చారణ సౌకర్యాపేక్షచే బిందువుగనుండఁగా నద్దానియందలి నాదిత తాఁకునఁ బరపరుషము సరళముగాఁ బరిణమింప సాగెను. తమిళ మందును బరపరుషద్విత్వము గల్గిన స్థలములు పోఁగా సరళోచ్చారణము గల్గిన నాఁటికి మిగిలియున్న స్వానునాసిక పరుషసంయోగములు నియతముగా స్వానునాసిక పూర్వక సరళ సంయోగము లయ్యెను. అనునాసిక సంపర్కము లేని పదమధ్య పరుషములు సయితము కొన్ని తమిళమున నుచ్చారణ సౌకర్యము మూలముననే సరళోచ్చారణము గలవయ్యెను. ఇతర ద్రావిడభాషలందును

నట్టి సరళోచ్ఛారణము విస్తరించెను. తమిళుల కనుస్వారోచ్ఛారణ వాసనయే లేమింజేసి సరళ పరకత్వమందు సయిత మనునాసికము బిందువుగాఁ బరిణమింప దయ్యెను. స్వానునాసికపూర్వక సరళ వర్ణోచ్ఛారణము పైతము శ్రమాపాద కము కామింజేసి యచట బిందుపరిణామము గల్గవలసిన ప్రవక్తి లేదయ్యెను. ఇట్టి రెండువిధములగు నుచ్ఛారణములును సౌకర్యావేత్తౌ కృతములయి తెల్లున నొకవిధమును నటవమున నింకొకవిధమును నెలకొనియెనని యూహింప నగును. కావునఁ బయిరీతిగల ద్వివిధోచ్ఛారణములును సహజములును ద్రుతరూపానునాసిక సకార మకార కృతములును నయి వెలసినవనఁదగును. ఈ విషయ మీవఱకె యొకరీతిది యుదాహరింపఁబడెను. (చూడు. ౧2 XIX విష). వానిలోని కొన్ని యుదాహృతు లిచటఁ జూపఁబడుచున్నవి.

నేటి తెల్లు	ప్రాచీనపుఁదెల్లు	కన్నడము	తమిళము	వివరణము
ఈఁటె	ఈంఁటె	ఈటి	ఈట్టి	కన్నడమునఁ దేలిన బిందు వనఁగా ఖండ బిందువు పరిశీలింపఁ బడలేదు.
కోఁట	కోంఁట	కోంఁటె	కోట్టె	
తోఁట	తోంఁట	తోంఁట	తోట్టమ్	
నూఁకు	నూంఁకు	నూంఁకు	నూక్కు	
వేఁట	వేంఁట	బేంఁటె	వేట్టె	
వేపఁచెట్టు	వేంపఁచెట్టు	వేవినమరం	వేవ్వుమరమ్	
దోఁటి	దోంఁటి	దోంఁటి	తోట్టి	
పొరఁటు	పొరంఁటు	పొరంఁటు	పురట్టు	
పోఁక	పోంఁక	...	పాక్కు	

పయిరీతిని ద్రుతసంధి యనుచు వచింపకున్నను గజడదబా దేశసంధి పర్యాయమే యనఁదగు పరుషపరక మకారసంధిని బరుషపరకాజంత హలంత సంధులను దొల్తకాప్పియరు నువిస్తరముగా నూత్రించిరి. (చూ. తొల్కా. 3౧౧ మొ. 33౨ నూ. వఱకు మకారసంధి. ౨౦౪ నూ. మొ. ౨౯౬ నూ. వ. అజంతసంధి. ౨౯౭ నూ. మొ. ౪౦౬ నూ. వ. హల్సంధి. ౪౦౭ నూ. మొ. ౪౩౦ నూ. వ. పొట్టి 'ఉ' కారపు సంధి. ఈ సంధులు గ-జ-డ-ద-బా దేశ సంధి కపరావతారములె యని విశదపఱచుటకయి యిట దిక్ష్వాత్రముగా వాని నుదాహరించెదను.

మకారసంధి:—“మకారవిలుది” (తొల్కా. 300 సూ.)=మకారాంత శబ్దములకు “క-చ-త-ప” లు. (తమిళవదాదిని ‘ట’కార ముండదు గాన నిల్లె యంతటను నది పేర్కొనఁబడదు) పరమగునపుడు విభక్తిసమాససంధిలో నచటి ‘మ’ కారము లోపించును. పరస్థపరుషము ద్విరుక్త మగును. ఉదా:—మరమ్ + కోడు = మరక్కోడు (చెట్టుయొక్క కొమ్మ).

“మెల్లెలుత్తు” (తొల్కా. 303 సూ.)=మకారాంత శబ్దములకు “క-చ-త-ప”లు పరమగునపుడు విభక్తి సమాస సంధిలో నచటి మకారమునకుఁ బరస్థవర్గీయ సవర్ణానునాసికాదేశము వైకల్పికముగ నగును. ఉదా:—కుళమ్ + కరై = కుళక్కరై — కుళక్కరై (కొలనిగట్టు).

“ఇల్లమ్” (తొల్కా. 304 సూ.)=‘ఇల్లమ్’ శబ్దమకారమునకు నిత్యముగాఁ బరపరుష సవర్ణాను నాసి కాదేశమగును. ఉదా:—ఇల్లమ్ + కోడు = ఇల్లజ్కోడు (ఇల్లమ్ను చెట్టుయొక్క కొమ్మ).

“అల్వటి యెల్లామ్” (తొల్కా. 305 సూ.)=విభక్తి సమాసేతర సంధియం దనఁగా వ్యస్తసంధియం దంతటను శబ్దము తుది మకారమునకు “క-చ-త-ప”లు పరమగునపు డచటి మకారమునకుఁ దత్తద్వర్గీ యానునాసి కాదేశము నిత్యముగా నగును. ఉదా:—మరమ్ + కుటిదు = మరజుక్ కుటిదు. (చెట్టు పొట్టిది) అంతటను ననుటచేతఁ బరుషేత రానునాసిక పరకత్వమున మకారము లోపించును. ఉదా:—మరమ్ + నీణ్ణదు = మరనీణ్ణదు (చెట్టు నిడుపైనది). ఇదియుఁ దెలుంగునందలి స్థిరపరక ద్రుత లోపరూప సంధికార్య మును బోలి యున్న దనఁదగును.

“క-చ-త-ప-ముదలియ” (తొల్కా. ౧౪౪ సూ.)=అచ్చునకుఁ గాని హల్లునకుఁగాని క-చ-త-ప-లు పరమగునపుడు వాని నడుమనుండు ననునాసికము తత్తద్వర్గీ యానునాసికముగా మాటును. ఉదా:—విళ + మ్ + కోడు = విళజ్కోడు. (వెలగచెట్టుయొక్కకొమ్మ). మరమ్ + కుటిదు = మరజుక్ కుటిదు. (చెట్టు పొట్టిది). (చూ. ౨౮౨ సూ.) (౨౧౮ సూత్రము చొప్పున ననునాసికాగమము వచ్చును). 303-304-305 సూత్రములందును నేతత్సూత్ర నియమముచేతనే యనునాసికములు పరపరుష సవర్ణానునాసికము లయ్యెనని యెఱుంగునది.

౨౫. II విష:—మకారస్థలములందువలె సార్వత్రికము కాకున్నను ‘న్-న్’ అనునవిస్త్రము కొన్నియెడలఁ బరపరుషద్విత్వము నొదవించుట యను నాసికాదేశము నందుట యను ద్రుతకార్యములను గలిగించుచున్నవి. తమిళ

పదాంతము నకారము సాధారణముగా మూర్ధన్యమే యగుచుండును. “వెరిన్ (వెన్ను-వీపు) పొరున్ (అనుకారము; వీటివానివని)” అను రెండుశబ్దములు మాత్రమే దంత్య నకారముక్తములు. “ఉచ్చకారమొడు.....” (తొల్కా. ౪౬ నూ.)=దంత్య నకారము తుదినిగల శబ్దములు తమిళమున రెండుమాత్రమే కలవు.

“వెరినెన్ ఇఱుది.....” (తొల్కా. 30౧ నూ.) వెరిన్ శబ్దమునకుఁ బరుషపరకత్వమున ‘న’ కారము లోపించును. దానిచోటఁ బరపరుష వర్గీయాను నాసికము నిల్చును. ఉదా:—వెరిన్ + పుఱమ్ = వెరిమ్పుఱమ్ (వీఁపు ప్రక్క).

“ఆవయిన్.....” (తొల్కా. 30౨ నూ.) వయి స్థలమందుఁ బరుషములకు ద్విత్వము కల్లుటయుఁ గలదు. ఉదా:—వెరిన్ + పుఱమ్ = వెరిప్పఱమ్ (వీఁపుప్రక్క), ‘పొరున్’ శబ్దమునకు ‘ఉ-ల’ అను నాగమములు వచ్చును గాన నపుడజంతములకువలెఁ బరుష ద్విత్వము కల్లును. “నకర విఱుది యమ్.....” (తొల్కా. ౨౯౯ నూ.)=నకారాంత శబ్దములకును హల్లు పరమగునపుడు వ్యస్తసంధిలో వాని నడుమ ‘ఉ’ కారము నిల్చును. పరస్థ పరుషములు ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—పొరున్ + కడిదు = పొరునుక్క-డిదు (వీటి వానివని కఠినమైనది). పొరున్ + మాణ్ణదు = పొరును మాణ్ణదు (వీటి వానికృత్యము ప్రశంసార్థము). “వేఱ్ఱుమైక్కు.....” (తొల్కా. 30౦ నూ.)=సమాససంధియందు నకారాంత శబ్దములకు హల్లు పరమగునపుడు వాని నడుమ ‘అ’ కారము నిల్చును. పరస్థపరుషములు ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—పొరున్ + కడుమై = పొరునక్క-డుమై = (వీటివాని వనియొక్క మోటుతనము). పొరున్ + మాడ్చి = పొరున మాడ్చి (వీటి వానిపనియొక్క శ్లాఘ).

౨౫. III విష:—మూర్ధన్య సకారాంతమునకుఁ బరుష పరకత్వమున అకారాదేశమే తఱచుగానగును. కాని కొన్ని యెడలఁ బయిరీతిని ద్రుత కార్యములును గన్పట్టుచున్నవి. తమిళమున నిపు డమహా చ్ఛబ్దాంతమునఁ గన్పట్టుచున్న త్రాద్యక్షరక శబ్దములందలి మకారములెల్ల మూర్ధన్య నకార మూలకములెయనెడి తొల్కాప్పియ నూత్రము నీవఱకు సోదాహరణముగాఁ జూపియున్నాను (చూ. ౨౪ III విష). అట్లు మకారముగా నేర్పడని పదాంతస్థ నకారములకుఁ బరమగు పరుషములకు ద్విత్వాదిరూప ద్రుతకార్యములు సాధారణముగాఁ గల్గినేరవు.

“ఉయరీతాగియ ఉయర్ తిణై.....” (తొల్కా. ౧౫౪ నూ.)=మహత్తులలో నజంతములకుఁ గాని హలంతములకుఁగాని క-చ-త-ప-లు పరమగు

నపుడు వానికి ద్విత్వాదులగు మార్పులేవియుఁ గల్గును. ఉదా:—అవన్ + కుటీయన్ = అవన్ కుటీయన్ = (వాఁడు పొట్టివాఁడు) మొ.

“అప్పెయర్.....” (తొల్కా. 3౫౧ నూ.) = పితృ సంజ్ఞానామ నకారాంతములకుఁ బుత్ర సంజ్ఞానామము పరమగునపుడు పూర్వ పదాంతగత మగు ‘అన్’ అనునది లోపించి యచట ‘అమ్’ అనునది నిల్చును. ఇట్టి మహత్తుల తుది నకారముచోట సయితము ద్రుతకార్యరూప ‘మ’కారసంధి జరుగునని తాత్పర్యము. ఉదా:—చాత్తన్ + కొట్టన్ = చాత్తజొట్టన్ (చాత్తననువాని పుత్తుఁడగు కొట్టననువాఁడు).

మకారముగా నేర్పడక నిల్చిన మూర్ధన్య నకారాంత శబ్దము తుది నకారము చోట సయితము పరపరుషద్విత్వరూప ద్రుతకార్యము కలుట గలదు.

“అటనెన్.....” (తొల్కా. 3౫౫ నూ.) ‘అటన్’ అను శబ్దమునకుఁ (చూడు. తొల్కా. ౮౨ నూ. ౨౪ III విష.) బరుషపరకత్వమున సమాససంధిలో నచటి నకారము లోపించి పరపరుషద్విత్వము గల్గును. ఉదా:—అటన్ + పావై = అటప్పావై (పీనుఁగును సంబంధించిన కుండ).

తొల్కాప్పియములోని ౮౨ సూత్రము (౨౪ III విష.) వర్తింపని (త్రాద్యక్షరవంతము కామింజేసి నకారాంతముగానె నిల్చిన యమహచ్చబ్దము) ‘తేన్’ శబ్దపు నకారమునకు సమాససంధిలోఁ బరపరుషద్విత్వాదిరూప ద్రుతకార్యములు గల్గుట గలదు.

“తేన్ ఎన్ కిళవి.....” (తొల్కా. 3౪౧ నూ.) తేన్ శబ్ద నకారమునకు సమాససంధిలోఁ బరపరుషకత్వమున నకారలోప పరపరుషద్విత్వములు వైకల్పికముగఁ గల్గును. ఉదా:—తేన్ + కుడమ్ = తేక్కుడమ్ - తేన్ కుడమ్ = (తేనెకుండ).

“మెల్లెఱుత్తు.....” (తొల్కా. 3౪౨ నూ.) పై సందర్భమున ననునాసికాగమమును వచ్చును. ఉదా:—తేన్ + కుడమ్ = తేఱుడమ్ = (తేనెకుండ).

“మెల్లెఱుత్తియైయిన్.....” (తొల్కా. 3౪3 నూ.) = తేన్ శబ్ద నకారమునకు సమాససంధిలో ననునాసిక పరకత్వమున నకారలోపము వైకల్పికముగా నగును. ఉదా:—తేన్ + నుని = తేనుని-తేన్నుని (తేనెపట్టు తుదిభాగము). (స్థిరపరక ద్రుతలోపము తెల్లనఁ బ్రసిద్ధమెకదా).

—౨౫. IV విష:—పయిరీతిని దమిట పదాంతగత మకార నకారములు ద్రుతకార్యము లనఁదగు పరపరుషద్విత్వాదికమును గల్గించుటయేకాక యజంత

ములుగా నున్న తమిళశబ్దజాలమును, గొన్ని హలంత శబ్దములును నట్టి ద్రుత కా ర్యాపరావతారములగు పరపరుషద్విత్యమును, బరపరుష సవర్ణానునాసికా గమమును నొదవించుట వింతగా నున్నది. అట్టి యజంతములకుఁ బరముగా సమాససంధులలో సంబంధాద్యర్థకముగాఁ దచ్చబౌద్ధకమగు ‘అమ్=అన్’ శబ్ద మకార మాగమముగా నిల్చుటచేత నట్టి సంధికార్యములు సంభవించెనని యూహింపనగును. అజంతముల వ్యస్తసంధులలో పైత మట్టి పరపరుష ద్విత్యాది ద్రుతకార్యములు గల్గుట సరయఁగా నట్టి యజంతములెల్లఁ దొల్కా ప్పియమునకుఁ బూర్వకాలమునఁ జిరకాలము క్రిందట మకారాంతములుగాఁ గాని నకారాంతములుగాఁ గాని యుండెడివనియుఁ దెల్లునందలి చరిత్రాదులు ‘ము’ వర్ణకలోపము నందినట్లే యవియుఁ దుదినున్న యనునాసికమునకు లోపము నంది యుండెననియు నక్కారణమునం జేసి తొల్కాప్పియ రట్టి శబ్దముల సంధు లలో ననునాసికాగమమును బరపరుషద్విత్యమును సూత్రింపసాగిరనియు నూహింపనగును. ఇట్టి ప్రథమైక వచనలోప పద్ధతి కర్ణాటమునఁ బ్రసిద్ధమై యున్నది. ప్రాచీన కర్ణాటమున మకారమే ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమనియు నది ‘అ’ కారాంతేతరములపైని లోపించుననియు నీ క్రింది రీతిని జెప్పఁబడెను.

“తాస్తు మ మిం కె అ ద దొళ్.” (కర్ణా. భూ. ౩౯ సూ.)=ఆ విభక్తులు. “మ్ (ప్రథమావిభక్తి). అమ్-(ద్వితీ). ఇమ్-(తృతీ). కె-(చతు). అత్ (అత్తణి)-(పంచ). అద్ (అ)-(షష్ఠి). ఒళ్-(సప్త)”. అనునవి.

“అతోనుస్వారః ప్రథమైకవచనస్య” (కర్ణా. భూ. ౪౫ సూ.)=అకా రాంత ప్రాతిపదికమునకంటెఁ బరమైన ప్రథమైకవచన మకారమున కనుస్వారా దేశమగును. ఉదా:—నెలమ్=నెలం. (నేల-తెల్లు). వేలమ్=వేలం (వెలగ చెట్టు) మొ.

“అన్యస్తా ల్లోపః” (కర్ణా. భూ. ౪౬ సూ.) అకారాంతేతర ప్రాతిపదిక మునకుఁ బరమగు ప్రథమైకవచన ‘మ’కారము లోపించును. ఉదా:—బిది (విధి)-సిను (శిశువు)-హరి-కరి-మొ. తెల్లున నట్టి మకారము నిల్చుటగాని దాని లోపముగాని విధింపఁబడలేదు. అనేకములగు నజంత స్త్రీసమప్రాతి పదికము లంగీకరింపఁబడినవి. ఉదా:—నేల-వెలగ-తల్లి-తండ్రి-వదినె-మొ. స్త్రీసమమనఁగాఁ బ్రథమైకవచన లోపాదికము కలదేకదా.

తమిళమునందును ననేకములగు నజంతప్రాతిపదికము లంగీకరింపఁ బడెను. అవే ప్రథమైక వచనాంతములుగను నంగీకరింపఁబడెను. “అవైతామ్ పెయర్” (తొల్కా. ౫౪౦ సూ.) ఆ విభక్తులు—“ప్రథమ=నామమే =ప్రాతిపదికమే” “ఐ (ద్వితీ) ఒడు (తృతీ) కు (చతు) ఇన్ (పంచ) అదు

(షష్ఠి) కణ్ (నప్త) సంబోధనము” అనునవి. అట్టి యజంత ప్రాతిపదికములు స్త్రీసమములవంటివే.

అట్టి అజంత శబ్దములకుఁ బరమపరకత్వమున సంధులలో ననునాసి కాగమము పరపరుషద్విత్వము నీ క్రింది రీతిని విధింపఁబడెను.

“అకర విఱుది పెయర్ నిలై” (తొల్కా. ౨౦౪ సూ.)=అకారాంత శబ్దములకుఁ బరముగా “క-చ-త-ప”లు నిల్చునపుడు వ్యస్తసంధియందుఁ బరమములు ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—విశ+కుటిదు=విశక్కుటిదు=(వెలగ చెట్టు పొట్టిది).

ఇట్లే తొల్కాప్పియమున VII ప్రకరణమందెల్లఁ (ఎఱుత్తధికారము) బరపరుషద్విత్వాది ద్రుతకార్యములు విధింపఁబడెను.

“వినైయెచ్చిశివయుమ్” (తొల్కా. ౨౦౫ సూ.)=అకారాంతములైన యసమాపక క్రియలకును, నుపమానవాచకములకును ‘అ’ అనెడి నిర్దేశక సర్వనామమునకును ‘ఆఱు’ అనెడి పాదపూరణ శబ్దమునకును ‘క-చ-త-ప’లు పరమగునపు డవి ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—ఉణ్ణచ్చెన్ తాన్=భుజింపఁ జనెను. (ఉణ్ణ+చెన్ తాన్) కొళ్ళెనకొణ్ణాన్=(కొళ్ళెన+కొణ్ణాన్)=(కొను మనఁగాఁ గొనెను) పులిపోలప్పాయిదాన్=(పులిపోల+పాయిదాన్)=(పులివలె మీఁదఁ బడెను) అ+చాత్తన్=అచ్చాత్తన్=(ఆ చాత్త ననువాడు).

పయివానిలోని యసమాపకక్రియ తెనుఁగులోని నుజ్యంత ద్రుత ప్రకృతిమునకు సరియగునది. నిర్దేశక సర్వనామములనెడి త్రికము మీఁది హల్లు ద్విరుక్తమగుట (అ+మగువ=అమ్మగువ) తెల్లన నుప్రసిద్ధమే. పయి రీతిని ‘అ’కారాంత వ్యస్తసంధులను మఱికొన్నిటిని సూత్రించి ‘అ’కారాంత సమాససంధుల నీ క్రింది రీతిని దొల్కాప్పియరు సూత్రించిరి. “వేఱ్ఱు (ట్టు) మైక్కణ్ణమ్” (తొల్కా. ౨౦౭ సూ.)=విభక్తీసమాససంధియందు ‘అ’కారాంతములకుఁ బరమగు ‘క-చ-త-ప’లు ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—ఇరువిశ+చాత్తన్=ఇరువిశచ్చాత్తన్=(ఇరువిశ గ్రామముయొక్క చాత్తననువాడు).

“మర పెయర్ క్కిశవి” (తొల్కా. ౨౦౮ సూ.)=అకారాంత వృక్షవాచక శబ్దములకు ‘క-చ-త-ప’లు పరమగునపుడు విభక్తీసమాససంధిలో ననునాసికాగమ మగును. ౧౪౪ సూత్రము చొప్పునఁ (చూ. తొల్కా. ౨౭౩ సూ.) దత్తద్వర్గీయానునాసికాదేశము. విశ+కోడు=విశజోడు=(వెలగకొమ్మ). “అవఱ్ఱుళ్” (తొల్కా. ౨౯౭ సూ.) విభక్తీసమాససంధి లోని పూర్వావయవ ప్రాతిపదికము తత్తద్విభక్తితోనున్నట్లే యర్థము నిచ్చును.

సమాసవిభక్తి లోపించినను నట్టి యవిభక్తిక ప్రాతిపదిక మాలోపించిన విభక్త్యా ద్యర్థము నొసంగునని తాత్పర్యము. నిలత్తై+కడదాన్=నిలమకడదాన్= నిలజ్కడన్ దాన్=(నేలను గడచెను.) ఇచట 'నిలమ్' అను ప్రాతిపదికము తుది మకారము ౧౪౪ సూత్రము చొప్పున జకారమయ్యెను.

“మెల్లెలుత్తు మిగువటి.....” (తొల్కా. ౧౫౮ సూ.) ద్వితీయాతత్పు రుష సమాససంధిలోని శాస్త్రవిధులు బహుళముగ నగును.

(౧) సమాసములో వచ్చు ననునాసికాగమమునకు మాటుగాఁ బరస్థ పరుషములకుఁ గొన్ని యెడల ద్విత్యమగును. ఉదా:—విశ క్కుత్తైత్తాన్=(వెలగ మ్రానిని నఱకెను).

(౨) అట్లు పరుషములకు ద్విత్యము రావలసినచోట దానికి మాటుగాఁ గొన్ని యెడలఁ దత్తద్వర్గీయానునాసికము నగును. ఉదా:—మరఙ్కుత్తైత్తాన్=(మ్రానిని నఱకెను).

(౩) ఏ మార్పును రాదని ముందుఁ జెప్పిన చోట సైతము పరుషములకు ద్విత్య మగును. ఉదా:—తాయ్ క్కొలై=తల్లిని జంపుట. మొ.....

పయిరీతిని ‘అకారాంతములకు వలెనె “ఆ-ఇ-ఈ-ఉ-ఊ” మున్నగు నచ్చులు తుదినిగల తమిళ శబ్దములకుఁ దొల్కాప్పియము VII ప్రకరణమున ద్రుతకా ర్యాపరావతారములగు ననునాసికాగమ పరపరుషద్విత్యము లుపదేశింపఁబడెను.

“ఇకర విఱుది.....” (తొల్కా. ౨౩౬ సూ.) ఇకారాంత నామము లకుఁ బరమగు పరుషములు విభక్తి సమాససంధిలో ద్వీరుక్తములగును. ఉదా:—కిళి+కాల్=కిళికాల్=(చిలుకయొక్క కాలు).

“ఉకార విఱుది.....” (తొల్కా. ౨౫౫ సూ.)=ఉకారాంతములకుఁ బరమగు పరుషములు వ్యస్తసంధిలో ద్విత్యము నందును. ఉదా:—కడు+కుటిదు=కడుక్కుటిదు=(కరక్కాయ పొట్టిది).

“వేఱ్ఱుమైక్కణ్ణుమ్.....” (తొల్కా. ౨౬౦ సూ.) ఉకారాంత ములకుఁ బరమగు పరుషములు విభక్తి సమాససంధిలో ద్విత్యము నందును. ఉదా:—కడు+కాయ్=కడుక్కాయ్=కరకయొక్క కాయ.

ఇట్లే పదము తుది స్వరములన్ని టి విషయమునను బరుష పరకత్వమందలి ద్రుతకా ర్యాపరావతారము లనఁదగు పరుష ద్విత్యాదికము విపులముగా సూత్రింపఁబడెను.

౨౫. V విష:—తమిళమునందలి పదముల తుదినున్న ఉకారములలో నొకతెగ “కుట్టియల్ ఉకరమ్=(పొట్టి యుకారము)” అను సంప్రదాయము గలదు.

“ఈ రెఱుత్తొరుమొటి.....” (తొల్కా. ౪౦౭ నూ.)=పదము తుది నున్న పరుషముమీఁది ‘ఉ’ కారము కొన్నియెడల పొట్టి దనఁగా నర్థమాత్రాక మగుచుండును. ఇది యాఱు విధములు.

I. ఏకదీర్ఘపూర్వక పరుషస్థము. ఉదా:—నాటు (డు)=(దేశము). యాఱు=(నది).

II. త్రాద్యక్షరక శబ్దగత స్వరపూర్వక పరుషస్థము. ఉదా:—వరకు =(ఆరుగ). కూప్పాటు (డు). (కూఁత)-మొ.

స్వరపూర్వకముకాని పరుషములందు:—

III. ఆయ్దపూర్వక పరుషస్థము. ఉదా:—అ ∴ తు=(అది).

IV. పరుషపూర్వక పరుషస్థము. ఉదా:—కొక్కు=(కొంగ).

V. అనునాసిక పూర్వకపరుషస్థము. ఉదా:—కురఱ్ఱు=(క్రొత్తి). (ఈ విధియె యనునాసిక పూర్వక పరుషస్థితికి నిదర్శన మనఁదగును).

VI. అంతస్థపూర్వకపరుషస్థము. ఉదా:—పోల్తు=(ప్రాద్దు). “అవ ఱ్ఱుల్.....” (తొల్కా. ౪౦౮ నూ.) వ్యంజనత్రయ సంయోగములోని మొదటి యంతస్థమునుబట్టి యంతస్థపూర్వక మనరాదు. ఉదా:—ఈర్కు=(ఆకునడిమి యీనె) ఇందలి పరుష మంతస్థపూర్వక పరుషము కాదు. పరుష పూర్వకము.

(ప్రస్తుతోపయోగి యంతగాఁ గాకున్నను సందర్భము వచ్చుటచే నొక విషయ మిట వ్రాయఁబడుచున్నది. “కుట్టి (ట్టి) య లుకరమ్.....” (తొల్కా. ౬౭ నూ.) “నున్దై”=(నీ తండ్రి) అనుచోటి పదాదినున్న ఉకారము పైత మర్థమాత్రాకముగనె పలకఁబడుచున్నది. “ముట్టి (ట్టి) య లుకరమ్...” (తొల్కా. ౬౮ నూ.)=‘నున్దై’ అను శబ్దము విశేష్యము.....వెనుకఁ జెప్పిన యర్థమాత్రికోకారఘటిత శబ్దములు విశేష్యములుగను గ్రియలుగను నుండును. కాన నవి విశేష్యములుగ నున్నపుడె యర్థమాత్రాకము లగును. విధిరూపములగునపుడు వాని ‘ఉ’ కార మేకమాత్రాకమె యని యెఱుంగ నగును).

పయిరీతిగల యర్థమాత్రాకములగు ‘ఉ’ కారములకుఁ బరమైన పరుష ములకుఁ గల్గు ద్విత్వాదిక మనెడి ద్రుతకార్యములు తొల్కాప్పియము “ఎ

అుత్తధికారము"-౯ ప్రకరణము ౪౧౧ మొ. ౪౩౦-వ సూత్రములచే విశదీకరింపఁబడెను.

“ఈరెలుత్తు మొటియుమ్.....” (తొల్కా. ౪౧౨ సూ.) సమాస సంధియందు ‘పొట్టి ఉకారముతోఁ’ గూడిన పరుషమును, దానికిఁ బరమగు పరుషమును ద్విరుక్తి నందును. ఉదా:—కాటు (డు) + ఆటు = కాట్టాటు = (అడవినది). కాటు (డు) + చెటి (డి) = కాట్టుచ్చెటి = (అడవి చెట్టు). ముయిలు + కాల్ = ముయిలుక్కాల్ = (ఒకజాతి చీమయొక్క కాలు). ఎరుతు + తిమిల్ = ఎరుత్తు త్తిమిల్ = (ఎద్దుయొక్క రెంటెము). ముయిలు + ఎలుమ్ము = ముయిలైలుమ్ము = (ముయిలనెడి యొకజాతి చీమ).

“ఒట్టిడై.....” (తొల్కా. ౪౧౩ సూ.) = పయి కార్యద్వయములేని చోటులును గలవు. ఉదా:—నాకు + కాల్ = నాకుకాల్ = (లేత యాఁడు మృగముయొక్క కాలు). వరకు + కదిర్ = వరకు కదిర్ = (ఆరుగయొక్క యెన్న).

“అల్లదు కిళప్పిన్.....” (తొల్కా. ౪౨౩ సూ.) = వ్యస్తసంధియం దర్థమాత్రికోకారమునకుఁ బరమగు పరుషములు ద్విత్వమునందవు. ఉదా:—నాకు + కడిదు = నాకుకడిదు = (లేతయాఁడు మృగము వేగమైనది.)

“వల్లొట్టుత్తోడర్.....” (తొల్కా. ౪౨౪ సూ.) = పరుషపూర్వక పరుషముపై నిల్చిన యర్థమాత్రికోకారమునకుఁ బరమగు పరుషము వ్యస్త సంధియందు సైతము ద్విత్వము నందును. ఉదా:—కొక్కు + పెరిదు = కొక్కుప్పెరిదు = (కొంగ పెద్దది). మొ.

౨౫. VI విష:—హల్ సంధియందును బూర్వపదాంతిమ హల్లు మకార మూర్ధస్య నకార దంత్య నకా రాన్యతమమగునపుడు జరుగు ద్రుతసంధి కార్యములవంటి పరపరుష ద్విత్వాది కార్యము లీవఱకు (౨౪ V విష.) వివరింపఁబడెను.

పూర్వపదాంతిమ హల్లు నకార నకార మకా రేతరమగునపుడు వానిలో ‘య-ర-ఱ’ లకుఁ బరమగు పరుషములకు ద్విత్వాదిక ద్రుతకార్య సదృశకార్యములు గల్గును. తక్కిన హల్లులకుఁ బరమగునపుడు వానినడుమ నేదేని స్వరము నిల్చుటయుఁ బరస్థ పరుషములకు ద్విత్వాదికార్యములు గల్గుటయు సంభవించును.

“ఇకారై.....” (తొల్కా. ౨౯౭ సూ.) ఇకారాంత పదములకుఁ బరమపరకత్వమున ద్వివిధసంధులందును వానినడుమ ‘ఉ’ కారము నిల్చి పరస్థ

పరుషమునకు ద్విత్వము గల్గును. ఉదా:—ఉరిఞ్ + కడిదు = ఉరిఞ్కడిదు = (పీల్చి త్రాగుట కష్టతరము). ఉరిఞ్ + కడుమై = ఉరిఞ్కడుమై = (పీల్చి త్రాగుట యొక్క కష్టము).

“యకార విలుది.....” (తొల్కా. 3౫౮ నూ.) = యకారాంతపదములకు సమాస సంధిలోఁ బరస్థ పరుషద్విత్వము గల్గును. ఉదా:—నాయ్ + కాల్ = నాయ్కాల్ = (కుక్కయొక్క కాలు).

“రకార విలుది.....” (తొల్కా. 3౬౩ నూ.) = రకారాంతపదములకుఁ బరుష పరకత్వమున యకారసంధివలె నగును. అనఁగా సమాససంధి యందుఁ బరపరుషద్విత్వమును వ్యస్తసంధియందు యథాస్థితియుఁ గల్గును. ఉదా:—తేర్ + కాల్ = తేర్కాల్ = (రథముయొక్క చక్రము). తేర్ + పెరిదు = తేర్ పెరిదు = (రథముపెద్దది).

“ఱకార విలుది.....” (తొల్కా. 3౮౪ నూ.) = ఱకారాంత శబ్దములకుఁ బరుష పరకత్వమున రేఫాంతములకువలె నగును. అనఁగా సమాససంధి యందుఁ బరుషద్విత్వమును వ్యస్తతలో యథాస్థితియుఁ గల్గును. ఉదా:—పూల్ + కాల్ = పూల్కాల్ = (పూల్ = పక్షియొక్క + కాలు) పూల్ + చిటిదు = పూల్ చిటిదు = (పూల్ = పక్షి చిన్నది). మొ.

౨౫. VII విష:—పయిరీతిని బరపరుషద్విత్వము గల్గుచోటులందుఁ గొన్నియెడల ననునాసికాగమము గల్గును.

“పూవెన్ ఒరుపెయర్.....” (తొల్కా. ౨౬౯ నూ.) = ‘పూ’ శబ్దమునకుఁ బరుషములు పరమగునపుడు వాని నడుమ ననునాసిక మాగమమగును. లేదా పరస్థ పరుషము ద్విరుక్తమగును. ఉదా:—పూ + కొడి = పూజ్కొడి = పూకొడి = (పూచీగె).

“వల్లెలుత్తు.....” (తొల్కా. ౨౩౧ నూ.) = మీఁది నూత్రములలోని మొదటి మూఁడు శబ్దములకుఁ (‘యా-పిడా-తళా’ అను వృక్షవిశేషవాచకములకు) బరుషపరకత్వమున విధింపఁబడిన యనునాసికాగమమునకు మాటుగాఁ బరపరుషద్విత్వమును రావచ్చును. ఉదా:—యా + అ + కోడు = యాలికోడు = యాలిజ్కోడు = (‘యా’ అను చెట్టుయొక్క కొమ్మ).

పయిరీతిస్థలము లనేకము గలవు. ఇంత యేల?

“వన్ఱొడర్.....” (తొల్కా. ౪౧౫ నూ.) = పొట్టి ‘ఉ’ కారమునకుఁ బరమందున్న పరుషము ద్విరుక్తమగును. అట్టి పొట్టి ‘ఉ’ కారమునకుఁ బూర్వమందున్న స్వవర్గీయ పరుషపర కానునాసికము సయితము తాదృశ

పరుషమే యగును. ఉదా:—కురజుక్కు + కుట్టి = కురక్కు కుట్టి = (క్రొత్తిపిల్ల). ఇట్లు స్వవర్గీయ పరుషపరక సంయోగాది స్థానునాసికమునకుఁ దాదృశ పరుషాదేశము గల్గవచ్చునని తొల్ కాప్పియరే కంఠోక్తముగా వచించిరి.

పయిరీతిని స్వవర్గీయ పరుషపరకానునాసిక సంయోగమును దదీయ పరుషద్విత్వమును బర్యాయములై యుండుట నరయఁగాఁ బ్రాచీనతమ కాలమున స్వవర్గీయ పరుష పరకానునాసిక సంయోగము లుండెడివనియు నందనేక సంయోగము లొకవిధమగు నుచ్చారణ సౌకర్యాపేక్షచేతఁ దత్రత్య పరుషద్విత్వరూపమునఁ దొల్ కాప్పియమునాఁటికె పరిణమించెననియుఁ దొల్ కాప్పియమునకుఁ దర్వాతి కాలమున వేటొకవిధమగు నుచ్చారణ సౌకర్యాపేక్షచేతనే యట్టి సంయోగములోని పరుషము సరళముగా మాటుటచే నట్టి యనునాసిక సరళసంయోగము నేటికిని నిల్చియున్నదనియుఁ దోచుచున్నది. ఇట్టి స్వవర్గీయ పరుష పరకానునాసిక మాంధ్రభాషా సహజమగు బిందుసరళరూపముల నందుట తెల్లులోని పరుషపరక ద్రుతసంధి స్వరూపమని యెఱుంగవగును.

—౨౫. VIII విష:—పయిరీతిని దమిటమున ద్రుతసంధి లక్షణములు చూపట్టుచున్నట్లై కళాశబ్దలక్షణములును దమిటమునఁ గన్పట్టుచున్నవి. ద్రుత కార్యరాహిత్య కలితత్వమే కళాశబ్దలక్షణమని గ్రహింపవలెను.

“మాటుకొళ్” (తొల్కా. ౨౯౧ నూ.) వ్యతిరేకార్థ బోధకము—ప్రశ్నార్థకము—సందేహార్థకము నగు ‘ఓ’కారాంతమునకుఁ బరమగు పరుషము ద్విత్వమునందదు. ఉదా:—యానో కొణ్డేన్ = (నేనా కొంటిని = నేను గొనలేదని భావము).

“తేట్ట ఎకరముమ్” (తొల్కా. ౨౪౭ నూ.) = అవధారణార్థక క్రియల ‘ఏ’కారమునకును, నైచ్యగౌరవార్థక క్రియల ‘ఓ’కారమునకును బరమగు పరుషము ద్విత్వమునందదు. ఉదా:—యానే చెయ్ దేన్ = (నేనే చేసితిని) యానో కొడియేన్ = (నేనా దుష్టుఁడను).

ఇట్టి స్వరములెల్లఁ దెల్లునఁ గళలె యనియు వీనిమీఁది పరుషములకు సరళాదేశము రానేరదనియుఁ జెప్పటకు సందేహము లేదుగదా.

“అన్న వెన్నుమ్” (తొల్కా. ౨౧౧ నూ.) = అన్న శబ్దమునకును, చెయ్ మ్మన (చేయునవి) మున్నగు ‘అ’కారాంత క్రియలకును, విధ్యాద్యర్థక సమాపక క్రియలకును ‘చెయ్’ (చేసినట్టి) మున్నగు ‘అ’కారాంత భూతార్థక విశేషణములకును, ‘చెయ్యియ’ అనుదానివంటి యసమాపక క్రియకును, “అమ్మ” (వినుము) అను శబ్దమునకును ‘పల’ (అనేకములు) శబ్దమునకును, బరమగు

పరుషములకు ద్విత్వము కల్గినరదు. ఉదా:—పొన్నన్న కుదిరై = (బంగారు వంటి గుట్టము), చెయ్య కొట్రన్ = (చేసిన కొట్రననువాడు) పల కుదిరై = (పెక్కు- గుట్టములు).

“చుట్టుముదల్ ఇఱుది.....” (తొల్కా. ౨౫౮ నూ.) ‘అదు-ఇదు-ఉదు’ శబ్దములకుఁ బరమగు పరుషము ద్విరుక్తినందదు. ఉదా:—అదు కుటిదు (అది పొట్టిది) మొ.

పయిరీతి శబ్దములెల్లఁ దెల్లునఁ గళలె యనుటకు సందేహము లేదు గదా.

౨౬. విష:—ఆంధ్ర కర్ణాటకములలో సరళోచ్ఛారణము విస్తరించిన పిమ్మటి కాలమందలి సంధికార్యములను నిరూపించుటకు మాత్రమె యాధారములు లభించుచున్నవి. తమిళమందువలె సరళోచ్ఛారణమె యవతరింపని కాలమునాటి ప్రయోగములు లభింపలేదు. కావున నట్టి ప్రాచీనతమ కాలమున నాంధ్రకన్నడముల స్థితి యెట్లుండెడిదో నిరూపింప శక్యముకాదు. తెల్లు నందలి ద్రుతసంధిస్వరూప మీవఱకుఁ గొంత వివరింపఁబడెను. (౨౪ IV విష.) తెలుఁగునందలి పదములెల్లఁ గళలు ద్రుతప్రకృతికములు నని రెండు విధములు. పొల్లునకారముతుదిని గలపదము ద్రుతప్రకృతికము, తద్భిన్నము గళ. “ద్రుతాభ్యో నః” (వ్యా. సం. ౪౨ విష.) “తిజ్జధ్య శేషవష్టి | సున్ కర్త ప్రవచనీయజవిభక్తిః | కిచ్చి త్ప్రశంస నాద్భుత | సంతాప యదా త దా కి మేవాంశ్చ || క్త్వా కిల తూష్టి మాద్యా | నభిదధతి కళా ద్రుతో న యేషాం స్యాత్ | అన్యే ద్రుతప్రకృతయో | యే స్యుః స్వస్థానుజీవితద్రుతా నిత్యమ్ ||” (వ్యా. సం. ౪౨ విష.). “నకారంబు ద్రుతంబు” (బా. సంజ్ఞా. ౧౧ నూ.) “ద్రుతాంతములయిన పదములు ద్రుతప్రకృతికములు. (వివృతి) ప్రథమా న్నై పట్టి యొక్కేతరములయిన విభక్తులు, ఉత్తమపురుషైక వచనంబులు, భూత తద్ధర్మాద్యర్థక ప్రథమపురుషైక వచనంబులు, ఆశీరాద్యర్థంబులైన యెడు త వర్ణంబులు, శతృ తు మానంతర్య చేదాద్యర్థకంబులు, నేను తాను పదంబులు, (నేన్-తాన్ పదంబు లనఁదగును) వలె ప్రభృతులును ద్రుతప్రకృతికంబులు.” (బాల. సంజ్ఞా. ౧౨ నూ.) ఇట్టి ద్రుతప్రకృతికములకుఁ బరమైన క-చ-ట-త-ప’లు పరుషగా ‘గ-జ-డ-ద-బ’ లగును. అట్టియెడల నా ద్రుతము తఱుచుగా బిందురూపము నందును.

“పరుషా ద్రుతప్రకృతికా | త్సరళాః స్యుస్తద్ద్రుతంచ భిన్నః స్యాత్ | అభికారగతే తస్మి | న్నపి సరళా ఏవ స్తస్మి తే పరతః” (వ్యా. సం. ౮౦ విష.).

ఉదా:—వచ్చెన్ + తండ్రి = వచ్చెదండ్రి - వచ్చెందండ్రి. వచ్చెన్ దండ్రి మొ. “లు గ్వ ద్రుత ప్రకృతికా । త్వరతః సరళే స్థిరేచ నస్య స్యాత్ । అలుకిచ సంక్లేషః స్యా । ద్విధ్యం ప్రవదంతి తం క్వచిత్ కేచిత్ ॥” (వ్యా. సం. ౮౧ విష.) ద్రుతమునకుఁ బరుషేతరహల్లు పరమగునపు డా ద్రుతము లోపించును. లేదా పరహల్లుతో సంయోగించును. అట్టి ద్రుతము బిందువగుటయు నరుదుగఁ గలదు. ఉదా:—వచ్చెన్ + గజము = వచ్చెగజము - వచ్చెన్ గజము. లతాంతములకున్ + మొనసి = లతాంతములకుం మొనసి. (భార. ఆది. ౫ ఆ. ౧౩౮) ద్రుతమునకుఁ బయిరీతిని బిందువే యగునుగాని పరసవర్ణానునాసి కాదేశము తెల్లన రాదు. అది యాంధ్రమహాకవి సమ్మతము కాదు. (చూ. వ్యా. సం. ౨౮ విష.). ఉదా:—కం॥ పంగుల మూకాంధుల విక । లాంగులను నబాంధవుల దయం బ్రోతే భయా । ర్తుం గడిది శత్రు నైనను । సంగర రంగమునఁ గాతే శరణం బనినన్ ॥ (భా. సభా. ౧ ఆ. ౪౫ ప).

స్వానునాసికపూర్వక పరుషసంయోగము పరపరుష ద్విత్వరూపమునఁ బరిణమించుటలో నుచ్చారణ సౌకర్య మధికతర మనుటకును, నట్టి స్వానునాసిక పూర్వక పరుషసంయోగము స్వానునాసికపూర్వక సరళసంయోగముగఁ బరిణమించుటలో నుచ్చారణ సౌకర్య మధికతమ మనియుఁ జెప్పటకు సందేహము లేదు. కావుననే పరపరుషద్విత్య పరిణామము నందక మిగిలియున్న స్వానునాసికపూర్వక పరుషసంయోగములెల్లఁ దమిటమున స్వానునాసికపూర్వక సరళసంయోగములుగ నియతముగఁ బరిణమించెను. అట్టి సరళోచ్చారణము విస్తరించు నాటికే పరపరుషద్విత్య పరిణామము కొన్నిస్థలములందుఁ గల్గి వాడుకకెక్కి యలవాటుపడి యుండుటచే నట్టి పరపరుషద్విత్యము తమిటమున వానియందు నిల్చిపోయెను. తెల్లనఁ బ్రాచీన తమకాలమందు సయితము పరపరుషద్విత్య పరిణామము కల్గినట్లు కన్పట్టదు. మఱియుఁ బదముల తుది నకారమునకు మకార పరిణామముగాని యట్టి మకారమునకుఁ బరపరుష సవర్ణానునాసికతా పరిణామముగాని కల్గినట్లు సైతము తోచదు. పదాంతిమ నకారము బిందురూపము నందుటయు నట్టి యనుస్వారమందలి “నాదిత” సోకునఁ బరస్థ పరుషము సరళముగఁ బరిణమించుటయు సంభవించినట్లుగా నాంధ్రభాషా పరిపాటినిబట్టి విశదమగుచున్నది. తెల్లనఁ బర సవర్ణానునాసి కాదేశమే లేదు. ప్రాచీనాంధ్రశాసనములలోఁ బరసవర్ణానునాసికారూపమున బిందువును లిఖించుట సంస్కృత భాషా వాసనాజన్యమే కాని యాంధ్ర భాషా స్వభావముకాదు. తమిటభాషయందును బిందువు నియతముగాఁ బరసవర్ణానునాసికారూపమే కదా.

పరిశీలింపఁగా నీ సరళోచ్ఛారణము తెలుఁగునందె పైరీతిని మొట్ట మొదట నారంభించెననియుఁ (తమిళమందలి ప్రాచీనకాలమం దుండెడి పరపరుషద్విత్యమె యిట్టి యూహకు బీజము) గాలక్రమమున ద్రావిడభాష లన్నిటను విస్తరించె ననియు సనునాసిక బిందువుల తాఁకు డంతగా లేని చోటులందును గాలక్రమ మున నుచ్ఛారణ సౌకర్యపేక్షచేత సరళోచ్ఛారణము ద్రావిడభాషలన్నిటను విస్తరించెననియుఁ దోచుచున్నది.

౨౭. విష:—పయిని వివరించిన రీతిని ద్రావిడభాషా శరీరమునకు వెన్నెముక యనఁదగు తమిళ పరపరుషద్విత్యము పరసవర్ణానునాసిక పరుష సంయోగము తెనుఁగులోని ద్రుతకార్యభూత సరళాదేశము మున్నగువానికెల్ల మూలమగు శబ్దావయవరూప ద్రుత ముచ్ఛారణార్థక మనుచు “ద్రావిడభాష లలోఁ బరుషములకు సారశ్యము నొదవించుటకయి యుచ్ఛారణ సౌకర్యార్థ ముగ వర్గపంచమాక్షరము పరుషములకుఁ బూర్వమున నాగమమగుచుండును” (కాల్డు. ౧౬౭ పుట) అని దొరగారు వ్రాయుట కేవలము పొర పాటని ౨౪-౨౫-౨౬ విషయములు స్పష్టపఱచుచున్నవి గదా.

వెనుక నుదాహరించిన కాల్డువెల్లు ౧౬౭ పుటలోని విషయములం (౨౪, I విష. చూడు.) దింకను ననేకములగు నశాస్త్రీయ విషయములు గలవు. ఈవఱకుఁ గొన్ని యశాస్త్రీయ విషయములు విమర్శింపఁబడెను. అఱవమందలి పరసవర్ణానునాసికస్థితి సంస్కృతవద్ధతితోఁ దుల్యముగ నుండునని దొరగారు వ్రాసిరి. అది సరికాదు. సంస్కృతమునఁ బదమధ్యమందుమాత్రమే యను స్వారము నిల్వక పరస్థవర్గీయ సవర్ణానునాసికరూపమున నిత్యముగ నిల్చును. పదాంతమందన్ననో యట్టిస్థితి వైకల్పికము. ఉదా:—“సంగచ్చతే=సజ్గచ్చతే” అని యిట్లు నున్నయు నిల్వవచ్చును. ఇంకఁ దమిళమం దన్ననో యనుస్వారమే లేదు. పదాంతమందును సనునాసికమే నిల్చును. ఉదా:—మరమ్ + కుఱిదు= మరఙ్కుఱిదు. (చెట్టు పొట్టిది).

ఆంధ్ర కర్ణాటములం దనుస్వారమును వ్రాయదురెకాని యచట వర్గ పంచమమే వినఁబడుచుండునని వ్రాసిరి. (చూడు. ౨౪ I విష. కాల్డు. ౧౬౭ పుట). ఇదియు సరికాదు. తెల్లన వర్గపంచమశ్రుతి లేకుంటచేతనే యది నిరాకృతమయ్యెను. వర్గపంచమములలోని రెండువర్ణములె (జ-ఇ). యచ్ఛాంధ్ర వర్ణసమామ్నాయమున లేవు గదా యవి యెట్లు వినఁబడునని దొరగారు వ్రాసిరో తెలియకున్నది. మఱియు శ్రుతి ప్రాధాన్యమునఁ బుట్టిన యతి ప్రాసములలో వర్గపంచమశ్రుతి లేమింజేసియే కదా బిందుయతి యాంధ్ర పండిత కవీంద్రులచే నంగీకరింపఁబడినది (చూ. ౨౪ IV విష).

ఈ విషయమునఁ గన్నఁడాంధ్రములకు సామ్యము లేదు. కర్ణాటమున బిందువుచోటఁ బాక్షికముగ వర్ణపంచమానునాసికము నిల్చుట సర్వసమ్మతము. ఉదా:—అవం+చలవాది=అవజ్జలవాది=అవంచలవాది. క. మ స కారద పరదోఽవ్యం । జనమిర్దొడమిల్ల దొడ మనుస్వారం సం । జనియిపుదు వర్ణ మిదిరిరె । తనగె వికల్పదె తదీయ పంచమ మకు-౦ ॥ (శబ్దమణి ౧౬౧ ప).

౨౦. I విష:—“ఈ యనునాసికాగమము మూడు విధములు: ఈ మూడిటిలో మొదటిది యటవమున నధికముగానున్నది. అది నామసాధక ప్రత్యయములకును గ్రియా (ధాతు) సాధక ప్రత్యయములకును బూర్వమున నిల్చును. ఇట్లు వచ్చెడి యనునాసికాగమము విశేష్యములలోను సకర్తక క్రియలలోను (ధాతువులలోను) నిల్చును. విశేషణములలోను సకర్తక క్రియల (ధాతువుల)లోను నట్టి యనునాసికము లోపించును. పరస్థమగు ప్రత్యయముయొక్క మొదటిహల్లు ద్విరుక్తమగును. అకర్తక క్రియల (ధాతువుల)లోను విశేష్యములలోను లోపింపదు (కాల్డు. ౧౯౯ పుట దీనికి విరుద్ధము. చూడు. ౬౦ III విష.) గాన నట్లునిల్చియున్న యనునాసికము పరస్థిత వర్గాక్షరమున కనుకూలమగు ననునాసికముగ నేర్పడును. (కాఁగా నచట స్వవర్గీయానునాసిక పూర్వక పరుషసంయోగము నిల్చునని తాత్పర్యము). తెల్లులో నట్టి యనునాసికముచోట బిందువే నిల్చును. ఉదా: తమి:—ధాతు-అడ+గు (ప్రత్యయము) అడజ్జు=(ఓర్పు-(లేదా) సహించు). (అడంగు-తెల్లు) ధాతు-కా+గై (ప్రత్యయము)=కాజ్జై=(వేడిమి). ఇట్లు ప్రత్యయమగునపుడేకాక ప్రకృతులలో నున్నపుడును నిట్టి గకారమునకుఁ బూర్వమున నీ యనునాసికాగమము వచ్చును. ఉదా:—వగు=(విభాగించు) పజ్గు. గకారమునకు ముందువచ్చు నీ యనునాసికాగమపు విస్తృతి నీ క్రింది తద్భవోదాహరణము విశదీకరించుచున్నది. ఉదా:—సంస్కృ-శునక=(తమి) శు (చు) ణగన్=శు (చు) ణజ్గన్=శో (చో) ణజ్జి=(కుక్క).” (కాల్డు. ౧౬౭-౧౬౮ పు).

విమర్శము ౨౦. II విష:—ప్రాచీన ద్రావిడభాషలో సరళోచ్ఛారణమే లేదు. కావున నీ పాశ్చాత్య పండితులు ‘గు’ ప్రత్యయ మనుచున్నది ‘కు’ ప్రత్యయమనుట యుక్తము. మఱొకవింత. కాల్డువెల్లుగా రీ యనునాసికాగమ ప్రకరణ మారంభించునపుడు (కాల్డు. ౧౬౭ పుట) మొదటఁ బరుషములె యుండెడివనియు నుచ్ఛారణ సౌకర్యార్థముగ వానికి సారశ్యము నొదవించుటకయి యనునాసిక మట్టి పరుషములకు ముందుగ నాగమమగుననియు వచించిరి. (చూడు. ౨౦ I విష.) ఇప్పుడో ‘గు’ ప్రత్యయమునకుఁ బూర్వముగ ననునాసికాగమ మగునని చెప్పుచున్నారు. ఈ పూర్వోత్తర సందర్భరాహిత్య

మిట్లుండఁగా నిచటి వీరి యుదాహృతులును ససంభవదోషదూషితము లగు చున్నవి. 'అడఁజ్జు' అను సకర్తకము సకర్తక మనఁగాఁ బ్రేరణార్థక మగునపు డను నాసికము లోపించి ప్రత్యయపు మొదటిహా ల్లనఁగా 'గ' కారము ద్వీరుక్తముగు నపుడు "అడఁగ్గు" అను సనిష్టరూప ముదయింపవలసివచ్చును. అట్టి యనిష్టరూప మును వారించుకొనుటకయి దొరగారు ధాతుప్రకరణమున నీక్రిందిరీతిని వ్రాసిరి. "ద్వీరుక్తము లగునపుడు సరళములు పరుషములుగా మాఱు చుండును" (కాల్డు. ౧౯౮ పుట. 3 పేరా) "అఱవమున ద్వీరుక్తి యధికము. అది వచ్చునపుడు సరళములు పరుషముగ మాఱును." (కాల్డు. ధాతుప్రక. ౨౦౪ పుట. ౨ పేరా) ఈధోరణినిబట్టి యచటి ప్రత్యయము సరళమగు 'గు' ప్రత్యయమే యనక తీరదు. అట్లందమన్న దొరగారు ౧౬౭ పుటలో వ్రాసిన "పరుషములకు సారళ్యము నొదవించుటకయి యనునాసికాగమ మగును" అను ప్రక్రియ విరోధించును. ఇట్లే సందర్భము పూరోత్తర సందర్భశూన్యమయి యున్నది.

౨౦. III విష. నిజస్థితి:—ప్రాచీన తమిళమున సరళోచ్ఛారణమే లేదు. 'అడఁజ్జు' అనునదే ప్రాచీనరూపము. 'అడఁజ్జు' అనురూప మర్వాచీనము. అందలి యనునాసికము శబ్దసిద్ధమేకాని యుచ్ఛారణ సౌకర్యార్థము చేరినది కాదు. అకర్తకక్రియయొక్క తుది హల్లు ద్విత్యమునందుటచేత నది సకర్తక మగుననునది మొదలగు డా. కాల్డువెల్లుగారి ప్రక్రియ సరికాదు. 'అడఁజ్జు' అనుదాని పర్యాయరూపమే 'అడఁక్కు' అని యగునని యీతఱకు ౨౫ విషయ మున మిక్కిలి విపులముగా వివరింపఁబడెను. 'అడఁజ్జు' అనుదానిలోని యనునాసిక పరుషసంయోగమే 'అడఁక్కు' అను పరిణామ మందును. 'అడఁజ్జు' అనునది యంతర్గత ప్రేరణధాతువు. దానికే 'అడఁగు' 'అడఁగించు' అను రెండర్థములును గలవు. అట్లయినను వ్యావర్తకముగా 'అడఁజ్జు' అను దానిని సకర్తకముగాను 'అడఁక్కు' అనుదానిని సకర్తకముగాను వ్యవహారాలు వ్యవహరించుచు వచ్చిరని యూహింపనగును. ఇట్లు స్వానునాసిక పరుష సంయోగము లేని ఆకు (గు) ఆక్కు=(అగు-కావించు) మున్నగు చోటులందు 'ఆకు' మున్నగువానిమీఁదఁ బ్రేరణప్రత్యయము నిల్పుటచే 'ఆక్కు' మున్నగు ప్రేరణరూపము లేర్పడునని యెన్నునగును. ఇట్లంగీకరించునపుడే ప్రేరణరూప నిర్మాణపద్ధతి సమూలకముగను సయుక్తికముగను నుండుననుటకు సందియము లేదు. ఈ విషయము ధాతుప్రకరణమున (౬౦ III, IV, XI విష. ౬౧ విష.) విస్తరింపఁబడును. ఇచటనేకాక ధాతు ప్రకరణమునందును దొరగారు స్వాను నాసిక పూర్వకపరుషము ద్వీరుక్తపరుషముగఁ బరిణమించుట యకర్తకము సకర్తక

మగునపుడును విశేష్యము విశేషణ మగునపుడును మాత్రమే సంభవించునని వ్రాసిరి. (చూ. కాట్టు. ౨౦౮ పు.) పరశ్శతములగు స్థలములయం దట్టి పరిణామము గల్గుననియు నచటి స్వానునాసిక పూర్వకపరుషరూప మచటి పరుష ద్విత్వ పరిణామమునకుఁ బర్యాయమే యనియు సీవఱకు విపులముగ వివరింపఁ బడెను. (చూ. ౨౪-౨౫ విష.) అట్టి యనేకములుగనున్న స్వానునాసిక సంయుక్త పరుషములయు నట్టి పరుషద్విత్వములయు స్థలములను దొరగా రీ యనునాసికాగమ వివరణ సందర్భమునఁ బ్రదర్శింపకుండుట వింతగనున్నది. తొల్కాప్పియములోని యెఱుత్తధికారమందలి VII, VIII, IX ప్రకరణములను దొరగారు చిత్తగింపరైరి.

౨౦. IV విష:—వీవో యలంతిస్థలములలోని యనునాసికాగమముల చరిత్రము సరిగఁ దెలియకపోవచ్చును. అంతమాత్రమున వాని నుచ్చారణార్థకములనుట సరికాదు. ప్రకృతిని బ్రత్యయములు చేరునపు డేదేని చారిత్రయై (ఆగమము) యశాపవిభక్తికములవలె నిల్చుననియు నట్టి చారిత్రయైలలో “ఇన్-ఒన్-ఆన్-అన్” అనునవి చేరియున్నవనియుఁ దొల్కాప్పియదుగారే వచించి యున్నారు. “అవైతామ్.....” (తొల్కా. ౧౨౦ సూ.) ఆ చారిత్రయై శబ్దములు:—“ఇన్-వట్టు-అత్తు-అమ్-ఒన్-ఆన్-అక్కు-ఇక్కు-అన్” అనునవి యని సూత్రార్థము. ఇవి ప్రకృతిప్రత్యయ రూపవాక్యగత శబ్దముల పరస్పర సంబంధమును దెల్పు శబ్దవిశేషములనుట యుక్తముగాని యివెల్ల నుచ్చారణార్థము స్వరసంహితలో వచ్చు ‘య-వ’ల వంటివనుట యుక్తముకాదు గదా. కాని కాట్టువెల్లుగారు నాటిన యీ విత్తు మొలకెత్తి మిక్కిలిగా విస్తరించినది. “అనునాసిక్యము=(Nasalisation).....వర్గాక్షరములకు ముందు నిర్ణిమిత్తముగా వర్గపంచమాక్షరము చేరుచుండుటయు.....” (ఆం. భా. వి. 3౦౫ పుట). ఇట్లు నేటివారు పెక్కురీ కాట్టువెల్లుగారి ననుసరించుచున్నారు. ఇంక డా. కాట్టు వెల్లుగా రిచ్చిన “కా+గై=కాగై=(వేడిమి)” అను నుదాహృతి (చూ. ౨౦ I విష.) సరికాదు. తమిట వ్యావహారిక భాషలో “కాగై” శబ్దమున్నను నది ప్రాచీనముకాదు. ప్రామాణిక ప్రాచీన కవులెవ్వరును నిట్టి రూపమును వాడియుండలేదు. ఇది ‘కా’ ధాతుజన్యమనుటయు సరికాదు. ‘కా’ ధాతువు రక్షణార్థకము. కావున నిది ‘కాయ్’=(వేడిచేయు) అను ధాతువునుండి మేర్పడె ననవలసియున్నది. కాయ్ ధాతుభావార్థక కృదంతరూపము ‘కాయ్ కై’=(వేడిమి) అనునది ప్రాచీన సాధుశబ్దము. దీనినుండి ‘కాగై’ అను నపభ్రంశ రూపము వాడుకలోనికి వచ్చియుండును. దీనినిబట్టి ప్రాచీన కాలికమగు

ననునాసికాగమమును నిరూపించుట సరికాదు. దొరగారు 'శునక' శబ్దభవము లనుచు "శుణగన్-శోణజ్జి" అను రూపములను జూపిరి. 'శుణ(జ్కు)జ్జన్' అను తద్భవమే యాదినుండియుఁ బ్రసిద్ధమైయున్నది. మఱియుఁ దద్భవములందలి వర్ణాగమాదేశాది వికృతులలో నిందలి యనునాసికాగమమును నొకటి యనిన ననవచ్చును. ఇట్టిదానినిబట్టి యుచ్చారణార్థకానునాసికాగమము నిర్వహింపఁ బడనేరదుగదా.

అ V విష:—పయిరీతినె ముఖ్యములగు ద్రుతకార్య రూపానునాసిక స్థలముల నుపేక్షించి మఱికొన్ని యనునాసికాగమ స్థలములు ప్రకృతులలోఁ గలవని యీక్రింది రీతిని వ్రాసిరి.

"అట్లు=(అక్కడ). ఇట్లు=(ఇక్కడ). ఎట్లు=(ఎక్కడ)." అను శబ్దములు 'అ-ఇ-ఎ' అను సర్వనామములకు 'కు' (లేదా) 'గు' అను ప్రత్యయమును ననునాసికాగమమును వచ్చుటచే నేర్పడినవి. 'అమ్-ఇమ్-ఎమ్' అను సర్వనామప్రాతిపదికములకు 'కు' ప్రత్యయమును జేర్చుటచేత 'అట్లు ఇట్లు-ఎట్లు' శబ్దము లేర్పడి యుండునని డా. గుండర్పుగారు చెప్పిరిగాని యది నా యభిప్రాయము కాదు. 'అమ్బర్. (అక్కడ) ఇమ్బర్ (ఇక్కడ) ఎమ్బర్ (ఎక్కడ)' అనువానికి 'అమ్-ఇమ్-ఎమ్' అను సర్వనామ ప్రకృతులు మూలమైనఁ గావచ్చును. కాని 'అట్లు' ప్రభృతుల కవి మూలము గావు. 'యాణ్ణు' (సంవత్సరము) అనుదానిలో 'యా' అనునది సర్వనామ ప్రాతిపదికమనియు 'డు' అనునది ప్రత్యయమనియు వాని నడుమ ననునాసికాగమము నిల్చెననియు విభజించినట్లే 'అట్లు' మున్నగు స్థలములందును బ్రకృతి ప్రత్యయ విభాగము చేయవలయును. "అగ=(అక్కడ) ఇగ=(ఇక్కడ) ఇజ్జ=(ఇప్పుడు) హికె=(ఇక్కడికి) హాకె=(అక్కడికి)" అను గోండురూపములను, 'ఆగ=ఆగులు=(అప్పుడు) ఈగ=(ఇప్పుడు) యావాగ=(ఎప్పుడు) హాగె=హాజ్జె=(ఆరీతిగ) హీగె=హీజ్జె=(ఈరీతిగ)' అను కన్నడరూపములను, 'అక్క=(అప్పుడు) ఇక్క=(ఇప్పుడు) ఎక్క=(ఎప్పుడు)' అను కొడగురూపములను బరిశీలింపఁగా 'అట్లు' మున్నగు నఱవ శబ్దములలో నిది యుచ్చారణార్థ కానునాసికాగమమే యని విశదమగుచున్నది. (కాల్లు. ౧౬౮ పుట).

విమర్శము:—పరిశీలింపఁగాఁ దొలుకాప్పియరు చెప్పిన "అన్ (అక్కడ) ఈన్ (ఇక్కడ) అను శబ్దములు వీనిలోని పూర్వావయవములనుట యుక్తమని తోచుచున్నది. తెల్లులోని 'ఏమి' శబ్దమునకు సరియగు 'ఏన్-ఎన్' శబ్దములును దమిణిమునఁ గలవు."

“మన్నుమ్ చిన్నుమ్.....” (తొల్కా. 33౪ నూ.) అను నీ సూత్రమున ‘మన్-చిన్-ఆన్-ఈన్-పిన్-మున్’ శబ్దములను దొలుకాప్పియరు పేర్కొని యున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ‘అజ్ఞు’ ప్రభృతులలోని యనునాసిక ముచ్చారణార్థకమనుట యుక్తముకాదు గదా. మఱియు ‘అమ్బర్’=(అక్కడ) మున్నగు వానికై ‘అమ్-ఇమ్-ఎమ్’ అనువాని నంగీకరించియు దొరగారు ‘అజ్ఞు’ ప్రభృతులలో నట్టి శబ్దములై పూర్వావయవములనెడి డా. గుండర్టుగారి మతము నెట్లు నిరసింపఁ గల్గుదురు? ఇంక గోందు ప్రభృతిభాషలలోని ‘అగ’ ప్రభృతి శబ్దములలో ననునాసికము లేకుండుట యొక నిదర్శనమందురేమో? వానిలోని యనునాసికము లోపించెననియు నందును గొన్నిటియందు లోపింపక ‘ఇజ్జ-హజ్జె-హీజ్జె’ మున్నగువానిలో ననునాసికము నిలిచియు నున్నదనియుఁ జెప్పట యుక్తము. ‘యాణ్ణు’ = (సంవత్సరము) శబ్దములోని యనునాసికము పైత ముచ్చారణార్థకము కాదు. “అటవమునందలి ‘యాణ్ణు’ అనునది ‘ఏణ్ణు’ అనుదాని వికృతియై, తెనుఁగులోని ‘ఏండు-ఏండు’ అనునవియె సరియగు మూలరూపములు. ‘ఏణ్’ = (పరిమితి) + తు = ఏణ్ణు = (పరిమితిగలది)’ అని దీని వ్యుత్పత్తి నెన్ననగును” (విద్వాన్. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు. (పిబ్రవరి ౧-తే. ౧౯౫౪ సం).

“‘ఆగ-ఆగులు’ మున్నగునవి హాసగన్నడరూపములు. ‘ఆగళ్’ = (ఆకాలమున) ‘ఈగళ్’ = (ఈకాలమున)” అనునవి పటగన్నడరూపములు. ఇవి తమిళమందలి ‘ఆజ్గణ్’ = (అక్కడ), ‘ఈజ్గణ్’ = (ఇక్కడ)’ అనువానిని సంబంధించునవి. అటవమున నివి స్థలవాచకములై యుండఁగాఁ గన్నడమునఁ గాలవాచకములగుచున్నవి. ‘అన్టు-ఇన్టు’ అనునవి యటవమునఁ గాలవాచకములు. అవియే ‘అందు-ఇందు’ అని మాఱి తెల్లన స్థలవాచకములై యున్నవి. (విద్వాన్. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు ౧ పిబ్రవరి ౧౯౫౪ సం).

౨౦. VI విష:—“చవర్గము పరమగునపు డనునాసికాగమము వచ్చుట తమిళ కన్నడములకన్నఁ దెల్లనం దధికము. ఉదా:—తెల్లు-పళ్ళు. ఇది ‘పగు = (విభాగించు)’ అను తమిళ ధాతువునుండి వచ్చినది. అటవమున ‘పజ్గు = (విభాగించు)’ అనుశబ్దమేర్పడి యున్నది. అటవాదులలోవలె సకర్తక ధాతువులకే కాక తెల్లన సకర్తక ధాతువులకును ననునాసికాగమము వచ్చును. ఉదా:—రెట్టిళ్ళు.” (కొల్లు. ౧౬౯ పుట).

విమర్శము:—కొల్లువెల్లుగారి పై వ్రాతనుబట్టి తెలుఁగున ధాతువుల తుదిని స్వార్థ ప్రేరణములలో వచ్చెడి “ఇంచు = చు = పు” అనువానిలోని ‘చు-పు’ లు ప్రత్యయములనియు వానిముందటి (నున్న) యనునాసిక ముచ్చార

ణార్థకమగు నాగమమనియు వారు తలంచినట్లు కనబడుచున్నది. 'రెట్టించు-చించు-చింపు' మున్నగువానిలోని 'చు-పు' అనువానికి ముందున్నది 'సున్న' యే కాని చవర్గ పంచమముకాదు. తవర్గపంచమమును గాదు. దొరగారు "రెట్టిళ్ళు" అని యుదాహరించుట యాంధ్రభాషా సంప్రదాయ విరుద్ధము. తెల్లన 'జ-ఇ' లు లేవు. 'ఇంచు' అనునది 'చేయు' అనునర్థముగల ప్రాచీన ధాతు విశేషమనియు, దాని కభిన్నములె 'చు-పు' లనియు గ్రహింపనగును. కాన నందలి 'సున్న' యుచ్చారణార్థము చేరినదికాదు. 'ఇంచు' అనుదానిలోని బిందువు తేలిపోగా మిగిలిన 'ఇచు' లోని దంత్య 'చు' వర్ణము 'సు' వర్ణముగా మారుటచే (చూ. ౨౩ I విష. ౧౭ VII విష). నేర్పడినదే కన్నడములోని 'ఇసు' అనెడి ప్రత్యయము (చూ. కర్ణా. భూష. ౨౧౩-౨౧౪ సూ.). (కన్న-సాగయిను = తె-శోభిల్లు. కన్న-పాడిను. తె-పాడించు). కొందఱు విమర్శకులు 'ఇచ్చు' అనుదానినుండి 'ఇంచు' అనునది యేర్పడెనని తలంతురు. (చూ.-'ఇంచు' నూ-రా-ని) "ఇంచు" అనుదానినుండి 'ఇచ్చు' అని యేర్పడుట సహజము. విపరీతముగఁ జెప్పుట భాషాపరిణామ స్వభావవిరుద్ధము. (చూ. ౨౫ విష. ౧౭ XIX విష). (చూ. వ్యా. సం. విస్త. V ౩-౨౬ విష).

అ. VII విష:—“కు-చు-ల వలె 'టు-డు'లు దుదిని జేడు ద్రావిడ క్రియలు కన్నట్టివు. కొన్ని యప్రాణి వాచకశబ్దముల తుదిని నిల్చు ప్రత్యయములలో 'టు-డు' లు చూపట్టుచున్నవి. ఉదా:—తమి-ఇరణ్ణు' శబ్దము 'ఇరడు' శబ్దమునుండి యేర్పడినది. కన్న-ఎరడు=(రెండు). 'ఆణ్ణు=(అక్కడ) ఈణ్ణు=(ఇక్కడ) యాణ్ణు (ఎక్కడ) అను నటవశబ్దములలోఁ బైరితినె 'డు' ప్రత్యయమును ననునాసికాగమమును బరిశీలించునది. పయివానిలో 'యాణ్ణు' అను దానికి సంవత్సరమనియు నర్థముగలదు. ఈ యర్థములో దీనికి 'యాణ్ణై' అను రూపాంతరమును గలదు. 'ఆణ్ణు' అనునదే సంవత్సర పర్యాయమై యున్నను శాసనములలో 'యాణ్ణు' అనియే యున్నది. 'ఆణ్ణు-ఆణ్ణై' అనుశబ్దములనుండి పుట్టిన 'ఆణ్ణై' (సాంవత్సరికము) అనుదానిలో ననునాసికము లేదుగాన 'ఆణ్ణు-ఆణ్ణై' అనువానిలోనిది యనునాసికాగమమే యని గ్రహింపనగును. ఉదా:—తమి-ఇరణ్ణు' అనుదానినుండి 'ఇరణ్ణై' అని పుట్టినది. కన్న-ఎరడు. పయి సందర్భమునుబట్టి 'ఆణ్ణు' అనునది 'ఆడు' శబ్దమునుండి యేర్పడిన దనఁదగును. ఇందుకు సరిగాఁ దెల్లిన 'ఆడ-ఈడ-ఏడ' అనుశబ్దము లగపడుచున్నవి. వీనిలో నుచ్చారణమున నానునాసిక్య మించుక యున్నను వ్రాతలో లేదు. వీనిలోని 'ఏడ' శబ్దము 'ఏడు' అని మాత్రీ సంవత్సర పర్యాయమగుచున్నది. తుళు

భాషలో “అడ=(అక్కడికి) ఇడ=(ఇక్కడికి) ఒడ=(ఎక్కడికి)” అను నిరనునాసికములె వెలయుచున్నవి. తెల్లు ప్రథమా ‘డు’ ప్రత్యయమునకు ముందుగ ననునాసికాగమము పెక్కు-చోట్ల నగపడుచున్నది. ఉదా:-వాడు-వాడ్లు-వాండ్లు. “తమి-కరణ్డి=తెల్లు-గరిటె.” అనురీతిగల స్థలములు నుండుటవలన ద్రావిడభాషలలో ననునాసికాగమము సార్వత్రికము కాదని విశదమగుచున్నది.” (కాట్టు. ౧౬౯-౧౭౦ పుట).

విమర్శము:-‘టు-డు’ లు తుదినిగల ధాతువులు “కుణ్ణు-గెణ్ణు-వణ్ణు-మణ్ణు-వణ్ణు” మున్నగునవి పెక్కులుండఁగా నట్టివి ద్రావిడభాషలలో లేవని యేల వచించిరో తెలియకున్నది. “తెల్లు-రెండు. తమి-ఇరణ్ణు.” అని యుండుట చేత ‘కన్న-ఎరడు’ అనుదానిలో శబ్దసిద్ధమగు ననునాసికము లోపించెననుట యుక్తము. ‘ఇరణ్ణు’ మొదలగు వానిలోని యనునాసిక ముచ్చారణార్థము చేరినదనుట నిరాధారము. తమిళములోని ‘ఆణ్ణు’ (అక్కడ) మున్నగు శబ్దములలోని యనునాసికమును ముచ్చారణార్థముచేరిన యాగమముకాదు. అది శబ్దసిద్ధము. ‘యాణ్ణు’ అనునది సంవత్సరార్థమున శాసనములలో వాడఁబడిన దననేల? ప్రాచీన తమిళగ్రంథములందును బ్రయుక్తమయి యున్నది. ‘యాణ్ణై’ అనుదానికి సమాసమందు మాత్రమే ప్రయోగముండును గాన నది ‘యాణ్ణు’ శబ్దరూపాంతరమనుట సరికాదు. ‘ఆణ్ణు’ మున్నగువాని వ్యుత్పత్తి విషయమున నీ క్రింది రీతిని విద్వాన్. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు వచించిరి. “ఆణ్ణు - ఈణ్ణు - యాణ్ణు శబ్దముల కీ క్రిందిరీతిని వ్యుత్పత్తుల నెన్నవలయును. అ+అణ్=అవణ్ (ఆస్థలము) (నడువణ్=మధ్యస్థలము. తమి-కన్న). ఇ+అణ్=ఇవణ్=(ఈస్థలము). యా+అణ్=యావణ్=(వస్థలము).’ అని యేర్పడును. వీని తుదిని ‘అదు’ అను సర్వనామ శబ్దము నిల్వఁగా ‘అవణదు (అక్కడిది) ఇవణదు (ఇక్కడిది) యావణదు (ఎక్కడిది)’ అని యేర్పడును. వీనికిఁ బ్రాచీన తమిళ గ్రంథములయందుఁ బ్రయోగములు పెక్కుగలవు. వీని సంక్షేపరూపములు — “అవణదు = అవణ్ణు = ఆణ్ణు, ఇవణదు = ఇవణ్ణు = ఈణ్ణు, యావణదు = యావణ్ణు = యాణ్ణు” అని యేర్పడనగును. ఇట్లగుట చేత వీనిలోని యనునాసికము శబ్దసిద్ధమనఁదగును. ఉచ్చారణార్థముచేరిన యాగమము కాదు. అక్కడిది మున్నగు నర్థములు కాలక్రమమున ‘అక్కడ’ మున్నగు నర్థములుగా నేర్పడిన వనఁదగును. ఇట్లే ‘ఇరటై=రెండురెట్లు’ అను నర్థము కాలక్రమమున ‘రెండు’ అనునర్థముగ సంయితము మాఱినది.” (విద్వాన్. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు).

‘ఆణ్ణై’ మున్నగువానిలో ననునాసిక ముండుటయు ‘ఆట్టై’ మున్నగు తజ్జన్యరూపములలో ననునాసికము లేకుండుటయు వానిలోని యనునాసిక ముచ్చారణార్థము చేరిన యాగమమనుటకు నిదర్శనములనుచు దొరగా రొక యుక్తిని జెప్పుచున్నారు. ఇది కేవలము భ్రాంతి మూలకము. “ఆణ్ణై=ఆట్టై” అనువానిలోని ణకారమందలి యానునాసిక్యము లోపింపఁగా మిగిలినరూపమే ‘ఆట్టై’ అనునది. (చూ. ౨౫ విష). ‘ఆణ్ణు’ అను నతిప్రాచీనరూపము లోని యనునాసిక ముచ్చారణార్థము చేరినదను భ్రాంతితో నున్నవారగుట చేత దొరగా రట్టి ‘ఆణ్ణు’ శబ్దము ‘ఆడు’ శబ్దమునుండి యేర్పడియుండునని విశ్వసించువారై ద్రావిడభాషలలోని నిరనుస్వారములగు నర్వాచీనరూపములను వానికిఁ బర్యాయములనుచుఁ జూపసాగిరి. ప్రాచీన ప్రామాణిక ప్రచుర వాఙ్మయములేని తుఘ ప్రభృతులందలి శబ్దముల విషయమై దొరగారేమి వ్రాసినను బాధలేదుగాని తెల్లనందలి యర్వాచీనములగు ‘ఆడ-ఈడ-ఏడ’ శబ్దములను జూపుట సరికాదు గదా. ఇట్టి వ్రాతల నరయునపుడు వీ రాంధ్రాదుల విషయమున నెవరో యజ్ఞులు చెప్పినమాటలను ప్రమాణముగాఁ గొని యేమేమో వ్రాయుచుందురని తోచుచుండును. “ఆ + ఏడ (చోటు) = ఆయెడ, ఈ + ఏడ = ఈయెడ, ఏ + ఏడ = ఏయెడ” అనువానిలోని ‘యె’ వర్ణము లోపింపఁగా నేర్పడిన ‘ఆడ’ ప్రభృతిశబ్దంబు లత్యంత ప్రాచీనములగు ‘ఆణ్ణు’ ప్రభృతులకు మూలరూపములని చెప్పుట యెంతయు నసంభవము గదా. ‘ఆయెడ’ మున్నగువానినుండి యేర్పడిన “ఆడ” ప్రభృతు లెక్కడ? మీఁద నుదాహరించినరీతిని “అవణదు=ఆణ్ణు” అనురీతి వ్యుత్పత్తులుగల “ఆణ్ణు” మొదలగు తమిళ శబ్దము లెక్కడ? ఇంకొక వింత! ఇట్టి చరిత్రగల ‘ఏడ’ శబ్దమే (ఏయెడ) సంవత్సరార్థకమగు ‘ఏడు’ శబ్దముగా మాత్రేననియు దొరగారు చెప్పుచున్నారు. “ఏడు-ఏండ్లు” అనురీతిరూపములుగల “ఏడు” శబ్దము నబిందుకము. “ఏయెడ=ఏడ” అనునది నిర్బిందుకము. కేవలము విభిన్నమగు శబ్దము. ఇట్లే ‘అవన్’ శబ్దావరావతారమగు “వాండు-వాడు” శబ్దము నుండి యేర్పడిన “వాండ్లు” అను వ్యావహారిక శబ్ద ముచ్చారణార్థకమగు ననునాసికము ‘వాడు-వాడ్లు’ శబ్దములందుఁ జేరుటచేత నేర్పడిననియు నసంభవముగా దొరగారు వచించిరి. (చూడు. ‘డు’ ప్రత్యయ చరిత్రము. ౧౮ IX విష).

‘తమి-కరణ్ణి. తెల్లు-గరిటె’ అనురీతిని ‘గరిటె’ నిర్బిందుకమనెడి కాల్లు బెల్లుగారి వ్రాత సరికాదు. “గరిటె=గంటె. (తమి-కరణ్ణి).....నేయి గరింటెడున్ బోయకయున్న (పండితా-వాద. ౨౦౩ పొరట)” (నూ-రా-ని).

ఈ క్రింది మఱికొన్ని శబ్దములలో ననునాసికాగమము గలదను 'దొర' గారి వ్రాతయు సరికాదు.

“తమి-తిరు-ధాతువు. తిరున్దు=(అకర్తకక్రియ) (బాగగు). తిరుత్తు=(సకర్తక) (బాగుచేయు=దిద్దు). (తమి)-మరున్దు=(ఔషధము)=(కన్న)-మర్దు=(తుఱు)-మర్దు. (తమి)-అన్దు (న్దు)=(ఆ). ఇన్దు (న్దు)=(ఈ). ఎన్దు (న్దు)=(ఏ). పయి శబ్దములలో ననునాసికాగమము కన్పట్టుచున్నది. ‘అదు-ఇదు-ఎదు’ అను వానిలో ననునాసికాగమము రాఁగా విశేషణములకు వచ్చు ‘అ’ ప్రత్యయము నిల్చుటచేత-‘అన్దు-ఇన్దు-ఎన్దు’ అనునవి యేర్పడును.” (కాల్లు. ౧౭౦ పుట).

విమర్శము:—పయి వానియందును ననునాసికము శబ్దసిద్ధమే కాని యుచ్చారణార్థకమగు నాగమము కాదు. ‘తిరున్దు’ అను సహజానునాసిక స్వార్థికధాతువుపైని ప్రేరణార్థమున ‘తు’ నిల్వఁగా నచటి ద్విరుక్త పరుషపూర్వ స్థానునాసికము సహజముగా లోపించుటచేత ‘తిరుత్తు’ అను ప్రేరణరూప మేర్పడెను. (చూ. ౨౦ III విష.). ‘మరున్దు’ శబ్దము ‘మరమ్’ శబ్దమునుండి యేర్పడి యుండును. కాన నందలి యనునాసికము సహజమే యననగును. ‘మర్దు-మర్దు’ అను కన్నడ తుఱురూపములలో నట్టి యనునాసికము లోపించిన దననగును. తెల్లు-మందు. “అన్దు (న్దు) ఇన్దు (న్దు) ఎన్దు (న్దు)” అనునవి ‘అనైత్తు= (ఆపరిమితి)’ ‘అనైత్త’ = ‘(ఆపరిమితిగల)’ మున్నగు శబ్దములనుండి యేర్పడెను గాన వానిలోని నకారము శబ్దసిద్ధమే యనుట యుక్తము. ఇవి, డా. గుండర్టుగారు చెప్పినట్లు ‘అమ్-ఇమ్-ఎమ్’ అను (చూ. ౨౦ V విష.) సర్వనామరూపములనుండి యేర్పడినవనెడి పక్షము నంగీకరించినను నంగీకరింప వచ్చును. “అన్దు-ఇన్దు-ఎన్దు” అను నీ శబ్దము లేడువందలయేండ్లక్రిందటి తమిళ వాఙ్మయమున లేవు. ప్రాచీన తమిళ వైయాకరణులు వీనిని నిరూపింపను లేదు. ‘మణిమేగలై’ కావ్యమున నొక్కచో ‘అన్దు’ అను శబ్దము వచ్చియున్నది” (విద్వాన్. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు ౧ పిబ్రవరి ౧౯౫౪ సం॥).

“మకారాగమముగల స్థలములు పెక్కుగలవు. ఉదా:—(తమి) తిరుమ్బు=(తెల్లు) తిరుగు=(కన్న) తిరువు. ‘తిరుమ్బు’ అను నఱవ సకర్తక రూపమున ననునాసికము లేమింజేసి ‘తిరుమ్బు’ శబ్దములోని మకార ముచ్చారణార్థ కాగమరూప మనఁదగును. (తమి)-ఎరుమ్బు (చీమ), (కన్న)-ఇరువు. అఱవమున ‘దు-బు’ అను ప్రత్యయములు వచ్చునపుడెల్ల నవి యనునాసిక పూర్వకములుగనె వచ్చును.” (కాల్లు. ౧౭౧ పుట).

విమర్శము:—పయివానిలోని యనునాసిక మాగమము కాదు. ‘తిరుమ్’ (తిరుగు) అను సకర్తకక్రియ కేవలము ప్రాచీనమైనది. దానినుండి ‘తిరుమ్బు’

అనునర్వాచీనరూప మేర్పడనగును. దానిపైని ప్రేరణార్థమున 'పు' అను ప్రత్యయము నిల్వఁగా నచటి ద్విరుక్త వకారమునకు ముందటి యనునాసికము సహజముగా లోపించుటచేత సకరకమగు "తిరుప్పు" (త్రిప్పు) శబ్దమేర్పడును. (చూ. ౨౮ III విష.). కాన 'తిరుమ్పు' లోని మకార ముచ్చారణార్థకము కాదు. కన్నడములోని 'తిరువు'-ఇరువు' (చీమ) అనునవి 'తిరుమ్పు-ఎరుమ్పు' అను ప్రాచీనరూపములలో వర్ణలోపాదికము కల్గుటచేత నేర్పడినవి. కాన వానినిబట్టి 'తిరుమ్పు-ఎరుమ్పు' శబ్దములలోని మకార ముచ్చారణార్థముచేరిన యాగమమని తలంపరాదు. మఱియు 'తిరువు-ఇరువు' అనునవి హఠాసగన్నడ రూపములు. 'తిరి' (తిరుగు) 'ఇఱుంపె' (చీమ) అనునవి పటగన్నడరూపములు.

౨౮. VIII విష:—“వెనుకఁ జెప్పిన (కాల్డు. ౧౬౭ పుట. ౪ పేరా) (చూ. ౨౭ విష. ౨౮ I విష.). రెండవ విధమగు ననునాసికాగమము:— ఇది తమిళమున భూతార్థక 'ద' ప్రత్యయమునకుఁ బూర్వమున నిల్చును. కర్ణాటాంధ్రములలో భూతార్థక 'ద = త' ప్రత్యయము కలదుగాని దానికి ముందీ యనునాసికాగమములేదు. (తమి) వాల్ దేన్ = (వాల్ + న్ + ద్ + వన్) (నివసించితిని). ప్రాచీన కర్ణాటరూపము-బాల్ దేన్ (నివసించితిని). (తమి-క్వా) = విలున్దు = (హైటామిల్-వీలున్దు) (పడిపోయి) = (కన్న)-బిన్దు, = (మలయా) వీణు. (ఇందనునాసికముతో దకారమేకీభవించినది). వ్యావహారికావమున ననునాసికాగమము తఱుచు. (గ్రాం-తమి) చెయ్ = (చేసిన) = (వ్యా-తమి) = సెయ్. (గ్రాం-తమి) పెయ్ = (పర్చించిన) = (వ్యా-తమి) పెయ్. (కాల్డు. ౧౭౨ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీన కన్నడమున 'బాల్ దేన్' అని యున్నది గాని "బాల్ దేన్" అని యుండలేదు. అట్లే 'బిన్దు' అనునది హఠాసగన్నడరూపము, పటగన్నడమున 'బిల్ దు' (పడిపోయి) అని యుండును గాని 'బిన్దు' అను రూపము లేదు. వ్యావహారిక తమిళమునందు సైతము "సెయ్-పెయ్" అని పలకరు. తక్కువ జాతులవాడుకలో 'నేళ్ళ-పేళ్ళ' అని పలుకుదురు. వీనిలో నున్న 'య' కారమును 'న్దు' అనునదియు 'ళ్ళ' అనురూపము నందెను. ఉత్తమ జాతులవారు "సెయ్-పెయ్" అనియే పలుకుదురు. వీనియందలి 'ద' ప్రత్యయ మనునాసికపూర్వకము కానట్లే "వాల్ దేన్" అనుచోటను సయితము "ద" ప్రత్యయ మనునాసికాగమపూర్వకము కాదు. అచటి నకారము భూతార్థకమగు 'ఇన్' ప్రత్యయముయొక్క ఖండము (చూడు. ౧౩౧ V విష.). మలయాళమున

‘వీణు’ అనురూపమున్నను ‘వీణ్ణు’ = (తమి-వీల్ న్దు) అనునదియే సరియైన రూపము. (చూడు ౧౫ III విష.).

౨౦. IX విష:—“వెనుకఁజెప్పిన (కాల్లు. ౧౬౭ పు. ౪ పేరా). (చూ. ౨౭-౨౮ I విష). మూడవ విధమగు ననునాసికాగమము:—ఇది ధాతువు లలో (మూలభూత శబ్దములలో) ‘ద-డ’ లకు ముందగపడుచున్నది. ఒక్కొక్కప్పుడు శకటమునకును ముందగపడును. కన్న-కణు=(దూడ). తమి-కన్తు. కన్న-మూణు. తమి-మూన్తు. ఈ మూడవిధములగు ననునాసికాగమము లును సంస్కృతమందును గన్పట్టును” (కాల్లు. ౧౭౨ పుట).

విమర్శము:—‘మూన్తు-కన్తు’ మున్నగు తమిళ శబ్దములలోని యనునాసికము శబ్దసిద్ధము. తెల్లునందును “మూడు=మూండు” అనురూపములు గలవు. అట్టి యనునాసికము కన్నడమున లోపించిన దననగును. దొరగారు ‘ద-డ’ లకు ముందటి స్థితి నుదాహరింపలేదు. అచటను గర్ణాటాంధ్రములలో ననునాసిక లోపము వెలయుచునే యున్నది. ఉదా:—తమి-ఐన్దు. తెల్లు-ఐదు. కన్న-ఐదు. తమి-ఇరణ్ణు. తెల్లు-రెండు. కన్న-ఎరడు. అవన్తు=వాన్తు=వాండు. మొ. అన్తు = (కాదు). ఇన్తు = (లేదు). చెన్తాన్ = (చనెను). నిన్తాన్ = (ఉన్నాడు). నన్తు = (మంచిది). ఇట్టి వానిలోని నకార ముచ్చారణార్థక మనుట సాహసము. వీనిలోని నకారములు సంధిజన్యములు. శబ్దావయవములు. తమి-మూన్తు. తెల్లు-మూండు. తమి-కున్తు. తెల్లు-కొండ. తమి-కన్తు. తెల్లు-కందు. తమి-ఇన్తి = (లేక.) తెల్లు-ఇండి. తదభావద్యోతక ప్రత్యయము. ముక్కిండి-వాలిండి. మొ. ఇట్టివెల్ల నుచ్చారణార్థక నకారము లనుట సరికాదు గదా. ‘అవన్తు=వాన్తు=వాండు’ ఇత్యాదులలో నకారము శబ్దసిద్ధమై యనుటకు సందియము లేదుగదా.

౨౧. విష:—“సంస్కృతభాషలో “నశ్” సమాసములం దుత్తర పద మజాది యగునపుడు నకారాగమము వచ్చుటచేత “అన్-ఇన్-ఉన్” అను రూపములు గల్గును. (కాల్లు. ౧౭౩ పుట).

“ద్రావిడభాషలలోఁ దఱచుగా నట్టి నకారాగమమునకు బదులుగా యకార వకారాగమములు వచ్చుచుండును. ద్రావిడభాషలలోఁ బరరూప సంధి యరుదు. ఆంధ్ర, కన్నడములలో మాత్రము కొంత యధికముగా నున్నది. అట్టి పరరూపసంధి జరుగనపు డాయచ్చులనడుమ యకార వకార ములలో నొకటి నిల్చును. పూర్వాచ్చు ‘అ-ఆ-ఒ-ఔ’ అనువానిలో నేదియై యున్నను ‘వ’ కారము నిల్చును. పూర్వాచ్చు ‘ఇ-ఎ-ఐ’ అనువానిలో

నేదియై యున్నను 'య' కారము నిల్చును. ఉదా:—తమి:—వర + ఇల్లై = వరవిల్లై. (రాలేదు). వటి + అల్ల = వటియల్ల (దారికాదు)."

“సంహితలో మొదటమొదట వకారాగమమే వచ్చుచుండెడిదనియు సంతకంత కుచ్చారణ స్వభావమునుబట్టి యకారాదులును వచ్చుట వాడుక కెక్కిననియుఁ జెప్పనగును. మలయాళములో వకారాగమము పోయి యకారాగమమే నిల్చియున్నదని, డా. గుండర్టుగారు చెప్పిరి. ‘అవన్-ఇవన్’ అను నటవ సర్వనామములలోను (అ + వ + న్. ఇ + వ + న్) ‘వాఁడు-వీఁడు’ అను తెనుఁగు సర్వనామములలోను ‘వ’ కారాగమమే కన్పట్టుచుండుటచేత ‘వ’ కారాగమమే ప్రాచీనమనక తీరదు. ఇట్లే ‘నకార-మకా’ రాగమములలో మకారాగమమే ప్రాచీనమై యుండవచ్చును. ‘తెలుఁగు-కన్నడము తుళు’ అనుభాషలలో ‘మ-న-య-వ’ అను నాల్గును నాగమము లగుచుండుటయు నటవ మున ‘న-వ-య’ అను మూఁడుమాత్రమే యాగమము లగుచుండుటయుఁ బ్రసిద్ధమై యున్నది. వాఙ్మయములేని ‘కు’ అను ద్రావిడభాషలో సయిత మీ యాగమ మగవడుచుండుటచేత నీ యాగమములు ద్రావిడభాషా సామాన్యములని గ్రహింపనగును. ఉదా:—‘కు’ భాష:—ఆ + ఆలు = ఆవాలు. (ఆమె). ఇవి ప్రకృతి ప్రత్యయ సంధులలో సైతము వెలయుచున్నవి. ఉదా:—తమి-పుళి + ఇల్ = పుళియిల్ (చింతపండులో). పిలా + ఇల్ = పిలావిల్ (పనస పండులో). నల్లార్థమున ‘అ’ కారము వచ్చుట ద్రావిడభాషలలో లేకుండుటచేత హిందూ జర్నానికు భాషలలోవలె ద్రావిడభాషలందు ‘అన్-ఇన్-ఉన్’ అనునవి గల్గుటకు వీలులేకపోయెను. అటవమున స్వరసంహితలో ‘వ’ కారము వచ్చుచోఁ దుళు తెల్లుభాషలందుఁ దఱుచుగా ‘న’ కారాగమము వచ్చును. తెల్లు స్వరసంహితలలోఁ గొన్నియెడల ‘న’ కారాగమమును దక్కినయెడల ‘య’ కారాగమమును నిట్లుద్వివిధముగ వచ్చుచుండును. ఉదా:—తిన్నగా + ఏఁగెను = తిన్నగా నేఁగెను. ఇట్టి నకారమునకు ద్రుతమని పేరు. ద్రుతము వచ్చుపదము ద్రుతప్రకృతికము. ద్రుతమనఁగా జరుగుట. ద్రుత మొక ప్పడు లోపించును గాన దానిపే రన్వర్థకము. ద్రుతప్రకృతికములు కాని పదములు కళలు” (కాట్టు. ౧౭౪-౧౭౫ పుటలు).

విమర్శము:—ద్రావిడభాషలలో స్వరసంహితలందు ‘న-మ’ అనునవి యుచ్చారణార్థము చేరుననుట సత్యము కాదు. ఈ విషయము ముందు విపులముగా విశదీకరింపఁబడును. తమిలమున ననునాసికాగమము చేరు ననెడి (కొన్నియెడల మకారము చేరును. అది తత్తద్వర్గీయానునాసికముగ మాఱును) కాట్టుపెల్లుగారి వ్రాత సరికాదని యీవఱకు విపులముగా విశదీకరింప

బడెను. (చూ. ౨౪ I విష. మొ. ౨౪ VIII విష. వ. ౨౭ విష. ౨౫ I విష. మొ. ౨౫ IX విష. వ.). ఇట్లే తెల్లులోని ద్రుత మనఁబడెడి 'న' కార ముచ్చాణార్థకము కాదు. అది శబ్దావయవమగు నక్షరము. అయ్యది స్వర సంహితలోనే కాక హల్ పరకత్వమందును బూర్వశబ్దాన్త్యావయవముగా నిల్చి పరహల్లుతో సంధించి సంధికార్యముల నొదవించును.

శ్లో॥ “పరుషాద్రుత ప్రకృతికా ।

త్సరళాః న్యస్తద్ద్రుతంచ బిన్దుః స్యాత్ ।

అవికారగతే తస్మి । న్నపి సరళా ఏవ స్తన్తి తే పరతః”

(చూ. ౨౪ VIII విష). ఉదాః—వచ్చెన్ + తండ్రి = వచ్చెందండ్రి-వచ్చెందండ్రి-వచ్చెన్దండ్రి. మొ. ఇట్టి సకారమును స్వరసంహితలో నుచ్చారణార్థముగఁ జేరు 'య-వ' ల వంటిదానినిగాఁ జెప్పట కేవలము సంప్రదాయ విరుద్ధము.

౨౯. I విష:—స్వరసంహితేతర స్థలములయందును బయిరీతిని వెలసి యున్న ద్రుతము సామ్యసిద్ధాంతము మూలమున (Analogy) విస్తరించినదని యీ క్రిందిరీతిని వికాసకర్తగారును వ్రాసిరి. “ఇట్లే 'య-న' లు మాత్రమేగాక యితరాక్షరమును విసంధి నాపుటకు ఆగమములుగా వచ్చుచునే యుండునట్టి యభ్యాసము సామ్యమువలనఁ జెలుఁగున (ద్రుతము) నేర్పడినదని యంగీకరింపక తప్పదు.” (ఆం. భా. వి. ౩౨౨ పుట) ఈసామ్య సిద్ధాంత మనన్యగతికస్థల విషయకమని తలంపక దానిని వేలకొలఁది స్థలములందు వెలసియున్న శబ్దసిద్ధ 'న' కారము విషయమున నుపయోగించుట యుక్తమా? వికాసకర్తగారిట్టి యభిప్రాయముతో నుండుటచేతనే ద్రుతప్రకృతిక నిర్వచనము నీ క్రిందిరీతిని స్థలాంతరములందును వ్రాసిరి. “సంధ్యభావస్థలములయందు పూర్వపరశబ్దముల సన్నికృష్టాచ్చులకు నడుమ యడాగమము (టిత్త్వఫల మెట్లు పొనఁగునో?) వచ్చి నచో నాపూర్వశబ్దములు కళలు మిగిలినవి ద్రుతప్రకృతులు.” (ఆం. భా. వి. ౩౧౭ పు). యడాగమమురాని 'చిగురుటాకు-ధీరురాలు-నట్టడవి-రాజునాజ్ఞ' మున్నగు ననేకస్థలములు గలవు: అట్టి చోటులందలి పూర్వశబ్దములు ద్రుత ప్రకృతికములని యెవ్వరును జెప్పఁజాలరు గదా.

“‘పదియేను - పదిహేను - పదునేను’ అను మూఁడురూపములలోను ‘య-హ-న’ అనునవి ప్రకృతిభావనివారణకు ఏర్పడినవనుట స్పష్టము.” (ఆం. భా. వి. ౩౨౧ పు.). “ప్రభువు + ఆజ్ఞ - విధాతృ + ఆనతి, మొదలయిన స్థలము లలో అచ్చులను నశింపకుండ నిలుపుటకు నడుమ ఆగమము రావలయును.

ఇచ్చట యడాగమము కలుగుట సుగమము కాదు. ఉకారము ఓవ్యము. వకారాగమమును ఉచ్చారణలో సౌకర్యమును గలిగింపదు. ముందొక వకారము కలదు గదా. కావున వకారాగమము గలిగినది. నిర్దేశకముగా ‘న’ కారాగమము గల్గుచుండుటయు, ఉన్నది పోవుచుండుటయు భాషలో పరిచిత మగుటచేత నద్దాని సామ్యమున నియ్యది కల్గినది.” (ఆం. భా. వి. 3-౨౦ పుట).

విమర్శము:—‘ప్రభువు + ఆజ్ఞ’ అనుచోట వకారముండుటచేత వకారాగమము రాదయ్యె ననుట సరికాదు. ‘రాజు + ఆజ్ఞ’ అనురీతిగల వకార రహిత స్థలములందు ‘వ’ కారాగమము రానేరదు గదా. ‘రాజునాజ్ఞ విధాతృనాజ్ఞ-ప్రభువునాజ్ఞ’ మున్నగు ననేక స్థలములందు వెలయుచున్న ‘న’ కార ముచ్చారణార్థము వచ్చిన యాగమము కాదు. అచ్చటి నకారము షష్ఠ్యర్థక ద్వితీయా సంబంధమైనదనుట యుక్తము. సామాసిక ద్రుతలోపము వచ్చుటచేత “షష్ఠ్యా ఉతోఽచి నుమ్ సే చ” (వ్యా-సం. ౯౬ విష) అని యిట్లు ప్రక్రియా సౌష్ఠవమునకై ‘న’ కారాగమము నాంధ్రశబ్ద చింతామణి వ్యాకరణ ఘక్కిలో విధించుచున్నను నది షష్ఠ్యర్థక ద్వితీయాసంబంధి ‘న’ కారమే యనుట భాషా తత్వశాస్త్ర పద్ధతిని యుక్తమై యుండును. ఈ విషయమున నన్నయాధర్వణ సమ్మతమగు సహజమార్గమును గ్రహింపఁజాలక “షష్ఠీభవే ద్వితీయా తుల్యా తత్పురుష సంస్థితా నామ్నా” మ్మను చింతామణిమార్గమును విడిచి యపమార్గమునఁబడిన బాలవ్యాకరణకారాదుల నుగాగమ విధానాదికము శంకాస్పదము కానేరదు. గ్రాంథికభాషా వ్యాకరణములు మహాకవ్యాదృత రూపసాధన మాత్ర ప్రవణము లగుటచేత వానిలోని విషయములను శబ్దచరిత్ర పరిశీలన విషయమునఁ బరిగణింపవలసిన యావశ్యకత లేదు. (చూ. ౨-3 విష). పయి రీతినై ‘పదునేను’ మున్నగుచోటులందు నిల్చిన నకారము సముచ్చారణార్థకమగు ‘ఉన్’ శబ్దసంబంధి యనుట యుక్తముగాని యుచ్చారణ సౌకర్యమాత్ర ప్రయోజనికమగు నకారమనుట యుక్తము కాదు. “పది + ఉన్ + వను” అనురీతి నట్టి యెడల నర్థవంతములగు పదముల నరయనగును.

తెలుఁగున స్వరసంహితలో నుచ్చారణసౌకర్యార్థము చేరునది యొక్క-యకారముమాత్రమే యనియుఁ దద్భిన్నములు పదద్వయసంధిలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థము చేరునవనుట సత్యవిదూరమనియు గ్రహింపనగును. “యశ్శ్రుతి మార్యా లఘుయం । ప్రవదన్తి ప్రాణతః పరం ప్రాణమ్” (వ్యా. సం. ౫౩-౬౭ విష.) అను చొప్పునఁ దెల్లిన సంధిలేని, స్వరసంహితలో నుచ్చారణసౌకర్యార్థము చేరున దొక్క-‘య’ కారమాత్రమేయని యెఱుంగనగును. తెల్లిన వాక్యమధ్యమున స్వరములకు సంధి జరుగుటగాని యది లేనపుడు సంహితా

యకారము నిల్చుటగాని నియతము. తమిల కన్న డాదువలెఁ దెల్లన వాక్య మధ్యమునఁ బ్రకృతిభావము సైతము లేదు. అట్లే తమిలకన్న డములందువలె స్వరసంహితలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ వకారము నిల్చుటయు సంప్రదాయముకాదు. “చతుర్థి = చ + ఉ + తి = చవుతి. రాహుత్త = ర + ఉ + తు = రవుతు” మొదలగు తద్భవములలో (వ్యా. సం. ౬౭ I విష. వై. పా. 32౬ విష.) నఖండపదములందుఁ దెల్లన స్వరసంహితలో వకారమునిల్చుట యరుదుగఁ గలదు గాని వాక్యమధ్యమున సంధి జరగని పూర్వపరస్వరముల నడుమ నుచ్చారణ సౌకర్యార్థము వకారముచేరుట (చూడు ౬౦ VI విష.) యెంతమాత్రమును లేదు. “తెలుఁగున యడాగమము మాత్రమంగీకరింపఁబడెను. క్వాచిత్కముగ వకారాగమము ఉన్నను.....” ఆం. భా. వి. 3౧౫ పుట.) అని యిట్లు వికాస కర్తగారు ‘ఆ + ఊరు = ఆ పూరు’ అను రీతిని దెల్లనందును స్వరసంహితలో వకారాగమము సయితము గలదని యభిప్రాయపడిరి. కాని ‘పూరు—వోడ’ మొదలగు వకారఘటితశబ్దము లర్వాచీనములై దెల్లన వెలసియుండుటచేత నట్టి వకారము స్వరసంహితలో విసంధి నివారణమునకు వచ్చినది కాదనియు వ్యావహారిక శబ్దసిద్ధమె యనియు గ్రహింపనగును. ఆయూరు మొదలగు యకారాగమ కలిత కవిప్రయోగములు ప్రాసాదిష్ఠలగతములై ధారాళముగ వెలసి యుండుటచే నిట్టి వ్యావహారికపదాది వకార మాంధ్ర వైయాకరణులచే నుపేక్షిత మయ్యెను. యెవఁడు—యేఱు—యేనుఁగు? మొదలగు శబ్దముల మొదట వినఁబడుచున్న యకారము సైతము ‘అతఁడెవఁడు’ మున్నగు సంధులలో నిల్వమింజేసి యదియు సహజముకాదనియె యర్వాచీన వైయాకరణులు నిరసించిరి. కాని ప్రాచీనులగు నన్నయాధర్వణు లట్టి యకారము శబ్దసిద్ధమనియు సంధి సందర్భమున నది లోపించుననియు సూత్రించిరి. “అద్యః క్రియాను భూతార్థ ద్యోతి నమాగం వినా సర్వః” (వ్యా. సం. ౫౩ విష.) “సర్వ త్రాజ్వత్ కార్యం జ్ఞేయం యస్య” అని నన్నయయు “వికృత్యాదిగతో యోత్ర । స్యా చ్చబ్ధాంతర యోగతః । ప్రాణమాత్రావశేషః స్యా । దితి శ్రీకవి సమ్మతిః” అని యధర్వణుఁడును వచించియున్నారు—“తెల్లు—యెవరు. తమి—యావర్. తెల్లు—యేనుఁగు. తమి—యానై, తెల్లు—యేఱు. తమి—యాఱు” అను రీతి నచటి యకారము ద్రావిడశబ్ద సహజమై యుండుటచేతఁ దెలుఁగు వ్యవహారమునఁ బదాది నుండెడి ‘ఎ’ కారాది విశిష్ట యకారము. సహజము కాదనుటకు నన్నయ భట్టారకుఁడు సమ్మతింపఁజాలఁ డయ్యెనని తోఁచెడిని.

౨౯. II విష:—నేటికొందఱు తెలుఁగుపండితులు సంస్కృతమందు వలెనే తెల్లనందును సంహిత వైవక్షిక మనియు, వక్త యథేష్టముగ యకారమును స్వరసంహితలో నిల్పవచ్చుననియు “నీవు ఇప్పుడు ఏమిపనికయి ఏఁగు

చున్నావు” అను రీతిని వాక్యప్రయోగము చేయవచ్చుననియు వచించుచున్నారు. “సంహితైకపదే నిత్యా | నిత్యా ధాతుపసర్గయోః | నిత్యా సమాసే వాక్యేతు | సా వివక్షా మపేక్షతే” అను సంస్కృత వైయాకరణసిద్ధాంతముచొప్పున సంస్కృతవాక్యమధ్యసంధి (సంహిత వైవక్షికము కాన) యెల్లయెడలను నైచ్చికమే యనుట సత్యమేకాని యట్టి సిద్ధాంతమును ద్రావిడపండితులు — అందును తెలుఁగుపండితులు — సమర్థింపలేదు. “న స్యా ద్వాక్యవిరామే తు | సంధ్యభావోపి దోషకృత్” (వ్యా. సం. ౧౧౭ విష.) అని యిట్లాంధ్ర వైయాకరణులు వాక్యమధ్య వినంధి సహజము కామింజేసి దుష్టమని యభిప్రాయ పడియున్నారు. ఆంధ్రమహాకవులు వాక్యమధ్యసంధిని నియతముగాఁ బ్రయోగించి యున్నారు. (చూ. వ్యా. సం. ౧౧౭ I విష.) వ్యావహారికాంధ్రమందును వాక్యమధ్య వినఁహిత సమృతము కాదు. అయినను నేటి ద్రావిడపండితులు కొందఱు వాక్యమధ్య వినంధిని విస్తరిల్లఁ జేయుచున్నారు.

౨౯. III విష:—సంధిగ్రంథకర్తగారు స్వరసంహితలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగా ‘య వ’లు నిల్చుననుట సరికాదనియు నట్టి ‘య వ’లును ననేకములు ప్రకృతిసిద్ధములును దక్కినవి సామ్యసిద్ధాంతప్రాప్తములును నయియున్నవనియు దలంచుచున్నారు. పూర్వపరస్వరములు రెండును ‘అ’ కారములైనపుడు తాలవ్యసంబంధము లేమింజేసి యచటఁ జూపట్టెడు యకారము స్వరసంహితలోని యుచ్చారణార్థక సంహితా వ్యవధాయక వర్ణ మనఁదగదనియు నట్లే “అ + అన్ = అవన్” మున్నగు చోటులందును నోష్ఠ్యసంబంధము లేమింజేసి యచటి ‘వ’ కారమును నుచ్చారణార్థక సంహితా వ్యవధాయక వర్ణమనుట సహజము కాదనియు నట్టి స్థలములందలి యకార వకారముల నీక్రిందిరీతిని సమర్థింపనగుననియు వ్రాసిరి. “సామాన్యముగా తెలుఁగున అకారాంతములైయున్న పెక్కు శబ్దము లఱవమున ఐకారాంతములై యున్నవి. తెలుఁగునందలి ‘వెల’ శబ్ద మాభాషలో ‘విలై’ అనురూపము గలదై యున్నది. ఇదియే ప్రాచీనభాషలో నొకకాలమున దీనిరూపంబై యుండవచ్చును. ఇందలి ‘ఐ’ కార మాకాలమున ‘అఱ’ అనియు ‘ఎఱ’ అనియుఁ గూడ నుచ్చరింపఁబడుచున్న ట్లూహింపవచ్చును. వలయనఁగాఁ దమిలమున నైకారాంతములై యున్నవని చెప్పఁబడుచున్న యిట్టి శబ్దములన్నియుఁ గన్నడభాషలో ‘ఎ’ కారాంతములై యున్నవి. తెలుఁగులో అకారాంతము లగుట వ్యక్తమే. ‘ఐ’ అను సంధ్యక్షర ముచ్చారణమున ‘అఱ = అయ్’ అగుట సహజమే గావున ‘విలై = విలయ్ + ఆల్ = విలయాల్ = వెలయాలు’ అనురూపమును బొందియుండును. ‘ఐ’ అనునది యిప్పుడు కొందఱఱవవా రుచ్చరించుచున్నటుల ‘ఎయ్’ గాఁ గూడ నుచ్చరింపఁబడఁదగును. కన్నడమునను తరువాతికాలపు వైయాకరణులు తెలుఁగులోవలెనే ఎకారాంతమే

శబ్దమునుకొని దానిని విడదీసినప్పుడు మిగిలిన యకారము సంధివశమున వచ్చినదని తలంచుటచేతనే వారును ఎకారాంత శబ్దములపై యడాగమమును విధించి యుందురు....కంఠ్యవివృతమగు అకారము తాలవ్య సంవృతమగు ఎకారము ('ఎ' కారము సంవృత మగుట కేవలము సశాస్త్రీయము నసంభవము. ఇట్లే సందర్భమున గ్రంథకర్త పలుసారులు వ్యవహరించెను.).....ఎకారోకారములు పూర్వమందుఁగాని పరమందుఁగాని నిల్చినపుడు తత్ స్థానీయములగు తాలవ్యో ('వ్యో'తప్ప. 'వ్యో' అనవలెను.) స్థాంతస్థవర్ణము లుచ్చారణమునకు సహాయ వర్ణములుగా వచ్చిచేరుట సహజమె కాని పూర్వపరస్వరములు రెండును అకారములైనపుడును తత్సమశబ్దములపైనిగూడ యకారము వచ్చుటకుఁ గల కారణ ముచ్చారణసౌలభ్యమే యని చెప్పవలనుపడదు. అట్టిసందర్భములలో నెల్లఁ బైని దెలుపఁబడిన విలై మొదలగు ప్రాచీనభాషలోని 'ఐ' కారాంతశబ్దముల సంధిగతరూపముల సాదృశ్యముచేతనే (Analogy) యకారము గల్గినదని తలంప వలసియున్నది.....తమిళ కన్నడములలో.....'అ+అన్' అనియుండఁగా అకారముపై యకారము వచ్చి 'అయన్' కాక వకారాగమము వచ్చి "అవన్" అయినది. ఇట్లకారముపైనెకాక ఇకారపైఁగూడ వకారమే వచ్చుట విశేషము. ఇ+అన్=ఇవన్.....కాని తమిళమునఁ గొన్నిసందర్భములలో అనఁగా 'అ+యానై' మొదలగుచోటుల వకారం బాగమంబై 'అ+వ్+యానై = అవ్యానై' మొదలగు రూపంబు లగుచుండుటంబట్టి అవన్-అవళ్-ఇవన్-ఇవళ్ మొదలగు రూపములలోని తొలిపదంబగు నిర్దేశ వాచకమూలరూపము అకార మాత్రమెకాక 'అవ్-ఇవ్' అని వకారాంతమై యుండేనేమో? యని సం దేహము కలుగక మానదు.....ఈ సర్వనామరూపములందేగాక యీ వకారాగమము కొన్ని అకారాంతశబ్దములపైఁ గూడఁ గనఁబడుచుండుట పైరూపముల సామ్య ముచేఁ (Analogy) గల్గినదని చెప్పవలసియున్నది" (సంధిగ్రంథము. ౨౮ మొ. 33-వ. పుటలలోనిది).

ఆంధ్రభాషావికాస కర్తగారు సయిత మిసంధి గ్రంథపద్ధతి నామో దించియె యున్నారు "తలై+అక్కడ=తలయ్+అక్కడ=తలయక్కడ. ఇట్లే ర్పడిన యకారమును కాలక్రమమున సంధిలోవచ్చిన యాగమమాత్రముగా గ్రహించియుండవచ్చును. ఈ 'య' కారము కాలక్రమమునఁ దక్కినయెడల కును బ్రాకి యుండవచ్చును." (ఆం. భా. వి. 3౧౬ పుట).

విమర్శము:—౨౯. IV విష:—కాని యొకస్థలమున సాదృశ్యపద్ధతి కుదిరి నంతమాత్రమున నారీతినె యంతటను సిద్ధాంతము చేయుట యుక్తముకాదు. ఈ సాదృశ్య సిద్ధాంత (Analogy) మగతిక గతియని శబ్దతత్వశాస్త్రజ్ఞులు జ్ఞప్తియం

దుంచి కొనుట యావశ్యకము. ఇతర యుక్తమార్గములచేఁ గుదురుపడని స్థలము లందుఁగదా యేదో యొకస్థలమునఁ గుదిరిన దాని సామ్యమునుబట్టి లక్ష్యములు కాని స్థలములయందును నట్టి కార్యము విస్తరించినదనెడి యగతికగతి నంగీకరింప వలయును. “సామ్యము ప్రవర్తించుటకు ఒకటిరెండు శబ్దము లేర్పడినం జాలును.” (ఆం. భా. వి. 3-౨౫) అనునిట్టి పద్ధతి ప్రామాణిక సమ్మతము కాఁజాలదు. వ్యాప్తి నిశ్చయమునకు భూయోదర్శన మత్యావశ్యకము.

మఱియు “ఆయాకాలము-ఆయడవి.” మున్నగు పరశ్శతములగు స్థలము లందలి స్వరసంహితలోని ‘య’ కారములెల్ల “విలైయాలు” వంటి తమిలపదము లను జూచి వివేకహీనముగా లోకము యకారముతో వాడఁజొచ్చెననుట యుక్తముకాదు. ఇంతియకాక తాలవ్యాదిస్థలాంతరములం దెట్లును స్వర సంహితా యకార వకారముల నంగీకరింపక తీరదు గదా. అకారద్వయ మధ్య వర్తిస్థలములందు మాత్రమె యీ యగతికగతిరూప సాదృశ్యపద్ధతి నంగీకరింప నేల? ఇంతకును ‘అ’ కారద్వయమధ్యమున ‘య’ కారము నిల్చుట యంత యపూర్వవిషయము కాదు. అ కారద్వయమధ్యగత స్వరసంహితయందె యుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ ‘య’ కార శ్రుతిగల్గుట సహజమని యీ క్రింది ప్రాకృతభాషా ప్రసిద్ధినిబట్టి విశదమగుచున్నది. “యశ్రుతిరః” (౧-3-౧౦) ప్రాయో లుగిత్యాదినా కాదీనాం లోపే యోవశిష్యతే ‘అ’ వర్ణః సః ‘అ’ వర్ణాత్పరో లఘుప్రయత్నతర యకారశ్రుతి ర్భవతి..... ఆతపః=ఆలపః=ఆయవో..... (షడ్భాషాచంద్రిక ౧౧ పుట). “యశ్రుతిరః” (౧-3-౧౦) ఆదిత్యను వర్తతే. ప్రాయోలుకగచజేత్యాదినా లుకినతి యోవశిష్యతే అవర్ణః సః అవర్ణాత్పరః లఘుప్రయత్నతర యకారశ్రుతి ర్భవతి. ఉదాః—శకటమ్=సయడం. ఆకరః=ఆయరో. ప్రకారః=ప్రయారో. ఆకాశః=ఆయాసో. నాగరం=ణాయరం. వచనమ్=వయణమ్. ఆచారః=ఆయారో. రజతమ్=రయయం. భాజనమ్=భాయణం. ప్రజాపతిః=వయావధి. (ఇచట తాలవ్య సంబంధమున్నను యకారము రాదు) కృతమ్=కయం. గదా=గయా. నయ నమ్=ణయణం. జాయా=జాయా..... (త్రివిక్రమ ప్రాకృత శబ్దానుశాసనము). యత్వ మవర్ణే=కవర్గ తృతీయయో రవర్ణే పరే యత్వం భవతి. కాకాః=కాయా. నాగాః=నాయా. పిశాచాః=పిసాయా..... (చండ ప్రాకృతలక్షణము. తృతీయ విధాన. 3౯ నూ.). ఇట్టి ప్రాకృతశబ్ద ప్రవచ మందలి ‘అ’ వర్ణద్వయమధ్యగత యకారములెల్ల ‘విలైయాలు’ సాదృశ్యము చేతనే వచ్చినవందురా? ప్రాకృతమందే కాక సంస్కృతమందును ‘అ’ వర్ణ ద్వయమధ్యమున ‘య’ కారము నిల్చుట ప్రసిద్ధమై యున్నది. “భో భగో

అఘో అపూర్వస్య యో ౭శి. (౮-౩-౧౭)=వతత్పూర్వస్య రోః యకారాదేశః స్యా దశివరే." (సి-కా. ౧౬౭ నూ.) అనుపాణిని సూత్రము చొప్పున "దేవాః + అత్ర = దేవాయత్ర" అనురీతిరూపము లనేకములు సంస్కృతమునఁ బ్రసిద్ధములై యున్నవి. మీఁదు మిక్కిలిగ నోవ్యమగు నోకారమునకంటఁ బరముగ సైతము యకారమే నిల్చును. "భోః + అచ్యుత = భోయచ్యుత." మొ.

పయినందర్భమునుబట్టి 'అ' కారద్వయమధ్య సంహితలో యకార వకారములు నిల్చుట సరికాదనుట సరికాదనియు నకార-రణమున నగతికగతి యగు సాదృశ్య సిద్ధాంతము నాశ్రయించి రూపసాధనము చేసికొనుట యపమార్గమనియు విశదమగుచున్నది. యవలును హల్లులెయైనను వానియందుఁ గల పాక్షికాను నాసిక్యరూప ధర్మవిశేషమునుబట్టి (చూ. వై. పా. ౨౧౪ విష.) లక్షింపఁదగిన స్వరతుల్యత (Semi-vowels) నాశ్రయించి వాని నర్థాచ్చులందురు. అట్లగుటంజేసి యవియే స్వరసంహితలో నెల్లయెడలను నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగా నిల్వఁదగిన వర్ణములనియు, నట్లగుటచేతనే పెక్కుభాషలలో నవి యట్టియెడల నిల్చుట ప్రసిద్ధమై యున్నదనియు గ్రహింపవలయును.

౨౯. V విష:—సంధిగ్రంథకర్త 'విలైయాలు' మున్నగు చోటులందు 'విలైయాలు' అనురీతిని 'ఐ' కారమును గొందఱు "ఎయ్" అని పల్కుట 'నాఁడును నేఁడును' గలదనియు నకార-రణమునఁ గన్నడములో 'ఎ' కారమునకుఁ బరముగా స్వరసంహితలో 'య' కారము నిల్చునని కర్ణాట వైయాకరణు లనుచితవిభాగముచేసి వచింతురనియు వ్రాయుట కేవలము సత్యవిదూరము. తొల్కాప్పియమునాటికి 'ఐ' కారమునకు 'ఎయ్' అను నుచ్చారణము లేదనియు నేఁడును బండితులు 'ఐ' అనియే పల్కుదురనియు నీవఱకు విపుల విమర్శన పూర్వకముగ వివరింపఁబడెను (చూ. ౧౮ II విష). సంధిగ్రంథకర్తగారు డా. కాట్టువెల్లుగారి యనత్యపు వ్రాత నాధారముగఁ గొని పైరీతిని వ్రాసిన వారైరి. ఐకారమునకుఁ బదాంతమున 'ఎ' అను నుచ్చారణము సామాన్యమలవాడుకలోఁ గలదని యొకప్పు డంగీకరించినను 'ఎయ్' అను నుచ్చారణ మెన్నఁడును లేదనుటకు సందేహములేదు. అట్టియెడల 'య' కారము స్వర సంహితలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థము నిల్చు వర్ణము కాదనియు శబ్దావయవ భూతమై యనియుఁ జెప్పెడి సంధిగ్రంథము పరాస్తమగుచున్నదనక తీరదు.

౩౦. VI విష:—సంధిగ్రంథకర్తగారు స్వరసంహితావ్యవధాయక 'య' కారము నంగీకరింప నక్కఱలేదనునట్లే స్వరసంహితా వ్యవధాయక వకారమును నంగీకరింప నక్కఱలేదనియు నదియు సామ్యసిద్ధాంతముననే సాధించుకొననగుననియు 'అవన్' మున్నగువానిని సాధించుటకు "అ + అన్ = అ + వ్ + అన్ =

అవన్. ఇ+వ్+అన్=ఇవన్” అను రీతిని ‘అవన్-ఇవన్’ శబ్దములను సాధించుకొనరాదనియు ‘అవ్+అన్=అవన్. ఇవ్+అన్=ఇవన్’ అను రీతిని వానిని సాధించుకొనుట యుక్తమనియు ‘అ - ఇ’ అను నిర్దేశసర్వనామములకు ‘అవ్ - ఇవ్’ అను రూపాంతరములుగలవని ‘అవ్యానై’ = (ఆ యేనుఁగు) మున్నగు ప్రసిద్ధరూపములనుబట్టి యంగీకరింపకతీరదనియు ౨౯ III విషయమున వ్రాసియున్నారు. ‘అవ్-ఇవ్’ అను రూపాంతరముల సంగీకరింపనిచో ‘అ+యానై’ = (ఆ యేనుఁగు) అనుచో ‘అయ్యానై’ అను సనిష్టరూపము సిద్ధింపవలసి వచ్చునని వారి యాశము.

ఇట్టి వివాదస్థమగు ‘అవ్యానై’ అనుదానివంటి రూపముల సాధించునపుడు తప్ప నింకఁ దమిట ప్రపంచమున నెచ్చటను ‘అవ్ - ఇవ్’ అను సర్వనామ ప్రకృతుల - స్థితిలేదు. కావున ‘అవ్యానై’ అను దానివంటి రూపముల సాధనమునకై ‘అవ్ - ఇవ్’ అను సర్వనామ ప్రకృతులను గల్పింపరాదు. అట్టివాని నీ క్రిందిరీతిని సాధించుకొననగును — “యలో ద్విధాఽరో నిరను । నాసిక స్సానునాసికః । ” అను (ముగ్ధబోధవ్యా. హల్ సంతి ౪౦ సూ.) వైయాకరణసిద్ధాంతముచొప్పున (చూడు. వైయాకరణ పారిజాతము ౨౧౪ విష.) ‘యవ’లు హల్లులే యైనను వానియందుఁగల పాక్షికానునాసిక్యరూప ధర్మవిశేషమునుబట్టి (చూడు. - ‘నై. పా.’ ౨౧౪ విష.) లక్షింపఁదగిన స్వరతుల్యత నాశ్రయించి (Semi-vowels) తమిటమున విశేష విధిగ నవి నిర్దేశక సర్వనామములకుఁ బరమగునపుడు స్వరములు పరమగునప్పటివలెనె స్వరసంహితా వ్యవధాయకవర్ణమగు ‘వ’కారము వచ్చునని గ్రహింపవలయును. ఈ విషయమునె తొల్కా ప్రియ రీ క్రిందిరీతిని సూత్రించిరి. ఈ పద్ధతిచొప్పున “అ+యానై = అ+వ్+యానై = అవ్యానై = (ఆ యేనుఁగు)” మున్నగురూపములు సిద్ధించునగాన నట్టివానికై ‘అవ్ - ఇవ్’ అను సమ్రతచర సర్వనామప్రకృతులను గల్పించుకొన నక్కఱలేదు.

“యవమున్ వరినె.....” (తొల్కా. ౨౦౭ సూ.) = నిర్దేశ సర్వనామమగు ‘అ’ శబ్దమునకు యవలు పరమగునపుడు వాని నడుమ ‘వ’ కారము నిల్చును. ఉదా:—అ+యానై = అవ్యానై = (ఆ యేనుఁగు). అ+వలై = అవ్వలై = (ఆ రంధ్రము. లేదా-ఆ గాఢలు). “చుట్టిన్ ఇయత్తై.....” (తొల్కా. ౨౩౯ సూ.) ‘ఇ’ అను నిర్దేశసర్వనామమునకు ‘అ’ అను సర్వనామ శబ్దమునకు వచ్చు కార్యములు సంభవించును. ఉదా:—ఇ+యానై = ఇవ్యానై = (ఈ యేనుఁగు). ఇ+వట్టు = ఇవ్వట్టు = (ఈయాటవస్తువు).

ఇట్లుగుటంజేసి ‘అవన్ - ఇవన్’ మున్నగు స్థలములందు సాధారణమగు సంహితా వ్యవధాయక ‘వ’కార మీక్రిందిచొప్పున నిల్చునని యెన్ననగును.

“ఉయిర్ మున్ వరినుమ్.....” (తొల్కా. ౨౦౮ నూ.) = నిర్దేశనర్వనామమగు ‘అ’ శబ్దమున కచ్చు పరమగునపుడు వానినడుమ ‘వ’ కారము నిలుచును. అను చొప్పున “అ+వ్+అన్” అనుచో ‘అవన్’ అను రూపము సిద్ధించును. అశబ్దకార్యములె ‘ఇ’ శబ్దమున కగును గాన (తొల్కా. ౨౩౯ నూ.) “ఇ+అన్ = ఇ+వ్+అన్ = ఇవన్” అను రూపమును సిద్ధించును. ‘అన్’ అనునది పదము కామింజేసి యచటి వకారమునకు ద్విత్వము కల్గలేదు. (‘అవ్’ మున్నగు ప్రకృతుల సంగీకరించువారి పక్షమునందును ప్రాప్తైకాక్షరపూర్వకహల్లుగు ‘వ’ కారము ద్విత్వము నందవలసినదేకదా) పయిరీతినె ప్రయోగప్రసిద్ధిచొప్పుననె “అ+వ్+అన్ = అవన్. ఇ+వ్+అన్ = ఇవన్” అను సమాశపదస్థలములందు ‘వ’ కారాగమము నిత్యమని యెఱుంగునది. తమిళమునందలి స్వరసంహితా వ్యవధాయకవర్ణము నిత్యముకామింజేసి పైరీతిని బ్రయోగమునుబట్టి నిత్యత సూత్రింపఁబడెనని తాత్పర్యము.

౨౯. VII. విష:—“ఎల్లామొటికుమ్.....” (తొల్కా. ౧౪౧ నూ.) = అజంతపదముల కచ్చుపరమగునపుడు వానినడుమ నొకహల్లు నిలువ వచ్చును. అట్లు నిల్చిన హల్లును “ఉడమ్పడుమెయ్” (రెండచ్చులజేర్చు హల్లు.) అని వ్యవహరింతురు. ఇట్లునుటచేతనె వినంహితగ ననఁగా వానినడుమ నేహల్లును నిలువక ప్రకృతిభావముగలుగుటయుఁ దమిళమున విరుద్ధముకాదు. యవలలో నొకటియే స్వరసంహితలో నిల్చుననువిషయమునం దేది యెపుడువచ్చునో యను విషయము మున్నగునవి తొల్కాప్పియమునఁ జెప్పఁబడలేదు. నన్నూలునఁ గలవు. “ఇ ఈ ఐ వ టి.....” (నన్నూలు. ౧౬౨ నూ.) మొ. చే+అడి = చేవడి (ఎఱ్ఱనికాలు) ఏవ యివళొరుత్తి = (ఏవ ఇది యొకరై) మున్నగురీతిని ‘ఏ’ కారమునకుఁ దర్వాతఁ గొన్నియెడల ‘వ’ కారమును గొన్నిట ‘య’ కార మును నిల్చుట మున్నగు విశేషములును నన్నూలునఁ గలవు.

౩౦. VIII విష:—ప్రాచీన కర్ణాటమున స్వరసంహితలో నిల్చు ‘య-వ’ల వివరణము నాగవర్తాదులచేఁ జూపఁబడెను. “ఆ దివర్ణైకారేభ్యో యః” (కర్ణా. భూష. ౨౨ నూ.) “ఆకారము ‘ఇ’ వర్ణము ‘ఏ’ వర్ణము” అనునవి తుదిని గల శబ్దముల కచ్చు పరమగునపుడు ‘య’ కార మచట సంహితావ్యవధాయక ముగా నిల్చును. ఉదా:—ఆ+ఎడె = ఆయెడె(ఆచోటు). శ్రీ+బడయం = శ్రీయొడయం. (శ్రీపతి). సలె+ఇర్పర్ = సలెయిర్పర్ (బాగుగనున్నారు).

“అకారా చ్చావధారణే ఎ” (కర్ణా. భూష. ౨౩ నూ.) = అవధారకార్థక మగు ‘ఎ’ అనునది పరమగునపుడు ప్రాస్వాకారమునకుఁ బరమందును యకారమె

సంహితా వ్యవధాయకముగ నిల్చును. ఉదా:—ఆతన+ఎ=ఆతనయె. (ఆతని యొక్కయే).

“వో వృవర్ణాభ్యామ్” (కర్ణా. భూష. ౨౪ సూ.) ఉవర్ణ ఋవర్ణముల కచ్చు పరమగునపుడు ‘వ’ కారము సంహితా వ్యవధాయకముగ నిల్చును. ఉదా:—విధు+ఇల్లద+ఇరుళ్=విధు విల్ల దిరుళ్=(చంద్రుడు లేని రాత్రి). పూ+ఇల్లద=పూవిల్లద (పూవులేనట్టి). పితృ+ఇవం=పితృవివం (పీడు తండ్రి). మొ. తక్కినయెడలఁ గొన్నిటఁ బరమాపసంధియుఁ గొన్నిటఁ బ్రకృతిభావమును నగును. ఐకారమునకుఁ బరముగ యకారమును “ఓ-ఔ”లకుఁ బరముగ వకారమును నిల్పుట మున్నగునవి క్వాచిత్యములగు విశేషవిధు లిందును గలవు.

౨౯. IX విష:—౨౯ విషయమునందలి కాల్టువెల్లుగారి యితరవిషయముల వివరణ మిచట విమర్శింపఁ బడుచున్నది:—

‘అ+వ+న్=అవన్’ అనురీతిని దొరగారు ఛేదము చేయుట సరికాదు. “అ+అన్=అ+వ్+అన్=అవన్” అనురీతిని ఛేదముచేయవలయును. “అణ్ణె.....” (తొల్కా. ౬౪౭ సూ.)=.....ఆదిని నిర్దేశనర్హనామశబ్దమును (అ-ఇ-ఉ) దుదిని ‘ఆన్-అళ్’ ప్రత్యయములును గల శబ్దములు.....మహాన్త హతీవాచకములు.” అనుచొప్పున ‘అవన్’ మున్నగువాని తుదిది ‘అన్’ ప్రత్యయము కాన-‘అవన్’ మున్నగువానిలో నుచ్చారణార్థము చేరినది వకార రూప హల్లుగాని ‘అ’కారసహిత వకారము కాదు.

‘అవన్=వాడు’ మున్నగు వానిలో ‘వ’ కారాగమము కస్పట్టుచుండుటచేత ‘య-వ’ లలో వకారము సంహితా ప్రాథమికాగమమని దొరగారు వ్రాసిరి. కాని యకారాగమము సంస్కృత ప్రాకృతములందును బ్రసిద్ధమై యుండుటచేత (౨౯ IV విష. చూ.) నట్లు చెప్పుట సరికాదు. మకారాగమము ప్రాచీనమనుటయు సరికాదు. (చూడు. ౨౧ XIV విష.) డా. గుండర్టు దొరగారట్లు చెప్పిరనుచు గాల్టువెల్లుగారు వ్రాసిరె కాని మలయాళమున ‘వ’ కారాగమము నశింపలేదు. తమిళమున వకారాగమము వచ్చుచోటులలోఁ గొన్నిట యకారాగమము వచ్చుట మాత్రము నిజము. ఉదా:—తమి-వల్ల+ఇడమ్=వల్లవిడమ్ (బలమైనచోటు) మలయాళ-వల్లయిడమ్, (ఇతరమైనచోటు). మలయాళమున ‘వ’ కారాగమము వచ్చుచోటులు పెక్కుగలవు. ఉదా:—తిరు+ఓణమ్=తిరువోణమ్ (శ్రీమంతమగు శ్రవణనక్షత్రము) పూ+అమ్బు=పూవమ్బు=(పుష్పబాణము). తడ+ఉన్ను=తడవున్ను (తడవుచున్నాడు). అ+ఇడమ్=అవిడమ్ (ఆచోటు). ఇ+ఇడమ్=ఇవిడమ్. (ఈచోటు). చొల్లార్+అయోధ్య=చొల్లార్+అయోధ్య (పేరెక్కినయయోధ్య).

‘చొల్లార్-న్నయయోధ్య’ అను యకారాగమ ఘటితరూపమును నవ్యముగా వచ్చినది. మలయాళమున స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణముల నుపేక్షించి ప్రకృతిభావముగ వ్రాయుటయుఁ గలదు.

య-వలు పదముల సంధులలోనే కాక ప్రకృతి ప్రత్యయ సంధులందును దమిలుమున నగపడుచున్నవనుటకు దొరగారు “పుళియిల్ (చింతపండులో) పిలావిల్ (పనసపండులో)” అని యుదాహరించుట సరికాదు. ‘చింతచెట్టులో - పనసచెట్టులో’ అనవలెను. తమిలుమున ‘పలావిల్’ అని యుండును. ‘పిలావిల్’ అనునది మలయాళపదము. మలయాళమున నిది ‘ప్లావిల్’ అనియు నున్నది.

సంస్కృతాదులలో నశ్ సమాసమం దుత్తరపద మజాదియయినచో ‘స’ కారాగమము వచ్చి పూర్వపదము ‘అన్-ఇన్-ఉన్’ అనురూపముల నందుననియు ద్రావిడభాషలలో నశ్శర్థమున ‘అ’ కారము నిల్చుట లేమింజేసి యింఁడో జర్తానికు భాషలలోవలె ద్రావిడభాషలందు ‘అన్-ఇన్-ఉన్’ అనునవి యేర్పడ వీలులేదయ్యెననియు డా. కాల్డ్వెల్లుగారు ౨౯ విషయమునందె వ్రాసిరి. ఈ వ్రాతయు సరికాదు. సంస్కృత నశ్ సమాసమున వచ్చు ‘స’ కారము స్వరసంహితలో నుచ్చారణార్థము వచ్చెడి ‘య-వ’ ల వంటి యాగమముకాదు. అది నశ్ సమాసములోని ‘స’ శబ్దపురూపమే. ‘స+ఏక’ అనుచో నకారముచోట ‘అ’ కారము నిల్వఁగా నచటి స్వరసంహితలో నుచ్చారణ సౌకర్యమునకయి నకారాగమము వచ్చెననుట కేవలము నసత్యము. ‘స=న్+అ’ అనుభేదము చొప్పున సమాసములో ‘స’ శబ్దముచోట హల్ పరకత్వమున ‘అ’ కారము నిల్చి వ్యంజన నకారము లోపించును. ఉదా:- స+బ్రాహ్మణ=అబ్రాహ్మణ (బ్రాహ్మణుడు కానివాడు). స్వరపరకత్వము న వ్యత్యయ పరిణామముచేత ‘స’ శబ్దాపరావతారమే యగు ‘అన్’ శబ్దము నిల్చును. స+ఏక=న్+అ+ఏక=అ+న్+ఏక=అనేక (ఒకటికానిది= పెక్కు) అనురీతిని రూపసిద్ధి గల్గును. నకుల-నక్షత్ర-నాకాదులగు కొన్ని శబ్దములలో ‘స’ శబ్దమే నిల్చిపోవును. ‘అక్షత్ర’ మున్నగు ననిష్టరూపములు గల్గనేరవు.

మఱియు ద్రావిడభాషలలో నిషేధార్థమున ‘స’ శబ్దమునకు మాఱుగ ‘అ’ శబ్దము నిల్చుటలేదని చెప్పుటయు సరికాదు. తమిలుమున ‘ఆ’ శబ్దమును నాంధ్రకన్నడములలో ‘అ’ శబ్దమును ధాతుప్రయత్యయముల నడుమ నిల్చుట ప్రసిద్ధమై యున్నది. కన్నడములోని ‘అ’ శబ్దము పరస్థిత ప్రత్యయాదిగత స్వర పరరూపసంధిచే లోపించి చూపట్టకున్నదని తోచుచున్నది. లేదా కన్నడములోని క్రియాప్రత్యయముల (అమ్-అర్-మొ) మొదటి ‘అ’ కార

మును వ్యతిరేకార్థకముగా నెంచి పరిశిష్ట ప్రత్యయభాగములనె పురుషబోధకములనుగా నెన్నినను త్తుతిలేదు. సంస్కృతమున నిషేధార్థకములగు 'న-నా' అను రెండు శబ్దములును గలవు. అందుఁ దమిలములోని 'అ' శబ్దము సంస్కృత 'నా' శబ్దసంబంధి యనియు నాంధ్రకన్నడములలోని 'అ' శబ్దము సంస్కృత 'న' శబ్దసంబంధియనియు దలంచుట యుక్తము. (చూ. ౧౨౬ I మొ. V విష.).

“న. అవ్య. (నహ-బన్ధనే. డ) నిషేధే.....” (శబ్దస్తో).

“నా. అవ్య. (నహ. డా) నిషేధే.....” (శబ్దస్తో).

సంస్కృతమున వ్యతిరేకార్థక 'న' శబ్దము సుబంతములతోనె సమసించును. తిజంతములతో వ్యస్తముగా నిల్చి యన్వయించును. ద్రావిడభాషలలో వ్యతిరేకార్థకములగు నీ 'అ-ఆ' శబ్దములు ధాతువులకును దిజ్జులకును నడుమ నిల్చును. ద్రావిడభాషలలో వీనికి సుబంతములతో సంబంధము లేదు. సుబంతములతో “అల్ల-ఇల్ల” మున్నగువానికి మాత్రమె సహ ప్రయోగము వ్యతిరేకార్థమున సంప్రదాయసిద్ధమై యున్నది. కాని ద్రావిడ వైయాకరణులు పయిరీతి నుపదేశింపలేదు. డా. కాల్డువెల్లుగారు మున్నగువారు సంస్కృతసంబంధమును “అగ్గబుయ్య” గా నెడఁబెట్టుచుందురు.

తొల్కాప్పియమున వ్యతిరేకరూపసాధనమే లేదు. ఆంధ్రవైయాకరణులు “వ్యతిరేకాదా భావిని చాత్ స్యా” త్తని యిట్లు ధాతువులతుదిని వ్యతిరేకార్థక రూపములలో 'అ' శబ్దము నిల్చుననిమాత్ర ముపదేశించిరి. అది 'న' శబ్దవైకృత రూపమని యెవ్వరును వచింపలేదు. వెనుకవ్రాసినరీతి నీ వ్యతిరేకార్థ ద్యోతక మనఁదగు 'అ' అనునది కన్నడమునఁ దిజ్జుల సంధిలో లోపించుటచేతను గ్రి (చూ. ౧౨౬ I విష.) యా ప్రత్యయములు 'అ' కారాదులుగ నుపదేశింపఁబడుటచేతను వ్యతిరేకార్థమున ధాతువులతుదిని 'వికరణ' మేదియు నిల్వదని సైతము వచింపఁబడెను. “ద - దవ - వకారా స్తా భూతవతీ, వర్తమానా, భవిష్యన్త్యః” (కర్ణా. భూష. ౧౯౬ సూ.) ‘నైవం నఇధే’ (కర్ణా. భూష. ౧౯౭ సూ.)=భూతార్థమున 'ద' అనునదియు, వర్తమానార్థమున 'దవ' అనునదియు భావిని వ కారాదులును నిల్చును. వ్యతిరేకార్థమున నిల్లేదియు నిలుచుట లేదు.

ఉదా:—కన్న, భూత - తాం మాడిదం = (తాను జేసెను) వర్త:—తాం మాడిదవం = (తాను జేయుచున్నాఁడు) భవిష్యత్ - తాం మాడువం (తాను జేయఁగలఁడు. చేయును) వ్యతిరేక:—తాం మాడం=(తాను చేయఁడు) మాడర్ = (చేయరు) మాడదు=(చేయదు). తమి - చెయ్యాన్=(చేయఁడు) చెయ్యార్ (చేయరు). చెయ్యాదు (చేయదు) చెయ్యా=(చేయవు) మొ. తెల్లు—చేయఁడు—

చేయరు. చేయదు - చేయవు - మొ. తమిళములో వకారాగమును వచ్చు చోటఁ దెల్లున 'న' కారము నిల్చునని దొరగారు వ్రాయుటయు సరికాదు. దొరగారట్టి యుదాహృతుల నియ్యలేదు. అట్టి యుదాహృతులును లేవు. స్వరపరకత్వమున ద్రుతప్రకృతికముల తుదిని ద్రుత 'న' కారము తెల్లున నిల్చును. కళలతుదిని 'య' కారము నిల్చును.

ద్రుత మనఁగా జరుగుట యని దొరగా రర్థము వ్రాసిరి. అదియు సరికాదు. ద్రుతమనఁగా ద్రుతినందు నది=ఒల్లనియెడల లోపించునది (చూ. వ్యా. సం. ౪౨ II విష.).

30. విష:—“ద్రుతరూపములయిన 'ని - ను'లపై నున్న 'క చ ట త ప'లు తెల్లున 'గ జ డ ద బ' లగును. ద్రుతమున (నకారపు పొల్లునకు) కే హల్లుపర మయినను దానిచో 'ని-ను' లు వికల్పము గానిల్చును. హల్పరకత్వమున ద్రుతముచోట బిందువు సైతము నిల్చును. కొన్ని సంహితలలో నుచ్చారణ సౌకర్యమునకయి యఱవమున వకారము నిల్వఁదగిన చోటులందుఁ దెలుఁగున 'మ' కారాగమును సయితము వచ్చును” (కాల్దు. ౧2౫ పుట).

విమర్శము:—అఱవమున వకారము స్వరసంహితలో నిల్చును, అట్టిచోటఁ దెల్లున 'న' కారముగాని మకారముగాని నిల్చుట కేవలము నసంభవము. కావుననే దొరగా రట్టి యుదాహృతుల నియ్యలేదు. ఈ విషయము పైని వ్రాయఁబడియె యున్నది. కాల్దువెల్లుగారి యీ ప్రపంగమే ద్రుత 'న' కారము స్వరసంహితలోని 'య వల వంటిది కాదని విశదపఱచుచున్నది. స్వర సంహితలోనేకాక హల్పరకత్వమందును నిల్చు 'న' కారము శబ్దావళియే యగునుగాని స్వరసంహితావ్యవధానమునకై చేరినది కాదనుటలో సందియ మేమున్నది?

31. విష:—“సంహితలో వచ్చు 'న - య' ల కన్న 'మ' కారము ప్రాచీనతరమని యీవఱకుఁ జెప్పి యున్నాను. (ఇది ఖండింపఁబడెను. చూడు. ౨౧ XIV విష.). ప్రాచీన కన్నడమునఁ గొన్ని నామముల ద్వితీయైకవచనము నందలి ప్రకృతిప్రత్యయ స్వరసంహితలో నకార వకారములు నిల్వక 'మ' కారము నిల్చుట యగపడుచున్నది. ఉదా:—గురు - ద్వితీ - 'గురువమ్' అనుటకు మాఱుగా 'గురుమమ్' అనియు నుండవచ్చును. తుళుభాషలోఁ బ్రాచీన 'వ' కారము 'మ' కారముగాను 'మ్మే' అనునదిగాను మాఱును. ఉదా:—తుళు - మేర్ = ఇమర్ = తమి - ఇవర్ (వీరు). తుళు - ఇమ్మే = తమి - ఇవన్ (వీడు) తుళు - ఆమే = తమి - అవన్. (వాడు). ఇతర ద్రావిడ భాషలలోని వకారరూపములను బట్టి చూడఁగాఁ దుళులోని మకారరూపము

నవ్యమని తోచుచున్నది. గ్రామ్యాటవములో మకారముగల కొన్నిచోట్ల గ్రాంథికాటవమునందును శిష్టవ్యవహారమందును వకారమే కన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—గ్రామ్య - ఎన్నమో. గ్రాంథిక - ఎన్నవో (ఎన్న + ఓ) = (తెల్లు - ఏమో)" (కాల్లు. ౧౭౬ పుట).

విమర్శము:—కన్నడమున. 'గురు + అమ్ = గురువమ్' అనుచోట 'గురు మమ్' అనియుఁ గలదనుట సరికాదు. పట గన్నడమందులేదు సరేకదా తుదికి హాసగ్రన్నడమందు సైత మట్టి సంహితా 'మ' కార ఘటితరూపము లేదు. "వోవృ వర్ణాభ్యామ్" (కర్ణా. భూష. ౨౪ సూ.) అను సూత్రము చొప్పున నచటి స్వరసంహితలో వకారాగమము మాత్రమే కల్గును. "గురు + అమ్ = గురువమ్" (గురువును) అని మాత్రమే యగును. 'మ న' లలో మకారము ప్రాచీన తర మనరాదని యీవఱకే విశదీకరింపఁబడెను. (—౨౧ XIV విష. చూ).

3-౨. I విష:—“సంస్కృతమునఁ బ్రకృతిప్రత్యయసంధిలో వైదిక భాషలో యకారము వచ్చుచోట తాకికసంస్కృతమున 'న' కారము వచ్చును. తెల్లున వచ్చు 'మ-న-య' అనునాగమములలో మకారాగమము ప్రాచీనతమ మని తోచెడిని. తెనుఁగులో 'న' కార-య' కారములు వచ్చు చోటులందుఁ దమిళమున 'వ' కార-య' కారాగమములు వచ్చునని యీవఱకు వ్రాసియె యున్నాను. అటవమునసైతము 'వ' కారమువచ్చుటకు మాఱుగాఁ గ్రియా పదములం దనేకస్థలములలో 'న' కారమువచ్చుట కలదు. తచ్చబై మహాత్మ్యథమా బహువచనము 'అవై' అని యుండుటచేతఁ బ్రథమ పురుష బహు వచన క్రియల తుదిని 'అవై' (అవ) అని నిలువవలసియుండఁగా 'అన' అనునది నిలుచుచున్నది. ఉదా:—ఇరుక్కిన్దన (ఉన్నవి). కాఁబట్టి 'అవన్ (వాఁడు) అవర్ (వారు)' అనుసర్వనామములు వకారముతోనున్నను బురుష బోధక క్రియాప్రత్యయములలో 'అనన్-అనర్' అని యిట్లు 'న' కారముతోనె గ్రాంథికాటవమున నున్నవి. ఉదా:—ఇరున్దనన్=(ఉండెను) 'ఇరున్దనన్' అని యుండ వలయునుగదా. అమహదర్థకములగు (విధేయవిశేషణ) క్రియల బహువచన ములయందుసైతము 'న' కారముకొన్నియెడల నగపడుచున్నది. ఉదా:—పొరుళన (నిజమైన వస్తువులు) = 'పొరుళవై.' యనియుండవలయునుగదా. 'వరున=(రాఁగలవి) = వరువవై' అనియుండవలసినదిగదా. అటవక్రియల భూతార్థకరూపములందును భూతార్థకవిశేషణ రూపములందును 'న' కారమే యగపడుచున్నది. ఉదా:—కాట్టినేన్=(చూపితిని). కాట్టిన=(చూపినట్టి). వీనిలో 'కాట్టి' అనుదానిపైని 'ఏన్-అ' అనునవి చేరునపుడు సంహితలో 'న'

కారమే వచ్చెను. ‘కాట్టిన’ అనుదానికి ‘కాట్టియ’ అనురూపాంతరము వెలయు చుండుటచేత వీనిలోని ‘న’ కారము సంహితలో వచ్చినయాగమమే యని చెప్ప నగును.” (కాట్టు. ౧౭౬-౧౭౭ పుట.) (కాట్టువెల్లుగారి గ్రంథమున 3-౨ I 3-౨ II’ అను రెండువిషయములును నొక్క-పేరాగా వ్రాయఁబడెను. (చూడు. కాట్టు. ౧౭౭ పుట. మూఁడవ యెడిషను.) అట్లయినను విషయభేద మునుబట్టి దానిని 3-౨ I 3-౨ II’ అను రెండు విషయములుగాఁ జేసితిని. వీని విమర్శములలో 3-౨ IV, V, VI, VII విషయములు 3-౨ I’ విషయ మునకు విమర్శములనియు 3-౨ VIII, IX’ విషయములు 3-౨ II విషయ మునకు విమర్శమనియు గ్రహింపవలెను).

3-౨. II విష:—“ఇట్లు సంహితలో నకారాగమము వచ్చుట సంఖ్యా వాచకములలోనైతము గలదు. తమిటమున ‘పది’ అనుదానికి మాఱుగా ‘పత్తు’ అనివాడఁబడును. ఏకాదినంఖ్యావాచకములు పరమగునట్టి సమాస మున నిది ‘పది’ అనియేయుండును. వింశత్యాద్యర్థక పదములకుఁ బరముగ నిల్చు ‘పది’ శబ్దముచోట ‘పదు’ అనురూపము నిల్చును. దీనికజాది సంఖ్యా వాచకము పరమగునట్టి సంహితలో ‘న’ కారాగమము ప్రాచీనాఱవమునందును ‘న’ కారాగమము నవీనాఱవమునందును వచ్చును. ఉదా:—

అఱవము	తెలుఁగు
పదినైస్తు	— పదిహేను.
పదినాఱు	— పదిహారు=పదహారు.
పదినేఱు	— పదిహేడు.

అఱవమున ‘పదినమ్మాస్తు’ (పదుమూఁడు) అనుదానిలో నచ్చుపరమందు లేనపుడును ‘న’ కారము గన్పట్టుచున్నది. తెల్లు—పదుమూడు-కన్న-హది మూరు. ఇట్లుండుటచేత నఱవమునందలి ‘న’కార మూర్ధ్వాధస్సంఖ్యావాచక ముల సామ్యమున (Analogy) సంభవించి యుండును. డా. గుండర్టుగారు పది శబ్దపు విభక్తిరూపము ‘పదిన’ శబ్దమనియు నక్కారణమునఁ బై సమాసములలోని నకార మాగమము కాదనియుఁ బయికారణముచేతనే “తమి-పదినమ్మాస్తు. మలయా-పదినమ్మాన్న. తమి-ఒమ్బడిన్-ఆయిరమ్ (తొమ్మిదివేలు) ఎణ్ బదిన్కోడి (ఎనుబదికోట్లు)” అనుశబ్దములలో సయితము ‘న’ కారము కన్పట్టు చున్నదనియుఁ జెప్పిరి. కాని తెల్లులోని సంఖ్యావాచకముల సమాసములలోని హకారము విభక్తిరూపమనుటకు (పదిహేను-మొ.) వీలుపడనందున నట్టియఱవ సమాసములలోని ‘న’ కారము విభక్తిరూపము కాదనుట యుక్తము. విభక్తు లలో ‘న’ కారరూపములేని ‘తుళు-కూర్గు’ భాషలలోనైతము ‘న’ కారము

కన్నట్టుచుండుటచేత నటవమునందలి 'న' కారము సయితము విభక్తిరూపము కాదనఁదగును. ఉదా:—కూర్గ-పదునన్ జె (పదునేను) పదునారు (పదునాఱు) పదునేళు (పదునేడు) తుళు-పద్మోర్మ్మ (పందొమ్మిది)" (కాట్టు. ౧౭౭-౧౭౮ పు).

3-౨. III విష:—పయి కాట్టువెల్లుగారి యాశయముల నామోదించి 'ఆం. భా. వి.' కర్తగారు స్వీకరించిరి. "సంఖ్యావాచకములలో 'పదియేను = పదిహేను = పదునేను' అనుమూఁడు రూపములలోను 'య-హ-న' అనునవి ప్రకృతిభావ నివారణకు ఏర్పడినవనుట స్పష్టము. అరవమునఁ బ్రామాణిక భాషలో 'కాట్టి+న్+అ' (కాట్టిన) 'కాట్టి+య్+అ' (కాట్టియ) అను రెండు రూపములును వాడుకలో నున్నవి. ఇక్కడి 'న' కారము ప్రకృతిభావ నివారణ కొఱ కేర్పడినదే యనుట నిస్సంశయము. ఇట్లే అరవమునందలి అమహద్భవము వచనమున 'ఇరుక్కి-న్టన (ఉన్నవి) ఇరుక్కి-న్ట+ (న్)+అ' అని (ఇది పొరపాటు— 'ఇరుక్కి-న్ట+అన్+అ' అని ఛేదము) నకారము సంధినాపుటకు వచ్చినది. న్యాయముగా 'అవ-అవై' అను శబ్దములలో నున్న 'వ్' కారము సంధినాపు టకు వచ్చి యుండవలెను. (C. G. D. ౧౭౭ పు.)" (ఆం. భా. వి. 3-౨౧ పుట).

3-౨. IV విష. విమర్శము:—వైదిక తొకిక సంస్కృతములలోని స్వర సంహితలలో 'య-న' లు గలవని చెప్పిరేకాని (చూ. 3-౨ I విష.) యందు లకు దొరగా రుదాహృతుల నియ్యలేదు. తెల్లులోని 'య-న-మ' అను సంహితా వ్యవధాయక వర్ణములలో మకారము ప్రాచీనమనుటయుఁ దెలుఁ గున, 'య న' లు వచ్చుచోఁ దమిలమున వకారము వచ్చుననుటయు సరికాదని యీవఱకె వ్రాయఁబడెను (30-3౧-విష. చూ.) స్వరసంహితలో మకారము నిల్చుటకును దొరగా రుదాహృతి నియ్యలేదు. అట్టి యుదాహృతియు లభింప నేరదు. అటవక్రియల స్వరసంహితలో వకారము రావలసినచోట నకారము నిల్చుననుచు దొరగారు చూపిన యుదాహృతులు (చూ. 3-౨ I విష) సరియై యుండలేదు. "ఇరుక్కి-న్ట+అవ = (అవై) = ఇరుక్కి-న్టవ" ('అ+అన్ = అ+ వ్+అన్ = అవన్' (వాఁడు) అనునట్లే 'అ+ఐ = అ+వ్+ఐ = అవై' అని యగునని తాత్పర్యము) అని యుండవలసి యుండగా 'ఇరుక్కి-న్టన' (ఉన్నవి) అని సిద్ధించెను గాన వకారాగమముచోట నకారాగమము వచ్చెనని యిట్లు డా. కాట్టువెల్లుగా రయథార్థవిభాగము చేసిరి. 'అవై' (అవి) = (మలయా-అవ) అను నమహద్భవనామము 'అవ' అనురూపముతోఁ గ్రియల తుదిని నిల్చునని దొరగా రనుకొనుట పొరపాటు. 'అవై = అవ్' (అవి) అను రెండును దమిల మునఁ దచ్చబ్రామహద్భవమువచనరూపములు. వాని సంక్షేపరూపమగు 'అ' అనునది ప్రథమపురుషమందలి యమహద్భవమువచన ప్రత్యయమని గ్రహింప

వలయును. 'అ-అ-వ.....' (తొల్కా. 200 సూ.) = 'అ-అ-వ' అనునవి తుదినిగల క్రియ లమహాత్మ్య భమపురుష బహువచనరూపములు. 'అ' అనునది వ్యతిరేకార్థకము. 'వ' అనునది భవిష్యదర్థకము. కాన "ఇరు+కు+ఇన్టు+(అన) అన్+అ=ఇరుక్కి-న్టున=(ఉన్నవి)" అను ప్రక్రియ యథార్థమును శాస్త్రీయమును సంప్రదాయ సిద్ధమును నని యెఱుంగునది. తమిళమునఁ బురుష బోధక ప్రత్యయములు చేరకముందే యెల్లపురుషములందును 'అన' అనునది భూత వర్తమాన క్రియలయందుఁ జేర్పఁబడెడిదని గ్రహింపవగును. ఉదా:— చెయ్+ద+అన=అన్+అన్=చెయ్దనన్=(చేసెను=చేసినాఁడు). (రూపా-చెయ్దాన్). చెయ్దనర్=(చేసిరి) (రూపా. చెయ్దార్).....చెయ్+ద+అన=అన్+ఎన్=చెయ్దనెన్=(చేసితిని). (రూపా-చెయ్దేన్). చెయ్దనెమ్=(చేసితిమి). (రూపా-చెయ్దేమ్).....చెయ్+ద+అన=అన్+ఐ=చెయ్దనై=(చేసితివి) (రూపా-చెయ్దాయ్) చెయ్దనిర్=(చేసితిరి) (రూపా. చెయ్దీర్). (నన్నూ. 'అన్.....౧౪౦ సూ.).

ఇవి పురుషబోధక ప్రత్యయములు చేరిన 'అన' ప్రత్యయాంతములగు నర్వాచీనరూపములు. తొల్కాప్పియమునాఁటి కీ పురుషబోధక ప్రత్యయములు చేరని 'అన' ప్రత్యయాంతరూపములును నుండెడివి.

"మున్నిలై....." (తొల్కా. 20౬ సూ.) "మధ్యమపురుష క్రియలును, నాశీరాద్యర్థకములును, ననమావకక్రియలును, 'ఇల్లై' (లేదు) శబ్దమును, వేఱు=(భిన్నము) శబ్దమును 'చెయ్మ్మన' మున్నగు 'అన' ప్రత్యయాంతక్రియలును, 'ఉమ్' తుదినిగల క్రియలును, 'చెయ్ద' మున్నగు క్రియాజన్య విశేషణములును," అను నీ యెనిమిది విధములగు పదములును మహా దమహాత్ములు రెంటును నేకరీతినె యుండును.....ఉదా:—చేయ్మ్మన=(చేయుదును-చేయుదుము) (20౬-20౯ సూ.). తొల్కా. ౨౧౧ సూత్రమందును 'అన' ప్రత్యయము పేర్కొనఁబడెను. 'అన్న వెన్నుమ్.....' (తొల్కా. ౨౧౧ సూ.). ఇట్టి ప్రాచీనతమములగు 'అన' ప్రత్యయాంత క్రియలలోని 'న' కారము 'వ' కారస్థానమున వచ్చిన స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణమనుట పొరపాటు. 'అవన్' మున్నగు తచ్చబ్ధరూపములకుఁ బ్రసక్తిలేని "చెయ్దనెన్-చెయ్దనెమ్-చెయ్దనై-చెయ్దనిర్" మున్నగురూపములందును నీ 'అన' ప్రత్యయము వెలయుచున్నదే! ఇంక దొరగారి యాశయము భ్రాంతిమూలకమనుటకు సందియము లేదుగదా.

ఇట్లై 'ఇరున్దనన్' (ఉండినవాఁడు) అనుచో 'ఇరున్ద+అవన్=అనన్' అని దొరగారి యాశయముచొప్పున ఛేదము చేయుట సరికాదనియు (చూ. 3-౨ I విష.)

‘ఇరున్ద + (అన) = అన్ + అన్’ అని ఛేదమనియు నెఱుంగునది. ఇందలి మొదటి ‘అన్’ అనునది మీఁద వివరించినరీతిగల ప్రాచీనమగు ‘అన’ ప్రత్యయమనియుఁ దరువాతి ‘అన్’ అనునది కాలక్రమమునఁ జేరిన ప్రథమ పురుషైకవచన ప్రత్యయమనియు నెఱుంగనగును. ఇట్లే “ఇరున్దనర్ = (ఉండిరి) ఇరున్దనెన్ (ఉంటిని) ఇరున్దనెమ్ (ఉంటిమి) ఇరున్దనయ్ = ఇరున్దనై (ఉంటివి) ఇరున్దనిర్ (ఉంటిరి)” అను స్థలములయందును వకారాగమ ప్రసక్తియే లేదని గ్రహింపవలెను.

3-౨. V విష:—పయిరీతి నె ‘పొరుళన’ = (నిజమైన వస్తువులవంటివి) అనుచోటనయితము భిన్నరీతి నెన్నునది. “తమి పొరుళ్ + అవై = పొరుళవై. మలయా-పొరుళవ. తమి-పొరుళన” అనురీతిగలదొరగారి (చూ. 3-౨ I విష.) యాశయము సరికాదు. పయి నుదాహరించిన తొల్కాప్పియ సూత్రము (200 సూ.) చొప్పున ‘అ’ అను నమహాత్మ్యథమ పురుష బహువచన ప్రత్యయము నిల్వఁగా “పొరుళ్ + అన్ + అ = పొరుళన” అనురూపమేర్పడెననియు నందు సంహితావ్యవధాయక వకారాగమ ప్రసక్తి లేదనియు నెఱుంగనగును. ఇందలి ‘అన్’ అనునది సదృశార్థకము. దీనివృత్పత్తి నీ క్రిందిరీతి నరయునది. “అట్టు = (అట్టిది). అన్నన్ = అనన్ = (అట్టివాఁడు). అన్నళ్ = (అట్టిస్త్రీ). అన్నర్ = (అట్టివారు)” అను రూపములు తమిళమున వెలయుచున్నవి. ‘పొరుళన’ అనునది వాఙ్మయమున మిక్కిలి యరుదు. తమి-పొరుళ్ = (నిజమైన వస్తువు). పొరుళ్ + అ = పొరుళ = (నిజమైనవస్తువులు) ఇది సహజ బహువచనము. తమి-పొరుళ్ + అన్ + అ = పొరుళన = (నిజమైనవస్తువులవంటివి). ఇట్టిది సదృశార్థక శబ్దమేళిత రూపమని గ్రహింపనగును. ‘పొరుళన’ = వస్తువు’ అనుచో ‘న్’ ఆగమము.

3-౨. VI విష:—దొరగారు ‘వరున’ అనుదానివిషయమున వ్రాసినదియు (3-౨ I విష, చూ.) సరికాదు. “వర్ = (వచ్చు) ధాతువు. తమి-వరువవై. మల-వరువవ = వరువ = వరున” = (రాఁగలవి) అను ప్రక్రియచొప్పున వకారము చోట నకారము నిల్చెనని దొరగారు తలంతురు. ‘వరువ’ అనునది తమిళమున నున్నను నది ‘వరువ’ అను భావ్యర్థకరూపమునుండి యేర్పడినది. “వరు + వ్ = వరువ్ = వరువ్ + అ = (అవై - అవ్’ అనువాని సంక్షేరూపమగు బహువచన ప్రత్యయము. చూ. పయిని. తొల్కా. 200 సూ.) వరువ” అని యిట్లు దాని ప్రక్రియ నరయునది. కావున ‘వరువ’ అనుదానిలోని వకారము సంహితావ్యవధాయక వర్ణము కాదు. “వరువ = వరువ = వరువవై” అను తమిళరూపముల కంటె ‘వరున’ అనునది మిక్కిలి ప్రాచీనము. అర్వాచీనరూపములనుండి కేవల ప్రాచీనమగు ‘వరున’ అనురూప మేర్పడె ననుట కేవలము నసంభవము. ‘వరున’ అను ప్రాచీనరూపపు ప్రక్రియ నీ క్రిందిరీతి నరయనగును. “వర్ +

ఉన్ + అ = వరున = (వచ్చునవి)" అనియద్దాని ఛేదము నరయనగును. ఇది తద్ధర్మార్థక విశేషణరూపము. ప్రాచీన తమిళమున ధాతువు తుదిని - 'ఉన్'. లేదా 'న్' అనునది యేకవచనమునందును, 'ఉమ్' లేదా 'మ్' అనునది బహువచనమునందును జేరుటచేతఁ దద్ధర్మార్థము బోధ్యమగుట సంప్రదాయము. ఇప్పుడు 'ఉమ్' అనునది చేరుటచేతనే యేకత్వబహుత్వములు బోధ్యమగుచున్నవి. ఉదా:-తమి - వరుమ్ = అది వచ్చును. అవి వచ్చును. ప్రాచీనకాలమంద న్ననో-తమి-వరున్ = అదివచ్చును. వరుమ్ = అవివచ్చును. తెరియున్ = తెలియునది. తెరియుమ్ = తెలియునది. తెలుగున 'ఉన్' రూపమే యేకత్వ బహుత్వబోధకము-తెలియున్ = తెలియునది. తెలియునది. మొ. తమిళమున 'తెరి' అనునది ధాతువు. 'తెలియు' అని దాని కర్థము. తెరి + ఉన్ + అన్ = తెరియునన్ (తెలియువాఁడు = తెలిసెడువాఁడు). తమి-తెరియుమవన్ = (తెలిసెడువాఁడు). తెరియుమవర్ (తెలిసెడువారు) తెరియునై = (తెలిసెడు వాఁడవు) (ఉత్తమైక బహువచన రూపములును మధ్యమ బహువచన రూపములును నిట్టివి చూపట్టలేదు).

3-౨. VII విష:-వయిరీతినే "కాట్టి + న్ + వీన్ = కాట్టినేన్ = (చూపి తిని) కాట్టి + న్ + (అవై) = అవ = కాట్టినవ = కాట్టిన = కాట్టియ = (చూచినట్టి)" అను దొరగారి ప్రక్రియ (చూ. 3-౨ I విష.) సరికాదు. 'కాణ్' (చూచు) అనునది తమిళధాతువు. దానిపైని ప్రేరణార్థమున 'తు' అనునది చేరఁగా 'కాణ్ + తు = కాట్టు' అని యేర్పడును. దాని పయిని భూతార్థమున 'ఇన్' అనునదియుఁ బురుషబోధక ప్రత్యయములును నిల్వఁగా "కాట్టు + ఇన్ + వీన్ = కాట్టినేన్ (చూపితిని)" మున్నగు రూపము లేర్పడును. కావున 'కాట్టు + ఇన్ + అ = కాట్టిన = (చూపిన)' అని దాని ఛేదమును నర్థమును నెన్నవలెను. ఇందు స్వరసంహితా వ్యవధాయక 'వ' కారాగమమునకుఁగాని 'న' కారాగమమునకుఁగాని ప్రసక్తియే లేదు. "కాట్టు + ఇన్ + అ = కాట్టిన = (చూపిన)" అను చోటి 'న' కారము తెల్లనందలి 'చూపిన-చూచిన-చదివిన' మున్నగువానిలో వలెనే యావయవికభూతార్థక 'న' కారమేకాని యా 'న' కారము ప్రకృతిభావ నిరాసమునకయి యుచ్చారణ సౌకర్యార్థమై వచ్చునట్టి యాగమ 'న' కారము కాదు. 'తడఱ.....' (నన్నులు. ౧౪-౨ సూ.) = "త్ - ట్ - ట్ - ఇన్" అను నవి భూతార్థద్యోతక ప్రత్యయములు. ఉదా:-"చెయ్ + త్ + అన్ = చెయ్తా (దా) న్ = (చేసెను) పో + ఇన్ + అన్ = పోయినాన్ = పోనాన్ = (పోయెను) మొ." అని యిట్లు నన్నులు 'ఇన్' అనునది భూతార్థక ప్రత్యయమని చెప్పఁ బడెను. ఇట్టి భూతార్థకమగు 'ఇన్' ప్రత్యయములోని 'న' కారము లోపింపఁగా నచటి స్వరసంహితలో యకార ముచ్చారణ సౌకర్యార్థకమగుచు నిల్వఁగా

‘కాట్టిన్ = కాట్టి + అ = కాట్టియ’ అను రూప మేర్పడనగును. ‘కాట్టినేన్’ మున్నగువానిలోని ‘ఇన్’ ప్రత్యయసంబంధి ‘న’ కారము లోపింపదు. ‘కాట్టి యేన్’ అను రీతిగలరూపము లీ యర్థమున లేవు. మరియు ‘చొల్ + ఇన్ + అ’ అనుచో ‘ఇన్’ ప్రత్యయములోని ‘ఇ’ కారము లోపించి ‘న’ కారమే నిల్చును. ఉదా:—చొల్ + (చెప్పు) ఇన్ + అ = చొల్ + న్ + అ = చొన్న = (చెప్పిన). పయి సందర్భమునుబట్టి ‘కాట్టిన్’ మున్నగువానిలోని నకారము స్వరసంహితలోఁ బ్రకృతిభావ నివారణమునకు వచ్చెడి యాగమము కాదనియు నావయవికమే యనియు నిశ్చయమగుచున్నది.

3-౨. VIII విష:—సంఖ్యావాచకములలోని నకారము సైతము స్వర సంహితాగమము కాదు. దొరగా రెట్లువ్రాసిరో కాని (చూ. 3-౨ II విష.) నవీనాటవమునందు సైతము పదిశబ్దపు స్వరసంహితలో వకారాగమము వచ్చుట లేదు. కావుననే దొరగారట్టి రూపముల నుదాహరింపలేదు. ‘పదినైస్తు’ మున్నగు దొరగా రుదాహరించిన రూపములు (3-౨ II విష. చూ.) ప్రాచీనములే. వానిలోని ‘పదిన్’ అను చోటిది సంహితా ‘న’ కారము కాదు. అది సముచ్చయార్థక విశేషబోధక శబ్దావయవ నకారము. తెల్లులోని “పది + ఉన్ + ఐదు = పదునైదు” మున్నగుచోటులలోని ‘ఉన్’ అను చార్థకశబ్దమే యిందులకు నిదర్శనము. కాని తమిళ వైయాకరణ లిట్టి “ఇన్” శబ్దమును ‘చా (సా)రియై’ అని వాడుదురు. కాన నిది యుచ్చారణసౌకర్యార్థక స్వర సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదు. తమిళమున ‘పది’ శబ్దము లేదు. తమిళ ‘పత్తు’ శబ్దము దశార్థకము. దానికి ‘ఒస్తు’ మొదలగు సంఖ్యావాచకములు పరమగునపు డందలి ‘తు’ అనుభాగము లోపింపఁగా మిగిలిన ‘పత్’ అనుదాని మీఁద ‘ఇన్’ అను ‘చా (సా)రియై’ నిల్చును. ఉదా:—పత్తు + ఆటు = పత్ + ఇన్ + ఆటు = పతినాటు. అర్వాచీన తమిళ సరళోచ్చారణముచొప్పున ‘పది నాటు’ అనురూపము సిద్ధించును. ఇట్లే ‘పదినైస్తు. పదినేటు’ అనువాని సిద్ధి నరయునది. ‘ఒస్తు మొదలక...’ (తొల్కా. ౪౩౪ నూ.) = ‘ఒస్తు’ (ఒకటి) అనునది మొదలు ‘ఎట్టు’ (ఎనిమిది) అను దానివఱకుఁ గల సంఖ్యా వాచకములు పరమగునపుడు పత్తు శబ్దముయొక్క ‘తు’ అనుభాగము లోపించును. లుప్తశేషమునకుఁ బరముగ ‘ఇన్’ అను ‘చా (సా)రియై’ నిల్చును. ఇరణ్ణు శబ్దము పరమగునపుడు మాత్రము ‘ఇన్’ అనునది రాదు. ఉదా:—పత్తు + ఒస్తు = పత్ + ఒస్తు = పత్ + ఇన్ + ఒస్తు = పతినొస్తు = పది నొస్తు = (పదునొకండు). ఇట్లే “పదిన్ మూస్తు-పదిన్నాను-పదినైస్తు-పదినాటు -పదినేటు-పది నెట్టు” అనురూపముల సిద్ధి నరయునది. వీనియందలి ‘ఇన్’ శబ్దము ‘చార్థమును బోధించుచున్నది. “పత్తన్ ఒట్టు...” (తొల్కా.

౪౩౫ నూ.) ఇరణ్ణుశబ్దము పరమగునపుడు పత్తుశబ్దములోని 'తు' వర్ణమేకాక తక్కిన తకారము సయితము లోపించును. దానిచో నకారద్వయము నిల్చును. ఉదా:—పత్తు + ఇరణ్ణు = ప + త్ + ఇరణ్ణు = పన్నిరణ్ణు = (పన్ద్రెండు).

“ఆయిరమ్.....” (తొల్కా. ౪౩౬ నూ.) = ఆయిరమ్ శబ్దము పరమగునపుడును 'పత్తు' శబ్దమునకుఁ బైకార్యము లెల్ల నగును. అనఁగా 'తు' వర్ణము లోపించుట 'ఇన్' అనునది వచ్చుట సంభవించునని తాత్పర్యము. ఉదా:—పత్తు + ఆయిరమ్ = పదినాయిరమ్ = (పదివేలు) ఇందలి 'ఇన్' శబ్దము 'రెట్టి' అనునర్థము నిచ్చుచున్నది. పదిచే గుణితమగు 'వేయి' అని యర్థము.

“నిజైయుమ్ అశపుమ్.....” (తొల్కా. ౪౩౭ నూ.) = తూనికను గొలతను దెల్పు శబ్దములు పరమగునపుడును 'పత్తు' శబ్దపు 'తు' వర్ణము లోపించును. అచట 'ఇన్' అను 'చా (సా) రియై' వచ్చును. ఉదా:—పత్తు + కలమ్ = పత్ + ఇన్ + కలమ్ = పదిన్ కలమ్ = (పదికలములు) (కలమనఁగాఁ బన్ద్రెండు తూములు) (ఇచటి 'ఇన్' శబ్దము 'పరిమితిగల' అనునర్థ విశేషమును బోధించుచున్నది).

పయిరీతిని స్వరసంహిత లేనపుడు సయితము తమిళమున 'ఇన్' అనునది కన్పట్టుచుండుటచేత నీ నకారము 'యవలవలె స్వరసంహితలో నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ వచ్చిన వర్ణమనుట సరికాదు. పన్నిరణ్ణు-పదిన్ మూన్టు-పది న్నాన్కు-‘పదిన్ కలమ్’-పదిన్ తొడి (పదిపలములు) మున్నగు ననేక హలాది శబ్దములు పరమగునపుడు 'ఇన్' సారియై వచ్చునని ప్రామాణికుఁడును ప్రాచీనత ముఁడునునగు తొల్కాప్పియరు చెప్పుట నరయక దొరగారు “ఊర్ధ్వధస్సంఖ్యా వాచకముల సామ్యమున” అనుచు సామ్యసిద్ధాంతమును (Analogy) జేరఁబాటుట కేవలము నయుక్తము. పై నుదాహరించిన తొల్కాప్పియ ప్రక్రియనుబట్టి పయి వానిలోని 'పదిన్' శబ్దము విభక్తిరూపమనెడి డా. గుండర్పుగారి యాశయము సయితము ప్రాచీనభాషాలక్షణ పరిశీలన రాహిత్యకృతమే యనఁదగును. కేవలము నాధునికములగు 'పదిహేను-పదహారు' మున్నగు నాంధ్ర వ్యావహారిక శబ్దములలో హకారముండుటచేత 'పదినైన్దు' మున్నగు ప్రాచీన తమిళ శబ్దము లలోని నకారము సంహితా నకారమనక తీరదనుట-కేవలము నసంగతము.

పదునైదు మున్నగు ప్రాచీనాంధ్ర శబ్దములలో 'ఉన్' అనెడి సముచ్చయార్థక శబ్దము తమిళములోని 'ఇన్' అనుదానికి సరిగ వెలయుచున్నది. కుడగు తుళు భాషలలోని యీ శబ్దములందలి నకారము పైతము 'చా' ర్థకమే కాని యుచ్చారణార్థకము కాదు.

3-౨. IX విష:—వింశత్యాద్యర్థక తమిళ శబ్దములందు 'పదు' అని నిల్చుననెడు దొరగారి వాక్యము సయితము సత్యము కాదు. (చూ. 3-౨ II విష.) (చూ. కాట్టు. ౧22 పు.). “ఇరువ .: తు. (ఇరువది) ముప్ప .: తు (ముప్పది) నాల్పు .: తు (నలువది) ఐమ్ప .: తు (ఏబది)” మున్నగురీతిని (చూ. తొల్కా. ౪3౮ సూ. మొ. ౪౪౫-వ. సూ.) ప్రాచీన తమిళమునందలి వింశత్యాద్యర్థక శబ్దములు తొల్కాప్పియరుచే జూపబడెను. వానిలోని 'ప .: తు' అనునర్థ మాత్రికాయ్ద పూర్వక 'తు' వర్ణమును గొంత యొత్తిపలుకుట ప్రాచీన తమిళ సంప్రదాయము. పత్తుశబ్దములోని 'త్తు' అనుదానికంటె గొంత తేలికగాఁ బల్కవలయును. “చార్ న్దువరిన్.....” (తొల్కా. ౧౦౧ సూ.) = “ఇతరాక్షరములతోఁ గూడియే పలుకఁబడునవని చెప్పఁబడిన మూఁడక్షరములును (పొట్టివగు ఇ-ఉ) వర్ణములును (ః) అనులిపిగల అయ్దమును) దా మేయక్షరముపై నిల్చునో దాని యుత్పత్తిస్థాన ముననే జనించు స్వభావముగలవి” అని తొల్కాప్పియమునఁ జెప్పఁబడెను. కాని నేఁడిది తమిళులచేత జిహ్వమూలీయమువలెఁ బల్కఁబడుచున్నది. “అచ్చవుమును హల్వుమును గల్గినట్టియుఁ గొన్ని విషయములలో సంస్కృత వినర్ణమును బోలునట్టియు వర్ణ మొకటి యుటవమునఁ గలదు. దానికి 'ఆయ్దమ్' అని పేరు. అది కంఠ్య హకారము వంటి యుచ్చారణముగలది.” (కాట్టు. ౧3౦ పుట) (చూ. ౧2 IV విష.) అని కాట్టువెల్లుగారు చెప్పినట్లు నేటి యర్వాచీన తమిళాయ్దోచ్చారణ సంవర్కమునఁ దెల్లులోని “ముఫై-నలభై-యాభై-డెబ్బై-యెనభై-తోంభై-” అనువానిలోను వానియందువలెనె “పథ్నాలుగు - పదిహేను - పదహారు - పదిహేడు-పద్దెనిమిది-పంభొమ్మిది.” అనువానిలోను దెల్లున మహాప్రాణోచ్చారణము సంభవించెనా యని యాలోచింపవలసియున్నది. ఇట్టి యర్వాచీన హకారోచ్చారణమును బట్టుకొని యత్యంత ప్రాచీనములగు “పదినొమ్మ-పదిన్ మూన్మ-పదినైన్మ” మున్నగు వానిలోని నకారము సయితము స్వరసంహితా వ్యవధాయకమేయని యనదేతు మూల కానుమానాభాసము చేయుట యుక్తము కానేరదు.

33. విష:—“ఐదంతములగు నామవాచకముల సంహితలో సయితము తమిళమున 'న' కారాగమము వచ్చును. ఉదా:—“ఇళై + అన్ = ఇళైయన్” = (కుట్టివాఁడు) (ఇళై = లేత, బాల్యము. 'అన్' ప్రథమైకవచన చిహ్నము) అనుటకు మాటుగా 'ఇళైఇన్' అని యగుచున్నది. ఇందలి ఇకారము నకారము కాకున్నను దత్తన్నిహిత మనఁదగును. మలయాళమున 'నాన్' అనుదానికి మాటుగా 'ఇన్' అని యగుచున్నది గదా. తమిళమున 'అను' ధాత్వర్థకము

యొక్క భవిష్యత్ప్రథమపురుష బహువచనరూపము ‘మనార్’ అని యున్నది. ఇందలి నకారము సయితము సంహితలో వచ్చిన ‘న’ కారాగమమే. ఉదా:—
 $\text{ఎన్ + న్ + ఆర్} = \text{ఎన్ననార్} = (\text{అందురు})$. వ్యావహారిక తమిళమున ‘న’ కారాగమ రహితముగ ‘ఎన్నార్’ అనియు ‘ఎమ్బార్’ అనియు వాడుక గలదు.” (కాల్డు. ౧౭౮ పుట).

విమర్శము:—తమిళమునందలి “ఇళైళ్ళన్” అనుదానిలోని ‘ఇ’ కారము స్వరసంహితా వ్యవధాయక ‘న’ కారాగమ పరిణామము కాదు. సంహితా యకార పరిణామమనఁదగును. ఇంతయేల? కాల్డువెల్లుగారే నకార = ఇకార ములకుఁ బ్రాచీనరూపము యకారమని తలంచియున్నారు. (చూ. ౧౯ I విష. కాల్డు. ౧౪౧ పుట) మఱియుఁ బదాదియందే ‘న’ కారముచోట ఇకార మగుదుగ నగపడుననియు నచట దొరగారు వ్రాసియున్నారు.

‘ఎన్ననార్’ = (అందురు) అనుచోట దొరగారు చేసిన ‘ఎన్ + న్ + ఆర్’ అనుఛేదము సరికాదు. ‘ఎన్నన + ఆర్’ అనిఛేదము నెన్నవలెను. ‘ఎన్’ అనునది ‘అను’ ధాత్యర్థకమగు తమిళధాతువు. ‘ఆర్’ అనునది ప్రథమ పురుష మహద్భూవచన ప్రత్యయము. ‘ఎన్నన’ అనునది ‘అన’ శబ్దము తుదినిగల యొక ప్రాచీన తమిళ శబ్దము. (చూడు. 3౨ IV విష.) “మున్నిలై :” (తొల్కా. 2౦౬ సూ.) = “మధ్యమపురుష క్రియలును నాశీరాద్యర్థక క్రియలును నసమాపక క్రియలును ‘ఇలై’ = (లేదు) శబ్దమును ‘వేలు’ = (భిన్నము) శబ్దమును ‘చెయ్మ్మన’ మున్నగు ‘అన’ తుదినిగల శబ్దములును (ఇట్లే తొల్కా. ౨౧౧ సూత్రమునందును ‘అన’ శబ్దాంతము పేర్కొనఁబడెను) ‘ఉమ్’ తుదినిగల క్రియలును ‘చెయ్’ మున్నగు క్రియాజన్య విశేషణ శబ్దములును మహదమహత్తులు రెంటును నేకరీతిగనే యుండును” అని తొల్కాప్పియ సూత్రార్థము. వయి సూత్రములోని ‘చెయ్మ్మన’ శబ్దమువంటిదే యగు ‘ఎన్నన’ అనెడి ‘అన’ శబ్దాంత క్రియలోని నకారము స్వరసంహితలో నుచ్చారణార్థము నిల్చెడి ‘య-వ’ ల వంటి వర్ణమని దొరగారు వదించుట మిక్కిలి పొరపాటు. పైరీతిని ‘ఎన్నన’ శబ్దము మహదమహత్సాధారణ క్రియగానఁ గాలక్రమమున దానిపై మహత్త్వద్యోతకమగు ‘ఆర్’ ప్రత్యయము నిల్చెనని యెఱుంగ నగును. (ఎన్ + మ్ + అన + ఆర్ = ఎన్ననార్’ అని ఛేదము నెన్నవలెను).

‘ఎన్నార్’ అనురూపము వ్యావహారిక తమిళమునఁ గలదని దొరగారు వ్రాసిరేకాని యట్టిరూపము వ్యవహారమున నెచ్చటను లేదు. ‘ఎన్నర్’ (అందురు)

అను గ్రాంథికరూపము గలదు. ఇంకను వ్యావహారిక తమిటముందేకాక వాఙ్మయమందును 'ఎన్ పార్' (అందురు) అనురూపము గలదనుట సత్యమే కాని యిది 'ఎన్టార్' అను దాని పరిణామమని యెన్నరాదు. ఇందలి పకారము భావ్యర్థకము. "ఎన్ + ప్ + ఆర్ = ఎన్ పార్ = ఎమ్ బార్" అని ఛేదము నెన్నవలయును. 'అర్' ప్రత్యయము చేరినచో 'ఎమ్ బార్' అనియేర్పడును.

3౪. విష:—“తెలుఁగునందును నటవమునందును, సంహితలో 'య-వ' లకు మాఱుగ 'మ-న' లు నిల్చుచుండెడివనియు నందు మకారరూపమే ప్రాచీనమనియు నయ్యది (మ) యిటీవలఁ గొన్నియెడల 'వ'కారముగాను, గొన్నిట 'న'కారముగాను మాత్రేననియు గ్రహింపవలయును.” తెలుఁగు 'మ'కారము 'న'కారముకన్నఁ బ్రాచీనతర మనుటకుఁ గొన్ని నిదర్శనములు:—

I. ద్రుతరూపములగు 'ని-ను' ల చోట బిందువు వచ్చుచుండుట.

II. తెల్లన సముచ్చయార్థక శబ్దములో (ఉన్?) నకారముండఁగా నటవమున మకారముండుట (ఉమ్).

III. తద్ధర్మమునఁ దెల్లన నకార ఘటితరూప (ఉన్) ముండఁగాఁ దమిటమున మకార ఘటితముండుట (ఉమ్).

IV. సంహితలో నకారము నిల్వవలసిన కొన్నిచోట్ల మకారము నిల్చుట.

V. సంస్కృత సర్వనామములలోఁ బ్రకృతి ప్రత్యయముల నడుమ నకారము నిల్వవలసినచోటఁ బ్రాచీనభాషలో (వేదమున) మకారముండుట.

VI. “తెలుఁగు 'ని-ను' అనునవి ద్వితీయా విభక్తులయి యుండఁగాఁ గన్నడమున మకారము ద్వితీయమై యుండుట.” (కాల్డు. ౧౭౯ పుట).

విమర్శము:—స్వరసంహితలో 'య-వ' లు నిల్చుచోటులందుఁ బ్రాచీన కాలమున 'మ-న' లు నిల్చుచుండెడి వనుట కల్గి. మకారము నిల్చుచుండెడి దని వ్రాయుదురేకాని దొరగారట్టి యదాహృతి నొక్కటినేని యీయలేదు. “నకారము స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదు. అయ్యది శబ్దావయవము” అను విషయ మీవఱకు విశదీకరింపఁబడెను. (చూ. ౨౯-౩౯ I విష). మకార ప్రాచీనతకు దొరగారు చూపిన నిదర్శనములు సరియైనవికావు. “నకారజా వనుస్వార | పశ్చిమా...” అను వైయాకరణ సిద్ధాంతము చొప్పున (చూ. ౨౪ II విష) సున్నయు నకారజన్యమే యగునుగాన దొరగారు చూపిన మొదటి నిదర్శనము మకార ప్రాచీనతను నిరూపింపఁజాలదు. మఱియు సున్న మకారమున కభిన్నమనెడి దొరగారి యాశయము సరికాదు. ద్రావిడభాషల లోని సున్నకు 'న-మ' లు రెండును మూలములై యున్నవి.

తమిళములోని 'ఉమ్' అనునది తెల్లులోని 'ఉన్' అనుదానికి మూలమును సభిప్రాయముతో దొరగారు పై రెండు-మూడు నిదర్శనములను జూపియున్నారు. 3-౨ VI విషయమునఁ జూపఁబడిన రీతిని ప్రాచీనకాలమున ద్రావిడభాషలలో నకార మేకవచనద్యోతకమును మకారము బహువచనద్యోతకమును నగుటచేత 'ఉన్-ఉమ్' అను రెండిటిలో నొకటి ప్రాచీనతర మనరాదు. నకార ఘటితరూపము (ఉన్) తెలుఁగునందును, మకార ఘటితరూపము తమిళమందును నిల్చి రెండును నేకత్వ బహుత్వములను రెంటిని గాలక్రమమున బోధింపసాగెను. కాన దొరగారి రెండవ నిదర్శనమును మూఁడవ నిదర్శనమును మకార ప్రాచీనతను నిరూపింపఁజాలవు. ౪-౫ నిదర్శనములు దాహరణ శూన్యములగుటచే విమర్శనహములు కానేరవు.

అటవ నిదర్శనము:—కన్నడమున ద్వితీయాప్రత్యయము 'అమ్' అనునదే. కాని సంస్కృత వ్యాకరణానురోధమునఁ గర్ణాటవైయాకరణు లట్లు చెప్పినను దాని నిజస్వరూపము 'అన్' అనునదే యని తలంపనగును. పదాంత 'న-మ'లు రెండును కన్నడమున నిత్యముగా బిందురూపముననే నిల్చును గానఁ గన్నడవైయాకరణులకు ద్వితీయాప్రత్యయము మాంతమైనను నాంతమైనను ఫలభేదము లేదు. “మనయోర్బిద్దః” (కర్ణా. భూ. ౧౧-౨ సూ.)=మకార నకారముల కవసానమున బిందు వగును. కన్నడమందలి ద్వితీయాంత నిజరూపము నాంతమే యై యుండు ననుటకు హాసగన్నడములోని “అన్న” అను ద్వితీయాప్రత్యయము నిదర్శన మగుచున్నది. పటగన్నడములోని ద్వితీయాప్రత్యయ నిజరూపము “అమ్” అను నాకారము గలదే యైనచో హాసగన్నడమున 'అన్న' అని యేర్పడక 'అమ్మ' అను ద్వితీయాప్రత్యయ మేర్పడి యుండవలయునుగదా.

3౫. విష:—“తుళుభాషలో విసంధినాపుటకుఁ గొన్నియెడల నకారాగమము వచ్చును. క్రియాజన్య విశేషణములకుఁ బురుషబోధక సర్వనామములు పరమగునపుడు తమిళ కన్నడములలో వకారాగమము వచ్చుచుండఁగాఁ దుళుభాషలో నకారాగమము వచ్చుచుండును. ఉదా:—మళ్ళు + న్ + ఆయె = మళ్ళునాయె = (చేయువాఁడు. చేసినవాఁడు). ఇకారాంతములగు భూతార్థక విశేషణములకుఁ దమిళమున సయితము నకారాగమమే వచ్చును. ఉదా:—తమి—పణ్ణి + న్ + అవన్ = పణ్ణినవన్ = (పన్నినవాఁడు — చేసినవాఁడు) తుళు—బట్టి + న్ + ఆయె = బట్టినాయె = (వచ్చినవాఁడు). అటవమున వకారాగమము వచ్చు చోటులందును దుళుభాషలో నకారాగమము వచ్చును. ఉదా:—దొరె + న్ + ఆకులు = దొరెనాకులు = (పూజ్యులు). అట-దొరై + య్ + అవర్గల్ = దొరైయవర్గల్ = (పూజ్యులు) తుళు—అమ్మ + న్ + ఆకులు = అమ్మనాకులు =

(పూజ్యరాండు). తుళుభాషలో “అగ” అనునది కాలబోధక శబ్దము. ఇది ధాతువును జేరునపుడును నకారాగమము వచ్చును. ఉదా:—మళ్ళు + న్ + అగ = మళ్ళునగ = (చేయునపుడు). దీనిని దెల్లులోని ద్రుతము చాలవఱకుఁ బోలియుండును. అవధారణార్థకమగు ‘ఎ’ శబ్ద మఱవమందువలెనె తుళు భాషయందును బూర్వ స్వరానుసారముగా ‘యె-వే’ అను రూపములతో నిల్చి యుండును. అకారమునకుఁ దర్వాతను గొన్నియెడల ‘ఎ’ కారమునకుఁ దర్వాతను ‘నె’ అను రూపముతో నిల్చును. (స్వరసంహితలో నకారము నిల్చునని తాత్పర్యము) ఉదా:—ఆయె + న్ + ఎ = ఆయెనె = (వాడె). ప్రశ్నార్థకములగు ‘ఆ-ఏ-ఓ’ అనునవి సైతము నకారాగమ పూర్వకములై తుళుభాషలో నిల్చును. అఱవమున నవి వకారాగమ పూర్వకములై నిల్చును.” (కాల్డు ౧౭౯ పుట).

విమర్శము:—తుళు భాషా విషయములు చాలవఱకు దొరగారి వాక్యములను బట్టియె పరిశీలింపవలయును. ఆ భాష నాకు పరిచితము కాదు. తమిళాంధ్ర కన్నడములందువలెనె తుళుభాషా విషయమందును దొరగా రప మార్గగాములై యనుట సాహసము కాదు. తుళుభాషయందును దెల్లునందు వలెనె ‘మళ్ళున్’ అనునది తద్ధర్మార్థక ప్రథమ పురుషైకవచనమును దద్ధర్మార్థక విశేషణ రూపమును నయియుండునని నిశ్చయింపనగును. తమిళమున నిది మకారాంతమై యుండును. ఉదా:—వరుమ్ + అవన్ = వరు మవన్ = (వచ్చు వాఁడు). భూతార్థక విశేషణాదులలోనిది స్వరసంహితావ్యవధాయక నకారము కాదనియు సట్టి నకారము భూతార్థకమగు ‘ఇన్’ ప్రత్యయసంబంధి యనియు నీ వఱకు విశదీకరింపఁబడెను. (చూ. 3౨ VII విష.). దొరగారుదాహరించిన తమిళములోని ‘వణ్ణిన్’ అనునదియుఁ దుళులోని ‘బట్టిన్’ అను నదియు వెనుక వివరింపఁబడిన (చూ. 3౨ VII విష.) ‘కాట్టిన్’ అనుదానివంటివె యని నిశ్చయింపనగును. “దొరెనాకులు (పూజ్యులు) అమ్మనాకులు (పూజ్య రాండు)” అను స్థలములందలి ‘న’ కారము సయితము స్వరసంహితావ్యవధాయక వర్ణము కాదనియు ‘దొరెన్-అమ్మన్’ అనునవె పదములనియుఁ దలంప నగును. తమిళమున ‘అమ్మన్’ (దేవతాస్త్రీ) అని నకారాంతపదమే వెలయు చున్నది. ‘దొరెన్’ మున్నగు మహద్వాచుల తుదిని నకారము నిల్చుట సహజమేకదా. ఇట్లే ‘ఆయెన్’ = (వాఁడు) ‘ఆయెన్ + ఎ = ఆయెనె = (వాఁడే)’ మున్నగు చోటులందును నకారము పదావయవమే కాని స్వరసంహితావ్యవధాయకము కాదని తలంపనగును.

3౬. విష:—“విసంధిలో నిట్టి యాగమములు వచ్చుట సంస్కృతముకన్న గ్రీకులో నధికము. అట్లయినను గ్రీకునుండి ద్రావిడభాషల కిట్టి యాగమములు వచ్చెననుట సరికాదు” (కాల్డు. ౧౭౯ పుట).

“ద్రావిడభాషలన్నిటిలోను స్వరసంహితలో రేఫాగమము నయితము వ్యవధాయక మగును. ఉదా:—తమి-కా+ఉమ్=కారుమ్=(కావుడు=రక్షింపుడు). (సాధారణపద్ధతి నైనచో ‘కావుమ్’ అనికావలయును). కన్నడమునఁ బ్రాతిపదికమునకును బ్రత్యయమునకును నడుమ ‘న్-వ్-ద్’ అనువానికి మాటుగాఁ గొన్నిచోట్ల రేఫముకాని ‘అర్’ అనునదికాని వచ్చును. ఉదా:—కరిదు+అ=కరిదర=(నల్లనిదానియొక్క). ఇందలి ‘అర్’ అనునది ‘అద్’ అనుదాని రూపాంతరమై యుండును. తెల్లు-సుందరు+అలు=సుందరురాలు. అఱవమున నిట్టిచోట వకారాగమము గన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—సాన్దర్యవళ్= (సుందరురాలు). తెల్లు-పొద+ఇల్లు=పొదరిల్లు (లతాగృహము).” (కాల్డు. ౧౮౦ పుట).

విమర్శము:—‘కారుమ్’ అనునది తమిళమునఁ గేవల నవ్యరూపము; అపశబ్దము. దొరగారు చెప్పిన యర్థము ‘కావుమ్’ అనుదానికి లేదు. “కావుమ్” అనుదానికి “కావడి మోయునట్టి” అని యర్థము. ‘కా’ ధాతు తద్ధర్మరూపము ‘కాక్కుమ్’ (కా+ఉమ్) (రక్షించును) అని యుండును. కన్నడమున ‘కరిదర’ అనునది లేదు. ‘కరిదఱ’ అనునది గలదు. కన్నడమందేకాక ద్రావిడభాష లన్నిటి యందును ప్రకృతి ప్రత్యయముల నడుమ నిల్చునట్టి ‘న్ - ద్ - అత్’ మున్నగు నవి ప్రకృతులకును బ్రత్యయరూప శబ్దభాగములకును గల సంబంధాద్యర్థములను బోధించు శబ్దవిశేషభాగములె కాని యవి కేవలము నుచ్చారణ సౌకర్య మాత్రార్థకములగు స్వరసంహితావ్యవధాయక వర్ణములు కావు. దొరగారు స్థలాంతరమున నిట్లే వచించిరి (చూడు. ౮-౨ IV విష). ‘కరిదఱ’ అను దానిలోని ‘ద’ కారము తచ్చబ్దసంబంధియనియు ‘ఱ’ కారము ‘కరిదు’ అను దానిపైని షష్ఠీవిభక్తి ప్రత్యయమగు ‘అ’ అనునది నిల్చునపుడు వచ్చేడి ‘అత్’ అను దాని భాగమందలి ఱకారమనియు నూహింపనగును. కాన నది రేఫఘటిత మనుటగాని యట్టి రేఫము స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణ మనుటగాని యుక్తము కాదు. “అ ఱు కారస్య సంఖ్యా సర్వనామ గుణవచనేషు” (కర్ణా. భూష. ౫౫ నూ:)=ఉకారాంతములగు సంఖ్యావాచక గుణవాచక సర్వనామముల ‘ఉ’ కారమునకుఁ దృతీయాది విభక్తులు పరమగుచుండఁగా ‘అత్’ అను నాదేశమగును. ఉదా:—ఎరడఱ= (రెండిటియొక్క). కరిదఱ= (నల్లనిదానియొక్క) మొ. తెల్లునందలి ‘సుందరురాలు’ మున్నగువానిలోని రేఫ ముచ్చారణసౌకర్యార్థము స్వరసంహితా వ్యవధాయకము లగుచు నిల్చు ‘య - వ’ల వంటి యాగమము కాదు. అయ్యది ‘బాలుర - ఎల్లర -’ మున్నగువానిలోఁ బ్రసిద్ధమైయున్న బహుత్వబోధక ద్రావిడ ‘ర’ కారము. ‘పొదరిల్లు’ అను దానిలోని రేఫము పైత మట్టిదే. కాని దీని బహుత్వద్యోతకతను మఱచిన లోకముయొక్క వాడుకలో, నది ‘పొదరు’

శబ్దముగా నేర్పడినది. తమిళమునందును నిల్లె ‘పుదర్ = (పొద - పొదరు)’ అను శబ్దము ప్రసిద్ధమైయున్నది. “‘సాస్తర్యవళ’ అనెడి రూపము తమిళమున లేనే లేదు.” (విద్వా. శ్రీ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి జాబు. ౧-౨-౧౯౫౪).

32. విష:—‘కన్నడమున ‘క్త’ ప్రత్యయార్థముతో ధాతువు కూడు నపుడు దకారము వచ్చుట కలదు. ఇది యిట్టియెడల భూతార్థకము కానోపును. ఇట్టి దకారము స్థలూతరములందు వచ్చుటయుగలదు. ఉదా:—మాడి + ద్ + అ = మాడిద = (చేసిన). ఈ దకారము తమితాంధ్రములందు తప్పక ‘స’ కారమగును.

తెల్లులో సంహితయందుఁ గొన్నిచోట్ల (కర్తృధారయమున) ‘ట’ కారా గమ మగును. ఉదా:—కటకు + అమ్ము = కటకుటమ్ము. ఇందలి టకారము మొదట ‘టి’ అను ప్రత్యయమై యుండవచ్చును.

అటవమున వకారము వచ్చెడి కొన్నియెడల ‘గ’ కారము వచ్చును ఉదా:—తెల్లు - ఆటుగురు. (వట్ సంఖ్యాకులు) తమి - అటువర్ - మొ.

పదకొండులోని కకారము నయితమిట్టి సంహితాగమమే కావచ్చును.

తెల్లున వకారమునకు ‘గ’ కారము వచ్చుట గలదు. ఉదా:—గాడు = వాడు. గారు = వారు” (కాట్టు. ౧౮౦. పుట).

విమర్శము:—కన్నడమందలి భూతార్థక ‘ద’ ప్రత్యయము వేటు. దాని కిచటఁ బ్రసక్తియే లేదు. విభక్తి పూర్వాగమ ‘ద’ కారము వేటు. విభక్తి పూర్వా గమ దకారము నయితము ప్రకృతి ప్రత్యయముల నడుమ నిల్చి వాని సంబంధా దులఁ దెల్పెడి శబ్దపు భాగమే కాని యది స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదు. “నపుంసక లిక్లే దః” (కర్ణా. భూష. ౫౧ నూ.) = అకారాంత నపుంసక లింగ శబ్దమునకుఁ దృతీయాది విభక్తి పరమగుచుండఁగా ‘ద’ కారాగమ మగును. ఉదా:—మనదిం = (మన + ద్ + ఇం) = (మనస్సుచేత). వన + ద్ + అ = వనద = వనముయొక్క. మఱియు భూతార్థక దకారము వేటు. ప్రాతిపదిక ప్రత్యయ ముల నడుమ నిల్చు దకారము వేటు. భూతార్థక విశేషణములలోని తమితాంధ్ర ‘స’ కారము భూతార్థకమగు ‘ఇన్’ ప్రత్యయవయవమే కాని స్వర సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదని యీవఱకె విశదీకరింపఁబడెను (చూ. 3-౨ VII విష.).

తెలుగునఁ గర్తృధారయ సమాసమున వచ్చు ‘టు’ గాగమ టకారము ‘టి’ ప్రత్యయ సంబంధియనుచు దానే చెప్పియు దానిని స్వర సంహితాగమ ప్రకరణ మున వదించు టేలొకో తెలియకున్నది. కటకుటమ్ము మున్నగు వానిలోని టకారము తచ్చబ్ధార్థకమగు “అతు = అదు = అది” శబ్దసంబంధి యనఁదగును. (చూడు I విష.).

“తెల్లు - ఆఱుగురు. తమి-అఱువర్” అను దొరగారి ప్రసంగము కేవలము నసంగతము. తమిలమున వకారముండు చోటులందుఁ దెల్లున ‘గ’ కారముండునను సూత్రమును గల్పించుకొనుటేల? తెల్లునందలి “క్వచి ద్దకారో వః” అను చింతామణి సూత్రము చొప్పున “గ=వ; వ=గ” పరిణామము ప్రసిద్ధమేకదా. “తెలుగు - ఆఱువురు=ఆఱుగురు. తమి - అఱువర్” అను శబ్దములలోని వకారము తచ్చబృద్ధమగు “వారు=అవర్” శబ్దము సంబంధియేకదా. ఆఱు+వారు=ఆఱువురు. ‘అవర్’ శబ్దములోని వకారము స్వర సంహితా వ్యవధాయక వర్ణ మనుటలో (అ+వ్+అర్=అవర్) విప్రతి పత్తియే లేదు— (చూ. ౨౧ I విష. ౨౧ XVIII విష.).

‘పదకొండు’ శబ్దము ‘పదునొకండు’ శబ్దపు వికృతిరూపము. కాఁగా ‘ఒకండు’ శబ్దములోని కకారము స్వరసంహితాగమమని దొరగారెట్లు తలంచినో తెలియకున్నది. “పది+క్+ఒండు” అని వింతగా ఛేదమగునని భ్రమించి రేమో? “పది + ఉన్ + ఒకండు = పదునొకండు” అని పద విభాగము సరయ వలయును.

3౮. విష:—స్వరశక్తి = (Vowel-harmony) “శబ్దములలోఁ బూర్వాచ్చు తర్వాతి స్వరములను స్వసజాతీయ స్వరములనుగా మార్పుటను ‘స్వరశక్తి’ యందురు. ఇట్టి స్వరశక్తి ‘టర్కిషు’ మొదలగు సిథియను భాషలం దధికముగా నున్నది. ద్రావిడభాషలు, సంధి నివారణమునకయి స్వరసంహితలో ‘య-వ’లు మున్నగు నవి నిల్చుటలో హిండ్రా జర్తానికుటటుంబ భాషలను, స్వరశక్తి విషయమున సిథియను భాషలను బోలుచున్నవి. ఈ స్వరశక్తి ద్రావిడభాష లన్నిటి యందును నున్నను దెలుఁగున నధికమగుటచేతఁ దెలుఁగున నుదాహృతు లీయఁబడును. ఈ స్వరశక్తి యాధునిక పారసీకమునందును గలదు. హిండ్రా జర్తానికుభాషలందును నిది యరుదుగఁ గలదు. తెల్లున నీ స్వరశక్తి “ఇ - ఉ” వర్ణములను సంబంధించి యుండును. ‘ఇ-ఈ-ఐ’ లకుఁ బరమమున ‘ని’ అనియుఁ దక్కిన యచ్చులకు వెనుక ‘ను’ అనియు సముచ్చయార్థకశబ్దము నిల్చును. వక్షీ ‘కు’ ప్రత్యయము ‘ఇ-ఈ-ఐ’ లకుఁ దర్వాత ‘కి’ అను రూపమున నిల్చును. ప్రత్యయముల యచ్చుసైతము ప్రకృతులయచ్చులను మార్పుట గలదు. ఉదా:—కత్తి+లు=కత్తులు. కత్తి+కు=కత్తికి - కత్తులకు. మొ. క్రియాపదములందుఁ గాలబోధకవర్ణములకుఁ బ్రాబల్యముండును. ఉదా:—కలుగు+ఇ=కలిగి. (‘ఇ’ అనునది భూతార్థకము). కలుగు+ఇ+తి+ను=కలిగితిని. మొ. కన్నడ మందును గ్రియల యచ్చులనుబట్టి క్రియాప్రత్యయముల స్వరములు మాఱుచుండును. ఉదా:—మాడుతైవె (మేము చేయుచున్నాము) మాడుత్తిరి (మీరు

చేయుచున్నారు) మాడిదెవు (మేము చేసితిమి)" (కాట్టు. ౧౦౦-౧౦౧-౧౦౨ పుటలు).

విమర్శము:—“శబ్దములలోని పూర్వాచ్చు తర్వాతియచ్చులను స్వసజాతీయములనుగా మార్చుట స్వరశక్తి” అను లక్షణము సరియైయుండలేదు. ఉదా:—కత్తి+లు=కత్తులు. కలుగు+ఇ=కలిగి. ఇట్టి విషరీతోదాహరణములను గాట్టువెల్లుగారె యిచ్చియున్నారు. “శబ్దములోని స్వరము, తనకు ముందటిస్వరములనుగాని వెనుకటి స్వరములనుగాని స్వసజాతీయములనుగా మార్చుట స్వరశక్తి యనఁబడును” అని యద్దాని లక్షణము చెప్పట యుక్తము. ఉ. కాట్టువెల్లుగా రుదాహరించిన “మాడుత్తేవె - మాడుత్తీరి” అనునవి హాసగన్నడశబ్దములు. ఈ రెండిటియందును సంత్యస్వరములందుఁ బరిణామమున్నను నది ధాతుస్వరకృతము కాదు. ‘మాడు+ఉత్త+ఎవు’. అను దానియందలి ‘ఎవు’ అనునది ‘ఏవె’ అని యైనది:—మాడుత్తేవె. ‘మాడు+ఉత్త+ఈర్=అనుచోటి ‘ఈర్’ అనునది ‘ఈరి’ అని యయ్యెను:—మాడుత్తీరి. ఇంక ‘మాడిదెవు’ అను పట గన్నడరూపములో స్వరఫరిణామమే చూపట్టదు. “మాడు+ఇ+ద+ఎవు” అనుచో ‘ఇ-ద’ అనునవి భూతార్థకములు. ‘ఎవు’ అనునది యుత్తమ పురుష బహువచన ప్రత్యయము.

3౯. I విష:—“సంయుక్తాక్షరములు లేకుండుటచేత సుఖముభోచ్చారణము కల్గియుండుట ద్రావిడభాషలకు సహజమైయున్నది. పదాదియందును బదాంతమందును రెండు మూడు హల్లుల సంయోగము ద్రావిడభాషలలో లేదు. పదమధ్యమందు సజాతీయాక్షర ద్విత్వముండును. లేదా యచటి సంయోగము నడుమ నొక యచ్చు నిల్చుటచేత నా సంయోగము విభక్తమగును. తెలుఁగు తుళు కన్నడములందుఁ బదాంతమున నచ్చు తప్పక నిల్చును. తమిళమునఁ బదాంతమం దచ్చుగాని ‘ర-ల’ లు గాని ‘మ-న’ లు గాని నిల్చును. మలయాళ మీ విషయమున నతివమునె పోలియుండును గాని యం దజంతపదములు హెచ్చు. పయిలక్షణములెల్ల సంస్కృతమునకుఁ గేవలము విలక్షణములు.” (కాట్టు. ౧౦౨-౧౦౩ పుటలు).

విమర్శము:—ద్రావిడ పదమధ్యమున హల్సంయోగము లేదనుటకంటెఁ దఱచుగా నుండదనుట యుక్తము. ఉదా:—తెల్లు-కప్రము-అబ్రము—ఎదిర్చు-కల్లును-మొ. కన్నడశబ్దాంతమునఁ దెలుఁగు తుళులందువలెనే యచ్చు తప్పక నిల్చుననుటయు సరికాదు. అట్లు స్వరము తప్పక నిల్చుట హాసగన్నడమునఁ గలదుగాని ప్రాచీనకర్ణాటమున ననఁగా పటగన్నడమునఁ దమిళమందువలెనే హల్సంతశబ్దములె యధిక సంఖ్యగలవి యున్నవి. తమిళపదాంతమున ‘ర-ల-

మ-న' అను హల్లులు మాత్రమే యుండుననుట సరికాదు. అవియేకాక 'ణ-య-ఱ-ళ' అను హల్లులు సైతము తమిళశబ్దాంతమున మిక్కిలి తఱచుగ నిల్చును. ఇంకను 'వ-న-జ' అను హల్లులును నరుదుగ నిల్చును.

“ఇ-ణ-న-మ.....” (తొల్కా. ౭౮ నూ.)=‘ఇ-ణ-న-మ-స-య-
ర-ల-వ-ఱ-ళ’ అను నీ పదనొకండు హల్లులు మాత్రము తమిళ శబ్దాంతమున
నిల్చునని తొల్కాప్పియమున స్పష్టముగా వక్కాణింపఁబడెను. (చూ. ౧౭
VI విష).

3౯. II విష:—“తమిళమునందలి వర్ణములస్థితిలోని నియమములు:—
 ౧. వర్ణపంచమములు స్వస్వవర్గీయ తృతీయములతోనె సంయోగించి యుండును.
 ౨. “జ్ఞ-ఞ్-ణ-న్న-మ్-న్-న్” అను సంయోగము లుండును. 3. “క్క-చ్చ= (శ్చ)-ట్ట-త్త-ప్ప-ళ్ళ-ఱ్ఱ (ఱ్ఱ) య్య-ల్ల-వ్వ” అను ద్వితీయము లుండును.
 ౪. “ట్క-ట్ప-ఱ్క-ఱ్చ-ఱ్ప-ఱ్ఱ-(న్) ఱ్ప-య్” అను సంయోగము లుండును.
 తక్కిన సంయోగములు సజాతీయ ద్వితీయములుగా మాఱును. లేదా వాని నడుమ నచ్చు నిల్చుటచేత విభక్తము లగును. ఇతర ద్రావిడభాషలలో సంస్కృత సంబంధముచేత వర్ణపంచమములు పరుషములతోఁ గూడ సంయోగించు చుండును. ఉదా:—తెల్లు-పమ్ము (పంపుట). కన్న-ఎణ్ణు (ఎనిమిది). వర్ణ పంచమ పరుషసంయోగము తమిళ విరుద్ధముగాన నది ద్రావిడభాషా సంప్రదాయ విరుద్ధము.” (కాల్లు. ౧౮౩ పుట).

విమర్శము:—కొన్ని యశాస్త్రీయ విషయము లటుండఁగా గొప్ప యప
సిద్ధాంతము నొకటిని దొరగారు స్థాపించిరి:—తమిళమున వర్గపంచమ పరుష
సంయోగ ముండనేరదనియు వర్గపంచమ తృతీయముల సంయోగముమాత్రమే
ప్రసిద్ధమనియు స్పష్టముగా వక్కాణించిరి. ఇది కేవలము నపసిద్ధాంతము
తొల్కా-ప్పియరునాటికి వర్గ పంచమ ప్రథమముల సంయోగము మాత్రమే
ప్రసిద్ధము. వర్గతృతీయ వర్ణములె యాయన నాటికిఁ దమిళమున లేవు. కాల
క్రమమున సర్వాచీనముగఁ దమిళమున సరళోచ్చారణము వెలసెను. అది
వెలసినపిమ్మట వర్గ పంచమ ప్రథమ సంయోగము నియతముగా వర్గ పంచమ
తృతీయ సంయోగముగా మార్పు నందెను.

“జ-ఇ-ఁ.....” (తొలక- ౨౫.సూ.) = “జ్-ఇ-ఁ-న్-మ్-న్”
అనడి పొల్లులకుఁ బరముగ వానివాని వర్గాక్షరములగు ‘క-చ-ట-త-ప-ఱ’
అను నక్షరములు నిల్చి సంయోగించునని తొల్కాప్పియరు స్పష్టముగా
వచించెను. మఱియుఁ గాల్డువెల్లుగారు చెప్పిన మాల్పయోగములె కాక మఱి

కొన్ని విధములగు హల్సంయోగములును దమిలమున వెలయుచున్నవి. (౧౭ VI విష. చూడు).

“ట-ఱ-ల.....” (తొల్కా. ౨౩ సూ.)=‘ట-ఱ-ల-ళ’ అను హల్లులకుఁ బరముగ ‘క-చ-ప’ అను మూఁడు హల్లులు మాత్రమే నిల్చును. ఉదా:—కళ + చితార్ = కట్టితార్ (దొంగపిల్లలు).

“అవఱ్ఱుళ్.....” (తొల్కా. ౨౪ సూ.)=పై వానిలో ‘ట-ఱ’ అను నవి తప్ప దక్కినవానికి—ల-ళ-లకుఁ బరమందు ‘య-వ’ లును నిల్వవచ్చును. ఉదా:—వెళ్ళాన్ (తెల్లయేనుఁగు) వెళ్ళళై =(తెల్లగాజు).

“అవఱ్ఱుళ్.....” (తొల్కా. ౨౬ సూ.) = అనునాసికములలో ‘జ-ఞ-న-మ’ లు తప్ప దక్కిన ‘ణ-స’ లు రెంటికిని బరమందు “క-చ-ఞ-ప-మ-య-వ” అను నేడక్షరములును నిలువవచ్చును. మఱియు ‘ఞ-మ-వ’ అను హల్లులకుఁ బరమందు యకారము నిల్వవచ్చును. “మ. : కాన్.....” (తొల్కా. ౨౮ సూ.)=మకారమునకుఁ బరమందు మీఁదఁజెప్పిన రీతిని ‘య’ కారమే కాక ‘వ’కారమును నిలువ వచ్చును.

“య-ర-ల.....” (తొల్కా. ౨౯ సూ.) = ‘య-ర-ల’ అను నీ మూఁడక్షరములకునుఁ బరమందు “క-చ-త-ప-ఞ-న-మ-య-ర” అను నీ తొమ్మిది యక్షరములును జకారమును నిలువవచ్చును. జకారము నిల్చుట యరుదు. (౧౭ VI విష. చూడు).

కాల్డువెల్లుగారు చెప్పిన హల్లుల ద్విత్వములె కాక యింకను వివిధ ద్విత్వములు తమిళమందుఁ గలవు.

“మెయ్నిలై.....” (తొల్కా. ౩౦ సూ.)=“ర-ల” అనునవి తప్ప దక్కిన హల్లులకెల్ల దమిలమున ద్విత్వముండవచ్చును.

ఇతర ద్రావిడ (తమిళ మలయాళేతర=ఆంధ్ర-కన్నడ. మొ.) భాషలలో సంస్కృత సంబంధముచేత వర్గపంచమ ప్రథమముల సంయోగము గలదను టయు సంప్రదాయ విరుద్ధమే. ‘పమ్పు’-(పంపుట) అను మకార సంయుక్త పకారము నుదాహరించుట కేవలము పొరపాటు. తెల్లన వర్గపంచ మాదేశమే లేదు. ‘పంపు’ అనియే యుండునుగాని యందు వర్గపంచమమునిల్చుట యాంధ్రభాషా సంప్రదాయ విరుద్ధము. మీఁదు మిక్కిలి సంస్కృత కవి పండిత సమ్మతమగు పదమధ్యవర్గ పంచమాదేశము పైతము (శజ్జా-పణ్డిత-దన్త-మొ) తత్సమ పదములం దుండరాదని యాంధ్ర కవి పండితులు నిరసించి యున్నారు. (శంక-పండిత దంత అనవలయును). (చూ. వ్యా. సం. ౨౮ విష. విస్తర I ౨౮ విష.).

ఉ॥ నిండుమనంబు నవ్యనవనీత సమానము పల్కుదారుణా ।
 ఖండల శస్త్రతుల్యము జగన్నుత విప్రులయందు నిక్కమీ ।
 రెండును రాజులందు విపరీతము గావున విప్రుఁ డోపు నో ।
 పం డతిశాంతుఁడయ్యు నరపాలుఁడు శాపము క్రవ్వుఁజింపఁగా ॥

(భార. ఆది. ౧. ఆ. ౧౦౧ ప.)

ఈ భట్టారక ప్రయోగమందలి 'ఆఖండల' అనునది సంస్కృత పద్యతిని 'ఆఖణ్డల' అనికదా యుండవలయును. అట్లే నిల్వినచో భట్టారక పద్యము ప్రాసభంగదోష దూషితము కావలసినప్పును. అప్పకవి యనుకృత సంస్కృత విభక్త్యంత శబ్దములను సైతము బిందు యతి కీ క్రిందిరీతి నుదాహరించుటచేతఁ బరసవర్ణ వర్గపంచమాదేశము తెల్లన లాక్షణిక సమ్మతమును గాదనుటకు సంది యము లేదు.

తే॥ గీ॥ “జ్ఞానవేద్యాయ తప్తకాంచన విభూష ।
 ణాయ మేచకవర్ణ కంఠప్రియాయ ।
 నగధరాయ నమోస్తు సౌందర్య విజిత ।
 మనసిజాతాయ గోపడింభాయ యనఁగ ॥”

(అప్ప. 3. ఆ. ౫౩ ప.)

ప్రాచీన కర్ణాటమందును వర్గపంచమ బిందులకుఁ బర్యాయస్థితి సిద్ధాంతితమై యున్నది.

3౯. III విష:—సంస్కృత శబ్దములు తమిళములోనికి వచ్చునపుడు వానిలోని సంయోగముల నడుమఁ దఱచుగా 'ఇ' కారమును గ్వాచితకముగా 'ఉ' కారమును నిల్పును. ఉదా:—(సంస్కృ)-ప్ర=(తమి)-పిర. (సంస్కృ) కృష్ణ. (తమి) కిరుట్టినన్. లేదా-కిట్టినన్. (సంస్కృ) ద్య-(తమి) దియ. (సంస్కృ) ద్య-(తమి) దివ. (సంస్కృ) గ్వ. (తమి) గివ. ఇట్టి విప్రకర్షములం దంతస్థేతర వర్ణము ద్విరుక్తమగును. సంస్కృ-తత్వ-(తమి) తత్తివ. (సంస్కృ) అప్రయోజన (తమి) అప్పిరయోజన.

“సిథియను కుటుంబములోనివగు 'ఫిన్నిషు-హంగేరియా' మున్నగు భాష లందును నీ విప్రకర్షము గలదు. పదాదియందలి యూష్మములకు హలంతర సంయోగ ముండునపుడు వాని మొదట ద్రావిడ భాషలందువలెనే విప్రకర్షము రాక యా సంయోగమునకు ముందొక యచ్చు చేరును. ప్రాశెసరు మీక్కు ముల్లరు దొరగాదు పెక్కు భాషలందు విప్రకర్షము గలదని చూపిరి. చీనా భాషలోని శబ్దములెల్ల నజంతములు ననునాసికాంతములు నయియున్నవి.

ప్రాకృత భాషలలో సంయుక్తాక్షర మున్నపుడు ద్రావిడభాషలలోవలెనే యట్టి సంయోగమందలి యొక హల్లునకు ద్విరుక్తి గల్గునని బీమ్సు దొరగారు వ్రాసిరి.” (కాట్ట. ౧౦౩-౧౦౪-౧౦౫-పుటలు).

సన్నాలు ౧౪౯ సూత్రపు వివృతిలోని “పక్వమ్-తద్భ-పక్కు-వమ్.” అను నుదాహృతి చొప్పున దొరగా రుదాహరించిన “ద్వి=దివ. గ్వ=గివ. తత్వ=తత్తివ” అను విప్రకర్ష వికృత్యుదాహృతులు సరికావనియు “గ్వ=గువ. ద్వ=దువ. తత్వ=తత్తువ” అని యుండుననియు నెఱుంగనగును. (చూ. ౧౯౫ విష.).

౪౦. విష:—వర్ణవిపర్యయము:—“ఉ చ్చార్ణ త్వ ర చే త వ్యావహారిక భాషలో వర్ణవిపర్యయము తఱుచుగ సంభవించును. ఉదా:—తమి-తచై (శై)=చదై (శదై)=(మాంసము). కుదిరై=కురిదై (గుట్టము). తెలుఁగు లోని ‘గుట్టము’ అనుదానివలన వీని పౌర్వాపర్య మేర్పడనేరదు. అఱవమున ‘దాఁటుట’ అను నర్థముగల ‘కుది’ ధాతువు గలదు. కాన ‘కుదిరై’ అనునదే ప్రాథమిక రూప మనఁదగును. ఈ వర్ణవిపర్యయము ద్రావిడభాషల పర్యాయ పదములలో నగపడును. ఉదా:—తమి-కొప్పళ్ (బొడ్డు). తెలుఁగు-పొక్కిలి. మల-పొక్కుళ్=పొక్కిళ్. తమి-పడర్ (వ్యాపించు)=కన్న-పరడు” (కాట్ట. ౧౦౬ పుట).

విమర్శ:—‘కురిదై’ అను రూపము తమిళమున బొత్తిగా మాటలు పలుక లేనివారి నోటవచ్చును. కాన నిదొక వర్ణవిపర్యయోదాహృతి యనిపించు కొనదు.

౪౧. వర్ణపుతి:—“ఈ చిత్రమగు మార్పు తెల్లలో మాత్రము తఱుచుగా నున్నది. మూఁడు హ్రస్వాచ్చులుగల పదములో మొదటి యక్షర మచ్చె యున్నపు డీ వర్ణపుతి వచ్చుటగలదు. అం దా మొదటియచ్చు రెండవ యచ్చును ద్రోసి దానిచో దీర్ఘముగ నిల్పును. ఇది ద్వివిధము. I. మొదటి స్వరము రెండవదానిమీఁదికిఁ బోవుట. II. రెండును గలసిపోవుట. ఉదా:— I. తమి-అవర్. కన్న-అవరు. తెలుఁగు-వారు. తమి-ఇవర్. కన్న-ఇవరు. తెల్ల-వీరు. అది+నిన్=దానిన్. ఇది+నిన్=దీనిన్. II. నామములు:—తమి-ఉరల్-(ఉచ్చార్ణము.ఓరల్) తెల్ల-రోలు. ఈ వర్ణపుతి ‘ర-ల’ మున్నగువాని సంబంధ మున్నపుడే తఱుచని డా. గుండర్టుగారు చెప్పిరి.

ఈ వర్ణపుతిలో ననేక తమిళాంధ్రపదముల సంబంధము వెల్లడియగును. ఉదా:—తమి-ఆగాదు (ఆహాదు అని యుచ్చార్ణము)=తెల్ల-కాదు. తమి-

ఇల్లదు=ఇలదు. తెల్లు-లేదు. తమి-ఉళ్. కన్న-ఓళ్. తెల్లు-లో. ఈ వర్ణపులి తుళుభాషలోను నరుదుగఁ గలదు” (కాల్డు. ౧౮౬-౧౮౭ పుటలు).

విమర్శము:—మూఁడు ప్రాస్వాచ్చులు మున్నగు ననుగమము లాభాస రూపములు. ‘అదురు’ అనునది ‘దారు’ అని కానేరదుగదా. ఏడు+పది= డెబ్బది. ఇట్టి చోటుల ‘ర-ల’ ల సంబంధము లేదుగదా.

౪౨. విష:—క్రియల హల్లుల లోపము:—“ధాతువులలోని రేఫ లకారా దులకు లోపము గల్గును. ఉదా:—తమి-నరుప్పు=తెల్లు-నిప్పు=తమి-ఎలుమ్పు-తెలుఁగు-ఎమ్ము. తమి-ఉడల్ (‘ఒడల్’ అని పలుకుదురు)=తెల్లు-ఒళ్లు. తమి-పొలుదు-తెల్లు-పొద్దు. తమి-ఎరుదు-తెల్లు-ఎద్దు. తమి-మరున్దు-తెల్లు-మందు. తుళు-మద్దు. కన్న-మద్దు. (ప్రాచీన కన్నడము-మద్దు). తమి-ఎలుపదు-కన్న-ఎప్పత్తు-తెల్లు-డెబ్బది. తమి-ఎలుప్ప- (ధాతు-ఎలు)-కన్న- (ధా-ఏలు=లేచు) ఎబ్బిసు-తెల్లు-లేపు. తమి-కొలుప్ప-కొలుమై-తెల్లు-క్రొవ్వు. కన్న-కొబ్బె-తుళు-కొమ్మె. తమి-ఎరుమై (ఎనుపోతు)-తుళు-ఎర్తె-కన్న-ఎమ్మె. వ్యావహారిక తమిళమందును నీ లోపము గలదుగాని యింత నియమములేదు.” (కాల్డు. ౧౮౭ పుట).

విమర్శము:—తెలుఁగునందును ‘ఒడలు’ శబ్దముగలదు గాన దీనినుండి ‘ఒళ్లు’ శబ్దమేర్పడెననుట యుక్తము. మఱియు నిందు వర్ణలోపము లేదు. డల సంయోగము శకారద్వయముగాఁ బరిణమించెననుట తెస్స. కన్నడమున ‘ఏల్’=(లేచు) అని యున్నదిగాని ‘ఏలు’=(లేచు) అని యుండలేదు. తెలుఁగు ‘క్రొవ్వు’ శబ్దము ప్రాచీన కన్నడములోని ‘కొర్వు’ శబ్దమున కభిన్నమనుట యుక్తముగాని ‘కొబ్బె’ అను హాసగన్నడ శబ్దముతో సంబంధము చూపుట యర్హముకాదు. అట్లే ‘ఎరుమై’ (తెల్లు-ఎనుము-ఎనుపోతు) అను తమిళ శబ్దముతో ‘ఎర్తె’ అను ప్రాచీనకన్నశబ్దము సంబంధించుచున్నదని చూపుట యుక్తముకాని ‘ఎమ్మె’ అను హాసగన్నడ శబ్దమును జూపుట యుక్తముకాదు.

౪౩. విష:—వర్ణలోపము:—“కొన్ని తెలుఁగు శబ్దములలోని యక్షరములు తత్సమాన తమిళ శబ్దములలో లేకుండుటగలదు. ఉదా:—తమి-ఓడు. (సహార్థకము). తెలుఁగు-తోడ. తెల్లున ‘డ’ అని యున్నచోటఁ దమిళమున ‘ట’ వర్ణముండును. ఈ పక్షమునఁ దెల్లు-‘తోడ’ అనుచోఁ దమిళమున ‘తోట’ అనియుండుట యర్హము. తమి-తోట=(స్నేహము) (తోటమై=స్నేహము.) తెలుఁగులో సైతము సమాసమున ‘తోడ’ అనుదాని కీ యర్థము గలదు. కానఁ దమిళములోని ‘తోట=ఓడు’ అనునవి పరస్పరసంబంధము గలవనియుఁ దెల్లులోని ‘తోడ’ అనుదానిని సంబంధించునవనియుఁ దేలు

చున్నది. కావుననే తమిళములోని 'ఓడు' అనునది తృతీయాప్రత్యయ మగు చున్నది. పయి సందర్భమునుబట్టియే 'ఉడన్' అను తమిళ ప్రత్యయము 'తోడర్' = 'వెంబడించు' అను ధాతువుతో సంబంధించునని తేలుచున్నది."

డా. గుండర్టుగా రీ క్రిందిరీతిని చెప్పిరి. 'తమిళ మలయాళ గ్రాంథిక భాషలలోని 'ఒడు' శబ్దమునకు 'ఓడు' అనునది రూపాంతరము. ప్రాచీన కన్నడమున 'ఒడ-ఒడమ్' అనియు నవీనకన్నడమున 'ఒడన్' అనియుఁ దుభులో 'ఒట్టుగు' అనియు నున్నవి. తమిళములోని 'ఉడన్' అనునది కన్నడములోని 'ఒడన్' అనుదానికి సరివడియున్నది. ఇట్టి 'ఒడు' శబ్దమునకుఁ దెలుఁగులోని 'తోడు' అనుదానితోను దమిళములోని 'తోట' అనుదానితోను సంబంధము లేదు. తమిళములోని 'తోట' శబ్దము 'తోటు' ధాతుజన్యము. 'తోడర్' అనునది 'తోడు' = (అంటు-ముట్టు) అను ధాతువునుండి పుట్టినది. కాన వీనికిఁ బరస్పరసంబంధము లేదు."

"పయిరీతిని గుండర్టుగారు చెప్పినను బైవానికి రూపమందు నర్థమందును బోలికయుండుటచేత నవి యభిన్నములనియె నా యభిప్రాయము. ధాతువు లోని దీర్ఘము వ్రాస్వమగుట యటవమున సాధారణ విషయము" (కాట్టు, ౧౮౮ పుట).

విమర్శము:—'తోడు = తోడన్' శబ్దములోని తకార లోపమున 'ఓడు = ఒడు' అను తృతీయా ప్రత్యయ మేర్పడెనని దొరగారి యాశయము. కాని తొల్కాప్పియరు 'ఒడు' అనునది మాత్రమే ('ఓడ్' మలయాళ తృతీయా ప్రత్యయము. తమిళ ప్రత్యయము కాదు) తృతీయా ప్రత్యయమని చెప్పిరి. 'ఓడు' అని దిద్దినచో నూత్రపు పద్యము చెడును. మఱియు వీని కర్థసామ్యమును సంతగాఁ గన్పట్టదు. డా. గుండర్టుగారు చెప్పినట్టివి, విభిన్న శబ్దములనియె తోఁచుచున్నది. 'తోడన్' అను తృతీయా ప్రత్యయము సహార్థకము, తమి-తోటన్ = (మిత్రుఁడు), తోటి = (సఖ), తొడు = (అంటు-ముట్టు) తొడర్ = (వెంబడించు) తొడర్పు = (సంబంధము). ఓడు = పరుగెత్తు. ఓడు = (పెంకు). తమిళ తృతీయా ప్రత్యయమగు 'ఒడు' అనుదానికి 'చేతన్' అను సహార్థేతర మగు కరణార్థమును గలదు. తమిళములోని 'ఉడన్' సహార్థకము.

౪౪. విష:—ఊనిక = (Accent):—"గ్రీకు సంస్కృత భాషలలోవలె ద్రావిడభాషలలో నుదాత్తాది స్వరములు లేకున్నను నొకవిధమగు 'ఊనిక' అను స్వరము లేకపోలేదు. పదము మొదటి భాగము ప్రకృతి సంబంధమైనదియుఁ దర్వాతిది ప్రత్యయాది సంబంధమైనదియు నగుటంజేసి ద్రావిడభాషలలో 'ఊనిక' పదాద్యక్షరముపై నుండును. సమాసములో నుత్తరపదము

మొదట సయిత మల్పమగు 'ఊనిక' యుండును. ఇట్టి యూనికకును సంయోగ పూర్వకత్వాదులచేఁ బూర్వాక్షరములకుఁ గల్గు 'ఊఁదుటకును' భేదము గలదు. ఈ రెండును గేవలము విభిన్నములు. ఉదా:—అడఁజుగిఱదు = (అడఁగుచున్నది). ఇందలి 'డ' అనునది సంయోగ పూర్వస్థమగుటచేత నూఁది పల్కఁబడును. కాని పదాదినున్న 'అ' అను నక్షరమందే 'ఊనిక' గలదని యెన్ననగును. ఇట్లే "ఉడైన్దిరుక్కిఱదు" (వగిలి యున్నది). అనుచోట సయితము 'ఉ' అను శబ్దాది వర్ణమందే 'ఊనిక' యున్నది. 'డై' అనునది దీర్ఘమగుటచేతను సంయోగ పూర్వస్థమగుటచేతను నూఁది పల్కఁబడుచున్నది. పరశబ్దములోనిదగు 'ఇరుక్కిఱదు' అనుశబ్దము నాదియగు 'ఇ' అనుదానితో సాధించియున్న 'ది' అనుదానియందును నలంతి యూనిక గలదు.

"గ్రాంథికాటవమున నొక్కపదమే ధాతుజ విశేషణముగను సమాపక క్రియగను వాడఁబడును. కాన నది క్రియాపదమగునపుడు పదాది యందును ధాతుజ విశేషణమగునపుడు తచ్ఛబ్ద 'వ' వర్ణముమీఁదను నూనిక యుండునని గ్రహింపవలయును. ఉదా:—తమి - 'ఓదువాన్' = (చదువఁ గలఁడు = చదువువాఁడు) అను సమాపక క్రియాపక్షమున 'ఓ' అనుదానిపై నూనిక నిల్చును. దానిని ధాతుజ విశేషణముగ వాఁడునపుడు 'వా' అను దానిపై నూనిక నిల్చును. ఇట్లే 'ఓదువదు' = (చదువఁగలదు - చదువునది) అనురీతిగల వ్యావహారిక తమిళశబ్దమందును నర్థమునుబట్టి యూనిక నిల్చునని యటవ వైయాకరణులు చెప్పిరి." (కాల్దు. ౧౮౮-౧౮౯ పుటలు).

విమర్శము.—నన్నులు వ్యాఖ్యాతలలో నొకఁ డీ దొరగారు చెప్పినట్లే యూనికను వివరించెను. 'ఓదువదు' అనునది క్రియావిశేషణముగా మాత్రమే వాడఁబడును. దానిని సమాపక క్రియగా వైయాకరణులు దాహరించినను నట్టి వాడుకలేదు. 'ఓదుమ్' అనునదియే యమహత్ కర్తృక క్రియగా వాడఁ బడును. దీనికి విశేషణముగా సయితము వాడుకఁ గలదు.

౪౫. విష:—తద్భవములు:—“ప్రాచీన తద్భవములలోఁ జాలవఱకు నియమము గలదు. (డా. గుండర్టుగారు ౧౮౬౯ సంవత్సరమున (క్రీ. శ.) నీ ప్రక్రియను వివరించిరి) సంస్కృ-వృషభ. కన్న-తెల్లు-తుళు-బసవ-తమి-మల-ఇడబ = ఎడవ. సంస్కృ-పర్వ-తమి-పరువ. కన్న-హబ్బ. సంస్కృ-బ్రహ్మ. తెల్లు = బొమ్మ-తమి-పిరమ. ఇట్టి మార్పులలో నియమము గలదని చెప్పటకు సందేహము లేదని గుండర్టుగారు చెప్పిరి. కాని యట్టి నియమములలో నొక్కటిని మాత్రము చెప్పి విరమించిరి. సంస్కృత శబ్దము ద్రావిడభాషలలో వాడఁ బడునపు డందలి వర్ణములలోని 'అద్రావిడ' వర్ణములు లోపించునని వచించిరి.

ఉదా:-సంస్కృ-సహస్రమ్. కన్న-సావిర (హాసగన్నడము) తుళు-సార. తమి-ఆయిరమ్. (సహస్రమ్ = సహసిరమ్-అ + అ + ఇ + రమ్ = ఆయిరమ్) సంస్కృ-సింహళమ్ = పాళీ-సీహలం = ప్రాచీన తమి-ఈళమ్. సంస్కృ-మృగశీర్ష. మల-మగయిరమ్. సంస్కృ-శ్రావణమ్. తమి-ఓణమ్. సంస్కృ-శ్రమణ = (జయన సన్నాహసి). తమి-చ (స) మణన్ = అమణన్. సంస్కృ-సీసమ్. తమి-ఈయమ్. కన్నడభాషలో నొక విశేష నియమము—దీర్ఘము ప్రాస్వమగుట—కలదు. సంస్కృ-కుమారీ. తమి-కుమరి. కామరిన్ (ఇంగ్లీ). సంస్కృ-శ్రేష్ఠి. తమి-చె (సె) ట్టి. సంస్కృ-స్నేహ = తమి-నెయ్. ఎల్లద్రావిడ భాషలందును తద్భవము లగునపుడు సంస్కృతాదులలోని యచ్చులు విడుచుండును. ద్రావిడ భాషలలో రేఫ లకారములు పదాదిని నుండవు. ఉదా:-సంస్కృ-రాజా. తమి-ఇరాళా. సంస్కృ-లోక. తమి-ఉలోగమ్. వీనిలోని దీర్ఘములకు ప్రాస్వము వచ్చును. ఉదా:-అరసన్ = అరయన్ = (రాజు) ఉలగమ్ = ఉలగు = (లోకము). సంస్కృ-రేవతి = తమి-ఇరేవతి. (కాల్లు. ౧౯౦ పుట).

విమర్శము:-బ్రహ్మశబ్దభవము తెల్లన దొరగారు వ్రాసినట్లు 'బొమ్మ' కాదు-బమ్మ. కన్నడభాషలో దీర్ఘమునకు ప్రాస్వమయ్యెడి నియమము గలదని చెప్పి దొరగారు 'కుమరి' అను తమిళశబ్దము నుదాహరించుట వింత! ద్రావిడ భాషలలోఁ బదాదిని రేఫ లకారము లుండవనుటయు సరికాదు. తమిళమున మాత్రమే పదాదిని రేఫ లకారము లుండ వనవలయును. ఆంధ్రకన్నడము లలోఁ బదాదిని రేఫ లకారములు గల తద్భవములును దేశ్యములును ననేకములు ధారాళముగఁ గలవు. ఉదా:-సంస్కృ-రాక్షస = రకశ-స. సంస్కృ-లక్షణ = లకశ-ణ. మొ. ఆంధ్రమందలి తద్భవములు నారచించిన వైయాకరణ పారిజాతము II ప్రకరణము ౪౮ విషయము మొ-౧౪౦ విషయమువఱకు విస్తరింపఁబడెను. తమిళ తద్భవములు నన్నూలులో ౧౪౬ సూత్రము మొదలు ౧౫౦ సూత్రమువఱకు వివరింపఁబడెను. కర్ణాట తద్భవములు కర్ణాట శబ్దానుశాసన గ్రంథమున ౧౩౮ సూ. మొ. ౧౬౦ సూ. వ. వివరింపఁబడినవి. (చూడు ౧౯ X విష. నన్నూలు తద్భవ ప్రక్రియ).

ర. I విష:-తత్సమ తద్భవ విషయమున నాంధ్రకర్ణాట తమిళము లకుఁ గొంత భేదము గలదు. సంస్కృతశబ్దములు తెల్లులోనికి వచ్చునపుడు విభక్తి సంబంధమగు మార్పులు మాత్రము గల్గినవి తత్సమములని వ్యవహరింపఁ బడును. ఉదా:-సంస్కృ-రామః = తెల్లు తత్సమ-రాముడు. సంస్కృ. శక్ష్మా = తెలుగు తత్సమ-శంక. మొ. ఇట్లు విభక్తులుచేరుటలో వానిని సంబంధించిన మార్పులు మాత్రము ప్రకృతియందుఁ గలుగుట తెల్లు తత్సమత్వ

మునకు లక్షణము. ప్రకృత్యవయవ వర్ణములందు సైతము లోపాదేశాది వికృతులు గల్గుట తెల్లు తద్భవములకు లక్షణము. ఉదా:—సంస్కృత-రథః = తెల్లు-తత్స-రథము. తెల్లు తద్భవ-అరదము. సంస్కృత-శయ్యా-తెలుగు తత్సమ-శయ్య. తెల్లు తద్భవ-సెజ్జ. మొ. (చూ. 'వ్యా. సం'. I మొ. V వ. విష. ౬౦. I, ౬౦ II, ౬౦ III విష.).

వయివానిలోని తద్భవము లాచ్ఛికము లనఁబడును. ఆంధ్ర విభక్తి కలిత ములుకాని శుద్ధ సంస్కృత పదము లాచ్ఛికములతో సమసింపకుండుట తెలుగు సంప్రదాయము. ఉదా:—'తటాకమునీరు' అనవలయునెకాని 'తటాకనీరు' అనరాదు. ఇట్టి 'తటాకనీరు' అనువాని వంటివి వైరిసమాసములనియు నట్టి సమాసములు దుష్టములు నప్రయోజ్యములు ననియు నాంధ్ర వైయాకరణులచే నిరాకరింపఁబడినవి.

౪౬. II విష:—తత్సమ తద్భవముల లక్షణ విషయమునఁ జాలవఱకుఁ దెలుగురీతినె కర్ణాటమందును వెలయుచున్నది. కర్ణాటమునందును నొక్క సంస్కృత శబ్దమునకె తత్సమరూపముతోను దద్భవరూపముతోను బ్రవేశము గలదు. ఉదా:—శ్రీ-సిరి-మొ.

కన్నడమందును వైరిసమాసము దుష్టమె. బిరుదనామములందును 'మంగళారతి' ప్రభృతులగు కొన్ని శబ్దములందును మాత్రమె కన్నడమున వైరిపదదోషము లేదుగాని తక్కిన యెల్లెడలను వైరిపదము దుష్టమె. 'తచ్చ బిరుదావళ్యామ్' (కర్ణాటశబ్దా-౨౯౫ నూ.)=(వృత్తి)"సంస్కృత మసంస్కృతంచ సుబంతం సంస్కృతేన అసంస్కృతేన చ సుబంతేన సహ సమన్యతే బిరుదావళ్యాం విషయే ఉదా:—నరలోకదల్లణం బిరుదావళీగ్రహణ మన్యత్ర సంస్కృతాసంస్కృతయోః సమాస నిరాసార్థమ్." ("నరలోకదల్లణం=భూలోక భయంకర ఇత్యర్థః" మజ్జరీమకరందవ్యాఖ్యా). 'కడురాగాదయః' (కర్ణాటశబ్దా-౨౯౬ నూ.)=(వృత్తి) "కడురాగాదయ శ్శబ్దాః కృతసమాసాః సాధవో వేదితవ్యాః". "అనన్తరయోగద్వయోక్త నియమా దన్యత్ర సంస్కృతా సంస్కృతయో స్సమాసో నాస్త్యేవ.....కడిదు+రాగ=కడురాగం=అధిక రాగ ఇత్యర్థః.....మంగళారతి=మజ్జళారతికమ్=.....మజ్జళప్రసాధనమ్." (మజ్జరీ మకరందవ్యాఖ్య).

"సమసంస్కృతం దేశీయపదేన సమన్యతే" (కర్ణా. భూష. ౧౩౨ నూ.)=సమసంస్కృతపదము దేశీయపదముతో సమసించును.....తురగ దళం-మంగళారతి.....మొ.

సమసంస్కృత మనఁగా సంస్కృతమందును సచ్చక్షణాటమునందును దుల్యముగా నుండు శబ్దమనియు నట్టిది దేశీయపదముతో ననఁగా సచ్చక్షణాటముతో సమసించుట నిర్బాధమె యనియు శబ్దమణి దర్పణకర్త సవరణముగా వివరించెను. అట్టి సమసంస్కృతశబ్దము లిరువది యొకటి యనియు కేశిరాజు వివరించెను.

క. మణి, మంచం, పట్టం, తో ।

రణ, మట్టం, గోణి, సబళ, మంకం, లతె, కం ।

కణ, మెసెవకోంటి, బల, మం ।

గణం, బిలం, బంది, మాలె, గాళం, గండం ॥

క. గల్లం, మల్లం, తళ, మిం ।

తెల్లం తత్సమము మివ టుదాహరణగళం ।

సొల్లిసువె, నెరడు, మెయ్యం ।

బల్లర్ గళ్ మెచ్చుతిరె సమాసోక్తిగళిం ॥

(శబ్దమణిదర్పణము ౨౯౭-౨౯౮ వ.) (వృత్తి). “ఈ శబ్దంగళ్ సంస్కృత క్కం కన్నడక్కం సరి;.....”.

మహాకవి ప్రయుక్తములను వెదకి పృథక్కరించెనని తోచుచున్నది.

రఁ. III విష:—తమిళ తత్సమ తద్భవపద్యతి:—ఇది మఱియు భిన్నమార్గముగనుండును. ఒక్కొక్క సంస్కృత శబ్దమునకుఁ గర్ణాటాంధ్రములందుఁ దత్సమ రూపములుఁ తద్భవరూపములు కొన్నియొడల వేర్వేరుగ నేర్పడినట్లు తమిళమున రూపద్వయమేర్పడదు. ఒక్క సంస్కృతశబ్దమున కొక్కవిధముగనే తమిళమునఁ బ్రదేశ ముండును. అది యొకపుడు తత్సమమనియు నొకప్పుడు తద్భవమనియుఁ జెప్పఁదగియుండును. సంస్కృతశబ్దమునందుఁ దమిళతద్భవ పద్యతులచొప్పున వర్ణాగమాది వికృతులు గల్గినయెడల నది తద్భవమే యనఁదగును. ఇంచుకేని యట్టి వికృతిగలుగనపు డది తత్సమ మనిపించుకొనును. తమిళ తత్సవసూత్రములచొప్పున వర్ణాగమాది వికృతులు సంభవించునపు డవి నియతముగనే గల్గును. (అట్టియెడఁ దత్సమరూప ముండరాదని భావము). అట్టి శబ్దమునం దట్టి మార్పుగల్గని విభక్తి యోగమాత్రపు వ్యత్యాసముగల తత్సమ రూపము నిల్వనేరదు. తమిళవర్ణ సమామ్నాయమున లేని వర్ణములు సంస్కృత శబ్దములలో నుండేనేని యట్టిచోటఁ దమిళ తద్భవసూత్రములచొప్పున మార్పు నియతముగ సంభవింపవలసినదె. ఉదా:—సంస్కృత, ధరా = తమి - తరై = (భూమి). సంస్కృత-భాషా = తమి-పాడై. మొ. సంస్కృత-రామః. తమి-రామన్. ఇట్టి సంజ్ఞా నామములందు సైతము విభక్తియోగమాత్రమే యున్నను నిట్టివి

(తద్భవములె) యాచ్ఛికములే యని తమిలవ్యాకరణవ్యాఖ్యాతలెల్ల వ్రాసిరి. ఇంక నించుకేని మార్పులేని 'అమలమ్' 'కమలమ్' అను రీతిగలవి మాత్రమే తత్సమములని తమిలపండితు లంగీకరింతురు.

తత్సమ తద్భవ విషయకమగు నీ తమిలపద్ధతి చాలవఱకుఁ బ్రాకృత మును బోలియున్నది. కాని ప్రాకృతమందు సయితము “సంస్కృత-రామః-ప్రాకృత-రామో” అనుచో ‘రామో’ అనునది తత్సమ మనఁబడునేకాని తద్భవ మనఁబడదు. ప్రకృత్యవయవమందు వర్ణవికృతి గల్గునపుడుమాత్రమే దానిని దద్భవమనుట ప్రాకృతసంప్రదాయము.

౪౭. I విష. సంధి:—పరరూప సంధి స్వాభావికత:—వాక్యగత పదములను సన్నిహితముచేసి వక్త పలుకు నుగానఁ బూర్వపదాంతిమనర్థ పరపదాదివర్ణములకు సంఘర్షణము సంభవించును. అట్టి సంఘర్షణమున నూనిక లేమిని బలహీన మగు పూర్వపదాంతిమ స్వరము లోపించి యూనిక గల బలవత్తరమగు పరపదాది స్వరము దానిచోట నిల్చును. ఇందుఁ బూర్వ స్వర రూపము మాసిపోయి పర స్వరము నిల్చును గాన దీనిని బర రూపసంధి యందురు. ఇదియె ద్రావిడభాష లం దత్యధిక వ్యాప్తి గల్గి యున్నది.

సంస్కృతమున—సవర్ణదీర్ఘసంధి - గుణసంధి - వృద్ధిసంధి - పరరూప సంధి - పూర్వరూప సంధి - యణాదేశ సంధి మొదలగు పెక్కువిధములగు సంధులు వర్తిల్లు చున్నవి. అందుఁ బరరూప సంధి మాత్రమే సహజమగుట చేతఁ ద్రావిడభాష లందు విస్తరిల్లినది. మఱియు సంస్కృతమున వాక్య గత పదములను సన్నిహితము చేసి పలుకుట యనెడి సంహిత వక్త కైచ్చిక మనియు వక్త సన్నిహితముగాఁజేసి పలుకు నుద్దేశించునపుడే సంధికార్యములు గల్గుననియు నట్లు సంహిత వివక్షింప నపుడు “నీతా ఇహ ఆసీనా ఇచ్చతి గన్తుమ్. తస్మాత్ ఆనయ రథమ్” అను రీతిని వాక్యము సంధికార్య రహితముగా నుండవచ్చుననియు సంస్కృత వైయాకరణు లంగీకరించిరి. “శ్లో॥ సంహితైక పదే నిత్యా । నిత్యా ధాతూప సర్గయోః । నిత్యా సమాసే వాక్యేతు । సా వివక్షా మపేక్షితే” అని యిట్లుగ సమానపదమందును సమాస పదమందును ధాతూపసర్గ సంధి యందును మాత్రమే సంహిత నిత్యమనియు వాక్యమునం దైచ్చికమనియుఁ బ్రామాణికులు వచింతురు. కాని యలంకార శాస్త్రజ్ఞు లసహజమగు నీ వాక్యసంధి వైవక్షికత నంగీకరింపక “వాక్యం స్యా ద్యోగ్య తాకాంతాసత్తియుక్తః పదోచ్ఛయః” (సాహిత్య దర్పణము) అను రీతిని వాక్యమందును ‘ఆసత్తి’ యనఁగా సంహిత నిత్యమే యని వచించిరి. “విసంహితో విరూపో వా । యస్య సంధి ర్విసంధి తత్ ॥ యథా:—శౌర్యాణి ఈ దృశాన్యా సన్ ।” (ప్రతాప రూద్రీ

యము. దోషప్రకరణము) అని యిట్లు వాక్య సంధిరాహిత్యము దుష్టమని వచించిరి. “శౌర్యాణి ఈ దృశాని ఇత్యత్ర సవర్ణదీర్ఘాభావాత్ విశ్లేషః, నచాత్ర వ్యాకరణవిరోధః వాక్యసంధే రైవక్షికత్వాత్, సంహితైకపదే నిత్యా.....వాక్యేతు సా వివక్షా మపేక్షితే” (రత్నాపణవ్యాఖ్య).

పయిరీతిని సంస్కృతవాక్యమున సంధివైవక్షికమే యయ్యును దెలుగున సహజమగు వాక్యమధ్యసంధి నిత్యమై బెలయుచున్నది. (చూడు. ౨౯ II విష.) (చూ. వ్యా. సం. ౬౪ I విష.) “రాముడు ఎక్కడ ఉన్నాడు” అను వాక్యపు ప్రయోగము వక్తృస్వభావసిద్ధమును గాదు. ఇట్టి వినంధి స్వభావవిరుద్ధ మగుటయేకాక శాస్త్రవిరుద్ధమునై యున్నది. పయివాక్యమందలి ‘ఎక్కడన్’ అనుచోటి ద్రుతము స్వరపరకత్వమున లోపించుట కేవలము సశాస్త్రీయము. “న స్యా ద్వాక్య విరామే తు! సంధ్యభావోఽపి దోషకృత్” అని యధర్వణా చార్యుడు వాక్యాంతసంధి చేయకున్నను దోషము లేదనుటచేతఁ దెల్లన వాక్య మధ్యసంధి మానుట దుష్టమని కైముత్యన్యాయసిద్ధ మగుచున్నది. తమిళ మలయాళ కర్ణాటములందేకాక తెల్లునందును నేటి కొందఱు పండితులు వినంధిని నియమ శూన్యముగాఁ జేయుచున్నారు. ద్రుతసంధిని సహితా యకారాదులను నియమ శూన్యముగాఁ జేయుదురు. పయికారికలో ‘నిత్యా సమాసే’ అని యుండఁగా ‘ఆ ఊరు’ మున్నగు వ్రాత లెట్లు పొసంగునని “సంధిరేక పదే నిత్యే” త్యాదికారిక పక్షమందును తలంతురో తెలియకున్నది. ఆంధ్రమహాకావ్యములందెచ్చటను వినంధిని నిర్వహించు ప్రయోగములు లేవు. వ్యావహారి కాంధ్రములో పైతము “వాడు ఎక్కడ ఉన్నాడు” అనురీతిని వ్యవహరింపరు. ‘వాడెక్కడున్నాడు’ అనియే పల్కుదురు. తెల్లున సాధారణ ముగాఁ బూర్వపదాంతిమ స్వరలోప రూప పరరూపసంధి గల్గుటగాని సంధి లేనపు డచటి స్వరసంహితలో ‘య’ కారము నిల్చుటగాని సంప్రదాయము. అంతియకాని స్వరసంహితా రూపమగు ప్రకృతి భావము వాక్యమధ్యమున నిల్చుట సంప్రదాయము కాదు.

౪౭. II విష:—తమిళమునందుఁ బరరూపసంధి విధింపఁబడలేదని తొలొప్పియ వ్యాఖ్యాతలు చెప్పిరే కాని యందు స్పష్టముగాఁ బరరూప సంధి విధింపఁబడియున్నది. తమిళమున నుచ్చారణార్థముగాఁ జేరిన ‘ఉ’ కార మర్థమాత్రికమని చెప్పఁబడి యున్నది. అట్టి పొట్టి ‘ఉ’ కారము స్వరపర కత్వమున లోపించును. అది మాత్రమే తమిళమందలి పరరూపసంధి. తక్కినయెడల స్వరసంహితలలో ‘య-వ’లు యథోచితముగఁ జేరును.

“అవట్టుల్.....” (తొలొ. ౧౦౫ సూ.)=వానిలోఁ బదాంతగత మగు పొట్లు హల్లు మీఁద నొక బొట్టు నిల్పవలెను.

“కుట్టియ లుకరముమ్” (తొల్కా. ౧౦౬ నూ.) = పొట్టి ‘ఉకారము’ పైని సయితము బొట్టును నిల్పవలయును.

‘పుళ్ళియొట్టుమున్’ (తొల్కా. ౧౩౯ నూ.) = బొట్టు తలమీఁదఁ గల వర్ణములకు (పొల్లుహల్లులకును బొట్టి ‘ఉకారమునకును) స్వరము పరమగు నపు డా రెండును గలసి పోవునేకాని వేర్వేరుగ నవి నిలువవు. పరమందున్న యచ్చు పొల్లు హల్లుమీఁద నిలుచుననియు, నర్థమాత్రికోకారము లోపింపఁగా నచటఁ బరస్థితమగు నచ్చు నిలుచుననియుఁ దాత్పర్యము. అర్థమాత్రికోకార (పొట్టి ‘ఉకారము) మెట్టిచోటుల నిల్చునో యీవఱకు విశదీకరింపఁబడెను. (చూ. ౨౪ V విష). పయి సందర్భమునుబట్టి యర్థమాత్రికోకారమునకు స్వరపరకత్వమునఁ దమిలుమందు నిత్యముగాఁ బరరూపసంధి యగునని తొల్కా-ప్పియమునఁ జెప్పఁబడె ననుట స్పష్టముగదా. తమిలుమున సంధిలేని స్వరముల సంహితలో యకారము కొన్నియెడలను వకారము కొన్నియెడలను వ్యవధాయక ములుగా నిల్చును. అరుదుగ నేదియు నిల్వక ప్రకృతి భావముగా నుండుటయు విరుద్ధము కాదని తొల్కాప్పియమునఁ జెప్పఁబడి యున్నది.

‘ఎల్లామొటికుమ్’ (తొల్కా. ౧౪౧ నూ.). అజంత శబ్దముల కచ్చు పరమగునపుడు వానిమధ్య నొక హల్లు నిల్వవచ్చును. అట్లు నిల్చిన హల్లునకు ‘ఉడమ్పడుమెయ్’ (నడుమ నిల్చు హల్లు) అని పేరు. ‘ఒక హల్లు నిలువ వచ్చును’ అనుటచేత స్వరసంహితలో వ్యవధాయక వర్ణము నిలువని ప్రకృతిభావము సయిత ముండవచ్చునని తేలుచున్నది. ఇట్టి కవి ప్రయోగ ములు లేకున్నను నొకకాలమున నిట్టి ప్రకృతిభావస్థితి యుండెడిదని యంగీ కరింపక తీరదు. స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణములు ‘య-వ’ లు మాత్రమే యని యీవఱకు సిద్ధాంతిత మయ్యెను (చూ. ౨౯ మొ. ౩౭ వ. విష).

౪౭. III విష.:-కర్ణాటమున సర్వసంహితలోఁ బరరూప సంధియే కల్లు ననుటలోను, సంధి జరుగనపుడు స్వరసంహితలో ‘య-వ’ లె వ్యవధాయక వర్ణములుగ నిల్చుననుటలోను భేదము లేదు. కాని వాక్యసంధి సంస్కృత మందు వలెనే వైవక్షికమని మంజరీ మకరందవ్యాఖ్యాత వ్రాసెను. నాగవర్త కును నిదె యభిప్రాయమని తోచుచున్నది. స్వరసంహితలోఁ గొన్నియెడల వ్యవధాయక వర్ణ మేదియు నిల్వక ప్రకృతిభావమే కల్లుననుట కర్ణాటమున సర్వ సమ్మతమే కాని యట్టి ప్రకృతిభావము “పుతస్వరములు, నిపాతశబ్దస్వరములు శంకావధారణార్థక స్వరములు” అను స్థలములందె గల్లునని ప్రాచీనుఁడగు నాగవర్త వచించెను. కేశవ పండితుఁడును భట్టాకలంకదేవుఁడును మఱికొన్ని సామాన్య స్థలములందును బ్రకృతిభావము గల్లునని వచించిరి.

‘సన్ధా’ (కర్ణా. భూష. ౧౦ సూ.) ఇది యధికార సూత్రము. దీనిని బట్టి సంధికార్యములెల్ల సంధియం దనఁగా సంహితయం దనఁగా నన్నిహితముగా వాక్యగత శబ్దములను బలుకుటను వక్త వివక్షించునపు డను సర్థము వ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్లే భట్టాకలంకదేవుఁడు వివరించి యున్నాఁడు. ‘సన్ధా’ (కర్ణాట శబ్దానుశాసనము ౩౪ సూ.) “వృత్తిః—అధికారోఽయమ్. పరస్పన్నికర్తః సంధిః. య దిత ఊర్ధ్వ మనుక్రమిష్యామః తత్ సంధి వివక్షాయాం భవతీతి వేదితవ్యమ్ (‘యక్ స్వరే స్వరస్య’ అను కర్ణాట శబ్దా. ౩౫ సూత్రచేత యక్కు వచ్చును) యతి యీతం (యతి యితఁడు) సంధావితీ కిమ్-ముని ఈతమ్. (ముని యితఁడు) యతి ఈతం.....వదేతు సంహితా నిత్యా | నిత్యా ధాతూపసర్గయోః | నిత్యా సమాసే వాక్యేతు | సా వివక్షా మపేక్షితే” (భాషామంజరీ వృత్తి).

“తత్సర్వం సంధి వివక్షాయామ్=వివక్షితాయామేవ సంహితాయామ్, నాఽవివక్షితాయా మిత్యర్థః” (మంజరీ మకరంద వ్యాఖ్య).

సంహితను వివక్షించునపుడు సయితము సంస్కృతమునఁ గొన్ని యెడల స్వరసంహిత ప్రకృతిభావము నంది నిల్చుట గలదు.

‘ఈ దూదే ద్వివచనం ప్రగృహ్యమ్’ (౧-౧-౧౧). “ఈ దూ దే ద్వంతం ద్వివచనం ప్రగృహ్య సుజ్ఞం స్యాత్. హరీ ఏతౌ. విష్ణూ ఇమా. గణ్డేలమూ. వచేతే ఇమా.....” (సి. కౌ. ౧౦౦ సూ).

‘వాక్యస్య టేః ప్లుత ఉదాత్తః’ (౨-౨-౨౨) (సి. కౌ. ౯౩ సూ.) “వాక్యస్య టేః పదావయవస్య ప్లుతో భవతి. సచ ఉదాత్తో భవతీత్యర్థః.” (బాలమనోరమావ్యాఖ్య).

‘ప్లుతప్రగృహ్య అచి నిత్యమ్’ (౬-౧-౧౨౫)=“ప్లుతాశ్చ ప్రగృహ్యశ్చ....అచి పరే నిత్యం ప్రకృత్యా స్యుః. ఏహి కృష్ణః అత్ర గా శ్చరతి హరీఏతౌ.” (సి. కౌ. ౯౦ సూ).

‘లోప శ్శాకల్యస్య’ (౨-౩-౧౯)=“అవర్ణపూర్వయోః పదాంతయో ర్యవయోః వా లోపోఽశిపరే. పూర్వత్రాసిద్ధమితి లోప శాస్త్ర స్యాసిద్ధత్వా న్న స్వరసంధిః. హరవహి=హరయేహి. విష్ణుఇహ=విష్ణువిహ.....” (సి. కౌ. ౬౭ సూ.) “భో భగో అఘా అపూర్వస్య యోఽశి” (౨-౩-౧౭)=“ఏతత్పూర్వస్య రో ర్యకారాదేశః స్యా దశి పరే.....లోప శ్శాకల్యస్య ఇతి పాక్షికో యకారలోపః. దేవాఇహ=దేవాయహ. భోఅచ్యుత=భోయచ్యుత....” (సి. కౌ. ౧౬౭-౧౬౯ సూ).

ప్రాకృతమందును నిట్లే స్వరసంహిత నిల్చిపోవుట గలదు.

“క గ చ జ త ద ప య వాం ప్రాయో లుక్” (వృత్తి) స్వరా త్పరేషా మనాది భూతానా మసంయుక్తానాం “క గ చ జ త ద ప య వాం ప్రాయో లు గ్భవతి. ఉదా:—కాకః=కాఓ. నాగః=నాఓ. పిశాచః=పిసాఓ.....” (చండప్రాకృతవ్యాకరణము. III వ్యంజన విధానము. 3౮ సూ).

‘స్వర సోద్యతే’ (వృత్తి) వ్యజ్ఞన సంపృక్తస్వరో యో వ్యజ్ఞనే లుప్తేఽవశిష్యతే స ఉద్యత ఇహోచ్యతే. స్వర సోద్యతే స్వరే పరే సంధి ర్నభవతి. ఉదా:—గగనమ్=గగణం. గన్ధకుటీ=గన్ధఉడీ. (చండ. ప్రా. వ్యా. II స్వర విధానము. 3 సూ).

సంస్కృత ప్రాకృత ప్రసిద్ధమగు నిట్టి స్వరముల యవ్యవహితోచ్ఛారణ మును గర్ణాటములును సంహితా వివక్షయందును గొన్నియెడల సంగీకరించిరి. ‘ఏ దో దంతా నిపాతాః స్వరేప్రకృత్యా’ (కర్ణా. భూష. ౨౫ సూ.)=ఏకారాంత ములును ‘ఓ’ కారాంతములును నగు నిపాతములకు స్వరపరకత్వమునఁ బ్రకృతి భావ మగును. ఉదా:—ఎలె+ఇదావుదొ=ఎలెఇదావుదొ (ఓయీ యిది యేమి?) ఓహో+ఇరలిం=ఓహోఇరలిం (ఓహో ఉండవద్దు).

‘విశ జ్ఞావధారణయోః’ (కర్ణా. భూష. ౨౬ సూ.)=ఉదా:—ఆనయో+అద్రియో=ఆనయో అద్రియో=(ఏనుఁగో కొండయో) రజ్జవో+అహియో=రజ్జవో అహియో (త్రాడో పామో) పోరెవనె+ఆళం=పోరెవనె ఆళం=(పోషించినవాఁడె రాజు) కూర్పనె+ఆప్తం=కూర్పనె ఆప్తం=(ప్రీతి చేయు వాఁడె ఆపుఁడు).

‘ఘృతాశ్చ’ (కర్ణా. భూ. ౨౭ సూ.) ఉదా:—ఎలె అణ్ణా+ఇత్త బా (ఓయీ ‘అన్నా’ యిచటికి రమ్ము).

పయివిషయములను సూత్రించి భట్టాకలంక దేవుఁడు నిపాతాదిభిన్న సామాన్యస్థలములందును బ్రకృతిభావమును సూత్రించెను.

‘ఆదే’ (వృత్తి) “ఆకారః అవర్ణేపరే ప్రకృత్యా తిష్ఠతి-ప్రయోగః—ఆ అరసం (ఆ రాజు) ఆ అంచె (ఆ హంస)..... ఏ చాతో ద్విశిష్టావయవత్వా త్తత్రైవ భవతి. ఆ ఐశ్వర్యం (ఆ యైశ్వర్యము) ఆ ఐలబిలం (ఆయత్నుఁడు) ఆ జౌదార్యం—(ఆ యౌదార్యము).” (భాషామంజరీ వృత్తి).

‘పాసత్వాదిః’ (కర్ణాట శబ్దా. ౪౬ సూ.) “.....పాసత్వాదిః అకారాంతః స్వరే పరే ప్రకృత్యా తిష్ఠతి. ప్రయోగః—పాసఅడకె=(క్రొత్తమాంసము,) పాసఆనె=(క్రొత్త యేనుఁగు) ఎళలించె (లేతహంస).” (భాషామంజరీ వృత్తి).

‘గడాదిః’ (కర్ణాట శబ్దా. ౪౭ సూ.) (వృత్తి) “.....గడాదిగణ పఠితా శ్శబ్దాః స్వరే పరే వా ప్రకృత్యా తిష్ఠన్తి. ప్రయోగః—తాంగడ అంగజం=(తాను జుమీ యంగజుఁడు=మదనుఁడు).” (భాషామంజరీ వృత్తి).

‘శ్లోకార్థమ్’ (కర్ణాటశబ్దా. ౫౦ సూ.) = (వృత్తి) “శ్లోకః = ఛందోబద్ధం కస్తవృత్తాది. తస్యార్థం = సమభాగః. స్వరాంతం శ్లోకార్థం స్వరేపరే వా ప్రకృత్యా తిష్ఠతి.” (భాషామంజరీ వృత్తి).

‘అనుకరణమ్’ (కర్ణాటశబ్దా-౫౧ సూ.) = “స్వరాంత మనుకరణం స్వరేపరే వా ప్రకృత్యా తిష్ఠతి. ప్రయోగః—యత్తో యాదృశ స్తాదృశో బలి ఎంబుక్తిగే” = (యత్తుఁ డెట్టివాఁడో బలియు నట్టిదె యను నుక్తికి) (భాషామంజరీ వృత్తి).

పయిరీతిగల ప్రకృతి భావ స్థలములకు భిన్నములగు సంధి స్థలములందలి స్వరసంహితలోఁ గర్ణాటమున ‘య-ప’లు వ్యవధాయక వర్ణములుగ నిలుచును.

“ఆ దివర్ణైకా రేభ్యో యః” (కర్ణా. భాష. ౨౨ సూ.) = “ఆకారము-‘ఇ’ వర్ణము-‘ఎ’ కారము ననువానికి స్వరము పరమగునపుడు వానినడుమ ‘య’ కారము వ్యవధాయకముగ నిల్చును. ఉదా.—ఆ + ఎడె = ఆయెడె. (ఆ స్థలము) శ్రీ + ఒడయం = శ్రీయొడయం. (శ్రీపతి) సలె + ఇర్పర్ = సలెయిర్పర్ (బాగుగ నున్నారు).

‘అకారాంతా శ్చివధారణార్థే ఏ’ (కర్ణా. భాష. ౨౩ సూ.) = అకారాంత శబ్దములకు నవధారణార్థకమగు ‘ఎ’ కారము పరమగునపుడు ‘య’ కారము వ్యవధాయకముగ నిల్చును. ఉదా:—ఆతన + ఎ = ఆతనయె (ఆతనియొక్క-యే).

“వో వృవర్ణాభ్యామ్” (కర్ణా. భాష. ౨౪ సూ.) = ‘ఉ-ఋ’ వర్ణములు తుదినిగల శబ్దములకు స్వరము పరమగునపుడు వకారము వ్యవధాయకముగ నిల్చును. ఉదా:—విధు + ఇల్లద + ఇరుళ్ = విధు విల్ల దిరుళ్ = (చంద్రుఁడు లేని రాత్రి) పూ + ఇల్లద = పూ విల్లద (పూవులేనట్టి) పితృ + ఇవం = పితృ వివం (తండ్రి వీడు).

కర్ణాటమునఁ దక్కిన ‘అ-ఎ’ అనువానికి స్వరపరకత్వమునఁ బరమాప సంధి కల్గును. ‘స్వరే స్వరస్య లోపః’ (కర్ణా. భాష. ౧౯ సూ.) = స్వరము పరమగుచుండఁగాఁ బూర్వస్వరము లోపించును. పరమాప సంధి యగునని తాత్పర్యము. ఉదా:—ఎన్న + అరసం = ఎన్నరసం (నాయొక్క రాజు) నేసె + ఇక్కిదం = నేసిక్కిదం = (అక్షరలు వేసినాఁడు).

“ప్రకృతే రుదేతోః” (కర్ణా. భాష. ౨౦ సూ.) = పరమాప సంధివిషయమునఁ బ్రకృతి సంబంధియగు స్వరము లోపింపవలసినపుడు “ఉకారము-ఎకారము” మాత్రము లోపించును. ఉదా:—మాతు + ఎల్లం = మాతెల్లం = (మాట సర్వమును). లేను + ఎల్లం = లేసెల్లం = (మంచిది సర్వమును). నాలగ + ఉళ్ళన =

నాలగుళ్ళనె=(జిహ్వాకలవాడు). నేసె+ఇక్కిదం=నేసిక్కిదం=(అక్షతలు వేసి నాడు). (ఎకారమునకుఁ బరరూపసంధి తెల్లనఁ గల్గదు-వదినె+ఇచ్చెను=వదినె యిచ్చెను).

“న నామభాగ ప్రధ్వంసే” (కర్ణా. భూష. ౨౧ సూ.)=నామభాగమునకుఁ బ్రధ్వంసము కల్గునపుడు ‘ఉ-ఎ’ అనువానికిఁ బయిసూత్రము చొప్పున లోపము గల్గదు. ఉదా:—పటు+ఈతం=పటు వీతం (సమర్థుఁ డీతఁడు). ఆనె+ఒడ్డు=ఆనెయొడ్డు (గజసైన్యము).

౪౭. IV విష:—తెల్లనందును స్వరమునకు స్వరము పరమగునపుడు పెక్కు-చోల్లఁ బరరూపసంధి యగును. ఉకారమునకును మధ్యమపురుష క్రియల తుది ‘ఇ’ కారమునకును స్వరపరకత్వమునఁ బరరూపసంధి నిత్యము. ‘అ-ఇ’ అను స్వరముల కచ్చు పరమగునపుడు పరరూపసంధి బహుళము. ఉకార సంధికిని సమాసస్థలములలో నపవాదవిధులు గలవు. ఆప్రేక్షితము పరమగు నపుడును బ్రత్యయాదుల యచ్చు పరమగునపుడును నెల్ల యచ్చులకును బరరూపసంధి నిత్యముగా నగును. తక్కిన స్థలములందలి ప్రాస్వాచ్చులకును దీర్ఘాచ్చులకును స్వరపరకత్వమునఁ బరరూపసంధి సంభవింపదు. తెలుఁగునఁ బదముల సంధి కాని యచ్చులనడుమ యకారమే వ్యవధాయకముగ నిల్చును. తెలుఁగున వాక్యమధ్యమునఁ బ్రకృతిభావరూప స్వరసంహిత నిల్వనేరదు. “సంధి ర్నాచోఽచ్చనుతో, | వాతో, నాదిషు విభక్తిషూతో వా | నిత్య మచుత్తమ పురుష | క్రియా స్వితః పరిమితౌ సమస్తానామ్” (వ్యా. సం. ౬౪ విష. మొ). “య శ్రుతి మార్యా లఘుయం | ప్రవదన్తి ప్రాణతః పరం ప్రాణమ్” “ఆద్య స్వాప్రేక్షి తేన్యలోపశ్చ” (వ్యా. సం. ౬౪ I. మొ. ౭౫ వ. విష). ఉదా:—రాముఁడు + అతఁడు = రాముఁడతఁడు. చేసితివి + అపుడు = చేసితివపుడు. మేన + అత్త = మేనయత్త = మేనత్త. చేసితిమి + అపుడు = చేసితిమపుడు = చేసితిమి యపుడు. చేసి + అరిగెన్ = చేసియరిగెన్. ఓహూ + అనియెన్ = ఓహూ యనియెన్. వదినె + ఇచ్చెన్ = వదినెయిచ్చెన్. గ్లా + ఉదయించెన్ = గ్లాయుదయించెన్. ఓహూ + ఓహూ = ఓహూహూ. ఔరా + ఔరా = ఔరారా. అర్ధ + ఇంచు = అర్ధించు. వీసె + ఎడు = వీసెడు. మొ.

ద్రావిడభాషలందలి సరళాదేశసంధు లీ వఱకు (చూ. ౨౩ I మొ. ౨౬ వ. విష) విపులముగా వివరింపఁబడినవి. ద్రావిడభాషలందలి స్వర సంహితా యవలును నీవఱకు (౨౯ విష. చూ.) విస్తరింపఁబడెను.

౪౮. I విష:—హల్లున కచ్చు పరమగునప్పటి సంధికార్యములు:—ప్రాచీన కర్ణాటమందును దమిట మలయాళములందును వివిధహాలంత శబ్దములు

మెండుగా నుండును. తెలుఁగున సాధారణముగా ద్రుతాంత (సకారాంత) శబ్దములు మాత్రము హలంతములు. తమిళ కర్ణాట మలయాళ శబ్దాంతములం దుండు హల్లున కచ్చు పరమగునపు డాహల్లుపై నట్టి యచ్చు నిల్చును. (చూడు ౪౭ II విష). కాని యేకప్రాస్వస్వరపూర్వక హల్లు గల శబ్దమున కచ్చు పరమగునపు డాహల్లు ద్విత్వము నందుట తమిళ కర్ణాట ములు రెంటును బ్రసిద్ధమై యున్నది. త్రాద్యక్షరక తమిళ శబ్దములందును నట్టి ద్విత్వ మరుదుగఁ గలదు. “ఉలగమ్ + ఒరుమూన్టు = ఉలగ మ్మెరు మూన్టు = (లోకము లొకమూఁడు) (తిరుత్తక్క దేవరు జీవకచింతామణి). “నెడియదన్ మున్నర్.....” (తొల్కా. ౧౬౧ సూ.) = ద్విక్షర పూర్వక వ్యంజనము హల్పరకత్వమున లోపించును. ప్రాస్వపూర్వక వ్యంజనము స్వర పరకత్వమున ద్విత్వము నందును. ఉదా:—కోల్ + నన్టు = కో నన్టు = (రాజుచేతి కోల యనఁగాఁ గట్టి మంచిది). మణ్ + అగల్ = మణ్ణగల్ = (మంటిపాత్రము). దీని కలంతి యపవాదములును గలవు:—తన్ + అ + కు = తనకు = (తనకు). నుమ్ + అ + కు = నుమకు = (మీకు). నుమ్ + అ + అదు = నుమదు (మీయొక్క).

“ఇ ణ న మ.....” (తొల్కా. ౭౫ సూ.) = ఇ ణ న మ న య ర ల వ ట శ అను పదునొకండు హల్లులు మాత్రమే తమిళపదముల తుదిని నిల్చును. అవి యథాసంభవముగాఁ జైరీతిని ద్విత్వము నందును.

కర్ణాటమున ‘న-ణ-య-ల-ళ’ వర్ణములకు మాత్రమే యట్టి ద్విత్వము కల్గును.

“న ణ ల య శా ద్విః స్వరే ప్రాస్వ పూర్వాః”—(కర్ణా. భూష. ౩౪ సూ.) ఉదా:—పొన్ + ఉళ్ళ + అవనె = పొన్నుళ్ళవనె (బంగారుగలవాఁడె). మణ్ + ఎల్లం = మణ్ణెల్లం = (మన్నంతయు). పుల్ + ఇల్లం = పుల్లిల్లం = (తృణము లేదు). కెయ్ + ఆదుదు = కెయ్యాదుదు = (చేయి యైనది). ముళ్ + ఉళ్ళువె + కేదగె గల్ = ముళ్ళుళ్ళువె కేదగెగల్ = (ముళ్ళుగలవె కైతకములు).

‘నానేకాక్షరపదే.....’ (కర్ణా. భూష. ౩౫ సూ.) = ఒకటికన్న నెక్కు డచ్చులతో నున్న పదములచోటఁ బై నూత్రము వర్తింపదు. ఉదా:—కడన్ + ఇల్లం = కడనిల్లం = (ఋణము లేదు). పవణ్ + ఉంటు = పవణుంటు = (ప్రమాణము గలదు). కవల్ + ఇల్లం = కవలిల్లం = (ఉపశాఖ లేదు) తొదళ్ + ఇలద + నుడి = తొద ఇల్లద నుడి = (అసత్యము లేని వార్త).

‘అవ్యయేపిచ’ (కర్ణా. భూష. ౩౬ సూ.) = అవ్యయ శబ్దములందలి ‘న ణ ల య శ’ లకును ద్విత్వము కల్గదు. ఉదా:—ఇదు + దల్ + అపూర్వం =

ఇదుద లపూర్వం (ఇది నిజముగా వింతైనది) స్వరన వోల్ + ఈతం = స్వరనవో
లీతం (ఇతఁడు మదనసదృశుఁడు).

౪౮. II విష:—తెలుగునందలి శబ్దములెల్లఁ గళలు ద్రుతప్రకృతికములు
నని రెండు విధములు. కానఁ దెలుగు హలంతశబ్దము లన్నవి సాధారణముగా
ద్రుతాంతములు (సకారాంతములు) మాత్రమే. అట్టి ద్రుతాంతమునకుఁ
బరమగు స్వర మాద్రుతముపై నిల్చుటమాత్రమే సాధారణవిషయము.
ఉదా:—చూచెన్ + అతఁడు = చూచె నతఁడు — వచ్చెన్ + ఇతఁడు = వచ్చె
నితఁడు. అట్టైనను సరుదుగా ననేకస్వరక పదముల తుదిని నిల్చినను ద్రుతము
స్వరపరకత్వమున ద్విత్యము నందుటఁ గలదు. ఉదా:—మత్తకోకిల.....
ఎన్నఁడు | నేనిమోఘము గాదు దిగ్ధరణీ రవీందు లెఱుంగఁగన్ (ఆది. ౭
ఆ ౧౪౨) చ. వరదుఁడు పాఠశ్రౌర్య విభవంబున కాతని ధైర్యవృత్తికి |
న్నరుదుగ..... (ఆర-౧ ఆ ౩౨౧) (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౪౪ I-విష. విస్తర
IV. ౪౪ I విష) (ప్రౌఢ-సంధి-౩ సూ).

ఆంధ్ర వైయాకరణులు చెప్పలేదుగాని యేకప్రాస్వపూర్వక ద్రుతము
నియతముగాను సార్వత్రికముగాను స్వరపరకత్వమునఁ దెలుగునందును, ద్విత్యము
నందుట చూపట్టుచున్నది. ఉదా:—.....వల్లి | యన్నిష్ఠసఖ నూఁది యున్న
దాని (ఆది ౩ ఆ ౧౪౦) వృత్తుఁ డన్న సుర గర్వించి (ఆర ౩ ఆ-౩౪). మ.....
నం | దిని యన్నేటి తరంగలన్ (ఆది ౮ ఆ ౭౯) (చూడు. ప్రౌఢ-సంధి-౩ సూ.
౯ సూ.) పెన్నుద్ది (పాండు-౩ ఆ) పల్లటపు (హరిశ్చ ౪ ఆ) “నన్ + ఏలెన్ = నన్నే
లెన్, విల్ + అందెన్ = విల్లందెన్. కన్ + ఆకు = కన్నాకు.” మొదలయినవి సైత
మేకప్రాస్వ పూర్వక ద్రుతద్విత్యమునకే యుదాహృతు లనఁదగునుగాని
యాంధ్ర వైయాకరణులు “నన్నున్ + ఏలెన్ + నన్నేలెన్. విల్లు + అందెన్ =
విల్లందెన్. కన్ను + ఆకు = కన్నాకు” అని వాని పదచ్ఛేదమును జూపుచు
“జడ్డక్కరంబుతోఁ బదాది స్వరంబు గూడుచో జడ్డకు లోపంబు లేదు.
ఉదా:—.....కన్నదరె-నన్నడిగె-పల్లాతై-విల్లందె” (బాల. ప్రకీ ౯ సూ.)
అను రీతిని సమర్థింతురు.

తెలుగునందును బ్రాచీనతమకాలమున హలంత ప్రాతిపదికములె
యత్యధికముగా నుండెడివని యూహింప నగునుగాని కాలక్రమమున వాని తుది
హల్లు లుచ్చారణార్థక స్వరయోగమున ద్వీరుక్తములయ్యు నద్వీరుక్తములయ్యు
నన్నయాదులచే ‘బ్రాతిపదికములుగ’ గ్రహింపఁబడెను. “ఇల్ = ఇల్లు. కల్ =
కల్లు. విల్ = విల్లు. ముల్ = ముల్లు. పల్ = పల్లు. మిన్ = మిన్ను. వన్ =
విన్ను. మున్ = మున్ను. మన్ = మన్ను.” మున్నగుచోటులం దేక ప్రాస్వ

పూర్వకహల్లు నియతముగా ద్విత్వము నందె ననఁదగును. దీర్ఘపూర్వకహల్లులును ననేకాచ్ఛపూర్వక హల్లులును నుచ్చారణార్థస్వరయోగముననే ప్రాతిపదికములయ్యెను. ఉదా:—నీర్ = నీరు. పాల్ = పాలు. కాల్ = కాలు. తేన్ = తేనె. కేల్ = కేలు. సంస్కృతశబ్దములు తెల్లునకు వచ్చుటలో పైత మీపద్ధతు లంగీకరింపఁబడెను. “ద్విత్వోత్పేద్య సర్వహలాం । హ్రస్వా ద్విత్వంతు దీర్ఘతో బహుళమ్” (ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౧౮౯ విష). ఉదా:—దిక్ = దిక్కు. వాక్ = వాకు = వాక్కు—మొ.

రక. I విష:—‘ఆ ఈ ఏ’ అను నిర్దేశకసర్వనామములకు మూఁడిటికిని త్రికమును సంజ్ఞ తెలుంగునఁ గలదు. సమానాధికరణ సమాసమున వీని కూష్ఠ రేఫ భిన్నమగు నసంయుక్తహల్లు పరమగునపు డాత్రికమునకు హ్రస్వమును బరహల్లునకు ద్విత్వమును దెల్లునందు వైకల్పికముగా సంభవించును.

“ఇద మద ఏత ద్య త్త । చ్చబ్దా శ్చబ్దాంతరాన్వయే బహుళమ్ । హ్రస్వం ప్రవద్య దీర్ఘా । ద్విత్వ ముపర్యక్షరస్య జనయన్తి” (ఆం. చిం.) “ఉష్ఠరేఫాన్ వినా ద్విత్వ । మయుక్తస్య హలో మతమ్ । ఋకారంచ విముచ్య న్యై । త్పాణానాం ద్విత్వసంగతిః ॥ (వికృ) (చూ. ‘వ్యా. సం. ౨౦౦ విష). అజాదిశబ్దము పరమయినను నట్టి స్వరసంహితలో ‘య’ కారము నిల్చునుగాన దానికే ద్విత్వమును బూర్వస్థిత త్రికమునకు హ్రస్వమును గల్గును. ఉదా:—ఆ + మగువ = అమ్మగువ = ఆమగువ. ఈ + ఇంతి = ఇయ్యింతి = ఈయింతి. ఏ + పురుషుఁడు = ఎప్పురుషుఁడు = ఏపురుషుఁడు. సమానాధికరణ సమాసమున మూఁడుశబ్దమునకు హల్పరకత్వమున బిందుపూర్వక డు వర్ణమునకు లోపమును బైరీతిని హ్రస్వద్విత్వములును గల్గును. ఉదా:—మూఁడు + జగములు = ముజ్జగములు = మూఁడు జగములు. మొ. (చూ. ‘వ్యా. సం. ౨౦౩ విష). (చూ. రక III విష).

రక. II విష:—తమిళభాషయందు నిర్దేశక సర్వనామములకు ‘చుట్టు’ అను సంజ్ఞ గలదు. తమిళమున నిర్దేశకసర్వనామములు ‘అ ఇ ఉ’ అని హ్రస్వరూపములు. వీనికిఁ బరమగు “క చ త ప ఇ న మ వ” అను హల్లులు ద్విరుక్తములగును. ‘ఉ’ అను దానికిఁ బరోక్ష పురోవర్తుల మధ్యస్థితి యర్థము. పై విషయములకుఁ దొల్కాప్పియములోని, ౨౦౫ మొ. ౨౦౮ వ. సూత్రములును, ౨౩౭-౨౩౯-౨౪౬-౨౪౭ సూత్రములును మూలము. ఉదా:—అ + చాత్తన్ = అ చ్చాత్తన్ = (ఆ చాత్తననువాఁడు) అ + నాడు = అన్నాడు (ఆ దేశము) అ + జాలమ్ = అజ్జాలమ్ (ఆ నేల). అ + మణి = అమ్మణి = (ఆ గంట). అ + వళై = అవ్వుళై (ఆ రంధ్రము) (లేదా ఆగాజు). అ + అడి = అవ్వుడి (ఆ

పాదము). ఇట్లే 'ఇ ఊ' లకును లక్ష్యముల సరయునది. ఇ+కొట్రన్ = ఇకొట్రన్ (ఈ కొట్ర ననువాడు). ఇ+ఇడై = ఇయ్యిడై (ఈ చోటు). ఊ+కొట్రన్ = ఊకొట్రన్ (ఈ కొట్రననువాడు). ఊ+ఞాన్ = ఊఞాన్ = (ఈ దారము). ఇట్లు వీనిని ప్రాస్వరూపములనుచుఁ జెప్పినను వీనికి దీర్ఘకారము పద్యములందుఁ బ్రయుక్తమగునని తొల్కాప్పియరు ౨౦౯-౨౩౯-౨౫౭ సూత్రములందు వచించిరి. "నీడవరుదల్....." (తొల్కా. ౨౦౯ సూ.) = 'అ' శబ్దము పద్యములందు 'ఆ' శబ్ద మగును. ఉదా:—అ+ఇడై = ఆ యిడై. మొ. పరుషపరకత్వమున నిట్టి దీర్ఘరూపము కానరాదు. "చుట్టు మొదలొగియ " (తొల్కా. ౧౬౦ సూ.) = దీర్ఘములగు చుట్టులు (ఆ ఈ ఊ శబ్దములు) పదాదియందును 'ఐ' కారము పదాంతమందును గల శబ్దములకుఁ బరమైన 'క చ త ప' లు బహుళముగా ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—ఆజ్జ (జ్జ)వై కొట్టాన్ = ఆజ్జవై కొట్టాన్ = (ఆ చోటనున్నవానిని కొనెను).

౪౯. III విష:—కర్ణాటమున 'అ ఇ ఊ' అనునవి ప్రాతిపదికములని చెప్పఁబడలేదు—'అదు-ఇదు-ఉదు' అనునవి ప్రకృతులని చెప్పుదురు. ఉత్తర పద పరకత్వమున వీనికి వరుసగ 'ఆ-ఈ-ఊ' అను నాదేశము లగునని చెప్పఁ బడెను. 'ఆ దీ దూ దద్విదూదోః' (కర్ణాట. శబ్దా. ౩౭౦ సూ.) (వృత్తి) 'అదు-ఇదు-ఉదు' ఇత్యేషాం యథాక్రమం 'ఆ ఈ ఊ' ఇత్యేతే ఆదేశా భవంతి ఉత్తర పదేవరే—ప్రయోగః—అదు+నాడు=ఆనాడు (ఆదేశము). ఈయానె (ఈ యేనుఁగు) ఊమానిసం=(ఈమానిసి).

ఇట్లు కర్ణాటమున నిర్దేశక సర్వనామము లున్నను వీనిమీఁది హల్లునకు ద్విత్వముగాని వీని దీర్ఘమునకు ప్రాస్వతగాని కలుగు సంప్రదాయము లేదు. (చూడు ౪౭ III విష. ప్రకృతి భావము. ఆ అరసం=ఆ రాజు).

ఆంధ్ర కర్ణాట తమిలములు మూఁడిటియందును మూఁడు శబ్దమునకుఁ బరమగు హల్లు ద్విరుక్తమగును.

"సమానాధికరణంబగు నుత్తరపదంబు పరంబగునపుడు మూఁడు శబ్దము డుజ్ వర్ణమునకు లోపంబును మీఁది హల్లునకు ద్విత్వంబు నగు". (బాల. సమా. ౧౭ సూ.) (చూ. వ్యా. సం. ౨౮౩ విష). "ద్విరుక్తంబగు హల్లు పరం బగునపు డాచ్ఛికంబగు దీర్ఘంబునకు ప్రాస్వంబగు" (బాల. సమా. ౧౩ సూ.) ఉదా:—మూఁడు+జగములు=ముజ్జగములు.

'మూఱో' (వృత్తి) 'మూఱు' ఇత్యస్య దోః (తుది వర్ణమునకు) లు బృవతి వ్యజ్ఞనాదా ఉత్తరపదే పరే. న ద్వన్ద్వసమానే.....ప్రయోగః—

మూఱు + గావుదం = మూగావుదం = మూఱుగావుదం. (మూడు యోజనములు). (కర్ణాట. శబ్దా. 3౫౨ సూ.).

“హ్రస్వ స్తత్ర వా” (వృత్తి) ‘మూఱు’ ఇత్యస్య ‘దు’ (తుదివర్ణము) లోపేసతి హ్రస్వాదేశో వా భవతి “ప్రయోగః—ముచ్చోటు = మూచోటు. (మూడు చోటులు)” (కర్ణాట. శబ్దా. 3౫3 సూ.).

తమిళమందును గొన్ని యెడల మూఱుశబ్దముచోట నిట్టికార్యములు చూపట్టుచున్నవి.

‘మూఱున్ ఒట్టే.....’ (తొల్కా. ౪౪౪ సూ.).....మూఱు + కలమ్ = ముక్కలమ్. (మూడు కలముల కొత్త) మూఱు + పలమ్ = ముప్పలమ్ (మూడు పలముల యెత్తు).

౫౦. విష:—టుగాగమ సంధి:—ప్రాతి పదికముల వలెనే వానిపై నిల్చు విభక్తులు సైత మేవేని శబ్దముల భాగములె. అట్టి శబ్దద్వయమును సంబంధింపఁ జేయు నేదేని శబ్దపు భాగము వాని నడుమ నుండుట సహజము. ఈ విషయము తొల్కాప్పియ రీ క్రిందిరీతిని వాని నడుమ నేదేనిఁ చా (సా) రియై నిల్చుచుండునని వచించిరి.

‘అవఱ్ఱువటి.....’ (తొల్కా. ౧౧౯ సూ.) = ప్రాతిపదికములకుఁ దర్వాత విభక్త్యాది సంధిలో సా (చా) రియై నిల్చును.

“వేఱ్ఱుమై కుఱిత్త.....” (తొల్కా. ౧౧3 సూ.) విభక్తిసమాస సంధి లోను దక్కిన సంధులలోను బూర్వపర పదముల నడుమ నొక యక్షరమో లేక శబ్దమో సా (చా) రియై (ఆగమము) నిల్చుట తమిళ సంప్రదాయమై యున్నది.

“అవైతామ్.....” (తొల్కా. ౧౨౦ సూ.) = ఆసా (చా) రియైలు:— (ఆగమములు) “ఇన్-వఱ్ఱు-(అఱ్ఱు) అత్తు అమ్-ఒన్-అన్-అక్కు-ఇక్కు-అన్ (౧౨౧ సూ.-న్)” మొదలగునవి. ఇవెల్ల నిర్దేశక సర్వనామ వికృతి రూపములె యనఁదగును. వీనిలోని తుదో సకారము ఆకారానునాసికమగు మూర్ధన్య సకారము. ఇందలి యానునాసిక్యము లోపించినపుడు ఆకారము శేషించును. అనఁగా నాకాలపు ‘ట-త’ మధ్యస్థోచ్చారణము నిల్చును. ‘అన్’ అనునది తమిళమున సదృశార్థకము. కావునఁ దెల్లులోని ‘అట్టి’ మున్నగునవి (అన్ = అత్ + తి = అట్టి) తమిళములోని ‘అన్ + తు = అఱ్ఱు’ శబ్దమును సంబంధించున వనఁ దగును. పయి సా (చా) రియైలు ప్రకృతి ప్రత్యయరూప శబ్దద్వయార్థ సంబంధ మును దెలుపునవై తెల్లులోని యావవిభక్తికముల వంటివగు ననఁదగును. తెల్లు

లోని నిర్దేశార్థక సర్వనామము 'అది-ఇది' అని యేర్పడుటచేతఁ దెలుగులోని యాపవిభక్తికములు 'టి-తి' రూపము నందినవి. తెల్లులోని యాపవిభక్తికములె యననేల? రామునిచేత (రామ+న్+ఇ+చేత) రాములచేత (రామ+ల్+ అ+చేత) మున్నగు వానిలోని "ఇ-అ" అనునవి సైతము ప్రకృతి ప్రత్యయార్థ ములను సంబంధింపఁ జేయు నిర్దేశార్థక సర్వనామాభిన్నములె యనఁదగును. 'అ-ఇ' అను నిర్దేశ సర్వనామములకు "అన్-ఇన్-అమ్-ఇమ్" అనురూపాంతరము లుండుటచేతఁ (చూ. ౨౮ V విషయము) దెల్లున "అంటి=అటి, ఇంటి-ఇటి" మున్నగు నాపవిభక్తికముల రూపప్రపంచము గల్గియుండును. పయి సందర్భమునుబట్టి నిర్దేశ సర్వనామముగు-అతు' (దు) అనుదాని ఖండమగు 'తు' అనునదే తెల్లులోని "కఱకుటమ్ము" మున్నగువానియందలి 'టు' గాగమమునకు మూలమని యూహింపనగును. (చూడు. 32 విష. ౨౯-౨౯ I విష). ఉదా:- కఱకు + అతు = తు = టు + అమ్ము = కఱకుటమ్ము. నిద్దము + అద్దము = నిద్దపు + తు = టు + అద్దము = నిద్దపు టద్దము. ('త-ట' ల మార్పునకు:- పత్తనము = పట్ట నము. మృత్తిక = మట్టి. మొ.) ఇట్లే కుటు + తు + ఉసురు = కుట్టుసురు. చిటు + తు + ఎలుక = చిట్టెలుక. నడు + తు + ఇల్లు = నట్టిల్లు. నిడు + తు + ఊర్పు = నిట్టూర్పు. కడు + తు + అలుక = కట్టలుక. ద్రావిడ భాషలలోని సరళోచ్చారణ మర్వాచీనముగాన 'నడు-నిడు' శబ్దములలో నిది 'ట'కారమె యనుట నిశ్చయము 'కుటు-చిటు-నడు-నిడు-కడు' శబ్దములలోని తుది హల్లు ప్రాప్తి 'కాచ్' పూర్వకమగుటచేత స్వరపరకత్వమున ద్విరుక్తమయ్యె ననునది మార్గాంతరము. (చూ. ౪౮ I విష). అకారము ప్రాచీనకాలమున 'ట-త' మధ్యస్థోచ్చారణము గలదని యెఱుంగవలెను. (౧౭ XIII విష).

అకారము 'ట-త' మధ్యస్థోచ్చారణముగల దగుటచేతనే తెల్లునందలి తజ్జన్య ద్విరుక్త టకారస్థలములు కర్ణాటమున ద్విరుక్త తకారస్థలములయి వెలయుచున్నవి. (చూ. ౧౭ XIII విష.)

"విశేష్యోత్తరపద పూర్వపద స్యోపాస్త్య స్వరాదే ర్లోపః" (కర్ణా. భూష. ౧౪౦ సూ.) = స్వరపరకత్వమున విశేష్య ముత్తరపదముగాఁగల విశేషణ శబ్దము యొక్క యుపాస్త్యస్వరము మొదలొన్న శబ్దావయవము లోపించును. ఈ సూత్రముచే "కిటిదు + అడి" (చిన్నయడుగు = చిన్నపాదము) మున్నగుచోటు లందు 'ఇదు' అనుభాగము లోపింపఁగా 'కిట్' అనురీతిగల భాగము నిల్చును.

"కిటిదో స్తః" (కర్ణా. భూష. ౧౪౨ సూ.) కిటిదు శబ్దముయొక్క తుది అకారస్థానమున 'త'కార మాదేశమగును. ఉదా:- కిటిదు + అడి = కిట్ + అడి = కిత్ + అడి.

“ణ-ట-శ-న-తానాం ద్విద్భావః” (కర్ణా. భూష. ౧౩౯ సూ.) అజాది శబ్దపరకత్వమున లుప్తశేషములలోని, “ణ-ట-శ-న-త” కారములు ద్విత్వము నొందును. ఉదా:—కిటిదు + అడి = కిట్ + అడి = కిత్ + అడి = కిత్ + త్ + అడి = కిత్తడి = (ముని = న్రతి) (చిన్నపాదము). కిటిదు + ఈటె = కిత్తిటె = (చిన్న యీడె పండు) ఇట్టి కన్నడ లక్ష్యములందును ఔరీతిని ప్రాప్తైకాచ్, పూర్వక హల్లు స్వర పరకత్వమున ద్విత్వమునందుటచేత రూపసిద్ధి గల్గెగా (చూ. ౪౮ I విష). వైయాకరణులు ఔరీతిని బ్రక్రియ కల్పించిరని యూహింపవగును. “కిటిదు” లోని ‘దు’ అనునది ‘అదు’ శబ్దాంశమే యని యెఱుంగవగును.

“కడిదు నిడిదు ద్వయ స్యాద్యైకస్వరా త్పరస్య టః” (కర్ణా. భూష. ౧౪౦ సూ.) ‘కడిదు-నిడిదు’ శబ్దములయొక్క మొదటి స్వరమునకుఁ బరమగు నవయవము స్థానమున ‘ట’ కారాదేశమగును. ఉదా:—కడిదు + ఆళ్ = కట్టాళ్ (కఠినసేవకుఁడు = వీరుఁడగు భృత్యుఁడు) (కడిదు + ఆళ్ = కట్ + ట్ + ఆళ్ = కట్టాళ్). నిడిదు + అడకిల్ = నిట్టడకిల్ (పొడవగు వరుస = పొడవగు దొంతి) (అడకిల్ = ఒకదానిపై నొకటిగఁ జేర్చిన పేర్పు). వీనిలోని ప్రాచీన శబ్దభాగములు—‘కట్-నిట్’ అనునవే యనియు వానిపైని నిర్దేశక సర్వనామ శబ్ద భాగము నిల్వగా ‘కడిదు-నిడిదు’ శబ్దము లేర్పడినవనియు నక్కారణముననే స్వరపరకత్వమున ప్రాప్తైకాచ్ పూర్వక హల్లు (చూ. ౪౮ I విష.) ద్విత్వము నందెననియుఁ దత్వమును గ్రహింపవలయును.

‘నడోళ్’ (కర్ణా. భూష. ౧౪౧ సూ.) = నడుశబ్ద ‘డ’ కారస్థానము నందును ‘ట’ కార మూదేశ మగును. ఉదా:—నడు + ఇరుళ్ = నట్టిరుళ్ (మధ్య రాత్రము). నడు + అడవి = నట్టడవి (అడవి నడుమ). ప్రాచీన ద్రావిడశబ్ద భాగము టకార విశిష్టమే యనియుఁ గాలక్రమమున నది సరళోచ్ఛారణము గలదయ్యును నట్టిసమాసస్థలములం దా ప్రాచీన ‘ట’ కారమే నిల్చెననియు సహజస్థితి నెఱుంగునది. తెల్లులోని కడుప్రభృతులకుఁ గన్నడమందలి కడిదు ప్రభృతు లభిన్నములు. కన్నడమందును నట్టిస్థితిగలదు. “తేషా ముదస్తత్వం వ్యజ్ఞనేషు” (కర్ణా. భూష. ౧౪౩ సూ.) కడిదు-నిడిదు-నడు-కిటిదు శబ్దములకు హల్లు పరమగునపుడు వానికి ‘ఉ’ కారాంతత్వమగును. ఉదా:—కడిదు + కుదిరె = కడుగుదిరె = (బలమైన గుఱ్ఱము) నిడిదు + తోళ్ = నిడుదోళ్ (సంస్కృ. దోర్ = తోళ్ = పొడవగు బాహువు) నడు + పగల్ = నడుపగల్ (మధ్యాహ్నము) కిటిదు + నెలె = కిటునెలె (చిన్న నేల).

తమిళమునందును ఔరీకీరూపములుగలవు. కాని తొల్కాప్పియ రీ విషయమును సంక్షేపించిరి.

“ఉయిరుమ్ పుళ్ళియుమ్.....” (తొల్కా. ౪౮౩ నూ.)=అజంతము గాను హలంతముగాను నుండెడి వర్ణలోపము నొందిన ‘ధ్వన్యర్థకము-గుణ వాచకము’ నగుశబ్దములకును గర్తధారయ సమాసశబ్దములకును దద్ధర్తార్థక విశేషణ పూర్వపద సమాసములకును నామ్రేడిత సంఖ్యావాచకములకును నిట్టి మఱికొన్నిటికిని సంధికార్య ప్రక్రియ చూప శక్యము కాదు. ఉదా:- “కరుఙ్కుదిరైగళ్” అను సమాసమునఁ బూర్వపదము ‘కరియన-కరియవై’ మున్నగువానిలో నేది నిల్చినను నిలువవచ్చునుగానఁ జూపశక్యము కాదని చెప్పఁబడెను. నన్నూలుకర్త “చిటుమై (చిన్నతనము) కడుమై (గట్టితనము) కుటుమై (పొట్టితనము)” అను నిట్టి భావార్థక శబ్దములను సమాస పూర్వపద యవములుగా నిల్పి ప్రక్రియను సూత్రించెను. ఉదా:-చిటుమై+ఎలి=చిట్టెలి=(చిన్నతనమగు ననఁగాఁ జిన్నదగు నెలుక) కుటుమై+ఉయిర్=కుట్టుయిర్=(కుట్టునురు=చిన్న ప్రాణము). కడుమై+ఎటుమ్బు=కట్టెటుమ్బు=క్రూరమగు చీమ) నడుమై+అటు=నట్టాటు (నట్టేటు) వ్యస్తప్రయోగమున “చిటిదు-కుటిదు-నడువణదు-నెడిదు.” అనురీతి నుండును. హల్పరకత్వమున- “చిటుమై+మగన్=చిటుమగన్=(చిన్న మానిసి)” అనురీతి నుండును.

స్వరపరకత్వమునందు బైరీతిని “చిటుమై+ఎలి=చిటు+ఎలి=చిట్టు+ఎలి=చిట్టెలి” అనురీతిని రూపసిద్ధి నరయునది. ఇందలి పూర్వపదము “చిటిదు” అని యుండు నన్నను ననవచ్చును. తమిళమున ‘ఱ-ట’ అనువాని కచ్చుపర మగునపుడు ‘ఱ-ట’లకు ద్విత్వము గల్గుట సంప్రదాయము గాన ‘చిటు+ఎలి’ మున్నగు చోటులందు ‘చిట్టెలి’ అనురీతిని రూపసిద్ధి గల్గును. (చూ. ౪౮ I విష.) ప్రాచీన కాలమున అకారము “ట-త” మధ్యస్థోచ్ఛారణముగలది.

తొల్కాప్పియమునందు స్వరపరకత్వమున “ఱ-ట (డ)లకు హ్రస్వైక స్వరపూర్వకత్వము” లేనపుడు సైతము (౪౮ I విష. చూడు.) ద్విత్వము గల్గుట సూచింపఁబడి యున్నది.

“నెట్టెటుత్తిమ్బుర్.....” (తొల్కా. ౧౯౭ నూ.)=విభక్తి పరమగు నపుడు ద్విత్వము వచ్చెడి చోటులందు మాత్రము పొట్టి ‘ఉ’ కారమునకుఁ బైరీతిని “ఇన్” సాదియై రాదు. ఉదా:-యాటు+ఐ=యాట్టై (నదిని). యాటు (డు)+ఐ=యాట్టై=(మేఁకను). ఉకారాంతములగు ‘ఱ-ట’ (డ)ల కచ్చుపరమగునపుడు ద్విత్వము తఱచుగా వచ్చునని సూచితము.

“అవైతా మియత్కై.....” (తొల్కా. ౧౯౮ నూ.)=విభక్తి పరమగు నపుడు ద్విత్యము గల్గెడి పైచోటులం దే యాగమమును రాదు. ఉదా:—
 యాటు+ఐ=యాజ్జై (యాజ్జై) (ఏటిని) మాడు+ఒడు=మాట్టాడు (పశువుతో)
 యాటు+ఇల్=యాజ్జిల్=(ఏటిలో). విభక్తిపరకత్వము లేనపుడు—“యాటు+
 అదు=యాఅదు. (అదియేటు) మాడు+అదు=మాడదు (అది పశువు)”
 అనియే రూపసిద్ధి గల్గును. (చూ. ౪౮ I విష.).

౫౧. విష:—రాగమ సంధి:—“దారాన్ధేత ఉదపి రః” (అం. చిం.) (చూ. వ్యా. సం. ౯౩ విష.) అనుచోప్పున ‘ఆలు’ శబ్దపరకత్వమున సమానాధికరణ సమాసములో రేఫాగమము వచ్చునని యాంధ్ర వైయాకరణులు వచించిరి. అచటి రేఫము స్వరసంహితా వ్యవధాయకవర్ణమని డా. కాట్టవెల్లుగారు మున్నగువారు వచించిరి. ఈ విషయమివఱకె విమర్శితమయ్యెను. (చూ. ౩౬ విష.). శబ్దతత్వము నరసినపుడు తెల్లన ‘ఎల్లరు-ఎల్లరిన్-వారు-బాలురు-బాలురన్’ మున్నగుచోటులందుఁ బ్రాచీన ద్రావిడ బహువచనరూపమగు రేఫము నిల్చునట్లే ‘ఆలు’ శబ్దపరకత్వమునందును నయ్యది నిల్చుననుట యుక్తమని తోచును. (చూ. ౨౧ XVII. ౧౮ VIII. ౨౨ II. విష.) (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౧౪౪-౧౪౪ I విష.) ఈ విషయమునఁగల మతభేదము లిట విమర్శింపఁబడుచున్నవి.

“కొమరు” శబ్దమునకే “ఆలు” శబ్దమును జేర్పఁగా “కొమరాలు” అను రూపము భాషలో నేర్పడినదనుటకు సందేహము లేదు. ఇట్టి శబ్దముల సామ్యము చేతనే ప్రాచీనకాలమున ‘మనుమరాలు’ మొదలగు దేశ్యశబ్దములును జవరాలు-ముద్దరాలు మొదలగు తద్భవశబ్దములును నేర్పడి యుండును. (సంధి గ్రంథము. ౧౧౧ పుట).

“ప్రకృతిభావ నివారణమునఁ బయి ‘య-వ’ లు మాత్రమేగాక ఇంకను ఇతరములైన యాగమములు తెనుఁగున వచ్చుచునే యున్నవి.....” (అం. భా. వి. ౩౨౩ పుట). “పేదరాలు-ముద్దరాలు-జవరాలు ఇత్యాది శబ్దముల యందు ‘రు’ గాగమము.....పేదర్. (పేదయర్ యొక్క- వికృతి=పేదవారు). పేదర్+ఆలు=పేదరాలు. ఇందును అనుచిత విభాగము. ఇట్లేర్పడిన రుగాగమము ఇతరస్థలములయందును సామ్యమువలనఁ గలిగినది. ధీరురాలు-గుణ వంతురాలు మొదలయిన శబ్దములలోని రుగాగమము సామ్యమువలననే గలిగినది” (అం. భా. వి. ౩౨౪ పుట).

బహువచన ‘రు’ ప్రత్యయము శబ్దావయవమగుటచేత నది సంహితా వ్యవధాయక వర్ణమనుట యెంతమాత్రమును భాసఁగనేరదు. బాలురు, నృపా

లురు మున్నగు తత్సమములందును బహువచన 'రు' ప్రత్యయము నిల్చియుండుటచే 'ఆలు' శబ్దపరకత్వమునఁ గొన్ని తత్సమములందును దద్భవదేశ్యములందంతటను రేఫము సహజమే యనఁదగుననియు దీని సగతిక గతియగు సామ్య సిద్ధాంతముచే సమర్థింప నక్కఱలేదనియుఁ దోచును. 'పేదర+ఆలు=పేదలస్త్రీ' అని యర్థము. "లు" ప్రత్యయ మవతరింపని ప్రాచీనకాలమండే యిట్టి రూపము లేర్పడినవగుటచేత నీ సంధి మిక్కిలి ప్రాచీనతమ మనఁదగును.

౫౨. విష:—నుమాగమము:—ద్రుతప్రకృతికముల ద్రుత మనునాసికా గమరూపమే యనుట సరికాదను విషయ మీవఱకు విపులముగా విమర్శింపఁబడెను. (చూ. ౨౪ I ౨౨ విష. మొ.) ఇంక "నుమ్ చోతః" (ఆం. చిం.) "సరళే పరుషే చైవ | సమాసే ను ముతో భవేత్ | అద్రుతాత్ స్వరసా దందు | పట్టి కూర్చి విభక్తిమ్ | తనేచ కుత్రచి దతో | వికారాచ్చాపి కేచన" (విక్ర). (చూ. 'వ్యా. సం.' ౮౮-౯౯ విష.) అనునవి మొదలగు సూత్రములచే వైయాకరణులు విధించెడి నుమాగమ నకారము సయిత ముచ్చారణ సాకర్యమాత్రార్థక స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణమే యను పాశ్చాత్య పండితాశయము సరికాదు. అట్టి సామాసికాగమ నకారము సైత మర్థ విశేష బోధకమే యగుచున్నది. సమానాధికరణ సమాసములలో వచ్చు "తళుకుం జెక్కులు" మున్నగు తావులందలి నకారము చార్థక మగుచున్నది. "నీలం చ తత్ ఉత్పలం చ=నీలోత్పలమ్" అను మొదలగు విగ్రహములందుఁ జూపట్టుచున్న 'చ' శబ్దార్థము నయ్యది (నుమ్) బోధించుచున్నది. (అది నీలత్వ ధర్మ విశిష్టమును నుత్పలత్వ ధర్మ విశిష్టమును నని యచటి విగ్రహమున కర్థము) ప్రాబల్కులు (ప్రాత+పల్కులు-ప్రాత-ప్రాళ్చో శబ్దభవము) లేబ్రాయము (లేత+ప్రాయము) మీఁగడ (మీఁదు+కడ) కెందామర (కెంపు+తామర) చెందోవ (చెన్ను+తోవ) మున్నగు చోటులందలి నకార మయ్యయి సమాసములలోని పూర్వపదములందలి యావయవికమగు నకారమే యనఁదగును. అచటి నకారము లోపించిన దననేల? మరల నుమ్మును విధించుకొననేల? అంతటను నేకవిధ మగు సూత్రమును గుదురుపాటు చేసికొనుటకయి వైయాకరణు లట్లు సూత్రించుకొందురు గాక. ఇంక "క్రొంజాయ (క్రొత్త+చాయ) సంగోరు" (సగము+కోరు=భాగము) మున్నగుచోటులందలి నకారము పూర్వపదాంత్య భాగలోపమునకు బదులుగా నిల్చిన యనునాసిక మని చెప్పనగును.

ఇంక "రాజయొక్క+ఆన=రాజనాన" అనునది మొదలగు స్థలములందలి "షష్ఠ్యా ఉతోచి నుమ్ నేచ" (చూ. 'వ్యా. సం.' ౯౬ విష.) అనునది మొదలగు సూత్రములచే విధింపఁబడిన 'ను-మా'గమ 'న'కారము షష్ఠ్యర్థ

ద్వితీయా ప్రత్యయ నకారమై యై యుండుటచే నది యర్థవంతము. “షష్ఠీ భవే ద్వితీయా తుల్యా । తత్పురుష సంస్థితా నామ్నామ్” (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౨౭౦ విష.) అనురీతిని వైయాకరణు లచటి నకారము షష్ఠ్యర్థక ద్వితీయా రూపమనియె వచించియు దానికి “ద్రుతస్య సర్వత్ర లుక్ సమాసేషు” అను చొప్పున (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౮౭-౯౦ విష.) లోపము కల్గుననుచు వ్యాకరణ పద్ధతి ననుసరించి “షష్ఠ్యా ఉతోఽచి నుమ్ నేచ” (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౯౬ విష.) అను సూత్రముతో మరల సుమాగమమును విధించికొన్నవారైరి. ఇట్లు “రాజనాజ్ఞ” అనునది మున్నగుచోటులందలి నకార మావయవికము సర్థ వంతము నయియున్నదేకాని యాగంతుకముగా వచ్చినదికాదు. ఉచ్చారణ సౌకర్యార్థక స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణమని భ్రమింపరాదు.

“ప్రభువు+ఆజ్ఞ; విధాతృ+ఆనతి” మొదలయిన స్థలములలో అచ్చు లను నశింపకుండ నిలుపుటకు నడుమ ఆగమము రావలయును. ఇచ్చట యకారాగమము కల్గుట సుగమము కాదు. ఉకారము ఓవ్యము. వకారాగమ మును ఉచ్చారణములో సౌకర్యమును గలిగింపదు. ముందొక వకారము కలదు గదా. కావున నకారాగమము కల్గినది. నిర్దేశకముగా ‘నకారా గమము కల్గుచుండుటయు ఉన్నది పోవుచుండుటయు భాషలో పరిచితము లగు టచే నద్దాని సామ్యమున నియ్యది కల్గినది. ఇట్లే యనేకస్థలములయందు నకారము ప్రకృతిభావ నివారణముకొరకు వచ్చినట్లు నిరూపింప వచ్చును” (ఆం. భా. వి. ౩-౨౦ పుట). ఇట్లు వ్రాయుటకు “రాజయొక్క+ఆజ్ఞ=రాజనాజ్ఞ” మున్నగుచోటులందు నకారాగమము లేకుండుటయు వకారాగమము వచ్చు టయు మచ్చునకేని గలదా? ముందొక వకారముండుటచే ‘ప్రభువువాజ్ఞ’ అను రీతిగల వకారాగమమునకుఁ బ్రతిబంధము గలిగినట్లు “రాజవాజ్ఞ” మున్నగు చోటులందుఁ బ్రతిబంధము గలుగలేదు గదా.

౫౩. విష:—“మో స్తు విభక్త్యై కవచనకే పు-ంపూ” (ఆం. చిం.) “సామా నాధికరణ్యేతు । బహుత్వాద్ధే పరేపిచ । ముబ్ధో ర్భవేతాం పు-ంప్వాభ్యా । వా దేశా వత్ర సర్వదా” (వికృ) (‘వ్యా. సం.’ ౯-౪ విష.) అని యిట్లాంధ్ర వైయాకర ణులు “ము-మ్మ-ంబు” అనువానిచోట ‘పు-ంపు’ లను విశేషణ సమాసము లలో నాదేశములుగా నుపదేశించిరి. ఉదా:—నిద్దము+చెక్కులు=నిద్దపు చెక్కులు-నిద్దంపుచెక్కులు. ఈ ‘పు-ంపు’ ల చరిత్రము పరిశీలింపవలసి యున్నది.

“ప్రాచీన ద్రావిడభాషలో ‘వ’ కారము భావిచిహ్నము. (తెల్లు) అగు ధాతువునకు మూలమగు ప్రాచీన ద్రావిడధాతువు-‘ఆ’ అనునది. దానిపై నీ

భావిచిహ్నమును జేర్చగా 'ఆప్' అగును. దానిపై సుచ్చారణార్థకమగు 'ఉ' కారము చేరగా "ఆపు=అపు" అని యేర్పడనగును. 'ఆప్' = తుదినిగల శబ్దములపై (నిద్దమ్-మొ) దీని నిల్పుగా "నిద్దమపు=నిద్దంపు" కావచ్చును. అనునాసికలోపమున 'నిద్దపు' అని కావచ్చును. ప్రాచీన కన్నడము "అల రంతప్ప కణ్=పూవువంటిదగు బాణము. (అలర్=పూవు. అంతు=అట్టి. అప్ప=అగు. కణ్=బాణము). నుణి తప్ప మాతు=మృదువగు మాట=(నుణ్ణితు=మృదువు. అప్ప=అగు. మాతు=మాట). అప్పన్=అగువాడు. అప్పల్=అగునామె. ఇట్లై "ఎంబ=అనునట్టి (ఎన్+ప) తింబ=తినెడి=(తిన్+ప)" అను రీతి నితర భాతువుల తద్ధర్మవిశేషణములును గలవు. "అప్పదు=(అగునది) అప్పపు=(అగునవి)" అను సుత్వ విశిష్టరూపములును గలవు. ప్రాచీన తమిళమందు నిట్టివి గలవు. నల్లవై ఆప అఱిక్కశే=(మంచివగునవి ధర్మములై.) చెయ్యత్తగు ప అఱిక్కశే=(చేయదగునవి ధర్మములై.)" (శ్రీ విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు.)

పయిరీతికన్నను విశ్వసనీయమగు మార్గాంతరము:—తమి-వేమ్పు (మ్బు)= (వేచచెట్టు) పిరమ్పు (మ్బు)=(ప్రేచచెట్టు). ఇరుమ్పు=(మ్బు)=(ఇనుము) పామ్పు (మ్బు)=(పాము). ప్రాచీన ద్రావిడభాషలో సరళోచ్చారణము లేమింజేసి (చూడు. ౧౭ XXII. ౧౭ XXIII. ౧౯ II. ౨౫ I విష). 'మ్బు' అను రూపమే ప్రాచీనతరము. "మ్బు=మ్బు=ంబు=బు=మ్ము=ము" అను రూపములలోఁ ప్రాచీనతరము. అట్టి "ంపు=పు" అనునది తెల్లన విశేషణ రూపములందును "ంబు=మ్ము=ము" అనునవి విశేష్య ప్రథమారూపములందును వ్యా వర్తకముగా నిల్చెనని యెన్ననగును. అట్లు వెలసిన ప్రథమాప్రత్యయములై సంస్కృతసమ-సంస్కృతభవాది ప్రాతిపదికములపై నిల్పఁబడుచుచున్నవి యెన్ననగును. తమిళమందును 'ఇరుమ్పు' మున్నగునవి 'ఇరుప్ప' అను రీతిని సహజముగాఁ బరిణమించును. (చూడు. ౨౫ I మొ. ౨౫ VII వ-విష).

'వన్ తొడర్.....' (తొల్కా-౪౧౫ సూ.)=స్వానునాసికోపధకములగు కొన్ని పొట్టి 'ఉ' కారములతోడి పరుషములు ద్వీరుక్తములగును. అట్టి ద్వీరుక్తములగు పరుషములతో నున్న 'ఉ' కారమునకును, స్వాభావికపరుష పూర్వక పరుష స్థోకారమునకును, ననునాసికపూర్వక పరుష స్థోకారమునకును, బరమగు పరుషము పైతము సమాససంధిలో ద్విత్యమునందును. ఉదా:—ఇరుమ్పు + పెట్టి=ఇరుప్ప పెట్టి (ఇనుప పెట్టె)....." మొ.

"మరప్పెయర్ క్కిళవి....." (తొల్కా. ౪౧౬ సూ.)=అర్థమాత్రికో కారాంత వృక్షవాచకములకుఁ బరుష పరకత్వమున సమాసమందు "అమ్" అను నాగమము వచ్చును. ఉదా:—వేమ్పు + కోడు=వేప్పజ్కోడు=(వేచకొమ్మ).

ఇట్లే తెలుగునందును బ్రాచీనకాలమునందలి “పు-ంపు” ల మైని సంబంధార్థకమగు ‘అ’ ప్రత్యయము నిల్చుటచేత “ప-పజ్” వర్ణకము లేర్పడియుండును. ఉదా:—వేంపు+అ+కొమ్మ=వేంపకొమ్మ=వేఁపకొమ్మ. ఇనుప పెట్టె-మొ.

ద్రావిడభాషలలోఁ గాలక్రమమున వచ్చిన సరళోచ్చారణము మూలమున ‘మ్ము’ అనునది ‘మ్బు’ అను రూపమునందెను. ఉదా:—(తమి) వేమ్బు-ఇరుమ్బు-మొ. తెలుగునందును నట్టి ‘మ్బు’ రూపములె “ంబు=మ్ము-బు-ము” అను రీతిని బరిణమించియుండును. వీనిలో ననునాసికలోపమున నేర్పడిన ‘బు’ వర్ణరూపము ప్రాచీనాంధ్రశాసనములలోఁ జూపట్టుచున్నను నది యాంధ్రపండిత కవీంద్రసమ్మతి నందఁజాలదయ్యెను. ‘మ్ము’ అను దానిలోని యనునాసికము లోపించిన ‘పు’ వర్ణాంతవిశేషణ రూప మాంధ్ర పండిత కవీంద్ర సమ్మతిని గాంచెను. నన్నయభారత ప్రయోగములు:—

మధ్యా.....నల్లనైన దీర్ఘపుఁ దనువును జూచి.....(ఆది. ౪ ఆ. ౨౫౪) సీ..... | బలితంపురక్కను చెలియల (ఆది. ౬ ఆ. ౨౧౪). ఆ. వె. లోక విరుద్ధంపువరము (ఆది. 2 ఆ. ౨౬౨). తే-గీ..... | వీని పుట్టిన పాపంపు వేళయందు (ఆర. ౧ ఆ. ౪౯) తిక్కనభారతభాగమున నివి ప్రాసస్థలములం గన్పట్టుచున్నవి. ఎ-గీ.....అగ్గ | లంపు సందడి నూమ్మ జనింప..... (అశ్వ-౪ ఆ. 3 ప) క. కృషి మున్నగు శిష్యులు.....శోకా | ర్తపు టాడభులతో.....(స్త్రీ-౨౪-౧౨౪). (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౯౪ విష). ‘ంబు’ మున్నగు వాని నన్నయప్రయోగములు:—క.ప్రభవిం | చెం బాండురాజు కురువం | శంబుఁ బ్రతిష్ఠింప (ఆది. ౪ ఆ. ౨౫౬) క. అమ్మానిసి.....నె | య్యమ్మున.....(సభా. ౧ ఆ. ౧౪౬) ఉ. ఇమ్ముది.....త | త్వమ్ములు.....సా | మమ్మున.....రూ | డమ్ముగ.....(సభా. ౨ ఆ. 3౯) మ. హిమకరుఁదొట్టి.....యస్తదీయ వం | శమునఁ బ్రసిద్ధులై.....(ఆది. ౧ ఆ. ౧౪ ప). పై వానిలో “పు-పు-ంబు-బు” అనునవి “మ్ము-ము” అనువానికన్నఁ బ్రాచీనములనుటకు సందియము లేదు. ప్రాచీనాంధ్రశాసనములలో “మ్ము-ము” అనునవి చూపట్టవు. “ంబు-బు” అనునవి తఱచుగాఁ గన్పట్టును.

“స్వస్తి శ్రీమత్ సకలలోకాశ్రయ జయసింఘమహారాజులాకున్..... సంవత్సరంబుల్.....ఉత్తరంబున పులొంబున.....పడువారంబు.....” (దక్షిణ హిందూదేశ శాసనములు - సంపుట VI. పుట ౨౦౮ - నెంబరు ౫౮౪-కాలము, సుమారు. క్రీ॥ శ॥ ౬౪౧. సం॥ “స్వస్తి శ్రీ మగిదొగరజుల..... రాజ్యంబున.....మిరియమ్ముబోళజకు.....పదేంద్రంబు.....” (లక్ష్మీపుర శాసనము. క్రీ॥ శ॥ ౬౭౫ మొ. ౬౯౯ సం॥ భారతిలోఁ బ్రచురితము).

“స్వస్తిశ్రీచోట.....విక్రమాదిత్య శక్తికొమర విక్రమాదిత్యుల కొడుకుల్.....వేవాన్తూణ్ణు నిల్పినమ్ పుణ్యమ్ము. దీనికి వక్రమ్ము.....లోకమ్మునున్డువాన్తు.” (నత్యాదిత్యుని మాలెపాడు శాసనము-విపి-ఇం-పుట ౩౪౫. (౨ శతాబ్దము) (ఆం. భా. వి. ౧౦౦ పుట చూడు).

పయిశాసనము లీ వఱకుఁ జూపఁబడినవె (చూ. ౧౨ VII విష.) ‘బు’ అను రూపము సయితము నన్నయకు ముందటి శాసనములలో నగపడుచున్నది. మధ్యా:—“వెలయంగ నియ్యొట్టు అస్సి మలినురై విడిసిన బ్రోల | గల తానపతులును రాజు పట్టబు గట్టిన పతియు | నలియంబయ్యారల వెల్వడించిన నస్వమేధంబు | ఫలబు పేక్షించిన లింగబటిసిన పాపంబు దమకు | (యుద్ధమల్లుని బెజవాడ శాసనము. శాసనపద్య మంజరి ౨-నెంబరు, శ. సం. ౧౨౦ ప్రాంతము) (పై పద్యములు ప్రతిబింబమునకు సరిగ వ్రాయఁబడినవి) ఇట్టి ప్రాచీన శాసనములలో “మ్ము-ము” అనునవి చూపట్టవు.

సంధిగ్రంథమున ‘ము’ అనునదే ప్రాచీనతమమను విషయమున నీ క్రింది రీతిని వ్రాయఁబడెను. “సంస్కృతమందలి అకారాంత నపుంసక శబ్దముల ప్రథమైక వచనరూపము “అమ్” అంతమందుఁ గలదై యుండుటచే ‘ధనం-జ్ఞానం-ఫలం’ మొదలగు శబ్దములు తత్సమములై యీ భాషలోఁ జేరునపుడు సామాన్యముగా హలంత శబ్దము తుదినొక యుకారమును జేర్చుకొను నలవాటునుబట్టి, అవి యొక ‘ఉ’ కారమును గ్రహించుటచే ‘ధనము-జ్ఞానము-ఫలము’ మొదలగు ‘ము’ వర్ణాంతశబ్దము లేర్పడుట తటస్థించినది. ఇట్లు తత్సమ నపుంసక లింగ శబ్దములెగాక దేశ్యశబ్దములలోను ‘అమ్మ’ంత శబ్దములును గొన్ని గలవు. ఉదా:—“గుట్టమ్-ఏతమ్-మీసమ్-చుట్టమ్” మొదలయినవి.....ఈ దేశ్య పదముల తుదినిగల ‘అమ్’ అనునది అమహద్భావమును సూచించుటకో లేదా పూర్వ పదమును విశేషణముగా మార్పుటకో తరువాతికాలమున నమహద్భావంబులపైఁ జేర్పఁబడిన ‘అతు’ అను శబ్దమువలెనె ప్రాచీనకాలమున నాయా శబ్దములపైఁ (అమ్) జేర్పఁబడియుండుననియు నీ ‘అమ్’ అనునది నిర్దేశార్థ కామహత్సర్వనామమై యుండుననియు కాలెవ్ లో పండితుని యభిప్రాయమై యున్నది.” (సంధి-౨౦-౨౨ పుటలు) ఇట్లు ‘ము’ వర్ణకాంతరూపమే ప్రాచీనతమమైనచో నయ్యది ప్రాచీనాంధ్రశాసనములం దెచ్చటను జూపట్టకుండునా? కేవల ప్రాచీన శాసనములందు ‘మ్ము=ంబు’ అను రూపములే చూపట్టుచున్నవి గదా.

ఆంధ్రభాషావికాస కర్తగారు పయిరూపముల పౌర్వాపర్యము విషయమునఁ గొంతవఱకు భిన్నాభిప్రాయులై యున్నారు. ‘పు-బు’ అను రూపములు

ప్రాచీనతమములని వారు తలంచుచున్నారు. “పువర్ణకంబు మాయ్యాదులకగు-
ఉదా:-మాపు-మేపు. అడుపు-కానుపు మొదలయినవి.....ఇందలి పకారము
బకారమగుటయు ముందు నాసిక్యమేర్పడుటయు వింతలేదు.....క్రమబు-
పట్టనబు-మొదలయిన రూపముల తరువాతనే క్రమంబు మొదలయిన రూప
ములు గలిగినవనుట యుక్తము.” (ఆం.భా. వి. ౩౯౪-౩౯౫ పు). ఇది సరి
యని తోచదు. ‘పు’ అను కృత్ప్రత్యయము ధాతువు తుది ‘చు’ వర్ణము
యొక్క పరిణామము. లఘౌభాసములనడగు “మాయు-మాపు-మేయ-
మేపు-కను-కానుపు” అను మూడిటి నిట నుపేక్షించినచో దక్కిన యా
సూత్రము నుదాహృతులెల్ల ‘చు’ వర్ణాంత ధాతుజకృదంతరూపములె.
అడుచు-అడుపు-ఇంచు-ఇంపు-వంచు-వంపు-వచు-వపు-మొ. అట్టి చువర్ణ పరి
ణామరూప ‘పు’ ప్రత్యయమున కిటఁ బ్రసక్తియే లేదు. అవెల్ల స్త్రీ సమములు-
పు=(ము) ప్రత్యయాంతములు కావు. “క్రమబు-ఫలబు” మున్నగు ‘బు’
ప్రత్యయాంతములు కేవల ప్రాచీనాంధ్ర శాసనములందు లేవు-కేవలప్రాచీనాంధ్ర
శాసనములందెల్ల ‘మ్ము=ంబు’ అనునవె వాడఁబడియున్నవని పైని జూపఁబడెను
గదా. ‘ంబు’ అనుదాని కర్వాచీన సరళోచ్ఛారణము లేనికాలమున ‘మ్ము’ అను
నదే పూర్వరూపము. కాన “‘ంపు=ంబు’ అనునవె ప్రాచీనతరములు. ‘పు=
బు’ అనునవె వాని తర్వాతివి’ అనుట యుక్తము. ఆనునాసిక్య మూరకయె
కల్గినదనుట సరికాదు. అయ్యది లోపించినదనుట యుక్తము.

౫౪. I విష:-ఆమ్రేడిత పరరూపసంధి నిత్యత:-పూర్వపదాంతిమ
స్వరము బలహీనమును, నుత్తర పదాది స్వర మూనికగలదిగాన బలవత్తరమును
నగుటచే వక్తకుఁ బరపదాదిమ స్వరోచ్ఛారణమం దాస్థ యధికమయియుండును
గానఁ బరరూపసంధి మిక్కిలి స్వాభావికమయి ద్రావిడ భాషలందు-అందును
దెల్లన-విస్తరించి యున్నది. ఇంక భృశార్థాదులవలనఁ గల్గు ద్విరుక్తియందు
పరస్థమగు నామ్రేడితపదాద్యచ్చున కతోధికప్రాబల్యము స్వాభావికమగుటం
జేసి యామ్రేడితపరకస్థలములందలి పరరూపసంధి యెల్లయచ్చులకును నిత్య
మగుచు వెలయుచున్నది.

ఆమ్రేడిత సంధియందును బ్రకృతి ప్రత్యయసంధియందును స్వర
సంహితా వ్యవధాయక వర్ణములు నిల్చుట కేవలము సహజమగుటచేత నట్టి
స్థలములందలి పరరూపసంధి నిత్యమై సంభవించును. ఆమ్రేడిత పరకత్వమునఁ
బూర్వపదాంత్య వర్ణమునకును మఱికొన్ని యనాది వర్ణములకును లోపము
గలుగుటయు భృశార్థమునఁ గల్గు నుచ్ఛారణ వేగాతిశయమున సహజమె
యనఁదగును. ఉదా:-నాడు+నాడు=నానాడు. ఇంచుక+ఇంచుక=

ఇంచించుక. అప్పటన్ + అప్పటన్ = అప్పటప్పటన్. ఇంటన్ + ఇంటన్ = ఇంటింటన్ - మొ.

౫౪. II విష:—భృశార్థామ్రేడితస్థలములందలి యుచ్చారణత్వరచేఁ బూర్వపదమందలి యనాదివర్ణములు లోపించుటయు నూనికచే బలవత్తరమగు నాద్యక్షరము మాత్రము నిల్చుటయు నట్టి లోపమునకుఁ బరిహారముగా నామ్రేడిత పదాద్యక్షరమునకు ద్విత్యముగాని పూర్వ పదలుప్త శేషాద్యక్షరము నకుఁ బరముగా బిందువుగాని నిల్చును. కొన్నియెడలఁ బూర్వపదమందలి యేదేని యక్షరము తడఁబాటుగా నిల్చి ద్వీరుక్తమగుటయు లేదా బిందుపూర్వక మగుటయు సంభవింపవచ్చును. ఉదా:—తునియలు + తునియలు = తుత్తుని యలు. తుమురు + తుమురు = తుత్తుమురు. అదుకు + అదుకు = అందదుకు. కడ + కడ = కట్టకడ. కడపటన్ + కడపటన్ = కట్టకడపటన్. నడుము + నడుము = నట్టనడుము. పిడుగు + పిడుగు = పిట్టపిడుగు. (నేటి సరళములచోటఁ బ్రాచీనకాలమునఁ బరుషము లుండెడివను విషయము స్మరింపనగును) “తుట్ట తుది-మొట్టమొదలు” మున్నగుచోటులం దాదిని ‘త’కారద్విత్యమే సహజముగా నుండెననియు వానిలో “పత్తనమ్ = పట్టనమ్” మున్నగు స్థలములందువలెనే ‘ట’కార ద్విత్యము కాలక్రమమునఁ గల్గెననియుఁ దోచెడిని.

“తుదిమొదలః పూర్వ స్యాదిస్వరాత్ తత్త్వ” (కర్ణాట. శబ్ద. 3౮౮ నూ.) = (వృత్తి) ఆధిక్యే ద్వ్యః ప్రయుజ్యమానస్య తుదిశబ్దస్య మొదల్ శబ్దస్యచ పూర్వ స్యాదిస్వరా దుత్తరావయవస్య “త్త” ఇతి ద్వితకా రాదేశో భవతి. ప్రయోగః—తుత్తతుది - మొత్తమొదల్..... అను కర్ణాటరూపములు పై యభిప్రాయమున కనుకూలముగఁ జూపట్టుచున్నవి. ‘ఎట్టయెదురు’ మున్నగు చోటులందలి టకారస్థితియుఁ బైరీతినే సంభవించి యుండును. ఇంక “బయలు + బయలు = బట్టబయలు. పగలు + పగలు = పట్టపగలు. కొన + కొన = కొట్టకొన. చివర + చివర = చిట్టచివర. తెన్ను + తెన్ను = తెట్టతెన్ను.” మున్నగు నలంతి స్థలములందలి ద్వీటకారక రూపములు పై వాని సామ్యమునఁ గల్గెనని యగతి కగతిగ నంగీకరింపవలయును.

౫౪:—III విష. పయివిషయముల పట్టున విమర్శకులు భిన్నభిన్నాభి ప్రాయులై యున్నారు. ౧౯౩౫-౧౯౩౬ సంవత్సరములలోఁ బ్రకటితమయిన సంధి గ్రంథమున ‘నట్టనడుమ’ మొదలగు వానియందలి ‘నడు’ ప్రభృతులలోని ‘డ = ట’ కారమునుబట్టి ద్విత్య టకారమేర్పడుట సహజమనియు, వాని సామ్య మునఁ దక్కినవానియందు ద్వీరుక్త టకార మేర్పడెననియు వ్రాయఁబడెను. “‘కట్టకడ-నట్టనడుమ’ అనురూపములలో ‘కడు-నడు’ శబ్దములనుబట్టి ద్వీరుక్త

టకారము సహజముగా వచ్చినదనియుఁ దక్కిన వానిలో నిది సహజము కాదనియుఁ గావుననే సాదృశ్యజ (Analogical) మనియు నిశ్చయింపఁ దగి యున్నది.” (సంధి ౧౧౨-౧౧౩ పుటలు) ఈ విషయములనె యాంధ్రభాషా వికాసకర్తగారు స్వీకరించి వ్రాసిరి. ఆం. భా. వి. ౩౨౫-౩౨౬ పుటలు చూచునది-ఇయ్యది ౧౯౪౭ సంవత్సరమునఁ బ్రకటితము.

ఇక ‘అదుకు+అదుకు=అందడుకు’ మున్నగువాని విషయమున సంధి గ్రంథకర్తగా (౧౯౩౫ సం॥) రట్టిజంటలు భృశార్థద్విరుక్తి స్థలములు కావనియు నట్టి జంటలలోని పూర్వపదములు పరపదార్థక ప్రత్యేక ప్రాచీన ద్రావిడపదము లనియు నిరూపింపఁగా ‘ఆం. భా. చ’ కర్తగారు (౧౯౩౭ సంవత్సరమునఁ బ్రకటి తము) “కట్టకడ” మున్నగువానిలోని పూర్వపదములు పైతమట్టివే యని నిరూ పించిరి. “పైదానినిబట్టి యా మ్రేడిత సంధి రూపములని చెప్పఁబడు పై సమా సములలోఁ బూర్వపదములు సంధివశమున వచ్చినవి కావనియుఁ బ్రత్యేకము లయినను బరపదములకు రూపాంతరములనియు, ఇచ్చట నామ్రేడిత ప్రసక్తి లేదనియుఁ దేలుచున్నది” (ఆం. భా. చ. ౩౬౩ పుట).

ఇట్టి నిరూపణములపై నీ క్రిందిరీతిని వికాసకర్తగారు తీర్మానించిరి. “ఆంధ్రభాషాచరిత్రకారుని మతంబున ద్విరుక్తియని చెప్పఁబడిన పైరూపముల లోని పూర్వపదము లన్నియును స్వతంత్రములై యనియు అన్యద్రావిడ భాష లలోఁ గలవనియు సిద్ధాంతము. ఇందుఁజెప్పఁబడినవన్నియు స్వతంత్రములేనా యను విషయము పరిశోధింపఁదగినది.....కొన్ని యిందు వారూపించి నట్లే స్వతంత్ర పదములని నిరూపింపనగును గాని యన్నిటిని స్వతంత్రపదములని నిరూపించుట దుర్లుభము. చాలవఱ కియ్యవి సామ్యమున నేర్పడిన వనుట యుక్తము” (ఆం. భా. వి. ౩౨౫-౩౨౬ పుట).

౫౪. IV విష:—‘కట్టకడ’ మొదలగు స్థలములెల్ల భృశార్థద్విరుక్తి విష యములై యని సంధి గ్రంథకర్తగారు వచించుచుండఁగా వానిలో పైతము పూర్వపదములు ప్రత్యేక స్వతంత్ర శబ్దములై యనెడి “ఆం. భా. చ” కర్తగారి నిరూపణము:—తెల్లు-కట్ట (కడ) “కన్న-కట్ట=కడ”. ‘కడ’ అను నర్థముగల ‘కట్ట’ శబ్దము కన్నడమునఁ గలదనియు నట్టిదె తెల్లునందును ప్రాచీన కాలమున నుండెడిదనియు నది యితర స్థలములందు నిల్వక నశించినదనియు “కట్టకడ” అను జంటయందు మాత్రమే నిల్చియున్నదనియు నాంధ్ర భాషా చరిత్రకర్తగారి యాశయము. ఇట్లే యంతటను వీరి సిద్ధాంతము నరయవలెను. “తెనుఁగు-నట్ట (నడుము) కన్న-నట్ట=(మధ్యముననున్న) నట్టగొంబు=(మధ్యనున్నకొమ్మ) తఱ్ఱ-నట్టమ్=(నిట్ట=నిలువు).” (ఆం. భా. చ. ౩౬౨ పుట) వీరి యీ వ్రాత

విశ్వసింపఁదగి యుండలేదు--“కడ నడోష్ట్రః”=(వృత్తి) “అధిక్యే ద్విరుచ్య మానయోః ‘కడ నడు’ ఇత్యేతయోః పూర్వ స్యాదిస్వరా దుత్తరావయవస్య ‘ట్ట’ ఇత్యాదేశో భవతి.....కట్టకడ. నట్టనడు.....” (కర్ణాటశబ్దా-3౯౦ సూ.) కర్ణాటమున వీరు వ్రాసినది సరియై యున్నయెడల కర్ణాట శబ్దానుశాసన కర్తయగు భట్టాకలంకదేవుఁడు పైరీతిని వ్రాసియుండఁడుగదా. కేశవ పండితుఁడును నిట్లే వచించెను. “అత్వం నడు వినంతే కడగం టత్వం..... నట్టనడు-కట్టకడ.....” (శబ్దమణిదర్పణము ౧౯౩ ప).

“తెనుఁగు-తుట్ట (తుద) కన్న-తుట్ట=కడ-కొన”

“తెనుఁగు-మొట్ట (మొదలు) కన్న-మొట్ట=సరిగానున్న”

(ఆం. భా. చ. ౩౬౨ పుట). ఈ వ్రాతయు విశ్వసింపఁదగినది కాదు. వీరి వ్రాతయే సరియై యున్నయెడల కర్ణాట శబ్దానుశాసన మందును శబ్దమణిదర్పణమునందును నీ క్రిందిరీతిని వ్రాయఁబడియుండదు గదా. “తుది మొదలః పూర్వ స్యాదిస్వరాత్ తత్త్వ=(వృత్తి) అధిక్యే ద్విః ప్రయుజ్యమానస్య తుదిశబ్దస్య మొదల్ శబ్దస్యచ పూర్వ స్యాదిస్వరా దుత్తరావయవస్య ‘త్త’ ఇతి ద్విత్తకారాదేశో భవతి.” ప్రయోగః-తుత్తతుది-మొత్తమొదల్. (కర్ణాట శబ్దానుశాసనము. ౩౮౮ సూ).

“తుదిమొద లెంబ దకార । కు-దయినుగుం ద్విత్వవృత్తియిందె తకారం । మొదలెంబ లకార కు- । వ్వు దదర్శనవిధివిశేషమం నుడివెడయెల్ ॥ప్రయోగ-తుత్తతుది. మొత్తమొదల్” (శబ్దమణి దర్పణము ౧౯౪ పద్యము).

‘కట్ట-నట్ట-తుట్ట-మొట్ట’ అను శబ్దములకుఁ బ్రాచీన కర్ణాటవాఙ్మయమునఁ బ్రత్యేక ప్రయోగములేదు. అట్టియెడల వానిస్థితి నిరాధారము-అట్టిశబ్దములు కర్ణాటభాషలో నెంతమాత్రము లేవనుటకు మహాపండితులగు భట్టాకలంకదేవ, కేశవ పండితుల పై సూత్రములె ప్రబల నిదర్శనము లనవచ్చును.

మఱియు నామ్రేడిత రూప ద్విరుక్తి సంగీకరింపనపుడు “క్రియా సమభిహారేచ” (సి. కా. ౪౬౯౫-వార్తి) “పౌనఃపున్యం భృశత్వంచ । క్రియాసమభిహారః...” (బాలమనోరమా వ్యాఖ్య) అనుచొప్పున ద్విరుక్తివలనఁ గల్గవలసిన భృశార్థసిద్ధి యెట్లు గల్గును? (చూ. ‘వ్యా. సం.’ విస్తర II ౧౦౨ I విష.) రూపాంతర పునః ప్రయోగమున నట్టి భృశాద్యర్థ సిద్ధి గల్గనేరదు గదా. రూపాంతర పునః ప్రయోగమునఁ బునరుక్తిదోషము గల్గునేకాని పునరుక్తి నివారణ పూర్వక భృశాద్యర్థ సిద్ధిగల్గనేరదు. “ఆమ్రేడితమ్. న. ద్వి స్త్రి రుక్తే. యథా సర్వః సర్వ ఇతి. ఆమ్రేడ్యతే అధిక్యే నోచ్యతే. మ్రేడ్య ఉన్తాదేక్షః.” (శబ్దా. చిం.)

ఉన్నత్తునివలెఁ బల్కిన శబ్దమునే మరలఁ బల్కుటచేత భృశార్థము లక్షితమగు నని భావము. ఈ జంట శబ్దములనే యాధారముగాఁ గొని యీ జంట శబ్దములలోని పూర్వావయవములను మఱికొన్నిటిని సయితము నవీన కన్నడ కోశములలోఁ జూపిరి. వానిని మూలముగాఁ గొని భాషా చరిత్రకర్తగా రవెల్ల ద్విరుక్తి విషయములు కావనుచు వ్రాయుట సరికాదు.

“తెనుఁగు-పిట్ట (పిడుగు). కన్న-పిట్ట=పిడుగు. తెనుఁగు-బట్ట (బయలు) కన్న-బట్ట=శూన్యము=బయలు. తెనుఁగు-మట్ట (మధ్యాహ్నము). కన్న-మొట్ట=సరిగా నున్నది. దీనిరూపాంతరము-మట్ట. మిఱ్ఱునకుఁ దెనుఁగుననే మిట్ట రూపాంతరము గలదు.” (ఆం. భా. చ. 3౬౨ పుట).

పయిరీతి నిట్టి జంటశబ్దములె మూలముగాఁ గల కన్నడ రూపాంతరములు సైతము కుదురుపడమిచే భాషాచరిత్రకర్తగారు త్రొక్కిన యపమార్గములు:—
“తెనుఁగు-చిట్ట (చివర)=చివ్ర=చిట్ట=చిట్ర=చిట్ట” (ఆం. భా. చ. 3౬౨ పుట) చివ్రశబ్ద వికృతి చిట్టయనియు దాని ప్రాచీనోచ్ఛారణము చిట్ట యనియుఁ దాత్పర్యము. కాని ‘చివర’ అనునది “చివ్ర” అగుననుటకుఁ బ్రమాణమేమి? ‘చివ్ర’ అనునది “చిట్ట” అని యేల పరిణమించును? ‘ట్ట’ అనుదానికి ‘ట్ర’ అను నుచ్ఛారణము ప్రాచీనకాలమున నుండెడిదనుట యింకొక పొరపాటు. అకార మందు రేఘోచ్ఛారణము ప్రాచీనకాలమున నెంతమాత్రమును లేదు. అకారము ‘ట త’ మధ్యస్థోచ్ఛారణము గలదని తొల్కాప్పియమున స్పష్టముగాఁ జెప్పఁబడెను. (చూ. తొల్కా. ౯౪ నూ.) (చూ. ౧౯ VII విష). ‘పట్ట పగలు’ అనుచోట నింకను నసంగతముగ వ్రాసిరి. “తెనుఁగు-పట్ట (పగలు), తమి-పట్టప్పగల్. ఇందు ‘పట్ట’ అనుదానికి తగిన యుదాహరణము దొరక లేదు. తమిళమున “పట్టణ” అను తు మర్థకరూపము గలదు. దానికి ‘తెగిన-పగిలిన’ అను నర్థము గలదు. పట్ట=పట్ర=పట్ట.” (ఆం. భా. చ. 3౬౨ పుట). తమిళమున నట్టి శబ్దమును దానికట్టి యర్థములును లేవు.

౫౪. V విష:—“ఇంకులు+ఇంకులు=ఇఱ్ఱింకులు. ఇగ్గులు+ఇగ్గులు=ఇల్లిగ్గులు” మున్నగుచోటులు సయితము (బాల. సంధి. ౪౨ నూ.) భృశార్థ ద్విరుక్తి విషయములు కావనియు నట్టి జంటలలో సైతము మొదటి శబ్దములు వేఱు స్వతంత్ర శబ్దముల భాగములనియు సంధి గ్రంథకర్తగారును (౧౯౩౫ సం॥ ముద్రితము) నించుక నవరణముతో నాంధ్రభాషా చరిత్రకర్తగారును (౧౯౩౭ సం॥ ముద్రితము) వ్రాసిరి. ఇంక మఱికొన్నిటి నేతత్పూర్వోక్తములను విడువనేల యని కాఁబోలును నిర్వివాదముగ భృశార్థ ద్విరుక్తి విషయములె యనఁదగు “తుత్తుమురు-తుత్తునియలు” మున్నగువానిని సయితము ద్విరుక్తి విషయములు కావనియె సమర్థింపయత్నించిరి.

“తుత్తునియ-తుత్తుమురు:—“తుణ్ణ-తుని - తునక - తుమ్మర - తునుము - తునుగు-తునియ” మొదలగు ననేకములగు శబ్దములనుబట్టి చూడఁగా ‘తున్’ అనునది మూలధాతువుగాఁ గనఁబడుచున్నది. “తమి - తుణి - తుణిక్తై - కన్న-తుణక.....” అని యున్నవి. తున్ + తునియ = తుత్తునియ - యయి యుండును. పూర్వానునాసికము పరమందలి పరుష తకార సాహచర్యమున తకారముగా మాటిపోయినది (సంధిగ్రంథ ౧౧౯ పుట) “తుటి పాదసంఘట్టనే- శబ్దమణిదర్పణము).....ఈ తుటి లేదా తుఱు ధాతువునుండియే తుఱుమ్ము-తుమ్మె - దుమ్ము మొదలగు రూపములు.....బయలుదేరినవి.....తుల్ - తున్ + తుఱుము = తుత్తుఱుము అని యయి వర్ణవ్యత్యయముచే “తుత్తుమురు”” (సంధిగ్రంథ ౧౨౦-౧౨౧ పుట). ఈ వక్రమార్గములు సరికావని తోచి కావలయు డా. నారాయణరావుగారు, “కన్న-తుత్తు + తుమురు = తుత్తుమురు. తుత్తు + తునియ = తుత్తునియ = (తునుక = ముక్క)” అయ్యెనని వ్రాసిరి. (ఆం. భా. చ. ౩౬౨ పుట). వీరి ‘తుత్తు’ శబ్దమును వారి ‘తున్’ శబ్దమును భాషలోను గోళములందును లేవు.

ఆంధ్ర వ్యాకరణములలోను నాంధ్రకోశములలోను వ్రాయఁబడిన మార్గము కాదని యిట్టి యపమార్గములను ద్రొక్కిరేకాని “తునియ + తునియ = తుత్తునియ - తుమురు + తుమురు = తుత్తుమురు” అను ఛేదములలో విరోధమేమున్నది. ద్వీరుక్తి వేగమునఁ బూర్వపదమం దాద్యక్షరము నిల్చి తక్కినభాగము లోపించుటయు నందులకుఁ బరిహారముగాఁ బరపదాద్యక్షరము నకు ద్విత్యము గల్గుటయు (నెత్తావి-క్రొగ్గండి. మొ.) నుచ్చారణ స్వభావము లనుటలో నందియము లేదు గదా. “తుత్తునియలు-దే వి-బ-(తునియలు + తునియలు).....”. “తుత్తుమురు-దే-వి. (తుమురు + తుమురు) మిక్కిలి తుమురు (తుమురు = పొడి)”. (శ-ర)

“కన్న డభాషలో.....అటుందు + అదుకు = అందు + అదుకు = అందదుకు.” (సంధిగ్రంథ ౧౧౪ పు) “అందు = అదుకు”. (ఆం. భా. చ. ౩౬౩ పు.) ఇట్లు కన్నడములో నిల్చియున్న శబ్దములు తెల్లులో నుండెడివనియు నవి యుండు కాలమున నీ జంట యేర్పడెననియుఁ గల్పించుకొననేల? తెనుఁగులోమాత్ర మిప్పుడును ‘అందు’ శబ్దము లేదా. “అందు + అదుకు = అందదుకు = అందియు నందని రీతిగా నదుకుకొని యుండు” అని యర్థము చేయరాదా. కన్నడము నకుఁ బోనేల? “అందదుకు. దే-విణ. (అదుకు + అదుకు) మిక్కిలి యదుకు కలది. మ.....రాక్షసాంగనచే నందదుకైన యయ్యెడలు” (జరాసంధుని యొడలు) (శ-ర) అనురీతిని భృశార్థ ద్వీరుక్తి యర్థమని యాంధ్ర పండిత వైయాకరణ

లభిప్రాయపడిరి. ఈ ఛేదములోని శబ్దముల వికృతి సహజముగా లేమింజేసి “అందదుకు ప్రభృతులు యథాప్రయోగంబుగ గ్రాహ్యంబులు” అని సూరి గారు భృశార్థ ద్వైరుక్తి నంగీకరించుచు నందలి వికృతికై వ్యాకరణపద్ధతి నాశ్రయించి నిపతించిరి. ఇట “అదుకు+అదుకు=అందదుకు” అను ద్వైరుక్తి వేగమునఁ బూర్వశబ్దములోని ‘దు’కారము సైతము నిల్వఁగా ‘అదదుకు’ అని సిద్ధింపవలసి యుండఁగా లుప్తాక్షర పరిహారముగా నానునాసిక్యము ప్రథమాక్షరము నకు వెనుక నిల్చెనని యంగీకరించుట యుక్తము.

ఆంధ్రపండిత వైయాకరణులు “ఇట్టింకులు-ఇల్లిగ్గులు-చెల్లచెదరు-చెల్లాచెదరు-మిఱుమిట్లు” మున్నగువానిని సయితము భృశార్థద్వైరుక్తిరూపములను గానే యంగీకరించి యందలి వర్ణవికృతులను వ్యాకరణ పద్ధతుల చొప్పున నిపతించుచు సమర్థించిరి. “ఇట్టింకులు-దే-వి-బ (ఇంకులు+ఇంకులు) మిక్కిలి యింకుటలు.....” “ఇల్లిగ్గులు. దే. బ. (ఇగ్గులు+ఇగ్గులు) మిక్కిలి వెనుక కొఱగుటలు” “చెల్లచెదరు-దే-విణ. (చెదరు+చెదరు) మిక్కిలి చెదరినది” “మిఱుమిట్లు-దే-వి-బ-(మిట్లు+మిట్లు) (కన్నులు) మిక్కిలి మిట్టుటలు” (శ-ర).

వయివానిలో “ఇట్టింకులు” అనుచో అకారద్వయము ‘ఇల్లిగ్గులు’ ‘చెల్లచెదరు’ అను చోటులందు లకారద్వయము “మిఱుమిట్లు” అనుచో శకటమును నూరకమె వచ్చిచేరినవనుట శబ్దతత్వపరిశీలనపద్ధతులకు విరుద్ధమని తలఁచి సంధి గ్రంథకర్త ప్రభృతులు మార్గాంతరముల సమర్థింపఁజూచిరి.

“ఇట్టింకులు:—ఇఱుకు=ఇంకు. ఇఱుకు=ఒత్తుడుపడియుండు. ఇంకు=నీరికిపోవు. ఒత్తుడు పడియుండి యత్యల్పస్థలమాక్రమించి తుదకాస్థలమున లీనమై రూపు మాసిపోవుటయే యింకుట.....కన్నడమున ‘ఇఱంకు-ఇటింకు-ఇఱుంకు’.....‘ఇటికిను-ఇఱుకిను-ఇఱుంకిను’ అను రూపము లేర్పడుచున్నవి.” (సంధిగ్రంథ ౧౧౫ పుట). దీనినిబట్టి “ఇఱుకు+ఇంకు=ఇట్టింకు” అని ప్రక్రియ యేర్పడుచున్నది. సూరిప్రభృతు లంగీకరించిన భృశార్థకద్వైరుక్తిని వీడినను సంధి గ్రంథకర్త చూపినరీతి సర్థసిద్ధికి భంగములేదుగాన నిదియు సరియేయని యంగీకరించిన నంగీకరింపనగును. “ఆం. భా. చ” కర్తగారు పైమార్గము నుపేక్షించి యీ క్రిందిరీతిని వ్రాసిరి. “తెనుఁగు-ఇవురు=ఇవు=ఇఱు+ఇంకు=ఇట్టింకు” (ఆం. భా. చ. ౩౬౨-౩౬౩ పుటలు). ఈ పరిణామక్రమము కేవలము నసంభవము. ‘ఇవు’ అనునది ‘ఇఱు’ అని యగుటెట్లు? ఎచ్చటనైన నిట్టి పరిణామము గలదా! ప్రాచీన కాలమున రేఫోచ్ఛారణము అకారోచ్ఛారణమునకు సన్నిహితముకాదు - అకారము ‘ట-త’ మధ్యస్థోచ్ఛారణము గలది.

“ఇల్లిగ్గులు-ఇగ్గు” అనునది “ఈగు” ధాతురూపాంతరము.....దండ ప్రణామం బాచరించునపుడు మనుజుడు క్రిందికి వంగి భూమిపై వ్రాలుట సంభవించును.....ఎఱగు శబ్దము.....‘నమస్కరించు’ అను నర్థముగలదై యున్నది. “ఇటి” అను మూలధాతువునుండియే తెలుగున ‘డిగు-దిగు’ అను రూపము లేర్పడినవి. ఇది తుళుభాషలో “ఇళి-ఇలి” అను రూపములు గలదై యున్నది.....‘ఇలిగు+ఇగ్గు’ అనునవి చేరుటచేత “ఇల్లిగ్గులు” అను రూపము ప్రాచీనకాలమున నేర్పడియుండును”. (సంధిగ్రంథ ౧౧౭ పుట).

“ఇలుగు. దే-అ-క్రి. (ఈలుగు యొక్క రూపాంతరము.) చచ్చు.” (శ-ర) “ఇలుగు=ఇల్లు+ఇల్లు=ఇల్లిల్లు=ఇల్లిగ్గు” అను రీతిని జంటశబ్దములను గల్పించినను “ఇల్లిగ్గు” అను రూపము సిద్ధించును గదా. చచ్చుటయు వెనుక కొఱగివడుటయు సన్నిహితార్థకములే కదా! హల్సంయోగమున నొక హల్లు లోపించి తక్కిన హల్లు ద్విరుక్తినందుట సర్వసమ్మతమే కదా. ఇచటి ద్విరుక్తిచే భృశార్థసిద్ధియుఁ గలుచున్నది.

ఇట ‘ఆం. భా. చ.’ కర్తగా రీ క్రిందిరీతిని వ్రాసిరి. “తెనుగు-ఇవులు= ఇవు=ఇల్లు=ఇగ్గు.” (ఆం. భా. చ. ౩౬౨-౩౬౩ పుటలు). శబ్దరత్నాకరాది కోశములలో ‘ఇవులు’ శబ్దము లేదు. “ఇగులుచు-దే-స-క్రి. ఇగిలించు (రూ-ఇగుల్పు)” (శ-ర). “ఇవులుచు. దే-స-క్రి. (ఇగులుచు యొక్క రూపాంతరము) (రూ-ఇవుల్పు)” (శ-ర). ఇట్లు “ఇవులుచు” శబ్దముగలదు. దీని ‘ఇగిలించు’ అను నర్థమున కిచటఁ బ్రసక్తియే లేదు.

చెల్లచెదరు=చెల్లాచెదరు. “కన్నడమున-“చెల్లు” ధాతువే కలదు. దీనికి “వికీర్ణత్వమే” (To scatter about) = చల్లుట యనియే యర్థము.....దీనికి రూపాంతరము “చెలంకు”.....తెలుగున.....చిలుకుధాతు వీ చెలంకు ధాతువుయొక్క రూపాంతరము లేదా మూలరూపమై యుండును.....చెల్లు నట్లుగా వికీర్ణమగునట్లుగా చల్లుబడునట్లుగా చెదరుట ‘చెల్లాచెదరు’ అగును” (సంధిగ్రంథ ౧౧౯ పుట).

ఇంత శ్రమపడి కన్నడ ‘చెల్లు’ ధాతు (వికీర్ణ) నుజ్యంతరూపము తెల్లు నను నుండెడిదని కల్పింపనేల? తెల్లునందలి “చెల్లు” ధాతు నుజ్యంతరూపమునే గ్రహించి సమర్థింపరాదా? “చెల్లన్ + చెదరు = చెల్లాచెదరు = చెల్లచెదరు = చెల్లిపోవునట్లు=నిశ్శేషమగునట్లు చెదరు” అని యేల చెప్పరాదు? ఈ రెండు సమర్థనములందును నొక యనుపపత్తి లేకపోలేదు. “చెల్లన్ + చెదరు = చెల్లచెదరు” అగుట ప్రాచీన పద్ధతి. ద్రుతము లోపించి పూర్వాచ్చునకు

దీర్ఘము నొదవించుట నవీనవద్ధతి. ఇది ప్రాచీనరూపముల పట్టున నుపచరింపదు గదా.

మిఱుమిట్టు:—“మిట్టు శబ్దము.....దీనికి రూపాంతరము-‘మిఱు’ అనునది.....‘మిఱు’ అనఁగా నున్నత భూమి.....మిక్కిలి మిట్టలు గొనుట యని యర్థము. ప్రాచీనమగు మిఱు శబ్దము దానిరూపాంతరమగు మిట్టు శబ్దముతోఁ గూడి “మిఱుమిట్టు” అను శబ్ద మేర్పడినది.” (సంధిగ్రంథ ౧౧౮ పుట) ఇది సరికాదు.

మిట్టుశబ్దమునకు సంధి గ్రంథకర్త తలంచిన ట్లున్నత ప్రదేశ మర్థము కాదు. అట్టి యర్థము కోశములందును లేదు. ప్రాచీన కవి ప్రయోగము లందునులేదు. ‘మిట్టు’ శబ్దమున కున్నత భూమియని యర్థము. మిఱు శబ్దము నకు నున్నత భూమి యనియే యర్థము. ‘మిఱుమిట్టు’ అను శబ్దమునకు మిక్కిలి మిట్టలు గొనుట యనునది యర్థము కామింజేసి సంధి గ్రంథకర్తగారి రూపకల్పనము సంగతము కాదు. “మిఱుమిట్టు గొను. దే-అ-క్రి. (మిఱుమిట్టు+గొను) (కన్నులు) మిక్కిలి చెదరు. నీ. శాతపేతిచ్చటాచ్చచ్చవి స్ఫూర్తిచే మిగులఁ గన్నులు మిఱుమిట్టు గొనఁగ. (పురూరవశ్చరిత్రము. ౧ ఆ.)” (శ-ర) గొప్ప తేజస్సును జూచునప్పుడు కన్నులు ‘ఎగిరిపడుట’ యని మిఱుమిట్టుగొను శబ్దమున కర్థము. “మిట్టిపడు.ద్య. అ-క్రి. ఎగిరిపడు.....” (శ-ర) అనుచొప్పున “మిట్టు” శబ్దమునకు ‘ఎగిరిపడు=త్రుళ్ళిపడు’ అని యర్థము. నేడు ద్వి టకారక మగుచోటులందుఁ బ్రాచీనతమకాలమున ఆకారద్వయ ముండుట సంప్రదాయ మగుటంజేసి ‘మిట్టు’ శబ్దముయొక్క ప్రాచీనతమకాలరూపము “మిఱు” అని యుండనోపును. (చూ. ౧౭ XIII విష.) అట్లగుటం జేసి “మిఱుమిట్టు” అను ప్రాచీన శబ్దమున ఆకారముండుట విరుద్ధము కానేరదు.

“తమి-మిఱు=తెలుఁగు-మిట్టు=ప్రకాశించు.” (ఆం. భా. చ. ౩౬-౨-౩౬౩ పుటలు) పయి నుదాహరించిన ప్రమాణముల చొప్పున ప్రకాశార్థమున కిచటఁ బ్రసక్తిలేమింజేసి యాంధ్ర భాషాచరిత్ర కర్తగారి వ్రాత కేవలము నప్రసక్తము. మరియు ‘మిఱు=ప్రకాశించు’ అనునది తమిళమున లేదు.

ఇది ద్రావిడభాషా పరిశీలనమునందలి

ధ్వనిప్రకరణము.

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

II ప్రకరణము - ధాతువులు

క్రియా వాచకములు ధాతుసంజ్ఞగలవి.

౫౫. I విష:-సంస్కృత వైయాకరణులు “భూవాదయో ధాతవః. (౧-౩-౧) క్రియా వాచినో భ్వాదయో ధాతుసంజ్ఞాః స్యుః” (సి. కౌ. సంజ్ఞా-౧౦ సూ.) “భ్వాద్యదాదీ జహూత్యాది ద్వివాది స్సాద్విరేవచ | తుదాదిశ్చ రుధాదిశ్చ | తన క్ర్యాది చురాదయః” (ముగ్ధ. ౧౧ సూ. వ్యాఖ్య.) అను చొప్పున “భూ సత్తాయామ్” అనునది మొదలగు క్రియా వాచకములైన ప్రకృతులు మాత్రమే ధాతువులని వ్యవహరింతురు. ప్రాతిపదికములగు ప్రకృతులను ధాతువులని వ్యవహరించు సంప్రదాయము సంస్కృతమున లేదు. ఈ పద్ధతి ననుసరించియే ద్రావిడ వైయాకరణులును క్రియా వాచకములై ధాతువులని వచించిరి.

“వినై.....” (తొల్కా. ౬౮౨ సూ.) = క్రియ యనునది సుబ్బిభక్తి ప్రత్యయములను బొందదు. కాలమును దెలుపును.

“ప్రాతిపదికం హి నామ | ప్రత్యయ ఇహ వర్ణకః క్రియా ధాతుః”. (ఆం. చిం) (వ్యా. సం. ౩౦ విష).

“క్రియాధో ధాతుః. (కర్ణా. భూ. ౧౯౮ సూ.) = క్రియావాచి ధాతు వనఁబడును”.

అట్లయినను భాషా చరిత్ర శాస్త్రజ్ఞులు ధాతువనఁగా “మూల భూత శబ్ద మాత్రము” అని చెప్పుదురు.

“సుప్తిజ్ ప్రత్యయములు నేపూ కొన్ని ధాతువుల నుండియు నామముల నుండియుఁ బుట్టిన వని గ్రహింపవలయును”. (కాట్ట. ౧౯౫ పు.) క్రియా వాచకములే కాక నామములును ధాతువులై యన్న తలంపున్న డా. కాట్టవెల్లు గారు పయిరీతిని ద్వైవిధ్యమును వచించుట సరికాదు. కాట్ట వెల్లుగారు తఱచుచుగాఁ గ్రియాచకములనే ధాతువులుగా నుదాహరించియు (చూడు ౫౬ విష). నరుదుగ నామములను సయితము ధాతువులుగా నుదాహరించిరి.

“తమి—విరల్=(వ్రేలు)—ధాతు—విరి=(వ్యాపించు). కడల్=(సముద్రము) ధాతు—కడ=(దాటు). పగల్=పగలు—ధాతు—పగు=(విభజించు). కుడల్=(వ్రేగు)—ధాతు—కుడై=(గుల్లచేయు)” (కాల్డు. ౧౯౩ పుట).

“క్రియా నామవాచకములు మరల ధాతువులగు చుండెడివి”. (కాల్డు. ౨౦౮ పు.) (చూ. ౬౨ విష). “పన్తి=(పంది) ధాతు—పల్=(దంతము—కోట)”. (కాల్డు. ౧౯౪ పు). (ఇట్లు వ్రాసిరేకాని యిచట సయితము ‘పల్’ ధాతువునకు ‘కోటలతో గుచ్చు’ అనురీతిని గ్రియావాచిత్య మేల చెప్పరాదు). ఇట్టి వ్రాతలను జూచియే కాఁబోలును “స్టడీ. ద్రవి” గ్రంథకర్తగా రీ క్రిందిరీతిని వ్రాసిరి. “VII. ద్రావిడ ధాతువులెల్ల వ్యాపారబోధక మాత్రములు కావు. విశేషణ సర్వనామాది రూపములును ధాతువులు గలవు. ఉదా:—వ్యాపార బోధక—పో=(పోవు). ఈ=(ఇచ్చు). గుణవాచక—వెళ్—కర్. సర్వనామ—నా. నీ. నిర్దేశవాచక—అ. ఇ. ఉ.....విశేష్యాదులును ధాతువులగును”. (స్టడీ. ద్రవి. ౪౬ పుట). ఇట్టి వ్రాతలు కాల్డువెల్లుగారి గ్రంథమునఁ గానరావు.

“అ. ఇ. ఉ ల నుండి ‘అగు-ఇచు-ఉతు’ అను ధాతువు లేర్పడి యను నాసికోచ్చారణముతో ‘అంగు-ఇంచు-ఉందు’ అని యేర్పడెను”. (స్టడీ. ద్రవి. ౫౧ పుట) అనియు వ్రాసిరి. ఈ వ్రాత యీ క్రింది కాల్డువెల్లు వాక్యమునకుఁ బ్రతికూల మనఁదగును.

“పురుష బోధక సర్వనామములు, విభక్తులు, విభక్త్యర్థ కావ్యములు మఱికొన్ని నామములు మున్నగు వానికి ధాతువులను జూపుట శక్యముకాదు”. (కాల్డు. ౧౯౫ పుట).

౫౫. II విష:—శబ్ద ప్రపంచమునకు ధాతువులే మూలమని పెక్కురు శాస్త్రజ్ఞుల యాశయము.

“ధీయతే సర్వం నిక్షిప్యతేఽస్మిన్నితి ధాతుః”. ధా—ధారణే. ‘సిత ని గమి మసీత్యాదినా, తున్’. (ఉణాది. ౬౯ సూ. సి. కౌ.) అను చొప్పున శబ్ద ప్రపంచమున కెల్లఁ గ్రియావాచి ధాతువే మూలమని పెక్కురు వైయాకరణుల సిద్ధాంతము. కాని శబ్దములలో ననేకము లవ్యుత్పన్నము లుండును గాన శబ్ద ప్రపంచమంతయు ధాతు జన్యమే యనరాదని కొదంఱు ప్రామాణికుల యాశయము. “అజన్య జన్యభేదేన । శబ్దాః న్యు ర్వి కృతౌ మతాః”. (వ్యా. సం. ౧౮౮ వి. వికృ) అని యధర్వణుడు శబ్దములలోఁ గొన్ని యజన్య ములనఁగా నవ్యుత్పన్నము లుండునని వచించెను.

“పురుష బోధక సర్వనామములు విభక్తులు విభక్త్యర్థ కావ్యయములు మఱికొన్ని నామములు మున్నగు వానికి ధాతువులను జూపుట శక్యము కాదు”. (కాల్డు. ౧౯౫ పుట).

౫౫. III విష:—భాషలు మూడు విధములు:—

౧. “ధాతుమాత్ర భాషలు (Root languages)”. వీనిలో “చీనా భాష” ముఖ్యమైనది. ఇంద్ర విశేషములనుబట్టి ధాతువులకు రూపభేదములు గల్గును. ఈ భాషలందు ధాతు మాత్రమే పదముగ వాడబడును. ప్రత్యయములుండవు. అర్థ విశేషములు భిన్న భిన్న ధాతు ప్రయోగమువల్లను నాయా శబ్దముల స్థానభేదములవల్లను బోధ్యములగును. ఈ భాషలందలి ధాతువు లేకాచ్యములై యుండును. ఇట్టివి (Isolative languages) ‘ప్రత్యేకతాస్థితి ధాతువులు’ అనియు — (Monosyllabic languages) = ‘ఏకాచ్య ధాతువులు’ అనియుఁ జెప్పబడును.

౨. ధాతు పరిణామ భాషలు:—ఇవి “అరెబిక్-హెబ్రు” మున్నగు సెమిటిక్-టుంబ భాషలు. ఈ ధాతువు, లేకాచ్యములై యుండును. వీనిలోని యచ్చుల మార్పులచేత సర్థవిశేషములు గల్గుచుండును. వీనిని “Intro-mutative languages” అందురు.

౩. ప్రత్యయాది విశిష్ట భాషలు:—(“Agglutinative languages”) ‘సంస్కృతము-గ్రీకు’ మున్నగు నిండో యూరపియను కుటుంబ భాషలును సిథియను కుటుంబ భాషలును నీ విభాగములోనివి. వీనియందుఁ బ్రత్యయములను జేర్చుటచేత సర్థవిశేషములు బోధ్యములగును. ఇండో యూరపియను కుటుంబ భాషలలోఁ బ్రత్యయములు (నువ్-టిజ్) స్వపూర్వ. రూపమును గోలుపోయి ‘మూల శబ్దమును దెలిసికొనుటకు శక్యము కాక యుండును. సిథియను కుటుంబములో నట్లుగాక ప్రత్యయములు స్వపూర్వపదాకృతిని దెలిసికొనుటకు వీలుపడు నాకారముతో నుండును. ఈ విషయమున ద్రావిడ భాషలు సిథియను భాషాలక్షణము కలవే.

“ఎల్లభాషలును బ్రప్రథమమున ధాతుమాత్రస్వరూపముననే యుండి యుండవలయును. అట్టి ధాతుమాత్రభాషలు కాలక్రమమునఁ బ్రత్యయాది విశిష్టభాషలుగ మారును. ఈ ప్రత్యయాది విశిష్టభాషలలో సయితము ధాతువులలోని వర్ణములకుఁ బరిణామముండును. ఇట్టి ధాతుపరిణామము ‘ఇండో యూరపియను’ కుటుంబభాషలలో సధికముగను ద్రావిడభాషల్లో నలంతిగను నుండును” (కాల్డు. ౧౯౧, ౧౯౨ పుటలు).

“ఇండ్లో యూరపియను భాషలందువలెఁగాక సిథియను భాషలందువలె ద్రావిడభాషలందుఁ బ్రార్థనాద్యర్థక మధ్యమపురుషైక వచనమునఁ బ్రత్య యాదులు చేరని కేవలధాతురూపములె ప్రయుక్తములగును కొన్ని యలంతి హలంత ధాతువులలో, నటవాంధ్రములందుఁ బ్రార్థనాద్యర్థక మధ్యమ పురుషైకవచనమున ధాతువు తుదివర్ణము కంఠ్యముగాని యంతస్థముగాని యైన యెడల నది లోపించును. ప్రార్థనాద్యర్థక బహువచనమునందును భావార్థకము నందును నట్టి వర్ణలోప ముండదు” (కాల్డ్, ౧౯-౨ పుట).

విమర్శము:—తొల్కాప్పియము చొప్పునఁ దమిటిమునఁ బ్రార్థనాద్యర్థక మధ్యమ పురుష రూపములు:—“తమి-ఏక-చెయ్-చెయ్=(చేయుము) (ధా-చెయ్) బహు-చెయ్-మిన్=(చేయుఁడు)” అను రీతి నుండును. కాని నన్నాలు ౧౩౨ సూత్రమున ౨౩ విధములగు ధాతువులును గేవలధాతువులె విధ్యర్థకైకవచన ములుగ నుండుననియు నేకవచన విధిరూపధాతువులకు ‘చెయ్’ అను సంజ్ఞగల దనియుఁ జెప్పఁబడెను. దీనిని బట్టి కేవలధాతురూప మేకవచన విధిరూపముగ సయిత ముండవచ్చునని తేలుచున్నది. కాని తుదిహల్లు కంఠ్యముగాని యంత స్థముగాని యైనచో నది లోపించునను విషయము నిర్మూలముగను నుదాహరణ శూన్యముగను నున్నది. ఈ విషయమున నటవాంధ్రము లేక రీతి గలవని చెప్పుట సరికాదు-తెల్లన హలంతధాతువే యుండదు. తెల్లనఁ బ్రార్థనాద్యర్థకైకవచన మున-‘ము’ ప్రత్యయము నిల్చును. దానికి హల్పరకత్వమందును నవసానమందును వైకల్పికముగ లోపము గల్గును. స్వరపరకత్వమున నట్టిలోపము గల్గుట ప్రాచీనాంధ్ర సంప్రదాయముకాదు. ఉదా:—చదువుము నీవు=చదువు నీవు. నీవు చదుము=నీవు చదువు. ‘నీవు చదువుమనియె’ అను రీతిగల చోటులందు ‘ము’ లోపము రాదు-“న ప్రాణే తు కదాచన” అని యధర్వణుఁడు వచించెను. నన్నయ స్వరపరకత్వమున ‘ము’ ప్రత్యయలోపము చేయఁడు. తుదియంతస్థ లోపమునకు - “పోవు - పొమ్ము” అని యుదాహరించుట సరికాదు - బహువచన మందును సంతస్థలోపము కన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—పొండు. మఱియు “పోవు” అనునది తెల్లన హలంతధాతువుకాదు. కాన సంత్యవర్ణలోపమున కుదా హరణము మృగ్యము.

౫౬. విష:—“(౧) - క్రియావాచకములుగను నామములుగను నగ పడు ధాతువులు. (౨) నామములుగామాత్ర మగపడు ధాతువులును నని ధాతువులు ద్వివిధములు. అందు మొదటి జాతియే యత్యధికము.” (కాల్డ్, ౧౯-౨ పుట).

“ఉదా:—(తమి)- చొల్=(చెప్ప) ధాతువు. చొల్=(శబ్దము..... తాటియాకు పద్దు) నామ. కొన్ని విశేష్యములుగను గొన్ని విశేషణములు గను నామము లుండును. ఉదా:—తమి-విశేష్య-కడు (టు)=(పరుష్యము-కారము). విశేషణ:—కడు (టు) = (పరుషమైనది - కారమైనది). క్రియా వాచకము:—కడు (టు)=(పరుషముగానుండు). ఈ ‘కడు’ ధాతువుపైని ‘గు’ ప్రత్యయము చేరును. ‘కడుగు’=(ఆవాలు-కారమైనవిగాను). కడు ధాతువు నందలి ‘అ’ కారమునకు దీర్ఘము వచ్చును. ‘కాడు’=(అడవి = నిమ్నోన్నత ములుగా నుండునది - కఠినమైనది).” (కాల్లు. ౧౯౨ పుట).

విమర్శము:—“కటు. న. (కట+ఉ). దూషణే - దుష్టకార్యే. రసభేదే. తద్వతి-త్రి.” (శబ్దస్తో) “కటు=కారో=కారము” (బాలవ్యాసంజ్ఞా ౧౯ సూ.). పీనిని బట్టి ‘కటు’ శబ్దము సఃస్కృత శబ్దసంబంధియు ననవచ్చును.

తొలకాప్పియ వ్యాఖ్యాతలు (తొలకా. ౨౬౦. సూ.) ‘కటి’ అను ద్రావిడ ధాతువునకు ‘కారము’ మొదలగు ౧౨ అర్థములు గలవని ప్రదర్శించిరి. “కడుత్తేన్=(కోపించితిని). కడుప్పేన్=(కోపింపఁగలను).” అను ప్రయోగములును గలవు. తొలకా. ౫౬౨ సూత్రము క్రింద “కడు (టు) మై=కాఠిన్యము” అని యుదాహృతమై యున్నది. “పయి సందర్భమునుబట్టి యరయఁగా మొదట ద్రావిడ ధాతువులెల్ల నామములునునై యుండెడివనియుఁ గాలక్రమమున రెండిటికిని భేదముండిన బాగుండు నను నూహతో వ్యవహర్తలు ధాతువులకుఁ బ్రత్యయములను జేర్చి నామములను గ్రహించిరనియు విశదమగు చున్నది.” (కాల్లు. ౧౯౩ పుట).

“సంస్కృతమున సర్వనామాదులగు సలంతి శబ్దములు తప్పఁ దక్కినవెల్ల ధాతుజములె యనుచు వైయాకరణులు సాధించిరి. ద్రావిడభాషలందును ధాతుజములె యధికము” (కాల్లు. ౧౯౩ పుట).

“ద్యృక్షరకములగు నఱవధాతువులలో ననేకములు ‘అల్’ ప్రత్య యాంతములు. అఱవ - కన్నడ - గోందుభాషలలో నీ ప్రత్యయము భావార్థక మనఁజనును. అఱవ వైయాకరణు లవ్యుత్పన్నములని చెప్పిన యీ క్రింది వానికి ధాతువులను జూపవచ్చును. ఉదా:—తమి-విరల్=(వ్రేలు)-ధాతువు-విరి=(వ్యాపించు). కడల్=(నముద్రము) - ధాతువు - కడ=(దాటు). పగల్=(పగలు - దినము) - ధాతువు - పగు=(విభజించు). కుడల్=ప్రేగు - ధాతు - కుడై=(గుల్ల చేయు).” (కాల్లు. ౧౯౪ పుట).

విమర్శము:—తమిట వైయాకరణు లెవ్వరును ‘విరల్’ మున్నగునవి యవ్యుత్పన్నములని చెప్పలేదు. వారు నామముల వ్యుత్పత్తులను జూపు పనిఁ బూనలేదు. కావున వీనికి కౌక వేనికిని వ్యుత్పత్తులను జూపరైరి.

‘కుడై’ ధాతువునకు ‘గుల్లచేయు’ అను సర్థములేదు. “తణ్ణీర్ కుడై కి-తాన్=(చల్లని నీటిని జేయి పెట్టి త్రిప్పుచున్నాడు)” అను దానినిబట్టి ‘కుడై = గాలించు’ అని యర్థము చెప్పనగును. కాన ‘కుడల్’=అనునది (ప్రేగు)— ‘కుడై’ ధాతువునుండి యేర్పడె ననుట సరికాదు. “కుడ=వక్రముగానుండు” అని యర్థము చెప్పుట యుక్తము.

“ఏమియు మార్పులేకుండఁగాఁగాని స్వల్పమగు మార్పుగల్గుటచేఁగాని ధాతువు నామమగుటచే నీ ద్రావిడభాషలు నవ్యములని (లేతవి) తలంపరాదు. వ్యవహారల లక్షణజ్ఞాన విశేషమునఁ జిరకాలమునకైనను మార్పు రాఁజాలదయ్యె నని గ్రహింపవలెను. ఉదా:—తమి-నిలమ్=(నేల). ధాతువు-నిల్=(నిలుచు). నాడు (టు)=(వ్యవసాయపు భూమి) - ధాతువు - నడు=(మొక్కపాతు). కాడు (టు)=(అడవి) - ధాతు - కడు (టు)=(పరుషముగానుండు=నిమ్నోన్నతముగా నుండు). విణ్=(ఆకాశము) - ధాతు - విళ్=(స్వచ్ఛముగానుండు). మీన్=(చేచ-నక్షత్రము) - ధాతు - మిన్=(తళతళలాడు). వెళ్ళి=(శుక్రఁడు - వెండి) - ధాతు - వెళ్=(తెల్లనిదిగఁ జేయు). కుదిరై=(గుట్టము) ధాతు - కుది=(గంతులువేయు). పన్తి=(పంది) - ధాతు - పల్=(కోట - దంతము). ఆడు=(గొట్టె) - ధాతువు - ఆడు=(గంతులాడు). డా. గుండర్దుగారు ‘ఆడు’ అనునది=(శబ్దము) “అడు=(దెబ్బలాడు - (లేదా) వండు)” అను ధాతువునుండి యేర్పడెనని పొరపాటుగఁ జెప్పిరి. (“పోట్లాడునది - వండితినఁబడునది” అని వ్యుత్పత్తి). కణ్=(నేత్రము) - ధాతు - కాణ్=(చూచు). మూక్కు=(ముక్కు)-ధాతు- ముగర్=(వాసనచూచు). నాక్కు=(నాలుక) - ధాతు - నక్కు=(నాకు). ప్రాచీనరూపము - నా = (నాలుక). దీనినుండియే ‘నాయ్’ = (కుక్క) శబ్ద మేర్పడెను. నాకెడిదిగాన ‘నాయ్’ అని యయ్యెను. “సంస్కృ - కృ - (ధాతు) కర” అని యగునట్లే - తమి - సె (చె)య్ ధాతువునుండి “కై=(చేయు)” అనునది పుట్టియుండును. తెలుఁగు - చేయు - ధాతువు. చేయి=(హస్తము). ద్రావిడభాషలలో జంతువుల పేర్లు వాని గుణములనుబట్టి వచ్చునుగాని వాని ధ్వన్యనుకృతులనుబట్టి రాలేదు.”

“పురుషబోధక సర్వనామములు - విభక్తులు - విభక్త్యర్థకావ్యయములు - మఱి కొన్ని నామములు మున్నగువానికి ధాతువులను జూప శక్యముకాదు. ఉదా:—తమి-కాల్=(కాలు). కల్=(తాయి). కర్=(నల్లని) వెళ్=(తెల్లనిది) సె

(చె)=(ఎట్టనిది). ఇ ట్లవ్యుత్పన్నములగుచున్న శబ్దములును గొన్ని వ్యవహారస్థ ధాతువులనుండి పుట్టియుండును. ఉదా:-తమి - మున్=(ముందు). ఇది ‘ముదల్’=(మొదటిది)” అనుదానికి మూలమగు ‘ము’ ధాతువునుండి యేర్పడి యుండును. మేల్=(మీద) ఇది మీఁదు శబ్దమునకు మూలమగు ‘మి’ ధాతువునుండి పుట్టియుండును. (మి+య్+అల్=మేల్=మీద). కీల్=(క్రింద). ఇది ‘కిలజ్జు’ అను దానికి మూలమగు ‘కిల్’ అను ధాతువునుండి పుట్టియుండును.” (కాల్డు. ౧౯౪—౧౯౫ పుటలు).

విమర్శము:-తమిఱమున ‘నాడు’ శబ్దమునకు ‘దేశము’ అని యర్థము. ‘వ్యవసాయపు భూమి’ అను సర్థమును లెక్కికనులో నున్నది. తెల్లున ‘నాటు’ ‘నాడు’ శబ్దముల కీ యర్థములేదు. తమిఱములోని ‘విల్’ ధాతువునకు “స్వచ్ఛ ముగానుండు” అను సర్థము లేదు. దానికి ‘విడుచు’ అని యర్థము. వర్ష జలము-నక్షత్రాదుల కాంతి మున్నగువానిని విడుచునదని యర్థము చేయ నగును. (“మిన్ = తళతళలాడు” అను ధాతువునుండియే ‘మిన్ = ఆకాశము’ అనునది యేర్పడియుండును). ‘ఆడు’=(మేషజాతి) అనుదానికిఁ బ్రాచీన రూపము ‘యాడు’ అని యుండెడిది. కాబట్టి ‘ఆడు’ శబ్దము ‘ఆడు’ ధాతువు నుండికాని ‘అడు’ ధాతువునుండికాని పుట్టెననుట సరికాదు. ‘యా’ అనునది ‘ఆ’ అనునదిగా మాఱునుగాని ‘ఆ’ అనునది ‘యా’ అనునదిగా నేర్పడెననుట కేవలము ససంభవము. చెయ్ ధాతువునుండి ‘కై’ శబ్దమేర్పడె ననుటయు సరికాదు. ‘కయ్’=(చేయుట) అను దానికి మూలమగు ధాతువునుండి యేర్పడె ననుట యుక్తము. కన్నడమున “గెయ్=(చేయుట)” అను ధాతువు గలదు.

౫౭. విష:-“విభక్తి ప్రత్యయములును (సుప్ - తిక్) విభక్త్యర్థాభిధాయ కావ్యయములును (Post positions) క్రియలుగాని నామములుగాని వాని భాగములుగాని యై యుండును. క్రియలు తుము స్సంతాపస్థలోను, నామములు ప్రథమా వ్యక్తి స్తప్తమీ విభక్త్యవస్థలలోను నుండి విభక్త్యర్థాభిధాయ కావ్యయము లగుచుండును. తెల్లులోని తృతీయార్థక ‘చే - చేత’ వర్ణకములు హస్తార్థక ‘చేయి’ శబ్దపు ప్రథమా స్తప్తమీ రూపములయి యున్నవి. ఇట్లే యఱవము నందలి స్తప్తమీవిభక్తి ‘కణ్-ఇడమ్-ఇల్-తలై’ మున్నగు స్థలార్థక శబ్దరూపమున నుండును. తమిఱమందలి యపాదానార్థక పంచమీవిభక్తి “ఇన్ = ఇక్కడ. ఇల్=ఇల్లు” అను శబ్దముల రూపమున నిల్చును. ధాతువునకు - ‘ఇన్ - ఇల్’ అను వానిని జేర్చినచోఁ దమిఱమునఁ జేదాద్యర్థకరూప మేర్పడును. ఉదా:- వరిన్=వరిల్=(వచ్చినన్). కొన్ని ప్రత్యయములకు వాని పదత్వావస్థలోని యర్థమే నిల్చును. కొన్నిటి కర్థమించుక మాఱును. ‘కి-కు-గె’ అను

చతుర్థీప్రత్యయముల చరిత్రమే దుర్గహమైయున్నది. సంస్కృతమునందువలె విభక్తిప్రత్యయపు మూలరూపము తెలియకుండుట యీ చతుర్థీస్థలమందే చూపట్టుచున్నది. కాన నివే నిజమైన విభక్తులు.” (కాల్డు. ౧౯౫-౧౯౬ పుటలు).

విమర్శము:—కణ్ - ఇడమ్ - ఇల్ - తలై మున్నగునవి తమిళమున స్థల వాచకములు. వీనికిఁ బ్రత్యేక ప్రయోగమును గలదు. షష్ఠీప్రత్యయముగు ‘అదు’ అనునది తచ్చబైర్థకము. తఱ్ఱి-న విభక్తి ప్రత్యయముల కిట్టి మూల భూతశబ్దములు తెలియలేదు. ‘ఇన్’ శబ్దమునకు ‘ఇక్కడ’ అను నర్థము వాడుకలో లేదు. “ఇఱ్ఱు=(ఇక్కడ) అఱ్ఱు=(అక్కడ) ఎఱ్ఱు=(ఎక్కడ)” అనువాని మొదటి భాగములు—“ఇన్-అన్-ఎన్” అని తలంచిరేమో? కాని ‘ఇన్’ మున్నగు వాని మూర్ధన్యనకారము పరుష పరకత్వమున ‘జ’ కారము కానేరదు. వ్యావ హారిక స్థితిలో “పిన్ + కట్టు=పిఱ్ఱుట్టు = (పెడచేతులు విఱిచికట్టు). వెణ్ + కలమ్ = వెఱ్ఱలమ్ = (కంచులోహము. తెల్లనిపాత్రము) పెణ్ + జాది (తి) = పెఱ్ఱాది = (తి) (ఆడుజాతి. భార్య). తున్ + పమ్ = తుమ్పమ్ = తుమ్బమ్ = (కప్పము-దుఃఖము).” అని పలుకుటకలదు గాని యట్లాయా చోటులందు ‘జ’ కారాద్యాదేశముల నెవ్వరును వ్రాయరు. అచటి యనునాసికాదేశము ప్రామాణికసమ్మతముకాదు. మఱియు నట్టిచోట నపాదానార్థము దుర్బలము.

“ఇల్” అనునది పంచమీవిభక్తియనుట యర్వాచీనము. తొలకాప్పియ సమ్మతముకాదు. నన్నూలులోఁ జెప్పబడినది.

“కి-కు-గె” అను చతుర్థికి మాత్రమే మూలము తెలియ దననేల? తమిళ “ప్రథమ-న్-మ్. ద్వితీయ-ఇ. తృతీయ-ఒడు. చతుర్థి-కి-కు-గె. పంచమి-ఇన్” అనువాని కన్నిటికిని మూలము తెలియ దనవచ్చును. “తృతీయ-ఒడు” “తోడు-తోటు” శబ్దములకు భిన్నము. (చూ. ౪౨—౪౩ విష). ఇంక షష్ఠి-‘అదు’ శబ్దము తచ్చబైర్థకము. సప్తమి-స్థలవాచకము. ఈ రెండిటి మూలము మాత్రమే తమిళమున సుజ్ఞేయము.

౫౮. విష:—“ద్రావిడ ధాతువులు మొదటమొదట నేకాచ్ఛము లయియే యుండెడివి. అట్టి వానిపైని గాల పురుష వచనాద్యర్థ విశేష బోధక ప్రత్యయ పరంపర నిల్చుటచేతను సంధిలోవచ్చు నాగమాదులచేతను ద్రావిడ పదములు దీర్ఘములుగ నేర్పడసాగెను. త్ర్యక్షర ధాతువులలోని (పెరుగు-మొ.) తుది వర్ణము మొదట భావార్థకమై యుండి కాలక్రమమున సకర్తకత్వాది బోధక మయ్యెను. తఱ్ఱి-న రెండు వర్ణములలోను దుదిస్వర ముచ్చారణార్థకము. మిగిలిన యే కాచ్ఛమే ధాతువు. ఉదా:—పెరుగు. (ధాతువు). దీనిలోని

‘గు’ అనునది మీఁద వ్రాసినట్లుగ నకర్తకతా ద్యోతకము. మిగిలిన పెరు శబ్దములోని ‘ఉ’ కార ముచ్చారణార్థకము. శేషించిన ‘పెర్’ అనునది— “పేర్ = (పెద్ద)” అను దాని రూపాంతరము. ఉదా:—పెరుగుగిరదు (ఱి) (పెరుగుచున్నది). ఇందలి ‘అదు’ అనునది సర్వనామ రూపభేదము—పురుష వచనద్యోతకము. ‘గిర్’ అనునది వర్తమానార్థ ద్యోతకము. మిగిలిన ‘పెరుగు’ అను దానిలోని ‘గు’ అనునది యకర్తకతా ద్యోతకము. ఉకారము సంధివలనఁ జేరినది. ఇంక శేషించిన ‘పెర్’ అనునది ‘పెద్ద’ అను నర్థముగల ‘పేర్’ అనుదాని రూపాంతరము. “పెరియ-పెరుమ్” అనునవియు దీని సంబంధులె. ఇట్లు ధాతుస్వరూపము మాఱుకుండఁ బదములలో స్పష్టముగా నిల్చియుండుట సిధియను భాషల లక్షణము. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో నిట్టి స్వభావము లేదు” (కాల్డు. ౧౯౩ పుట).

విమర్శము:—‘పెరుగు’ అనుదానిలోని ‘గు’ అనునది యకర్తకతా ద్యోతకమని కాని భావార్థకమని కాని చెప్పుట సరికాదు. పెక్కు ‘గు’ వర్ణాంతములు సకర్తకములును గలవు. “పెర్ = పేర్ = పెద్ద” అను విశేషణమును వ్యాపార బోధకముగఁ జేయుటకై చేరినదనుట యుక్తము. పెరియ వీడు = (పెద్ద యిల్లు) అనుదానికిఁ బర్యాయముగా “పెరు వీడు = పెరుమ్ వీడు” అనియు ననవచ్చును. ఇందలి ‘ఉమ్’ అనునది క్రియావాచకముల పైని నిల్చు ‘ఉమ్’ కాదు. అది నిల్చినచో “పెరుగుమ్ వీడు = పెరుగు వీడు” అని యుండును. వీనికి వృద్ధియగునట్టి యిల్లని యర్థము.

౫౯ విష:—“ద్రావిడ ధాతువు లజంతములగునపుడు తఱుచుగా దీర్ఘాంతము లగుననియు హలంతము లగునపుడు హ్రస్వోపధకము లగుననియు డా. గుండర్డుగారు చెప్పి యుదాహరించిరి:—అజంత:—అ = (అగు) శా = చా = (చచ్చు). పో = (పోవు). హలంత:—అడ్ = (దగ్గఱకుఁ జేరు). అణ్ = (అంటి యుండు). నిల్ = (నిలుచు). శెల్ (చెల్) = (పోవు)” (కాల్డు. ౧౯౭ పుట).

విమర్శము:—ధాతువు ‘అడు’ అని ‘ఉ’ కారాంతముగా నుండునని తమిళ పండితుల యభిప్రాయము. కాని శ్రీ విద్వాన్. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు డా. గుండర్డుగారి యాశయమే సరియని వచించిరి.

“ఆంధ్రకర్ణాటములలో శబ్దముల తుది హల్లుపై నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ నచ్చుచేరును. రెండు మూడక్షరములు గల ధాతువుల తుది నచ్చు చేరుట యుచ్చారణ సౌకర్యార్థమని యెఱుంగునది. కొన్ని యేకాచ్ఛ ధాతువుల తుదిని జేరిన యచ్చు ‘ఉచ్చారణార్థకము’ కాదనియు సంధివశమున వచ్చినదనియు నెఱుంగునది” (కాల్డు. ౧౯౭ పుట).

విమర్శము:—పటగన్నడమునఁ బదాంత హల్లుమీఁద నుచ్చారణార్థక మగు నచ్చు చేరదు-హాలంత ధాతువులె పటగన్నడమునఁ దఱుచు. హాస గన్నడమున నట్లు పదాంత హల్లుపై నచ్చు నిల్చును. ఏకాచ్చ ధాతువుల మీఁద పైత ముచ్చారణార్థము పటగన్నడమున స్వరము చేరదు. హాస గన్నడమునఁ దెలుఁగునందువలెనె యచ్చు చేరును. అట్లు చేరిన యచ్చు నుచ్చారణార్థక మనుటలో బాధ యగపడదు.

“హాలంత ధాతువుమీఁద నుచ్చారణార్థకముగ ‘ఉ’ కారము చేరును. అజాది శబ్ద పరకత్వమున నట్టి ‘ఉ’ కారము లోపించును. ఏకాచ్చ ధాతువు తుదిని ‘ఉ’ కారమేకాక తక్కిన యచ్చులు పైతము నిల్చును. ఏకాచ్చ ధాతువు తుదిని నిల్చిన యచ్చు స్వరపరకత్వమున సాధారణముగా లోపింపదు. ఏకాచ్చ ధాతువు తుదిని ‘ఉ’ కారముకన్న నరుదుగ ‘ఇ’ కారమును దానికన్న నరుదుగ ‘అ’ కారమును దానికన్న నరుదుగ ‘ఎ’ కారమును జేరుచుండును. సంస్కృత ధాతువు ద్రావిడ భాషలలోనికి వచ్చునపుడు దాని తుదిని దమిట మున ‘ఇ’ కారమును దెల్లన ‘ఇంచు’ అనునదియుఁ గన్నడమున ‘ఇను’ అను నదియుఁ జేరును. ఉదా:—సంస్కృ-శప్-(ధాతువు) తెల్లు-శపించు. కన్న-శపిను. తమి-శబి (చపి).” (కొల్లు. ౧౯౮ పుట.)

“ద్రావిడ ధాతువుల తుదిని భిన్నభిన్న ధాతువులవైని భిన్నభిన్న స్వర ములు నిల్చును. అటవ-మర. తెల్లు-మరచు. కన్న-మరె. తమి-కడి(టి). తెల్లు-కఱచు=(కొఱుకు). తమి-గెలి. తెల్లు-గెలుచు. కన్న-గిల్లు. తమి-ముల్లై. తెల్లు-మొలచు. ఇట్టి స్వరభేదముల కర్థ విశేషభేదములు లేవు.” (కొల్లు. ౧౯౮-పుట.)

విమర్శము:—ఏకాచ్చ ధాతువు తుదిని నిల్చిన ‘ఉ’ కారము సయితము స్వరపరకత్వమునఁ దఱుచుగా లోపించును. ఉకారేతరస్వరమట్లు లోపింపదు. ఉదా:—తమి-అడు+అల్=అడల్=(చంపుట). అడై+అల్=అడైయల్=(చేరుట). “అడు-అడై” మున్నగువాని తుదినున్న స్వరము లుచ్చారణార్థము చేరినవి కావనియు ధాతువులకు సహజ సిద్ధములెయనియుఁ దమిట పండితుల నిశ్చయము. “మఱ=మఱచు” అను ద్రావిడ ధాతువు అకార ఘటితము. తమి-మఱ. కన్న-మఱె. తెల్లు-మఱచు. తమి-గెలి=(వ్యావహారిక భాషలోనిది మాత్రమే)=తెలుఁగు-గెలుచు. పటగన్నడము-గెల్.

౬౦. I విష:—“అకర్తక ధాతువులు సకర్తకములగునపు డా యకర్తక ధాతువు తుది హల్లు ద్విరుక్తమగును. విశేషణము విశేష్యమగునపుడు సయిత మీ కార్యము సంభవించుచుండును. ఆ విధముగా ద్విరుక్తమగునపుడు

సరళము పరుషముగా మాఱును. అకర్తకముల తుదిహల్లు తఱుచుగా ననునాసిక పూర్వకమై యుండును. తమిళమున 'గు-జ్జు' అనునవి తుదిని గల రూపము లకర్తకములందును 'క్కు' అనునది తుదినిగల రూపములు సకర్తకము లందును నుండును. తెలుఁగులోని 'చు-న్చు' అనునవి వీనికి సమాన రూప ములు. ఇట్లే-“అకర్తక-శు (చు)-సకర్తక-శ్చు (చ్చు). డు=ణ్డు-ట్టు. దు=న్దు-త్తు. బు=మ్బు-ప్పు.” అను రీతిని మార్పులు గలుగును.” (కాట్టు. ౧౯౮ పుట).

విమర్శము:—సకర్తకత్వా కర్తకత్వములనుచోట నీ ప్రకరణమునఁ బ్రేరణా ప్రేరణములని వ్యవహరించుట యుక్తము. అప్రేరణ వాక్యమందలి కర్త ప్రేరణ వాక్యంబునఁ గర్తంబగును. కానఁ బ్రేరణ వాక్యమందలి క్రియ యెప్పుడును సకర్తకమై యగును. అప్రేరణవాక్యమందలి క్రియ యకర్తక మగునపుడు దాని ప్రేరణ వాక్యమందలి క్రియ సకర్తకమగును. అప్రేరణవాక్యమందలి క్రియ సకర్తకమగునపుడు దాని ప్రేరణ వాక్యమందలి క్రియ ద్వికర్తకమగును. (చూ. 'వ్యా.-సం.' ౨౩౬ I విష. ౩౫౩ విష.).

మఱియు ననేకములగు సకర్తకములు సైతము ప్రకృతమున లక్ష్యము లగుచున్నవి. ఉదా:—సక-కాణ్=(చూచు). కాట్టు=(చూపు). సకర్-చెయ్=(చేయు)-చెయ్వి=(చేయించు). చెయ్విప్పి=(చేయింపించు). ఇట్లగుటచేత నిట సకర్తకత్వా కర్తకత్వము లప్రయోజకములనియు నప్రేరణ ప్రేరణక్రియల మార్పులె పరిశీలింపఁబడుచున్నవనియు నెఱుంగనగును.

ప్రాచీనకాలమునఁ దొల్ కాప్పియము వఱకును దమిటమున సరళధ్వనియే లేదు (చూ. ౧౭ XXII విష. మొ. ౧౭ XXIII వ.). అట్లగుటచేత ధాతువు తుదిని సరళమే యున్నదనియు నయ్యది ద్విత్వము గల్గునపుడు పరుషముగా మాఱుననియుఁ జెప్పుట కేవలము నయథార్థ వివరణము.

అప్రే. తమి-ఉరుకు=(ద్రవించు) ప్రేర-ఉరుకు=(ద్రవింపఁజేయు) అప్రే-ఆడు (టు)=(క్రీడించు)-ప్రేర-ఆట్టు=(క్రీడింపఁజేయు). అప్రే-ఆగు=(అగు)-ప్రేర-ఆక్కు=(కావించు). ఇట్టివి యనేకములు ప్రసిద్ధములైయుండుట చేత సకర్తకముల తుది వర్ణము తఱుచుగా ననునాసికపూర్వకమై యుండుననెడి దొరగారి వాక్యము సరికాదు.

అప్రే-ఉరుల్=(దొర్లు)-ప్రేర-ఉరుట్టు=(దొర్లునట్లు చేయు) అప్రే-తుయిల్=(నిద్రించు)-ప్రేర-తుయిట్టు-(ట్టు)=(నిద్రింపఁజేయు) అప్రే-ఎలు=(లేచు)-ప్రేర-ఎలుప్పు=(లేపు). అప్రే-కాణ్=(చూచు) ప్రేర-కాట్టు=(చూపు). మున్నగునవి యనేకములు ప్రసిద్ధములయి యుండుటచే సకర్తకముల

తుది హల్లు సకర్తకత్వమున ద్వీరుక్తమగునను దొరగారి వ్రాతయుఁ బొసఁగ నేరదు.

అప్రే-“కాణ్=(చూచు) ప్రేర-కాట్టు=(చూపు) అప్రే-చెయ్=(చేయు) - ప్రేర - చెయ్వి=(చేయించు). చెయ్విప్పి=చేయింపించు.” అను రీతిని సకర్తకములును సప్రేరణార్థకము లగుటయు వానినుండి పైని జెప్పిన లక్షణములుగల రూపము లేర్పడుటయుఁ గలదు. కాన సకర్తకముల కర్తయే కర్తృబగునని తలంపరాదు—మఱియు దొరగారు చెప్పిన లక్షణములకు ‘క-త-ప’లు తుదినిగల ధాతువులు మాత్రమే లక్ష్యములు కన్పట్టుచున్నవి. ఉదా:- “అక=అడఁజు=(ఇమిడియుండు)-సక అడఁకు=(అణఁచు). అక-తిరున్దు=(చకఁబడు) - సక - తిరుత్తు = (చకఁబెట్టు). అక నిరమ్పు = (నిండు) - సక-నిరప్పు=(నింపు).” ఇట్లు దొరగారు చెప్పిన వానికి లక్ష్యములను వారు చూపవచ్చును. కాని యిట్టి లక్షణములుగల లక్ష్యములు ‘చ-ట’ ల విషయమునఁ జూపట్టవు. ‘చ’ ద్వితీయము ‘ట’ ద్వితీయము గల సకర్తక (ప్రేరణ) ధాతు రూపములు గలవు గాని వాని యకర్తక (అప్రేరణ) రూపములు చాంత టాంతములు కావు. చద్విత్య:-అక-(అప్రే)-పాయ్=(నీరు పాటు)-సక-(ప్రేర)-పాయ్చ్చు=(నీరు పాటునట్లు చేయు). అక-(అప్రే)-కాయ్=(వేడిగా నుండు) సక (ప్రేర)-కాయ్చ్చు=(వేడిగా నుండునట్లు చేయు). దీనికి ‘కాయ్’ అనియు రూపాంతరము గలదు. ఇట్లే “పాయ్చ్చు” అనుదానికిని ‘పాయ్’ అనురూపాంతర మున్నది. టద్విత్య:-సక-అప్రే-కాణ్=(చూచు) ప్రేర-కాట్టు=(చూపు). అక-అప్రే-ఆడు=(క్రీడించు)-సక-ప్రేరఆట్టు = (క్రీడింపఁ జేయు-ఆడించు). ఈ లక్ష్యమున సకర్తక ధాతు వనునాసికోపధకము కాదు. ఇట్లేకాంతములును గొన్ని గలవు. ఉదా:-అక (అప్రే) ఆగు-(అగు) సక-(ప్రేర) ఆకుఁ=(కావించు).

పయి సందర్భములనుబట్టి యీ ప్రకరణము సకర్తకార్థక విషయకమనుట కన్న ప్రేరణాప్రేరణ ధాతు విషయక మనుట యుక్తము.

౬౦. II విష:-“తొ లొక్క ప్పి య మున ప్రేరణార్థక ప్రత్యయములు వేఱుగఁ జెప్పఁబడలేదు. మధ్యమ పురుష క్రియలనే ప్రేరణార్థకములని తొల్ కాప్పియ వ్యాఖ్యాత లందురు” (౧౦-౧౧-౧౨ తేదీ విద్వాన్ పే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారి బాబు). సంస్కృత ధాతువులు తమిళమునకు వచ్చినపుడు వాని తుదిని ‘ఇ’ అనునది నిలుచును. నన్నూలులో ప్రేరణార్థక ప్రత్యయముల విషయ మీ క్రింది రీతిని వివరింపఁబడెను—“చెయ్విన్.....” (నన్నూ. ౧౩౮ నూ.)=చెయ్ సంజ్ఞ గల యనఁగా ధాతురూపమే విధ్యర్థకైకవచనముగా నుండు ధాతువు

లకు-యథాప్రయోగముగా 'వి' అనుదానిని గాని 'పి' అను దానిని గాని చేర్చుట చేతఁ బ్రేరణ రూపమేర్పడును. 'పివి' అనికాని, 'విపి' అనికాని చేర్చినచో ప్రేరణద్వయ మేర్పడును. ఉదా:-అప్రే-చేయ్=(చేయు) ప్రేర-చేయ్వి=(చేయించు). చేయ్విప్పి=(చేయింపించు). మొ.

“విశంబియ.....” (నన్నూ. ౧౩౯ సూ.)=ప్రేరణ రూపములు వేఱు విధముగా నుండుటయు విధియె. ఇట్టి వేఱు విధమయిన స్థితిని విద్వాన్ శ్రీ. వే. వేంకటరాజులురెడ్డిగా రీక్రింది రీతిని వివరించిరి. “ప్రేరణమున 'వి-పి' అనునవి చేరుటయే కాక వివిధములగు నాకారములు గల్గుటయుఁ గలదని యీ సూత్రమునకుఁ దాత్పర్యము. ఉదా:-అప్రే-పో=(పోవు) ప్రేర-పోక్కు=(పోవఁ జేయు-పంపించు). అప్రే-తుయిల్=(నిద్రించు) ప్రేర-తుయిట్టు (ట్టు)=(నిద్రింపించు). అప్రే-ఉరుల్=(దొర్లు)-ప్రేర-ఉరుట్టు=(దొర లించు). అప్రే-ఆడు=(క్రీడించు)-ప్రేర-ఆట్టు=(క్రీడింపఁజేయు=ఆడించు). అప్రే-ఎలు=(లేచు) ప్రేర-ఎలుప్పు=(లేపు)”.

౬౦. III విష:- తెల్లనందువలెనే తమిళమందును సంతర్గత ప్రేరణార్థక ధాతు రూపములు గలవు. ఉదా:-కరై=(కరఁగు-కరఁగించు). చేరు=(చేరు-చేర్చు). తేయ్=(కృశించు-కృశింపఁజేయు). మొ.

పయి సందర్భమునుబట్టి “అడఁజు-=(ఇమిడియుండు) తిరున్తు=(చక్క-బడు). నిరమ్పు=(నిండు)” అను రీతిగల ధాతువు లంతర్గత ప్రేరణార్థకము లనియు వాని తుదినున్న యనునాసిక పరుష సంయోగము-౨౫ I మొ. ౨౫ VII విషయములందు వివరింపఁబడిన పద్ధతుల చొప్పునఁ బరపరుష ద్విత్వ రూపముగ సహజముగఁ బరిణమించుననియు నట్లగుటంజేసి యీ రెండు విధము లగు రూప భేదములలో ననునాసిక పరుష సంయోగము తుదినిగల రూపముల ప్రేరణార్థకములుగను, బరుషద్విత్వము తుదినిగల రూపములు ప్రేరణార్థకములు గను నిట్లు వ్యావర్తకముగ వ్యవహరింపఁబడఁ సాగెననియు నూహింపనగును. తత్తత్ స్వానునాసిక పరుష సంయోగ రూపమునకుఁ దత్తత్పరుష ద్విత్వరూపము పర్యాయమేకాని విభిన్న విషయకము కాదని యీ వఱకు విపులముగా వివరింపఁ బడెను. (చూడు. ౨౫ I మొ. ౨౫ VII వ విష). డాక్టరు కాల్డువెల్లుగారును నామముల పట్టున ననునాసిక పరుష సంయోగముయొక్క రూపాంతరమే పరుష ద్విత్వ రూపమని చెప్పిన విషయ మీ క్రింద నుదాహరింపఁ బడును.

౬౦. IV విష:-అప్రే-ఆగు=(అగు) ప్రేర-ఆక్కు=(కావించు). అప్రే-పెరుగు=(వృద్ధినిొందు) - ప్రేరణ - పెరుక్కు=(వృద్ధినిొందించు). ఈ రీతిగల

రూపములయందలి పరుష ద్విత్యమునకు మూలభూతమగు ననునాసిక పరుష సంయోగము లేమింజేసి వీని రూపసిద్ధి విచార్యమై యున్నది. ఇట్టి రూపములు మీఁద నుడాహరించిన నన్నులు ౧౩౯ సూత్రము చొప్పునఁ బ్రేరణ విశేష రూపములని గ్రహింపవలయును. లేదా తెల్లన “ంచు-చు-పు” అను నవియును గన్నడమున ‘చు-ఇను’ అనునవియును ప్రేరణార్థక ప్రత్యయము లయినట్లే తమిళమున వాని కభిన్నములనఁదగు ‘కు చు టు తు పు టు’ అనునవి ప్రేరణార్థక ప్రత్యయములగుచుఁ బ్రయోగానుసారముగా నిల్చునని యంగీకరించి యాయా రూపములను సాధించు కొననగును. (చూడు ౧౨౧ II విష). లేదా—తెలుఁగులోని ‘ంచు-చు’ అనువాని కభిన్నమునఁదగు ‘తు’ అనునది మాత్రమే తమిళమునఁ బ్రేరణార్థక ప్రత్యయమనియు సట్టి ‘తు’ ప్రత్యయము ధాతువు తుది హల్లుతో సంధించునపుడు ప్రాకృత పద్ధతిని సహజముగఁ బూర్వస్థహల్ ద్విత్య రూపముగఁ బరిణమించునని గ్రహించినను గ్రహింప వచ్చును. ఇట్టి ద్వితీయాభాసమునె డా. కాట్టు వెల్లుగారు ముందు నిరూపింప నున్నారు. (చూడు ౧౩౧ I విష). ప్రాకృత సంయుక్తవర్ణ పరిణామ పద్ధతి:—

“లోపే ద్విత్యమ్”=సంయోగాక్షరస్య లోపేఽవశేషస్య “ద్విత్యం భవతి” (చండ—III వ్యంజన విధానము ౨౭ సూ). ఉదా: రక్తమ్=రత్తం. మొ. పయి మార్గములను విడిచికొని యూరక యంత్య హల్లు ద్విత్యమునందు ననియుఁ దావంత్రమునఁ బ్రేరణార్థము భాసిల్లుననియుఁ దొరగారు వచించుట సరికాదు (చూ. ౨౮ III విష).

“విశేషణములందును విశేష్యములందును ‘జ్ఞ’ వర్ణమును దాని ద్విత్యరూప మగు ‘క్కు’ అనునదియుఁ గన్నట్టుచుండుటచేత వానికి భేదము లేదు. పయి యుదాహృతులనుబట్టి ‘జ్ఞ’ అను దానికిని ‘క్కు’ అను దానికిని భేదము లేదనియు వానిలో ‘గ’ కారముతోడి రూపమే ప్రాచీన మనియు నయ్యది ‘క్కు’ అను రూపములోనికి మాతెననియు విశదమగు చున్నది. ధాతువులందలి ‘క్కు’ అనునది వ్యావహారిక తమిళమున ‘చు’ అనునదిగా మాటును. ఉదా:—‘కాయ్క్కు’=(మఱిగించు) (కాయ్=వేడిగానుండు) అనునది ‘కాయ్చు’ అను రూపమునందును, ఇట్లు తమిళమున నరుదగు ‘చు’ ప్రత్యయము తెల్లన నతి ప్రచురముగ నుండును” (కాట్టు. ౧౯౯ పుట).

విమర్శము:—పయిరీతిని నామములందు దొరగారంగీకరించినట్లే ధాతువు లందును ‘క్కు’ మున్నగునవి ‘క్కు’ మున్నగురీతిని బరిణమించుట సహజమై యని గ్రహింపవలెను. ఇంక విశేషమేమనఁగాఁ బయి రెండు విధములలో ద్విత్యరూపములె ధాతువులందుఁ బ్రేరణార్థకములుగా వాడఁబడుచున్నవి.

నామములం దట్టి నియమము లేదయ్యెను. దొరగా రిచట నిట్లు నామములందు భేదములేదని వ్రాసినను వెనుక ననునాసికాగమ నిరూపణ సందర్భమున విశేష్యములలోను సకర్తక క్రియలోను ననునాసికాగమము నిల్చుననియు విశేషణములలోను సకర్తక క్రియలలోను నట్టి యనునాసికము లోపించి పరస్థపరుషము ద్వీరుక్తమగుననియు వ్రాసిరి. (చూ. ౨౦ I విష). ఇట్టి పూర్వోత్తర సందర్భరాహిత్యము పెక్కు-చోట్లఁ గలదు.

౬౦. V విష:—“తమిళమందును తెల్లునందును ‘గు’ ప్రత్యయ మను నాసికపూర్వకమగును. తెల్లుఁగున ‘అడఁగు’ మున్నగువానిలోని ‘గు’ ప్రత్యయమునకుఁ బూర్వముగ ననునాసికము లేకున్నను సర్ధాననునాసికమనఁగా నర్థబిందువుండునుగదా. ఒక విశేషము గలదు. తమిళమున సకర్తక ధాతువులందే ‘గు’ ప్రత్యయ మనునాసికపూర్వక మగును. తెల్లునందలి ‘చు’ ప్రత్యయము సకర్తకత్వమున ననునాసికపూర్వకమై యుండును. (తమిళ ‘గు’ ప్రత్యయ స్థానీయము తెల్లు ‘చు’ ప్రత్యయమని దొరగారి యాశయము). తెల్లున ధాతువు తుదిని ‘ఇ’ కారము నిల్చియుండఁగా (అనంతములగు సంస్కృత ధాతువుల తుదను) నట్టి ‘ఇ’ కారమునకుఁ దర్వాత ‘చు’ ప్రత్యయ మనునాసిక పూర్వకమగుచు నిల్చును. తమిళమం దెన్నఁడును నిట్లు ‘చు’ స్థానీయమగు ‘క్కు’ అనునది యనునాసిక పూర్వకము కానేరదు. ఉదా:—రట్టి=(రెట్టి)-తమి-రట్టిక్క-(రెట్టిం-చ భావార్థక) (Infinitive) =తెల్లు-రెట్టిం-చ. తమి-మన్నిక్క. తెల్లు-మన్నిం-చ. తెల్లున ‘ంచు’ అనునది ‘ఇ’ కారమునకుఁ దర్వాతనే కాక తక్కిన యచ్చులకుఁ దర్వాత సయితము (అనునాసికపూర్వకముగానే) నిల్చును. ఉదా:—పెరుగు-(తెల్లు-తమి-అకర్తకము-వృద్ధిపొందు) దీని సకర్తకము-తమి-పెరుక్కు. తెల్లు-పెంచు. ‘పెరుచు’ అని కానేరదు. (పెర్ + ఇంచు.). తమి-వగుక్కు=తెల్లు-పంచు. (పగ్ + ఇంచు).” (కాల్డు. ౧౯౯ పుట).

విమర్శము:—తెల్లున ‘అడఁగు’ అనియేకాక ‘అడంగు’ అనియు నుండును. కానఁ దెల్లున నర్ధాను నాసికపూర్వకము మాత్రమే యగునను దొరగారి వ్రాత సరికాదు. తెల్లునందును ‘అడంగు’ మున్నగురీతిని ‘గు’ అనునది పూర్ణమగు ననునాసికమునకుఁ దర్వాతనే యుండును.

తెనుఁగున నాచ్చికధాతువులు కాని తత్సమధాతువులు కాని ‘ఇ’కారాంతములు కావు. సంస్కృతధాతువు ‘రట్-వద్’ మొదలగునవి సయితము హల్లు తుదిని గల్గి యుండును. అవిస్వస్వరూపముతోనె తెల్లునకు వచ్చి సంవృతి ధాతువు లనఁబడుచున్నవి. ‘పుష్’ మొదలగు సంస్కృత ధాతువులు

‘పోష’ మున్నగు కృద్యోగయోగ్య రూపముతోఁ దెల్లనకు వచ్చి యుపకృతి ధాతువు లనఁబడుచున్నవి. ‘భూ-జి’ మున్నగు ధాతువులు-‘భవ్-జయ్’ మున్నగు పరిణామములనంది తెల్లనకు వచ్చి పరిణతిధాతువు లనఁబడుచున్నవి. పయి మూఁడు విధములగు సంస్కృత ధాతువులమీఁదను ‘ఇంచు’ అనునది నిల్చును. “ఉపకృతి పరిణతి సంవృతి భేదా త్రివిధా క్రియా పుష క్వాదిః | ఉపకృతి రథ భూ జ్యాదిః | పరిణతి రన్యా తు రజ్జి వస్యాదిః || స్యాదుపకృతిః కృదంతా | సా పరిణతి ర య వ రన్వితైవ భవేత్ | సంవృతి రహతాకారా జ్ఞేయా | త్రివిధాను చ క్రియా స్వేవమ్ || భవతి క్రియాపదానాం | త్రివిధానా మించు గాగమో జేశ్చ |” (ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౩౨౬ విష.). దొరగారు తమ యనునాసికాగమ వాదమును బలపఱచుకొనుటకుఁ గావలయు నిట్లు ‘ఇంచు’ శబ్దము నయథార్థముగాఁ విడఁదీయఁ గడంగుచున్నారు. కన్నడములోని ‘ఇను’ ప్రత్యయమునకు మూలమగు నీ తెనుఁగు ‘ఇంచు’ అనునది “రుచించు=ఇష్ట మగు=చేయు” (గౌణార్థము) అను నర్థముగల యఖండ శబ్ద విశేషమనఁదగును. క.....నీ! కర్ణములకు నించు నెట్లు కార్యవచనముల్ (ఉద్యో. ౨-౮ ౨౮౮) “ఇంచు. వి-(సం-ఇష్టుః-ప్రా-ఉచ్ఛా-పా-ఉచ్చు. కన్న-ఇన్=తీపి) ౧-చెఱకు౨ ప్రేమము.....౨-క్రి-ఇంపగు.....సక్రి-అభిలషించు.....” (సూ-రా-ని). “ఇంచు-అప. (కన్న-ఇచు=ఇను). తమి-ఇక్కు. పూర్వశాసన ములు కొన్నిటిలో ‘సరియిచ్చువాఁడు=సరిచ్చువాఁడు’ ఇత్యాది స్థలములందు ‘ఇంచు’నకు బదులుగా ‘ఇచ్చు’ కనఁబడుచున్నది.....మొదట నిది ‘ఇచ్చు’ అను రూపముగా నుండి పిదప ‘ఇంచు’గా మారియుండునని యూహ పొడము చున్నది” (సూ-రా-ని). ఈ సూ-రా-నిఘంటుకారుల యూహ శబ్దతత్వ సంప్ర దాయ విరుద్ధము. ‘ఇంచు’ అనునది ‘ఇచ్చు’ అనునదిగా మారిన మాటవచ్చును గాని ‘ఇచ్చు’ అనునది ‘ఇంచు’గా మాటుట యసంభవము. పూర్వశాసన ములలో ‘ఇంచు’ అని యుండవలసినచోట ‘ఇచ్చు’ అని కన్నట్టుచున్నదనుట నిజమే “నిరుపమ మతి నృపధాము జ్ఞైతిచ్చై నెగి దీచ్చై మతంబు” (యుద్ధ-బైజవాడ శాసనము. శాసన పద్యమంజరి-౨-శాసనపు ప్రతిబింబము). సూ-రా-నిఘంటుకారుల యూహ సరికాదనుటకుఁ బై రీతిని వ్రాసితినిగాని ‘ఇంచు’ అనుదానినుండి ‘ఇచ్చు’ అను ధాతు వేర్పడెనని నా యభిప్రాయముకాదు. “ఈ” =(ఇచ్చు) అను ద్రావిడ ధాతువునకు “చు” ప్రత్యయము చేరుటచేత ‘ఇచ్చు’ అనునది యేర్పడెను.

దొరగారు వ్రాసినట్లు తమిళమున ‘రట్టిక్క’ అనరాదు. ‘ఇరట్టిక్క’ అనునది సాధురూపము. (చూ. ౧౯ X నన్నూలు తద్భవప్రక్రియ. ౪౫ విష.).

‘ఇరట్టిక్క’ అనునది భావార్థకమునుట (‘Infinitive’) కాల్దు. ౨౦౦ పుట) భ్రాంతిమూలకము. ఇందలిది యాశీ శ్వాపాద్యర్థకమగు ‘క’ ప్రత్యయముకాని తుమర్థకములందుండు ‘క’ కారము కాని కానోపును. ప్రేరణార్థకములకుఁ దమిట మున వచ్చు పరుషద్విత్యము కాదు. తమి-‘ఇరట్టు’=(రెట్టిల్లు) అనునది యప్రేరణార్థకము. అకర్తకము-దీని సకర్తకరూపము - (ప్రేరణార్థకము) ‘ఇరట్టి’=(రెట్టిల్లుఁ జేయు=రెట్టించు) అనునది. (మధ్యమపురుషైకవచన ప్రత్యయమగు ‘ఇ’ అనునది ప్రేరణార్థకమనియుఁ దమిటసంప్రదాయము). అట్టి సకర్తక ప్రేరణరూపముపై నాశీ శ్వాపాద్యర్థకమగు ‘క’ ప్రత్యయము నిల్వఁగా ‘ఇరట్టిక్క’ అని యేర్పడును. (నన్ను. ౧౪౦ నూ. ‘క’ ప్రత్యయము చెప్పఁబడినది). కానఁ దెల్లులోని ‘రెట్టించు’ అనుదానికి సరియగు తమిట రూపము “ఇరట్టి” అనునది. ‘ఇరట్టిక్క’ అను తమిటరూపమునకు సరియగు తెల్లురూపము ‘రెట్టించుతన్’ ‘రెట్టింపన్’ అనునవి యగును. అట్లే “మన్నిక్క” అను తమిటరూపమునకు సరియగు తెల్లురూపము “మన్నించుతన్” ‘మన్నింపన్’ అనునవి యగును.

‘పెరుఁగు’ అనునది, సబిందుకమని శబ్దరత్నాకరమున వ్రాయఁబడెను. ఆ పక్షమున “పెరుక్కు” అను తమిటరూపమునకు మూలమనఁదగు ‘పెరుఁక్కు’ అను ప్రాచీన తమిటరూప ముండెడిదేమో యని యాలోచింపవలసియున్నది.

‘పంచు’=(విభజించు) అనునది తెల్లు సకర్తక రూపము. దీని కకర్తకరూపము తెల్లున లేదు. ఇట్లే తమిటమునందును దీని కప్రేరణరూపము గానరాదు. తమిటమున ‘పగు’ అను దానికిఁ బ్రేరణమునందు “పగు” ‘పగుక్కు’ అను రూపములు రెండును గలవు. (చూడు ౫౬. విష.)

౬౦. VI విష:—“తెల్లునఁ దఱుచుగా ‘చు’ స్థానమున ‘వు’ అనునది వాడఁబడుచుండుటచేతఁ దమిటములోని ‘కు’ అనునది తెల్లుఁగులోని ‘చు’ అను దానికి భిన్నముకాదు. ‘చు’ స్థానమున ‘వు’ అనునది వాడఁబడుచుండుట నరయఁగాఁ దెల్లుఁగునందును నొకప్పుడు ‘గు’ అనునది వాడఁబడుచుండెడిదని తేలుచున్నది. ‘చు’ వర్ణము ‘ప-బ-వ’ లుగా మాఱదుగాని తెల్లునందేకాక వ్యావహారిక తమిట మందును ‘క-గ’ లు వకారముగా మాఱుట గలదు. ‘ప-బ-వ’ లు పరస్పరము మాఱుట సుప్రసిద్ధము. పయి సందర్భమునుబట్టి ‘గు’ అనునది ద్రావిడభాష లలోఁ బ్రాచీనమనియుఁ దెల్లుఁగులోని ‘చు’ అనునదియుఁ గన్నడములోని ‘సు’ అనునదియు తమిట ‘గు’ ప్రత్యయపు సకర్తక (ప్రేరణ) రూపమగు “కు” అను దానికి రూపాంతరము లనఁదగుననియు నెఱుంగనగును” (కాల్దు. ౨౦౨ పుట).

విమర్శము:—గ కారము వకారముగుట తమితాంధ్ర ప్రసిద్ధమనియుఁ దమిట మందువలెనె తెల్లనందును ‘గు’ వర్ణాంతములయి ధాతువులుండుటంబట్టియె తెల్లన “గెలువన్ - పిలువన్” మున్నగు వాంతరూపములు సంభవించుననియు (చూడు స్వడీ. ద్రవి. ౬౮ పు.) దొరగారియాశయము. (చూడు. ౨౧ II విష) కాని తమిటమున ‘గు’ వర్ణాంతధాతువులు నవ్యములు. ప్రాచీన తమిటమున నరళోచ్చారణములేదు. తెల్లన ‘గు’ వర్ణాంత ధాతువు లుండెడివన్నచో “గెలు గుట-గెలువుట-పిలుగుట-పిలువుట” మున్నగు ననిష్టరూప పరంపర యుండెడిదని యంగీకరింపవలసివచ్చును. మఱియు ‘చు’ వర్ణముచోటఁ దెల్లన ‘వ’ కారము కొన్నియెడల నిల్చుట ధాత్వవయవసహజ ‘చ’ కారస్థలములందె కలదుగాని ‘ఇంచు’ గాగమ సంబంధి చకారస్థలములందెన్నఁడును నెచ్చటను లేదు. ఇట్టి స్థితిలో “ఙు-ఙ్లు=క్కు” అను తమిటరూపములకుఁ దెల్లలోని ‘చు’ వర్ణక్రము ‘వు’ వర్ణముద్వారమున (గెలువన్. మొ)-నె ట్లభిన్నము కాఁగలదు?

తెల్లన ‘చు’ వర్ణాంతధాతువుల ‘చు’ స్థానమునఁ గొన్నియెడల ‘వ’ కారము నిల్చుట ‘గకార వకార’ పరిణామమూలకముకాదు-“గెలుచు+అన్=గెలువన్-గెలుచు+ము=గెలువుము” మున్నగు కొన్నియెడల ధాతువు తుది ‘చ’ కారము ప్రాకృతపద్ధతిని లోపింపఁగా నచటి స్వరసంహితలో ‘వ’ కారము వ్యవధాయక ముగా నిల్చుటచేత నచట వకారము గల్గుచున్నదని యూహింపనగును.

“క గ చ జ త ద ప య వాం ప్రాయో లుక్” (చండ III విధాన-3౮ సూ.) అను చొప్పునఁ బ్రాకృతములందుఁ బదాదీతర స్థలములందలి కకార చకారాదులు లోపించుట ప్రసిద్ధము. అట్టి స్వరసంహితలోఁ దెనుఁగునఁ గొన్నియెడల యకారమును గొన్నియెడల వకారమును నిల్చుట సంప్ర దాయము. ఉదా:—ఘటిక=గడియ. దీర్ఘిక్=డిగ్గియ. మొ. చిగురు=చివురు. చతుర్థి=చవుతి. రాహుత్త=రవుతు-మొ. (చూ. వ్యా. సం. ౫౪, ౫౪ I విష.) ఇట్లే-గెలుచు+అన్=గెలు+వ్+ఉ+అన్=గెలువన్, గెలుచు+ము=గెలు+వ్+ఉ+ము=గెలువుము - మొదలగు రూపములను సాధించుకొననగును. (ఇంచుగాగమముచోట బిందువుమీఁద స్థిరమగు ‘వ’ కారము గాని యకారముగాని నిలుచుట యాంధ్రసంప్రదాయ విరుద్ధముగాన నచట ‘వ’ కార సన్ని హిత పకారము నిల్చుచున్నదని యెఱుంగనగును.

౬౦. VII విష:—‘శు-శ్శు:—(‘చు’ ‘చ్చు’ అని వల్కఁబడును). ఈ ప్రత్యయములు తమిటమున మిక్కిలి యరుదు. తెలుఁగున ‘శు’ తుదినిగల పద ములు కూడ నిజముగా నే త త్ప్రత్యయాంతములు కావు. అవి యన్నియు ‘క్కు’ అను దాని వికారమగు ‘చు’ అను దాని వికృతీయగు (చ్చు) ‘శ్శు’ అను

దానితోఁ గూడినవై యున్నవి. ఉదా:—తమి-అడైయ్ శు=(దాఁగొను)-
అడైయ్ చ్చు=(చుట్టుకొను=దాఁచు). (ఇట్టిది చాంతము పక్షమునందలి యుదా-
హృతి యని దొరగారి యాశయము)" (కాల్లు. ౨౦౦ పుట).

విమర్శము:—తమిళమున 'అడైయ్ శు'=(దాఁగొను) అను శబ్దము లేదు. మఱియు నిందు "అడైయ్" అని పల్క-రాదనియు 'అడై' అనియే 'వి' కారో చ్చారణము సరియనియు నీ పఱకు వివరించి యున్నాను (చూ. ౧౮ II విష). 'అడై'=(చేరు-మూయు' అనునది గౌణార్థము) అను ధాతువు తమిళమునఁ గలదు. 'అడు'=(సమీపించు) అనునది దీనికి మూలము. 'అడై'=(చేరుట= అట్లు చేరియున్న యాకులు) అను నామమును గలదు. 'అడై' (శు) అను నకర్తకము లేదు. 'అడైచ్చి'=(పువ్వు ముణుచుకొని) అనుక్తాంతము మాత్రము ప్రాచీన భాషలోఁ గలదు. ఇట్టి మఱియేవేని చకారాంతములును తమిళమున 'చ' కార పక్షోదాహృతులు లేవు.

ఇట్లగుట చేతనే సకర్తకాకర్తకములకుఁగాని ప్రేరణా ప్రేరణములకుఁగాని దొరగారు వ్రాసిన లక్షణములు గల చాంత టాంత ధాతువుల యుదాహృతులు లేవనియు దొరగారు వానిని జేర్చుట నిరాధారమనియు నీ పఱకు వ్రాయఁ బడెను (చూ. ౬౦ I విష).

౬౦. VIII విష:—“దు-న్దు-త్తు: వీనిలో 'దు' అనునది క్రియలయందుఁ గన్పట్టదు. నామములం దరుదుగఁ గలదు. క్రియలయందు 'న్దు' అనునది మాత్రమే చూపట్టును. 'గు' అనునది విశేషణములందు సైతము మార్పు లేక నిల్చును. 'దు' అట్లుకాదు. విశేషణములందు 'త్తు' అను రూపము నందును. ఉదా:—తమి-(అక) తిరున్దు=(బాగుగనుండు=నిర్దుష్టమగు)-(సక) తిరుత్తు=(దిద్దు=నిర్దుష్టమగునట్లుచేయు). విశేష్యము-మరున్దు=(మందు)-విశేషణము-మరుత్తు ప్పె=(మందునంచి). ఎరుదు=(ఎద్దు)-ఎరుత్తుప్పుట్టు=(ఎద్దు పూజు) 'దు-న్దు' అను ప్రత్యయములు తఱుచుగా త్ర్యక్షర ధాతువు లండే చూపట్టును. ద్వ్యక్షరధాతువులలో వింతగా 'నీన్దు'=(నీటి మీఁదఁ దేలు. ఈదు) అని యున్నది. ఇందు 'నీ' అనునది ధాతువు. 'దు' అను నది ప్రత్యయము. తమిళమందే "నీత్తల్=(ఈత)" అను తజ్జన్యనామము గలదు. 'నీ' అను తమిళ ధాతువునందును దెల్లునందలి 'ఈదు' అను ధాతువు నందును గన్నడమందలి "ఈను=ఈజు" అను రూపములందును ననుస్వారము లేదు గాన 'నీదు' అను నిరనునాసిక రూపమే తమిళమునఁ ప్రాచీనమనియు, 'నీన్దు' అనునది తజ్జన్యమగు నర్వాచీన రూపమనియు విశదమగుచున్నది. ద్రావిడ భాషలన్నిటిలోను సమానముగ 'నీర్' శబ్దము నిరనునాసికముగాన దానితో సంబంధించిన 'నీ' ధాతువుకూడ మొదట నిరనునాసికమనుటయే యుక్తము.

గ్రీకు-నిట-లాటిను-నొ-నటో-నా-అనువానికిది సరిపడును. సంస్కృ-నౌ= (ఓడ). సంస్కృతమున వీనికి ధాతువే కన్పట్టదు" (కాల్డు. ౨౦౦ పుట).

విమర్శము:—వెనుక వ్రాసిన రీతినె (౬౦-II-III. విష.) “తిరుస్తు= తిరుత్తు” అను నప్రేరణ ప్రేరణ రూపములను సాధించుకొనవలెను. ప్రాచీన తమిళమున సరళస్థితి (తిరుదు-తిరున్దు) సంగీకరించుట, యయ్యది సకర్తకత్వమునఁ గల్గు ద్విత్వమునఁ బరుషముగా మాటుననుట, మున్నగు దొరగారి వ్రాతలు సరికావని యీ వఱకె విశదపఱుపఁబడెను. “తిరుస్తు-మరుత్తు” మున్నగురీతి నున్నవానిలోని పరుష స్థితియే ప్రాచీన తమిళ సమ్యతము. “ఎరుత్తు పూట్టు” అనునది తమిళ దేశ్యము కాదు. తమిళ కోశములలో నయ్యది జాప్నా దేశీయమని వాడఁబడెను. తెనుఁగున “ఈడు” శబ్దము నిర్బిందుక మనుట సాహ సము. శబ్దరత్నాకరాది కోశములందెల్ల “ఈడు-ఈత” అనురీతి నివి సబిందుక ములుగనే యుదాహృతములయి యున్నవి. “క.....!మీదన్ వియోగ సాగర |మీదంగలవా లతొంగి.....(విజయ విలాసము-౨ ఆ-౧౯౨ ప). నీ.....ఈతకు మిక్కిలి లోతు లేదు” (రామలింగ-౪౩ ప. సూ-రా-ని.) అను రీతిని వీనిని మహా కవులు సార్థబిందుకములుగనె ప్రాసములలోఁ బ్రయో గించి యున్నారు. ఎట్టి యాధారము చూచుకొని తెల్లులోని ‘ఈడు-ఈత’ శబ్దములు నిర్బిందుకములని దొరగారు వ్రాసినారో? తెలియకున్నది. ‘నీత్తల్’ అను తమిళ శబ్దములోని ద్విత్వమే ‘నీస్తు’ శబ్దమందలి యనునాసికపు ప్రాచీనతకు నిదర్శన మగుచున్నది. ‘నీర్’ శబ్దమున ననునాసికము లేదు గాన ‘నీస్తు’ ధాతువునకు మూలమగునది ‘నీన్’ అను సానునాసికము కాదనియు ‘నీ’ అను రీతిగల నిరసు నాసికమే యనియుఁ జెప్పట యసంగతము. ఆ రెండును విభిన్న విషయకములని గ్రహింపవలెను. ‘నీర్’ అనునది జలార్థకము. ‘నీస్తు’ అను నది “ప్లవన” మర్థము గలది=నీటి మీదఁ దేలుట. మఱియు ‘నీర్’ శబ్దము ‘నీర-నార’ అను సంస్కృత శబ్దములను సంబంధించినదే. దొరగారుదాహరించిన “నీట” ‘నో’ మున్నగు నిండో యూరపియను కుటుంబ భాషలలోని ధాతువులిట్టి యభిప్రాయమునకు హస్తావలంబ మొనఁగుచున్నవి. నారశబ్ద మూలకమగు నారాయణ శబ్దము వేద ప్రసిద్ధము.

“నీరమ్. న.....నీయతే. ణీళ్.....నిర్గతం రా దగ్నే ర్వా..... అగ్నే రాప ఇతిశ్రుతే.” (శబ్దార్థ చింతామణి కోశము). “స్నాయి తేచ్చి వచ్చి శకి ...నీ.....రక్.” (సి. కౌ. ఉణాది. ౧౭౦ సూ.) ఇట్లు ‘నీ’ ధాతుజమగు ‘నీర’ శబ్దము ప్రాచీన మగుటచేత నియ్యది ద్రావిడులనుండి స్వీకరింపఁబడిన (చూ. VII ప్రక-శబ్దసామ్య. ౧౬ శబ్ద.) దనుట సరికాదు. ద్రావిడ శబ్దములకు

వ్యుత్పత్తి కల్పనమే వ్యాకర్తలు చేయ యత్నింపలేదు. ‘నీర్’ శబ్దము ద్రావిడ భాషలు పెక్కిటిలో నుండుట యొక ప్రమాణము కానేరదు. ద్రావిడ భాషలందెల్ల సంస్కృత సమ భాషములు విస్తరించి యున్నవనుటలో నెవ్వరును విప్రతిపన్నులు కాజాలరుగదా. పైరీతి వ్యుత్పత్తులుండఁగా ‘నీర్’ శబ్దమునకు సంస్కృతమున ధాతువే లేదనుట సరికాదు.

౬౦. IX విష:—“ప్రత్యయాంత ధాతువునుండి నామము పుట్టినపుడు ధాతువు తుది హల్లు పరుషమయి ద్విత్వము నందును. ఉదా:—తమి-తిరుస్తు= (ఒప్పగు)-నామము-తిరుత్తమ్=(ఒప్ప) (దిద్దుబాటు). తమి-తూక్కు=(నిద్రించు)-నామ-తూక్కుమ్=(నిద్ర). కొన్నియెడల నకర్తక ధాతువునకు “త్తు” అనుదానిని జేర్చుటచేత నకర్తక ధాతు వేర్పడును. తమి-(అక) పడు=(పడియుండు)-నకర్త-పడుత్తు=(ఉంచు). తమి-(అక)-తాల్=(క్రిందగు-దిగు)-నక-తాల్ త్తు=(దించు). తమి-(అక) నిల్=(నిలఁబడు)-(నక)-నిలుత్తు=(నిలఁబెట్టు). ఇట్లు తమిళమున ‘త్తు’ అనునది వచ్చుచోటులందుఁ గన్నడమున ‘దు’ అనునది వచ్చును. ఉదా:—కన్న-తాల్-దు=(దించు).

పయిరీతిగల స్థలములు ప్రేరణార్థకములని కొందఱందురు. కాని ద్రావిడ భాషలలో ‘ఇ’ అనునది మాత్రమే ప్రేరణార్థకమని నిరూపింపఁబడును. (చూ. ౧౨౧ II-విష.) కాన నియ్యవి ప్రేరణార్థకములు కావు. తమిళమున ‘త్తు’ వచ్చుచోటులందుఁ దెల్లిన ‘చు’ అనునదిగాని ‘పు’ అనునదిగాని వచ్చును” (కాట్టు. ౨౦౧ పుట).

విమర్శము:—ధాతువులనుండి నామములు పుట్టుటలో ‘త్తు’ అనునది ప్రత్యయ మననేల? ‘తిరుస్తు’ అను ధాతువు పయిని ‘అమ్’ అను ప్రత్యయము నిల్వఁగా “తిరుస్తు+అమ్=తిరుత్తు+అమ్=తిరుత్తమ్” అని యేర్పడెననుట యుక్తము. అట్లే “తూక్కు+అమ్=తూక్కు+అమ్=తూక్కుమ్” మున్నగు వానిని సాధించు కొననగును. పడుత్తు-తాల్ త్తు-నిలుత్తు మున్నగు ప్రేరణ రూపములలో ‘త్తు’ అనునది నిలుచుటలో వింత యే మున్నది? వెనుక నుదాహరించిన నన్నాలు నూత్రము మొదలగు రీతుల చొప్పున (చూ. ౬౦ II, ౬౦ III విష) నట్టి విశేష రూపములను సాధించు కొననగును గదా. పో=(పోవు) ధాతువు మీఁద “కు” అనునది నిల్వఁగా “పోక్కు=(పంపు)” అను ప్రేరణ రూప మేర్పడ లేదా? “ఎలు=(లేచు)” ధాతు ప్రేరణ రూపము “ఎలుప్పు=(లేపు)” అని యేర్పడలేదా? “తాల్=క్రిందగు. తాల్ త్తు=క్రిందగునట్లుచేయు” అని యర్థము నెన్నవలెను. కాని “తాల్ త్తు” అను దానికి ‘దించు’ అను నర్థము కన్నడమున లేదు. కన్నడమందు:—“తాల్=వహించు-

ధరించు. 'తాల్-దు' = వహించి-ధరించి" అని యర్థముల నెన్నవలెను. 'తాల్-దు' అను దానికి 'దించు' అని యర్థము కాదు. తమిళమున 'త్తు' వచ్చుచోటఁ గన్నడమున 'దు' వచ్చుననుట పొరపాటు. కన్నడమందలి 'దు' అనునది క్షార్థకము. ప్రేరణార్థమునఁ (లేదా సకర్తకత్వమున) గన్నడమందు 'ఇను' అనునది వచ్చునే కాని 'దు' అనునది రానేరదు. తమిళమున 'త్తు' వచ్చుచోటులు మున్నగునవి ప్రేరణార్థకములు కావనియు ద్రావిడ భాషలలో 'ఇ' అనునది మాత్రమే ప్రేరణార్థకమనియు దొరగారు చెప్పట సరికాదు.

౬౦. X విష:—“డ్-డ్-ట్టు” అనునవి సయితము ‘ద్-న్-త్తు’ అనువాని వంటి కార్యములనె పొందును. ఉదా:—తమి-విశేష్య-కురుడు = (గుడ్డితనము) - విశేషణ - కురుట్టు = (గుడ్డియైనవాడు) విశేష్య - ఇరణ్ణు = (రెండు) విశేషణ-ఇరట్టు = (ద్విగుణితమైనది. రెట్టి) తెనుఁగున నీ ‘దు’ అనునది ద్విత్వముతో నుండదు. ఉదా:—తెల్లు-ఓడు = (న్రవించు). విశేషణ-ఓటి-కుండ = (న్రవించెడి-కుండ). తమిళమునఁ గొన్ని శబ్దములలో ‘దు’ అనుచోట ‘ఱు’ అనునది నిల్చును. విశేషణార్థమున ద్విత్వము నందినపుడు ‘ట్టు’ అని పల్కఁబడును. “తమి-కిణఱు = (నుయ్యి) కిణఱ్ఱు = (ట్టు) = (నూతియొక్క)”. (కాల్డు. ౨౦-౨ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీన తమిళమున ‘డ’ లేదు. కాన ‘డ్-డ్’ లలో నిది ‘ట’ కారముగా వ్రాయుట లెస్స. దొరగారు ‘కు-తు-పు’ అనువానితో పాటుగ ‘చాంత-టాంత’ ధాతువులకును సకర్తకత్వమున నంత్యహల్లు ద్విత్వమునందునని వెనుక పొరపాటుగ వ్రాసిరి. (చూ. ౬౦ I విష). కాని తద్విమర్శమున నేను వ్రాసినట్లే యిట ‘టాంత’ ధాతువులకు లక్ష్యములు లేమింజేసి ‘టాంత’ విశేషణోదాహరణములను మాత్రము చూపిరి. ‘కురుటు’ అను దానికిని ‘తు’ ప్రత్యయము (అతు = అదు = అది?) చేరిన సంధి రూపమే ‘కురుట్టు’ అను విశేషణ రూపమని యెఱుంగ నగును. (కేవల ప్రాచీన కాలమున ‘అతు = అదు’ అనునది మహద మహత్సాధారణముగ నుండెడిది. (చూ. ౧౮ IX విష).

విశేష్యము తుదిని ‘తు’ అను ‘అదు’ శబ్దభాగము చేరుటచేత విశేషణ రూప మేర్పడును. దొరగారు అట్టి దాని సంధిరూపమని తలంపక భ్రమించి ద్విత్వమందురు. దొరగారు తెల్లన ‘టు’ ద్విత్వము లేదన నేల? “రెండు-రెట్టి” మున్నగునవి తెల్లన లేవా? పయి రీతినె “కిణఱు+తు” అనువాని సంధి రూపమే ‘కిణఱ్ఱు’ అనునది. ఇట ‘దు’ అను దానిచోట ‘ఱు’ అని రాలేదు. ‘కిణఱు’ శబ్దములోని ‘ఱు’ శబ్ద సిద్ధము. ‘కిణఱ్ఱు’ అనుచోటి అకార ద్విత్వమును ‘ట్టు’ అనుదానివలె పల్కుట తమిళ పండిత సంప్రదాయము. కాన ‘ట్టు’ అని

వలఁబడునని దొరగారు వ్రాయుట సంప్రదాయ విరుద్ధము. (చూడు. ౧౭ XIII విష.).

౬౦. XI విష:—‘బు-మ్బు-ప్ప:—‘బు-మ్బు’ అను తమిళ ప్రత్యయముల చోటఁ గన్పడమున ‘పు’ అనినిల్చును. తెల్లు నామములందు ‘ము’ అను నదియుఁ (తెల్లునందును నమహస్త్వప్రత్యయ మర్వాచీనము—‘మ్బు=ంబు-బు’ అను రూపమే ప్రాచీన శాసనములందుఁ గన్పట్టును) గ్రియలయందు ‘పు’-లేక-‘గు’ అనునదియు నిల్చును. తమిళమందలి ‘ప్ప’ అనుదాని చోటఁ దెలుఁగున “పు-ంపు-ప్ప” (తెల్లు-త్రిప్ప) అనునవి యథాసంభవముగా నిల్చును. ఉదా:—ధాతువులకు:—(అక)-నిరమ్బు=(నిండు)-సకర్త-నిరప్ప=(నింపు). “నిర-నిరపు-నిరై-నితై” అను ధాతువులలో ‘నిర్’ అనునదే యగపడుచున్నది. తెల్లు (అక) నిండు-(సక) నింపు. నామములకు:—తమి-(విశేష్య)-ఇరుమ్బు=(ఇనుము). విశేషణ-ఇరుప్ప కోల్=(ఇనుపకోల)-తెల్లు-(విశేష్య) ఇనుము. విశేషణ-ఇనువ (కోల). కన్న-విశేష్య-హవు=(పాము). తమి-పామ్బు. తెల్లు-పాము” (కాల్లు. ౨౦-౨ పుట).

విమర్శము:—వెనుక వ్రాసిన రీతినె (౬౦ II, III విష). ‘నిరమ్బు-నిరప్ప’ అను ప్రేరణ రూపమును సాధించుకొన వలయును. ‘నిరమ్బు’ అనునది యంతర్గత ప్రేరణార్థక మనునది మొదలగు విషయములు వెనుక వ్రాసిన వానిని స్మరించునది. ‘నిరమ్బు’ అను దానిలోని సరళము నహజమనియు నది సకర్త కర్తృమున ద్విత్వమునందు నపుడు పరుషమగు ననియుఁ జెప్పెడి దొరగారి నిరూపణము సరికాదని వెనుక వ్రాసిన రీతిని గ్రహింపవలయును.

అటవమునఁ గ్రియలలో “బు-మ్బు” నిల్చుచోటఁ దెల్లున ‘పు’-లేక-‘గు’ నిల్చుననుట సరికాదు. అట్టి యుదాహృతులను దొరగారియ్యను లేదు. దొరగారు చెప్పిన ‘నిర’ ప్రభృతులలో ‘నిర’ అను దానికి ‘నిండు’ అను సర్థములేదు. “నిరపు=చదునుచేయు; నిరై=వరుస; నితై=నిండు” అను తమిళ శబ్దములందు సామ్యము లేమింజేసి యివి యభిన్నములను నూహ సరికాదు. ‘నిరమ్బు’ అను తమిళ శబ్దమునకును ‘నిండు’ అను తెల్లు శబ్దమునకుఁ జాల నెడమున్నను సామ్యము బలముగాఁ గన్పట్టుచున్నది. “తమి-నిరప్ప=తెల్లు-నింపు” అనునది దొరగారు చేసిన నిరూపణమునకు సరియగు లక్ష్య మగుచున్నది. “ఇరుమ్బు-పామ్బు” మున్నగు తమిళ శబ్దములందలి బకార సరళ మర్వాచీనము. ‘ఇరుమ్బు-పామ్బు’ అను పరుష ఘటిత రూపములే ప్రాచీనములు. “ఇరుమ్బు=ఇరుప్ప; పామ్బు=పాప్ప” అనునవి పరస్పర మును రూపాంతరములగుటచేతఁ బర్యాయ శబ్దములే. (చూడు ౨౫ I మొ.

—౨౫ VII వ. విష). విశేషణము దాని విశేష్యముతో సమసించునపు డచటి నమాన శక్తిచేత విశేషణత్వము సిద్ధించును. ఇరుమ్పుయొక్క కోల యనఁగా నిరుమ్పు సంబంధమైన కోలయని యర్థము. అట్టి యెడల 'ఇరుప్పు' అను ద్విత్వ ఘటిత రూపమును విశేషణముగాను 'ఇరుమ్పు' అను ననునాసిక ఘటిత రూపమును విశేష్యముగాను వ్యవహర్తలు వ్యావర్తకముగా వ్యవహరించిరని యూహింపనగును. ఇట్లుగుటచేత విశేష్యము తుదిహల్లు ద్విరుక్తి నొంది విశేషణమగుచున్నదను భ్రమకల్గుచున్నది.

“పాప్పు-ఇరుప్పు” అను తమిళ విశేషణ స్థితికిఁ దెలుఁగులోని ‘నామ్మాది-కనుమ్మా’దుల స్థితి సరిపడదు. తెల్లు-విశేష్య-ఇనుము. విశేషణ-ఇనుప కోల. విశేష్య-పాము-విశేషణ-పాఁపతేఁడు. ఈ రీతిని విశేషణ స్థలములలో ‘ప-ంప’ అనునవి నిల్చును. తెలుఁగులోని ‘పు-ంపు’ లకు ‘ప-ంప’ అనునవి యపవాదముల వంటివి. అందలి ‘అ’ త్వము విశేషణ ప్రత్యయమని యూహింపనగును. (చూడు-౫౩ విష).

౬౦. XII విష:—“అటవమున ‘ప్పు’ అనునది యుండు చోటులందే కాక “క్కు-త్తు” అనునవి యుండు చోటులందును దెలుఁగులో ‘పు-ంపు’లు నిల్చును. ఉదా:—తమి-మేయ్‌క- = తెల్లు-మేపఁగా. తమి-నిరుత్త = తెల్లు-నిలువఁగా = నిలఁబెట్టఁగా. తమిటమున “ఇక్కు” అనునది నిల్చుచోటులందు సయితము తెలుఁగున ‘ంపు’ అనునది గాని ‘ంచు’ అనునది గాని నిల్చును. ఉదా:—తమి-ఒప్పువిక్క = తెల్లు-ఒప్పగింప = ఒప్పగించ, మొ.” (కాట్టు. ౨౦౨ పుట).

విమర్శము:—ఈ వ్రాత సరూప భ్రాంతికృతము. దొరగారి యుదాహృతులందలి ‘క్కు’ అనునది ‘అడక్కు’ మున్నగు వాని యందువలెఁ బ్రేరణ మందుఁగాని సకర్తకత్వమందుఁగాని యేర్పడినది కాదు. తమిళ ‘మేయ్’ ధాతు వంతర్గత ప్రేరణార్థకము. ‘మేయ్’ అనుదానికే “మేయు-మేపు” అను రెండర్థములును గలవు. కాన ‘మేయ్‌క్కు’ అను తమిళ శబ్దమునకుఁ దెల్లులోని ‘మేపు’ అనునది పర్యాయము కాదు. తమిళమందలి ‘మేయ్’ అను దానికే తెల్లులోని ‘మేయు-మేపు’ అను రెండును బర్యాయములు. తమిళములోని ‘మేయ్‌క్క’ అను దానిలోని ‘మేయ్’ అనునది ధాతువు. ‘కు’ అనునది భావ్యర్థకము. ‘అ’ అనునది తుమున్నర్థక ప్రత్యయము. తుమున్నర్థకము భావ్యర్థకమందు వచ్చుట సంప్రదాయము. కాన భావ్యర్థక ‘కు’ ప్రత్యయము తుమర్థక రూపములలో నిల్చుట తమిళమునఁ బ్రసిద్ధమయ్యెను. ‘కు’ ప్రత్యయము భావ్యర్థకమని తమిళ వ్యాకర్తలు వచించిరి.

“క ట త ట.....” (తొల్కా- ౬౮౭ సూ). = ‘కు-టు-తు-టు’ అను నవియును ‘ఎన్-ఏన్-అల్’ అనునవియును దుదినిగల క్రియ లుత్తమపురుషైక వచనములు..... ‘అల్-కు’ అనునవి భావిలో మాత్రమే వచ్చును. తొల్కా- ప్రియమునఁ దుమర్థకము ప్రత్యేకముగ సాధింపఁబడ లేదు.

“అన్.....” (నన్నూలు ౧౪౦ సూ.) = ‘కు’ భవిష్యదర్థకము. చెయ్ కు = చేయఁగలను. చెయ్ కుమ్ = చేయఁగలము. తుమర్థమున భావ్య ర్థము భాసిల్లునను వైయాకరణ సంప్రదాయము తెలియక యర్వాచీనులు ‘కు’ అనునది సా (చా) రియైగా (ఆగమము) వచ్చునని చెప్పుచున్నారు. కాని ‘తుమున్’ ప్రత్యయము (Infinitive), భావ్యర్థమందే వచ్చుననునది వైయాకరణ సంప్రదాయము.

“తుమున్ ణ్వుత్ క్రియాయాం క్రియార్థాయామ్. (3-3-౧౦) = క్రియా ర్థాయాం క్రియాయా ముపపదే భవిష్యత్వర్థే ధాతో రేతౌ (తుమున్ ణ్వుల్) స్తః”. (సి-కా. 3౧౭౫ సూ). “కృష్ణం ద్రష్టుం యాతి = కృష్ణకర్తృ భవిష్యద్దర్శ నార్థం యాన మిత్యర్థః | అత్ర యాతీ త్యుపపదమ్”. (బాలమనోరమా వ్యాఖ్య).

పయి సందర్భమునుబట్టి “మేయ్ (ధాతు) + కు (భావ్యర్థక) + అ (తుమర్థక ప్రత్యయము) = మేయ్ కు = (మేపన్ = మేపఁగా) అని యేర్పడెనని యెఱుంగనగును. ఇట్లే “ఒప్పు (ధాతు) + వి (ప్రేరణార్థకము. చూ. ౬౦ II విష) + కు (భావ్యర్థకము) + అ (తుమర్థకము) = ఒప్పువిక్కు = (ఒప్పగింపన్) అను దొర గారి యుదాహరణమును సాధింపనగును. ఇట్లే “కల్ = (ధాతు-అభ్యసించు) + కు (భవిష్యదర్థకము) + అ (తుమర్థకము) = కల్కు = (అభ్యసింపన్). నిల్ = (నిలుచు-ధాతు) + కు (భవిష్యదర్థకము) + అ (తుమర్థకము) = నిల్కు = (నిలు వన్) ఇట్లు తుమర్థక రూపములు తమిళమున సాధ్యములు.

దొరగారుదాహరించిన ‘నిరుత్త’ అనునది రేఫఘటితముకాదు. అకార యుక్తము, తమిళమున నిట్లు కొన్ని తుమర్థకములలో ‘కు’ ప్రత్యయము చేరకుండు టయుఁ గలదు.

౬౦. XIII విష:—“సకర్తక క్రియలకుఁ గర్తాకాంక్షయు విశేషణములకు విశేష్యాకాంక్షయు నుండుటచేత నీ రెండిటిని నొక తరగతిగాఁ బ్రాచీనద్రావిడులు భావించి రనఁదగును.” (కాట్ట. ౨౦౨ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీనద్రావిడులు వీని నొక తరగతిగ భావించుటచేత వీని కంత్యహల్ ద్విత్వమనెడి వ్యాకరణకారై క్యము సంభవించెనని దొరగారు

తలంచుట సరికాదు. జనులవాడుకలో భాష ప్రవహించునేకాని వాని వ్యాకరణ కార్యములను జను లేకీభవించి కల్పింతురనుట స్వభావవిరుద్ధము, ‘అడజు’ మున్నగునవి యంతర్గత ప్రేరణార్థకములనియు ‘అడజు’=‘అడక్కు’ అనునవి పర్యాయరూపములై యనియుఁ దలంచునపుడు వ్యాకరణకారైక్యమును లేదని చెప్పవచ్చును. ‘గు-జు, దు-న్దు’ మున్నగుధాతువుల తుదివర్ణములపైని ప్రేరణార్థమున ‘కు-తు’-మున్నగు ప్రేరణార్థకములు నిల్చి సంధించుటచే నచటి ద్విత్వము లేర్పడె ననునప్పుడును (౬౦ IV విష.చూ.) వానికిఁ గారైక్యములేదు.

౬౦. XIV విష:—“వయిని వివరించిన ప్రత్యయములన్నియు నేకరీతివై యైనను ధాత్వవయవ సంబంధమున వాని యాకారము భేదిల్లుచువచ్చె ననఁ దగును. ద్రావిడశబ్దములలో “గు-జు-క్కు; చు-చ్చు; (శు-శ్శు) డు-డ్డు-ట్టు; దు-న్దు-త్తు; బు-మ్ము-పు-ంపు-ప్పు; ము-వు” అనునవి తుది నగపడు నపుడవి ప్రత్యయములని గ్రహించి వానిని విడఁదీసినచో ద్రావిడప్రకృతుల పరస్పర సంబంధము సులభముగా గుర్తింపనగును. ఉదా:—“తమి - కొమ్మ = (కొమ్మ - కట్టపుల్ల) - వేమ్మ = (వేఁప చెట్టు) - వమ్మ = (నింద) - పామ్మ = (పాము).” అను వీని లోని ‘మ్మ’ అనుదానిని విడఁదీసినచో వరుసగా, ఛేదనార్థకమగు ‘కొయ్’ ధాతువును, ‘నీడనిచ్చు’ అను నర్థముగల ‘వేయ్’ ధాతువును, నిందార్థకమగు ‘వయ్’ ధాతువును, ‘త్రుళ్ళు’ అను నర్థముగల ‘పాయ్’ ధాతువును మూల రూపములని విశదమగును. వీనిలోని తుది యకార ముచ్చారణార్థకమనియు మిగిలినదే ధాతువనియు గ్రహింపవలయును. నామములనుండి సయిత మిట్లై గ్రహింపవలయును. ఉదా:—మరున్దు = (మూలిక) - మరు = (పరిమళించు - ధాతువు). కిలజు = (దుంప) - కిల్ = (క్రిందైయుండు - ఇది - ధాతువు - తెల్లు - క్రిందు)” (కాల్లు. ౨౦౩ పుట).

విసుర్వము:—తమిళమున—“కొయ్ = ఛేదించు; వేయ్ = ఇల్లుకప్పు; వయ్ = నిందించు; పాయ్ = నీరుపాటు - దుముకు;” అను ధాతువు లుండుటనుబట్టి దొర గారు వైరీతి కల్పనమును జూపిరి. కాని యట్టి కల్పనమునందలి వ్యుత్పత్తులు “కొమ్మ = కొమ్మ; వేమ్మ = వేఁప చెట్టు; వమ్మ = వ్యర్థము (తొల్కా-స్పియమున ‘వమ్మ = అస్థిరము’ అని ప్రయుక్తమైయున్నది)” (తెల్లన “వమ్మ = వ్యర్థము); పామ్మ = పాము” అనువాని పట్టున నర్థవంతములై తత్తద్వస్తుస్వభావద్యోతకములై సరిగా నున్నవా? యని యాలోచింపవలసియున్నది. సంస్కృత శబ్దములకు వైయాకరణులు చూపు “గచ్ఛతీతి గౌః” అను రీతిగల వ్యుత్పత్తులు కొన్ని యింతకంటెను నవిశ్వస్యములై యుండును. ‘కొమ్మ’ శబ్దమునకు ‘కొనల’

వ్యాపించునదనియు, 'వేమ్బు' శబ్దమునకు వెగడు (లేక) వెగటుగా నుండునదనియు, 'వమ్బు' శబ్దమునకు వట్టిపోవునదనియు, 'పామ్బు' శబ్దమునకు విషమును బాటించునదనియు వ్యుత్పత్తులను గల్పించుట లెస్సయేమో. 'మరున్దు' అను దానికి "పరిమళించు" అను సర్థముగల 'మరు' ధాతువు మూలమనుట కంటే 'మరమ్' = (తెల్లు - మ్రా) అనునది మూలమనుట యుక్తము, 'నుశ్రుతము - చరకము' అను నాదిమవైద్యగ్రంథములలోఁ జెప్పఁబడిన మందులెల్ల వృక్షాదుల మూలికాదులె. "మందో? మాకో? (మ్రాకో)" అను నానుడియుఁ దెల్లునఁ బ్రసిద్ధము.

౬౧. విష:—“ద్రావిడభాషలందును నిండో యూరపియను భాషలందును ధాతువులోని వర్ణములకు ద్విరుక్తి గల్గుట గలదు. కాని యట్టి ద్విరుక్తి వచ్చుటలోను దానిని జేయు నుద్దేశములోను రెండిటికిని జాలభేదము గలదు. ఆర్యభాషలలో ధాత్వాదివర్ణమునకును ద్రావిడభాషలలో ధాతువు తుదివర్ణమునకును ద్విరుక్తిగల్గును. అటవమునందలి ద్విరుక్తి యనేకములగు స్థలములందుఁ గల్గును. అది వచ్చునపుడు సరళము పరుషముగా మాటును. ఈ క్రింది సందర్భములలో నటవమున ద్విరుక్తులు వచ్చును.”

I. “వి శే వ్య ము వి శేషణమగునపుడు తుదివర్ణము ద్విరుక్తమగును. ఉదా:—మాడు=(ఆపు-ఎద్దు). మాట్టు తోల్=(ఆపుయొక్క లేదా యెద్దు యొక్క చర్మము).

II. అకర్తకధాతువు సకర్తకముగా మాటునపుడు ధాతువు తుదివర్ణము ద్విరుక్తినందును. ఉదా:—(అక) ఓడు=(పరుగెత్తు). సకర్త-ఓట్టు=(పరుగెత్తించు=వడిగాఁ ద్రోలు).

III. భూతార్థకములందు ద్విరుక్తివచ్చును. ఉదా:—తగు=(తగియుండు) (ధాతువు). భూతార్థక విశేషణము. ‘తక్క’=(తగియుండిన).

IV. కృత్ ప్రత్యయాంతములందు ద్విరుక్తి గల్గును. ఉదా:—ఎలుదు=(వ్రాయు). ఎలుత్తు=(అక్షరము, ఉత్తరము).” (కాల్దు. ౨౦౪ పుట).

విమర్శము:—ఆర్యభాషలందు ధాత్వాదివర్ణమునకే కాదు. ధాతువునకే ద్విరుక్తి గల్గును. అయినను నట్టి ద్విరుక్తులలోని మొదటిదాని యాద్యచ్చునకుఁ బరభాగము లోపించునని చెప్పఁబడుటచేత నాద్యక్షరముమాత్రము ద్విరుక్తమయి నట్లు భాసిల్లును. మరియు నార్యభాషలందు స్వరసహితమగు నాదిహల్లు నిల్చునుగాన నది ద్రావిడభాషలందలి ద్విత్వహల్లుతోఁ బోల్పఁదగినది కాదు.

మఱియు నది ధాత్వాదిభాగమగుటచేత ప్రత్యయాదిరూప మనుటకును వలను పడదు. మఱియు, డా. కాట్టువెల్లుగారు ద్రావిడభాషలందుఁ దుదిహల్లు ద్విరుక్త మగునని భ్రమపడి చెప్పినకారణముచేత నిట్లు రెండిటికిని బోలిక గలదా? లేదా యని విచారింపవలసెనుగాని నిజముగా ద్రావిడభాషలందలి తుదిహల్లు, నిర్ణిమిత్తముగా ద్విరుక్తము కానేరదు (చూడు ౧౩౧ I విష.). ధాత్వవయనాక్షరముల యొక్క కాని ప్రకృతి ప్రత్యయాక్షరములయొక్క కాని మేళమున (ప్రాకృతపద్ధతి. చూడు ౬౦ III విష.) సంధివశమున సంత్యవర్ణద్విత్వము సంభవించును గాన నిది సంస్కృతమునందలి ద్విరుక్తితో నెంతమాత్రమును బోల్పఁదగదు. 'అడఁబ్బు' అనుచోటి "జకార కకార" సంయోగము 'క' ద్విత్వముగాఁ బరిణమించినదని చెప్పుట యుక్తముగాని 'క'కారము పునరుక్తమయ్యెనని చెప్పుట యుక్తము కాదుగదా. ఆంధ్రకర్ణాటములయం దిట్టి ద్విత్వపు గంధమేని లేదు. ద్రావిడ భాషలందననేల?

డా. కాట్టువెల్లుగారు చూపిన యుదాహృతులందలి ద్విత్వములును బైరీతిని వర్ణద్వయమేళనము సంభవించినవె యై యున్నవి.

I. దొరగారు 'మాడు' అనిరిగాని ప్రాచీన తమిళమున నది 'మాటు' అని పరుషయుక్తమె. మాటు = (పశువు) + తు (విశేషణత్వమున వచ్చిన 'తు' ప్రత్యయము. 'అతు = అదు = అది' అను తచ్చబ్ధసంబంధి) = మాట్టు = (పశు సంబంధమయిన). టత సంయోగము = టకారద్విత్వముగాఁ బరిణమించినది (చూ. ౬౦ III విష.).

II. పైరీతినే 'ఓడు' శబ్దము కాదు - 'ఓటు' = (పరుగెత్తు) శబ్దము. దీనిపైని సకర్తకత్వమున = ప్రేరణార్థమున - 'తు' అను ప్రత్యయముచేరి సంధింపఁగా 'ఓట్టు' = (పరుగెత్తించు) అను రూపమేర్పడెను (చూ. ౬౦ II, III విష.).

III. పైరీతినె 'తగు' శబ్దము కాదు. 'తకు' = (తగియుండు) శబ్దము. దీనిపైని భూతార్థకమగు 'త' కారమును విశేషణతాద్యోతకమగు 'అ' ప్రత్యయమును నిల్వఁగా "తకు + త్ + అ = తక్క" = (తగియుండిన) అను రూపమేర్పడెను.

IV. 'ఎలుదు' శబ్దము కాదు - 'ఎలుతు' = (వ్రాయు) శబ్దము. ఈ (ధాతువుపైని 'తు' అను కృత్ ప్రత్యయముచేరి సంధింపఁగా 'ఎలుత్తు' = ఉత్తరము - అక్షరము) అను శబ్దమేర్పడెను.

పై యుదాహృతులలో నూరకయె ద్విత్వ మెందును వచ్చియుండలేదు.

ఆర్యభాషలయందలి ద్వీరుక్తి యిట్లు వర్ణాంతరమేళన సంధిజన్యము కాదు. భూతానద్యతనపరోక్ష లిట్లు రూపములందును జాహ్నవాత్యాది ధాతురూపము లందును సన్నంత యజస్త యజ్ లుగస్త రూపములందును ధాతువు ద్వీరుక్తమగును. అందలి పూర్వఖండము యొక్క యాద్యచ్ఛనకుఁ దర్వాతిభాగము లోపించును. ఉదా:—భూ = (అగు) + లిట్ = భూ + భూ + లిట్ = బభూవ = (ఆయెను) మొ. వల = (హోమముచేయు). వల + వల + తిప్ = జాహ్నవతి = (హోమము చేయుచున్నాడు). సన్నంతము:—కృష్ణో ధాతువు (చేయు). చిక్వీర్వతి = (చేయఁ దలంచుచున్నాడు) (కృ + కృ + స + తిప్). చిక్వీర్వా = (చేయునిచ్చు). చిక్వీర్వః = (చేయ నిచ్చించువాడు). యజస్తములు:—జేగీయతే = (గా-స్తుతించు-ధాతువు). గా + గా + య + తే = (పలుమాఱు నత్యంతము గానముచేయుచున్నాడు). (జేగీయమాన = పలుమాఱు స్తుతింపఁబడుచున్న) యజ్ లుగస్తములు-రారాజతి = (రాజ్ - దీప్తా. ధాతు) - రాజ్ + రాజ్ = (యజ్ఞుక్ + తి) = (మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నాడు) రారాజత్ = (మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్న).

౬౨. I విష:—“ద్వీక్షరధాతువులు:—ద్వీక్షరధాతువులలోని మొదటి యక్షర మాదినుండియు ధాతువేయైయుండి సామాన్యార్థబోధకమగుచుండును. రెండవ యక్షరము విశేషార్థబోధకమైయుండి రూపుమాసిన ప్రత్యయము యొక్క కాని వేతొక ధాతువుయొక్క కాని సంబంధార్థబోధక పదముయొక్క కాని భాగమై యుండును. ఈ ద్వితీయాక్షరము ధాత్వర్థమునకుఁ గొన్నియెడల వైపుల్యమును గొన్నియెడల సంకోచమును గల్గించును. కొన్నియెడల దీని వలనఁ గల్గు మార్పు దుర్గహమై యుండును. కొన్నియెడల నీ ద్వితీయాక్షరము భావార్థకప్రత్యయరూపమై యుండును” (కాల్డు. ౨౦౫ పుట).

“సెమెటిక్కుటుంబభాషలందును నిట్లు, ధాతువుయొక్క మొదటివర్ణము ధాతువయియుండఁ దర్వాతివర్ణము లర్థవిశేషబోధకములగును. (ఈ విషయ మిచట దొరగారు మిక్కిలి విస్తరించి వ్రాసిరి). ఈ విషయమున ద్రావిడధాతువుల కును సెమెటిక్కుటుంబభాషలకును—అందును హెబ్రూభాషకును—సధికమగు పోలిక గలదు. ఈ రెండిటియందును ధాతువు మొదటి యక్షరము సామాన్యార్థబోధకమై యుండఁగాఁ దర్వాతియక్షర మట్టి యర్థమునకు సంకోచమును గాని వికాసమునుగాని బోధించుచుండును” (కాల్డు. ౨౦౫-౨౦౬ పుటలు).

౬౨. II విష:—‘I అడ్’ ధాతుజన్య శబ్దగణము. తమిళశబ్దములు.

డా. కాల్డువెల్లుగారి నిరూపణము.

విమర్శము.

“అడు = సమీపించు-చెందు-కలుపు - ‘అడు’ ధాతువునకు “చెందు-కలుపు” చంపు-వండు. అను నర్థములు లేవు.

డా. కాట్టువెల్లుగారి నిరూపణము.

అడజు = అణఁగియుండు.

అడకు = ఆవరించికొను - చుట్టుకొను.

అడి = త్రోలుకొని వచ్చు - కొట్టు -
(అడుగు భాగమును నర్థముగల
నామమును గలదు).

అడై = పొందు - లోనికివచ్చు. సకర్త
కత్వమున 'ఆవరించు' అని యర్థము.

అడై శు(చు) = కుక్కు - లోనికిఁ ద్రోయు.

అడర్ = చేరి యుండు - గుమి గూడి
యుండు. యుద్ధముచేయు - కలియఁ
బడు.

అడుక్కు = దొంతరగాఁ బేర్చు. దీనికిని
మీఁద వ్రాసిన 'అడకు' అను
దానికిని వరుసగా 'అడుక్ - అడక్ -'
అనునవి నిజమైన రూపములు.
ఉచ్చారణార్థకమగు 'ఉ' చేరుటచే
ద్విత్యము వచ్చినది.

విమర్శము.

ప్రాచీనతమిళమున సరళములు లేవు
గాన "అటక్కు" ప్రాచీనరూపము.
'అడక్కు' అనునది 'అడక్కు' అను
దాని ప్రేరణరూపముగాన దీనికి
"అణఁచు = అడఁగి యుండునట్లు
చేయు" అని యర్థము.

అడి = "కొట్టు - క్రిందిభాగము - పాదము"
అని దీని యర్థములు.

అడై = చేరు - మూయు. దీనికి సకర్త
కత్వమున ననఁగాఁ ప్రేరణమున
'చేర్చు' అని యర్థము. 'ఆవ
రించు' అను నర్థము దీనికి లేదు.
వేలి అడైత్తాన్ = వెలుగు కట్టు
చోటి దారిని మూసెను. ఇట్టిదాని
నావరించుటగా నర్థము చేయుట
సరికాదు.

'అడై శు (చు)' అను శబ్దము తమిళ
మునఁ గన్పట్టదు. "అడైచ్చి =
పూవును గొప్పలో ముణుచు" అను
క్వాంతము మాత్రము ప్రాచీన
భాషలోఁ గలదు - 'మూసి' అని
వాడుక.

తెల్లు - అడరు.

ఈ వఱకు 'అడజు' అనుదానికి సకర్త
కత్వమున ననునాసికము. లోపిం
పఁగా మిగిలిన 'గ' కారము 'క' కా
రమై ద్విత్యము నందుట చేత
'అడక్కు' అను రూప మేర్పడెనని
డా. కాట్టువెల్లుగారే వ్రాసిరి.

డా. కాల్డువెల్లుగారి నిరూపణము.

విమర్శము.

(చూడు ౬౦ I విష, ౨౦ I విష).

ఇట్టి పూర్వోత్తర సందర్భరాహిత్య మిందనేక స్థలములందుఁ గలదు.

అణ్ణు = (తెల్లు-అంటు) సమీపించు. ఇది మీఁద నుదాహరించిన ‘అడు’ ధాతువునం దుచ్చారణార్థకమగు ననునాసికాగమము చేరుట చేత నేర్పడినది” (కాల్డు, ౨౦౭ పుట).

కాల్డువెల్లుగారి యీ వ్రాత సరికాదు. నిరర్థకముగా ననునాసికాగమము చేరుననుట విశ్వసనీయము కాదు. (చూ. ౨౦ IV. ౨౯ I. విష.) ‘అణ్’ = సమీపించు + తు = అణ్ణు’ అను రీతి నిది యేర్పడెనని గ్రహించుట యుక్తము.

“పయిధాతువు లన్నిటియందును నొక్కవిధమగు పోలిక యగపడు చున్నది. అందలి మొదటి ‘అడ్’ అను భాగమునకు సామాన్యమగు నర్థము ‘సామీప్యము’. తక్కినభాగము లా సామీప్య మేవిధమైనదో తెల్పుచున్నవి.” (కాల్డు, ౨౦౭ పుట).

II అణ్ ధాతుజన్య తమిళ శబ్దగణము-

“అణు = అణుగు. సమీపించు-తాఁకు. తమిళమున ‘అణ్’ ధాతువు కలదు. ‘అణుగు’ అను ధాతువును గలదు. వీనికి ‘సమీపించు’ అని మాత్రమే యర్థము. ‘అణు’ అను ధాతు రూపము లేదు.

అణి = ధరించు. కట్టు ‘అణి = మేకు’ అను నటవశబ్దము సైతము ‘అణ్’ ధాతు జన్యమే. సంస్కృత మందలి “అణి = ఆణి” అనునవియు దీనిని సంబంధించినవే. గ్లసోరియల్... ౫౬౮ పుటలో నిట్లు వ్రాయఁ బడెను. ‘ఆణి = చీల. మేకు - గూటము. (అణ్ + ఇ = అణి = పై నుంచు) అణై = ఆ లింగించు. కట్టు - బంధించు. ‘అణవు = అంటు కొను’. తగులుకొను. అణు =

‘అణై’ అను దానికి ‘కట్టు-బంధించు’ అను నర్థములు లేవు. ‘ఆణ్లేషించు’ అను నర్థము గలదు.

“అణి. పుం-స్త్రీ (అణతి = శబ్దాయతే అణ + ఇన్). రథచక్రాగ్రస్థితే కీలకే. సూచ్యాద్యగ్రభాగే చ. స్త్రీత్యే వా జీమ్..... ఆణి-ఆణి ఇత్యపి” (శబ్దస్తో). ఇట్లు సంస్కృత మున ‘అణ్’ అను ధాతువును గలదు. అణు = పరమాణువు- సూక్ష్మ వస్తువు. అణవ్య = సర్వ పాద్యుత్పత్తి

డా. కాల్డు వెల్లుగారి నిరూపణము.

తాఁడు, అని తమిళమున ననేకశబ్దములు దీనిని సంబంధించునవి గలవు. కాన నిది ద్రావిడశబ్దమే యనుట యుక్తము.

విమర్శము.

క్షేత్రము. అణక=అధమ - అణి మన్-అణీయన్ మొదలగు పెక్కు శబ్దములు గలవు. 'సమీపించు' అను నర్థముగల ధాతువుకన్న 'సూక్ష్మత' అను నర్థముగల ధాతువు దీని కర్వన్ము. ఇది సంస్కృత శబ్దము కాదనుట విశ్వసనీయము కాదు. (చూ. ౧౪౨ II విష. ౪ శబ్ద).

అణై = కలుపు - ఆశ్లేషించు. (నామ మగునపుడు-ఆనకట్టు).

'అణై' అను ధాతువునకు 'ఆశ్లేషించు' అను నర్థము నామ:- 'నేతువు' అను నర్థమును గలవు.

అణవు = అంటుకొను.

'అణవు' అను దానికి 'చేరు' అని యర్థము. దీనికి 'అణ' అను రూపాంతరమును గలదు.

అణ్ణు = ఆశ్రయించు, చేరఁబడియుండు. (దీని నుండియే జ్యేష్ఠ బ్రాతృ వాచకమగు 'అణ్ణల్-అణ్ణన్' అను రూపములు గల్గెను. ఈ యర్థము గాణము.) దీనికి సరియగు తెనుఁగు ధాతువు - 'ఆను(ట)' అనునది.

'అణ్ణు' అనుటకంటె 'అణ్' అను దాని నంగీకరించుటె లెస్స. దీనికి సరియగు తెల్లు ధాతువు 'ఊను' అనుటకు సరియగు 'ఆను' ధాతు వనుటకంటె 'అనఁగు=కలయు' అను దానిని జెప్పట యుక్తము.

అణ్ణు = సమీపించియుండు" (కాల్డు. ౨౦౭ పుట).

౬౨. III విష:- " 'అడ్-అణ్' అను ధాతువుల గణములలో 'అడ్' అనుటకు 'సామీప్యము' అనియు, 'అణ్' అనుటకు 'కలయిక-(లేక) తాఁకుట' అనియు నర్థములగుటచేత నీ రెండును విభిన్నములు." (కాల్డు. ౨౦౭ పుట).

విమర్శము:- ఇపుడిట్లు నామపదముచేసి యర్థభేదము చెప్పినను నేతద్గణ ద్వయమును జూపునపుడు వెనుక 'అడ్=సమీపించు' 'అణ్=సమీపించు' అనియే దొరగారు వ్రాసిరి. రెండిటికిని 'సమీపించు' అనియే యర్థము గాన నీ రెండును నభిన్నములె యనఁదగును. ఈ రెండిటికిని మూలరూపము 'అణ్' అనునది కావచ్చును. అది 'తు' అను దానితోఁగూడి 'అడు' అను రూపము

నందును. శకారము వర్ణాంతరసంయోగము లేకయె ణకారముగాఁ బరిణమించుట గలదు. ఉదా:—ఎల్=ఎన్=(ఏక) (నువ్వులు.) ఆల్=(ఏలు). ఆన్=ఎలు వాఁడు; మగవాఁడు. ఇట్లే లకార మూరకయె నకారముగాఁ బరిణమించును. ఉదా:—మేల=మేన=(పైది) అణ్ణల్=(అణ్ణన్)=(జ్యేష్ఠభ్రాత.) మొ.

౬౩. I విష:—“పయి యుదాహృతులనుబట్టి ధాతువులలోని ద్వితీయ భాగ ముచ్చారణ మాత్రార్థకము కాదనియు సర్థవిశేష బోధకమనియు విశద మగుచున్నది. ధాతువుల తుదిని, ‘అ-ఇ-ఉ-ఎ-ఐ’ అను నచ్చు లుచ్చారణార్థము నిల్పునని యీ వఱకు వ్రాసితిని. (చూడు ౧౯ విష) కాని పెక్కు చోటులం దట్టివి యర్థవిశేష బోధకములును గావచ్చును. ఇపు డుచ్చారణార్థకము లనుకొనుచున్నవానికి నయిత మర్థవిశేషము లుండవచ్చును. అర్థవిశేషమును బోధించునపు డవి యే మార్పును బొందవు. అట్టి యచ్చులు రేఫపరకము లయ్యు లకారపరకములయ్యు నుండుట గలదు. మొదట నివియును సర్థవిశేష మును బోధించుచుఁ గ్రియలనుండి క్రియానామవాచకములను బుట్టించుచుండె డివి. ఇట్టి క్రియానామవాచకములు మరల ధాతువుతె యగుచుండెడివి. ఈ క్రింది యుదాహృతులెల్ల నఱవమునుండి సంగ్రహించినవె. తక్కిన ద్రావిడ భాషలందు రేఫ లకార రూపహల్లులు పదాంతమున నిల్వవు, వాని తుది నుచ్చారణార్థకమగు ‘ఉ’కారము చేరుచుండును. అఱవమున నిట్టి ‘ఉ’కారము అకారాంతశబ్దములకును ననునాసికాంతస్థేతర హలంతశబ్దములకును దుదిని జేరుచుండును. ‘ల్-ర్’ అనునవి తుదినిగల ప్రత్యయములతోఁ గూడినవి యథా సంభవముగాఁ దమిళమున నామములును గ్రియలును నగుచుండును.” (కాట్ట. ౨౦౮ పుట).

విమర్శము:—రేఫ లకారాంతములని యిట దొరగారు చెప్పుదురేకాని యట్టి ప్రత్యయముల నుదాహరించుటలో “ర్-ల్-ల్-ల్” అనునవి తుదినిగల శబ్దము లుదాహరింపఁబడినవి. తమిళేతర ద్రావిడభాషలలో రేఫాంత లకారాంత శబ్దము లుండనేరవనియు వానిపై నుచ్చారణార్థము ‘ఉ’కారము నిల్చియుండు ననియు దొరగారు వ్రాయుట పొరపాటు. పటగన్నడమున రేఫాంత లకారాంత శబ్దములు తమిళమందువలెనే యనేకము లున్నవి. (చూ. శబ్దమణి దర్పణ ధాతుపాఠము, ౧౧౬ ధాతువులు రేఫాంత లకారాంతము లుదాహరింపఁబడినవి. తాంత ణాంతములు మాటి డెబ్బ దెనిమిది చూపఁబడినవి. ఇట్లే ఇంకను నామాదు

లును ననేకము లున్నవి). హఱాస గన్నడమందుఁ దెల్లునందువలెనే హాలంత శబ్దము లుండవు. దొరగారు కన్నడవిషయము వ్రాయునపుడెల్లఁ బ్రాచీన కర్ణాటమును విడిచి యర్వాచీనమగు హఱాస గన్నడమునుండి శబ్దముల నుదాహరించుచుండుటకుఁ గారణమేమో తెలియకున్నది.

తొలఱఁ ప్రియమున అకారము పరుషముగాఁ జెప్పఁబడెను. ఇట్లు తమిల మందలి అకార మనునాసికాంతస్థేతరమని గ్రహింపక యంతస్థములలోని దనుకొని కావలయు దానిని వేఱుగాఁ జెప్పుట యవిమర్శకృతము.

ఁ3. II విష:—తమిల శబ్దములు—అర్ మున్నగు ప్రత్యయములు తుదిని గలవి.

ప్రత్యయ	ధాతువు	నామము	విమర్శము
అర్	వశర్ = (ఎదుగు)	సు(చు)డర్ = (కాంతి)
ఇర్	తుళిర్ = (చిగుర్చు)	ఉగిర్ = (గోరు)	“తుళిర్ = చిగురు” అను నామమును గలదు.
ఉర్	...	సుదుర్ + ఉ = సుదురు = (లలాటము)— (తెల్లు)	తమిలమున నుదాహృతి లభింపమిం జేసి తెల్లుశబ్ద ముదాహరింపఁబడెను. తెల్లునందలి “సుదురు = నొసలు” శబ్దము లభిన్నములు. తమి—మల—సుదల్. కన్న—నొసల్. సకార దకారములును బదాంత రేఫ లకారములును బరస్పరము మాఱుచుండును. (చూ. ౨౨ I విష). సుదల్ = నొసల్ = సుదురు = నొసలు. దకారము మీఁది ‘ఉ’ కారము స్వరశక్తి సిద్ధము. పదాంతమందలి ‘ఉ’ కార ముచ్చారణార్థకము.
అల్	పుగల్ = (స్తుతించు)	ఇదల్ = (పూరేకు)
ఇల్	మగిల్ = (సంతసించు)	అవిల్ = (మెతుకు) (అన్న పుకణము)	‘అవిల్’ అనునది మొదట ధాతువే. ‘విచ్చు = వికసించు’ అని యర్థము. తర్వాత నది నామమయ్యెను.
అఱు	ఇడఱు = (ఎగురు)	కిణఱు = (బావి— నుయ్యి)	‘ఇడఱు’ అను దానికి ‘ఎగురు’ అని యర్థము కాదు. ‘జాఱు’ అని యర్థము.

ప్రత్యయ	ధాతువులు	నామములు	విమర్శము
ఇటు	...	ఇయిటు=(రవి)
అర్	సు (చు)అర్ = (సుడి చుట్టు)	ఈరర్=(లివరు కోశము)	‘సు (చు) అర్’ అను దానికి ‘సుడి’ అను నామార్థమును గలదు. ‘ఈరర్’ అను దాని ప్రాచీన రూపము ‘ఈరుర్’ అనునది. ఈర్ = (తేమ—రెండు.)
ఇర్	కుయిర్ = (శబ్దించు)	వెయిర్ = (ఎండ)	‘కుయిర్’ అను దానికి ధాతువగునపుడు— “అమరు-స్థగితముచేయు-వాద్యము వాయిం-చు. నేయు” అనియు నామమగునపుడు ‘కోకిల’ అనియు నర్థములు.
ఉర్	పగులు=(తెల్లు) (బ్రద్దలగు)	...	తమిళమున దీని కుదాహృతి లభింపక తెల్లు శబ్దము నుదాహరించెను. తమి-పగల్=బ్రద్దలగు. స్వరశక్తిచే దెల్లన ‘ఉ’కారము వచ్చెను. పదాంతమందలి ‘ఉ’కార ముచ్చార కార్యము నిల్చెను.
అల్	తువల్=(వంగు)	తిజ్జల్ = (చంద్రుడు)	‘తువల్’ అను దానికి ‘చలించు’ అని యర్థము.
ఇల్	...	మదిల్ = (కోటగోడ)	‘మదిల్’ అనునది దీని సరియగు రూపము.
ఉల్	ఉరుల్ = (దొడ్లు)	ఇరుల్ = (చీకటి)

(కాల్లు. ౨౦౮ పుట).

“వయిపానిల్ ‘అర్’ అనుదానిచోట ‘ఐ’ అని నిల్చుటయుఁ గలదు. ఉదా:—తమి-‘అమర్ = అమై’ అను రెండు శబ్దములును ‘విశ్రమించు’ అను నర్థమున వాడబడుచున్నవి. ‘పెరుగుట’ అను నర్థముగల ‘వళర్’ అను నటవ శబ్దమునకు సరియగు కన్నడశబ్దము-‘బళె’ అని యున్నది. దీనినిబట్టి యటవమున ‘వళై’ అను రూపము సయితముండి యుండు నననగును.” (కాల్లు. ౨౦౮ పుట).

విమర్శము:—“అమర్ = అమై” అను వానికి ‘విశ్రమించు’ అను నర్థము లేదు. ‘అమర్ = కోరు. అమై = సిద్ధమగు’ అని వాని యర్థముల నెన్ననగును. తమిళమున “వళై = వంగు-వంచు” అను శబ్దము గలదుగానఁ బయి కన్నడ శబ్దమునుబట్టి “వళ = ఎదుగు” అను తమిళశబ్ద ముండి యుండునని యూహించుట యుక్తము.

౬౩. III విష:—“పయి-‘అర్’ మున్నగు ప్రత్యయముల కర్థము తెలియకున్నది. వానిలోని ‘ఇల్-ఉల్’ అను వాని యర్థము నూహింపనగును.”

ప్రత్యయ	ధాతువులు	నామములు	విమర్శము
“ఇల్	...	ఇల్=(ఇల్లు. ఇక్కడ). ఇల్=(తమిళ మలయాళ సప్తమి ప్రత్యయము.)	‘ఇల్’ అను దానికి ‘ఇక్కడ’ అను నర్థము తమిళ మలయాళములలో లేదు.
ఉల్	ఉల్=(ఉండు)	ఉల్=(లోపల)	‘ఉల్’ అనునది ధాతువనుట పొసగదు. ఇది కాల పురుషాదులందు మాత్రము. అన్ని కాలములందును నేకరీతి నె యుండును.
ఇల్	వెయిల్=(ఎండ-వేడిమి) వెయ్=(వేడియగు వేడియుండునది)	వాయిల్=(ద్వారము) (వాయ్=నోరు - ద్వార మింటికి నోరు వంటిది).	వెయిల్ శబ్దమునకు ‘వేడిమి’ అను నర్థము లేదు.
ఉల్	...	పొరుల్=(ధనము) (పొరు=చేర్చు = “లోపలజేర్చు= సంపాదించు” అని కావలయు దొర గారి యాశయము)	‘పొరు’ ధాతువునకు ‘చేర్చు’ అను నర్థము లేదు. “పొరు=యుద్ధము చేయు—సమానముగు” అను నర్థములు గలవు.
	అరుల్=(సౌందర్యము) (అరు=అరుదగు) (సౌందర్య మరుదై యుండునది యని దొరగారి యాశయము కాఁబోలును!)	...	‘అరుల్’ అను దానికి ‘సౌందర్యము’ అను నర్థము లేదు. దానికి ‘కృప’ అని యర్థము. ‘అరు’ అనునది ధాతువు కాదు. ‘అరిదు’ = (అరుదని యర్థము) అనునది ధాతువు. మూలరూపము. సమానమున ‘అరు’ అని నిల్చును. దయయు నరుదుగనే యుండును గాన నుదాహృతికి భంగము లేదు.
	ఇరుల్=(చీకటి) (‘ఇరా=రాత్రి’ అను దానిలోని ‘ఇర్’ అనునది ధాతువు. రాత్రి చీకటిగల్గి యుండును.)	... ”	...

౬౪. I విష:—“వయిని వినరించిన ‘అర్-ఇల్’ మున్నగు ప్రత్యయములు తుదిని నిల్చు ధాతువులకు (చూడు ౬౩ II, III విష.) విలక్షణములగు ద్వ్యక్షర ధాతువులు గలవు. ఇర్వంకల నచ్చులుగల హల్లు వీనిలో నుండును. అట్టి హల్లు ధాతుసంబంధమైనదియు దాని కిర్వంకలనుండు నచ్చు లర్థవిశేషబోధమునకు సూచకములగు మార్పుల నందునవియు నై యుండును. ఈ క్రింది ధాతువు లాటిటుయందును నడుమ డకారముండుటచేతను నర్థసామ్య ముండుటచేతను నివి యొక్క గణములోని వనఁదగును” (కాల్డు. ౨౦౯ పుట).

విమర్శము:—ఒక్క వ్యంజనముమాత్రమే ధాతుభాగమనుట సరికాదు. హల్లాత్ర ముచ్చరింప శక్యముకాదు. దొరగారు వ్రాసిన యాటిటి యర్థములు సరియై యుండలేదు.

ధాతువు	అర్థము	విమర్శము
ఇడు	నొక్కు	ఇడు ధాతువునకు ‘నొక్కు’ అను నర్థము లేదు. ‘ఇచ్చు’ అని యర్థము.
ఒడు	పిండు —	‘ఒడు’ అను ధాతువే తమిళమున లేదు.
ఇడి	గాయము చేయు	‘ఇడి’ ధాతువునకు ‘గాయము చేయు’ అను నర్థము లేదు. ‘పిండిదంచు—పొడుచు’ అను నర్థములు గలవు.
అడి	లోనికిఁ ద్రోయు	అడి ధాతువునకు ‘లోనికిఁద్రోయు’ అను నర్థము లేదు. ‘కొట్టు’ అని దీనికర్థము.
ఒడి	విటుచు —	ఇది సరియై.
ఒడై	బ్రద్దలు కొట్టు	‘ఒడై’ అను ధాతువే లేదు. “బ్రద్దలు కొట్టు—వగులఁ గొట్టు” అను నర్థములు గల ‘ఉడై’ అను ధాతువు గలదు.

౬౪. II విష:—“ఇట్లు రూపమందును నర్థమందును సామ్యముగల ధాతుగణము లార్యభాషలందును గలవని మోక్షే ముల్లరుగారు చెప్పిరి. ఉదా:—స్మ (సర్)=సర్ప్. నద్=నన్. యజ్=యాజ్” (కాల్డు. ౨౦౦ పుట).

విమర్శము:—వీని కర్థాదులను దొరగారు వినరింపలేదు. ‘నన్’=సంతోషించు, సంతోషించునపుడు హాసాదికము గల్గునుగాన ‘నద్=శబ్దించు’ అను నది సరిపడునని దొరగారి యాశయము కాఁబోలును.

౬౫. I విష:—“ధాతువులలోని యచ్చుల మార్పులు:—ఆర్యభాషల లోను సెమెటిగ్భాషలలోను ధాతువుల యచ్చులు మాటునట్లు (కాలపురుషాదులను బోధించుటకై) ద్రావిడభాషలలో కూడవు.

సెమెటిగ్భాషలలో (అరేబియా. మొ.) హల్లులసంయోగము ధాతువుగా నుండ వాని నడుమఁ గాలపురుషాద్యర్థ విశేష బోధమునకై వివిధములగు నచ్చులు దూఱును.” (కాల్డు. ౨౧౦ పుట).

“సిథియను భాషలలో (టర్కి-మున్నగు దేశములలోనివి) ధాతువులలోని యచ్చులు కాలపురుషాద్యర్థ విశేషబోధమునకయి మార్పు నందవు. ద్రావిడ భాషలందును దఱచుగా నట్టి విషయమున నచ్చుల మార్పు లేదు. కాని యచ్చుటచ్చటఁ గల్గెడి మార్పుల నిటఁ బ్రదర్శించుచున్నాను” (కాల్డు. ౨౧౧ పుట).

౬౫. II విష:—“I - ఉచ్చారణ సౌకర్యమునకయి యీ క్రింది మార్పులు ధాతువులందుఁ గల్గును. ద్వ్యక్షర ధాతువులలోని మధ్య హల్లు లోపింపఁగా దాని కిర్వంకలనుండు స్వరము లేకీభవించి మార్పునందును. ఉదా:—కన్న-దొగలు=(తోలు) అఱ-తోల్. కన్న - పెసర్=(పేరు)-అఱ - పెయర్=పేర్. అఱ-తోగుప్పు=(నమూహము)=(తోప్పు)=(తోట). ‘వాఁడు’ అను నర్థము గల ‘అవన్’ శబ్దము క్రియతోఁ జేరునపుడు తమిళమున ‘ఆన్-ఓన్’ అను ప్రత్యయములుగా మాఱుచున్నది. ఇట్లే-‘అ-ఇ’ అను సర్వనామములును ప్రాస్య దీర్ఘరూపములతోఁ గన్పట్టుచున్నవి.” (కాల్డు. ౨౧౧ పుట).

విమర్శము:—‘దొగలు’ అనునది హాస గన్నడరూపము. ‘దొగల్’ అనునది పట గన్నడరూపము. ‘ఆన్-ఓన్’ అను వానికి దొరగా రుదాహృతుల నీయలేదు. చెయ్వాన్=(చేయువాఁడు. చేయఁగలఁడు) చెయ్వాన్=(చేయు వాఁడు-చేయఁగలఁడు-చేయును). ‘అ-ఇ’ అనువానికి:—ఆయిడై=(ఆ చోటు)-అవిడై=(ఆ చోటు).

౬౫. III విష:—“II-సహజ సిద్ధములైన మార్పులు:—తమిళ మలయాళ కన్నడ తుళుభాషలలో యుష్మదస్త్యర్థక శబ్దములు ప్రథమావిభక్తియందు దీర్ఘాచ్చులతో నుండి ద్వితీయాది విభక్తులలో ప్రాస్వాచ్చులతో నుండును. ‘తెనుఁగు-గోందు-కు’ భాషలలో నట్టి మార్పు గలుగదు. ఉదా:—తమి-నాన్=(నేను). నామ్=(మేము)=(We). నీ=(నీవు). నీర్=(మీరు). కన్న-ననగె=(నాకు)-నినగె=(నీకు). తెనుఁగులో ‘నిను-నిన్ను’ మున్నగువానియందు మాత్రమిట్టి మార్పు కన్పట్టుచున్నది. వీనిలో ప్రాస్వాచ్చులతో నుండు రూపములే ప్రాచీనములని నా యభిప్రాయము. (చూ. సర్వనామములు). సిథియను భాషలలో నయితము సర్వనామములం దిట్టి మార్పు చూపట్టుచున్నది.” (కాల్డు. ౨౧౨ పుట).

విమర్శము:—‘నామ్’ అను దానికిఁ దమిళమున ‘మనము’ అని యర్థము. మేమని యర్థముకాదు. ఇండోయూరపియను భాషలలో ‘మనము’ అను

దానికి సరియగు రూపము లేదు. ‘నాన్=(నేను)’ అనునది తమిళమున నర్వాచీన రూపము. ప్రాచీన తమిళరూపము ‘యాన్=(నేను)’ అనునది. యుష్ దస్తదర్థక శబ్దములకే కాక యాత్తార్థక (తా శబ్దము) శబ్దమునకును దమిళ కన్నడములలోఁ బ్రథమావిభక్తియందు దీర్ఘరూపములును దక్కిన విభక్తులయందు ప్రాస్వరూపములును నేకత్వబహుత్వములు రెంటును గలవు. తెనుఁగులో ద్వితీయావిభక్తియందుమాత్రము ‘నన్నున్ - మమ్మున్. నిన్నున్ - మిమ్మున్. తన్నున్-తమ్మున్’ అను రీతిని ప్రాస్వఘటిత రూపములును దక్కిన యంతటను ‘నేను - మేము - నాచేతన్ - మాచేతన్’ అను రీతిని దీర్ఘఘటితరూపములును వెలయుచున్నవి. తెల్లన నాత్తార్థక (తా శబ్దము) శబ్దమునకుఁ ద్వితీయాదులం దేకత్వబహుత్వములు రెంటును ‘తనచేతన్-తమచేతన్’ అను రీతిని ప్రాస్వఘటితరూపములే వెలయుచున్నవి. “యాన్=(నేను) - యామ్=(మేము) ఎన్నై=(నన్ను) - ఎమ్మై=(మమ్ము)” అను రీతిగల తమిళరూపములందు ప్రాస్వఘటితములు ప్రాచీనములనుట వింత! ద్విత్వపరకత్వమున నాది వర్ణదీర్ఘము ప్రాస్వమగుట స్పష్టముగాఁ గన్పట్టుచుండుటచేత దీర్ఘరూపములే ప్రాచీనము లనుట యుక్తము కాదా?

౬౫. IV విష:—“III - ప్రత్యయసహాయము లేకయే ధాతువు నామముగా మాటునపుడు ధాతువులోని యచ్చు దీర్ఘమగుచుండును. ప్రత్యయము నిల్చునపు డట్టి మార్పు గల్గదు. ఉదా:—అఱ-కెడు - (చెడు - ధా) కెడుది=కేడు = (చెడుగు = నాశము). పడు=(బాధపడు - ధా) పాడు (టు)=(బాధ) మిన్=(ప్రకాశించు - ధా) మిన్=(నక్షత్రము). సు (చు) డు=(దగ్ధమగు-ధా)=సూ (చూ) డు=(వేడి). పెఱు=(పోందు - ధా) - పేఱు=(లాభము). కొళ్=(తీసికొను - ధా) - కోళ్=(గ్రహణము = తీసికొనుట).” (కాల్డు. ౨౧౨ పుట).

౬౫. V విష:—“ఇట్టి మార్పు సిథియను భాషలలోఁ గన్పట్టదు. ఆర్య భాషలలో నిట్టి మార్పు కొంత భేదముతోఁ జూపట్టుచున్నది. ద్రావిడభాషలలో ధాతు గతస్వరము దీర్ఘమగుచుండఁగా నార్యభాషలలో విభిన్న దీర్ఘస్వరము సయితము వచ్చుచుండును. ఇట్టి పోలిక కాకతాళీయ మనక సహవాసజన్యమై యనఁదగు నన్నచో నిండియాకు వారు రాకముందే సంభవించి యుండవలయును. (ఆర్యభాషల దీర్ఘములకు దొరగా రుదాహృతుల నీయలేదు. ఉదా:—వన్ - వాన=(నివాసము). నద్-నాద=(ధ్వని). భద్-భేద=(భేదము). పుష్-పోష=(పోషణము). ‘భేద-పోష’ అను రీతిగల చోటులలోనిది విభిన్న స్వర దీర్ఘమని యెఱుంగవలయును.”

“ద్రావిడభాషలందు పైత మిట్టి విభిన్నస్వరదీర్ఘము రెండు స్థలములం దగపడుచున్నది. (ఈ రెండేకాక మఱి కొన్నిచోటులు దొరగారిచే స్థలాంతరమునఁ జూపఁబడినవి. చూ. ౬౬ II విష). ఉదా:—తమి:—విరి (ధా)= (వికసించు) - వేర్ = (చెట్టుయొక్క వేరు). నిర (సమముగానుండు) - నేర్ = (తిన్నన)” (కాట్టు. ౨౦౩ పుట).

విమర్శము:—ఆర్య ద్రావిడభాషల కంగీకరింపక తీరని సామ్యము కనఁబడినపు డెట్టి ప్రబలబాధలున్నవని వెఱచియో యట్టి సామ్యము వారు హిందూ దేశమునకు రాకముందటి సహవాసమునఁ గల్గియుండవలెనని దొరగారు వచించుచుందురు. వారు హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పిమ్మట సయితము వారికి మిక్కిలి ప్రాచీనమగు సహవాస సంబంధము గలదు గదా.

‘విరి=వికసించు’ అను ధాతువునకును ‘చెట్టువేరు’ అను నర్థముగల ‘వేర్’ శబ్దమునకును నర్థసామ్య మగపడదు. ఇట్టి స్థితిలో నా రెండును నభిన్నములని చెప్పట యెట్లు పొసఁగును?

౬౬. I విష:—“ద్రావిడభాషలలో విశేష్యములకును విశేషణములకును వ్యాకరణసంబంధమగు భేదములేదు. ఉదా:—వేర్=(పెద్ద). కార్=(నల్లని). ఆర్=(విలువైన). ఇందు ‘కార్’ అనునది విశేష్యమును విశేషణమునునై యున్నది. ఉదా:—కార్=నల్లని. (విశేషణము.) కార్=నలుపు-మేఘము-వర్షర్తువు. (విశేష్యము). వీనికి మూలములగు ధాతువులును వ్యవహారములో నున్నవి. ఉదా:—పెరు=(పెద్దదగు). కరు=(నల్లగానుండు). అరు=(విలువ గల్గియుండు). ఈ ధాతువులలోని తుది ‘ఉ’కార ముచ్చారణార్థకము. పై వానిలో హ్రస్వముతోనున్న రూపములు ప్రాచీనతరము లనవచ్చును. అట్టి హ్రస్వరూపమునకే గుణనామవాచకతాద్యోత్తకమగు ‘మై’ ప్రత్యయము చేర్పఁబడును. ఉదా:—అరుమై=(విలువ). పెరుమై=(పెద్దతనము) మొ. కొన్ని సంఖ్యావాచకములలో పైతమిట్టి స్వరవివర్యాసము కన్పట్టుచున్నది. తమిలమున నేకత్వ ద్విత్వములను బోధించు ‘ఒర్-ఇర్’ అనునవి విశేషణతావస్థలో ‘ఒర్-ఈర్’ అని యేర్పడును. త్రి పట్ నప్త సంఖ్యార్థబోధకశబ్దములందును నిట్టి స్వర భేదమున్నది. కాని యచట హ్రస్వాచ్చులతో నున్న రూపములె విశేషణములు. దీర్ఘాచ్చులతోడి రూపములు విశేష్యములు. ఉదా:—(తమి) - ‘ము-మూ-’ అను త్రిత్వబోధకశబ్దములు విశేషణములు. ‘మూన్తు’=(మూఁడు) అనునది విశేష్యము. ‘అటు’-విశేషణము-‘అటు’ విశేష్యము. ‘ఎఱ్ఱు’=(విశేషణము). ‘ఏలు’ విశేష్యము. ఇందలి హ్రస్వరూపములకు వ్యతప్రయోగము లేదు.

వయినందర్భమునుబట్టి విశేష్యములవలెనే విశేషణములును ధాతువుల నుండి యచ్చుల మార్పువలనఁ గల్గుచున్నవని విశదమగుచున్నది. ఉదా:—
 “పలు=(ధాతువు) (ప్రాతయగు). పాల్=(చెడిన) - విశేషణము. ‘పలమ్’=(పండు) విశేష్యము. పల=(ప్రాతది) విశేషణము. పలగుఁ=(అభ్యస్తమగు)”
 (కాల్డు, ౨౦౩-౨౦౪ పుటలు).

విమర్శము:—విశేష్యములకును విశేషణములకును వ్యాకరణసంబంధ మైన భేదములేదనుట సరికాదు. రెండును ధాతువుల స్వరముల మార్పువలన నేర్పడినవె యని చెప్పినఁ జెప్పవచ్చును. “పేర్=(పెద్దదైన) - ఆర్=(అరుదైన) కార్=(నల్లనిదైన).” అను వానికిఁ బృథక్ ప్రయోగములేదు. అవి విశేషణ సమాసగతములై యుండును. తమిళమందలి విశేషణములెల్ల ‘అదు’ శబ్ద ముతోఁగూడి నామములగుచుఁ బ్రయుక్తములగును. ‘ఓర్-ఈర్’ అను వానివలెనే ‘ఒర్-ఇర్’ అనునవియును విశేషణములు. ఇవి నామము లగు నపుడు ‘ఒస్తు-ఇరణ్ణు’ అని యేర్పడును.

‘పేర్’ మున్నగునవి ధాతువులగునపు డీ యర్థములు లేవు. పేర్—పెయర్=చోటుమాటు. ఆర్=శబ్దించు. ‘కార్’ అను ధాతువేలేదు. “పెరుఁగు=(వృద్ధి నొందు). అరుగు=(క్షీణించు). కరుగు=(నల్లనగు - మాడు)” అను ధాతువులు గలవు. వీనిలోని ‘గు’ అనునది ప్రత్యయమనుచుఁ దీసివేసి దొరగారు ‘పెరు-అరు-కరు’ అనునవి మూలరూపములని వ్రాసిరి. ‘అరు’ అను దానికి ‘విలువ గల్గియుండు’ అను నర్థము లేదు. వస్తువు క్షీణించి లభింపనపు డది యరుదగును. దానికి విలువయుఁ గల్గును - ఇట్లు గౌణముగ సరిపెట్టు కొనవచ్చును.

త్రాద్యర్థక విశేషణరూపముల యుదాహృతులు:—తమి.—ముక్కణ్=(మూఁడు కన్నులు.) మూ వులగు=(మూఁడు లోకములు). ఇందలి వకారము స్వరసంహితా వ్యవధాయకము. లోకశబ్దభవ తమిళరూపము - ‘ఉలగమ్’ అనునది. ఇట్లు-‘ము-మూ’ అను విశేషణములు సమాసగతములు. ఇందు ‘మూ’ అను విశేషణము దీర్ఘాంతమే. స్వరవిపర్యాసము లేదు. ‘మూస్తు’ అనునది విశేష్యము. తమిళ సప్తసంఖ్యావాచి-‘ఏల్’ అని తొలొక-పియమున నున్నది. ‘ఏలు’ అని యుదంతము నర్వాచీనుఁడు నన్నులు కర్త చెప్పెను. ఆలు+పత్తు = అలుపఁతు. = (అలువది). ఏల్+పత్తు = ఎలుపఁతు = (డెబ్బది).

‘పలు’ అనునది ‘పక్వమగు’ అను నర్థమున ధాతువు. ‘ప్రాతయగు’ అని యర్థముకాదు. కొంతకాలముక్రిందటఁ బుట్టిన ప్రాతవే కాలక్రమునఁ బక్వమగునని తలంచినచో ‘ప్రాతదగు’ అను నర్థము సరిపడును. ‘పలగు’ = అభ్యస్తమగు’ అను చోట సైత మావలకుఁ దెలిసిన ప్రాతదె యభ్యాసము చేయఁబడునని భావించినచో నదియుఁ బైవాని కభిన్నమగును.

సంఖ్యావాచక విమర్శము - ‘ఒర్ - ఓర్’ అనియెకాక ‘ఒరు’ శబ్దము విశేషణముగా నిల్చుటయుఁ గలదు.

“ఒన్ముముదల్ ఒన్ పాన్.....” (తొల్కా. ౪౩౮ నూ.) = ఒకటి మొదలుగఁ దొమ్మిదివఱకుఁ గల సంఖ్యావాచకములకు ‘పత్తు’ శబ్దము పరమగునపుడా ‘పత్తు’ శబ్దములోని మొదటి తకారము లోపించును. దానిచోట ‘ఆయ్దము’ నిల్చును. ఆఱు శబ్దేతరములందలి పొట్టి ‘ఉ’ కారము స్వీయవ్యంజనముతో లోపించును.

“ముదలీ రెణ్ణిన్.....” (తొల్కా. ౪౩౯ నూ.) = ‘ఒన్ము - ఇరణ్ణు’ శబ్దములందుఁ బయి సూత్రము చొప్పున ‘ఱు - డు’ ల లోపమేకాక ‘న - ణ’ లు ‘రు’ వర్ణముగా మాటును. ఉదా:—ఒన్ము + పత్తు = ఒరు పంతు = (ఒక పది).

“ఇడైనిలైరకరమ్.....” (తొల్కా. ౪౪౦ నూ.) = ‘ఇరణ్ణు’ శబ్దమునకుఁ బయి రెండు సూత్రముల ప్రక్రియ జరగుటేకాక ‘ర’ అనునదియు లోపించును. ఉదా:—ఇరణ్ణు + పత్తు = ఇరుపంతు = (రెండు పదులు = ఇరువది). పయి రీతిని విశేషణతాస్థితిలో “ఒర్ - ఓర్ - ఇర్ - ఈర్” అని నిల్వక ‘ఒరు - ఇరు’ అనునవి నిల్చినవి.

“ఆఱెక్కిళవి.....” (తొల్కా. ౪౪౧ నూ.) = ఆఱుశబ్దమునకుఁ బరిమాణార్థకశబ్దముల యచ్చు పరమగునపుడు ‘అఱు’ అని నిల్వక ‘ఆఱు’ అనియే నిల్చును. ఉదా:—ఆఱు + అకల్ = ఆఱకల్ = (ఆఱకల పరిమాణము). ఆఱు + ఉలక్కు = ఆఱులక్కు = (ఆఱులక్కుల పరిమాణము. ‘అకలు - ఉలక్కు’ అనునవి తమిళ ప్రసిద్ధములగు పరిమాణవాచకములు).

“అళవుమ్ నిఱైయుమ్.....” (తొల్కా. ౩౯౦ నూ.) = ‘ఏల్’ శబ్దమునకుఁ గొలత-తూనికలను దెల్పు శబ్దములును సంఖ్యావాచక శబ్దములును పరమగునపుడు సమాస సంధిలో నే హల్లుపరమైనను నది ‘ఎలు’ అను రూపము నందును. ఉదా:—ఏల్ + మూన్టు = ఎలు మూన్టు = (ఇరువది యొకటి).

“నూఱూర్న్దు.....” (తొల్కా. ౩౯౩ నూ.) = ‘ఏల్’ శబ్దమునకు ‘నూఱాయిరమ్’ శబ్దము పరమగునపుడు ‘ఏల్’ అని నిల్చును. ఉదా:—ఏల్ + నూఱాయిరమ్ = ఏల్ నూఱాయిరమ్ = (ఏడు లక్షలు).

“అయ్యమ్ పల్” (తొల్కా. 3౯౪ నూ.) = ‘ఏల్’ శబ్దమునకుఁ బరముగ ‘అయ్ (ఐ) అమ్-అల్’ అనునవి తుదినిగల సంఖ్యావాచకములు నిల్చునపుడు ‘ఏల్’ అనియే నిల్చును. ఉదా:—ఏల్ + తామరై = ఏల్ తామరై = (ఏడు పద్దముల సంఖ్య) ఏల్ + వెళ్ళమ్ = ఏల్ వెళ్ళమ్ = (ఏడు వెళ్ళముల సంఖ్య) ఏల్ + ఆమ్బల్ = ఏటామ్బల్ = (ఏడు కుముదముల సంఖ్య).

“ఉయిర్ మున్” (తొల్కా. 3౯౫ నూ.) = ‘ఏల్’ శబ్దమున కజాది సంఖ్యాపరిమాణాది వాచకము పరమైనను ‘ఏల్’ అనియే నిల్చును. ఉదా:—ఏల్ + ఆటాక్కు = ఏటాటాక్కు = (ఏడళాకులు). ఏల్ + ఇరణ్ణు = ఏటిరణ్ణు = (పదునాల్గు).

“ఆయిరమ్ వరువటి” (తొల్కా. 3౯౬ నూ.) = ‘ఏల్’ శబ్దము ‘ఆయిరమ్’ శబ్దపరకత్వమున ‘ఎల్’ అను రూపమునందును. ఉదా:—ఏల్ + ఆయిరమ్ = ఎటాయిరమ్ = (ఏడువేలు).

“ఆఱు - ఏల్” శబ్దములు కేవల షట్ సప్త సంఖ్యార్థకములయినపుడు విశేష్యములు. “ఆఱకల్-ఆఱులక్కు—ఏటాటాక్కు” మున్నగు రీతి వాడుకలలో నవి విశేషణములు. ఇవి పయిస్థలములందు విశేషణత్వ విశేష్యత్వములలో నొక్క రీతినే యున్నవి. వీనియందు స్వరముల మార్పేమియు లేదు. ఇట్టి శబ్దములు పెక్కు గలవు. విస్తరభీతి నుదాహరింపలేదు. ఇట్టి రీతులుగల భాషాసముద్రమున దొరగా రేనేవో యొకటి రెండు స్థలములం జూచి వానికి సరిగాఁజేయు నిబంధనము లంధగజడర్చన న్యాయ ప్రాయములె యగునుగదా.

౩౩. II విష:—“ధాతువుల తుది హల్లు నుచ్చరించుట శ్రమాపాదక మగునపుడు దానివయిని ‘ఉ’ కారమును జేర్చి పల్కుట ద్రావిడభాషల సంప్రదాయము. ఉదా:—పశు (చు) = పచ్చగానుండు - (ధా). దీనినుండి పుట్టిన విశేషణము ‘పాశు (చు)’ అని యగునుగాని ‘పాశ్ (చ్)’ అని (‘పేర్’ అను దానివలె) కానేరదు. సంస్కృతమందువలెఁ గొన్ని ద్రావిడశబ్దములందు పైతము విభిన్న దీర్ఘస్వరము వచ్చుట గలదు. (చూడు. ౬౫ V విష). ఉదా:—‘పశు (చు) మ్’ (పచ్చనిది) (‘పశు (చు)’ అను దాని రూపాంతరము) అనునది యొకప్పుడు ‘పైమ్’ అను రూపాంతరము నందును. ఉదా:—పైమ్ పాన్ = (పచ్చని బంగారము). ఈ మార్పుచ్చారణ స్వభావమునఁ గల్గినది. పద మధ్యగతమగు ‘శ’ (చ) వర్ణము యకారముగా మాటి పిదప లోపించునని యీవఱకు వ్రాసియున్నాను. (చూ. కాట్టు. ౧౫౩ పుట). (చూడు. ౨౧ V విష). పశుమ్ = పయుమ్ = పైమ్. కశు (చు) ప్పు = (చేదు) = కయుప్ప = కైప్ప. ‘పశు (చు) మ్. పైమ్’ అను రెండు రూపములును వాడుకలో నున్నవి. వీనిలోఁ

పశు (చు) మ్" అను రూపముకన్న 'పైమ్' అను రూపమే ప్రాచీనమై యుండ వచ్చును.

“‘బెస్కి’ అను తమిళ వైయాకరణుఁడు చెప్పినట్లు ‘పశు (చు) మై = (పచ్చదనము)’ అను దానిలోని ‘ఐ’ అనునది (భావార్థకము) లోపింపఁగా ‘పశు (చు) మ్’ అనునది యేర్పడెననుట సరికాదు. భావార్థక ప్రత్యయము ‘మై’ అనునదెకాని ‘ఐ’ అనునదికాదు. ‘పశు (చు)’ ధాతువుపయిని దద్ధర్మార్థకమగు ‘ఉమ్’ ప్రత్యయముచేరఁగా ‘పశు (చు) మ్’ అని యేర్పడె ననఁదగును. ఇట్టి ‘ఉమ్’ ప్రత్యయాంతమును విశేషణముగా వాడుట ద్రావిడభాషా సంప్రదాయము” (కాట్టు. ౨౧౪-౨౧౫ పుటలు).

విమర్శము:—“‘పశు (చు)’ అనుదానికి ‘పచ్చగానుండు’ అను క్రియార్థము లేదు. ‘పశు (చు)’ (పచ్చనిది) అనునది విశేషణరూపము. ‘పస (చ)’ అనునది క్రియా (ధాతు) రూపము. ఉదా:—ఇలై పసన్దదు = ఆకు, పచ్చగానున్నది. దీని భావనామము ‘పసప్పు’ (పనుపురంగు) అనునది. పసత్తల్ = పచ్చ నగుట. ‘పశు (చు) + ఇలై = పాళి (చి) లై = (పచ్చనియాకు)’ అను దానినిబట్టి ‘పశు (చు) పాశు (చు)’ అనునవి రెండును విశేషణములై యనఁ దగును. “‘పశు (చు) మ్ = పయుమ్ = పైమ్” అను రీతిని వాని పరిణామ క్రమము నంగీకరించుచు (అయ్ = ఐ) ‘పైమ్’ అనునది ప్రాచీనమని దొరగారు వచించుట వింత! “‘పశు (చు) మై = పచ్చన = పచ్చ (దనము)” అను దానిలోని ‘ఐ’ కారము లోపింపఁగా ‘పశు (చు) మ్’ అని యేర్పడెనను ‘బెస్కి’ దొరగారి ప్రక్రియ సరికాదనుట యుక్తమెకాని డా. కాట్టువెల్లుగారు చెప్పినట్లుగ నందలి ‘(పశు (చు) మ్’ అను దానిలోని) ‘ఉమ్’ అనునది తద్ధర్మార్థక ప్రత్యయమను టయుఁ బొరపాటె. ‘పశు (చు)’ అనునది ధాతువు (క్రియ = వ్యాపారవాచి) కాదు. విశేషణము. దానిపైని దద్ధర్మార్థక ప్రత్యయము నిల్చుట యెట్లు పొసఁ గును? ‘పస (చ)’ అనునది ధాతురూపముగాన నది తద్ధర్మార్థక రూప మందనగును. అట్టి తద్ధర్మార్థకరూపము ‘పస (చ) క్కుమ్’ అనునది. దీనిని దద్ధర్మార్థక విశేషణ ముగా వాడవచ్చును. ఉదా:—పసక్కు మిలై = పచ్చనయ్యెడి యాకు.

“‘పశు (చు) మై + తార్ = (పుష్పమాల) = పశు (చు) న్దార్ = (పచ్చని = వాడని) పూలమాల.” అనుచో ‘మై’ ప్రత్యయము లోపించెనని నన్నూలు వచించుచున్నది. ఇట్లే పను (చు) మ్పా = (పచ్చనిపూవులు) మున్నగు రూపము లును వెలయుచున్నవి. తెనుఁగున ‘కమ్మని + తేనె = కమ్మందేనె’ ‘తళుకు + చెక్కులు = తళుకుంజెక్కులు’ మున్నగుచోటులందువలెనె పై స్థలములం దనునాసికాగమము వచ్చియుండును. విశేషణ సమాసములలోని యాగమముగు

ననునాసికము “నీలంచ త దుత్పలం చ=నీలోత్పలమ్” అను సమాసపు విగ్రహములందు నిల్చు ‘చ’ శబ్దము నర్థమును దెల్పును. (చూ. ౫౨ విష.).

౬౭. I విష:—“భూతార్థమున ధాతువు దీర్ఘమునకు ప్రాస్వము వచ్చుట తమిళ కన్నడములలోఁ గలదు. ఉదా:—తమి-వే=(మండు)-వెందు=(మండి). నో=(బాధపడు) - నొందు=(బాధపడి). కాన్=(చూచు) - కణ్ణు=(చూచి). సా (చా) = (చచ్చు) = శై (చె) త్తు = (చచ్చి). కన్నడ - మలయా - సత్తు = చత్తు. తమిళమునఁ గొన్నియెడల భూతార్థమందు దీర్ఘమునకు ప్రాస్వము రాకుండుట గలదు. అట్టియెడలఁ గన్నడ రూపములు ప్రాస్వముతోనే యున్నవి. ఉదా:—తమి. ఈ=(ఇచ్చు) - ఈన్దు=(ఇచ్చి). కన్న - ఇత్తు=(ఇచ్చి).” (కాల్దు. ౨౧౫ పుట).

విమర్శము:—కన్నడమునందునుఁ గొన్ని ధాతువులందె దీర్ఘమునకు ప్రాస్వాదేశము గల్గును. తమిళమున ‘ఈన్దు’ (ఈన్తు) అనుదానికి ‘ఈత్తు’ అను రూపాంతరముగలదు. తొల్కాప్పియమున ‘నొ’ అను ప్రాస్వాంత ధాతువె పేర్కొనఁబడెను. కాని ‘నో’ అను దీర్ఘాంతధాతువును గలదని తమిళ పండితులంగీకరింతురు.

౬౭. II విష:—“‘వా - తా’ ధాతువుల విశేషములు:—భూతార్థ ప్రార్థనాద్యర్థ వ్యతిరిక్తస్థలములందెల్ల ‘వా’ = (వచ్చు) ధాతువు ‘వర్’ అను రూపముతోను ‘తా’ = (ఇచ్చు) ధాతువు ‘తర్’ అను రూపముతోను నగపడు చున్నవి. ఉదా:—వరుగితేన్=(వచ్చెదను=వచ్చుచున్నాను). తరుగితేన్=(ఇచ్చెదను=ఇచ్చుచున్నాను). భూతార్థమునందు వాని దీర్ఘమునకు ప్రాస్వము వచ్చుటయు, ప్రార్థనాద్యర్థమున నేకత్వమున దీర్ఘరూపమే నిల్చుటయు, బహుత్వమున రేఫపరక దీర్ఘరూపము నిల్చుటయు సంభవించును. ఉదా:—తమి:—భూత:—వన్దేన్=(వచ్చితిని). తన్దేన్=(ఇచ్చితిని). ప్రార్థ:—వీక-వా=(రమ్ము). తా=(ఇమ్ము). ప్రార్థ-బహు:—వారుమ్=(రండు). తారుమ్=(ఇండు) పోవు దొరగా రీ రెండు రూపములందును రేఫ ముచ్చారణసౌకర్యార్థము చేరినదే యనిరి. ‘కారుమ్’=(రక్షింపుడు) అను రీతిని ‘కా=రక్షించు’ అను ధాతువు యొక్క ప్రార్థనాద్యర్థక బహువచనమునం దుచ్చారణార్థక రేఫము చేరినట్లే వీని యందును రేఫ ముచ్చారణ సౌకర్యార్థము చేరినదే యనరాదు. ప్రార్థనాద్యర్థక బహువచనమునందే కాక యనేక రూపములం దిట్టి రేఫ మీ రెండు ధాతువుల కును వచ్చుట ప్రసిద్ధమై యున్నది. ఉదా:—వరల్=వరత్తు=వరుదల్=వరవు=వరుకై=(వచ్చుట) (ఇట్లే ‘తా’ ధాతువునకును). ఈ ధాతువులకు రేఫము సహజమే కాకున్నచో వీని వర్తమాన భావి, తుమున్-వ్యతిరేకాది రూపములు

రేఫరహితములై 'నో' ధాతుప్రభృతుల రూపములవలె గకార, వకారాది సంధి సిద్ధాగమములతో నుండవలెనుగదా. ఉదా:-నో - నోక్త = (నొచ్చుట). నోవు = నోదత్ = (నొప్పి). నోగ = (నొవ్వన్). కన్నడమునందును నీ ధాతువులు - 'బర్ - తర్' అను రూపములతో నున్నవి. తెల్లునందును బ్రాథనాద్యర్థకైక వచనము 'వా' అనియు బహువచనము 'రమ్ము' అనియు నున్నవి. తమి- 'ఇలదు = తెల్లు - లేదు' అను చోటులందువలెనె 'వార్ = రా' అని వర్ణాప్లుతిచే సిద్ధించెననఁదగును. కాన డా. గుండర్టుగారు చెప్పినట్లు వీనికి "వా-వర్; తా-తర్" అని రెండేసి రూపము లంగీకరించుట లెస్స. సంస్కృతమందలి 'దా' ధాతువు పోలికచేత నటవమున 'తా' అని మాత్రమే ధాతురూప మనవలసిన నిర్బంధము లేదు. గ్రీకు - "Dōron = దోరన్" అని రేఫవిశిష్ట రూపమగపడుచున్నది." (కాట్టు. ౨౧౬ పుట).

విమర్శము:-తమిళమునందు 'వా-తా' ధాతువుల ప్రార్థనాద్యర్థక బహువచన రూపములు "వారుమ్ = (రండు) తారుమ్ = (ఇండు)" అనునవి యర్వాచీనములు. ప్రాచీన తమిళమునం దన్ననో "(వరుమిన్) = వమ్మిన్ = (రండు). (తరుమిన్) = తమ్మిన్ = (ఇండు)" అనియె యుండును. ఇంకను - "వర = (రమ్ము - రండు). తర = (ఇమ్ము - ఇండు)" అనియు నేకత్వబహుత్వాద్యర్థకములును ప్రాచీనములు గలవు. 'కా = (రక్షించు)' అను ధాతువు యొక్క ప్రార్థనాద్యర్థక బహువచన రూపము సయితము తమిళమున నేమేని చదివినవారు 'కామిన్ = (రక్షింపుడు)' అనియె వాడుదురు. బొత్తిగాఁ జదువులేనివారు 'కారుమ్' అని వాడుదురు. కాన నది పరిగణనీయము కాదు. తెల్లునందుఁ బ్రార్థనాద్యర్థకైక వచన రూపము 'వా' అనియు, బహువచనరూపము 'రమ్ము' అనియు నున్నవని డా. కాట్టువెల్లుగారు వ్రాయుట కేవలము తప్పు. వారి కట్టితప్పు భోగటా యెవరిచ్చిరో తెలియకున్నది. తెల్లునఁ బ్రార్థనాద్యర్థకైకవచనము 'రమ్ము' అనియు దాని బహువచనరూపము 'రండు' అనియు నుండునని తెల్లువారికెల్ల విదితము. తెల్లున "వరద = వచ్చునీరు = ప్రవాహము. రావించు - రప్పించు - రాక - రాఁగల - వచ్చుట - వచ్చెను" మున్నగురీతిని వకారఘటితములు రేఫఘటితములును గలవు.

తమిళమున 'వా-వర్-తా-తర్' అని యిట్లు ద్వివిధధాతువుల నంగీకరింపవలసిన యావశ్యకత లేదు. ఆయా రూపములందు రేఫలోపము నంగీకరించుట యుక్తము. "మర్న్దు = (మందు). విర్న్దు = (విందు) - (ఆమెత) పొర్న్దు = (పొందు)" అని యిట్లు తమిళమునఁగల రేఫము తెల్లున లోపించుట ప్రసిద్ధమైయున్నది. "అరుమరున్దు = అరుమన్దు = (అమృతము = అరుదగు

మందు). అరుమ్బల్ = అమ్బల్ = (మొగ్గదొడుగు). పెరుమాన్ = పెమ్మాన్ = (పెద్దమానిసి = స్వామి). ఒరుత్తన్ = ఒత్తన్ = (ఒకడు). అని యిట్లు రేఫలోప రూపములు తమిళమున లేకపోలేదు.

౨౮. విష:—“ధాతువులందలి స్వరములు పై రీతిని మాటుట విషయమున ద్రావిడభాష లార్యభాషలను జాలవఱకుఁ బోలియున్నవని యీవఱకు వివరించియున్నాను. (చూడు ౨౫ IV, V విష). సిథియను భాషలలో నిట్టి మార్పులు మిక్కిలి యరుదుగా నున్నవి. ఉదా:—ఫిన్నిషుభాష:—ఓల్ = (ఉండు) - ఒలెన్ = (ఉన్నాను). లీనెన్ = (ఉండినన్). హంగేరియన్ భాష:—లెవెన్ = (ఉండుట) - లొలై = (ఉండి) లెన్ని = (ఉండన్) - మొ. వీనినిబట్టి ద్రావిడ భాషల కీ విషయమున నార్యభాషా సంబంధమే కలదనియు, సిథియను భాషా సంబంధము లేదనియుఁ జెప్పటకు వీలులేదు.” (కాల్డు. ౨౧౭ పుట).

విమర్శము:—దొరగారు తమ సిథియను సిద్ధాంతమున కేమి ప్రమాదము వచ్చునోయని వెఱచి వైరీతి నెట్టెటో ధాతు స్వరవిపర్యాసము సిథియను భాష లందును గలదని చూప యత్నించిరి. ఈ పక్షమువారెల్ల నిట్లు బలముగానున్న యార్యభాషల సంబంధమున కింత వెఱవనేల? ఉన్నదానిని గప్పి పుచ్చ యత్నింపనేల? ఆర్యులకును ద్రావిడులకును బలమైన సహవాసము సదా కలుచు వచ్చెనుగదా. (చూ. ౮ విష.) తుదికి - సంస్కృత ‘దా = దాసో’ అనుదానికిని దమిట ‘తా - ఇచ్చు’ అనుదానికిని గల సంబంధమునుగూర్చి డా. కాల్డువెల్లుగారు ప్రసంగించుటలోఁ దమిటమందలి ‘తర్’ అను రేఫ సంబంధము సైత మిండ్లో యూరపియను భాషలలోఁ గలదని చెప్పవలసెనుగదా. ఉన్నది దాచినను దాగదు. లేనిది తెచ్చినను రాదు.

II ధాతు ప్రకరణము ముగిసినది.

ద్రావిడ భాషా పరిశీలనము

III ప్రకరణము - నామవాచకములు

(I లింగవచనములు)

౧౯. విష:—‘నామవాచకములు’ అనునది యాంగ్లమునఁ బ్రసిద్ధమై యున్న ‘Nouns’ అనుదాని స్థానమున నిందు వాడఁబడుచున్నది. నామవాచకము లనఁగా “సర్వనామేతర విశేష్యములు” అని యిచటి వాడుకలోని యభిప్రాయము. ఆంగ్లభాషలోని ‘Noun’ అను దానికి ‘పేరు’ అని యర్థము. “మనుష్యుని యొక్కకాని స్థలముయొక్కకాని వస్తువుయొక్కకాని పేరు” అని యాంగ్ల వ్యాకరణములలో దీనికి లక్షణము చూపఁబడెను. మచుష్యాదులును వస్తువులే కాన ‘వస్తువు పేరు’ అను నర్థము పర్యవసిత మగుచున్నది. కాఁగా— “నామ=నామధేయమును, వాచక=వచించునది=నామవాచకము” అని యర్థము తేలుచున్నది. కాని, డా. కాల్డ్వెల్లుగా రీ ప్రకరణమున “నామ వాచకములను-విశేషణములను” వివరించిరి. కాన ‘Nouns’ అనునది “విశేష్యములు—విశేషణములును” అను నర్థమున, డా. కాల్డ్వెల్లుగారిచే వాడఁబడెనని గ్రహింపనగును. విశేషణము వస్తువు పేరనిపించుకొనదు. కావుననే యాంగ్ల వ్యాకరణములందు “I. నామవాచకములు. II. సర్వనామములు. III. విశేషణములు. IV. క్రియలు.....” అను రీతిగల భాషాభాగములలో విశేషణము వేఱుభాగముగాఁ బరిగణింపఁ బడెను. అయినను విశేషణము=విశేష్యనిష్ఠ విశేష బోధకమే కాన దీనిని విశేష్యముల భాగములోఁ జేర్చుట విరుద్ధము కాదు.

తెల్లన నామ మనఁగా ‘ప్రాతిపదికము’. ‘ప్రాతిపదికం హి నామ’ (ఆం. చిం.) (చూడు ‘వ్యా. సం.’ 30 విష.) ధాతు ప్రత్యయేతరమగు నర్థవంతమైన శబ్దము ప్రాతిపదిక మనఁబడును. “సాక్షాత్సంకేతితం యోర్థ । మభిధత్తే స వాచకః” అను చొప్పన సంకేతితార్థబోధకము వాచక మనఁబడును. ఇట్లు ‘నామ’ మన్నను వాచకమే యగును గాన నిచటి నామవాచక శబ్దములోని ‘నామ’ శబ్దమున కిది (ప్రాతిపదికము) యర్థము కాదని గ్రహింపవలయును.

20. విష:—డా. కాల్డ్వెల్లుగా రీ నామవాచక ప్రకరణమును మూడు భాగములుగా విభజించిరి. I. లింగము. వచనము. II. విభక్తి. III. విశేషణము,

మందు), అరుమ్బల్ = అమ్బల్ = (మొగ్గదొడుగు). పెరుమాన్ = పెమ్మాన్ = (పెద్దమానిసి = స్వామి). ఒరుత్తన్ = ఒత్తన్ = (ఒకడు). అని యిట్లు రేఫలోప రూపములు తమిళమున లేకపోలేదు.

౨౮. విష:—“ధాతువులందలి స్వరములు పై రీతిని మాటుట విషయమున ద్రావిడభాష లార్యభాషలను జాలవఱకుఁ బోలియున్నవని యీవఱకు వివరించియున్నాను. (చూడు ౨౫ IV, V విష). సిథియను భాషలలో నిట్టి మార్పులు మిక్కిలి యరుదుగా నున్నవి. ఉదా:—ఫిన్నిషుభాష:—ఓల్ = (ఉండు) - ఒలెన్ = (ఉన్నాను). లీనెన్ = (ఉండినన్). హంగేరియన్ భాష:—లెవెన్ = (ఉండుట) - లొలై = (ఉండి) లెన్ని = (ఉండన్) - మొ. వీనినిబట్టి ద్రావిడ భాషల కీ విషయమున నార్యభాషా సంబంధమే కలదనియు, సిథియను భాషా సంబంధము లేదనియుఁ జెప్పటకు వీలులేదు.” (కాల్డు. ౨౧౭ పుట).

విమర్శము:—దొరగారు తమ సిథియను సిద్ధాంతమున కేమి ప్రమాదము వచ్చునోయని వెఱచి వైరీతి నెట్టెటో ధాతు స్వరవిపర్యాసము సిథియను భాషలందును గలదని చూప యత్నించిరి. ఈ పక్షమువారెల్ల నిట్లు బలముగానున్న యార్యభాషల సంబంధమున కింత వెఱవనేల? ఉన్నదానిని గప్పి పుచ్చ యత్నింపనేల? ఆర్యులకును ద్రావిడులకును బలమైన సహవాసము సదా కలుచు వచ్చెనుగదా. (చూ. ౮ విష.) తుదికి - సంస్కృత ‘దా = దాసో’ అనుదానికిని దమిట ‘తా - ఇచ్చు’ అనుదానికిని గల సంబంధమునుగూర్చి డా. కాల్డువెల్లుగారు ప్రసంగించుటలోఁ దమిటమందలి ‘తర్’ అను రేఫ సంబంధము సైత మిండ్లో యూరపియను భాషలలోఁ గలదని చెప్పవలసెనుగదా. ఉన్నది దాచినను దాగదు. లేనిది తెచ్చినను రాదు.

II ధాతు ప్రకరణము ముగిసినది.

సంస్కృత వ్యాకరణ ప్రసిద్ధమగు పారిభాషిక లింగ మప్రాణివాచకముల యెడఁ బుస్త్య స్త్రీత్వ భావనవలనఁ గల్గియుండునని దొరగారు తలంచుట సంప్రదాయ విదూర విషయము. సత్వగుణోపచయ సత్వగుణాపచయ సత్వగుణ సామ్య వివక్షచేఁ బుస్త్య స్త్రీత్వ నపుంసకత్వములు గల్గెననియు నట్టి వివక్ష యప్పటి వ్యవహారల నాశ్రయించి యున్నదనియు సకాకరణముననే “లిజ్జ మశిష్యం లోకాశ్రయత్వా ల్లిజ్జస్య” అను మహాభాష్యోక్తి వెలసెననియు సంస్కృత వైయాకరణ సంప్రదాయము. (చూడు. ‘వ్యా. సం.’ విస్తర II ౧౩౦ I విష).

“స్తనకేశవతి స్త్రీ యనియు, మీసములు గడ్డములు గలవాఁడు పురుషుఁడనియు నీ రెండునులేనిది నపుంసక మనియుఁ బతంజలి యనెను” (ఆం. భా. చ. ౮౫౬ పుట).

ఈ వ్రాత సరికాదు. ఇచటి కేశ లోమ శబ్దములు పెండ్లుకలకు వాచకములు కావు.

“సంస్కృతమందే లింగజ్ఞానము సరిగ లేకపోయెను.....ఇట్టి యవ్యవస్థితలింగ మగుటచేతనే “పతివ్యతి హ్యచార్యో లింగ మశిష్యం లోకాశ్రయత్వా ల్లింగస్యేతి” అని మహాభాష్యకర్త చెప్పి యూరకొన్నాఁడు” (ఆం. భా. చ. ౮౫౭ పుట) ఈ వ్రాతయు సరికాదు. ‘లోకాశ్రయత్వా ల్లిజ్జస్య’ అను దానికి లింగజ్ఞానము సరిగ లేదని యర్థము కాదు. సంస్కృతమున లింగానుశాసనము విపులగఁ జేయఁబడియున్నది. కాన సంస్కృత పారిభాషిక లింగ మవ్యవస్థిత మనుట సాహసము!

‘ఆం. భా. చ.’ కర్తగా రీ సందర్భమునఁ గాల్డువెల్లుగారిని, వారు ప్రశంసించిన యిండ్లోయూరపియనులను నీ క్రిందిరీతిని విమర్శించిరి.

“కాల్డువెల్లు పండితుఁడు.....ఇండ్లోయూరపియను భాషను మాట్లాడు జాతులవారు అధిక భావనా సంపత్సంకలితులు గావున.....తిర్యగ్గడ వాచక శబ్దములు తెలుపు నాయా వస్తువులకును గుణవాచక శబ్దములకును గూడ పుంస్త్రీ భేదమును గల్పించి వానికి ప్రాణ ప్రతిష్ఠచేసి తమ కవితాదృష్టిని వెల్లడించి రనియు సిద్ధియను భాషలను మాట్లాడువారట్లు చేయక తిర్యగ్గడ వాచకములను నపుంసకలింగములుగఁ దలంచిరి సరేకదా బుద్ధియుతులగు మానవ పురుష స్త్రీలను గూడ నప్రాణి వస్తువుల జతఁజేర్చి వానికిని నపుంసకలింగత్వమును నంటఁగట్టి ప్రాణ్యప్రాణి వాచకము లన్నిటి నొక వర్గములోనికి దింపి తమ భావనా బలహీనతను బ్రకటించిరనియు.....వ్రాసియున్నాఁడు.....ఇండ్లోయూరపియను భాషలను మాట్లాడువారు స్త్రీ యైన పెండ్లమును భార్యవలె స్త్రీ

లింగమందుంచక ఒకప్పుడు మగవానినిచేసి 'దార' అనియు ఒకప్పుడొకమెకు నపుంసకత్వము నారోపించి కళత్రమనియుఁ జెప్పుట యేటి భావన? సామాణమును పుంలింగముచేసి శిలను స్త్రీ లింగము చేయనేల?.....సంగ్రామ రణాజలయందుఁ గావలసిన వీర్యబలములు నపుంసకము లనుట యేటి భావన? (ఇంకను గొన్ని యశ్లేలోక్తులు వ్రాసి పఠింపించిరి)" (ఆం. భా. చ. ౮౩౯-౮౪౦ పుటలు). వీరీనందర్శమునఁ బరిహాసావేశముచే మైమఱచి యచటిది లాకిక లింగము కాదనియుఁ బారిభాషిక లింగమనియు సత్యగుణోపచయ్యాదు లెల్లవ్యక్తులందును నుండుట సర్వసమ్మతమనియు వివేకింపరైరి.

20. I విష:—“ద్రావిడభాషలు లింగవిషయమున నిండోయూరపియను భాషలతోనే కాక సిథియను భాషలతో సైతము భేదించుచున్నవి.”

“ద్రావిడ భాషలలో నామవాచకములెల్ల రెండువిధములు. ‘I. ఉన్నత జాతి. II. జాతిహీనము-తెలుఁగున I. మహాత్ము II. అమహాత్ము’ అని వ్యవహరింతురు. ఆంధ్రేతర ద్రావిడభాషలలో దేవమనుష్యాదులగు వివేకముగల వ్యక్తులను దెలుపు శబ్దములెల్ల ‘ఉన్నతజాతి’ అనియు వాని కేకవచనమున పుంలింగ స్త్రీ లింగరూపములు రెండును వేర్వేరుగ నుండుననియు బహువచనమున నట్టి భేదము లేదనియుఁ జెప్పుదురు. తక్కిన శబ్దములెల్ల జాతిహీనములని చెప్పుదురు.

ఈ పద్ధతి మిక్కిలి యుక్తమైయున్నది. న్యూపెరిషియనుభాష యీ విషయమున ద్రావిడభాషలను జాలవఱకుఁ బోలుచున్నది. అందలి బహువచనము ప్రాణ్యప్రాణివాచకముల భేదమునుబట్టి భిన్నముగా నుండును” (కాల్డు. ౨౧౯-౨౨౦ పుటలు).

విమర్శము:—డా. కాల్డువెల్లుగారు వెనుక (చూ. 20 విష.) సిథియను భాషలను లింగవిషయమున ద్రావిడభాషలు పోలుచున్నవని చెప్పినను (కాల్డు. ౨౧౯ పుట) నిచట ‘పోలవు’ అని చెప్పిరి. ఇట్టి పూర్వాపరవిరోధ మున్నను నిచటఁ జెప్పినమాట నిజము.

ద్రావిడ భాషలన్నిటిలోను లింగవిషయమున శబ్దములు రెండే విధము లనుటయు సరికాదు. మరియు నట్టి లింగవిషయకమగు వివరణములోఁ దమిల కర్ణా టాంధ్రములకుఁ బరస్పర భేదములు గలవు.

20. II విష:—తమిల వైయాకరణులు మానవ స్త్రీలను బురుషులను దెల్పు శబ్దములెల్ల “ఉయర్ తిణై చొల్=ఉన్నత జాతివాచకములు” అని చెప్పఁబడుననియు (ఉయర్=ఉన్నత. తిణై=జాతి. చొల్=శబ్దము) దక్కిన

జాతి శబ్దములు 'అంఠిణై' చ్చోల్ = అట్టిది కాని శబ్దమని చెప్పబడుననియు (అల్ + తిణై = అంఠిణై) ('అల్' అనునది నశార్థకము) (దొరగారు చెప్పినట్లు జాతి హీనములని చెప్పబడలేదు) నపుంసక వాచకములును దేవతా వాచకములును నివి యని తెల్పు ప్రత్యయములు లేవని వచించిరి.

“ఉయర్ తిణై.....” (తొల్కా. ౮౮౪ సూ.) = మహాస్థూతీ వాచకములగు వస్తువులు 'ఉయర్ తిణై' అనబడును. తక్కిన వస్తువులు 'అంఠిణై' అని చెప్పబడును.

“ఆడూ ఉఅటి చ్చోల్.....” (తొల్కా. ౮౮౫ సూ.) = మగవానిని దెల్పు శబ్దమును నాఁడు దానిని దెల్పు శబ్దమును నుభయవాచక శబ్దమును 'ఉయర్ తిణై చ్చోల్' అనబడును.

“ఒన్ఱటి చ్చోల్.....” (తొల్కా. ౮౮౬ సూ.) = మానవ స్త్రీ పురుషే తరజాతి వస్తువును దెల్పు శబ్దము 'అంఠిణై చ్చోల్' అనబడును.

“పెణ్ మై.....” (తొల్కా. ౮౮౭ సూ.) = పుంస్త్వముగాని స్త్రీత్వముగాని పూర్ణముగా లేని నపుంసకుని దెల్పు శబ్దమును దైవత వాచకమును నివి యని తెల్పు ప్రత్యయములు లేవు 'ఉయర్ తిణై' అను జాతిలోఁ జేరి యుండును. ఉదా:—పేడివన్దాళ్ = నపుంసక వ్యక్తి వచ్చినది. (ఇట నీ వ్యక్తి స్త్రీగాఁ దలంపఁబడెను. కావుననే 'ళ్' అను స్త్రీలింగవాచక ప్రత్యయము క్రియలో నిల్చినది). వాసుదేవన్ వన్దాన్ = వాసుదేవుఁడు వచ్చెను (ఇచట నీవ్యక్తి పురుషుఁడుగా భావింపఁబడెను. కావుననే 'న్' అను పురుష వాచక ప్రత్యయము క్రియలోఁ జేరినది.

వయి తొల్కాప్పియ సూత్రములనుబట్టి కాల్లువెల్లుగారు 'దైవత' వాచకములను మానవజాతితో జతఁజేసి చెప్పటయుఁ దదనుయాయులు “‘మనుష్యులు దేవతలు సరకవాసులు’ అను వానికి వాచకములయిన శబ్దములే (౧) ఉయర్ తిణై (౨) అఱ్ఱిణై (అల్ + తిణై) = (అది కానిజాతి)...” అని వ్రాయుటయు (ఆం. భా. వి. ౮౨౩ పుట) సరికావని విశదమగుచున్నది. (నన్నూ లిట్లు వచించును) మఱియు వికాసకర్తగారు 'ఆయిద(త)ము' అను తమిళ వర్ణమును 'హ' కారముగ వ్రాయుటయు దొరగారి పద్ధతుల ననుసరించుట మూలముననే సంభవించినది (చూడు. ౧౭ IV విష.).

2౧. III విష:—తెలుఁగున సంస్కృత సమశబ్ద విషయమునఁ దప్ప మఱెచ్చటను భారిభాషికలింగమును (పుం. స్త్రీ. నపుంసకలింగములు) వ్యవ

హరింపరాదు. “మహత స్సోర్ధ జ నితో భవే త్పుంసి” (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౧౨౯-౧౩౦-విష.) (ఇందలి ‘పుంసి’ అనఁగాఁ బారిభాషిక పుంలింగమందని యర్థము), అను రీతిని సంస్కృత సమశబ్ద విషయమునఁ బారిభాషికలింగ ముపయోగింపఁబడును. ఇంకఁ దెల్లున నాచ్చి కానాచ్చిక సాధారణముగ నెల్ల శబ్దముల విషయమునను “మహద్వాచకములు-అమహద్వాచకములు” అని వ్యవహరింపఁబడును. దేవ రాక్షస మనుష్యాది జాతులలోని పురుష చిహ్నముగల వ్యక్తిని దెల్పుశబ్దము మహద్వాచకమనియుఁ దద్భిన్న శబ్దము ‘అమహద్వాచకము’ అనియుఁ (ఇది తమిళ పద్ధతిని స్థిరంపఁజేయుచున్నది). జెప్పఁబడును. “స్త్రీ పశు జడాన్ వినాన్యే మహదాఖ్యాః” (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౧౨౫ విష.). ఇట్లనుటచేత దేవ రాక్షస మనుష్యాది జాతిలోని స్త్రీ వ్యక్తిని దెల్పు శబ్దము సైతము ‘అమహద్వాచకమే’ యగుచున్నది. (ఇది తమిళ పద్ధతికి విలక్షణము). కాని యట్టిశబ్దమును ‘స్త్రీవాచకము-మహతీవాచకము’ అని వ్యవహరించుట గలదు. (చూడు “వికృతౌచ స్త్రీలిజ్ఞాః స్త్రీలిజ్ఞక సర్వనామధేయాః స్యుః”—(ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౧౨౬ విష.) ‘ఉభయవిధ మమహతీనామ్.’ (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౧౨౬ II విష.) (చూడు. ఆం. భా. వి. ౪౨౫ పుట అహోబలపత్యాదులు కల్పించి రసరాదు). కాన ‘తల్లి-నీత’ మున్నగునవియు ‘అమహద్వాచకములె’. (మహతీవాచకములును). “ఆవు-ఎద్దు-ఎనుపోతు-గేదె-హంసి-హంస-సింహము” మున్నగునవెల్ల ‘కొండ-నది-ఊరు’ మున్నగు వానితో పాటుగ ‘అమహద్వాచక మాత్రములె’. ఇట్టివానిలోని స్త్రీ వ్యక్తి వాచకములు సైతము ‘అమహద్వాచకములె’. లతాది పారిభాషిక స్త్రీ లింగ శబ్దము లమహతీవాచకములనియు వాడఁబడును.

తెల్లున నింకొక విశేషము గలదు. దొరగారు వ్రాసిన మహా దమహద్వి భాగమాత్రమేకాక “పుంలింగసమములు - స్త్రీలింగసమములు - నపుంసకలింగ సమములు” (వీనిలోని లింగశబ్దము పారిభాషిక లింగపరమే) అను విభాగము సైతము గలదు. [ఈ విభాగమే లేనిచోఁ బ్రథమైకవచన ‘డు’ ప్రత్యయము (చందురుఁడు-కొమరుఁడు మొ.) ప్రథమైకవచన లోపము (తల్లి-తండ్రి-మొ.) మువర్ణకము (బియ్యము-సున్నము-మొ.) మున్నగునవి యాచ్చికములకు సిద్ధింపనేరవు.] “వికృతౌ సర్వే శబ్దాః క్లిబసమాః స్త్రీసమాశ్చ” (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౧౨౯ విష.) ‘అ-ఇ-ఉ. స్త్రీ విషయాః’ (ఆం. చిం.) (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౨౧౭ I విష. ౨౨౧ విష.) అని యట్టి విభాగము చేయఁబడెను. ఈ తెల్లు పద్ధతిలో ‘అన్న-తండ్రి-కొడుకు’ మున్నగు మహద్వాచకములు సయితము “అమ్మ-చెల్లియ-తల్లి-కూతురు-కోడలు-గోడ-మేడ-ఇల్లు-వాకిలి” మున్నగు

వానితో పాటుగ స్త్రీలింగసమములె. పెండ్లము మున్నగు మహతీవాచకములు సైతము బియ్యము-సున్నము మున్నగు వానితో పాటుగ నపుంసకలింగ సమములె. ఈ విషయములు సంస్కృత ప్రసిద్ధ పారిభాషిక లింగము పోలికగలవి.

20. IV విష:—కర్ణాటమున నాచ్చిక శబ్దముల విషయమునందును లింగ శబ్ద వ్యవహారము గలదు. కాని కర్ణాట వ్యవప్రాయమాణ లింగము సంస్కృత ప్రసిద్ధ పారిభాషికలింగము కాదు. తాకికలింగమును గాదు. తెల్లు నందలి మహా దమహా ద్విభాగమునకును సరిపడదు. మనుష్యాది పుంవ్యక్తిని దెల్పు శబ్దము పుంలింగము. మనుష్యాది స్త్రీవ్యక్తిని దెల్పునది స్త్రీలింగము. తక్కినది నపుంసకలింగము. తాకిక నపుంసకలింగము పేడిజాతి వాచకమందే వర్తించును. అనఁగాఁ గొంత పుంవ్యక్తి సాదృశ్యమును గొంత స్త్రీవ్యక్తి సాదృశ్యమును నుండవలయును. జడవాచకములందట్టి తాకిక నపుంసకత్వ మసంభవము గదా. కన్నడమున జడవాచకములు నపుంసక లింగములు.

ఆంధ్రేతర ద్రావిడభాషలందు దేవమనుష్యాదులగు వివేకముగల వ్యక్తులను దెల్పు శబ్దములెల్ల 'ఉన్నత జాతి' (High Caste) యనియుఁ దక్కిన వెల్ల జాతి హీనములనియు (Caste less) వివరించిన డా. కాల్టువెల్లుగారి వివరణము కర్ణాట విషయమున నెంతమాత్రమును వర్తిల్లదు. పయి పంక్తులు వ్రాయునపుడు దొరగారు కన్నడమును స్మరింపనేలేదని తోచుచున్నది. కర్ణాట లింగ విషయమున నింకను గొన్ని విశేషములు గలవు. అవియు నీ క్రింద దిక్షాత్రముగఁ జూపఁబడును.

“కం.—పురుషరె పుంలింగం స్త్రీ | యరె తాం స్త్రీలింగ ముటిదు వెల్లం నప్పా | గిరెనల్లం కన్నడదోళ్ | పరివర్తినవుటిద లింగ మొళవాగిద్దం |” (శబ్ద మణి దర్పణము. ౯౦ ప).

“ప్రవ్రధః స్త్రీ (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౨ సూ.)=స్త్రీ వాచకాః శబ్దాః స్త్రీ లిక్ష్ణా భవన్తి.”

“పుమాన్ పుమధః. (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౩ సూ.)=పురుష వాచకా శబ్దాః పుంలిక్ష్ణా భవన్తి”

“న బన్యత్. (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౪ సూ.)=స్త్రీ పురుష వాచకా దన్యత్ శబ్దరూపం నపుంసకలిక్ష్ణం భవతి.”

తమిట మలయా శాంధ్రములలో నాచ్చిక శబ్దముల విషయమున నిట్టి లింగవ్యవహారము లేదు. ఇది తాకిక లింగము కాదు. ఆనె (ఏనుఁగు) ఎల్లు-(ఎద్దు) ఆవు (ఆలపశువు) మున్నగునవి సయితము కన్నడమున తాకిక

లింగ విలక్షణముగా నపుంసక లింగములు. దొరగారు వ్రాసిన 'ఉన్నతజాతి' మున్నగు విభాగము కన్నడమున మచ్చునకేని లేదు. కన్నడమున లింగ విషయక విశేష విధు లింకను గలవు.

“కళత్రాదయః. (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౨ సూ.)=కళత్రాదయ శ్శబ్దా నపుంసక లిక్ష్ణా భవన్తి” “బహువచనా దాకృతిగణోయమ్.....తేన భూత ప్రేత పిశాచ శాకినీ ధాకినీ త్యాదయః మారి-మసణి-బళహరి-చాడి-చెళె, ఇత్యా దయోపి శబ్దా ఉపసంగ్రహః.” (మంజరీ మకరందవా్యాఖ్య).

పయిరీతినె ‘న బన్యత్’ (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౪ సూ.) అను సూత్రపు భాషామంజరీ వృత్తిలో “పిశాచం పీడిసిత్తు=(పిశాచము పీడించును) భూతం పీడిదుదు=(భూతము పట్టినది)” అని యిట్లు పిశాచాది శబ్దములు నపుంసకలింగ ముల యుదాహృతులలోఁ జూపఁబడెను. ఇట్టి విషయములనుబట్టియు వెనుక నుదాహరించిన ‘పెణ్ మై.....’ (తొల్కా. ౪౦౭ సూ.) అను తొల్కాప్పియ సూత్రమునుబట్టియు నీక్రింద నుదాహరింపఁబడు కర్ణాట శబ్దానుశాసన సూత్రమునుబట్టియు భూత ప్రేత పిశాచాదులు మున్నగు వివేకముగల వ్యక్తులు సైతము మానవజాతి స్త్రీ పురుషులతోపాటుగ ‘ఉన్నతజాతి’లోఁ జేర్చుట తమిట కర్ణాట పండితుల హృదయము కాదని విశదమగుచున్నది.

“దేవతాదయో నప్ స్త్రీ. (కర్ణాట శబ్దా. ౧౧౦ సూ.)=దేవతాది గణపతితా శ్శబ్దాః నపుంసకలిక్ష్ణాః స్త్రీ లిక్ష్ణాశ్చ భవన్తి. దేవతే-శ్రీ-సిరి-సరస్వతి-వాణి-పెణ్-(ఆడుది) పెణ్ణతి (భార్య) తొల్తు (తొత్తు=దాసి) ఇత్యాది-దేవతాది రాకృతిగణాః.”

“గ్రహార్థః పుమాం శ్చ (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౮ సూ.)=గ్రహ స్సూర్యా దయః-తద్వాచకా శ్శబ్దాః పుంలిక్ష్ణా నపుంసక లిక్ష్ణాశ్చ భవన్తి.”

“వసంతాదయః. (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౯ సూ.)=వసంతాదయ శ్శబ్దాః పుంలిక్ష్ణా నపుంసక లిక్ష్ణాశ్చ భవన్తి.”

పయిరీతిని విశేష విధు లీ సందర్భమున నింకను గలవు. విస్తరభీతి నుదాహరింపలేదు.

2౧. V విష:—“ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలోని పదములు లింగభేదమును దెలుపునవి కావనియు నిటీవల నట్టి లింగభేదమును దెలుపుటకయి వానికిఁ బ్రథమ పురుష సర్వనామ శబ్దభాగములు చేర్పఁబడుచు వచ్చెడివనియు నూహింపవచ్చును. కావుననే యట్టి సర్వనామ శబ్దభాగయుక్త పదములకు

‘పగుపదమ్’ అను వాడుక గల్గెను. మతియు దేవన్-ఇరవన్-మున్నగు పగు పదములు (పగు=బ్రద్దలగు-పగులు) ‘దేవు-ఇరై’ (తై?) అను రూపములతోఁ బద్య కావ్యములందు వాడఁబడి యున్నవి.” (కాట్టు. ౨౨౦ పుట).

“నవీనాటవమున సూర్య చంద్ర శబ్దములు పుంలింగ బోధక ప్రత్యయముతో ‘సూర్యన్-చంద్రన్’ అని వాడఁబడుచున్నవి. కాని ప్రాచీనాటవము నందును గ్రామ్యాటవమునందును వానికి బదులుగ “ఞాయ్=పాయ్= (సూర్య). తిళ్ళళ్=నిల” (చంద్ర) అనులింగ బోధక ప్రత్యయరహిత రూపములె గలవు. ఒక కొన్నిచోట్లఁ బ్రాచీనాటవములో సయితము లింగబోధకమగు ‘అన్’ ప్రత్యయముతోఁ గొన్ని పదములున్నను దత్ప్రత్యయ విరహిత రూపములు మలయాళ కన్నడములలో నగవడుచున్నవి. ఉదా:—అట—పెయన్= (కుట్టవాడు)=మల-పెయ్దల్. ఆన్ పెయ్దల్=(మగకుట్టవాడు). పెన్ పెయ్దల్=(ఆడు కుట్టది).” (కాట్టు. ౨౨౧ విష.) (ఐకారమును ‘ఎయ్’ అని పల్కవలెననెడి దొరగారి సిద్ధాంతము చొప్పున వ్రాయఁబడెనె కాని ‘పెయన్-పెయ్దల్’ అనియె పై శబ్దముల నిజరూపము నెన్ననగును. చూడు. ౧౮ II విష.).

విమర్శము:—నేటి కుపలభ్యములగుచున్న ప్రాచీన తమిళ గ్రంథము లన్నిటికంటెను ప్రాచీనతమ మగు తొల్కాప్పియమున లింగబోధక ప్రత్యయము లీ క్రింది రీతిని సూత్రింపఁబడి యున్నవి. అంతకన్నఁ ప్రాచీన ప్రయోగములు దొరగారికి దొరకుట కల్గ. తెలుఁగు నందలి స్త్రీ సమములవలెనె తమిళ మందును గొన్ని లింగబోధక ప్రత్యయ రహిత పదము లుండిన నుండుఁగాక. అంతమాత్రమున నట్టి ప్రత్యయములు ప్రాచీన వాఙ్మయమున లేవనుట గాని యవి ప్రాచీనములు కావనుటగాని సరికాదు. వాఙ్మయము విస్తరింపని కాల మందలి ప్రాచీనతమ భాషలో లింగబోధక ప్రత్యయములు లేవని యూహించిన నూహింపవచ్చును. అపుడు సర్వనామములందు మాత్ర మట్టి ప్రత్యయము లెట్లువచ్చును? ఏ భాషయందును మొదటి యవస్థలో ధాతు మాత్రము లుండుననుటలో విప్రతిపత్తి యేముండును? (చూడు ౫౫ III విష.).

“నఱికాన్.....” (తొల్కా. ౪౮౮ నూ.)=పురుషులను దెల్పు శబ్దములు నకారాంతములై యుండును.

“శఱికాన్.....” (తొల్కా. ౪౮౯ నూ.)=స్త్రీలను జెప్పు శబ్దములు శకారాంతములై యుండును.

“రసికాన్.....” (తొల్కా. ౪౯౦ సూ.)=పై రెండిటి బహుత్వమును దెలిపెడి శబ్దములు రేఫాంతములుగను, ‘ప’ వర్ణాంతములుగను, ‘మార్’ శబ్దాంతములుగను నుండును.

“ఓష్టఱికిశవి.....” (తొల్కా. ౪౯౧ సూ.)=“అపిఱిణై శబ్దముల (ఉయర్ తిణై భిన్న=ఉన్నత జాతిభిన్న) యేకత్వమును ‘తు-టు-ఱు’ అనునవి దెల్పును.” ఉదా-అతు (దు)=(అది) మొ.

“అ-ఆ-వ.....” (తొల్కా. ౪౯౨ సూ.)=అపిఱిణై శబ్దముల బహుత్వమును ‘అ-ఆ-వ’ అను ప్రత్యయములు దెల్పును.

నవీనాఱవమున ‘సూర్యన్-చంద్రన్’ అని ప్రయోగింపబడుట కర్ణాట భాషాసంపర్క మూలకము కానోపును. “గ్రహార్థః పుమాం శ్చ” (కర్ణాట శబ్దా-౧౦౮ సూ.) అనెడి పయినుదాహరించిన కర్ణాట శబ్దానుశాసన సూత్రము చొప్పునఁ బటగన్నడమండట్టి రూపములు (సూర్యన్-చంద్రన్) ప్రసిద్ధములై యున్నవి.

20. VI విష:-“తెలుగు-గోందు-భాషలలోఁ దమితాదులందువలెనే పుం స్త్రీలింగముల బహుత్వమున నైకరూప్యమున్నను స్త్రీలింగైకవచన ప్రత్యేకరూపము లేదు. ఇంక నపుంసకముల యేకవచనరూపమే స్త్రీలింగములకును వాడఁబడును. ఈ వద్ధితి సర్వనామములందును గ్రియలయందును నామములందును గలదు. దేవతాస్త్రీలు రాజస్త్రీలు మున్నగువారి విషయమునందును నిట్టి రీతినే వాడఁ బడును. నపుంసక లింగములకుఁ జెల్లని స్త్రీలింగములకు బోధకములగు ప్రథమ పురుష సర్వనామపదములు కొన్ని గలవు గాని వాని వాడుక యరుదు. తెల్లనఁ బ్రథమ పురుష సర్వనామైకవచనమునఁ బున్నపుంసకరూపములై ‘వాడు-అది’ అనునవి కలవు. స్త్రీలింగరూపము లేదు. స్త్రీలింగ నపుంసక లింగములు రెంటును ‘అది’ శబ్దమే వాడఁబడును. స్త్రీలింగ బహువచనమునఁ బుంలింగ బహువచన రూపము గౌరవముగఁ వాడఁబడుచున్నది.

కన్నడ మలయాళము లీ విషయమున నేకత్వబహుత్వములు రెంటును నఱవమును బోలియున్నవి. కన్నడ మలయాళములందు సర్వనామ ప్రథమ పురుషైకవచనమున మూడు లింగములకును బ్రత్యేకరూపములు గలవు. తెల్లు నకు సన్నిహితమగు ‘కు’ భాషయు నీ విషయమునఁ దమితాదులనే పోలి యున్నది. నీలగిరి కొండలలోని ‘తుడ-కోట’ భాషలలో ‘అథమ్-ఇథమ్’ అను రెండే ప్రథమపురుష సర్వనామములు గలవు” (కాట్టు. ౨౨౧-౨౨౨ పుటలు).

విమర్శము:—డా. కాల్డువెల్లుగా రీ విషయమున మిక్కిలి తడబాటుతోఁ గేవలము ప్రామాదికముగా వ్రాసిరి. తెలుఁగున సచ్చాంధ్రశబ్దముల విషయమున “పుంలింగము - స్త్రీలింగము-సపుంసకలింగము” అని యిట్లు లింగవ్యవహారము చేయుట సంప్రదాయవిరుద్ధ (చూడు 20 III విష) మని తలంపక యీ సందర్భమున మహా స్తహ త్యమహా ద్వాచకము లనవలసిన చోటులందెల్లఁబుం స్త్రీ సపుంసక లింగము లనియె వ్యవహరించిరి.

మఱియు సర్వనామ ప్రథమపురుషైకవచనమున స్త్రీ వాచకమగు ప్రత్యేక శబ్దము తెల్లన లేదనియు ‘ఆమె-ఆపె’ మున్నగువాని వాడుక యరుదనియు నింక నమహత్ప్రథమ పురుషైకవచన సర్వనామమునె-‘అది’-అనుదానినె స్త్రీ వాచకముల విషయమునను వాడుకొనవలయుననియు విని తడఁబడి నామవాచకము లందును సర్వనామములందువలెనె మహాతీవాచకములకు (స్త్రీలింగములకని దొరగారి వ్రాత) బ్రథమైకవచనమున నమహాద్వాచకములకు వచ్చు ‘ము’ ప్రత్యయమె నిల్పునని భ్రమించి వ్రాసిరి:—

“They (తెలుఁగు గోందుభాషలు) are wholly or virtually destitute of a Feminine Singular, and instead of the Feminine Singular use the Singular, of the Neuter. This rule includes in its operation Pronouns and Verbs as well as *substantives*; and applies to goddesses and queens, as well as to ordinary women.” (కాల్డు. 200 పుట).

తెల్లన నిట్లు సర్వనామములందువలె నామవాచక ప్రాతిపదికములందు స్త్రీలింగములకుఁగాని (కంధరాదీతర) స్త్రీ సమములకుఁగాని సపుంసకలింగరూపముండు ననుట-ము-ప్రత్యయరూపముండుననుట-కేవలము పొరపాటు. తెల్లన సంస్కృత సమములగు స్త్రీలింగములయు నాచ్ఛికములగు స్త్రీ సమములయుఁ బ్రథమైకవచనము లోపించును. ఉదా:—సీత - గౌరి-అన్న-తండ్రి-తల్లి-మొ.

(ప్రధాన) ద్రావిడభాష లన్నిటియందును మహాస్తహాతీవాచకముల బహువచనరూపమునఁ బ్రథమపురుష సర్వనామములందు మహాద్భహువచన రూపము నిల్చునట్లే తెల్లన సర్వనామ ప్రథమపురుష మహాతీవాచకముల యేక వచనమునఁ దదీయామహాద్వాచకైక వచనము-అది శబ్దము-నిల్చును. దీనిని దొరగారంత విచిత్రముగా భావింపనేల? తెల్లన మహాతీవాచకములు సైత మమహా ద్వాచకములె కదా. ఇట్లుగుటచేతఁ బ్రథమపురుష సర్వనామబహువచనమున మహాస్తహాతీవాచకముల కైకరూప్యముండుట విచిత్రమనిన సఁదగును.

తెల్లన మహాతీవాచకేత రామహాద్వాచకములకుఁ జెల్లనట్టియు మహాతీ వాచకములకుమాత్రమె చెల్లనట్టియు సర్వనామ ప్రథమపురుషైక వచనరూప

ములు 'ఆమె-ఆపె' మున్నగు పూర్వాభ్యర్థకములె కాక 'ఎవ్వతె-ఒకతె' మున్నగు ననేకశబ్దములు ప్రచురవ్యవహార ప్రసిద్ధములు గలవు. కాన నట్టివి యరుదని దొరగారు వచింపరాదు.

దొరగారు 'గోందు-కు' భాషల విషయము నీ సందర్భమున విశదపడు నట్లుగ నుదాహరింపరైరి.

2౨. విష:—“ద్రావిడభాషలలో నెన్నఁడును ద్వివచనమున్నట్లు కనఁబడదు. 'మనము' అను శబ్ద మొకజాతి ద్వివచన మనుకొనవచ్చును. ఇట్టిది కొన్ని ద్రావిడభాషలలోఁ గలదు” (కాల్డు. ౨౨౨ పుట).

విమర్శము:—ప్రాకృత భాషలందే ద్వివచనము లేదు. “ప్రాకృతే న ద్వివచనం । సుప్తిజాం చోపపద్యతే । యస్మా ద్ద్వివచనస్థానే । బహుత్వం సూత్ర చోదితమ్” (షడ్భా. ౮ పుట) “ద్వివచనస్య బహువచనమ్. (౨-3-3౪)=అస్మిన్ శాస్త్రే సుబస్తే తిజస్తేచ ద్వివచనం బహువచనం భవతి.” (షడ్భా. ౧౬ పుట).

'మనము' అనఁగా 'నీవును నేనును' అని యర్థమనెడి తలంపున డా. కాల్డువెల్లుగా రది యొక విధమగు ద్వివచన మనుకొనవచ్చునని వ్రాసిరి. కాని 'మనము' అనుదానికి 'మీరును మేమును' అనియు సర్థము కావచ్చును. అట్టి యెడల నది ద్వివచనము కానేరదు. ఇట్లు 'రాములు' అనుదానికిని 'ఇద్దఱు రాములు' అని యర్థము చేయునప్పు డది మాత్ర మేల ద్వివచనము కారాదు. ద్రావిడభాషలలోఁగాని ప్రాకృత భాషలలోఁగాని ద్వివచనము లేదనఁగా సంస్కృతమందువలె ద్వివచనమునకుఁ బ్రత్యేకరూపము లేదని మాత్రమే యర్థము. ద్విత్వమును బోధించు శబ్దములు లేవని యర్థముకాదు. బహువచన రూపము ద్విత్వమును బోధింపదనియు సర్థముకాదు. ద్విత్వ మనేకత్వ వాచకము కాకపోవునా?

23. I విష:—“పుం వాచకైకవచన ప్రత్యయములు:—నామముల తుది నుండు లింగబోధక ప్రత్యయములు సర్వనామశబ్దభాగములయి యున్నవి. చిరకాలమునుండి సర్వనామములకు లింగబోధక ప్రత్యయములు చేర్పఁబడు చున్నవి. పూర్వకాలమందు నామవాచకములకు లింగబోధక ప్రత్యయము లను జేర్చెడి యలవాటు లేదు. సర్వనామములకుఁ జేర్చు లింగబోధక ప్రత్యయములు నామవాచకములకు సయితము చేర్చుచు వచ్చిరి.” (కాల్డు. ౨౨3 పుట).

విమర్శము:—పయిరీతి వ్రాతలు నిరాధారములు. అనెల్ల నూహలు మాత్రమే. సర్వనామములకు లింగబోధక ప్రత్యయములను జేర్చుచు నామ

వాచకముల కట్లు చేర్చనిస్థితికి నిదర్శన మించుకేని గలదా? “అట్టి ప్రత్యయములు సర్వనామముల కెట్లు వచ్చినవి. నామవాచకముల కట్టెల రాలేదు” అనుటకు సమాధాన మేమి గలదు? మొట్టమొదట నెల్ల భాషలును ధాతు మాత్ర రూపములై యై యుండనగు ననెడి యూహకు విప్రతిపన్నులు లేరు.

23. II విష:—లింగవచన బోధకములగు ‘న్ ళ్’ అను వాని చరిత్ర నూహించుట దుశ్శక్యముగా నున్నది. డా. కాల్డు వెల్లుగారు ‘అన్’ అనునది పుంవాచక ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమనియు ‘అళ్-తి’ అనునది స్త్రీవాచకప్రత్యయములనియు నందలి ‘అళ్’ అనునది తెల్లులోని ‘ఆలు=స్త్రీ-భార్య’ అను శబ్దమును సంబంధించినది కానోపుననియు వ్రాసిరి. వీరు వ్రాయలేదుగాని యిట్లే ‘అన్’ అనునది సైతము తెల్లులోని ‘అన్న=అన=భ్రాత (పూజ్యుడు)’ అను దానిని సంబంధించి యుండనోపుననియు స్థూలదృష్టికిఁ దోచును. తమిళమందలి ‘అ+అన్ = అవన్’=(వాడు) ‘ఇ+అన్ = ఇవన్’=(వీడు) అను శబ్దములం దిట్టి ‘అన్’ ప్రత్యయమును ‘అ+అళ్ = అవళ్’=(ఆ స్త్రీ) ‘ఇ+అళ్ = ఇవళ్’=(ఈ స్త్రీ) అను శబ్దములందు ‘అళ్’ ప్రత్యయమును గన్పట్టుచున్నవి. తెల్లులోని ‘అన్న=అన’ శబ్దమునకుఁ దమిళమందలి ‘అణ్ణ’ శబ్దము మూలమని చరిత్రాభిజ్ఞుల యాశయము. అట్టి శబ్దముమీఁద సయిత మీ పుంవాచక ప్రత్యయభాగము ‘అణ్ణన్’ అను రీతిని నిల్పుచున్నది. తమిళమందలి ‘సీన్-యాన్-తాన్’ మున్నగు ప్రాచీన శబ్దములమీఁది యీ ప్రత్యయములో ‘అ’ కార పూర్వకత్వములేదు. తుదికి తెలుగులో సైతము “వాడు-వీడు-జేడు-పరికాడు-విలుకాడు-మొక్క-లీడు-బాసనీడు” మున్నగువానిలో ‘అ’ కార పూర్వకత్వము లేదు. స్త్రీవాచకముల తుదిని దెల్లిన ‘అళ్’ ప్రత్యయగంధమే లేదు. ఇంతియకాక ద్రావిడవ్యాకరణములకెల్లఁ బ్రాచీనముగు తొల్కాప్పియమున నకారమాత్రము పుంవాచక ప్రత్యయమనియు శకారమాత్రము స్త్రీవాచక ప్రత్యయమనియుఁ జెప్పఁబడెను. ‘శంకాన్.....’ (తొల్కా. ౪౮౮) ఏకత్వమునఁ బురుషులను, దెల్పు శబ్దములు నకారాంతములై యుండును. ‘శంకాన్.....’ (తొల్కా. ౪౮౯ నూ.) స్త్రీలను దెల్పు శబ్దములు శకారాంతములై యుండును.

పయికారణములచేత ద్రావిడ భాషలలోని నకార శకార ప్రత్యయము (పుం స్త్రీవాచకములు) లక్ష్యేయ చరిత్రకములనియు నవి యేవేని ద్రావిడశబ్దముల భాగములు కానోపుననియుఁ దలంపనగును.

కన్నడమునఁ బుంలింగవాచకములకే యను నియమములేదు. మకారము ప్రథమైకవచన ప్రత్యయము. అకారాంతేతర శబ్దములపై నున్న యట్టి మకార

ప్రత్యయము లోపించును. పదాంతగత మకారము సున్నయగును. తెలుఁగున బిందుపూర్వక 'డు' ప్రత్యయము పులింగ మహద్వాచకైకవచన ప్రత్యయము. ఇకారాంతాదుల కట్టి 'డు' ప్రత్యయము లోపించును. పులింగ మహద్వాచకములగు 'ఉ' కారాంతములకు 'వు' వర్ణకము సయితము నిల్చును. ఉదా:—కన్న-అవం-రామం-హరి-గురు-మొ. తెల్లు-రాముఁడు-కొమరుఁడు. మగఁడు-హరి-గురువు-గురుఁడు. మొ. నీవు-నేను-తాను మున్నగునవి విశేష రూపములు.

“తమిళ పుంజాచక ప్రథమైకవచన ప్రత్యయములు:—అన్-ఆన్-ఓన్’ అనునవి. ‘అన్’ ప్రత్యయము ‘అవన్’=(వాఁడు) అను సర్వనామమునఁ జూపట్టును. (అ+అన్=అవన్). ఇందలి ‘అ’ శబ్దము నిర్దేశసర్వనామము. ఈ ప్రత్యయమును జేర్చుటచేత గుణనామవాచకములు గుణవన్నామవాచకము లగుచున్నవి. ఉదా:—తమి - మూప్పు = (ముదుసలితనము) - మూప్పున్ = (ముదుసలివాఁడు) తమిల్ + అన్ = తమిటన్ = (అటవవాఁడు). ఇట్టి శబ్దములను ‘పగు’ పదము లని వైయాకరణులు వ్యవహరింతురు. విభాగయోగ్యపదములని యర్థము. (పగు=పగులు=బ్రద్దలగు). ఈ ప్రత్యయము లొకప్పుడు ప్రత్యేక శబ్దములై యుండిన నుండవచ్చును. పయి యదాహృతులం దిట్లు ప్రథమా విభక్తి (ప్రాతి పదికము) పైని ‘అన్’ ప్రత్యయము నిల్చినను దఱుచుగా విభక్తియోగ యోగ్య మగు నంగముపై నిల్చుచుండును. అట్టి యంగము షష్ఠీసప్తమ్యంతములచోట సరిపడును. అట్టి యంగముపై నీ లింగబోధక ప్రత్యయములు నిల్చినపుడు “అది దీనికిఁగల-దీనియందుండు” అను సర్థములు బోధ్యములగును. ఉదా:—మలైయి నన్=(మలై + ఇన్ + అన్)=(పర్వతవాసి). పట్టనత్తన్=(పట్టన + అల్ + అన్)=(పట్టనవాసి). కొన్నియెడల ‘ఇన్’ అనునది నిరర్థకముగ నాగమమగును. ఉదా:—విల్లినన్=(విల్ + ఇన్ + అన్)=(విల్లుగలవాఁడు). విల్లన్=(విల్ + అన్)=(విల్లు గలవాఁడు). కొందఱు వానిని విశేషణము లందురు. అట్టి వాడుకలులేవు.” (కాల్లు. ౨౨౩ పుట).

విమర్శము:—తమిళమందు ‘అన్ - ఆన్ - ఓన్’ అనునవి పులింగబోధక ప్రత్యయములనెడి దొరగారి వ్రాత సరికాదు. తొల్కాప్పియమున నాంత ములు పురుషవాచకైకవచనములనియు శాంతములు స్త్రీవాచకైకవచనములనియు రేఫాంతములు బహుత్వ స్త్రీ పుంజాచకములనియుఁ జెప్పఁబడెను. నాన్-యాన్-సీన్-తాన్ మున్నగువానియందు ‘అన్’ ప్రత్యయము నిల్చె ననరాదుగదా.

“నఱికాన్” (తొల్కా. ౪౫౫ సూ.)=ఏకత్వమునఁ బురుషులను దెల్పు శబ్దములు సకారాంతములై యుండును, ఇట్టి తొల్కాప్పియ సూత్రములను

బట్టి “అ+అ+న్=అవన్=(వాడు)” అ+అ+ళ్=అవళ్=(ఆమె) అని ఛేదము చేయవలయునని తోచుచున్నది. అందలి మొదటి ‘అ’ శబ్దము నిర్దేశ సర్వ నామ ప్రాతిపదికము. రెండవ ‘అ’ శబ్దము తద్వత్కారకము. విభక్తిప్రత్యయము ప్రాతిపదికముపైని నిల్చుట సంప్రదాయము. తమిళమునఁ బ్రాతిపదికమే సాధారణముగాఁ బ్రథమా విభక్తియని సంప్రదాయము. కాన నీ నకారాదులతోఁ గూడినవే నామములనఁగాఁ బ్రాతిపదికములనియు నవే ప్రథమా విభక్తి రూపము లనియు గ్రహింపవలయును. వానిపైనే యితర విభక్తులు నిల్చుట సంప్రదాయము.

“అవైతామ్ పెయర్.....” (తొల్కా. ౫౮౮ సూ.)=ఆ యేడు విభక్తులును:—“౧. నామము. ౨. ఐ. ౩. బడు. ౪. కు. ౫. ఇన్. ౬. అదు. ౭. కణ్” అనునవి.

“కూటియ ముత్తైయిన్.....” (తొల్కా. ౫౫౩ సూ.)=ప్రథమా రూపమున కేమార్పును గలుగకుండనే దాని తుది నితరవిభక్తులు నిల్చును.

‘అ-ఇ-ఉ’ అను శబ్దములు తమిళమున నిర్దేశవాచక సర్వనామములు. ఇవి కావ్యములందు దీర్ఘరూపములును నై యుండును.

“నీడవరుదల్.....” (తొల్కా. ౨౦౯ సూ.)=‘అ’ శబ్దము పద్య కావ్యములందు ‘ఆ’ శబ్దమగును. ఉదా:—అ+ఇడై=ఆయిడై=(ఆ చోటను).

“చుట్టిన్ ఇయత్తై.....” (తొల్కా. ౨౩౯ సూ.)=నిర్దేశవాచక మగు ‘ఇ’ అను సర్వనామశబ్దమునకు ‘అ’ శబ్దమునఁ జెప్పిన విధులెల్ల నర్తిల్లును.... పద్య కావ్యములలో ‘ఇ’ శబ్దము దీర్ఘమునందును—ఉదా:—ఇ+ఇడై=ఈయిడై=(ఈ చోటను). మొ.

ఇట్టి ద్రావిడ సర్వనామ శబ్దములలో ‘అ’ శబ్దము దూరస్థ విషయము నను ‘ఇ’ శబ్దము సమీపస్థ విషయమునను వాడఁబడును. కావున “అ+అ+న్=అ+వ్+అ+న్=అవన్=(వాడు)” అనుచో మొదటి ‘అ’ శబ్దము నిర్దేశవాచక సర్వనామము. రెండవ ‘అ’ శబ్ద మట్టి ‘దూరస్థిత్యాదికముగల’ అను సర్థము నిచ్చును (చూ. 22 I విష.). నకారము పుంలింగ వాచకైక వచనద్యోతకము. ఇట్లే ‘మూప్ప+అ+న్’ మున్నగు చోటులందు ‘అ’ అనునది తద్వత్కారకము నిచ్చును. (తెల్లునందును చెడుగఁడు. ముదుకఁడు మున్నగు మతుబర్థక ‘అ’ ప్రత్యయము గలదు) మూప్పన్=వృద్ధత్యముగల వాడు. నకారము పుంలింగైకవచన ద్యోతకము. ఇట్లగుటంజేసి ‘అన్’ అనునది యఖండ ప్రత్యయమనియు నది పుంలింగైకవచనార్థకమనియు దొరగారు

వ్రాయుట సరికాదు. అందలి 'న' కారము మాత్రమే తొలగి-ప్పియ సూత్రము చొప్పునఁ బుంలింగైకవచనార్థక మనఁదగును.

'అవన్' అనుదాని సంక్షేప (వకారలోపమునఁ గల్గినది) రూపము 'ఆన్' అనునదియు దాని రూపాంతరము 'ఓన్' అనునదియు సని యెఱుంగ నగును. ఉదా:—విల్లవన్=విల్లాన్=విల్లోన్=(విల్లుగల వాడు). ('విల్లవన్' అనునది తెల్లునందలి 'వీతాంబరము వాడు=వీతాంబరము గలవాడు' అను దానివంటిది). (చూడు. కాల్లు-౨౨౫ పుట).

"ఆ ఓ....." (తొలగి- ౨౭౯ సూ.)=నామములలోని 'ఆ' కారము కావ్యములయందు 'ఓ' కార మగును. ఉదా:—విల్లాన్=విల్లోన్=(విల్లుగల వాడు).

23. III విష:—“విశేషణములకు లింగబోధక ప్రత్యయములను జేర్చుట వలన వేఱొకజాతిదగు తద్ధితాంత విధేయ విశేషణ (Appellative) మేర్పడును. 'కొడియన్=(క్రూరుడు)' మున్నగువాని నిట్టి గుణవాచక విధేయ విశేషణము లనరాదు. అట్టివి క్రియాజన్య విశేషణజన్య నామవాచకము లనఁదగు సని నా యభిప్రాయము. 'కొడియ' అను దానిలోని తుది 'అ' శబ్దము నపుంసకలింగ బహువచన ప్రత్యయము కావచ్చును. షష్ఠీ విభక్తియుఁ గ్రియాజన్య విశేషణమును గావచ్చును. “ఓదు+(చదువు. ధా) ఆన్=ఓదు వాన్=(చదువువాడు) (ఇట్టివి కొడియన్ శబ్దము వంటివె)” అనునది క్రియా జన్య విశేషణజన్య నామవాచకము. 'ఓదినన్-ఓదిగి న్ద్రవన్' అనునవియు నిట్టివె. నిజమైన విశేష్యనిఘ్న విధేయ విశేషణము లేదా తద్ధితాంత విధేయ విశేషణము (Appellative) “కాప్పన్” (సంరక్షకుడు) అనునది. 'కాప్ప= (సంరక్షణము)' అను నామవాచకమునుండి యేర్పడినది. 'కాప్పాన్' అను భవిష్యత్కాలిక క్రియనుండి యేర్పడినది కాదు. ఇది మూప్పు=(వృద్ధ త్వము)” (చూడు. 23 II విషయము) అనుదానివంటిది.

“అన్' అనుదానిచోట 'అవన్' అనునది నిల్చినను సర్థభేదములేదు. ఉదా:—విల్లు + అన్ + విల్లాన్ = (విల్లుగలవాడు). విల్లు + అవన్ = విల్లవన్ = విల్లాన్ = విల్లోన్ = (విల్లుగలవాడు.) 'ఆన్-ఓన్' అనునవి 'అవన్' శబ్దములోని 'న' కారలోపమువల్ల నేర్పడినవి. 'ఆన్' అనునది యటవ గ్రామ్యములోఁ గ్రియల ప్రథమ పురుషైక వచనములోఁ దప్పక వచ్చును. ఉదా:—పోనాన్ = (వెళ్ళెను).” (కాల్లు. ౨౨౪, ౨౨౫ పుటలు).

విమర్శము:—విశేషణములకు లింగ బోధక ప్రత్యయములను జేర్చుట వల్ల గుణనామవాచక మేర్పడునని చెప్పి “కాప్ప=(సంరక్షణము)+అన్=

కాప్పన్ = 'సంరక్షించువాడు' అని యుదాహరించుట సరికాదు. 'కాప్ప' = (సంరక్షణము) అనునదియు దీనివంటిదే యగు 'మూప్ప' = (వృద్ధత్వము) అనునదియు విశేషణములుగావు. విశేష్యములు. కానఁ బ్రాతిపదికముపైని 'అ' ప్రత్యయము నిల్చుటవల్ల మఱొక ప్రాతిపదికము తద్వత్తార్థక మేర్పడుననియు దానిపైని లింగబోధక ప్రత్యయము (న్) నిల్చుననియుఁ జెప్పట యుక్తము. 'ఓదువాన్' మున్నగు క్రియాజన్య విశేషణములు కృదంతములు, ఇవి తద్ధితాంతములు.

'అ' ప్రత్యయము నపుంసకలింగ బహువచన ప్రత్యయము కావచ్చును. తద్వత్తార్థకమగు తద్ధిత ప్రత్యయమును గావచ్చును. క్రియలనుండి విశేషణముల నేర్పరించు (తమి-కాట్టిన = చూపిన) కృత్ప్రత్యయమును గావచ్చును. ఆకార సామ్యమున కింత తడఁబడనేల? 'అ' అనునది తమిళమున షష్ఠీ ప్రత్యయము కాదు. 'అదు' అనునది తమిళ షష్ఠీ ప్రత్యయము. (చూడు తొలూ- ౧౧౪ నూ). "తనకైగళ్ = తనవిచేతు" అనుచో మాత్రము 'అ' అనునది సంబంధార్థకము.

"వీతాంబరము వాడు = వీతాంబరము గలవాడు" అను తెల్లు వాడుక వలెనే "విల్లు + అవన్ = విల్లవన్ = (విల్లుగలవాడు)" అను తమిళ వ్యవహారమును సహజముగనే యున్నది. దాని రూపాంతరములె 'విల్లాన్ = విల్లోన్' అనునవి యనుటయు సరియె. మఱియుఁ బ్రథమ పురుషైక వచన ప్రత్యయము 'అవన్ = వాడు' అను దానినుండి యేర్పడెననుటలో విప్రతిపత్తి యేమున్నది?

23. IV విష:— "కన్నడమందలి 'అను' అనేడి ప్రథమైక వచనరూపమునకును నఱవములోని 'అన్' ప్రత్యయమునకును భేదములేదు. ప్రాచీన కన్నడమున 'అమ్' అని యుండెడిది. 'మ-న' ల వ్యత్యాసము వింతకాదు. వీనికి సరియగు తెల్లు పుంలింగ ప్రథమైకవచన ప్రత్యయములు 'డు-ఉడు-అడు' అనునవి. "(తెల్లు) మగండు = (భర్త) = (తమి) - మగన్ = (కొడుకు)" అను వానికిఁ ప్రాచీన కాలమునఁ బురుషుఁడని యర్థమై యుండవచ్చును. "(అఱ) అరు = (తెల్లు) ఉరు" అనునవి యభిన్నములు. వీనిలోని చివరనున్న 'ఉ' కారము, ముందటి 'అ' కారమును దెల్లున 'ఉ' కారముగా మార్చినది. (స్వరశక్తి). "(అఱ) శి (చి)న్న వన్ = (తెల్లు) చిన్న వాడు" అనునవి యభిన్నములు. అఱవ కన్నడములలో నున్నట్లే తెల్లునను 'అన్' ప్రత్యయమే పుంలింగైకవచన ప్రత్యయమైయుండు ననవచ్చును. దీనికి నిదర్శనములు:— గ్రాంథికపుఁ దెనుఁగులోనె 'అండు-ఉండు-ండు' అను ననునాసిక ఘటితరూపములున్నవి. ద్వితీయాది విభక్తులలో 'అని' కాని 'ని' కాని నిల్చుచున్నది. బహువచనమున 'అరు' ప్రత్యయము యొక్క భాగము ద్వితీయాదులలో 'రి' అని నిల్చినట్లే యీ పుంలింగ ప్రథమైకవచన

నకారము ద్వితీయాదులందు నిల్చుచున్నది. అఱవమునందును నిల్లే నిల్చును. (తెల్లు) - వానికి = (అఱ) - అవనుక్కు. (తెల్లు) - వారికి = (అఱ) అవరుక్కు. 'అయన' శబ్దములో నయిత మీ 'న' కార ప్రత్యయమే యున్నట్లు కనబడుచున్నది.

తమిళాంధ్రములలోని 'అన్' ప్రత్యయమును గన్నడములోని 'అమ్' ప్రత్యయమును నభిన్నములె. తమిళ మలయాళములలోఁ గొన్ని యెడల 'అమ్' అనుదానికి మాఱుగ 'అన్' అనునదియు నపుంసకలింగ ప్రథమైకవచన ప్రత్యయముగ వాడఁబడుచున్నది. ఉదా:- (తమి)-పలన్ = పలమ్. (ఫలము-పండు) (చూడు. ౨౧ XIV విష.) (తొల్కా. ౮౨ సూ. చూడు).'' (కాట్టు. ౨౨౫-౨౨౬ పుటలు).

విమర్శము:- 'అవను = (వాడు)' అనునది హాసగన్నడ రూపము. ప్రాచీన కర్ణాట పుంలింగ ప్రథమైక వచనరూపము 'అవం' = (వాడు), అనునది. ఈ రెండిటియందును 'అను' అనెడిది ప్రథమైకవచన ప్రత్యయము కాదు. హాసగన్నడమున 'ఉ' అనునదియుఁ బ్రాచీన కర్ణాటమున 'మ్' అనునదియుఁ బ్రథమైకవచన ప్రత్యయములు. తమిళమున నకారము ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమగుచుండఁగా 'అన్' అను దానిని జెప్పుచున్నట్లే (చూడు 23 II విష.) ప్రాచీన కర్ణాటమున మకారము ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమగుచుండఁగా 'అమ్' అను దానిని గాట్టుజెల్లుగారు వచించుచున్నారు. ఇట్లే తమిళ ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయము రేఫమాత్రమగుచుండఁగా 'అరు' అను దానినిగా వచించిరి. తెల్లునందుఁ బ్రథమా బహువచన ప్రత్యయము 'రు' అనునది మాత్రమెకాని 'ఉరు' అనునదికాదు. ఎల్లరు-వారు-వీరు-మొదలగు నవి యరయునది.

“ఎల్లా ప్రాతిపదికగళమేలూ ఏళువిధవాద విభక్తి ప్రత్యయగళు హత్తువవు” ఇవుగళు హత్తిద శబ్దక్కె కారకశబ్దవెందు హెసరు. “కర్తృ-ప్రథమావిభక్తి-ఉ...” (శబ్దాదర్శ-హాస గన్నడ వ్యాకరణము).

“తాస్తు మమింకె అదదొళ్” (కర్ణా. భూష. 3౯ సూ.) = ఆ విభక్తులు వరుసగా 'మ్-అమ్-ఇమ్-కె-అత్-అద్-ఒళ్' అనునవి.

“అతోనుస్వారః ప్రథమైక వచనస్య” (కర్ణా. భూ. ౮౫ సూ.) = అకారాంత ప్రాతిపదికముకంటెఁ బరమైన ప్రథమైకవచన మకారమున కనుస్వారా దేశ మగును. “అదు, ఇదు, ఉదూనా మస్తే 'వ-తె' పుంసి” (కర్ణా. భూష. ౯౫ సూ.) = 'అదు-ఇదు-ఉదు.' అను ప్రాతిపదికముల తుదివర్ణమునకుఁ బుంస్త్వమున విభక్తి పరమగుచుండఁగా 'వ-త' అను నాదేశము లగును. ఉదా:-

అదు+మ్=అవం. ఇదు+మ్=ఇవం=(వాఁడు-వీఁడు) దీనినిబట్టి కర్ణాటమున అదు-ఇదు-ఉదు' అనునవి నిర్దేశసర్వనామ ప్రాతిపదికములని విశదమగుచున్నది.

“జనః స్థానే 'రు' రత్రస్యాత్-(వికృ. అజం. 38 కారి.) లు లయో 'స్తథా వుంసి రు-రా స్త్యతే” (వికృ. అజం. ౫౨ కారి. 'వ్యా. సం.' ౨౧౫ విష.) “లాంతాత్తు రు రా తయోః క్రమేణ స్తః” (ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౧౪౪ విష.)

తెలుఁగులోని ప్రథమైకవచనములను జూపుటలో దొరగారు 'అడు-ఉడు' అని స్వరపూర్వకములనుగాఁ జూపుట సరికాదు. బిందుపూర్వక 'డు' వర్ణముమాత్రమే తెల్లు ప్రత్యయము. వీనిని 'అణ్=(పురుష)=అణ్డో' అను రీతిని దమిట శబ్దమునుండి యేర్పడెనని వచింపఁదలంచి (చూడు 23 V విష.) యుండుటచేత నట్లు స్వరపూర్వకత్వ ముదాహరింపఁబడియుండును. 'వాఁడు-వీఁడు-సాలీఁడు'-మున్నగువానిలో స్వరపూర్వకత్వము లేదు గదా. మఱియు 'అడు' మున్నగురీతి నుదాహరించుటయు సరికాదు. వారి పక్షమున 'అండు' అనురీతి నుదాహరింపవలసియుండును. దొరగారే వీనిలో నర్థబిందువు గలదని వచింతురు. (చూడు కాట్టు. ౨౨౬ పుట.) మగ శబ్దము ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలోఁ బురుషవాచకమను దొరగారి వ్రాత సరికాదు. తమి-మగన్= (మగశిశువు) మగళ్= (ఆడు శిశువు) తెలుఁగు-మగువ. వీనిని బట్టి 'మగ' శబ్దము శిశు పర్యాయ మనఁదగును. ప్రాచీన కావ్యములో 'భర్త' అని ప్రయోగము గలదు.

రూపసాధన ప్రక్రియా ప్రదర్శనమాత్ర ప్రవణులగు నాంధ్ర వైయాకరణులు 'రామునిన్' మున్నగువానిలోని 'ని' అనునది యాగమమని సూత్రించి నను నయ్యది 'రామన్' అను పుంలింగ బోధక 'న' కార ప్రత్యయ సంబంధియె యనుటకు సందేహము లేదు.

“ఆ+అన=ఆయన" అను ఛేదముగల 'ఆయన' శబ్దములోని 'న' కారము 'అన్న=అన' అను శబ్దములోని దనఁదగును గాని ప్రథమా ప్రత్యయ 'న' కార సంబంధికాదు.

23. V విష:—“వయి నుదాహరించిన నపుంసకలింగ బోధకమగు 'అన్' ప్రత్యయమును బుంలింగ వాచకమగు 'అన్' ప్రత్యయమును నభిన్నములు కావు. వాని వ్యుత్పత్తులు కేవలము విభిన్నములు. ఎట్లన:—'కు' భాషలోని 'ఆ-ఆళు'=(వాఁడు) 'ఆ-ఆళు' (అది=ఆ స్త్రీ) అనువానిలోని 'ఆళు' అనునది పుంలింగ వాచకము. 'ఆళు' అనునది స్త్రీ లింగవాచకము. ఇందలి 'ఆళు' అనునది తమిటములోని 'ఆణ్=ఆళ్'=(పురుషుఁడు). అనుదానికి భిన్నము కాదు. అట్టి 'ఆణ్' అనునదే తమిట పుంలింగ ప్రథమైక వచన ప్రత్యయమగు

‘అన్’ అనునదిగా మాటివది. ణకారము నుచ్చరించునపుడు దానిని డకారము వెంబడించుటయే కాక (పెణ్=ఆడుది. దీనిని గావ్యములలో ‘పెణ్ణు’ అని వాడుదురు) ణకారము డకారమగుటయుఁ గలదు. ఉదా:—(అఱ)–పెడై = (ఆడు కోడి). పెణ్=(ఆడుది). ఈ రెండును నభిన్నములే. కానఁ దెలుఁగులోని ‘అండు’ అను ప్రత్యయము ‘అణ్’ అను శబ్దమునుండి వచ్చి యుండును. (అనుబంధము). ‘అణ్’ అనునది ‘అన్’ అనుదాని ప్రాచీన రూపమై యుండును. నణల విపర్యాసము తెల్లన గ్రామ్యములోఁ గలదు. ఉదా:—వాని=వాణ్ణి. ‘వాడు’ అనుదానిలోని యర్ధానుస్వారము పైత మందలి ‘న’ కార స్థితిని దెలుపును. కానఁ దెలుఁగులోని ‘అడు’ అను ప్రత్యయము ‘అణ్’ అనురూపము మూలమునఁ దమిట కన్నడములలోని ‘అన్’ అనుదానితో సంబంధించుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

తమి-అన్=కుభాష-ఆఱు=(మనుష్యుడు) అనునవి దీర్ఘాక్షరాద్యమగు ‘ఆణ్’=(పురుషుడు) అనుదాని కభిన్నము లగుటెట్లని శంకింపరాదు. కుభాష-‘ఆ ఆఱు=(వాడు)’ అనుదానిలోని ఆఱు శబ్దము క్రియాజన్య విశేషణముల కును ప్రయుక్తమగునపుడు హ్రస్వాదిక మగును. ఉదా:—“(కుభాష)-గితఱు = (చేసినవాడు). (కన్న)-గెయిదను-(కుభాష)-గితారు = (కన్న)-గేయిదరు = (చేసినవారు). (కుభాష)-గితలు = గేయిదళు = (చేసిన స్త్రీ)” (కాల్డు. ౨౨౨ పుట).

విమర్శము:—ణ కారము నుచ్చరించునపుడు దానిని ‘డ’ కారము వెంబడించు ననుట యనుభవ విరుద్ధము. ‘కణ్’ మున్నగు ననంతములగు ‘ణ’ కారాంత శబ్దములలో లేని ‘డ’ కారము ‘ఆణ్’ శబ్దమందు మాత్రము గల్గెననుట విశ్వసనీయము కాదు. ప్రాచీన కర్ణాట ప్రాచీన తమిళములలోని ‘ణ’ కారము చోటఁ దెల్లన ‘న’ కారముండుట ప్రసిద్ధము. తమిళమందె ‘న’ కారముగా మాటి ‘అన్’ ప్రత్యయ మేర్పడినపు డింకఁ దెల్లులో ‘ఆణ్=అణ్’ శబ్దము లెట్లు నిల్చును? దానిని ‘డ’ కారము వెంబడించుటెట్లు? ‘పెణ్ణ్ + తు = పెణ్ణు’ అని చెప్పుట యుక్తము. (చూడు 23 IV విష. కాల్డు. ౨౨౫ పుట). ఇంతియ కాక ద్రావిడ మహాత్పథమైకవచన ప్రత్యయము ‘న’ కారమని ప్రాచీనతమ మగు తొలూ-ప్పియమున వచింపఁబడెను. 23 II విషయమున విమర్శింపఁబడిన రీతిని ‘న’ కార మాత్రమే పుంలింగ ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమగునుగాని ‘అన్’

అనుబంధము:—23. V విష:—ఇట్టి కాల్డువెల్లుగారి కల్పనమునె యనుసరించి శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులు యమ్మేగారు ‘డు’ వర్ణకచరిత్రమును వివరించిరి. (చూడు ౧౮ IX విష.) (చూడు ప్రిడి-ద్రవి. ౯౨-౯౮ పుటలు). ణకారమును ‘డ’ కారము వెంబడించునను దొరగారి వ్రాతయే మూలముగఁ గొనఁబడెను.

అను రీతిని స్వరపూర్వకము కానేరదు. వీడు-సాలీడు-వేడు మున్నగుచోటు లందు 'అన్' ప్రత్యయము నిల్చిననుట పొసగనేరదు. కావున 'నా'ంత మగు ప్రథమైకవచనము పైని బ్రాచీనతమ ప్రథమైకవచన 'తు' ప్రత్యయము (చూడు 24 II విష.) నిల్వగా సంధివశమున "అవన్తు = వాన్తు = వాండు = వాడు" అను రీతిని దెలుగు 'డు' ప్రత్యయ మేర్పడెననుట సహజమై విశ్వస నీయమై యుండును. (చూడు ౧౮ IX విష.)

23. VI విషయమున వివరించిన రీతిని గన్నడ శుంవాచకైకవచన ప్రత్యయము 'మ్' అనునదియు, దదంత శబ్దము 'అవం' అను రీతినుండుననియుఁ జెప్పవలసి యుండఁగా దొరగారు గన్నడ ప్రథమైక వచన ప్రత్యయము పైతము తమిళమందువలెనె 'అన్' అనునదే యని వ్రాయుట యుక్తముకాదు. మకార నకారముల మార్పు సహజమగుటచేత సవి యభిన్నములనుట యుక్తము.

'వాని' అను తెలుగు గ్రాంథికరూపము యొక్క పరిణామము 'వాణ్ణి' అని యగునని వ్రాయుట సరికాదు. 'వాడిని=వాడ్ని=వాణ్ణి' అని యిట్లు తెల్లు గ్రామ్య శబ్దపు పరిణామక్రమమును జూపుట యుక్తము.

28. I విష:—స్త్రీవాచక ప్రథమైక వచనము:—రూపసాధన ప్రక్రియా విషయమునఁ దమిళ కర్ణాటాంధ్ర వ్యాకరణ మార్గములు విభిన్నములు. తమిళ కర్ణాటములలో స్త్రీవాచక రూపములు పెక్కు 'ళ' కారాంతములు.

"ళంకికాన్....." (తొలూక. ౪౮౯ నూ.)=స్త్రీవాచకములు ప్రథ మైకవచనమున 'ళా'ంతములైయుండును.

దీనినిబట్టి తమిళమున స్త్రీవాచక ప్రథమైకవచన ప్రత్యయము 'ళ' కార మని విశదమగుచున్నది. ఉదా:—అవళి=(ఆ స్త్రీ). కర్ణాటమందును నిట్లే తెల్లున స్త్రీవాచక ప్రథమైక వచన మిట్లు 'ళా'ంతమైయుండదు. 'ళ' కారము తెల్లున స్త్రీవాచక ప్రత్యయము కాదు. తెల్లున సాధారణముగ సంస్కృత సమ స్త్రీలింగములయు నాచ్చిక స్త్రీసమములయుఁ బ్రథమైకవచనము లోపిం చును. ఉదా:—రమ-గౌరి. అమ్మ-చిగురు తల్లి-ఆమె-అది (ఆ స్త్రీ) మొ. ఉకా రాంత సంస్కృత సమ శబ్దమును 'గో' శబ్దమును దెల్లున స్త్రీత్వమునందును 'వు' ప్రత్యయాంతములై యుండును. ఉదా:—వధువు-ధేనువు-తనువు-గోవు మొ.

తెల్లున నరుదుగ 'త-తి-తె-ఇ' అను స్త్రీ ప్రత్యయములు తుదినిగల శబ్దములు కొన్నిగలవు. ఉదా:—ఒకత-ఒకతి-ఒకతె-ఒకర్త-ఒకర్తి-ఒకర్తె-ఒకర్తు-ఎవత-ఎవతి-ఎవతె-ఎవర్త-ఎవర్తి-ఎవర్తె-పాటుత=(బ్రాహ్మణ స్త్రీ) ముట్టుత (రజ స్వల) చాకిత-ఒయారి-బిత్తరి-మొ.

తెల్లున నిర్దేశక సర్వనామరూపములు—‘అది-అవి’ ‘ఇది-ఇవి’ మున్నగు నవి కొన్ని గలవు. తెల్లున ‘ఉ’ అను నిర్దేశవాచక సర్వనామ మంతరించిన దనవచ్చును. ‘ఏ’ శబ్దరూపము ‘ఏది-ఏవి’ అని గలదుగాని యది స్త్రీ వాచకము గాదు. (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౦౭ II విష.) ‘అది-అవి-ఇది-ఇవి’ అనువానిలో ‘అది-ఇది’ అనునవి స్త్రీవాచకములును సమహద్వాచకములును వైయున్నవి (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౦౫ II. ౨౦౬ విష.) వాని బహువచన రూపము లమహద్వాచకమాత్రములే. స్త్రీవాచకములగు ‘అది-ఇది’ అను వాని బహువచనరూపములు వరుసగా ‘వారు-వీరు’ అనునవే. తమిళ కర్ణాటములందలి నిర్దేశక సర్వనామ నపుంసకరూపములు:—తమి-అతు (దు) (సరళో చ్చారణ మర్వాచీనము) అవ్, అవై. ఇతు (దు)-ఇవ్-ఇవై. తెలుగున ‘అది-ఇది’ అనువాని స్త్రీవాచకత్వము మూలమున నయ్యవి ‘ఇ’ దంతములయిన వనియు వాని సామ్యమున ‘అవి-ఇవి-ఏది-ఏవి’ అనునవియును ‘ఇ’ దంతము లయ్యెననియుఁ దోచుచున్నది. అట్లయినను దెల్లునందును దమిళ కర్ణాట ప్రసిద్ధములైన ‘అదు-అవు’ అనువానివంటి ‘దు-వు’ లు “చేయదు-చేయవు-చేయఁ గలదు-చేయఁగలవు.” అను వ్యతిరేక భావిరూపములలో నిల్చియున్నవి. భూత వర్తమాన రూపములలో “చేసినది - చేసినవి - చేయుచున్నది - చేయుచున్నవి” అనురీతిని-‘ది-వి’ అనునవే వెలసియున్నవి. ‘అ-ఇ-ఉ’ స్త్రీ విషయాః (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౨౦౭ I. ౨౨౦ విష.) అను చొప్పునఁ దెల్లున ‘అ-ఇ-ఉ’ అను నవి స్త్రీ ప్రత్యయములగుటం జేసియు నందును స్త్రీత్వద్యోతకత్వమున ‘ఇ’ అను నది ముఖ్యమగుటం జేసియు ‘ఇ’ కారము ‘అదు-ఇదు’ శబ్దములపై నిల్చి స్త్రీవాచకత్వమును దెల్లున ఘటించెనని తోచుచున్నది. ఈ సూత్రము చొప్పు ననె యచ్చాంధ్రమున ‘అ-ఇ-ఉ-ఎ’ అనునవి తుదినిగల శబ్దములెల్ల స్త్రీసమము లయి సంస్కృతసమ స్త్రీలింగ శబ్దములవలెఁ బ్రథమైక వచనలోపము నందు చున్నవి. ఉదా:—అమ్మ - అయ్య - గోడ - తల్లి - తండ్రి - వెలది - కొలది - చిగురు. మొ.

కర్ణాటమందును-‘ళ్’ అనుదాని తోపాటుగ ‘ఇతి-తి-ఎ’ అనునవియును దమిళమున ‘త్తి-తి’ అనునవియును స్త్రీప్రత్యయములు గలవు.

2౪. II విష:—“స్త్రీవాచకైక వచనము:—తెలుగు భాషలో నపుంసకైక వచనమే స్త్రీవాచకైక వచనమై యున్నది. తక్కిన ద్రావిడభాషలలో నపుంసక లింగైకవచనమునకు భిన్నమగు స్త్రీవాచకైకవచనరూపము గలదు. అటువ మలయాళ ప్రాచీన కన్నడములలో స్త్రీవాచక ప్రత్యయము ‘అళ్’ అనునది. ఉదా:—తమి-అ + అళ్ = అవళ్ = (ఆ స్త్రీ). నపుంసకలింగములకును గుణ

క్రియావాచకములకును నీ ప్రత్యయమును జేర్చుటచేత నవి గుణక్రియా నామవాచకము లగుచున్నవి. ఉదా:—తమి-మగళ్ = (కూతురు) మగన్ = (కొడుకు) (మగశబ్ద మవత్యార్థకము). ‘ఇల్లాళ్-ఇల్లాన్’ అనునవి ‘ఇల్’ శబ్దమునకు ‘అవళ్-అవన్’ శబ్దములను జేర్చుటచేతఁ బరిణమించిన నామవాచక రూపములు.” (కాట్టు. ౨౨౭ పుట).

విమర్శము:—అది శబ్దవ్యవహారమునుబట్టి దొరగారు వ్రాసినవ్రాత కేవలము ప్రామాదికము. ఈ విషయ మీ వఱకు విమర్శింపఁబడెను. (చూ. 2౧ VI విష). తెల్లన నపుంసలింగైకవచన ప్రత్యయ మనఁగా నమహత్ ప్రథమైక వచన ‘ము’ ప్రత్యయము స్త్రీలింగ స్త్రీసమములకు రానేరదు. ఉదా:—నపుం-బియ్యము - నెయ్యము - అల్లము - మొల్లము - మొ. స్త్రీలింగ-రమ - గారి - మొ. స్త్రీసమ-తల్లి-తండ్రి-అన్న-అమ్మ-గోడ-మేడ-మొ.

తమిళ కన్నడములందలి స్త్రీవాచక ప్రత్యయము ‘అళ్’ అనునది కాదు. శకారమాత్రము. ‘శఃకాన్.....’ (తొల్కా. ౪౮౯ సూ.) = స్త్రీలను దెల్పు శబ్దములు శకారాంతములై యుండును. అశంతరూపములలోని ‘అ’ శబ్దము తద్వత్తార్థకము. ఉదా:—“అ+వ్+అ+ళ్ = అవళ్” అను దాని లోని రెండవ ‘అ’ శబ్దము తద్వత్తార్థకము. దీనిలోని మొదటి ‘అ’ శబ్దము దూరస్థితి నిర్దేశవాచక సర్వనామము. తర్వాతి ‘వ’ కారము స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణము. తర్వాతి ‘అ’ శబ్ద మట్టి దూరస్థితిమత్త్వమును దెల్పును. శకారము స్త్రీత్వవాచకము. దూరస్థితిగల స్త్రీ యని యర్థము. (చూడు 23 II, III విష). ఇట్లు ‘అళ్’ అను దానిలోని ‘అ’ శబ్దము తద్వత్తార్థకమగుటచేతనే దీని మేళనమున గుణక్రియావాచకములు గుణక్రియావన్నామవాచకము లగు చున్నవి. ఉదా:—కాప్పు = (వృద్ధత్వము) - కాప్పళ్ = (వృద్ధస్త్రీ). కాప్పు = (సంరక్షణము) - కాప్పళ్ = (సంరక్షణముగల స్త్రీ). “విల్లు+అవన్ = విల్లవన్ = విల్లాన్” అను దానివలెనే “ఇల్+అవన్ = ఇల్లవన్ = ఇల్లాన్; ఇల్+అవళ్ = ఇల్లవళ్ = ఇల్లాళ్ = (గృహస్థుఁడు - గృహస్థురాలు)” అనునవి యేర్పడెనని తెలియనగును.

28. III విష:—“తమిళ కన్నడములలోని స్త్రీవాచకమగు ‘అళ్’ ప్రత్యయమునకు సరియగు ‘ఆలు’ ప్రత్యయము తెల్లన నరుదుగఁగలదు. కు భాషలోఁ బ్రచురమైయున్న యీ శబ్దము ‘అళ్’ అను తమిళశబ్దముయొక్క పుష్పత్తిని నర్థమును విశదపఱచుచున్నది. తెలుగులోని ‘ఆలు’ శబ్దమునకు ‘స్త్రీ-భార్య’ అను నర్థములు గ్రాంథిక గ్రామ్యభాషలు రెంటును గలవు. గోందుభాషలోని స్త్రీర్థకమగు ‘ఆర్’ శబ్దము దీనిని సంబంధించినదె. సంస్కృతమున ‘ఆలి = సఖి’

అను శబ్దము గలదు. తెల్లు 'ఆలు' శబ్దము 'అల్' అనునదిగా మాటి తుదికి 'అళ్' అను (తమిళ స్త్రీవాచక ప్రత్యయము) నదిగ నేర్పడెను. ఆలు ప్రత్యయము 'మనుమరాలు' అను దానిలోఁ బూర్ణముగా నున్నది. మఱఁదలు - కోడలు మున్నగువానిలో 'అల్' అను భాగము సయితము చూపట్టుచున్నది. తెల్లు లోని 'ఆడు' శబ్దముకూడ 'అ డ' వ్యత్యాసమున దీనినుండియే యేర్పడియుండును. 'అళ్' అను నీ స్త్రీవాచకైకవచనము తమిళక్రియలలోను సర్వనామములోను గన్పట్టుచున్నది. నపుంసకవాచకమగు 'అది' అను తెల్లుశబ్దము తుది 'ది' అనునది తెల్లులోని స్త్రీకర్తృక క్రియలలో నిల్చుచున్నది." (కాట్టు. ౨౨౭-౨౨౮ పుటలు).

విమర్శము:—తెల్లున 'ఆలు' అనునది ప్రత్యయముకాదు. పృథక్ ప్రయోగ యోగ్యమగు శబ్దవిశేషము. అది తెల్లున మిక్కిలి ప్రచురము. అరుదు వాడుక గలది కాదు. తెల్లులోని 'ఆలు' శబ్దమునుండి 'అళ్' అను తమిళ స్త్రీవాచక ప్రత్యయ మేర్పడె ననుట విశ్వసనీయముకాదు. దొరగా రిట్లే తమిళ పుంవాచక ప్రత్యయమగు 'అన్' అనునదియుఁ దెలుఁగులోని 'అన్న=అన' అనుదానినుండి యేర్పడెనని యేల వ్రాయలేదో తెలియ కున్నది. 'అన్-అళ్' అనునవి యఖండ ప్రత్యయములు కావనియు వాని లోని నకార శకారములు మాత్రమే పుం స్త్రీవాచక ప్రత్యయములనియు నీవఱకు విశదీకరింపఁబడెను. (చూ. 23 II విష). అరయనరయఁ దమిళ పలగన్నడ ప్రసిద్ధమగు 'అవళ్'=(ఆ స్త్రీ) శబ్దమునుండియే తెల్లులోని యీ 'ఆలు' శబ్దము వకారలోపమున నేర్పడెనని తోచుచున్నది. అదియే మఱఁదలు మున్నగు వానిలోని 'అలు' అను దానికిని 'ఆడు' శబ్దమునకును (ఆఁడుది) 'కు' భాషలోని 'ఆళు' శబ్దమునకును (చూ. కాట్టు. ౨౨౭ పుట). మూల మనఁదగును.

28. IV విష:—'విశేషణ నామవాచకములలో మఱియొక విధమగు స్త్రీ ప్రత్యయములు 'ది - అత్తి - త్తి - ఇతి - తి' అను రీతిగలవి చూపట్టు చున్నవి. ఇవి తెల్లులోని 'అది' శబ్దమునందలి 'ది' అను దానినుండి యేర్పడియుండునని నా యభిప్రాయము. తెల్లులోని నపుంసకమగు 'అది' శబ్దము స్త్రీవాచకముగాఁ వాడఁబడు నలవాటుచేత నిది యేర్పడియుండును. తెల్లున నీ 'ది' ప్రత్యయము నామవాచక విశేషణముల తుదిని క్రియలలోను గన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—కోమటిది - మాలది - చిన్నది మొ. 'అత్తి-త్తి' అను ప్రత్యయములు తమిళమునఁ గలవు. ఉదా:—వెళ్ళాశత్తి=(కాపుది - వ్యవ సాయపుది). వెళ్ళాశన్=(వ్యవసాయదారుఁడు). ఒరుత్తి=(ఒకతె)-ఒరువన్=(ఒకఁడు). వణ్ణాత్తి=(చాకలది) వణ్ణాన్=(చాకలవాఁడు). 'ఇతి-తి' అనునవి

కన్నడమునఁ గన్నట్టుచున్నవి. ఉదా:—అరసితి=(రాణి). ఒక్కలతి=(వ్యవసాయపుది=కాపుది).” (కాల్డు. ౨౨౮ పుట).

“సంస్కృతభాషానుకరణమునందేసి కావలయు ద్రావిడభాషలలో విశేషణములకు విశేష్య వివక్షయందు 'ఇ' అను స్త్రీలింగైకవచన ప్రత్యయము నిల్చుచున్నది. ఇది తద్భవములలోఁ బ్రచురము. దేశ్యములందును నరుదుగఁ గలదు. ఉదా:—తమి:—తల(లై?) వి=(తలగల స్త్రీ=గొప్ప స్త్రీ) - తల (లై?) వన్=(ఒక ప్రభువు). ఇది 'తలై'=(శిరస్సు) శబ్దమునుండి యేర్పడినది. గోందు భాషలో పెర్దగల్=(కుఱ్ఱవాఁడు) - పెర్దగి=(కుఱ్ఱది).” (కాల్డు. ౨౨౯ పుట).

విమర్శము:—డా. కాల్డువెల్లుగా రరుదనుచు దమిలమందు మాత్రముదాహరించిన స్త్రీ ప్రత్యయములు పలుగన్న డాంధ్రములలో విస్తృతముగ నున్నవి. తెల్లన 'తి-త-తె' అను స్త్రీ ప్రత్యయములు గలవనియు వానిలో ముఖ్యమగు 'తి' ('తి' లోని 'ఇ' అనునది. చూ. ౩౬౭ పుట.) అనునదియే 'ది' అనుదానికి మూలమనియు నీవఱకు వివరింపఁబడెను. (చూ. ౭౪ I విష). తెల్లన-పాఱుత (బ్రాహ్మణి) ముట్టుత (రజస్వల) మిండత (విటి) గుబ్బెత=(యువతి=పెద్దకుఁచములు గలది) ఆటకత్తియ=ఆటకత్తె. చెంచెత=చెంచిత-మాలెత-చాకిత-ఒకత-ఒకతి-ఒకతె. ఎవత-ఎవతి-ఎవతె-మొదలగు పెక్కు స్త్రీ ప్రత్యయాంతరూపము లాంధ్రవ్యాకరణములలో వివరింపఁబడెను. స్త్రీ ప్రత్యయములు సంస్కృతమునఁ దద్ధితాధికారమున లేకున్నను నాంధ్రవ్యాకర్తలు వీనిని దద్ధితప్రకరణమందే పెక్కిటిని వివరించిరి. 'ఇ' అనుతద్ధిత ప్రత్యయమును దెలుఁగునఁ గలదు.

“ఇవర్ణకం బోయా రామలకు మతుబర్ధంబునం దగు” (బాల. తద్ధి. ౧౮ సూ.) ఉదా:—బిత్తరి. (బిత్తరముగల స్త్రీ) ఓయారి=ఒయారి=ఒయ్యారి= (ఒయ్యారముగల స్త్రీ).

“తవర్ణకంబు కులవాచకంబునకు ప్రవాచ్యంబగునపుడు మతుబర్ధంబు నం దగు” (బాల. తద్ధి. ౧౯ సూ). ఉదా:—చాకిత-కొఱవత-మొ.

“యువతి-విటీ రజస్వలలు గుబ్బెత-మిండత-ముట్టుతలు నాఁబడును” (బాల. తద్ధి. ౨౧ సూ).

“కా-కత్తియ (కత్తె) వర్ణకంబులు పుంస్త్య స్త్రీత్వంబుల మతుబర్ధంబునం దాటాదులకగు” (బాల. తద్ధి. ౧౧ సూ). ఉదా:—ఆటకత్తియ=ఆటకత్తె-మొ.

“కా-కత్తియలు కొంఠొకవానికి స్వార్థంబునం జూపట్టెడు” (బాల. తద్ధి. ౧౩ సూ.) చెలికత్తె-మొ.

“దీనికి (ఒక శబ్దంబునకు) మహతి వాచ్యంబగునపు డేకత్వంబున వక్ష్యమాణ రూపంబు లెఱుంగునది”-(ఒకరిత-ఒకర్త-ఒక్క-రిత-ఒక్కొ-రిత-మొదలగు నవి యేబదికిఁ బైగా నుదాహరింపఁబడెను.) (బాల. ఆచ్చి. ౧౫ సూ).

“మహతి వాచ్యంబగునే నేకత్వంబున యక్కి-మర్థకశబ్దంబు (ఏ) ఎవ్వరిత-ఎవ్వర్త.....అని యిరువదిరెండు రూపంబులు వడయు” (బాల. ఆచ్చి. $\frac{2}{28}$ వ్యా. సం. ౨౧౭ II విష).

కన్నడమునం దింతకంటె విస్తృతముగ స్త్రీ ప్రత్యయములు గలవు. “ఛ్-ఇతి-తి-ఇ-ఎ” అనునవి కర్ణాటవ్యాకరణములందు వివరింపఁబడెను. ఈ క్రింద నుదాహరింపఁబడు కర్ణాటభాషాభూషణ, శబ్దమణిదర్పణములందలి సంక్షేప సూత్రములు కర్ణాటశబ్దానుశాసనమున నిరువది సూత్రములకుఁ బైగా సూత్రింపఁబడినవి.

“స్త్రియా మితి చ” (కర్ణా. భూష. ౧౦౮ సూ.) = స్త్రీత్వమునఁ బూర్వోక్త ప్రత్యయముల పైని ‘ఇతి’ ప్రత్యయము బహుళముగ నగును. ఉదా:—బాణ సిగితి=(వంటది). (బాణసిగ+ఇతి). మడివళితి=(మడివళ+ఇతి=(చాకిత) ఘట్టివళితి=(ఘట్టివళ+ఇతి=(గంధము దీయు స్త్రీ).

“ఇ లోపః పరిణామినః” (కర్ణా. భూష. ౧౦౯ సూ.) = ఆదేశి శబ్దమునకుఁ బరమగు ‘ఇతి’ ప్రత్యయము యొక్క ‘ఇ’ కారము లోపించును. ఉదా:—బళెగార్తి=(గాజులది). గెల్లగార్తి=(విజయశీలిని). ఆటగార్తి=(నటి) ఇట్టి రూపములె తెల్లు ‘కత్తె-కత్తియ’ అను వానికి మూలమని తోఁచెడిని).

“అళేచ గుణవచనేభ్యః” (కర్ణా. భూ. ౧౧౦ సూ.) = గుణవాచకములకు స్త్రీత్వమున ‘అళ్-ఎ’ ప్రత్యయములగును. ఉదా:—ఒళ్ళిదళ్=(మంచి స్త్రీ). నల్లళ్=(ప్రియురాలు). పొల్లళ్=(దుష్టురాలు). ఎ:—చదురె=(చతుర). పాణ్బె=(జారిణి). జాణె=(ప్రాథ).

“ఇ దు దంతం వుంసి వా” (కర్ణా. భూ. ౧౧౧ సూ.) = ఇకారాంతములును ‘ఉ’ కారాంతములును బుంవాచక రూపముతో సమముగనె స్త్రీవాచకములును విభాష నగును. ఉదా:—నాణిలి=(లజ్జాహీనుఁడు-లజ్జాహీన). మాతాళి=(వాచాలుఁడు-వాచాల). గాళు=(భ్రష్టుఁడు-భ్రష్ట).

క. “కాంతా విషయదౌళాద మ । దంత క్కి-తియుం తదాది లోపము మక్కుం । భ్రాంతెం నళంతముం నెగ । ల్లుం తోఁడద ర్కదంతదల్లి వికల్పం” (శబ్దమణి దర్పణము-౨౦౮ ప.)

కర్ణాట శబ్దానుశాసనమున నిరువదిటికిఁ బైఁగా స్త్రీ ప్రత్యయ విధాయక సూత్రము లుండుటచేత వానిలోఁ గొన్ని మాత్రమె యుదాహరింపఁబడుచున్నవి.

“అతోనేకత్వే చాద్వాది గుణోక్తేః” (కర్ణాట శబ్దా ౧౦౪ సూ.) = అకారాంతానా మద్వాదీనాం గుణవచనానాం చ ‘ళు’ గాగమో భవతి, ఏకత్వే అనేకత్వేచ స్త్రీలింగవిషయే. (అదు)-అవళ్. (ఇదు)-ఇవళ్. (ఉదు) ఉవళ్. (అకారాంత)-పెటళ్ = (అన్య స్త్రీ) (గుణ)-కరియళ్ = (నల్లని స్త్రీ).

“జాతిశబ్దా దితిః” (కర్ణాట శబ్దా ౧౦౦ సూ.) = అకారాంతాత్ జాతి వాచకాత్ శబ్దాత్ ‘ఇతి’ ప్రత్యయో భవతి స్త్రీయాం విషయే. ఉదా:— బ్రాహ్మణితి (బ్రాహ్మణ స్త్రీ), అరసితి = (రాజ స్త్రీ = రాణి). కన్నడిగితి = (కన్నడ స్త్రీ).

“పుంయోగే.” (కర్ణాట శబ్దా ౧౦౧ సూ.) = అకారాంతాత్ శబ్దాత్ పుంయోగేర్థే ఇతి ప్రత్యయో భవతి స్త్రీయాం విషయే. ఉదా:— అరసన పెండతి = అరసితి = (రాజ భార్య).

“గోగాది శ్చ” (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౩ సూ.) = ‘గ’ ప్రత్యయాంతాత్ ఉగ ప్రత్యయాంతాచ్చ శబ్దాత్ ‘ఇ’ ప్రత్యయోభవతి. చకారాత్ ‘ఇతి’ ప్రత్యయశ్చ. స్త్రీయాం విషయే. ఉదా:— లంచగి = లంచగితి = (లంచగొండి స్త్రీ).

“అప్ కాత్” (కర్ణాట శబ్దా. ౧౦౪ సూ.) = అప్రత్యయాంతాత్ కప్రత్యయాంతాచ్చ శబ్దాత్ ‘ఇ’ ప్రత్యయో భవతి స్త్రీయాం విషయే. ఉదా:— ముదుకి = (వృద్ధ స్త్రీ).

2౫. I విష:— ద్రావిడభాషలలోఁ దెల్లన ‘అ’ కారాంతములగు నమహ ద్వాచకములు ‘ము’ ప్రత్యయాంతములై యుండును. సర్వనామములలో ‘అది’ శబ్దము పరోక్ష స్థిత వస్తువును దెల్పు నమహద్వాచకము. ‘ఇది’ శబ్దము సమీపస్థ వస్తువాచక సర్వనామామహద్వాచకము. మధ్యస్థితిని దెల్పు ‘ఉ’ శబ్దము తెల్లన నంతరించిన దనవచ్చును. “ఉల్ల తెల్లని తురగోత్తము వాలంబు” అని (‘అల్ల ఇల్ల’ శబ్దములవంటిది) నన్నయవాడిన దొక్క ప్రయోగ మగపడుచున్నది. తమిళ కన్నడములలో ‘అదు-ఇదు-ఉదు’ అనునవి ప్రథమ పురుష సర్వనామైకవచనములు. నీ-నా-తా శబ్దరూపములు మూడొ లింగము లందును నేకరీతినై యుండును. తమిళమందును ‘ము’ ప్రత్యయాంత నామ వాచకములవంటివి గలవుగాని వానిలో ననేకములు నపుంసక ద్యోతకములు కావు. అవి క్రియలను నామములనుగాఁ జేయుటకుఁ జేరిన ‘అమ్’ అను దానితోఁ గూడినవి. ఉదా:— తమి-ఆగు-ధా:— ఆక్కమ్ = (వృద్ధి). మీఁద

వ్రాసిన 'అదు-ఇదు' అనువాని తుది 'దు' వర్ణము విధేయ విశేషణములయందు గ్రియలయందు దుదిని నమహత్వ ద్యోతకములై నిల్చును.

“ఒష్టటికిశవి.....” (తొల్కా-౪౯౧ సూ.) = అమహాదేకవచనమును దెల్పు తమిళ ప్రత్యయములు 'తు-ఱు.టు' అనునవి. ఉదా:— అతు(దు)=(అది) ఇతు(దు)=(ఇది) ఉతు(దు)=(ఉది). పోయిట్టు=(పో+ఇన్ +ఱు (తు)=(అది పోయెను). కట్టు=(కణ్+టు (తు)). కుణ్ణు కట్టు=(లోలైన చోటు గలదై కప్పట్టుచున్నది).

౭౫. II విష:—“ద్రావిడ శబ్దములెల్ల సహజముగా నపుంసకలింగములె యనఁగాఁ బుం స్త్రీవాచక భిన్నములె (Caste less). అట్టి నపుంసకములకుఁ బురుషవాచక మహతీవాచక ప్రత్యయములు చేరుటచేత నవి పుంవాచకములు స్త్రీ వాచకములు ననఁబడును. సంస్కృత శబ్దములు ద్రావిడ భాషలలోనికి వచ్చునపుడు వాని తుదిని జేరు 'అమ్' ప్రత్యయము నపుంసక ద్యోతకము కావచ్చును. ద్రావిడ భాషలందును గొన్నిచోట్ల 'అమ్' ప్రత్యయాంతములు నపుంసక ద్యోతకములగుట కలదుగాని తమిళమున ననేక స్థలములందు 'అమ్' అనునది క్రియలను నామములనుగా మార్చు ప్రత్యయమై యున్నది. ఉదా:— తమి:—(ఆగు-ధా.) ఆక్కమ్=(వృద్ధి). (వీళ్లు-ధా=ఉబ్బు) వీక్కమ్=(ఉబ్బుట). (అణ్ణ్+ఉ. ధా.=భీతిల్లు) అచ్చమ్=(భయము). (కూడ్+ఉ. ధా.=కలయు) కూట్టమ్=(కూడిక). (తోణ్డ్+ఉ. ధా.=త్రవ్వ) - తోట్టమ్=(తోట). (నీన్డ్+ఉ. ధా.=నీటిమీదఁ దేలు)-నీత్తమ్=(ఈడుట). (విరుమ్బ్+ఉ. ధా.=కోరు)-(విరుప్పమ్=(కోరిక)” కాల్దు. ౨౨౯ పుట) (చూడు ౧౩౯ I విష).

విమర్శము:—ఈ సందర్భమున దొరగారు పున్నపుంసక శబ్దములను వాడుటకన్న మహా దమహా చ్ఛబ్దములను వాడుట యుక్తము. నకారము పుంస్త్యమును దెల్పునది కాదు, మహత్త్వవాచకము. అట్లే శకారము స్త్రీ లింగ వాచకము కాదు, మహతీత్వవాచకము. ప్రాచీనతమ కాలమున మహా దమహాత్సాధారణముగా “తదాది శబ్దముల కభిన్నములగు (చూడు. ౭౫ V విష.) 'అదు-ఇదు' మున్నగువాని తుది 'తు' వర్ణమే ప్రథమైక వచన ప్రత్యయమై యుండెడిది. (చూడు. ౬౦ X విష. కురుట్టు=అంధుడు) కాల క్రమమున నకారము మహద్వాచక ప్రత్యయముగను శకారము మహతీవాచక ప్రత్యయముగను నేర్పడిన పిదప 'తు' అనునది యమహద్వాచక ప్రత్యయముగా నిల్చిపోయినది. అమహత్తులకు సంస్కృత వాసనచే 'అమ్' అనునది యేకవచన ప్రత్యయ మేర్పడెను. 'ఆక్కమ్' మున్నగువానిలోని 'అమ్' అను నది ధాతువును నామవాచకముగాఁ జేయు కృత్ ప్రత్యయ మనుటయే యుక్తము.”

2౫. III విష:—“ద్రావిడ వైయాకరణులు మహాస్థహతీవాచక భిన్నము లెల్ల నపుంసకములె యందురు. అవి పుంవ్యక్తులను దెల్పినను (ఎద్దు) స్త్రీ వ్యక్తులను దెల్పినను (ఆవు) నపుంసకములె. అట్టి వ్యక్తుల పుంస్త్వ స్త్రీత్వములను దెల్పుటకు వాని ముందట్టి యర్థమును దెల్పు శబ్దములను జేర్చుకొనవలెను. (మగ పక్షి-ఆడు పక్షి) వానినిదెల్పు సర్వనామమును నపుంసకమె యై యుండవలెను. కావుననే ద్రావిడ భాషలలో నపుంసకతా ద్యోతక ప్రత్యయమున కంతగా నావశ్యకత లేదయ్యెను. ఇంక సర్వనామశబ్దము తుది వర్ణమే నపుంసక ప్రత్యయ మగుచున్నది. ‘అదు-ఇదు’ అనునవి తమిళ కన్నడములలోను, ‘అది-ఇది’ అనునవి తెలుగులోను, ‘అద్-ఇద్’ అనునవి గోండుభాషలోను నపుంసక సర్వనామములు.” (కాల్డు. ౨౩౦ పుట).

తుళుభాషలోఁ దచ్చబ్బ దకారము లోపించినది. అందు ‘అవు’ అనఁగా ‘అది’ యని యర్థము. డా. గుండర్టుగా రిది యపభ్రంశమనియుఁ, దుళులో సైతము ‘ద’ కార ముండెడిదనియుఁ జెప్పుచు “అత్త్ కాదు=(అది కాదు)” అనుదానిలో ‘త’ కార మున్నదని చూపిరి. దీని ప్రాచీన రూపము ‘అల్లు’ “దీనికి సరియగు తమిళ రూపములు-అల్లాద్=అందు (అన్తు) అది కాదు. అల్లు. వీనిలో సర్వనామశబ్ద భాగము ‘ద్-దు’ అనునవి గలవు.” (కాల్డు. ౨౩౦ పుట).

విమర్శము:—‘ఆవు-ఎద్దు’ మున్నగు వానినిదెల్పు శబ్దములు ‘నపుంసకము’లనుట ద్రావిడ వైయాకరణ సంప్రదాయము కాదు. అవి యమహాత్ములు. మహాస్థహతీ వాచకములు కావనుటలో వింత యే మున్నది? తెల్లన మహాతీత రామహత్త్వ ద్యోతకము ‘ము’ ప్రత్యయము గలదు. అమహాత్సర్వ నామ శబ్దము తుదివర్ణ మమహత్త్వద్యోతక ప్రత్యయమగుట సహజమే కదా!

2౫. IV విష:—“క్రియలలోను నీ సర్వనామ శబ్దభాగము నిల్చును. ‘అదు-ఇదు’ అనువానిలోని మొదటి స్వరము సర్వనామ శబ్దభాగము గానఁ దుది దకార భాగము నపుంసకైకవచన ప్రత్యయ మనఁదగును. కావుననే యిది ‘అన’ మున్నగు బహువచన (మలయాళ) రూపములలో నిలువనేరదు.” (కాల్డు. ౨౩౦ పుట).

“క్రియలతుదినేకాక విశేష్యముగ వివక్షింపఁబడు విశేషణముల (Appellative) = (విధేయ విశేషణము) తుదిని సయిత మీ సర్వనామభాగము నిల్చును. సంధివశమున నీ దకారము మాఱుటయుఁ గలదు. ఉదా:— తమి-నల్లదు = (మంచివస్తువు). అల్లు=అందు (న్తు) = (కానిది-అదికాదు). పోగిర(ఱ)దు=(వెళ్ళుట) పోనదు=(వెళ్ళినది) పోవదు=(వెళ్ళునది)” (కాల్డు. ౨౩౦ పుట).

విమర్శము:—క్రియలలో నిల్చుటకు. ఉదా:—ఏనుఁగు గలదు. పక్షి యెగురుచున్నది. మొ. ‘పోగిరదు’ అనుదానికి వెళ్ళుచున్న వ్యక్తి యని యర్థము.

౭౫. V విష:—“ఇట్టి సర్వనామ దకారభాగమున కిండ్లో యూరపియను భాషలతో సంబంధము కన్పట్టుచున్నది. సంస్కృతము:—తద్-తద్-యద్-ఎతద్-అదన్ (అదత్ ప్రాచీనరూపము). లాటిన్-ఇల్లుద్-ఇద్ (ఇది). ఇంగ్లీషు-ఇట్ ‘It’. వేదమున-‘ఇత్’ (అవ్యయము) అని యున్నది. ‘న+ఇత్=నేత్’ అనుదానికి సరియగు తెల్లశబ్దము ‘తేనిది.’ అనునది. కాని యీ దకారము సంస్కృతమునుండి ద్రావిడభాషలకు రాలేదు. ద్రావిడభాషలలో ‘అ=ఆ’ శబ్దములు పరోక్షతా వాచకములగుచుండఁగా సంస్కృతమున నట్లులేదు. సంస్కృతమునఁ బరోక్షతావాచక సర్వనామము ‘తద్’ అనునది. ఇతరము లగు నిండ్లోయూరపియను భాషలలో ద్రావిడ భాషలందువలెనే ‘అ’ శబ్దము పరోక్షస్థితివాచి, ‘ఇ’ శబ్దము సమీపస్థితివాచి, కాన నీ సర్వనామ శబ్ద గత ‘ద’ కారము సంస్కృతమునుండి రాలేదు. సంస్కృతమున కెందుండి వచ్చెనో ద్రావిడభాషలలోనికిని దానినుండియే వచ్చెననుట యుక్తము” (కాట్ట. ౨౩౧ పుట).

విమర్శము:—ఏమి పట్టుదల! సంస్కృత సంబంధమున్నదన్నచో ద్రావిడ భాషలు సంస్కృత ప్రాకృత జన్యములనెడి వాదము బలపడునని దొరగారి భీతి! ఇంతమాత్రమున జన్యజనకభావము స్థిరపడునా? భాషల జన్యజనకభావమును నిర్ణయించు విషయము వేఱుగదా. (చూడు. ౧౨ విష). ఇతరములగు నిండ్లో యూరపియను భాషలలోని ‘అ’ శబ్దస్థితిని దొరగా రుదాహరింపలేదు గదా. సంస్కృతమునందలి ‘తద్’ అనుదానివంటి దిండ్లో యూరపియను శాఖలోని యింగ్లీషునందును ‘That’ అనునదియుఁ గలదు గదా! తచ్చబైదిగత ‘తకారము’ లోపింపఁగా ‘అద్’ అనియేకదా మిగులును! ఈ విషయమున నింగ్లీషులోని ‘This’ అనుదానిని బరిశీలింపనగును. దొరగా రెంత యెడఁ బెట్టుచున్నను మధ్యాసియా సహవాసరూప ప్రాచీన సంబంధమునను, నిండ్లో యూరపియను భాషలును ద్రావిడభాషలును నేదో యొక యాదిమభాషనుండి యేర్పడినవని యైన నంగీకరింప తీరకుండుటను వానికిఁ గల యాంతరంగిక సంబంధము దాఁగనేరదు గదా. (చూడు. ౮ విష).

‘తద్-తద్’ ప్రభృతి శబ్దములును ‘అదు-ఇదు’ ప్రభృతిశబ్దములును బరస్పర సంబంధము గలవనుటకు సందియము లేదు.

౭౬. I విష:—౭౪ I విషయమున ద్రావిడ బహువచన ప్రత్యయములు కొంత వివరింపఁబడెను. తెల్లన సర్వనామములలో సాధారణముగా ‘రు’ అనునది మహాస్థహతీ వాచక బహువచన ప్రత్యయము. “ఇద్దఱు-అందఱు-ఇందఱు-ఎందఱు-కొందఱు-మేము-తాము-వారలు-వీరలు-మీరలు” మున్నగునవి యపవాద రూపములు. నామవాచకములందును లాంతములందు ‘రు’ ప్రత్యయమే బహువచనమున నిల్చును. ఉదా:- బాలురు-నృపాలురు-మొ. తక్కిన నామవాచకము లందంతటను మహా స్థహ త్యమహా ద్భహువచన ప్రత్యయము ‘రు’ ప్రత్యయ రూపాంతరమగు ‘లు’ ప్రత్యయమే. ఉదా:- రాములు - సీతలు - కొమరులు - తల్లులు - వనములు - గోడలు - మేడలు - మొ. ఒకరువులు ఒకళ్ళు మొదలగు నేకత్వవాచక సర్వనామములందును వారలు వీరలు మీరలు మున్నగు సర్వనామములందును నియ్యది వ్యాపించియున్నది. తెల్లన సర్వనామామహాద్భహువచనము “అవి-ఇవి-ఏవి-అన్ని-ఇన్ని-ఎన్ని-కొన్ని” మొదలగునవి విశేషరూపములు. నీ-నా-తా-మన-శబ్దములు మహాదమహాత్తులం దంతటను నేకరీతినె యుండును.

“భవే త్తదాదిశబ్దే వో । డుజాదిస్తు భవే న్న చోత్ । జసఃస్థానే రు రత్ర స్యాత్ । క్వచి దత్వం భవే ల్లు లే.....” (వ్యా. సం. ౨౧౫ విష.).

“లు జసో ల శసో ౭లాంతా । ల్లాంతాత్తు రు రౌ తయోః క్రమేణ స్తః” (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౧౩౫-౧౪౪ విష.).

“దేశ్యా దస్థ ద్యుష్ట చ్చబ్దా । త్సు జసో ర్ను మూ వు రూచ తత్రస్తః ద్వయచ ద్వచన ద్వయే న్యయో రాత్తా” (వ్యా. సం. ౨౧౯ విష.)
 “ద్వంతా త్తదాది శబ్దాత్ స్యా । ద్భహుత్వే తు వివర్ణకః ।” (వ్యా. సం. ౨౧౫ I విష.) మొ.

పరిగన్నడమున ‘మ్’ అనునదియే యేకత్వ బహుత్వములందుఁ బ్రథమా ప్రత్యయము. ఇట్టిదానికిఁ బూర్వమున ‘గళ్’ అను నాగమము బహుత్వమున నిల్చును. అకారాంతేతరముల మీఁది ప్రథమా ప్రత్యయము ‘మ్’ అనునది లోపించును. మహా స్థహతీ వాచకములకు బహుత్వమున ‘గళ్’ అనుదాని కపవాదముగ “అర్-ఇర్-విర్-దిర్” అనువానిలో నేదేని యాగమము నిల్చును. దానిపైని గొన్ని యెడల ‘శళ్’ అను నాగమము పాక్షికముగా నిల్చును—ఉదా:- (దేవశబ్దము-ఏక) దేవం-(బ) దేవర్-దేవర్ కళ్=(దేవతలు). కణ్=(కన్ను). కణ్ గళ్=(కన్నులు). మహాతీ వాచకము-సీతాశబ్దము. సీతె=(ప్ర-ఏ). సీతెయర్=(సీతలు). ఆ శబ్దము-అవం=(వాఁడు). అవర్=(వారు). ఇవం=

(వీడు)-ఇవర్=(వీరు). ఉవం=(వీడు). ఉవర్=(వీరు). అమహద్వాచకములు:—అదు=(అది) అవు=(అవి). ఇదు-ఇవు. ఉదు-ఉవు. ఆం-నాం=(మేము) నీం=(మీరు). విశేష రూపములు.

“తా స్తు మమింకె అదదోల్” (కర్ణా. భూ. ౩౯ సూ.) = ప్రథమా విభక్తి-మ్-ద్వితీయావి-అమ్.....”

“ద్విత్వ బహుత్వయో ర్గళాదా” (కర్ణా. భూ. ౪౦ సూ.)=ద్విత్వ బహుత్వములం దా విభక్తులకుముందు ‘గళే’ అను నాగమము నిల్పును.

“సర్వనామ గుణవచనానా మవు తదస్తే” (కర్ణా. భూ. ౪౧ సూ.)=ద్విత్వ బహుత్వములందు సర్వనామములకును గుణవాచకములకును విభక్తులు పరమగు చుండఁగా ‘అవు’ అను నాగమ మగును. ఉదా:—(ఏ) అది (బ) అవు. (ఏ) ఇది - (బ) ఇవు-మొ.

“స్త్రీ పురుష వాచకే స్విరర్ దిర్ విర్” (కర్ణా. భూ. ౪౨ సూ.) = స్త్రీ పురుష వాచకములకుఁ బరమగు విభక్తులకు మొదట ద్విత్వ బహుత్వముల యందు ‘ఇర్-అర్-దిర్-విర్’ అనునవి ‘గళే’ అనుదాని కపవాదముగా నిల్పును. ఉదా:—దేవర్-అవర్-ఇవర్-మొ.

“అన్యస్తా ల్లోపః” (కర్ణా. భూ. ౪౩ సూ.) = అకారాంతేతర ప్రాతిపదికమునకుఁ బరమగు ప్రథమా ప్రత్యయ ‘మ’ కారము లోపించును. ఉదా:—అవ+మ్=అవం=(వాడు) అవ+అర్+మ్=అవర్=(వారు). దేవ+అర్+మ్=దేవర్. కణ్+గళే+మ్=కణ్గళే-మొ.

“స్వార్థేఽతః కళే” (కర్ణా. భూ. ౪౩ సూ.) = అకారాంతములకుఁ బరముగ నిల్చిన ‘అర్-ఇర్-దిర్-విర్’ అనువానికిఁ బరముగ స్వార్థమున వికల్పముగ ‘కళే’ అనునది నిల్పును. ఉదా:—పండితర్కళే = పండితర్ = (పండితులు). మొ.

తమిళమునఁ బుంస్త్రివాచక బహువచన ప్రత్యయములు ‘ర్-ప-మార్’ అనునవి. ఉదా:—అవర్ = (వారు). ఎన్న = (అందురు) తోటిమార్ = (చెలి కత్తెలు-చెలి కాండ్రు).

‘కళే అ-ఆ’ అనునవి తమిళమున నమహద్బహువచన ప్రత్యయములు. ఉదా:—నాయ్ = (కుక్క). నాయ్కళే = కుక్కలు. వన్దన = (వచ్చినవి.) చెయ్యా = (చేయనివి).

విశేషరూపములు:—“అవై = అవ్ = (అవి). ఇవై = ఇవ్ = (ఇవి). ఉవై = ఉవ్ = (ఉవి).” అనునవి నిర్దేశక సర్వనా మామహద్భవమువచన రూపములు. తామ్ = (తాము). నీయిర్ (మీరు). యామ్ = (మేము), నామ్ = (మనము). ఇవి యుష్కదన్తదాత్కర్థక బహువచన రూపములు.

“రఱికాన్.....” (తొల్కా. ౪౯౦ నూ.) = పురుషవాచక స్త్రీవాచక శబ్దముముల బహుత్వమును దెల్పు ప్రత్యయములు ‘ర్-ప-మార్’ అనునవి.

“అ-ఆ-వ.....” (తొల్కా. ౪౯౨ నూ.) = అమహత్తులలో బహుత్వమును దెల్పెడి శబ్దములు ‘అ-ఆ-వ’ అనునవి తుదినిగలవై యుండును. ఉదా:—వన్దన = (వచ్చినవి = వచ్చెను). పొరుళన = వస్తువులు. చెయ్యా = (అవి చేయనివి = చేయవు). ఆకారము వ్యతిరేకార్థములందే యుండును. వరుకువ = (అవి వచ్చెడివి = వచ్చును) ఇదియు ‘అ’ ప్రత్యయమే యనుట లెస్స. భావి ‘ప’ కారము ‘వ’ కారమయి యుండును.

“కళొడు.....” (తొల్కా. ౬౫౩ నూ.) = అమహన్నామముల యేకవచనములు బహువచనము లగునపుడు కొన్ని స్థలములలో ‘కళ్’ ప్రత్యయము వచ్చును. క్రియనుబట్టి బహుత్వము తెలియనపుడు ‘కళ్’ ప్రత్యయము నిల్చును. ఉదా:—అవనుమ్ యానైకళుమ్ పోయినర్ = (వాడును నేనుఁగులును బోయిరి).

“ఇయత్ పెయర్.....” (తొల్కా. ౬౫౪ నూ.) = ఇందు మహద మహత్సామాన్య నామములు వివరింపఁబడెను. తాన్ = (తాను) ఎల్లామ్ = (ఎల్ల) నీయిర్ = (మీరు) మున్నగునవి పేర్కొనఁబడెను.

“అవ్వటి.....” (తొల్కా. ౬౪౬ నూ.) = పుం-అవన్-ఇవన్-ఉవన్-స్త్రీ-అవళ్-ఇవళ్-ఉవళ్-పుం-స్త్రీ. బ:-అవర్-ఇవర్-ఉవర్. యాన్-యామ్; నామ్; యావన్-యావళ్-యావర్-(చూడు ౬౯౪ నూ).

“అదు-ఇదు.....” (తొల్కా. ౬౫౧ నూ.) = అదు-ఇదు-ఉదు-అఱిదు. ఇఱిదు. ఉఱి-దు-అవై-ఇవై-ఉవై. అవ్-ఇవ్-ఉవ్. యాదు-యా-యావై.

౭౬. II విష:—“బహువచనము-బహువచనము నేర్పఱుచు విధములు:—ప్రాచీనములగు నిండ్లో యూరపియను భాషలలో నేకత్వ బహుత్వభేదము విభక్తి ప్రత్యయములచేతనే తెలుపఁబడును. సిథి యను భాషలలో నామవాచకముల కేకత్వ బహుత్వ భేదక ప్రత్యయములు లేవు. వాని నచటి సందర్భమునుబట్టి తెలిసికొనవలసినదే. మంచు భాషలోఁ బ్రాణివాచకములకు

మాత్రమే బహువచన ప్రత్యయము చేర్చుట గలదు. తాత్తారు భాషలో సర్వనామములకు మాత్రమే వచనబోధక ప్రత్యయములను జేర్చుట గలదు. బ్రహ్మయి భాషలో నామవాచకములకు వచన భేదబోధక ప్రత్యయము లుండవు. బహుత్వమున సందర్భబోధక పదములను జేర్చవలయును. క్రియ లలో మాత్రము వచన భేదబోధక ప్రత్యయము లుండును. దానినిబట్టి నామ వాచకముల వచనమును దెలిసికొనవలయును.” (కాల్డు. ౨౩౧ పుట).

“బహువచన విధాన విషయమున ద్రావిడభాష లిండియూరపియను భాషలను బోలక సిథియను భాషలను బోలుచున్నవి. అఱుభాషలో నపుంసక లింగశబ్దములకు వచనభేదము తెలియదు. దానిని సందర్భమునుబట్టి తెలిసి కొనవలసినదే. అద్యతననాగరకుల వ్యవహారభాషలో నట్టి భేదములను దెల్పు ప్రత్యయము లున్నను ప్రాచీన పద్యవాఙ్మయమునందును నద్యతన గ్రామ్య భాషయందును నట్టి ప్రత్యయములు లేవు. ఉదా:—మాడు=ఎద్దు-ఎద్దులు. నాలుమాడు మేయ్గిఱదు=(నాల్లు, ఎద్దు(లు) మేయుచున్నది). “నాలు మాడుగళ్ మేయ్గిన్తన”=(నాలుగెద్దులు మేయుచున్నవి) అనువాక్యము తమిళమున మిక్కిలి యనహజముగను గృతకముగను నుండును. ఈ విషయమునఁ దెలుఁగు చాల విలక్షణముగ నున్నది. తెల్లన నిట్టియెడల వచనభేదబోధక ప్రత్యయములు పూర్తిగ నున్నవి. తుదభాషలో సర్వనామములును వానితో నన్వయించు క్రియలును బహువచన ప్రత్యయములతో నుండును. కొడగు భాషలో నపుంసక లింగ బహువచన ప్రత్యయము లేదు.” (కాల్డు. ౨౩౨ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీన తమిళమునను నమహద్వాచకములకు బహువచన ప్రత్యయము లేదనరాదు. తొల్కా-ప్పియమునందే ‘కళ్’ ప్రత్యయము పేర్కొనఁబడినపుడు ప్రాచీన వాఙ్మయమున లేదనుట యెట్లు పోనఁగును? అది యరుదనిన ననవచ్చును.

“అన్న పిఱవుమ్.....” (తొల్కా. ౬౫౪ సూ.)=“పైని జెప్పిన యమహ న్నామములును నట్టి యితరములగు నమహన్నామములును నేకత్వ బహుత్వ వాచకములై యుండును” అను చొప్పున నమహద్వాచకములగు నామవాచ కము లేకత్వమును బహుత్వమును బోధించును గాన వాని యేకత్వ బహుత్వ ములు క్రియలనుబట్టి తెలిసికొనవలయునని తొల్కా-ప్పియ మిట్లు వచించు చున్నది.

“తెరినిలై.....” (తొల్కా. ౬౫౫ సూ.)=అమహత్తుల యేకత్వ బహుత్వములు తదన్విత క్రియలనుబట్టి తెలిసికొన నగును. ఉదా:—ఆ వన్దదు. (ఆవు వచ్చెను). ఆ వన్దన=(ఆవులు వచ్చినవి.) ‘ఆ’ శబ్దమునకు ‘ఆవు-ఆవులు’

అని యర్థములు గలవు. అట్లు క్రియలవలనఁ దెలిసికొనుటకు వీలుపడనపు డమహాన్నామమును 'కల్' ప్రత్యయాంతముగాఁ. బ్రయోగింపవలయునని తొల్కాప్పియ మిట్లు వచించుచున్నది.

“కల్ౌడు.....” (తొల్కా. ౬౫౩ నూ.)=అమహాన్నామములు బహుత్వమును బోధించునపుడు కొన్నిస్థలములలో 'కల్' ప్రత్యయమును వాడవలెను. అనఁగాఁ గ్రియలవలన వచన నిర్ణయము కానపు డమహాన్నామమును 'కల్' ప్రత్యయాంతముగాఁ బ్రయోగింపవలెనని యర్థము. ఉదా:—అవనుమ్ యానైకళుమ్ పోయినర్=(వాఁడును నేనుఁగులును బోయిరి) ఇచట మహత్కర్తృత్వమునం జేసి యిచటి బహుకర్తృక క్రియ మహద్బహువచన రూపముతో నుండవలసెను. ఇచట నేనుఁగని యేకవచనార్థమును గ్రహించినను క్రియ మహద్బహువచన రూపముతోనే యుండును గాన క్రియవలన నిచటి యమహాన్నామవాచకపు బహుత్వము వ్యక్తపడదు. కావున బహుత్వమును విశేష పఱచుటకై దానిని 'కల్' ప్రత్యయాంతముగాఁ బ్రయోగింపవలసెనని యెఱుంగునది. తదన్విత క్రియవలన బహుత్వము తెలియునపు డమహాన్నామమును 'కల్' ప్రత్యయాంతముగాఁ బ్రయోగించినచోఁ బునరుక్తి దోషము గల్గునని భావము.

2౬. III విష:—“అటవమున నమహాన్నామవాచకములకు బహువచన ప్రత్యయము చేరినను వాని క్రియ లరుదుగ బహువచన ప్రత్యయము నందును. తఱుచుగ నేకవచన క్రియారూపమే బహువచనమున వాడఁబడును. గ్రామ్యాటవమున నీ పద్ధతి యవ్యభిచరితముగ నున్నది. పద్యగ్రంథములం దటవమున బహువచన కర్తృక క్రియ కేకవచనరూపమే తఱుచుగా వాడఁబడును. మఱియుఁ దద్ధర్తార్థక ప్రథమ పురుషక్రియకు మహస్త్వహతీతరనామ బహువచనము కర్తయగునపుడు క్రియకు బహువచన రూప ముండరాదు. ఇట్టి యెడల బహువచననామ మొక సమాసము వంటిదని యనఁగా నచటి బహువచనము సమూహార్థకమని మౌక్సుముల్లరు (Max-muller) గారు చెప్పిరి. వయి సందర్భమునుబట్టి ప్రాచీనకాలమున మహా దమహత్తులు రెండిటికిని బహువచన మస్పష్టముగనే యుండుటచేతఁ గ్రియ యేకవచనమున నుండక తీరదయ్యెనని నా యభిప్రాయము. సందర్భమునుబట్టి బహుత్వము గ్రహింపఁదగి యుండెడిది. కాలక్రమమున నాగరకత హెచ్చుటచేత మహస్త్వహతీ నామములకును దత్కర్తృక క్రియలకును బహువచనరూప మేర్పడి స్థిరపడియుండును. అమహద్బహువచన కర్తృకక్రియ తఱుచుగ నేకవచనమున నుండు పద్ధతి గ్రీకుభాషలో సైతము గలదు” (కాల్డు. ౨౩౩ పుట).

“ద్రావిడ భాషలలోని యేకత్వము నామ సర్వనామములందుఁ బ్రత్యయ ములవలన స్పష్టపడమింజేసి స్పష్టముగాఁ దెలుపవలసినపుడట్టి నామమునకు ముం దేకత్వబోధక శబ్దము చేర్పబడును. ఉదా:—తమి-ఒరు మాడు=(ఒక వళువు). దీనిని బట్టి యింగ్లీషునందువలెనే ద్రావిడ భాషలందు సైత మేకత్వ బోధకశబ్దము చేర్పనలెననుకొని నామ సర్వనామముల కేకత్వ బోధకశబ్దమేళన మును దొరలు నిత్యముగాఁ జేయుచుందురు. ఇట్లే బహువచన ప్రత్యయమును నిత్యముగా నపుంసకలింగ నామములకుఁ జేర్చుచుందురు. వాక్యముల సొంపు నకై యటవలు కూడ నిట్లు చేయుటగలదు. కాని యది సర్వసామాన్య విధికాదు. అటవభాషలోని యీ సంప్రదాయము సిద్ధియను భాషలలో సైతము గలదు” (కాట్టు. ౨౩౩ పుట).

విమర్శము:—కాట్టు వెల్లుగారు వెనుకఁ (2౬ II విష.) ప్రాచీన పద్య వాఙ్మయమందును నద్యతన గ్రామ్యమునను నమహాద్భహువచనబోధక ప్రత్యయమే లేదని వ్రాసి యిచట నమహాన్నామములు బహువచన ప్రత్యయంతములై యుండఁగాఁ గ్రియ లేకవచనాంతములుగనే తఱచుగా వాడఁ బడునని వ్రాయుట పూర్వోత్తర సందర్భశూన్యముగా నున్నది. (చూడు 2౬ II విష.) అన్నిత క్రియలవల్లనే యమహాన్నామ వాచకముల యేకత్వ బహుత్వములు తెలియవలెనని (చూ. 2౬ II విష.) (చూ. తొల్కా. ౬౫౫ నూ.) తొల్కాప్పియరు సూత్రించిరి. ప్రాచీన వాఙ్మయమునఁ గర్తృ క్రియలు భిన్న భిన్నవచనములలో నుండుటయే తఱచని దొరగారు వచించుట కేవలము సత్య విదూరమై యున్నది. మిక్కిలి యరుదనుట నిజము. అట్టియెడలఁ బ్రత్యేకాన్వయ మెన్ననగును. ఆ పద్ధతి తద్ధర్మార్థక ప్రథమ పురుష స్థలమున మాత్ర మమహాత్మకత్వమున విశేషవిధిగ నున్నదనుట సత్యము.

“ఫ్లోర్.....” (తొల్కా. 2౧౧ నూ.)=ఉమంత సమాపక క్రియ మధ్యమోత్తమ పురుషములందును మహాత్మ్యథమ పురుష బహువచనమునందును రాదు. అనఁగా నమహాత్మ్యథమ పురుషైకవచన బహువచనములందును మహాత్మ్యథమ పురుషైక వచనమునందును మాత్రమే వచ్చునని యర్థము. ఉదా:—అవన్ వరుమ్ = (వాడువచ్చును). అదు వరుమ్ = (అది వచ్చును). అవై వరుమ్ = (అవివచ్చును).

తమిలమందలి యీ యొక్క యమహాద్వాచక స్థలమును నాధార ముగాఁగొని నామ సర్వనామముల కెల్ల మహాన్యహాతీ వాచకములకుఁ దత్కర్తృక క్రియలకును బహువచన మస్పష్టమై యని దొరగా రూహించుట కేవలము

పొరపాటు. సర్వనామముల కమహాత్తులందును “అవి-ఇవి-అవు-ఇవు-అవ్-ఇమ్-అవై-ఇవై” అను బహువచన రూపము లేకవచన రూపములతోపాటుగ చిర కాలమునుండి వెలసియుండఁగా నామవాచకములలో మహాన్తహతీ వాచకములకు ‘న్-ళ్’ అనునవి యేకత్వబోధక ప్రత్యయములుగాను, ‘ర్’ అనునది బహువచన బోధక ప్రత్యయముగాను దొల్కొప్పియము నాటికే యేర్పడి యుండఁగా దొరగారిట్లు వ్రాయుట కేవలము నయుక్తము. చరిత్రతెలియని కేవల ప్రాచీన కాలమున నెల్లభాషలు ధాతుమాత్ర రూపములె యనుట క్రొత్తగా నూహింప వలసిన విషయముకాదు గదా.

పయిరీతి నమహన్నామవాచకేతర స్థలములం దేకవచనము ద్రావిడ భాషలలో సుస్పష్టముగా తెలియఁదగి యుండఁగా “ద్రావిడ భాషలలోని యేకత్వము నామ సర్వనామములందుఁ బ్రత్యయములవలన స్పష్టపడమింజేసి” అని సర్వసాధారణముగా వ్రాయుట కేవలము నసంగతము కాదా? తుది కమహన్నామవాచకముల యేకత్వ బహుత్వములును స్పష్టముగాఁ దెలియు నేర్పాటులు తమిలమున వ్యాకర్తలు చేసియున్నారు గదా. (చూడు 2౬ II విష.) అజ్ఞులగు నెవరో దొరల వాడుకలకుఁ బరిగణన మేల?

ద్రావిడ భాషలందలి ప్రాచీన పుం స్త్రీవాచక ప్రథమా బహువచన ‘రు’ ప్రత్యయము తెల్లన సర్వనామములందు మాత్రము నిల్చెననియు దాని రూపాంతరమగు ‘లు’ ప్రత్యయము నామవాచకములందు మహా దమహాత్తుల యందెల్ల వెలసెననియు నీ ‘లు’ ప్రత్యయ మత్యంత ప్రాచీనాంధ్ర శాసనము లందును (చూ. ౧౮ VII విష.) ధారాళముగాఁ జూపట్టుచుండుటచేత నత్యంత ప్రాచీనమనియు (చూడు ౨౧ XVII విష. ౧౮ VIII విష. ౮ విష.) గ్రహింపవలెను. కేవల ప్రాచీన కాలమున బహువచన ప్రత్యయమే లేని యమహాత్తులకును గాలక్రమమున నట్టి ‘లు’ ప్రత్యయము బహుత్వబోధకముగా నేర్పడెనని తలంపనగును.

2౬. IV విష.:—“ఇండ్లో యూరపియను భాషలకును సిథియను భాషలకును నింకొక భేదము గలదు. ఇండ్లో యూరపియను భాషలలో విభక్తి ప్రత్యయము లేకత్వ బహుత్వములందు భిన్నభిన్న రూపములుగా నుండును. కావున నా ప్రత్యయములు విభక్తిబోధకములు వచనబోధకములును ననవచ్చును. సిథియను భాషలలోని విభక్తి ప్రత్యయము లేకత్వ బహుత్వముల యందొక్క రూపముననే యుండును. అందు బహుత్వము ప్రత్యేకమగు ప్రత్యయములచేఁ దెలుపఁబడును. ఈ బహుత్వబోధక ప్రత్యయ మన్ని విభక్తులలోను నేకరూపముననే యుండును. ఇయ్యది ప్రకృతికిని విభక్తి ప్రత్యయ

మునకును నడుమ నిల్చును. ఇంఛో యూరపియను భాషలలో నొకటగు గాతికు భాషయందు ద్విత్వీయా బహువచన ప్రత్యయముగు 'న్స్' అను దానిలోని నకారమునం దేకవచనాకారము పైతమున్నను విభక్తి ప్రత్యయ నకారము పూర్వావయవముగను వచనబోధక 'స' కార ముత్తరావయవముగను సంయోగించి యున్నది.

పయిని వ్రాసిన సిథియను భాషల లక్షణములు ద్రావిడ భాషలయందుఁ బూర్తిగ వెలసియున్నవి. ఒక్క-తుళు భాషలో వ్యస్తీప్రత్యయముగు 'అ' కార మేకవచనమున నల్లెయుండి బహుత్వమున 'ఎ' కారరూపము నందుచున్నది. పయిరీతి సామ్యమిట నుదాహరింపఁబడుచున్నది.

సిథియన్ భాషలలోని “హంగేరి
యనుభాష-హజ్=(ఇల్లు).

ఏ.

బ.

ప్ర-హజ్

హజక్

ష-హజ్ నక్

హజక్ నక్

చ-హజ్ నక్

హజక్ నక్

ద్వి-హజత్

హజక్ త్

ద్రావిడ భాషలలోని తమిళభాష.
మనై=(ఇల్లు).

ఏ.

బ.

ప్ర-మనై

మనైగళ్

ద్వి-మనైయై

మనైగళై

(నై = న)

(నై = న)

తృ-మనైయాల్

మనైగళాల్

సహా } -మనైయోడు
ర్ధతృ }

మనైగళోడు

చ-మనైక్కు.

మనైగళుక్కు

పం-మనైయిల్

మనైగళి

ఇరున్దు

లిరున్దు

ష-మనైయినదు

మనైగళినదు

స-మనై

మనైగళి

యిడత్తిల్

డత్తిల్

సం-మనైయే

మనైగళే

పయిరూపములలో విభక్తివచన ప్రత్యయములు రెండు భాషలందును పరస్పరము భిన్నములై యున్నను నవి ప్రకృతితోఁ జేరెడి పద్ధతి రెండుభాష లందును దుల్యముగా నున్నది.” (కాల్డు. ౨౩౪-౨౩౫ పుటలు).

విమర్శము:—కాల్డు. ౨౩౪ పుటయందు, సిథియను భాషలలో నామ వాచకముల కేకత్వ బహుత్వబోధక ప్రత్యయములు లేవనియు నవి యచటి సందర్భమునుబట్టి తెలిసికొనవలసినదె యనియు వ్రాసి (చూడు ౭౬ II విష.)

కాల్లువెల్లుగా రిచటఁ బయిరీతిని సిథియను భాషలలోని హంగేరియన్ భాషలోని విభక్తివచనయోగ పద్ధతులను జూపుట వింతగానున్నది.

౭౬. V విష:—“ఇతర ద్రావిడభాషలలో నంతటను మహాన్యహతీ వాచకముల బహువచనమున కొక ప్రత్యయమును దద్దిన్న శబ్దముల బహు వచనమునకు వేటొక ప్రత్యయమును నిల్చును. తెలుఁగునందట్టి పద్ధతి సర్వనామములందును గ్రియలయందును మాత్రము నిల్చియున్నది. నామ వాచకములం దన్ననో నపుంసకలింగ బహువచన ప్రత్యయమే (‘లు’ ప్రత్యయ మని భావము) మహాన్యహతీ వాచక బహువచనములందు సైతము విస్తరించి యున్నది.

మహాన్యహత్వర్థముల కేకరూపమున నున్న ‘అర్’ ప్రత్యయమునకు ‘ఎపిసీస్’ (Epicene) బహువచనమని యింగ్లీషులో వ్యవహరింతురు. ఇట్టి ‘ఎపిసీస్’ బహువచనము, మహత్త్వ బహుత్వములను దెల్పుచుండఁగా నపుంసక లింగ ప్రత్యయము మహతీత రామహత్త్వబహుత్వములను దెలుపును. (ఇట్టిది కళ్ ప్రత్యయమని దొరగారి యభిప్రాయము). ఇట్లు మహత్త్వ బహుత్వము లను నొక్కటే ప్రత్యయము తెల్పుటయు నది మహతీత్వమును సైతము తెల్పుటయు నిండోయూరపియను భాషలందును గలదు. ఉదా:—సంస్కృత-జస్=అస్. లాటిను గ్రీకు:—ఎస్ (es). ఇట్టి సామ్యమున్నను ద్రావిడ భాషలందువలెఁ గాక యిండోయూరపియనుభాషలందు మహత్తులయినను నమహత్తులయినను బారిభాషిక నపుంసకలింగముల బహువచన మేకరీతిగనే యుండును. ఉదా:—దైవతాని=(దేవతలు). కళత్రాణి=(భార్యలు). అద్యతన పెరిషియను భాషలో నీ విషయమునఁ గొంత సామ్యము చూపట్టుచున్నది. అందుఁ బ్రాణివాచక బహువచనము ‘ఆస్’ అనునది. అప్రాణివాచక బహు వచనము ‘హః’ అనునది. పెరిషియనులు ప్రాణివాచకములనెల్ల నొక గణముగా నెన్నుచుండఁగా ద్రావిడులు ప్రాణులలోని జ్ఞానాతిశయము గలవారి నొక్కతెగఁగా భావించిరి.” (కాల్లు. ౨౩౬ పుట).

విమర్శము:—తెల్లునందలి “లు” ప్రత్యయ మమహాద్భహువచన ప్రత్యయమే యను దొరగారి వ్రాత సరికాదనియు, నది ‘రు’ ప్రత్యయ రూపాంతరమేయనియు నీ వఱకె విశదీకరింపఁబడెను. (చూడు ౭౬ III విష).

ద్రావిడభాషలకును నిండోయూరపియను భాషలకును సామ్యము కుదురు పడదు. “జస్=అస్” అను సంస్కృత ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయము మహాన్యహతీ బహువచనమునేకాక యమహత్త్వబహుత్వములను సైతము

దెలుపును. “కళత్రాణి” మున్నగునవి సైతము జన్ ప్రత్యయాంతములనియె సంస్కృత వైయాకరణ సిద్ధాంతము.

2౬. VI విష:—“తెల్లన సర్వనామములందువలెనె నామవాచకము లందును బహుత్వమున ‘రు’ ప్రత్యయము నిల్వవలసియుండఁగా నట్టి నామ వాచకములందును సమహద్బహుత్వవాచి ‘లు’ ప్రత్యయము తార్కాటయ్యెను. ‘మగఁడు’ అనుదాని బహువచనము ‘మగరు’ అని యేర్పడక ‘మగలు’ అను రూపమున నిల్చెను.

తెలుఁగునఁ గొన్నియెడల బహుత్వమున బహువచన ‘లు’ ప్రత్యయ మేకవచన ‘డు’ ప్రత్యయమునకుఁ బరముగ నిల్చుటయుఁ గలదు. ఉదా:— అల్లుండు-అల్లుండ్లు. ఇల్లె-వాఁడు-వాండ్లు. ఈ ‘వాండ్లు’ అను రూపము తమిళ మందలి “అవర్గళ్” అను రీతి నేర్పడక ‘అవన్ గళ్’ అను రీతి నేర్పడినది. అఱ వమునందలి “మక్కళ్”=(జనులు) అనుచోటఁ బుం స్త్రీవాచక ‘రు’ ప్రత్యయము నిల్వక యమహద్బహువచన ప్రత్యయము (కళ్) నిల్చుట యెట్లని శంకింప రాదు. తమిళమున ‘మగ’ శబ్దము ‘శిశు’ పర్యాయముగాన దానిపైని ‘గళ్’ నిల్చుట విరుద్ధము కాదనఁదగును. కాని తమిళమున ‘గురుక్కళ్’ అనియుఁ, గన్నడమున ‘గురుగళు’ అనియుఁ దులుభాషలో ‘గురుకుళు’ అనియు నుండును. దీనిని సమర్థించుమార్గము కానఁబడదు. (తెలుఁగునందువలెనె మహద్వాచ కములలో ‘కళ్=గళ్’ ప్రత్యయముచేరుట విరుద్ధమని దొరగారి యాశయము)” (కాట్ట. ౨32 పుట).

విమర్శము:—తెల్లనందలి ‘లు’ ప్రత్యయ మమహద్బహుత్వ వాచక మాత్రము కాదనియు నది ‘రు’ ప్రత్యయ రూపాంతరమనియు నక్కారణమున నది మహద్బహుత్వవాచియే యనియు నయ్యది కాలక్రమమున సమహద్బహువచన ముగా సైత మేర్పడెననియు నీ వఱకు వివరింపఁబడెను (చూడు 2౬ III విష.) (చూ. ౨౧ XVII విష. ౧౮ VIII విష. ౮ విష.) తార్కాటగుటయేమి? ఏల యీ చర్చితచర్చణము!

దొరగారు ‘కళ్-గళ్-గళు’ అను భేదములను బాటింపరైరి. ‘కళ్’ అనునది తమిళ ప్రత్యయము. ‘గళ్’ అనునది ప్రాచీన కర్ణాట ప్రత్యయము. ‘గళు’ అనునది హాసగన్నడ ప్రత్యయము. ‘అవర్గళ్’ అను రూపము ప్రాచీ నముకాదు. తొల్కాప్పియమునాటి కది వాడుకలో లేదు. ‘కళ్’ అనునది మాత్రమే తొల్కాప్పియమునఁ బేర్కొనఁబడెను. తమిళమున ‘అవర్గళ్’ అనునది వ్యావహారికము. కన్నడమందు మాత్రమిది ప్రాచీన కర్ణాట వ్యాకర ñోపదిష్టమె.

“కళ్ళోడు.....” (తొల్కా. ౬౫౩ సూ.) (చూ. 2౬ II విష).

“ద్విత్వ బహుత్వయో ర్గళాదా” (కర్ణా. భూ. ౪౦ సూ).

“నుబంతప్రకృతిగళిగె విభక్తిప్రత్యయగళు పరవాదాగ బహుత్వవివక్ష యాదరె గళు-అరు-అందిరు-వరు-అవు ఎంబ ఆగమగళు యథాసంభవాగి బరు వవు.” (హాసగన్నడ శబ్దాదర్శ-౪-౨ సూ).

“స్వార్థేతః కళ్” (కర్ణా. భూ. ౪౩ సూ.) = అకారాంతములకన్నఁ బరముగ నిల్చిన ‘అర్-ఇర్-విర్-దిర్’ అను వానికిఁ బరముగ స్వార్థమున ‘కళ్’ అను నాగమ మగును. ఉదా:- సుతర్ కళ్ = (పుత్తులు). తాయిర్ కళ్ = (తల్లులు).....

క. వికలం పెరివటొళరు విం । గె కళాగమమంతె సర్వనామ దొళం తాం । ప్రకటం గళాగమం తిళి । వికల్పదిం దప్పు దత్తెగళ్ దిర్విర్గం ॥
.....గళాగమక్క-అవర్గళ్=(వారు) ఇవర్గళ్=(వీరు) ఉవర్గళ్=(వీరు). (శబ్దము. ౧౦౧ ప).

“అల్లుండ్లు-వాండ్లు” మున్నగు రూపములు తెల్లన నవ్యములు-వ్యావ హారికములు. ప్రాచీన వాఙ్మయస్థములు కావు. “అల్లుళ్లు-వాళ్ళు” అనియు వీని కన్నఁ బ్రచురముగా వాడుకలో వెలయుచున్నవి. “అల్లురు-వారు-వాండ్రు” అను నవి వీని ప్రాచీన వాఙ్మయస్థ రూపములు. ప్రాచీన వ్యాకరణ సమ్మతములును. ప్రాచీన ద్రావిడ భాషల పరస్పరసంబంధమును బరిశీలించు నీ శాస్త్రమున నధునాతన గ్రామ్య రూపములను బరిశీలించుట యుక్తముకాదు. ‘అల్లుండు-వాండు’ అను రీతినున్న వ్యావహారిక ప్రథమైకవచనాంతములపై ‘లు-రు’ అను బహువచన ప్రత్యయములను జేర్చి వాడుటచేత నిట్టి రూపములు వెలసి యుండును. ఇట్లే “కోడలు-కోడళ్ళు” మున్నగు వ్యావహారిక పదములును దెల్లనఁ గలవు. వ్యావహారిక భాషలోఁ బ్రథమైకవచనము మీఁద నితర విభక్తులు నిల్చుట సంప్రదాయము.

ప్రాచీన కన్నడ వాఙ్మయస్థములై ప్రాచీన కర్ణాట వైయాకరణులచేత సంగ్రహింపఁబడి యున్న ‘అవర్గళ్’ వంటివానితో నీ వ్యావహారికరూపములకు సామ్యమును గణించుట సరికాదు. తెలుఁగునందును ప్రాచీన వాఙ్మయస్థములై ప్రాచీనాంధ్ర వైయాకరణులచేత సంగ్రహింపఁబడిన యిట్టి పునరుక్త బహువచన రూపములు గలవు. ఉదా:- నీళ్ళులు - మొసళ్ళులు - మొ. “అపి సంయుక్త సమాప్తో । భూయోస్తే లుః ప్రదృశ్యతే నామ్నామ్” (ఆం. చిం.) (చూ. వ్యా. సం. ౨౦౪ విష. విస్తర II ౨౦౪ విష.) అని ప్రాచీనుఁడగు నన్నయభట్టు సూత్రించెను.

‘గురుక్కళ్’ అను రీతి రూపములు తొల్కాప్పియ సమృతములు కావు. ‘కళ్’ ప్రత్యయము మహద్వాచులపై నిల్చుట ప్రాచీన తమిళమున మచ్చున కేని లేదు. పటగన్నడమున ‘అర్-ఇర్’ మున్నగు పుం స్త్రీ బహువచన ప్రత్యయములపై ‘కళ్’ అనునది నిల్చుటయేకాక ‘గళ్’ అను నాకారముతోఁ గేవల ప్రాతిపదికముల మీఁద సైతము నపుంసకేతర స్థలములందును నిల్చుట గలదు.

“స్త్రీ పుంసా దర్ - దిర్ - విర్ - బహుళమ్” (కర్ణాట - శబ్దా ౨౩౯ సూ.)
బహుళ గ్రహణాత్ స్త్రీ పుంవాచకేభ్యః క్వచి ద్దళపి భవతి. ఉదా:—
 తాయ్గళ్ = (తల్లులు). తందెగళ్ = (తండ్రులు). అత్తెగళ్ = (అత్తలు).
 సాసెగళ్ = (స్నుషలు) (కోడండ్రు). క్వచిద్దళేవ, నాన్యత్. నీంగళ్ =
 (మీరు). తాంగళ్ = (తాము). ఆంగళ్ = (మేము).

క. వికలంపెట వఱొళరువిం । గ కళాగమమంతె సర్వనామవొళం తాం ।

ప్రకటం గళాగమం తిళి । వికల్పదిం దప్పు దల్తెగళ్ దిర్విర్గం ॥

.....అరువిల్లదల్లికళ్:—మక్కళ్ = (అపత్యములు) నాల్కళ్ = (దేశములు).
 కోల్కళ్ = (క్రామ్ములు-శృంగములు). దిర్లె:—అణ్ణంగళ్ = అణ్ణందిర్ = (అన్నలు).
 భావంగళ్ = భావందిర్ = (భావలు). మావంగళ్ = మావందిర్ = (మామలు).
 అయ్యంగళ్ = అయ్యందిర్ = (అయ్యలు). అక్కంగళ్ = అక్కందిర్ = (అక్కలు).—
 విర్లె:—అత్తెగళ్ = అత్తెవిర్ = (అత్తలు). తాయ్గళ్ = తాయిర్ = (తల్లులు).
 తందెగళ్ = తందెవిర్ = (తండ్రులు). (శబ్దమణి దర్పణము ౧౦౧ ప).

2౬. VII విష:—‘తుళు భాషలోఁ బురుషబోధకనామ బహువచనమున ‘ఎర్’ అను ప్రత్యయ మగపడుచున్నది. కాని యిది మిక్కిలి యరుదు. దీనికి బదులుగ ‘గళ్’ అనునదే నపుంసక లింగములందువలెనె మహత్తులయందును వాడఁబడును. ఉదా:—ఆకుళు = (వారు), మోకుళు = (వీరు) నీకుళు = (మీరు) ఈ శబ్దముల బహువచనార్థము నిచ్చు ‘ఆర్-మేర్-ఈర్’ అనునవి వాని యేకవచనార్థమునఁ బూజ్యతయందు వాడఁబడుచున్నవి.

‘కు’ భాషలో ‘జ్జా’ అనునది యమహద్బహువచన ప్రత్యయము. ఇది మహద్బహువచన ప్రత్యయముగా సైతము వాడఁబడుచున్నది. ఈ ‘కు’ భాషలో సర్వనామములందును ధాతుజ విశేషణములందును మహద్బహువచన ప్రత్యయము ‘ఆరు’ అనునది. ఇది తక్కిన భాషలలోని ‘అర్’ అను దానిని సంబంధించునది.

అధునాతన తమిళమునఁ దెలుఁగుభాష సంపర్కముచేత నమహద్బహువచన ప్రత్యయమగు ‘గళ్’ అనునది మహద్విషయమున ‘అవర్గళ్’ అని వాడఁ

బడుచున్నది. ఇట్లే మధ్యమపురుష సర్వనామబహువచనముగు 'నీర్' అను దానికి బదులుగా 'నీజ్జళ్' అని తమిళమున వాడబడుచున్నది. 'నీర్' అను దానికిఁ బ్రాచీనరూపము 'నీమ్' అనునది. ఇట్లు మహద్భహుత్వమున రూప ద్వయ మేర్పడఁగా 'అవర్' మున్నగునవి పూజార్థకైకవచనమున వ్యావ హారికాటవమున గద్యలలోను వాడబడుచున్నది. కన్నడముందును నిట్టివాడుక లేకపోలేదు. కాని యిట్టి వాడుకలు తమిళ పద్యగ్రంథములలో లేవు. అద్యతనాంధ్రమునందును నట్టి పునరుక్త బహువచనములు వాడబడుచున్నవి. ఉదా:—వారలు-మీరలు. మలయాళమున 'అవర్' అనునది తచ్చబ్బబహు వచనముగాను 'అవర్గళ్' అనునది పూజార్థకముగాను వాడబడుచున్నది. అటవమున నిట్టి వాడుకయుఁ గలదు. తెల్లున 'గారు' శబ్ద మిట్టి వాడుకలోనె యున్నది. ఉదా:—దొరగారు (దొరై అవర్గళ్—తమి). కన్నడమున 'అవరు' అనునది తచ్చబ్బ బహువచనార్థమున వాడబడుచున్నది. 'ఆతను' అనునదియు 'అవరు' అనునదియు పూజ్యతలోని యేకవచనమున వాడబడుచున్నవి. అటవ మలయాళములలో 'నీజ్జళ్'=(మీరు) అనునది పూజ్యతైకవచనమునందును బహువచనమునందును వాడబడుచున్నది. ఇట్లే కన్నడమున 'నీవు' అను నదియుఁ దెల్లున 'మీరు' అనునదియు వాడబడుచున్నవి."

"తెల్లున నమహద్భహువచన ప్రత్యయము మహద్భహువచనమున వాడబడుచుండఁగా గోందుభాషలో నిందులకు విలక్షణముగా మహద్భహువచన ప్రత్యయ మమహద్భహుత్వమున వాడబడుచున్నది." ఉదా:—కావాలోర్=(కాకులు).

పయిదీతిని విశేషములు కొన్ని యున్నను మొత్తముమీఁద బహువచనమున నమహత్తుల కొక ప్రత్యయమును మహత్తులకు వేటొక ప్రత్యయమును నుండుట ద్రావిడభాషల స్వభావమై యున్నది. (కాట్ట. ౨౩౮-౨౩౯ పుటలు).

విమర్శము:—తమిళ మధ్యమ పురుష సర్వనామము:—'ఏక-నీ. బహు-నీయిర్' అని తొలొ-ప్పియము చెప్పుచున్నది. 'నీమ్' అను బహువచన రూపము ప్రాచీన తమిళమున లేదు. 'నీజ్జళ్' అనునది యర్వాచీనముగఁ దమిళమునకు వచ్చినది. కన్నడమున "నీన్=నీం-(ఏ), నీమ్=నీం (బ)" అనునవి వ్యాకరణ సమ్మతరూపములు.

కన్నడమున "ఆతం=(వాడు) ఈతం=(వీడు) అనునవి పూజార్థకములు కావు. ఏకవచనములు. "ఆతం=వాడు—ఈతం=వీడు" అని యర్థము. వీని బహువచనములు—"ఆతంగళ్"=(వారు). ఈతంగళ్=(వీరు). (చూ. శబ్దమణి. ౧౫౦ ప). "ఆతను=(వాడు) నీవు=(మీరు)" అనునవి హాస

గన్నడ రూపములు. 'ఆతను' మున్నగు నేకవచనరూపములకుఁ బూజార్థకత్వము గలదనుట పొరపాటు. తెల్లు 'లు' ప్రత్యయ మమహద్భవాలవచన ఘను చుండుట సరికాదు. అది 'రు' ప్రత్యయ రూపాంతరము. మహద్భవాలవచన రూపము.

22. I విష:—“పుం స్త్రీ వాచకమగు 'అర్' ప్రత్యయపు చరిత్రము:— 'అర్' ప్రత్యయమే పై నుదాహరించిన యీ క్రింది రూపముల నుచ్చారణ వశమునఁ బొందినదని నా యభిప్రాయము.

తమి:—అర్-ఆర్-ఓర్-ఇర్-ఈర్. కన్నడాంధ్ర:—అరు-ఆరు-ఆరె- ఏరు-రి-రు. తుళు:—ఎర్. 'కు' భాష:—ఆరు. గోందుభాష:—ఓర్. బ్రహుయి:—క్రియలలోని మధ్యమ పురుష బహు. ఎరె-ఉరె. ప్రథమ పురుష బహు-అర్-ఉః.

అటవములోని “సీర్ (మీరు)” అనుదాని ప్రాచీన రూపములు “సీయిర్-సీవిర్” అనునవి. ఇట్లే తమిలమున మగళ్ + ఇర్ = మగళిర్. మగళ్ + ఈర్ = మగళీర్. (స్త్రీలు). వీనినెల్లఁ బరిశీలింపఁగా “బహువచన ప్రత్యయము రేఫమాత్రముకాదు-దానికి ముందేదో యొక యచ్చుగలదు” అని యంగీకరింపక తీరదు. కాన 'అర్-ఇర్' అనునవి స్వతంత్రములగు బహువచన ప్రత్యయములన నగును.

'అర్' అను బహువచన ప్రత్యయములోని 'అ' కారము నిర్దేశక సర్వనామ శబ్దము కానోపును. అట్లయినచో 'అర్' అనునది 'అవర్' అను దానికిఁ బ్రాచీన రూపమగుచు మహత్తచ్చబ్దార్థము నిచ్చును. ఇట్లే 'ఇర్' అను దానిలో నిది 'ఇ' అను సర్వనామము. ఇది 'ఇదం' శబ్ద మహద్భవాల వచనార్థము నిచ్చును. ఇది యొకప్పుడు ద్విశబ్దార్థకమగు 'ఇర్ = ఈర్' శబ్ద మందు మన్నచో 'సీర్ = సీయిర్' మున్నగునవి ద్వివచనములగుచు 'మీ రిద్దఱు' అను సర్థము నీయవలసి వచ్చును. బోర్ను భాషలో “మేము-మీరు-వారు” అను సర్థములుగల శబ్దములు ద్వివచనములై యుండలేదా యని సమాధానము చెప్పుద మన్నను మఱొక పెద్దవిరోధము కన్పట్టుచున్నది. 'ఇర్' అనునది 'అర్' అను దానికి మూలమని స్వభావ విరుద్ధముగాఁ జెప్పవలసియుండును” (కాట్టు. ౨౩౯-౨౪౦ పుటలు).

విమర్శము:—'అర్-ఇర్' అను వానిలోని యచ్చులు నిర్దేశక సర్వనామ ములు కావచ్చుననెడి దొరగారి వ్యుత్పత్తిప్రదర్శనమున ఫలమేమో తెలియ కున్నది. అందలి, రేఫముయొక్క చరిత్రము 'అన్' ప్రత్యయ సకార చరిత్రము వలెనె దుర్జ్ఞేయమేకదా. ఈ దొరగారి వ్యుత్పత్తి పక్షమున 'అవర్-ఇవర్'

శబ్దములలో రెండేసి నిర్దేశక సర్వనామములున్నవని యసంగతముగాఁ జెప్పుట సంభవించును. ఈ పద్ధతికన్న నేను వెనుకఁ జెప్పిన రీతిని ‘అ+అ+న్’= అవన్ అను దానిలోని రెండవ ‘అ’ శబ్దము తద్వత్తార్థ బోధకమని చెప్పుట యుక్తముకాదా? (చూడు 23 II విష.) ఇంకొక విశేషము. ‘ఇవర్’ (ఇ+అ+ర్) శబ్దములోని యిదంశబ్ద తచ్చబద్ధార్థ ద్వయ మేళనము కేవలము నసంగత మగును.

22. II విష:—“‘మార్’ అను బహువచన ప్రత్యయపు చరిత్రము:— అటవములోని ‘మార్=మర్’ అనునవి ‘అర్’ అనెడి బహువచన ప్రత్యయ మును సంబంధించినవే. వీనిలో నొక విశేషము గలదు. ‘అర్’ అనునది యేకవచన ప్రత్యయమును ద్రోసివేసి దానిచోట నిల్చును. ‘మార్’— అనునది యేకవచన ప్రత్యయమునకుఁ బరముగా నిల్చును. ఉదా:—పురుషన్= (పురుషుఁడు) పురుషర్= (పురుషులు). పురుషన్మార్= (పురుషులు). ‘పురుషర్మార్’ అనరాదు. ‘మార్’ అనునది రెండుమూఁడు పదములమీఁద నేకముగా నిల్చును. ఉదా:—తాయి తగప్పన్మార్= (తల్లిదండ్రులు). ఇట్లు శబ్దముల సమూహముమీఁద నిల్చుపద్ధతి సిద్ధియను భాషలందును గలదు. ‘అర్-మార్’ అను వానికి భేదమున్నట్లు కనఁబడదు. అధునాతనాటవమున నిది గౌరవార్థకము. మలయాళమున దీనికి గౌరవార్థము లేదు. ఉదా:— మల-కళ్ళన్మార్= (దొంగలు). దీనినిబట్టి ప్రాచీనకాలమున దీనికి గౌరవార్థకత్వము తమిళమున లేదని చెప్పవలసియున్నది”. (కాట్టు. ౨౪౦ పుట).

“‘మార్’ అను దానికి ‘మర్’ అను రూపాంతరము కొన్ని శబ్దములలోఁ జూపట్టుచున్నది. ఉదా:—ఎత్తర్= (ఎనమండ్రు). ‘అర్’ ప్రత్యయముకన్న ‘అర్’: ప్రత్యయము ప్రాచీనమైనట్లే ‘మార్’ అను దానికన్న ‘మర్’ అనునది ప్రాచీనము. ‘మ వ’ అనువాని వ్యత్యాసము సహజమగుటచేత “మర్=వర్” అనునవి యభిన్నములని తోచుచున్నది. ఉదా:—నాల్వర్= నలువురు. ఐవర్= (ఐదుగురు). ఎత్తర్= (ఎనమండ్రు). ‘నాల్వర్’ అనరాదు. ‘ఎత్తార్’ అనునది సాధువు. (కాట్టు. ౨౪౧).

“అటవ మలయాళములలోఁ బుంస్త్రీ నామములకు ‘వర్’ అనునది సామాన్య బహువచన ప్రత్యయము. ఇది ‘అవర్’ అను సర్వనామమునకు భిన్నముకాదు. “విణ్ణవర్= (ఆకాశవాసులు= దేవతలు) శె (చె) యవర్”= (చేసినవారు) అను వానిలోని ‘అవర్’ అను ప్రత్యయము సర్వనామమే. ఇది ‘వర్’ అనురూపము నందినది. తెల్లన వారు అని యున్నది కాదా? ‘నాల్వర్’ మున్నగు వానిలో వాల్లుమీఁద ‘వర్’ నిల్చుటచే నిందలి ‘వ’ కారము స్వర

సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము కాదు. ఇట్లు ‘వర్’ అనునది సర్వనామశబ్ద మైనపుడు ‘మర్’ అనునదియు నట్టి సర్వనామ మేల కాఁగూడదు? ‘అర్’ అనునది ‘ఆర్’ అను రూపాంతరమునందినట్లే ‘మర్’ అనునది ‘మార్’ అను రూపాంతరము నందినది. కాన ‘తగప్పన్ వార్’ అనియుండుటకు మాఱుగా ‘తగప్పన్ మార్’=(తండ్రిగారు) అని యేర్పడెను. ‘తగప్పన్ అవర్గల్’ అనుచో నేక వచన రూపము పయిని బూజార్థమున ‘అవర్గల్’ అనునది నిల్చినట్లే ‘తగప్పన్ మార్’ అనుచోట సైత మేకవచనముమీఁద ‘మార్’ అనునది నిల్చెను. దీనికి ‘తగప్పనార్’ అనునది భిన్నముకాదు” (కాల్డు. ౨౪౧ పుట).

“డా. గుండర్టుగారు ‘మర్-మార్-మనార్’ అను క్రియా బహువచన ప్రత్యయములును ‘మర్-మార్’ అను నామబహువచన ప్రత్యయములును నభిన్నములై యనిరి. కాని యందులకు నేను సమ్మతింపఁ జాలను. ఈ క్రియా ప్రత్యయములు భవిష్యదర్థమునఁ బద్యకావ్యములలో నగపడుచున్నవి. కాన వీనిలోని మకారము భావ్యర్థక వకార బకారముల కభిన్నముకాని సార్వనామికము కాదు. కాన ‘మర్-మార్’ అను నామప్రత్యయములలోని మకారము వీనికి భిన్నమని నా యభిప్రాయము. ఉదా:-‘ఎన్’=(అను ధాతువు.) అను దాని భావ్యర్థకములు “ఎన్బర్ = ఎన్దర్; ఎన్బార్ = ఎన్దార్ = ఎన్దనార్ = (అందురు)” అనునవి. ‘ఎన్దనార్’ అనుదానిలోని ‘ఆర్’ అనునది ‘తగప్పనార్’ (తండ్రిగారు) అనుదానిలోని ‘ఆర్’ వంటిదనెడి గుండర్టుగారి యాశయము సరికావచ్చును” (కాల్డు. ౨౪౨ పుట).

విమర్శము:-కాల్డువెల్లుగా రీ విషయమునఁ దడఁబాటు పడిరి. ‘మార్’ అను తమిళ మహద్బహువచన ప్రత్యయము తెల్లులోని ‘వారు’ అను దాని వంటిది. తెల్లులోని ‘రాచవారు-ఆర్వీటివారు-అత్తవారు’ మున్నగువానివంటిదె తమిళమందలి ‘తమప్పన్ మార్’ అనునది సాధురూపము. ‘తగప్పన్’ అనునది యర్వాచీనము నపభ్రంశమును. ‘తమ్+అప్పన్=తమప్పన్’ అనునది సాధు శబ్దము. దాని పైని గౌరవార్థకముగా ‘మార్’ అనునది చేరఁగా ‘తమప్పన్ మార్’ అను రూప మేర్పడును. (తమ్ తండ్రిగారు). ‘తమప్పన్’ అనునది ప్రథమైక వచనమున కభిన్నమగు ప్రాతిపదికము (౧౧౨ III విష. చూడు). ప్రాచీన బహువచనమగు (‘మ్’) మకారముతో ‘ఆర్’ అను ప్రత్యయము చేరఁగా ‘మార్’ అనున దేర్పడియుండును. ఉదా:-గురుమార్-మొ.

ప్రాచీన తమిళమున ‘వారు’ అనికాని ‘వార్’ అనికాని ‘అవర్’ శబ్ద పరిణామరూపము లవతరించి యుండమింజేసి తమిళములోని ‘మార్’ శబ్దము

392 'ఎన్టార్'=(అందురు) అసాధువు. 'నాల్వర్' మొ. 'వర్' ప్రత్యయాంతములు [22 III విష.]

'వార్'=(వారు) శబ్దమునకు రూపాంతర మనరాదు. 'వర్' అను ప్రత్యయము 'అవర్' శబ్దపు సంక్షేప రూపము. ఇది "తమిల-పటగన్నడ"ములలో సంఖ్యా వాచకములందుమాత్రమే నిల్చును. ఇది తెల్లన 'పురు-గురు' అను రూప ముల నందినది. ఉదా:-తమి-కన్న-ఒరువర్=(తె-ఒకరు). ఇరువర్=ఇర్వర్=(తె-ఇరువురు). మూవర్=(తె-మూపురు) నాల్వర్=(తె-నల్వరు)-ఇట్లై తమిళమున "ఎట్టు+వర్=ఎత్తర్" అను విశేషరూప (తెల్లన-ఎనమండ్రు-వ్యావ-ఎనమండ్రువురు=ఎనమండ్రుగురు) మున్నంతమాత్రమున సార్వత్రికముగ 'వర్' అనుదానికి 'మర్' అనురూపాంతరము సంగీకరింపరాదు. అట్టిది మఱెచ్చుటను దమిలమున లేదు. ఇట్టి యంగీకార్యముకాని 'మర్' శబ్దమును 'మార్' అనుదానికి మూలరూపముగాఁ గల్పించుట కేవలము నసంగతము. 'మర్' అనుదానినుండి 'మార్' అని యేర్పడె ననుటకు 'అవర్=ఆర్' అనుదానివలె 'మవర్' అనురూపములేదు గదా? వానికి సామ్యమెట్లు సంగత మగును? 'అర్' అనుదానినుండి 'ఆర్' అని యేర్పడలేదు. 'అవర్' అనుదానినుండి 'ఆర్' అనునది యేర్పడినది. మఱియు 'ఎత్తర్' అనుదానికి 'ఎత్తార్' (ఎనమండ్రు) అనురూపాంతరము గలదనుట సత్యవిదూరము. అట్టిది తమిలమున నెంత మాత్రమును లేదు.

కాలక్రమమున మలయాళమున 'మార్' శబ్దసమాసమునకుఁ గల పూజార్థకత్వ మంతరించుటచేత నందు "కళ్ళన్ మార్"=(దొంగలు)" అనురీతిగల వాడుకలు వెలసి యుండును.

పయిని వ్రాసిన గుండ్రుగారి వ్రాత కేవలము ప్రామాదిక మగుట చేత డా. కాల్డ్వెల్లుగారు వారితోఁ బయివిషయమున నేకీభవింపకుండుట యర్హమై. కాని కాల్డ్వెల్లుగారు 'ఎన్టార్'=(అందురు) అనురూపము తమిల మునఁ గలదని వ్రాయుట సరికాదు. 'ఎన్టార్'=(అందురు) అనురూపము తమిల వ్యవహారమునందును లేదు. (చూడు 33 విష). 'ఎన్టర్' అనునదె సాధురూపము.

22. III విష:-"ద్రావిడ మహాన్తహతీ బహువచనము రేఫాంతమయి యున్నట్లే మఱి కొన్ని భాషలందును—ఇండో యూరపియను కుటుంబములోని ట్యూటానిక్ శాఖయందలి (ఇంగ్లీషు - జర్మని - ఐస్లేండు) భాషలందును—రేఫాంతత్వముగలదు. ఉదా:-కొనుంగుర్=(రాజులు) (ఐస్లేండు భాష). సుబే టోర్.—(లోటిన్ శాఖ). ఇండో యూరపియను భాషలలోని యీ రేఫము సకారజన్యము. ద్రావిడభాషలలో సకారము రేఫముగా మాఱుట యెచ్చుటను లేదు. కాన నీ సామ్యము కాకతాళీయము.

సిద్ధియన్ భాషలందును నీ సామ్యముగలదు. ఉదా:-టర్కిషు - ఆన్ లర్=(వారు). మంగోలియా భాషలో ‘నర్’ అనునది బహువచన ప్రత్యయము. ‘ల-న’ అను వాని మార్పు సహజముగానఁ బై రెండును నభిన్నము లనఁదగును. ఇంకను దమిలములోని ‘మర్’ అనునదియు దీనిని సంబంధించినదే యననగును. మఱియుఁ బైని వ్రాసిన తమిలములోని ‘ఎన్తనార్’=(అందురు) శబ్దములోను, ‘ఇళెనర్’=(బాలురు) శబ్దములోను గల ‘నర్’ అనునది పైతము పై మంగోలియా భాషలోని ‘నర్’ అను దానిని సంబంధించినదా యని యాలోచింపవలసి యున్నది.” (కాల్డు. ౨౪౨-౨౪౩-౨౪౪ పుటలు).

విమర్శము:-ఇండ్లో యూరపియను భాషలలోని మహద్భహువచన ప్రత్యయము “జన్=అన్” అను రీతిని సకారరూపముగాఁ జెప్పఁబడినను నట్టి భాషలందే యట్టి సకారము రేఫరూపము నందుచున్నది. కాన యేదేని భాష నుండి యిండ్లో యూరపియను భాషలకు సకార రేఫములు రాఁగా ద్రావిడ భాషలకు రేఫము వచ్చెనని యేల చెప్పరాదు? సంస్కృతమునందును నట్టి సకారము రేఫమగుచున్నది. “స సజఞో రుః (౮-౨-౬౬) పదాన్తస్య సస్య సజమ్ శబ్దస్యచ రుః స్యాత్” (సి. కౌ. ౧౬౨ నూ.) “రు విధౌ ఉకార ఇత్” (బాల మనోరమావ్యాఖ్య) అను చొప్పున సంస్కృతమున ‘జన్’ ప్రత్యయము మహత్త్వమున ‘అర్’ అను రూపముననే నిల్చును. (చూడు ౨౨ II విష.).

డా. కాల్డువెల్లుగారును నిచట నిదికాకతాళియమని వ్రాసినను స్థలాంతరమునందు దీనిని గొంతవఱ కంగీకరించి యున్నారు. (చూ. కాల్డు. ౧౬౪-౧౬౫ పుటలు) (చూడు ౨౨ I విష.).

‘మర్’ అను ప్రత్యయమే తమిలమున శశవిషాణ వ్రాయము. (చూడు 22 II విష.). కాన నది మంగోలియా భాషలోని ‘నర్’ ప్రత్యయమును బోలుటెట్లు? ఇంకఁ దమిలములోని ‘ఎన్తనార్’=(అందురు) అను శబ్దమునకు “ఎన్+మ్+అన+ఆర్” అని ప్రకృతిప్రత్యయ విభాగము చేయవలయుననుచు నీ వఱకు విపులముగా వివరింపఁబడెను (చూడు. 33 విష.). కాన నట్టి శబ్దములో ‘నర్’ అనునది గలదనుట సత్యవిదూరము.

2౦. I విష:-“అమహద్భహువచన చరిత్రము:-ద్రావిడ భాషలలో నమహద్భహువచనములు రెండు గలవు: (I) ‘గళ్’ అను బహువచనము. (II) ‘అ’ ప్రత్యయము (2౯ I విష. చూడు).

అమహద్భహువచనమగు ‘గళ్’ ప్రత్యయము తమిల కన్నడములలోఁ గావ్యిత్యముగా మహద్వాచకములపైని సయితము నిల్చుటగలదు. తెల్లనఁ

దత్తబంధి 'లు' ప్రత్యయము మహదమహత్తులు రెంటును నిల్చును. ప్రాచీనాధునాత నాటవములు రెంటును 'గల్' అనునది యమహద్వాచకములపైని నిల్చును. ఉదా:—కైగల్=(చేతులు) సంధివశమున నీ గకారము కకారముగను ద్విరుక్త కకారముగను దమిలమున మాటును. ఉదా:—కల్గల్-కల్గల్. తమిళ పద్యవాఙ్మయమున నిది 'గ్గల్' అను రూపముతోను నున్నది. మలయాళమున నిది 'గల్-కల్-క్కల్' అను మూడు రూపములతోను నున్నది. జకారమునకుఁ బరముగా 'గల్' గకారము సంయోగించునపుడు మలయాళమున నట్టి సంయోగము ద్విరుక్త 'జ' కారముగ నేర్పడును. నిజ్+గల్=నిజ్జల్". (చూ. ౧౫ II విష).

తెల్లులోని 'లు' ప్రత్యయమునకుఁ బూర్వమున 'అ' కారము గలదు. అది 'గల్' ప్రత్యయ 'గ' కార లోపమున మిగిలినదై యుండును. ఉదా:—గుట్ట(ము)+అలు=గుట్టాలు. దీనిలోని 'అ' కారము 'గుట్ట' శబ్దముయొక్క-తుది 'అ' కారమును బ్రత్యయాదినున్న 'అ' కారమును సంధించుటచే నేర్పడి యుండును. అటవమునందును నీ గకారవ్యంజన లోపము గలదు. ఉదా:—అవర్+గల్=అవాల్=(వారు). పిరామణర్+గల్=పిరామణాల్ (బ్రాహ్మణులు-బ్రాహ్మణ శబ్దభవము). ఇట్టి 'క-గ'ల లోపము సిధియను భాషలలోను గలదు. తుళుభాషల దేశము తెల్లునకు సన్నిహితము గాకున్నను నా రెండిటికిని జాల సంబంధము గలదు. తుళుభాషలో 'కుళు' ప్రత్యయ మరుదు. అందు 'ళు' అనెడి లుప్తగకారక రూపమే తఱచు. 'గలు' అనునది కొన్ని 'ను' వర్ణాంత శబ్దములందుఁ దెల్లునను గలదు. నన్నయసాధించెను. (చూ. కాట్ట. ౨౮౫ పు.) ఉదా:—కొలను=(నరస్సు) (తమి-కుళమ్) కొలంకులు. గోస్లులు=గోంగులు. ఈ 'కులు-గులు' ప్రత్యయములు తమిళములోని "కల్-గల్" ప్రత్యయముల కభిన్నములు. మన దేశములోని యీశాన్య భాగముననున్న కొన్ని భాషలలో నీ ద్రావిడ ప్రత్యయములకు సరిపడు ప్రత్యయములు కన్పట్టుచున్నవి. ఈ భాషలు ద్రావిడ భాషలకును 'టిబెటియన్' భాషలకును మధ్యస్థము లనఁదగును. ఉదా:—మిరి భాషలో "నో=(నీవు)-నోలు=(మీరు). ధిమాన్ భాషలో-నే=(నీవు)-న్యేల్=(మీరు). మికిర్ భాషలో 'లి' అనునది సర్వనామ బహువచన ప్రత్యయము. ఉదా:—నలి=(మీరు). ఈ భాషలో నామవాచకములకు బహువచన ప్రత్యయము లేదు. 'గలై' అను వేటొకపదము వాని బహుత్వార్థమునఁ జేర్పబడును. పైని వ్రాసిన 'లి' ప్రత్యయము దీనిని సంబంధించినదే. ఈ 'గలై' శబ్దమునకును దమిల కన్నడములలోని 'గల్' ప్రత్యయమునకును

సధిక సంబంధము కన్పట్టుచున్నది. ‘నగ’ భాషలో ‘ఖల’ అనునది బహువచన ప్రత్యయము.

తెలుగులో నాద్యక్షరము లోపించినట్లే కొన్ని ద్రావిడ భాషలలో దాని తుదివర్ణము లోపించుటగలదు. గోందుభాషలో ‘క’ కారము బహువచన ప్రత్యయము. ఉదా:—నై=(కుక్క)-నైక్=(కుక్కలు). (తమి-నాయ్ కళ్=కుక్కలు). సియోనీ గోందుభాషలో ‘స్క’ అనునది బహువచన ప్రత్యయము. ఉదా:—నలి=(పొలము) నలిన్క=(పొలములు). ‘కు’ భాషలో ‘క్ల’=స్కా అనునవి బహువచన ప్రత్యయములు. వై ప్రత్యయము లన్నిటిలోను ‘క-గ’ లగపడుచున్నవి.” (కాల్డు. ౨౪౪-౨౪౬ పుటలు).

విమర్శము:—డా. కాల్డువెల్లుగారు తమిలములోనిది ‘కళ్’ ప్రత్యయ మనియు, బలగన్నడములోనిది ‘గళ్’ ప్రత్యయమనియు భేదమును బాటింప కుండుటయేకాక తమిలములోని దీని మొదటి రూపము ‘గళ్’ ప్రత్యయమే యనియు సంధివశమున ‘కళ్-క్కళ్’ అను రూపములు గల్గుననియు వ్రాయుట పొరపాటు. తొల్కాప్పియము నాటికిని దమిలమున సరళోచ్చారణము లేమింజేసి (౧౭ XXIII విష. ౧౭ XXIV విష.) దీని మొదటి రూపము కకార ఘటితమే యనియు సరళోచ్చారణము ద్రావిడ భాషలలో నవతరించిన పిమ్మట నిది గకార ఘటితమయ్యెననియు రేఫ అకారాదులమీఁద సరళోచ్చారణ మప్రసిద్ధమగుటచేత నట్టియెడల, గన్నడమందును ‘క’ కార ఘటిత రూపము నిల్చుననియు, జెప్పుట యుక్తము. వైయాకరణ సమ్మతమును. (చూడు ౭౬ VI విష.).

తెలుగు భాషలో నియ్యది ‘అలు’ ప్రత్యయ రూపమనియు నట్లగుట చేత ‘గుట్టాలు’ మున్నగు రూపములు వెలసెననియు దొరగారు వ్రాయుట సరికాదు. ‘గుట్టములు’ అను దానిలోని ‘ము’ వర్ణక లోపమున నట్టి పూర్వ స్వర దీర్ఘము గల్గెను. “వికృతౌ క్వచిచ్చ లోపో మో రీర్ఘ శ్చాత ఆదిమస్య భవేత్” (ఆం. చిం. వ్యా. సం. ౧౪౮ విష.). నన్నయ యిట్లు సూత్రించినే కాని యింకను దనకాలమున సుప్రసిద్ధము కామింజేసి కావలయును దన భారత భాగమున నొక్కటనైనను బ్రయోగింపఁడయ్యె. మఱియు నిట్టి ములోప దీర్ఘములు ‘అ’ కారాంత శబ్దములందు మాత్రమే సంభవించును. తెల్లన నిది ‘అలు’ రూపముగలదే యైనచో “తల్లులు-తండ్రులు-చెఱువులు-గాములు-గీములు” మున్నగు రూపము లెట్లు సిద్ధించును? తల్లి మున్నగు ‘ఇ’ కారాంతముల ఇకారమునకు లుప్రత్యయ పరకత్వమున ‘ఉ’ కారము వచ్చుపద్ధతి యెట్లు

పాసంగును? 'సో' ధ్లు గిత ఉద్భవముతో 'అని నన్నయ సూత్రించియు నున్నాడు (ఆం. చిం. వ్యా. సం. ౧౪౯ విష.).

తెల్లు 'లు' ప్రత్యయము 'కళ్' ప్రత్యయమునుండి యేర్పడెననుట సరి కాదు. కళ్ ప్రత్యయమే యతోధిక ప్రాచీనమగు 'లు' ప్రత్యయమునుండి యేర్పడెననియుఁ గొన్ని యెడల 'లు' ప్రత్యయమును దత్పర్వస్థిత ప్రకృతి సంబంధి కకారముతో ననుచితవిభాగము చేయుటచేత 'కళ్' ప్రత్యయమేర్పడి యుండుననియు సంస్కృత 'ల-న'లు కొన్ని ప్రాకృతములలో 'ళ-ణ'లుగా మాటినట్లే ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలోని 'ల-న'లును గాలక్రమమున మూర్ధన్య 'ళ-ణ'లుగాఁ దమిట కన్నడదులలో నేర్పడియుండుననుట విరుద్ధము కాదనియు గ్రహింపవలెను (చూ. ౧౮ VIII విష. ౨౧ XVII విష.).

“నో ణః సర్వత్ర=(వృత్తి). సర్వత్ర నకారస్య ణకారాదేశోభవతి. ఉదా:—ణక=(నది). కణలం=(కనకమ్). వళణం=(వచనమ్). మాణసో=(మానుషః)” (పాకృత ప్రకాశము, ౨ పరి. ౪౨ సూ). లకారమునకు శకారమువంటి యలఘూచ్చారణము సంస్కృతమందే చిరకాలము క్రిందటనే యారబ్ధమయ్యెను. “లడయో ర్లళయో రైవ | రలయో ర్వబయో ర్భిదా” (అహో ౧౩౭ పుట).

కాలక్రమమునఁ గర్ణాట దేశమున సంస్కృత శబ్దములందెల్ల నలఘు శకారోచ్చారణము విస్తరిల్లుటచేతఁ గర్ణాట వ్యాకర్త లీ క్రింది రీతిని సూత్రించి కొనిరి.

“లో ళః (కర్ణాట శబ్దా. ౧౩౯ సూ). లకారాస్య శకారాదేశో వా భవతి. ఉదా:—జల=జళ. తిల=తిళ. ఫల=ఫళ. కుల=కుళ. అలి=అళి. నలిల=నళిళ.”

“సంస్కృతపదగత లకారస్య స్థానే య ఆదిష్టః స క్షళ ఏవ.” (మంజరీ మకరందవ్యాఖ్య—౧౪౦ సూత్రవ్యాఖ్య). అని యిట్టి సంస్కృత శబ్దగత 'ళ' కారమును గర్ణాటులు క్షళమని వ్యవహరింతురు. ప్రాకృతములందెల్ల సంస్కృత శబ్దగత లకారమును శకారముగా నుచ్చరించుచుండుటచేతనే పైశాచీప్రాకృత మున శకారమునకు లకారాదేశము చేసికొనవలసి వచ్చెను. లో లః. (3-౨-౪౮)=పైశాచ్యాం శకారస్య స్థానే లకారః స్యాత్. ఉదా:—కలమో-కోమలో-ముకులో (షడ్భా. ౧౮౮ పుట). పయిరీతిని దమిట కన్నడములలో 'కళ్' ప్రత్యయము స్థిరపడిన పిదప 'గోందు' మొదలగు భాషలలో నద్దాని సంక్షేప రూపములగు 'క-గ' మున్నగు భాగములు వెలసెనని గ్రహింప వలయును.

౭౮. II విష:—“గోందుభాషలో ‘క’ కారము సామాన్యముగ బహువచన ప్రత్యయమై యుండఁగా మధ్యమోత్తమ పురుష బహువచనములలో ‘త’ కారము బహువచన ప్రత్యయమై యున్నది. ఉదా:—అమత్ = (మేము) ఇమత్ = (మీరు). బహుయి భాషలో బహుత్వము ప్రత్యేక పదద్యోత్యమై యుండుటయుఁ గొన్ని యెడల ‘క’ అనునది బహువచన ప్రత్యయమై యుండుటయు సామాన్యమై యుండఁగాఁ గొన్ని విభక్త్యంతరములలో ‘క’ కారస్థానమున ‘త’ కారము కన్పట్టుచున్నది.

ఫిన్నిషు కుటుంబములోని భాషలలో సైతము ‘క’ కారము బహువచన ప్రత్యయముగా నున్నది. మఱియు వానిలో ‘క’ కార ‘త’ కారములకు వినిమయ మగపడుచున్నది. మంగోలియా ప్రభృతులగు కొన్ని భాషలలో ‘త’ కారమే బహువచన ప్రత్యయమై యున్నది. పయివానినిబట్టి ద్రావిడ ‘కళా’ ప్రత్యయము ‘తళా’ ప్రత్యయ మూలక మనవలసి యున్నది. కాఁగా ‘తళా’ యను సమూహార్థక ద్రావిడ శబ్దము ‘కళా’ ప్రత్యయమునకు మూల మనఁదగును. కాని ‘తళా’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో బహువచన ప్రత్యయముగా నెచ్చటను వాడఁబడలేదు. సంస్కృత ‘సకల’ (తమి-సగల) శబ్దము ‘గళా’ ప్రత్యయమునకు మూలమని స్టివెన్సన్ దొరగారు చెప్పిరి. ఫిన్నిషు కుటుంబము లోని ‘ఆస్టియకు’ భాషలో ‘త్తా’ బహువచన ప్రత్యయమై యున్నది.” (కాల్డ్. ౨౪౬-౨౪౭ పుటలు).

విమర్శము:—తమిళ కన్నడాదులలోని ‘కళా’ ప్రత్యయ కకారమువలెనే గోందుభాషలోను నితర ఫిన్నిషు కుటుంబభాషలలోను ‘త’ కారము శబ్దావయవమై యుండి యనుచిత విభాగమున ‘తళా’ ప్రత్యయ భ్రాంతిని గల్గింప వచ్చును. ఈ ప్రత్యయపు పూర్వాక్షర మెద్దియైనను దొరగారు చూపిన భాషలలో నెల్ల ‘లు’ ప్రత్యయము నియతముగాఁ దుదివర్ణమై యున్నది. ‘తళా’ శబ్దజమగు ‘తళా’ ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నెందును నిల్వకుండఁగా మంగోలియాది భాషలలో దాని ఖండమగు తకారము బహువచన ప్రత్యయముగా నేర్పడెననుట “వృష్ట తాడనా ద్దస్త భజ్జః” అను నానుడిని స్మరింపఁజేయుచున్నది. సంస్కృతమున ‘క’ కారముండుచోట గ్రీకులో ‘త’ కారముండును. అట్లే పయి భాషలలోను ‘కళా’ ప్రత్యయ కకారముచోట ‘త’ కారము నిల్చినేమో?

(II) ౭౯. I విష:—“సప్తంసకలింగ బహువచనాంతరమగు ‘అ’ ప్రత్యయము:—‘అ’ ప్రత్యయము, ‘గళా’ ప్రత్యయమువలె మహద్వాచకములమీఁద సయితము నిల్వక కేవల ద్రావిడ మహద్వాచకములమీఁద మాత్రమే నిల్చును. గ్రాంథికాఱవమున విశేష్య నిఘ్నములమీఁదను (లింగబోధక

ప్రత్యయ విశిష్టవిశేషణ ప్రాతిపదికములు) నిర్దేశక సర్వనామములమీఁదను సార్వనామిక విశేషణముల మీఁదను క్రియానామవాచకముల మీఁదను నియ్యది నిల్చును. ఉదా:—తమి-నీర-పిఱ = (ఆగులనీర, పిఱ) = (మిగిలిన వన్నియు డంబములు). (తిరువళ్ళువర్ అను నాతఁడు రచించిన 'కుఱళ్' అను గ్రంథములోనిది). పల=(పెక్కు) (తెల్లు-పలు). శి (చి) ల=(స్వల్ప) పిణి పల=(రోగము లనేకములు) పలవిన్ పాల్=(అనేక శబ్దముల లింగము= నపుంసక బహువచనము). మలయాళమందు నీ శబ్దములవాడుక గలదు. అల్ + అ = అల్ల = (అల్ వ్యతిరేకార్థకము). అల్ల = (కావు) దీని యేకవచనము 'అల్లు'=(అద్దు-ఉచ్చారణ విశేషమున సంభవించిన రూపము). ('అద్దు'. అన వలెను.) నాగరకాఱవమున (High Tamil) గుణనామవాచకములును సంబంధార్థకములును విశేష్య నిఘ్నములగుచుండును. వాని బహువచనమున 'అ' ప్రత్యయము నిల్చును. ఉదా:—అరియ=(కష్టములు) నాగరకాఱవమున నామ వాచక సామాన్యముపై నీ 'అ' ప్రత్యయము నిల్చును. ఉదా:—పొరుళ్ + అ = పొరుళ = (వస్తువులు). సర్వనామజములగు 'అన - అవై' అను బహువచన ప్రత్యయములును నీ 'పొరుళ్' శబ్దముపై నిల్చును. ఉదా:—పొరుళన = (వస్తువులు). పొరుళవై = (వస్తువులు)."

“అమహత్కర్తృక ప్రథమ పురుష బహువచనమును 'అన' ప్రత్యయాంత మగును. ఉదా:—ఇరుక్కిన్ద్రన (న్ద్రన)=(ఉన్నవి). ఈ 'అన' అనునది 'అవ' అనుదానికిఁ బూర్వరూపము కానోపును. 'అ' అను నిర్దేశక సర్వనామము 'అ' అను బహువచన ప్రత్యయముతోఁ గూడునపు డుచ్చారణ సాకర్యార్థముగ నొకట నకారమును నొకట వకారమును నిల్పుటచేత (అ + న్ + అ = అన; అ + వ్ + అ = అవ) 'అన-అవ' అనునవి యేర్పడును. క్రియలపైని మీఁద వ్రాసిన రీతిని 'అన' అనునది చేరుటయేకాక 'అ' ప్రత్యయము చేరుటయుఁ గలదు. ఉదా:—మీణ్ణ = (తిరిగి వచ్చినవి). 'మీణ్ణన' అనెడి 'అన' ప్రత్యయాంతమును నుండవచ్చును."

“గ్రాంథికాఱవములోని స్వస్వామిభావ సంబంధార్థకములగు “ఎన = (నాయొక్క) నమ = (నాయొక్క = our)” అనువానిలోని తుది 'అ' కారము పైత మీ బహువచన ప్రత్యయమే. ఇవి షష్ఠీ విభక్త్యంతములని వైయాకరణులు చెప్పిరి. నేనును 'అ' ప్రత్యయము షష్ఠీవిభక్తి యని ముందు చెప్పెదను. అచట వీని చరిత్ర విమర్శింపఁబడును. అఱవ వైయాకరణులు 'ఎన-నమ' శబ్దములు షష్ఠ్యంతములని చెప్పినను వీనికిఁ బరమందు నపుంసక బహువచన

రూపములై యుండవలెననియుఁ జెప్పుట ‘ఎన-నమ’లు బహువచనాంతములనెడి నావాదమును స్థిరపఱచును. ఉదా:-ఎనకెయ్గళ్ = నాచేతులు.

ఎల్లవిషయములందును నతివము ననుసరించునట్టి మలయాళమున నపుంసక తదిదం శబ్దార్థక బహువచన రూపములు ‘అవ-ఇవ’ అను నాకారముతో నున్నవి. మలయాళము ప్రాచీన తమిళ శబ్దములను సంగ్రహించునది. కానఁ దమిళ మలయాళములు రెంటును నిర్దేశార్థక నపుంసకైకవచన ప్రత్యయము ‘దు’ కార మనియు (దు-ది) బహువచన ప్రత్యయము ‘అ’ కార మనియు సంగీకరింపనగును. మలయాళమున ‘అవత్తుగళ్-ఇవత్తుగళ్’ (‘త్తు’ కాదు. ‘ట్టు’) అను రూపములును, ‘అవ-ఇవ’ అను వానికిఁ బర్యాయములై యున్నవి. వీని యందు ‘అవగళ్-ఇవగళ్’ అను తమిళ శబ్దములందు వలెనే బహువచన ప్రత్యయ ద్వయ మున్నదన నగును” (కాట్ట. ౨౪౭-౨౪౮-౨౪౯ పుటలు).

విమర్శము:-‘ఇరుక్కిష్టన’ మున్నగు వానిలో నిర్దేశక సర్వనామ శబ్ద (‘అవ’ అను దాని రూపాంతరమగు ‘అన’ శబ్దము) ముండవలసిన ప్రసక్తి లేదు. మఱియుఁ దమిళమునఁ బ్రాచీన కాలమున ‘అవ’ అను నమహాత్మ్యము పురుష బహువచనమును దానికి మూలమగు ‘అన’ అనెడి సర్వనామ శబ్దమును నుండెడివనుట సత్యముకాదు. తొల్కాప్పియమున ‘అన-అవ’ అను సర్వనామ శబ్దములు పేర్కొనఁబడలేదు. ‘అవ్-అవై’ అను నమహాత్మ్యము పురుష బహువచన శబ్దములు మాత్రమే కలవని పేర్కొనఁబడెను. అంతకన్నఁ బ్రాచీన బ్రమాణము తమిళమున నేమిగలదు?

“అదు-ఇదు.....” (తొల్కా. ౬౫౧ నూ.) = “అదు-ఇదు-ఉదు-అఱిదు-ఇఱిదు-ఉఱిదు; అవై-ఇవై-ఉవై-అవ్-ఇవ్-ఉవ్; యాదు-యా-యావై” అను పదునేను శబ్దములును నమహాత్మామములు.

‘నమ’ శబ్దము కేవల స్తదర్థకము కాదు. యుష్ట దస్త దుభయార్థకము. కాన దీని కింగ్లీషులోని ‘our’ అనునది సరియగు పర్యాయము కాదు. తమిళమున ‘అవగళ్-ఇవగళ్’ అను రూపములు లేవు. తమిళమున ‘అవ్-అవై-ఇవ్-ఇవై’ అని మాత్రమే నిర్దేశక సర్వనా మామహాద్రూపము లుండుటచేత వాని నుపేక్షించి మలయాళములోని ‘అవ-ఇవ’ అను వాని నపమార్గమున నాధారముగాఁ జేసికొని బహువచనమగు ‘అ’ ప్రత్యయపు చరిత్రమును గల్పింపఁదలఁచి యున్నారు గాన దొరగారు ‘అవ-ఇవ’ అను మలయాళ రూపములు తమిళమందును ప్రాచీనకాలమున నుండెడివని యొక యసత్య విషయమును నెలకొల్ప నారంభించిరి.

2౯. II విష:—“ఎల్ల విషయములందును దమిటమునె యనుసరించు కన్నడ మీ 'అ' ప్రత్యయ విషయమున మాత్రము భేదిల్లుచున్నది. అట్టి బహువచన మగు 'అ' ప్రత్యయమును 'ఉ' కారముతో దాచుచున్నది. ఉదా:—తమి-పిఱ=(మిగిలినవి). కన్న-హెఱవు. ప్రాచీన కర్ణాట రూపము. మలయాళమందు 'అ' ప్రత్యయాంత తచ్చబ్ద నపుంసక బహువచన రూప (అవ) మున్నట్లును, దమిటమున నుండవలసినయట్లును “తమిటమున 'అవ' ప్రాచీన రూపము. 'అవై' అర్వాచీన రూపము” అయియున్నట్లును జెప్పఁదలఁచి యున్నారు దొరగారు. 'అవ' అను రూపముండక 'అవు' అను నాకారము కన్నడమున నున్నది. అట్లు ప్రథమా బహువచనమున నున్నను ద్వితీయాది విభక్తుల బహువచనములలో 'ఉ' కారమగపడక 'అవ' అనునది యున్నట్లే కన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—కన్న-అవఱ=(వాటియొక్క)."

తెల్లన 'అది-ఇది' అను సర్వనామముల నపుంసక బహువచన రూపములు 'అవి-ఇవి' అనునవి. వీని ద్వితీయాది విభక్తి రూపములలో 'వా-వీ' అను రూపములు కన్పట్టుచున్నవి. “కన్న-అవరు; తెల్ల-వారు; కన్న-ఇవరు; తెల్ల-వీరు;” అను స్థలములందుఁగల తెల్లుబోని వింత సంప్రదాయము చొప్పుననే 'అవ-ఇవ' అను ప్రాచీన నపుంసక బహువచన రూపములనుండియును 'వా-వీ' అను రూపము (వాని-వాటి; వీని-వీటి) లేర్పడినవి. తెల్లన నపుంసకబహు కర్తృక క్రియ 'అవి' శబ్దాంతమై యుండును (వచ్చినవి).

ప్రాచీన తమిట మలయాళములలో 'అవ' అనునదియు నవీనాటవమున 'అవై' అనునదియుఁ దెల్లన 'అవి' అనునదియు సమహద్ బహువచన రూపములు. వీనిలోని యంత్యాచ్చుల మార్పులు సహజముగను సులభముగను నున్నవని డా. గుండర్పుగారు నాతోఁ జెప్పిరి. ఉదా:—ప్రాచీన తమి-ఇల్ల. నవీన తమి-ఇల్లై. ద్రావిడ భాషలలోని పదాంతమందలి 'అ' కారము తఱచుగా శిథిలమగుచుండును.

'గోందు' భాషలోఁ దదిదం శబ్దముల యేకవచన రూపములు—'అద్-ఇద్' అనునవి. బహువచన రూపములు—అవ్-ఇవ్. వీనినిబట్టియుఁ దెల్లుభాషలోని రూపములనుబట్టియు (అది-అవి-ఇది-ఇవి) పరిశీలించినపుడు ద్రావిడ సర్వనామ నపుంసక లింగైకవచన ప్రత్యయము 'ద' కారమనియు బహువచన ప్రత్యయము 'వ' కారమనియుఁ దోచును. అటవ మలయాళ కన్నడరూపములను బట్టి పరిశీలించునపుడు 'అ' అనునదే బహువచన ప్రత్యయమనియు 'వ' కారము సంహితా వ్యవధాయక. వర్ణమనియు స్పష్టపడును. తెల్లనందును మహాద్రావములలో 'అవరు=వారు. ఇవరు=వీరు' అని యేర్పడినట్లే

యమహాద్రూపములందును ‘అవ=వా. ఇవ=వీ.’ అని యేర్పడెను (వాని=వాటి; వీని=వీటి) గానఁ దెల్లురూపములును ‘అ’ ప్రత్యయ సిద్ధాంతమును విరోధింపవు” (కాట్టు. ౨౪౯-౨౫౦ పుటలు).

విమర్శము:—తమిళమున ‘అ’ అనెడి యమహాద్భవమువచన ప్రత్యయము నామములందును గ్రియలయందును గలదని తొల్కాప్పియమె వచించుచున్నది.

“అ-ఆ-వ.....” (తొల్కా. ౪౯౨ నూ.)=అమద్భవమువచన నామములు ‘అ-ఆ-వ’ అనెడి ప్రత్యయములు తుదిని గలవై యుండును. ఉదా:—పొరుళ్ + అ = పొరుళ్ = (వస్తువులు).

“అ-ఆ-వ.....” (తొల్కా. 2౦౦ నూ.)=‘అ-ఆ-వ’ అనునవి తుదిని గల క్రియ లమహాత్మ్యధమ పురుష బహువచనములు. ఉదా:—చెయ్తన = (అవి చేసెను) (చెయ్ + త్ + అన్ + అ). ‘చెయ్’ ధాతువు. ‘త’ కారము భూతార్థకము. ‘అన్’ ఆగమము. ‘అ’ అమహాద్భవమువచన ప్రత్యయము. చెయ్యా = (అవి చేయవు) చెయ్కువ = (అవి చేయఁగలవు). దొరగా రీ విషయము సంతగాఁ బెంచి వ్రాయ నక్కఱలేదు. ‘అవ’ అనునది ప్రాచీన తమిళముందును మలయాళముందును బహువచన రూపమనియు ‘అవై’ అనునది నవీన తమిళ బహువచన రూపమనియు దొరగారు వ్రాయుట కేవలము నసత్య విషయము. ‘అవై-అవ్’ అనునవి మాత్రమే తమి తామహాద్భవమువచన రూపములని తొల్కాప్పియరు చెప్పిన నూత్ర మీవఱకె (2౯ I విష.) యుదాహరింపఁ బడెను. అట్టి తొల్కాప్పియ నూత్రమునుబట్టి తెల్లునందు వలెనె తమిళముందును దదనుసారి మలయాళముందును నమహాత్మ్యర్వనామ ప్రథమ పురుషైకవచనము తకారమె యనియు నద్దాని బహువచనము వకారమె యనియు విశదపడుచున్నది. ఈ సర్వనామ రూపములలో ‘అ’ ప్రత్యయ గ్రంథమే లేదనియు స్పష్టపడుచున్నది. ‘అవై’ అనునది నవీనావరూపమని దొరగారు వ్రాయుట కేవలము సాహసమనియుఁ బై తొల్కాప్పియ నూత్రము విశదీకరించుచున్నది. మలయాళములోని తచ్చబ్దైమహాద్భవమువచన రూపమగు ‘అవ’ అనునది తమిళ మందలి ‘అవై’ అనుదాని పరిణామమనియుఁ దమిళమందలి పదాంతములోని ‘ఐ’ కారము మలయాళమున ‘అ’ కార రూపమునందుట సుప్రసిద్ధమనియు (తమి-తలై; మల-తల) గ్రహింపవలెను (చూడు. 2౯ I విష. ౧౫ II (ii) విష.).

కన్నడమున ‘అవ’ అనునదె యమహాత్మచ్ఛబ్ద బహువచన రూపమనియు దాని ‘అ’ ప్రత్యయమును గన్నడము ‘ఉ’ కారముతో దాచుచున్నదనియు దొరగారు వ్రాయుట యెంతయుఁ వింతయై యున్నది. కన్నడ ద్విత్వము బహువచనములలో ‘అవ’ అనురూపమే కనబడుచున్నదను దొరగారు చూడఁ

కేవలము నపరిశీలనమూలకము. దొరగా రుదాహరించిన అవర శబ్దపు నిజ రూపము అకార ఘటితము. 'అవఱ' శబ్దమునకు 'అ+వ్+అఱ్+అ' అని ఛేదము. 'అ' అనునది సర్వనామరూపము-వకారము బహువచన ప్రత్యయము. 'అఱ్' అనునది యాదేశ విశేషము. 'అ' అనునది వష్టీవిభక్తి ప్రత్యయము. ఇందు 'అవ' అను 'అ' ప్రత్యయాంత రూపము గలదనుకొనుట కేవలము భ్రమ. "అ అకారస్య సంఖ్యాసర్వనామ గుణ వచనేషు" (కర్ణా. భూ. ౫౫ సూ). ఉకారాంతములగు సంఖ్యావాచక గుణ నామవాచక సర్వనామముల 'ఉ' కార మునకుఁ దృతీయాది విభక్తి పరకత్వమున 'అఱ్' అను నాదేశమగును. ఉదా:- ఎరడఱిం=(రెండిటిచేత) ఇనియదఱిం=(మధురమైన దానిచేత) అదఱిం=(దాని చేత) అవఱిం=(వారిచేత). అవఱ=(వారియొక్క). ఇవెల్ల 'అ' ప్రత్యయాంత ములె యని చెప్పటకు దొరగారు సాహసించురా?

క॥ జనియిపు దుదంతకృత్స । ర్వనామ గుణవచన సంఖ్యగల్గె పవ ణ్ణటి ।

విస మత్కారం దిగ్వా । చినిలె తృతీయాది గణ్మ యోగి స పడెగుం॥

(శబ్దమణి దర్పణము. ౧౧౦ పద్యము).

(పవణ్ణ+అఱివినం; తృతీయాదిగె+అఱ్).

తెల్లనందు 'అదు-అవు' అనువానిచో 'అది-అవి' అని నిల్చినవి. "చేయదు-చేయవు. చేయఁగలదు-చేయఁగలవు." అను రీతిగల వానిచో 'దు వు' లే నిల్చియున్నవి. వీనిలో 'అవ' అను రూపమెక్కడ నున్నదో తెలియకున్నది. 'అదు-అది' అనునవే 'దా' అనియు, 'అవు-అవి' అనునవే 'వా' అనియు వర్ణవ్యత్యయ వికృతిచేఁ బరిణమించినవని గ్రహింపనగును. (చూడు వర్ణ ప్లుతి-౪౧ విష).

పయినందర్శమునుబట్టి 'అదు-అవు' మున్నగువానిలోని 'అ' మున్నగునవి నిర్దేశ సర్వనామ రూపములనియు వానికిఁ బరమందున్న-'దు-ది-వు-వి' అనునవి 'న్-ళ్-ర్' అను మహద్వాచక ప్రత్యయములవలెనె (చూ. 23 II విష.) యజ్ఞేయ చరిత్రకములగు నిర్దేశక సర్వనామ ప్రథమా ప్రత్యయము లనియు గ్రహింపవలయును. 'అ' ప్రత్యయము 'పొరుళ' (వస్తువులు) మున్నగు కొన్ని తమిల శబ్దములలో మాత్రము వెలయుచున్నది గాని యాంధ్ర కర్ణాటములలో దీని ప్రసక్తిలేదు గాన దీనిని దమిట మలయాళ ప్రత్యయ మనఁదగును.

2౯. III విష:-"తుళుభాషలో 'అవు' అనుదానికి 'అది' అని యర్థమని (చూ. 2౫ III విష.) యీవఱకు వ్రాసియున్నాను. ఇట్టి పదములో వకారము వ్రాయఁబడలేదనియు 'అ-ఉ-ఉ' అని వ్రాయఁబడుననియు నందలి నడుమనున్న 'ఉ' కారము 'ద' కారమును దేల్చి పలుకుటచే నేర్పడినదే యనియు డా. గుండర్పు

గారి యభిప్రాయము. కాని తుళు వ్యాకరణము వ్రాసిన బ్రిగ్గెలు దొరగారు దానిని దమ తుళు వ్యాకరణమున 'అవు' అనియె వ్రాసిరి." (కాట్టు. ౨౫౧ పుట).

విమర్శము:—ఇట్టి వ్రాతలు నిరాధారములు. విమర్శ సహములు కావు.

౭౯. IV విష:—“జండు-లోటిను-గాతికు” భాషలలోను వ్రాచిన పెరిషియను భాషలోను గల నపుంసక లింగ బహువచన ప్రాస్వాకార (అ) ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలోని యీ 'అ' ప్రత్యయమును సంబంధించుచున్నది. పై నుదాహరించిన రీతిని బ్రావంచిక భాషలలోని కెల్ల లింగవచన వ్యక్తీకరణ విషయమున నీ క్రింద వివరించిన రీతిని నిరుపమానమగు నభివృద్ధిని బొందించి కొన్న (చూ. ౭౬ II విష.) ద్రావిడ భాషలు పయి యిండో యూరపియను భాషలనుండి యమహద్బహువచన ప్రత్యయము నెరవు తెచ్చికొన్నవనుట విశ్వసనీయము కాదు. ఇంకను ద్రావిడ భాషలనుండియే యిండో యూరపియను భాష తెరవుకొన్నవనుట యర్హము. లేదా యీ రెండు కుటుంబముల 'అ' ప్రత్యయమునకు వేటొక కుటుంబములోనిది మూల మనఁదగును.

లింగవచన భేద విషయమున ద్రావిడ భాషలలోఁగల వైశద్య మితర భాషలలో లేదు. సిథియను (టర్కిషు-మంగోలియా) భాషలలో లింగ వ్యక్తీకరణసామగ్రియే లేదు. ఇండో యూరపియను భాషలలో సర్వనామము లందు మాత్రమే కలదుగాని క్రియలలో లేదు. సెమిటికు భాషలలోఁ (ఆరబికు-హిబ్రు) క్రియలయం దేకవచనమునఁ గలదుగాని బహువచనమున లేదు. (చూడు ౭౬ II విష.). ద్రావిడ భాషలయందన్న నో క్రియలందును బూర్తిగ నట్టి లింగ వ్యక్తీకరణ సామగ్రి గలదు. ద్రావిడ భాషలలో సమాపక క్రియను విన్నంత మాత్రముననే కర్తృవాచి సర్వనామ ప్రయోగము లేకున్నను దాని కర్తయొక్క లింగము విశదమగుచుండును" (కాట్టు. ౨౫౧ పుట).

విమర్శము:—అమహద్బహువచనమగు 'అ' ప్రత్యయము ద్రావిడ భాషలలో నాంధ్ర కర్ణాటాదులందు లేదు. ఇయ్యది తమిళ మలయాళ ప్రత్యయ మనఁదగును. ఇయ్యది పైని వ్రాసిన రీతి నిండో యూరపియను భాషలలోని 'అ' ప్రత్యయముతో సంబంధించుచున్న దగుటచేత దీని చరిత్రము సైత మత్యంత ప్రాచీనమును దుర్జ్ఞేయమును నని యెన్ననగును (చూ. ౭౯ II విష.).

౮౦. విష:—(II సెక్షను-విభక్తి):—కాట్టు. ౨౫౨ మొ. ౨౫౪ పుటల వఱకుఁగల గ్రంథముతో విభక్తుల విషయమునఁ బీఠికగా వెనుకఁజెప్పిన విషయములనె పునరుక్తముగా దొరగా రుపన్యసించిరి. ప్రాచీనకాలమునఁ బ్రత్యయములు పదరూపములె యనుట ౫౫ III విషయమున నీ వఱకు వ్రాయఁబడినదె. “ద్రావిడ విభక్తి ప్రత్యయములలోఁ గొన్ని, నాగరక భాషలందుఁ బదరూపము

లును గొన్ని పదముల యాకారమును గోల్పోయి ప్రత్యయావస్థ నందినవియునై యున్నవి. బొత్తిగా ననాగరకమగు తుదభాషలో ప్రత్యయావస్థ నందిన విభక్తులు మిక్కిలి యరుదు. ఇందుఁ బ్రథమా ద్వితీయా వ్యులులకు భేదమే లేదు.” అను విషయములు మాత్రమే నూతనములు.

ఇండో యూరపియను భాషలయందువలెఁగాక ద్రావిడ భాషలలో నేక పచన బహువచన ప్రత్యయము లేకాకారముగనే యుండుననునది మొదలగు విషయములు ౭౬ IV విషయమున వివరింపఁబడినవె.

ఫిన్నిషుశాఖా భాషలలోను దుళు - తెల్లు భాషలలోను గొన్ని విభక్తి ప్రత్యయములందు స్వరశక్తికృతములగు మార్పులు గలవనియుఁ దుళుభాషలోని యేకపచనమునందలి ‘అ’ కారము బహువచనమున ‘ఎ’ కారమగుననియు నీ వఱకు ౩౮ విషయమునందును ౭౬ VII విషయమునందును వచింపఁబడినవె.

“కొందఱు హైందవ ద్రావిడభాషా పండితులును బాశ్చాత్య పండితులును గన్నఁడాంధ్ర తుళుభాషలలో విభక్తిప్రదర్శన భేదములను జూపిరిగాని నే నందులకు సమ్మతింపఁజాలను. ఏ జాతి శబ్దములయందైనను విభక్తిప్రత్యయములు తుల్యముగనే యుండును. అవి ప్రకృతులతోఁ జేరునపుడు వచ్చు నాగమాదులలో మాత్రము భేదములుండును” (కాల్డు. ౨౫౮ పుట).

“విభక్తులను బేర్కొను వరుసలోను ‘ప్రథమ-ద్వితీయ’ మున్నగు విభక్తి సంజ్ఞలలోను నెనిమిదే విభక్తులనుటలోను ద్రావిడ వైయాకరణులు సంస్కృత వ్యాకరణ మార్గమునె యనుకరించిరి. స్పష్ట ప్రతిపత్తికయి నేనును నట్లే యిందు వ్యవహరించితిని గాని యిట్లనుసరించుట పొరపాటు. విభక్తులకు సార్థక నామములను బెట్టుకొనక ‘ఒకటవ విభక్తి-రెండవ విభక్తి’ అను రీతిని వానికి నామకరణము చేయుట సరికాదుగదా. పదద్వయ సంబంధబోధక శబ్దములెన్నివిధముల నుండునో యన్ని విభక్తుల సంగీకరించు టుచితముకాదా? యొక్క-విభక్తి లోపించిన శేషపక్షీరూపమున కొకప్పుడు వ్యవ్యర్థమును నొకప్పుడు సప్తవ్యర్థమును మఱొకప్పుడు విశేషణరూప సంబంధార్థమును వచ్చుచుండును గాన దానిని వేఱుగాఁ బరిగణించుట న్యాయము. ఇట్లే సహార్థక తృతీయను వేఱుగ నెన్నుట యర్హము. ద్వితీయాది విభక్తుల కెక్కువ వాడుకయున్నను బ్రథమావిభక్తిని మొదటి దానినిగ సంస్కృత వైయాకరణులు నిల్పిరి” (కాల్డు. ౨౫౮ పుట).

విమర్శము:—ఐచ్చికములగు నిట్టి యేర్పాటుల విషయమున నుండెడి యభిప్రాయభేదములను విమర్శించుట యనావశ్యకము. ద్రావిడపండితులు సాధా

రణముగా సంస్కృతపండితులై యుండెడివారుగాన నట్టి పరిమార్చిత సంస్కృత వ్యాకరణ చ్ఛాయలు ద్రావిడవ్యాకరణములలో నుండుట వింతకాదు.

తమిళ పండితులు విభక్తులకు సంస్కృతనామములను నిల్పలేదుగాని తదర్థక తమిళ సంజ్ఞలను గల్పించికొనిరి. సంస్కృతపు వరుసను వీడలేదు. సంస్కృత-విభక్తి=విభాగ=తమి-వేణు. సంస్కృత-విభక్తి=తమి-వేణ్టు (ట్టు) మై. సంస్కృత-ప్రథమా విభక్తి=తమి-ముదల్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(మొదటి విభక్తి). సంస్కృత-ద్వితీయావిభక్తి=తమి-ఇరణ్ణావదు వేణ్టు (ట్టు) మై=(రెండవది విభక్తి) (ఇరణ్ణు+ఆ+అదు)=ఇరణ్ణామ్ వేణ్టు(ట్టు)మై=(ఇరణ్ణు+ఆమ్) (ఆమ్=ఆగుమ్)= (రెండగు విభక్తి). మున్తామ్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(మూడగు విభక్తి) నానామ్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(నాల్గు విభక్తి) ఐన్దామ్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(అయిదగు విభక్తి) ఆతామ్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(ఆఱగు విభక్తి) ఎతామ్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(ఏడగు విభక్తి) ఎట్టామ్ వేణ్టు (ట్టు) మై=(ఎనిదగు విభక్తి) = విళి వేణ్టు (ట్టు) మై=(సంబోధన విభక్తి).

౧౦. I విష:—“ప్రథమావిభక్తి:—ద్రావిడభాషలందు సిథియను-జపాను భాషలందువలెనే ప్రథమావిభక్తి ప్రత్యయము లేదు. వానిలో ‘పెయర్’ అనగా ‘ప్రాతిపదికమే’ (నామమే) ప్రథమాంతరూపము. అట్టి ప్రాతిపదికముపైని బహుత్వబోధక ప్రత్యయము నిల్చుటమాత్రమే ప్రథమా బహువచన రూపమందలి విశేషము. కాన బహుత్వబోధకములగు ‘ర్-ల్-కళ్-గళ్-అ’ అనునవి ప్రథమైకవచన ప్రత్యయములు కానేరవు. ఈ పద్ధతి కపవాదముల వంటివి మూఁడు స్థలములు ప్రథమావిభక్తి క్త్యాభాసములు గలవు. అనగా నా మూఁడు స్థలములందును బ్రథమావిభక్తి ప్రత్యయ మున్నట్లు కనఁబడును గాని యచటిది నిజమగు విభక్తి ప్రత్యయము కాదు. అదియుఁ బ్రకృక్తిత్యవయవమే. ఆ మూఁడు స్థలములును నీ క్రింద వివరింపఁబడును” (కాట్ట. ౨౫౫ పుట).

విమర్శము:—సంస్కృతమున ‘రామ+ను’ అని యిట్లు ప్రథమా ప్రత్యయము నిల్చినట్లు తమిళమునఁ బ్రథమా ప్రత్యయమేదియు నిల్చుటలేదు గానఁ దమిళ మలయాళములందుఁ బ్రాతిపదికమే ప్రథమైకవచనమని చెప్ప వలసెను. ముందీ విషయము విపులముగ విమర్శింపఁబడును.

“అవైతామ్ పెయర్.....” (తొలా. ౫౪౮ సూ.)=ఆ విభక్తులు—
“౧. ప్రాతిపదికము. ౨. ఐ. ౩. ఒడు. ౪. కు. ౫. ఇన్. ౬. అదు. ౭. కణ్. ౮. సంబోధనము” అని యెనిమిది. నన్నూలున ‘అ-ఆదు’ అనునవియును షష్ఠీ ప్రత్యయములె. “ఆపదం న ప్రయుజ్జీత” “న కేవలా ప్రకృతిః ప్రయో క్తవ్యా-నాపి ప్రత్యయః” అను వైయాకరణ సిద్ధాంతముల చొప్పున విభక్త్యం

తము కానట్టి ప్రాతిపదిక మాత్రము వాక్యప్రయోగార్హము గా (చూడు 'వ్యా. సం.' ౧౧౯ I విష. ౪౪౬ పుట)దను సంస్కృత సంప్రదాయమును దొల్కాప్పియరు పాటింపలేదు. కర్ణాటాంధ్ర వైయాకరణులు ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమును ప్రాతిపదికము పైనిల్పి దానికి లోపమును సూత్రించి యద్దానికి వాక్యప్రయోగార్హతను సంపాదించి కొనిరి. తెలుఁగున “దధి-వారి-నది-దేవత-చేసి-చేయక” మున్నగు శబ్దములకు ‘డు-ము-వు’ అనువానిలో నేదియు సిద్ధింప మిఁజేసి వాని మీఁద సంస్కృత ‘ను’ ప్రత్యయమును నిల్పకతీరమింజేసి ప్రాతిపదికము లన్నిటి మీఁదను ‘ను-జన్’ మున్నగు సంస్కృత ప్రత్యయములనే నిల్పి వానికి లోపాదేశాది విధానమున విభక్త్యంత రూపములను సాధించికొనిరి. కర్ణాటులు కర్ణాట విభక్తి ప్రత్యయ యోగముననే పదముల సాధించికొనిరి.

“అనుతాం స్త్రియాం-సమానాం సర్వస్య స్త్రీ సమస్య చ ను లోపః” (ఆం. చిం. 'వ్యా. సం.' ౧౬౧ విష.)=ఉకారాంతే తర స్త్రీలింగములయు స్త్రీ సమములయుఁ బ్రథమైకవచన 'ను' ప్రత్యయము లోపించును. ఉదా:—రమ-అస్తు-అన్న-మొ.

తక్కిన శబ్దములలో అకారాంత మహత్పులింగములకుఁ బ్రథమైకవచనమున 'డుజ్' ప్రత్యయమగును. అకారాంతములగు సమహత్తులకును నపుంసకలింగములకును బ్రథమైకవచనమున 'ము' ప్రత్యయ మగును. ఉకారాంతముల కంతటను బ్రథమైకవచనమున 'వు' ప్రత్యయ మగును. ఉదా:—రాముఁడు-వనము-తనువు మొ.

“మహతోఽత ఉ ద్విభక్తౌ । మహత స్సోఽర్థ జనితో భవే త్పుంసి” (ఆం. చిం. వ్యా. సం. ౧౨౯-౧౩౦ విష.) “స్యా దమహతాం విభక్తౌ సో శ్చ ము” (ఆం. చిం. వ్యా. సం. ౧౪౫ విష.). “సర్వ త్రో దోతో ర్వు ర్భవతి మువత్” (ఆం. చిం. వ్యా. సం. ౧౫౨ విష.).

తెల్లునఁ బ్రథమా బహువచనమున 'లు' ప్రత్యయము నిల్చును. సర్వ నామములకును, గొన్ని నామవాచకములకును 'రు' ప్రత్యయము నిల్చును. ఉదా:—రాములు-వారు-ఎల్లరు-అల్లురు-బాలురు-మొ.

“లు జసో ల శసోఽలాంతా । ల్లాంతాత్తు రు రౌ తయోః క్రమేణ స్తః” (ఆం. చిం. వ్యా. సం. ౧౩౫ విష.). “లు లయో స్తథా పుంసి 'రు-రౌ' స్తృతౌ” (వికృ. వ్యా. సం. ౧౯౨ విష.).

కర్ణాట వైయాకరణులు 'మ్' అనునది ప్రథమా విభక్తియనియు, 'అ' కారాంతేతరములపై నయ్యది లోపించుననియు 'అ' కారాంతముల మీఁది యట్టి మకారమున కనుస్వారాదేశ మగుననియు సూత్రించిరి.

“తాస్తు మ మిం కె అ ద దోల్” (కర్ణా. భూ. ౩౯ సూ.)=ఆ విభక్తులు:-
ప్రథమావిభక్తి-మ్. ద్వితీయ-అమ్. తృతీయ-ఇమ్. చతుర్థి-కె. పంచమి-
(అత్)=అత్తణిం. షష్ఠి-(అద్)=అ. సప్తమి-ఒళ్.

“అతో నుస్వారః ప్రథమైకవచనస్య” (కర్ణా. భూ. ౪౫ సూ.)=
అకారాంత ప్రాతిపదికముకంటెఁ బరమైనఁ బ్రథమైకవచన ‘మ’ కారమున
కనుస్వా రాదేశ మగును. ఉదా:-నెల+మ్=నెలం.

“అన్యస్త్వా ల్లోపః (కర్ణా. భూ. ౪౬ సూ.)=అకారాంతేతర ప్రాతిపదిక
మునకుఁ బరమైన ప్రథమావిభక్తి మకారము లోపించును. ఉదా:-హరి+మ్
=హరి. ఇదే ప్రథమైకవచన రూపము. అమహద్ బహువచనమున ‘గళ్’
ప్రత్యయమును మహద్ బహువచనమున ‘అర్’ మున్నగునవియు నిల్చునని
యీవఱకు వచనవివరణ సందర్భమున విశదీకరింపఁబడెను (చూడు
౭౬ I విష.).

తమిళమున నాంధ్ర కర్ణాటములందువలెఁ గాక ప్రాతిపదికమే ప్రథమైక
వచనము. దాని మీఁదనే యితర విభక్తి వచనములు నిల్చును.

“కూటియ ముత్తైయిన్.....” (తొల్కా. ౫౫౩ సూ.)=ప్రథమా
రూపమున కేమార్పును గల్గకుండగనే యితర విభక్తు లట్టి ప్రథమా రూపము
తుదిని నిల్చును. ఉదా:-చాత్తన్+ఐ=చాత్తనై=‘చాత్తన్’ అను వానిని.
చాత్తన్+ఒడు=చాత్తనొడు=చాత్తననువానితో మొ.

కాల్డు వెల్లుగారు తఱచుగాఁ దమిళ విషయములనే వ్రాయుదురు గాన
నట్టి తమిళ మార్గమున వివరించి ద్రావిడ భాషలందెల్లఁ బ్రథమైకవచన
ప్రత్యయము లేదని వ్రాసిరి.

నేటి వ్యావహారి కాంధ్రమునందు సైతము ప్రథమైక వచనము మీఁదనే
తదితర విభక్తి వచనములు నిల్చుట ప్రసిద్ధమైయున్నది. ఉదా:-వాడు-
వాడిని=వాణ్ణి. వాడితో. రాముడులు=రాముళ్ళు. వాళ్ళు-వీళ్ళు-మొ.
(చూడు ౭౬ VI విష.) (చూ. ‘వ్యా. సం.’ ౧౧౮ I విష.).

౧౦. II విష:-తమిళమునఁ బ్రథమైకవచన ప్రత్యయము లున్నట్లు
తోఁపించు మూఁడుస్థలముల నిటఁ గాల్డువెల్లుగారు చూపి యవి ప్రథమా
ప్రత్యయములు కావని నిరూపించుచున్నారు.

(1) “నపుంసకలింగబోధక ప్రత్యయమగు ‘అమ్’ అనునది ప్రథమైక
వచన ప్రత్యయమువలెఁ దోచును. సంస్కృతమున ‘అమ్’ అనునది నపుంసక
ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమై యున్నది. తమిళభాషలో సైతము ‘అమ్’ అను

నది తుదినిగల నామవాచకములు (తద్భవములును దేశ్యములును) నపుంసక లింగములుగా నున్నవి. ఆయిరమ్ = (సహస్రము) మరమ్ = (మాను). సంస్కృత పారిభాషిక నపుంసక ద్వితీయావిభక్తి ప్రథమాతుల్యముగా నుండును. అటవమున ద్వితీయాద్యైకవచనములలో 'అమ్' అనునది లేదు. అమహన్నపుంసక తమిళ బహువచనములలో నెల్లయెడలను 'అమ్' ప్రత్యయము చేరఁగా దానిపైని బహుత్వబోధక ప్రత్యయము నిల్చుటయు దానికిఁ బరముగా విభక్తి ప్రత్యయము నిల్చుటయు సంప్రదాయమై యున్నది. ఇట్లగుట చేత నీ 'అమ్' అనునది ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమనుట కవకాశము లేదు. (నపుంసక చిహ్నము ప్రకృత్యవయమె యని భావము) తెల్లనను 'అము' అను నది నపుంసకలింగ చిహ్నముగా—అంగావయవముగా—భావింపఁబడుచున్నది. ఎల్లవిభక్తులలోను నేకత్వమున 'అము' అనుదానిపైని విభక్తి ప్రత్యయములు నిల్చును. బహుత్వమున 'అము' అనుదానిపైని బహుత్వబోధక ప్రత్యయమును దానికిఁ బరముగా విభక్తి ప్రత్యయములును నిల్చుచుండును. (పైకారణములచే నటవమందువలెనే తెల్లనందును 'అము' అనునది విభక్తి ప్రత్యయము కాదనియు నపుంసకలింగ చిహ్నమనియు విశదమగుచున్నదని భావము.)

పటగన్నడమునందును 'అ' కారాంతములకుఁ బ్రథమా ద్వితీయావిభక్తుల యేకవచనమున మాత్రము 'అమ్' అను ప్రత్యయము గలదు. బహువచనమున నది చూపట్టదు. ఉదా:—మరమ్ = (మాను) బహు - మరంగళ్ = (మాతులు). 'మరంగళ్' అనురూప ముండదు. హొసగన్నడమునఁ బ్రథమైక వచన మకారము వకారమగును. ఉదా:—మరవు = (మాకు).

సంస్కృతమునుండి యటవమునకు వచ్చిన నపుంసకలింగ నామవాచకముల ప్రథమైకవచనమున 'అమ్' అనునది నిల్చును. ఉదా:—అమలమ్ = (నిర్మలముగు). కమలమ్ = (పద్మము). మొ. ఈ 'అమ్' ప్రత్యయమె యెల్లవిభక్తుల బహువచనములలోను నిల్చుచున్నది. కావుననే సంస్కృత భవములం దంతటను 'అమ్' అనునది ప్రాతిపదికావయవముగఁ దలంపఁబడుచున్నది. అటవము నందలి 'అమ్' ప్రత్యయము సంస్కృత నపుంసక ప్రథమైకవచనమగు 'అమ్' ప్రత్యయమునకు భిన్నము. అనేక శుద్ధద్రావిడ భాతువులకు 'అమ్' ప్రత్యయమును జేర్చుటచేత నవి నామవాచకములగుచున్నవి. ఉదా:—నిల్ = (నిలుచు). నిలమ్ = (నేల). ఆల్ = (లోఁతుగా నుండు). అటమ్ = (లోఁతు). (చూడు ౭౫ II విష) (చూ. ౧౩౯ I విష). (కాట్ట. ౨౨౯ పుట). (కాట్ట. ౨౫౫-౨౫౬ పుటలు).

విమర్శము:—దొరగారు ద్రావిడ శబ్దముల తుది మకారమును 'అమ్' అని వాడుదురు. ఇది మకారమాత్రమే. దీనికి వ్యుత్పత్తి వ్రాయునపు డిది 'అమ్' అనేడి సర్వనామరూపమే యనియు 'అదు' శబ్దపర్యాయమే-యనియు నిరూపింప నున్నారు. (చూ. ౨౦ III విష.). కాన నిప్పటినుండియు దానిని నిరాధారముగా, 'అమ్' అని వ్యవహరింప సాగిరి. ఇది 'నిల్+అమ్=నిలమ్' అనురీతిని గృధంతములతోను సంస్కృతాదంత నపుంసక ప్రథమైకవచన ప్రత్యయముతోను బోలిక గల్గియుండును.

ద్రావిడభాషలలోని 'మరమ్-కుళమ్-నిలమ్' మొదలగు శబ్దములందలి మకార మహత్ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమనుటయే యుక్తము. కర్ణాట వ్యాకర్తలట్లే 'ము' కారము ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమని సూత్రించిరి. (చూ. ౨౦ I విష.). ఆంధ్ర వ్యాకర్తలును 'ము' అనునది ప్రథమైకవచన ప్రత్యయ మనియు నయ్యది యమహ దకారాంతములపై నిల్చుననియు సూత్రించిరి. తెల్లు 'ము' ప్రత్యయము సంస్కృత విభక్తి మకారమున కభిన్నము కాదు. (చూడు ౫౩ విష.) (చూడు ౨౦ I విష.). ఆంధ్ర కర్ణాటభాషలవారు సంస్కృత వాసనచే బ్రాతిపదికమునుండి సుబ్విభక్త్యంతరూపములను సాధించిరి. కాని ద్రావిడభాషలను వ్యవహరించువారు సాధారణముగా సంతటను బ్రథమైక వచనరూపమును మూలశబ్దముగ నంగీకరించుచు దానిపై నితర విభక్తి వచనరూపములను నిల్పుచు సుబంతరూపములను వ్యవహరించుచు వచ్చిరి. కాన ద్రావిడభాషలం దెల్ల బ్రథమైకవచన సదృశ శబ్దమే తక్కిన విభక్తి వచనములు నిల్చు నంగ మనఁగా మూలశబ్ద మనుట సహజము. అట్లగుట చేతనే తొల్కాప్పియమునఁ బ్రథమైకవచనమే ప్రాతిపదికమని సూత్రింపఁ బడెను. (చూ. ౨౦ I విష.). తమిళ కన్నడ మహస్తహతీ ప్రథమైకవచనముల తుదినుండు 'న్-ళ్' అనునవి బహుత్వబోధకమగు 'ర్' అనునది పరమగు నపుడు లోపించును. అట్లేర్పడిన ప్రథమా బహువచన రూపసదృశ శబ్దమే తక్కిన విభక్తుల బహువచనరూపము లవతరించుటకు మూలమగుచున్నది. ఉదా:—ప్రాచీన తమిళ మహత్ప్రథమ-రామన్-రామర్. ద్వితీ-రామనై-రామరై. తృ-రామనొడు-రామరొడు. మొ. ప్రాచీన కర్ణాట ప్రథమ-(దేవన్)=దేవం. (బహు) దేవర్. ద్వితీ-దేవనం-దేవరం. తృతీ-దేవనిం-దేవరిం-మొ. సర్వనామములందును నిల్లె ప్రథమైకవచన బహువచన సదృశ శబ్దములె తక్కిన విభక్తుల యేకవచన బహువచన ప్రత్యయములు నిల్చుటకు మూలరూపములు. ఉదా:—తమి-అవన్-అవర్. ద్వి-అవనై-అవరై. తృతీ-అవనొడు-అవరొడు. మొ. పలుగన్నడ ప్రథ-అవం - అవర్. ద్వితీ - అవనం - అవరం.

తృతీ-అవనిం-అవరిం-మొ. గ్రాంథికాంధ్రమునఁ బ్రథమైకవచనము-(రామన్ +తు=రామస్తు)=రాముఁడు. (బహు) రాములు. ద్వి. రామన్ +ఇ+నున్=రామునిన్. (బహు) రాములు+అ+నున్=రాములనున్. తృ-రామునిచేతన్-రాములచేతన్ మొ. వ్యావహారికాంధ్రమున మహత్ప్రథమ-అల్లుఁడు-(బహు) (అల్లుఁడులు = అల్లుఁడ్లు)=అల్లుళ్ళు. ద్వితీ - (అల్లుఁడు + ఇ + నున్)=అల్లుడిని= (అల్లుడ్ని)=అల్లుణ్ణి. (బహు) (అల్లుళ్ళు + అ + నున్)=అల్లుళ్ళను. తృతీ-అల్లుడి చేత-(బహు) అల్లుళ్ళచేత. ఇట్లే రాముడు-రాముళ్ళు. ద్వి-రాముడిని-(బహు) రాముళ్ళను-రాముడిచేత (బహు) రాముళ్ళచేత. మొ.

ద్రావి డామహా చ్ఛబ్దములలో 'అ' కారాంత ప్రథమైకవచనము మాత్రమే 'ము' కారము. కావుననే దీనిని దొరగారు 'అమ్' ప్రత్యయమని వ్యవహరింపసాగిరి. ఉదా:-తమి ప్ర-వ-(మర+మ్) మరమ్=(మాను). (బహు)-(మరమ్ + కల్)=మరజ్జల్=(సరళాదేశ మర్వాచీనము) (ద్వితీ)-(మరమ్+అత్తు+ఐ)=మరత్తై. (బహు)-మరజ్జళై (తృతీ)-మరత్తోడు. (బహు)-మరజ్జళోడు. పరిగన్నడము-(మర+మ్) మరం. (బహు)-మరంగళ్=మరగళ్. ద్వితీ:- (మరమ్+అం)=మరనం=మరమం. (బహు)-మరంగళ్ం=మరగళ్ం. (తృతీ)-మరదిం (బహు)-మరంగళిం=మరగళిం మొ. తెల్లు నందును-ప్ర-వ-అల్లము. (బహు)-అల్లములు. ద్వితీ-అల్లమును. (బహు)-అల్లములను. తృతీ-అల్లముచేత. (బహు)-అల్లములచేత మొ. ఇట్టి 'ము' అనుదాని కాంధ్ర వ్యాకర్తలు-మ్ముంబు అనువాని నాదేశించిరి. ఉదా:-అల్లము=అల్లమ్ము=అల్లంబు. అల్లములు-అల్లమ్ములు-అల్లంబులు మొ.

ప్రాచీన తమిళ కర్ణాటములలో మకారమే ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమై యున్నను దెల్లున నట్లుకాదు. "మ్ము=మ్ము=ంబు=బు=మ్ము=ము" అనురీతిని దెల్లున నమహత్ప్రథమైకవచన ప్రత్యయ ఫరిణామము నెన్నవలెను. ప్రాచీ నాంధ్రశాసనముల ప్రతిబింబములలో 'ము-మ్ము' అనునవి మచ్చునకేనిఁ గాన రావు. (చూడు ౫౩ విష. ౧౮ VII విష). ఉకారాంత మహస్తహత్వ మహదేకవచనములందు 'వు' అనునది ప్రత్యయముగాను దక్కిన విభక్తులందు విభక్తి పూర్వాగమముగాను వెలసియున్నది. ఇది యుచ్చారణ స్వభావమున నేర్పడిన దనవచ్చును.

పయి సందర్భమునుబట్టి దొరగా రనుచున్నట్లు తెల్లు 'ము' ప్రత్యయము 'అమ్=అము' అను రీతినేర్పడినది కాదనుటకు సందేహము లేదు. 'అమ్-ము-మ్' అనునవి యార్వాచీన. రూపములనియు వీని చరిత్రమున కింకను

వెనుకకుఁ బోవలసియున్నదనియు 'మ్ము-మ్ము' అనునవి కేవల ప్రాచీనతమ రూపములై యుండ నోవుననియు విశదమగుచున్నది. (చూడు ౫౩ విష).

సంస్కృత వైయాకరణులు వ్యాకరణ కార్యాంతరోపయోగమునకై 'అమ్' అను దానినిఁ బ్రథమైకవచన 'ను' ప్రత్యయమున కాదేశించిరి. కాని యట్టి 'అమ్' ప్రత్యయపు 'అ' కారమెందును నిల్చునది కాదు. అందు నిల్చునది మకారమాత్రమే. అది 'అ' కారాంత నపుంసకములందె నిల్చును. అట్టి సంస్కృత మకారపు సంబంధముననో లేక దొరగారు కొన్ని స్థలములందుఁ జెప్పుచున్నట్లు సంస్కృత మకారమునకు మూలమగు భాషాంతరము మూలముననో ద్రావిడభాషలలో నమహ దకారాంత శబ్దముల ప్రథమైకవచనమున 'మ' కారము వెలసియున్నది. ధాతుజన్యములగు 'అమ్మ'ంతముల సుబ్విభక్తి రూపములు సయితము 'మరమ్' మున్నగు వాని రూపముల రీతినే యేర్పడుచున్నవి. ఉదా:—నిల్=(నిలుచు). నిలమ్=(నేల). ప్ర. ఏ. నిలమ్=(బహు) నిలజ్జళ్. ద్వి. నిలత్తై-(బహు) నిలజ్జలై మొ.

ఇట్టి స్థితిలో డా. కాట్టు వెల్లుగారు తమిళమున ద్వితీయా ద్యేకవచనములలో 'అమ్' అనునది నిల్వలేదనియు నట్లగుటంజేసి 'అమ్' అనునది నపుంసకలింగ చిహ్నమే కాని యేకవచన ప్రత్యయము కాదనియు నట్లేకవచన ప్రత్యయమై యున్నచో నది ద్వితీయాద్యేకవచన రూపములందుఁ గన్పట్టకుండుటయే కాక వాని బహువచన రూపములందు జూపట్టుచుండుట యెట్లు సంభవించుననియు వ్రాయుట సరికాదు.

తమిళ ద్వితీయా ద్యేకవచనములలో 'అమ్' అనఁగా మకారము 'అత్తు' అను సా(చా)రియై పరమగుటచే లోపించును. కావున నచట 'అమ్' చేరలేదనుట సరికాదు.

“మంకికాన్.....” (తొల్కా. ౧౦౬ సూ.)=మకారాంత శబ్దములకు విభక్తిపరమగునపుడు 'అత్తు' అనెడి సా(చా)రియై వచ్చును.

“అత్తైవత్తై.....” (తొల్కా. ౧౩౨ సూ.)—అత్తు-వత్తు (ట్టు) అను నాగమములు పరమగునపుడు పూర్వపదాంతమందున్న వ్యంజనము లోపించును. దొరగారె 'అమ్' లోపించి యచట 'అత్తు' నిల్చునని ముందు వచితురు. (చూడు ౧౨ VI విష).

“అత్తిన్.....” (తొల్కా. ౧౨౬ సూ.)=‘అత్తు’ అను నాగమము లోని అకారము 'అ' కారాంత శబ్దములకుఁ బరమగునపుడు లోపించును. ఉదా:—మరమ్+ఐ=మరమ్+అత్తు+ఐ=మరత్తు+ఐ=మరత్తై=(మ్రానిని).

‘పలు గన్నడమునఁ బ్రథమా ద్వితీయావిభక్తుల యేకవచనము ‘అమ్’ అను దొర గారి వ్రాత తప్పు. ప్రథమైక వచనము ‘మ్’ అనునది యనియు ద్వితీ యైకవచన ప్రత్యయము ‘అమ్’ అనునది యనియుఁ గన్నడ వ్యాకర్తలు చెప్పు చున్నారు. (చూ. ౮౧ I విష.). పలు గన్నడమున ‘మరంగళ్’ అను రీతిని బహువచనమున ‘గళ్’ ప్రత్యయమునకుఁ బూర్వముగ ననుస్వారము నిల్వదని దొరగారు వ్రాయుట బొత్తిగాఁ దప్పు.

“అదంతా న్నాగమః పూర్వస్తిన్ గళః” (కర్ణా. భూ. ౪౯ సూ.)= అకారాంత శబ్దమునకు ‘గళ్’ అనునది పరమగుచుండఁగా ‘న’ కారాగమము వచ్చును. ఉదా:—గజ+న్+గళ్=గజంగళ్=(గజములు). బహుళాధి కారములోని దగుటచేత నీవిధి కొకప్పుడు వైకల్పికత్వము గల్గును. ఉదా:—మరంగళ్=మరగళ్. అకారాంతా త్తనుటచేత మడిగళ్=(మళ్ళు) మడుగళ్=హ్రదములు.....మున్నగు చోటులందు ‘న’ కారాగమము లేదు.

“మనయోర్బిన్దుః (కర్ణా. భూ. ౧౧౨ సూ.)=మకార నకారములకు బిందుగును.” అను నీ సూత్రముచేతఁ బయి నకారాగమము బిందువయ్యెనని యెఱుంగునది.

తెల్లునందును “అల్లంబు=అల్లమ్ము=అల్లము” మున్నగు ప్రథమైకవచన నదృశరూపముల మీఁదనే యితర విభక్తి వచనములు నిల్చుచున్నవి. ఉదా:—అల్లంబు అల్లమ్ము-అల్లము (బహు) అల్లంబులు-అల్లమ్ములు-అల్లంములు. ద్వితీ-అల్లంబును-అల్లమ్మును-అల్లమును. (బహు)-అల్లంబులు+అ+ను=అల్లంబులను-అల్లమ్ములను-అల్లములను మొ.

ఆంధ్ర వైయాకరణులు ప్రాతిపదికములనుండి సుబంతరూపములను సాధించువారు గానఁ బ్రథమైకవచనేతర స్థలములందలి ‘ంబు=మ్ము=ము’ అను నవి యాగమ విశేషములని వచించిరి.

“స్యా దమహతాం విభక్తౌ సో శ్చ ము, తదుపరి పున ర్దు బూ ప్రాచామ్” (ఆం. చిం.) (వ్యా. సం. ౧౪౫ విష.). ఉదా:—వనము - వనమ్ము - వనంబు. (బహు) వనములు-వనంబులు-వనమ్ములు.

పయి రూపములలోని “వనమ్ములు-వనంబులు” అనునవి వాని ప్రథమైక వచన సంబంధిత్యమును విశదీకరించుచున్నవి. ఈ సందర్భమునుబట్టి దొరగారి ‘అమ్’ ప్రత్యయమే తెల్లున ‘అము’ అయ్యెనను నాశయము సరికాదని విశద మగుచున్నది. (చూడు: ౫౩ విష.).

౮౧. III విష:—పయిని వివరించిన ‘మరమ్’ మున్నగు శబ్దములలోని ‘మ’ కారమును ‘అమ్’ అని వ్యవహరించి దొరగా రిపు డయ్యది ‘అదు’ శబ్ద

పర్యాయముగు ‘అమ్’ అను సర్వనామమే యని నిరూపించుచున్నారు. ఈ నిరూపణమునందును మకార మనుమా దకారాంత ప్రథమైకవచన మనెడి సిద్ధాంతము విడువ దయ్యెను. ‘అమ్’ అను సర్వనామ రూపమునందలి ‘అ’ అను నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దముపైని ‘దు’ అనునది ప్రథమైక వచనముగ నిల్చినట్లే ‘మ’ కారము సయితము నిల్చె ననఁదగును గదా.

“‘అమ్’ అనునది వ్యవహార విదూరముగు తచ్చబౌద్ధిక సర్వనామమని, డా. గుండర్డుగారు వచించిరి. సర్వనామ విశేషణములగు ‘అంద=(అ)’ ఇంద=(ఈ)’ మున్నగు శబ్దములును ‘అఙ్గు’=(అక్కడ) మున్నగు క్రియా విశేషణ సర్వనామములును ‘అమ్’ శబ్దములకములై యనుట సందిగ్ధమై యున్నది. ‘అఙ్గు’=(ఆ స్థలము) ‘ఈఙ్గు’=(ఈ స్థలము) మున్నగు దీర్ఘస్థిత రూపాంతరములు గలవు. వీనియందలి యనునాసికము సంధివలన వచ్చిన యాగమ మనఁదగును. తుళ్ళుభాషలోని ‘ఇందు-ఉందు’ అనునవి ‘ఇది-అది’ అను నిర్బిందురూపములకుఁ బర్యాయములై యున్నవి. అనేక ద్రావిడభాష లలోనున్న యీ ‘అమ్’ అనుదానిలోని ‘అ’ అనునది నిర్దేశ సర్వనామ శబ్దముగు నపు డీత దానిలోని ‘మ’ కారమేమి? యనుశంక కలుగక మానదు. కాన నీ వ్యుత్పత్తియుఁ దృప్తికరముగా లేదు. ఇట్టి మకార మేమియో చెప్పఁజాల కున్నను ‘అమ్’ అనునది ‘అదు’ అను సర్వనామమునకు సమానార్థకమనియుఁ బ్రత్యయ రూపమునందిన ప్రాచీన శబ్దమనియు మాత్రము నిశ్చయింప వచ్చును. అఱవపద్య కావ్యములలో నపుంసక సర్వనామముల తుదిని ‘అదు’ అను సర్వనామమును జేర్చినరూపము లున్నట్లే యీ ‘అమ్’ ప్రత్యయ మును జేర్చిన రూపము లుండవచ్చును. ఉదా:—పొన్ + అదు = పొన్నదు (బంగారము). కాని ‘అదు’ శబ్దము పృథక్ ప్రయోగార్హము. ‘అమ్’ అనునది యట్టిది కాదు. అఱవపద్య కావ్యములలో నామవాచకముల ద్వితీయాది విభక్తి స్థానమందు ‘తాన్-తామ్’ అను సర్వనామములయొక్క ద్వితీయాది విభక్తుల రూపములను నిల్పి ప్రయోగింపఁబడుట గలదు. ఉదా:—మరత్తై=(వృక్ష మును) అనుటకు మాఱుగా ‘మరన్దనై’ అని వాడవచ్చును. ఇట నాత్మార్థక శబ్దము తచ్చబౌద్ధికముగా మాఱినట్లున్నది.

అఱవమున ‘అదు’ అను దానికి సరిగా ‘ఎదు’ అనునది యున్నట్లే, “తమి-ఎన్-వన్” తెల్లు-‘ఏమి’ అను వానికి సరిగ ‘అన్-అమ్’ అనునవి యేల యుండ రాదని తలంపవలయును. ‘అమ్’ అనుదానికి సరిగ ‘అన్’ అనునది యుండుట సహజమే. ఉదా:—కడమ్ = కడన్ = (ఋణము) ఉరమ్ = ఉరన్ = (బలము). నపుంసకలింగముల తుదిని బ్రథమయందేకాక సాంపుగానున్నచో ద్వితీయాదుల

తుదిని సైతము ‘అదు’ శబ్దమును దానివలెనే ‘అన్’ శబ్దమును నిలుపవచ్చును. ‘అమ్’ శబ్దము నిల్వదు. అయ్యది లోపించుచుండును. ఉదా:—కడమ్ = (ఋణము), కడత్తై = (ఋణమును).

“తమి-అత్తు. కన్న-అద్. తెల్లు-తి” అనునవి ‘అదు’ శబ్దరూపాంతరములై యున్నట్లే ‘అమ్’ అనునదియు రూపాంతరమై యున్నదనఁదగును. అట్లే కానిచో ‘కడమ్ = (ఋణము)’ అను ‘అమ్మ’ంతపు ద్వితీయలో ‘అత్తు’ అనెడి ‘అదు’ శబ్దరూపాంతర మెట్లు వచ్చును? తమి-అత్తు. కన్న-అద్. తెల్లు-తి అనునవి ‘అదు’ శబ్దరూపాంతరములు” (కాట్టు-౨౫౬ పుటలోని పేరా నడిమి భాగము మొదలుకొని ౨౫౭-౨౫౮ పుటలు).

విమర్శము:—‘అమ్’ అనునది ‘అదు’ శబ్దపర్యాయమె యనియుఁ గొన్ని తమిల నపుంసక శబ్దముల తుదిని బ్రాచీన తమిలమున ‘అదు’ శబ్దము నిల్చునట్లే మఱి కొన్ని నపుంసకముల తుదిని (మరమ్-కుళమ్) ‘అమ్’ శబ్దమును దాని రూపాంతరమగు ‘అన్’ శబ్దమును నిల్పుట సహజమే యని దొరగారు తుదికి సిద్ధాంతముచేసిరి. ఇట్టి సిద్ధాంతమును జేయు తలంపుననే ‘మరమ్’ మున్నగు వానిలోని ‘మ’ కారమాత్రమును ‘అమ్’ అను దానినిగా మొదటనుండియు నిరూపించుచువచ్చిరి. ‘అమ్’ అను సర్వనామశబ్దములోని ‘అ’ శబ్దము నిర్దేశ సర్వనామమగునపుడు దానిలోని ‘మ’ కారము ‘అదు’ శబ్దములోని ‘దు’ ప్రత్యయమువలెనే ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమని వచింపక యది యేమియో తెలియ నట్లుపేక్షించుట వింత.

ఇట్లనావశ్యకముగా మకారమాత్ర ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమును ‘అమ్’ అని వ్యవహరించి దానిని సయితము ‘అదు’ శబ్దరూపాంతరముగా నంగీకరించుటచేత నీ క్రింది విరోధ మొకటి దుర్వారముగ సంభవించెను. ‘మరమ్’ మున్నగువానిలోని ‘అమ్’ అనునదియు ‘అదు’ శబ్దరూపాంతరమని యంగీకరించుటచేత వాని ద్వితీయాది విభక్తులలో మరల ‘అదు’ శబ్దరూపాంతరములగు ‘అత్తు’ మున్నగు నాగమములు నిల్పుట పునరుక్తమై యసంభవ మగుచున్నది. ఇంక ‘అమ్-అన్’ శబ్దములు ‘అదు’ శబ్దమువంటి సర్వనామములనుట కిచట మరలఁ బునరుక్తముగా నెంతయో గ్రంథము వ్రాసిరి. ఈ వఱకే యీ విషయము సువిస్తరముగా వివరింపఁబడినది. (చూడు. ౨౮ V విష). తొల్కాప్పియమునందె “అన్ = (అక్కడ) ఈన్ = (ఇక్కడ)” అను సర్వనామ శబ్దములు (చూడు. తొల్కా. 33౪ నూ.) పేర్కొనఁబడి యున్నవి. ‘అణ్ణ’ మున్నగు వానిలోని యను నాసికము సంధికార్యజన్యమనుట పొరపాటు. అది శబ్దావయవమే యని యీ వఱకు విశద పఱుపఁబడెను. (చూడు ౨౮ VII విష).

పయి సందర్భమును బట్టి 'మరమ్' మున్నగువానిలోని 'మ' కారము నపుంసక ప్రథమైకవచన ప్రత్యయాభాసమనియు నది ప్రకృత్యవయవమనియు వచించు దొరగారి వాదము సరికాదనియె విశదమగుచున్నది.

(౨) ౮౦. IV విష:—“కన్నడభాషలోఁ బురుషబోధక సర్వనామముల ప్రాతిపదికమాత్ర మప్పుడప్పుడు ప్రథమావిభక్తిగ వాడఁబడుట కలదు. అనఁగా 'నాను - తాను' శబ్దములకు బదులుగా 'నా - తా' అనునవి వాడఁబడునని యర్థము. దీనిని బట్టి వాని తుది 'ను' శబ్దముగాని నకారముగాని ప్రథమైక వచన ప్రత్యయ మను భ్రాంతి కలుగవచ్చును. కాని యట్టి 'న' కారము ద్వితీయా ద్యైకవచనములందెల్ల వెలయుచుండుటంజేసి యది ప్రకృత్యవయవమే కాని ప్రథమైకవచన ప్రత్యయముకాదు.” (కాల్లు. ౨౫౮ పుట).

విమర్శము:—‘నాను - తాను’ అనునవి హాసగన్నడరూపములు. “(నాన్)-నాం. (తాన్) తాం” అనునవి ప్రాచీన కన్నడరూపములు. వీనిచో నెన్నఁడును ‘నా-తా’ అను వానిని వ్యవహరించు సంప్రదాయము లేదు. కన్నడమున ‘మ’ కారము ప్రథమైకవచన ప్రత్యయము (చూ. ౮౦ I విష). అట్లగుటచేత ‘నాన్-తాన్’ అను వానిలోని నకారము ప్రథమైకవచన ప్రత్యయ మను భ్రాంతి గల్గుట యసంభవము. “(నాన్)-నాం. (తాన్)-తాం” అనునవి ప్రథమైక వచనరూపములుకావని దొరగారును వచింపఁజాలరుగదా!

“నీ నాన్ తానః ప్రథమావిభక్తౌ ని నెన్ తనామ్” (కర్ణా. భూ. ౯౨ సూ.)=“యుష్మ దస్య దన్యార్థకములగు “నిన్-ఎన్ (లేదా) నన్, తన్” అనువానికిఁ ప్రథమా విభక్తియందు “నీన్-ఆన్ (లేదా) నాన్, తాన్” అను రూపము లాదేశము లగును” అను కర్ణాటభాషా భూషణసూత్రము చొప్పున ‘నా-తా’ అనునవి ప్రాతిపదికము (Crude) లెన్నఁడును గానేరవు. “నిన్-ఎన్ (లేదా) నన్, తన్” అనునవి ప్రాతిపదికములు. ‘నా-తా’ అనునవి ప్రాతిపదికము లను దొరగారి వ్రాత భ్రాంతిమూలకము. ‘నీ-యా-నా-తా’ అను తమిళ రూపములను జూచి యట్లు భ్రమించియుందురు. ప్రాచీన తమిళమున యుష్మదర్థక ప్రథమైక వచనము ‘నీ’ అని నకారవిరహితముగ నుండును. దానిని బట్టి పరి గన్నడమున ‘నా-తా’ అనునవి ప్రథమైక వచనములుగా నుండునని భ్రమించి దొరగా రట్లు వ్రాసియుందురు.

(3) ౮౦. V విష:—“ద్రావిడభాషలలోని పురుషబోధక సర్వనామ ములలోఁ బ్రథమావిభక్తికిని నితరవిభక్తులకును స్వరవైశిష్ట్య విషయమున భేదముగలదు. ప్రథమావిభక్తి రూపములలో దీర్ఘమును దక్కిన విభక్తి రూప ములలో నట్టి దీర్ఘమునకు హ్రస్వమును జూపట్టును. ఈ పద్ధతి కన్నడ తమిళ

మలయాళములలోఁ బూర్తిగనున్నది. ఉదా:-కన్న - ప్రథ + నాను = (నేను).
 వష్టి - నన్న = (నా యొక్క). ప్రథ-నీను = (నీవు). వష్టి-నిన్న = (నీ యొక్క).
 ప్రథ-తాను = (తాను). వష్టి-తన్న = (తనయొక్క). తెలుగులో నీ హ్రస్వము
 ద్వితీయావిభక్తిలో మాత్రమగపడుచున్నది. వీనిలో హ్రస్వరూపములు ప్రకృతి
 సిద్ధములో, దీర్ఘరూపములు ప్రకృతి సిద్ధములో చెప్పజాలము. అఱవమున
 నీ హ్రస్వరూపము విభక్తి ప్రత్యయ రహితముగ షష్ఠ్యర్థమున వాడఁబడును.
 ఉదా:-నిన్ = (నీయొక్క). ఇట్లు విభక్తిచేరని యంగముమాత్రము షష్ఠ్యర్థము
 గను విశేషణముగను వాడుట ద్రావిడభాషా సంప్రదాయము. (చూడు
 ధాతువుల నడిమి వర్ణము మార్పుల ఘట్టము)" (కాట్టు. ౨౫౮-౨౫౯ పుటలు).

విమర్శము:-“నాను-నీను-తాను” హాసగన్న డరూపములు. ‘నాం=ఆం.
 నీం-తాం’ అనునవి పటగన్న డరూపములు. తెల్లన ‘తా’ శబ్దమునకు ద్వితీయా
 విభక్తియందు మాత్రమే కాక తృతీయాదులందును హ్రస్వరూపములే యుండును.
 ఉదా:-ప్రథమ-తాను-తాము. ద్వితీ-తన్నున్-తమ్మున్. తృతీ-తనచేతన్-తమ
 చేతన్-వష్టి-తనకున్-తమకున్ మొ. తమిళ మధ్యమ పురుషరూపములలోఁ
 బ్రథమాదీర్ఘమునకు హ్రస్వముకల్గదు. వేటొక హ్రస్వరూపము నిల్చును.
 ఉదా:-ప్రథ-నీ - నీయిర్. ద్వితీ-నిన్నై - నుమ్మై. తృతీ-నిన్నొడు - నుమ్మొడు
 మొ. తెల్లనందును వష్టి స్థానమున ద్వితీయావిభక్తి తత్పురుష సమాసమున
 నిల్చును. ఉదా:-రాముని యొక్క శక్తి=రామునిన్ + శక్తి=రాముని శక్తి.
 రామున్ + శక్తి=రాము శక్తి. మొ.

“వష్టి భవే ద్వితీయాతుల్యా తత్పురుష సంస్థితా నామ్నామ్” (ఆం. చిం)
 (వ్యా. సం. ౨౭౦ విష). నీ-నా-తా శబ్దములందు మాత్ర మీ పద్ధతి వర్తిల్లదు.
 ఉదా:-నీ యొక్క + శక్తి=నీ శక్తి. ‘నిన్ను శక్తి’ అని కానేరదు. ఇట్లే-నా
 శక్తి. తన శక్తి, వీనిలో సామాసిక విభక్తిలోపము-(యొక్క లోపము)-మాత్రము
 గల్గును.

ప్రథమైకవచన భ్రాంతిని గల్గించు మూడవ స్థల మిది యని యారంభించి
 యా చర్చనిట దొరగారు స్థిరపఱచిరి. ఇచటఁ బురుషబోధక సర్వనామ
 రూపవివరణము చేయఁబడినది. తమిళమున మధ్యమపురుష సర్వనామైక
 వచనము ‘నీ’ అనునది. ఇందుఁ బ్రథమైకవచన ప్రత్యయ భ్రాంతి నొదవించు
 టకుఁ బ్రసక్తియే లేదు గదా. ఇంక ‘యాన్-నాన్-తాన్’ అను శబ్దములందలి
 నకారము ప్రథమైకవచనాభాస మనవలెను. వీనిలోని నకారము తెల్లనందు
 వల్లనే తమిళమందును బ్రథమైకవచన ప్రత్యయమే యనుటలో బాధ
 యేమో? తెలియకున్నది. ఆ నకారము పులింగ బోధక మగుటచేతఁ

ప్రథమైకవచన బోధకము కాదనుట సరికాదు. అవి త్రిలింగములు. మఱియు లింగవచన ద్వయము నొక్క ప్రత్యయమే బోధించుటలో విరోధమేమియు లేదు. (చూడు ౭౬ V విష). సంస్కృతమున లింగవిభక్తి వచనములు మూడిటియందును బ్రత్యయైక్యము సుప్రసిద్ధము.

౧-౨. I విష:—విభక్తి పూర్వాగమములు:—విభక్తి ప్రత్యయములు నిల్చుట కర్హమగు శబ్దభాగము ‘అంగము’ అనబడును.

“యాస్తాత్ ప్రత్యయ విధిస్తదాది ప్రత్యయేఽజ్ఞమ్-(౧-౪-౧౩) యః ప్రత్యయః యస్తాత్ క్రియతే తదాది శబ్దస్వరూపం తస్మిన్ ప్రత్యయే పరే ఽజ్ఞ సంజ్ఞం స్యాత్”. (సి. కా. ౧౯౯ సూ). తమిళమున బ్రాతిపదికము ప్రథమైకవచన నదృశము (చూడు ౮౧ I విష). దానిపైని బహుత్వబోధక ప్రత్యయము నిల్వఁగాఁ బ్రథమా బహువచన రూప మేర్పడును. అట్టి ప్రథమైకవచన బహువచనములపైని ద్వితీయాద్యైకవచన బహువచన ప్రత్యయములు నిల్చును (చూడు. ౮౧ I విష).

పయి సందర్భమును బట్టి ద్వితీయాది విభక్తి ప్రత్యయములు నిల్చుటకుఁ దమిళ ప్రథమావిభక్తి రూప మంగమని తేలుచున్నది. ద్వితీయాది విభక్తులు నిల్చునపుడు వానికిని బ్రాతిపదికమునకును నడుమ వాని పరస్పర సంబంధమును దెల్పు శబ్ద మేదేని నిల్చుచుండుట ద్రావిడభాషల సంప్రదాయము. అట్లు నిల్చు శబ్దము తొల్కాప్పియమున సా (చా)రియై=(ఆగమము) అని వ్యవహరింపఁబడును. తమి-కన్న “సార్=(చార్)=సమీపమునకుఁ బోవు.” అను శబ్దముగలదు. కొన్ని యెడల నరుదుగానట్టి యాగమము నిల్వకుండుటయుఁ గలదు. అచటి యంగమే షష్ఠ్యర్థకమగుచు వాని సంబంధమును దెల్పునని యెఱుంగనగును.

కాని ద్రావిడవ్యాకర్త లట్టి యంగము ప్రాతిపదికరూపమే యందురు. అది షష్ఠ్యంతమని వచింపరు. కాని యదిషష్ఠ్యంతరూపమున కభిన్నమై యుండును. మఱియు బ్రకృతిప్రత్యయముల నడుమ నిల్చు నాగమములు వాని పరస్పరసంబంధమును దెల్పుననియు వచింపరు. రూపప్రదర్శనము మాత్రమే వారి కర్తవ్యముగదా. “అవఱ్ఱు (ట్టు) వటి.....” (తొల్కా. ౧౧౯ సూ.)= నామముల పయిని విభక్తులు నిల్చునపుడు వాని నడుమ నొక సా (చా) రియై యనఁగా నాగమము నిల్చును.

“అనై తామ్.....” (తొల్కా. ౧౨౦ సూ.)=ఆ యాగమములు:— “ఇన్-వఱ్ఱు (ట్టు)-అత్తు-అమ్-ఒన్-అన్-అకు-ఇక్కు-అన్-” మున్నగునవి.

“వెయరుమ్.....” (తొల్కా. ౧౩౩ సూ.) = నామములకు విభక్తులు చేరునపుడు వానినడుమ విశేష విధి లేనపుడు సాధారణముగా నేదో యొక సా (చా)రియై నిల్చి తీరవలయును. ‘ఒడు’ ప్రత్యయము (తృతీయావిభక్తి) పరమగునపుడుమాత్రము సా (చా)రియై వచ్చుట వైకల్పికము.

ఈ యాగమములలో నేయే రీతిగల శబ్దములపై నేయే యాగమములు వచ్చునో? ఎచట నిల్వనక్కఱలేదో? మున్నగువిషయములు తొల్కాప్పియమున ‘౧౭౪ మొ. ౨౦౩ వ.’ సూత్రములచే విశదీకరింపఁబడెను. అట్టి శబ్దములపయి నా యాగమములు నిల్చునపుడు గల్గు సంధికార్యములు మున్నగు మార్పులు తొల్కాప్పియమున ‘౧౨౧ మొ. ౧౩౮ వ.’ సూత్రములచే స్పష్టపఱుపఁబడెను. కర్ణాటమందును నిట్టి యాగమములు కర్ణాటభాషా భాషణాదులలో వివరింపఁ బడెను. (చూడు కర్ణా. భూ. ౫౦. మొ. ౩౮ వ. సూ.).

తెలుఁగునందలి విభక్తి పూర్వాగమముల యందొక విధమగు విభాగము గలదు. ‘అ-ఇ-న్’ అనునవి రూపసాధన ప్రక్రియలో వివరింపఁబడెను. వాని విధులు శబ్దతత్వశాస్త్రపద్ధతిని నిరూపింపఁబడక వ్యాకరణపద్ధతిని నిరూపింపఁబడినవి. కాని యవి యీ క్రిందిరీతి కనుకూలముగనే యున్నవి. ఉదా:—రామ+న్+ఇ+చేతన్=రామునిచేతన్. రాములు+అ+చేతన్=రాముల చేతన్. అది-(అదన్)-దా+న్+ఇ+చేతన్=దాని చేతన్. అవి=వా+న్+ఇ+చేతన్=వాని చేతన్. వ్యావహారిక భాషలో ‘టి’ అనునది గలదు. ఉదా:—వాటిచేతన్-మొ.

ఇవిగాక తెలుఁగులో “టి-ఇంటి-తి-ఇ-ప-పజ్” మున్నగు నొక విభక్తికములు గలవు. కాని యివి పై యాగమములవంటివి కావు. పయి యాగమములు ప్రాణివాచకములకును నప్రాణివాచకములకును నేకత్వమునందును బహుత్వమునందును వచ్చు స్వభావము గలవి. ఈ యాగమములన్ననో యప్రాణివాచకముల ద్వితీయాద్యేక వచనములందుమాత్రము నిల్చు స్వభావము గలవి.

బౌపవిభక్తికసంజ్ఞా । వర్ణా ప్రింట్యాదయో భవ స్తీహ । రు ల్వాదే ర్నామ్నాం స్య । స్తేహి విభక్తా సమానేచ ॥ (ఆం. చిం.) (‘వ్యా. సం.’ ౨౨౭ మొ. ౨౩౩ వ. విష), “‘ఇ-టి-తి’ వర్ణంబులు వక్ష్యమాణంబు లౌపవిభక్తికంబులు” (బాల ఆచ్చి ౨౮ సూ.) ఉదా:—ఊరిన్ - ఊరిచేత - ఊరివాడు - త్రాడు - త్రాటిన్ - అట్టు-అటితిన్-మొ.

పరిశీలింపఁగాఁ దమిళ కన్నడములందలి విభక్తి పూర్వాగమములను పైతమిట్లు విడఁదీయవచ్చునని తోచుచున్నది. సర్వనామ బహువచనరూపము లందలి విభక్తి పూర్వాగమముల విధులను బురుషభోధక సర్వనామరూపములను

సంబంధించిన విధులను వేటుచేసినచోఁ దక్కిన తొల్కాప్పియములోని విభక్తి పూర్వార్థము విధులెల్ల నమహద్వితీయా ద్యేకవచనములందు వర్తిల్లునవె యగును. తెల్లులోవలెనె యప్రాణివాచక ద్వితీయా ద్యేకవచనములందె వర్తిల్లున వగును. అదంతమహద్వాచకములు నాంతములు. మహతీవాచకములు శాంతములు. మహన్నహతీ వాచక బహువచన రూపములు రేఫాంతములై యుండును. అట్టి నాంత శాంత రేఫాంతములపై విభక్తి పూర్వార్థములు వచ్చు విధులు లేవు. అమహద్భవత్వ బోధకములును నేకవచన రూపముతో సాధారణముగా నుండును. కొన్నియెడల=‘కళ్’ ప్రత్యయాంతము లుండును. అట్టి శాంత ములపై విభక్తి పూర్వార్థము లెవ్వియు వచ్చు విధులు లేవు. ఇట్టి వివేచన ముచే విభక్తి పూర్వార్థము విధులెల్ల నమహద్వాచక ద్వితీయా ద్యేకవచనము లందు వర్తిల్లునవె యగును. ఇంక సర్వనామ బహువచనములందు వచ్చేడి విభక్తి పూర్వార్థమువిధులను బురుషబోధక సర్వనామ శబ్దరూపసాధన విధులను విడదీసి తత్తద్రూపసాధన ప్రక్రియావిధాయకములనుగాఁ దెల్లునందువలెనె యెన్ననగును. ‘నమ్మియినై’ మిన్నగుచోటులందలి ‘ఇన్’ అనునది తొల్కాప్పియ సూత్రవిధి సిద్ధముకాదు. తమిళమందుఁ బ్రచురమైయున్న ‘ఇన్’ అను నది సామ్యసిద్ధాంతమున నేర్పడెనని తోచుచున్నది ‘నమ్మియై’ అనునదే సహజ రూపము.

“పుళ్ళియిటుదియుమ్.....” (తొల్కా. ౨౦౩ నూ.)=నే నీ ప్రకరణ మునఁ జెప్పిన శబ్దములు తప్పఁ దక్కిన శబ్దములకు విభక్తి పరమగునపుడు సారియై రావలసిన నిర్బంధము లేదు. “ఇట్లనుటచేఁ దక్కిన శబ్దములకు ‘ఇన్’ అనునది చేర్చినను జేర్పవచ్చునని వ్యాఖ్యాతలు వ్రాసిరి.” ఉదా:—నమ్మి+ య=నమ్మియై=నమ్మియినై=(నంచి యను వానిని—మొ.

పయి విషయమునఁ గాల్డువెల్లుగారిచే నీ క్రిందిరీతిని వివరింపఁబడెను.

౧-౨. II విష:—“ప్రథమా విభక్త్యంతముగా వాడఁబడెడి ప్రాతి పదికమె యనేక ద్రావిడభాషలలో ద్వితీయాది విభక్తులు నిల్చుట కంగమై యుండును. కొన్ని శబ్దములలో నే మార్పును లేకయే ద్వితీయాది విభక్తులు ప్రథమాంతము పై నిల్చుచుండును. అట్లు చేరునపుడు స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణములు ‘య-వ’ లు నిల్చుట తప్ప మతేమార్పును నుండదు. కొన్ని యలంతి స్థలములలో మాత్ర మంగమునం దించుక మార్పు గల్గును.

పురుష బోధక సర్వనామములలో ద్వితీయాది విభక్తులు చేరునపుడు ప్రథమా విభక్త్యంత రూపములోని దీర్ఘము హ్రస్వమగును. ఇవి తప్పఁ దక్కిన శబ్దములలో నంగమునకును విభక్తికిని నడుమ నేదేని యాగమము

నిల్చుచుండును. హిబ్రు భాషయందువలె (సెమెటి క్కుటుంబములోనిది) ద్రావిడభాషలందును ద్వితీయాది విభక్తుల యంగము ప్రథమాంత రూపము కన్న భేదించునపు డయ్యది దాని విశేషణ రూపమై యుండును. అఱవ వైయాకరణులు దానిని విశేషణరూపమందురు గాని యది షష్ఠ్యంతమని (యొక్క విభక్తి లోపించిన) నా యభిప్రాయము. అది షష్ఠ్యంతమగునపుడే ప్రకృతి ప్రత్యయములకుఁ గల సంబంధము విశేషపఱుప నర్హమై యుండును.” (కాల్డు. ౨౫౯ పుట).

విమర్శము:—ప్రథమా విభక్త్యంతము ప్రాతిపదికమై యుండుట తమిల మాత్రసంప్రదాయము. ఆంధ్రకర్ణాట వైయాకరణు లే విభక్తియుఁ జేరని ప్రకృతిని ప్రాతిపదికముగ నిల్పి రూపసాధన ప్రక్రియను నడపిరి. (చూడు ౮౧ I విష.). అఱవవైయాకరణులు ద్వితీయాది విభక్తుల యంగము విశేషణమని చెప్పలేదు.

ఉత్తమ మధ్యమ పురుష సర్వనామములలో హ్రస్వ మాత్రమేకాక యింకను మఱికోన్ని మార్పులు గలవు. ఉదా:—ఉత్త:—యాన్=(నేను). యామ్=(మేము). నిన్నై=(నిన్నున్) నుమ్మై=(మిమ్మున్) నాన్=(నేను). ఇది తొల్కాప్పియము నాఁటికి లేదు. దీని బహువచన మనఁదగిన ‘నామ్’ అనుదానికి ‘మనము’ అని యర్థము. ‘మేము’ అని యర్థముకాదు. కావుననే దీని కేకవచనరూపము తొల్కాప్పియమున లేదయ్యెను.

౮-౨. III విష:—“ ‘ఇన్’ అనేడి విభక్తి పూర్వాగమము:—అఱవమున ‘ఇన్’ అనునది యేకవచన బహువచనములు రెంటును వచ్చును. ‘కు’ భాషలో ‘ని’ అనునది యెల్లజాతుల పదములలోను వచనద్వయమునందును వచ్చును.

‘అదు-ఇదు’ అను నఱవ సర్వనామశబ్దములకు ‘అన్’ అను నాగమము వచ్చును. ‘అదన్-ఇదన్’ అనువానికిఁ బ్రథమా విభక్తియందు వాడుక మిక్కిలి యరుదు. ఉదా:—అదనై=(దానిని). అదఱు=(దానికి). ‘అదనాల్-ఇదనాల్’ అనునవి ‘అదినాల్-ఇదినాల్’ అనువానికంటె భిన్నములు. ఇందలి ‘అన్’ శబ్దము ‘అమ్’ శబ్దమువంటి వ్యుత్పత్తి కలదె.

విభక్తి పరమగునపుడు ‘ఇన్’ అనుదాని కర్థము లేదు. విభక్తి చేరనపు డిది శేషషష్ఠ్యర్థకమువలె నుండును. కావుననే యిది వైకల్పిక మయ్యెను. ఉదా:—కైయాల్-కైయినాల్=(చేతితోడ). కాలాల్ = కాలినాల్ = (కాలితోడ).

ఇది విభక్తి పూర్వాగమ మగుటయేకాక ‘అత్తు-డ్-త్’ అను నాగమముల మీఁద సంయతము నిల్చును. ఉదా:—మరత్తాల్=మరత్తినాల్=(చెట్టుచేత).

‘ఇన్’ అనుదాని కున్నట్లే ‘అత్తిన్’ అనుదానికిని శేషవ్యర్థము గలదు. అఱవమున ‘అమ్-డు-ఱు’ అనునవి తుదినిగల నామవాచకములు తప్పఁ దక్కినవానికి ‘ఇన్’ అనునది వచ్చుచుండును. కన్నడమున దీనికి వాడుక తక్కువ. ఉన్న-చో సయితము కన్నడమున సంధికార్య మాత్రమే యగుచు వైకల్పికమగును. అఱవమున ‘గురువిల్-గురువినిల్’=(గురువునందు)’ అనునట్లే కన్నడమున ‘గురువల్లి=గురువినల్లి’ అని యనవచ్చును. మలయాళమున ‘ఇన్’ అనునది ‘ఇల్’ అను సప్తమికిఁ బూర్వమున వాడుట సహజముగ నుండదు. తక్కిన విభక్తులలో సాధారణముగ నుండును.

తెల్లున దీనికి సరియైనవి ‘ని-న’ అనునవి. వీనికి షష్ఠ్యర్థమును గలదు. ఇవి విభక్తి పూర్వాగమములును నగును. ఉదా:—దీనికి-తమ్మునికి-గురువునకు. ఇవి తెల్లున నేకవచనమునందు మాత్రము వచ్చును. ఇవి నిరర్థకములు గాన వైకల్పికములు. ఇవి మొదట సర్థవంతములై యుండెడివి. ఇవి తఱచుగాఁ బుంలింగముల కగును, నపుంసకములకు రావనరాదు. ఉదా:—దానికి-దీనికి. ఇవి ‘ఇన్’ అనుదాని కభిన్నములు. ఇట్టి స్వరవిపర్యయము తెల్లున సహజము. ఉదా:—(తమి)-ఇల్=(తెల్లు)-లేదు. (అఱ)-ఉల్=(తెల్లు)-లోన్. (లాటిన్) ఇన్=(సంస్కృ)-ని-ఉపసర్గము.

‘ఇన్’ అనునది పంచమీ షష్ఠీ సప్తమ్యర్థములలో వాడఁబడుచున్నది. ‘ఇన్’ అనునది ‘ఇల్’ అనుదానికి రూపాంతరము. తమి-ఇల్=ఇక్కడ. ఇల్=ఇల్లు. కోవిల్=దేవుని యిల్లు=దేవాలయము. కాన నిది సప్తమ్యర్థకము. దీని వ్యుత్పత్తిని మఱచుటచే నిది విభక్తిపూర్వాగమమై యెల్ల విభక్తులలోను వచ్చుచున్నది. దీని ప్రాచీనరూపమగు ‘ఇల్’ అనుదానికిని నిది చేర్పఁబడుచున్నది” (కాట్టు. ౨౬౦ మొ. ౨౬౨ పుటలు).

విమర్శము:—‘ఇన్’ అనునది తమిళమున విస్తృత వ్యాప్తిగల యాగమము. కావుననే యిది తొలఁగి-ప్పియమునఁ జెప్పఁబడిన స్థలములయందేకాక స్థలాంతరములందును వచ్చుచున్నది. ఉదా:—నమ్మియినై = (నమ్మియను వానిని).

“అ-అ-ఉ-ఉ-ఏ-ఔ.....” (తొల్కా. ౧౭౪ సూ.)=‘అ-అ-ఉ-ఉ-ఏ-ఔ’ అను నచ్చులు తుదినిగల శబ్దములకుఁ బరముగ విభక్తులు నిల్చునపుడు ‘ఇన్’ అను సా (చా)రియై వాని నడుమ నిల్చును. ఉదా.—విశ+వ్+ఇన్+ఐ=విశవిన్దై=(వెలగ చెట్టును). దీనిలోని వకారము స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణము. పలా+వ్+ఇన్+ఐ=పలావిన్దై=(పనన చెట్టును.) కడు+వ్+ఇన్+ఐ=కడువిన్దై (కరక చెట్టును).

“కుట్టియ లుకరత్తు.....” (తొల్కా. ౧౯౬ నూ.) = అర్థమాత్రిక మగు పొట్టి ‘ఉ’ కారము తుదినిగల శబ్దములకు (చూడు ౧౭ IV విష.) (౨౫ V విష). విభక్తి పరమగునపుడు ‘ఇన్’ అనెడి సా (చా)రియై వచ్చును. ఉదా:—వరకు + ఐ = వరకినై = (ఆరుక గింజలను).

పయిరెండు సూత్రములు తప్ప నజంతములపైని ‘ఇన్’ అను నాగమ మును విధించు సూత్రములు తొల్కాప్పియమున లేవు.

“ఇ-న-ఎన్ పుళ్ళిక్కు.....” (తొల్కా. ౧౮౩ నూ.) = ఇ కారాంత నకారాంత శబ్దములకు విభక్తి పరమగునపుడు ‘ఇన్’ అనెడి సా (చా)రియై వచ్చును. ఉదా:—ఉరిళ్ + ఐ = ఉరిళ్ళినై = (ఒరయికను). పొరున్ + ఐ = పొరునినై = (అనుకారము చేయువానిని).

“ఇన్నిడై వరూ ఉమ్.....” (తొల్కా. ౧౮౭ నూ.) = మకారాంత శబ్దములకు విభక్తిపరమగునపుడు ‘అత్తు’ అనునాగమము వచ్చుట తఱుచు. (౧౮౬ నూ.) ‘ఇన్’ అనునాగమము వచ్చుటయుఁ గలదు. ఉదా:—ఉరుమ్ + ఐ = ఉరుమినై = (పిడుగును).

పయి రెండుసూత్రములును హలంతములకు ‘ఇన్’ అనుదానిని విధించు తొల్కాప్పియ సూత్రములు. ఇంక “తెవ్ = (శత్రువు). (౧౮౫ నూ.) అటన్ = (పీనుఁగు). పుటన్ (౧౯౪ నూ.)” అనుశబ్దములకును నీ యాగమము వచ్చునని చెప్పు మఱి రెండు సూత్రములు గలవు.

ఇట్టి తొల్కాప్పియ సూత్రములకు సాధ్యముకాని “కైయినాల్ = (చేతి చేత) కాలినాల్ = (కాలిచేత). ఇల్లినాల్ = (ఇంటి చేత) మరత్తినాల్ = (చెట్టు చేత)” అనువానిని ‘ఇన్’ ప్రత్యయము వచ్చుట కుదాహృతుల నిచ్చుట వింత. ఒకటైనఁ దొల్కాప్పియ సూత్రసాధ్యము కాదు. మఱియు ‘ఇన్’ అను నాగమ మేకవచన బహువచనములు రెంటును వచ్చునని కేవల మసంభవముగ వ్రాసిరి. అమహ ద్భహువచనరూపము ‘కళ్’ ప్రత్యయాంతమై యుండును. మహాన్దహతీ బహువచనాంతరూపములు రేఘాంతములై యుండును. ఇట్టి బహువచనరూపములకుఁ బయి తొల్కాప్పియ సూత్రముల చొప్పున ‘ఇ’ నాగమము వచ్చుటెట్లు? సర్వనామములకు వేటువిధములగు నాగమములు తొల్కాప్పియమున విధింపఁబడి యున్నవి.

ఇంక ‘ఇ’ నాగమము వచ్చుటకు మఱొక సూత్రము గతి కన్పట్టు చున్నది.

“పుళ్ళియిఱుదియుమ్.....” (తొల్కా. ౨౦౩ నూ.) = నే నీ ప్రకరణమునందుఁ జెప్పిన శబ్దములు తప్పఁ దక్కిన శబ్దములకు విభక్తులు పరమగు

నపుడు సారియై రావలసిన నిర్బంధము లేదు. “ఇట్లనుటచేతఁ దొలొ-ప్పియరు చెప్పనిచోటులందు ‘ఇన్’ అనునాగమము వచ్చిన రావచ్చును” అని వ్యాఖ్య చేయఁబడెను. ఉదా:—నమ్మియై = నమ్మియినై = (నంబియనువానిని). ఎచ్చట నేని యనుక్తస్థలములందు ‘ఇన్’ ప్రత్యయమున్నపు డీ విధిని గతి కల్పించుట యుక్తము. కాని యిది యథేష్టముగ నుపయోగింపఁ దగినది కాదు. ఇట్టి స్థితిలో ‘అమ్-ఱు-డు’ అనునవి తుదినిగల శబ్దములు తప్పఁ దక్కినవానికెల్ల ‘ఇ’ నాగమము వచ్చునని యించుకేని పరిశీలింపక దొరగారు వ్రాయుట కేవలము సాహసము గదా!

“ఎణ్ణిన్ ఇఱుది.....” (తొలొ- ౧౯౯ నూ.) = సంఖ్యావాచకముల కెల్ల విభక్తిపరకత్వమున ‘అన్’ సా (చా) యై వచ్చును. ఉదా:—ఒన్ఱు + ఐ = ఒన్ఱునై = ఒకటిని.

“ను (చు) ట్టు ముదల్ ఉకరమ్.....” (తొలొ- ౧౭౭ నూ.) = ‘అదు-ఇదు-ఉదు’ అనెడి నిర్దేశ సర్వనామములకు విభక్తి పరమగునపుడు ‘అన్’ అను నాగమము వచ్చును. అపు డుకారము లోపించును. ఉదా:—అదు + ఐ = అదనై = (దానిని). అదు + కు = అదఱ్ఱు = (దానికి) మొ.

ఇట్లనేకవిధములు తొలొ-ప్పియమునఁ గలవు. ఇట్టివానియం దెల్ల దొర గారి సూత్రము చొప్పున ‘ఇ’ నాగమము రావలసినదేనా? ‘ఇన్’ అనునది విభక్తి పూర్వాగమముగానే కాక పంచమీ షష్ఠీస్తవ్యవ్యర్థకముగా నయితము వాడఁబడుచున్నదని దొరగారు వ్రాసిరి. (కాట్టు. ౨౬౨ పుట) తమిలమున ‘ఇన్’ అనునది పంచమీ విభక్తి ప్రత్యయమాత్రము గలదు. (చూడు ౮౧ I విష). ఇయ్యది విభక్తి పూర్వాగమ మగునపుడు ప్రకృతి ప్రత్యయార్థములకుఁ గల సంబంధమును దెల్పును గాన నిది షష్ఠ్యర్థకము కానోవును. తద్భిన్న స్థలములలో దీనికి షష్ఠ్యర్థ మెట్లు ఘటిల్లును. “విశవినదు + కోడు = విశవిన్ కోడు” అనుచోటి షష్ఠ్యర్థము సామాసికము. ‘ఇన్’ ప్రత్యయార్థము కాదు. దొరగారు వ్రాసినట్లుగ నిది ‘ఇల్’ శబ్దసంబంధియన్నను దీని కట్టి స్తవ్యవ్యర్థ మునఁ బృథక్ ప్రయోగార్హత యెట్లు?

ఆకారసామ్యమునుబట్టి యిది ‘యిల్’ శబ్దరూపాంతరమని దొరగారు వ్రాసిరేకాని ద్వితీయాదులందెల్ల నిల్చుచున్న దీనికి ‘ఇల్’ శబ్దమూలకత్వ మెట్లు సందర్భపడును? తమిలమున ‘ఇన్’ పంచమీ ప్రత్యయము. కన్నడ మున ‘ఇమ్’ తృతీయా ప్రత్యయము. కన్నడమునందలి ‘అత్తణిం’ అను పంచమీ విభక్తిని బరిశీలించునపు డందలి తుదిభాగమగు ‘ఇం’ అనునది వీని

కభిన్నమే యని తోచును. ఇట్టి విభక్తుల రూపమున నున్న ‘ఇన్’ అనునది ‘ఇల్’=(ఇల్లు) శబ్దమున కభిన్నమునుట విశ్వసనీయము కావచ్చును (చూడు ౮-౪ II విష.). కాని యట్టి విభక్తులు నిల్చుట కంగము కావలసిన విభక్తి పూర్వాగమముగు ‘ఇన్’ అనునది తదభిన్నమునుట విశ్వసనీయము కానేరదు. ఘనాక్షర న్యాయమున నాకారసామ్యము గల్గినంత మాత్రమున నవెల్ల నభిన్నములనుట యుక్తము కాదు. పరిశీలింపఁగా నీ విభక్తి పూర్వాగమముగు ‘ఇన్’ అనునది ‘అన్’ అను సర్వనామము (చూడు ౨-౫ V విష.) వంటి ‘ఇదు’ శబ్దార్థకమని తోచుచున్నది. ‘అమ్బర్-అఙ్గు’ మున్నగువానివలెనే ‘ఇమ్బర్-ఇఙ్గు’ మున్నగునవియు వెలయుచున్నవి గదా. తెల్లులోని ‘అందు’ వంటిది ‘ఇందు’ శబ్దమును బ్రసిద్ధమే గదా. తుళుభాషయందు ‘ఇందు’ శబ్దము ‘ఇదు’ శబ్దపర్యాయమే గదా (చూడు కాట్టు. ౨౫౭ పుట—౮౧ III విష.). ఇట్లగుటం జేసి ‘అదు’ శబ్దమువంటి ‘అన్’ అను సర్వనామ శబ్దమునువలెనే ‘ఇదు’ శబ్దము వంటి ‘ఇన్’ అను సర్వనామ శబ్దమును నంగీకరించి ‘అదు’ శబ్దరూపాంతరము లగు ‘అత్తు-అద్-అన్’ అనువానిని విభక్తి పూర్వాగమములనుగా (౮-౨ IV, ౮-౨ VI. విష.) నిరూపించినట్లే ‘ఇదు’ శబ్దరూపాంతరమగు నీ ‘ఇన్’ అను సర్వ నామమునకు ‘ఇన్’ అను తమిళకన్నడ ప్రసిద్ధమగు విభక్తి పూర్వాగమము భిన్నము కాదని నిరూపించుట సుసంగతమై యుండును.

మఱియు నిట్లే ‘ఇన్’ శబ్ద మనేకార్థములు గలదనియు విభక్తి పూర్వా గములెల్లఁ బ్రకృతి ప్రత్యయార్థ పరస్పర సంబంధమును ఘటించునవనియు (చూడు ౮-౨ II విష.) దీనికర్థము లేదనియుఁ గన్నడమున నిది సంధికార్యజన్య మనియు దొరగారు వ్రాయుట పూర్వోత్తర సందర్భ శూన్యమై యున్నది. తమిళమందువలెఁ గన్నడమున ‘ఇ’ నాగమమునకు విస్తృత వ్యాప్తి లేకున్నను ‘ఉ’ కారాంతములందుఁ బ్రచుర స్థితి గలదు. “ఉదంతాత్ప్రతీయాది ప్వి నాగమో బహుళమ్” (కర్ణా. భూ. ౫౪ సూ.)=ఉకారాంత ప్రాతిపది కములకుఁ దృతీయాది విభక్తులు పరమగుచుండఁగా ‘ఇ’ నాగమము బహు శముగా నగును. ఉదా:—గురువినిం=(గురువుచేత.) గురువిన మతం=(గురువుయొక్క మతము). బహుళ గ్రహణముచేత నొకప్పుడు రాదు. ఉదా:—గురువ మతం. మనువ కులం=(మనువుయొక్క వంశము). ఒకప్పుడు నిత్యము. ఉదా:—గురువినొళ్=(గురువునందు) మనువినొళ్=(మనువునందు) మడువినొళ్=(ప్రదమునందు) “తమి:గురువిల్ = గురువినిల్ = (గురువు నందు).” (చూడు కాట్టు. ౨౬౧ పుట).

విభక్తి పూర్వాగమ విషయమునఁ దమిళ కన్నడములకు మిక్కిలి సామ్యమున్నను గొంత భేదమును గలదు. తమిళ విభక్తి పూర్వాగమములు ద్వితీయాది విభక్తి పరమగునపుడును వచ్చును. కర్ణాటమునఁ దృతీయాది విభక్తి పరకత్వమందు మాత్రమే వచ్చును. ఉదా:- (తమి) గురువినై = (గురువును). (కన్న) - గురువం = (గురువును). 'అదు-ఇదు' మున్నగు కొన్ని శబ్దములకు 'అన్' అను నాగమము తమిళమున వచ్చుచుండఁగాఁ గన్నడమునఁ దజ్జన్యమనఁదగు 'అట్' అను నాగమము వచ్చును. చతుర్థియందు మాత్రము తమిళమందును 'అట్' అను రూపము సిద్ధించును. ఉదా:- (తమి) - అదనొడు = (దానిచే) అదఱు = (దానికి). (కన్న) - అదటిం = (దానిచేత). అదఱె = అదఱి = (దానికి). మఱియుఁ గన్నడమున 'అదు-ఇదు' మున్నగువానికి బహువచనమునందును 'అట్' ('అన్' అను తమిళ ప్రత్యయజన్యము) అనునది నిల్చుచుండఁగాఁ దమిళమున నేకవచనములందు మాత్రము 'అన్' అనునాగమమును బహువచనములందు 'వఱ్ఱు = (ట్టు) అఱ్ఱు (ట్టు)' అనునాగమములును వచ్చును. ఉదా:- తమి - అదనొడు = (దానిచేత) - అవైయఱ్ఱొ (ట్టు) డు = (వానిచేత). (కన్న) అదటిం = (దానిచేత) - అవటిం = (వాటిచేత). మొ.

"ను (చు)ట్టు ముదల్ ఉకరమ్....." (తొల్కా. ౧౭౭ సూ.) = 'అదు-ఇదు-ఉదు' అను నిర్దేశక సర్వనామములకు విభక్తి పరమగుచుండఁగా 'అన్' అను నాగమము వచ్చును-అపు డుకారము లోపించును. ఉదా:- అదు + ఐ = అదనై (దానిని) మొ.

"ను (చు)ట్టు ముదలాకియ....." (తొల్కా. ౧౭౮ సూ.) = 'అవై - ఇవై - ఉవై' అనెడి నిర్దేశ సర్వనామ ప్రథమా బహువచనమునకు విభక్తి పరకత్వమున 'వఱ్ఱు' అను సా(చా)రియై వచ్చును. (౧౭౩ సూత్రముచొప్పన వకార లోపము). ఉదా:- అవై + ఐ = అవైయఱ్ఱై (వై) = (వానిని = వాటిని)

ఇట్టి భేదములు పెక్కుగలవు. విస్తరభీతిని జూపలేదు. కన్నడ తమిళముల దిగ్వాచకశబ్దముల ప్రక్రియలోఁ గొంతభేదము చూపట్టుచున్నది. తమిళ దిగ్వాచకములకు విభక్తి పూర్వాగమ విధానమే లేదు-అట్లు విధానము లేనివానికి 'ఇన్' అను దానిని జేర్చిన జేర్పవచ్చును. తమిళమున:- కిలకు = తూర్పు - (కీల్ = క్రిందు. దక్షిణ హిందూదేశమునఁ దూర్పుభాగము పల్లముగానఁ గ్రిందిదని తలంపఁబడెను) మేఱ్ఱు = పడమర. (మేల్ = హిందూది. దక్షిణ హిందూ దేశమునఁ బడమర భాగ మైతైనది). తెఱ్ఱు = దక్షిణము. (తమి - తెన్ = చల్లనిది. తిజ్గల్ = చంద్రుడు. తెల్లు - తేమ - తెమ్మ - చెమ్మ. తమి - తణ్ = నీరు.) పడక్కు = ఉత్తరము. (తెల్లు - వేడి - వాడు, పడఁచక్కి,

(మొ.) దక్షిణము చల్లనిది-ఉత్తరమువేడిది) ఈ దిగ్వాచకములకుఁ దమిళమున విభక్తి పూర్వాగమ విధానము లేదు.

“ఏటన్ ఉరుపిఱు....” (తొల్కా. ౨౦౨ నూ.)=దిగ్వాచక శబ్దముల కాగమ మేదియు రాకపోవచ్చును. సప్తమి విభక్తి పరకత్వమున వాని తుది యక్షరములోపించును. ఉదా:—వడక్కు+కణ్=వడక్కణ్=వడక్కిన్ కణ్=(ఉత్తరదిక్కు-నందు.) ఈ విధానమునుబట్టి చూడఁగా-కేలక్కు-మేఱు-తెఱు-వడక్కు అను నాల్గిటిలోని తుది కకారము ‘కణ్’=(స్థలము=సప్తమి ప్రత్యయము) శబ్దభాగమా యను నూహ పొడముచున్నది.

కర్ణాట ప్రాక్ పశ్చిమ దిగ్వాచి శబ్దముల వ్యుత్పత్తియే భిన్న రీతి నున్నది. తెల్లు దిగ్వాచిశబ్దముల వ్యుత్పత్తికిఁ గొంత పోల్కిగలదు. మఱియుఁ గర్ణాట దిగ్వాచక శబ్దములకు విభక్తి పూర్వాగమ విధానమును గలదు. కర్ణాటము:—తమిళ దిగ్వాచి శబ్దముల తుదిని స్థలవాచకమగు ‘కణ్’ శబ్దభాగము నిల్చినట్లే కర్ణాట దిగ్వాచకశబ్దముల తుదిని ‘అన్=అక్కడ’ అను ద్రావిడశబ్ద సంబంధియగు ‘అల్’ అను ప్రదేశవాచకము పాక్షికముగా నిల్చును (కర్ణా. భూ. ౫౭ నూ.) ఉదా:—మూడ=మూడల్—(తూర్పుదిక్కు. మూడు=ఉద్గమించు=మీఁదికిలేచు). (తెల్లు-తూఱు=ఉదయించు-తూర్పు) తెంక=తెంకల్=(దక్షిణ దిక్కు. తమిళ శబ్దసంబంధియే) పడువ-పడువల్=(పశ్చిమదిక్కు. సూర్యుడు పశ్చిమపువైపునఁ బడిపోవునట్లు కనఁబడును. తెల్లు-పడుమర) బడగ=బడగల్=(ఉత్తరపు దిక్కు. తమిళ శబ్దసంబంధియే). వీనికి ‘అణ్’ అనెడి విభక్తి పూర్వాగమము వచ్చును.

“దిగ్వాచిభ్యోఽణ్” (కర్ణా. భూ. ౫౬ నూ.)=తృతీయాది విభక్తి పరకత్వమున దిగ్వాచకముల యంత్యాక్షరమునకు ‘అ’ణా దేశమగును. ఉదా:—మూడల్+అణ్+ఇమ్=మూడణిం=(తూర్పుచేత.) మూడ+అణ్+ఇం=మూడణిం=(తూర్పుచేత.) మొ. వీని తుదిని బైని వ్రాసినరీతిని స్థలవాచి ‘అల్’ శబ్దము నిల్చియుండుటచేతనే స్థలవాచి సప్తమి ప్రత్యయమగు ‘ఒళ్’ అనునది నిల్వకుండుట సంభవించెను.

“ఒళశ్చాతో దిగర్థా చ్చల్ చ” (కర్ణా. భూ. ౨౦౦ నూ.)=అవర్ణాంతా ద్దిగ్వాచినః పరస్య ‘ఒళః’.....శలాదేశో భవతి-చకారాల్ శ్లుప్త. ఉదా:—“మూడల్=మూడ=తూర్పు దిక్కు-నందు. మూడల్ సూర్య నుదయినిదం=మూడసూర్య నుదయినిదం=(తూర్పు దిక్కు-నందు సూర్యుఁ డుదయించెను). ఇచట మూడతోళ్ సూర్య నుదయినిదం” అనరాదు.

తెల్లున 'ని-న' అనునవి విభక్తి పూర్వాగమములనియు నవి మహాదేశ వచనములందే నిల్చుననియు 'దానికి' మున్నగు సమహత్తులందు నిల్చుటయుఁ గలదనియు నవి 'ఇన్' అను విభక్తి పూర్వాగమమున కభిన్నములనియు దొర గారు వ్రాసిన వ్రాత కేవలము నయధార్థము. తమిట కన్నడములందువలె నాంధ్రమున విభక్తి పూర్వాగమములకు విస్తృతిలేదు. ప్రకృతులకును బ్రత్యయ రూపశబ్దములకును గల్లు సమాసమువంటి కూడిక వాని సంబంధాద్యర్థములను బోధించునని యాంధ్ర సంప్రదాయము. అట్టి శబ్దముల మధ్యమున లింగ వచనాది బోధకప్రత్యయము నిల్చునపుడుమాత్రము 'ము-పు' ప్రత్యయేతర స్థలముల నడుమ తత్సంబంధార్థబోధకములగు 'అ-ఇ' శబ్దములు యథోచితముగ నిలుచును. వీనిని విభక్తి పూర్వాగమము లనవచ్చును. 'ని-న' అనునవి యా రీతి నేర్పడినవేకాని 'ఇనా' గమముయొక్క వర్ణవ్యత్యయ వికృతి సిద్ధరూపములు కావు. ఉదా:—తండ్రి వలన—కొడుకుచేత—చెఱువుకొఱకు—మేడయందు—వదినె యొక్క. 'అ-ఇ' అనునవి నిల్చుట:—రాములు+అ+వలన=రాములవలన. అన్నలు+అ+చేత=అన్నలచేత. రామన్+ఇ+చేత=రామునిచేత (రామన్+తు=రామన్తు=రాముడు. ఇట్టియెడల స్వరశక్తిచే వచ్చిన 'ఉ' కార మభ్యస్త మయ్యెను) (చూడు ౧౮ IX 23 V విష).

రామన్+అ+కు=రామునకు. అదు+అన్=అదన్=దాన్+ఇ+కు =దానికి. వ్రాచినకాలమునఁ దదిదంశబ్ద నపుంసక ద్వితీయాది రూపములలో 'అదన్-ఇదన్' అను నాకారములు నిల్చెడివి. ఉదా:—తమి-అదనై=(దానిని) ఇదనై=(దీనిని) (చూడు ౧-౨ III విష.) కర్ణాటాంధ్రములలో బహుత్వ మందును నీ 'అన్' అను నాగమము విస్తరించినది. కర్ణాటమున నందలి నకారము దాని పరుషమగు అకారరూపము నందెను. ఉదా:—(కన్న)-అదటిం=(దానిచేత) అవటిం=(వాటిచేత). (తెల్లు) - (ఏక) - దానిచేత - బహు-వానిచేత=వాటిచేత. పలు గన్నడ అకారమే తెల్లున 'ట' కార రూపము నందియుండుననియుఁ బ్రాచీనకాలమున అకారము 'ట-త' మధ్యస్థోచ్చారణము గలదనియు నెఱుఁగనగును (చూడు. ౧౭ XIII విష). 'ము'-వర్ణఘటితము:— నెయ్యము - నెయ్యముచేతన్ - 'పు' వర్ణ:—గురువుచేతన్ - మొ. ప్రథమైక వచన మందలి 'ము-పు' వర్ణకములె యంతటను నాగమములయ్యెను.

తెల్లులోని యాపవిభక్తికములు 'టి-ంటి-తి-ఇ' అనునవియు విభక్తి పూర్వాగమములె యనఁదగును గాని వాని స్వభావము వీని స్వభావమునకుఁ జాల భిన్నము. (చూడు ౧-౨ I విష). వీని వివరణము ముందు ఠాగలదు (చూడు ౧-౨ V విష).

౮-౨. IV విష:—“(౨) - ‘అద్ - అర్’ అను నాగమములు :— ‘అద్-అర్’ అనునవి కన్నడమున విభక్తులకు ముందు ధారాళముగ నిల్చుచున్నవి. ‘గురు’ మున్నగు ‘ఉ’ కారాంత నామవాచకములచోట ‘ఇన్’ అనునది నిల్చుచుండఁగా నపుంసకలింగ నామవాచకములకును ‘ఆ-ఈ-ఏ’ అను సర్వనామములకును ‘అద్-అర్’ అనునవి చేర్పఁబడుచున్నవి. డా. స్టీవెన్ సన్ గారు నవీన పెరిషియను భాషలోని ‘రా’ అను ప్రత్యయమునకుఁ గన్నడము లోని ‘అదర’=(దాని యొక్క) మున్నగువాని యందలి ‘అర (లేక) ర’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయము సరిపడుచున్నదని చెప్పట సరికాదు. ‘అద్-అర్’ అనునవి కన్నడమున షష్ఠీ ప్రత్యయములు కావు. తృతీయాది విభక్తులకుఁ బూర్వాగమములు. ‘అ’ అనునది మాత్రమే కన్నడ షష్ఠీ ప్రత్యయము. తమిళాంధ్రములందలి ‘ఇన్-ని’ అను వానికిని గన్నడములోని ‘అద్-అర్’ అనువానికిని గొంత భేదమున్నది. ‘అద్-అర్’ అనునవి విభక్తి పూర్వాగమములు మాత్రమే. విభక్తి ప్రత్యయము లేనపుడవి షష్ట్యర్థము నియ్యఁజాలవు.” (కాల్డు. ౨౬-౨ పుట).

“నపుంసక శబ్దములందు మాత్రమువచ్చెడి యీ ‘అద్-అర్’ అనునవి పరస్పరము నభిన్నములా యని సందేహము కల్గుచున్నది. కన్నడములోని ‘అర్’ అనుదానిచోటఁ దుఖభాషయందు ‘త’ కారము వచ్చుచుండును. దకార రేఫములకు మార్పుగల్గుటయుఁ గలదు. అఱవదేశపు దక్షిణ భాగమున ‘అదు’ అనునది ‘అఱు’ అని యుచ్చరింపఁబడుచున్నది. కన్నడములోని ‘అద్-అర్’ అనునవి యఱవములోని ‘అదు (లేక) అద్’ అను సర్వనామము కన్న భిన్నములు గావు. ‘అర్’ అనునది ‘అరు’ అనుదానికి సమానమగు ‘అన్’ అనుదానినుండి వచ్చినదే కాని ‘అదు’ అనుదానినుండి రాలేదను డా. గుండర్టుగారి యభిప్రాయము సరియని నాకుఁదోపలేదు. కాని తమిళమున ‘క’ కార పూర్వస్థ నకారము అకారమగుటకలదు. ఉదా:—(తమి)-అదన్ + కు = అదఱ్కు = (దానికి). నకార అకారము లొకదానిచో నొకటి వచ్చును. ఉదా:—(తమి) పిన్ = పిఱగు = (వెనుకనుండి)” (కాల్డు. ౨౬౩ పుట).

“అఱవమున ‘అదు’ అను సర్వనామము విభక్తి పూర్వాగమముగ నిల్చుట క్వాచిత్యముగఁ గలదు. ఇదియే కన్నడములోని ‘అద్’ అను దానికి మూలమైయుండును. తమిళమున నపుంసక నామవాచకములకు ‘అదు’ అను సర్వనామ మూరకమై స్వార్థమునఁ జేర్పఁబడునని యీవఱకుఁ జెప్పఁబడెను. (చూడు ౮౧ III విష). ఉదా:—(తమి) పొన్ = పొన్నదు = (బంగారము) పొన్నై = పొన్ననై = (బంగారమును)” (కాల్డు. ౨౬౩ పుట).

“తెల్లన 'సోగనురాలు' మున్నగుచోటులందు వచ్చేడి రేఫము కన్నడము లోని 'అద్-అర్' అనువానితోను 'అదు', అను సర్వనామముతోను, సంబంధించున దనుకొనెదను. తెల్లన స్త్రీవాచకముచోట నపుంసక సర్వనామైక వచనమును వాడెడి సంప్రదాయము దీనికి సాధకమగుచున్నది. ఈ రేఫము సంధికార్యమనుట నాకుఁ గేవలము సమ్మతము” (కాల్లు. ౨౬౪ పుట).

విమర్శము:—కన్నడములోని 'అద్-అర్' అను నాగమములలో 'అద్' అనునది 'అదు' శబ్దసంబంధి యనుట యుక్తమే. కాని కర్ణాట పండితులు దీనిని 'ద' కార మాత్రమనియు 'అ' కారాంతములకు వచ్చుననియు వచించిరి. 'అర్' అనుదానిలోనిది రేఫమని దొరగారు తలంచుట పొరపాటు. అది అకారము. 'అత్' అనునది డా. గుండర్టుగారు చెప్పినట్లు 'అన్' అను దానిని సంబంధించిన దనుట యుక్తము.

“నపుంసక లింగే దః” (కర్ణా. భూ. ౫౧ సూ.)=అకారాంత నపుంసక శబ్దములకుఁ దృతీయాదులలోని స్వరాది విభక్తి పరమగుచుండఁగా 'ద' కార మగును. ఉదా :—(కన్న) మనదిం=(మనస్సుచేత). వనదత్తణిం=(వనము వలన).

“అఱుకారస్య సంఖ్యా సర్వనామ గుణవచనేషు” (కర్ణా. భూ. ౫౫ సూ.)=ఉకారాంతములగు సంఖ్యావాచక గుణవాచక సర్వనామ శబ్దముల 'ఉ' కారమునకుఁ దృతీయాది విభక్తులు పరమగుచుండఁగా 'అత్' అను నాదేశము వచ్చును. ఉదా:—ఒందఱిం=(ఒకటిచేత). ఒందఱెక్=ఒందరెక్=(ఒకటికి). ఇనియవఱిం=మధురమగువారిచేత = ప్రియులచేత. అదఱ=(దానియొక్క). అవఱ=(వారియొక్క). ప్రాచీనకాలమున అకారము 'ట త' మధ్యస్థోచ్ఛారణము గలది. (చూడు ౧౭ XIII విష.).

పై రీతిని గర్ణాటభాషా భూషణమున రూపసాధన ప్రక్రియ చూపఁ బడెను. 'అదఱ' అను చోటిది 'అ' కారమే కాని రేఫము కాదు, ప్రాచీన కాలమున అకారము 'ట-త' మధ్యస్థోచ్ఛారణము గలది. దాని కలఘు రేఫోచ్ఛారణ మర్వాచీనము. 'సోగనురాలు, ధీరురాలు' మున్నగు చోటుల లోనిది రేఫమేకాని అకారము కాదు. (చూడు 'వ్యా. సం.' ౯౩ విష.) (చూడు ౫౧ విష). ఈ రెండును నభిన్నములనుట సరికాదు. మఱియు 'అదఱ' మున్నగువానిలోనిది 'అర్' అను నాగమమనియు నది 'అద్' అను దాని కభిన్నమనియు దొరగారు చెప్పుట సరికాదు. ఇచట గుండర్టుగారి యభిప్రాయమే యుక్తమనఁదగును. 'అన్-అమ్' అనునవి 'అదు' శబ్దమువంటి సర్వనామములని యీ వఱకు దొరగారే వ్రాసియున్నారు. (చూడు ౨౯ V విష. ౫౧ III విష). ఇచటి 'అద్' అను నాగమము 'అదు' శబ్దమున

కభిన్నమనియు 'అత్' అనునది 'అన్' అనుదాని కభిన్నమనియుఁ జెప్పుట యుక్తము. తమిళముం దీ సందర్భమున 'అన్' అనెడి యాగమమె విధింపఁ బడెను. అద్దాని నకారము 'కు' విభక్తి పరకత్వమందు మాత్రము 'ఁ' కార మగుననియు సూత్రింపఁబడెను.

'ను (చు) ట్టు ముదల్ ఉకరమ్.....' (తొల్కా. ౧22 సూ.) = 'అదు-ఇదు-ఉదు' అనెడి నిర్దేశక సర్వనామములకు విభక్తి పరమగునపుడు 'అన్' అను నాగమమువచ్చును. అపు డుకారము లోపించును. ఉదా:- అదు + ఐ = అదు + అన్ = ఐ = అదనై = (దానిని).

'నఱికాన్.....' (తొల్కా. ౧౨౮ సూ.) = చతుర్థీ విభక్తి ప్రత్యయ మగు 'కు' అనునది పరమగునపుడు విభక్తి పూర్వాగమములందలి 'స' కారము 'ఁ' కార మగును. ఉదా:- అదు + అన్ + కు = అదఱ్కు = (దానికి). ఈ మూర్ధన్య నకారము 'ఁ' అను పరుషముయొక్క యనునాసికముగానఁ దమిళముం దట్టి యనునాసిక ఘటిత రూపములు 'కు' ప్రత్యయేతర స్థలములందు నిల్చియున్నను నట్టి చోటి యానునాసిక్యము లోపించి కర్ణాటమునఁ బరుషమగుఁ జకారము నిల్చుట వింతకాదు. కావునఁ గన్నడమందలి 'అత్' అనునది తమిళములోని 'అన్' అనుదాని కభిన్నమనుటలో సందేహము లేదు.

౮-౨. V విష:- (3) " 'తి' అనెడి యాగమము:- తెల్లు భాషలో 'తి=టి' అను నాగమములు నపుంసకలింగ నామవాచకముల యేకవచనము నందు వచ్చును. అటవమందలి 'అత్తు' అను నాగమమువలెనే యిదియు షష్ఠ్యర్థమును విశేషణార్థమును యథానఁభవముగా నిచ్చును. ఉదా:- వాకిలి-వాకిటి. నుదురు-నుదుటి. ఇచట 'టి' అనునది తుదివర్ణమున కాదేశమె యైనను నాగమమునుగానె భావింపనగును. 'టి-తి' అను వానిలో 'తి' అనునదే ప్రాచీనము. లాంత రాంత పదములలోని మూర్ధన్య సంబంధమున 'టి' అను నది యేర్పడును. తకారము హలంతర సంబంధమున 'ట' త్వ మందునుగాని 'ట' కారము తకారముగా మాటుట కన్పట్టదు. తెల్లున ద్వితీయ 'ట' కారక విభక్తి పూర్వాగమము లేదు. ఉదా:- తొల్లి = (పూర్వము) + తి = తొణ్ణి. 'తొల్లిణ్ణి = ల్లింటి-తొల్లి' అను రూపము లుండనేరవు. ఇందలి టకారము ప్రకృతిలోని లకారమును ణకారముగ మార్చినది. అఱ-తొల్ (ధాతువు)-తొన్లు ('తొన్లు' కాదు. తొన్లు) = (పూర్వకాలము). తమిళములోని 'దు = దు' అనునది తెల్లులోని 'తి' అను దానికి సరిగానున్నది. అజంత శబ్దముల మీఁదను నచ్చు తర్వాతి 'యు' కారము మీఁదను 'తి' అనునది నిల్పుచుండును. ఉదా:- వాయు = (నోరు)-వాతి. చే = (కరము)-చేతి. పై రీతిని 'తి' అనునది

ప్రాచీనమని భావించిన పిదప నది, 'అది' అను తెల్లు సర్వనామముతో సంబంధించునది కావచ్చునని యెన్న నగును. కన్నడములోని 'అద్' అను నదియుఁ దమిళములోని 'అత్తు' అనునదియు 'అదు' అను దానితో సంబంధించునవే. ఇట్లు విభక్తి పూర్వాగమములెల్లఁ దచ్చబ్బ నపుంసకైకవచన జన్యము లని విశదమగుచున్నది." (కాల్దు. ౨౬౪ పుట).

విమర్శము:—వాకిటి-నుదుటి-తొంటి మున్నగునవి షష్ఠ్యర్థకములని దొర గారుదాహరించుట సరికాదు. అచటి 'టి' అనునది షష్ఠ్యర్థకముకాదు. 'టి-తి' అను వానికట్టి వ్యస్తప్రయోగములేదు. అది షష్ఠ్యర్థకమే యైనచో దానిపై నితర విభక్తులు నిల్చుటెట్లు పొసఁగును? వాకిటితలుపు మున్నగు స్థలములలోని శేష షష్ఠ్యర్థాదు లచటి సమాస శక్తిచేత లభించుచున్నవి. ఆ దేశాగమాదికము వైయాకరణ కల్పితము. 'టి' మున్నగునవి విభక్తి పూర్వాగమములె. అది పరమగునపుడు వాకిలి మున్నగువాని తుది వర్ణము లోపించె నన్నపుడు 'టి' అనుదాని యాగమత్వము శంకాస్పదము కానేరదుగదా. కొన్ని యెడల 'తి' వర్ణము 'టి' అనునదిగాఁ బరిణమించెనన్నను ననవచ్చునుగాని, అన్నిటిని - పెక్కిటిని - క్రిందటిని - మీఁదటిని - రెండిటిని - మూఁడిటిని - పదిటిని - పేయిటిని మున్నగు ననంతములగు స్థలములలోని 'టి' అనునది 'తి' వర్ణవర్జితము మనరాదు గదా. అట్లే యజంతములకెల్ల 'తి' వచ్చుననుటయుఁ బొరపాటుపైని వ్రాసిన 'టి' వర్ణకాంతములెల్ల నజంతములె కదా. తొల్లింటి-మున్నగు రూపము లుండరాదనుట యవిమర్శన మూలకము.

క॥ తొల్లిటి నచ్చారిత్రము | లెల్లను దిగవిడిచె.....'(భార. శాంతి.

౪ ఆ. ౪౦౪ ప.) నీ....., తొల్లింటి యట్టులు పెల్లురేగి!.....

(భార. ఆది. ౪ ఆ. ౨౬౧ ప.) ఇట్లు ప్రాచీన మహాకవులె ప్రయోగించిరి. 'వాయు=(నోరు)' అని యిట్లది 'ఉ' కారాంత శబ్దమనుట సరికాదు అది 'ఇ' కారాంత 'వాయి' శబ్దము.

౮౨. VI విష:—“(౪) అత్తు-(లేక) అత్తు=(అట్టు):—అటవమున 'అమ్' తుదినిగల తద్భవ దేశ్యములందెల్ల ద్వితీయా దేశ్యకవచన పరకత్వమున 'అమ్' లోపించి దానిచోట 'అత్తు' అనునది నిల్చును. ఉదా:—ఆటమ్= (లోతు)+అత్తు+ఇల్=ఆటత్తిల్=(లోతునందు). తమిళ గ్రాంథికభాషలో నీ యాగమ మొకప్పుడు రాకుండుటయుఁ గలదు. ఉదా:—కయమ్+కు= (కయ=లోతు)=కయక్కు=లోతునకు. ఈ ప్రయోగము చింతామణిలోఁ గలదు. ('కయక్కు' లేదు. దానికి 'అత్తు' రాని ప్రయోగము గలదు) విభక్తి ప్రత్యయము పరమందు లేనపుడు షష్ఠీసప్తమ్యర్థములును విశేషణపు వాడుకయు

దీనికిఁ గలవు. స్తవ్యమ్యర్థమే తొల్తటియర్థమనఁదగును. ఉదా:—కుశత్తు + మీన్ = కుశత్తు మీన్ = (కొలనిలోని చేప. కొలనియొక్క చేప = కొలని సంబంధమైన చేప). బహుత్వమున ‘అమ్’ ప్రత్యయముమీది గళ్ ప్రత్యయము మీదనే యెల్ల విభక్తులును నిల్చును. ఉదా:—మరణ్ణళిల్ = (చెట్టు లందు).” (కాల్డు. ౨౬౫ పుట).

“అమహద్భహువచనమున, దమిట సర్వనామములకును సంబంధార్థక నామవాచకములకును ద్వితీయాది విభక్తులలో ‘అత్తు’ అనునాగమము వచ్చును. ఇది ‘అత్తు’ అని యుచ్చరింపఁబడును. ఉదా:—ఎల్లా + అమ్ = ఎల్లా + వ్ + అత్తు + ఇల్ + ఉమ్ = ఎల్లావత్రిలుమ్ = (అన్ని టియందును). అవెయ్ = (వై) = (అవి). అవెయ్ = (వై) + అత్తు + ఐ = అవత్తై = (వాటిని). ‘ఈ రెండవ యుదాహరణములోని నిత్యబహువచనముగు ‘ఎయ్ (ఐ)’ స్థానమున ‘అత్తు’ వచ్చినది” (కాల్డు. ౨౬౫-౨౬౬ పుటలు).

“‘అత్తు = అత్తు’ అను రెండును నభిన్నములు. వీనికుచ్చారణమున విశేషభేదములేదు. అనాగరకుల యుచ్చారణమున ‘అత్తు’ అనునది ‘అత్తు’ అనుదానివలెనే వినఁబడును. ఈ క్రింది తెల్లురూపములనుబట్టి వీని యభిన్నత స్థిరపడుచున్నది. (తెల్లు) - అవి = (తమి) - అవెయ్ = (వై). వాటి = అవటి. తెల్లుగులోని యీ యనుమితరూపము (అవటి) తమిటమందలి ‘అవత్తు’ అనుదానికి సరిపడును. ఇందలి ‘టి’ (వాటిలోనిది) అనునది యశాపవిభక్తికములలో వచ్చు ‘టి’ అనుదానికి భిన్నముకాదు. ఈ రెండు విధములగు ‘టి’ వర్ణముల చోట వచ్చునట్టి తమిటమందలి ‘అత్తు-అత్తు’ అనునవియు నభిన్నములే యనుట నిశ్చయము” (కాల్డు. ౨౬౬ పుట).

“‘అత్తు = అత్తు’ అనువాని వ్యుత్పత్తి కన్నడమువలనఁ గొంత తెలియుచున్నది. అటవమున నేయే సర్వనామముల తుదను ‘అత్తు’ అనునది యుండునో యట్టి యెడలఁ బ్రాచీన కన్నడమున ‘ర్ = అర్’ అనునవి చూపట్టుచున్నవి. ఉదా:—కన్న - అవర = (వాటియొక్క). (తమి) - అవత్తు. (కన్న) - ఎల్లవర = (అన్నిటియొక్క). (తమి) ఎల్లావత్తు..... యీ రేఖములు వెనుకఁ జెప్పినటులు (౨-౨ IV విష.) దకార తకార జన్యములు కావచ్చును. కావుననే తమిటమున అకారద్విత్యము ‘త్త’ అని పల్కఁబడును. కానఁ దమిట రూపములును సమహత్తచ్ఛబ్దకవచన రూపజన్యములని చెప్పవచ్చును. ‘అద్’ అనుదాని ద్విత్యరూపము ‘అత్తు’ అనునది. ‘అట్’ అనుదాని ద్విత్యరూపము ‘అత్తు’ = (అత్తు) అనునది. తమిటమున ‘దు’ శబ్దాంత నామములు విశేషణము లగునపుడు వాని చివరను ‘దు’ వర్ణము పైని ‘ఇన్’ అనునదిగాని ‘త్తు’ అనునది

గాని నిల్చును. ఉదా:- (తమి)-ఎరుదు (ఎద్దు) విశేషణము-ఎరుదిన్ = ఎరుత్తు. ఇట్లే 'అద్' అనునది పుడు సామాన్యముగా 'ఇన్' అను రూపమున నిల్చుచున్నను బ్రాచీనకాలమున 'అత్తు' అను రూపమున నిల్చెడిది. 'అదు' అనుదాని ద్వితీయాది విభక్తులలో తమిళదేశమందలి యత్తరము వారు 'అత్తు' అని యుచ్చరింతురు. చెన్నపురి నివాసులు 'అదై' అనుదానిని 'అత్తై' అని పలుకుదురు. ఇట్టి పలుకుబడి క్రియాపదములందును జూపట్టుచున్నది. ఉదా:- ఇరుక్కి-అదు = (ఉన్నది-ఉండుట). దీని చతుర్థి-ఇరుక్కి-అదుకు- అనునది 'ఇరుక్కి-అత్తుకు' అని పలకబడుచున్నది. వ్రాయబడుచున్నదియు. మఱియు విశేషణముగ వాడఁదగిన నామవాచకములలోని 'ది=అది' అను స్త్రీ లింగ ప్రత్యయము 'తి'=(త్తి) అని యగుచున్నది."

“‘ఆయిత్తు’ మున్నగు సమహతకర్తృక భూతకాలిక రూపములలోని ‘త్తు’ అనునది యేర్పడినదని (ఆయిదదు=ఆయిద్దు=ఆయిత్తు=ఆయిత్తు) నాయభిప్రాయము” (కాట్ట. ౨౬౬-౨౬౭ పుటలు).

“(తమి)-అత్తు-(కన్న) అద్=(తెల్లు)-తి” అనునవి యభిన్నములనియు, ‘అదు’ అను సర్వనామశబ్దమున కభిన్నములనియు నిరూపించుట కిట రెండుదాహృతుల నిచ్చుచున్నాను. ఉదా:- (తమి) పూర్వత్తిల్=(పూర్వకాలమందు=పూర్వమ్ + అత్తు + ఇల్) = (కన్న)-పూర్వదల్లి = (పూర్వ + అదు + అల్లి). (తమి)-ఆయిరత్తొన్దు (న్దు) = (వేయు నొకటి) = (ఆయిరమ్ + అత్తు + ఒన్దు) = (కన్న)-సావిరదొందు = (సావిర్ + అదు + ఒందు)” (కాట్ట. ౨౬౭ పుట).

“డా. గుండర్పుగారు కన్నడములోని ‘అర్’ అనునది ‘అన్’ శబ్దమునుండి యేర్పడినదని వెనుకఁజెప్పినదాని కనుగుణముగాఁ (౧-౨ IV విష) దమిలములోని ‘అట్టు=అత్తు’ అనునది సయితము ‘అన్+త్తు’ అనురీతి నేర్పడెనని వచించిరి. తెల్లులోని ‘టి’ అనునదియు దీని ననుసరించుచున్నదనిరి. తెల్లులోని టకారము ద్వీరుక్త అకార జన్యమని వారి యాశయము. నా కిది రుచింపలేదు. ‘అన్-అమ్-అద్’ అనునవియు ‘అత్తు-దు-అదు’ అనునవియు సమహతచ్ఛబ్దైక వచనరూపములై యై యుండుటచేత ‘అన్+త్తు+అట్టు’ అను వ్యుత్పత్తిలో ‘అదు’ శబ్దము రెండుసార్లు నిల్చినట్లుగను. ఇది యసంభవము. ‘అత్తు+ఇన్’ అను జంట యిట్టిది కాదు. ‘అత్తు’ అనునది సర్వనామము. ‘ఇన్’ అనునది సప్తమీ ప్రత్యయము, మఱియు “అన్+దు=అన్+త్తు=అట్టు=(అత్తు)” అను మార్పు ద్రావిడ భాషా వర్ణపరిణామ పద్ధతికి విరుద్ధము. ‘అన్+దు=

అత్తు’ అనియగును. తెల్లన ‘అందు’ ప్రత్యయమిట్లేర్పడినదే. (చూడు నస్తమి విభక్తి)” (కాల్లు. ౨౬౭ పుట).

విమర్శము:—ద్విరుక్త అకారము ప్రాచీనకాలమందుఁ దమిలమున ద్విరుక్త అకార సదృశముగను పటగన్నడమున ద్విరుక్త తకారముగను బల్క-బడెడిది. నేటి తమిలమున నయ్యది పటకన్నడమందువలెనే ద్విరుక్త తకారముగానే పల్క-బడుచున్నది. “దొరగారు నేటి తమిల వ్యవహారమును మాత్రము బాగుగ నెఱింగినవా రగుటచేత ‘త్తు’ అనునదే దాని యుచ్చా”రణ మనుచు నిటవ్రాసిరి. ఇందలి రేఫోచ్చారణము భ్రాంతికృతము. అకారమునకుఁగల నేటి యలఘు రేఫోచ్చారణము మూలమున నట్టి భ్రాంతి దొరగారికిఁ గల్గినది. ప్రాచీన తమిల అకారము ‘ట-త’ మధ్యస్థోచ్చారణము గలది. అందు రేఫోచ్చారణ మునకుఁ బ్రసక్తిలేదు. (చూడు ౧౭ XIII విష.).

తమిలమునఁ బ్రథమైక వచన బహు వచన సదృశరూపములు ద్వితీయా ద్యేక వచన బహు వచన రూపసాధనమున నంగము లగును గాన నట్టి ప్రథమైక వచన సదృశాంగము మకారాంత మగునపుడు ‘అత్తు’ అను నాగమము వాని నడుమ నిల్చును. అట్టి యెడలఁ బూర్వస్థ మకారము లోపించును. ఇట్టి ‘అత్తు’ అనునది ‘అఁఁతు’ అనెడి తచ్చబ్రామహత్ప్రథమైక వచన రూపమున కభిన్నమనఁదగును. ‘అదు’ శబ్దమున కభిన్నమనరాదు. ఈ విషయము ముందు వివరింపఁబడును. (చూడు ౧-౨ VI విష.) “అఁఁతు+తు=అత్తు. అన్+తు=అత్తు. మరమ్+తు=మరత్తు” అని యిట్లు సంధివశము నేర్పడె ననుటకు మాఱుగాఁ బూర్వ ‘తు’ వర్ణ లోపాదికము సూత్రింపఁ బడెను.

“మఁఁకాన్ పుళ్ళి.....” (తొల్కా. ౧౮౬ సూ.) = మకారాంత శబ్దములకు విభక్తి పరమగునపుడు ‘అత్తు’ అను నాగమము వచ్చును. ౧౩౪ సూ. చొప్పన మకారలోపము గల్గును. ౧౨౬ సూ. చొప్పన ‘అత్తు’ అను దానిలోని ‘అ’ కారము లోపించును. ఉదా:—మరమ్+అత్తు+ఁ=మరత్తై= (వృక్షమును).

“అత్తిన్.....” (తొల్కా. ౧౨౬ సూ.) = ‘అత్తు’ అనెడి సారియై యందున్న ‘అ’ కారము ‘అ’ కారాంత శబ్దములకుఁ బరమగునపుడు లోపించును. ఉదా:—మగ+అత్తు+కై=మగత్తుకై=(శిశువుయొక్క చేయి).

“అత్తేవత్తే.....” (తొల్కా. ౧౩౪ సూ.) = ‘అత్తు-వత్తు’ అనునాగమ ములు పరములగునపుడు పూర్వశబ్దాంతమందున్న హల్లు లోపించును. ఈ యాగమములకుఁ బరమగు పరుషములు ద్విరుక్తములగును. ఉదా:—కలమ్+

అత్తు + కుత్తై = కలత్తు కుత్తై = (తొలగా. ౧౬౯ అత్తిడై.) (కల మనఁగాఁ బండ్రెండు తూములు. కుత్తై = తక్కువ). అవ్ + వట్టు (ట్టు) + కోడు = అవట్టు (ట్టు) కోడు = (వాటి కొమ్మలు).

'అత్తు' అనునాగమమునకు 'షష్ఠీ-సప్తమ్యర్థములు గల వనుట సరికాదు.' 'అత్తు' అనునాగమమునకు వ్యస్త ప్రయోగము లేదు. 'కుశత్తుమిన్' మున్నగు సమాసములలోని పృథ్వీర్థాదు లచట లోపించిన విభక్తుల సంబంధ మైనవి — సమాసశక్తిచే లభించును.

“వేట్టుమై ప్పొరుళై” (తొలగా. ౫౬౭ సూ.) = సమాసపదము లలో, లోపించిన విభక్తుల యర్థమును జెప్పనవుడు సందర్భోచిత పదములను సయితము చేర్పవచ్చును. ఉదా:—కుదిరై తేర్ = (గుట్టుము తేరు) = “గుట్టుమును బూంచిన తేరు-గుట్టుముచే నీడ్వబడు తేరు” మొ.

మీఁద వ్రాసిన రీతిని బ్రథమా బహువచన సదృశమగు నంగములోని 'మ' కారము 'మరజ్జళిల్' మున్నగు వానిలో నిల్చుటలో వింతలేదు.

'అవై' అను దానిలోని 'ఐ' అను దాని స్థానమున 'అట్టు = అత్తు' అను నది నిల్చెనను దొరగారి వాక్యము ప్రమాద భూయిష్ఠమై యున్నది. ఆగమ మేమి? ఒక దాని స్థానమున నిల్చుటేమి? 'వర్ణ వృద్ధిరాగమః' అనుటను స్మరింపవలదా? 'అవై' అను దానివెనుక 'అట్టు' అను నాగమము నిల్చునవుడు 'అవై యట్టై = (ట్టై) (వానిని)' అనురీతి రూపములు సిద్ధించును. దొరగారి భ్రాంత రూపము సయితము 'అవైయత్తై' అనియుండును. “అవత్తై (ట్టై) (దొర

గారి భ్రాంతలో 'అవత్తై')” అనునది 'అవ్' అనెడి 'అవై' శబ్దపర్యాయ రూపము నుండి యేర్పడును. 'అవై = అవ్' అనురీతిని దచ్చబ బహువచన రూపములు రెండు గలవని దొరగారు స్మరింపకుండుటచేత నిట్టి యసంగతో దాహృతి దొరగారిచే నీయఁబడెనని యెఱుంగనగును.

“ను (చు)ట్టు ముదలాకియ.” (తొలగా. ౧౭౮ సూ.) = 'అవై - ఇవై - ఉవై' అనెడి నిర్దేశక సర్వనామ ప్రథమా బహువచనములకు విభక్తి పర కర్తవ్యమున 'వట్టు' (ట్టు) అనెడి యాగమము నిల్చును. ఈ క్రింది ౧౨౩ సూత్రము చొప్పున వట్టులోని వకార వ్యంజనము లోపించును. ఉదా:— అవై + వట్టు + ఐ = అవై + అట్టు + ఐ = అవైయత్తై (ట్టై) = (వాటిని).

“ను (చు)ట్టు ముదల్ వకరమ్.....” (తొలగా. ౧౮౪ సూ.) = ‘అవ్-ఇవ్-ఉవ్’ అనువానికి విభక్తి పరమగునపుడు ‘వట్టు (ట్టు)’ అనెడి యాగమము వచ్చును. ౧౨౩ సూత్రము చొప్పున ‘వట్టు’ లోని వకారము లోపించును. ౧౩౪ సూత్రము చొప్పున ‘అవ్’ అనుదాని తుది వ్యంజనము లోపించును. పిదప సంహితా వ్యవధాయక ‘వ’ కారము చేరును. ఉదా:— అవ్ + వట్టు + ఐ = అ + అట్టు + ఐ = అ + వ్ + అట్టు = (ట్టు) + ఐ = అవత్తై (ట్టై) = (వాటిని). ౧౩౪ సూత్ర మీ విషయమునందె ‘మరత్తై’ అనుదాని వివరణము నందర్భమున నుదాహృతమయ్యెను.

“వఱి కేన్.....” (తొలగా. ౧౨౩ సూ.) = ‘వట్టు’ (ట్టు) అను నాగమమందలి మొదటి వకార వ్యంజనము లోపించును. ‘అ-ఇ-ఉ’ అను సర్వనామరూప సాధనమందే యీ విధి వర్తిల్లును.

పయిరీతిని ‘అవై’ శబ్దమునుండి ‘అవైయత్తై (ట్టై)’ అనురీతి రూపము లును ‘అవ్’ శబ్దమునుండి ‘అవత్తై (ట్టై)’ అనురీతి రూపములును నేర్పడును. దొరగారు పయి భేదమును గ్రహింపక వాని నుదాహరించుటలో ‘కలగాయ పులగము’ చేసినారు. ‘అవై’ యను చోటనెల్ల దొరగారు వెనుక వ్రాసిన రీతినె (చూడు ౧౮ II విష.) ‘అవెయ్’ = (Avei) అనియె వ్రాయుచువచ్చిరి.

తెల్లునందలి వాటిని మున్నగు వానిలోని ‘టి’ అనునదియు ‘త్రాటిని’ మున్నగు నౌపవిభక్తి కాంతరూపములలోని ‘టి’ అనునదియు నభిన్నము లనెడి ప్రామాదికాభిప్రాయముతో “అత్తు-అట్టు = (ట్టు) (దొరగారి భ్రాంతరూపము ‘అత్తు’)” అనునవి యభిన్నములనెడి యొక యపసిద్ధాంతమును నెలకొల్పసాగిరి. పైనుదాహరించిన ‘టి’ వర్ణములు రెండును కేవలము విజాతీయములు. అవి యభిన్నము లెంతమాత్రమును గానేరవు. ఔపవిభక్తిక ‘టి-తి’ వర్ణములు ద్వితీయాద్యైకవచన పరకత్వమందు మాత్రమే వచ్చునవి. అయ్యవి ‘అదు-అది’ శబ్దమూలకములు. తెల్లులోని వాటిని మున్నగువానిలోని ‘టి’ అనునది బహువచనములందువచ్చు ‘వట్టు = (ట్టు) = అట్టు = (ట్టు)’ అను తమిళాగమ కభిన్నము. ‘అట్టు’ అనుదానికి నేటి తమిళోచ్చారణమునఁగల ‘అత్తు’ అను దాని యాకార సామ్యమున నది ‘అత్తు’ అనుదాని కభిన్నమనెడి భ్రమను దొరగారికిఁ గల్గించెను. అంతియకాని యీ రెండును - ‘అత్తు-అత్తు’ అనునవి యభిన్నములు కావు. కేవలము విజాతీయములు, ‘అత్తు’ అనునది తచ్చబౌద్ధ కైకవచన సంబంధి. ‘అట్టు-వట్టు’ అనునవి తచ్చబౌద్ధక బహువచనరూప సంబంధులు. (చూడు ౧౭ III విష.).

కన్నడమందలి “అదఱ = (దానియొక్క), అవఱ = (వానియొక్క)” మున్నగువానిలోనిది అకారమనియు రేఫము కాదనియుఁ బ్రాచీన ద్రావిడభాషలలోని ‘ర-ఱ’ లు కేవలము విజాతీయములనియుఁ బ్రాచీన ద్రావిడభాషలలోని అకారము ‘ట-త’ మధ్యస్థోచ్ఛారణము గలదనియుఁ గన్నడ విభక్తిపూర్వాగమములగు దకారమును (కన్న-వనదిం=వనముచేత) అకారమును (అదఱిం=దానిచేత) నభిన్నము లెంతమాత్రమును గానేరవనియు నీ విషయమున డా. గుండర్టుదొరగారి యాశయము యుక్తమనియు నీవఱకు విపులముగా వివరింపఁబడెను. (చూడు ౧-౨ IV విష.).

తమిళమున ‘అఱ్ఱు’ అను ద్వీరుక్త అకారమున్న చోటులందుఁ గన్నడమున రేఫము పల్కఁబడుచున్న దనిన కారణమున సైత మవి యభిన్నములనియు రేఫ దకారములకుఁ బరస్పరమును మార్పు సహజమగుటచేత ‘అఱ్ఱు’ అనుదానికి ‘అత్తు’ అనుపల్కుబడి కల్గెననియు దొరగారు తడఁబాటుపడి వ్రాయుచున్నారు. ‘అదఱ’ = (దానియొక్క) మున్నగునవి అకార ఘటితములు. వానిలో రేఫము గలదనుట పొరపాటు. కన్నడములోని ‘అవఱిం’ = (వాటిచేత) అనునదియుఁ దమిళమందలి ‘అవఱ్ఱిన్’ అనునదియు నభిన్నములు కావు. తమిళమునఁ దచ్చబైదుల యమహ ద్బహువచనములందు మాత్రమే ‘వఱ్ఱు’=‘అఱ్ఱు’ అనునాగమము వచ్చును. ఏకవచనములందు ‘అన్’ అనునాగమము వచ్చును. ఇయ్యది కన్నడభాషలోని ‘అఱు’ అనుదానికి మూలమనఁ దగును. కావుననే యీ విషయమున డా. గుండర్టుగారి యాశయము యుక్తమగుచున్నది. తమిళులు నిర్దేశసర్వనామరూపముల విషయమున నేకత్వ బహుత్వములలో వేర్వేలు విభక్తిపూర్వాగమములతో నున్న రూపములను వ్యవహరించుచుండఁగాఁ గర్ణాటు లట్టి యౌపిక లేక యేకత్వమున వచ్చు ‘అఱు’ అనునాగమమునే బహువచనరూపములందును జేర్చి వ్యవహరింప సాగిరి. ఉదా:—తమి - అదనిన్ = (దానివలన)-అవఱ్ఱి (ట్టి) న్ = (వాటివలన). కన్న-అదఱిం = (దానిచేత). అవఱిం = (వాటిచేత).

కన్నడములోని ‘అద్’ అనుదాని ద్వీరుక్త రూపమే ‘అత్తు’ అనఁదగుననియు దాని కభిన్నమగు ‘అట్’ అనుదాని ద్వీరుక్త రూపమే ‘అఱ్ఱు’ అనియు నిట్టి రెండును నభిన్నములనియు దొరగారు పొరపడి వ్రాసిరి. ఊరకే వానికి ద్విత్యమెట్లు వచ్చునని తలంపరైరి. అట్లే యేక వచనరూపములు బహువచన రూపముల కభిన్నము లెట్లగుననియుఁ దలంపరైరి. ‘అద్’ అనునది ‘అత్తు’ అనుదాని కభిన్నమని నిశ్చయించుకొని యూరకే తకారము ద్వీరుక్త రూపము నందుట గలదని నిర్ణయించుటకై కొన్ని యుదాహృతుల నిచ్చి గ్రంథమును

బెంచి వ్రాసిరి. పరిశీలింపఁగా నచటి ద్విత్వరూపము లూరకయె వెలసినవి కావని తోచుచున్నది. తమిళ ప్రసిద్ధమగు ‘అత్తు’ అను నాగమము ‘అపితు (దు)=(అది)’ అను నమహత్తచ్చబైక వచనరూపమున కభిన్నమనఁ దగును. దొరగారు ‘అదు’ శబ్దపర్యాయము ‘అపిదు’ అనునది కలదనియైనఁ దలంచినట్లగుపడదు.

“యాదెన్ ఇఱుదియుమ్.....” (తొల్కా. ౨౦౧ సూ.) = విభక్తి పరమగు నపుడు ‘అపితు-ఇపితు-ఉపితు’ అను నిర్దేశ సర్వనామములకును ‘అన్’ అనెడి యాగమము వచ్చును. అపుడు వానిలోని ‘పి’ అనెడి యాయ్ దము లోపించును. ఉదా:—అపితు+ఐ=అత (ద) నై = (దానిని). ‘అదు’ మున్నగు వానికిని ద్వితీయాద్యేక వచనరూపము లిట్లే యుండునని యీ వఱకుఁ జూపఁబడెను. (చూడు ౧-౨ IV విష.). ఆయ్దము పరపరుష స్థానికమని యీవఱకే వివరింపఁబడెను (చూడు ౧౭ IV విష.). ఇట్లగుటచేత ‘అపితు’ (దు) మున్నగునవి ‘అత్తు’ మున్నగు రీతినె పల్కఁబడుచుండునని విశదమగు చున్నది. కావున ‘అత్తు’ అనునాగమము ‘అదు’ శబ్దమున కభిన్నము కాదనియు ‘అపితు’ అను శబ్దమున కభిన్నమనియు నిశ్చయింపఁనగును.

వెనుకటి స్థలమందువలెనే (౧-౨ IV విష.) ‘అత్తు’ (ట్టు) శబ్దవ్యుత్పత్తి విషయమున సయితము డా. గుండర్పుగారి యాశయమె యుక్తమని చెప్పనగును. ‘అన్+తు=అత్తు’ అని యేర్పడెననెడి గుండర్పుగారి యాశయము పయిని గాల్డువెల్లుగారు చూపిన యాక్షేపణములు రెండు. ‘అన్+తు’ అనుచోట ‘అన్’ అనునదియు, ‘తు’ అనునదియు అదు శబ్దపర్యాయములె (౧-౨ V. ౧-౨ VI విష. చూడు) యగుటచేత నీ వ్యుత్పత్తి పునరుక్తి దోషదూషిత మగు చున్నదనునది యొక యాక్షేపణము. పూర్వశబ్ద చరిత్రము విస్తృతమయి దాని పర్యాయమె మరల నిల్చునను పద్ధతి నవలంబించి కాల్డువెల్లుగారెన్నో చోటులలో నిట్టి పునరుక్తుల నంగీకరించి యున్నారు (చూడు ౧-౨ III విష. ౧-౭ VIII విష మొ).

పరిశీలింపఁగా నీ గుండర్పుగారి వ్యుత్పత్తియం దట్టి పునరుక్తియు లేదని తోచుచున్నది. (అన్+తు=అత్తు=(అట్టిది) శ్రీ. రెడ్డిగారు). ‘అన్+తు=అత్తు=(ట్టు)’ అనుచో, ‘అన్’ అనునది ‘అదు’ శబ్దపర్యాయమగు తచ్చబైమహత్త ధమైకవచనరూపము. (చూడు ౧-౨ V విష.). ‘తు’ అనునది ‘అదు’ శబ్దములోని యేకవచనద్యోతకమగు ప్రత్యయము. (చూడు ౭౫ II విష.). ఇటు నేకవచనాంతముపై యొక యేకవచన ప్రత్యయము నిల్చుటచే బహుత్వ

బోధక మయ్యేనేమో? లేదా సంస్కృత త్యదాదుల సంపర్కముగల ‘అదు’ ప్రభృతులలోని దకారాభిన్నమగు తకార (2౫ II. V. విష) మేకత్వ బహుత్వ సాధారణమై ప్రాచీనకాలమున నుండెడిదనియుఁ (చూడు కాట్టువెల్లు దొరగారి మతము. కాట్టు. ౫౧౧ పుట చూడు ౧౩౧ X విష) గాలక్రమమున నితర ప్రత్యయములు బయల్పెడలుటచేత ‘తు’ అనునది యమహ త్తదాదిశబ్దైక వచనమై నిల్చెననియు భావించునపుడు కేవల ప్రాచీనకాలమున నేర్పడిన ‘అన్ + తు = అఱ్ఱు’ అనుదానిలోని ‘తు’ అనునది బహుత్వబోధకము నయితము కానోపు ననఁదగును గదా.

ఇంకఁ గాట్టువెల్లుగారు చేసిన రెండవ యాక్షేపణము:—‘అన్ + తు’ అనువాని సంధిలో అకారమేర్పడుట ద్రావిడవర్ణ పరిణామపద్ధతి విలక్షణ మనునది సరికాదు. అట్టి వైలక్షణ్యమును నిర్ణయించుటకుఁ దెల్లులోని అందు’ శబ్దమును దృష్టాంతము చేయుటయుఁ యుక్తముకాదు.

తమిళమున ‘న’ కారముమీఁద నిల్చిన ‘త’ కారము అకారమగుట సుప్రసిద్ధము. స్వానునాసికపూర్వక పరుషము పరుషద్విత్యమగుట తమిళమున సహజమే కదా. (చూడు ౨౫ I విష).

“అసేవస.....” (తొల్కా. ౧౫౦ సూ.) = ద్వివిధసమాససంధులలోను ‘ల-స’ లకుఁ బరముగ ‘త-స’ లు నిల్చునపుడు తకారము ‘అ’ కారమగును. పరస్థిత దంత్య నకారము మూర్ధన్య నకారమగును. ఉదా:—పొన్ + తీదు = పొన్ తీదు = (బంగారము చెడ్డది). నకార సదృశమగు లకారము అకారపరకత్వమున నాయ్ద మగును. ఉదా:—కల్ + తీదు = కః తీదు = (కట్టిదు = కట్టిదు) (తాయి చెడ్డది) (చూడు తొల్కా. 32౦ సూ).

౮-౨. VII విష:—“(౫) తుదిహల్లు ద్విరుక్తి నొందుట యనెడి యంగ పరిణామము:—అఱవమున ‘డు-ఱు’ అను నక్షరములు తుదినిగల నామవాచకములకు ద్వితీయాది విభక్తులు పరమగునపు డా ‘అ-డ’ లకు ద్విత్వమగును. ద్విత్వావస్థలోని డకారము టకార మగును. అకారద్వయము ‘త్తు’ అనునదిగాఁ బలకఁబడును. ఉదా:—అఱ-కాడు = (అడవి) + కు = కాట్టుక్కు = (అడవికి). ఆఱు = (నది. ‘యాఱు’ రూపాంతరము) + ఇల్ = అఱ్ఱి (త్రి) ల్ = (నదిలో). ఈ మార్పు సప్తమ్యర్థమునఁ గల్గునని గుండర్పుగారు వచించిరి. కాని నాకది రుచింపలేదు. ఈ మార్పున కీ క్రింది రీతిని వ్యుత్పత్తి నెన్నునది.” (కాట్టు. ౨౬౭ పుట).

“మొదటి నామముయొక్క యర్థమును బరస్థిత శబ్దార్థముతో సంబంధింపఁ జేయుట యీ ద్విత్వము మూలముననే ఘటిల్లును. ఇట్లే యకర్తక

ములు సకర్తకములగునపుడును విశేష్యము విశేషణమగునపుడును సమాసము లందును నీ ద్విత్వము గల్గును. ఉదా:-ఓడు = (పరుగెత్తు)-ఓట్టు = (పరు గెత్తించు=ఁద్రోలు). తేఱు=(స్వచ్ఛత నందు)-తేఱ్ఱు (త్తు)=(స్వచ్ఛత నందించు= ఓదార్చు)." (కాట్టు. ౨౬౦ పుట).

“తెల్లుభాషయందుఁ బైరీతిగల స్థలములలోఁ దుదిహల్లు ద్విరుక్తమగుటకు మాఱుగ నొక్క పరుషమే నిల్చును. ఉదా:-ఏఱు = (నది) - ఏటి = (నది యొక్క). (‘ఏట్టి’ అని కానేరదు). నాడు = (దేశము). నాటి = (దేశము యొక్క). కొన్ని అకారాంతములలో నటవమునందలి ద్విత్వమున కనుగుణ ముగా ‘ఱ’ ద్విత్వము తెల్లన అకార తకారములలోనికి మాఱును. ఉదా:- అఱ్ఱు=అఱ్ఱి. తెల్లుపదములను మాత్రము ప్రత్యేకించి పరిశీలించునపుడు అ డల స్థలములయందును వెనుకటిరీతినె ‘టి-తి’ అనునవి నిల్చినట్లే యగవడును. ‘ఱు-డు’ లు తుదినిగల యకర్తకములు సకర్తకము లగునపుడును దమిటమందు వలె వాని తుది హల్లునకు ద్విత్వము కల్గక ‘చు’ వర్ణము చేరుట పై యూహ కనుగుణముగా నున్నది. అట్లయినను దమిట ద్విత్వపద్ధతి తెల్లన మఱుఁగు పడియున్నదనక తీరదు. . తమిట ద్విత్వములచోట స్థలాంతరములందుఁ దెల్లన నట్టి పరుషము నిల్చుచుండును. ఉదా:-పాడు—ధా. అఱ—పాట్టు. తెల్లు—పాట. నాడు మున్నగుచోటులందు ‘నాటి’ అని ‘ఱ’ కారము నిల్చుట ‘టి’ అనుదాని యలవాటుచేతనే తెల్లనఁ గల్గుచున్నది.” (కాట్టు. ౨౬౦ పుట).

విమర్శము:-ప్రాచీన ద్రావిడభాషలలో సరళములె లేవు. కాన ‘డు’ వర్ణాంతములనుట, వాని ‘డు’ వర్ణము ద్విత్వావస్థలో ‘ట’ కార మగు ననుట, సరికావు. అవి ‘టు’ వర్ణాంతములె యనఁదగును. ‘ఱ్ఱు’ అనుదానిని నేటి తమిలోచ్చారణము చొప్పున ‘త్తు’ అనుదానిగా నెన్నుట సరికాదు. ప్రాచీన ద్రావిడభాషలో నది ‘ట్టు’ అనుదానివలె బల్కబడెడిది. తెల్లన నద్దాని పరిణామములందు ‘త’ కారము నిల్వక ‘ట’ కారము నిల్చుటయే ప్రాచీనకాలపు ‘ట’ కారోచ్చారణమునకుఁ బ్రబల నిదర్శన మనఁదగును. (చూడు. ౧౭ XIII విష.).

తమిటమందు ‘ఱు-డు’ లకు ద్విరుక్తియున్న కారణమునఁ దెల్లనందును నట్టి ద్విత్వము మఱుఁగుపడి యున్నదని యంగీకరించుట సరికాదు. తెల్లు:- “ఏఱు=(నది)—ఏటిని. నాడు=(దేశము)—నాటిని.” మున్నగు స్థలములం జూపవిభక్తిక ‘టి’ వర్ణమే నిల్చుచున్నదని యెఱుంగనగును. కాన ‘నాటి’ అను చోట ‘నాటు’ అని యుండవలసినదనియు నొపవిభక్తిక ‘టి’ వర్ణముయొక్క యలవాటుచేత ‘ఱ’ త్వము వచ్చినదనియుఁ దలంచుట యసంగతము. ‘పాడు’ ధాతువు ప్రాచీనకాలమున ‘టా’ంతమే కాన దాని కృదంతము ‘పాట’ అని

యేర్పడుటలో వింతలేదు. మఱియు నిటదాని ప్రసంగ మప్రసక్తము. “అఱ్ఱు = (మెడ) — కొఱ్ఱు = (కొయ్య).” మున్నగు తెల్లు శబ్దములందలి ‘ఱ్ఱు’ అనునది ‘ఱ్ఱి’ అనునదిగా మాత్రే ననుటయు నసంగతమే. అట్టియెడల నౌపవిభక్తిక ‘తి’ ప్రత్యయము నిల్చెననియు నొక అకార మట్టియెడల లోపించెననియు నెన్న నగును. కన్నడమందువలెనే తెల్లునందును హలంతర సంయోగమున అకారము రేఫముగాఁ బరిణమించును. ఉదా:—అఱ్ఱు-అర్తిని-మొ.

ఱు-టు (డు)లు తుదినిగల శబ్దముల విషయమునఁ దొల్కాప్పియరును ద్విత్వమే వచ్చునను తలంపున నీ క్రింది రీతిని సూత్రించిరి.

“నెఱ్ఱెఱ్ఱిమ్మర్.....” (తొల్కా ౧౯౭ సూ.) = విభక్తి పరకత్వమున ద్విత్వము వచ్చెడి చోటులందుఁ బొట్టి ‘ఱ్ఱ’ కారమునకుఁ బరముగా ‘ఇన్’ అను నాగమము రాదు. ఉదా:—యాఱు + ఐ = యాఱ్ఱై (ఱ్ఱై) = ఏటిని. యాడు + ఐ = యాఱ్ఱై = (మేకను). ఉకారాంతములగు ‘ఱ-ట’ల కచ్చుపరమగునపుడు తమిలమునఁ దఱచుగా ద్విత్వము వచ్చును.

“అవైతాం ఇయఱ్ఱై.....” (తొల్కా. ౧౯౮ సూ.) = విభక్తి పరకత్వమున ద్విత్వమునందెడు చోటులందు విభక్తి పూర్వాగమ మేదియును రాదు. ఉదా:—యాఱు + ఐ = యాఱ్ఱై (ఱ్ఱై) = (ఏటిని).

రూపసాధన మాత్రప్రవణమగు శబ్దశాస్త్రమునఁ దొల్కాప్పియ రిట్లు ప్రక్రియను సూత్రించినను శబ్ద చరిత్రము నరసెడి శబ్దతత్వశాస్త్ర పద్ధతిలోఁ గాల్గు వెల్లుగాదు పైరీతి నర్థవిశేషబోధక స్థలములం దూరకయే ద్విత్వము వచ్చు నని వచించుట యర్హము కాదు. ఇట్టి ‘ఱు-డు’ వర్ణాంత శబ్దములకు విభక్తి పరకత్వ మున నమహ త్తచ్ఛబ్ద సంక్షేపమగు ‘తు’ అను విభక్తి పూర్వాగమమును విధించి వాని సంధిలో నట్టి ద్విత్వరూపము లభించునట్లు సూత్రించుట యావశ్యకము. అకర్తకములు సకర్తకములుగా మాత్రేడి ప్రేరణ స్థలములు మున్నగు చోటు లందును నిట్లే ప్రేరణార్థక ప్రత్యయముల సంగీకరించుట యుక్తమని యీవఱకు విపులముగా వివరింపఁబడెను (చూడు ౨౮ III విష.).

శబ్దాంత్య వర్ణ ద్విత్వ మచటి ప్రకృతి ప్రత్యయముల సంబంధమును బోధించుననెడి దొరగారి వ్రాత యసంగతముగ నుండుటచేతను నచట విభక్తి పూర్వాగమమును నిరూపించుటకు వీలుపడి యుండుటచేతను బయిరీతిని వ్రాసితినే కాని యెల్లయెడలను విభక్తి పూర్వాగమము లుండక తీరదను నిర్బంధము లేదు. ‘హరిచేత-నీతచేత-వదినకు’ మున్నగు ననంతములయిన శబ్దముల

సలములందు విభక్తి పూర్వార్థము మేదియు లేదుగదా. అచటి ప్రకృతి ప్రత్యయరూప శబ్దముల సమాసమువంటి కూడికయే వాని సంబంధమును దెల్పుచని యంగీకరింపక తీరదుగదా. ‘అవనొడు’ మున్నగు ననేక తమిళ పదములందు విభక్తి పూర్వార్థము మేదియు లేదుగదా. “ఇంత యేల! తొల్కాప్పి యరే యిట్లు వచించిరి. ‘పుళ్ళి యిటుదియుమ్.....’ (తొల్కా. ౨౦౩ నూ.)=నే నీ ప్రకరణమునందుఁ జెప్పిన శబ్దములు తప్పఁ దక్కిన శబ్దములకు విభక్తి పరమగునపు డాగమము రావలసిన నిర్బంధము లేదు.

౮-౨. VIII విష:—“(౬) ‘ఇ’ అను విభక్తి పూర్వార్థము:—తెల్లునఁ బుం స్త్రీ సాధారణముగు త్రిక సర్వనామ బహువచన రూపములందు ‘ఇ’ అను విభక్తి పూర్వార్థము నిల్చును. ఉదా:—వారు—వారి=(వారియొక్క) వారు శబ్దములోని ‘ఉ’ కార ముచ్చారణార్థకము. ‘వాని’ అను పుంలింగైకవచన శబ్దములోని ‘ఇ’ కారము సైతము విభక్తి పూర్వార్థము. ‘వాని’ శబ్దములోని ‘ని’ అనునది ‘రామునిచేత’ మున్నగు పుంలింగైకవచన నామవాచకములలోని ‘ని’ వర్ణమునకన్న భిన్నము. స్వల్ప సంఖ్యగల నామవాచకములలో సైత మీ ‘ఇ’ కారాగమ మేకవచనమునఁ గన్పట్టును. ఉదా:—కాలు—కాలి. తేరు—తేరి. మొ. తెలుఁగు భాషలోని సంబంధార్థకములగు ‘వారిది’ మున్నగు పదములను బట్టి యీ ‘ఇ’ అను నాగమ శబ్దముయొక్క వ్యుత్పత్తిని దెలిసికొనవచ్చును. ‘వారిది’ మున్నగు వానిలోని రేఫముమీఁది ‘ఇ’ కారము ‘అది’ శబ్దభవము కావచ్చును. “తెల్లు—వారిది. ‘కు’ భాష—ఏవారిది. తమి—అవరదు.” మున్నగువాని చివర శబ్ద మమహా త్తచ్చబైకవచన సంబంధి యనుట స్పష్టము” (కాడ్డు. ౨౬౮-౨౬౯-పుటలు).

విమర్శము:—‘ఇ’ అను నాగమము ‘అది’ శబ్దభవమనుట విశ్వసనీయము కాదు. విభక్తి పూర్వార్థము తెల్ల నమహాత్తచ్చబైకవచనమున సంబంధించి యుండవలెనను నిర్బంధమేల? ‘అ’ ‘ఇ’ అను తెల్లు విభక్తి రూపములలోని రెండును ‘త దిదం’ శబ్దముల మూల రూపములగు ‘అ-ఇ’ అను సర్వనామ శబ్దముల కభిన్నము లనఁదగును—(చూడు ౮-౨ I విష). ‘వాఁడు’ అను మహద్వాచక డు మంత శబ్దపు రూపము ‘వాని’ అనునది. రాముఁడు మున్నగు పుంలింగ మహద్వాచక డు మంత శబ్దపు రూపము ‘రాముని’ అనునది. ఈ రెండును విజాతీయము లనుటలో దొరగారి యాశయమేమో తెలియకున్నది.

“కాలు—తేరు—ఊరు—గోరు—చోటు—మేను” మున్నగు శబ్దముల మీఁద నిల్చు ‘ఇ’ కార మాపవిభక్తికము, ‘తి-టి’ అనువానిలోని హల్లు లోపింపఁగా మిగిలిన స్వర మనఁదగును.

౧-౨. IX విష:—“(2) ‘అ’ అనేడి తెల్లు భాషలోని బహువచనమున వచ్చు విభక్తి పూర్వాగమము:—తెల్లన నామవాచకములందును ననేక వ్యావహారిక సర్వనామములందును బహువచనమున వచ్చు విభక్తి పూర్వాగమము ‘అ’ అనునది యొకటి. తెల్లలోని బహువచన ప్రత్యయమగు ‘లు=ల్’ అను దాని మీఁద నియ్యది నిల్చి ద్వితీయాది బహువచన పరకత్వమున వచ్చు విభక్తి పూర్వాగమ మగుచున్నది. ఉదా:—కత్తులు—కత్తి+ల్+అ+చేత=కత్తులచేత. ఇయ్యది తమిళ కన్నడములలోని షష్ఠీ ప్రత్యయమగు ‘అ’ అను శబ్దమునకు భిన్నముకాదు. షష్ట్యర్థకమగు నీ ‘అ’ శబ్దము తెల్లన సైతము ‘తన-తను’ అను సర్వనామములలో నేకవచన బహువచనములు రెంటియందును జూపట్టుచున్నది. కావున నీ ‘అ’ శబ్దము మొదట షష్ఠీ ప్రత్యయమే యని చెప్పవచ్చును. ఇట్లు ద్రావిడ భాషలలోని విభక్తి పూర్వాగమము లన్నియు విభక్తి ప్రత్యయజన్యములే యని తేలుచున్నది” (కాట్ట. ౨౬౯ పుట).

విమర్శము:—ఈ పటకుఁ జెప్పిన విభక్తి పూర్వాగమము తెల్ల నమహత్తచ్చబ్ద ప్రథమైక వచనమును సంబంధించున వని దొరగారు వచించియున్నారు (చూడు ౧-౨ V విష. కాట్ట. ౨౬౪ పుట). ఇచట నవి విభక్తి ప్రత్యయజన్యము అనుచు నీ ‘అ’ ప్రత్యయము తమిళ కన్నడ షష్ఠీ ప్రత్యయమున కభిన్నమనుట యుక్తమా? తమిళ షష్ఠీ ప్రత్యయము ‘అదు’ అనునది. పటగన్నడ షష్ఠీ ప్రత్యయము ‘అ’ అనునది. ఇవి వచనద్వయ సాధారణములు. బహువచనములందు మాత్రము వచ్చు (ఉదా:—రాముల చేయి) నీ ‘అ’ ప్రత్యయము త్రిక సర్వనామములలోని ‘అ’ శబ్దమున కభిన్నమనుట యుక్తము కాదా? (చూడు ౧-౨ I విష). ‘తన్+అ+కైగల్’ అను నన్నాలు చెప్పిన ‘అ’ ప్రత్యయము వేఱు. అది బహువచనముతో నన్వయించును (చూడు ౧-౨ VII విష).

౧-౨. X విష:—“విభక్తులను సంబంధించిన సంధులు:—అటవ చతుర్థి ప్రత్యయమగు ‘కు’ అనుదానికిఁ బూర్వమున ‘ఉ’ అనునది యుచ్చారణ సౌకర్యార్థము చేరును. అట్టి యెడల ‘కు’ ప్రత్యయ కకారము ద్వైరుక్తమగును. ఉదా:—అవన్=వాడు. అవనుక్కు=(వానికి). యుష్ట దస్త చ్చబ్దములలోఁ బై స్థలమున నేకత్వ బహుత్వములు రెంటును ‘అ’ కారము వచ్చును. ఉదా:—నాన్=(నేను). ఎనకు=(నాకు). గ్రాంధి కాటవమున నీ ‘కు’ ప్రత్యయము నామ వాచకములలో నంతస్థములు తుదిని గల వానికి ‘ఉ’ వర్ణ విరహితము గనే చేరును. ఉదా:—అవరు. ప్రాచీన కన్నడమందును నీ ‘కు’ ప్రత్యయ

మిట్టై చేరును. మలయాళమునందును యుష్ట దస్త చ్చబ్దములను విభక్తులు చేరు నప్పుడు వాని నడుమ నేదేనొక యచ్చు నిల్పును. ఉదా:—మల-ఎనిక్క= ఇనిక్క=ఎనక్క=(నాకు) నినక్క=నిణక్క=(నీకు) నముక్కు=నుమక్కు=(మనకు). ఇందుఁ గొన్నిటికి వాడుక యరుదు” (కాల్డు. ౨౬౯ పుట).

“విభక్తుల సంధులందును నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగఁ దమిల కన్నడము లందు స్వరసంహితా వ్యవధాయక వర్ణములు ‘యవ’లు యథోచితముగ నిల్పును. తెల్లన యకారము మాత్రము నిలుచును. ఉదా:—తమి-నడు+ఇల్=నడు విల్=(మధ్య ప్రదేశమునందు) వలీ+ఇల్ = వలియిల్ = (దారియందు) మగ్యార్ (సిథియను) భాషలో సయిత మిట్లు వకారము వచ్చుట గలదు. ఉదా:—లో=(గుఱ్ఱము)+అత్ = (ద్వితీయా ప్రత్యయము) = లోవత్=(గుఱ్ఱ మును)” (కాల్డు. ౨౭౦ పుట).

విమర్శము:—‘అవనుక్కు’ మున్నగు రూపములు తొల్కాప్పియ సమృత ములు కావు. అర్వాచీన రూపములు. చరిత్ర కందని చిరకాలపు ద్రావిడ భాషల సంబంధమును విమర్శించు నీ శాస్త్రమున నిట్టివి ప్రసంగింపఁదగినవి కావు. వ్యాఖ్యాత లుదాహరింతురు. (చూడు తొల్కా. ౫౧౨-౫౯౩ నూ. వృత్తి). తమిల కన్నడములలో ‘కు’ ప్రత్యయ మేకవిధముననే చేరునను దొర గారి వ్రాత సరికాదు. తమిల చతుర్థి ప్రత్యయము ‘కు’ అనునది. పలగన్నడ చతుర్థి ‘కె’ అనునది. కన్నడమున ‘అవంగె-అదకె’ మున్నగు విశేషరూపములును గలవు.

౮౩. I విష:—“ద్వితీయా విభక్తి:—ఇండోయూరపియను భాషలలో నపుంసకములందలి ప్రథమా ద్వితీయా విభక్తు లేక రూపముననే యుండును. ప్రథమా విభక్తి చోట ద్వితీయా విభక్తిని వాడుటవలన నిట్టి యైకరూప్యము సంభవించెను. ద్వితీయ ధాత్వర్థ ఫలాశ్రయత్వమును బోధించును. అనఁగా లభించిన దానిని బొందుటయే—ఊరక యుండుట—చుఱుకుదనము (Activity) లేదని భావము. నపుంసక (తాకిక)ములనఁగా జడములు. ఇట్టి స్వభావము గల వగుటచేత వాని ప్రథమార్థమునకు సయిత మిట్టి స్థితి సంభవించెను. (ప్రథమ ప్రాతిపదికార్థ మాత్రబోధకమని భావము)”. (కాల్డు. ౨౭౦ పుట).

“ద్రావిడ భాషలలో నపుంసక గుణనామ వాచక నిష్పాదక ప్రత్యయ మగు ‘అమ్’ అనునది (చుఱుకుదనము లేమిని దెల్పునది) ద్వితీయా ప్రత్యయముగా వాడఁబడిన ట్లగపడుచున్నది. ప్రాచీన కర్ణాట భాషలోని ద్వితీయా ప్రత్యయము ‘అమ్’ అనునదే కదా. ఇట్లే రెండు ప్రత్యయములును (నపుంసక ప్రథమయు; ద్వితీయా ప్రత్యయమును) సభిన్నములని గ్రహింపవలెను. తమిల

మలయాళ భాషలలోఁ బ్రాతిపదికమే యనఁగాఁ బ్రథమా విభక్తియే ద్వితీయా విభక్తిగ వాడఁబడుచున్నది. సందేహ నిర్ణయావసరములందు మాత్రమే యుచ్చారణ సౌకర్యార్థగ ద్వితీయా ప్రత్యయము చేర్పఁబడును. వైదేశికులు సందేహ నిర్ణయావసరము లేనపుడును ద్వితీయా ప్రత్యయమును వాడుచుందురు. అటవ మలయాళములలోఁ బుం స్త్రీ వాచకములకును సర్వనామములకును ద్వితీయా ప్రత్యయమును జేర్చుట సంప్రదాయమై యున్నది. మహాత్ములకుఁ జుటుకుడనపు లేమి యనఁగా వైష్ణు-ర్మ్యము గలదనరాదు గాన వానికిఁ గల చుటుకుడనము నడఁగించుటకై వాని పైని వైష్ణు-ర్మ్య వాచకమగు ద్వితీయా ప్రత్యయమును నియతముగా నిల్పెడి సంప్రదాయ మేర్పడెనని యెఱుంగునది. నపుంసకములలోఁ బ్రథమా ద్వితీయులకు భేద ముండదు. వానికి విభక్తిద్వయము నందును వైష్ణు-ర్మ్యము సహజమే కదా. ఇండోయూరపియను భాషలలో ద్వితీయనే ప్రథమగా వాడుదురు. సిథియను భాషలలోఁ బ్రథమనే ద్వితీయగా వాడుదురు. ద్వివిధములందును ఫలభేదము లేదు. జడవాచకములందు మాత్రమే ప్రథమా విభక్తిని ద్వితీయార్థమున వాడెడి తెలుఁగు తద్విషయమున ద్రావిడ భాషా సంప్రదాయమునె యనుసరించుచున్నది. తుదభాషలో యుష్మ దస్త దర్థములందుఁ దప్పఁ దక్కిన యన్నిటను ద్వితీయా పఠ్యులకు బదులుగాఁ బ్రథమయే వాడఁబడును. నేఁటి యుత్తర హిందూస్థాన భాషలలో (హిందీ-గుజరాతి మొ.) సైతము నపుంసకముల ద్వితీయ-చోటఁ బ్రథమా విభక్తి వాడఁ బడుట గలదు. ఈ విషయమున, నుదీచ్య భాషలు స్వీయ సంప్రదాయమును (అవి యిండోయూరపియను భాషా కుటుంబములోనివి) విడిచి ద్రావిడ భాషా సంప్రదాయమును ననుసరించుచున్నవి." (కాల్డు. ౨౭౦-౨౭౧ పుటలు).

విమర్శము:—ఇదొక బలహీనమగు నూహ. కర్మ మనఁగాఁ జుటుకుడనపు లేమి యని యర్థమనియు నది జడవాచకములకు సహజముగాన జడ వాచక ద్వితీయకు ద్వితీయా ప్రత్యయము ద్రావిడభాషలలోఁ జేర్ప నక్కఱ లేదయ్యెననియు మహాత్ములం దట్టి చుటుకుడనపు లేమి యనఁగా వైష్ణు-ర్మ్యము గల దనరాదు గాన వాని యట్టి చుటుకుడనము నడఁచుటకై వానిపైని వైష్ణు-ర్మ్య వాచక ద్వితీయావిభక్తి నియతముగాఁ జేర్పఁబడుననియుఁ గాల్డువెల్లు గారి వివరణమునకుఁ దాత్పర్యము. తెల్లన జడవాచకముల ద్వితీయ-చోటఁ బ్రథమ వాడఁబడుట గలదు. కాని యత్యంత ప్రాచీనమగు తొలకాప్పియము జడవాచకములపై ద్వితీయా ప్రత్యయమును సమ్మతించుచున్నది. తమిళ వ్యాకరణములం దెచ్చటను జడవాచక ద్వితీయ-చోటఁ బ్రథమ నిల్చునను విధి లేదు.

“మంకికాన్ పుళ్ళి.....” (తొల్కా. ౧౦౬ సూ.)=మకారాంత శబ్దములకు విభక్తి పరమగునపుడు ‘అత్తు’ అనెడి సారియై వచ్చును. ఉదా:— మరమ్+అత్తు+ఐ=మరత్తై=(వృక్షమును).

“ను (చు) ట్టు ముదల్ ఉకరమ్.....” (తొల్కా. ౧౦౭ సూ.)=‘అదు-ఇదు-ఉదు’ అనెడి నిర్దేశవాచకములకు ద్వితీయాది విభక్తులు పరమగునపుడు ‘అన్’ అను నాగమము వచ్చును. అపు డుకారము లోపించును. ఉదా:— అదు+అన్+ఐ=అదనై=(దానిని). ఇదనై=(దీనిని). కవుల వాడుకలో ‘అదై—ఇదై’ అనునవి గలవు. వీనియందును ద్వితీయా విభక్తియే నిల్చియున్నది.

తొల్కాప్పియమునకుఁ దర్వాతి కవుల వాడుకలో జడ ద్వితీయచోటఁ బ్రథమ వాడుక విస్తరించినను బ్రాచీన స్థితి విషయమునఁ దొల్కాప్పియమే పరమ ప్రమాణము.

తొల్కాప్పియమున విభక్తి వ్యత్యాస ప్రకరణము ౫౬౦ సూత్రము మొదలుగ ౫౮౫ సూత్రవఱకును వివరింపఁబడెను. అందెచ్చటను జడవాచక ద్వితీయచోఁ బ్రథమ నిల్చుననుట మచ్చునకేని లేదు. సమాసమునందు ద్వితీయా విభక్తి లోపించునపుడు ప్రాతిపదికము నిల్చుట సంప్రదాయ మగుట చేతను నట్టి ప్రాతిపదికమే తమిళమునఁ బ్రథమైకవచన మగుటచేతను నట్టి యెడల ద్వితీయార్థమున మహా దమహత్తులు రెంటును బ్రథమనిల్చును. ఉదా:—సమాస స్థల విభక్తిలోపము — ద్వితీయా తత్పురుషము (ఇరణ్డామ్ వేణ్టుమైత్తోగై):—నిలంక్కడన్దాన్=(నేలను దాఁటెను) వ్యస్తతలో:—‘నిలత్తై క్కడన్దాన్’ అని యుండును. (చూడు. తొల్కా. ౮౯౭ సూ). క్రియాకారక సమాసము తమిళ కన్నడ మలయాళ ప్రసిద్ధము.

సమాసేతర స్థలమున వాక్యాంతమున ద్వితీయాలోపము గలదు. “ఐ యమ్.....” (తొల్కా. ౫౮౯ సూ.)=“వాక్యవసానమందలి ద్వితీయ గాని సప్తమిగాని వైకల్పికముగా లోపించును. సమాసేతర స్థలమైనను నిచట మాత్రము విభక్తిలోపము గలదని భావము”. ఉదా:—కడన్దాన్నిలమ్=కడన్దాన్ నిలత్తై. ఇది తప్ప వ్యస్తతలో ద్వితీయ లోపించి ప్రథమావిభ క్త్యాభాసమగు ప్రాతిపదికము నిల్చుట తొల్కాప్పియమున మచ్చునకేని లేదు.

“విభాషయా మిమ్నా” (కర్ణా. భా. ౫౨ సూ.)=అకారాంత నపుంసక లింగ శబ్దములకు ద్వితీయైకవచనము పరమగుచుండఁగా వైకల్పికముగ మకార

నకారాగమము లగును. సంస్కృత సమములకు మకారాగమము నియతము. ఉదా:—పొలమం = పొలనం = (పొలమును). నెలమం = నెలనం = (నేలను). కులమం = (కులమును) ఇట్లు లెక్కకు మీఱి జడవాచక ద్వితీయాంతములు కర్ణాటభాషా భూషణాదులలోఁ బేర్కొనఁబడియున్నవి. ఎచ్చటను ద్వితీయ సందేహ నిర్ణయ మాత్రార్థకమని చెప్పఁబడలేదు. తుదికిఁ దెలుఁగు వ్యాకరణము లందును జడవాచకముల ద్వితీయాంతమునం బ్రథమనిల్చుట నియతము కాదు-వైకల్పికము.

“తస్యాః ప్రథమాచ జడపదానాంస్యాత్” (ఆం. చి.) “జడవాచక శబ్ద సంబద్ధిన్యాః ద్వితీయాయాః స్థానే ప్రథమాపి స్యాత్-చాద్ద్వితీయాపి” (అహో. ౩-౨౧ పుట).

కర్ణాటమునం దింత స్పష్టముగా ద్వితీయార్థమునఁ బ్రథమ వైకల్పికముగ నగునని చెప్పఁబడలేదుగాని యొక విభక్తికి మఱొక విభక్తి యగుట బహుళమని సర్వ విభక్తి సాధారణముగను సర్వలింగ సాధారణముగను సూత్రింపఁ బడి యున్నది. ఆ సందర్భమున ద్వితీయచోఁ బ్రథమయు నుదాహృత మయ్యెను. “వ్యత్యయో బహుళమ్” (కర్ణాట శబ్దా. ౨౩౧ సూ.) = “సుపాం బహుళం వ్యత్యయో భవతి.” “స్తప్తమ్యాం ద్వితీయాయాంచ ప్రథమా దృశ్యతే..... ద్వితీయాయాం యథా:—ఘటం మాడిదం = (కుండను జేసెను). అత్ర మాడు థాతో స్సక్తర్కత్వాత్ ‘ఘటమం’ ఇతి ద్వితీయైవ న్యాయ్యా, తథాపి ఘట మితి ప్రథమా.” (మంజరీ మకరందవ్యాఖ్య).

౧-౩. II విష:—“ద్వితీయావిభక్తి ప్రత్యయములు:—‘ఐ-ఎ-అ’. అఱవ మున ‘ఐ’ కారము మాత్రమే యన్ని లింగములందును వచన ద్వయమునందును ద్వితీయా ప్రత్యయము. కాని నపుంసకములలో మాత్రము సామాన్యముగా ద్వితీయావిభక్తి ప్రథమతోఁగాని ప్రాతిపదికముతోఁగాని తుల్యముగా నుండును. ఉదా:—అవనెయ్ (నై) = (వానిని) అవళెయ్ (ళై) = (ఆమెను). అదెయ్ (దై) = (దానిని = ఆ వస్తువును). అఱవములోని ‘ఎయ్’ (ఐ) ప్రత్యయము చోట మలయాళమున ‘ఎ’ ప్రత్యయము వాడఁబడును. ప్రాచీనకాలమున ‘అ’ ప్రత్యయము తఱచుగా వాడఁబడెడిదని డా. గుంటర్టుగారు చెప్పుచున్నారు. (మున్ముందు దొరగారు ‘అ’ అనుదానినుండి ‘ఐ’ అనుదానిని సాధింతురు. దానికి బలముగా నిపు డీ వాక్యమును జూనిపిరి). కన్నడమున సాధారణముగా ‘అ-అన్న’ ద్వితీయా ప్రత్యయములుగా వాడఁబడుచున్నవి. కొన్ని యెడల నీ ‘అ’ ప్రత్యయము ‘న’ అనునదిగా మాఱిన ట్లగపడుచున్నది. ఉదా:—

నన్ను=(నన్ను) నిన్ను=(నిన్ను). కన్నడములోని ‘అ’ ప్రత్యయము మలయాళము లోని ‘ఎ’ ప్రత్యయమునకును దమిటములోని ‘ఎయ్’ (ఐ) ప్రత్యయమునకును, సరియై యున్నది. ఇట్టి స్వరముల తొల్యి మాభాషలకు సహజమై యున్నది.” (కాల్డు. ౨౭౧-౨౭౨ పుటలు).

“అటవ మలయాళములలోని ‘ఎ-అ’ అను ద్వితీయావిభక్తి ప్రత్యయ ములను బోలునవి పెక్కు భాషలలో నున్నవి.

ఇండ్లో యూరపియను	$\left\{ \begin{array}{l} \text{హిందీ} - \text{హె-ఎ} \\ \text{గుజరాతీ} - \text{ఎ} \\ \text{బెంగాలీ} \\ \text{సింధి} \end{array} \right\} \text{ఎ}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{మలె} - \text{ఎ} \\ \text{వోటియకు} - \text{ఆ} \\ \text{టర్కిషు} - \text{ఈ} - \text{యీ} \\ \text{మంగోలియా} - \text{ఈ} - \text{జీ} \\ \text{ఓరియంటల్ టర్కిషు} - \text{నీ} \\ \text{కాల్తుకు} - \text{నీ} \end{array} \right.$
	$\left\{ \begin{array}{l} \text{బ్రహుయి} - \text{నె-ఎ} \end{array} \right.$	

సిథియను భాషలలోను బ్రహుయి భాషలోను నకార ముండుట నరయఁగా నటవ ప్రత్యయములందును ద్రుత ముండెడిదేమో యను సందేహము పొడము చున్నది. ద్రావిడ భాషలలోని తక్కిన ద్వితీయా ప్రత్యయ ములను బరిశీలించునపుడు పయి సందేహము మఱింత బలపడును”. (కాల్డు. ౨౭౨ పుట).

విమర్శము:—దొరగారు మున్ముందు ‘అ’ ప్రత్యయము నుండియే ‘ఐ’ అను తమిట ప్రత్యయము పైత మేర్పడినదని నిరూపింపఁ దలఁచియున్నారు. అట్లగుటంజేసి ‘అ’ ప్రత్యయము ద్వితీయలోఁ గలదని చొనుపు చున్నారు. కణ్ణాటమున “నిన్ను=(నిన్ను). నన్ను=(నన్ను)” అను రూపములు హొస గన్నడ వ్యాకరణ శబ్దాదర్శమందును లేవు. కానఁ గన్నడమున ‘అ’ ప్రత్యయము ద్వితీయ కానేరదు. తమిటమందుఁ గలదనుట బొత్తిగా నసత్యము. మలయాళమునఁ బ్రథమా బహువచనము ‘అ’ ప్రత్యయము గలదని చెప్పిరేమో (చూడు ౧౫ II విష.) కాని ద్వితీయా ప్రత్యయమని చెప్పియుండరు. ఐకారము ‘ఎ’ కారముగా మాఱుట సహజము గాన (౧౮ II విష.) నటవ ద్వితీయా ప్రత్యయము మలయాళమున ‘ఎ’ అను పరిణామ మందుట సహజము.

“పేర్-ఎ-ఓడ్-కు-నిస్తు-ఉడె-ఇల్-విళి-ఇత్యప్తకమ్” (లీలాతిలక మను మలయాళ వ్యాకరణము. ద్వితీయ శిల్పము. ౧౧ సూ.) “‘పేర్’ అనఁగాఁ బ్రతిపదికము. అదే ప్రథమ. విళి=సంబోధనము. తక్కిన యాఱును

ద్వితీయాది ప్రత్యయములు” అను చొప్పున మలయాళ ద్వితీయ ‘ఎ’ ప్రత్యయ మాత్రమే. అటవ మందుఁగాని కన్నడమందుఁగాని ‘అ’ ప్రత్యయము ద్వితీయ యనుట కల్ల. కర్ణాట వ్యాకరణము లందెందును ‘అ’ ప్రత్యయము ద్వితీయ యని చెప్పఁబడలేదు. ‘అమ్’ అనునదే ప్రాచీన కర్ణాట ద్వితీయా ప్రత్యయము. ‘అన్ను’ అనునది హొసగన్నడ ద్వితీయా ప్రత్యయము. హొసగన్నడమందును ‘అ’ ప్రత్యయము ద్వితీయ యని హొసగన్నడ వ్యాకరణమున లేదు. “ఉ-ఎ-ప్రథమ, సంబోధనము. అన్ను-ద్వితీయ. ఇంద-తృతీయ.....” (శబ్దారణ్య-హొసగన్నడ వ్యాకరణము. ౪౦ సూ).

తమిళ నవుంసక ద్వితీయ ప్రథమా సదృశముగా నుండునను దొరగారి వ్రాత భ్రాంతి మూలకము. ‘అవై’ అను నవుంసక ప్రథమా బహువచనమును ‘వి’ అను ద్వితీయా ప్రత్యయమును నుండుట దొరగారి కిట్టి భ్రాంతిని గల్గించెనేమో? ఇడ ద్వితీయచోఁ బ్రథమ నిల్చునని తొల్కాప్పియమున నెచ్చటను లేదు. (చూడు ౮-3 I విష).

“అదు-ఇదు-ఉదు, అఱిదు-ఇఱిదు-ఉఱిదు, అవై-ఇవై-ఉవై, అవ్-ఇవ్-ఉవ్, యాదు-యా-యావై” (తొల్కా. ౬౫౧ సూ.) ఈ పదనైదు శబ్దములును నమహన్నామములు. ‘అదు’ మున్నగు నేక వచనముల ద్వితీయ ‘అదనై’ అనురీతి నుండును. అవై మున్నగు బహు వచనముల ద్వితీయ ‘అవైయత్తై’ (త్తై) అనురీతి నుండును. ‘అవ్’ మొదలగు బహువచనముల ద్వితీయ ‘అవత్తై=(త్తై)’ అనురీతి నుండును. (వీని రూపసాధన సూత్రములు వెనుకఁ జూపఁబడెను. చూడు ౮-౨ VI విష).

కన్నడమున ‘అ’ అను ద్వితీయా ప్రత్యయమే లేదు. అట్టిది ద్రుత ముతోఁగూడి యున్నదనుటయు ‘నిన్న=(నిన్ను) నన్న=(నన్ను)’ అను ద్వితీయా రూపములు కన్నడమునఁగల వనుటయు సత్యవిదూరములు. పటగన్నడమున నట్టివి లేవు సరే కదా హొసగన్నడమునందును లేవు. హొసగన్నడ వ్యాకరణమగు శబ్దారణ్యమున “నిన్నన్ను (నిన్ను) నన్నన్ను=(నన్ను)” అనునవి మాత్రమే యుష్ట దస్త ద్వితీయైక వచన రూపములు చూపఁబడినవి. (చూడు శబ్దారణ్య. ౬౪ సూ).

౮-3. III విష:—“(౨) మఱికొన్ని ద్రావిడ ద్వితీయా ప్రత్యయములు. ‘అమ్-అన్ను-అన్న-ను’ మొదలగునవి.

‘అమ్’ అనునది ప్రాచీన కర్ణాట ద్వితీయా ప్రత్యయము. ఉదా:— అవళమ్=(ఆమెను). ‘అన్ను’ అనునది హొసగన్నడ ద్వితీయా ప్రత్యయము.

ఉదా:—అవశన్ను=(అమెను). ఈ రెండును (అమ్=అన్న) భిన్నములు కావు. 'అమ్' అనునది సాధారణముగా 'అన్' అనునదిగా మారును. ఉదా:—పలగన్న-అవమ్=(వాడు). అఱ-అవన్=(వాడు) లాటిను సంస్కృతముల ద్వితీయలోని మకారము చోట గ్రీకుభాషలో నకారము నిల్చుచున్నది. ప్రాచీన కన్నడములోని, 'అమ్' అనునది 'అన్' అనునదిగా మాఱుగా దానిపై నుచ్చారణార్థముగ 'ను' అనునది చేరుటచేత 'అన్న' అనురూప మేర్పడి యుండును. అఱ-మణ్=తెల్లు-మన్ను. (ఇచట నుచ్చారణార్థముగ 'మన్+ను' అనురీతిని 'ను' అనునది చేరినది.) కన్నడమునఁ 'అన్న=న్న=న' అను మూఁడు రూపములు గల మఱొక ప్రత్యయము గలదు. ఉదా:—నన్న=(నన్ను). ఇది 'అన్న' అను దానినుండి యేర్పడినదె యనఁదగును. (కాల్డు. ౨౭౨-౨౭౩ పుటలు).

“తుభు భాషలో 'ను-న్' అనునవి ద్వితీయా ప్రత్యయములు. ఇవి తెల్లు కన్నడ ప్రత్యయములకు సరిపడుచున్నవి. ఉదా:—పలగన్న-ఇదమ్=(ఇదు+అమ్)=హాసగన్న-ఇదన్ను=తుభు-ఉన్ దెన్=తెల్లు-దీని. ఇవెల్లఁ బ్రాచీన కర్ణాటములోని 'అమ్' ప్రత్యయ రూపాంతరములె. ఈ 'అమ్' ప్రత్యయము వెనుక వివరించిన తచ్చబ్బ నపుంసక రూపము కావచ్చును. 'ఉన్' అనునది 'గోందు' భాషలోని ద్వితీయా ప్రత్యయము.” (కాల్డు. ౨౭౩ పుట).

“తెల్లు భాషలోఁ దక్కిన ద్రావిడ భాషలందువలె జడవాచక ద్వితీయా విభక్తిచోటఁ బ్రథమ నిల్చును. జడవాచకములందు సైత మఱవమందువలెనే ద్వితీయా ప్రత్యయము వికల్పముగాఁ జేరవచ్చును. తెల్లున యొక్క విభక్తి లోపించిన వష్టి రూపముపై ద్వితీయా విభక్తి నిల్చును. తెల్లున ద్వితీయా ప్రత్యయములు 'ను-ని' అనునవి. ఇవర్ణాంత రూపములపై 'ని' అనునదియుఁ దక్కిన వానిపై 'ను' అనునదియు నిల్చును. ఉదా:—ఇంటిని-బిడ్డను. మొ. తెల్లునందలి విభక్తి పూర్వాగమములగు 'ని-న' అను (రాముని చేన్-రామునకున్) వీని కభిన్నము లనఁదగును. 'ని-న' అను సప్తమీ ప్రత్యయములును (బండిని-వనమున) తెల్లు ద్వితీయా ప్రత్యయములగు, 'ని-ను' అను వానికంటె భిన్నములు. ఈ తెల్లు ద్వితీయా ప్రత్యయములును (ను-ని) తుభుభాషలోని 'ను-న్' అనేది ద్వితీయా ప్రత్యయములును గన్నడమందలి 'అమ్-అన్న' అను వానినుండి యేర్పడినవె యననగును. తెల్లులోని యుష్ట దస్త చ్చబ్బములందును ద్వితీయా ప్రత్యయములు వాని విభక్తి పూర్వాగమములకన్న భిన్నములె. ఉదా:—నా శబ్దము (నేను)-ద్వి-నన్+న్ను=(లేదా) ను=నన్ను=నను. నీ శబ్దము-నీవు.

ద్వి-నిన్ + న్ను - (లేదా) -ను = నిన్ను - నిను. ఇవి ద్వితీయైక వచనరూపములు. 'మమ్ము మము. మిమ్ము-మిము'. ఇవి ద్వితీయా బహువచన రూపములు." (కాల్లు. ౨౭౩-౨౭౪ పుటలు).

విమర్శము:—'అన్ను' అనుదాని రూపమును సాధించుటలో 'అమ్' అను కన్నడ ద్వితీయా ప్రత్యయ మకారము 'న' కారముగ మాటుటకు దొరగారు 'కన్న-అవమ్=తమి-అవన్' అను జంటను దృష్టాంతీకరించుట సరికాదు. కన్నడమందలి 'అవం=(వాడు)' అనునది ప్రాచీనమగు 'అవన్' శబ్దమువలెనే నాస్తమనియె నిరూపింపవచ్చును. కన్నడమున 'మ-న' లు రెండును నిత్యముగా బిందువు లగును. అట్టి బిందువున కచ్చు పరమగు నపుడు మకార జన్యమగు బిందువుచో మకారమును, నకారజన్యమగు బిందువుచోట నకారమును నిల్పుట నియతముగాఁ గన్పట్టుచున్నది. ప్రక్రియా లాఘవాపేక్షులును రూపసాధన మాత్ర ప్రవణులును నగు కర్ణాట వైయాకరణులు మహద్వాచక ప్రథమాంత ములు సైతము కన్నడ ప్రథమా 'మ' ప్రత్యయాంతములుగనే భావించినను బ్రాచీన తమిళమందువలెనే ప్రాచీన కర్ణాటమందును బులింగ వాచక ప్రథ మాంతములు 'అవన్-దేవన్' మున్నగు రీతిని నకారాంతములె యై యుండెడి వనియు నట్టి నకారమె. యచట ననుస్వారమయ్యె ననియు సూహింపనగును. స్త్రీ వాచకములు తమిళమందువలెనే శాంతములై (అవళ్=ఆమె) యుండు టయు నిందులకు నిదర్శము కావచ్చును. కావుననే యజాది ద్వితీయా ప్రత్యయ పరకత్వమున నచటి యనుస్వారమునకు నకార విధానము వైయాకరణులకుఁ దప్పదయ్యెను.

“స్వరాదౌ నాగమః పుంసి” (కర్ణా. భూ. ౫౦ సూ.) = అకారాంత పులింగముల కజాది విభక్తిపరమగుచుండఁగా 'న' కారాగమ మగును. ఉదా:—దేవ + అమ్ = దేవ + న్ + అమ్ = దేవనం = (దేవుని) అవనం = (వానిని = వాడిని).

“మనయో ర్భిన్దః” (కర్ణా. భూ. ౧౧౨ సూ.) = అవసానమున నకార మకారములకు బిందువగును. ఉదా:—దేవనమ్ = దేవనం-మొ. దీనిచొప్పున నాంతములయినను మాంతములయినను గన్నడమున ననుస్వారాంతములె నియతముగ నగుననఁదగును.

పై సందర్భమునుబట్టి కేవల ప్రాచీనకాలమునఁ దమిళమందువలెనే కన్నడమందును పులింగ ప్రథమైకవచనాంతములు నాంతములయియే యుండెడివనియుఁ గాలక్రమమున నట్టి పదాంత నకారములచోట సయితము ప్రక్రియా లాఘవాపేక్షులగు కర్ణాట వైయాకరణులు ప్రథమైకవచనము మకారమనియె సూత్రించిరనియు నిశ్చయింపనగును. కన్నడమందు నపుంసక

శబ్దములందును ద్వితీయైకవచన స్వరపరకత్వమున ననేకస్థలములందు నకారస్థితి పాక్షికముగఁ జూపట్టుచున్నది.

“విభాషయా మిహ్నా” (కర్ణా. భూ. ౫-౨ నూ.) = అకారాంత నపుంసక శబ్దములకు ద్వితీయైకవచన స్వర పరకత్వమున ‘న’ కార ‘మ్’ కారములు వైకల్పికముగ నిల్చును. ఉదా:- పొలం + అం = పొలనం = పొలమం = (పొలమును). నెలం + అం = నెలనం = నెలమం = (నేలను). ప్రాచీనతమ కాలములలోఁ బ్రథమైక వచనాంతములెల్ల నాంతములయి యుండెడివేమో? (చూడు తొల్కా. ౮-౨ నూ. ౨౦ XIV విష.).

పయినందర్భమునుబట్టి మకారము నకారముగాఁ బరిణమించుననుటకు “కన్న-అవం = తమి-అవన్” అని యదాహరించుట సరికాదని విశేషమగుచున్నది గదా. కాని పటగన్నడ ప్రాచీన ద్వితీయ యగు ‘అమ్’ ప్రత్యయము కాలక్రమమున ‘అన్న’ అనునదిగా మాఱుననుటలో నాకభిప్రాయభేదము లేదు. ‘న=మ’ ల యట్టి పరిణామము సహజమే.

హొసగన్నడమున ‘అన్న-న్న-న’ అను ద్వితీయా ప్రత్యయములుగాని “నన్న = (నన్ను) నిన్న = (నిన్ను)” అనెడి యస్త ద్యుష్టదర్థక ద్వితీయైకవచన రూపములుగాని కలవనుట విశ్వసనీయము కాదు. హొసగన్నడ వ్యాకరణములో నట్టిరూపము లెందును జూపఁబడలేదు (చూడు ౮-3 II విష). “ఉ” వ్రథనూ ప్రత్యయము..... ‘అన్న’ ద్వితీయా ప్రత్యయము.....” (శబ్దాదర్శ. హొసగన్నడ వ్యాకరణము ౪౦ నూ). నీ శబ్దము:- “నీను (ప్ర. ఏ). నీవు (బహు). నిన్నన్ను (ద్వి. ఏ). నిమ్మన్ను (ద్వి. బహు). నా శబ్దము:- నాను-(ప్ర. ఏ). నావు (ప్ర. బ). నన్ను - (ద్వి. ఏ)-నమ్మన్ను (ద్వి. బ)” (శబ్దాదర్శ-హొసగన్నడ వ్యాకరణము ౬౪ నూ). ఒకవేళ దొరగా రెచ్చటనేని యే యపభ్రష్ట రూపమునేని వినియున్నను నట్టి యాధునిక గ్రామ్యరూపములు చరిత్ర కందని కాలమందలి భాషల సంబంధమును బరిశీలించు ప్రకృత శాస్త్రమునఁ బ్రదర్శింపఁ దగినవి కావు.

ఇట్లే తెల్లుభాషలోని ప్రాచీన ద్వితీయా ప్రత్యయము ‘ను’ అనునది యాధునికమగు హొసగన్నడపు ద్వితీయా ప్రత్యయమగు ‘అన్న’ అనుదాని నుండి యేర్పడెననుట యసంభవము. పటగన్నడ ద్వితీయా ప్రత్యయమగు ‘అమ్’ అనునదియుఁ దెల్లులోని ‘ని=ను’ అనునవియు నభిన్నములనుటలోను, నయ్యవి సంస్కృత ద్వితీయైకవచన ప్రత్యయమగు ‘అమ్’ అనుదానినుండి కాని దానికి మూలమగు వేటొక భాషలోని ద్వితీయా ప్రత్యయమునుండి కాని యేర్పడి యుండు ననుటలోను విప్రతిపత్తి లేదు. కర్ణాటభాషలోని

‘అమ్’ ప్రత్యయము ద్వితీయైకవచన బహువచన సాధారణము. సంస్కృతము లోని ‘అమ్’ ప్రత్యయము ద్వితీయైకవచన మాత్రము.

౮౩. IV విష:—“ద్రావిడభాషలలోని ‘అమ్-అన్-అన్న-ను-న’ అను ద్వితీయా ప్రత్యయములను భాషాంతర ప్రత్యయములతో సరిపోల్పవచ్చును.

ఇండో యూరపియనుభాషలు	{	గుజరాతి ద్వితీయ-చతుర్థియు	...	నె.
		పంజాబీ
సిథియను భాషలు	{	బ్రహుయి-(ద్రావిడభాష?)	...	నె-ఎ.
		టర్కిషు-మంగోలియన్ భాషలు...	...	నీ-ఈ.
		ఫిన్నిషు	...	ఎన్-అన్.

(ఈ ఫిన్నిషు భాషలలోఁ బ్రథమా ద్వితీయలకు బహువచనమున భేదము లేదు) సిథియను భాషలలోని బెహిస్తను ఫలకములలో లభించిన శాసనములందలి సర్వనామరూపములు ద్రావిడభాషా రూపములకుఁ జాల సన్నిహితములుగా నున్నవి. ఉదా:—నీ=(నీవు) నిన్=(నిన్ను). ఇది తుళు భాషలోని ‘నినన్’ అనురూపమునకు మిక్కిలి సన్నిహితముగా నున్నది.” (కాల్డు. ౨౭౪ పుట).

“ఇండో యూరపియను భాషలలో సయితము ద్వితీయావిభక్తి మకార నకార రూపములతో నున్నది. సంస్కృత-లాటిను-గాతికు భాషలలో మకార మును, గ్రీకుభాషలో ‘న’ కారమును ద్వితీయావిభక్తిలోఁ దఱచుచుగా నున్నవి. కాని సిథియను భాషలలో సయితము ద్వితీయలో నకార ముండుటచేత ద్రావిడ ద్వితీయా ప్రత్యయ మిండో యూరపియను భాషలనుండి వచ్చిన దనుటకు వీలు లేదు. ద్రావిడభాషలకును నిండో యూరపియను భాషలకును వేతొకభాష నుండి వచ్చిననుట యుక్తము” (కాల్డు. ౨౭౪-౨౭౫ పుటలు).

వెనుక వ్రాసిన విషయములనే (౮౩ I విష. చూడు) దొరగారు పునరుక్తిగా మరల ననువదించుచున్నారు.

“ద్రావిడ ద్వితీయా ప్రత్యయమగు ‘అమ్’ అనునదియు నపుంసక నామోత్పాదకమగు ‘అమ్’ ప్రత్యయమును నభిన్నము లగుటయు, నివి ‘ఆ’ (అమ్) అను త్రిక సర్వనామమునుండి యేర్పడుటయు నిశ్చయమైన యెడల నీ ద్రావిడ ద్వితీయా ప్రత్యయము భాషాంతర ద్వితీయా ప్రత్యయములను బోలియుండుటకును, నిండో యూరపియను భాషలలోని నపుంసక ప్రథమా ద్వితీయా ప్రత్యయైక్యమునకును గారణములు కుదురుపడును. నపుంసకలింగ

నామ వ్యుత్పాదక మగుటచేత నియ్యది యసామర్థ్య సూచకమగు కర్తార్థక ద్వితీయా ప్రత్యయముగ వ్యవహరింపఁబడుచున్నది.” (కాల్డు. ౨౭౫ పుట).

“ఇంక నీ ‘అమ్’ అను ద్వితీయా ప్రత్యయమునకును, ‘ఐ-ఎ-అ’ అను తమిట మలయాళ ద్వితీయా ప్రత్యయమునకును గల సంబంధము నాలోచింప వలసియున్నది. ‘నిన్నమ్’=(నిన్ను) అను ప్రాచీన కన్నడ ద్వితీయా రూపము లోని ‘మ’ కారము లోపించుటచేత నవీన కన్నడమందలి ‘నిన్న’ అను రూప మేర్పడినది. నామవాచకములలో పైతము ‘అమ్’ ప్రత్యయ మకారము లోపించుట గలదు. పటగన్నడ-మరమ్, నవీన కన్నడ-మర=(చెట్టు) హాస గన్నడ ప్రథమ. మరపు. పైరీతి నేర్పడిన ‘నిన్న’ అనుదానిలోని తుది ‘అ’ కారము మాత్రము (నిన్ + అ) ద్వితీయా ప్రత్యయమని యంగీకరింపనగును. ఇట్లంగీకరించినపు డింక ‘ఐ’ ప్రత్యయ మిట్టి ‘అ’ ప్రత్యయము నుండి పుట్టినదని చూపుట మిక్కిలి సుకరము. ‘అ’ కారము తఱుచుగ ‘ఐ’ కార మగుచుండును. ప్రాచీన తమి-ఇల్ల = నవీన తమి-ఇల్లై =(లేదు).” (కాల్డు. ౨౭౫ పుట).

విమర్శము:—‘నిన్న=(నిన్ను) నన్న=(నన్ను)’ అను ‘అ’ ప్రత్యయాంత ద్వితీయా రూపములు హాసగన్నడ వ్యాకరణములందు పైతము గ్రహింపఁ బడలేదనియు నొకవేళ నెచ్చటనేని యట్టి యవభ్రష్ట శబ్దములున్నను నాధునిక ములగు నట్టి వానిలోని యవభ్రష్టమైన ‘అ’ ప్రత్యయము, చరిత్రకందని కాలమునాటి ‘ఐ’ ప్రత్యయమునకు మూలమనుట కేవలము నసంభవమనియు నీవఱకే వ్రాసియున్నాను (చూడు ౮౩ III విష.). విభక్తి వ్యుత్పాదక విధుల చొప్పున ద్వితీయార్థమున వచ్చు వృత్తి ‘అ’ ప్రత్యయము ద్వితీయ కానేరదు. ‘ఐ=అమ్’ ప్రత్యయమునుండి ‘అ’ ప్రత్యయము పుట్టినదనుట యుక్తముగాని (చూడు ౧౫ II విష.) విపరీత వ్యుత్పత్తి కేవలము నసంభవము. ‘ఇల్ల’ అనునది ప్రాచీన తమిట శబ్దమనియు ‘ఇల్లై’ అనునది నవీన తమిట శబ్దమనియు వ్రాసి దాని నాధారముగాఁ జేసికొని పైరీతిగల యాకాశ సౌధమును నిర్మించుట కేవలము సాహసము. ‘ఇల్లై’ అనునది తొల్కాప్పియమునఁ బేర్కొనఁబడినది. అది నవ్యమనుట కేవలము నవిమర్శిత మూలకము.

“ఇల్లెన్ కిళవి.....” (తొల్కా. ౩౭౩ సూ.)=వ్యస్త సంధిలోఁ బరుష పరకర్తవ్యమున ‘లేమి’ అను నర్థమునందు ‘ఇల్’ శబ్దమునకు ‘ఐ-అ’ అను నాగమములు వచ్చుటయుఁ బరస్థ పరుషము వైకల్పికముగ ద్వీరుక్తమగుటయుఁ గలదు. ఉదా:—ఇల్ + కల్ = ఇల్లై కల్ = (లేదుతాయి) నన్నాలు ‘ఇల్లై’ శబ్దమునే యుపదేశించెను. ఉదా:—ఇల్లై నాణ్ = (చారము లేదు).

పయి సందర్భమునుబట్టి ‘అమ్’ అను కన్నడ ప్రత్యయమునుండి పుట్టిన యాధునిక మనఁదగు ‘అ’ ప్రత్యయమునుండి ‘ఐ’ అను ప్రాచీనతమ తమిళ ప్రత్యయము పుట్టినదను దొరగారి వ్రాత కేవలము సవిమర్శ మూలకమని విశదమగుచున్నది.

పయిరీతి సపమార్గమునఁ బోనేల? ‘అమ్’ ప్రత్యయమువలెనె (చూడు ౧౩ I విష.) ‘ఐ’ ప్రత్యయమును సపుంసకలింగ నామోత్పాదకమై యనియు నట్లగుట నయ్యదియు జడత్వము ననఁగాఁ జుఱుకుఁదనము లేమిని దెల్పునదె యనియు నట్టి నైమగ్న-ర్థ్య ద్యోతకమగు ‘ఐ’ ప్రత్యయము కర్తార్థకమగుట యర్హమై యనియు డా. కాల్డువెల్లుగా రేల వ్రాయరైరో తెలియకున్నది. ‘అమ్’ ప్రత్యయ సందర్భమునందు వలెనె పుం స్త్రీ వాచకముల పయిని దద్వాచ్యములం దుండు చుఱుకుదనము నాపుటకయి (కర్తృత్వసిద్ధికై) (Activity) ‘ఐ’ ప్రత్యయము నియత ముగాఁ జేర్పఁబడుచున్నదనఁదగును. ఉదా:—“తలై=(తల). మలై=(మల). నడై=(నడ). వలై=(వల)” అను రీతి సనేకములగు నైదంత జడవాచకములు తమిళమునఁ గలవు. ఆ జడవాచకములందలి చుఱుకుఁదనము నాపుటకు ‘ఐ’ ప్రత్యయమును నిల్పుటకు:—అవనై=(వానిని). అవళై=(ఆమెను) అవరై=(వారిని). ఇట్టి చోటులందలి యలవాటుచేత ‘అదనై’ మున్నగు చోటులందును ‘ఐ’ ప్రత్యయము నిల్చుచున్నదనియుఁ జెప్పవచ్చును. అట్టియెడల జడత్వ బోధకమై ‘ఐ’ ప్రత్యయమనుట లెస్స. ‘ఐ’ ప్రత్యయ వికృతియగు ‘ఎ’ ప్రత్యయము తమిళాపభ్రంశమగు మలయాళమునఁ గర్తార్థక ద్వితీయా ప్రత్యయ మగుటలో విరోధము లేదు.

౧౪. I విష:—“కరణార్థక తృతీయావిభక్తి:—తృతీయావిభక్తి ప్రత్యయ ములు ద్రావిడభాషలలోఁ బరస్పరమును విజాతీయములై యున్నవి. చేయి శబ్దపు తృతీయా రూపము ‘చేత’ అనునది. తెల్లునందలి తృతీయావిభక్తి స్తప్తమికి భిన్నము కాదు. ఉదా:—రాయి-రాతి-రాత=రాతియందు, రాతిచేత. ఇల్లు-ఇంటి-ఇంట=ఇంటియందు—ఇంటిచేత. తెల్లులోని తృతీయావిభక్తి ‘యొక్క’ లోపించిన షష్ఠీ రూపమునకుఁ బరముగఁ జేర్పఁబడును. ఉదా:—నిప్పుయొక్క—నిప్పుచేత. ఇట్టి యెడల ‘యొక్క’ విభక్తి లోపించిన షష్ఠీ రూపము మాత్రమే, ప్రత్యయాంతరమును జేర్పకయే కరణార్థమును సపాదానార్థమును సధికరణార్థ మును నిచ్చును. సపుంసకలింగములకు ‘న’ అనునది సైతముపై మూఁడర్థముల లోను జేర్పఁబడును” (కాల్డు. ౨౭౬ పుట).

విమర్శము:—దొరగారు “కరణార్థక తృతీయ ‘చేత’ అనునదియు సహార్థక తృతీయ ‘తోడ’ అనునదియు నని విభజింతురు గాని ద్రావిడభాషలలో నట్టి

విభాగము నిలువనేరదు. (మున్నుం దీ విషయము విమర్శితము కాఁగలదు) (చూడు ౮౪ II విష.) తెల్లనఁ గరణార్థమునందును 'తోడ' వర్ణకము వాడఁ బడుట గలదు. ఉదా:—“ఉ.....ఈ! బాహుబలంబుతోఁ గడఁగి పార్థుని దాఁకెడుబుద్ధి.....” (విరా. ౫ ఆ. ౨౧౮). ఇందలి 'తో' అనుదానికి సహార్థభాసము లేదుగదా (చూడు. వ్యా. సం. ౨౪౦ I విష). రాయి శబ్దము అకార ఘటితము. 'తాతన్=తాతిచేతన్' అను తృతీయ వాడుక గలదు గాని 'ఇంటన్' అనుదానికిఁ దృతీయార్థము కానరాదు. యొక్క విభక్తి లోపించిన వష్టి రూపమునకు విభక్తులు చేర్చుట యను దొరగారి సూత్రము శాస్త్ర సంప్రదాయ విరుద్ధము. యొక్క విభక్తి లోపించిన వష్టి రూపము కర కాపాదా నాధికరణార్థముల నిచ్చుననుట యాంధ్ర మర్యాదా విరుద్ధ విషయము. అట్టి రూపము శేష వ్యవర్థమునె (యొక్క) తెల్పును. ఉదా:—నీతయొక్క మగఁడు=నీత మగఁడు. మొ. ఇట్లే 'వనముయొక్క సొగసు' అనుచోటి యొక్క విభక్తి లోపించిన 'వనము' అను రూపము కర కాపాదా నాధికరణార్థముల నిచ్చుననుట కేవలము నసంభవము. 'వనము పుట్టెను' అనుదానికి 'వన మందుఁ బుట్టెను' అను నర్థము గల్గునా? 'గురువు మేలు కల్గెను' అనునది 'గురువుచేత మేలుగల్గెను' అను నర్థము నియ్యఁగల్గునా?

'న' వర్ణకమున కపాదానార్థము గలదనుట పొరపాటు. ఉదా:— 'వనమునన్' అనుదానికి 'వనము చేతన్-వనము నందున్' అను కర కాధికరణార్థములు గలవు గాని 'వనము వలనన్' అను నపాదానార్థ మెంతమాత్రమును లేదు.

౮౪. II విష:—“ప్రాచీన కర్ణాట తృతీయా ప్రత్యయమగు 'ఇమ్' అనునది తమిట పంచమీ విభక్తియగు 'ఇన్' ప్రత్యయమునకు భిన్నముకాదు. అఱవభాషలోని యీ 'ఇన్' ప్రత్యయము మొదట సప్తమీ ప్రత్యయముగా (ఇల్?) నుండెడిది. తృతీయా పంచములకుఁ గల సన్నిహిత సంబంధమునుబట్టి వానినొక దానిచో వేటొకదానిని గవులు వాడుదురు. గ్రీకుభాషలో నిట్లే తృతీయ సశింపఁగా దానిచోటఁ బంచమి ప్రయుక్తమగుచున్నది. ఇంగ్లీషులో సైతము పూర్వము సప్తమ్యర్థమును దెల్పు 'by' శబ్ద మిపుడు తృతీయా పంచములచోట వాడఁబడుచున్నది.” (కాల్డు. ౨౭౬ పుట).

విమర్శము:—డా. కాల్డువెల్లుగారు 'ఇల్' శబ్దము ప్రదేశ విశేష వాచి యనియు (చూడు ౮౨ III విష.) నకౌ-రణమున నది సప్తమీ ప్రత్యయ ఘనియుఁ దఱుట పంచమియగు 'ఇన్' ప్రత్యయమును గన్నడ తృతీయ యగు 'ఇమ్' ప్రత్యయమును దానిని సంబంధించినవే యనియుఁ జెప్పుట గొంత విశ్వస

నీయముగనె కన్పట్టుచున్నను 'ఇల్' శబ్దము గృహపర్యాయము. కేవలస్థలవాచి కామింజేసి కావలయుఁ బ్రాచీన తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయము కాదు. ఇది మలయాళ సప్తమీ ప్రత్యయము (చూడు ౨౭ VI విష.) అర్వాచీనమగు నన్నూలులో నున్నను దొల్కాప్పియమున నిట్టివి సప్తమీ ప్రత్యయములుగాఁ జూపఁబడలేదు. (చూడు ౨౨ I విష.) (౨౪ II విష.). అద్దానినుండి యేర్పడినదని డా. కాల్డువెల్లుగారు తలంచుచున్న 'ఇన్' ప్రత్యయమునకు సప్తమ్యర్థమునఁ బ్రయోగమును లేదు. తెల్లునందును 'చేతన్' అనుచోటి, 'అన్' ప్రత్యయమునకుఁ దృతీయా సప్తమ్యర్థములును 'వలనన్' అనుచోటి 'అన్' ప్రత్యయమునకుఁ బంచమీ సప్తమ్యర్థములును వెలయుచున్నవి. కాని పీనిని బట్టి సప్తమ్యర్థకములెల్లఁ దృతీయా పంచమ్యర్థకములు కావలయునని తలంపరాదు.

'ఒడు' అను తమిళ తృతీయా ప్రత్యయము సహార్థక మాత్రమె యనియు దానికిఁ గర్తృకరణార్థములు లేవనియు దొరగారు తలంచుట (చూడు ౨౪ I విష.) యుక్తము గాదు. దానికిఁ గర్తృ కరణార్థములును గలవు. అట్లగుటంజేసియే తొల్కాప్పియమున నయ్యది మాత్రమె తృతీయా ప్రత్యయ ముగఁ బేర్కొనఁబడెను. దీనికి సహార్థమునఁ బంచమీతో సాంకర్యము లేమింజేసి యిదియె తృతీయా ప్రత్యయముగఁ బేర్కొనఁబడెను.

“మూన్తాకువదె.....” (తొల్కా. ౫౫౭ సూ.)=తృతీయా విభక్తి ప్రత్యయము 'ఒడు' అనునది. ఆ తృతీయ కీ క్రిందిరీతిని గర్తృ కరణాద్యర్థములు గలవు.

“మూన్తనుమ్.....” (తొల్కా. ౫౭౬ సూ.)=‘ఆగు=వృద్ధి నొందుట’ అను క్రియను వాడునపుడు హేత్వర్థమునఁ దృతీయయుఁ బంచమియు నగును. ఉదా:-తృతీ-వాణిగత్తోడు ఆయినాన్=వాణిజ్యముచేత వృద్ధి నొందెను. పంచ-వాణిగత్తిన్ ఆయినాన్=వాణిజ్యమువలన వృద్ధి నొందెను. (ఆగు=వృద్ధి యగు. ఆక్కమ్=సంపద. చూడు తొల్కా. ౫౦౩-౫౦౪-౫౦౫ సూ.) పై యుదాహృతిలోని 'ఒడు' ప్రత్యయము హేత్వర్థకమె యనఁదగును గాని సహార్థక మనరాదుగదా. హేతువె ముఖ్యమగునపు డది కరణ మననగును. “సాధకతమం కరణమ్. (౧-౪-౪౨)=క్రియాసిద్ధౌ ప్రకృష్టోపకారకం కరణ సంజ్ఞం స్యాత్.” (సి. కౌ. ౫౬౦ సూ.).

“అదనొడు మయజ్జల్=(దానితోఁ గూడుట). ఎల్మొడు విరవియ అరిసి=(తిలలతోఁగూడిన బియ్యము) పై వాక్యములోని 'ఒడు' అనునది సహార్థకము.

తారతమ్యము దెల్పు నర్థమున ‘ఇన్’ ప్రత్యయమునకుఁ దృతీయా సాంకర్యము లేమింజేసి యయ్యది పంచమీ ప్రత్యయముగఁ దొలొక్కియ మునఁ బేర్కొనఁబడెను.

“ఐన్దాకువదె.....” (తొల్కా. ౫౬౧ సూ.) = ‘ఇన్’ అనునది పంచమీ విభక్తి. ‘దీనికంటె నిది యిట్టిది’ అని దీని యర్థము. ‘వణ్ణమ్....’ (తొల్కా. ౫౬౨ సూ.) = వన్నె-పరిమాణము రుచి మున్నగు నర్థములలోఁ దారతమ్యము దీనిచేతఁ దెల్పుఁబడును. ఉదా:—కాక్కెయిన్ కరిదు కళమ్ పటమ్ = (‘కళమ్’ అను పండు కాకికంటె నల్లనిది).

దీనికి హేత్వాద్యర్థములును గలవు.

“ఇరణ్ణన్ మరుజ్జిన్.....” (తొల్కా. ౫౭౭ సూ.) = ‘నోక్కు’ = (చూచు-మనసున నాలోచించు) అను ధాతువును వాడునపుడు హేత్వర్థమున ద్వితీయా తృతీయా పంచములగును. ఉదా:—ద్వి-వానై నోక్కి వాటుమ్ ఉలకు = (వానను జూచి లోకము జీవించును) (ఉలకు = లోకము). తృ. వానాల్ నోక్కి వాటుమ్ ఉలకు = (వానాల్ నోక్కి = వానచేతఁ గల్లు మేళ్ళను దలంచి) పం-వానిన్ నోక్కి వాటుమ్ ఉలకు = (వానిన్ నోక్కి = వానవలనఁ గల్లు మేళ్ళను దలంచి). ఇందు ‘వానాల్ వానిన్’ అనుచోటులందలి ‘ఆల్-ఇన్’ అనునవి హేత్వర్థకములు. ‘ఆల్’ నన్నాలునఁ గలదు. ‘ఆన్’ తొల్కా-ప్పియమున నున్నది. (౫౮౧ సూ.).

‘ఆన్’ అను తృతీయా ప్రత్యయమునకుఁ గర్తృర్థకత్వమును హేత్వర్థ మును గలవు. కర్తృ-తమి-తేర్ తచ్చనాట్ చెయ్యప్పట్టదు = (౫౫౭ తొల్కా. సూ.) (రథము తక్షకునిచే ననఁగా వడ్రంగిచేతఁ జేయఁబడినది.) (ఇచట రథకర్తృ వడ్రంగి). నాయాట్ కడిక్కప్పట్టాన్ = (తొల్కా. ౫౫౭ సూ.) (కుక్క-చేతఁ గఱవఁబడెను). హేతు-వానాల్ నోక్కి వాటుం ఉలకు = (వానవలనఁ గల్లు మేళ్ళ నెంచి లోకము జీవించును). (తొల్కా. ౫౭౭ సూ.).

‘ఆన్’ = (అక్కడ) అనునది ప్రదేశ విశేషార్థకము గాన నది సప్తమీ ప్రత్యయము కావలసినది. కాని యిది హేత్వర్థక తృతీయగాఁ వాడఁబడు చున్నది. ప్రదేశ విశేషార్థకములు సప్తమ్యర్థమున వాడఁబడును. (చూడు తొల్కా. ౫౬౬ సూ.).

“కణ్ - (సప్తమి)”. “కాల్ = (స్థలము) పుటమ్ (బహిఃప్రదేశ) అకమ్ - ఉల్ (లోపలి ప్రదేశము) ఉత్తై - (ప్రక్క ప్రదేశము) కీల్ (క్రింది ప్రదేశము) మేల్ = (మీది ప్రదేశము).” (తొల్కా. ౫౬౬ సూ.) = ఇవెల్లఁ బ్రదేశ విశేష వాచకశబ్దములు.

‘ఆన్’=(అక్కడ) అనుదాని హేత్వర్థకత్వోదాహరణము:—

“మూన్తాకువదె.....” (తొలొ- ౫౫౭).....౧౧-వతు (హేతు) — ముయట్చియాన్ పిఱత్తలిన్ ఒలి నిలైయాదు=(ప్రయత్నముచేతఁ బుట్టుట చేత శబ్దము నిలుకడ కాదు). ‘సేనావరైయర్’ అనునతని వ్యాఖ్యలో ‘ఆన్-ఇన్’ అనునవి తృతీయా ప్రత్యయములని చెప్పఁబడెను. (తొలొ- ౫౫౧ నూ. చూడు). ౫౫౭ నూత్రములోని ౧౦-ఇన్నాన్=(ఇట్టివాఁడు):—తమ-కాలాన్ ముడవన్=(కాలిచేతఁ గుంటివాఁడు) (“అక్షా కాణః=కంటిచేత గ్రుడ్డివాఁడు” అను రీతిగలది).

పయిరీతిని బ్రయోగానుసారముగా దృతీయా పంచమీ సప్తములు — అందును దృతీయా పంచములు — ఎక్కుడు సన్నిహితములుగ వాడఁబడు చుండుట ద్రావిడ భాషా సంప్రదాయము. తెల్లులోని ‘పొంబెన్’ మున్నగు వానివలెనే తమిళమున ‘ఆన్-ఆల్’ మున్నగునవి విభక్త్యర్థాభిధానక శబ్దములు. అట్లగుటనే యవి తొల్కాప్పియమున విభక్తి ప్రత్యయములుగాఁ జెప్పఁబడలేదు.

౧౪. III విష:—“ప్రాచీన కర్ణాటములోని ‘ఇందం-ఇందె’ అను తృతీయా ప్రత్యయములును, హొసగన్నడములోని ‘ఇంద’ అనునదియు ‘అన్’ ప్రత్యయ జన్యములె. తుదభాషలోని ‘ఎద్ద’ అను తృతీయా ప్రత్యయము ‘ఉండు’ అను నర్థముగల ‘ఎర్’ ధాతువుయొక్క భూతార్థక రూపమగు ‘ఎద్ద’ అను దానిని సంబంధించినదని పోవు దొరగారు చెప్పిరి. ఈయన ‘ఎండ్’ అను మఱొక తృతీయా ప్రత్యయమును తుదభాషలోఁ గలదనిరి. భాషాంత రములలో ‘ఒండ్’=(ఒకటి) అనునది ‘ఒద్ద’ అను రూపము నందినట్లే యీ ‘ఎండ్’ అనునదియె ‘ఎద్ద’ అనునదిగా మాఱి యుండవచ్చును. ఈ ‘ఎండ్’ అను ప్రత్యయమును గన్నడములోని ‘ఇంద’ ప్రత్యయమును నభిన్నములె యన నగును. తుఱుభాషలోని ‘ద్దు’ అను తృతీయా ప్రత్యయము తమిళములోని ‘ఎడె-ఎడై’=(చోటు) అను శబ్దమునకు ‘దు’ అనునాగమము (కన్నడ-‘దు’) చేరుటచే నేర్పడెనని డా. గుండర్డుగారు చెప్పిరి గాని యీ ‘ద్దు’ ప్రత్యయము సయితము తుదభాషలోని ‘ఎద్ద’ ప్రత్యయమువలెనే కన్నడమందలి ‘ఇంద’ ప్రత్యయముతో సంబంధించినదె యై యుండవచ్చును” (కాల్డు. ౨౭౬ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీన కన్నడములోని ‘ఇందమ్=ఇందె’ అను తృతీయా ప్రత్యయములును హొసగన్నడములోని ‘ఇంద’ ప్రత్యయమును ‘అన్’ ప్రత్యయ జన్యములె యనెడి కాల్డువెల్లుగారి వాక్యమును బట్టి కన్నడమునందలి ‘ఇమ్’ ప్రత్యయమును దెల్లునందలి ‘చేతన్-వలనన్-నన్’ ప్రత్యయములును తమిళము లోని ‘ఆన్=ఆల్’ ప్రత్యయములకు భిన్నములు కావనెడి దొరగారి యాశ యము వ్యక్తమగు చున్నది. క. సమనిసి తోఁటినుగు మి, మిం | ద మిందె

యెం బివు తృతీయెయొళ్ మత్త మేకా | ర మ దొందె మేణ్ తృతీయెగె |
సముచిత మాదేశ మటిదు కోళ్ళీ క్రమదిం || (శబ్ద. మణి. ౧౦౭ వ).

ఈ కన్నడ పద్యార్థ మీ క్రింది శబ్దానుశాసనమువలనఁ దెలియనగు.

“ఎళ్ళాతో నపి” (కర్ణాట శబ్ద. ౨౭౩ సూ.) = “అకారాంతాత్ శబ్దాత్ పరస్య ఇమః ‘ఎళ్’ ఆదేశో వా భవతి. చకారాత్-దెక్-దమ్కాచ భవతో నపుంసక లిङ్గ విషయే. ఉదా:-మరదె=మరదిందె=మరదిందం=మరదిం= (వృక్షముచేత)”. అను శబ్దానుశాసనము చొప్పున ‘ఎ’ అనునదియుఁ బట గన్నడ తృతీయా ప్రత్యయమే యని విశదమగు చున్నది. కాఁగా-‘ఎ’=ఇం= ఇందం=ఇందె’ అనునవెల్ల ‘అన్’ ప్రత్యయ జన్యములనుట విశ్వసనీయముగా నుండలేదు. వీనియందు ‘అన్’ ప్రత్యయ గంధమేని చూపట్టదు. ఇందలి ‘ఇందం’ అనునది ‘ఇన్+తం’ అను శబ్దముల మేళనమేకాని యఖండశబ్దము కాదు. కాన నదియైన ‘అన్’ ప్రత్యయాంత మనుట కవకాశము లేదు. ఉదా. కాల్టువెల్లుగారు లోఁగడఁ (చూడు ౨౪ II విష.) (కాల్టు. ౨౭౬ పుట) గన్నడమందలి ‘ఇమ్’ ప్రత్యయము సప్తమియై యుండెడి దనియు నయ్యది తమిళమునందలి ‘ఇన్’ అను పంచమీ ప్రత్యయమున కభిన్నమనియు వచించి యిచట నయ్యది ‘అన్’ ప్రత్యయ జన్యమనుట నుసందర్భముగా లేదు. ‘అన్’= (అక్కడ) అను ద్రావిడ శబ్దమునుండి ‘అన్’ ప్రత్యయ మేర్పడినట్లే (చూడు ౨౪ IV విష). ‘ఈన్’ (ఇక్కడ) అను ద్రావిడ శబ్దమునుండి ‘ఇన్=ఇమ్’ ప్రత్యయము లేర్పడెననియు ‘ఇమ్’ అను కన్నడ తృతీయ మీఁద ‘తం’ అను నాత్మార్థక శబ్దము నిల్చుటచేత ‘ఇందం’ అను కన్నడ తృతీయా ప్రత్యయ మేర్పడి యుండు ననియు నూహించుట యుక్తము.

“మన్నుమ్-చిన్నుమ్.....” (తొల్కా. ౩౩౪ సూ.) = “మన్-చిన్-ఆన్=(అక్కడ) ఈన్=(ఇక్కడ) పిన్-మున్ శబ్దములకు.....” అను సూత్రమును బట్టి ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలో ‘ఆన్-ఈన్’ శబ్దము లుండెడివని విశదమగుచున్నది. ‘ఇన్’ ప్రత్యయమునకుఁ దమిళమందువలెనే కన్నడ మందలి ‘ఇమ్’ ప్రత్యయమునకును దృతీయా పంచములందు వాడుక గలదు.

“మనదిం బేగం=(మనసు కంటెను వేగముగ)” (కర్ణా. భూ. ౫౧ సూ).
‘మనువినిం మిగిల్’=(మనువుకంటె నతిశయించు) (కర్ణా. భూ. ౫౧ సూ).

“అసాం వ్యత్యయో బహుళమ్” (కర్ణా. భూ. ౮౮ సూ.) ఈ విభక్తులకు విపర్యాసమును గల్గును. ఉదా:-.....పంచమ్యర్థక తృతీయ-ఒకెయిందె ఉర్చిదం=ఒకనుండి (కత్తిని) ఆకర్షించెను. సెతెయిం బద్దంకిదం=ఒకఁ ఘండి బ్రధికెను. మనెయిం పొఱిమట్టం=గృహమునుండి పోయెను.

౧౪. IV విష:—“అటవ మలయాళములలోని ‘ఆల్’ అనునది తృతీయా ప్రత్యయము, గ్రాంథికాటవములో (హైటామిల్) ‘ఆన్’ అనురూపముతో నున్నది. ‘ఆల్’ అనునది గోందుభాషలోఁ దృతీయా పంచమీ ప్రత్యయమై యున్నది. అటవదేశమునకును గోందుభాష వాడెడిదేశమునకును నడుమ నుండు తెల్లుదేశమున నవి భిన్నములుగ నగవడుచున్నవి. ఈ ‘ఆల్’ ప్రత్యయము తమిళమందలి ‘కాల్’=(తెల్లు-కాలువ. కన్న-కాలివె) అనుపదము నుండి యుత్పన్నమై యుండును. అటవభాషలోని ‘కాల్’ శబ్దమునకు ‘కాలు-కాలువ’ అను రెండర్థములున్నను ‘ఆల్’ ప్రత్యయము ‘కాలువ’ అను నర్థము గల ‘కాల్’ శబ్దమునుండి యుత్పన్నమయ్యె ననఁదగును. ‘కల్’=కల్=గల్’ ప్రత్యయమున ‘క’ కారలోపము గల్గి ‘లు’ అను తెల్లు తుళు ప్రత్యయ మేర్పడి నట్లును, ‘తమి-అవర్గల్’=అవాల్’ అనునది యేర్పడినట్లును, “కన్న-కర్తకారను=కమ్మారను’ అనునది యేర్పడినట్లును ‘కాల్’ శబ్దమునుండి (కకారలోపమున) ‘ఆల్’ ప్రత్యయ మేర్పడియుండునని యూహింపఁదగును.”

“డా. గుండర్టుగా రీ క్రిందిరీతిని వివరించిరి:—“ఆగుధాతు భావార్థక మగు ‘ఆగల్’=(అగుట) అనుదానినుండి ‘ఆల్’=ఆన్’ ప్రత్యయ మేర్పడి యుండును. ఆగుధాతు ప్రాచీనరూపము ‘ఆ’ అనునదిగాన దాని భావార్థకము ‘ఆగల్’ = ఆల్’ = (దానితోఁ గలిసియుండుట) అని యేర్పడును. తుళు భాషలోని ‘లా’ అను సముచ్చయార్థకము దీనికి భిన్నముకాదు. తమిళ మలయాళములలోని స్థలవాచియగు ‘కాల్’ అనునది సప్తమీ ప్రత్యయమై యున్నది. మలయాళమున నిది ‘కల్’ అనురూపముతో సైతము వెలయు చున్నది. కాన ‘ఆల్’ ప్రత్యయమునకును ‘కాల్’ ప్రత్యయమునకును సంబంధములేదు.” అను గుండర్టుగారి యాశయము సరికాదు. ‘ఆల్’ ప్రత్యయము ‘లా’ అను సముచ్చయార్థక శబ్దమున కభిన్నమగునపు డది మొదట ‘సహార్థకము’ కావలసి యుండును. కరణార్థకమగు ‘ఆల్’ ప్రత్యయమున కట్టి సహార్థకత్వము లేదుగదా. తమిళ మలయాళములలోని చేదాద్యర్థకమగు ‘ఆల్’ శబ్దమునకు సహార్థకత్వముండిన నుండవచ్చును గాని కరణార్థకత్వ ముండనేరదు గదా. ఇంక గుండర్టుగారన్నట్లుగ ‘ఆగల్’ శబ్దపూర్వరూపముగు ‘ఆల్’ అనునది తృతీయా ప్రత్యయమగునపు డద్దానికి ‘ఆ కారణముచేత - దానినుండి’ అను నర్థము లుండుట సహజముకాని దానికిఁ గరణార్థకత్వము లభింపనేరదు.”

“‘ఇక్కడ’ అనునర్థముగల ‘ఇల్’ శబ్దము తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయమై నట్లే ‘అక్కడ’ అనునర్థముగల ‘అల్’ శబ్దములోని ‘అ’ కారము దీర్ఘమై తృతీయా ప్రత్యయముగ నేర్పడి యుండునన్నను ననవచ్చును. ప్రత్యయ

ములలోని ప్రాస్వదీర్ఘ వ్యత్యాసము వింతకాదు. మలయాళమున సప్తమీ ప్రత్యయములు ‘కాల్ = కల్’ అని యుండలేదా?” (కాల్డు. ౨౭౬-౨౭౭ పుటలు).

విమర్శము:—‘ఆల్ = ఆన్’ అనునవి తొల్కాప్పియమునఁ దృతీయా ప్రత్యయములుగఁ జెప్పఁబడకున్నను నవి విభక్త్యర్థాభిధాయక శబ్దవిశేషములని గ్రహింపనగునని యీవఱకె వ్రాయఁబడెను. (చూడు ౮౪ II విష.) ‘ఆన్ - ఆల్’ అనునవి రెండును గ్రాంథికావములోనివే. ‘ఆల్ = ఆన్’ అనునవి ‘కాల్’ శబ్దము నుండి యేర్పడిననుట సరికాదు. ఇవి రెండును ‘ఆన్’ (అక్కడ) అను తమిళ శబ్దమునుండి యేర్పడినవనుట యుక్తము. ‘కాల్’ శబ్దము ప్రదేశ విశేషవాచి యని తొల్కాప్పియమున స్పష్టముగాఁ జెప్పఁబడి యున్నది. (చూడు తొల్కా. ౫౬౬ నూ.) (చూడు ౮౪ II విష.).

‘కాలువ’ అనునర్థము కరణార్థఘటకము కానేరదు. స్థలార్థముగల ‘కాల్’ శబ్దము సప్తమ్యర్థకముగాఁ నధికరణార్థకముగాఁ దొల్కాప్పియమునఁ బేర్కొనఁబడి యున్నది. (చూడు ౮౪ II విష. తొల్కా. ౫౬౬ నూ.) కావున ‘ఆల్ - ఆన్’ అనునవి ‘కాల్’ ప్రత్యయ జన్యములు కావు. ‘ఆగల్ = ఆల్’ (అగుట) అనునది తృతీయా ప్రత్యయ మగునని గుండట్టుగారెట్లు తలంచినో? తెలియకున్నది. ఏదో యాకారమునఁ గొంత సరిపడినంత మాత్రమున జన్యజనక భావమును గల్పించుట యర్హము కాదు.

‘అల్’ = (అక్కడ), ‘ఇల్’ = (ఇక్కడ) అనునవి ‘ఆన్ - ఇన్’ అనువానికి మూలరూపములనుట విశ్వసనీయముగ నుండునుగాని యట్టి యర్థముగల యా శబ్దములు ప్రాచీన భాషలోఁ గలవనుటకు దొరగారు ప్రమాణము చూపవలసి యుండును. లేదు. కాన వెనుక నుదాహరించిన తొల్కాప్పియ సూత్రము (తొల్కా. 33౪ నూ.) (౮౪ III విష. చూడు) చొప్పునఁ బ్రసిద్ధములయి యున్న ‘ఆన్ - ఈన్’ శబ్దములు వరుసగా ‘ఆన్ - ఇన్’ ప్రత్యయములకు మూల రూపములనుట యుక్తము. (చూడు ౮౪ III విష.) ‘ఆల్ - ఆన్’ ప్రత్యయములు కర్తృర్థక తృతీయగా వాడఁబడును. అవి రెండును హేత్వర్థక తృతీయా స్థలములలోను బ్రయోగింపఁబడును (చూడు ౮౪ II విష.).

తెలుఁగునందును ‘అన్ - న్’ అనునవి తృతీయాసప్తమీ ప్రత్యయములు. వీనికపాదానాద్యర్థభోధయు నరుదుగఁ గలదు. స్పష్టప్రతిపత్తికై వినిగమకముగా నట్టి ప్రత్యయములలోని ‘అన్’ అనునది ‘చేయి (హస్త)తోడ’ (సహార్థ) శబ్దములమీఁద నిల్చి తృతీయా ప్రత్యయములగుచున్నది. ‘వలను’ (వెన) శబ్దము

మీఁద నిలిచి యపాదానార్థకమగుచుఁ బంచమీ ప్రత్యయ మగుచున్నది. 'అన్' అనుదానికిఁ బరముగా 'తు=దు' అనునది నిల్పుటచే నప్తమీ ప్రత్యయ మేర్పడుచున్నది. 'అన్' అనునది ప్రత్యయ వికృతిపద్ధతి చొప్పున 'నన్' అనునదిగాఁ బరిణమించి 'ఉ' దంత జడవాచకములవయి నిల్పుచు నేకవచన మునఁ బాక్షికముగాఁ గరణాధికరణార్థములను బోధించును. జౌపవిభక్తి కముల యేకవచనమున 'అన్' అనునదియే నిల్చి కరణాధికరణార్థములను బాక్షికముగా బోధించును. ఉదంత జడములయు నౌపవిభక్తికములయు నేకవచనముతప్పఁ దక్కిన స్థలములం దివి ద్వితీయాద్యంగము పై నిల్చి కరణాధికరణార్థములను బాక్షికముగా బోధించును. అపాదానార్థము నరుదుగ బోధించును. ఉదా:—తృతీ-చేయి-చేతి-చేతన్. రామునిచేతన్ - రాముల చేతన్. రామునిచేన్-రాములచేన్ (చేతన్ విభక్తి సంక్షేపము 'చేన్' అనునది) రామునితోడన్-రాములతోడన్-రామునితోన్-రాములతోన్ (తోడన్ శబ్ద సంక్షేపము 'తోన్' అనునది) రామునివలనన్ (వలను=వలని+అన్) (దీనివరిణామమె 'వల్లన్' అనునది రామునివల్లన్.) రామునియందున్ - రాములయందున్-రామునందున్-రాములందున్-వనమునన్ = (వనము చేతన్-వనమునందున్). తరువునన్-చిగురునన్ - త్రాడు-త్రాటి-త్రాటన్=(త్రాటిచేతన్-త్రాటియందున్)-గోడన్=(గోడచేతన్-గోడయందున్). గోడలన్=(గోడలచేతన్ - గోడలయందున్-) మొ. ఊరు-చోటు మేన్వాదుల విషయమున 'అన్' అనుదానికిఁ దృతీయార్థము వాడుకలో లేదు. ఉదా:—ఊరు - ఊరి - ఊరన్ - చోటు - చోటి - చోటన్ - మేను - మేని-మేనన్ - మొ. మెయి-మై - పొంటె-మున్నగు విభక్త్యర్థాభిధాయక శబ్దములు తెల్లనందును గలవు. ఉదా:—బలముమెయిన్ = బలముమైన్ = (బలముచేత). బలముపొంటెన్ = (బలముకొఱకు) - బలముకోసము. ఇంటిమీఁదన్-ఇంటిలోవలన్-ఇంటిలోనన్ - మొ. (చూడు వ్యా. సం. ౧౧౯ విష). 'కంటెన్-కన్నన్' మున్నగునవి పంచమీ విభక్తి సందర్భమున వివరింపఁబడును. చేసి - ఉండి - మున్నగు శబ్దముల యనుప్రయోగ విషయమును ముందు వివరింపఁబడును. (చూడు ౧౪ V విష).

౧౪. V విష:—“పయిని వివరించిన ద్రావిడ తృతీయా ప్రత్యయముల వంటివి యిండ్లోయూరపియను భాషలలో లేవు. సిధియను భాషలలో వీనిని గొంతవఱకుఁ బోలునవి కొన్ని గలవు. ఉదా:—మాగ్యారు భాష. (తృతీయ-ఏక)-అల్-(బహు) ఎల్. ఫిన్నిషుభాష-(తృతీ-ఏక)-అల్ల. (బహు) ఎల్ల”.

“ద్రావిడభాషలందును హిందీ బెంగాలీ మున్నగు నుత్తర హిందూస్థాన భాషలందును నీ తృతీయార్థము శబ్దాంతరముల కూడికచేతఁ దెల్పడివాడుక గలదు. “తీయు-చేయు చూచు-పెట్టు-చెప్పు” మొదలగు ధాతువుల క్తార్వర్థక రూపమును నామముల ద్వితీయాంతమునకుఁ జేర్చి దానిచేతఁ దృతీయార్థముఁ దెల్పు సంప్రదాయము గలదు. ఉదా:-తమి-కత్తియైకొన్లు=(కత్తిని దీసి=కత్తి చేత). తెల్లు-వచ్చుటంజేసి=(వచ్చుటచేత). బెంగాలీ-చురిదియా=(కత్తిని దీసికొని=కత్తిచే). అఱవమున ‘తీయు’ ధాత్వర్థపు వాడుక యధికమై యున్నది. సిథియను భాషలందువలెనె ద్రావిడ భాషలందును సర్థము తెలియని ప్రాచీన ప్రత్యయములను వాడుటయం దిష్టములేక వ్యవహార లిట్లు వాడసాగిరి” (కాల్లు. ౨౭౭ పుట).

విమర్శము:-అర్థము తెలియని ప్రాచీన ప్రత్యయములను వాడక వ్యవహార లీ నూతన పద్ధతి నవలంబించిరను దొరగారి వ్రాత సరికాదు. ప్రాచీన భాష యందె యిట్టి వాడుక లత్యధికముగఁ గలవు. ఇందు వింతయేమియు లేదు. ‘నీవు వచ్చుటంజేసి’ మున్నగు చోటులందు ‘వచ్చుటన్’ మున్నగు తృతీయార్థక ప్రాచీన ప్రత్యయములె యచటి తృతీయాద్యర్థముల నీయఁ గల్గియుండును. కొన్నియెడల ‘ఉండి’ మున్నగు క్తాప్రత్యయాంతాదులతో ద్వితీయాంతములె కాక స్తప్తమ్యాద్యంతములును నన్వయించుచు వాక్య న్యాయముననె నిల్చును. అట్టి వాక్యములలోని శబ్దముల జంటలచేతఁ గొన్ని విభక్త్యర్థములు సహజముగ స్ఫరించుచుండును.

“వరే షూండ్యాది శబ్దేషు । స్తప్తమ్యాద్యా విభక్తయః । క్వచిన్నిత్యం
క్వచి ద్వాస్యా । దహో తాసాం ప్రకారితా” (చూడు వ్యా. సం.
౨౪౭ విష.).

అను సధర్వణ వచనము చొప్పునఁ దెల్లన “ఉండి-ఉంచి-చేసి తొట్టి-కోలెన్-
కొలెన్-పోలెన్-బలెన్-వలెన్” మున్నగు సనేక శబ్దము లనుప్రయుక్తము లగును.

పయి విషయములు తెలియక కొందఱట్టివానిని విభక్తి ప్రత్యయములనుగా నెంచుటయుఁ గలదు. మఱికొందఱింకను నవిమర్శితముగాఁ బూర్వపదాంతిమ సకారమును జేర్చి ‘నుండి-నుంచి’ మున్నగునవి పంచమ్యాది ప్రత్యయము లనుటయుఁ గలదు.

“‘నుండి-నుంచి’ అను క్రియాజన్య రూపములు పంచమీవిభక్తిగ వాడఁబడుచున్నవి. ఇవి ‘న-ని-ఇల్-ఇన్’ అను ప్రత్యయముల సంబంధము లేకున్న స్వతంత్రముగనె తెల్లనఁ బంచమీ విభక్తులుగా వాడఁబడుచున్నవి” (కాల్లు. ౨౮౫ పుట). (చూడు ౨౬ VI విష.).

“‘నుండి-నుంచి’ అనునవి ‘ఉండు’ ధాతువుయొక్క ‘ఉండి’ అనేడి క్త్వార్థక రూపమునకు ముందు ‘న-ని’ అను సప్తమీ ప్రత్యయములలోని నకారము చేరుటవలన నేర్పడినవని ‘క్లే’ దొరగారు చెప్పినది సరిగనే యున్నది. ఉదా:—పరలోకమునుండి వచ్చెను = (పరలోకము + న్ + ఉండి). “‘ఉంచి’ అనునది గ్రాంథికభాషలో లేదు. ఉండు ధాతువుయొక్క ప్రేరణార్థక రూప మగుటచేత నిది పంచమ్యర్థమును సరిగా బోధింపలేదని చెప్పవచ్చును” (కాట్ట. ౨౦౫-౨౦౬ పుటలు).

విమర్శము:—‘ఉంచి’ అనునది పంచమ్యర్థమును సరిగా బోధింపఁ జాలదను మాట కల్ల. (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౪౭ విష). “తే. గీ. కాంచి యమృత్రి యెచ్చోటి నుంచి వచ్చె” (కృష్ణరాయ విజయము IV ఆ. ౨౬ ప). (బాలకవి శరణ్యము. ౧౯౪ పుట). ఇట ‘ఎచ్చోటి నుంచి’ = అను దానికిఁ ఏ చోటిని విడిచి వచ్చెనని యన్వయము సుసంగతముగనే యున్నది.

“తెలుఁగునందలి ‘ఉండి’ యను పంచమీవిభక్తి రూపము ‘ఉండు’ ధాతువుయొక్క క్త్వార్థకరూపమే గదా. ‘చేత-తోడ’ అను తృతీయావిభక్తి రూప ములు ‘చేయి-తోడు’ అను శబ్ద వికృతులని తేలుచున్నది గదా” (ద్రావిడ భాషలు-౧౪ పుట).

“నుంచి-నుండి మొదలగు నవి పంచమీవిభక్తి ప్రత్యయములుగాఁ గొందఱు పేర్కొనిరి.....కూర్చి-గుఱించి-చేత-తోడ-కొఱకు-వలన-కంటె-పట్టి-లోపల-నుంచి-నుండి-అనువాని చరిత్రము నూహించుట సులభము” (ఆం. భా. వి. ౩౧౨-౩ పుట).

“‘ఉండి’ ఉండు ధాతువుయొక్క క్త్వార్థకరూపము. పంచమ్యర్థమున వాడఁబడునది.....‘నుండి-నుంచి’ యను వానిని విభక్తులుగా భావించుట యనుచిత విభాగముననే యనుట స్పష్టము.” (ఆం. భా. వి. ౩౧౫ పుట).

విమర్శము:—ప్రాచీన ప్రామాణికాంధ్రవ్యాకర్తలె కాక నవ్యబాల వ్యాకరణకారాదులు సైతము ‘నుండి-నుంచి’ అనునవికాని ‘ఉండి-ఉంచి’ అనునవికాని పంచమీ ప్రత్యయములని వచింపలేదు. ‘ఉండి’ అనునది యను ప్రయుక్త శబ్దమని బాల వ్యాకర్త వచించెను. ‘ఉండి’ అనున దెక్కటిగాఁ బంచమ్యర్థము నీయఁజాలదు. ‘వృక్షముననుండి యాకు పడుచున్నది’ అనుదాని కావఱకు వృక్షము నందుండి యపుడాకు పడుచున్నదని యర్థము. అట్టి వాక్యార్థముచే ‘వృక్షా త్పర్ణం పతతి’ అను సంస్కృత వాక్యము సర్థము బోధ్య మగును. అందలి ‘వృక్షాత్’ అను చోటి యపాదనమును ‘వృక్షమునుండి’ అనుపదముల జంట బోధించును. “ధ్రువ మపాయే ౭ పాదానమ్. (౧-౪-

౨౪)=అపాయో విశ్లేషః. తస్మిన్ సాధ్యే ధ్రువ మవధిభూతం కారక మపాదాన సంజ్ఞం స్యాత్-(సి. కా. ౫౮౬ సూ). “ద్వయో సంయుక్తయో రన్యత రన్య చలనా ద్విశ్లేష ఇతిస్థితిః” (బాల మనోరమావ్యాఖ్య).

ఆ వఱకుఁ గలిసియున్న రెండు వస్తువుల విశ్లేషమున నిలిచియున్నది యపాదాన సంజ్ఞ గలదగును. ఇట్లే ‘నీవు వచ్చుటంజేసి’ మున్నగు తెల్లు వాక్యములందును ‘కత్తియై కొండు’ మున్నగు తమిఱ వాక్యములందును బదముల జంటలు విభక్త్యర్థస్ఫోరకము లగుచున్నవని యెఱుంగునది. (చూడు వ్యా. సం. ౨౪౭ విష). ఇట్లు ‘ఉండి-చేసి’ మున్నగునవి వాక్యగత పదములె యగుటంజేసి “‘పట్టి-ఉండి-చేసి’ అనునవి క్తార్థక పదములు. ఇవి ప్రత్యయములు కావు. “విభక్తి ప్రతిరూపకావ్యయములు” అను నాంధ్రభాషా చరిత్ర ప్రయోగమే సరికాదన నగును. ఇట ‘విభక్తి ప్రతిరూపక’ మను శబ్ద ముద్దిష్టార్థ బోధకము కాదు. భాషా చరిత్ర కర్తగారు ‘విభక్త్యర్థాభిధాయక’ మనఁదగునుగాని విభక్తి ప్రతిరూపక మని ప్రయోగింపరాదు.” (చూడు ‘వ్యా. సం.’ విస్తర. ౨౦౧ విష).

౨౪. VI విష:—“(౨). సహార్థక తృతీయా విభక్తి:—సంస్కృత వ్యాకరణానుసరణమున ద్రావిడ భాషా స్వభావ విరుద్ధముగ నభిన్నములగు పంచమీ సప్తమీ విభక్తులను భిన్నభిన్న విభక్తులుగను విభిన్న విభక్తులుగ నుండఁదగిన సహార్థక తృతీయా కరణార్థక తృతీయల నేకవిభక్తిగను ద్రావిడ వ్యాకర్త లేర్పఱిచిరి” (కాల్డు. ౨౭౭ పుట).

“ఇంగ్లీషులోఁ గరణార్థము ‘by’ అను శబ్దముచేతను సహార్థము ‘with’ అను శబ్దముచేతను సాధారణముగఁ దెల్పుబడుచున్నను గరణార్థమును సయితము ‘with’ అను శబ్దము తెల్పును. ఉదా:—“I cut it with a knife”=(నేను దానిని గత్తితో నఱకితిని) “I went with him”=(నేను వానితోడ వెళ్ళితిని). కాని ద్రావిడ భాషలలో నిట్లు కాదు. ఉదా:—తమి-కత్తి యాల్=కత్తిచేత. అవనోడు=(వానితోడ). ఇట్టివి విభిన్నములై యున్నవి. సంస్కృతమున సహార్థక విభక్తి ప్రత్యేకముగ లేకున్నను లౌటిన్ భాషలో ‘కమ్’ (cum) అను ప్రత్యేక రూప మరుదుగఁ గలదు. సిథియను భాషలో సహార్థక తృతీయకు ద్రావిడ భాషలందు వలెనే ప్రత్యేక ప్రత్యయములు గలవు. సిథియన్ కుటుంబములోని ‘కాల్డుకు’ భాషయందు సహార్థకమగు ‘డెన్’ అను ప్రత్యయము గలదు. అది యఱవములోని ‘ఉడన్’ ప్రత్యయమును మిక్కిలిగఁ బోలియున్నది” (కాల్డు. ౨౭౮ పుట).

విమర్శము:—‘ఒడు’ అను నఱవ విభక్తి హ్రస్వ వక్ర ఘటితము. ఓడు కాదు. (చూడు ౨౧ I విష.) ‘ఓడు’ అనునది మలయాళ తృతీయ. ‘ఒడు’

ప్రత్యయమునకు గరణార్థ మనఁగా హేత్వర్థము లేదనుట కల్ల. పంచమీ సప్తము లభిన్నము లనుటయు సరికాదు (చూడు ౮౪ II విష). పంచమీ ప్రత్యయమగు 'కంటెన్' అనుదాని తారతమ్యార్థము కాని పంచమికిఁ గల హేత్వర్థముగాని సప్తమికి లేవు. సప్తమ్యర్థమగు నధికరణార్థము పంచమికి లేదు.

ఇంగ్లీషు భాషలోని (విత్) 'with' అను దానికి వలెనే తమిట మందలి 'ఒడు' అనుదానికిని సహార్థకరణార్థములు రెండును గలవు (చూడు ౮౪ II విష).

“మూస్తనుమ్.....” (తొల్కా. ౫౭౬ సూ.) = ‘వృద్ధినందు’ అను నర్థముగల ‘ఆగు’ ధాతురూపము వాడునపుడు హేత్వర్థమునఁ దృతీయయుఁ బంచమియు నగును. ఉదా:—తృతీ-వాణిగత్తోడు ఆయినాన్ = (వాణిజ్యముచేత వృద్ధి నొందెను). పంచ-వాణిగత్తిన్ ఆయినాన్ = (వాణిజ్యమువలన వృద్ధి నొందెను).

దొరగారు ‘ద్రావిడభాషలలో’ అని వ్రాసి యొక్క తమిటమునందలి ‘ఒడు’ అను సహార్థకమును మాత్ర ముదాహరించి దానికినిగల కరణార్థమును జూచికొన్నరైరి. వారుదాహరించిన “I cut it with a knife” = “నేను దానిని గత్తితో నఱకితిని” అనురీతిగల వాడుక తెల్లన ధారాళముగఁ గలఁదు.

“కరణసహార్థ తుల్యార్థ యోగంబులం దృతీయకుఁ దోడవర్ణకం బగు. ఉదా:—కరణార్థమునందు-కోలతోడఁ గూలనేసె” (బాల. కార. ౫ సూ).

“ఉ.....ఈ! బాహుబలఁబుతోఁ గడఁగి పార్థుని దాఁకెడుబుద్ధి..... (విరా. ౫ ఆ. ౨౧౮ ప.). ఇది హేతు తృతీయ” (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౪౦ I విష).

“తోఁబుట్టినవాఁడు. సోదరుఁడు. క. వినుబేల యెట్టి కష్టుఁడు | తన పురుషగుణంబు సెడఁగఁ దల్లినిఁ దోఁబు | ట్టినవారి విడిచి.....(ఆది. ౩ ఆ. ౧౯౬ ప). శా. తోడంబుట్టినవాని భంగమునకై దుఃఖించి.....(భాగ. ౧౦ స్కం. పూ. ౧౭౭౭ ప.)” (సూ. రా. ని.) తోఁబుట్టువు=తోడఁబుట్టువు మున్నగునవియు నిట్టివే. ఇట్టి ప్రయోగములను బట్టి తొల్లి ‘తోడన్’=తోన్’ అను శబ్దము ‘వెంబడిన్’ = వెంటన్’ అనువాని యర్థము గలదనియు నట్టి యర్థముగలదే ‘తోడ’ ప్రత్యయముగాఁ దెల్లన నేర్పడెననియుఁ దోచుచున్నది. కాలక్రమమున నది హేత్వర్థకముగను సహార్థకముగను బరిణమించె ననఁదగును.

కర్ణాటభాషాభూషణ - శబ్దమణి దర్పణములలోఁ దృతీయా ప్రత్యయము ‘ఇమ్’ అనునదిమాత్రమే చెప్పఁబడెను. సహార్థము ‘కూడి-బెరసి’ మున్నగు శబ్దముల ప్రయోగముచే ‘ఇమ్’ ప్రత్యయమునుండి సంపాదించుకొన వలసివచ్చె. ఉదా:—కన్న-మగనిం కూడి బుదం తందె=(కొడుకుతోఁగూడి తండ్రి

వచ్చెను.) లక్ష్మీయిం బెరసి హరి యొప్పిదం=(లక్ష్మీతోఁగూడి హరి యొప్పెను). ఇట్టి స్థలములందు 'ఇమ్' ప్రత్యయమున నిల్పవలెనని శబ్దానుశాసనకర్త సూత్రిం చెను. "సహార్థే నాప్రధానే. (కర్ణాట. శబ్ద. ౨౦౧ సూ.)=సహార్థే శబ్దై ర్యోగే సాహిత్య ప్రతియోగిని అప్రధానే అర్థే వర్తమానాత్ లిక్ష్ణాత్ 'ఇమ్' భవతి. ప్రయోగః-మగనిం కూడి బందం తందె. లక్ష్మీయిం బెరసి హరి యొప్పిదం." (భాషామంజరీ వృత్తి). (సాహిత్యము = కూడిక. సాహిత్య ప్రతియోగి- 'మగన్-లక్ష్మీ' అనునవి). కూడి-బెరసి మున్నగువాని ప్రయోగమున సప్రధా నార్థక శబ్దముపైని 'ఇమ్' ప్రత్యయము నిల్పును. (తండ్రి ప్రధానుఁడు. వాని వెంబడిని వచ్చిన కొడుకు 'అప్రధానుఁడు') ఒడనె శబ్ద ప్రయోగమున సాధ్య సమాసముగాన విభక్తి ప్రత్యయ మేదియు నిల్వదు.

'ఒడనె న' (కర్ణా. శబ్ద. ౨౦౨ సూ.)="ఒడనె శబ్దేన యోగే లిక్ష్ణాత్ 'ఇమ్' నభవతి. ప్రయోగః - మగనొడనె బందం = (కొడుకుతోడనె వచ్చెను.) గురువినొడనె పోదం=(గురువుతోడనె పోయెను)." (భాషామంజరీ వృత్తి).

"ఒడనె ఇతి అవిభక్తికం తృతీయా నిర్దేశం మన్వాన ఆహ 'ఒడనె శబ్దేన ఇతి." (మంజరీ మకరంద వ్యాఖ్య). 'ఒడనె' అనునదియు 'వెంటను=వెంబడిని' అను సర్థముగలదె. సహార్థము పర్యవసితార్థ మనఁదగును.

౮౪. VII విష:-"అటవ మలయాళములలో "ఒడు-ఓడు-(ఊనిపలు- నపుడు 'ఓడె') ఊడన్" అనునవి సహార్థక ప్రత్యయములు-ఇవి యభిన్నములు. 'ఓడు' అనునది 'ఒడు'=(అంటుకొను-ముట్టుకొను) అను ధాతువునుండి పుట్టిన నామవాచకము. ఈ ధాతువునుండి పుట్టిన 'ఒట్టు'=(ముట్టుట-అంటుట) శబ్ద మున కీ యర్థము గలదు. ఇట్లు 'ఒడు-ఓడు' అనువానికిఁ గలసి యుండుట యర్థముగాన నవి సహార్థకము లయ్యెను. 'ఊడన్=ఒడనె' అను ప్రత్యయము 'ఒడన్' అని యుచ్చరింపఁబడుచున్నది. కన్నడమున 'ఒడనె' అని వ్రాయఁ బడుచున్నది. అటవపద్య గ్రంథములలో 'ఊడన్' అనునది సహార్థకముగ వాడఁబడెను. తమి-ఊడన్ పంగళి' = (ఉమ్మడిదారు). 'ఊడనె' అనుదానికి 'వెంటనె' అని క్రియా విశేషణార్థము గలదు. 'ముట్టుకొను' అనుసర్థముగల 'తోడు' అను నటవధాతువునకు (తోడర్ = వెంటవచ్చు) 'ఒడు' ధాతువుతో సంబంధ మున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది." (కాల్లు. ౨౭౮ పుట).

"తెనుఁగులో 'తోడు' అనునది సహార్థక విభక్తి. 'తో' అనునది దాని సంక్షేపరూపము. ఈ 'తోడు' అను ప్రత్యయము తమిళములోని 'ఓడు' ప్రత్యయమునకును, తెనుఁగులోని 'తోడను=తోడనె=(వెంటనే)' అను క్రియా విశేషణమునకును, నటవ కన్నడములలోని 'ఒడనె'=(వెంటనె) అను క్రియా

విశేషణమునకును సన్నిహితముగఁ గన్పట్టుచున్నది. కాని యభిన్నములని చెప్పుటకు వీలులేదు. తెనుఁగులోని ‘తోడు’ ప్రత్యయము (తోటమై=స్నేహము) ‘తోట’ అను తమిళ ప్రత్యయమున కభిన్నము. ‘తోట’ శబ్దము ‘తోటు’=(చేరియుండు) ధాతుజన్యము. (ఇట్టి ధాతువె తమిళమున లేదు. శ్రీ రెడ్డిగారు.) ‘తోటుది’=(సమాహము) తోటు=(గోశాల) అను శబ్దములలో ‘తోటు’ ధాతు వగపడుచున్నది. (తోటు=నమసు-రించు. వేఱర్థము లేదు. శ్రీ రెడ్డిగారు) ‘తోటు’=ఒడు అనునవి యభిన్నములు కావనెడి గుండర్టు గారి మతమును నే నంగీకరింతును. కాని తోడు శబ్దము వాని మధ్యమావస్థలోని దని తలంచెదను. ‘ఒడు’ శబ్దపు దీర్ఘరూపమగు ‘ఓడు’ ప్రత్యయమును ‘తోడు’=తోటు’ శబ్దముల దీర్ఘరూపమగు ‘తోడు’ ప్రత్యయమును నభిన్నములు కావు కాని వాని సామ్యము గుండర్టుగారు చెప్పినట్లు యాదృచ్ఛికము కాదు. ఇట్లు విభిన్నములయ్యు ‘ఓడు-తోడు’ ప్రత్యయము లేకార్థకములగుట (సహార్థకములగుట) ద్రావిడ భాషలలో వింతకాదు. ఉదా:—తమి-మల-‘ఇల్’=స్తమి విభక్తి. తెల్లు-లో (తమి-ఉల్) స్తమి విభక్తి. (కాల్లు. ౨౭౮-౨౭౯ పుటలు).

“తుళు వ్యాకరణకర్త యగు బ్రిగెల్ దొరగారు చతుర్థి విభక్త్యర్థమును సహార్థమునుగల ‘డ (లేదా) ట’ అనునొక విభక్తి తుళుభాషలోఁ గలదనియు దానిని ‘కమ్యూనికేటివు’ విభక్తి (Communicative) యనఁ దగుననియుఁ జెప్పిరి. దీనికిని డమిటములోని ‘ఒడు’ ప్రత్యయమునకును రూపమందును నర్థమందును సంబంధము కన్పట్టుచున్నది.” (కాల్లు. ౨౭౯ పుట).

విమర్శము:—కాల్లు. ౧౮౮ పుటకును నీ ౨౭౮-౨౭౯ పుటలకును జాలభేదము గల్గినది. (చూడు ౪౩ విష.). “తమిళ మందలి ‘ఒడు’ ప్రత్యయమునకు ‘తోట’ అను తమిళ శబ్దముతోను ‘తోడు’ అను తెల్లు ప్రత్యయముతోను సంబంధము లేదనెడి గుండర్టుగారి మతమును నే నంగీకరింపననియు వానికి రూపమందును నర్థమునందును సామ్య ముండుటచేత నవి యభిన్నములనియే నా యభిప్రాయమనియు దొరగారు ‘కాల్లు. ౧౮౮ పుటలో’ (చూడు ౪౩ విష.) వ్రాసియున్నారు. ఇచట నవి యభిన్నములు కావు గాని వానికిఁగల సామ్యము యాదృచ్ఛికమని గుండర్టుగారివలెఁ జెప్ప సాహసింపనని వ్రాయుచున్నారు. అచట ‘తోడు’ శబ్దములోని ‘త’ కార లోపమున ‘ఓడు’ శబ్ద మేర్పడెననుచు వాని యభిన్నత స్థిరపడునట్లు వ్రాసిరి. అచట ‘తోడు’ ప్రత్యయమని వ్రాసి యిచట ‘తోడు’ ప్రత్యయమనుచు ‘ఒడు-ఓడు’ శబ్దముల సంబంధమును బలపఱుచుటకుఁ గాబోలు వ్రాయుచున్నారు.

'తోడు' అను దానికి 'సహాయము-సహాయుడు' మున్నగునవి యర్థములు, 'తోడన్' అనునది సహృద్ధకము. కాన నీ రెండును నభిన్నములనుట సరికాదు. 'తోడు' అనునది తృతీయా ప్రత్యయమనియు నది 'ఉ' కార ఘటితమనియు వ్రాయుట సరికాదు. తెల్లునఁ దృతీయ 'తోడన్' అనెడి ద్రుత ప్రకృతికము. 'ఒడు' ప్రత్యయముతో సంబంధమును బలపఱుచుట కయి 'తోడు' అని 'ఉ' కార ఘటితముగ నంగీకరించుట 'పాలకోసము జాలమోత' వలె నున్నది. 'ఇల్' శబ్దము ప్రాచీన తమిళ ప్రత్యయము కాదని యీ వఱకు విశదీకరింపఁబడెను. (చూడు ౮౪ II విష.).

౮౫. I విష:—“చతుర్థి విభక్తి:—ఉత్తర హిందూస్థాన భాషలలో ద్వితీయా చతుర్థి విభక్తులకుఁ బ్రత్యయ భేదములేదు. గోందు భాష తప్ప, దక్కిన యెల్ల ద్రావిడ భాషలందును జతుర్థి ప్రత్యయ మేకరూపముననే యున్నది. ద్రావిడ భాషలలోని యితర ద్వితీయాది విభక్తి ప్రత్యయములకు వైవిధ్యము గలదు గాని చతుర్థి ప్రత్యయము మాత్ర మన్నిటను (మలయాళ-‘ఇన్ను-ను-ఉ’ అనునవి ముందు వివరింపఁబడును) నేకరీతిదే” (కాల్డు. ౨౭౯ పుట).

“తమిళ చతుర్థి విభక్తి ... 'కు' అనునది.

మలయాళ ... 'క్కు'.

తెల్లు ... 'కు' (ఇకారాంతములకు 'కి').

ప్రాచీన కర్ణాట ... 'కె-గె'.

నవీన కర్ణాట ... 'గె-క్కె' (ప్రకృతిపై నిల్చునపుడు-‘ఇగె’).

తుళు ... 'కు-గు-క్-గ్'.

తు ద ... 'క్-గ్' (గ్-తఱచు).

పయి వానిని బరిశీలింపఁగా ద్రావిడ భాషలలోని చతుర్థి విభక్తికి ముఖ్యా వయవములు 'క' కార 'గ' కారములై యనియు నుచ్చారణ సౌకర్యార్థముగ నొక్కొక్క భాషలో నొక్కొక్క విధమగు నచ్చు చేరెననియుఁ దోచుచున్నది” (కాల్డు. ౨౭౯-౨౮౦ పుటలు).

“ప్రాచీనములగు నిండ్కో యూరపియను భాషలలో నీ 'కు' ప్రత్యయము నకు సరియగునది కానరాదు గాని యర్వాచీనములగు హిందీ ప్రభృతులలో నిట్టివి కన్పట్టుచున్నవి. హిందీ భాషలో ద్వితీయా చతుర్థి ప్రత్యయము 'కో' అనునది. జెంగాలీ-కే. సింధీ-ఖే. కాని త్రుంపు దొరగారును వేటొకరును గౌడ భాషలలోని 'కో' ప్రత్యయము సంస్కృత జన్యమని చెప్పిరి. త్రుంపు దొరగారు తమ సింధీ వ్యాకరణమున సింధీలోని 'ఖే' ప్రత్యయమును జెంగాలీ లోని 'కే' ప్రత్యయమును 'కృతే'=(కొఱకు) అను సంస్కృత శబ్దమునుండి

పుట్టియుండవచ్చు ననిరి. “సంస్కృత-కృతే=ప్రాకృత=కీతే=కీవ=కే=ఫే” అని పరిణామ క్రమము చూపఁబడెను. హిందీ భాషలోని ‘కో’ ప్రత్యయము ‘కృతమ్’ అను సంస్కృత శబ్దమునుండి పుట్టె ననిరి. నవీన ప్రాకృతములలో లింగ విపర్యాసము ప్రసిద్ధము గాన-‘కృతమ్=కృతః=కీతో=కీట=కో’ అని పరిణామ క్రమము నరయనగును. దీనిపై ననునాసికాగమము నిల్చినచో ‘కోమ్-కామ్’ అను చతుర్థీ విభక్తి ప్రత్యయము లేర్పడును. ప్రకృతిలో లేని యనునాసికాగమ మిట్లూరకయే కల్లుట ప్రాకృత భాషా సంప్రదాయము. ద్రావిడ దేశమునకు గొడదేశములు విదూరస్థములగుటచేత నివి యొక దాని నుండి వేతొక దానిలోఁ బ్రవేశించెనని చెప్పుట కవకాశము లేదు” కాట్లు. ౨౮౦ పుట).

“హిందీ భాషలోని ప్రాచీన గ్రంథములందు ‘కో’ అను చతుర్థీ విభక్తి ‘కాన్’ అనురూపముతో నున్నది. కాన నిది సంస్కృత ‘కమ్’=(ఎవనిని) శబ్దమూలకమని బీమ్సు దొరగారు వ్రాసిరి. ఇప్పటికి లభించిన. (క్రీ. శ.) 22౪ సంవత్సరపు సిరియన్ క్రిశ్చన్ శాసనములలో (తమిలశాసనములు) సయితము ‘కు’ ప్రత్యయముగలదు. ఉదా:-నగరత్తుక్కు=(నగరమునకు) ఇంతకన్నఁ బ్రాచీనమగు హిందీ వాఙ్మయములేదుగదా. మఱియు ‘కో-కు’ అనువాని సంబంధము భాషల కుటుంబైక్యమును నిర్ణయింపఁ జాలకున్నను నట్టి గాఢసంబంధము గలదని భ్రమింపఁ జేయఁగల్గును.” (కాట్లు. ౨౮౦ పుట).

“డాక్టరు భండార్కారుగారు ‘కహి-కుహి’ శబ్దములనుండి (కై-కేహమ్) ‘కే-కో’ ప్రత్యయములు వచ్చియుండునని వ్రాసిరి.”

“సింహళభాష చతుర్థి-ఘ్నే.

ఒరాఒన్ భాష.....గై

(ద్రావిడ భాషలలోనిది)

(రాజ మహాలు కొండలలోనిది)

టిబెటిన్ భాష.....గ్య

బోడజాతుల భాష-కొ

(బూటాన్ దేశము. ఇది హిందీ

ప్రత్యయమున కత్యంత సన్నిహితము)

టర్కి { ఓరియంటల్ టర్కిష్ భాష-కె-క-గె-గ

ష్ కు { ఓస్మన్ లి టర్కిష్.....ఘహ్-అ. యెహ్-ఎహ్.

టుంబ { మంచుభాష.....దె

భాషలు { మంగోలియన్ భాష....దా

} ఈ రెండును తార్తారు భాషలోని ‘కె’

ప్రత్యయమును సంబంధించి యున్నవి.

ఈ శాఖ భాషలలో ‘కు’ కారమున

కును ‘త’ కార దకారములకును

మార్పు సహజము.

ఫిన్నిషు కుటుంబములోని చతుర్థి ప్రత్యయములు ద్రావిడ కు ప్రత్యయమును బోలియున్నవి. ఫిన్నిషు భాషలో మాత్రము 'లె' అను రూపమున్నది.

ఇర్టిషు-సుర్గుటిషు భాషలు... 'గ' (ఇవి ఓష్టియకు భాషాభేదములు).

ఓస్టియకు భాషలో... 'అ' అనునదియుఁ గలదు.

మార్ డ్విన్ భాషలోని చతుర్థి విభక్తి..... 'వ=గ'

{ చరిమిన్ భాష.....స్క-సెగ- }
 { కొన్నియెడల.....కె-క }

జపాను భాష.....వె-హె-యె-ఎ."

(కాల్డు. ౨౦౧ పుట).

,,క్రీస్తునకుఁ బూర్వము ౫ శతాబ్దపు (చూడు కాల్డు. ఇంట్రడక్షన్-౬౫-౬౮ పుటలు) (చూడు. ౮ విష) బెహిస్తను ఫలకములలోని సిథియను శాసనములందలి 'ఇక్కి-ఇక్క' అను చతుర్థి ప్రత్యయములు ద్రావిడ చతుర్థి ప్రత్యయముల నెక్కుడుగఁ బోలియున్నవి. నోరిసు దొరగా రీ ప్రత్యయములు ('ఇక్కి-ఇక్క') తెల్లులోని 'యొక్క' ప్రత్యయమునకు సన్నిహితము లనిరి. 'కు=కు' ప్రత్యయము ప్రకృతి పై నిల్చునపుడు తమిళమున 'అకు-ఉకు' అగును. మలయాళమున 'ఇక్క' అను రూపమును నందును. ఉదా:-బెహిస్తను శాసన-నీ ఇక్క (లేదా) నీ ఇక్కి=(నీకు) తమి-మల-నినకు=తెల్లు-నీకు. తుళు-నిక్కు" (కాల్డు. ౨౦౧ పుట).

“మలెభాషలోని చతుర్థి 'కు' ప్రత్యయము ప్రకృతికిఁ బూర్వమున నిల్చును. ఫిన్నిషు భాషలోని చతుర్థి 'లె' అనుదానికి 'టిబెటసు'.. పుష్టు-మరాటీ-భాషలలోని 'లా' అనుదానితోను, నవీన పెరిషియను భాషలోని 'ర' ప్రత్యయముతోను సంబంధమున్నట్లు తోచును. ఉదా:-మరాటీ చతుర్థి-తుల=(నీకు-నిన్ను). పెరిషియన్-తోర." (కాల్డు. ౨౦౨ పుట).

“ద్రావిడభాషలలోని మలయాళమున మాత్రము చతుర్థికి రెండు విధములగు ప్రత్యయములు గలవు. క్కు (తటచు). 'ఇన్ను-ను-ఉ' అనునవి చతుర్థ్యేకవచనమున నరుదుగ నిల్చును. ఇందలి 'ఇన్ను' అనునది 'ఇన్ను' అనుదాని పరిణామము కావచ్చును. (౧౫ II విష. చూడు) తమిళములయాళములలో విభక్తి పూర్వార్థము 'ఇన్' అనునది కలదు. (ఇన్ + కు = ఇన్ను = ఇన్ను). ద్విత్వ నకార కకారలోపములచేత 'ఇన్ను = ఇసు' అనుదాని నుండియే 'సు-ఉ' అనునవి సంభవించి యుండును. ఉదా:-మల-అవన్ను =

(వానికి). టర్కిష్-ఓస్టియాకు భాషలలో సైతమిట్లా 'క-గ' అను ప్రత్యయముల యాదిహల్లు లోపించుట గలదు. (ఇట్లా 'ఇన్ను' నుండి 'ను-అ' వర్పడ నగునని భావము).

డా. గుండర్టుగారు 'ఇన్ను' ప్రత్యయము 'ఇనదు' అను షష్ఠీ ప్రత్యయమునుండి యేర్పడినదనిరి. మలయాళమున 'నిన్దు=నిన్ను' = (నిల్చుచు) అని యేర్పడును. ఇట్లా "ఇన్దు=ఇన్ను=(ఈ దినము)" అని యగును. మల-ఎన్ద్రై=(నాయొక్క)=ఎనదు. మరత్తు-మరత్తిన్ద్రై=మరత్తినదు=(చెట్టుయొక్క) 'మరత్తిన్ద్రై' అనుదానినుండి 'మరత్తిను' అని యేర్పడవచ్చును." (కాల్డు. ౨౪-౨-౨౦౩ పుటలు).

విమర్శము:—ద్రావిడభాషలలోనేకాక యితరానేక దేశీయభాషలలోని చతుర్థి ప్రత్యయము 'క' కార సంబంధిగనే యున్నదని కాల్డువెల్లుగారిందు విపులముగాఁ బ్రదర్శించి "దీని వ్యుత్పత్తిని ప్రాజ్ఞులు పరిశీలింతురుగాక" (౧౫ II విష) యని ముందు వచించుచున్నారు. హిందీ బెంగాలీ ప్రభృతులలోని 'కో-కే' ప్రత్యయములు 'కృతమ్-కృతే' ('కావ్యం యశసేర్థ కృతే వ్యవహరవిదేః-చతుర్థి) అనువానినుండి యేర్పడెననడి త్రుంపుదొరగారి (సింధీ వ్యాకర్త) వివరణము నీవఱకె యుదాహరించి యున్నారు (౧౫ I విష). సునీత్ కుమారచాటర్జీగారు 'కు-కో' మున్నగునవి 'కక్ష' మున్నగు సంస్కృత శబ్దములనుండి యేర్పడెనని వ్రాసిన వ్రాతను విమర్శించుచు 'కే-కో' మున్నగు బెంగాలీ ప్రత్యయముల కును ద్రావిడ 'కు' ప్రత్యయమునకునుగల పోలిక కాకతాళీయమని (కీ. కే.) డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారు లోఁగడ (ఆం. భా. చ. ౫౯ పుట) వ్రాసిరి. (చూడు ౧౨ IV విష). కాని ప్రకృత చతుర్థి విభక్తి వివరణ సందర్భమునఁ బై త్రుంపు దొరగారి పద్ధతినే దాని వ్యుత్పత్తి నంగీకరించిరి.

హిందీ ప్రభృతి గౌడభాషలలోని 'కో-కే-కా' అనునవి సంస్కృత 'క' ప్రత్యయమును సంబంధించినవని యీవఱకు ౧౨ IV విషయమున విపులముగాఁ బ్రదర్శింపఁబడి యుండుటచేత నిటఁ బునరుక్తిభీతిని మరల వివరింపలేదు. "ఈ 'కే-కు' మొదలగు ప్రత్యయములు సంబంధార్థక 'క' ప్రత్యయమునుండి కలిగి యుండవచ్చునని సునీత్ కుమార చాటర్జీగారి యభిప్రాయము" (ఆం. భా. చ. ౯౯౩ పుట). అని (కీ. కే.) డా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారు వ్రాసి యున్నారు.

౮౫. II విష:—“వడక్కు” = (ఉత్తరము) ‘కిలక్కు’ = (తూర్పు) అను నామములలోని ‘కు’ అనునది చతుర్థ్యర్థమును సూచించుచున్నను నిది క్రియా నామవాచకములందును భవిష్యత్కాల రూపములందును గన్పట్టు ‘కు’ ప్రత్యయమున కభిన్నమై యున్నది. కానఁ బైని వ్రాసిన ‘కు’ ప్రత్యయము లన్నియు (వివిధ భాషలలోని) నభిన్నములై యనియు గత్యర్థకము లనియుఁ జెప్ప వచ్చునేమో? ప్రాజ్ఞ లీ విషయము నింకను బరిశీలింతురు గాక!” (కాల్డు. ౨౩ పుట).

విమర్శము:—‘కు’ ప్రత్యయ వ్యుత్పత్తి విషయమున డా. కాల్డువెల్లు గారికి నిశ్చితాభిప్రాయము లేమింజేసి యేమేమో సందేహించుచు వ్రాసిరి. అట్టివి ఓదక్షమములు కానేరవు.

‘ఈ కు’ ప్రత్యయము సంప్రదానార్థమందే కాక యితర విభక్తుల యర్థము లందును దఱచుగా ద్రావిడ భాషలలో వచ్చుట గలదు.

తమిళ మందు

“ఇదనదు.....” (తొలగా. ౫౯౩ సూ.)=ఈ క్రింది యర్థములలో నితర విభక్తులచోట (చతుర్థి) ‘కు’ ప్రత్యయము నిల్చును.

తృతీయ చోట

“{ వాయూల్ తక్కదు=(‘వాయ్చి’ అను పనిముట్టు నోటితోఁ దగినది).
{ వాయ్క్కు తక్కదు=(వాయ్చి యను పనిముట్టు నోటికిఁ దగినది).

పంచమి చోట

{ మదురైయిన్ తెఱుగ్ తిరునెల్వేలి=(మధురకంటెఁ దిరునెల్వేలి దక్షిణము).
{ మదురైక్కు తెఱుగ్ తిరునెల్వేలి=(మధురకు దక్షిణము తిరునెల్వేలి).

{ అవనిన్ ఇవన్ పెరియన్=(వాని కంటె వీడు పెద్దవాఁడు).
{ అవనుక్కు ఇవన్ పెరియన్=(వానికి వీడు పెద్దవాఁడు).

{ ఊరిన్ పట్టు (ట్టు) విట్టాన్=(ఊరి వలన నభిమానమును విడిచెను).
{ ఊర్కుపట్టు (ట్టు) విట్టాన్=(ఊరికి నభిమానమును విడిచెను).

{ ఊరిన్ తీర్న్దాన్=(ఊరివలన (ఆశను) విడిచెను).
{ ఊర్కు తీర్న్దాన్=(ఊరికి (ఆశను) విడిచెను).

షష్ఠి చోట

{ యానైయదు కోడు కూరిదు=(ఏనుఁగు యొక్క కొమ్ము వాఁడిమి గలది).
{ యానైక్కు కోడు కూరిదు=ఏనుగునకుఁ గొమ్ము వాఁడి గలది).

సప్తమి చోట

{ మారియుల్ వద్దాన్ = (వర్షకాలమందు వచ్చెను).
 { మారిక్కు వద్దాన్ = (వర్షకాలమునకు వచ్చెను).

తెలుంగున

“వష్టిస్థానికంబగు 'కు' వర్ణకం బొక్కచో ద్వితీయాది విభక్తులకు మాటుగాఁ దత్తదర్థంబులం జూపట్టెడు” ప్రౌఢ. కార. ౧౩ సూ.)

ద్వితీయాచోట { వేటకుఁ బోయిరి = (భార. ఆర. ౬ ఆ.) = వేటఁ బోయిరి.
 { బ్రహ్మకుం దపము చేసి (భార. ఆది. ౨ ఆ.) = బ్రహ్మనుగూర్చి (ఉద్దేశించి) తపము చేసి.

తృతీయాచోట { నీకు నారాధ్యను = (భార. ఆది. ౩ ఆ.) = నీ చేత నారాధ్యను.
 { హరి కిభంబులు మార్కొనునయ్య = (భార. ఆర. ౪ ఆ.) సింగముతో నేనుంగులు మార్కొనునా?
 { చైత్రునకు మైత్రుండు తుల్యుండు (బాల-వ్యా.) = చైత్రునితో మైత్రుండు తుల్యుండు.

చతుర్థిచోట { నీ కొఱ కీచ్చు = నీకు నిచ్చు (బాల-వ్యా.)

పంచమిచోట { చోరునకు వెఱచెను
 { చోరునివలన వెఱచెను } (బాల-వ్యా.) (అపాదానార్థకము).
 { మనువున కిక్ష్వాకుండు పుట్టె = మనువువలన నిక్ష్వాకుండు పుట్టె (బాల-వ్యా.)
 { నీ కగ్గలము = (భార. ఆది. ౫ ఆ.) = నీకంటె నగ్గలము (నిర్ధారణార్థకము).

శేషవష్టిచోట { పాండునకుఁ గుంతికిఁ బుత్రుండు (భార. ౬ ఆ. ౪౫) = పాండుని యొక్కయుఁ గుంతియొక్కయుఁ బుత్రుండు.

సప్తమిచోట { కోమలి నీ కనురక్త (భార. ఆర. ౨ ఆ.) కోమలి నీయం దనురక్త.

తమిట కన్నడములలో 'కు' ప్రత్యయము చతుర్థి విభక్తిగానే పరిగణింపఁ బడినను తెల్లున నది వష్టి విభక్తిగా నంగీకరింపఁబడినది. తెల్లునందలి 'యొక్క' అను శేషవష్టికిఁ బ్రయోగమే లేకుండుటచేతను శేషవష్ట్యర్థమునందు సైతము 'కు' విభక్తికిఁ బ్రయోగము (వ్యా. సం. ౨౫౧ విష.) వెలయుచుండుట

చేతను దీనిని నన్నయాదులు షష్ఠీ విభక్తిగాఁ బరిగణించి యుందురు. ఈ ‘కు’ విభక్తికిఁ జతుర్థ్యర్థ మెట్లును గలదు. ‘కొఱకు-కయి’ అను చతుర్థీ విభక్తి ప్రత్యయములె ‘కు’ విభక్తి మూలకములు. సంస్కృతమందే చతుర్థీ విభక్తి చోట షష్ఠీకిఁ బ్రయోగము దృష్టమగుచున్నది. (చూడు వ్యా. సం. విస్తర. II ౨౪౪ I విష.) “చతుర్థ్యా అపి షష్ఠీ స్యా” త్తను చొప్పునఁ (షడ్భా. ౪ పు.) బ్రాకృతమందును జతుర్థికి బదులుగా షష్ఠీయే వాడఁబడును.

పరిశీలింపఁగా చతుర్థీ ‘కు’ ప్రత్యయమునకును షష్ఠీ ‘కు’ ప్రత్యయమునకును నించుక భేదము చూపట్టుచున్నది. “తదర్థస్య భావః తాదర్థ్యమ్” అను వ్యుత్పత్తిగల తాదర్థ్యమును బోధించు శక్తి ‘కు’ ప్రత్యయ మాత్రమునకు లేదనియు దానికి ‘కొఱ’ మున్నగు శబ్దముల యోగ మావశ్యకమనియు నాంధ్ర పండిత కవీంద్రులు తలంచినది తోచుచున్నది. నన్నయభట్టారకుఁ డట్టి యెడల ‘కొఱకు’ (కొఱ=కార్యము-కొఱకు=కార్యమునకు) అనుదానిని వాడకున్నను నట్టి యర్థమే కల సంస్కృత వ్యాకరణ ప్రసిద్ధ ‘తదర్థ’ శబ్దమునె పలు చోట్లఁ బ్రయోగించి యున్నాఁడు. మత్తకో-నీ తదర్థమ కాఁగ దేవ వినిర్దితం బిది... (ఆది. ౨ ఆ. ౨౦౮). ‘కయి=కునై=కుఁగాన్’-మున్నగు శబ్దములు సైత మీ యర్థమున వాడఁబడెను. సీ. చైద్యునకై పూని.....(సభా. ౧ ఆ. 3౮). సీ. అడుగుము నీకుఁగా నని నేయు టొక్కటి దక్కంగ.....(భీష్మ. ౧ ఆ. ౧౫2). మధ్యాక్షరము.....అఖిలలోక హితంబు పొంటె (ఆది. ౨ ఆ. ౧౮౫). ఈ ‘పొంటె’ శబ్దము తాదర్థ్యార్థకము. ఇది తమిళ ‘పొరుట్టు’ శబ్దమున కభిన్నము. ‘పొరుట్టు ముత్తై.....’ (నన్నూలు) తమి-రామన్ పొరుట్టు వద్దేన్=(రాముని పొంటె వచ్చెను=రామునికై వచ్చెను). ఆధునిక తమి-రామ నుకాఁగ వద్దేన్=(రామునికిఁగా వచ్చెను). హొసగన్నడ-రామంగారి బందం=(రామునికై వచ్చెను). అర్వాచీనాంధ్రము-రాముని కోసము వచ్చెను=రాముని కోసరము వచ్చెను=హొసగన్నడ-రామం గోసుగం బందం=(రామం=గె+ఓసుగం). ‘ఓసుగ = ఓసుగర = ఓసుగర’ అనునవి పర్యాయములు. ‘రామునకు+ఓసరము’ అనియె తెల్లన ఛేదము చేయుట యుక్తము. ‘కోసము’ అనునదొక శబ్దమని యహోబలపతి వ్రాసెను. ‘ఓసరము’ అనునది ‘అవసర’ శబ్దభవ మని తలంపనగును.

కాల్డువెల్లుగారు “ ‘కు’ ప్రత్యయ చరిత్రమును బ్రాజ్ఞలూహింతురు గాక” అని వచించిరి (౮౫ II విష). గౌడభాషలలోని ‘కో-కె-కా’ మున్నగు నవి సంస్కృత ప్రత్యయ సంబంధులు కావచ్చును (౧౨ IV విష. చూడు). ‘కు’ ప్రత్యయమునకు ద్రావిడ శబ్దముతోనే వ్యుత్పత్తి సరిపడుచున్నది. ప్రాచీన

కర్ణాట భాషలోను, 'కూర్లు' లోను 'గెయ్ = కెయ్' = (చేయు) అను ధాతువు గలదు. 'తమిల-చెయ్. తెల్లు-చేయు'. అనునవి దీని రూపాంతరములు. దీని నుండి కన్నడమున 'కేయ్' = (పనిచేయునది = చేయి)' 'గెయ్యం = గెయ్యె = కెయ్యం = కెయ్యె = (కార్యము = కొఱ)' అను రూపములు వెలసియున్నవి. తమిళముందును 'చెయ్' ధాతువునుండి- "చెయ్ = (చేయుట) . చెయ్యి = (కార్యము)" అనియుఁ దెల్లినఁ జేయు ధాతువునుండి- "చేయి = (హస్తము) చేత = చెయ్యి చెయ్యము = (కార్యము)" అనియు రూపములు వెలసియున్నవి. కాఁగా నట్టి కర్ణాటపు- 'గెయ్ = కెయ్' ధాతువునుండి- 'గె-కె' అను కర్ణాట చతుర్థీ విభక్తు లేర్పడియుండ నోపును. వానినుండి యితర ద్రావిడభాషలలోను భాషాంతరములలోను నీ 'కు' ప్రత్యయము వెలసినదని తోచెడిని.

౮౬. I విష:—అపాదానార్థక పంచమి విభక్తి:—“సంస్కృత వైయాకరణుల మీఁది గౌరవమున ద్రావిడ వ్యాకరణములలో నీ పంచమి విభక్తి చేర్పబడినది. సంస్కృత ప్రసిద్ధ పంచమ్యర్థము ద్రావిడ వాక్యములచే బోధింపఁ బడుచున్నను నపాదానార్థమును మాత్రము బోధించు ద్రావిడ ప్రత్యయము కలదను విషయము సందిగ్ధముగా నున్నది.

ద్రావిడ భాషలలోని యపాదానార్థక పంచమి విభక్తి ప్రత్యయమును నప్తమి విభక్తి ప్రత్యయమును సరిపోల్చి చూచినపుడు వానికి భేద మగపడదు. వానితో నన్వయించు క్రియారూపములందు మాత్రము భేదము గోచరించును. ఒక ప్రదేశమును బోధించు శబ్దముయొక్క నప్తమ్యంతము పయిని గత్యర్థక క్రియారూపము నిల్చినచో నది ద్రావిడభాషలలో నపాదానార్థము నిచ్చును. అటవ వ్యాకరణములలోని పంచమి విభక్తి ప్రత్యయమగు 'ఇల్' అనుదానికిని వ్యావహారిక భాషలోని నప్తమ్యర్థమును బోధించు 'ఇల్' అనుదానికిని భేదము గలదని చెప్పెడి యభిప్రాయము సరికాదనియు ద్రావిడభాషలలోఁ బంచమి విభక్తి లేదనియు నప్తమి తృతీయలలో నొకదానికిఁగల సందర్భోచిత క్రియ యోగమునఁ బంచమ్యర్థము సిద్ధించుననియు నా యభిప్రాయము.” (కాల్డు. ౨౮౩-౨౮౪ పుటలు).

విమర్శము:—ద్రావిడభాషలలోఁ బంచమి విభక్తియే వేఱుగలేదను దొరగారి వ్రాత కేవలము ప్రామాదికము. అపాదానార్థమే పంచమికిఁ గలదనుకొనుట యింకొక ప్రమాదము. ‘పట్టి వలన కంటే ఇతి పంచమి’. అను నన్నయనూక్తి చొప్పునఁ బంచమికి హేతు (కారణ-కరణ) తారతమ్య నిర్ధారణాపాదానార్థములు మూడు గలవు. అందు హేత్యర్థమునఁ దృతీయయు వచ్చును. ఇవెల్ల నపాదానార్థములే యని కర్ణాట శబ్దానుశాసన భాషామంజరీ

వృత్తికారుడు సవిమర్శముగా వ్రాసి యిట్టివానికెల్ల సపాదానత్వమును సిద్ధిపఁ జేయుటకై యెన్నెన్నో చిక్కులు పడెను. “‘ఆతనత్తణిం దీతం పటు’ ఇత్యాదౌ సర్వత్ర వానుదేవాద యోర్జునాదిభిః ఆధిక్యాదినా సంస్పృష్టాః-తేభ్యోఽతిశాయ నాదినా ధర్మేణ విభక్తాః ప్రతీయంత ఇతి బౌద్ధోఽపాయః” (కర్ణాట శబ్దా. ౨౨౧ సూత్రపు భాషామంజరీ వృత్తి) (అపాదాన శబ్దార్థము-చూడు ౧౪ V విష.).

తమిళమునఁ గేవల హేత్వర్థక తృతీయా ప్రత్యయములు ‘ఆల్-ఆన్’ అనునవియును, హేతు తారతమ్య నిర్ధారణాపాదానార్థద్యోతక ప్రత్యయము ‘ఇన్’ అనునదియు నున్నవి. (చూడు ౧౪ II విష.) ‘ఇల్’ అనునది మలయాళ సప్తమీ ప్రత్యయము. ప్రాచీనమగు తొల్కాప్పియమునఁ గానరాదు. ‘ఇన్’ అనునది తమిళ పంచమీ ప్రత్యయము. ఇది ‘ఇల్’ అను మలయాళ సప్తమికి భిన్నము. ‘ఇన్’ అనుదానికి సప్తమ్యర్థము ద్రావిడభాషలలో నెందును లేదు.

I. తమిళ హేత్వర్థక పంచమి:—“మూష్టనుమ్.....” (తొల్కా. ౫౭౬ సూ.)=వృద్ధియగుట యను నర్థముగల క్రియను వాడునపుడు హేత్వర్థ మునఁ దృతీయయుఁ బంచమియు నగును. ఉదా:—(తృ)-వాణిగత్తోడు ఆయి నాన్=(వాణిజ్యముచేత వృద్ధి నొందెను). (పంచ)-వాణిగత్తిన్ ఆయినాన్=(వాణిజ్యమువలన వృద్ధి నొందెను). (ఆగు=వృద్ధి నొందు. చూడు తొల్కా. ౫౦౩-౫౦౪-౫౦౫ సూ.).

II. తారతమ్య నిర్ధారణ పంచమి:—“బన్దాకువడె.....” (తొల్కా. ౫౬౧ సూ.)=‘ఇన్’ అనునది పంచమీ విభక్తి. ‘దీనికంటె నిది యిట్టిది’ అను నర్థమున నిది వాడఁబడును.

“వణ్ణమ్-వడివు.....” (తొల్కా. ౫౬౨ సూ.)=“రంగు-ఆకారము-రుచి” మున్నవాని తారతమ్య నిర్ధారణమున ‘ఇన్’ ప్రత్యయము వచ్చును. ఉదా:—కాక్కైయి అ్కరిదు కళమ్ పలమ్=(కాక్కైయిన్ + కరిదు=కాక్కైయిఅ్కరిదు.=కాకికంటె ‘కళమ్’ అను పండు నల్లనిది.) ఈ యర్థమున సర్వాచీన తమిళమున ‘కాట్టిలుమ్’ అనునది చేర్పఁబడుచున్నది. ఉదా:—అవనై కాట్టిలుమ్ ఇవన్ పెరియన్=వానిని (అవనై) జూపినను (కాట్టిలుమ్) వీడు పెద్ద వాడు (ఇవన్ పెరియన్). ఇట్టి వాడుక తెల్లులోని ‘కన్నన్-కంటెన్’ అను వానిని సంబంధించి యున్నది. వానికన్న వీఁ డధికుఁడు. వానికంటె వీఁ డధికుఁడు. ఇచట వానిని ‘కన్నన్’ (చూడఁగా) అని యర్థము చేసినచో “వానిఁ గన్న వీఁ డధికుఁడు” అనవలసివచ్చును. కాన ‘వానికిన్ + అన్నన్’ అను రీతిని వ్యుత్పత్తి చెప్పుటయె యుచితము. (చూడు ౧౪ II విష.) కన్న డము

“కృష్ణస్తత్తణిం బలభద్రం పిరియం=కృష్ణనికన్న బలభద్రుడు పెద్దవాడు” అనురీతిగ ప్రాచీన కన్నడమున నుండును. అర్వాచీనముగ గన్నడమందును ‘అంతలు-అంత’ మున్నగు శబ్దము లీ యర్థమునఁ జేరును.

III. అపాదానార్థపంచమి:—తమి - మలైయిన్ విలుమ్ అరువి=(కొండ నుండి పడు జలపాతము. చూడు ౧౬ IV విష). యాట్టిన్ (ట్రిన్) వద్దాన్=(వీటినుండి వచ్చెను).

పయి యుదాహృతులలోని ‘ఇన్’ ప్రత్యయమునకుఁ దృతీయాంశముగాని స్తవమ్యర్థముగాని దుర్లుభముగదా. తృతీయాస్తవమ్యర్థములకు గత్యర్థక క్రియల తోడఁ బయిచోట నన్వయమే యసంభవము. నదియందు వచ్చెననుట పొసఁగదు గదా. హేత్వర్థమునఁ దృతీయయు వచ్చునన్న కారణమున విభక్త్యర్థాంతరములయొక్క సాంకర్యము లేని పంచమి తారతమ్య నిర్ధారణార్థక మాత్రమే యని పయి తొల్కాప్పియ సూత్రములకుఁ (౫౬౧-౫౬౨ సూ.) దాత్పర్యము.

తొల్కాప్పియమున ‘మలైయిన్ విలుమ్ అరువి’=(కొండనుండి పడు జలపాతము) అను రీతిగల యపాదాన ముదాహరింపఁబడకున్నను వేటొక విధమగు నపాదాన ముదాహరింపఁబడెను.

“అచ్చకి-శవి.....” (తొల్కా. ౫౮౪ సూ.)=భయవాచక శబ్ద ప్రయోగమునఁ బంచమిగాని ద్వితీయగాని వచ్చును. ఉదా:—(పం.) పులియిన్ అఱ్ఱువాన్=(పులివలన భయపడును). (ద్వి.)-పులియై అఱ్ఱువాన్=(పులిని గూర్చి భయపడును). “భీ త్రార్థానాం భయహేతుః (౧-౪-౨౫)=భయార్థానాం త్రాణార్థానాంచ ప్రయోగే భయహేతు రపాదానం స్యాత్.” (సి. కౌ. ౫౮౮ సూ).

తెలుఁగున ‘నపాదానార్థ ముండాది శబ్దాన్వయ ఘటిత వాక్యమునుండి తఱుచుగా ద్యోత్య మగును. “పరే షూండాది శబ్దేషు । స్తవమ్యాద్యా విభక్తయః । క్వచిన్నిత్యం క్వచి ద్వా స్యా । దహో తాసాం ప్రకారితా॥” (వికృ. ‘వ్యా. సం.’ ౨౪౭ విష). అను నాధర్వణకారిక చొప్పున నుండాది శబ్దాన్వయ ఘటిత వాక్యమునుండి యపాదానార్థము ద్యోత్య మగుట (చూడు ౧౪ V విష) తఱచైనను వైకల్పికముగ నుండాది శబ్దాన్వయ మక్కఱ లేకయే వలన వర్ణక మాత్రమే యపాదానార్థమును సంస్కృత పంచమి ప్రత్యయము వలెనే బోధించుటయుఁ గలదు. (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౪౭ విష). ఉదా:—ఉండి శబ్దాన్వయము:—నీ. కావున దేవి యిద్దేవ

పథము । నందుండి వసుమతి కొందంగఁ జనుదేరవలయు (ఆర. 3 ఆ. ౨౦ ప). కం.....ననతు-మారుడు మహికిం । జనుదెంచె బ్రహ్మలోకం । బున నుండి(ఆది. 3 ఆ. ౯౦ ప). ఉండ్యాది శబ్దాన్వయ రహిత వలన వర్ణక ప్రయోగము:—ఆ.వె.....మనునిభుండు ధర్మతనయుండు దాన్యంబు । వలనఁ బాయవలయు వసుమతీశ. (సభా. ౨ ఆ. ౨౫౯ ప) క. నెమ్మిని ధర్మజు నలు వురు । తమ్ములు.....పాయంగవలయు దాన్యము వలనన్—(సభా. ౨ ఆ. ౨౬౦ ప). (చూడు 'వ్యా. సం.' ౨౪౬ విష).

ఇట్టి యపాదానార్థకమగు 'వలన' వర్ణకమునకు మూలమగు 'వలను'= (దిక్కు-) అను శబ్దమునుండి సప్తమ్యర్థమునందును 'వలనన్' అను పదమేర్పడు చుండుటంజేసి భ్రమించి కాట్టువెల్లు దొరగారు పంచమి విభక్తియే లేదనియు నయ్యది సప్తమి రూపమే యనియు వ్రాయవలసిన వార్తైరి. 'వలనన్' అను పది తృతీయా పంచమి సప్తమ్యర్థకమయ్యుఁ బంచమి విభక్తి మాత్రముగ నె గణింపబడెను. అట్టి పంచమి ప్రత్యయత్వావస్థయందు దాని తృతీయా సప్తమ్యర్థము లంతరించు నననగ్గును. (చూడు ౨౪ IV విష). అట్లే కానిచో "ద్యాసంబువలనఁ బాయంగవలయు" అను నన్నయ వాక్యము లనన్వితములె కావలసి వచ్చును. అచటఁ దృతీయా సప్తమ్యర్థములగు కరణాధికరణార్థములు సందర్భింప నేరవుగదా. 'వలనన్' అనుపదమునకు 'దిక్కునందు' అను సప్తమ్యర్థ మున 'ఉండి' శబ్దాన్వయము లేకుండ నపాదానార్థము లభింపనేరదు గదా. కావునఁ బయి నన్నయ ప్రయోగములవంటి స్థలములందు 'వలనన్' అనుదాని కపాదాన పంచమి ప్రత్యయత్వ మాత్రము సంగీకరింపక తీరదు. 'చేతన్-తోడన్' అనువానికిని నిట్లుగనె తృతీయాత్వమును (కరణ సహార్థములందు) గ్రహింపవలయును. ('చేతన్' అనుదానికిఁ గరణార్థక ప్రత్యయత్వమున సప్తమ్యర్థ మంతరించునని యెఱుంగనగును. 'బాణముచేతఁ గూలనేసెన్' అను కరణార్థక వాక్యమున 'చేయి' శబ్ద సప్తమ్యర్థము సందర్భింప నేరదుగదా. వలన వర్ణకమునకు హేత్వర్థమును గలదు.

తే॥ గీ॥ విద్య యొసఁగును వినయంబు వినయమునను ।

బడయుఁ బాత్రత; పాత్రత వలన ధనము ।

ధనము వలనను ధర్మంబు దానివలన ।

నైహి కాముష్టిక సుఖంబు లందు నరుడు ॥

తెల్లునఁ దారతమ్య నిర్ధారణార్థక ప్రత్యయము 'కంటెన్' అనునది. సీ....
.. ఇంత । కంటెను గట్టంబు గలదె యెండు (సభా. ౨ ఆ. ౨౬౯ ప).

తమిలమందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయమునకు వలెనే కర్ణాటభాషలోని ‘అత్తణిం’ ప్రత్యయమునకే హేత్వపాదాన తారతమ్య నిర్ధారణార్థములు మూడును వెలయుచున్నవి. ‘అత్తణ+ఇమ్=అత్తణిం’ అను ఛేదము చొప్పున నిది కన్నడ తృతీయా ప్రత్యయమును సంబంధించినదే. తృతీయనుండి వ్యావర్తకముగా నీ యపాదాన పంచమీత్వమున ‘అత్తణ’ శబ్దము చేర్పబడెను. కేవలమగు ‘ఇమ్’ ప్రత్యయమున కపాదానాద్యర్థములు లేవు. అత్తణ శబ్దయోగమునందే యట్టి జంట కపాదానాద్యర్థములు రూఢము లయ్యెను.

“అపాదానే పఞ్చమీ” (కర్ణా. భూ. ౧౪ సూ.)=అపాదానార్థమునఁ గన్నడమందుఁ బంచమి యగును. ఉదా:—ఊరత్తణిం బందం=(ఊరనుండి వచ్చెను.) పులియత్తణిం భయం=(పులివలన భయము).

“క॥ ఆదం పంచమి యప్పు ద ।

పాదానస్థల దొళదెద లొదవుగు మాతం ।

కాదానేష్టానిష్టా ।

పాదిత హేతు వినొళుదయదొళో గౌరవదొళో ” ॥

(శబ్దమణి దర్పణము ౧౩౧ ప.)=(అపాదానార్థమునఁ బంచమి యగును. అయ్యది (ఆతం కాద్యర్థములందును నగును). “అపాదానకే-మరదత్తణిం పణ్ణు దిర్దుదు=(చెట్టుననుండి పండు పడెను). కెరెయత్తణిం బందం=(చెఱువునుండి వచ్చెను. హేతువిగ్నే:—ఉద్యోగదత్తణిం సిరి బందుదు=(ఉద్యోగముననుండి సిరి గల్గెను). పెర్రెగ (గౌరవ):—కృష్ణ సత్తణిం బలభద్రం పిరియం=(కృష్ణునికంటె బలభద్రుఁడు పెద్దవాఁడు) ‘అంతలు’ అనునది నవ్యము”. చూడు ౧౪ II విష).

తృతీయా సప్తములలో నొకదానికి సందర్భోచిత క్రియాయోగమునఁ బంచమ్యర్థము సిద్ధించునందుచే దొరగారు. పయి వాక్యములలోఁ బంచమ్యర్థములకుఁ దప్పఁ దృతీయా సప్తమ్యర్థములకు సందర్భము లేదుగదా, సందర్భోచిత క్రియాయోగ మెట్లు పొసంగును?

౧౬. II విష:—పయిరీతి నవిమర్శితముగా దొరగారు ద్రావిడభాషలలోఁ బంచమీ విభక్తియే లేదనియుఁ దృతీయా సప్తములలో నొకదానికి సందర్భోచిత క్రియాయోగమునఁ బంచమ్యర్థము లభించుననియు వ్రాసి యట్టి తమ పాదమును బలపఱచుకొనుటకయి యీ క్రిందిరీతిని నిరాధారముగను బునరుక్తము గను వ్యావహారికభాషా ప్రధానముగను విస్తరించి ప్రసంగించిరి.

“అఱవ భాషయందు ‘ఇల్-ఇన్’ అనునవి యపాదాన పంచమీ ప్రత్యయము లందురు. ‘ఇల్’ అనుదానికి ‘ఇల్లు’ అని యర్థము. ఈ ప్రత్యయ

మునకు ‘ఇక్కడ = ఈ స్థలమందు’ అను సర్థములు ప్రాచీనములని తోచును. కాన నివి సప్తమీ ప్రత్యయములు కాదగినవి. వ్యావహారిక తమిళమున నిది (ఇల్) సప్తమిగ వాడబడుట ప్రచురమై యున్నది. తమిళమందలి ‘ఇన్’ అను నది ‘ఇమ్’ అను ప్రాచీన కన్నడ తృతీయకు భిన్నముకాదు. అటవమునను నిది తృతీయగ వాడబడుట గలదు. కాని యీ ‘ఇన్ = ఇమ్’ అనునవి రెండును సప్తమీ ప్రత్యయములై యుండవచ్చును. ప్రాచీన కర్ణాటపంచమి ‘అత్తణిం’ అనునది. ‘అత్తణిందం-అత్తణిందే’ అనునవి దీని రూపాంతరములు. “అత్తణ+ ఇమ్ (ప్రాచీన కన్నడ తృతీయ) = అత్తణిం” అనిచేదము. ‘అత్తణ’ అను క్రియావిశేషణము “అత్తలు-అత్త = (అక్కడ) = అత్తల్ (ఆ వైపు)” అనువానికి భిన్నముకాదు. ‘ఇమ్’ అను ప్రాచీన కన్నడ తృతీయకు ‘ఇచ్చట’ అను సర్థము ప్రాచీనము. ‘ఇంద’ అనునది గత్యర్థక్రియాయోగమునఁ బంచమ్యర్థము నిచ్చును.” (కాట్ట. ౨౮౪ పుట).

విమర్శము:—‘ఇల్’ శబ్దమునకు ‘ఇక్కడ’ అను సర్థము తొల్కాప్పియమున లేదు. ఇది మలయాళ సప్తమి. ప్రాచీనమగు తొల్కాప్పియమున నిట్టి—“ఇల్లు-వాకిలి-గది-గడప-తోట-దొడ్డి” మున్నగువానికి సప్తమీత్వ మంగీకరింపఁబడ లేదు. ‘ఇల్-ఇన్’ అనువానికి సప్తమ్యర్థము ప్రాచీన తమిళమున లేదు. వానికి సప్తమ్యర్థము తొల్కాప్పియోక్తము కాదు. (చూడు ౮౪ II విష). (౮౬ III విష. చూడు). ‘ఇన్’ అనుదానికిఁ బ్రాచీన తమిళమునఁ దృతీయా పంచమ్యర్థములు మాత్రమే గలవు. అట్లే కన్నడమున ‘ఇమ్’ అను దానికిఁ దృతీయార్థమును ‘అత్తణిం’ అనుదానికిఁ బంచమ్యర్థమును మాత్రమే ప్రయుక్తములై యున్నవి. వానికి సప్తమ్యర్థ మెన్నఁడును లేదు. ౮౬ I విషయపు విమర్శమున నీ విషయములు విపులముఁ జూపఁబడియె యున్నవి.

౮౬. III విష:—“ ‘ఇల్-ఇన్-ఇమ్’ అను మూఁడును ప్రాచీన సప్తమీ ప్రత్యయములని తలంచెదను. ‘ఇల్’ అనుదాని కభిన్నమగు ‘ఇల్లు’ అను తెల్లు శబ్దపు ‘ఇంటి’ అను రూపములో ‘ఇన్’ అనునది చూపట్టుచున్నది.

‘ఇన్’ అనుదానినే ప్రాచీన సప్తమీ విభక్తిగఁ దలంచినచో దీనికి భాషాంతర సామ్య మధికముగ నుండును. ‘ఇన్’ అనుదానికి ‘ఇల్’ అనునది మూలము కాదు. దీనికి వ్యుత్పత్తిని వేఱుగ నాలోచింపవలెను. ఫిన్నిషు మాగ్యారు భాషలలో ‘అన్-ఎన్-ఇన్’ అనునవి సప్తమీ ప్రత్యయములు. సంస్కృత సప్తమియగు ‘తస్మిన్’ శబ్దము తుదిని ‘ఇన్’ అనునది కన్పట్టుచున్నది. ఇదీ సంస్కృత సప్తమీ విభక్తి ‘ఇ’ అనుదాని రూపముతో నున్నను (జి-ఓన్-సుప్-సంస్కృత సప్తమీ ప్రత్యయములు) లాటిను భాషలో సప్తమ్యర్థ కావ్య

యము ‘ఇన్’ అను రూపముతోను, గ్రీకు భాషలో ‘ఎన్’ అను రూపముతోను నుండుటచేతను, సంస్కృత ‘ని’ శబ్దపు (ఉపసర్గము) (ని=ఇన్) పోలికచేతను ద్రావిడభాషలలోని ‘ఇన్’ అనునది సప్తమిప్రత్యయ మనుట బహు భాషా సమ్మతమై యుండును” (కాల్డు. ౨౦౪-౨౦౫ పుటలు).

విమర్శము:—‘ఇల్’ స్థలవాచి యగుటచేత, సప్తమియనియు ‘ఇన్-ఇమ్’ అనునవి దాని కభిన్నములనియు నింతవఱకు వ్రాసి యా వాదమును విడిచికొని ‘ఇల్’ అనునది ‘ఇన్’ అనుదానికి మూలరూపము కాదనియు దీనికి వేఱుగ వ్యుత్పత్తి నాలోచింపవలయుననియు వ్రాయుచు నిపుడు ‘ఇండో యూరపియను’ భాషలలో ‘ఇన్’ సప్తమ్యర్థకము గాన ద్రావిడ ‘ఇన్’ ప్రత్యయమును సప్తమియే యనుట బహుభాషా సమ్మతమగు ననుచున్నారు దొరగారు. భాషాంతరములలో సప్తమిగా నున్నది, సప్తకి గొంత సన్నిహిత సంబంధముగల తృతీయగాను బంచమిగాను ద్రావిడభాషలలో నుండుట విరుద్ధము కాదుగదా. ద్రావిడ భాషలలో నెందును ‘ఇన్’ అనుదానికి సప్తమి ప్రయోగము లేకున్నను నిండోయూరపియను భాషలలో సప్తమ్యర్థకమగుట మాత్రమే యాధారముగాఁ జేసికొని దానికి సప్తమివిభక్తిత్వము నంగీకరించుట కేవలము నసంగతము కాదా?

౧౬. IV విష:—“అఱవ కన్నడములలోని ‘ఇన్’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయ మునకును విభక్తిపూర్వాగమ మగు ‘ఇన్’ అనుదానికిని దమిఱమందలి ‘ఇన్’ అను సప్తమి ప్రత్యయము భిన్నముకాదని తలంచెదను. ఈ పక్షమున దీని కింకను భాషాంతర సామ్య మధిక మగునని షష్ఠీ విభక్తి సందర్భమున విశద మగును” (కాల్డు. ౨౦౫ పుట).

విమర్శము:—షష్ఠీ విభక్తి సందర్భమున దొరగారు బొత్తిగ తడఁబడి విభక్తి పూర్వాగమముమీఁది షష్ఠీ లోపించిన స్థలమును జూచి భ్రమించి యచటి విభక్తిపూర్వాగమ మగు ‘ఇన్’ మున్నగునవే షష్ఠీ ప్రత్యయములనుచు మున్ముందు విస్తరించి వ్రాయుచున్నారు. ఆ రీతిని ‘ఇన్’ అనునది షష్ఠీ ప్రత్యయమును గలదని యిచట నవిమర్శితముగ వ్రాయుచున్నారు. అట్టి చోటులందలి షష్ఠి ‘ఇ’ నాగమాకర్థము కానేరదు (౧౨ III విష.) ‘ఇన్-అత్తు’ మున్నగు విభక్తి పూర్వాగమములు ‘ఇదు-అదు’ మున్నగు సర్వనామములను సంబంధించినవి. ‘ఇన్’ ప్రత్యయమన్ననో ‘ఈన్=ఇక్కడ’ అనుదానిని సంబంధించునది. ఈ రెండును సభిన్నములనుట కేవలము నసంగతము. (చూడు ౧౨ III విష.)

౧౬. V విష:—“అఱవభాషలోని ‘ఇల్ - ఇన్’ ప్రత్యయములకు సామ్యముగలదు. అవి పంచమిగా వాడఁబడినపుడు వాని తుదను గత్యర్థక క్రియ యాకాంక్షిత మగుచుండును. వ్యావహారిక తమిళములో

‘ఇన్’ ప్రత్యయము తుదిని ‘నిన్ఠ్ర (నిన్ఠ్ర)=(నిల్చుచు), ఇరున్ఠ్ర=(ఉండుచు)’ అనునవి నిల్చును. ఇట్టి వీని యనుప్రయోగమే ‘ఇల్-ఇన్’ అనునవి సప్తమీ ప్రత్యయములని స్థిరపఱచుచున్నది. ‘నిన్ఠ్ర (నిన్ఠ్ర)-ఇరున్ఠ్ర’ అనునవి నాగరకాటవమున విశువబడుచుండును. ఉదా.—మలైయిన్ విలుమ్ అరువి= (కొండనుండి వడు జలపాతము). ఇట్టియెడల ‘ఉండి’ శబ్దార్థము ‘విలుమ్’ అను ధాతుజ విశేషణ సంబంధమున సిద్ధించును. ‘ఇన్’ అనుదాని వ్యుత్పత్తి యెట్లున్నను నిది పంచమ్యర్థమును బోధించుచున్నది” (కాల్ట. ౨౮౫ పుట).

విమర్శము:—‘నిన్ఠ్ర-ఇరున్ఠ్ర’ అను తమిళశబ్దములు ‘ఇన్’ ప్రత్యయాంతముల కనుప్రయుక్తమగుట తెల్లులోని ‘ఉండి’ శబ్దానుప్రయోగము సంపర్కమునఁ దమిళమందు సంభవించి యుండును. తెల్లు ‘వలనన్’ అనుదాని పోల్కిని హాసగన్నడమున ‘దెసయింద’ బయలుదేఱలేదా? అట్టి చోటి యధునాత నానాగరక తమిళమునందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయము సప్తమ్యర్థకమనుటకు సందేహ మేమున్నది? ఇట్టి యధునాతన ప్రయోగములె కదా దొరగారిని భ్రమింపఁజేయుచున్నవి. ఇట్టి యనుప్రయోగము నాగరక తమిళమందు సైతము లేదను దొరగారి వ్రాతయే యది ప్రాచీన తమిళమున లేదను విషయమును విశదీకరించుచున్నది. ప్రాచీన తమిళమున నిట్టి యనుప్రయోగమును లేదు. ‘ఇన్’ అనుదాని కెచ్చటను సప్తమ్యర్థమునఁ బ్రయోగమును లేదు. ప్రాచీన తమిళమునందు ‘ఇన్’ ప్రత్యయమునకును బలగన్నడమునందు ‘అత్తణిం’ ప్రత్యయమునకును హేతు నిర్ధారణార్థములతోపాటుగ నపాదానార్థమును వెలయుచున్నది. కన్నడ:—హిమవద్దత్తణిం గంగె బర్పుదు = (హిమవంతమునుండి గంగ వచ్చును) ఇందు శబ్దాంతరయోగ మక్కఱలేదు.

౮౬. VI విష:—‘కన్నడమున ‘అత్తణిం=దెసెయింద’ అను పద ద్వయాత్మక ప్రత్యయములకంటె ‘ఇంద’ అను ప్రత్యయము పంచమ్యర్థమునఁ దఱచుగా వాడఁబడుచున్నది. ‘ఇంద’ అనునది తృతీయ యని చెప్పఁబడుచున్నను వ్యుత్పత్తిచేత సప్తమియే యనియు నయ్యది ‘ఇన్-ఇమ్’ అనువానికి భిన్నము కాదనియు నా యభిప్రాయము. ‘దెసె’ అనుదానికి ‘దిక్కు’ అని యర్థము. ‘ఇంద’ అనుదానినిఁ బ్రత్యేకముగాఁ బంచమిగానే కాక ‘అల్లింద=ఇల్లింద’ (from) అనియు వాడుట గలదు. ఇవి తమిళములోని ‘ఇల్-నిన్ఠ్ర=(నిన్ఠ్ర) ఇలిరున్ఠ్ర’ అనువానికి సరిపడును. తెల్లునందలి ‘న’ అనునది తమిళములోని ‘ఇన్’ అనుదానితోను గన్నడములోని ‘ఇమ్’ అనుదానితోను సరియగుచుఁ బంచమ్యర్థముకన్న స్పష్టముగా సప్తమ్యర్థము నిచ్చును. ఈ ‘న’

అనునది తెల్లన ‘ఇ’ కారము తర్వాత నిల్చునపుడు ‘ని’ అనురూపమునందును. ఇది యటవములోని ‘ఇన్’ అనుదానికి సరిపడును. తెల్లన ‘నుండి-నుంచి’ అను క్రియాజన్యరూపములు పంచమి విభక్తిగ వాడఁబడుచున్నవి. ఇవి-‘న-ని-ఇల్-ఇన్’ అనువాని యోగములేకుండనే పంచమిగా వాడఁబడుచున్నవి. ఇవి తమిళములోని ‘నిన్ ద్రు (నిన్దు) ఇరున్దు’ అనువానికి సరియగు రూపములు. ‘నుండి’ అనునది ‘ఉండు’ ధాతుక్తార్థకరూపమునకు ముందు ‘న-ని’ అను సప్తమి ప్రత్యయములలోని సకారము చేరుటచేత నేర్పడెనని ‘క్లే’ దొరగారు చెప్పినది సరిగనే యున్నది. ఉదా:-పరలోకమునుండి వచ్చెను. (పరలోకము + న్ + ఉండి). ‘ఉంచి’ అనుదానికి గ్రాంథికభాషలోఁ బ్రయోగము లేదు. ఇది ‘ఉండు’ ధాతు ప్రేరణరూపముగానఁ బంచమ్యర్థమును సరిగాఁ దెల్పుజాలను” (కాల్డు. ౨౦౫-౨౦౬ పుటలు).

“తుళుభాషలో ‘ఎడ్డు-డ్డ్’ అనునవి పంచమి విభక్తి ప్రత్యయములు. ఇవి తృతీయావిభక్తిలో పైతము వాడఁబడును. తుదభాషలో ‘ఎండ్ = ఎడ్డ్’ అనునవి పై ప్రత్యయములకు సరియై యున్నవి. వయి ప్రత్యయము కన్నడము లోని ‘ఇంద’ అనుదాని కభిన్నములు” (కాల్డు. ౨౦౬ పుట).

విమర్శము:-‘అత్తణిం’ అనునది పటగన్నడ పంచమి. ‘దెసెయింద’ అనునది హొసగన్నడ పంచమి. ఇవి పటగన్నడ తృతీయ యగు ‘ఇమ్’ ప్రత్యయమును సంబంధించినవే. పటగన్నడ తృతీయ యగు ‘ఇమ్’ ప్రత్యయము తమిళమందలి తృతీయా పంచమ్యర్థకమగు ‘ఇన్’ ప్రత్యయమున కభిన్నము. కన్నడ తృతీయ యగు ‘ఇమ్’ ప్రత్యయము భేదస్ఫూర్తికయి ‘అత్తణ’ (తత్ప్రదేశ సంబంధి) శబ్దపూర్వకమయి పంచమి ప్రత్యయమయ్యెను. దీని యనుసరణముననో తెల్లలోని ‘వలనన్’ వర్ణక (వలను = (దిక్కు) + అన్ = వలనన్) సంపర్కముననో నవీన కన్నడమున ‘దెసెయింద’ (దెసె = దిక్కు) అను ప్రత్యయము రూఢమయ్యెను.

‘అత్తణిం-దెసెయింద’ అనువానికన్నఁ దఱచుగాఁ గన్నడమున ‘ఇంద’ ప్రత్యయము పంచమిగ వాడఁబడుచున్నదని కాల్డువెల్లుగారు వ్రాయుచున్నారు. హొసగన్నడ వ్యాకరణమగు శబ్దాదర్శమునయందును సట్టివాడుక ప్రదర్శింపఁ బడలేదు. ‘ఇంద-తృతీయ; దెసెయింద-పంచమి’ అని మాత్రమే శబ్దాదర్శరం సూత్రమున నుపదేశింపఁబడెను. ‘ఇల్లింద-అల్లింద’ అనునవి సయిత మందుఁ జూపఁబడలేదు. ప్రాచీన భాషల సంబంధములను బరిశీలింపవలసిన యీ శాస్త్రమున నేటివాడుకలలోని యిట్టి యవభ్రంశముల నంతగాఁ బరిశీలింపవలసిన ప్రసక్తిలేదు. అధునాత నానాగరక తమిళ వ్యవహారమున ‘ఇల్ నిన్ ద్రు

(నిన్లు) ఇలిరున్లు' అనునవి తెల్లులోని 'ఉండి' శబ్దాను ప్రయోగచ్ఛాయ నేర్పడి యుండును. ఇట్టివి ప్రాచీన భాషలో లేవని యీవఱకె వ్రాయఁబడెను. ప్రాచీన తమిళమున 'ఇన్' అనునదియుఁ బ్రాచీన కర్ణాటమున 'అత్తణిం' అను నదియు మాత్రమే హేతు, తారతమ్యనిర్ధారణాపాదానార్థములను దెల్పు చున్నవి (చూడు ౮౬ I విష).

తెల్లునందలి 'నన్' అనునది 'ఉ' దంతజడవాచకములపై నిల్చి తృతీయా సప్తమ్యర్థములను మాత్రము తెల్పును. ఇది పంచమ్యర్థము నెన్నఁడును దెల్పునది కాదు. కావున నిది తమిళ కన్నడములలోని 'ఇన్-ఇమ్' అను వానికి సరియగునది యను దొరగారి వ్రాత పొరపాటు. 'ఇన్' ప్రత్యయ ముతో సరిపెట్టుటకయి దొరగారు 'ని' అనునది 'నన్' అనుదానికి రూపాంతర మనియు 'ఇ' కారము తర్వాత నిల్చు 'ను' ప్రత్యయమనియు వ్రాయుట సత్య విదూరము. 'నన్-ని' అనువాని కెంతమాత్రమును సంబంధము లేదు. 'ని' అనునది తెల్లు ద్వితీయ యగు 'ను' అనుదాని రూపాంతరము. ఇకారము తర్వాత నిల్చునపుడు 'ను' అనునది 'ని' అనురూపమునందును. ఉదంత జడ వాచకైకవచనములపై నిల్చి 'నన్' అనునదియు నౌపవిభక్తికములపై నిల్చి 'అన్' అనునదియుఁ దద్భిన్నజడవాచకములపై నిల్చి 'ను-ని' అను ద్వితీయయుఁ దృతీయా సప్తమ్యర్థములను మాత్రము దెల్పును. అట్టి ద్వితీయ మాత్ర మరు దుగఁ బంచమ్యర్థమును నయితము తెల్పుట గలదు. (చూడు ౮౪ IV విష).

తెల్లున 'నన్' ప్రత్యయము ఇకారాంతములపై నిల్చినపుడు 'ని' అను రూపమునందును" అనుట 'గగనారవిన్దం సురభి' అనుట వంటిది. 'నన్' ప్రత్యయ మికారము తర్వాత నెన్నఁడును నిల్వదు. 'నుండి-నుంచి' అనునవి పంచమీ ప్రత్యయములనుట కేసలము పొరపాటు. (చూడు ౮౪ V విష). అవి స్వతంత్రముగాఁ బంచమ్యర్థము నిచ్చుననుట యపరిశీలన మూలకము. 'నుండి-నుంచి' అనువాని యాది నున్న నకారము 'నన్' ప్రత్యయ సంబంధి యను 'క్లే' దొరగారి యాశయము తప్పు. 'ఎందుండి యెందుఁబోవుచు' (మనుచరిత్రము).. 'గంగయందుండి యొడ్డునకుఁ జేరెను' మున్నగు స్థలములందు నకారము లేకపోవచ్చును. ఉండ్యాదులు సప్తమ్యాదులపై నిల్చిన పదములు. అవి యపాదానార్థము నిచ్చును. 'మంచము నుండి' మున్నగునవి వ్యావహారి కాంధ్ర ప్రయోగములు. ఇట్టివి మహాకవుల వాడుకలలో నుండవు. 'ఉంచి' అనునది గ్రాంథికము కాదనియు నది పంచమ్యర్థమును సరిగఁ దెల్పుఁజాల దనియు దొరగారు వ్రాయుట యపరిశీలన మూలకము. తే॥ గీ॥ కాంచి యొమ్మత్తి యెచ్చోటి నుంచి వచ్చె. (కృష్ణరాయ విజయము-ప్రాసప్రయోగము.

IV ఆశ్వా. ౨౬ ప.) (బాలకవి శరణ్యము ౧౯౮ పుట) (చూడు 'వ్యా. సం.' ౨౮౭ విష.).

౨౭. I విష:—“షష్ఠీ విభక్తి:—ద్రావిడభాషలలో షష్ఠీ విభక్తి యనేక విధములగు ప్రత్యయములతో నేర్పడును. తుళుభాషలోని ప్రథమా విభక్తి ద్వితీయార్థమునువలె షష్ఠ్యర్థమును సైత మిచ్చును.” (కాట్టు. ౨౮౬ పుట).

విమర్శము:—డా. కాట్టువెల్లుగారు వెనుక వినరించిన (౨౭ I మొ. ౨౭ X విష.) విభక్తి పూర్వాగమములను సమాసాశ్రయ విధులనఁగాఁ గొన్ని సమాససంధి సూత్రములచే విధింపఁబడు సామాసికాగమములను శేషషష్ఠీ ప్రత్యయములనుగా భ్రమించి యీ షష్ఠీ విభక్తి సందర్భమును విపులీకరించుచున్నారు. అట్టి సమాసముల యెడల వెలయుచున్న శేష షష్ఠ్యర్థము సమాస శక్తి సిద్ధమనఁదగును. అట్టి సమాసపు పూర్వావయవము వ్యస్తమగు శేషషష్ఠ్యంతము కానేరదు.

౨౭. II విష:—“సంక్షిప్తసార్వనామిక షష్ఠీవిభక్తి:—అఱవమునందు యుష్ట దస్త చ్చబ్దముల ప్రాతిపదికమందలి దీర్ఘమునకు హ్రస్వమగుటచేత షష్ఠ్యర్థము వచ్చును. ఉదా:—నీ=(నీన్)=(నీవు), నిన్=(నీ యొక్క), ‘నామ్’=(మేము), నమ్=(మా యొక్క). అఱవేతర ద్రావిడభాషలలో నట్లు హ్రస్వము వచ్చుటయేకాక దాని పయిని షష్ఠీ ప్రత్యయము సైతము నిల్చును. కన్నడమున నట్లే యున్నది. బెహిస్తను ఫలకములలోని శాసనములందలి (చూడు ౮ విష). సిథియను భాషలందు సైతము యుష్టచ్ఛబ్ద (నీ) ప్రథమైక వచనము ‘నీ’ అను దీర్ఘముతోను షష్ఠ్యైక వచనము ‘ని’ అను హ్రస్వముతోను నఱవ కన్నడములందువలెనే యగపడుచున్నవి.” (కాట్టు. ౨౮౬, ౨౮౭ పుటలు).

“ఇట్టి యుష్ట దస్త చ్చబ్దముల షష్ఠీరూపములను సార్వనామిక విశేషణము లనఁదగును. విశేషణ సమాసములలోని పూర్వావయవ నామములం దిట్టి మార్పులె కొన్ని గల్గుచుండును. సంఖ్యా వాచకములందును నిట్లే గల్గును. ఉదా:—తమి-అఱు-అఱుబదు=(అఱునది). ఏఱు=(ఏడు)-(ఎఱుబదు=(ఐబ్బది). ఇట్టి సంఖ్యావాచకరూపములలో హ్రస్వయుక్త రూపమే ప్రాచీన మనుట కవకాశము కలదు”. (కాట్టు. ౨౮౭ పుట).

విమర్శము:—తమిళమందలి ‘నామ్’ అనునది యస్తచ్ఛబ్ద మాత్రము కాదు. అది యుష్ట దస్త దుభయార్థకము. తమిళమున ‘యాన్’ అనునది యస్తదర్థకము. దీర్ఘమునకు వచ్చిన హ్రస్వాదేశమునకు షష్ఠ్యర్థము గల్గుననుట సరికాదు. అట్టి హ్రస్వము ద్వితీయాది విభక్తులెల్లం బరమగునపుడు గల్గు

మార్పులలో నొకటి. కొన్నిట ‘అ’ కారాగమమును గల్గును. ఉదా:—నిన్ + అ + కు = నినకు (నీకు). మఱియుఁ దమిళమున షష్ఠీ ప్రత్యయము ‘అదు’ నిల్వ దనరాదు. అఱవమందును యుష్ట దస్య దాత్త (న్) శబ్దములకు షష్ఠీ ప్రత్యయమగు ‘అదు’ అనునది నిల్చును. యుష్ట దస్య త్కార్యములు ‘ఆత్త (న్)’ శబ్దమునకును గల్గును. యుష్టత్ప్రథమైక వచనము తమిళమున ‘సీన్’ కాదు. ‘సీ’ అనునదిమాత్రమే.

“తాన్ యాన్ ఎన్నుమ్.....” (తొల్కా. ౧౯౩ సూ.) విభక్తి పరకత్వమున ‘తాన్’ అనునది ‘తన్’ అని యగును. ‘యాన్’ అనునది ‘ఎన్’ అని యగును. వీనికి విభక్తి పూర్వార్థగమములు రావు.

“సీ యెన్ ఒరు పెయర్.....” (తొల్కా. ౨౫౪ సూ.) = ‘సీ’ శబ్దము ‘క-చ-త-ప’లు పరమగునపుడు హ్రస్వమగును. సకారము చేరును. పరస్థ పరుషము ద్విత్వమునందదు. ఉదా:—సీకై = నిన్కై = (సీయొక్క చేయి). ఇట్టి సామాసిక రూపములె తమిళమున ‘అదు’ నిలువదను భ్రాంతిని దొరగారికిఁ గలిగించెను. విభక్తి పరకత్వమందును సీ కార్యము లుపలక్షణము లగును. ఉదా:—సీ + ఐ = నిన్నై = (నిన్ను) సీ + అదు = నినదు = (సీ యొక్క) సీ + కణ్ = నిన్కణ్ = (సీయందు). మొ.

“ఆఱన్ ఉరుపిన్.....” (తొల్కా. ౧౧౬ సూ.) = ఆగమమగు ‘అ’ కారముగల శబ్దమునకుఁ బరమగు ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయముయొక్క ‘ఆ’ కారము లోపించును.

“ఆఱన్ ఉరుపినుమ్.....” (తొల్కా. ౧౬౨ సూ.) = ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయమును ‘కు’ అను చతుర్థియుఁ (కకారాది సప్తమికిని నిది యుపలక్షణము) బరమగునపుడు ‘అ’ కారాగమ మగును. దానితోఁ గూడినట్టియు హ్రస్వీభూతస్వర పూర్వకమగునట్టియు హల్లు ద్విత్వము నందదు. ఉదా:—నిన్ + అ + కు = నినకు. నిన్ + అ + అదు = నిన్ + అ + దు = నినదు. యాన్ + అదు = ఎనదు. తాన్ + అదు = తనదు. ఇట్లుగనె బహువచనరూపసాధన విషయమును ‘తొల్కా. ౧౬౩-౧౬౪’ సూత్రములను జూడనగును.

‘అఱుబదు - ఎఱుబదు’ అని యుదాహరించిన దొరగారి యుదాహరణములు తొల్కాప్పియ సమృతములుకావు. ‘అఱుపఱితు = (అఱువది) ఎఱుపఱితు = (ఁబ్బది)’ అనునవి తొల్కాప్పియ సమృతములు.

“ఒన్ఱుమూదల్ ఒన్పాన్.....” (తొల్కా. ౪౩౮ సూ.) = “ఏకాది నవపర్యంత తమిళ శబ్దములకు ‘పత్తు’ శబ్దము పరమగునపుడా ‘పత్తు’ శబ్దము

లోని మొదటి తకారము లోపించును. దాని చోట ఆయత(ద)ము నిల్చును.....”.

“మూన్టు మాఱుమ్.....” (తొల్కా. ౪౪౧ సూ.)=మూన్టు-అఱు శబ్దముల దీర్ఘము పత్తు శబ్దపరకత్వమున హ్రస్వ మగును. ఉదా:—అఱు + పత్తు = అఱుపఱుతు = (అఱువది).

“అశవుమ్ నిత్తెయుమ్.....” (తొల్కా. ౩౯౦ సూ.)=ఏల్ శబ్దము నకు సంఖ్యావాచకములు పరిమాణ వాచకములును బరమగునపుడు సమాన సంధిలో నయ్యది ‘ఎఱు’ అను రూపమునందును. ఉదా:—ఏల్ + పత్తు = ఎఱుపఱుతు = (ఁబబ్బది).

౧౨. III విష:—“(౨) నపుంసక షష్ట్యాగమములు:—‘అత్తు-అట్టు(త్తు) టి-తి’ మున్నగు నపుంసకలింగ ప్రత్యయములు షష్ట్యర్థమున నఱవాంధ్ర భాష లలోఁ గన్పట్టుచున్నవి.” (కాట్టు. ౨౦౭ పుట).

“షష్ఠీ ప్రత్యయము లన్నియు మొదట సప్తమీ ప్రత్యయములై యుండ వచ్చునని తలంచెదను. కాలక్రమమున నవి సంబంధ సామాన్యమును బోధించునవిగాను విశేషణార్థము నిచ్చునవిగాను మాటినవి. పెక్కు చోట్ల నివి విభక్తి పూర్వాగమ స్థితిలోనికి మాటినవి. డా. త్రుంపు దొరగా రుత్తర హిందూస్థాన భాషలయందును విభక్తి పూర్వాగమ షష్ఠీవిభక్తి సప్తమియే మై యుండెడిదని చెప్పిరి. ‘అత్తు’ అనునది నపుంసకముల యేకవచనమున వచ్చును. ‘అట్టు(త్తు)’ అనునది యరుదుగా నపుంసక సర్వనామ బహువచనమున వచ్చును. తెల్లులో ‘టి’ లేక ‘తి’ అనునది దీని రూపాంతరమే యని యీవఱకె నిరూపించితిని” (కాట్టు. ౨౦౭ పుట).

విమర్శము:—‘అత్తు’ మున్నగునవి విభక్తి పూర్వాగమములుగ నిల్చుననియు నపుడవి ప్రకృతికిని విభక్తి ప్రత్యయమునకును గల సంబంధమును మాత్రమే తెల్పుననియు నీవఱకు విపులముగా వివరింపఁబడెను. (చూడు ౧౨ I మొ. ౧౨ X విష). అట్టి స్థలములందలి ‘అత్తు’ మున్నగునవి షష్ఠీవిభక్తి ప్రత్యయములు కానేరవు గదా.

ఇంక షష్ఠీ తత్పురుషాది సమాసములలో సుబ్విభక్త్యాదులెల్ల లోపించి ప్రాతిపదికములు మాత్రము నిల్చుట వైయాకరణ సిద్ధాంతమై యున్నది. (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౬౮ I, ౨౭౦-౨౭౦ I విష). తొల్కాప్పియము నందును నీ సిద్ధాంతమే సూత్రింపఁబడెను.

“పిటిదు పిటిదు.....” (తొల్కా. ౫౮౮ సూ.) = “సమాసవిభక్తి ప్రత్యయము ప్రయోగింపఁబడకుండుటయు సంప్రదాయమై యున్నది. ఉదా:—

నిలమ్ కడదాన్ = (క్రియా కారక సమాసము) = (నేలను దాఁటెను). (ఇట 'నిలత్తై క్కడదాన్ = నిలనై క్కడదాన్' అనునవి సమాస విగ్రహములు.)...

“అవఱ్ఱు (ట్టు) ల్.....” (తొల్కా. ౮౯౭ సూ.) = విభక్తిసమాసము విభక్తితో నున్నట్లే యర్థము నిచ్చును. ఉదా:—నిలమ్ కడదాన్ = (నేలను దాఁటెను). ఇది క్రియాకారక సమాసము. తమిళ కర్ణాట ప్రసిద్ధము. (తెల్లన నిట్టివి వ్యస్తము లందురు) ద్వితీయా తత్పురుషము. ఈ సమాసములో 'ఐ' అను ద్వితీయా ప్రత్యయమును దానితోపాటు దాని విభక్తి పూర్వాగమమును లోపించినవి. అనఁగా 'నిలత్తై' అనుదానిచోట 'నిలమ్' అను ప్రాతిపదికము మాత్రమే నిల్చినది. అచటి 'నిలత్తై' అను ద్వితీయ యర్థమును నచటి సమాసశక్తి బోధించును. ఇట్లు సమాసమున సుబ్బిభక్తులేకాక మధ్యమ పదాదులును సంస్కృతాంధ్రాదులందువలెనె లోపించునని తొల్కాప్పియమున సూత్రింపఁబడెను.

“వేఱ్ఱు (ట్టు) మై ప్పొరుళై.....” (తొల్కా. ౫౬౭ సూ.) = సమాస శక్తిచే విభక్తుల యర్థము బోధింపఁబడునట్లే సందర్భోచిత సమాస మధ్యపదముల యర్థమును బోధ్యమగును. ఉదా:—కుదిరై త్తేర్ = గుఱ్ఱమును బూంచిన రథము. ఈ సమాసములో ద్వితీయా విభక్తియేకాక 'పూంచిన' అను నుత్తర పదమును లోపించెను.

“లోపశ్చ విభక్త్యాదే । శ్చబ్దేషు స్యా త్సమాస కాజ్ఞేషు”. “ఉపమా నోత్తరపదలోప రూపకాఖ్యాద్యాః” (వ్యా. సం. ౨౭౦ విష. చూడు) అని నన్నయయు సూత్రించెను.

వయి వైయాకరణ సిద్ధాంతము చొప్పున సమాస మధ్యమున షష్ఠీవిభక్తి ప్రత్యయముగాని దానివిభక్తి పూర్వాగమములగు 'అత్తు' ప్రభృతులుగాని లోపింపక నిల్చియున్నవనుట పాసంగనేరదు. అట్టియెడల భాసించుచున్న షష్ఠ్యాది విభక్త్యర్థము లచటి షష్ఠీ సమాసశక్తిచే బోధింపఁబడుచున్న వనక తీరదు.

ఇంక సమాస మధ్యమున 'అత్తు' : మున్నగునవి ప్రయోగములలోఁ గన్నట్లునపు డవి సమాసాశ్రయ విధి సిద్ధములని యంగీకరించుట వైయాకరణ హృదయము. అట్టియెడల సుబ్బిభక్తులు లోపించినను వాని పూర్వాగమములు లోపింపవని చెప్పుట శబ్దచరిత్ర శాస్త్రపద్ధతికి సరిగ నుండును. నన్నయ పద్ధతి చాలవఱి కీ రీతిదే యనవచ్చును. కాని తొల్కాప్పియరుగారు వానిని సమాసాశ్రయ విధి సిద్ధములనియె తలంచిరి.

“మగప్పెయర్ కి-శవి.....” (తొల్కా. ౨౧౯ సూ.)=శిశువాచక మగ శబ్దమునకు ‘క-చ-త-ప’ లు పరమగునపుడు ‘ఇన్’ అనునాగమము వచ్చును. ఉదా:—మగవిన్ కై=(శిశువుయొక్క- చేయి).

“అత్తవణ్ వరినుమ్.....” (తొల్కా. ౨౨౦ సూ.)=వేట్టు (ట్టు) మైచ్చుందిలో ననగా విభక్తి సమాస సంధిలో మగశబ్దమునకు ‘క-చ-త-ప’ లు పరమగునపుడు ‘అత్తు’ అనునాగమము సైతము రావచ్చును. ఉదా:—మగ త్తుక్కై=(మగ+అత్తు+కై)=(శిశువుయొక్క- చేయి).

‘మగవినదు+కై=మగవిన్ కై’ అను రీతిగల స్థలములందు ‘అదు’ అను షష్ఠీ విభక్తి ప్రత్యయము సామాసిక లోపమునందుటను గానక యచటి ‘ఇన్’ అనునది షష్ఠీ విభక్తి ప్రత్యయమనుకొనుట భ్రాంతిమూలకము. (చూడు ౮౭ VI విష). ఇట్టి ప్రకరణమున ననేకములగు సామాసికాగమములు గలవు గదా; వానినన్నిటిని షష్ఠీ ప్రత్యయములె యని దొరగారేల చెప్పలేదో. (చూడు ౮౭ VI విష). దొరగారి కింకొక భ్రమ కలదు. ‘అత్తు’ అనునది నపుంసకముల యేకవచనమున వచ్చును. “‘అట్టు=(త్తు)’ అనునది నపుంసకముల బహువచనమున వచ్చును” అని చెప్పియుఁ దెల్లులోని ‘టి (లేక) తి’ అనునది యీ ‘అట్టు’ అనుదానికి రూపాంతరమే యని వీరు చెప్పుట వీరి యీ విషయమునందలి తడఁబాటును విశదపఱచుచున్నది. ‘టి=తి’ అనునదియు నేకవచనమునందు మాత్రమే వచ్చున దగుటచేత నిది ‘అట్టు’ (త్తు) అను దాని రూపాంతరమనుట కేవలము పొరపాటు. వీరు విభక్తి పూర్వాగమ వివరణ సందర్భమునను ‘అత్తు=అట్టు’ అనునవి యభిన్నములనుట నిశ్చయమని (౮౭ VI విష) వ్రాసిరి. విభక్తి పూర్వాగమ సందర్భమందే కాక సామాసికాగమ సందర్భమునందును, ‘అత్తు=అట్టు=టి-తి’ అనునవి యభిన్నములు కావు. ‘అత్తు-టి-తి’ అనునవి పరస్పర సంబంధము గలవి. ‘అట్టు’ అనునది ‘అత్తు’ అనుదానికిని ‘టి-తి’ అనువానికిని విజాతీయము. ‘అత్తు-టి-తి’ అనునవి యేకవచన స్థలములందు వచ్చును. ‘అట్టు’ అనునది బహువచన స్థలములందు మాత్రము వచ్చును. ‘ట్టు’ అనుదాని కాధునికమగు ‘త్తు-త్తు’ అను నుచ్చారణమునందలి యాకార సామ్యము దొరగారి కిట్టి తడఁబాటును గల్గించుచున్నది. ‘అట్టు’ అనునది సామాసికాగమ స్థలములలోను బహువచన స్థలములందే విధింపఁబడుచుండును.

“చుట్టు ముదల్.....” తొల్కా. ౨౨౨ సూ.)=ఐకారాంతము లగు నిర్దేశ సర్వనామరూపముల బహువచన రూపములకుఁ బరుష పరకత్వమున ‘అట్టు’ (ట్టు) వంటిది ప్రాచీనోచ్చారణము) (‘త్తు’ వ్యావహారికో

చ్చారణము) అను నాగమము వచ్చును. అవై + కోడు = అవైయట్టుకోడు = (వాటికొమ్మలు) ఇచటి 'యట్టు' అనునదియు షష్ఠీరూపమనియే దొరగారి భ్రాంతి. ఇది షష్ఠీ సమాసము. ఇందలి షష్ఠ్యర్థక తమిట ప్రత్యయము లోపించినది.

పయి రీతిని 'అత్తు-ఇన్' మున్నగునవే కాక యనునాసికాగమ, పర పరుష ద్విత్వాదులును సామాసికాగమము లగుట తమిట మలయాళములలో విస్తృతమై యున్నది.

‘వేట్టు (ట్టు) మై క్కణ్ణమ్.....’ (తొల్కా. ౨౧౭ సూ.) = తత్త్వరుష సమాస సంధియం దకారాంత శబ్దములకుఁ బరమగు ‘క-చ-త-ప’ లు ద్వీరుక్తములగును. ఉదా:—ఇరువిళ + చాత్తన్ = ఇరువిళచ్చా త్తన్ = (ఇరువిళ గ్రామముయొక్క నివాసియగు చాత్తననువాడు). (‘ఇరువిళవినదు + చాత్తన్’ అని విగ్రహము).

“మరప్పెయర్ కి-ళవి.....” (తొల్కా. ౨౧౮ సూ.) = అకారాంత వృక్షవాచక శబ్దములకు ‘క-చ-త-ప’ లు పరమగునపు డనునాసికాగమము (మకారాగమము) గల్గును.

“క చ త ప ముదలియ.....” (తొల్కా. ౧౪౪ సూ.) = అచ్చునకుఁ గాని హల్లునకుఁగాని తర్వాతనున్న యనునాసికమునకు (మకారమునకు) ‘క-చ-త-ప’ పరకత్వమునఁ బరసవర్ణానునాసికాదేశ మగును. తత్తద్వర్గీయానునాసిక ముగా నిల్చునని యర్థము. ఉదా:—విళ + మ్ + కోడు = (‘విళవినదు + కోడు’ అని విగ్రహము) = విళజోడు = (వెలగచెట్టుయొక్క కొమ్మ).

ఇట్టి సమాసాశ్రయ విధులును వ్యస్తసంధి విధులును దొల్కాప్పియ మున ‘ఎలుత్తదికారము’ నందలి VII, VIII, IX ప్రకరణములలో (౨౦౩ సూ. మొ. ౪౪౪ సూ. వ.) విరివిగా వివరింపఁబడెను. అందుఁ బరపరుష ద్విత్వ విధులు విపులముగాను ననునాసికాగమ విధు లంతకన్నఁ దక్కువగాను ‘అత్తు’ మున్నగు నాగమముల విధు లంతకన్నఁ దక్కువగాను వెలయుచున్నవి. అట్టి పరపరుష ద్విత్వములెల్ల ననునాసిక పరుష సంయోగాపరావతారములె యని గ్రహింపవలెను.

పయి సందర్భమునుబట్టి తమిటమందలి ‘అత్తు’ మున్నగునవి షష్ఠీ సప్తమీ విభక్తులు కావనియుఁ గొన్నియెడల సుబ్బిభక్తి పూర్వాగమములనియు (చూడు ౧౨ I మొ. ౧౨ X విష) మఱికొన్నియెడల సమాసాశ్రయ విధి నిరూపిత సామాసికాగమము లనియుఁ (చూడు ౨౫ I మొ. ౨౫ VIII విష) డెలియ నగును.

నన్నయ భట్టారకుడు పై విషయమునఁ గొంత మార్పుగ సూత్రించెను. 'టి-తి' మున్నగునవి యకాపవిభక్తికము లనియుఁ గొన్ని జడవాచకములకు ద్వితీయాద్యేకవచన పరకత్వమున నయ్యవి వచ్చుననియు షష్ఠీ తత్పురుష సమాసమునందలి షష్ఠీవిభక్తి ద్వితీయావిభక్తిరూపమున నిల్చుటే తఱుచనియు సమాసములందలి ద్రుతము లోపించుననియు నిపుణముగా సూత్రించెను. సమాసవిభక్తిలోపమును విధింపకుండుటచేతఁ దన్ని మిత్తక విభక్తి పూర్వాగమాది లోపమునకుఁ బ్రస్తకిలేదయ్యెను. “గంగయొక్క + ఒడ్డు = గంగన్ + ఒడ్డు = గంగ + ఒడ్డు = గంగయొడ్డు” మున్నగు చోటులందు లోపించినది ద్వితీయా ‘ను’ ప్రత్యయమే యేమో యని తోచును గాని యది ద్వితీ యాభాసద్రుతము. ద్వితీయయే లోపించునన్నచో ‘రాములయొద్ద’ మున్నగుచోటులందలి ‘లన్’ అను ద్వితీయయు లోపింపవలసి వచ్చును గదా. నన్నయపద్ధతిలోని ‘లన్’ అనునది ద్వితీయా ప్రత్యయమే కాని సూరిమతమందువలె ‘లట్టు’ కాదు గదా.

“బౌపవిభక్తికసంజ్ఞా । వర్ణా ష్టింట్యాదయో భవ స్తీహ । రు ల్వాదే ర్నామ్నాం స్యు । స్తే హి విభక్తౌ సమాసేచ” (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౨౭ మొ. ౨౩౩ విష.).

“షష్ఠీ భవే ద్వితీయా । తుల్యా తర్పురుష సంస్థితా నామ్నామ్” (‘వ్యా. సం.’ ౨౭౦ విష.). “ద్రుతస్య సర్వత్ర లుక్ సమాసేషు” (ఆం. చిం. ‘వ్యా. సం.’ ౮౭-౯౦ విష.).

పై సందర్భమునుబట్టి “ఏటియొక్క + నీరు = ఏటిన్ + నీరు = ఏటినీరు” మున్నగు స్థలములందలి ‘టి’ మున్నగునవి విభక్తి పూర్వాగమ మాత్రములె కాని షష్ఠీ ప్రత్యయములు కావనుటకు సందేహము లేదు గదా.

బాలవ్యాకరణపక్షమున ‘ఏటియొక్క + నీరు’ అనుచో “సమాసవిభక్తికి లోపంబగు-లట్టునకుఁ గాదు” (బాల. సమా. ౨౫ సూ.) అను చొప్పున యొక్క విభక్తికి మాత్రము లోపము రాఁగా సిద్ధించు ‘ఏటినీరు’ మున్నగుచోటులందలి ‘టి’ అనునది యకాపవిభక్తిక రూపమేకాని షష్ఠీ ప్రత్యయము కానేరదు గదా. అచట యొక్క షష్ఠి లోపించినది. దాని యర్థ మచటి సమాసశక్తిచే లభించును గాన నచటి ‘టి’ వర్ణకము షష్ఠ్యర్థకము కానేరదు. ‘ఏటియొక్క’ అను నర్థముగల ‘ఏటి’ అనుదాని వ్యస్తప్రయోగము తెలుగున నెంతమాత్రమును లేదు.

తెలుగులోని ‘టి - తి’ అనునవి తమిళమందలి ‘అట్టు = (త్తు)’ అను దాని రూపాంతరములనెడి దొరగారి వ్రాత కేవలము భ్రాంతిమూలకము. ‘అన్నిటి’ మున్నగువానిలోని ‘టి - తి’ అనునవి తమిళమందలి ‘అత్తు’ మున్నగు

వానిని సంబంధించునవి. తెలుగులోని వాటిని మున్నగునవి తమిళమందలి అవజ్జై=(జై-ఇది ప్రాచీన తమిళోచ్చారణము) మున్నగువాని కభిన్నములు. ‘అవజ్జై’ అనుదాని నేటి తమిళోచ్చారణము ‘అవజ్జై’ అనునది. కాన ‘అత్తు’ అనుదాని రూపాంతరమే ‘టి-తి’ అనునది యనెడి వ్రాత పొసఁగనేరదు. ఈ రెండును గేవలము విభాతీయములు. ‘అత్తు-టి-తి’ అనునవి యేకవచన ప్రత్యయములు. ‘అజ్జు’=(అత్తు) అనునది బహువచన ప్రత్యయము. (చూడు ౨౨ VI విష.). ‘అజ్జు’ అనెడుదాని యుచ్చారణమున రేఘోచ్చారణము సాధువుకాదని యీవఱకె విశదీకరించి యున్నాను (చూడు ౧౭ XIII విష.).

౨౭. IV విష:—“‘అత్తు-అత్తు-టి-తి’ మున్నగునవి పూర్వము సప్తమీ ప్రత్యయములుగా నుండెడివి. కాలక్రమమున షష్ఠ్యర్థకములై విశేషణార్థమును బోధించునవయ్యెను. షష్ఠీ-సప్తమీ-విశేషణార్థములు మూడింటికిని ద్రావిడ భాషలలోనే కాక పెక్కు భాషలలో భేదము లేదు. ఉదా:—కుళత్తుమీన్=(షష్ఠి=కొలనియొక్క చేప. విశేషణ—కొలని సంబంధించుచేప. సప్తమి—కొలని యందలిచేప). ‘అత్తు’ అనునది తమిళ మలయాళముల సప్తమ్యర్థమున సైతము వాడఁబడును. దీనికి సరియగు ప్రత్యయములును ‘(టి=తి.)’ దెల్లున నిల్లె యున్నవి.”

“ఇది క్రియతో నన్వయించునపుడే సప్తమ్యర్థకము. నామముతో నన్వయించునపుడు షష్ఠీ ప్రత్యయము”. (కాల్డు. ౨౦౮ పుట).

“మూక్కు ముల్లరు దొరగారు విశేషణార్థమునుండి షష్ఠ్యర్థము వచ్చును గాని షష్ఠ్యర్థమునుండి విశేషణార్థము రానేరదని తలంచినట్లున్నది (చూడు వారి గ్రంథము ౧౧౦ పుట).” (కాల్డు. ౨౦౮ పుట).

“‘అత్తు’ అను ప్రత్యయమునకును ‘అదు’ అను నపుంసక సర్వనామమున కును సంబంధము గలదని యీవఱకె చెప్పఁబడెను. (చూడు ౨౨ VI విష.) —(చూడు ౨౨ V విష.) ‘అదు’ అను తమిళ షష్ఠీ ప్రత్యయమును గలదు. ఉదా:—మరత్తు కొకిప్పు=మరత్తినదు కొప్పు=(చెట్టుయొక్క శాఖ). (మరత్తిన+అదు). ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయము ‘మరదు’ అనురీతిని బ్రాతిపదికముపై నిల్చుటయు (విభక్తి పూర్వాగమము లేకయే) గలదు. ఉదా:—వాలైయదు పటమ్=వాలైయినదు పటమ్=(అరటిపండు).” (కాల్డు. ౨౦౮ పుట).

‘అదు=అత్తు’ అనునవి యభిన్నములు. ‘మరమ్’ అను దానిలోని ‘అమ్’ అనునది ప్రత్యయము. ‘మర’ అనునది ప్రకృతి. కన్నడమున ‘మర’ అనియే యున్నది. కన్న-మరద=(చెట్టుయొక్క). ‘మర’ అను దానికి ‘అదు’

అను తమిల షష్ఠీ ప్రత్యయము చేరగా 'మరదు' అగును. ఇందలి 'దు' అను దానికి ద్విత్వము రాగా 'మరత్తు' అగును. (ద్విత్వావస్థలో సరళము పరుషమగునని భావము). అటవ వాడుకలలో 'అదు=అత్తు' అనుచోట 'అత్తు' అనునది తఱచుగాఁ గన్పట్టుచున్నది. ఉదా:—నినదు=నినత్తు= (నీయొక్క).

“తెల్లున 'టి-తి' అనునవి షష్ఠ్యర్థకములుగాఁ దఱచుగాఁ గన్పట్టుచున్నవి. దీనికి 'యొక్క' అనునది చేర్పబడును. దానిని జేర్పనక్కఱ లేదనవచ్చును. 'టి - తి' అను వానికిని 'అది' అను సర్వనామమునకును సంబంధము చూపట్టు చున్నది. తెల్లున నామవాచకములకును సర్వనామములకును షష్ఠ్యర్థమున 'అది' అనునది చేరును. ఉదా:—వారిది=(వారి+అది=ది) వీనికి సమానము లగు 'అద్-అర్' అను కన్నడ ప్రత్యయములకు విభక్తి పూర్వాగమములుగాఁ బ్రయోగ మున్నను షష్ఠ్యర్థకత్వము కనబడదు. ఉదా:—మరద=(చెట్టు యొక్క) (మర+అద్+అ) గురువిన=(గురువుయొక్క) (గురు+వ్+ఇన్+అ). అవర=(వారియొక్క) (అవ+అర్+అ). పై వానిలోని తుది 'అ' ప్రత్యయము షష్ఠ్యర్థకము. 'అద్-అర్-ఇన్' అనునవి నిరర్థకములు” (కాట్ట. ౨౦౨-౨౦౯ పుటలు).

విమర్శము:—‘అట్టు’ అనుదాని ప్రాచీనోచ్చారణము ‘అట్టు’ అను దాని నంటిది. నేటి వ్యావహారికోచ్చారణము ‘అత్తు’ అనునది. ‘అత్తు-అట్టు-టి-తి’ అనునవి విభక్తి ప్రత్యయము లెన్నఁడును గానేరవు. అవి విభక్తి పూర్వాగమములు కావచ్చును. ‘అట్టు-అత్తు’ అనునవి తమిళమున సామాసికాగమములును గావచ్చును. (చూడు ౨౭ III విష.) ఇట్టి స్థితిలో నియ్యవి షష్ఠ్యర్థకములనియు సప్తమ్యర్థకములనియు దొరగారు వ్రాయుట కేవలము నసంభవము.

‘అత్తు’ అనునది ‘అదు’ శబ్ద మూలకమని సాధించుటకు దొరగారు చాల చిక్కుపడిరి. మరదు మున్నగు రీతిని విభక్తి పూర్వాగమము లేకయే ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయము చేరుట తొలక-ప్పియ సమ్యతము కాదు. అట్టి యపమార్గమునఁ బోనేల? ‘అఁఁతు’ అను సర్వనామమునుండి ‘అత్తు’ అనునది యేర్పడెననుట యుక్తము. (చూడు ౧౭ IV విష. ఆయ్తోఁ (దో) చ్చారణము). (చూడు ౨౭ VI విష.) తెలుఁగునందలి ‘టి-తి’ అనునవి షష్ఠ్యర్థకము లెన్నఁడును గానేరవు. అవి యాపవిభక్తికములనఁగా విభక్తి పూర్వాగమములు. ఏటి నీరు మున్నగు చోటులందలి షష్ఠ్యర్థ మచటి సమాసశక్తిచే సిద్ధించును. ‘అదర-గురువిన-అవర’ మున్నగు చోటులలోని విభక్తి పూర్వాగమములగు ‘అద్-అర్-ఇన్’ అనునవి నిరర్థకములనుట సరికాదు. తఱచు

విభక్తి పూర్వార్థగమముల వంటి సార్థక్యము వానికిని గలదు. ప్రకృతికిని విభక్తి ప్రత్యయమునకును గల సంబంధమును దెల్పుట విభక్తి పూర్వార్థగమముల ప్రయోజనము. (చూడు ౮-౨ I, II విష.).

౮-2. V విష:—“(3) నపుంసక తచ్ఛబ్ద రూప షష్ఠి:—అదు శబ్దమును దాని రూపాంతరమగు ‘అదు’ శబ్దమును నటవ గ్రంథములలో షష్ఠ్యర్థమున వాడఁబడెను. అటవ వ్యాకర్తలు దానిని షష్ఠీ ప్రత్యయ మనిరి. ఉదా:—అవన్=(వాడు)+అదు=అవనదు=(వానియొక్క)” (కాల్డు. ౨౮౯ పుట).

“నామమునకుఁగాని సర్వనామమునకుఁగాని తచ్ఛబ్దార్థమును జేర్చునపు డది సంబంధార్థక మగును. ‘అదు’ తోఁజేరిన నామవాచకము సైతము క్రియకుఁ గర్త కావచ్చును. ఉదా:—సంబంధార్థకత్వమునకు:—ఎనదుకై=(నా సంబంధ మగు చేయి=నాయొక్క చేయి) కర్తృత్వమునకు:—ఎనదు పోయిఱ్ఱు (ట్టు)= (నాది పోయినది). అదు శబ్దాంత మేకవచనముతోనె యన్వయించును. ఉదా:—ఎనదు కై=(నాయొక్క చేయి) ‘ఎనదు కైగళ్’=(నాయొక్క చేతులు) అనరాదు. వ్యావహారిక భాషలో నిట్టి నియమము నిల్వనేరదు.” (కాల్డు. ౨౯౦ పుట).

“నాగరక వ్యవహారమున ‘ఎనదు కైగళ్’ అనుటకు మాఱుగ ‘ఎనకైగళ్’ అందురు. మలయాళమునఁ బ్రాచీన భాషలో మాత్రమే ‘అదు’ ప్రత్యయము షష్ఠిగా నగవడును. మల-“తన్దై=(అః—తనదు). (తన్దై?) ఎన్దై=(అః—ఎనదు) (ఎన్దై?)” అను పదములలో మాత్రమే ‘అదు’ ప్రత్యయచ్ఛాయ చూపట్టుచున్నది. ప్రాచీన కన్నడమున ‘ఎన్నదు’=(నాయొక్క), ‘నిన్నదు’=(నీయొక్క) అను రూపములున్నవి. వీనికి ‘నినతు-నినత్తు’ అను రూపాంతర ములు గలవు” (కాల్డు. ౨౯౦-౨౯౧ పుటలు).

“తెల్లనందును నిట్లే తచ్ఛబ్ద నపుంసక రూపము శేషషష్ఠియై యున్నది. ఉదా:—నా+అది=నాది. ఈ రూపము తమిళమున ‘ఎనదు’ అనుదానికి సరిపడును. తెల్లన బహువచనమున సైత మిట్టి ప్రత్యయము గలదు. ఉదా:—నా+అవి=నావి=(నా సంబంధమైనవి). ఈ ‘ది-వి’ ప్రత్యయాంతముల కటవ మందువలె విశేషణములవంటి స్థితి యనఁగా విశేష్యపూర్వ వృత్తిత్వము లేమిం జేసి శేషషష్ఠీత్వ వ్యవహారము లేదు. తమిళ కన్నడములలోఁ బుం స్త్రీ నపుం సక తచ్ఛబ్దాంతములు మూఁడును విశేషణములుగా విశేష్య పూర్వవృత్తులై వాడఁబడును. తుద భాషలో ‘అద్’ ప్రత్యయము చేర్చుటచేత నామవాచకము విశేషణ మగుచుండును. శేషషష్ఠీ ప్రత్యయము లోపించిన రూపముపైని దచ్ఛబ్దము నిల్పుట ద్రావిడభాషా సంప్రదాయము. (ఉదా:—తెల్లు-నా

యొక్క=నా+అది=నాది. నా వాడు-మొ.) 'అత్తు-ఇన్' అను విభక్తి పూర్వాగమముల మీఁద సయిత మీ తచ్చబ్దము నిల్చుట తమిళమునఁ గలదు. ఉదా:-మరత్తినదు కొప్పు=(చెట్టు కొమ్మ.)" (కాట్టు. ౨౯౧ పుట).

విమర్శము:=తోల్కాప్పియమున 'అ-ఇ-ఉ' అనువానికి దీర్ఘరూపములును గలవని చెప్పబడెను గాని 'ఆదు' అనునది వస్త్రీ ప్రత్యయముగఁ జెప్పబడలేదు. (చూడు ౧౧ I విష.) నన్నాలునఁ గలదు. 'నీడవరుదల్' (తోల్కా. ౨౦౯ నూ.)—'అ' శబ్దము 'ఆ' శబ్దముగాను తమిళ వద్యకావ్యములందుఁ గలదు. ఉదా:-ఆ+ఇడై=ఆయిడై=(ఆ చోటను). ఈ దీర్ఘ రూపముల మీఁద సంహితా వ్యవధాయకముగ యకారమే నిల్చును. పరుష పరకత్వమున నిట్టి దీర్ఘరూపము లేదు. అపుడు పరుష ద్విత్వమే గల్గును. ఉదా:-ఆ+చాత్తన్=అచ్చాత్తన్' అనియే యుండును. 'ఆచాత్తన్' అను రూప ముండదు. (చూడు 23 II విష.).

ప్రాచీన కన్నడ వ్యవ్యంతములు "ఎన్న=(నా యొక్క) నిన్న=(నీ యొక్క)" అనునవి. 'ఎన్నదు' అనునది 'ఎన్న+అదు' అను రీతిని 'నిన్నదు' అనునది 'నిన్న+అదు' అను రీతిని నేర్పడిన వగుటంజేసి 'ఎన్నదు' అనుదానికి 'నాయది' అనునదియు, 'నిన్నదు' అనుదానికి 'నీయది' అనునదియు నర్థములు. 'నినతు-నినత్తు' అనునవి 'నిన్నదు' అనుదానికి సమాన రూపములని తోచును. ఈ విషయమున శబ్దమణి దర్పణమునకును (చూడు ౧౪౭ లక్షణము) గర్జాట భాషా భూషణమునకును (చూడు ౨౪౫ నూ.) నభిప్రాయ భేదము గలదు. విస్తర భీతి నాచర్య యిటఁ జూపబడలేదు.

తెల్లున 'నాది=నాయది' అనురీతిగల రూపములు వ్యవ్యంతములు కావు. అవి సంస్కృత 'మదీయ' అనుదాని యర్థముగలవి. కాన నవి తమిళమందలి 'ఎనదు' మున్నగు వానికిఁ గాని కన్నడమందలి 'ఎన్న' మున్నగువానికిఁ గాని సరియగు రూపములు గావు. ఇంకఁ దమిళ కన్నడములందలి 'ఎన్నదు' మున్నగు వానికి సరియగు రూపము లనఁదగును. తెల్లున 'నాయొక్క' అను నర్థముగల వ్యస్త రూపము 'నాదు' అనునది గలదు. ఇట్లే 'నీదు-తనదు' అనునవియును. సమాసమున 'నా పుస్తకము' అనురీతి నుండును. 'నీ-నా-తా' శబ్దములు తప్ప దక్కినవెల్ల 'ది-వి' ప్రత్యయాంతములై శేష వ్యవర్థము గలవై యున్నవి. తెల్లున నిట్టివి లేవను దొరగారి వ్రాత సరికాదు.

"ది: స్యాత్ సంబద్ధార్థే । సర్వస్త్వా ద్యుష్ట దస్త దాత్తభ్యః । ద్వితి వర్ణకః (దు+ఇతి)." (ఆం. చిం.) (చూడు 'వ్యా. సం.' ౨౫౧ I విష.).

“ఏకత్వేచ బహుత్వేచ । సంబంధే ‘ది-వి’ నర్ణకౌ” (వికృతి) (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౨౫౧ I విష).

శేషషష్ఠీ రూపములు గానట్టియు దానికి సన్నిహితములగు సట్టియు ‘నాయది=నాది’ ‘వానియది=వానిది’ మున్నగు రూపములు ‘శబ్దాత్తచ్ఛబ్దాతః’ (ఆం. చి. చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౧౦౭-౧౭౧ విష). అను చింతామణి సూత్ర లక్ష్యములు.

‘ది-వి’ అను శేషషష్ఠీ ప్రత్యయాంతములకు విశేష్య పూర్వ వృత్తి త్వము లేదను దొరగారి వ్రాత యపరిశీలన మూలకము. రూపసామ్యము దొరగారి నిట్లు భ్రమింపఁజేసినది. ఉదా:—ఈ పుస్తకము దానిది. దానిది పుస్తకము=దానియొక్క పుస్తకము. నాదు పుస్తకము=నామొక్క పుస్తకము.

చ.....దా । నిది కలరూ పెరింగి యవనీపతి (ఆది. ౪ ఆ. ౩౦ ప). (దానిది=ఆ శకుంతలయొక్క).

సీ. వారివ ధమ్మిల్ల భారావకలితది, వ్యామోద నవపుష్ప దామ ములు.....(ఆది. ౩ ఆ. ౧౫౬ ప). (వారివ=వారియొక్క).

చ.....నీ హృదయము నాదు చొచ్చుటకు నెంతయు రోసితి..... (శాంతి. ౬ ఆ. ౨౦౨).

మధ్యాక్షర..... । నీదు మనోరథము.....(ఆది. ౮ ఆ. ౧౩౩).

తెల్లునందలి ‘యొక్క’ విభక్తికిఁ బ్రాచీన భాషలో లోపము గల్గును.

ఉ. ఇమ్ముగ సర్వలోక జను లెవ్వని యేని ముఖామృతాంశుబిం । బమ్మున.....(ఆది. ౧ ఆ. ౭౭ ప).

క॥ నెమ్మిని ధర్మజ నలువురు । తమ్ములు.....(నభా. ౨ ఆ. ౨౬౧ ప).

‘మరత్తు+కొప్పు’ అను సమాసపు సంధిలో ‘మరత్తినదుకొప్పు’ అను దొరగా రుదాహరించిన రూపము తొల్కాప్పియ సాధ్యముకాదు. అట్టి యర్వాచీనము నరుదునగు రూపమును వ్యాఖ్యాత యంగీకరించెను. ‘మర కొక్కొప్పు’ అనునది తొల్కాప్పియ సమ్మత రూపము.

“మకర విఱుది.....” (తొల్కా. ౩౧౧ నూ.)=విభక్తి సమాస సంధిలో మకారాంతములకుఁ బరమగు పరుషము ద్విరుక్తమగును. ఉదా:—మరమ్+కోడు=మరక్కోడు=(చెట్టు యొక్క కొమ్మ).

“మహికాన్ పుళ్ళి.....” (తొలాక. ౧౦౭ నూ.) = మకారాంత శబ్దములకు విభక్తి పరమగునపుడు ‘అత్తు’ అను నాగమము వచ్చును. ౧౩౪ నూ. చొప్పున ‘మ’ కార లోపము. ౧౨౭ నూ. చొప్పున ‘అత్తు’ లోని ‘అ’ కారమునకు లోపము. ఉదా:—మరమ్ + అదు = మరత్తదు = (వృక్షము యొక్క) ‘అదు’ అనునది పదమే కాని ప్రత్యయము కాదను దొరగారి యాశయము ముందు విమర్శింపబడును. (చూడు ౨౭ VI విష.).

౨౭. VI విష:—“(౪) ‘ఇన్’ అనెడి శేష వష్టి ప్రత్యయము:— అఱవ మందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయమును దెలుఁగులోని ‘ని’ ప్రత్యయమును పీనికి సరియగు భాషాంతర ప్రత్యయములును విభక్తి పూర్వాగమములై యుండుటేకాక, శేష వష్టి ప్రత్యయములును, విశేషణతా ఘటకములును నై యున్నవి. ఈ రెండు ప్రత్యయములును మొదట సప్తమి ప్రత్యయములై యుండెడివని నా యభిప్రాయము. అర్థవిశేషబోధక సప్తమి సంబంధ సామాన్యార్థక వష్టిగా మాఱును గాని విపరీతస్థితి గల్గినదని మాకు ముల్లరుగారు చెప్పిరి. అఱవ వ్యాకర్తలు ‘ఇన్’ అను దానిని వష్టి ప్రత్యయముగ గణింపలేదు గాని దానిని విశేషణములకు వచ్చు నాగమమముగా నెన్నిరి” (కాల్డు. ౨౯౧ పుట).

“అఱవ భాషలోని వష్టి ప్రత్యయములలో ‘ఇన్’ అను దానికి వాడుక యధికమై యున్నది. ఇది లింగములు మూటియందును వచన ద్వయము నందును వచ్చును. మలయాళమందును దీని కిట్టి వాడుకయే కలదు. కన్నడ మున ‘ఇన్’ అనునది విభక్తి పూర్వాగమముగ నున్నది గాని విభక్తి ప్రత్యయముగ లేదు. కొన్ని శబ్దములకు ‘ఇన్’ అను వష్టి ప్రత్యయము వచ్చునని కన్నడ వ్యాకర్తలు చెప్పిరి. కాని దాని చివర నున్న ‘అ’ అనునది కన్నడ వష్టి ప్రత్యయము. కన్నడమున నీ ‘అ’ ప్రత్యయమునకుఁ బూర్వముగ ‘ఇన్-అద్-అర్-అత్-అ’ అను నాగమములు వచ్చును. (వష్టికె యననేల? విభక్తుల కెల్ల నివియు మఱికొన్నియు విభక్తి పూర్వాగమములు. ఉదా:—గురువినిం = గురువుచేత. మూఱిం = మూటిచేత. (అర్ కాదు-అత్). దానదిం = దానము చేత. ఒర్వరిం = ఒకరిచేత). తెల్లున ‘ని-న’ వష్ట్యక వచనమున వచ్చును. (వష్టి యందే యన నేల? రామునిచేత-మొ). తెలుఁగును మిక్కిలిగఁ బోలెడి ‘కు’ భాషలో ‘ని’ అనునది తమిళమందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయము వలెనే వచన ద్వయమునను విభక్తి పూర్వాగమమై యున్నది. గోండు భాషలలో ‘న-నా-ద-అ’ అనునవి వష్టి ప్రత్యయములు. ఇవి బ్రహ్మయి భాషలోని ‘నా’ అను దానితోను దెల్లులోని ‘ని’ అను దానితోను తమిళమందలి ‘ఇన్’ అను దానితోను సంబంధించును” (కాల్డు. ౨౯౨ పుట).

“తమిల వ్యాకర్తలు ‘ఇన్’ అను దానిని వష్టిగాఁ జెప్పకున్నను వారిచేఁ జెప్పఁబడిన వష్టి ప్రత్యయములకు ముందు ‘ఇన్’ అనునది నిల్చును. ఉదా:— ‘అదు + ఉడైయ = అదినుడైయ = (దాని యొక్క). తమ్మి + అదు = తమ్మియి నదు = (తమ్మని యొక్క). ఈ యుదాహృతులలోనివి సంబంధార్థక మాత్ర పదములై యగుటచేత ‘ఇన్’ అనునదే ముఖ్యమైన వష్టి ప్రత్యయ మని స్పష్ట పడుచున్నది. ఉదా:— కల్లినిడత్తిల్ = (తాతియొక్క స్థానమందు = తాతిలో) ఇందలి ‘ఇడత్తిల్’ అను దానికి దాని పదత్వావస్థయందు స్థానమని యర్థము. కాన నచటి రెండు పదములకు సంబంధార్థకమగు ‘ఇన్’ ప్రత్యయ మపేక్షిత మగుచున్నది.” (కాల్డు. ౨౯౨-౨౯౩ పుటలు).

“‘ఇన్’ అను దానికి విశేషణ పదార్థము ప్రాచీనము కాకున్నను నఱవ వ్యాకర్తలు దానికి విశేషణార్థము గలదని యుదాహరించుదురు. ఉదా:— పొన్ + ఇన్ + కుడమ్ = పొన్నిన్ కుడమ్ = (బంగారు చెంబు). ఈ విశేషణార్థము వ్యవస్థ ర్థమును బట్టి వచ్చినదే. ‘ఇన్’ ప్రత్యయమును బోలునట్టి ‘అమ్’ ప్రత్యయము మఱొకటి కలదు. దీని రూపాంతరము ‘అన్’ అనెడిది. ఉదా:— ఆలమ్ పూ = (మట్టిపూవు). ఆట్ట (త్ర) జురై = (నదియొడ్డు). మలయాళమందును గలదు. ఉదా:— మలమ్ పులి = (కొండ పులి). పై యుదాహృతుల లోనిది ‘అమ్’ ప్రత్యయమే; ‘అన్’ ప్రత్యయము కాదు. ఉదా:— అదన్ + కు = అదఱు.

‘అమ్-అన్’ అనునవి రెండును నామవాచక నిష్పాదక ప్రత్యయములు. (చూడు ౨౧ II విష. ౨౩ I విష.). అవి విభక్తి ప్రత్యయములు కావు. విభక్తి పూర్వగమములును గావు. ‘అమ్-అన్’ అనునవి నామనిష్పాదక ప్రత్యయములై యైనను ‘అమ్’ అనునది మాత్రము వష్టి ప్రత్యయముగాను విశేషణ ప్రత్యయముగాను వాడఁబడుచున్నది. ఈ రెండును వ్యుత్పత్తిలో భిన్నములు గావు. ఇట్లే తమిలమందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయమును గన్నడమందలి ‘ఇమ్’ ప్రత్యయమును భిన్నములు గావు. ‘అమ్-అన్’ అనునవి తచ్చబ్ధార్థక సర్వ నామములని తలంచెదను. ‘ఇన్-ఇమ్’ అనునవి ‘ఇల్’ శబ్ద భవములును నట్లగుటనే సప్తమీ ప్రత్యయములు నైయున్నవి” (కాల్డు. ౨౯౩-౨౯౪ పుటలు).

కాల్డు. ౨౯౪ మొ. ౨౯౬ వ. పుటలలో నిండో యూరపియను భాష లందును సిథియను భాషలందును దార్తారు భాషలందును గల వష్టి ప్రత్యయ ములలోను విశేషణ ప్రత్యయములలోను ద్రావిడ భాషలలో వలెనె ‘న’ కారము గలదని చూపఁబడెను. అనావశ్యకమగుటచే విస్తరభీతి నదియెల్ల వ్రాయ లేదు.

విమర్శము:—డా. కాల్డువెల్లుగారు వారి యెప్పటి సిద్ధాంతము చొప్పున ‘అత్తు’ మున్నగువాని సందర్భమునందువలెనె (చూడు ౨-2 III విష.) యీ

‘ఇన్’ ప్రత్యయ విషయమునందును, సామాసికాగమముగు ‘ఇన్’ ప్రత్యయమును విభక్తి ప్రత్యయముగా వ్రాయసాగిరి.

‘ఇన్’ ప్రత్యయమునకును షష్ట్యర్థము గలదని వీరు చూపిన యుదాహృతులెల్ల షష్ఠీ సమాస స్థలములె. సమాసమునందు విభక్తులును దన్నిమిత్తక విభక్తి పూర్వాగమములును లోపించుననెడి ప్రయోగముల చొప్పునను (నిల జుడదాన్ = నిలత్తై క్కుడదాన్. మొ.) దన్తూలక వైయాకరణ సిద్ధాంతము చొప్పునను (చూడు ౮౭ III విష.) నట్టివి లోపింపఁగా నట్టి సమాసమధ్యమున ‘ఇన్’ (అత్తు) మున్నగునవి గన్పట్టు ప్రయోగములందెల్ల, నట్టివానిని సామాసికాగమములచుగా వైయాకరణములు విధించుచు వచ్చిరి. అట్టి సమాసములలో షష్ట్యాది ప్రత్యయములు లోపింపవని యెవ్వరును జెప్పసాహసింపలేరు గదా (చూడు ౮౭ III విష.). అట్టి స్థితిలో నచటి సామాసికాగమమును షష్ఠీ ప్రత్యయమని యెట్లు చెప్పవచ్చును? ‘మగవినదు + కై’ (శిశువుయొక్క చేయి) అనురీతిగల స్థలములలో ‘ఇన్’ అనుదానికి లేని షష్ఠీ ప్రత్యయత్వము దాని లుప్తషష్ఠీక సమాసమున (మగవినొకై = శిశువుచేయి) నెట్లు లభించును? అట్లే పయిరీతిగల సమాసపు విగ్రహవస్థలో (మగవినదు + కై) ‘ఇన్’ అనుదానికిఁ గల విభక్తి పూర్వాగమత్వము మాసిపోయి యెట్లు దానికి షష్ఠీ ప్రత్యయత్వము ఘటిల్లును? మరియు ‘మగవినొకై’ అనుదానికై ‘మగత్తుకై’ అను రూపాంతరము గలదు. ‘మగత్తుకై’ అనుదాని వ్యస్త విగ్రహము ‘మగవినదు + కై’ అని యుండును. ‘మగవినొకై = మగత్తుకై’ అనునవి సామాసిక రూపములు. ‘మగత్తు’ అని కాని ‘మగత్తదు’ అనికాని ‘శిశువుయొక్క’ అను వ్యస్తరూపములు తమిలమున లేనేలేవు. సమాసమందు మాత్రమే ‘ఇన్’ అనుదానికి మాఱుగా ‘అత్తు’ అను సామాసికాగమము వైకల్పికముగ వచ్చును. అట్టి స్థితిలో ‘అత్తు’ అను దానికి షష్ఠీ ప్రత్యయత్వ మెట్లు ఘటిల్లును? పయి విషయములను దెల్పు తొల్కాప్పియ సూత్రములు:—

“అ ఆ ఉ ఊ ఏ ఔ.....” (తొల్కా. ౧౭౪ సూ.) = “అ ఆ ఉ ఊ ఏ ఔ” అను నచ్చులు తుదినిగల శబ్దములకుఁ బరముగ విభక్తి పరకత్వమున ‘ఇన్’ అనునాగమము వచ్చును. ఉదా:—విశ + ఐ = విశవిన్తై = (వెలగచెట్టును. మగ + అదు = మగవినదు = శిశువుయొక్క.

“మగప్పెయర్ కిళవి.....” (తొల్కా. ౨౧౯ సూ.) = శిశువాచక మగు మగశబ్దమునకు విభక్తి సమాసమునఁ బరమగునపుడు ‘ఇన్’ అనునాగమము వచ్చును. ఉదా:—మగవినదు + కై = మగ + కై = మగ్గ + ఇన్ + కై = మగవినొకై (శిశువుయొక్క చేయి) (సమాసమున నెట్లు వచ్చును)

దత్పుర్వాగమమునకును (చూడు ౮౭ III విష) లోపము రాఁగా 'ఇన్' అను సామాసికాగమము దీనిచే విధింపఁబడెను.

“అత్తవన్ వరినుమ్.....” (తొల్కా. ౨౨౦ సూ.) = మగశబ్దమునకుఁ బరువ పరకత్వమున విభక్తి సమాస సంధిలో ‘అత్తు’ అనునాగమము సయితము రావచ్చును. ఉదా:—మగవినదు + కై = మగ + కై = మగ + అత్తు + కై = మగత్తుకై. తమిళమందువలెనే తెల్లు మున్నగువానిలో పైతము ‘ని-న’ మున్నగునవి వష్టి ప్రత్యయములు కావనియు సమాసాశ్రయవిధిసిద్ధములై యనియు నీవఱకు నిరూపింపఁ బడెను (చూడు ౮౭ III విష).

తమిళ సమాసములందు వచ్చు సామాసికాగమములలో విభక్తి ప్రత్యయ భ్రాంతిని గల్గించు ‘అత్తు-అఱ్ఱు-ఇన్’ మున్నగు వానిని మాత్రమే దొరగారు విభక్తి ప్రత్యయములని పై రీతిని వ్రాయుట వింతగా నున్నది. తొల్కా ప్రియమున నెఱుత్తదికారమునందు VII, VIII, IX. ప్రకరణములలో ౨౦౪ సూత్రము మొదలు ౪౮౪ వఱకుఁగల సూత్రములలో లెక్కకు మీఱిన సామాసికాగమములు వివరింపఁబడెనుగదా. వానినెల్ల వష్టి ప్రత్యయము లనుగా దొరగారేల వచింపలేదో? తెలియకున్నది. ఆ మూఁడు ప్రకరణము లందును సామాసికములగు ననునాసికాగమములును వాని యపరావతారము లనఁదగు పరపరువ ద్విత్వాదులును ననంతముగా వివరింపఁబడెను. (చూడు ౨౫ I మొ. ౨౫ VII వ. విష). తద్భిన్నములగు ‘అత్తు-అఱ్ఱు-ఇన్’ అనువాని వంటివి పెక్కు సూత్రింపఁబడియున్నవి. దిక్కుత్రముగా VII ప్రకరణములోని విటఁ జూపఁబడుచున్నవి.

౨౨౭. సూ:—పలా + అదు + కోడు = పలాఅకోడు = (పనసఁబట్టు యొక్క కొమ్మ).

౨౨౯. సూ:—ఆ + అదు + చెవి = ఆన్ చెవి = (ఆవుయొక్క చెవి).

౨౩౩. సూ:—ఆ + అదు + నెయ్ = ఆననెయ్ = (ఆవుయొక్క నేయి).

౨౩౫. సూ:—నిలా + అదు + కదిర్ = నిలవు క్కదిర్ = (నెన్నెలయొక్క కిరణములు).

౨౪౫. సూ:—పుళి + అదు + కోడు = పుళియజ్కోడు = (చింతఁబట్టు యొక్క కొమ్మ).

౨౬౧. సూ:—ఎరు + అదు + కుళి = ఎరువకుళి = (గెత్తముయొక్క గోయి).

౨౬౪. సూ:—ఇదు + అదు + కోడు = ఇదన్ కోడు = (దీనీయొక్క కొమ్మ).

౨౬౮. సూ:—తూ + అదు + కుతై = తూఉక్కుతై = (బల్లియొక్క తక్కువ).
౨౭౧. సూ:—ఊ + అదు + కుతై = ఊనక్కుతై = (మాంసముయొక్క కొఱత).
౨౭౮. సూ:—ఏ + అదు + కొట్టిల్ = ఏఎక్కుట్టిల్ = (అస్త్రములయొక్క శాల).
౨౮౫. సూ:—పనై + అదు + అట్టు = పనా అట్టు = (తాటిపండు రసము యొక్క బెల్లము).
౨౯౫. సూ:—కో + అదు + కై = కోఒన్కై = (రాజుయొక్క చేయి).
౩౦౦. సూ:—పొరున్ + అదు + కడుమై = పొరునక్కడుమై = (వీటి వాని యొక్క మోటుతనము).
౩౦౯. సూ:—ఎణ్ + అదు + చిటుమై = ఎట్టిటుమై = (తిలలయొక్క యల్పత్వము).

విస్తరభీతి నుదాహరింప విరమించితిని గాని యిట్లే ౪౮౪ సూత్రము వఱకును షష్ఠీ సమాసాశ్రయ విధులు పెక్కుగ నుపదేశింపబడెను. ఇతర సమాసాశ్రయ విధులును ననేకములు చెప్పబడి యున్నవి. షష్ఠీ ప్రత్యయమును దన్నిమిత్తక విభక్తి పూర్వాగమమును సమాసమున లోపించుచుండగా నచట సమాసాశ్రయ విధి సిద్ధములగు ‘ఇన్’ మున్నగు ప్రత్యయములను రూప సామ్య భ్రాంతిచే షష్ఠీ ప్రత్యయము లనుట సరియూ? మఱియు నవెల్ల మొదట సప్తమీ ప్రత్యయములనియుఁ గాలక్రమమున షష్ఠీ విభక్తులయ్యెననియు నేవేవో నిరాధార సత్యవిదూర ప్రసంగములు చేయుట యుక్తము కాదు.

“ఇంక ‘అదు’ అనుదానికిఁ బదత్వావస్థ మాసి, ప్రత్యయత్వావస్థ గల్గి లేదని రూపసామ్య భ్రమచే వచించుట సరికాదు. ‘మగ + అత్తు + అదు’ = (శిశువుయొక్క) అనురీతిగల స్థలములలోని షష్ఠీ ప్రత్యయమగు ‘అదు’ అను సంబంధార్థకమునకు సర్వనామ నపుంసక ప్రథమైక వచనత్వము సందర్భపడమిం జేసి రూపమందుఁ గాకున్నను నర్థమందు వలసినంత మార్పు గల్గుటచేత దానికిఁ బ్రత్యయత్వావస్థ గల్గినదనుటకు సందియము లేదు. అదు ప్రత్యయము ‘అదు’ శబ్దమును సంబంధించు ననవచ్చునుగాని యవి పర్యాయము లనరాదు. (చూడు ౧౭ VII విష.). ‘అదు’ అను సర్వనామరూపమునకును ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయమునకును గల యర్థవిషయకమగు మార్పును గ్రహింపక రూప సామ్యభ్రమచే ‘అదు’ శబ్దము తర్వాత వేటొక విభక్తి పూర్వాగమ మాతాంక్షితమై యుండుననియు నకా-రణమున ‘అదు’ శబ్దమునకుఁ బదత్వా

నష్ట మాసిపోలేదనియు దొరగారు వ్రాయుట సరికాదు. “చుట్టుముదల్ ఉకరమ్.....” (తొల్కా. ౧౭౭ సూ.)=‘అదు-ఇదు-ఉదు’ అను సర్వనామ ములకు విభక్తి ప్రత్యయము పరమగునపుడు ‘అన్’ అనెడి యాగమము వచ్చును. అపుడు వాని ‘ఉ’ కారము లోపించును. ఉదా:-అదు+ఐ= అదనై=(దానిని) అదు+అదు=అదనదు=(దానియొక్క-).” అను సూత్రము చొప్పున ‘అదు’ అను సర్వనామ శబ్దమునకు విభక్తి పూర్వార్థమము ‘అన్’ అనునది వచ్చినకాని ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయమునకు రాలేదు. అట్లేర్పడిన పిమ్మట ‘అదనదు+కోడు’ అను షష్ఠీ సమాసమునందు దానిలోని ‘అదు’ ప్రత్యయమును దన్నిమిత్తక పూర్వార్థమము ‘అన్’ అనునదియు లోపించుట చేత (చూడు ౨౭ III విష). ‘అదు+కోడు’ అని నిల్చెను. అట్టి సమాసమున నీ క్రింది సూత్రము చొప్పున సామాసికాగమము ‘అన్’ అనునది వచ్చి ‘అదన్ కోడు’=(దానికొమ్మ) అని సిద్ధించును. ఇట్టి స్థితిలో ‘అదు’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయము తర్వాత విభక్తి పూర్వార్థమ మాకాంక్షితమగు ననుట కేవలము ససంగతము; అసంభవమును. సమాసమున విభక్తియె లోపించును. దానికిఁ దర్వాత విభక్తి పూర్వార్థమ మాకాంక్షితమగుటేమి?

“చుట్టుముదల్ ఇటుది.....” (తొల్కా. ౨౬౪ సూ.)=‘అదు-ఇదు-ఉదు’ శబ్దములకు విభక్తి సమాససంధిలోఁ బరుష పరకత్వమున ‘అన్’ అను నాగమమగును. ఉదా:-అదనదు+కోడు=అదు+కోడు=అదన్కోడు=(దాని కొమ్మ).

దొరగా రుదాహరించిన ‘అదినుడైయ’=(దానియొక్క) అనునది తొల్కాప్పియ సమృతము కాదు. ‘ఉడైయ’ అనునది యర్వాచీన శేష షష్ఠీ ప్రతి పాదక ప్రత్యయమని ముందు వివరింపఁబడును. (చూడు ౨౭ IX విష). పయిని వివరించిన తొల్కాప్పియము ౧౭౭ సూత్రము చొప్పున ‘అదు’ అను సర్వనామమునకు విభక్తి పరకత్వమున ‘అన్’ అను విభక్తి పూర్వార్థమమై వచ్చును. కాన ‘ఇన్’ అను విభక్తి పూర్వార్థమముతో నున్న ‘అదినుడైయ’ అనునది తొల్కాప్పియ సమృత రూపము కాదు. తొల్కాప్పియమున ‘ఉడైయ’ అనునది షష్ఠీ ప్రత్యయముగఁ జెప్పఁబడను లేదు.

“పుళ్ళి యిటుదియుమ్.....” (తొల్కా. ౨౦౩ సూ.)=“నే నీ ప్రక రణమునందుఁ జెప్పిన శబ్దములు తప్పఁ దక్కిన శబ్దములకు విభక్తి పూర్వార్థమము రావలసిన నిర్బంధము లేదు” అను దానిలోని ‘నిర్బంధము లేదు’ అను శబ్దముచేత ననుక్తస్థలములందు ‘ఇ’ నాగమము వచ్చిన రావచ్చునని వ్యాఖ్యా తలు వ్రాసి యుదాహరించిరి. ఉదా:-నమ్మి+ఐ=నమ్మియినై=నమ్మియై=

నమ్మియను వానిని). ఇట్లగుటచేత ‘అదు’ శబ్దమునకు ‘అ’ నాగమ ముక్తమై యున్నది గాన దానికి ‘ఇ’ నాగమ మెంత మాత్రమును రానేరదు. “అది శుడైయవన్ = దాని యొడయఁడు” అని యర్థము చేసినను దొల్కాప్పియము ౨౬౪ సూత్రము చొప్పున ‘అన్’ అను సామాసి కాగమమే వచ్చును గాని ఇన్’ అనునది రానేరదు. కాన ‘అదినుడైయ’ అనునది తొల్కాప్పియ సమ్మతము కాదు. ‘అదనుడైయ’ అనునది తొల్కాప్పియ సమ్మతమనఁదగును.

‘ఇడత్తిల్’ అనునది ప్రాచీన తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయము కాదు. ఇడై-ఇడమ్’ అనునవి సప్తమీ ప్రత్యయములు. (చూడు తొల్కా. ౫౬౬ సూ.) ‘ఇడత్తిల్ = స్థానమందు’ అనుచోటి ‘ఇల్’ అనునది ప్రాచీన తమిళ సప్తమీ కాదు; అర్వాచీనము. మలయాళ ప్రత్యయము. (చూడు ౧౮ I విష). (౧౮ II విష).

మలయాళమున నేటి సప్తమి—‘ఇడత్తిల్’ అనునది:—“వేర్-ఎ-ఓడ్ (ఓడు) ను-నిన్టు-ఉడై-ఇల్-విళి” ఇత్యష్టకమ్ (లీలాతిలకము-తృతీయ శిల్పము ౧౧ సూ.)పంచమి-‘ఇల్ నిన్టు’ అనునది ప్రాచీనము. మరత్తిల్ నిన్టు=(చెట్టు పండుండి=చెట్టు వలన నుండి). ఇప్పుడు ‘నిన్టు’ అనుచో ‘నిన్ను’ అని వాడుదురు. వష్టి-అవనుడై=(వానియొక్క) (ప్రాచీనము). ఇప్పుడు-‘అవన్టై’ అందురు. సప్తమి అవనిల్=(వానియందు) (ప్రాచీనము). ‘ఇడత్తిల్’ ‘గల్’ అని నేడు వాడుదురు. ‘తమిళ కణ్’ ప్రతయ వికృతియై ‘కల్’ అనునది. అవనిడత్తిల్=వానియందు). అవన్ గల్=(వానియందు).

దొరగా రుదాహరించిన ‘పొన్నిన్ కుడమ్’ అనునది ప్రాచీనముకాదు. అటవ వ్యాకర్త లెవ్వరును ‘ఇన్’ అను దానిని విశేషణముగా నుదాహరింప లేదు.

“నకార విఱుది.....” (తొల్కా. 333 సూ.)=నకారాంత శబ్దములకు వష్టి) విభక్తి సమాస సంధిలోఁ బరుషములు పరమగునపుడు నకారము చోట ఐకా రాదేశమగును. ఉదా:—పొన్ + కుడమ్ = పొఱు-డమ్ = (బంగారు యొక్క కుండ).

‘ఆలమ్-ఆఱ్ఱమ్’ అనునవి ‘అమ్మంత’ నపుంసక రూపములనెడి దొరగారి యాశయము సరికాదు. ‘ఆలమ్మా’ అను దానిలోని ‘అమ్’ అనునది సమా సాశ్రయ ప్రత్యయము. ‘అమ్’ వచ్చు చోటులందు ‘అన్’ ప్రత్యయము రాదు గాన ‘అన్’ అనునది ‘అమ్’ ప్రత్యయమునకు రూపాంతర మనెడి దొర గారి వ్రాత సరికాదు. ‘ఆల్-ఆఱు=యాఱు’ అనునవి ప్రాతిపదికములు.

“పూల్ వేల్.....” (తొల్కా. 32౬ సూ.)=‘పూల్-వేల్-అల్’ శబ్దములకు విభక్తి సమాస సంధి యందుఁ బరుషపరకత్వమున ‘అమ్’ అను

నాగమము వచ్చును. ఆల్ + అదు + పూ = ఆల్ + అమ్ + పూ = ఆలమ్ పూ = (మఱ్ఱిపూపు).

“ఈ రెలుత్తు మొటియుమ్.....” (తొల్కా. ౪౧౮ సూ.) = దీర్ఘ పూర్వ కార్థమాత్రికోకారాంత శబ్దములకును బరుష పూర్వక పరుషస్థార్థ మాత్రికోకారాంత శబ్దములకును విభక్తి సమాస సంధి యందుఁ బరుష పర కర్తవ్యమునఁ గొన్ని యెడల ‘అమ్’ అనునాగమము వచ్చును. ఉదా:—ఆలు + అదు + కరై = ఆల్లుక్కరై = (నదియొక్క యొడ్డు) (ఆలు = యాలు శబ్దములు దీర్ఘ పూర్వకమగు పొట్టి ‘ఉ’ కారము తుదినిగల శబ్దములు).

“‘అమ్’ అనునది మాత్రమే” అని దొరగారేదో విశేషము గలదని వ్రాసిరి గాని ‘అన్’ ప్రత్యయము సయితము ‘అమ్’ ప్రత్యయము వంటిదే. ‘అన్’ ప్రత్యయము సైతము పెక్కు స్థలములందు ‘అమ్’ ప్రత్యయము వలెనే సమాసాశ్రయ ప్రత్యయ మగుచున్నది. విభక్తి సమాస సంధియందు నిర్దేశ సర్వనామ నపుంసక శబ్దములకు ‘అన్’ అను నాగమము వచ్చునని యుపదేశించు తొల్కాప్పియ (౨౬౪) సూత్రము పై నుదాహరింపఁబడెను. ఉదా:—అద నదు + కోడు = అదు + అన్ + కోడు = అదన్ కోడు = (దాని కొమ్మ).

ఆధునిక వ్యవహారమునుబట్టి ‘ఇల్’ అనునది సప్తమీ ప్రత్యయ మనియు దానికి ‘ఇమ్’ అను కన్నడ తృతీయము ‘ఇన్’ అను నఱవ పంచమియు నభిన్నము లనియు దొరగా రెన్నెన్నో సారులు వ్రాయుచు వచ్చిరి. (చూడు ౮౨ III ౮౬ I విష.) ‘ఇల్లు-వాకిలి-పెరడు-మిడ్డె-గోడ-మేడ’ మున్నగు రీతిగల స్థల వాచకములు ప్రాచీన తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయములు కానేరవు. (చూడు ౮౪ II, ౮౮ I). ‘ఇల్’ అనునది మలయా శాధునికతమిళ సప్తమీ ప్రత్యయము.

౮2. VII విష:—“(౫) ‘అ’ అనడి వష్టి ప్రత్యయము:—ఇది మిక్కిలి ప్రాచీనమగు ద్రావిడ ప్రత్యయము. తమిళ భాషలో దీనికిఁ బ్రయోగము మిక్కిలి యరుదు. అట్లయినను నఱవ వ్యాకర్తలు దీనిని శేష వష్టి ప్రత్యయములలో మొదటఁ బేర్కొనిరి” (కాల్డు. ౨౯౬ పుట).

“ఈ ‘అ’ ప్రత్యయము క్రియాజన్య విశేషణములలోని ‘అ’ ప్రత్యయ మున కభిన్నమనియు, నపుంసక బహువచన ప్రత్యయమునకు భిన్నమనియు నా యభిప్రాయము.”

“కన్నడమున ‘అ’ అనున దొక్కటే వష్టి ప్రత్యయము. అఱవమున ‘అదు’ అను వష్టి ‘ఆదు’ అని యగునట్లే యీ కన్నడ ప్రత్యయ మొక్క

క్కప్పుడు దీర్ఘమగుచుండును. కన్నడమునఁ దక్కిన విభక్తులకువలెనే దీనికిని బూర్వమున విభక్తి పూర్వార్థములు ‘ఇన్-అద్-అర్’ మున్నగు నవి నిల్చును. ఉదా:—గురు+అ=గురువ=(గురువుయొక్క). కురి+అ=కురియ=(గొట్టెయొక్క). కూసు+ఇన్+అ=కూసిన=(పిల్లయొక్క) మర+ద్+అ=మరద=(చెట్టు యొక్క). అదు+అర్+అ=అదర=(దానియొక్క). కన్నడ సర్వనామముల కీ ‘అ’ ప్రత్యయము చేరునపుడు వాని తుది హల్లు ద్విరుక్త మగును. ఉదా:—నాన్+అ=నన్న=(నా యొక్క). నామ్+అ=నమ్మ=(మాయొక్క). ‘అ’ ప్రత్యయము కన్నడ నామ సర్వనామములకు మహా దమహత్తులు రెంటును వచనద్వయమందును వచ్చును. ఉదా:—కన్న-అవర=(వారి యొక్క). ఆవుగళ=(వాటియొక్క). ఇది తమిళమందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయమువలె నెన్నఁడును విభక్తి పూర్వార్థము కాదు” (కాల్డు. ౨౯౭ పుట).

“కన్నడమందువలెనే తుళుభాషయందును ‘అ’ ప్రత్యయ మాత్రమే షష్ఠీ ప్రత్యయము. తుళులో బహువచనమున నిది ‘ఎ’ అనునదిగా మాటును. దీనికి ముందు తుళులో ‘త ద’ లు చూపట్టుచున్నవి. ఇవి కన్నడములోని ‘అద్-ద్’ అనువానిని సంబంధించుచున్నవి. యుష్ట దస్త చ్చబ్దముల తుళు రూపములు:—ఉదా:—కన్న - నన్న=(తుళు) యన=(నాయొక్క). (కన్న) నిన్న=(తుళు) నిన=(నీయొక్క). నీలగిరి కొండలలోని కోటజాతుల భాషలో ‘అ’ ప్రత్యయమే శేషషష్ఠి.” (కాల్డు. ౨౯౭ పుట).

“తెల్లులో నామవాచకముల బహువచన ప్రత్యయము ‘లు’ అనునది. దానిమీఁద ‘అ’ అను షష్ఠి నిల్వఁగా ‘ల’ అని యేర్పడును. దీనిమీఁదనే విభక్తులు నిల్చును. (ఉదా:—రాములచేతన్). షష్ఠీ బహువచనమునఁ బ్రత్యయంతరాపేక్ష లేకయే దీనిచేతనే షష్ట్యర్థము జోధ్య మగును. యుష్ట దస్త చ్చబ్దములందు విశేషణార్థకమగు ప్రాతిపదికముమీఁదనే యితర విభక్తులు నిల్చును. అదియే (ఆ ప్రాతిపదికమే) షష్ట్యర్థము నిచ్చును. తెల్లు ప్రథమ పురుష సర్వ నామములయందు వచనద్వయమునను ‘ఇ’ అనునది షష్ఠీ ప్రత్యయమై నిల్చును. వీనిలోఁ గొన్నిటియందు ‘ని’ అనునది నామవాచకములందు వలెనే షష్ఠిగా నిల్చును. ఒక్క ‘తా’ శబ్దముమాత్రము వచన ద్వయమందును షష్ఠిలో ‘అ’ ప్రత్యయముతోఁ గూడియుండును. ఉదా:—తన-తమ. కొన్ని విశేషణముల తుదినుండు ‘అ’ ప్రత్యయమునె షష్ఠి యనవచ్చును. ఉదా:—ఊర కవి” (కాల్డు. ౨౯౭-౨౯౮ పుటలు).

“అఱవమున దీని వాడుక యరుదు. యుష్ట దస్త చ్చబ్దముల షష్ఠిలో మాత్రమే నిల్చును. ఉదా:—(అఱ) నమ=(మాయొక్క). ఈ ‘అ’ ప్రత్య

యము తమిటమున నపుంసక బహువచనముతోనె యన్వయించును. (చూడు ౨౭ II విష). ఉదా:—ఎన కైగళీ=(నాయొక్క చేతులు). ఇట దీని యర్థము ‘నావైన’ అని చెప్పదగును. కాన నిది సార్వనామిక విశేషణ మనదగును. ఉదా:—చిల=(కొన్ని). పల=(అనేకము).” (కాల్డు. ౨౯౩-౨౯౯ పుటలు).

“‘ఎన’ అనుదానికి బహువచనార్థక మగు నేకవచనముతో పైత మన్వయ ముండునని తమిట పండితు లందురు. ‘నున చీఱడి’=(నీ చిటు అడుగు)” ఈ చింతామణి ప్రయోగమున ‘అడి’ శబ్దము బహువచనార్థకమని చెప్పిరి. ఇట్టి నియమము కర్ణాటాంధ్రములలో లేదు. మఱియు నఱవ ‘తన’ శబ్దములోను దెలుఁగు ‘తన’ శబ్దములోను గల ‘అ’ ప్రత్యయము లభిన్నములె యగుటచేతను దమిట ‘నమ’=(నాయొక్క) శబ్దములోను గన్నడ ‘నమ్మ’=(నాయొక్క) శబ్దములోను గల ‘అ’ ప్రత్యయము లభిన్నములె యగుటచేతను నాంధ్రకర్ణాటము లలో లేనిపై నియమము తమిటమునం దర్వాచీనముగాఁ బ్రవేశించెననియు నఱవ మున నపుంసక ప్రథమా బహువచనమున ‘అ’ ప్రత్యయ ముండుటచేత నట్టి నియమ మర్వాచీనముగా వచ్చియుండుననియు నూహింపనగును. ఉదా:—నమ (లేక) నమ్మ ఊర్=(మనయొక్క యూరు) కోలేరియా భాషలలో నొకటగు ‘హూ’ భాషలో ‘అ’ అనునది షష్ఠిగాను విశేషణముగాను దమిటమందు వలెనె యున్నది” (కాల్డు. ౨౯౯ పుట).

“సిథియను భాషలలో ‘అ’ ప్రత్యయము శేషషష్ఠి కాదు. ఇండో యూరపియను భాషలలోని ‘నీ-నా’ శబ్దముల షష్ఠిలో ‘అ’ ప్రత్యయము చూపట్టుచున్నది. (తవ. మమ). తెల్లు బహువచనములలో నెల్లెడల నీ ‘అ’ ప్రత్యయము (లు+అ=ల) వెలయుచున్నది. ఇయ్యది యిండో యూరపియను భాషలలోని ‘అన్’ అను షష్ఠీప్రత్యయమును సంబంధించుచున్నదో? లేక ప్రాచీన సిథియను భాషలోని ‘న’ అనుదానిని సంబంధించుచున్నదో? తెలియ కున్నది. గోందుభాషలో ‘నా=అ’ అనునవి రెండును షష్ఠీప్రత్యయములు గాన నిది సిథియను భాషలలోని ‘న’ అనుదాని సంబంధించున్నదని చెప్ప నచ్చును.” (కాల్డు. ౨౯౯ పుట).

విమర్శము:—(కాల్డు. ౨౯౬ పుట మీఁదిది). దొరగారెప్పటి యల్లె విభక్తి పూర్వాగమములను విభక్తి ప్రత్యయము లనుచున్నారు. ‘రాముల యొక్క’ మున్నగు వానిలోని ‘ల’ అనుదానిమీఁది ‘అ’ అనెడి విభక్తి పూర్వాగమమును దెల్లు షష్ఠీ ప్రత్యయమనుచున్నారు. అఱవమునందలి ‘అ’ అనెడి శేషషష్ఠీ ప్రత్యయము తొల్కాప్పియమునాటికి లేదు. ‘అదు’ అనునది మాత్రమే తమిట శేషషష్ఠీ ప్రత్యయమని తొల్కాప్పియమున సూత్రింపబడెను.

(చూడు ౧౧ I విష.) "ఆతాకునదె....." (తొల్కా. ౫౬౩ సూ.) = 'అదు' అనునది తమిళమున షష్ఠీ విభక్తి."

(౨౯౭ పుట కాల్లు. విమర్శము):—'అదు' అనునదియు షష్ఠీ ప్రత్యయముగఁ దొల్కాప్పియమునఁ జెప్పఁబడలేదు. కాని నన్నూలులో 'అ-ఆదు' అను రెండిటిని సయితము శేషషష్ఠీ ప్రత్యయము లనుచు 'అదు' అను దానితో పాటుగ సూత్రింపఁబడెను. "తన్ + అ + అదు = తనాదు. ఎన్ + అ + అదు = ఎనాదు" అను స్థలములలోని దీర్ఘమునుబట్టి 'ఆదు' అనుదానిని సామాన్యముగ నన్నూలు కర్త యవిమర్శితముగ నంగీకరించెను. 'రామనాదు' అని యంగీకరింపరాదు గదా. కర్ణాటమున శేషషష్ఠియగు 'అ' అను దానికి దీర్ఘదేశమును గలదు.

"దీర్ఘదేశః షష్ఠ్యా యథేష్టమ్" (కర్ణా. భూ. ౬౭ సూ.) = షష్ఠ్యంత శబ్దము తుది యచ్చునకుఁ దఱచుగా దీర్ఘదేశమగుటయుఁ గలదు. ఉదా:—నరేంద్రనా పరిజనం = నరేంద్రన పరిజనం = (రాజయొక్క పరిజనము). పెర్రె ధర్మదా = పెర్రె ధర్మద = (ధర్మము యొక్క మాహాత్మ్యము). కాంతెయా = కాంతెయ = (స్త్రీ యొక్క). కొన్నియెడల దీర్ఘదేశము రాదు. మదనన = (మదనుని యొక్క). అనంగన = (అనంగునియొక్క). ద్వితీయాంతమునకును దీర్ఘదేశ మిందుఁ గలదు.

"ద్వితీయాంతస్య వా స్వరే" (కర్ణా. భూ. ౬౮ సూ.) = ద్వితీయాంతమునకు స్వర పరకత్వమున దీర్ఘము వికల్పముగా నగును. ఉదా:—కల్లా నేఱిదం = కల్ల నేఱిదం = (కల్లం + ఏఱిదం) (తాతి నెక్కెను).

విభక్తి పూర్వాగమములలోనిది దొరగారు వ్రాసినట్లు 'అర్' అని కాదు. 'అట్' అని యుండవలెను. ఉదా:—అదఱ = (దానియొక్క). 'అ' ప్రత్యయము కన్నడమున విభక్తి పూర్వాగమము కాకున్నను దెల్లన నిది విభక్తి పూర్వాగమమే.

౨౯౭-౨౯౮ పుటలు కాల్లు. విమర్శము:—రాములచేతన్ - రాముల యొక్క మున్నగు వానిలోని 'అ' అనుదాని మీఁది 'అ' అనునది విభక్తి పూర్వాగమము. అది శేషషష్ఠీ ప్రత్యయము కాదు. ఇట్లే రాముని చేతన్ - రాముని యొక్క - వానిచేతన్ - వానియొక్క వారిచేతన్ - వారియొక్క మున్నగు స్థలములందలి 'ఇ' అనునదియు విభక్తి పూర్వాగమమే. (చూడు ౧౨ I, ౧౨ III) అవి షష్ఠీ ప్రత్యయములై యైనచో, రాముని చేతన్, రాముల చేతన్ మున్నగు షష్ఠీతర ప్రత్యయములు వానిమీఁద నిల్చుట సంభవింపనేరదు. షష్ఠీ మీఁద నితర విభక్తులు నిల్చుననుట కేవలము శాస్త్ర విరుద్ధము. సంప్రదాయ విరుద్ధమును. ఇంత యేల! రాముని యొక్క మున్నగు రీతిని వానిపైని షష్ఠీ ప్రత్య

510 ప్రాచీనాంధ్రమున 'యొక్క' వాడుక లేదు. ఊర కవి (కాల్డు) తప్పు [౨౭ VII విష.]

యము సైతము నిలుచును. 'అ-ఇ' అనునవి శేష షష్ఠీ ప్రత్యయము లన్నచో 'గురు గుణములు, చెట్టు కొమ్మ' మున్నగు చోటులు విరోధించును.

సమాసమందు నిత్యముగాను వ్యస్తతయందు వైకల్పికముగాను శేష షష్ఠీ ప్రత్యయము (యొక్క) నిల్వకుండుట తెలుగు సంప్రదాయమనియు నట్లు లోపించు నపుడును దన్నిమిత్తక విభక్తి పూర్వాగమములు లోపింపకుండుటయు నాంధ్రసంప్రదాయమే యనియు గ్రహింపవలెను. ఉదా:—సీతయొక్క కొడుకు = సీతకొడుకు.

తెల్లన 'నా-నీ' అను సర్వనామ ప్రాతిపదికములకు విశేషణ త్వార్థ (సమాసమునను) మసంభవము. "నా మును పడ్డబన్నములు, నీ నలుగురు తమ్ములు" మున్నగు చోటులందు షష్ఠీయే నిల్చుననియు నయ్యది యట్టి వ్యస్త స్థలములందును లోపించుట యాంధ్ర సంప్రదాయ మనియు సంగీకరింప వలయును. ప్రాచీనాంధ్రమున యొక్క విభక్తికిఁ బ్రయోగమే లేదు.

క॥ నెమ్మిని ధర్మజు నలుపురు । తమ్ములు.....(సభా. ౨ ఆ. ౨౬౧ ప).

ఉ॥ ఇమ్ముగ సర్వలోకజను లెవ్వని యేని ముఖా మృతాంశు బిం । బమ్మున.....(ఆది. ౧ ఆ. ౭౮ ప). 'నలుగురు' ప్రథమా బహువచనము.

'వాని గుణములు' మున్నగు చోటులలోని 'ని' అనునది యఖండము కాదు. 'అవన్ (వాడు)=వాన్+ఇ+గుణములు' మున్నగు రీతిగల విభాగముచే నచటిది 'ఇ' అను విభక్తి పూర్వాగమమే. (చూడు ౮౨ I విష.)

వైదేశికులగుటచేత దొరగారు 'ఊర కవి' అని యుదాహరించిరి గాని యిట్టి వాడుక తెల్లన నభూత పూర్వము. 'ఊర=ఊరియొక్క' అనురీతి నియ్యది విశేషణ మగునని దొరగారి భ్రమ. 'ఊరి కవి' అనవలెను. 'ఊరన్=ఊరియందు' అని తెల్లన నుండును.

౧౯౮-౧౯౯ పుటలు కాల్డు. వీమర్శము:—'అ' అను తమిళ శేష షష్ఠీ ప్రత్యయ మర్వాచీనము. 'ఎన=నాయొక్క-నమ=(మనయొక్క)' అను రీతిగల రూపములు తొల్కాప్పియ సమృతములు కావు. 'ఎనదు=(నాయొక్క) నమదు = (మనయొక్క)' అనురీతిగల 'అదు' ప్రత్యయాంత రూపములు మాత్రమే తొల్కాప్పియమున నుపదేశింపఁబడెను. 'ఎన-నమ' అనునవి నన్నాలునఁ జెప్పఁబడెను.

"అతాకువదె....." (తొల్కా. ౫౬౩ నూ.)=" 'అదు' అనునది తమిళ షష్ఠీ విభక్తి.....".

ఇట్లగుటం జేసి 'ఎన=(నాయొక్క) నమ=(మనయొక్క)' మున్నగు 'అ' ప్రత్యయాంత రూపములు తమిళమున నర్వాచీనములనుట నిశ్చయము.

ఇట్టిట్టివి నన్నులు సమ్మతి నందినవని యంగీకరించినను ‘నున=(నీయొక్క)’ అను రూపము నన్నులునందును లేదు. తొల్కాప్పియ విరుద్ధమని వేఱ చెప్పనేల? “నుమదు=(మీయొక్క)” అను రూపములోని ‘ఉ’ కారమును జూచి పదవ శతాబ్దపు చింతామణిలో నర్వాచీనముగా ‘నున్నై-నునకు’ అను నవి ప్రయుక్తములగు గాక. చరిత్రకందని కాలమున వీడిన ప్రాచీన ద్రావిడ భాషల సంబంధమును బరిశీలించు నీ శాస్త్రమున నిట్టి యర్వాచీనరూపములనుబట్టి సంబంధ పరిశీలనము చేయుట సరికాదు.

తమిళభాషయందలి శేష షష్ఠి ప్రత్యయంబగు ‘అదు’ అనునది తచ్చబ్ద నపుంసకైకవచన తమిళ సర్వనామ శబ్దమును—‘అదు’ అను పదమును - సంబంధించిన దగుటచేత నట్టి శేష షష్ఠి నపుంసకైకవచన శబ్దములతోనె యన్వయించుట సహజము. ఉదా:—ఆవినదు కన్టు = (ఆవుయొక్క దూడ): ఇంక నమహా స్తహత్యర్థక బహువచనములతోను, మహదర్థకములతోను వాని బహువచనములతోను నన్వయింపవలసి వచ్చునపుడు ‘అదు’ ప్రత్యయముచోట ‘కు’ ప్రత్యయమును వాడుట తొల్కాప్పియ సమ్మతము. తెల్లనందును నిట్టి వాడుక కలదు=నాయొక్క తమ్ముడు=నాకుఁ దమ్ముడు. (చూడు బాల వ్యా. కారక. ౧౫ సూ. ‘వ్యా. సం.’ ౨౫౦, ౨౫౧ I విష.).

“అదువెన్.....” (తొల్కా. ౫౭౮ సూ.)=షష్ఠి వాడుకలో నుత్తర పదము మహదర్థకమగునపుడు ‘అదు’ అను షష్ఠిని వాడరాదు. దానిచోట ‘కు’ అను చతుర్థిని వాడవలెను. ఉదా:—నమ్మిక్కు మగన్=(నంచి యను వానికిఁ గొడుగు). ‘నమ్మియదు మగన్’ అనరాదు. ఏతత్సమాన న్యాయముననే ‘ఎనదు కైగళ్’ అనరాదు. ఎనదుకై ‘ఎన్ కైగళ్’ అనవలెను. తమిళ కవు లిట్టి నియమమును బాటింపలేదనియు మహదర్థకాదులతోడి యన్వయమందును ‘అదు’ ప్రత్యయమును వాడుదురనియు శ్రీ విద్వాన్ వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగారు వచించిరి. ‘అదు’ అనుదాని ప్రత్యయత్వావస్థ యిందులకు మూలము కానోపును. తెల్లనందును నిట్టి నియమమును దిక్కనాదు లుల్లంఘించిరి.

క. పాండవులవలనఁ గీడొ | కొండును లేదధిప నీదు కొడుకులు ధరణిస్త్రీ ౧ ఆ. ౮౩ వ.) ఆ. వె..... | కోరియిచ్చెఁ దనదు కూతుల మువ్వర.....(నిర్వ. ౨ ఆ. ౮౨) తే. గీ. తమదు పంచమములు తృతీయములు నగుచు | (అప్పక. ౩ ఆ. ౩౨౭ వ.).

౮౭. VIII విష:—“(౬) ‘తె-దె’ అనెడి మలయాళ షష్ఠ్యైకవచన ప్రత్యయములు:—కన్నడమందలి ‘ఇందె’ అనుదానిలోని ‘దె’ అనునది ‘అదు’ శబ్ద సంబంధియైనట్లే యీ మలయాళ షష్ఠియగు ‘దె’ అనునది తమిళ షష్ఠియగు ‘అదు’ ప్రత్యయ సంబంధియె యనఁదగును. ఈ మలయాళ ప్రత్యయము

నకారాంతములనే చేరుచుండును. తమిళమున ‘ఇన్’ అను షష్ఠీకి (చూడు ౮2 VI విష.) ‘అదు’ అనునది యనుబంధమైనట్లే మలయాళమునందలి ‘దె=తె’ అనునదియు ‘ఇన్’ అను షష్ఠీ కనుబంధమనఁదగును. ‘ఇన్దె’ అనునది తమిళ పద్ధతిని ‘ఇన్దె’ అనురూపమునఁదును. ‘ఇన్దె’ అనునది ‘ఇన్దె=ఇందె’ అని వల్కుఁబడుట ప్రసిద్ధమై యున్నది. అట్టి ‘ఇన్దె-ఇందె’ అనువానిని సంబంధించి నవె యీ మలయాళ ప్రత్యయములగు ‘దె=తె’ అనునవి. అటవమందలి ‘అదు’ ప్రత్యయమువలెనే దానిని సంబంధించు మలయాళ ప్రత్యయములగు ‘దె=తె’ అనునదియు షష్ఠీకవచనమందు మాత్రమే ప్రయోగింపఁబడును. మలయాళ షష్ఠీ బహువచన ప్రత్యయము ‘ఉడె’ అనునది. ఇది తమిళ మందలి ‘ఉడైయ’ అను (ఉడై) వ్యావహారిక ప్రత్యయమునకు సరిపడును. ఇట్లే మలయాళములోని ‘ఎన్దె=ఎన్దె=ఎన్దె=(నాయొక్క)’ అనునవి తమిళము లోని ‘ఎనదు’ అనుదానికి సరిపడును. (చూడు ౮2 V విష.). మలయాళ ములోని సంబంధార్థక సర్వనామమగు ‘ఎన్దెదు’ అనునది ‘ఎన్దె’ అనుదానిపైని మరల ‘అదు’ శబ్దము నిల్పుటచేత నేర్పడినది. ఎన్దె+అదు=ఎన్దెదు. ఇందు షష్ఠ్యర్థకమున్న దనుటను మఱచిన వ్యవహారాలచే మరల ‘అదు’ శబ్దము చేర్పఁ బడెను. ఇట్లొక్క యర్థముననే రెండుసార్లు ప్రత్యయములు చేరుట వింత కాదు. తమి-మలై +య్+ఇన్+ఇన్=మలైయినిన్=(కొండనుండి). ఇల్లా+ అదు+అదు=ఇల్లాదదు=(లేదు).” (కాల్డు. 300 మొ. 300 పుటల వఱకు).

“స్టివెన్సన్ దొరగా రాకారసామ్యమునుబట్టి మలయాళములోని ‘తె’ అనునదియుఁ గన్నడములోని ‘ర’ అనునదియు నభిన్నములనిరి. కన్నడ ములోని ‘ర’ అనునది యఖండముకాదు. అందలి ‘అ’ అనునది మాత్రమే షష్ఠీ ప్రత్యయము. తఱ్ఱిన రేఫము విభక్తి పూర్వాగముగ నిల్చు ‘అద్’ శబ్దమున కాదేశమగు ‘అర్’ అనుదాని సంబంధమైనది. ఈ ‘ర’ అనుదానికిని మలయాళములోని ‘తె’ అనుదానికిని ‘అదు’ అను తమిళ షష్ఠితోఁ బరంపరా సంబంధము గలదనుటలో నాకు విప్రతిపత్తి లేదు. (చూడు ౮2 IV విష.)” (కాల్డు. 300 పుట).

“మలయాళములోని యీ ‘తె’ ప్రత్యయమునకు హిందూస్థానీ భాష లోని ‘రా-రీ’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయములతోను నవీన పెరిషియను భాషలోని ‘రా’ అను షష్ఠితోను గాఢముగా భాషలోని ‘ర’ అను షష్ఠీ ప్రత్యయముతోను సంబంధములేదు. సంస్కృత సంబంధార్థక విశేషణములలోని దకారమునకును

దమిటమందలి 'అదు' శబ్ద దకారమునకును నేదేని సంబంధమున్నదన్నచోఁ బై ప్రత్యయములకును సంబంధము నంగీకరింపవచ్చును" (కాల్డు. 300 పుట).

(కాల్డు. 300 మొ. 30-1-వ.) విమర్శము:—మలయాళమందలి 'ఉడె' ప్రత్యయము షష్ఠీబహువచన బోధక మాత్రమే కాదు. షష్ఠ్యేక వచనమునకును నడె షష్ఠీ ప్రత్యయమని లీలాతిలకమును మలయాళ వ్యాకరణమున నీ క్రింది రీతిని సూత్రంపఁబడెను.

“పేర్-ఎ-ఓడ్ (డు) కు-నిన్ఱు-ఉడె-ఇల్-విళి-ఇత్యప్తకమ్” (లీలా. ౨ శిల్పము ౧౧ సూ.)=.....షష్ఠీ. 'ఉడె' ఉదా:—అవనుడె=(వాడియొక్క). ఇది ప్రాచీన మలయాళరూపము. ఇపుడు-'అవనై' అందురు. ఈ నవ్య మలయాళ షష్ఠీ 'ఊ' అనుదాని వికృతి కావచ్చును. ప్రాచీన ద్రావిడ అకారము 'ట-త' మధ్య స్థోచ్చారణము కలదిగదా. 'డె-ఊ' అనునవి పైతము 'అదు' అను తమిట షష్ఠీసంబంధము షష్ఠ్యేకవచన బోధక ప్రత్యయములునై మలయాళమున నున్నవి.

కాల్డు. 300 పుట విమర్శము:—స్టివెన్సన్ దొరగారి వ్రాత యెట్లును సరికాదు. కాని యా విషయమందలి కాల్డు వెల్లుగారి యాశయములును సరికావు. కన్నడములోనిది 'ర' కారము కాదు; అకారము. ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలలో ర అ ల కెంతమాత్రమును సామ్యము లేదు. దొరగారి 'అద్' శబ్ద రేఫాదేశము ౧౨ IV విషయమున నిరాకరింపఁబడెను. ఇట్లే మలయాళపు 'ఊ' ప్రత్యయ అకారమును హిందుస్థాని మున్నగు వానిలోని 'ర' కారమును కేవలము విజాతీయములు. వానికి సంబంధము గలదేమో యని సందేహింప రాదు. అకారమునకు రేఫోచ్చారణము కేవల మర్వాచీనము. (చూడు ౧2 XIII విష.).

౧౭. IX విష:—“అంధ్రాఅవములలోని షష్ఠీ ప్రత్యయానుబంధములు (Auxiliary):—(౧) తెల్లన 'యొక్క' అనునది. ఉదా:—నా+యొక్క=నా యొక్క. ఈ ప్రత్యయము మిక్కిలి యరుదు. ఇతర శుద్ధ ద్రావిడ భాషలలో నెచ్చటను దీనిని బోలు ప్రత్యయము లేదు. 'రాజమహల్' 'ఒరాఒన్' అను భాషలలో దీనిని బోలు ప్రత్యయము గలదు. ఇవి ద్రావిడ భాషలె యైనను వీనిలో 'కోలు' భాషా శబ్దములు విశేషముగాఁ జేరియుండుటచేత నివి శుద్ధ ద్రావిడభాషలు కానేరవు. ఉదా:—రాజమహల్-షష్ఠీ-కి' ప్రత్యయము. ఒరాఒన్ 'భాష-షష్ఠీ-ఘి' దీనికి 'యొక్క' ప్రత్యయముతో సంబంధము గలదన్నచో నింక హిందూస్థానీలోని 'కీ' ప్రత్యయముతోను సంస్కృతములోని 'క' ప్రత్యయముతోను (తావక=నీ సంబంధమైన మామక=నా సంబంధమైన)

సంబంధముగల దనవచ్చును. మికిరు భాషలోని చతుర్థియగు ‘యొక్క-అయొక్క’ అనున దింతకన్నను సధికముగా ‘యొక్క’ అను తెల్లు వష్టిని బోలుచున్నది.” (కాల్లు. 30-౨ పుట).

విమర్శము:—క్రమక్రమముగా దొరగారి యాశయములు మాటజొచ్చి నట్లున్నది. అట్టి మార్పు క్రిందటి ‘తె=దె’ ప్రత్యయ సందర్భమునందె కొంత యంకురించినది. తమిళ మందలి వ్యవస్థనుబంధము ‘అదు’ ప్రత్యమని వచించిరి. విభక్తి పూర్వాగముల విభక్తులనియు నింక విభక్తి ప్రత్యయములు తదీయానుబంధములనియు వీరికి దోష సాగెను. కాఁగా ‘రాముని-నీ-నా’ మున్నగునవె వ్యవస్థలనియు ‘యొక్కా’దు లనుబంధములనియు నిందు స్పష్టముగా వ్రాసిరి. ‘యొక్క=యొక్క’ అనుదానిలోని ‘క’ కారము నాశ్రయించి హిందూస్థానీ ప్రభుత్వములలోని ‘కీ’ మున్నగువానితో (సంస్కృత ‘క’) దొరగారు సంబంధమును భావించిరి గదా యింకఁ తెల్లులోనే కాక యితరములగు ననేక భాషలలో వెలసియున్న (౧౫ I విష) ‘కు’ ప్రత్యయముతో ‘యొక్క’ కుఁ బోలికనేల భావింపరైరో తెలియకున్నది. మికిరు భాషలోని ‘యొక్క’ అను దాని పోలికను జూపుటకై తెల్లున ‘యొక్క’ అను దానికి ‘యొక్క’ అను పర్యాయము నంగీకరించిరి. వైదేశికు లగుటచేత నిట్లు వ్రాయఁగల్గిరి గాని తెల్లున నెచ్చటను ‘యొక్క’కుఁ బర్యాయముగా ‘యొక్క’ అనుదాని వాడుక లేదు.

‘యొక్క చశేషే వష్టి’ అను నాంధ్ర శబ్ద చింతామణి సూత్రముచొప్పున సంబంధార్థకమగు నీ ‘యొక్క’ ప్రత్యయము ప్రాచీనమనఁదగి యున్నను దీనికిఁ బ్రాచీనాంధ్ర వాఙ్మయమునఁ బ్రయోగమే లేదు.

అగుధాతువే ‘అక్కు’ అనియై ‘ఒక్క’ గా మాటి ‘యొక్క’ యైనదని యొకరు (శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులుగారు) వ్రాసిరనియు సంఖ్యా వాచకమగు ‘ఒక్క’ శబ్దమే యిట్లు పరిణమించినదని యొకరు వ్రాసిరనియు నుదాహరించి విమర్శించుచు నాంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్-కళాశాలాంధ్రోపన్యాసకు లగు శ్రీ బద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి బి.యే. (ఆనర్కు) గారు (క్రీ.శ.) ౧౯౫౨ సం॥ మార్చి ౧౦ తేది త్రిలింగ పత్రికలోఁ బ్రచురించిన వ్యాసములో నీ క్రింది రీతిని యొక్క శబ్దపు వ్యుత్పత్తిని నిరూపించిరి. “ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలో ‘ఒ’ అను ధాతువుగలదు.....‘నరిపడు-కూడు’ అని దాని యర్థము..... వర్తమాన కాలిక రూపములలో వచ్చు కవర్ణము (కితేన్) ప్రయోగ బాహుళ్యముచే కాలాంతరమున ధాతుగతమైనది. మలయాళములో నీ ధాతువు ‘ఒక్కు’ అను రూపముతోఁ గన్పించుట ఈ ప్రమాణమునకుఁ బ్రబల

తార్కాణము (?). భూతార్థక క్రియాజన్య విశేషములు (Past participles) అగుటకు 'అ' వర్ణము చేరును. అట్టిచో చివరి హల్లు ద్విరుక్తమగును.
 'ఒక్క' అనగా సంబంధించిన యని యర్థము. యడాగమము సంధి విరహిత స్థలములలో వచ్చి శబ్దముతో కలిసి కాలక్రమమున 'యొక్క' యనియే రూఢముగా వ్యవహరింపబడుచు వచ్చినది." " 'ఒక్కలో' అను మాట 'బంధువులు' అను నర్థమున. ౪-వ శతాబ్దపు 'తిరుక్కురళ్'లో.
 ప్రయోగింపఁ బడినది". మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు ప్రాచ్యభాషా వాఙ్మయ పరిశోధక శాఖలోఁ దమిట భాషోపన్యాసకులయి యుండి విశ్రాంతిఁ గైకొన్న విద్వాన్. శ్రీ. వే. వేంకటరాజులు రెడ్డిగా రీ విషయమున నాజాబున కిట్లు జవాబొసంగిరి. " 'ఒక్కలో' = బంధువు' అని తిరుక్కురళ్ళలో నున్నది. ఒక్క ధాతువు లేదు. 'ఒ' అనునది ధాతువుగా తమిట లెక్కికనులో వ్రాయబడెను. మలయాళమునను ధాతువని చెప్పుటకులేదు. 'ఒకో' అని 'క' కారాంతముగా నిల్పుట లేదు" (౨౭-ఏప్రిల్-౧౯౫౨ తేదీ జాబు).

తెల్లు భాషలోని తక్కిన విభక్తి ప్రత్యయములెల్లఁ దెలుఁగు శబ్దముల తోనె యేర్పడియుండఁగా సంబంధార్థకమగు 'యొక్క' ప్రత్యయమును మాత్రము తెల్లువారు తమిటమునుండి యెరవు తెచ్చికొని యేర్పటచికొనిరనుట విశ్వసనీయముగ లేదు. ఆ శబ్దపు పోలికయు నంత బలముగా లేదు. తమిట భాషలోని శేష షష్ఠ్యర్థక ప్రత్యయమున 'ఒక్క' శబ్ద గంధమేని లేదు. ప్రాచీన తమిట శేష షష్ఠి 'అదు' ప్రత్యయము. తెల్లులోని 'యొక్క' విభక్తి 'కేవలార్థక' 'ఒక్క' శబ్దరూపమనియె తోఁచుచున్నది. 'నా యొక్క పుస్తకము' అను దానికిఁ బుస్తకమం దితరుల స్వామ్యము లేదనియు 'ఒక్క నా యదియే' యనియు నర్థము దాని ప్రత్యయత్వావస్థవలనఁ గల్గియుండునని తోఁచెడిని.

"(౨)—అటవమున సర్వసాధారణముగా 'ఉడైయ' అనునది షష్ఠ్యంతము నకు వెనుక నిల్చుచుండును. 'ఉడైయ' అనగా 'సంబంధించిన = ఆస్తియైన' అని యర్థము. 'ఆస్తి' అని యర్థమిచ్చు 'ఉడై' శబ్దమునకు సర్వనామ విశేషణ ప్రత్యయమగు 'అ' అనునది చేరుటవలన 'ఉడైయ' శబ్దము నిష్పన్నమైనది. 'అ' ప్రత్యయము చేరుటచేత నామములు విశేషణము లగుచుండును. 'ఎన్నుడైయ కై' = (నా సొత్తగు చేయి = నాదు చేయి = నా చేయి). 'ఎన్' అను దానికిని 'ఎన్నుడైయ' అనుదానికిని నర్థ భేదము లేదు. దీని చివర నున్న 'అ' అనునది లోపింపఁగా మలయాళమున 'ఉడె' ('ఎ' కారమును దొరగారు 'ఎయ్' అందురు) అనునది యీ యర్థమున వాడబడుచున్నది. నేటి మలయాళమున నిది 'డె' అను రూపమందినది. పుత్రిడె = (పుత్రియొక్క). ఇది క్రియాజన్య

విశేషణము. ఇది యింగ్లీషులోని ‘belonging to’ అనుదాని వంటిది. ‘of’ అనుదానికి సరియగునది కాదు.” (కొల్లు, 30-౨ పుట).

విమర్శము:—‘ఉడైమై’=(కల్లి) అనునది తొల్కాప్పియము ౫౬-౨-౫౬౪ నూత్రములలో నుదాహరింపబడెను. ‘అ’ అను విశేషణ ప్రత్యయము దానిపై నిల్చునపుడు-‘మై’ అను భావార్థక ప్రత్యయము లోపించుటచేత ‘ఉడైయ’=(కలిగిన) అని యేర్పడును. అయ్యది విభక్తి ప్రత్యయత్వావస్థలో శేష షష్ఠ్యర్థక మగుచున్నది. “అదు + అన్ + ఉడైయ = అదనుడైయ = (దానియొక్క) (చూడు ౮2 VI విష). ‘ఉడైయ’ అను ప్రత్యయము తొల్కాప్పియము నాటికి లేదు. అర్వాచీన వ్యవహార సిద్ధము. అట్లయినను బయి యుదాహృతిలోఁ దమిట (వ్యాకరణ) పద్ధతి చొప్పున ‘అన్’ అనునది విభక్తి పూర్వాగమమనియు (తొల్కా. ‘చుట్టుముదల్ ఇటుది.....’ ౨౬౪ నూ). ‘ఉడైయ’ అనునది షష్ఠీప్రత్యయమే యనియు విభాగము నంగీకరింపనగును. అట్లగుటచేత ‘ఉడైయ’ అనునది షష్ఠ్యంతమునకు వెనుక ననుబంధముగా నిల్చునను దొరగారి వ్రాత పొసఁగనేరదు. ‘అన్’ అనునదియు ‘ఇన్’ ప్రత్యయమువలెనే శేషషష్ఠీప్రత్యయమే యని వచింప దొరగారు సాహ సింపరు గదా.”

౧౮. I విష:—“సప్తమీ విభక్తి:—స్థలవాచక శబ్దములెల్ల సప్తమీ విభక్తు లగుచుండునని ద్రావిడ వైయాకరణులు చెప్పినను నొక్కొక్క స్థలవాచక శబ్ద మొక్కొక్క భాషలో సప్తమీప్రత్యయ మగుచుండును.

నేత్రమనియు స్థలమనియు నర్థముగల ‘కణ్’ అను నటవ శబ్దము సప్తమి యని యటవ వైయాకరణులు చెప్పిరి. తమి-కణ్=(కన్ను-చూడుము).=(అచ్చట=ఆ చోట). తమి-‘కాల్’. (మల-కల్) అను మఱొక సప్తమీ ప్రత్యయము గలదు. ఈ రెండును దమిటమున నరుదుగ వాడఁబడును. ‘తమి-ఇల్’=(ఇల్లు-స్థలము) అనునది సప్తమీప్రత్యయముగఁ దఱుచుగ వాడఁబడుచున్నది. గ్రామ్యాటవము ‘ఇడత్తిల్’=(ఇడమ్=(స్థలము)+అత్తు+ఇల్) అను నది సప్తమిగఁ దఱుచుగ వాడఁబడుచున్నది. ఈ మూఁడింటి మొత్తమునకు ‘స్థలము నందు’ అని యర్థము. ఈ సముదాయములో ‘ఇల్’ అనునది నిజమైన సప్తమీ ప్రత్యయము. కేవల గ్రామ్యాటవమున ‘కిట్ట’=(దగ్గఱ) అనునది సప్తమిగ వాడఁబడుచున్నది. అటవ పండిత వ్యవహారమున ‘ఉళ్’=ఉటి=(లోపల) అనునవి సప్తమిగ వాడఁబడుచున్నవి. (అటవములోని ‘ఇల్’ ప్రత్యయపు వాడుకకును ల్యాటినులోని ‘ఇన్’ ప్రత్యయపు వాడుకకును నత్యధిక సామ్య

మున్నదని యిచట నొక టిప్పణము ప్రాత ప్రతిలో నున్నది)” (కాల్డు. 303-304 పుటలు).

“ప్రాచీన కన్నడ సప్తమీ ప్రత్యయము ‘ఓల్’ అనునది. ఇది తమిళ మందలి ‘ఉల్’ ప్రత్యయమును సంబంధించుచున్నది. ‘అల్లి-ఇల్లి’ అనునవి నవీన కన్నడ సప్తమీ ప్రత్యయములు. ఇవి యజ్ఞవల్క్యలోని ‘ఇల్’ ప్రత్యయ మును సంబంధించుచున్నవి. ‘అల్లి’ అనునది తచ్చబైర్థకమగు ‘ఆ’ శబ్దము నుండియు ‘ఇల్లి’ అనునది ‘ఇదం’ శబ్దబైర్థకమగు ‘ఈ’ శబ్దమునుండియు వుట్టినవి. వీనికి వరుసగా ‘అచ్చట-ఇచ్చట’ అని యర్థములు. ఇవి ‘ఇల్-ఓల్’ అను ప్రత్యయముల కన్న నవ్యములుగఁ గన్పట్టుచున్నవి.

తుద భాషలో ‘ఉల్’=‘ఓల్’ అనునవి సప్తమీ ప్రత్యయములు. ఇవి తమిళమందలి ‘ఉల్’ ప్రత్యయముయొక్క యుచ్చారణ భేదములె. తుదభాష లోని రేఫ లకారములు ‘rzh’ అను నాంగ్ల నర్తోచ్చారణము రీతిని బల్కఁ బడును.” (కాల్డు. 304 పుట).

విమర్శము:—‘కణ్’ అనునదే ముఖ్యమగు ప్రాచీన తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయము. స్థలవాచకము లెల్ల సప్తమీ ప్రత్యయములయని తొల్కాప్పియ మునఁ జెప్పఁబడలేదు.

“ఎలాకువదె.....” (తొల్కా. ౫౬౫ సూ.)=‘కణ్’ అనునది సప్తమీ విభక్తి ప్రత్యయము.

“కణ్=(స్థలము). కల్=(స్థలము). పుఱమ్=(బహిఃప్రదేశము). అకమ్=(లోపలి ప్రదేశము). ఉల్=(లోపలి ప్రదేశము). ఉలై=(పార్శ్వము). కీల్=(క్రింది ప్రదేశము). మేల్=(మీది ప్రదేశము). పిన్=(వెనుకటి ప్రదేశము). చార్=(స్థలము). అయల్=(ప్రక్క-చోటు). పుడై=(ప్రక్క-చోటు). తే=(చోటు). ఇవెల్లఁ బ్రదేశ విశేష వాచకములు. మున్=(మునుపటి కాలము-మునుపటి చోటు). ఇడై=(నడిమికాలము-నడిమిచోటు). కడై=(తుదికాలము-తుదిచోటు). తలై=(మొదటి కాలము-మొదటిచోటు). వలమ్=(కుడి ప్రక్క). ఇడమ్=(ఎడమ ప్రక్క).” (తొల్కా. ౫౬౬ సూ.)= ఇవియును సప్తమిలో వాడఁబడును.

వీనిలో ‘ఇల్’ అనునది పేర్కొనఁబడలేదు. కాన ఇల్ అనునది తొల్కాప్పియము నాటికి సప్తమీ ప్రత్యయము కాదు. ఇల్లు-వాకిలి-పెరడు-మిడ్డె-మేడ-గోడ’ మున్నగునవి తమిళ సప్తమీ ప్రత్యయములనుట సరికాదని తొల్కాప్పియరు తలంచి యుండును. కావున ‘ఇల్’ అనునది యర్వాచీనముగఁ

దమిటమున సప్తమియైన దనఁదగును. లీలాతిలక మను మలయాళ వ్యాకరణమున 'ఇల్' అనునది సప్తమీ ప్రత్యయముగ సూత్రింపఁబడెను. (చూడు ౧౭ VIII విష). 'ఇడత్తిల్' అనునదియుఁ బ్రాచీన తమిట సప్తమి కాదు. (చూడు ౧౭ VI విష).

ప్రాచీన కన్నడ సప్తమి 'ఓల్' అనునదికాదు. 'ఒల్' అను హ్రస్వ ఘటితరూపము సప్తమీ ప్రత్యయము. "అల్లి-ఇల్లి-ఎల్లి-ఆవల్లి ఇత్యాదయో హి అవ్యయ విశేషా ఇతి" (కర్ణాటశబ్దా ౨౭౭ సూ. మకరంద వ్యాఖ్య). అను చొప్పున 'ఇల్లి' అను నవ్యయము కలదుగాని యది సప్తమీ ప్రత్యయముగా వ్యవహృతము కాదు. దొరగారు తమిటమందలి 'ఇల్' అను దానితో సంబంధము కల్పుట కదియు సప్తమీ ప్రత్యయమే యని వ్రాసిరని తోచెడిని. కావున 'ఇల్లి' అను కన్నడ సప్తమి 'ఇల్' అను తమిట సప్తమిని సంబంధించున దనరాదు. దొరగారు 'అల్లి' అనునది నవీన కన్నడ ప్రత్యయమని వ్రాయుటయు సరికాదు. పటగన్నడ వ్యాకర్తలెల్ల దానిని బేర్కొనియున్నారు. 'సప్తమ్యా అల్లి వా' (కర్ణా. భూ. ౬౯ సూ.)=సప్తమీ విభక్తియగు 'ఒల్' అనుదాని చోట 'అల్లి' అనునది వైకల్పికముగా నాదేశమగును.

౧౮. II విష:—“‘లో-అందు’ అనునవి తెలుఁగు సప్తమీ ప్రత్యయములు. ‘లో’ అనునది కన్నడములోని ‘ఓల్’ అను దానితోను దమిటమందలి ‘ఉల్’ అను దానితోను సంబంధించుచున్నది. ‘అందు’ అనునది కన్నడమందలి ‘అల్లి’ అనుదానివలె స్థలవాచకము. ‘అందు’ అను పదమును ‘అందు’ అను ప్రత్యయమును భిన్నములు కావు. ‘అందు’ అనునది ‘ఆ’ అను సర్వనామము నకు ‘ద్’ అనుదానిని జేర్చుటచే నేర్పడినది. ఇట్లే ‘ఈ’ అను సర్వనామము నుండి ‘ఇందు’ శబ్దమేర్పడెను. కన్నడమున వీనిని సంబంధించినవి ‘అంత-ఇంత-అంతలు-ఇంతలు’ అను పదములు కలవుగాని యవి యింగ్లీషులోని ‘than’ అను దానివలెఁ దారతమ్యమును బోధించుటలో ముఖ్యముగా వాడఁబడును. తెల్లు సప్తమీ ప్రత్యయమగు ‘అందు’ అనునది సంస్కృతమందలి ‘అన్తర్’=(మధ్య=లోపల) అను పదముతో నాకారసామ్యము గల్గియున్నది. కాని యది వాస్తవము కాదు. తెల్లు ‘అందు’ అనునది తమిటమందలి ‘అన్ద’ అను సర్వనామ విశేషణమును సంబంధించును.”

“తుళుభాషయందలి సప్తమీ ప్రత్యయములు. ‘దు - డ్ - తు - ట్’ అనునవి. ఇవి “(తమి) ఉల్=ఉడు, (కన్న) ఓల్=ఎడ్, (తమి) ఇడై=ఇడమ్” అను ద్రావిడశబ్దములను సంబంధించుచున్నవి. ఈ ‘తుళు’ ప్రత్యయముల ఘోషట ‘అ-ఎ-ఒ’ అను స్వరములు నిల్చుటయు నిలువకుండుటయుఁ గలదు.

ఉదా:-తుళు:-కైట్=(చేతిలో). ఈ 'టు-డు' అను తుళు సప్తమి ప్రత్యయములు కన్నడమందలి 'అల్లి' అను దానిని దెల్లులోని 'అందు' అను దానిని సంబంధించునట్లుగపడును. తుళు భాషలోని 'అడె=(అచ్చట)' అనునది తెల్లులోని 'అందు' అను దానిని బోలుచున్నది. తుళులోని 'ఇడె=(ఇక్కడ)', 'ఒడె=(ఎక్కడ)' అనునవియు నిట్టివే." (కాల్దు. 308 పుట).

విమర్శము:-'అందు = అల్లి' అనునవి సరిపోలుచున్నవనుటకు వాని యందాకారసామ్యము కానరాదు. 'అందు-ఇందు' అను వానికి 'లు+అ=ల' అను దానిని జేర్చుటచేత నేర్పడిన 'అందుల-ఇందుల' అను వానిపైని సంబంధార్థకమగు 'ఇ' అనునది చేరుటచేత 'అందలి-ఇందలి' అనునవి సిద్ధించును. 'అల్లి-ఇల్లి' అను కన్నడ శబ్దములు వీనిని బోలుచున్నవనుట కొంత విశ్వసనీయముగ నుండును.

'లోనికిన్-లోనన్' మున్నగు తెల్లు శబ్దములను బరిశీలించునపుడు 'లోను' అను నాంతశబ్దము సప్తమి ప్రత్యయముగ నంగీకరింపనగునని తోచుచున్నది. అదె యననేల? "లన్ (లు+అ+న్) (ద్వివీ), తోడన్ (తోన్) చేతన్ (చేన్) (తృవీ), కున్ (షష్ఠి) వలనన్-కంటెన్-కన్నన్ (పంచమి), అందున్-లోన్-నన్ (సప్త)" అను తెల్లు ప్రత్యయములెల్ల నాంతశబ్దములె యనఁదగును. వీనిలో ననేకములు వెనుక వివరించిన 'అన్=న్' అను ప్రత్యయములతోఁ (౧౪ IV విష. ౧౮ III విష) గూడినవగుటచేత నాంతములనుట నిశ్చితము. "కున్ + అంటి + ఏని=ఎన్=కంటెన్. కున్ + అన్నన్=కన్నన్" అను రీతి నేర్పడిన 'కంటెన్-కన్నన్' అనునవి నాంతములగుచున్నవి. కన్నడమందలి 'అంతలు' అను తారతమ్య పంచమ్యర్థక శబ్దమునకును దెల్లులోని 'అందు' శబ్దమునకును సర్థసామ్యము లేనేలేదు సరియేకదా యాకారసామ్యమును జాలదు. 'అంతలు' అను కన్నడశబ్దము సర్థమునఁ దెల్లున 'కంటెన్', 'కన్నన్' అను ప్రత్యయములును దమిటమున 'ఇన్' ప్రత్యయమును వాడఁబడును.

౧౮. III విష:-"తెల్లులో 'న' అను ప్రత్యయము 'ఇ' కారాంతముల వెనుక 'ని' అని మాఱును. ఇది యమహదర్థక సప్తమి ప్రత్యయము. 'ని' ('న' అనుదాని రూపాంతరము) అనునది సప్తమియని యూహింపఁబడిన తమిళ పంచమి ప్రత్యయమగు 'ఇన్' అను దానిని సంబంధించుచున్నది. ఈ 'ఇన్' అనునదే తమిళ శేషషష్ఠియగు 'ఇన్' అనుదానికిని దెల్లులోని సంబంధార్థకములగు 'ని-న' అను వానికిని మూలము కానోవును. సప్తమి షష్ఠినుండి పుట్టిన దనుటకంటె షష్ఠియే సప్తమినుండి పుట్టిననుట యుక్తము. ఈ తెలుఁగు సప్తమి యగు 'న' ప్రత్యయముతో, 'ఓష్ఠియాకు' (సిథియన్) భాషలోని 'న-నె' అను

సప్తమీ ప్రత్యయములును, ఫిన్నిషు-మెగ్యారు-(సిథియన్) భాషలలోని 'అన్-ఎన్' అను సప్తమీ ప్రత్యయములును జపానుభాషలోని 'ని' అను సప్తమీ ప్రత్యయమును బోలుచున్నవి.

తెల్లునందును బ్రాచీన తమిళమందును బ్రథమేతర విభక్తులు నిల్చెడి సంబంధార్థకమగు నంగము సప్తమ్యర్థమును పైతమిచ్చుచుండును. క్రియతో నన్వయించు విభక్తులందే యీ పద్ధతి తమిళమం దుపయోగింపబడును. (శేష వృత్తియగు 'ఇన్' అనునది సప్తమ్యర్థము నీయనేరదని భావము?) తమిళమున నీ సందర్భమున 'అత్తు' అనునది చేర్పబడును. ఉదా:—నిలత్తు=(నేలయందు). మలయాళమందును నిల్చె. తెల్లునఁ బ్రాచీనభాషలోని వృత్తిర్థకమగు 'తి' అను నది 'త' అనునదిగ మాటి సప్తమ్యర్థకమగుచున్నది. ఉదా:—తెల్లు-ఇంటి=(ఇంటి యొక్క) ఇంట=(ఇంటియందు). ఈ సప్తమ్యర్థకమే తృతీయార్థకమును నగు చున్నది. ఉదా:—చేతి=(హస్తముయొక్క). చేత=(హస్తముచేత-హస్తము నందు). ఈ రూపము మొదట సప్తమీరూపమనియె తలంపవలయును. ఇట్లు వృత్తిసప్తములు కలియుట 'ఇండ్' యూరపియను' భాషలందును, ఫిన్నిషు భాష లందును గలదు.

పయి సందర్భమునుబట్టి తమిళమందలి సంబంధార్థకమగు 'ఇన్' ప్రత్యయ మును, 'ద్రావిడ భాషలన్నిటిలోను నౌపవిభక్తికములయియున్న 'ని-ఇన్' అనునవి యును దమిళమందలి యపాదానార్థకమగు-'ఇన్' అనునదియుఁ గన్నడమందలి తృతీయార్థకమగు 'ఇమ్' అనునదియు నెట్టి రూపభేదములతోనున్నను 'ఇక్కడ' అను సర్థముగల 'ఇల్' అను శబ్దమునుండి నిష్పన్నములైనవె యనియు సప్తమ్యర్థ కములె యనియు నిశ్చయింపవచ్చును.

ద్రావిడ భాషలలోని సప్తమీ ప్రత్యయములె తారతమ్యార్థకములును నగుచున్నవి. ఒకప్పు డీ సప్తమికిఁ దారతమ్యార్థభోధలో సముచ్చయార్థక శబ్దము పైతము చేర్పబడును. ఉదా:—తమిళ—ఇలుమ్ (ఇల్ + ఉమ్). తెల్లు—లోను (లో + ను). (కాల్దు. 30౫ పుట).

విమర్శము:—అమహాదేశవచ నాంధ్రసప్తమీ ప్రత్యయమగు 'నన్' అనునది 'ఇ' కారము వెనుక నెన్నడునుఁ జేరదు. 'నన్' ప్రత్యయము 'ఉ' కారాంతములమీఁద మాత్రమే నిల్చును. ఉదా:—చిగురునన్-వనమునన్-మొ. దీనికి సరియగు సర్థముగల 'ని' అనునది ప్రాచీనాంధ్రమున లేదనవచ్చును. 'మతిన్-వడిన్' మున్నగు శబ్దములలోని నకారముచోట 'ని' అనురూపము నిల్చుట నన్నయ సప్తతము కాదు. (చూడు 'వ్యా. సం.' ౪౩ I, II, III విష. 'భిం. పరి.' ౧౨౫ విష.) తర్వాతి కవుల గ్రంథములందును 'ని' అనునది 'న్'

అనుదాని స్వత్యరూపమే కాని 'న' శబ్దము 'ని' అనునదిగా మాటుట యెందును లేదు. 'మతిని=మతీన్ = మతిచేత-మతియందు' మున్నగు చోటులందు ద్వితీయా నకారముగాని ద్వితీయా 'ని' ప్రత్యయముగాని యున్నదేకాని 'అ' కార ఘటిత 'న' ప్రత్యయము నిల్వలేదు. 'న=నన్=న్' అనునవి వేఱు. 'ని=నిన్=న్' అనునవి వేఱు. ఉకారాంతములపై మాత్రము 'నన్' ప్రత్యయము నిల్చును. 'అన్-నన్-న్' అనునవి పర్యాయరూపములని గ్రహింప వలయును (చూడు ౧౪ IV విష). వీనిలోని 'అన్' అనునది నిల్చుటచేతనే 'ఇంటి-ఇంటన్, చేతి-చేతన్' అనురీతిరూపము లేర్పడునని తలంపవలయును. ఇట్టి యెడల 'టి' అనునది 'ట' అనునదిగాను 'తి' అనునది 'త' అనునదిగాను మాతీన వసరాదు. ఉదా:-త్రాడు-త్రాటి-త్రాటన్-త్రాటిచేతన్. త్రాటియందున్. చేయి-చేతి-చేతన్=చేతిచేతన్. చేతియందున్. (చూడు ౧౪ IV విష).

తమిళమందలి 'అత్తు' అనునది విభక్తి పూర్వాగమము. ఇది సప్తమి ప్రత్యయము కాదు. సప్తమి ప్రత్యయము చేరకుండ దానికి సప్తమ్యర్థము గల్గు ననుట కేవలము పొరపాటు. 'అత్తు' అనునది తుదినిగల వ్యస్తప్రయోగ ముండనేరదు. 'అత్తు' అనునది విభక్తి పూర్వాగముగఁగాని సమాసాశ్రయ ప్రత్యయముగఁగాని నిల్చును (చూడు ౧౨ VI విష. ౧౭ III విష).

'ఇల్' అను ద్రావిడశబ్దమునకు 'ఇక్కడ' అను సర్థము గలదనుటకుఁ బ్రాచీన ప్రామాణ్యము కానరాదు. తొల్కాప్పియమునను గోశములందును నిట్టి యర్థము లేదు. సప్తమి ప్రత్యయములలో నియ్యది పేర్కొనఁబడ లేదు. ఇది మలయాళ సప్తమి ప్రత్యయముగ లీలాతిలకమున సూత్రింపఁ బడెను. ఇది యధునాతనమగు తమిళ వాడుకలో నున్నది. కావుననే నన్నూలున నిది సప్తమి ప్రత్యయముగా సూత్రింపఁబడినది. ఇట్టి యాధునిక తమిళ సప్తమి ప్రత్యయము ప్రాచీనములగు 'ఇన్' అను తమిళ పంచమికిని, తమిళ విభక్తి పూర్వాగమమునకును బ్రాచీన కన్నడ తృతీయా ప్రత్యయమునకును బ్రాచీనములగు తెల్గు 'ని-న' ప్రత్యయములకును మూలమనుట కేవలము నసంభవము. ఇట్టి 'ఇల్' శబ్దపు సప్తమి ప్రత్యయత్వము నాధారముగఁ గొని సప్తమినుండి పష్టి పుట్టినదనియు సప్తమియే పంచమి యనియు నదియే తృతీ యార్థము గలదనియు నిట్లు యథేష్టముగా దొరగారు వ్రాయుట సరికాదు. తమిళ లెక్సికన్లో సైత మధునాతనముగా వచ్చిన సప్తమి పంచమి విభక్తు లర్థమని వ్రాయఁబడినను 'ఇల్' శబ్దమునకు 'ఇక్కడ' అను సర్థము వ్రాయఁ బడలేదు.

నిర్ధారణములు రెండు విధములు. 'వానికంటె వీడధికుడు' అనురీతిది తారతమ్య నిర్ధారణము. ఈ యర్థమునఁ దెల్లునందు 'కంటెన్-కన్నన్' అను పంచమీ ప్రత్యయములును 'కున్' అను షష్ఠీయు వచ్చును. తమిళమున 'ఇన్' ప్రత్యయము వచ్చును. కర్ణాటమున నీ యర్థమున 'అంతలు' అను శబ్దముపయోగింపఁబడును (చూడు ౮౬ I విష). తారతమ్య నిర్ధారణార్థమున సప్తమి వచ్చుట యే భాషయందును లేదు. "జాతి గుణక్రియా సంజ్ఞలచే సముదాయమునుండి యేక దేశమునకుఁ బృథక్కరణము నిర్ధారణము" అనురీతిది వేఱు. ఇట్టి యర్థమునఁ దెల్లులో షష్ఠీయు సప్తమియు వచ్చును. ఉదా:- మనుష్యులలోపల క్షత్రియుఁడు శూరుఁడు. మనుజులందు క్షత్రియుఁడు శూరుఁడు. (చూడు బాల వ్యా. కార. ౧౬ సూ). ఇట్టి యర్థమునఁ దమిళ భాషలో 'ఇన్' ప్రత్యయమును దెల్లున 'కంటె' వర్ణకమును రానేరవు.

౮౯. I విష:-"సంబోధన విభక్తి=అష్టమీ విభక్తి:-ద్రావిడ భాషలలో సంబోధన విభక్తి యనఁదగు ప్రత్యయ మేదియు లేదు. అవధారణార్థక శబ్దమును ముందుఁగాని వెనుకఁగాని చేర్చుటచేతను, బురుషబోధక సర్వనామ శబ్దమును జేర్చుటచేతను, సంబోధనరూప మేర్పడును.

తమిళ సంబోధన విధులు

I. ఒకప్పుడు నామవాచకమునకు ముందు 'ఏ' అను దానిని జేర్చుట చేత నేర్పడును.

II. ఒకప్పుడు లింగబోధక ప్రత్యయమునకు బదులుగా 'ఆ' అను దానిని జేర్చుటచేత సంబోధన రూపమేర్పడును. ఉదా:- (కర్తన్) సంబో. కర్తా.= (ప్రభువా).

III. ఒకప్పుడు తుది యచ్చును 'ఆయ్' అను దానినిగా మార్చుట చేత నేర్పడును. ఉదా:- (తల్లై) సంబో. తల్లాయ్=(చెల్లెలా).

IV. ఒకప్పుడు బహువచన ప్రత్యయములోని యచ్చును దీర్ఘము చేయుట చేత నేర్పడును. ఉదా:- (పావిగళ్) సంబో. పావిగాళ్=(పాపులారా).

V. గ్రాంథిక భాషలో, 'నీర్' అను దాని సంక్షేప రూపమగు 'ఈర్' అను దానిని జేర్చుటచేత మహదర్థక బహువచన సంబోధన మేర్పడును. ఉదా:- (ఎల్) సంబో. ఎల్లీర్=(మీరందఱు). ('ఇది మధ్యమ పురుష బహువచనము. సంబోధనమున రాదు శ్రీ రెడ్డిగారు.)

VI. తమిళ మలయాళములలోఁ దుదియచ్చును దీర్ఘముగఁ జేయుట చేత సంబోధన మేర్పడును. ఉదా:- (తోటి). సంబో. తోటే (టీ?)=(చెలియా=నఖ). ఇట్లు దీర్ఘము చేయుట జసాను భాషలోను గలదు" (కాట్ట. 30౫-30౬ పుటలు).

“ఇండ్లో యూరపియను భాషలలోఁ బ్రథమా విభక్తియే సంబోధన మందును వాడఁబడును. తుది యక్షరమును దేల్చివలుకుటచేత సంబోధన మేర్పడును. ద్రావిడ భాషలందును నట్లే ప్రాతిపదికమే ప్రత్యయ రహిత ముగా సంబోధనమున వాడఁబడును” (కాల్దు. 30౬ పుట).

విమర్శము.—డా. కాల్దువెల్లుగారు సంబోధన విషయమునఁ దమిలు ప్రధాన సంప్రదాయముల నైన వివరింపలేదు. తొల్కాప్పియమున ‘విళి మరపు (సంబోధన సంప్రదాయము)’ అను భాగము చొల్లధికారము నాల్గవ ప్రకరణముగ ౬౦౨ మొ. ౬3౮ సూత్రములతో వివరింపఁబడెను. తమిలుమున “సమీప సంబోధనము-దూర సంబోధనము” అని సంబోధనము ద్వివిధము. అజంత శబ్దములకు సమీప సంబోధనమున నే మార్పును గల్గకయే ప్రాతిపదికరూప ప్రథమాంతమే నిల్చును. దూర సంబోధనమునందు మాత్రమే యట్టి ప్రథమాంతముల తుదిని గొన్ని జాతుల యాగ మాదేశాదులు గల్గును.

“అణ్ణెచ్చొల్లే.....” (తొల్కా. ౬౧౧ సూ.)=సమీప సంబోధనమున నామముల తుదినున్న ‘ఇ-ఉ-ఐ-ఓ’ అనునవి యథాస్థితముగనే నిల్చును. ఉదా:—సంబో. నమ్మి=(నమ్మియను వాడా). వేన్దు=(రాజా). ఇట్టి వాని నుద్దేశించియే కావలయును దొరగారు ‘ప్రాతిపదికము తుది నర్థమును దేల్చి పలుకుట చేత మాత్రమే మార్పు లేక సంబోధన రూప మేర్పడునని వ్రాసిరి.

“అవై తామ్.....” (తొల్కా. ౬౦౪ సూ.)=తమిలుమున మహద్వాచకములలో ‘ఇ-ఉ-ఐ-ఓ’ అను నచ్చులు తుదిని గల ప్రాతిపదిక రూప ప్రథమాంతములకు మాత్రమే సంబోధన విభక్తి గలదు.

“అవఱ్ఱుళ్.....” (తొల్కా. ౬౦౫ సూ.)=దూర సంబోధనమున మహద్వాచకము తుది నున్న ‘ఇ’ కారమునకు ‘ఈ’ కారమగును. ‘ఐ’ కారము నకు ‘ఐయ్’ అను నా దేశమగును. ఉదా:—(నమ్మి) సంబో. నమ్మి=(పురుష శ్రేష్ఠుడా). (నల్లె) సంబో. నల్లాయ్=(స్త్రీ శ్రేష్ఠమా).

“ఓవుమ్.....” (తొల్కా. ౬౦౬ సూ.)=ఓకారాంతములకు ‘ఉ’ కారాంతములకును సంబోధనమున ‘ఏ’ అనునది తుదిని నిల్చును. ఉదా:—(కో) సంబో. కో+వ్+వ్=కోవే=(రాజా). (వేన్దు) వేన్దే=(రాజా).

“ముత్తైప్పెయర్.....” (తొల్కా. ౬౧౦ సూ.)=వావిని దెల్పు ‘ఐ’ కారాంతములకు సంబోధనమునఁ గొన్ని యెడల ‘ఆ’ అనునది తుదిని నిల్చును. ఉదా:—(అమ్మై)-అమ్మా=(తల్లీ).

“స ర ల శ.....” (తొల్కా. ౬౧౨ సూ.) = హలంతములలో ‘స ర ల శ’ అను హల్లులు తుదినిగల మహన్నా మములకు మాత్రమే సంబోధనము గలదు.

గ్రంథ విస్తరభీతిచే నిటఁ గొన్ని సూత్రముల సంక్షేపార్థము మాత్రమే వివరింపఁ బడుచున్నది.

I. అన్నంత మహత్తుల తుదిని దూర సంబోధనమున ‘ఆ’ అనునది నిల్చును. (తొల్కా. ౬౧౪ సూ.) అట్టి దాని తుదిని సమీప సంబోధనమున ‘అ’ అనునది నిల్చును. (తొల్కా. ౬౧౫ సూ.) ఉదా:—(చేర్పన్) దూర సంబో. చేర్పా. సమీప సంబో. చేర్ప = (సముద్రతీరవాసీ).

II. కృదంతముల తుదినున్న ‘ఆన్’ అను దానికిని, (తొల్కా. ౬౧౭ సూ.) గుణవాచక విశేషణముల తుదినున్న ‘ఆన్’ అను దానికిని (తొల్కా. ౬౧౮ సూ.) సంబోధనమున ‘ఆయ్’ అను నా దేశమగును. ఉదా:—(వన్దాన్) సంబో. వన్దాయ్ = (వచ్చినవాఁడా). (కరియన్) సంబో. కరియాయ్ = (నల్లని వాఁడా).

III. వావిని డెల్పు శబ్దముల తుది ‘న’ కారమునకు సంబోధనమున ‘వ’ నిల్చును. ఉదా:—(మగన్) సంబో. మగనే = (పుత్రుఁడా).

IV. మహదర్థకముల తుదినున్న ‘ఆర్-అర్’ అనువానికి (తొల్కా. ౬౨౨ సూ.) ‘ఈర్’ అను నా దేశమగును. ఉదా:—(కూత్తర్) సంబో. కూత్తీర్ = (నటులారా) (పార్ప్పార్) సంబో. పార్ప్పీర్ = (బ్రాహ్మణులారా).

V. కృదంతములయు గుణనామ వాచకములయుఁ దుదినున్న రేఫము మీఁద ‘ఈరే’ అనునది నిల్చును. (తొల్కా. ౬౨౩-౬౨౪ సూ.) ఉదా:—(ఉణ్ణార్) సంబో. ఉణ్ణీరే = (భోక్తలారా). (కరియార్) సంబో. కరియారే (కృష్ణ వర్ణులారా).

VI. ‘లశ లు’ తుదినిగల నామములకు సంబోధనమున నుపధాస్వర దీర్ఘమగును (తొల్కా. ౬౨౮) (తుదివర్ణమునకు ముందటి వర్ణ ముపధా సంజ్ఞగలది). ఉదా:—(కురిసిల్) సంబో. కురిసీల్ = (రాజా). (మక్కళ్) సంబో. మక్కాళ్ = (పుత్రులారా-పుత్రికలారా).

VII. కృదంతములయు, గుణనామ వాచకములయుఁ దుదినున్న ‘ఆళ్’ అనుదానికి ‘ఆయ్’ అను నా దేశమగును (తొల్కా. ౬౩౦ సూ.). ఉదా:—(ఉణ్ణాళ్) సంబో. ఉణ్ణాయ్ = (భుజించినదానా). (కరియాళ్) సంబో. కరియాయ్ = (నల్లని వనితా).

VIII. వావిని దెల్పు నామముల తుది శకారము మీఁద 'ఏ' అనునది నిల్పును (తొలగా. ౬౩౧ సూ). ఉదా:—(మగళ్) సంబో. మగళ్=(కూతురా).

IX. “అవన్ (వాడు) ఇవన్ (వీడు) ఉవన్ (వీడు) తాన్ (తాను) యాన్ (నేను) యావన్ (ఎవడు)” (తొలగా. ౬౨౧ సూ.) అను నాంత శబ్దములకును, ‘అవర్=(వారు) ఇవర్-ఉవర్=(వీరు) (౬౨౬ సూ.) నీయిర్ (మీరు) యావర్=(ఎవరు) (౬౨౭ సూ.)’ అను రేఖాంతశబ్దములకును, “అవళ్=(ఆమె) ఇవళ్-ఉవళ్-యావళ్-(౬౩౨ సూ.)” అను ఖాంతశబ్దములకును, “తమన్=(తమ వాడు) తమళ్=(తమ యామె) తమర్=(తమ వారు) నమన్=(మన వాడు) నమళ్-నమర్-నుమన్=(మీవాడు) నుమళ్-నుమర్-ఎమన్=(మా వాడు) ఎమళ్-ఎమర్” (౬౩౮ సూ.) మొదలగు వానికిని సంబోధనము లేదు.

“పుల్లియుమ్.....” (తొలగా. ౬౩౫ సూ.) = అమహత్తులకెల్ల సమీప సంబోధనమునందును దూరసంబోధనమందును హలంతములకును నజంతములకును దుదిని 'ఏ' అనునది నిలుచును. ఉదా:—(మరమ్). సంబో. మరమ్=(వృక్షమా). (ఆణిల్). సంబో. ఆణిలే=(ఉడుతా). (పులి) సంబో. పులియే=(వ్యాఘ్రమా).

సంబోధన మభిముఖి కరణార్థకము. వ్యాపారాంతర లగ్నమననుకూలను దూరస్థులను దనవైపు తిరుగునట్లు చేసికొనుటకు గాఢముగఁ బిలువ వలయును. అట్టి పిలుపులో నామరూప ప్రథమాంతమున దీర్ఘస్వరమును నింకను బ్లుతస్వరమును నింకను బ్లుతమాత్రావృద్ధియు నుపయోగపడుట సహజము. నామము హలంతమగునపుడు దాని యుపధాస్వరము దీర్ఘమగుటయు సహజమే. 'ఏ' అనునది 'అయ్' అనుదానికిఁ దుల్యముగాన నుపధా దీర్ఘముతోఁ గూడిన 'ఆయ్' అనునది 'ఐ' కారమున కాదేశమగుటయు స్వభావ సిద్ధమే యననగును. సమీప సంబోధనమున దీర్ఘాదికము లేకుండుటయు స్వాభావికమే యనఁదగును. 'ఎ-ఏ' అనునవి సంస్కృత 'హే' = (ఓయీ) శబ్దభవములగుటచేతనో లేక యట్టి ద్రావిడ శబ్దములకుఁ బ్రాచీనకాలమున సంబోధనార్థ ముండుటచేతనో యవి తమిట మలయాళ కర్ణాటములలో సంబోధన ప్రత్యయములై వెలయుచున్నవని తోచెడిని. 'ఐ' కారాంతములకే కాక కొన్ని నాంత ఖాంత శబ్దములకును దుదిని సంబోధనమున 'ఆయ్' వచ్చుట నరయగా వాని తుదిని 'హై'=(ఓయీ) అను సంస్కృత సంబోధనార్థక శబ్దభవమగు 'ఐ=అయ్=ఆయ్' అనునది తొలుత నిల్చినా యని యాలోచింపవలసి యున్నది. అంతియకాని మధ్యమ పురుష ప్రత్యయమగు 'ఆయ్' అనుదానికి సంబోధన విషయమునఁ బ్రస్తకి యున్నట్లు తోచదు.

౧౯. II విష:—“తెల్లునఁ బ్రథమాంతరూపము తుదినున్న యచ్చు దీర్ఘముగుటచేతను, శబ్దము తుదినున్న ‘ఉ’ కారము ‘అ-అ’ అని మాటుట చేతను సంబోధ వైకవచనరూప మేర్పడును. అఱవమందలి ‘నీయిర్=నీర్’ అను దాని సంక్షేపరూపముగు ‘ఈర్’ అనుదానిని సంబంధించు ‘అర-అరా’ అను వానిని జేర్చుటచేతఁ తెల్లుసంబోధనములోని పుం స్త్రీ బహువచనరూపము లేర్పడును. తెల్లున నామవాచకమునకు ముందుఁ గొన్ని యనావశ్యక సంబోధన ప్రత్యయములును నాశ్చర్యార్థక ప్రత్యయములును జేర్పబడును.

కర్ణాటమున ‘అ’ అనునది చేర్చుటచేతను, బ్రథమావిభక్తి తుదియచ్చును దీర్ఘముచేయుటచేతను, సంబోధన రూపము లేర్పడును. పుం స్త్రీ బహువచన రూపములు ‘ఎ-ఏ’ అనువానిని జేర్చుటచేతనే కాక ‘ఇర-ఇరా’ అనువానిని జేర్చుటచేత సయిత మేర్పడును. ఇందలి ‘ఇర’ అనునదియుఁ దెల్లులోని ‘అర’ అనునదియుఁ బ్రాచీన ద్రావిడశబ్దముగు ‘నీర్’=‘ఈర్’=(మీరు) అను శబ్దము నుండి నిష్పన్నములైనవె యనఁదగును.” (కాల్లు. 30౬ పుట).

విమర్శము:—సంబోధనమున వాడుకలో నున్న ‘ఓ-ఓయి-ఓరి-ఓసి-రా-రో-కాన-అల’ అను తెల్లుశబ్దములను (‘ఎలె’ అను కన్నడ శబ్దమును) నుద్దేశించి కావలయును దొరగారు తెల్లు సంబోధనములలో ననావశ్యక శబ్దములు చేర్పబడునని వ్రాసిరి. అవి లోకవ్యవహారమందును మహాకవి ప్రయోగములందును బ్రసిద్ధములయి యుండఁగా ననావశ్యకము లేట్లగును?

తెల్లు సంబోధన విధులు బాల వ్యాకరణ తత్సమ పరిచ్ఛేదమున 3-౨ మొ. 32 సూత్రములలో వివరింపబడినవి. తెల్లునందుఁ బ్రథమైకవచన సంబోధనమున ‘డుజ్’ ప్రత్యయము లోపించుట మున్నగు కార్యములగును. ఉదా:—(రాముఁడు) రామ-రామా=(రాముఁడ=రాముఁడా) గురూ-మొ. దొర గారిట్టి విషయములను వివరింపలేదు.

తెల్లు బహువచనమున ‘అర-అరా’ అనునవి చేరుకను దొరగారి వ్రాత. కేవలము ప్రామాదికము. “ఆమస్తణ ను జసోః స్తః క్రమేణ చాదార దాగమా వస్తే” (ఆం. చిం.) (చూడు ‘వ్యా. సం.’ ౧౩౯ విష.) అను నన్నయసూత్రము చొప్పున ‘ఆర’ అను నాది దీర్ఘఘటితము తెలుగు సంబోధన ప్రత్యయమని గ్రహింపవలయును. కన్నడములోని ‘ఇర’ అను దానితో సమీకరించుటకుఁ గావలయు దొరగారు దీనిని హ్రస్వఘటితమని వ్రాసిరి. తెల్లు-‘ఆర’ ప్రత్యయమును గన్నడములోని ‘ఇర’ ప్రత్యయమును బుం స్త్రీ వాచక సంబోధనమున మాత్రమే వచ్చునను కాల్లువెల్లుగారి వ్రాత. కేవలము పొరపాటు. తెల్లున,

‘మృగములార’ వృక్షములార’ అనియు వ్యవహారములు సుప్రసిద్ధములు. సీ. ఓజనస్థాన ‘మహీజములార’ యీ । విధ మెఱిగింపరే విభునితోడ । ... (భాస్క. ఆరణ్యకాండ ౧౧౫ ప).

ఇట్లే కన్నడమందును బుం స్త్రీవాచక సంబోధనములందే ‘ఇర’ అనునది నిల్చునని కాల్టావెల్లుగా రవిమర్శితముగా వ్రాసిరి. ‘ఆ’ అనునది చేర్చుటచేత సంబోధన మేర్పడుననుటయు నిరర్థకమె. అకారదీర్ఘముచేతనే యది గతార్థ మగును. లుప్త ప్రథమా ప్రత్యయ రూపములు సైతము కన్నడమునఁ గొన్ని యెడల సంబోధన రూపము లగునని దొరగారు గ్రహించినట్లగపడదు.

“ఆమస్త్రణే ప్రథమైకవచనస్య లోపః” (కర్ణా. భూష. 20 సూ.)=సంబోధన మునఁ బ్రథమైకవచన మకారము లోపించును. ఉదా:—ఎలెదేవ.= (ఓ దేవా) ఎలెభూప (ఓ భూపా). ‘ఎత్వం వా తదస్తస్య’ (కర్ణా. భూష. 21 సూ.)=సంబోధన మునఁ బ్రథమైకవచనము వైకల్పికముగ ‘ఎ’ కారమగును. ఉదా:—ఎలె మందా నిలనె= (ఓ మందానిలమా) దీనికి దీర్ఘమును నగును. ఉదా:—ఎలె మందానిలనే. ఇవి రానిపక్షమున ‘ఎలె మందానిల’.

“ఇరాశ్లేషో గళ సంబోధన విషయే” (కర్ణా. భూష. 22 సూ.)= సంబోధనమున బహుత్వమందలి ‘గళ్’ ప్రత్యయమునకు ‘ఇర’ అనునది చేరును. ఉదా:—దేవగళిర= (దేవతలార) మా మరంగళిర=మామిడిచెట్టులార.

“దీర్ఘోక్తి ర్నయనేనస్య” (కర్ణా. భూష. 23 సూ.) సంబోధనమున నంతటను దీర్ఘము వైకల్పికముగ నగును. ఉదా:—గిళిగళిరా=గిళిగళిర= (చిలుకలారా).

“ఎ చ్చామస్త్రణే” (కర్ణాటశబ్దా. ౨౫౨ సూ.)=సంబోధనమున ‘మే’ అను ప్రథమైకవచనమునకు లోపమును ‘ఎత్’ అను నా దేశమును వైకల్పిక ముగ నగును. ఎలెవధు - ఎలెవధువె= (ఓ వధువా) గురుగళ్=గురుగళె= (గురువులార).

“వేరోనేకత్వేనైవకళుపః” (కర్ణాటశబ్దా. ౨౫3 సూ.) కర్ణాటమున బహుత్వమందలి ప్రథమావిభక్తి మ ప్రత్యయమునకు ‘ఇర’ అను నా దేశము వైకల్పికముగ నగును. ‘పు-కళు’ ప్రత్యయములకుఁ బరముగ రాదు. ఉదా:—బుధర్=బుధరిర= (ఓ బుధులార) లతెగళ్=లతెగళిర= (ఓ లతలార). ఇనియవె- నాఱు-ళె. మొ.

కన్నడమందలి ‘ఇర’ అనునదియుఁ దెలుఁగులోని ‘ఆర’ అనునదియు ‘సీయిర్=సీర్=(మీరు)’ అను ద్రావిడశబ్ద మూలకములనియు, ‘ఆయ్-ఈర్’ అను మధ్యమ పురుష ప్రత్యయములు సంబోధనమున వచ్చుననియు, ‘తమ్మి-

తక్ల-తక్లామ్=(చెల్లెలా)' అను రీతివి యుదాహృతులనియు డా. కాల్డువెల్లు గారి యాశయము. కాని మధ్యమ పురుష ప్రత్యయములకును నవధారణార్థక శబ్దములకును సంబోధన విషయమునఁ బ్రస్తక్తి కానరాదు. 'ఐ=అయ్=ఆయ్' అను పరిణామము వెనుక వ్రాయఁబడెను.

'(కన్న)-ఇర=(తెల్లు)-ఆర' అనునవి ద్రావిడ మహాద్యహువచన 'ర' ప్రత్యయమూలకములని తోచుచున్నది. ద్రావిడ భాష లన్నిటియందును రేఫము మహత్ప్రథమా బహువచన ప్రత్యయము. అయ్యది-'ర్-అర్-ఆర్-ఇర్-దిర్-విర్' అను రూపములతో ద్రావిడభాషలందు విస్తరించియున్నది. ఆ మంత్రణ దార్ఢ్యమునకై కొన్నియెడల వ్యావర్తకముగాను గొన్నియెడలఁ బున రుక్తముగాను నట్టి బహువచన ప్రత్యయములె నిల్చి 'ఈర్-ఇర-ఆర' అను రూపములతోఁ (తమి-కరి యీరే=(కృష్ణవర్ణులారా) పార్ పీర్=(విప్రులారా) కూత్తర్ = కూత్తిర్ = (నటులారా)) దమిట కన్నడాంధ్రములలో వెలసినవని తోచుచున్నది. ఈ సందర్భమునుబట్టి యివి మహాస్తహితీ బహువచన సంబోధన రూపములె యని చెప్పవలసియున్నను నాంధ్ర కన్నడములలో లోకవ్యవహార మందును మహాకవి ప్రయోగములందును జడవాచక బహువచన సంబోధనము లందును నీ 'ఆర-ఇర' అనునవి విస్తరించియుండుటచేత నవి జడవాచకములపై నిల్వనేరవని చెప్పరాదు. ఇంక నట్టి జడములందు మహత్త్వవివక్ష లేనపుడు వానిని సంబోధించుటయే యసంభవమగుననియు నట్టి మహద్వివక్షచేతనే 'ఆర - ఇర' ప్రత్యయములు జడవాచక బహువచనములపై నిల్వనగుననియు నాంధ్ర కన్నడములవారి (పండితుల) యాశయమును వర్ణింపనగును.

౯౦. I విష:—'విభక్తి సమ్మేళనములు:—హంగేరియన్-సిథియన్-భాషలలో వలెను, గొన్ని తూర్పు ద్వీపముల భాషలలో వలెను ద్రావిడ భాషలలో నయితము గొన్నియెడల నొక విభక్తి మాత్రమే యుండవలసిన చోట రెండు గాని యంతకన్న నెక్కుడుగాని విభక్తులు మేళితములగుటయుఁ గలదు. వస్త్రీ విభక్తి పైని బ్రథమేతర విభక్తులు నిచ్చుచుండు సంప్రదాయము నీ వఱకుఁ జూచియే యున్నాము. (చూడు ౮2 VI విష. విభక్తి పూర్వాగమాదులను దొరగారు విభక్తులనుగాఁ దలంచుటచే నవియెల్ల నిందుల కుదాహృతులెయని వారి యాశయము). ఇట్లే పెక్కు వ్యావహారికపు వాడుకలు గలవు. ఉదా:—వీట్టుక్ + ఉల్ = వీట్టుకు-ల్ = (ఇంటి లోపల). ఇట 'కు-ఉల్' అను చతుర్థి సప్తములు మేళితము లయ్యెను. ఉదా:—మనై + ఇల్ + ఇంద = మనైయిల్లింద = (ఇంటియందుండి = ఇంటివలన నుండి = ఇంటినుండి). ఇందు 'ఇల్లి' అను సప్తమియు 'ఇంద' అను తృతీయా పంచమీ ప్రత్యయమును మేళితము లయ్యెను. ఉదా:—

[౯౦ II విష.] విభక్తి సమ్మేళనములు. సంబంధార్థక శబ్ద సమ్మేళనము-హంగేరియను-ఉదా. 529

తమి-ఇలుక=ఇద(డ) త్తిల్కు. మలయాళ-ఇనికు-శ్చ.=ఇన్ + ఇ + క్క + ఉళ్ళ=(నాయొక్క). ఇందుఁ జతుర్థ్యంతమగు నుత్తమ పురుష సర్వనామమునకు 'ఉళ్ళ' (ఉళ్ + అ=అోపలిడైన) అనునది చేర్పబడెను" (కాల్డు. 301, 302 పుటలు).

విమర్శము:—విభక్తి పూర్వాగమములను సమాసాశ్రయ ప్రత్యయములను విభక్తి ప్రత్యయములుగా భావించుట సరికాదనియు నచటి యా యాగమము లకు విభక్త్యర్థ బోధకతాశక్తి లేదనియు నీ వఱకు వస్త్రీవిభక్తి సందర్భమునందే విమర్శింపఁబడెను. (౮2 I మొ. VI-వ. విష. ముఖ్యముగా ౮2 III, ౮2 VI విష). ఇంక నిచట మఱికొన్ని యధునాతన వ్యావహారికోదాహృతులు మాత్రమే దొరగారిచేఁ జూపఁబడెను. అట్టి యాధునిక విషయములు విమర్శ సహములు కానేరవు.

౯౦. II విష:—“సంబంధార్థక శబ్ద సమ్మేళనము:—టర్కిష్-ఫిన్నిష్-సిథి యన్ భాషలలోవలె ద్రావిడ భాషలందు సంబంధార్థమును దెల్పుటకయి నామ వాచకములకు వెనుక సర్వనామ ప్రత్యయములను జేర్చెడి సంప్రదాయము లేదు. హంగేరియన్ భాషలో 'ఉర్'=(ఉపాధ్యాయ) అను శబ్దమునకు సర్వనామ ప్రత్యయములు చేర్చుటచేత నీ క్రింది రూపము లేర్పడుచున్నవి.

ఉర్ + అమ్ = ఉరమ్ = నా గురువు... ఉర్ + ఐమ్ = నా గురువులు.

ఉర్ + అద్ = నీ గురువు..... ఉర్ + ఐద్ = నీ గురువులు.

ఉర్ + అ = వాని గురువు..... ఉర్ + ఐ = వాని గురువులు.

ఉర్ + అన్ + క్ = మా గురువు..... ఉర్ + ఐన్ + క్ = మా గురువులు.

ఉర్ + అత్ + ఒక్ = మీ గురువు.... ఉర్ + ఐత్ + ఒక్ = మీ గురువులు.

ఉర్ + ఒక్ = వారి గురువు..... ఉర్ + ఐ + క్ = వారి గురువులు.

ప్రాతిపదికముల పైనివలెనే వీనిపైని విభక్తులు చేర్పబడును.

ఉర్ + అమ్ + నక్ = ఉరమ్నక్ = నా గురువునకు.

ఉర్ + అన్ + క్ + నక్ = ఉరన్క్నక్ = మా గురువునకు.

ఉర్ + ఐమ్ + నక్ = ఉరైమ్నక్ = నా గురువులకు.

ఉర్ + ఐన్ + క్ + నక్ = ఉరైన్క్నక్ = మా గురువులకు.” (కాల్డు. 302, 303 పుటలు).

“ఈ విషయమున ద్రావిడ భాషలకు సిథియను భాషలతో సంబంధము లేకుండుట వింత. రూప నిష్పత్తి విషయక భేద మీయొక్క విషయమున మాత్రమే చూపట్టుచున్నది. ఇండ్లో యూరపియన్ భాషలలోను ద్రావిడ

భాష లన్నిటిలోను సంబంధార్థక సర్వనామములు నామవాచకములకు ముందు నిల్చునే కాని సిథియను భాషలలోవలె దుదను జేర్చబడవు. ద్రావిడ భాషలలో నామవాచకములకుఁ దర్వాత సర్వనామ ప్రత్యయములను జేర్చుటవలన నేర్పడు రూపములు కొన్ని గలవు. వానిని సార్వనామికక్రియ లనవచ్చును. ఆ జాతి పదములు పైని వ్రాసిన సిథియన్ భాషలలోని (హంగేరియన్) రూపములను బోలవు. ఈ సార్వనామిక క్రియలు (మనుష్యుడవు-మనుష్యుడను) సిథియన్ భాషలలోని సమ్మేళన సిద్ధ క్రియలను బోలుచున్నవి." (కాల్డు. 30౮ పుట).

విమర్శము:—పయి హంగేరియన్ భాషలోని 'ఉర్=(ఉపాధ్యాయ)' శబ్దమును సంబంధించిన యుదాహృతుల నరయఁగా 'నా పుస్తకము' అను రీతిగల ద్రావిడ ప్రయోగము లేకున్నను 'పుస్తకము నాది' అను రీతిగల ద్రావిడ భాషా ప్రయోగము వానియందు వెలసియున్నది. ఇట్టి విషయమునఁ గొంత భేదమున్నను నట్టి సంబంధార్థక సర్వనామ ఘటిత పద పూర్వము ప్రాతిపదికమగుచు 'న+క్=నక్' అను రీతిగల విభక్తి పూర్వార్థమముతోను 'కు' ప్రత్యయముతోను నదుకుచుండుట యను సంబంధము విలసిల్లుచున్నది. ఇట్లే యీవఱ కుదాహరింపబడిన (చూడు 2౬ IV విష) హంగేరియను భాషలోని ప్రకృతి ప్రత్యయమేళన సంబంధమును రెండు జాతుల భాషలకు వెలయుచున్నది. కాన నిటఁ గేవల వైలక్షణ్యము లేదు.

విశేషణములు

౯౧. I విష:—“విశేషణములు—విశేషణములుగా వాడబడిన నామ వాచకములు:—ఇంఁడో యూరపియను భాషలలోని విశేషణములు విశేష్యముల లింగ విభక్తి వచనముల నందియుండును. సిథియను భాషలందువలె ద్రావిడ భాషలందును, గుణవాచకములుగాని సంబంధార్థకములుగాని యగు నామ వాచకములె విశేష్య లింగ విభక్తి వచనముల నొందకయె విశేష్యములకు ముందునిల్చుట మాత్రముచేత విశేషణము లనిపించుకొనును. మఱియు సిథియన్ భాషలందువలెనె ద్రావిడభాషలందును గ్రియాజన్య విశేషణములును, గ్రియాజన్య విశేషణములతోఁ గూడిన నామవాచకములును (పెద్దలయినవారు?) విశేషణములుగా నెన్నబడును.” (కాల్డు. 30౮, 30౯ పుటలు).

“(౧) ద్రావిడ భాషలలోని విశేషణములు విశేష్యమునకు ముందు నిల్చుట యనెడి స్థితి విశేష మహిమచేతనే విశేష్య లింగ విభక్తి వచనాదికములగు మార్పుల నందకయె విశేషణములగును. ఉదా:—తమి—పోన్ అరిదు=(బంగార

మరుదు). పొన్ముడి=(బంగారపు కిరీటము). ఇట 'పొన్' శబ్దము మొదటి వాక్యమున విశేష్యము. రెండవ వాక్యమున విశేషణము. ఈ పద్ధతి యింగ్లీషు మున్నగు నిండో యూరపియను భాషలందును గలదు. ఉదా:—Gold watch = (బంగారపు వాచి) Gold is more ductile than silver = బంగారు వెండికన్నఁ బలుచగా సాగును.

గుణవాచక విశేషణము విశేష్యముతో నదుకునపుడు సహజములగు సంధి కార్యములు మాత్రము జరుగును. ఉదా:—పొన్ + శి (చి) లై = పొర్చి (జ్జీ) లై = (బంగారపు ప్రతిమ) (Assimilation). ఇట్లే వాని సంధిలో సరళా దేశమును బరుషాదేశమును విశేష్యము మొదటి వర్ణమునకు ద్విత్వమును విశేషణము తుది స్వరమునకు దీర్ఘమును సంభవించును. ఉదా:—కరు—కార్. ఇట్టివి యుచ్చారణానుకూల్యమునకై వేర్వేరు భాషలలో వేర్వేరు విధములుగా సంభవించును.

విశేషణ ప్రత్యయములు వ్యావహారిక భాషల కంటె గ్రాంథిక భాషలోఁ దక్కువగా నుండును. గ్రాంథిక భాషలో గుణవాచకమగు నామవాచకము యొక్క మూలరూప మేవిధమగు మార్పును బొందకయె విశేషణముగా వాడఁబడును. ఉదా:—నల్ + అ = నల్ల = (మంచి). పల్ + అ = పల = (చాల-పెక్కు)" (కాట్లు. 30౯, 3౧౦ పుటలు).

విమర్శము:—'పొన్ ముడి' అను చోటియందు సైతము 'పొన్' శబ్దము విశేష్యమే; విశేషణము కాదు. 'పొన్ ముడి' అనునది వస్త్రీ సమాసము. కాన 'పొన్' శబ్దము మీఁదనుండి లోపించిన శేష వృద్ధిగగు సంబంధార్థమున నచట విశేషణత భాసించుచున్నది. "పొన్ ముడి = బంగారము యొక్క = బంగారము సంబంధమైన కిరీటము" అనుచో 'పొన్' శబ్దపు వృద్ధ్యర్థమున విశేషణత్వము వైవక్షిక మగుచున్నది. ఉదా:—'తటాకము నీరు = తటాకపు నీరు' ఈ రెండిటిలో సమాసమున లోపించిన శేష వృద్ధియర్థమున విశేషణత్వము వివక్షించునపుడు విశేషణత్వమున రాదగిన 'పు-ంపు'లు వచ్చును. విశేషణత్వమును వివక్షింపనపుడు 'పు-ంపు'లు రాక 'ము' అనునదే నిల్చును. ఇట్టి ద్వివిధ ప్రయోగములును దెల్లునఁ బ్రసిద్ధములె. విశేషణతా వివక్షయందు—చ. కృష్ణ కృతవర్ణన్.....క|య్యపు వెరవేపు... (శల్య. ౧ ఆ. ౨౨౧). విశేషణతను వివక్షింపనపుడు—చ.....సూతకృ | త్వమునకుఁ జొన్న నేను బ్రమదంబున నప్పటి కియ్యంకొంటి లో | కము సమరంబు లట్లయని.....(విరా, ౫ ఆ. 332 ప.) (చూడు 'వ్యా. సం.' ౯౪ I విష.).

ఇంగ్లీషునందే యననేల? సంస్కృతమందును నిట్టి వాడుకలు గలవు. ఉదా:—స్వర్ణ కిరీటము, స్వర్ణము లోహములలో నుత్తమము. 'కరు-కార్' అనుచోఁ గల్గిన యుపధా దీర్ఘము సహజ సంధి సంప్రదాయ సిద్ధము కాదు. అది విశేషణతా సంపాదక ప్రత్యయము వంటిదే.

'నల్-పల్' అను ప్రకృతులు నామవాచకములు కావు. అవి సహజముగా విశేషణములు. ఉదా:—నల్ + నూల్ = నన్నూల్ = (మంచి గ్రంథము) నల్ + అ = నల్ల = (మంచి). ఇందలి 'అ' ప్రత్యయము స్వార్థికము. పల్ + అ = పల = (పెక్కు). అమహత్ ప్రథమా బహువచనార్థకమగు 'అ' ప్రత్యయము బహుత్వవాచి 'పల్' శబ్దముపై సహజముగ నిల్చెను. (చూడు ౭౯ I విష.).

౯౦. II విష:—“(౨) గుణవాచకములు సమహద్వాచకములు నగు సంస్కృత భవములు తమిళమున 'అ' మంతములును దెల్లన 'అ' మ్వంతములును నగుచు నామవాచకములకు ముందునిల్చి తుది 'మ' కారము పోఁగా విశేషణము లగును. ఉదా:—తమి. సుబమ్ + దినమ్ = సుబదినమ్. ఇది సంస్కృత పద్ధతినే పోలియున్నది. సంస్కృతమందును సమాస విభక్తి లోపము ప్రసిద్ధమే. అచ్చ ద్రావిడ శబ్దములు 'అ' మంతములుగాని 'అ' మ్వంతములుగాని పయిరీతిని విశేషణత్వము నందవు. తెల్లనఁ బదాంతమందలి 'అము' అను దానిచో 'అంపు' అని నిల్చును. ఉదా:—అందము-అందపు-అందంపు.

అటవమునఁ బైరీతిగల స్థలములందు 'అమ్' అనునది పోయి 'అత్తు' అను నౌపవిభక్తికము నిల్చును. ఉదా:—పుటమ్ = (బాహ్యము)—పుటత్తు. అటవమున నొకానొకప్పుడు సంస్కృత భవములు సయితము 'అత్తు' అను దానితోఁ గూడి విశేషణము లగును.

కాని 'అ' మంతములును, 'అమ్వం' తములును నగు నామవాచకములు సామాన్యముగా 'అగు' ధాతుజన్య విశేషణములగు—“(తమి) ఆన-(తెల్ల) అయిన-(కన్న) ఆద”—అను వానితోఁ గూడియే విశేషణము లగుచుండును. ఇట్టి నామములలో స్వర సంధికార్యము లేవియు జరుగనేరవు” (కాల్దు. 3౧౦ పుట).

విమర్శము:—తెలుఁగునందలి “అందము, చందము, వనము, ధనము” మున్నగు శబ్దముల తుదినుండు 'ము' అనునది ప్రకృత్యవయవము కాదనియు నయ్యది ప్రథమైకవచన ప్రత్యయమే యనఁదగుననియు దానిని 'అ' మ్వంత మనక 'ము' వర్ణ కాంతమనుట యుక్తమనియు నిట్లే తమిళమందలి 'మరమ్-కుళమ్' మున్నగు వాని తుది మకారమును భావింపవలయుననియు నీ వఱకు వివరింపఁ బడెను. (చూడు ౯౦ II విష.) తెల్లన సమాసమున విభక్త్యాది లోపమును విశే

షణ సమాసమున విశేషణము తుదినున్న 'ము' అనుదానికి 'పు-ంపు' లాదేశము లగుటయును బ్రసిద్ధములె. ఉదా:—అందము+అయిన+మోము=అందపు మోము-అందంపు మోము. ఇట్టియెడలఁ దమిటమున 'అత్తు' అనునది నిల్చునని దొరగారు వ్రాసిరేకాని విశేషణ సమాసమున నట్టి సామాసికాగమము వచ్చుట తొల్కాప్పియ సమ్మతము కాదు. విభక్తి పరకత్వమందు మాత్రమే మకారాంతముల మకారముచోట 'అత్తు' అనునది నిల్చును. ఉదా:—మరమ్+ఐ=మరత్తై=(చెట్టును). సమాసమున—మరమ్+కోడు=మరక్కోడు=(చెట్టు కొమ్మ).

మఱియు ద్రావిడ భాషలందు విశేష్య లింగ విభక్తి వచనములు విశేషణ ములకుఁ గల్గుట లేకపోలేదు. ఉదా:—అన్నింటికి గుఱ్ఱములకు. చక్కనివారికి మగలకు. బల్లిదులకుఁ బురుషులకు మొ.

'అయిన' మున్నగువానియోగమున విశేషణత్వము గల్గుననుటయు సరికాదు. 'బెట్టిదంపు వనులకు' మున్నగుచోటులందు 'బెట్టిదము' మున్నగు నవి స్వతస్సిద్ధముగనే విశేషణములు. 'అందమైన మోము' అనునపుడును 'అయిన' అనుదానియోగముచే విశేషణత్వము కల్గలేదు. అట్లయైనచో 'అందంపు మోము' మున్నగు చోటులందు 'పు-ంపు' లు రాకపోవలసి వచ్చును. 'అందమయిన మోమునకు' మున్నగుచోట్ల 'అయిన' అనుదాని యోగమున 'అందము' శబ్దమునకు విశేషణత్వము గల్గలేదు. 'అందము' అను నది విశేష్యమై యైనను విశేషణత్వ వివక్ష చేయఁబడెనని యెఱుంగనగును. (చూడు ప్రాథ. శబ్ద ౨ మొ. ౧౨ వ. సూ). 'అయిన' మున్నగునవి విశేష్య విశేషణముల సామానాధికరణ్యమును బోధించును. 'అయిన' మున్నగువాని యోగము లేకున్నను విశేష్యము విశేషణముగా వివక్షింపఁబడవచ్చును. ఉదా:—తల్లి ద్రావదితోడన్-(జైమి-౧ ఆ. ప్రాథ. కారక-౨౨ సూ.) క. ఆచార్యుఁడు ద్రోణునకున్.....(ఆది. ౫ ఆ ౨౩౭). 'అయిన' మున్నగువానితోడి యోగము 'ము' వర్ణకాంతములకె యననేల? విశేషణములకెల్లఁ గల్గవచ్చును. ఉదా:—నీ. గుణవంతులగుచున్న కొడుకులుగలవాఁడు (ఆది. ౮ ఆ. ౨౫ ప). 'అయిన' మున్నగువానితోడి యన్వయముచేత విశేష్య విభక్తి విశేషణమునకుఁ గల్గదు. "భావద్యర్థవ్యవధానేతు । భేద్యస్య నిఖిలం భవేత్" (వికృ. 'వ్యా. సం.' ౨౬౩ విష) "భవత్యర్థ వ్యవహితంబులగు విశేషణంబులకుం బ్రథమయగు- (బాల. కార. ౨౮ సూ). విశేషణముల తుదినున్న 'ము' అను దానికి 'పు-ంపు' లు వచ్చునపుడును విశేష్య విభక్తి వచనములు విశేషణములకుఁ గల్గనేరవు. ఉదా:—అందంపు మోములకు. శోకార్తపుటాడఘలతో (స్త్రీ. ౨ ఆ. ౧౨౪ ప).

౯౦. III విష:—(3) విమర్శము:—అర్వాచీన తమిళ వ్యవహారమున వచ్చిన సరళములె ప్రకృతి సిద్ధములను నిశ్చయముతోఁ గాల్చువెల్లుగారు 'అకర్తక' ధాతువుల తుదినున్న సరళములు వాని సక్తకత్వమునఁ బరుషములగుచు ద్విరుక్తి నందునని (చూడు ౨౮ III విష. ౬౦ I మొ. ౬౦ XIV వ. విష.) వివరించిరి. అట్టి మార్పులె విశేష్యము విశేషణ మగునపుడును జరుగునని యా సందర్భముననే వివరించిరి. ప్రకృతమునఁ దమిళమున గుణవాచక విశేషణములకును సంబంధార్థక విశేషణములకును బయిరీతినై తుదినున్న పరుషములు సరళములు కాఁగా ద్విరుక్తి గలుగు ననియుఁ దెల్లిన విశేషణముల తుదిని 'టి' అనునదియుఁ గొన్ని యెడల 'ప' అనునదియు నిల్చుననియు విస్తరించి వ్రాసి యీ క్రిందిరీతి నుదాహరించిరి. గ్రంథ విస్తరభీతిచే నట్టి వివరణమును బునరుక్తము చేయక యచటి యుదాహృతులను మాత్ర మిటఁ జూపుచున్నాను.

“ఉదా:—(తమి)—నాడు=(దేశము)—నాట్టు వటక్కమ్=(దేశాఛారము). నాట్టిల్=(దేశమందు). (తెల్లు)-నాటి=(దేశమందు). (తమి)-ఇరుమ్పు+కోల్=ఇరుప్పకోల్=(ఇనుపకోల). తెల్లున-ఇనుపపెట్టె. (ఇనుము + పెట్టె). (తమి)-మరుస్తు+పెయ్=మరుత్తుప్పెయ్=(మందు సంచి). ఎరుదు+పొది=ఎరుత్తుప్పొది=(ఎద్దుపై వేసెడి గోనెల జంట) కురజ్జు+పడై=కురక్కుప్పడై=(కోతి సేన).” (కాల్డు. 3౧౦ పుట).

విమర్శము:—పయి యుదాహృతులలో రెండు విధములగు ద్విత్వములు చూపట్టుచున్నవి. I-విశేష్యము తుదినున్న యనునాసిక పరుష సంయోగము దాని విశేషణత్వమున ద్విరుక్తపరుష మగుట. ఉదా:—కురజ్జు + పడై = కురక్కుప్పడై. మరుస్తు + పెయ్=మరుత్తుప్పెయ్ (పై). ఇరుమ్పు + కోల్=ఇరుప్పకోల్. ఈ యుదాహృతులలోని యనునాసిక పరుష సంయోగరూపమును బరుష ద్విత్వరూపమును బర్యాయములె యని డా. కాల్డువెల్లుగారే స్థలాంతరమున నంగీకరించి యున్నారు (చూడు ౬౦ IV విష). ఇట్టి వీని పర్యాయత్వము పెక్కుస్థలములం దీ వఱకు సవిమర్శముగ నిశ్చయింపఁబడెను. (చూడు ౨౫ I, VII ౬౦ III, XI. విష). ఇట్టి పర్యాయరూపములలో నొకటి విశేషణ తాఘటకమగు ననుట సరియో? ఈ పర్యాయరూపములలో ననునాసిక పరుష సంయోగరూపము విశేష్యముగాను ద్విరుక్త పరుషరూపము విశేషణముగాను వ్యావర్తకముగ వ్యవహారమున కెక్కెను. (చూడు ౬౦ III విష).

II-విశేష్యము తుదినున్న పరుష మాత్రము విశేషణత్వమున ద్విరుక్త మగుట. ఉదా:—ఎరుదు. (ఎద్దు). ఎరుత్తుప్పొది=(ఎద్దుపైవేయు గోనెల జంట). నాడు=(దేశము)—నాట్టు వటక్కమ్=(దేశాఛారము), ఇట్లూరకయె విశేషణ

తాఘటకముగా నంత్య పరుషద్విత్వము గల్గుననుట సరికాదనియు నిట్టి ద్విత్వము సమూలకమై యుండవలెననియు నకాశ-రణమున నిట్టియెడల విశేష్యరూపము తుదిని 'అదు' శబ్ద సంబంధియైన 'తు' అనునాగమము నిల్పుటచేత వాని సంధి వశమున నచట ద్విత్వరూప మేర్పడెననియు గ్రహించుట యుక్తము. (చూడు ౬౦ III ౬౧. ౮-౨ VII విష.). ఈ 'తు' వర్ణకమును దక్కిన విభక్తి పూర్వాగమ ములవంటిదే యనియు వానివలెనే యిదియు 'అదు' శబ్ద సంబంధియే యనియు (చూడు ౮-౨ విష. ౮-౨ V విష) 'నాడు+అడు+పలక్కమ్=నాట్టుపలక్కమ్' మున్నగు చోటులందలి వష్టిసమాసములోని వష్టితోపాటుగ నీ 'తు' అను విభక్తి పూర్వాగమమును దక్కిన విభక్తి పూర్వాగమములవలెనే లోపింపగాఁ (చూడు ౮-౨ III విష) దక్కిన స్థలములందువలెనే యిచటను 'తు' అను సమా సాశ్రయ ప్రత్యయము వచ్చెననియు నట్లు లోపించిన శేష వష్టియే 'నాడు' మున్నగు వానికి విశేషణతను ఘటించుననియు గ్రహింపవలెను. తొలగాప్పి యరు ద్విత్వమాత్రము వచ్చెనని శబ్దశాస్త్ర పద్ధతిని బ్రక్రియా సౌలభ్యాపేక్షచే సూత్రించినను శబ్ద తత్వశాస్త్ర పద్ధతి కనుకూలముగఁ బయిరీతిని ద్విత్వమునకు సమూలకత్వము ఘటిల్లునట్లు నిరూపించుట విరుద్ధము కాదు. తెల్లులోని 'టి' మున్నగు నౌపవిభక్తికముల విషయమున నీవఱకు విపులముగా వ్రాయఁబడెను. (చూడు ౮-౨ I విష.).

౯౦. IV విష:—“(౪) శబ్దముల తుదిని విశేషణీకరణమునఁ గొన్ని విభక్తి పూర్వాగమములు నిల్చును. అఱవమందలి 'ఇన్' అనునదియుఁ దెల్లులోని 'ని' అనునదియు నిట్లు పాక్షికముగా నిల్చును. ఉదా:—(తెల్లున)—తెల్ల-తెల్లని. (తమిళమున) - నిలల్ = (నీడ) - నిలలిన్ = (నీడతోనున్న) మరక్కొప్ప = మరత్తు కొప్ప = (మరమ్ + అత్తు + కొప్ప) = (చెట్టుకొమ్మ). పనన్ దోప్ప = (పనై + అమ్ + తోప్ప) = (తాటితోట). మలయాళము-మలమ్ పామ్బు = (మల + అమ్ + పామ్బు) = (కొండపాము). అవ్యయములకును నిట్లే చేర్పఁబడును. ఉదా:— తెలుగున-మొన్న టి తీర్పు = (మొన్న + టి + తీర్పు) = (మొన్న జరిగిన తీర్మానము). (తమిళమున)—వడక్కత్తియాన్ = (వడక్కు + అత్తు + ఇ + ఆన్) = (ఉత్తరదేశ ముననున్నవాడు). పై యవ్యయములు క్రియాజన్యవిశేషణములుగా వాడఁ బడిన నామవాచకములె యనుట స్పష్టము.” (కాల్డు. 3౧౧ పుట).

విమర్శము:—“మరత్తుకొప్ప-పనన్దోప్ప” మున్నగువానిలోని 'అత్తు-అమ్' మున్నగునవి, 'మరమ్-పనై' మున్నగువానికి విశేషణతను ఘటించఁజాలవు. 'మరమ్-పనై' మున్నగువానిమీఁదనుండి సమాసమున లోపించిన శేషవష్టి వానికి వైపక్షికమగు విశేషణత్వమును ఘటించుచున్నది. అత్తు మున్నగునవే

విశేషణతా ఘటకములయినచో నవి లేనిపక్షమందలి 'మరక్కొప్పు' మున్నగు చోటులందట్టి విశేషణత లేకపోవలసియుండును. 'మరత్తుక్కొప్పు' = 'మరక్కొప్పు' అను రెండు పక్షముల రూపములందును 'మరమ్' శబ్దమొక్క విధమగు నవస్థ లోనే యున్నది. 'ఇన్' అత్తు-అమ్ అనునవే కాక యనేక విధములగు నాగ మాదులు సామాసికము లగుచుఁ దమిటమునఁ బ్రసిద్ధములై యున్నవి. (చూడు ౮౭ VI విష). ఇవేవియు విశేషణీకరణ దక్షములుకావు. దొరగారు వాడుక చూపిరని పయిరీతిని విమర్శించితినిగాని 'మరత్తుక్కొప్పు' అను రీతిని సమాన మున మకారాంతములకు 'అత్తు' నిల్చుట తొలగాప్పియ నమృతముకాదు. 'నిటల్' = (నీడ) శబ్దమునకు సమాసమున 'ఇన్' అను నాగమము వచ్చుటయు 'వడక్కు' (ఉత్తరము) శబ్దముమీఁద సమాసమున 'అత్తు' నిల్చుటయు దొరగారు దాహరించిన రీతిని వాని వ్యస్తప్రయోగమును దొలగాప్పియ సిద్ధములుకావు.

తెల్లునందలి తెల్లశబ్దము స్వతస్సిద్ధముగనె విశేషణమైయున్నది. దానికి విశేషణీకరణ మేమి? కొన్ని కారణములచే నాంధ్ర వైయాకరణులు తెల్లాది శబ్దములకు స్వార్థమునఁ బాక్షిక 'ని' గాగమును సమాసమున విధించినను శబ్ద రత్నాకరాదుల యాశయము (చూడు 'అలకన' శబ్దము, 'శ-ర') చొప్పున 'తెల్లన' మున్నగు విశేష్యములమీఁద నస్త్యర్థకమగు 'ఇ' ప్రత్యయము నిల్చుటచే 'తెల్లని' మున్నగునవి యేర్పడెనని వ్యుత్పత్తి చెప్పుట శబ్దతత్వశాస్త్ర పద్ధతికి సరియై యుండును. 'తెల్ల' (విశేషణము) తెల్లన (విశేష్యము. 'తెలుపు' - 'తెల్ల' దనము' మున్నగువానివంటి తద్గితాంతరూపము). 'తెల్లని' (విశేషణము. ఇప్రత్యయాంత తద్గితరూపము).

౯౧. V విష:—“(౧)-ఉత్తరపు టేషియాలోని జపాను మున్నగు భాషలలోఁ గ్రియాజన్యరూపములను విశేషణములుగా వాడుకొనుట ప్రచురమైయున్నది. వానిలో సామాన్యముగా ధాతువే నామవాచకముగను గ్రియావాచకముగను వాడుకొనఁబడును. ఇట్లే ద్రావిడభాషలలో విశేషణములను రెండు విధము లుగా సాధింపవచ్చును. I. విశేష్యమునకుఁ బూర్వమున ధాతురూపమగు విశేషణమును నిల్పుట. II. క్రియాజన్య విశేషణములను జేర్చుట. తమిల వ్యావహారికభాషలో నీ రెండవపద్ధతి ప్రచురమై యున్నది. ఉదా:—I. తమి-ఉయర్ = (ఎత్తు-విశేష్యము). ఉయర్ = (ఎత్తెన-విశేషణము) ఉయర్ మలై = (ఉన్నత పర్వతము). II. ఉయర్ = (ఎత్తగు) (ధాతువు). ఉయర్ న్ద మలై = (ఎత్తయిన కొండ).” (కాల్డు. 3౧౨ పుట).

విమర్శము:—౧౬ విషయమునఁ గొన్ని ధాతువులు నామవాచకములు గను వ్యాపారార్థక క్రియలుగను ద్రావిడ భాషలలోఁ గలవని చెప్పఁబడియున్నది.

అట్టి యర్థద్వయమునందును నామవాచకార్థముగల దానిని విశేషణముగా వివక్షించి ప్రయోగించినచో నది మొదటిదాని కుదాహృతి కాఁగలదు. వ్యాపారార్థకరూపమునకు ధాతుజ విశేషణ ప్రత్యయయోగము గల్గినచో నది రెండవ విధమున కుదాహృతి కాఁగలదు. ౯౧ II విషయమున 'అగు' ధాతుజ విశేషణములగు—“(తమి) ఆన, (తెల్ల) అయిన, (కన్న) ఆద” అను వానిని నామవాచకమునకుఁ జేర్చుటచే విశేషణరూప మేర్పడునని చెప్పబడెను గానఁ బ్రకృత విషయము దానికన్న భిన్నమని గ్రహింపవలెను. ఇట్టి వాడుకను దెల్లునందును జూపవచ్చును. ఉదా:—తెల్లు:—I. పండు=పక్ష్యమయినఫలము. (విశేష్యము). పండు కాయ (విశేషణము.) II. పండిన కాయ. పండెడుకాయ-పండు (నట్టి) కాయ. (ఇట్టివి ధాతుజ విశేషణములు).

౯౧. VI విష:—“(౬)-సంస్కృత నపుంసకలింగములగు 'అ' మంతరూపములు విశేషణములుగా వాడఁబడునపుడు భూతార్థకమగు 'అయిన' అను విశేషణము తెల్లనఁ జేర్పఁబడును. అద్దానిచోట 'అయి' అనునదియు వాడఁబడును. కావున విశేషణముల తుదిని నిల్చు 'ఇ' కారమును భూతార్థకమగు 'ఇ' కారమును నభిన్నములయని యూహింపవచ్చును. ఉదా:—కింద-కింది. నామవాచకములను విశేషణములుగా మార్చునపు డీ 'ఇ' కారమే చేరుచున్నదని తోచుచున్నది. ఉదా:—గూను - గూని. (చూడు - ఔపవిభక్తి 7 i. క్రియలు విధేయ విశేషణ నామవాచకములు)” (కాట్లు. 3౧౨ పుట).

విమర్శము:—క్లిష్టమగు స్థలములం దుదాహృతుల నియ్యకుండ దాటి పోవుచుండుట దొరగారికిఁ గ్రోత్తకాదు. తెల్లన 'అయిన' అను భూతార్థక విశేషణమునకు బదులుగా 'అయి' అను క్త్వార్థమును వాడుట యభూతచరము, నసంభవమును. 'నుందరమయిన మోము' అనుదానికి మాఱుగా 'నుందరమయి మోము' అని వాడవచ్చుననుట కేవలము పొరపాటు. 'నుందరమై యెసంగు మోము' అని వాడిన వాడవచ్చును. అట్టి వాడుక 'అయిన=అయి' అనునవి పర్యాయములని తెల్పఁజాలదు. 'అయిన' అనుదానికి 'అయి' అనునది పర్యాయము కావున 'క్రింది' అను చోటి 'ఇ' కారము దీని కభిన్నమనుట కేవలము నసంగతము. డా. కాట్లువెల్లుగారు వ్యావహారికపదములనే యుదాహరించుచుండుట యలవాటు. కావుననే 'క్రింది' అను ప్రాచీనరూపమున్నను దానిని విడిచి 'కింద-కింది' అను వాడుక రూపముల నుదాహరించిరి. 'క్రిందిచోటు' అను రీతిగల స్థలములయందలి 'ఇ' అనునదియు 'క్త్వార్థక' మగు 'ఇ' ప్రత్యయమును నభిన్నములనుట యింకను నసంగతము. 'క్రిందిచోటు' మున్నగు స్థలములందలి 'ఇ' అనునది యౌపవిభక్తివర్ణము. దీని ప్రాతిపదికము 'క్రింద'

కాదు-‘క్రిందు’ అనునది. ‘క్రింది వస్తువు’ మున్నగు స్థలములందు “క్రింది యొక్క+వస్తువు=(క్రింది ప్రదేశ సంబంధి వస్తువు)” అను రీతిని ‘ఇ’ అనునది ‘యొక్క’ విభక్తికిఁ బూర్వాగమము. ‘అగు+ఇ=అయి’ అను రీతిగల క్తార్థకమగు ‘ఇ’ ప్రత్యయము వేతాక క్రియతో నన్వయించును. ఇట్టి రెండును బరస్పర విజాతీయములగు భాషాభాగములు. (చూడు ఔపవిభక్తికములు. ౮-౨ I విష). ‘గూను’ శబ్ద మౌపవిభక్తికము. నామవాచకమును విశేషణముగా నీ ‘ఇ’ ప్రత్యయము మార్పుచున్నదనుచు ‘గూను-గూని’ అని యుదాహరించుటను జూడఁగా దొరగారు ‘గూని’ అనునది యొక ప్రత్యేక విశేషణ రూపమని తలంచినట్లు తోచుచున్నది-‘గూని యొక్క+వాడు=గూనివాడు’ అను రీతి నచటి ‘ఇ’ ప్రత్యయ మౌపవిభక్తికమాత్రమెకాని యది ప్రత్యేక విశేషణతాద్యోతక ప్రత్యయముకాదు. విభక్తి పూర్వాగమముమాత్రమే. ‘గూను-వి-ఔప. (కన్న-తుళు-గూను. తమి-మల-కూన్) వీఁపుమీఁద వంపుగా నున్న భాగము.....” (సూ-రా-ని). ‘గూని’ అను ప్రత్యేక విశేషణ శబ్ద మెందును లేదు.

౯౦. VII విష:—‘విశేషణ ప్రత్యయములు:—(2-I) కొన్ని ధాతువులకు ‘ఇయ’ అను ప్రత్యయమును జేర్చుటచేత విశేషణ రూపము లేర్పడును. ఇందు ‘ఇ’ అనునది భూతార్థకము. ‘అ’ అనునది సంబంధార్థ కానమాపక క్రియాజన్య విశేషణ నిష్పాదక ప్రత్యయము. యకారము సంహితా వ్యవధాయక వర్ణము. తెల్లన ‘అ’ ప్రత్యయముతోఁ గూడకయే ‘ఇ’ ప్రత్యయ మాత్రమే విశేషణతాద్యోతక మగుచున్నది. (కింద-కింది మొ). కాన నట్టి తెల్లుక్తా ప్రత్యయ లక్షణము దీనియందుఁ గలదనవచ్చును. ప్రాచీన తమిల వాఙ్మయమున ‘ఇన’ అను దానికి బదులుగా ‘ఇయ’ అను రూపము వాడఁబడుచున్నది. ఉదా:—పణ్ణియ=(పన్నిన=చేసిన). ఇది ‘పణ్ణిన’ అను దానికిఁ బర్యాయము. అయినను దమిల వ్యవహారమున ‘ఇయ’ ప్రత్యయమునకు భూతార్థక విశేషణత్వ ప్రసిద్ధి యంతరించినది. ఇపుడు భూతార్థక విశేషణ ప్రత్యయములు ‘ఇద-ఇన’ అనునవి మాత్రమే. ఉదా:—పెరుత్త=(పెరిగిన). శి (చి) టుత్త=(తఱిగిన=తగ్గిన) పెరియ-శి (చి) టియ మున్నగు ‘ఇయ’ ప్రత్యయంతములందలి భూతార్థము మఱుగుపడినది. కాన నది గుణవాచక విశేషణమే యగుచున్నది. ఇట్టి వానిని సంబంధార్థక విశేషణము లనఁదగినను. ఉదా:—పెరియ=(పెద్ద) కొడియ=(చెడ్డ) మొ. వీనిపైని లింగబోధక ప్రత్యయములను నిల్పినపు డవి విధేయ విశేషణము లనిపించుకొనును. ఉదా:—పెరియన్=పెరియన్=(పెద్దవాడు). కొడియన్=(క్రూరుడు). కోల్ భాషలో

పైతముము 'అ-ఇయ' అనునవి విశేషణముల తుదిని జేర్పబడుట గలదు. మఱియు సంబంధార్థకమున సయితము 'అ' ప్రత్యయమే వాడబడును" (కాట్టు. 3౧3, 3౧౪ పుటలు).

విమర్శము:—'అ' ప్రత్యయముతోఁ గూడకయే 'ఇ' ప్రత్యయ మాత్రమే (కింద-కింది) తెల్లన విశేషణతాద్యోతక మగుననుటలోని యసంగతి యీవఱకు ౯౦ VI విషయమున విమర్శితమయ్యెను. క్షార్వర్థక 'ఇ' ప్రత్యయము క్రియా న్వయి; క్రియాంతర సమాన కర్తృకము. దానిపైని విశేషణతా ద్యోతకమగు 'అ' ప్రత్యయము నిల్పుటయే యసంభవము. ధాతుజ విశేషణతా ద్యోతక మగు 'అ' ప్రత్యయము వ్యాపారబోధక ధాతువు పైని మాత్రమే నిల్పుట సంప్రదాయముగాని వ్యాపారార్థకములు కానట్టి 'పెరు' మున్నగు నామ రూప ధాతువులపై నిల్పుట ద్రావిడ భాషా సంప్రదాయము కాదు. కాఁబట్టి "పెరు+పెర్+ఇయ=పెరియ=పెద్ద, చిటు+ఇయ=చిటియ=(చిన్న), కొడు+ఇయ=కొడియ=(చెడ్డ)" మున్నగు చోటులందలి 'ఇయ' అనునది వేఱు విధమగు తద్ధిత ప్రత్యయ మననగును. లేదా యందలి 'ఇ' అస్త్యర్థకము. 'అ' విశేషణతా నిష్పాదక ప్రత్యయము. అంతే కాని భూతార్థ కాసమాపక క్రియాజన్య విశేషణము కానేరదు. దానియం దుండఁదగని భూతార్థ మున్న దననేల? అది మఱుఁగుపడె నననేల? 'పెరియవన్-పెరియన్' అనునవి విధేయ విశేషణములనుట యుక్తమే. 'ఇ-అ' అనునవి రెండును నస్త్యర్థకము లగుచు విశేషణతా నిష్పాదక ప్రత్యయములు కావచ్చును. 'ఇ' నిల్చిన పైని జరిత్ర విస్తృతిచే 'అ' చేరియుండ వచ్చును. పెర్+ఇ+అ=పెరియ=పెద్ద తనముగల.

౯౦. VIII విష:—“(2-II) కొన్ని యెడల భూతార్థకమగు 'ఇ' ప్రత్యయ మును జేర్చకుండఁగనే సంబంధార్థకమగు 'అ' ప్రత్యయమును జేర్చుటచేతనే విశేషణ రూపమేర్పడును. ఉదా:—“(తమి)నల్ల=(మంచి), (కన్న-దొడ్డ)= (తెల్లు) పెద్ద” అను రీతిగల రూపములు నిజముగా భూతార్థక క్రియాజన్య విశేషణములనుండి యేర్పడినవే. నల్లియ (ప్రాచీన తమిటము)=నల్ల. దొడ్డిద (ప్రాచీన కన్నడము)=దొడ్డ. అయినను మఱికొన్ని యుదాహరణములలోఁ బ్రతిపదికములకే సంబంధార్థకమగు 'అ' ప్రత్యయము చేర్పబడుట ప్రయోగ దృష్టమగుచున్నది. ఉదా:—ఉడైయ=(సంబంధించిన). ఇది వస్త్రీ విభక్తి ప్రత్యయము. (ఉడై+అ=ఉడైయ) (ఉడై=సాత్తు). ఇట్టి 'అ' ప్రత్యయము ప్రాచీన తమిట మలయాళము లందత్యధికముగాఁ గన్పట్టుచున్నది. ముఖ్యముగ 'ఇ-ఇ' అను నచ్చలు తుదిని గల ప్రాతిపదికముల మీఁద నివి చేరు చుండును. ఉదా:—మలైయ=(కొండ సంబంధమైన) శు (చు) నైయ=(ఉట

సంబంధమైన) తీయ=(చెడ్డదైన). వీనినిబట్టి సంబంధార్థమునకును. శేషవ్యవర్థక) విశేషణమునకును జాలసాన్నిధ్యము గలదని నిశ్చితమగు చున్నది. కాన గుణ వాచక విశేషణములు విధేయవిశేషణ రూపక్రియలయొక్క సంబంధార్థక విశేషణ రూపములనియే నామతము (చూడు క్రియలు - ౧౨౭ విష. చూడు).

పలవిన్పాల్=(అమహద్భవహు వచనము) అను సంజ్ఞనుబట్టి ‘పల’ అను నది యమహద్భవహువచనమే యనఁదగియున్నను ‘పల అరసర్=(పలుగురు రాజులు) మున్నగు పదములలోని ‘పల’ శబ్దము తుదినున్న ‘అ’ కార మమహద్భవహువచన ప్రత్యయ మనరాదనియు సంబంధార్థకమగు ‘అ’ అను విశేషణ తా ద్యోతక ప్రత్యయ విశేషమే యనియుఁ దలంపనగును. కాల్లు. 3౧౪ పుట).

విమర్శము:—‘సల్+ల’ అనునది విశేషణ మనుటలో బాధయేమియుఁ జూపట్టదు. ‘సల్లియ=ఇచ్చిన’ అనునది సల్లశబ్ద పర్యాయము కాదు. తమి-‘సల్ల’. కన్న-‘దొడ్డు’. తెలు-‘పెద్ద’. అను వానిలో భూతార్థద్యోతక చిహ్న లేక మేనియు లేకయే యవి భూతార్థక క్రియాజన్య విశేషణములని యేల చెప్ప వలెనో? తెలియకున్నది. ‘పల=(పెక్కు), శి (చి) ల=(కొన్ని)’ అను శబ్దములు విశేషణతా ద్యోతకమగు ‘అ’ ప్రత్యయముతోఁ గూడిన వనుట సరికాదు. డా. కాల్లువెల్లుగారు ‘పలవిన్పాల్=(అమహద్భవహు వచనము)’ అను సంజ్ఞావిధానముచేత నట్టివి యమహద్భవహు వచనమనుట కంగీకరించియు ‘పల అరసర్=(పలుగురు రాజులు)’ మున్నగు చోటులందలి ‘పల’ శబ్దమునకు నమహత్త్వము కుదురుపడమింజేసి యట్టి యెడల విశేషణతా ద్యోతకమగు ‘అ’ ప్రత్యయముతోఁ గూడినదే యచటి ‘పల’ శబ్దమునక తీరదని (దొరగారు) తలంచుచున్నారు. కాని తమిళమున “మూవేస్తర్=(మూఁడు=ముగ్గురు రాజులు)=మూవర్ వేస్తర్=(ముగ్గురాజులు) (చూడు తొలొ. ౫౧౬ నూ. వివృతి)” మున్నగు ప్రయోగములు ప్రసిద్ధములై యుండుటచేత నట్టి యెడల నున్న నమహత్త్వము శంకాస్పదము కాదు. తొలొప్పియమున ‘పల-చిల’ శబ్దము లమహద్భవహువచనాంత రూపములై యని స్పష్టముగాఁ జెప్పఁబడి యున్నది.

“పల్ల.....” (తొలొ. ౬౫౨ నూ.)=పల్ల=(పెక్కు), పల=(పెక్కు) చిల=(కొన్ని) ఉళ్ళ=(ఉన్నవి) ఇల్ల=(లేనివి)” అను శబ్దములును... అమహన్నామములై. ‘సల్+ల=పల్ల=పల’ అనుచోటి ‘అ’ అనునది యమహద్భవహు వచన ప్రత్యయ మాత్రమే. ‘పలవిన్పాల్=(అమహద్భవహు వచనము)’ అను సంజ్ఞావిధానమే ‘పల’ శబ్ద మమహద్భవహు వచన మనుటకుఁ బ్రమాణమని కాల్లువెల్లుగారును వ్రాసియున్నారు.

౯౦. IX విష:—“(—2. III):—కొన్ని గుణవాచక ప్రాతిపదికములకు ‘ఉమ్’ అను భవిష్యదర్థక క్రియాజన్య విశేషణమును జేర్చుటవలన విశేషణ రూపము లేర్పడును. ఉదా:—అట:—పెరుమ్=(పెద్ద). కొందఱు అటవ వైయాకరణులు గుణవాచకమగు ‘పెరుమ్=(పేర్తి=పెద్దతనము)’ అనుదానిలోని తుది నున్న ‘ఐ’ అనునది లోపింపఁగా మిగిలిన రూపమే పై విశేషణ రూపమని తలంచిరి. గుణనామ వాచక ప్రత్యయము ‘మై’ అనునదే కాని ‘ఐ’ అనునది కామింజేసి యా పద్ధతి సరికాదు. (చూడు ౬౬ II విష). ‘ఉమ్’ అనునది తద్ధర్తార్థక మనియు నది కాలవాచకము కాదనియు ముందు క్రియా పరిచ్ఛేద మునఁ జెప్పఁబడును. ఉదా:—(తమి)—విణ్ణిల్ మినఙ్గుమ్ శు(చు)డర్=(నక్షత్రము లాకాశమునఁ బ్రకాశించును). (జ్యోతిస్సు ఆకాశమునఁ బ్రకాశించును’ శ్రీ రెడ్డిగారు) ఇందు సాతత్య (సదా ప్రకాశించునుగాన) మాత్రమే భాసించును గాన నిది భవిష్యదర్థకము కాదు. ‘ఉమ్’ అనునది కాలవాచకము కామింజేసి భూతార్థకమగు ‘ఇయ’ అనుదానికన్న నిదియే విశేషణత్వ విషయమున నుచితమై యున్నది. ‘పశు(చు)మ్=పయుమ్=పైమ్’ (పచ్చ నయిన) అనురీతి నేర్పడిన ‘పైమ్’ అనునది స్వతంత్ర విశేషణము కాదని యీ వఱకె చెప్పఁబడెను. ఇదియు ‘ఉమ్’ ప్రత్యయాంతమయని గ్రహింపవలెను.” కాల్దు. 3౦౫, 3౦౬ పుటలు).

విమర్శము:—‘పెరియ’ మున్నగు చోటులందుఁ గ్రియావాచకములు కానట్టి ‘పెర్’ మున్నగువానిపైని భూతార్థకమగు ‘ఇ’ (క్వా) ప్రత్యయము నిల్చుననుట యెట్లనంభవమో? యట్లే క్రియావాచకముల పైని మాత్రమే నిల్చునట్టి తద్ధర్తార్థకమగు ‘ఉమ్’ ప్రత్యయము ‘పశు(చు)మ్’ (పచ్చని) అను దానిపయిని నిల్చుననుటయుఁ గేవలము ననంభవము. ‘పశు(చు)మ్’ అనునదియు నట్టిదేకాన నిందలిదియుఁ దద్ధర్త విశేషణతా ద్యోతకమగు ‘ఉమ్’ ప్రత్యయము కానేరదని యెఱుంగనగును. ఈ విషయ మీ వఱకె విమర్శితమయ్యెను. (చూడు ౬౬ II విష). తెల్లన ‘కమ్మందేన-తళుకుంజెకులు’ మున్నగు చోటులందువలెనె ‘పశు(చు)మ్పా’=(‘పచ్చని = వాడనిపూవు’) మున్నగు తమిళ శబ్దములందును ననునాసికాగమము నిల్చెనని యెఱుంగనగును. (చూడు ౬౬ II విష).

౯౦. X విష:—“(౮) (తమిళ)-ఆన-ఆగుమ్-ఉళ్ళ, (తెల్లు) అగు-అయిన, (కన్న) ఆద” అనువానిని నామవాచకములపైని నిల్పుటవలన ద్రావిడ భాష లలో విశేషణము లేర్పడును. ఉదా:—(తమి)—ఉయర్ + వ్ + ఆన = ఉయర్వాన = (ఎత్తైన). ఇట్టిరీతి సంస్కృత పదముల విషయముననె యధికమైయున్నది.

(తెల్లు)-‘తెల్లనగు’ మున్నగు నిట్టి విశేషణములు సమానపదములని తలంచు కొందఱు దొరల యభిప్రాయములు ప్రామాదికములు.

‘నల్లవన్-నల్లవల్-నల్లదు’ అనురీతి గల విశేషణములు విధేయ విశేషణ ములు. ఇవి విశేషణములకు లింగబోధక ప్రత్యయాంత తచ్చబు మేళమున నేర్పడును. వీనిపైని-(తమి)-ఆన, (తెల్లు) అయిన, మున్నగువానిని జేర్చినను సర్థభేద మేమియు నుండదు. (తెల్లు—తెల్లదైన-తెల్లవాడైన-మొ?)” కాట్లు. 3౧౬ పుట).

విమర్శము:—౯౦. II విషయమున ‘(తమి)-ఆన’ మున్నగువాని యోగ మున నామవాచకము విశేషణమగు ననెడి యీ విషయమును దొరగారు వ్రాసియున్నారు. అయ్యది విపులముగా విమర్శితమును నయ్యెను. కాన విస్తరభీతి నిటఁ బునరుక్తము చేయలేదు.

ద్రావిడ విశేషణములకు వ్యస్త ప్రయోగము లేదు. అవి విశేష్య పూర్వ వృత్తులయియే యుండును. వానికి వ్యస్తప్రయోగము వలసినపు డవి తచ్చబు రూపములతో సమసించునని తెల్లనఁ జెప్పఁబడెను—అట్టియెడలఁ దచ్చబౌ కారము లోపించుననియు సూత్రింపఁబడెను. అట్టియెడల విశేషణ విశేష్యభావ మాభాసరూపమనియుఁ జెప్పఁబడెను. ఉ:—చిన్నవాడు-చిన్నది-మొ. ‘శబ్దా త్తచ్చ బ్దాతః’ (ఆం. చిం. ‘వ్యా. సం.’ ౨౭౧ విష. చూడు)—“స్యా త్త-ర్థ ధారయాభాసః!.....” (వికృ. ‘వ్యా. సం.’ ౨౭౮ విష). “ధాతుజ విశేష ణంబులకు విభక్తి వివక్షించునపుడు తచ్చబుంబనుప్రయుక్తం బగు” వచ్చినవాడు-వచ్చినది.....(బాల. సమా. ౯ సూ.) (చూడు. ‘వ్యా. సం.’ ౨౭౧ I విష).

తమిల కన్నడములందు విధేయతా వివక్షతోఁ బ్రసక్తి లేకయే విశే షణము లమహత్తచ్చబ్దాంత రూపములతోనె వెలయుచుండును. బహువచన రూప సాధనములందును సమానములందును నట్టి ‘అదు’ శబ్దము లోపించునని ప్రత్యేకముగాఁ గర్ణాట వ్యాకర్తలు సూత్రించుకొనిరి.

“గుణోక్తి రవాపు రుపాన్త్యావధేః” (కర్ణా. భూ. ౪౭ సూ.)=గుణవాచక విశేషణములకు బహువచనమగు ‘అవు’ పరమగుచుండఁగా నుపాంత్యవర్ణము మొదలొ-న్న యవయవము లోపించును. ఉదా:—కిటిదు=(చిన్నది)+అవు=కిటియవు=(చిన్నవి). పిరిదు-(పెద్దది)+అవు=పిరియవు=(పెద్దవి).

“విశేష్యోత్తరపద పూర్వపద స్యోపాన్త్యస్వరాదే ర్లోపః” (కర్ణా. భూ. ౧౩౫ సూ.)=విశేష్య ముత్తరమదముగాఁగల విశేషణముయొక్క యుపధా

స్వరాదియగు నవయవము లోపించును. ఉదా:—కరిదు + మడు = కర్దుడు = (నల్లని మడుగు).

తమిళమందును విశేషణములు తచ్చబైంతములుగనే వాడబడును:—

I. “పల్ల.....” (తొల్కా. ౬౫౨ నూ.)=“I:—పల్ల=పల= (పెక్కు)చిల=(కొన్ని) ఉళ్ళ=(ఉన్నవి) ఇల్ల=(లేనివి)” అను శబ్దములును. II:—విన్నెప్పెయర్=క్రియలనుండి వచ్చు శబ్దములును. ఉదా:—వరువదు= (వచ్చునది).

II. పణ్బుకొళ్ పెయర్ = గుణమునుబట్టి వచ్చు నామములును. ఉదా:—కరియదు=(నల్లనిది).

III. ఎణ్ణుప్పెయర్=(ఎన్నునట్టి) సంఖ్యావాచకములును. ఉదా:—ఒన్ఱు-ఇరణ్ణు మొ. (ఇట్టి వాని తుదివర్ణము ‘అదు’ శబ్దాంతిమ ‘తు’ వర్ణమె-సంధి వశమున ‘ఱు-డు’ మున్నగు రూపముల నందె నని యెఱుంగునది.

IV. ఒప్పిన్ ఆగియ పెయర్=సామ్యమును బట్టి వచ్చు నామములును. (ఒప్పు=సామ్యము) ఉదా:—పొన్నన్నదు=బంగారము వంటిది (పొన్ + అన్నదు)

ఈ తొమ్మిదియును సమహాన్నామములె.

“ఒన్ఱుఱ్ఱిక్కిళ్ళవి.....” (తొల్కా. ౮౯౦ నూ.)=అమహాదేకవచనాంత శబ్దములు ‘తు-ఱు-టు’ అనునవి తుదిని గల్గియుండును. ఉదా:—అతు= అదు=(అది) ఒన్ఱు=(ఒకటి) ఎట్టు=ఎనిమిది) మొ.

“ఉయిరుమ్ పుళ్ళియుమ్.....” (తొల్కా. ౮౮౩ నూ.)=అజంత ములుగాను హలంతములుగాను నుండెడి వర్ణలోపము నందిన ధ్వన్యనుకరణ శబ్దములును, గుణవాచకములును నగు శబ్దములకును గర్తధారయ సమాస శబ్దములకును దద్ధర్తార్థక విశేషణ పూర్వపద సమాస శబ్దములకును నామ్రేడిత సంఖ్యావాచకములు మున్నగువానికిని సంధి కార్య ప్రక్రియను జూపుట నుకరము కాదు. యథార్థముగాఁ గల్పించు కొనవలసినదె. ఉదా:—..... “కరుమ్ పార్పాన్=(నల్లని బ్రాహ్మణుడు)-కరుమ్పార్పని=(నల్లనిపాఠుత)-కరుమ్ పార్పార్=(నల్లని విప్రులు) - కరు జ్కుద్దిరై = కరుజ్కుద్దిరై కళ్ళ=(నల్లని గుఱ్ఱ ములు)” అను నిట్టి కర్తధారయములలో “కరియన్-కరియళ్-కరియర్-కరియదు-కరియవై (లేదా కరియన)” అని వరుసగాఁ బూర్వపదములను నిల్పి సమాస ప్రక్రియను జూపవలయును. ఇట్లొక్కొక్క శబ్దమున కొక్కొక్క విధమునఁ జెప్పుచుండుట నుకరము కాదని భావము.....

౯-౨. I విష:—“విశేషణముల తర-తమ భావము:—ఇండ్లోయూరపియను భాషలలో వలె ద్రావిడ భాషలందు ‘తర-తమ’ మొదలగువాని వంటి ప్రత్యయములు లేవు. సెమెటికు భాషలలో వలెనే సిథియను భాషలందును ద్రావిడ భాషలందును నిట్టి ప్రత్యయముల వంటివి లేవు. కాని యంతకన్న సులభ మార్గమున వీనియందుఁ దారతమ్యము బోధింపఁబడు చున్నది.

(౧) ద్రావిడ భాషలలోఁ దారతమ్యబోధమునకై విశేషణము ప్రథమ లోను విశేష్యము సప్తమిలోను నిల్పఁబడుచుండును. అందు విశేష్యము పూర్వస్థితి నందుచున్నది. అటవ వైయాకరణ లిట్టి చోట్ల నుపయోగించు ‘ఇన్’ అనునది పంచమీ ప్రత్యయమందురు. అట్టి ‘ఇన్’ ప్రత్యయము సప్తమియే కాక పంచమియు నయియున్నను నది ‘ఉండి’ అను పంచమ్యర్థము నీయక సప్తమ్యర్థమునే యిచ్చుచున్నదని నాయభిప్రాయము. ఉదా:—అవణ్ణి (ట్టి)ల్ (అవణ్ణుల్, అనవలెను.) ఇదు నల్లదు=(వానిలో నిది మంచిది).

సముచ్చయార్థకమగు ‘ఉమ్’ అనునది యీ విషయమున వ్యావహారిక భాషలోఁ దఱచుగా వాడఁబడుచున్నది. ఉదా:—అవణ్ణి (ట్టి) లుమ్ ఇదు నల్లదు=(వానిలో సయిత మిది మంచిది).

(౨) వేనితోఁ దారతమ్యము చెప్పవలయునో వానిని దెల్పుపదము సప్తమికన్నఁ దఱచుగాఁ జతుర్థిలో (౧౫ II విష.) నిల్పఁబడును. (దాని కిది మేలు?).

(3) దేనితోఁ దారతమ్యము చెప్పనగునో దానిని ద్వితీయలో నిల్పి దాని వెనుకఁ బరిశీలనాద్యర్థక క్రియల భావ లక్షణార్థక క్రియలను బ్రయోగించుచుఁ దుదిని విశేషణ విశేష్యములను నిల్పుటయుఁ గలదు. ఉదా:—అదై ప్పారి-లమ్ (అదై ప్పారి-లు?) ఇదు నల్లదు=(దానిని జూడఁగా=పరిశీలింపఁగా నిది మంచిది). అదై విడ ఇదు నల్లదు=(దానిని విడఁజేయునంతగా నిది మంచిది). ఇట్టి వాడుకలు సుబోధములు కావు. యూరపియను లిట్టి వానిని వాడుదురు.

(౪) విశేషణములకు భృశాద్యర్థక శబ్దమేళనమున ద్రావిడ భాషలలోఁ దారతమ్య బోధము కల్గును. ఉదా:—(తమి) ఇదుతాన్ నల్లదు=ఇదే నల్లదు=(ఇది మాత్రమే మంచిది).

కన్నడమున, ‘అంత-ఇంత-అంతలు-ఇంతలు’ అనునవి తారతమ్య బోధకములుగా వాడఁబడును. ‘అన్-ఇన్’ అను సప్తమీ ప్రత్యయముల పైని నిర్దేశార్థక సర్వనామ రూపములు (అదు-ఇదు) నిల్పుటచేత నీ ‘అంతలు’ మున్నగునవి యేర్పడి యుండును.

(౫) విశేషణముల పునరుక్తిచేత సైతము ద్రావిడ భాషలలోఁ దారతమ్యార్థ బోధము గల్గును. ఉదా:—(తమి) - పెరియ పెరియ = (మిక్కిలి పెద్దది). (తెల్లు-మొట్టమొదట, మొ).

ముఖ్యముగా నీ విషయమున—వేనితోఁ దారతమ్యము వివక్షింపఁ బడునో తద్వాచకము నప్తమీ బహువచనములో నిల్పబడును (ఇది ౧ విషయమే). ఉదా:—(తమి)-విలజ్గుగళిల్ (ళు ల్?) వేళ్లి (జ్జె?) కొడిదు = (జంతువులలోఁ బులి క్రూరమైనది).

ఇంకను దమ ప్రత్యయార్థాతిశయము వాచ్యమగు నపుడట్టి నప్తమీ బహువచనాంతమునకు ముందు ‘ఎల్లా’ శబ్దమును జేర్చనగును. ఉదా:—(తెల్లు)-ఎల్లమ్మగములందును బులి క్రూరమైనది.” (కాట్టు. 3౧౬, 3౧౭, 3౧౮ పుటలు).

విమర్శము:—ఇంఁడో యూరపియను భాషలలోని దగు సంస్కృతమునఁ దర తమ ప్రత్యయాదులచేత నీ క్రింది రీతి నుత్కర్షాతిశయము బోధ్యమగుచుండును.

“తరతమా ద్వి బహూనా మేకోత్కర్షే”-(వృత్తి) “ద్వయో రేక స్యాతిశయే తరో బహూనాం తమః, స్యాత్-అయ మనయో రతిశయేన విద్వాన్ విద్వత్తరః = (వీరిద్దఱలో నితఁ డెక్కుడు విద్వాంసుఁడు). అయ మేషా మతిశయేన విద్వాన్ విద్వత్తమః=(ఇతఁడు వీరందఱిలో నధిక విద్వాంసుఁడు).” (ముగ్ధ. ౪౬౨ సూ).

“కాకాత్ కోకిలః కృష్ణః” (కాకికంఠఁ గోయిల నల్లనిది). “ఛాత్రాణాం మైత్రః పటుః=(శిష్యులలో మైత్రుఁడు సమర్థుఁడు)” ఇత్యాది సంస్కృత ప్రామాణిక వైయాకరణోదాహృతులలో ‘తర-తమ’ ప్రత్యయప్రయోగము లేకుండుట నరయఁగా సంస్కృతమందును, గొన్నియెడల ‘తర-తమ’ ప్రత్యయ ప్రయోగము లేకుండుటయుఁ గలదనియు నట్టియెడల నాయావాక్యముల సందర్భమె యచటి యుత్కర్షాతిశయమును బోధించుననియు విశదమగుచున్నది. అట్టి పద్ధతియే ద్రావిడభాషలందుఁ గల్గుటను విస్తరించి దొరగారు వివరించిరి.

తారతమ్య నిర్ధారణము ద్వివిధము. (౧) భిన్న భిన్న వస్తువులలో నొక దాని మేలిమిని నిర్ధారణము చేయుట. ఉదా:—కాకికన్నఁ గోయిల నల్లనిది. కాకుల కన్నఁ గోయిలలు నల్లనివి.

(౨) ఒక్క ధర్మమే కల వస్తు సముదాయములో నొకదానిని బృథక్కరించి ధర్మాంతర పురస్కారమున దాని మేలిమిని నిర్ధారణము చేయుట. ఉదా:— మనుష్యులలో శ్రుతియుండు శూరుండు. ఈ రెండవ విధముగల నిర్ధారణమునఁ దారతమ్య వివక్షయే లేదు. శ్రుతియేతరులు శూరులు కారనియు సం దర్భము తోచును. అతియ కాని “ఎవ్వరి శౌర్య మెక్కువ యుత్కృష్టము” అను వివక్షయే యందు లేదు.

(౧) “పశ్చిమీ విభక్తే. (౨-౩-౪౨)=విభాగో విభక్తమ్. నిర్ధార్య మాణస్య యత్ర భేద ఏవ తత్ర పశ్చిమీ స్యాత్-మాధురాః పాటలీ పుత్రేభ్య ఆధ్యతరాః” (సి. కౌ. ౬౩౯ నూ).

“కంటె వర్ణకంబు నిర్ధారణ పంచమి కగు. ౧౩. ఎచ్చట నిర్ధార్య మాణంబు జాత్యాదులచే భేదమే కలిగియుండు నచటం బంచమి యగు. ఆ పంచమికిం గంటె వర్ణకం బగునని యర్థము. జానపదులకంటె నాగరులు వివేకులు. మానహానికంటె మరణము మేలు” (బాల. కార. ౧౩ నూ).

(౨) “యతశ్చ నిర్ధారణమ్. (౨-౩-౪౧)=జాతి గుణ క్రియా సంజ్ఞాభిః సముదాయా దేకదేశస్య పృథక్కరణం నిర్ధారణం యత స్తతః షష్ఠీ సప్తమ్యా స్తః. సృణాం నృషు వా ద్విజః శ్రేష్ఠః.....” (సి. కౌ. ౬౩౮ నూ.)

“నిర్ధారణ షష్ఠీకి లోపల వర్ణకంబగు. ౧౬. జాతి గుణ క్రియా సంజ్ఞలచేత సముదాయమునుండి యేకదేశమునకుం బృథక్కరణంబు నిర్ధారణం బనంబడు. ఎద్దానివలన నిర్ధారణంబగు నచ్చటి షష్ఠీకి ‘లోపల’ వర్ణకం బగునని యర్థము. మనుష్యులలోపల శ్రుతియుండు శూరుండు.....ఇట సప్తమియుం గలదు. మనుష్యులయందు శ్రుతియుండు శూరుండు” (బాల. కార. ౧౬ నూ).

డా. కాట్టువెల్లుగా రిట్టి నిర్ధారణములను గలగాయపులగము చేసి కలుషితముగా వినరించిరి. తమిటమందలి ‘ఇన్’ ప్రత్యయము వచ్చు నిర్ధారణము మొదటి భిన్న వస్తు నిర్ధారణ విషయకమగుటచేఁ బంచమియె యందు వచ్చును.

“ఐంద్రాకువదె.....” (తొల్కా. ౫౬౧ నూ.)—‘ఇన్’ అనునది పంచమీ విభక్తి, ‘దీనికంటె నిది యిట్టిది’ అని దీని యర్థము.

“వణ్ణమ్.....” (తొల్కా. ౫౬౨ నూ.)=వర్ణము=వన్నె. ఉదా:— కాక్కెయి ఆగ్గరిదు కళమ్ పలమ్=(కాకికన్నఁ గళమ్మను పండు నల్లనిది.....” చూడు ౮౬ I విష).

ఇట్టి స్థితిలో దొరగారు తడఁబాటుతో 'ఇన్' ప్రత్యయము తమిళమున సప్తమియే కాక పంచమియైనై యున్నను నది పంచమియొక్క యపాదానార్థమియక సప్త మ్యర్థమునై యిచ్చుచున్నదని వ్రాసి యఱవ వైయాకరణులు పంచమి యనుచున్న 'ఇన్' ప్రత్యయమునకు "అవట్టి(ట్టి)ల్ ఇదు నల్లదు= (వానిలో నిది నల్లనిది)" అను సజాతీయ సముదాయైక దేశ పృథక్కరణ నిర్ధారణోదాహరణము నొసంగుట కేవలము పొరపాటు.

౯-౨. II విష:—కాట్టు:—“ద్రావిడ విభక్తి ప్రత్యయములెల్ల బ్రత్యేక ప్రాతిపదికములై యని యీ వఱకుఁ జెప్పఁబడెను. వీనిని ప్రాతిపదికములపై నిల్పునపు డవి సప్తమ్యంతములని తలంపఁబడును. ప్రాతిపదికములకును బ్రత్యయ రూప శబ్దములకును నడుమ నుండఁదగు సప్తమ్యర్థక శబ్దము సామాన్యముగా లోపించుచునే యుండును. ఒకప్పుడు లోపింపక నిల్చినను నిల్వవచ్చును. అట్టివాని వివరణము నిచటఁ జేయుట యనావశ్యకము. పెక్కురు వైయాకరణులు వానిని జెప్పియుండుటచేతను నవి సంబంధ విశేషార్థక మాత్రములై యగుటచేతను వాని నిచట వివరించుట యనావశ్యకము” (కాట్టు. 30౮ పుట).

విమర్శము:—దొరగారు దాహరణ శూన్యముగనే యేమేమో వ్రాయుచుండుట యలవాటు. ఇచట వేనిని వివరించుట యనావశ్యక మనుచు వివరింపలేదో? తెలియకున్నది. విభక్తి ప్రత్యయములకును ప్రాతిపదికములకును నడుమ నిల్చునవి విభక్తి పూర్వాగమములు. వాని నీ వఱకు విపులముగా దొరగారును వివరించియే యున్నారు. (చూడు ౮-౨ I మొ. ౮-౨ X-వ. విష).

ప్రాతిపదికముల పయిని విభక్తి ప్రత్యయములు నిల్చిన పిదప వానిని సప్తమ్యంతముగాఁ దలంపవలె ననుటచేతఁ బ్రథమేతర విభక్తులెల్ల దొరగారి మతమున సప్తమి విభక్త్యంతరూపములేనా యని యాలోచింపవలసియున్నది. ఆలోచింప నేల? పంచమి విభక్తి లేనేలేదనియు నది సప్తమి రూపమే యనియు (చూడు ౮-౩ I విష) సప్తమియే షష్ఠి యయ్యెననియుఁ (చూడు ౮-2 III విష). దృతీయా సప్తము లభిన్నములనియు (చూడు ౮-౪ III విష) నీ వఱ కచ్చటచ్చట దొరగారు వచించుచు వచ్చిరి. ద్వితీయా చతుర్థులను సైత మిపుడందుఁ జేర్చిరి కాఁబోలును! ఇట్టి యసంభవాభిప్రాయములనెల్ల నాయా సందర్భములలో నిరసించి విమర్శించియే యుండుటచే నిటఁ బునరుక్తము చేయలేదు.

౯.౨. II విష:—కాల్కు:—“తెల్లు-గుత్తము. తక్కిన ద్రావిడ-మరమ్” ఈ శబ్దముల సుబంత రూపాదాహరణము.
బహువచన రూపములు

ఆంధ్రేతర ద్రావిడ శబ్దములు	తమిళ	మలయా	తెలుగు	ప్రాచీన కర్ణాట	తమిళ	కూర్గ
ప్ర. చెట్టులు	మర్జుల్	మర్జుల్	గుర్రములు-గుర్రాలు	మరగల్-మర్జుల్	మరొకు	ఈ భాషలో నమనాత్మలకు బహువచనము లేదు
ద్వి. చెట్టులన్	మర్జులై-మర్జులినై	మర్జులై	గుర్రములన్ } గుర్రాలన్ }	మరగళమ్	మరొకులైన్	—
తృ. చెట్లచేతన్	మర్జులార్-మర్జులినార్ } (ఆన్)	మర్జులార్	గుర్రములన్ } గుర్రాలతో }	మరగళమ్	మరొకులై	—
సప్త. చెట్లతోడన్	మర్జులొడు } మర్జులినొడు }	మర్జులొడు	గుర్రములతో } గుర్రాలతో }	లేదు	”	—
చ. చెట్లకున్	మర్జులిన్	మర్జుల్-కు-	గుర్రములకున్ } గుర్రాలకున్ }	మరగళేగె	మరొకులైన్	—
మిశ్ర-(తో-కు)	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	మరొకులై	—
కమ్యానికెటిన్ విభక్తి	మర్జులిన్	మర్జులిన్ నిన్ను	గుర్రములనున్	మరగళత్తణిమ్	మరొకులైడ్, డే	—
పం. చెట్టులనుండి	మర్జులినదు (ఏకవచనావ్యయి)	మర్జులినదు	లేదు	మరగళే	మరొకులై	—
ష. చెట్టుల యొక్క-	మర్జులిన (బహువచనావ్యయి)	మర్జులిన	లేదు	మరగళే	మరొకులై	—
స. చెట్టులందు	మర్జులిన్ కణ్	మర్జులిన్	గుర్రములను	మరగళే	మరొకులై	—
సంబో. ఓ చెట్టులారా	మర్జులే	మర్జులే	గుర్రములారా	మరగళిరా	మరొకులై	—

విమర్శము:—తెల్లునందలి మ్రాను శబ్దము తమిళాది 'మరమ్' శబ్ద సంబంధియై యైనను నది 'అమ్మ'ంతము కామిం జేసి వ్యాకరణ కార్య సాజా త్యము సరిపడి యుండదను తలంపున 'అమ్మ'ంతమగు 'గుఱ్ఱము' శబ్దము దొర గారిచే నుదాహృత మయ్యెను. కాని ద్విరుక్త అకార ఘటితమగు నద్దానిని ద్రావిడభాషా సంప్రదాయ విరుద్ధముగ ద్విరుక్త రేఫ ఘటిత 'గుర్రము' శబ్దము నుదాహరించుట సరికాదు. మఱియు వ్యావహారిక రూప మిశ్రితములుగాఁ బయి రూపము లుదాహరింపఁ బడినవి. ఈవఱి కాయా విభక్తుల నిరూపణ సందర్భములు విపులముగా విమర్శితములై యుండుటచేత నిట మరల నాయా రూపముల ప్రత్యేక విమర్శ మనావశ్యకమని తలంచి మరల విమర్శింప లేదు. ప్రాచీన కన్నడ రూపముల నుదాహరించుచు 'మరవమ్' అనుదానిని గన్నడ ద్విత్వీయైకవచన రూపముగ నుదాహరించుట సరికాదు. హాసగన్నడమునను 'మ' కారమునకు వకారాదేశ రూపముండును గాని హాసగన్నడ ద్విత్వీయైక వచనమున 'అన్న' అని యుండునే కాని 'అమ్' అని నిలువదు. వ్యావహారి కాంధ్రమున పైతము దొరగా రుదాహరించిన ద్విత్వీయైకవచన రూపము 'గుర్రమ్' అనునది యసంభవము. తృతీయా బహువచనము 'గుర్రములన్దు' అను నుదాహరణము వింతగా నున్నది. తెల్లునఁ దృతీయా ప్రత్యయము 'అన్దు' అనునది లేదుగదా. 'అన్దు-నున్ది' మున్నగు రీతిని దెల్లున వర్గ పంచమాదేశ మెంతమాత్రము సాధువు కాదు. కన్నడమున 'మరమ్' మున్నగు రీతిని బదాంతమందు మకార నకార వ్యంజనములు నిత్యముగా ననుస్వారములు గావలసియుండ మకారపు పొల్లుల యుదాహరణము సరికాదు. 'గుర్రము యొక్క' అని షష్ఠ్యేకవచనము నుదాహరించి బహువచనమున యొక్క తోడి రూపము లేదనుట వింత, మఱియు 'గుఱ్ఱము' అను ప్రథమాంతమునకు షష్ట్యర్థము తెల్లున నెంతమాత్రము లేదు. షష్ఠీసమాస పూర్వావయవము వ్యస్తమగు యొక్క షష్ఠితో పాటుగ నుదాహరింపఁ బడదుగదా. ౨౪ VII విషయమున వివరింపఁబడిన మిశ్ర విభక్తి (తోడ-చతుర్థియు) (Communicative) తుళు భాషలోఁ గలదు గాన నదియు నీ పట్టికలో నుదాహరింపఁబడెను.

III నామవాచక విశేషణ ప్రకరణము ముగిసినది,

ఇట్లు శ్రీవత్ససగోత్ర పవిత్ర శ్రీమద్వేంకటాంబాముఖలింగేశ్వరశాస్త్రి జ్యేష్ఠ
 పుత్ర, శ్రీమచ్చింతామణ్యపాఖ్య షడ్గర్భనీ పారంగత నారాయణాఖ్య
 పండిత కవీంద్ర శమనిచయానంద గురుప్రకాండ పాదపద్మ మధుకర
 వివిధశాస్త్ర గ్రంథవిమర్శన వీరసింహ మంజరీప్రబంధ 'వైయాకరణ
 పారిజా, తాండ్ర వ్యాకరణసంహితాసర్వస్వ' సుమసమర్చి
 తాండ్ర వాదైవత కౌత్ససమాఖ్యఖండకావ్య పతిత్వబంధు
 రాండ్రస్థారన్వత పరిషద్బహుకృత వ్యాకరణోపాధ్యాయ
 యాండ్ర విశ్వకళాపరిషద్బహుకృత కళాప్రపూర్ణ
 బిరుద భూషిత వజ్రల చిన సీతారామస్వామి
 శాస్త్రి విరచిత ద్రావిడ భాషాపరిశీలన
 గ్రంథమునందు మొదటి సంపుటము
 పీఠికయు మూడు ప్రకరణములును
 సంపూర్ణము లయ్యె.

Andhra University Publications

I. ENGLISH

(A) HUMANITIES AND SCIENCES

- RAMALINGA REDDY SASHTYABDAPURTI COMMEMORATION VOL. Part I—Sciences. (Rs. 10)
Do Part II—Humanities. (Rs. 15)
- No. 46. CALENDAR THROUGH AGES AND COUNTRIES—by Prof. M. N. Saha. (Rs. 1-8)
- No. 54. TWO STUDIES—by Prof. Humayun Kabir, Educational Adviser to Government of India and Chairman, University Grants Commission. (Rs. 3)

(B) ECONOMICS AND POLITICS

- No. 36. PRACTICE AND LAW OF BANKING—by D. S. Sastry, M.A., C.A.I.B. (Rs. 1-8)

(C) HISTORY

- No. 3. BUDDHIST REMAINS IN ANDHRA AND THE HISTORY OF ANDHRA BETWEEN 225 AND 610 A.D.—by Dr. K. R. Subrahmaniam, M.A., Ph.D., Ex-Principal, Maharajah's College, Vizianagaram. (Rs. 2)
- No. 27. ADVANCED HISTORY OF INDIA—by the late Prof. P. T. Srinivasa Ayyangar, Ed. by Prof. G. V. Rao, M.A., LL.B., Professor in History, Andhra University. (Rs. 8-8)
- No. 32. A FORGOTTEN CHAPTER OF ANDHRA HISTORY—by M. Somasekhara Sarma, Dept. of History, Economics & Politics, Andhra University. (Rs. 2)
- No. 38. HISTORY OF THE REDDY KINGDOMS—by M. Somasekhara Sarma (Rs. 15)
- No. 40. FACTORS IN INDIAN HISTORY—by Prof. K. A. Nilakanta Sastry. (Rs. 2)
- No. 48. STUDIES ON KRISHNADEVARAYA OF VIZIANAGARA—by Dr. O. Ramachandrayya. (Rs. 5)

(D) PHILOSOPHY

- No. 24. VIVARANAPRAMEYA SANGRAHA—(English Translation) Ed.,—by S. S. Suryanarayana Sastri, M.A., B.Sc., Bar-at-Law and Prof. Saileswar Sen, M.A., D.LITT., D.PHIL. (Rs. 6-8)

(E) SCIENCE

- No. 22. AN OUTLINE OF THE MINERAL RESOURCES OF ANDHRA DESA—by Dr. C. Mahadevan, M.A., D.SC., (Madras), F.A.SC. (As. 8)
- No. 23. SCATTERING OF LIGHT AND THE RAMAN EFFECT—by Prof. S. Bhagavantham, M.SC., Hon. D.SC. (Andhra), Ex-Professor of Physics, Andhra University. (Rs. 15)
- No. 28. INTERMEDIATE PRACTICAL PHYSICS—by V. Appa Rao, M.A., L.T. (As. 8)
- No. 31. NATURAL RESOURCES OF ANDHRA AREA & ALLIED SUBJECTS—A Symposium. (Rs. 2-8)
- No. 35. CHEMISTRY OF VITAMINS AND HORMONES—by Prof. Seshadri and Dr. Rangaswamy. (Rs. 12)
- No. 37. THEORY OF GROUPS AND ITS APPLICATION TO PHYSICAL PROBLEMS—by S. Bhagavantam and T. Venkatrayudu. (Rs. 20)
- No. 49. Memoirs in to oceanography. (Rs. 15)

II. TELUGU

(A) CATALOGUES

- No. 11. A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF THE TELUGU MANUSCRIPTS IN THE TANJORE PALACE LIBRARY—Edited by P. P. S. Sastri, M.A., Govt. Oriental Manuscripts Library, Madras. (Rs. 1-8)

(B) HISTORY

- No. 39. INDIAN POLITY. A.D. 1600 to 1948—by Atmakuri Govindacharyulu.
[3 Volumes—Rs. 35, Each Volume—Rs. 15]

Continued on cover page 3

ANDHRA UNIVERSITY PUBLICATIONS

(C) CRITICISM

- No. 8. KAVITHWATHATHWAVICHARAMU—by Sir C. Ramalinga Reddy, M.A. (Cantab), Hon. D.Litt. (Andhra). (Rs. 3)

(D) GRAMMAR

- No. 44. ANDHRA VYAKARANA SAMHITA SARVASWAMU—Part I by Kalaprapudna Vajjala China Sitaramaswamy Sastri. (Rs. 25)
No. 47. ANHDRA VYAKARANA SAMHITA SARVASWAMU PART II—by Kalaprapurna Vajjala China Sitaramaswamy Sastri. (Rs. 25)
No. 52. DRAVIDA BHASHA PARISEELANAMU—by Mr. V. Ch. Sitharamaswami Sastri Vol. I (Rs. 16)
DRAVIDA BHASHA PARISEELANAMU—by Mr. V. Ch. Sitharamaswami Sastri Vol. II (Rs. 16)
DRAVIDA BHASHA PARISEELANAMU—by Mr. V. Ch. Sitharamaswami Sastri Complete set 2 Volumes. (Rs. 30)

(E) LITERATURE

- No. 2. THE UNIVERSITY LECTURES ON VEMANA—by R. Anantakrishna Sarma, Lecturer, Maharajah's College, Mysore. (Rs. 1-8)
No. 21. VYASAMANJARI OR COLLECTED ESSAYS (IN TELUGU)—by Sir C. R. Reddy, M.A. (Cantab) Hon. D.Litt. (Andhra). (Rs. 2-8)
No. 30. DWIPADA BHARATAM—Vol. I—Edited by P. Lakshmikantam, M.A. (Rs. 10)
No. 41. DWIPADA BHARATAM—Vol. II—Edited by P. Lakshmikantam, M.A. (Rs. 12)
No. 42. DWIPADA BHARATAM—Vol. III—Edited by Vidwan G. J. Somayaji, M.A., L.T. (Rs. 15)
No. 43. DWIPADA BHARATAM—Vol. IV—Edited by Vidwan G. J. Somayaji, M.A., L.T. (Rs. 12)
Complete set of the four Volumes of DWIPADA BHARATAM. (Rs. 40)
No. 45. TRANSLATION AND COMMENTARY OF SAPTHASATHI SARAMU—by D. V. Sitharamaswamy, M.A. (Rs. 3)
No. 50. PANCHAMI-A THESIS ON RANGANATHA RAMAYANA DIKA VYASAMULU—by Dr. C. R. Reddy—Edited by G. S. N. Acharya. (Rs. 2)

(G) SCIENCE

- No. 33. A TEXT BOOK ON TRIGONOMETRY (in Telugu)—by K. Rangachari, M.A., B.L., M.R. College, Vizianagaram. (Rs. 4)
No. 34. TEXT BOOK ON ZOOLOGY (in Telugu)—by R. V. Seshaiya, M.A., Annamalai University, Annamalaiagar. (Rs. 5-8)

III. SANSKRIT

(A) VYAKARANA (Grammar)

- No. 6. CHITRAPRABHA—A COMMENTARY ON HARIDIKSHITA'S LAGHUSABDARATNA—by B. Hari Sastri—Edited with notes by Mahamahopadhyaya Kalaprapurna Tata Subbaraya Sastri, Maharajah's Sanskrit College, Vizianagaram. (Rs. 3)
No. 26. Guruprasadam and Guuprasadasesham—Edited by Mahamahopadhyaya Kalaprapurna Tata Subbaraya Sastri and Peri Venkateswara Sastri—Part I. (Rs. 7-8)
Do. do. Part II. (Rs. 10)
No. 51. PARIBHASHENDU TIPPANI-NAGESA GUDARTHA DIPIKA—by Mr. P. Venkateswara Sastri. (Rs. 25)

(B) NYAYA

- No. 7. SANGAMESWARAKRODUM—ON JAGADISA'S SIDDHANTALAKSHANAM—by G. Sangameswara Sastri. (As. 12)

(C) YEDANTA

- No. 25. VIVARANAPRAMEYA SANGRAHA (Sanskrit Text)—Edited by S. S. Suryanarayana SASTRI, M.A., B.SC., Bar-at-Law and Prof. Saileswar Sen, M.A., D.LITT., D.PHIL. (Rs. 7-8)

THE FOLLOWING PUBLICATIONS ARE OUT OF STOCK

I. ENGLISH

(B) ECONOMICS AND POLITICS

- No. 1. THE BEGINNINGS OF LOCAL TAXATION IN THE MADRAS PRESIDENCY—A STUDY IN INDIAN FINANCIAL POLICY—1863-71—by Prof. M. Venkatarangayya, M.A., Ex-Professor, Andhra University. (Rs. 2-4)
- No. 4. THE WORLD ECONOMIC DEPRESSION—A PLEA FOR CO-OPERATION—by Sir J. C. Coyajee, B.A., LL.B., Ex. Professor, Andhra University. (As. 12)
- No. 5. INDIA AND THE LEAGUE OF NATIONS—by Sir J. C. Coyajee. (Rs. 2-4)
- No. 12. FEDERALISM IN GOVERNMENT—by Prof. M. Venkatarangayya, M.A. (Rs. 2)
- No. 17. INDIAN POLITICS SINCE THE MUTINY—by Sir C. Y. Chintamani, Editor 'Leader', Allahabad. (Rs. 2)

(C) HISTORY

- No. 19. MODERN CHINESE HISTORY (POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL)—by Prof. Tan Yun Shan (Chief Organizer, Sino-Indian Cultural Society, Nanking). (As. 8)

(D) PHILOSOPHY

- No. 16. MAN—by Dr. Rabindranath Tagore. (Re. 1)

II. TELUGU

(D) GRAMMAR

- No. 15. VAIYAKARANA PARIJATAMU—by Kalaprapurna V. Ch. Sitaramaswami Sastri. (Rs. 3)

(E) LITERATURE

- No. 10. HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE—PART I, VEDIC PERIOD (IN TELUGU)—by M. Suryanarayana Sastri, formerly Pandit, University College of Arts. (Rs. 2-4)
- No. 13. HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE—PART II, LAUKIC PERIOD (IN TELUGU)—by the same author. (Rs. 2-4)
- No. 18. HISTORY OF TELUGU LANGUAGE—by Dr. C. Narayana Rao, M.A., Ph.D., L.T., Retd. Lecturer, C. D. College, Anantapur (in two volumes) Each volume. (Rs. 6)
- No. 29. GONA BUDHAREDDY'S RANGANATHARAMAYANAM—Edited by Veturi Prabhakara Sastri. (Rs. 7-8)

(F) PHILOSOPHY

- No. 9. ANDHRA MIMAMSA NYAYA UKTAVALI—(IN TELUGU)—A TREATISE ON PURVA MIMAMSA DARSANA—by K. Gopalakrishnamma, M.A., L.T., formerly Lecturer in Oriental Languages, Government Arts College, Rajahmundry. (Rs. 1-8)

(G) SCIENCE

- No. 14. VISWARUPAM—(dealing with the Physical Universe) written in popular Telugu—by K. Kondayya, M.Sc., Chemistry Department. Benares Hindu University, Benares. (Rs. 2)
- No. 20. TELUGU EQUIVALENTS OF TECHNICAL TERMS IN PHYSICS—by A. Balankeswara Rao, B.Sc. (Hons.), formerly Department of Physics, J. V. D. College of Science and Technology. (As. 12) (Inclusive of Postage)

Note—Copies of the publications in stock can be had from the Registrar, Andhra University, Waltair, on payment of the cost and Postage in advance. Book-sellers will be allowed a trade discount of 15% on the published price.